

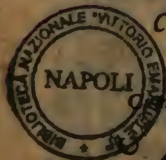
CONCLVSIONVM VTRIVSQVE IVRIS, ET REGVLARVM,

Cum Ampliationibus (vt vocant) & limitationibus, nec non & Communium Opinionum Libri ſex,

Addito vno in hac ſecunda editione.

AVCTORE IACOBO Philippo Portio Imolenſi, Iuriſcon. celeberrimo.

ADIECTVS EST ELENCHVS Concluſionum, & Regularum, Item & Index locupletiſſimus.

Cum Priuilegio ſummi Pontificis, ac Senatus Veneti.

VENETIIS,
Ad Candentis Salamandræ inſignie. 1569.

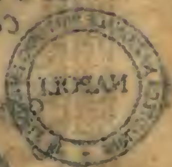
CONCLVSIONVM
VTRIVSQVE IVRIS,
ET REGVLARVM,

Cum Ampliationibus (vt vocant) & limitatio-
nibus, nec non & Communium
Opinionum Libri sex,

Addito vno in hac secunda editione.

AVCTORE IACOBO
Philippo Portio Imolensi,
Iurisconsulto celeberrimo.

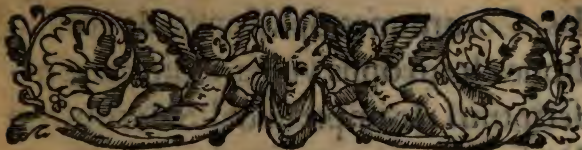
ADIECTVS EST ELENCHVS
*Conclusionum, & Regularum, item &
Index locupletissimus.*

Cum Priuilegio summi Pontificis, ac Senatus Veneti.

VENETIIS,
Ad Candentis Salamandrae insigne. 1569.

PIVS PP. V.

OTV PROprio &c. Cum, ſicut accepimus, Dilectus filius Damianus Zenarus, Venetus bibliopola nobis exponi fecerit, quòd ad communem omnium ſtudioſorum vtilitatem ſua propria impenſa, & induſtria Conſilia Iacobi Philippi Portij, Iuriſconſulti Imolenſis, necnon eiuſdem Regu-

 las,

las, Communes opiniones, & conclu ſiones. Item opus vulgari idiomate inſcriptum, le impreſe del S. Ieronimo Ruſcelli, tam cum figuris, quàm ſine, & tam Italico, quàm alio quocunque ſermone imprimi facere intendat, dubitetq́ue ne huiuſmodi opera poſtmodum ab alijs, ſine eius licentia imprimantur: quod in maximum illius prę-iudicium tẽderet. Nos propterea eius indemnitati conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia eidem Damiano, ne prædicta opera hactenus ab alio non impreſſa, dummodo per inquiſitores illarum partium viſa, & approbata fuerint, per decennium, a quocunque ſine ipſius Damiani licentia imprimi, aut ab alijs vendi, ſiue in ebrum apothecis, aut aliàs venalia, prę terquàm ab illo, cui dictus Damianus

opera

opera huiuſmodi imprimenda com-
miſerit & licentiam dederit, teneri aut
haberi poſsint; concedimus, & indul-
gemus. Inhibentes omnibus & ſingu-
lis Chriſti fidelibus tam in Italia, quàm
extra exiſtentibus, præſertim bibliopo
lis, & librorum impreſſoribus, ſub ex-
communicationis latæ ſententiæ; in
terris vero S. Rom. Eccleſiæ mediatè
tè & immediatè ſubiectis, etiam tre-
centorum ducatorum auri de came-
ra pro vna cameræ Apoſtolicæ, pro
alia accuſatori, pro tertia ipſi Damia-
no irremiſsibiliter applicandorum, &
amiſsionis librorum pœnis, toties ip-
ſo facto, & abſque alia declaratione
incurrendis, quoties cōtrauentum fue
rit, ne intra prædictum decennium
dicta opera, & libros, ſine eiuſdem Da
miani licentia imprimere, aut alias vt

 ſupra

ſupra tenere audeant. Mandantes vniuerſis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, Epiſcopis, eorumque Vicarijs in ſpiritualibus, & in ſtatu Rom. Eccleſię Legatis Vicelegatis, & Gubernatoribus, vt quoties pro ipſius Damiani parte fuerint requiſiti, vel eorum aliquis fuerit requiſitus, eidem Damiano efficacis defenſionis præſidio aſsiſtentes præmiſſa, ad omnem illius, & pro eo agentis requiſitionem contra innobedientes, & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, & per alia iuris remedia auctoritate apoſtolica exequantur, inuocato etiam ad hoc auxilio brachij ſecularis. Et inſuper, quia difficile foret præſentem Motum proprium ad quælibet loca deferri volumus, & apoſtolica auctoritate decernimus ipſius tranſumptis, vel exem-

plis

plis, etiam in ipsis operibus impressis, plenam, & à data presentium eandem prorsus fidem vbique in iudicio & extra haberi, quæ præsenti originali haberetur, & vt eadem per breue nostrum expediri possint.

Fiat vt petitur M.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcū Pridie Kal. Septembr. Anno Primo.

1566. 23. *Marzo nel Senato.*

He per autthorita di questo conseglio sia concesso al fidel nostro Damian Zenar, che altri che lui ò chi hauerà causa da lui non possa per lo spacio di anni 20. prossimi futuri stampar in questa città, ne in altra città, o luogo nostro, ne altroue stampati in esso uender li conségli in iure, & regole dell'Imola sotto pena di perder i libri, & di pagar duc. cinquecento à chi contrafacesse, da esser diuisa, un terzo all'Arsenal, uno al Magistrato, che farà l'essecutione, & l'altro all'accusator. essendo obligato il predetto supplicante di osseruar quanto è disposto per le leggi nostre in materia di stampe.

Laur. Massa Secret.

ILLVSTR. ET REVER. COMITI MARCO ANTONIO TVRRIANO IVRISCONSVLTO, ET ECCLESIAE VERONENSIS *Præpoſito, domino ſuo.*

Michael Portius. S.

EMPER ingrati animi crimen horrui, in quo uitio, MARCE ANTONI TVRRIANE, Præſul dignißime, nihil mali non ineſſe, Cicero memoriȩ prodidit. Propterea qui beneficium accipit, adeò oportere arbitror, omni tempore meminiſſe; vt nulla vmquàm rȩs aut ætas illius memoriam tollere uel imminuere poſsit. Hinc omnibus horis mihi curæ fuit, vt ſi qua facultate aliquando ualeam, gratißimum erga te animum meum

meum probarem tantisque tuis beneficijs affectus, saltem aliqua ex parte satisfacerem. Et cùm vellem, vt lege tenebar, IACOBI PHILIPPI PORTII fratris mei locubrationes non nullas in iure Ciuili in publicum edere, cuius memoriam non sine acerbissimo animi sensu & dolore mente repeto; vir enim optimus erat, qui, ut nouerant omnes, in legali philosophia ueteres æmulabatur Iurisconsultos; tu primus Illustr. TVRRIANE inter omnes Patronus & defensor, cui dicarem, occurristi. Debebam (fateor) hoc ipse, cùm tantùm debere sentiam, quantùm persoluere difficile sit. debebat & frater meus, si uita uiueret, qui adeò te uirtute plurimùm præstantem semper admiratus est, semperque amauit, ut quem putem conferendum, habeam neminem. Et illud, vt cætera præte ream, silentio non inuoluam charitatis & beneuolentiæ uestigium, scilicèt illachrymasse præ gaudio, cùm te prudenter ac doctè disserentem in Collegio Patauino, toto orbe terrarum celeberrimo tot coram Iurisconsultis audiret, quando pro Laurea in iure Pontificio & Cæsareo obtinenda ingenii tui vim, quæ summa fuit, ostendisti. Qui eo iudicio atque memoria lætissimo illo die iura, & quæ etiam mirè interpretum fatigarunt ingenia, prorsus enodasti, ut omnes in tui admiratio-

nem

nem raperentur . enim uerò , ſic grauiter dixiſti atque probè , eoque ordine , ſplendore, ea denique ſublimitate , nec minus politè & eleganter meditata , quàm ſubita proferendo , ut non ſolùm inſignibus , ac diplomate, una ſententia (vt par erat) te ornare , dignitateque augere , verum etiam laudare, & amare contigerit. Et ſi iucunditate ob tam excellentem honoris gradum adeptum tunc affectus fuiſti , frater meus , tuusque præceptor letitia geſtiens , animo ſic exultauit , ut totus alacer hilarisque uideretur . quem tu pari officio vnicè dilexiſti , ac Doctorem , cùm ob ſingularem eius eruditionem , tùm ob morum ſanctitatem ſemper habuiſti præcipuum. Cognoueras enim multa bene nata ingenia perire uitio inſtituentium : & non minus intereſſe, ut eſt apud Plinium, quos aſciueris præceptores , quàm quòd nacti ſimus parentes. non ab re , extremum licèt egerit uitæ diem , illius tamen memoriæ non te cœpit obliuio: cùm nulla prætereat dies , quin nomen ſuum apud probatiſsimos viros extollas atque celebres. Sed eſto , Clariſsime TVRRIANE, hæc (& ſi uerisſima) in cauſſa non eſſe , ut hoſce fratris libros nomini tuo conſecrarem ; cui melius quàm tibi uiro uel tribus ſæculis digno nuncupare meritò ac iure potuiſſem ? quo'ue meliore loco rem collocare ,

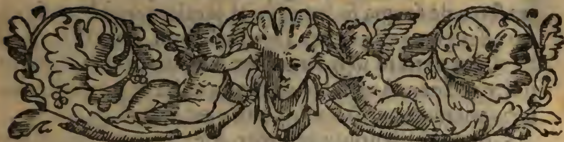
quàm

quàm in quo nunc ſita eſt, quiſquam, licèt omnium mortalium ſapientiſsimus, valuiſſet? Etenim defenſor acerrimus es, & amicorum ſupraquàm credibile eſt, propugnator optimus; ac in iuris diuini humaniq; intelligentia, atque omni prudentię genere adeò pręſtans, ut de te illud, quod de Carneade dici poſsit: qui nullã vnquàm rem defendit, quam non probarit, nullam oppugnauit, quam non euerterit. idcircò nullus erit, niſi dementia eum teneret, qui te Patrono aduerſus fratris mei litterarum monumenta baccharetur. Quotiens hæc ratione animoq; lustrabam, & nominis tui amplitudinem, à quibus etiam parentibus ortum habeat, eò magis in mea ſententia conſtabam. Nemo certè neſcius eſt, Maiores tuos ne dum litterarum ſcientia, & eloquendi elegantia ornatos, ſed clariſsimos Heroos, ſummoq; in honore ſemper fuiſſe: & militari laude adeò antecellentes, ut præſtantiſsimorum gloriam & æquarint, & exceſſerint. qui multa & præclara pugnantes trophea ſtatuerunt, & ſupremis tituiis immortalitatem ſibi compararunt. nempe ex annalium uetuſtate eruitur memoria nobilitatis familiæ tuæ, & certius ipſa hiſtoria teſtimonium neutiquam inueniri poteſt, quæ teſtis eſt temporum, uita memoriæ, & nuncia uetuſtatis. Sed hoc unum, ut miſſa faciam cætera, tacitus, nullo modo præterire poſſum; Maiores tuos, Mediolani, quæ ciuitas eſt præclariſsima, & Italiæ

liæ decus & ornamentum, habuiſſe dominatum & principatum; ac Inſubres, alioſque populos quondam iuſtas leges ab eis recepiſſe. Sed quoniam non eſt hic locus maieſtatem ſuperiorum tuorum factaq; illuſtria & glorioſa enarrare, ac eorum etiam noſtra quos alit ætas dignitate præſtantium, quos enumerare magnum eſſet, ita ſunt multi, poſtremum calculum adiiciam. maximè, cùm tu non modò generoſa de ſtirpe, ſed etiam propria uirtute ac probitate, quæ uera laus eſt, gloriari iurè poteris. in quo tanta rerum gerendarum recta prudensq; extat inquiſitio, & cum pietate & religione uoluntas propenſa, ut ſis nemini ſecundus quod præ oculos habens optimus ille PIVS Pontifex Max. eius nominis iiij. te ſua ſponte in numerum aſciuit Referendariorum (vt uocant) vtriuſque Signaturæ. Nec ſatis eſſe hoc putauit, niſi te apud Iapygios ex grauibus caſsis miſiſſet Oratorem; ubi ex ſententia ſic confeciſti negocium, ut res omnium conſenſione laudaretur. Poſtremò, ne exequar omnia, magni ponderis cauſſam illam decimarum totius ditionis & imperij excelſæ Reipub. Venete tibi, nonnullisq; aliis Illuſtriſsimis & Reuerendiſsimis demandauit: demandatamq;, poſtquam ille ab hominibus demigrauit, confirmandam PIVS v. Pontifex Max. verè quidem pius, integer & ſanctus, curauit. quam prouinciam quanta integritate & innocentia per biennium egiſti, & hoc

etiam

etiam tempore tractas, uerbis nequaquam complecti possum. nam, sic summis laudibus in cœlum extolleris, ut res omnibus maximam admirationem moueat. Sed quia superuacaneum puto in eo laudando sumere operam, quem uno ore omnes prædicant; præsertim, cùm mea non suppetat facultas, ideo colligam vela. & munus nostrum qualecunque sit, fronte tranquilla & serena suscipias rogo atque obsecro: præceptorisque tui scripta à blateronibus inuidisque defendas. Vale.

IACOBI PHLIIPPI PORTII FOROCORNELIENSIS,

IVRISCONSVLTI ERVDITISSIMI ELOQVENTISSIMIQVE

CONCLVSIONVM VTRIVSQVE

Iuris, & Regularum cum ampliationibus (ut vocant) ac limitationibus, nec non & Communium opinionum libri ſex.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Clauſula ex certa ſcientia an actum inualidũ confirmet, deq; ipſius vi atque efficacia.

LAVSVLA Ex certa ſcientia confirmat actum inualidum. Bart. in l. ſi conſtet. ff. de appel. Pariſ. conſi. iii. col. v. uol. 4. Gramm. conſi. ciuili. c. col. ii. & conſi. 122, Item actum nullum. Deci. in conſil. 516. colum ii. & in conſi. 34. colum. j. Alex. in conſ. i. col. ii. uol. v. Guido Papę i cōſi. ccv. & in ſing. vii. Alex. in conſi. 79. colum. v. vol. i. Brunus in

tractatu de forma fo.lxxxix.col.ii.etiam quòd confirmatio esset generalis,ut per Dec.in d.consi. cccccxvi.col.iii. Et statuta etiam in iusta,ut per Alex.in cons. xli.in.fin. uol.v.& Ioan.Ant.Alex.in cons.xvi.Et in præiudicium iuris alieni.ut per Alex.in consi.cxvi.uol.vi. in fi.

Contrarium uoluit ipsemet Alex.in consi.lii.col.fin. uol.vii.Ioan.uerò Antonius Alex.in consi.xvi.tenet primam opinionem,& Alex.in consi.ci.col.vi.uolum.i.Sed uide eundem qui loquitur cum grano salis in consi.i.colum.xi.uolum.v.

Secundò clausula ex certa scientia idē importat quod de plenitudine potestatis.Bal.in l.eos.C.de appellat.Deci.in consi.cccccxvi.col.ii.Abb.in c.at hęc, per glo.ibi.de rescrip.& in c.cum inter.col.i.de excep. & ibi Fel.col.iii. & Abb.in c.cum olim,colum.vi.de re iud. Rom.in cons. ccclxix.in v.dubio.Dec.in consi.cxci.colum.ii.& in cons. cccxli.col.ii.Corn.in consi.cxci.vol.i. col.i.Alex.in cons. xvi.col.pe.uol.i.& in consi.cccxii.uol.iiii.col.fi.& in cōsi. i.col.ii.uol.v.& in consi.cxxi.col.vii. Fel. in c.cum inter, col.iii.de excep.Alex.in consi.xcii.col.vii.uol.vi.Barbat. in consi. xxvi.nu. 4. vol.ii.& in consi.xxvii.col. i. uol.ii. Soc.in cōsi.clvi.col.ii.& in cōs.clxiiii.col.iiij.Corn.in cōs. cccxiii.col.iii.uol.iiii.Ias.in consi.lvi.col.ii uol.i.Frā.Curti.in consi.i.col.viii.Alex.in consi. ccxvi.colū. v.uolu.iii. Alex.in consi.xvi.col.x.uol.v.Pari.consi.i.col.vii.uolu.i. & in consi.xv.col.x.uol.ii.ubi ponit quando est apposita clausula motus proprij, & de plenitudine potestatis, & consi.iii.col.x.uol. iiii. Tamen plus operatur clausula de plenitudine potestatis, quam clausula de certa scientia, ut notat Fel.in c.nonnulli,col.xx.de rescrip. ita ꝙ posset forsan argui a clausula ex certa scientia affirmatiuè ad clausulam de plenitudine potestatis,sed non econtrà Staphyil.de liter.grat.& iust.char.83.& seq.Bertrand.in consi.ccxcvii.col.iii.uol.iii.Ru.in cōsi.ccxxix.col.i.uol.i. Et de clausula de plenitudine potestatis uide Paris.in cōsi.ii.col.pe.uol.i.

Tertiò,clausula ex certa scientia,operatur etiā in tollen-

lendo ius quęſitum.Paul.de Caſt.in conſi.incip. Donatio prędicta.Ioan. de Ana. in conſi. lxxxi. Viſo inſtrumento.col.fi.Alex.in conſi.ccxv.incip.Nec arguendi.colum.vi.uol.ii.Dec.in conſi.cxci.col.i.& cccxli.col.i.Soci. in conſi.cclxxii.col.pen.Corn.in conſi.lxxxiii.col.pe.uolu.iiii.Fran.Curt.in conſi.clxxiiii.col.ii.Corn.in conſili. clxxxix.co.ii.uol.iiii.Fel.in c.nōnulli,col.xix.de reſcrip. Staph. de lit.grat. & iuſt. char.85.Gozad.in conſ.viii. col.viii.& in conſi.ix.col.vii.& in conſi.xiiii.col.iii.& col. fi. Gram.conſi.ciui.viii.col.iii.

Contrarium tenet Aretinus in c.cauſam,col.iii de teſtib.Franc.Curt.in conſi.clxx.col. vi. Soci.in conſi.lxiii. col.iii.& in conſi.cxx.col.iiii.uol.iii.Pariſ.in conſi.i.colū. xiii.in fi.uolum.i.& in conſi.xi.colum.pe.uolu.i.in cōſil. lxxxii.col.viii.uolu.i.

Contrarium uolunt Dec.in conſi.Dcvi. col. fi.Goza. in conſi.lxii.col.iii.& fi. Limita hoc ultimum,ut per eūdem Gozadinum in conſi.v.col.iiii.in fi.Gram.conſi.ciui.xcix.col.ii.Concorda ex mente Afflicti ſuper conſtitutione fo.259.col.i.& ſeq.Maria.Iun.in conſi lxxvii.colū.xxiii.Operatur etiam in præiudicium tertii. Rui.cōſ. clxxv.col.pe.uol.i.& conſi.ccxxix.col.i.uol.i.

Declara ut per Rui.in conſi.xii.col.vii.uol.iii.Limita ut per Rui.conſi.lxxxvi.col.iiii.uol.v.Soc.inter.conſilio Rui.lxxi.col.ii.in ſubſcriptione, ubi dicit quòd non operatur,ſi eſt notabile præiudicium partis,uolu. iii.Gram. deciſio.cv.nu.1.& ſeq.

Quartò,clauſula ex certa ſcientia, non requirit partis citationem.Roman.in conſi.clxix.in v.dubio.Dec.in conſi.cxci.col.ii.Abb.in c.cum olim,col.v.de re iud.Soc. in conſi.clvi.col.ii.Feli. in capitul.ex parte,columη.xxi. de reſcript.

Contrarium Soc.in conſi.cclxiiii.colum. iiii. Alexan. in conſi.lii.col.ii.in fi.uol.vii.Pro prima opinione facit, quod notat Soc.in tract.citation.colum.lvi.in xlvii.caſu Pro ſecunda facit,quia ſi,clauſula ex certa ſcientia æquiparatur clauſulę de plenitudine poteſtatis, vt dictū eſt

ſupra,clauſula de plenitudine poteſtatis non requirit ci tationem partis,Imol.in c.in noſtra,col.viii. poſt Innoc. & Hoſtien.de procur.Fel.in c.quæ in eccleſiarũ, col.24. de conſtitu.Alex.in conſi.xcii.col.pe.uolu.vi.& in conſ. xi.uolu.vii.Declarat ut per Soc.in conſi.cclxvi.colũ.xxi. Barbat.in conſi.xxvii.num.20.uolu.iiii.tenet quòd clau ſula ex certa ſcientia,requirat citationem partis, & Frã. Curt.Iun.in conſi.clxx.col.vi.

Quintò, clauſula ex certa ſcientia,operatur quòd ua leat delegatio Papæ facta non exiſtenti in dignitate.Lã frã.in c.quoniam contra, ver. hic tractabimus materiam ſententiarum,colum.ii.

Sextò,clauſula ex certa ſcientia,facit quòd præſumatur cauſa in principe concedente gratiam parte non citata. Abb.in c.cum olim,de re iud.& regulariter hoc.

Septimò, clauſula ex certa ſciẽtia, facit prȩſumi cauſam.Corn.in conſi.clxxxix.col.ii.uol.iiii.

Octauò clauſula ex certa ſcientia appoſita in confirmatione Papȩ facta ad ſtatuta facit etiam, vt ſtatuta diſponentia in materia iuramenti, cenſeatur confirmata Alex.in conſi.xviii.col.pen.uol.vi.& confirmatio ex cer ta ſcientia extendit diſpoſitionem.Alexan.in conſi.cxx. colum.penultim.

Nonò,per clauſulam ex certa ſcientia, confirmantur ſtatuta ſuper rebus clericorum.Innoc. in c.i.de tranſac. Abb.in conſi. 41.uol. j.

Decimò,clauſula ex certa ſcientia operatur,ut non ſit neceſſarium apponere clauſulam non obſtante. Bald.in l.idem uult.§.ſunt alij.ff.de excuſ.tut. gloſſ.in l.final.C. ſi contra ius uel vtil. publ.Guido Papæ in conſilio. ccv. Curt.Iun.in conſi.clvii.colum.4.Soc.in conſi.iii.colũ.iii. uolu.iii.ubi ampliat.Fel.in.c.nonnulli,col.15. & colum, 19.& ſeq.de reſcrip.Felin.in capit.cum inter,colũ.iiii.de excep.Beltrand.in conſi.125.column. iii.volu.ii.Guido Papȩ in ſingu.7.Felin.in cap.nonnulli.§. ſunt & alij.col. 15.de reſcrip.& in reſcripto contra ius ponit Gomeſ.in c.i.char.69.de cõſt. in vi.Et quando utraque apponitur

clauſula, vide Gozad.in conſi.62.col.ii.Rui.conſ.60.col. pe.vol.j.& conſi.196 col.iij uol.j.

Contrarium Ruin.conſi.109.col. iii. uolu. iii. Immo habet vim ſpecialis derogationis.Soc.in conſi.43.columna ii.uolum.iii.Guid.Papæ in conſi.65. & in conſi. 178. & in ſingu.7. Quod intellige, quando tractatur de modico prȩiuditio, ſecus ſi de magno. Alexand.in l.iii.§.ſi is qui.ff.quod quiſque iur.Ioan.Crot.in c.i.col. ii. de conſtit.in 6.& ſeq.Milis in ſuo repert.in verbo ſcientia certa. Alex.in conſi.111.uol.vi.col.ii.Alex. in conſi.215.uolum. vii.Areti. qui ſublimitat in conſi.15.col.3.& ſequē. Curt.Iun.in conſi.clvii.col.v. vide omnino Felin. in ca. nonnulli.§.ſunt & alij.colum.15.& ſeq.&colum.9. Frā. Curt.in conſi.clvii.colum.v.Rip.declarat. in ca.cum M. colum.4.de conſtitu.Ruin. conſi.163.colum. 7.uol.v.& ad eundem effectum operatur etiam in reſcriptum contra ius.Gomeſ.in c.j.char.59.de conſtitu. in vi. Felin.in c. cum.inter, colum.4.de excep.& quando vtraque clauſula, ex certa ſcientia, & non obſtante, apponitur, uide Gozad.in conſi.62.col.ii. Declarat ut per Afflict. ſuper conſt.fo.137.col.iii.

Vndecimò, clauſula ex certa ſciētia, præſumitur facta in cauſa habili, Alex.in conſi.120.colum.fi.uolumin.iiii.

Duodecimò, clauſula ex certa ſcientia, facit, quòd quanuis ſit adiecta clauſula quatenus poſsideatis, uel ſimilis clauſula, non ſtat conditio naturaliter, ſed cauſatiuè.Alexan.in conſi.16.uol.v.col.pe.& ſeq.

Decimotertiò, clauſula ex certa ſcientia tollit vitium ſubreptionis.not.glo.in c.iii.de fil.prȩsb. Rot. deciſion. 329. Milis in uerb. Scientia certa. ubi etiam quòd tollit defectum intentionis.Alex.in conſi. 116.in fin.uolumi. vi.Corn.in conſi.313.colum.iii.uolu.v.Franc.Curt.uolumin.i.colum.8.Gozad.in conſi.62.colum.ii.& in conſili.71.colum.fi.Pariſ.in conſi.j.col. 10.uol.iiii.& conſi.v. col.9.uolum.iiii.

Contrarium, quòd clauſula ex certa ſcientia, non tollit ſubreptionem & obreptionem, nec operetur quò ad

ea quæ quis probare tenetur. Rip. in vi. respons. in. iiii. co lum. & seq. lib. ii.

Decimoquartò, clausula ex certa scientia habet effectum clausulæ pro expressis. Oldrad. in consi. cclvii. col. v. & dicit Alex. in consi. cxi. uol. vi. col. ii. ubi dicit, quòd stante clausula ex certa scientia, non potest dici quòd nō fuerit in specie derogatū Barbat. in cons. xxxiiii. col. vii. uol. ii. Ioan. Ant. Alex. in consi. xvi.

Decimoquintò, clausula ex certa scientia facit, ut concessio non extinguatur morte. Imo. in c. pe. de cōfir. uti. uel inuti. Decis. Neap. cxxviii.

Decimosextò, clausula ex certa scientia habet effectū clausulę motu proprio. gl. in c. statutum. §. i. in gl. in uer. literarum in fi. de rescrip. in vi. per Dec. in consi. cxxxvii. col. i. Soc. in consi. iii. col. iii. uolu. iii.

Decimoseptimò, clausula ex certa scientia habet conditionem, si principalis dispositio sit uera. Brun. in cons. xii. col. xxvi.

Decimooctauò clausula ex certa scientia, facit, quòd non liceat dubitari de eo quod Papa asseruit. Alex. in cō si. ccxvi. aliàs ccxvii. col. v. uol. ii. quia dicitur informatus Alex. in consi. xv. col. ii. uolum. v. Felin. in cap. nonnulli, col. xvi. in §. sunt & alij. de rescrip. & Afflict. super consti tu. fol. cclix. col. i. & seq. ubi limitat, Grammat. cons. 100. colum. i. & seq.

Decimononò, clausula ex certa scientia facit, quòd ualeat impetratio rescripti facta per alium sine mandato. Cano. in capitul. nonnulli. §. sunt & alii, de rescript. ubi Felin. colum. xv.

Vigesimò, clausula ex certa scientia tolli omne obstaculum iudicis. Fel. loco proximè citato.

Vigesimo primò, clausula ex certa scientia supplet solemnitates, & non potest contra illud opponi, quod princeps facit ex certa scientia. Guid. Papæ singu. vii. Maria. Iun. in consi. lxv. col. iiii.

Vigesimo secundò, clausula ex certa scientia operatur, ut si pars petat, si ita est, & princeps rescribat cōcedę

do

do ex certa ſcientia, uidetur informatus. Loffred.in conſilio viii.colum.xi.

Vigeſimo tertiò, clauſula ex certa ſcientia facit, ut nõ poſsit in dubium reuocari quod a principe fuit conceſſum. Bal.in l.fi.col.ii.uerſ. ſed contra hoc oppono. Grat. in conſi.ix.col.ix. Gram.conſi.ciui.viii.col. ii. & conſilio xcix.col.iii.& conſi. 100.col.i.& ſeq.

Vigeſimo quartò, clauſula ex certa ſcientia, appoſita in confirmatione, operatur, ut non ſit neceſſe quòd conſtet de confirmato. Ruin. conſi lxxxi. col.ii.uol.i.

Vigeſimo quinto, clauſula ex certa ſcientia, confirmat auget, & extendit Ruin. conſi. lxxvii.col.ii.uol.iii.

Verũ, & ſi (ut prædixi,) multos effectus operetur dicta clauſula, tamen in multis nequaquam operatur, nec aliquid, nõ obſtante ipſius appoſitione ſuppletur.

Et primò, clauſula ex certa ſcientia, non ſupplet defectus ſubſtantialium ſolemnitatum. Rot.in nou.deciſio. ccxxx. Declara, ut per Brun.in conſi.lxxxvii.col.iiii.Fel. in c.ex parte, col.xxi.de reſcrip.

Secundò, clauſula ex certa ſcientia, non operatur in ignorantis. Paul.de Caſtr.in conſi.lxxxiiii.in ii. uol.& in conſi.cxxv.in ii.part. Idem in his quę princeps pręſumitur ignorare. Deci.in conſi.cxcviii.colum. pen. Socin. conſi.clxiiii.col.iiii.in fin. Gozad.in conſi.v.col.iiii.& nõ operatur in his, quę ſunt facti, quia non præſumitur illorum habere ſcientiam. Deci.in conſi.ccccxliii. colũ.ii. & fi. Brun.in conſi.xii.col.xxvi. Bal.in l.fina. col.final.C. de fruct.& lit.expenſ. Soc.in conſi.cxx.col.iiii.uolum.iii. Alex.in conſi.cxx.col.fin.uolu.iiii. Rip. in viii.reſpon.colum.iii.lib.iii. Gomes.in cap.i.char.60.de conſtitu.in vi. Deci.in conſi. Dcvj.col.fi.& in conſi.cxcviii.colum. pen. Alex.in conſi.ccxv.uolum.vii. Fran.in conſi.clxx.col.vi. Alex.in conſi.xxiii.colum.fi.uol.v. Barba.in conſi.xxiiii. num.14.uolu.ii. Lanfr.in c.quoniam contra.in uerſi.hic tractabimus materiam ſententiarum, col. ii. Barbat. in conſi.xxvii.uolum.iiii.nu.20. Corn.in conſ.clxxxix.colum.iii.uol.iiii. Iaſ.in conſ.xii.col.fin.uolu. iii. & in conſilio

sil.cxix.col.fin.volu.iiij. Alexan.in consi.cxxv.col. finali uolu.iiij. Felin.in cap.cum inter, de except.colum. iij. Alex.in consi. lij.col.iii.vol.vii. Barbat.in consi.xl.nume.10.uolu. iiii.& in consi.lv. col.iiii. uolu.iiii. Beltran. in consi.cx, colum. iii.in fin.uolu.iii. Afflict.super constitu.fol.108.colum.i. & fol.ccxxxvii.colũ.iii.& fol.259. col.ii.Paris.consi.i.col. xiii. & sequẽ.& consi.xi. col.pen. uolu.i.& in consi.iii.colũ.fi.uol.ii.& consi.iii.colum.viii. uolu.iiii. Maria.Soc. Iun. in consi. lxxvii.col. xv.in fin. Ruin.consi.lx.col.pen.uol.i.& consi.ccxv. col.fi.uolum. i.& consi.xii.col.vii.uolu.iii.Soc.inter consi.Ruin. lxxi. col.ii.in subscriptione uolu.iii. Ruin.consi.xcvii. colum. ii.penult.& fin.uolu.iii.& consi.xcviii.col.x. uolum. iiii. & in consi.cix.col.v.uol. eod.Gramm.decis.ciii.nu.241. & decis.cv.nu.3.

Sed contrarium quòd Clausula ex certa scientia operetur in his, quæ sunt facti, uidentur uelle Ioann.Andr. & alij in capi.fin.ut lit. pend. Milis in uerb.Gratia non potest dici,& in uerbo Scientia certa. Barbat. in consilio 49.num.5.uolumin. 4. sentit Staphil. de lit.grat.& iust. char. 84.nam uolunt, quòd collatio benefitij litigiosi facta ex certa scientia per Papam ualeat: quia, cùm sit facta ex certa scientia, dicitur, Papam habuisse notitiam litis. Alexan.in consi.92.colum.pen.volu.vj. Limita tamẽ & declara primam opinionem, vt per Alex. in consil.iij. colum.ij.uolum.6.primam opinionem tenet Ias.in consi.10.uolumin.ij.

Tertiò, clausula ex certa scientia, non operatur, quando non pręcessit causæ cognitio, secundum Soc.in consil.164.colum.iij.in fin.per not.per me in c.j.de transact. & per Specu.in tit.de deleg.§.Nunc ostendendum,uer. 18.Soc.in consi.164.colum. 3.in fin. & per Alexand.in consi.121.in 4.uol.colum.antepe.& col.vii.& viij. & colũ. pen. Milis in verb.Scientia certa.Brun. colum. 26.in consi.12.Fran.Curt.in consi.142.in iij. colum. & in cõs. 170.col.6.Zas.in cons.x.uol.ij.Gozad.in consi.v.colum. 4.in fin.& dicit Paris.in consili.15.columm.i.in fi.volu.i.

ubi

vbi etiam ſentit, quòd ſit neceſſe, quòd exprimatur: vt idem Pariſ.in conſi.106.col.i.vol.iii. Grat. in conſil. 47. col.i.vol.i.& conſi.98.col.x. vol.iiii. Contrarium Ruin. conſi.lxxv.col.vii.vol.iii.

Quartò, clauſula ex certa ſcientia, nō operatur vbi eſt duplex defectus. Io. Crot.in c.i.col.antep. de cōſti.in vi.

Quintò, clauſula ex certa ſcientia, nō operatur, quòd à iudice dato cum tali clauſula non poſsit appellari.glo. in verb.dignus.17.q 4.

Sextò, clauſula ex certa ſcientia, non eſt talis efficaciæ quod non poſsit probari contrariū. Feli.in c.ſi quando, col.i.de reſcript.

Septimò, clauſula ex certa ſcientia, nō tollit defectus naturales. Feli.in c.cum inter, vol.iii.de except.

Octauò, ſcientia certa debet probari. Inno.in c.porrecta, & ibi Doct.de confir.vti.vel inut. Soc.in conſil.260. col.i.Limita vt per Aret.in conſ.8.col.i.& ſeq.

Nonò, ſcientia certa pōt probari, vt quia ſit expreſſa clauſula ex certa ſcientia, vt not.gl.in d.c.ſtatutū, in ver. literarum, de reſcrip.in vi. vide.Dominic.in c.i.col.vi.de confir.in vi.& per Abb.Felin.& Deci.in c.cum inter, de excep.Afflict.ſuper conſtitu.fol. 259.col.i. Pariſ.conſ.3. col.v.vol.iiii.

Decimò, clauſula ex certa ſciētia, nō operatur, vbi cōſtat rē aliter ſe habere.idē Pariſ. conſ.3. col.viii. vol.iiii.

Vndecimò, clauſula ev certa ſcientia, non operatur, quando ſubſtantia conceſsionis eſt ſubreptitia. Pariſ.cōſil.3.col.viii.vol.iiii.

Duodecimò, clauſula ex certa ſcientia in priuilegiis appoſita, non facit, vt operetur contra ius commune. Mant.conſi.98.col.ii.

Tertiodecimò, clauſula ex certa ſcientia, non ampliat gratiam. Ruin.conſi.60.col.pen.vol.i.

Quartodecimò, clauſula ex certa ſcientia, non operatur, niſi quò ad expreſſa. Ruin.conſil.60.col.pen.volu.i. Clauſula ex certa ſcientia, non operatur in tollendo defectus ſubſtantiales. Ruin.conſil.111.col.v. volu.iiii.

De

De Clausula ex certa scientia cum clausula supplentes omnes & singulos defectus iuris naturalis, vide per Rebuf.in pract.fol.278. Vel quando exprimuntur verba priuilegii cui intendit papa derogare, vt in c.penult. de confir.vtil.vel inuti. Alexan.consi.38.col.antepenul. vol.4. Afflict. super constit.fol.259.colum.1. Paris. consil.3.col.v.vol.iiii. Vel quando dicit se fecisse cum causæ cognitione, gl.in c.i.in verbo de quæstione, de confirm. vti.vel inut. Vel quando est narratus tenor actus.glo.in c.pastoralis.§.præterea, super verb. Ex certa scientia. de offic.deleg. Alex.in cons.11.vol.vii. Afflict. super constitut.fol.259 col.1.Paris.consil.3.col.v.vol.iiii. Ruin.consil.196.col.iii.vol.i.

Per testes probatur certa scientia. Rot. in nou. decis. 332.Roman.in consil.327. Afflict. super constitut. fol. 259.col.i.Marian.Iun.in consi.65.col.xiiii.Franc.in cap. si motu proprio, nume.4.de præben. in vi. Gomes.in c. statutum, nume.11.de rescript.in vi.Oldrad.consi.129. in princ.& 330.colum.ii.& 331.in princip. Feli.in c.cum inter, col.ii.& sequen.de except.& ibi Dec.decis. Neapo. 253.nume.8.in antiq.Staph.de lit.grat. & iust. char.84. versic.immo volunt aliqui. Ias.in l. si quis iniquum. ff. quod quisque iur.

Contrarium, glo.in c.statutum, in verbo literas, de rescrip.in vi.Socin.in consil.59.in fin.Hippolyt.in rub.de probatio.col.vii.Ias.in l.si quis iniquum. ff.quod quisq; iur.Alexan.in consil.11.vol.vii.col.i.Feli.& Dec.in cap. cum inter, de except. vbi Felin. col.i. & seq. vel quando pars fuit presens, & contradixit. Alexan. cons.121.in ii. volum.colum.penult.vel quando secunda iussio intercedit.Bald.in l.nec damnosa. C.de precib. Imper. offer. Milis in verbo gratia non potest dici.vide Aret.in consil.8.colum.i.& col.fin. Afflict. super consti.fol.259.col.i. Vel probatur, quando est apposita clausula non obstante, vt per Alex.in consi.219.vol.vi.col.ii. Vel quando ex serie concessionis constet de certa scientia, vt per Aret. in consil.58.col.iii. Albert.Bru.in consil.i.col.x.& Alex.

in

in conſil.38.colum.penul.vol.iiii.ponit,quando dicatur factum ex certa ſcientia, in dubio præſumitur confirmare ex certa ſcientia. Alexan.in conſi.219.in ii.col.vol.vi. Deci.in l.more.col.iiii. ff.de iuriſd. omn. iud. Aret. in l. quod Seruius.ff.de acquiren.hæred. Alex.in cõſ.i.col.x. volum.v.

Quintodecimò,clauſula ex certa ſcientia in contractibus operatur,quòd ceſſet præſumptio erroris,& præſumatur ſcientia. Bar.in l.ſi dari. ff. de verbo. obligatio. Alex.in l.ſed & ſi quis.§.fina.ff.ſi quis caut.& in l.ſi dari.quod non habet locum in muliere ſecundum Firmia. in repertorio in verb.Ex certa ſcientia.verſi.11.per conſil.Pauli de Caſtr.in conſil.411.in i.vol.Alexan.in conſil.14.colum.vi.volum.vi.Alexan.in l.qui Romæ.§.duo fratres.ff.de verbo.obligat.Soc.in conſil. 214. in v.colũ. in fin.in l.i.colum.i.ff.de condi.indeb.Iaſ.in colum.ii.in d.l.fin.§.idem quæſiit.ff.de condi.indeb.Soc.in conſ.79. col.vi.vol.iiii.

Sextodecimo,clauſula ex certa ſcientia in contractibus nõ operatur quominus poſsit probari error: vt per Angel.Fulg.& Alex.in d.l.ſed & ſi quis.§.fina.ff.ſi quis caut.vide omnino Soc.in conſi.159.col.vii. ſecus ſi prædictæ clauſulæ eſſet adiecta alia.ſ.ſciens ſe ad infraſcripta non teneri,quia tunc, vt dicit Alexan. non admitteret probationem erroris; vt per Alexand. in dicto §. & tunc cenſetur velle donare, vt per Alexan.in conſi.157. volum.vi.

Decimoſeptimò,clauſula ex certa ſcientia in contractibus tollit condictionem indebiti, vt per Bart.in l.fin. §.idem quæſiit,col.i.ff.de cond.indeb.in verſ.per hoc puto.vide Soc.in conſi.79.col.vi.vol.iiii.

Decimooctauò,clauſula ex certa ſcientia in contractibus,non operatur,quãdo contrahit minor, etiam quòd iuret.Ruin.conſi.95.col.pen.vol.v.

CON-

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Rebellio, seu læsæ Maiestatis crimẽ, an requirat sententiam: vtrumve ante condemnationem quispiam rebellis, aut perduellio dici queat.

EBELLIO ꝙ requirat sententiam, & nõ ante quis dicatur rebellis, quàm fuerit cõdemnatus, tenuit Pau. de Cast. in cõs. 212. omisso ordine, in vlt. col. in fin. in ii. part. Contrariũ tenuit Corn. in cons. 96. vol. 4. & in cons. 312. col. vi. vol. i. Soc. in cõs. 22. col. iii. pro qua opinione videtur esse casus in extrauag. quoniã nuper, in tit. qui sint rebel. vide Curt. in tract. feu. in 4. par. col. 77. & considerabam, opinionẽ concordari posse hoc modo, dicendo, ꝙ aut loquimur in sententia condemnatoria, & illa non requiratur, & ita procedat opinio Corn. & tex. in extrauag. quoniam nuper. aut loquimur in sententia declaratoria, & illa requiratur, & ita procedat opinio Pauli de Cast. & sentit Alex. in cõs. 95. vol. vii. quòd etiam in crimine læsæ Maiestatis requiratur sententia, vide Soc. in cõs. 22. col. 3. & ꝙ in crimine læsæ maiest. requiratur sententia declaratoria ponit decis. Neap. 162. in iiii. difficul. in nouis, & in fin. decis. dicit in rebellione requiri declaratoriã, & ꝙ requiratur declaratoria in crimine rebellionis, Paris. in cõs. i. vol. i. col. iiii. & col. vi. vbi limitat. Nam in quibuscunq; criminibus etiã in iis, quæ ipso iure, operatur; tamen requiritur sententia declaratoria. tex. est in cap. cum secundum, in fin. de hęret. in vi. Io. And. in c. i. de homic. in nouel. est materia de qua Felin. amplè loquitur in c. Rodulphus. 22. col. de rescrip. & ꝙ sententia declaratoria saltem requiratur, fuit de mente Bald. in consi. 96. in iii. vol. in l. i. §. i. ff. de capit. diminut.

nut.Cuman in consil.11.Alexan.in consi.103.col.pen. in fin.volum.i. Gramm.decis.15. & bene facit text.in l. amissione.§.qui deficiunt.ff.de capit.dimi. ibi,quos Senatus hostes iudicauit. Idem Deci.in c.sanè.colum.ii.in 4.notab.de offic.deleg.Corn.in consi.104. vol.i. Calcã. in consil.51.colum.iii. Iasi.in consil.21.colum.penultim. volumin.iii. sed in consil. cccccxliiii.colum.i. non determinat Deci.

Fallit, si periculum esset in mora: quia tunc non seruatur ordo iuris. Petr.de Ancha.in consi.277.col.iiii. & seq.in vlt. dubio. Item fallit in rebellione notoria facti permanentis, vt per Socinum in consil. 22. colum.iii. in fin.& sequent. Gramma decis.105.nume.13.& sequen. Item fallit, si sit inchoatus processus, licèt sententia nõdum fuerit lata. Bartol.in tracta.de Tyran. colum. pen. Item declara alio modo, vt per Gramma.decis.105.nume.55.& 56.

Rebellis amittit ipso iure ea, quę sunt iuris ciuilis, sed antequàm sit condemnatus, si iurisdictione vtatur, valent gesta per eum; quia quanuis iurisdictionem, prout est iuris ciuilis, ipso iure amittat, quia tamen remanet potestas regia, quæ est iuris gentium, in cuius locũ successit iurisdictio, interim valent gesta per eum: per l.Barbarius.ff.de offic.prætor.ita concludit Bar. in extrauag. quoniam nuper, in verb. rebellando, circa med. Alex.in consi.13.col.ii.vol.vi. Et vasallus propter culpam, non priuatur feudo, nisi per sententiam. Alex.in cons.30.volum.vi. nisi in certis casibus traditis per Baldum in capit.i.§.calidis. de prohib. feud. alien. per Feder. & per Alexand. in consil.92. colum.4.in fin.& sequen. vol.vi. Paris.in consil. 101. colum.15.volu.i. & requiritur sententia condemnatoria, vt in decis.Neap.162. in iiii.difficul.in nouiss.

CON-

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an hæredes afficiat, ad ipsosq; transeat.

IVRAMENTVM ex parte iurātis est personale, ita quòd non transit ad hæredes. Inno. in c. veritatis, de iureiur. Quod intellige quò ad vinculum periurii, vt dicit Bald. in l. etiam, in fin. de iureiur. Paris. in cons. 75. col. penult. vol. 3. Cassiador. decis. ii. de iureiur. Sed quò ad hoc vt efficacia inducta à iuramento transeat in quemcunque successorem, in hoc iuramentū non est personale: vt declarat Pau. de Cast. in l. si grege. ff. de leg. 1. & Feder. de Sen. in consi. 281. Ant. de Butr. in consil. 59. per Alexand. in consi. 7. vol. vi. colum. ii. & in consil. 26. in fin. volum. 7. Bald. qui notabiliter declarat in authen. sacramenta puberum, colum. fin. in fin. C. si aduers. vendit. & ibi Paul. de Castr. colum. i. & idem Bald. in repe. l. iurisiurandum. ff. de iureiur. colum. 31. Soc. in consi. 77. col. fina. & in cons 79. in fi. Corn. in consi. 112. volu. 4. & in consi. 287. col. i. vol. 4. Ias. in consi. 76. colum. 1. volu. 1. Brun. in consi. 110. colū. 7. Cæpo. in cons. 8. & consi. 30. col. 3. idem in consi. ciui. 66. col. 7. Soc. in consi. 4. col. 1. vol. 3. Guid. Papæ quæstio. 414. decisio. Neap. 381. Cassa. in consi. 47. colum. 7. Felin. in cap. cum sit generale, col. 6. de for. comp. Guid. Papę in sing. 345. & seq. & sing. 376. Gomes. in §. actiones, colum. 3. insti. de action. Nisel. concordia 147. Deci. in consilio 638. Loffred. in consi. 23. col. 2. Paris. in consi. 54. col. 2. volumi. 1. & col. penul. & consi. 16 colum. 24. volumi. 2. in consi. 75. col. 1. volu. 3. Maria. Iun. consi. 67. col. 5. vol. 2. Ruin. consi. 195. col. pen. vol. 1. Gramm. consi. ciui. 100. col. 8.

col.8.Et facit, nam hæres tenetur seruare iuramentum defuncti,vt per Paul.de Cast. in consi.384.in 2.vol.

Item,quantum ad hoc,vt si contractus erat alias inualidus, sed principaliter obstabat iuramentum, ita ꝙ tenebatur petere absolutionem à iuramento, iuramẽtũ non transit in hęredem,quia ipse hęres nõ cogitur petere absolutionẽ à iuramento vt per Alexã.in consi. 129. col.fi.vol.6.& in cõs.151.col.pe.vol.7. Soc.in cons. 115. col.4.& vide declarationẽ Mariani.in c.cum sit generale,col.8. de foro.compten.Ruin.consi. 107.col.4.vol.1. Soc.aliter declarat,& est notabilis declaratio, si est vera in consi.38.vol.4.Limita,vt per Gomes.in §. actiones, col.3.Insti. de action.Amplia, vt iuramentum sit personale,etiam ex parte illius cui præstatur.Felin.in c.1.colum.10. de iur.iuran.

Contrarium, Calcan.consi. 25.col. pen.Vide Afflict. super constitu.fol.331.col. 1. Et nota, quia pro periurio commisso in persona actoris, non accusat hæres. decis. Neap.75.in nou.Afflict. super const.fol.331. col.1.

Limita, quando contractus super quo iuratur, esset nullus.Rom.in consi. 107.col.3.vol.1.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Exceptionem loci non tuti proponere nequaquam potest, qui mandatum non habet.

EXCEPTIO loci nõ tuti proponi non potest per excusatorem nõ habentem mandatum,hoc voluit Bar.in l. pen. §. ad crimen,in pen.col.in 2. casu suæ distinct.videlicet in casu probabilium excusationũ. ff.de accusat.& sequitur Anton.de But. Abb. & Henr. Buych.in c.veniẽs,de accusat.Angel.in l.seruũ quoque. §.publice.

§.publicè.ff.de procurat.& ipsemet Angel. in sua disputatio.incip.Bononiensis, in vltimo casu dicit istam opinionem seruandam in iudicando.Istam etiam opinion. Bartol.tenet Anto.de Canario in tract. de excusat.in i. colum.in fin.cum sequen.Salicet.in l.reos, colum.vj.de accusat.Benedict.de Plumb.in repeti.d.§.ad crimen.nec videtur aduersari huic opinioni dictum Innoc.in c. veniens,qui simpliciter dicit,ꝙ in excusatione facti admittitur excusator sine mãdato: quia intelligi debet in excusationibus facti præcisi, secundum quòd declarat Bartol.in dicto § ad crimen. qui non contradicit intentioni Innocent.sed clarius illam declarant hoc Imol. Salicet.& Angel.in dicto §.reos, scilicet dictum Innoc.concordare cum opinione Bart.& Abb. in cap.veniens,idẽ dicit,& ego dico quòd de necessitate dictum Innocentii debet intelligi in necessaria excusatione,& meri facti, & non in ea, in qua concurrit iuris ministerium, prout est illa exceptio loci non tuti, quæ est facti,in hoc scilicet quòd locus non sit tutus, sed in ea operatur iuris ministerium in hoc quòd citatus ad locum non tutum,nõ teneatur comparere in loco non tuto.per l. de ætate. ff. ad Trebellian.cap.accedens.il ii.vt lit.non contest.aliàs sequeretur, quòd exceptio iudicis incompetentis, & excommunicati posset opponi per non habentem mandatum : quia istæ exceptiones sunt facti, in hoc quòd quis sit incompetens iudex vel excommunicatus.Sed in eis operatur iuris ministerium, vt quis non teneatur coram eis comparere, & tamen nullus potest dicere, Inno.asserere quòd exceptiones declinatorias quis proponat per excusatorem sine mandato.immò ipse Inno. contrarium dicit, quòd exceptiones iuris non proponit quis sine mandato.& exemplificat in his declaratoriis. est verum quòd contra opinionem Barto. tenuit Bald. in l.pen.§.ad crimen.ff.de publ.iudi.& Ang.col.i. Imol. colum.xv. & seq.idem in d.cap.veniens,volu.iii.Philip. Franc.in cap.ex parte,colum.pen.de appellat. Angel.in disput.incip.Bononiensis,in vlt.artic. Marian.Soci.in d. c.veniens.

c.ueniens col.xxxvii. & seq. & ibi Aret.col.ix.& seq.Io. de Ana.in col.ii.Ioan. Franc.de S. Nazar.in tract. pest. fo.xxviii.col.i.

Et tenentes partem istā contra Bar.limitant,nisi per sona citata ad locum non tutum posse uenire bene socia ta, ita quòd excluderet omnem suspitionem loci non tu ti.nam tunc non posset allegare excusationem loci non tuti per excusatorem sine mandato. & ita saluat opinio nem Bar.isto casu Imo.in d.c.ueniens,& ibi Io.de Ana. col.ii.licet etiam in isto casu contrarium teneat Marian. in d.c.ueniens,col.xxxvii. & seq.

Limita etiam in causa electionis,& matrimoniali,quæ desiderant celeritatem c.quoniam frequenter. §.porro, ut lit.non contest.nam tunc etiam in proponenda excu satione necessaria, non admittitur excusator sine māda to:ut est tex.in c.currentes.§.quòd si per uiginti.de ele- ctio.in vi.iuncta glos.ibi in uerbo ad præmissa, & iuncta glo.in uerbo iusta causa,cessante impedimento. nā text. uult,quòd quantuncunque impeditus personaliter ue- nire,si tamen non taliter sit impeditus,quòd posit pro curatorem constituere,tunc & ad causam,& ad excusa- tiones proponendas tenetur procuratorem cōstituere.

CONCLVSIO
Et Regula V.

ARGVMENTVM.

Testis vnus regulariter non probat, fallit ta- men multifariam multisque modis.

Nus testis regulariter non probat plene c.licet,c.ueniens,de testib.ca. iuris iuran- di,eo.titu.& testimonium unius nec iusti ficat,nec condemnat.c. admonere. xxxiii. q.ii.Etiam si esset Senator.cap. in nomine Domini,de testib.Ias.in l.si quando.C. unde ui. colū.iii.

Etiam si sumus in compromisso, quia nō potest uni testi fidem adhiberi. Nec etiam si causa sit commissa cū scientia alicuius: ut per Alex. in consi. ccix. col. fi. uo. vi. Etiam si iudicandum sit inspecta ueritate & æquitate: ut per Corn. in consi. clxv. uolu. iiii.

Amplia, quia nec etiam constitutione induci potest: quod stetur dicto unius partis in præiudicium alterius. Afflict. in consti. Regni quæst. xii. Nec Papa nec princeps potest hoc disponere, c. indicas per manum. iii. q. x. Rom. in sing. DCCXXVIII. Deci. in c. i. col. i. de fid. instr. Potest tamen princeps uel communitas non recognoscens superiorem statuere, quòd uni testi personæ certæ & graui & in dignitate constitutæ credatur. per tex. in c. quicunque. xi. q. i. secundum Innocen. in c. nuper, de testib. & ponit Rom. in sing. ccclxiii. idem voluit Soc. in consi. cclxvi. in xiiii. col. in uer. confirmantur præmissa. Deci. in c. veniens, col. v. de testib. Est verum, quòd Felin. in ca. constitutus. in vii. col. nu. xvi. de rescript. tenet quòd Papa non possit facere, ꝙ stetur dicto vnius. & allegat sing. Rom. DCCXXVIII. Sed Roma. ibi & tex. in cap. indicas per manum. loquitur, ut uni parti non sit credendum in preiudicium alterius, & ita melius declarat idem Felin. in c. ueniens, col. fi. de testib. Abb. in cap. nuper, de testib. & ibi Felin. col. i. & Abb. in c. sicut, de probat. & in c. cùm à nobis, de testib. Iaso. in l. admonendi, col. lxxx. de iureiur. in repeti. potest tamen hoc fieri partium conuentione. Dec. in c. ii. col. iii. de fide instrum. & pōt fieri consuetudine, ut per Ricard. in l. fi. col. xl. de consuetud. Et potest disponere Papa uel Imperator quòd scripturæ non auctenticę præstetur fides. Felin. in c. i. col. i. de fid. instrum. Sed non potest statuto uel consuetudine induci, quòd indifferenter stetur dicto unius testis, etiā contra usurarium, ut tenet Feder. de Sen. in consi. xvi. & per Ang. in disputatione incip. Astensis, in xv. colū. & seq. per Ias. in repeti. l. admonendi, char. xx. de iureiurā. Contrariū Alex. in consi. clxxxviii. uol. vii. col. i. & seq.

Amplia, ut nō credatur, etiam asserenti se scripsisse de

mandato

mandato alterius, tunc illi soli non creditur: Hippol.in sing. cccclxx. Amplia, etiam si sit Cardinalis. Fel. in c. quod super his, colum.iiii.de fid.instru. Amplia, etiam si producatur ab uno contra illum, solus non probat. Cassan.in consi.liiii.col.ii.& in consi.cxlvi.col.iii.

Contrarium, Maria.Iunior in consi. lxix.col.iii. uide Paris.in consi. lxxxviii. col.ij. uol. iii. & Aymo tenet in consi. xcix. col. i.in fi. Contrarium & in consi. cxxxiiii. col.iii. Aymo in consi. clxxxviii.col. ii. Maria. Iun. cōs. clxxviii. col. fi.uol.ii. declarata,ut per Aymon. de antiquit.temp.nu.cvii. & clvii.

Cautelam quando nō habet nisi unum testem, ponit Girald.enunciato lxx ix.ad istam regulam & fallentiam uide remissiuè p Cassanæum in cōsuetud.fo.lxxxi.col.i.

Limita primò,quādo nemini nocet dispositio, & alteri prodest,ut puta, quòd quis sit baptizatus,quòd ecclesia sit consecrata, quòd quis sit clericus.c.cum itaque.c. paruulis, de consecr. distinct. iiii. glo. in c. licèt uniuersis.glo.fin.de testib.glo.in c.nuper,in uerbo numerus,de testib. Spec.in tit. de testib. in ix.& xvi.fall. Bal. in d.c. nuper. ad idem est glo.in c. placuit de instantibus, de cō secratio. dist. iiii.& ii.qō. iiii.in summa, & in cap. tanta. lxxxvi.distinct. & in c.quanto, & ibi Dominicus ii.q.v. ponit Petr. Gerar.de Petrasancta in sing. xlix. Felin.in c.ueniens.col.vii.in fi.de testi.Ias.in Repeti. l. admonédi. col. lxxxvi.de iureiur.& in l.rescripta,colum.ii.C. de prec. imp. offerend. & in consi.lxxvii.uol.iii.& in consi. cxx.co.i.uol.iiii.Hipp.in l.i.§.idē Cornelio.ff.de qō.Fel. in c.licet uniuersis,i fi.de testib.Rebuff.in trac.nominat. fol.clxvii.Cassanæ. in consuet. fol.lxxii.col.i. Affl. super consti.fol.xxviii.col.i. Idem est in probanda confessione & absolutione ab excommunicatione. per Calder.in c.i.in tit.de testib.per Fel.in c.ueniens, col. fin. de accusatio.per Hippoly.in l.i.§. si quis ultrò.col.fin.ff. de qō.

Limita,quando unus testis deponit de facto proprio, tunc statur dicto unius testis tantum,secundum Paul.de Cast.in l. quicunque.C. de ser.fugi. & idem Paul.in l.si

debitori,in fin.ff.de nouat.Salicet.in l si quis Decurio,in iiii. opposit.C.de fals.& Paul.de Castr.in consi.cix.uolu mi.ii.& per Deci.in consi.lvi.col.ii.& in consi. Dcl.col.ii. & in c. ueniens,in fin.de testib.& per Soc.in consi.vii.uo lu.iiii.Alexan.in consi.cxcvii.uolu.vii.col.fin.Soc.in con si.xxviii.col.ii.uolu.iii.Hippol.in pract.§. Diligenter,co lum.xxiii.Soci.in reg.ccccxxiii.in ult.fall. Gramm. in cõ si.xiii.col.iii.& in consi.viii.columm.ii.& seq.Cassanæ.in consuet.fol.lxxxi.col.i.Ioann.Crot.in tract.de testib.in vi.parte princ.Hippoly.in l.i.§.si serui, in primo notab. ff.de quæstio.Zas.in consi.xix.uolu.i.& in consi. ii.uolu. ii.Grat.in consi.clii.col.ii.uolu.ii.qui declarat. Et in spectantibus ad eius officium creditur officiali deputato. Ruin.consi.lvi col.iii.uolu.i.& consi.xxxii.col.fin.uolu. iiii.& quòd credatur alicui de commissione sibi facta idẽ Ruin.consi.lvi.col.iiii.uolu.v.Sed contrarium tenet Alexan.in l.ii.§.si absens.ff.si ex noxal.cau.aga. Alexand.& Ias.in l.nec is.col.ii.& seq.ff.de acquir.hæred. Ias.in l.ad monendi,in lectura col.xxii.de iureiur. in l.cum filius familias in vi.col.ff.de uer.oblig.& Alexan.diffusè consili. cxcii.col.iii.uol.vi.Ruin.consi.xix.col.ii.uol.v.Tiraque. de retract.fol.cxxvi.& Maria.Iun. in consi. lxii.tenet ꝙ dictum illius talis uidetur non sufficere, nisi alia inditia ueritatis cõcurrant A imo in consi. lxxii.col.vii.tenet sibi credi, sed non facere plenã fidem.& in cõs.clxxviii.co lum.iii.Grat.in consi.clii.col.ii.uolu.ii.Boer. decis.ccxxi. colum.fina. ubi dicit istam ✠ communem. In spectantibus ad eius officium creditur officiali deputato. Ruin. consi.lvi.col.iii.uolu.i.Rebuff.in l.ii.col. i. uersi.secundò aduerte.C.de ponderibus & or. illat. libr. x. Grammat. consi.crimin.xiii.nu.xiii.& consi. ciu. xxiiii.colũ. ii. uide Ruin.in consi.xxxii.col.fi.uolu.iiii.Quid autem si deponeret de cõmissione sibi facta,uide Alex.in cõs.lxxxviii. col.pen.uol.v.

Amplia, ut etiam testis infamis & alias inhabilis probet, quando deponit de facto proprio. Paul. de Castr. in l.secũda. §.si habens. ff.si ex nox.cau. Deci.in consili.

ccclxiii.

cccLxiii.columna prima.

Limita,quando ſumus in cauſis poſſeſsionis ſeu modici præiudicii,quia in illis ſufficit probatio per unũ teſtẽ. Doct.in auth. niſi breuiores.C.de ſen.ex peric. recit.per Mathæſ.in ſingu.ſuo i.& ii.

Item probat contra corrumpentem eo caſu quo quis uoluit corrumpere teſtem pecunia ne contra eum deponeret.quia ſi hoc atteſtetur,hoc probat contra ipſum:ut per Fel.in c.licet cauſam.col.v.de probat.per Hipp.in ſingu.cxii.& in conſi.lxi.col.pe.nu xxxii.in l.i.§.ſed ſi quis col.i.ff.de falſ.Deci in c.i.col.ii.de teſt.Roman.in ſingul. cccxxx.Ioan.de Ana.in c.i.col.iii. de crimine falſ. & hoc procedit,ut probet in negotio principali. ita loquuntur Doct.præallegati. Licet cõtrarium in hoc uoluerit Grã. uoto xi.nu.10.cum ſeq. & probat etiam corruptionem, & ita loquitur Bal.in c.i.de teſtib.cog.& ibi Fel. col. i. in fi.Gram.d.uoto xi.nu.2.& cõſ.ciui.lxxii. Quid in eo qui aſſerit ſe tuliſſe falſum teſtimonium ad inſtantiam alicuius? Maria.Iun.conſi.xxxix.col.vi.& ſeq.uol. ii.Ruin.cõſi.xv.col.fi.uol.v.Bero.q.lvi.quem omnino uide.Quando difficile immo fere impoſsibile eſt habere plures teſtes,tunc unus ſufficit.Doct.in l.i.§.fi.ff. de uerb.obliga. Hipp. in l.ſi quis ne quæſtio.ff.de quæſt. col xxxii.uer. Et reſpondendo dictis.

Fallit,quando ſacerdos fide dignus dicit ſeu aſſerit habuiſſe licentiam a confitente reuelandi eius confeſsionem,quia tunc ſtatur eius dicto. Lap.alleg. xciiii.incip. Mulier in confeſsione.Felin.in c.ueniens, in ix.col.de teſtib.Hipp.in d.l.ſi quis ne quæſtio col.xxxii.Felin.in ca. nemo,de ſimon.& uoluit Feli.in d.c.ueniens, ex mente Archid.in c.ipſi Apoſtoli.vii. q.ii. quòd debet deponere iuratus.Hippo.in d.l.ſi quis ne quæſtio, columu. xxxii. Fallit,ubi ageretur de recognoſcenda ſcriptura notarii, quę, ſi habeat ſua ſubſtantialia poteſt per ipſummet notarium recognoſci.l.ſi quis Decurio.C. de fal.& ibi not. Bar.& in authen.de inſtr. caut. & fid.in §.ſi uero neque adnumerator.

Fallit, in euangelica denũciatione in qua statur vni testi, quòd facta fuerit: vt est tex. in c. nouit. de iudit. Hipp. in l. si quis ne quæstio col. xxxij. ff. de quæst.

Fallit, quando testator hoc mandauit, quòd stetur dicto unius. per l. Theopompus. ff. de dot. preleg. & ponit Spe. in tit. de testib. in §. restat, uer. hoc tamẽ fallit, & ponit Ant. de Butr. in c. ueniens, il i. de testib. & an talis eo casu habeat iurare, uide in d. c. ueniẽs per Fel. co. vii. Hippo. in d. l. si quis ne quæstio. col. xxxij.

Fallit secundum Anton. & Specula. in locis suprà allegatis, quãdo partes concordarunt stare dicto unius; ut notatur per Bart. in d. l. Theopompus. Roma. in l. j. §. fi. ff. de uerb. oblig. Cassan. in cons. xxxvij. col. j. in fi. & seq. Fel. in c. ueniens, col. fi. de testib. Cassan. in cõsue. fo. lxxj. col. iiij. Beltrand. in ampliatione in cons. cxix. col. j. in fi. uol. ij. Testibus synodalibus seu denũtiatoribus plena fides præstatur. secundum Ant. de But. in c. in omni, de testib. Fel. in c. ueniens, el primo col. fi. de testib. sed contrarium tenuit Bart. in l. Diuus. ff. de exhib. reis. nisi quãdo delicta essent leuia, & esset ipsis commissum, ꝙ referẽt et mitterent. Sed tamen etiam isto casu, Abb. tenet contrarium in c. in omni, & in c. preterea, de testib. cogẽd. Creditur uni testi quo ad probationem mortis occultæ secũdum Fel. in d. c. ueniens, col. fi. de testib. per not. per Bal. in l. ubi numerus. §. de testib. sed Bal. ibi loquitur nõ quo ad probationem mortis, sed quo ad hoc, ut quis excusetur a crimine uel negligentia.

Fallit, quando iudex haberet informari ex consciẽtia alicuius, quia tunc dicto illius potest plenã fidem prestare. Ant. de But. in c. peruenit, col. xvj. de censib. Compostel. in c. j. de electio. li. vj. Fel. in d. c. ueniens, col. fi. reliquos casus prosequere ut per Spec. in ti. de excusat. §. restat col. iij. qui ponit xxx. casus.

Fallit, ubi unus testis præsentatus probat innocentiã quia operatur, ut reus ueniat absoluendus : secundum Corn. in cons. cxciiij. col. fi. in fi. uol. ij.

Item fallit, quando põt procedi sine scriptura, quia

tunc

tunc de actis ſtatur iudicis aſſertioni:ut per Aret.in cap. quoniam contra,col.iij.de probat.

Item fallit,ut per Aret.in c.ſuper eo, col.iiii.de teſtib. in duobus locis.

Item fallit,ut per Ang.in auth.ut prępona. nom.imperat.in prin.de quo uide Alex.in conſ.clxxix.col.fi.uol. ij.Hip.in l.ſi quis ne quæſtio.ff.de quæſt.

Item,de lęſione minoris ſufficit conſtare per unũ teſtem.Abb.in c.ex literis,de reſtit.in integ.Salic.in l.i.de confeſ.col.ii.Soc.in conſ.lxxii. col.ii. uol.iii. Alex.in l.nã & poſtea.§.ſi minor in fi.col.ff.de iureiuran.

Item ad probandam abſolutionem ab excommunicatione Hippol.in l.i.§.idem Cornelio. ff.de quęſtio.Feli. in c.ueniens,col.fi.de teſtib.

Item in caſu in §.ſi uero moriantur.in auth.de fi.inſtrumen.Hipp.in l.ſi quis ne quæſtio columñ. xxxii. ff. de quæſtio.

Limita in teſte ualde digno,ut per Gramm. in conſi. xiii.col.iii.Caſſa.in conſ.fol.lxxi.col.iiii.maxime concurrentibus aliquibus coniecturis.Zaſ.in xv.conſ.col.i.

Limita in cauſis breuioribus, quę ſummariè expediũtur Calcan.in conſ.xci.colum. pe. Hipp.in ſingu.char. cxxxiii.

Limita in teſte ab utraque parte approbato. Caſſan. in conſue.fo.lxxi.col.iiij.

Limita,quia ſtatur delegato aſſerenti ſe impeditũ.Feli.in c.paſtoralis,col.ii.& ſeq.de offi.deleg.

Limita,ut facit præſumptionem per quam transfertur probatio in aduerſarium. Gozad.in conſ. lxxv.colũ. penultim.

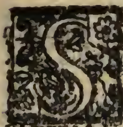
Fallit,ut excuſetur a pręſumpta calumnia ꝓpter unicum teſtem. Fel.in c.ii.de calumn.

Fallit ad ſaluandum inſtrumentum abraſum. Cotta. col.iij.uerſ.Abraſio.

CONCLVSIO
Et Regula VI.

ARGVMENTVM.

Sententiam contra abſentem latam, ex contumacia præſumi.

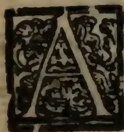
SENTENTIA lata contra abſentem pſumitur lata ex cōtumatia.l.Papinianus. §.meminiſſe,& ibi Bar.in iii.not.ff. de inoffi.teſt.in l.ſi ideo,per Bar.ff.de euict.Fel.in c.ex literis,col.vi.de conſtitu. Beltrand. in conſ.cxv.col.iii.uol.ii.& col. fi.

Limita primò,niſi conſtaret de probationibus, quia tunc præſumitur lata propter ueritatem,& non per contumaciam.Bald.in l.ii.colum.penultim. C.quib.res iud. Abb.in c.pe.col.vii.de re iud.per Bal.in l. ii. C. de contr. iud.tut.ubi in apoſtillis Barb.Fel.in c.ſicut,colū.ix. de re iud.Zaſ.in conſi.x.uol.ii.Fel.in c.cum olim, col. ix.de re iud.Feli.in c.fraternitatis,col. ii.de hęre.Tiraq.in reg.ceſſante cauſa, in i.part.nu.66. Cōtrarium Roma.in conſi. cccxxix.col. fi. Fallit, quando abſentia eſſet iuſta:ut not. Bal.d.l.ii.col.pe. C. quib.res iud.per Abb.in c.pe.col.vii. de re iud.Alex. in apoſtill.in d.§. meminiſſe.per Alex.in l.ſæpe,co.xxiiii.nu.79.ff.de re iudi.uide plures limitationes per Fel. in c.cum Bertoldus, col.viii.& ſeq.de re iud.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Mercator ſi pecuniam ſibi numeratam atque traditam, caſu fortuito amiſerit, an nihilominus teneatur.

N SI pecunia fuerit tradita & cõſignata ad numerum mercatori, ſi mercator illam caſu fortuito amiſerit, teneatur, non obſtante quòd amiſerit illam caſu fortuito? & uidetur dicendum, quòd non: quia talis conſignatio quamuis facta ad numerum, non facit quòd contractus remanet in ſua natura depoſiti, & transferatur in mutuum: quia immo eſt depoſitum: ut dicit Bald. in l. incendium. C. ſi cert. pet. Idem Bald. in l. in contractibus. §. j. C. de non numerata pecu. & Iacob. Butr. in d. l. Lucius, ubi etiam Paul. de Caſtr. ff. depoſiti. Nec obſtat quod not. Cyn. in d. l. incendium, & dicit Angel. in l. cum quid. ff. ſi cert. pet. quòd numeratio facit, quod ſit mutuum, & non depoſitum. quia iſtud eſt, quã do numeratur perſonę indigenti, non autem mercatori, uel alias diuiti & opulento; quem non eſt ueriſimile pecuniam mutuo accepturum: ut declarat Deci. in dict. l. cum quid. ff. ſi cert. pet. uel ſecundò illud eſt, quandò non apparet quòd ſit pecunia data ad numerum: ut per Alex. in conſi. xxviii. col. vii. ſi ergo eſt depoſitum. proculdubio depoſitarius non tenetur de caſu fortuito: qui tenetur tantum de dolo. l. ſi ut certo. §. nunc uidendum ff. commoda. l. contractus. ff. de reg. iur. uel de culpa. l. i. C. depoſ. pro qua opinione facit. Nam tunc caſu fortuito depoſitarius pecuniæ tenetur, quando actum eſt tacitè uel expreſsè quòd reddatur tantundem: quia tunc potius ęquiparatur mutuo quàm depoſito: ut dicit Ro. in conſi. ccccc. incip. ſumarium quęſtionis. in ii. column.

& in consi.ccccccxx.incip. Circa propositam, in prin.per Dec.in l.contractus,colum.ii.ff. de regu.iur. & in consil. Dcxlv. Vltimo pro ista parte uidetur decisio Saliceti in d.l.incendium.qui ponit quęstionem, si pecunia consignata sit mercatori,& domus sit combusta, an teneatur mercator restituere peccuniam receptam, uel liberetur propter casum?& concludit, quòd si deponentis gratia factum sit depositum, uel depositarius fuerit mercator, uel alias opulentus,& numerans uir tenuis, quòd tunc, quia censetur depositum recipere, ex casu liberatur. Si autem dominus locuples & æqualis conditionis, dicitur potius mutuum:& propterea,non liberatur propter casum,& uidetur sequi Paul.de Cast.in d.l. cum quid, in finalibus uerbis.ff.si cert.pet.Idem sępe tenet Parisiē.in consi.cxxxi.uolu.ii. Sed in contrarium facit, nam dato etiam quòd numerata pecunia mercatori sit depositū, tamen transfertur dominium, ut per Bald.in l.incendium.C.si cert.pet.in l.fi.in fin.C.depoſit.in l.talis scriptura.ff.de leg.i.Deci.in l.cum quid, col.penul. ff.si cert. petat.glo.Bar.& Ias.in l.eius qui in prouincia.§.quod si stipulatus.ff.si cert. petat. Si ergo transfertur dominiū, ergo periculum uel casus fortuitus non potest obesse deponenti, sed ipsi depositario:quia periculum spectat ad dominū.l. pignus.C.de pignor.actio. & per istam rationem hoc firmat Ias.in l.si quis nec causam, colum.fi. ff.si cert.peta.

Secundo facit, nam eo ipso quòd pecunia datur ad numerum,censetur saltem tacitè concessa facultas utendi, dummodo pecunia in eodem genere restituatur.Iacob. de Butri. in l.Lucius, ubi etiam Salicet. ff. deposi. gloss.in l diem sponsalitiorum. eod. titul. maxime cum consueuit ita fieri, quòd in deposito pecuniæ numeratæ sufficiat reddere tantundem in eadem specie monetæ consignatę, non illammet pecuniam: & tacitè censetur id actum quod fieri consueuit.l. quod si nolit. §.qui assidua.ff.de ædil.edic. & ponit Bal. in d.l. incendium. ergo tacitè censetur data potestas utendi eo ipso quòd pecu-

nia

nia datur ad numerum. Sed quando tacitè uel expressè datur facultas utendi,omnes Doct.dicunt,quòd depositarius tenetur de periculo casus fortuiti,ut per Roman. in d.cons.ccccc & in cons.ccccccxx.& per Deci.in l.contractus,in ii.co.& in d.cõs.Dcxlv.ergò in casu nostro depositarius debet teneri. & idem tenet Bal. in consi. ccxxxvi. col.v. Nec obstat,quòd gl.in l.idem sponsaliorum. ff.depositi,dicat quòd si nihil est actũ quòd recipiens habeat facultatem utendi,censeatur depositum,etiam numerata pecunia,quia fateor,quod est depositum, ut supradictum est,sed non est uerum et regulare depositũ:vt dicit ibi Iac.de But.& Paul.de Cast.

Vltimo ista pars quòd depositarius teneatur de casu fortuito numerata pecunia,tenet Bar.in l.si quis nec causam.ff.si cert.pet.& ibi Roman.& Ias.& Paul.de Cast.in l.si sacculum.ff.depos.& dicit Alex.in consi.xxviii. uolu. vii.quòd si non apparet,quòd pecunia sit data in sacculo uel ad numerum,præsumitur depositum:& quòd in dubio præsumatur ex causa depositi pecunia data. Alex.cõsi.lxxxiii.uol.vii.uide Bal.in cons.ccclv. in iii.li. & ccxix. in v.uol. In officiali,uide Deci.in consi.cccclxxiii. In tutore,uide Rui.cons.lxx.col.iij.in fi.& seq.uol.iiii.

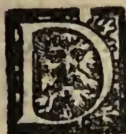
Pro prima opinione multum mihi facit tex. in l.certi conditio. ff.si certum petatur. ubi text. ponit depositum factum fuisse in pecunia,& tamen tunc demum spectare periculum ad recipientem, quando postea cognouit,ut deposita pecunia uti sibi liceret: quia tunc post talem conuentionem periculum ad ipsum spectat,ergo ante non spectabat,uide quod not. Bar. in l.indebiti.§.sed si nummi,in prima col.uersi. quæritur circa istam primã partem.ff.de condi.indebi.& quod not.ibi Alex.& Ias.

CON-

CONCLVSIO
Et Regula VIII.

ARGVMENTVM.

Debitor generis tenetur regulariter, etiam perempta specie.

EBITOR generis peremptione speciei non liberatur. l. incendium. C si cert. pet.

Limita primo nisi, genus deberet respectu certæ speciei: quia tũc peremptione speciei liberatur debitor. Bart. in l. quod te, co lũ. i. ff. si cert. pet. & ibi moderni, maxime Ias. & idẽ in l. si pluribus. col. v. ff. de leg. i. Alex. in l. in ratione. §. diligenter. ff. ad l. falc. Beltr. in consi. lxxxiii. col. ii. uol. iii. Sublimita, ut per Lofred. in consi. ii. co. x. & col. xi. in fi. Maria. Iun. in consi. cxx. col. iii.

Secundò fallit, nisi deberetur genus, & casus superueniret culpa creditoris. ita Bal. in l. sine hæreditaria, in ii. notab. ff. de reb. gest. per Deci. in l. si a furioso. ff. si cert. pet. col. ii.

Tertiò fallit, quando creditum factum esset contemplatione ipsius creditoris, & ad eius utilitatem: iuxta terminos. l. Titius. ff. de pręscrip. uerb. ubi dicit Alexand. in l. si ex legati causa, in fin. ff. de uerb. obligatio. Deci. in dicta. l. quod te, colum. ii. ff. si cert. pet. Iason in l. si pascenda. C. de pact. & in dict. l. quod te, col. ii. & in l. non omnis. §. pupillus, in fin. ff. eod. tit. Soc. in consi. cclxv. col. v. uer. Comfirmantur.

Quartò fallit, quando debitor generis obtulisset speciem illius generis, quam creditor recusasset recipere: quia tunc specie illa perempta liberatur debitor: not. Alexand. in dict. l. in ratione. §. diligenter. ff. ad. leg. falci.

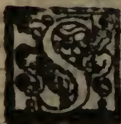
Quintò fallit, si est debitor in genere subalterno, & totum

totum illud genus pereat: quia tale genus perire potest: ut in dict.l.in ratione. ff. ad l. falcid. in uerbo ni certe.& not.in l.in naue Saupheli ff. loca. & not. Alexand.in d. §.diligenter.& idem.in l.recusare.§.si quis alio.ff.ad Trebel.col.fi.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Falsi suspitio an pro ueritate habeatur.

VSPITIO falsi pro ueritate habetur: Archi.& Domini.in c. in memoriam.xix. distin.Bald.in l.si ueritas. C. de fideicom. Ioan.de Ana.in rub.de crim. fals. col.ulti. Hostien. in summ.in titu. de crim. fals. §. qualis probatio requiratur. Abba.in capitul. porrecta.in iii. notab. de confirma. util. uel inutil. per illum text. Petr.de Anchar.in consil.clxxiii.in penultim. colũ.Alexand.in consi.lxxvii.incip.In causa accusationis, uolumine i.Deci.in consil.ccccxlviii.colum.iiii.Hipp.in consil. xxvii. colum. ii.Purpurat.in l.transigere, colum.fin. C.de transact.Ias.in consi.clxxviii.colum. ii.uolum.iiii. Paris.in consi.xii.colum.iii.uolum.iiii.& consi.clviii.colum.fin.uolu.iiii.Mant.consi.clxxiiii. colum. ii.Sed quia istud uidetur nimis rigorosum dictum, quòd sufficiat ad condemnationem tam atrocissimi criminis etiam sola suspitio, tametsi suspitio sit minus quam præsumptio,ut per Bartol.in l. admonendi. ff. de iur. iurand. & propterea dictum hoc communiter reprobari dicit Grat.in consil. lx. columm.final. uolumin.ii.Marian. Iun.consil.xxxix.colũ.ix.uolu. ii.& consi.lxi.columm.ii. eo.uolumi.qua de causa Deci.in consili. clxxv.colum.v. & columna. ix. intelligit istud dictum procedere quo ad capturam, non quo ad condemnationem.Ista intel-

ligentia, quam etiam ponit idem Dec.in consi. clxxxix. col.j.& uidetur de mente Alexan.in consil.ccv. uolu.vi. & eiusdem Decii in consi. Dcii.col.iij.& Dcxv.colum.fi. Ioan.Anto.Alex.in consi.xv.in fin.Mant. in consil.cciii. & consi.ccviii.colũ. x & consi. cclxxviii. Grat. in consili. xxxiiii.colũ.ii.& consi.lx.col.fin.uol.ii.mihi non placet. quia in doctrina Archi.& Ioan.de Ana. Petr.de Ancha. & Alexand. in locis supra alleg. ponitur hoc tanquam speciale ipsius criminis falsi, ut suspitio habeatur pro ueritate.Si intelligeretur respectu capturæ, in hoc nullum esset speciale in crimine falsi: quia in alijs criminibus ex suspitione potest deueniri ad capturam. Maria.Iun.in consili.xxxix.col.ix.uol.ii. & consi.lxi.col.iii. eo.uolu.Hipp.in l.j.nume.1.ff.de quæstio. Grammat.in consi.lv.col.j.immo sensit Paris.in consil. clxij.colum.fi. uolu.iiij.etiam quo ad torturam sufficere præsumptionem.Sed Ruin.consi.vii.colũ.j.uol.v.tenet & quo ad capturam requiri inditium.Grammat. decis.lx. nu. xix.& seq.& quòd potest a captura incipere, dummodo cõstet de delicto:quare etiam secundo declaratio Decii in consi.clxxxix.eo modo moderari potest,dum dicitur,quòd illud procedit in præsumptione iuris,non hominis.Tertia,quam ponit Deci.in d.consi.clxxxix.col.j.quam improbat Grat.in consi.cli.col.pen.uolu. ij. quæ mihi magis placet,ut procedat in ciuilibus,quantum ad hoc, ut non probet instrumentum, uel scriptura sit suspecta de falso, non tamen quòd propterea quis possit criminaliter condemnari ex sola suspitione falsi, & ita uidetur loqui Ioan.de Ana.& Alexan.Deci. in consi.Dcxv.colum.fina.Franc.Curt.in consil.lxiiij. colum. ij. ubi dicit quòd ✣ communiter approbatur,& in consili.cxxxii. colum.fi.ubi idem dicit,& in consi.clxvi.col.iij.& in consil.clxxviij.col.ii.Grammat.in consi.xxx. col. i.Calcan. in consi.xxvii.col.penu.Beltrand in consi.cxxxix.uolu. iij.& in consi.cc.col.iii.uolu.iii.& in consi. iiij. uolu.ii.& in consi.ccxvj.colum.pen.uol.iij.& in consi.ccl.col.ii.uolu.iij.& in consi.ccxc.col. ii.in fin. uolu.iij. ita etiam declarat

clarat Maria.Iun.in consi.xli.colum.ij. Aymo in consil. xxviij.col.fin.& in consi. lvi. in fin. & in consi. cxxxiiij. col.vi.Grat.consi.lx.in fin.uolumin.ij.Maria.Iun.consi. clxxxix col.viij.uolu.ij.Ruin.consil.xxxv. col. vj.uolu. iiij.Alio modo declarat Ripa in c.ij.colum.ix.de rescrip. & Grat.consi.lx.col.fi.uol.ij.Hippoly. uero in rub. ff.de fals.col.iiij.usque in finem tenet contra istud dictũ Archid.& aliorum, nisi si sequuta sit iudicis declaratio: ut ibi per eum,& quòd probatio falsi debeat de necessitate concludere,tenet Deci.in l.singularia, colum. pe.ff.si cert.pet.uide Iaso.in l.iuris gentium. §.quod fere. ff.de pact.Deci.in consi.cj.colum.j.& in d.consi.Dcij.colũ.iij. & in consi.Dcxv. Alexã.in consi.cxc.col.ij.uolu.vij.& in consi. clxxix.uol.ij.& in consi.xx.col.v.uol. j. & Soc.in consi.xciiij.tenet, quòd instrumentum probet, licet ex quibusdam leuibus suspitionibus falsum arguatur, & uide Ias.in consi.lxij.col.j.uolum. j. ubi dicit.quòd in crimine falsi probationes debent de necessitate concludere,& esse luce clariores,& in consi.cliij. colũ. iiij.uolu.ij. Maria.Iun.in consi.xxxix.col.v.uolum.ij.in consi.lxi.colum.j.& seq.& per totum eo.uol.ij.Grammat. cõsi.ciui. lviij.& lxv.col.iij.& lxvi. colũ. iii. in princ. uide omnino Hipp.in l.i.§.dinus col.v. ff. ad l.corn. de siccar.Specu.in titu.de instr.edit.§.i.col.pen.quòd instrumentum etsi suspectum,probet Felin.in c.afferte.col.iiii. de præsumpt. Paul.de Castro. in l.iubemus. C. de probat. distinguit: aut præsumptio falsi resultat ex inspectione scripturæ, & non probat, aut non resultat ex inspectione, probet quousque non probetur contrarium. Et qnando dicatur suspecta, uide Paul.de Cast.Iacob. de Butr. Cyn.& Alber.in d.l.iubemus.uide Feli.in c.accepimus, colum. iii.de fid.instrum.Innocen.in c.cum Ioan.col. i.de fi.instrum.Et an exceptio falsi debeat impedire exequutionem instrumenti.uide Ias.in consi.lxxxv.uolu.i.& dicit Beltran.in consi.iiii.uolu.ii.quòd suspitio operabatur, ut non probet instrumentum,nisi a præcedente eius ueritas probetur,ut per eum.

Et

Et quòd ſola præſumptio ſufficiat ad condemnationem & ad pœnam in iſto crimine falſi ex mente Archid. in d.c.memoriam,tenuit deciſ.Neap.xxx.in nou.

Alios caſus in quibus ſola ſuſpitio in delictis operat̃, habens per Afflict.in conſtitu.fo.xxiii.col.ii.

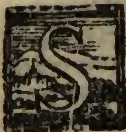
Suſpicio non operatur,quando eſt friuola, uel quãdo ex alijs circunſtantijs tollitur.Pariſ.in conſ. xxviii. colũ. pe.uol.ii.& ita reſtringit doctè Archi.& Domi.

Amplia,ut duæ ſolæ ſuſpitiones reddant inſtrumentũ ſuſpectũ,ut non probet.Aymo in conſ.cxxxiii.col.ix.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Statuto,ſi caueatur quòd creditore infra præfixum terminum non petente creditum, illud amittat:an locum ſibi uendicet ſtatutum ipſum in credito iurato.

TATVTVM, quòd ſi creditor non petierit quod ſibi debetur infra certum tempus,excludatur a ſuo credito, nõ habet locum in credito iurato, ſecundum Angel. & Roman.& Iaſon in l.nam & poſtea.§.ſi is qui temporali.ff.de iur.iurand.per illum tex.& Rom. in l.naturaliter,colũ.j.ff. de uſucap. & Cæp.caut.xx.Fel. in cap.fina.col.iij. de præſcrip. Iaſ.in add.ad Chriſtoph. Porc.inſtit.de uſucap. Hippoly. in ſing.cxli. deciſ.Thoſ.& ibi apoſtilla.ccxx.Grat.in conſi.xli.col.ii.uolum.i. Boer.deciſ.cccxxviii.. Sed dubitatur, an iſtud procedat tam in iuramento promiſſorio, quàm aſſertorio & in deciſorio, & certè ſi conſideremus rationem per quam mouentur doctores in §.ſi is qui temporali,ad fundandam iſtam concluſionem,quòd ſtatutum non habet locum in debito iurato, quia iuramentum habet uim li-

tis

tis conteſtationis per illum text. quę litis conteſtatio perpetuat actionem, certè iſta ratio procedit tantùm in deciſorio, ut dicitur in d. §. ſi is qui temporali, & in aſſertorio. ut dicit Imol.in d.l.naturaliter.colum.fin.ff.de uſucap.& Lanzelot.Deci.in l.ij. ff.de iureiur. & hoc not. quia in omnibus contractibus hodie ferè apponitur iuramentum aſſertorium, uidelicet prædictæ partes iurauerunt prædicta omnia uera eſſe.uide Alexā. in l.ſi cum dotem.§.eodem tempore,col.ii.ff.ſolu. matri.in fin. Gomeſ.in §.Item ſi quis poſtulante, colū.iii.Inſt.de actionib.Ruin.conſi.cl.col.ii.uolu.iiii.de hoc uide Claudium in l.naturaliter,colum.ix.de uſucap.non autem procedit in iuramento promiſſorio.Sed contrarium puto uerius, quod non modò Doctores ſuprà allegati uidentur tenere iſtam concluſionem,& loqui in deciſorio iuramento, quia ſe fundat in illa ratione quòd iuramentum habet uim litis conteſtationis, ſed etiam alij qui mouentur alia ratione,uidelicet quia diſpoſitio ſimpliciter loquēs non cenſetur diſponere in materia iurata niſi de iuramento fiat expreſſa mentio, ut dicit gloſ.fi.in c.cum nō deceat,de electio.in vi.Fulg.in conſi.ccxix.incip. Viſis, col.pe.& in conſi.clvi.Petr. de Anchar.in conſi.ccxxvi. col.j.Alex.in conſi.100. in iiij. uolu. colum.i.& in conſi. xxxvij. in iiij.uolu.in vij.col.& in conſi. xxxviii.in colū. iii.uol.iii.& in conſi.xxvii.incip.Viſo libello, uolu.i.& in conſi.cxxv.incip. Viſis,eo. uolu.Deci.in l. pacta nouiſſima.C.de pact.col.ii.& in l.de alimentis, col.iii.de tranſact.Hippoly.in ſing. DCXV.& in conſi.cvii.numer.xi.per Corn.in conſi.xxxvii.in ii.col.in fi.uolu.i.Alex.in conſ. ccv.col.fi.uolu.vi.& in conſi.lxii.in fin. uolu. vii. Soci.in conſi.ccxxxix.colum.iiii.Deciſ.Neap.cxi.Iaſ.in conſilio clxxiii.colum.pe.uol.iiii.Alex.in conſi. xxvii.col.iii.uol. i.& col.iiii.qui optimè loquitur in propoſito. & in conſ. xxxvii.col.vii.uolumi.ii.Franc.Curt.in conſi.xcviii.que regula limitatur etiam in iuramento promiſſorio,& per iſtam rationem mouetur Corn.in conſili. cccxxviii colum.iii.uol.i.& in conſi.clxxx.colum. i.in fin.uolu.iii.ad

C dicen-

dicendum,quòd ſtatutum inducens præſcriptionem debiti,non habebat locum in debito iurato, idem Bald.in tract.præſcrip.in iii.parte colum.liii.& in vi.parte col.li. quæ eſt pe.col.totius tractatus.Marcus Anto. Bauer. in trac.de iur.iuran.col.viii.& iſtud in ſimili cōſiderat.Deciſ.Neap.nu.v.Contra iſtam concluſionem tenet Guido Papæ,q.cxcix.

Tenēdo primā opinionem,limita, ut iuramentū non excludat præſcriptionem temporis immemorabilis.Maria.Iun.in conſi.liiii.col.ii.Nec dicatur,quòd confirmatio apoſtolica operetur, ut etiam obligatio iurata ſubiaceat ſtatuto,quia reſpondetur,quòd confirmatio pręſupponit ſtatutum,quod cum loquatur in iuramento,merito diſpoſitio ſtatuti per confirmationem non extendit. ut per Alex.in conſ.cxxxvii.uolu.vj.Corn.qui loquitur in terminis in conſ.ccxxiiii.uol.iii.Fran.Curt.cōſi.lxvii. Sed aduerte,quia ſtatutum noſtrum in reformationibus uidetur loqui in debito proueniente ex inſtrumento, & tamen illo tempore clarum erat , ꝙ omnia inſtrumenta conficiebantur cum inſertione iuramenti, & ſic uidētur implicitè ēt ſtatuentes diſponere in debito iurato ,ſi loquuntur in debito prouenięte ex inſtrumento. Itē,quia ſtatutū vrbis infringit probationem, & ſic iuramentum non pōt probari,ut per Soc.conſ.ccxxxi.col. pe.Corn.in conſi.cxxi.col. pe.uol.ii.& in conſ.lxiiii. col.fi.uol.iii.Soci.in cōſ.xciii.col.fi.Reginald.in l.ſi librarius.nu.43.ff.de reg.iur.Ruin.conſ.lv.col.fi.uol.v.

Et ut generalis confirmatio operetur circa ſtatutum, quod infringit iuramentum, neceſſe eſt,ꝙ ſit factum ex certa ſcientia.Alex.in conſi.xxxviii.col.pe.uol.iiii.Grat. conſi.lxxxiiii.uol.i.& conſi.lxxv.col.ii.uol.ii.

Et tenendo illam opinionem , ꝙ impediatur pręſcritio.limita in præſcriptione quadraginta annorū,ut per Maria.Iun.conſ.cxlv.col.v.nu.lxiii.uol.i.

COM-

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Viuere quis præsumitur ad annos usque cētū.

DICVNT Doctores quòd quis præsumitur uiuere usq; ad metam centum annorum. per tex. in l. fi. C. de sacrosan. eccl. & in c. in præsentia. de sponsal: sentit glo. in l. ii. §. sed & si dubitetur, ubi etiam Bart. ff. quemadmodum testa. aperian. & in l. sed & si de sua. ff. de acquir. hær. quòd non est necessarium probare uitam, quia satis probatur ex iuris præsumptiōe, quòd quilibet præsumitur uiuere, & idem Ang. in l. si emancipati. col. ii. C. de colla. & Imo. & Rom. in l. sed & si de sua. ff. de aquir. hæred. Corn. in consi. ccli. uolu. j. & Iaso. in l. fin. col. fi. C. de sacr. sanc. eccl. dicit quòd istud est * commune dictum. Corn. in consi. cxcv. uolu. iii. col. i. & cciiii. uolum. iii. Aretin. in c. Causam quæ, col. viii. & sequē. de testib. Alex. in consi. j. col. xii. uolum. v. Feli. in c. ex tenore, colum. fi. de testib. Beltrand. in consi. cxxv. col. ii. uolu. ii. Bartol. autem in l. si quidem. C. solu. matr. dicit, quod qui fundat se in morte, debet ꝓbare mortem, & qui fundat se in uita, debet probare uitam, & idem Alex. & Areti. in d. l. sed & si de sua, & ita dicit Corn. in cons. cxix. Soci. in l. si inter uirum, col. fi. ff. de reb. dub. Alex. in consil. xxvii. col. vii. & in consi. clxxv. colum. pe. uol. v. Gozad. in consi. lxviii. Paris. in consi. lxxxvi. in fin. uol. iiii. Grat. consi. lxvi. col. pe. uolu. ii. Marian. Iun. in cōs. xx. uol. ii. & ista opinio est uerior, quia non probatur iure, quòd quis præsumatnr uiuere cētum annis, nec iura hoc probant, sed tantum, quòd longissimus uitę terminus hominis est cētum annorum, & quòd non est præsumptio quòd quis ultra illum terminum uiuat: non autem quòd præsumatur uiuere usque ad illum terminum, ut dicit Cor. in d. consi. cxix. & in consi. cccxl. uolu. i. & in cōsi. clxxxi.

col.vii.uol.ii.& in consi.ccviii. col.pen.vol.iii.uide omnino eundem in consi.ccxliii.vol.iii.Deci.in l. si emancipati,colum.ii.C.de colla.in l.fin.colum.ix. C. de edic.diui Adr.toll.in c.cùm dilecta,de confirm.vtil. uel inut.colũ.iiii.Ias.in d.l.si.col.fin.C.de sacrosan.eccl.Paris.in consil.lxxxvii.in fin.uol.iiii.

Limita tamẽ illam conclusionem, quòd quis tenetur probare vitam,si fundat se in ea, ut procedat in agente, secus in excipiente, quia excipiens quantuncunque se fundet in uita, nihilominus non tenetur eam probare. vt declarat Soc.in d.l.si inter virum, col.fin.in versicul. Quartò infertur,& ita intelligitur gloss.in d. l. ii. §. sed etsi dubitetur.ff.quemad.test.aper.

Declarat istam regulam vt per Felin.in ca. ex tenore, col.fin. de test.& not.quia si iuris præsumptione præsumeretur viuere, clarior probatio requireretur: ut per Franc.Curt.in consil.lii.colum.iii. tamen vnus testis de visu tollit istam præsumptionem.Fel.in c. quoniam frequenter.§.porrò,ut lit.non contest.col. fin.& post centũ annos præsumitur mortuus Afflict.super consti.fo.ccci. col iii.& seq.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Emphyteusi per generationem finita,descendentes confirmationem petere possunt, quæ si denegaretur,appellationi locus est.

INITA Emphyteusi per generationem finitam, descendentes possunt petere eis confirmari,& de facili impetrabunt: & est iniuria, si non impetrant. Ideo possunt appellare de iure canonico ad superiorem, ut cogat,quòd confirmatio fiat:vt voluit glo.in ca.bone

memoriæ

memoriæ,de postul.prælat.& voluit Barto. in l.i.§.permittitur.ff.de aqua quotid. & æsti.per illum text. & ibi Ang.Bart.in l.i.in fi.ff. de priuil.cred. in l. si mihi & Titio,circa fi.ff.de uerb.oblig. Anto.de Butr. in c.i.de locatio.Bald.in addit Spec.in titu.de locat.in viii.colū.Imol. in c.ex parte,de feu.col.vii. Card.in c.pen.de postul.prælato.Roman.in l.ii.ff.solu.matri.& in rubri. ff. de arbitr. ver.vndecimò.Bald.in c.i.quemad. feud. ad fœm.pert. Rom.in consi.xxii.& Alexan.in consi. lxxx.vol.i.col.v. idem tenet Pet.de Ancha.in consi.clxxiiii.incip.Dominus Lazarinus, colum. pe.versi.vlterius aduertendum. & in consi.clxx.incip.Talis casus est.Ioan.de Ana.in cōsil.lxxxiiii.col.fi.in princ.Alexan.in consi. lxxx.col.v.volu.i.& in consi.xciii.incip.Visis,in fi.lib.ii. Soc.in consili. xcix.incip.in causa eximii,col.iiii.Andr.Sicul.in c.i.de locat.Dec.in consi.cxxxi.& in consi.cccxxviii.Curt.in consi.l.col.iiii.versi.Transeamus, & in consi. xlvii.Alexā.in consi.lxxxiii.vol.vii.Oldrad.in tit.qui feu. dar.poss.col. ix.Ias.in consi.xxiiii.col.ii.vol.iii.& col.fi. Curt.in tract. feud.in ii.part.col.iiii.Cassan.in consue.fo.ccclxxxii.col. i.Nicel.Concordia cxxxix.Zas.in consi.xiii. volu.i.vide Ias in l.ii.col.vii.C.de iure emphy.Hip. in sing.ccccxix. Afflict.super consti.fo.cxxxi.col.iii.& fo.ccci.col.iii. & sequen.Boer.decis.cvii.Grat.cons.lxxxvi.col.ii vol.i.Rui. consi.cli.col.iiii.uol.i. etiam si emphyteusis sit noua, vt ibi per Ruin.consi.clii.col.i.eod.vol.& consi.clxvi.col.fi. vol.i.& consi.clxviii.col.fi.vol.i.& consi.cciii.col. pe.vol. ii.Gram.consi.ciui.xxviii.col.fi.Fel.in consi.xxxii.col.fi. numero 20.

Contrariam tamen sententiam tenuit Imol. in l. si mihi & Titio,& in c.pen.de postul.prælat.Fulg.in consi. ccxxii.incip.Nobilis quidam,circa fin.Paul.de Cast.consi.xxxii.volu.i.Rom.in consi.lxx.dum dicit se consuluisse contra Bart.apud Ariminum Bald. & Iaco. Aluar. in c.i.quemad.feud.ad fil.pert.Zas.in xi. consili. volumin.i. Gozad.in consi.xxxix.colum.penul.Grat. in consili.cx. colum.v.volu.i.

Extende primam opinionem etiam in contractu liuelli facto de nouennio ad nouennium. Soc. in d. consil. xcix. col. iiii.

Secundò extende etiam ad colonum temporalē, qui conducere singulis annis. ut per Decis. Neap. ccxxxviii. Maria. Iun. consi. l. col. ii. uol. ii.

Tertiò extende etiam in feudo. Goza. in cons. viii. col. x. Paris. in cons. xxii. col. j uol. j. Rip. in l. j. nu. 6. ff. de priuil. cred. Contrarium Rui. cons. clxviii. col. fi. uol. j.

Primò limitatur ista doctrina Bart. ut non procedat quando finita esset emphyteusis propter culpam recipiē tis, uidelicet propter non solutionem: quia tunc non est dignus fauore, ex quo est in culpa. Vnde doctrina Bart. procedit, quando ob finitam generationem finitur emphyteusis. secus quando ob culpam, ut puta, quia nō ob solutionem, & ita concludit Rom. in cons. ccxii. in prin. Pro quo facit quod notat Specu. in tit. de location. §. nec aliqua, uers. lxxvii. Bart. in l. eum, qui, de interdict. & releg. Bal. in l. ii. C. de liber. & eor. liber. & in l. adoptiuum. §. patronum. ff. de in ius uocand. Sali. in l. ii. q. xxiii. C. de iur. emphyt. Petr. de Anch. & Imol. in c. ex parte, de feu. ubi propter non solutionem patris excludatur filius cō prehensus in contractum emphyteusis, ergo multo magis descendentes non cōprehensi. Grat. in cons. xcvi. colū. iii. uol. i. Ru. in. cons. clii. col. fi. uol. i. & consi. clv. col. fin. uol. i. Rip. in l. i. n. 12. ff. de priuil. credit. Fel. in cōs. xxxii. col. viii. Est uerum, quod contrarium tenet Alex. in consi. viii. in iiii. col. uol. i. Petrus de Anch. in consi. clxxiiii. & cccxxi. Sed primam opinionem tenet ipse idem Alex. in d. l. si mihi & Titio, col. fi. Corset. in apostil. in c. bonæ, el secundo de postulatione prælat. Curt. in tract. feud. in ii. par. col. xxv.

Secundò limita, ut procedat infra annum: quia si nō petierit infra annum reuocationem hæredes seu descendentes non poterunt amplius petere. per tex. in cap. Titius, in tit. si de feud. fuerit controuersia inter dominum & agnatum, & ponit Roman. in consi. xxii. in fin. & idē

in l.

in l.prætor ait.§.fi.ff.de ope.nou.nunt.refert & sequitur Dec.in d.consi.cxxxi.col.ii.Gozad. in consi.xxxix.& in consi.lxxi.col.i.& colum. fin.Paris.in consi. xxiii.colum. xxxvi.uol.i.& in consi.ci.col.fi.uol.i. Maria.Iun.consili. lxxvi.col.fi.Rui.cõs.xxxv.col.iiii.uol.i.Rip.in l.i.nu.11. ff.de priu.credit.Tiraq.de retract.fo.xci.

Sed eam sublimita,ut per Alexan.in d.l.si mihi & Titio,col.fi.per Dec.in consi.cccxxviii.col.ii.Corset.in apostil.ad Abba. in d.c.bonæ.Ias.in consi. xxiiii.col.fi.uolu. iii.Brun.in consi.lxvii.col.iii.

Contrariũ sumitur ex apostil.ad glo.in §.Titius.Rui. consi.cli.col.iiii.uol.j. Grat.consi.cx. colum.iii.& sequẽ. uolumin.j.

Tertiò limita,non procedere in ecclesia, quia ecclesia non cogitur reuocare.ita dicit Alexand. in d. l.si mihi & Titio,col.pe.& Rom.in consi.lxx.Alex.in consi.lxxxiii. volu.vii.Ias.in consi.xxiiii.col.fi.vol.iii.Gozad.in consi. xxxi.colum.pe.& in consi.lxxi.col.ii.& col.fin.Sed tamẽ contrarium est uerius & magis ✠ communiter tenetur & ita loquitur Bart.in ecclesia in l.j. ff. de priuil. cred.& Petr.de Ancha.in d.consi.clxxiiii.& in consi.clxx.Alex. in consi.lxxx.col.v.vol.j.Dec.in consi.cxxxj.& in consi. cccxxviii.& in consi.lxxxviii. Curti. in tract.feud. in ii. part.col.xxv.Gozad.in consi.xxxvi.colum.iiij.qui declarat.Grat.consi.lxxxvj.col.ij.vol.j.Ruin.consi.xii.col.penul.& fi.& consi.xxxv.col.xiiij. vol.j.& consi.clj.col.iiij. vol.j.& consi.clii.col.ij. eo.vol. & consi.clv . in fi.vol.j.& consi.clxj.col.fi.vol. j.

Quartò limita , quando dominus pro se uellet retinere,quia tunc non tenetur reuocare.Abb.in cap.bonæ, el.ij.col.penul.de postul.prælat.& ibi Corset.in appostil. Ias.in consi.xxiiii.col.penu.volu.iii.Staph.de liter.grat. & iust.char.lxxix.Zas.in consi.viij. volum.ij. Gozad.in consi.xxxix.col.penu.Rip.in l.j.nu.11. ff.de priuil.cred. Sed contrariam opinionem tenuit Dec.in cons.cccxxiij. circa fi. & in consi.cxxxi.col. iii. dicens talem limitationem esse contra communem opinionem , quæ per hanc

efficeretur elusoria, si semper excluderetur is qui petit renouationem, propterea, quia dominus assereret se uelle pro se retinere. vide Claudium in rubr. qui feud. dar. poss. col. xxiii. Ruin. consi. xii. col. i. & fi. & consi. cli. col. i. & consi. clii. col. i. & seq. vol. i. & clv. col. fi. uol. i.

Quintò limita, quando illi qui petunt renouationem sunt de descendentibus, secus si de transuersalibus: vt concludit Petr. de Anch. in consi. cxxxiii. in secundo dubio. sequitur Corset. in appostil. ad Abb. in d. cap. bonæ. Ias in consi. xxiiii. vol. iii. colum. fin. Staph. de lit. grat. & iust. char. lxxix. Gozad. in consi. xxxix. colum. fin. Ruin. consi. xlv. col. pen. volum. i. Sed contrarium est verius & magis ✠ communiter tenetur, quia in transuersalibus loquitur Rom. in d. consi. xxii. Alex. in d. consil. lxxx. & in consi. xciii. vol. ii. Dec. in dict. consi. cxxxi. & in consili. cccxxviii. Gozad. in consi. lxxi. col. i. & fin. Paris. in consi. ci. col. fin. vol. i. & in matre consuluit Imo. consi. xxxviii. in fin. refert & sequitur Maria. Iun. cons. lxxvi. col. xxvi. Ruin. consi. xii. colum. pe. & fi. vol. i. & consi. cli. colū. iiii. volu. i. & consi. clii. colum. iii. volum. i. consi. clxi. column. penul. volum. i.

Sextò limita, si modò petentes renouationem sint hæredes instituti ab eo cui facta est concessio, secus si extranei essent instituti, quia illi præferrent: ita dicit Imol. in consi. suo incip. Quidam Thomas de Panormi. sequitur Alex. in d. l. si mihi & Titio. col. fi. Alex. in consi. clxi. vol. vii. & consi. x. col. fi. uol. iii. Corset. in loco præallegato. & de heredibus loquitur Bal. in c. i. quemad. feud. ad fil. pertin. Abb. in d. c. bonæ Gozad. in consi. lxxxvi. col. iiii. Afflict. super const. fo. clxxi. col. iii. Paris. in consi. xxiii. col. xxv. vol. i. Grat. in consi. xcvi. vol. i. col. iii. & in consi. cx. col. iii. eo. vol. Rui. in consi. v. in fi. uol. i. Rip. in l. i. nu. 8. ff. de priuil. credit.

Sed contrarium in feudo seu emphyteusi non hæreditariis tenet Dec. in consi. lxxviii. Afflict. super consti. fo. ccci. col. iii. Ruin. consi. xii. colum. pe. & fi. volum. i. & consi. cli. col. v. volu. i. Qui ampliat, etiam si stetisset per

agnatum

agnatum habere rem ex contractu si ratificasset.

Septimò limita, si modò res esset integra, secus si alii facta esset côcessio antequam petant renouationem. ita dicit Rom.in consi.lxx.allegat.c. i. de nat.feud.& istam sequitur Corset.in loco præallegato. Gozad.in consilio xxxix.col.fi.& in côsi.lxxi.col i.& col.fi. Affli.super côst. fo.clxxi.col.iii.Ruin.consi.v.in fi.vol.i. Sed contrariũ tenet Alex.in d.l.si mihi & Titio,col.fi.per tex.in §.Titius filius, si de feud.fue.contr.inter dom. & agna.& respondet ad c.i.de nat.feud. Alex.in consi.lxxxiii.vol.vii.Gozad.in cons.lxxxvi.col.iiii.Paris.in cons.xxviii.col.i.vol. i.& colum.seq.

Octauò limita, nisi in feudo desinentibus omnibus masculis fœminæ peterent renouationem inuestituræ, cuius regulariter fœminæ sunt incapaces. Fulgo.in consilio ccxxii.

Nonò limita, nam supremus princeps potest abrogare huic iuri, & iusta causa abrogãdi est quando alteri côcedit propter benemerita. Paris.in consi. xxiii. columm. xxxvi. vol.i.

Decimò limita, quãdo interuenisset præscriptio.nam princeps non tenetur facere gratiam de re illi in quem est pręscriptum. idem Paris.in consilio xxiii. columna xxxvi.volu.i.

Vndecimò limita, quando filia est exclusa stantibus masculis, quia etiam quòd masculi deficiunt, fœmina nô potest petere renouationem. Rui. cons.xv.col.fi.vol.i.

Duodecimò limita, vt per eundem in consi. xlv. colũ. pe.& seq.vol.i.

Et quis dicatur proximior, vt petere posit hanc renouationem.idem Ruin.consil.xlvii.col.fi. vol.iii.Et intellige pro eisdem conditionibus, pro quibus reperitur res locari extraneo tempore renouationis facienḍę, non autem de conditionibus adiectis in primo instrumento locationis factæ.Rip. in l.i.col.iii ver. Quinto intellige. ff.de priuil.credit.

CON-

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Confeſsio facta in libello ſupplici nocet quod ampliatur.& reſtringitur.

ONFESSIONI ſupplicantis ſtatur in eius preiudicium.l.cum precum,& ibi Bal. C.de liber.cau.& ibi Sali.& propterea pro bat mandatum ex ſola aſſertione facta in ſupplicatione principis porrecta.Fel.in.ca. cum in iure.col.fi.de offi.deleg.

Amplia ſi reſcriptum etiam eſſet ſubreptitium. Caſſan.in conſi.xlvi.col.iiii.licet contrarium Fran. in capi.fi. col.fi.de iureiuran.in vi.Aret.in l.j.in §. ſi quis ſimpliciter.col.fin.ff.de verb.oblig.Amplia, etiam ſi reſcriptum ſit reprobatum,vt per Abb.& Fel.in cap.examinata,col. ij.in fi.de reſcrip.Amplia, etiam ſi eſſent verba narratiua,vt per Soci.in conſi.xlj.colum.pe.idem in enuntiatiuis dicit Maria.in c. fin.colum. xxiiij. de libel.oblat.deciſ.Neap.lxxj.in nou.in libello uide Iaſon.in §.ſi minus col.iij.inſti.de actio.Amplia,ut per Maria. in c.j.colum. xxxij.de litis conteſt.& per Nicel.cõcord. Bar.cxcv.Amplia ẽt ſi reſcriptũ ſit reprobatũ.per Abb.& Fel.in c.examinata,col.ii.in fi.de reſcrip.deciſ.Neap.lxxj.in nou.

Amplia etiam ſi contra reſcriptum ſit lata ſententia, ut in eadem deciſ.lxxj.in nou.de mente Ioann.Andr.in cap.cum in poſitionibus,ibid.alleg.& an poſt talem cõfeſsionem admittatur reuocatio erroris.Felin.in capitu. ij.colum.xi.de lib.obla.Guido Papæ in ſing.xxxij.Iaſon in §.ſi minus col.ij.inſti.de actio. An poſsit uenire contra confeſsionem precum.Rip.in j. lib. reſponſ.j.col.xv. Et quando probet confeſsio reſultans ex libello uide Soc.in conſi.ccxliiij.colũ.pe.& idem in porrigente libellum.Iaſ.in §.ſi minus.colum. ij. inſti. de actio.ubi limi-

tat

tat.& probat text.l.ij.ubi Barto.de institu.& substitu.& ibi Alexan.& Iaso. Idem est in reo, qui si aliquid fatea tur in suis exceptionibus statur illius contra ipsum reū. l.j.C.de his qui pen.nom.& ibi.not. Bart. & alij,& idem Bar.in l.ij.§.si quis absente,in fi.ff.de confes.Rom.in cō si.lix.in ult.dubio,& in cons.ccxxxv. in vij.dubio.Barb. in cons.iij.uol.ij.col.pe.Idem est in confessione in libello,ut in d.l.cum precum.

Amplia etiam,ut producens scripturam censeatur fateri omnia ea quæ in d. scriptura continentur Gramm. cons.ciui.lxxxix.col.j.

Primò limita,nisi sint uerba narratiua, quia tunc reuocari possunt.Bart.in l. qui filiæ familiæ. ff. famil.ercis. & in l.prædia.C. de præd.minor.quod subintellige, nisi sint narratiua necessaria in actu de quo agitur,arg.l.optima.C.de contrahen.& commit. stipu. declarat Dec. in l. ii.C.de institu.& substi. col.ii. Purpurat.in l. edita,colū. xiii.C.de eden.Maria.in c.fi.col.xxiiii.de libel. obla. Ias. in consi.xxi.col.ii.uol.iii.Aliter declarat Ruin. consi.xli. col.v.uolum.i.

Secundò limita,ut non procedat confessione emanata in capitulis productis per partem in iudicio: quia illis non statur in præiudicium producentis,nec confessio afficit ipsum producentem. Alexand. in consi. cxxxiii.colum.iii.uolum. i. & in consi.viii.colum.penul.uolumi.ii. Grammat.consi.ciui.xiii.colum.iii.& consi.xli. col.pen. Contrarium Barbat.consi.iii.colum.penul. uolu.ii.uide Alexand.in consi.clxxii.uol.vi.colum.i. Alexand.in consi.xxxv. uolumi.vii.& in consi. xxxiii.col. iii. uolu.i.& in consi.lxxx.col.pen.uolumi.ii.In positionibus statur cōfessioni. Alex.in consi.cxviii.colum.ii.uolu.ii.& in cons. lxxi.col.i.& seq.uolu. iii. Fel.in c. examinata, colum.ii.& seq.de iud.An posito facta in articulis possit reuocari,ui de Staph.de lit.grat.& iusti.char.clxxvii. An articuli & positiones sit idem,uide Maria.in cap.fraternitatis, col. ii.de testib.

Tertiò limita, quia non statur contra confitentem,

ut in-

vt incidat in periurium, vt not. Barb. in consi. xii. col. pe. volumine. ii.

Quartò limita, vt non procedat ante litem contestatam: quia ante litem contestatam potest reuocari talis confessio emanata in libello. l. ii. C. de eden. Soc. in consi. xli. col. pe. Purpur. in l. ii. col. xvii. in c. fi. col. xxiiii. de libr. oblat. Alex. in consi. lxxi. col. i. vol. iii.

Quintò limita, quando quis narrat verba partis contrarię, quia non uidetur illa fateri: vt per Alex. in consi. xlix. col. iii. vol. vii. Dec. in c. iurauit, in primis uerbis de probat. Purpur. in l. edita col. viii. C. de eden. Clau. in l. Gallus. §. idem credendum, col. iii. ff. de lib. & posth.

Sextò limita, vt per Soc. in d. consi. xli. col. fi. quando verba fuerant prolata in libello, qui fuit impugnatus per aduersarium: quia non potest amplius in eo se fundare. Maria. in c. fi. col. xxiiii. de lib. obla.

Septimo limita, si pars aduersa negauerit contenta in supplicatione, ut per Alex. in consil. lxxvi. col. ii. vol. vii.

Octauò limitatur, quādo libellus esset scriptus manu ipsius cōfitentis, aliàs secus: ut dicit Bar. in d. l. cum precū sed istam limitationem impugnat Imol. in d. c. si cautio, col. viii. ver. nec placet, de fi. instru. & impugnat Maria. in d. c. fi. col. xxv. de lib. oblat.

Nonò limita, quando quis produceret acta cum protestatione, quòd volebat iuuari in parte & partibus & c. ut per Soc. consi. xxxvi. col. fi. vol. iiii.

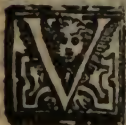
Decimò limita, vt probant tantum, quod est necessarium ad actum. Aymo consi. cxcix. col. iii. & ista dicitur ficta confessio secundū. Soc. in consil. cxxii. col. ii. vol. iiii.

CONCLV-

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Vxor de bonis mariti, vt turpis suspitio euitetur, pręsumitur acquisiuisse.

XOR, si quid tempore constantis matrimonij quæsierit, causa euitandi turpem suspitionem, pręsumitur de bonis mariti quæsiuisse. l. Quintus Mutius. ff. de donat. int. vir. & vxo. Cassan. de consue. fol. clxxxix. colum. iiii. & fol. clxxxix. colum. i. & seq. non tamen aliũ de quæsitũ q̃rit marito. Alex. in cons. cxxxi. uol. iiii. col. i.

Extende, etiam in concubina, ut per Modern. Hispa. in rubr. de donationib. inter uir. & uxo. fo. lv. colum. iiii. Paris. consi. viii. in iiii. colum. uolumi. i. Boer. decis. lxxxi. Alcia. de pręsump. in iii. regula in xxvi. præsumpti. ubi tenet contrarium, etiam in uidua: vt per Alb. in l. etiam. C. de donat. inter uir. & uxor. Ioann. Crot. in l. frater a fratre, col. xxxiiii. ff. de condict. indeb.

Declarat, vt per Ang. in consi. cxli. Cassan. in consue. fol. clxxxix. col. i. & seq. Cremen. in vi. singu. Hispan. in rub. de donat. inter uir. & uxor. Fel. consi. lv. colũ. iiij. & seq. declara, ut per Ripam in l. fœmine. C. de secũd. nup. in xx. quęstio. Ioan. de Garo. in rub. de secund. nup. fol. xxvii. Paris. cons. lxxx. col. ii. vol. i. Alciat. de præsump. in iii. reg. nu. 2. vi. præsump. ubi declarat.

Amplia, quando mulier esset adulterata cõstante matrimonio. Hispan. in rub. de donat. int. uir. & uxor. fo. lv. col. v. Amplia, etiam si agatur in non habente rationem, a muliere. Hispan. loco citato fo. lvi. col. i.

Amplia, etiam ut hæredi competat tale benefitiũ allegandi bona quęsita de pecunia mariti. Paris. in consi. lxi. col. ij. uol. i. etiam si maritus negaret se dedisse uxori suæ pecuniam, ut per Aret. in consi. xxxi. col. pen.

Extende, etiam quòd in dubio censeatur quęsitum tēpore contracti matrimonij, secundùm Aretin. in consil. xxxi. licèt contrarium uelit Salicet. in l. etiam. C. de donat. int. uir. & vxo. Contrarium Alex. in consi. xlii. uolu. v. Claud. in l. qui iure familiaritatis. ff. de acq. poss. Alcia. de præsump. in iii. reg. in xxvi. pręsump. uide Syluam nuptialem fo. cxv. col. i. & seq. ponentem plures ampliationes & limitationes.

Primò, limita hoc esse uerum, si sit contentio inter vxorem & maritum uel eius hæredem, secus si sit contentio inter ipsam mulierem & extraneum: ut per Bal. in l. si uxorem. C. de condi. inser. & Alex. in l. qui iure familiaritatis. ff. de acquir. posses. Hispan. in rub. fol. lvii. colum. ii. Contrarium Deci. in consi. ccxxxvii. in fin. & in consi. cxi. uol. iii.

Secundò limita, nisi mulier sic industriosa, quia tunc præsumitur ex industria, sua quæsiuisse: ut per Bald. in l. cum oportet. col. iii. C. de bon. libert. Petrus Gerard. de Petrasancta in sing. xcix. Ioan. Crot. in l. frater a fratre. col. xxxiii. ff. de condict. indeb. Rip. in iiii. respons. in iii. lib. Hispan. in rub. de donat. int. uir. & uxo. fo. 39. colū. ii. & seq. & fo. lvi. col. iiii. & seq. Alciat. de præsump. in iii. regula in xxvi. pręsump.

Tertiò limita, nisi appareat mulierem habuisse pecuniam à consanguineo: quia tunc non pręsumitur à marito accepta: & ideo sibi non quæritur, ut per Bald. in d. l. cum oportet, col. iii. C. de bon. quę lib. Cassan. in consilio xxix. Aymo in cons. lxi. col. ii.

Quartò limita, ut propterea posit agi contra mulierem ad prætium, non autem quòd bona sint uiti. ut declarat Bart. in l. & si tempora. C. de fid. instru. lib. xi. Ioā. Crot. in d. l. frater à fratre. colū. xxxiiii. Signor. Homod. in consi. cxx. Rip. in iiii. respon. in iij. lib. in fin. Bauer. in uerbo Præsumptio, sing. xxxvij. Beltrand. in cōs. cxcviij. col. fi. uolu. iij. Hispa. fol. lvij. col. j. in d. rub. Paris. consilio lxxx. colum. ij. uolum. j. Aymo. in consi. lxxxj. Tiraquel. de retract. fol. lxj. Boer. decisio. lxxxj. Alciat. qui declarat

rat.in vi.reg.in xxvi.præſump.

Quintò limita,niſi conſtaret ex cõfeſsione uiri, quòd pecunia erat ipſius mulieris,ut per Signor.Homod.in d. conſi.cxxij.Boer.deciſ.lxxxi.Soc. in conſi. lxv.in xx.argu.Ruin.conſi.xliiii.col.ii.uolu.v.& conſi. xcvi.col.v.uolum.v.vbi limitat. Pariſ.in conſi.lxxii.uolu. i.Aret.in cõſi.xxxi.col.iii.& ſeq.uide Altiat. diſtinguentem in tracta.præſump.in iij.regu.in xxvi. præſumpt uer. decimò declarat. Qui diſtinguit, quòd ſi emptio fit a muliere marito expreſsè confitente uel tacitè,quia erat præſens, & non contradicebat ei in inſtrumento dicitur pecuniã eſſe mulieris & a muliere ſolutam, & tunc maritus uel eius hęredes tenentur ſtare huic aſſertioni. Si vero maritus emit nomine vxoris abſentis, & ſoluit pecunias, quanuis aſſerat tales pecunias eſſe vxoris ſuæ, quia tamen præſumitur confeſsio ſimulata & ex cauſa donationis,talis confeſsio nihil operatur.Idem ſentit Ruin.cõſi. xliiii.col.ii.uol.v.Alex.in conſi.xxii.uol.iiii.Rip.in iiii.reſpon.in iii.lib.Hiſpan.fol.lvii.col.i.in d.rub.Aymo.conſ. lxi.col.iii.in prin.uer.ſed hic ſumus. Contrarium Sali.in l.ſi mater.C.de contrahen.empt.

Sextò limita,niſi alia præſumptio excluderet ipſam: ut per Corn.in conſi.cccxxxii.col.ii.uol.i.quia vna præſumptio aliam excludit.Bart.in l.diuus.ff.de in integ.reſti.Aret.in conſ.[illegible]xi.col.ii.Hiſpã.fo.lvi.col.iiii.in d.rub. Aymo in conſ.[illegible]xi.col.ii.

Septimò limita,ut habeat locum in petitorio, non in poſſeſſorio:ut per Soc.qui declarat qualiter iſtud procedat in conſi.cxxxi.col.ii.Hiſpan.in rub.fo.lvii.col.ii.

Octauò limita,niſi maritus aſſereret, quòd pecunię nõ eſſent profectę ab ipſo de uolũtate ſua tacita uel expreſſa:ut per Aretin.in conſi.xxxi.colum.i. contrarium ipſe colum.iii.& ſequen.

Nonò limita,ut per Alex.in conſi.iiii.col.fi.uol.iii.

Decimò limita,ut per Caſſan.in conſi.xxix.quãdo habuit a principe.

Vndecimò limita,ſi appareret vxorem habuiſſe ante

matri-

matrimonium.Alex.consi.xlii.uol. v.Aymo in cons.lxi. colum.iii.

Duodecimò limita,ut p Cassa.i.cõsue.fo.143. col.iiii.

Decimotertiò limita, quando maritus interuenit in eo contractu in quo conuenit pecuniam processisse a muliere.Alex.cons.xxiiii.col.i.uol.i.Aymo in cons.lxi.col.ii. Sali.in l.non propria,in fi.C.si quis alt.vel sib.

Et not. quod si mulier negat fuisse quæsitum tempore constantis matrimonii debet probari, de quo uide Aret.in cons.xxxi. Et quis debeat probare,ponit Hispa. in d.rub.fo.lvi.col.i. & seq.

Decimoquartò limita,si cõstat mulierem habuisse bona,cessat ista præsumptio.Aymo in consi.lxi.col.iii.

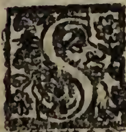
Decimoquintò limita,in iudicio possessorio, quo ista præsumptio non ꝓcedit Alcia.in iii.reg.in 26.præsump.

Decimosextò limita in muliere diuite, quę nupserat pauperi.Alciat.ibid.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Confessus delictum, sed cum certa qualitate, an illa reiecta puniendus sit,& quomodo.

SI CONFITETVR aliquis delictũ, quod sui natura est illicitum, licèt inferat qualitatem propter quam delictum non punitur, tamen statur contra confitentem quò ad delictum, non quò ad qualitatem Bart.in l. Aurelius §. idem quæsiit. ff. de libr.legat.per text.in l.i.C.de siccar.in l.si non conuitij. ff.de iniur.idẽ, tenet.Bald in l.i.C.de confess.col.ix. Abb. in c.cum venissent,de institu.Philip.Franc.in c. i. col. iiii.de confess. in vi.Abb.in ca.bonæ, in fi.de postul.prælat.Bald.in l.ii. circa fin.C.de donat.ante nupt.& ista est ✠ communis

opinio

opinio ſecundum Iaſ.in l.ut uim.ff.de iuſt.& iur.Alexã. in l.ii.§.ſi quis ſimpliciter.ff.de uerbo.oblig.Soc.in l.i.co lum.vii.ff.de uulg.& pup.Lanfran.in c.quoniam contra col.4.in ver.cõfeſsiones, de probat. Fel.in c.auditis.col. xvii.de præſcrip.ſequitur dictum Bartholi in d. §. idem quęſiit.Alex.in conſi.ii.col.fi.vol.iij.Alex.in l.decẽ,col. vlt.ff.de verb.obli.Dec.in c.uenerabilis,col.ii.de excep. Hipp.in ſing.clxxxv.in pract.crimi.§.poſtquam col.iiii. & ſeq.in l.repeti,col.vii.ff.de quæſtio.

Limita ut per Fel.in c.cum venerabilis,col.iiii.de excep.Sed contrarium tenuit Sali.in l.i.in verſi.4.ponitur. C.de confeſſ.Alex.in conſi.lxxxvii.in i.vol.Hipp.in conſi.cxxxvi.qui nu.31.dicit opinionem contra Bart.magis ✲ communem & æquiorem. Iaſ. in §. Item ſi quis, el ii.col.x.inſt.de actio.

Adde iſtud procedere etiã in ciuilibus,vbi contra confitentem eſt pręſumptio,ut per Alex.in conſ.xxxix.uol. vii.& in conſi.ii.col.fi.uol.iiii.

Limita primam opinionem,ut per Abb. in cap.auditis,de pręſcrip.vt talis ſic confitens. puniatur non pœna ordinaria,ſed alia minori pęna. & ibi Fel. ſequitur Alexand.in l.non ſolum. §.ſciendum. ff.de oper.nou. nunt. Felin.in c.ſignificaſti,il.ii.in pen.col.de homic.Hippo.in ſing.clxxxv.Lanfr.in c.quoniam contra,in uer.Confeſſiones,col.4.de probat.Hipp.in pract.crim.§. poſtquam col.v.Gram.uot.ii.col.i.Ferrat.caut.v.Feli. in c.Afferte, col.v.de præſump.in c.cum venerabilis, col.iiij.de exceptio.Fel.in d.c.auditis,col.xvii.de pręſcr. & co. ſeq.& in d.c.ſignificaſti Affl.ſuper conſtit.fol.cccxxii.col.ii.in fin. Grat.conſi.lxi.col.ii.uolu.ii.Guid.Papę q. cccccìii.Alcia. in l.i. §. ſi quis ſimpliciter,nu.22.ff.de verb.oblig.Aret. in l.ii.col.fi.ff.de uer.oblig.Rui.conſ.x. col.iii.vol.x.Boeri.deciſ.clxv.

Amplia ut per Grat.conſ.lxi.col.ii.uol.ii.

Amplia etiam in ciuilibus , quando præſumptio eſt contra confitentem ex qualitate. Grat.conſi. cxxvii. columna ſecunda. Et licèt Socin. in l. non vtique. ff. de

excep.videatur impugnare iſtam limitationem, tamen illam defendit Dec. in cap.cum uenerabilis,col.ii.de excep.vide Sylu.nuptia. in 31. folio & licèt Feli. videatur impugnare iſtam limitationem, tamen eam defendit Claud.in l.non ſolùm.§.ſciendum.ff.de oper.nou.nunt. Item limita, quia confeſsio delicti iuſtificatur ex probationibus poſteà factis ita quòd confeſsio intelligitur ſecundum mentem & intentionem confitentis, ita quod confeſsio intelligatur de actu iuſtificato ex probationibus,& non de alio actu,qui ſonat in delictum, & non ſit iuſtificatum ex probationibus,ut per Alexan.in conſili. xxx.col.fin.uol.vij.& qualis ſit iſta pœna uide Hipp. in l.i.§.diuus.colum:pe.ff.ad l.Corn.de ſicar.Gramm.uot. xxiij.col.fi.Contrarium ipſe in vot.ij.circa fin.ubi tenet poſſe tranſmitti ad triremes, & vide etiam eum in uot. 18.Et an talis cõfeſſus crimen qualificatè poſsit torqueri,ut pręcisè reſpondeat, vide eundem Gram.d.uot.ii.& uot.24.colum.prima.

Tertiò limita,quando dictum eſſet,confiteor occidiſſe hominem ad meam defenſionem, & non aliter nec alio modo.ita Iaſ.in §.item ſiquis el ij. colũ. 10. Inſt.de actio.licèt contrarium Aret.in l.decem.columm.final.ff. de verb.oblig.

Quartò limita,ut per Felin.in c.cùm dilecti, colum.j. de accuſatio.

Quintò limita, quando probationes poſſunt ad defenſionem referri. Felin.in capit.ſignificaſti,colum. v.de homicid.

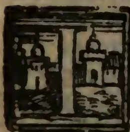
Sextò limita, ſi apparenter non eſt malum, ut eſt quando quis recipit & expendit monetam falſam, quam exiſtimant bonam. Grat. in conſili.cli. colum.penultim.uolumin.ij.

CON CLV-

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Hæredes etiam extranei comprehenduntur in materia tranſitoria ad extraneos.

N MATERIA tranſitoria ad extraneos hæredes uel cum hæredibus,comprehenduntur etiam extranei hęredes. Fallit,niſi dictum eſſet de maſculis:quia tunc non uenit extraneus, ita tenent Bald.Paul.de Caſtr.& Rapha. in l. Gallus, in §. etiam ſi parentes. ff. de libr.& poſthu.vt per Deci.in conſil.345.Socin.tamen in §. etiam ſi parentes.ſentit contrarium. vide Claudiũ ibi col.pen.Iaſ.in conſi.118.colum.penul.& colum.fina. uolum.4. Alex.in conſi.105.col.ij.vol.i. Gual.caut.x.de acquir.hæred.Beltran.in conſi.23.colum.12.uolumin.i. Deci in c.in præſentia,colum. 18.de proba.Pariſ.in conſi.lv.colum.i.volum.ii.Maria.Iun.conſi.37.colum.final. Grat.in conſi.lv.colum.i.in fi.uol.i.Ruin.conſi.122.col. j.uol.i.& conſi.cviii.col.penul.uol.iii.Sed an requiratur tunc, quòd filij ſeu liberi ſint hæredes, uel ſufficiat illos eſſe deſcendentes tantùm. Paul.de Caſt.in l.ex facto,in §.ſi quis autem,in fin.ff. ad Trebel. & ſequitur Socin. in l.ſi filius patri.ff.de vulg. & pupil. Crot. in repe.§. duo fratres,in l.i.colum.vlt.chartæ. Iaſ.in l.ſi non ſortem.§. libertus, de con. ind. diſtinguunt, aut dictum eſt liberis hæredibus,& tunc vtraque qualitas requiritur. Alexan. in conſi.x.colum.pen.uolumin.iii.. Guid.Papę in ſingu. DCCCCLI.& qui ſint deſcendentes, & qui ſint hæredes. uide omnino Alexand.in l.ſed ſi hac. §. liberis, columna.i. ff.de in ius uocan.& Imo.& Alexand.in l.quod dicitur. ff.de verb.oblig.col.ix.cum pluribus ſequen. Iaſon. in l. ſi quis id quod,colum.v. ff. de iuriſd. om.iud.in ſecunda ſublimit.Ferat. caut. 36. Si verum dictum ſit ſimpliciter

citer hæredibus masculis,& sic uerbum in liberis tãtùm verificetur,tunc non requiritur quòd sint hęredes ipsi descendentes. uide Claud.in d. §. si quis autem. in fi.& ibi.Alexand.Ias.in consi.vii.col.ix.uolu.iii. Crem in singu.xiiii.Beltrand.in consi.xlii.colum.ii.uol.iii. Afflict.super consti.fo.ccciii.col.i.

Sed contrariũ sentit Bart.in l.iuris iurandi.§.si liberi. ff.de oper.libert.vbi dicit, quòd si sit dictum hæredibus masculis requiritur quòd filij sint heredes. & idem sentit Bald.in tit.an agna.uel fil.col.iiii.Alex. in cons.xxvi. colum.ii.& seq.uolum.v.& in consi.xxviii colũ.pen.uol. v.& in uers.confirmo,& in uers.confirmari. Curt.in tracta.feud.in i.parte uersi.quarto.Et pro ista opinione est casus in c.i.de eo qui sibi & hæred.suis, iunctis his quæ ponit ibi Iacob.de Beluis,Aluar.& Cardin. ubi text.loquitur de eo qui sibi & hęredibus masculis fuit stipulatus,& tamen concludunt,feudum esse hęreditarium:ita quòd non transit in descendentes, nisi sint hęredes,Io. Anton.Alexand.in consili.xviii. Franc.Curt.in consilio cxxxviii.col.v.Paris.consi.xlviii.col.fi.uol.iiii.Rui.consi. clxxiiii.colum.i.ii.& iii.uolu.ii.& col. v. & seq. Beltrand. consi.xviii.col.i.in antiq.uolu. Idem si dictum sit filius hęredibus.Ruin.in consi.xv.col.iiii.uol.i.

Et quando est dictum pro se & hęredibus, dicitur feudum hęreditarium,ita per Loffred.in cansi.xiiii.colum. ix.Grat.in consi.iiii.col.vii.uol.i. Ruin.in consili. primo colum.v.uolum.i.Idem si dictum sit, si filiis hæredibus. Ruin.consi.xv.col.iiii.uolu.i.Quandó autem dictum esset pro se filiis & hęredibus.uide Ruin.in consi.ccxii.columm.iiii.uolu.i.& ita obtinuit.in Rot.in causa triuisina feudi coram d.Ioan.Clerici. Idem tenet Paul.de Castr. in §.& si parente.colum.fi.in princ.uersi.sed an requiritur.Aret.ibi col.fi.Paul.de Cast. in consi.lxxvii.incip.Visis & consideratis omnibus. colum.fin.in fi.uolu.i. Non tamen alio respectu ut feudũ transeat ad extraneos hæredes.Deci.in consi.ccviii.columm.iii.& seq. & idem uidetur tenere Afflict.super constit.fol.clxxxiiii.col.iiii.in fin.

fi.Loffred.in consi.i.vbi latissimè, & in consi. xlvi.Paris. in cons. 23.col.xx.uol.i.& in cons.xlviii.col.fi.uol.iiii.Maria.Iun.in consi.lxxii.col.v.Grat.in cõs. lvi.col.4.uolu.i. Maria.Iun.consi.lviii.uolu.ii.

Contrarium,Deci.in consili. cccxcv. colum.ii.ubi tenet, quòd feudum non est hęreditarium, si inuestitura dicat pro se & hęredibus ex se descēdentibus vtriusque sexus & Ias.in consi. 100.uolumin. iiii. colum. fin.uide decis.Neapol.cxl.& cxcv.colum.pen.& ccxl.columm.penultim.in fin.Curt.in tract.feud.in i.part.columm.xxvi. Marian.Iun.in consil.lxxii.colum.quinta.Aymo in consi.cxcvii.colum.ii.vide Soc.in d.consi.50. uolumin.iii.colum.penul.An per hoc quòd sit dictum de hæredibus legitimis,sit feudum hæreditarium.Gozad.in consi.xxvi. columm.iiii.An eo casu quo est necessarium, quòd descendēs sit hæres, sufficiat quòd sit institutus in re certa.vide Paul.de Cast.in d.§.etiam in fi.colum.Guido Papę quæst.ccccl viii.Verùm si emphyteosis sit recepta pro hæredibus,intelligitur pro liberis, etiam nõ hæredibus. Bero.sic tenet quæst.xvii. qui dicit communem, quod pronunciatum videtur cõtrariari præcedentibus. Quid si dictum sit pro hæredibus & successoribus utriusque sexus? Loffred.in consi.i.quod est hęreditarium & in consi.xlvi.vbi in v.columm.in princ.declarat,quòd intersit,an ponatúr uerbúm hæredibus in materia in qua nõ fit transitus in extraneos,uel in materia quæ transit ad quoscunque. Quid si facta sit concesio Titio & hęredibus ex suo corpore descendentibus? Afflict.super consti.fol.cccii.col.iii.Paris.in consi.iiii.colum. v. uolumin.i. Quando dictum est pro se hæredibus liberis uel descendentibus.uide Ruin.consi.cxviii.col.i.& seq.uolumine i. Quando dictum est pro se filijs & hæredibus, vide eundem Ruin.consi.cxxii.colum.i.in fin.& sequen. uol. i.& ibi etiam quando dictum est pro se filiis masculis & hæredibus. Quando quis est stipulatus pro se & filiis, videtur stipulari pro eis tanquam hæredibus. Ruin. cons. ccxii.colũ.iiii.uolu.i. Quod si facta sit confesio Titio &

eius hæredibus ex suo corpore legitimè descendẽtibus, ita quòd maior natu minori prę̨feratur,& masculus fœminę. Afflict.super const.fo.302.col.iii.& seq. Quando prę̨sumatur feudum fore antiquum & hę̨reditariũ.Rui. consi.li.col.4.uol.v. Quando dicitur pro se hę̨redibus & successoribus, est feudum hæreditarium Paris.consi.ii.colum.4.uol i.& in consi.iii.col.ii. uolum.i. & in consi.iiij. col.4.uol.i.declara,ut per eundem in consi.v.col.i.in fin. uol.i.& in consi.23.col.22.uol.i.& in consi.106.col.iii.uolu.i. Quando dictum est pro se & eius hæredibus legitimis & successoribus,idem Paris.in consi.16.col.ii.uolu.i. & in consil.65. col.ii.uol.iii. Quando feudum est receptum pro se & suis de domo sua,an feudum sit hæreditarium.ponit Maria.Iun.consi.103.uol.ii. Quid sit receptum pro se & filijs & hæredibus masculis & fę̨minis,an etiam pro hæredibus extraneis? vide eundem Maria.cõsi.110.col.3.uol.ii. Quando dicitur pro se & filijs seu descendentibus,est feudum ex pacto & prouidentia.Paris. consi.v.col.i.uolu.i. Quando dictum est pro se & hæredibus quibuscunque,vide eundem in consilio.ccxxxvii. colum.21.uolum.j.

An præsumatur feudum hæreditarium uel ex pacto & prouidentia.Paris.in consi.23.colum.17. uol.i.& col. 20.Ruin.in consi.17.uol.i.Et feudum potest effici quòad quid,& quòad quid non hæreditarium.Paris.in consi.25.uol.i.Et dicit idem in consi.65.col.i.& seq.uolum. iii.quòd feudum pro se & hæredibus receptum,dicitur hæreditarium.

Limita, secus quando dicitur receptum pro se & hæredibus quibuscunque,quia dicitur simpliciter hæreditarium.Maria.Iun.in consi.72.col.iiij.& sequẽ.uol.& uide eundem cons.114.col.ii.uol. ii.& quando dictum sit pro filijs & hę̨redibus,vide Paris.in consi.48.col.ii.uol.4. Et quando dictum est pro se suisque hæredibus filijs & liberis vtriusque sexus,ex eo & eius hæredibus filijs & liberis utriusque sexus legitimè descendentibus. Marian. Iun.in consi.12.col.6.

CONCLV-

CÓNCLVSIO
Et Regula XVII.

ARGVMENTVM.

Rogatus de restituendo quod supercrit ex hę reditate ad quid teneatur.

ER fideicommissum sub iis uerbis, quod supererit tempore mortis grauati restituatur, censetur data facultas alienandi ipsi grauato, etiam in totum, quando non mala fide alienauit grauatus, ideſt nō animo interuertendi fideicommissum: ut est tex. in l. Titius ff. ad Trebel. Quæ facultas hodie restricta est per auth. contra rogatus. C. ad Trebel. Paris. in consili. 25. colum. iiij. & sequen. uolum. ii.

Limita regulam istam, ut per Ruin. consi. 76. col. iiij. uol. ii. & consi. 121. col. pe. uol. iii. & per eundem qui declarat in consi. 163. col. i. & seq. uol. iij.

Sed dubitatur, stante huiusmodi fideicommisso, an alienata sint computanda per ipsum grauatum in trebellianicam? & uidetur quòd non, quia si habuit facultatem alienandi, ergo sine onere computationis aliàs nihil tribuet ista facultas, cùm & aliàs non habens facultatem alienandi, posset alienare cum onere computationis. l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Trebell. tamen contrarium determinat Paul. de Castro. in dict. l. Titius. ff. ad Trebellian. quam opinionem finaliter uidetur sequi Guido Papæ in consi. 122. in fin. Paris. in consi. xlvi. col. fi. uolu. ii. & istam partem Rota fuit sequuta in causa Parmensi pro Nicolino della fossa coram Do. Ioanne Clerici. Et licet uideantur contra istam opinionem facere not. per Soci. in d. §. res quæ, colū. fin. tamen aliquæ rationes Socin. faciunt pro ista opinione, una tantùm ratio uide-

tur obstare,dum dicit,quòd facultas alienandi debet esse libera:& sic sine onere computationis, alias non esset libera.Sed respondebam, non minus dici liberam facultatem alienandi porpterea quia teneatur computare.nam non diceretur libera, si quid ipsam alienationem impediret.Sed si alienatio potest fieri ex quacunque causa, & in quācunque personam,hoc quòd teneatur computare non facit minus liberam facultatem alienandi. nec obstat quòd facultas alienandi nihil tribueret: quia respondetur,quòd immo multùm , quia potest totum alienare de iure antiquo,per d.l.Titius. Hodie tenetur quartā seruare per d:authenti. contra rogatus.& uide Corn. in consi.ccxlii.col.fi.uolu. 4. ubi videtur sentire, quòd trebellianica detrahatur de eo quod superest. uide Bartol. & post eum Alex.in l.mulier. §. cum præponeretur col. i.in fi.ff.ad trebel.

CONCLVSIO
Et Regula XVIII.

ARGVMENTVM.

Filius præsumitur ex marito natus , non autē ex adultero.

ILIVS præsumitur natus ex marito quātumcunque vxor cum alio adulteraretur l.miles.§.defuncto,de adult. Gomes.in capitul.ii.char.v.de iud.in vj. Paris.in consi. lxiiii.colum.i.uolu.iij. & col.seq.vide omnino Gozad.in consi.xij.& in consi. sequ. Adde etiam, si cum adultero cohabitet , si modò accessus liber patebat marito ad vxorem, ita quòd potuerit filius ex eo concipi : per rationem in d.§.defuncto, & not. Bald.in l.si a matre.C.de suis & legit.& faciunt not.per Abba.in cap. officij,de pœnit.& remiss,in c.accedas. de purg.canon.&

ponit

ponit Barb.in conſ.viij.col.j.uol.ij.Alex.in cõſi.lxxxvii. uol.iij.col.pe.ver.prçtereà.& in conſ.xxxvij.col.pe.uol. j.refert & ſequitur Franc. Curt. in conſil. xxxi.in.j.col. j.in fi.Pariſ.in conſ.lxiiij.col.j.& ſequ. uol.iij. Contrariũ probat tex.in l.i. §.illud ſi mulier.ff.de liber.agnoſ.Spec. in tit.qui ſint leg.verſ.iiii. Amplia, vt per Aret.in ca.per tuas.colũ. j. de probat. qui dicit, quòd etiam ſi maritus per aliquod tempus eſſet abſens, nihilominus præſumeretur natus ex marito.

Amplia idem eſſe ſi filius naſcatur in loco ſuſpecto extra domum mariti.Iaſ.in d.conſi.cxxv.col.j.uol.4.nu.1. Item amplia,idem eſſe in concubina, ut per Iaſ. in cõſi. cxxv.uol.4.col.i.Soc.in conſ.lxv.uol.iij.Maria.Iun.cõſi. cxxxviij.col.fi.uol.ij.Boer.deciſ.ccxcix.Item limita, niſi cohabitaret cum adultero,ut per Iaſ.in conſi.cxxv.colũ. ij.& ſeq.vol.4. tamen iſta limitatio non poteſt procedere ſtante prima concluſione doctorum , quòd ſi modò marito patebat acceſſus, prçſumatur natus ex marito. Item amplia in vidua. Cremen.in ſing.cxxvj. vide Paul. de Caſt.in conſi.cxv.col.iii.uol.i.qui dicit,talem eſſe prçſumptionem iuris & de iure,quæ non admittit probationem in contrarium,niſi per partis confeſsionem , idem eſſe iuris , & de iure præſumptionem , tenet Berous ccccix.Boer.deciſ.ccxcix.& licèt ibi Paul.de Caſt.velit,ꝙ filij confeſsio tollat hanc prçſumptionem,illud eſt in ſui præiudicium:quia quis confitendo pôt prçiudicare. Sed quando hoc faceret in ſui fauorem,non credo ſtari confeſsioni filij dicentis ſe eſſe filiũ ſpuriũ.Vide Aret.& Fel. in i.col.in c.per tuas,de probatio.Dec.in conſi. Dclii.

Amplia etiam ſi fuerit reputatus filius adulteri. Mãt. conſi.cxcviii.col. pe.& ſeq.

Amplia,ut per Ruin.in conſi.liii.col.viii.uol.v. Limita in ſene octogenerario.Soc.in conſ.lxv.uol.iii.Pariſ.in cõſ.xxix.uol.ii. ꝑ totũ.Facit ꝓ principali concluſione, ꝙ not.Cy.poſt.Iac.de But.in l.ſi vicinis. C.de nup.de uxore alicuius in lupanari exiſtente,ꝙ ſi cõcipiat,pſumit̃ cõceptus ex marito filius.Syl.nup.fol.xvii.col. 4. & ſequẽ.

Adde

Adde quòd non admittitur probatio in contrarium per confessionem matris, ut per Abb. in d.cap.officij.de pœnit.& remis.& in c.accedens, de purg.can.nec per aliã quamlibet probationem, secundum Hippoly. in l.i.§.ad quęstionẽ, in fi.col.ff.de quęst.sed illud non est uerum, per ea quæ supradicta sunt, & reprobat Paris.in consi.x. col.6.uol.ij.& col.xiij.& cons.29.col.ij.uol.ii.

Limita ut hoc quod dicitur de cohabitare cum alio, si marito patebat aditus coeundi cum uxore, nisi mulier fuerit diu sterilis cum marito: quia tũc etiam requiritur nominatio & tractatio tanquam filii facta a marito. Are. & Fel.in c.per tuas, de probat.col.i.

Secundò nisi filius confiteatur se esse filium adulteri, & cõcurrat assertio matris, & ꝙ fuerit pro tali ab adultero tractatus & reputatus, & quòd fama ita se haberet: ut per Paul.de Cast.in consi. cxv. in ult.dubio in prima parte. Paris.in consi.x.uol.ii.per totum. Contrarium idẽ Paris.in consi.xi.uolu.ii.

Limita etiam primũ dictum, quòd censetur filius mariti in dubio.

Fallit, nisi sit educatus, tractatus & nominatus tãquã filius adulteri, & cõcurrat iam super hoc publica uox & fama: ut per Petr.de Ancha.in cons.225.in ii.dubio Alexan.in cons.lxxxviii.uol.vii.Cor.in cons.i.uol.iii.col.xi. Capram in cons.ii.Barb.in cons.lxviii.uol.iiii.& per Deci.in cons.288.ĩ prin.Ias.in cõsi.cxxv.col.iii.uol.iiii.Beltran.in cons.188.col.i.& seq.uol.iii.Paris.in consi.x.uol.ii.per totũ. Contrarium idem Paris. in cons. xi.uol.ii.& in cons.xii.col.xxvii.uol.ii.Contrarium Barba.in consi. xxvi.col.pe.uol.i.Beltr.cons.lxxiii.col.vi.uol.iii.quẽ omnino uide.Gram.in cons.clviii.col.i.uol.ii.

Limita, ut per Hippo.in sing.530. Hæc præsumptio non habet locum in alio, quàm in marito, & concubinario. Alex.in cons.clvii.uol.v.

Limita quãdo probaretur impotentia coeundi in marito, uel ex causa infirmitatis, uel ex alia causa. Paris. in consi.xxix.per totum uol.i.

Amplia

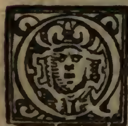
Amplia regulam d.l.miles.§.defuncto,ut per Grat.in consi.cxl.uol.i.

Limita dictam regulã,ut per Maria.Iun.conſ.86.col. antepe.uol.ii.Confeſsio igitur patris & matris,q̃ nõ ſit filius ipſorum coniugũ, ſed alterius, multùm facit.ut p̃ Bal.in l.filius.§.diffinimus.col.ii.in i.lectura,n.11. uerſ. ſed pone quòd pater & mater. ff. de his qui ſunt ſui uel alie.iur.Petr. de Anch.in conſ.ccxxv.col. pen.uer.ſuper alio nu.6.uer.accedit hic teſtimonium maius.Alex.in cõſi.88.col.iiii.n.13.uer.præterea caſum noſtrum, uol.vii. Corn.conſ.i.col.x.nu.22.in prin.uerſ. non concurrit.Pariſ.conſi.x.nu.45.uol.ii.& uide Syl. nup. præcitato loco, & Boer.deciſ.xxix.ubi pulchrè.

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Lex diffamari.C.de ingen.et manumiſ.eiuſq; materia latius explicatur.

VANDO aliquis iactat ſe habere ius, poteſt iudex ad inſtantiam partis præfigere illi terminum ad docendum de iure ſuo, quo elapſo & non docto, amplius non auditur.l.diffamari.C.de ingen.& manum.l. ſi eo tempore.C.de remiſ.pign.cum alijs allegatis in gl. in d.l.diffamari.& per Ang.Aret. in rub. de excep.colũ. xxix.Abb.in c.ſi quis contra clericum,de for.competen. Rom.in conſ.412.Bal.in rub.C.de cõdit. ex leg.in i.col. Fel.in c.uenerabilis,col.iii.de iud.Boer.deciſ.ccxxv.

Amplia,ut procedat tam in cauſa ciuili,quàm in criminali,ut per Roma.in conſi.liii.& in apoſtil. ad Angel. Aretin.in tracta.malefi.in uerb. Nec non ad Titij querelam colum.xi.

Secundò amplia nedum in illum,qui poteſt agere directò

directò,sed per quoddam obliquum inducendo litē contra unum per modum contradictionis,si ius suum in iuditium deducere vult,cùm nō possit aliquis de iure suo experiri,nisi alius in iuditium ius suum deducat vt not. Ang.in l.si quis libertatem.§.cum quidā. ff.de petit.hære.per illum tex.quem dixit ad hoc singularem,& sequitur Georg.Natta in c.sæpe,col.xli.de uerb.signifi.

Tertio amplia,ut per Ripp.in viii.responso in primo lib.& not.quia si is cui petitur imponi silentium, compareat,& petat illud per uiam recōuentionis super quo actor petebat silentium imponi proceditur solùm super secunda petitione;ut per Aretin.in c.præsentia,colum. i.de probatio.

Quartò amplia etiam ut procedat contra episcopum ut in decisio.Neap.xviii.in nou.

Limita dūmodo interuenerit ad minus duplex citatio, per gl.in §.sui aūt,de hære.& falc. & in uerb.admonitus & ibi not.Ang.licèt nō firmet, & in §.si quis autem pro redemptione,in authen.de eccl.tit.ubi Angel.dicit istud dictum esse uerum:sed relinquit cogitandum.Idem tenet Ang.Aret.in tract.malef.in uerbo Necnon ad querelam Titii.col.xi.& idém auctor.insti.de excep.col.xix. in rub.Fel. in c.uenerabilis, col.iii. de iud.in c. accepimus,in ii.colum.in fi.de fi.instr.in c.pastoralis,colū.ii.de excep.Boer.decisio.ccxv.Gomes.institu.de actio.§.præiuditiales,col.fin. Cepol.caut.cx. idem tenet Alexan. in consi.cviii.colum.fina.in fi.uolum.i.Felin.in capit.uenerabilis,colum.iii.de iudit.Maria.in tract. citatio.colum. clxviii.decis.Neap.cclxiiii.idem videtur de mente Bald. in d.l.diffamari col.fi.decis. Neap. cv.in nou. Contrariū tenuit Lud.Rom.in l.quandiu,§a iii.ff.de aquir.heredit. qui ex pluribus impugnat istam opinionem, & contrarium tenet Alexand.in l.fi.col.i.ff.de fer. & istam uidetur sequi etiam Ias.in d.l.fi.colū. iii.ex quo eam vltimo refert.Vide si possunt cōcordari opiniones ex mente Abbatis in c.licèt,in tit.de accusat.potest etiam colligi concordia,ut per decis.Neap. cclxiiii.

Secundò limita, dummodo precedat diffamatio, & ſit probata, & ſic procedat aliqua cauſę cognitio. Et ita voluit Ang. in tract.malefi.in uerb. Nec non ad querelam Titij, in xi.col.& inſti.de exce.col.xviii. in rub & Alex. in conſ.cviii.vol.i.in fi. Bal.in l.ii.C. ne fil. pro pat. Salic. in l.iii. C.qui bon.ced.poſ. Bocr.deciſ.cclv.

Tertiò limita, dummodo iudicis ſententia interueniat, per quam imponat ſilētiū parti, vt not.per Imol. in c.cum in matre, qui matr.actus. Bald.in auth. ad hæc col.vi.C.de uſur.& in d.l.diffamari, & Angel.in d. tract. malefi.in uerbo Necnō ad querelā, col.xi.& inſti.de except.col.xix. Ang.in l.i.C. nemo inuit. Ang.in l. properandum. C. de iudi. Contrarium & melius, quòd immo talis præfixio termini ſit peremptoria, ita quòd non expectet aliam ſententiam, tenuit Ang.poſt Bald.& Alex. & Iaſ.in l.fi.ff.de fer.ego pro concordia ita dicerē: quòd præfixio termini habet comminationem; quòd iudex eo elapſo procedat ad ulteriora? & tunc non eſt neceſſaria poſt lapſum termini alia ſententia, & ita procedit ſecunda opinio, & ita colligitur ex verbis Ang.inſti.de ex cep.in rub.col.xix.& Oldr.in conſi.iij. Ant. præfixio termini non habet talem comminationem, & tunc ſententia eſt neceſſaria, & ita procedit prima opinio, & colligitur ex uerbis Bart.in l.mancipiorū.ff.ope.le. Item iſtud ꝙ ſententia requiratur, procedit, quando præfigitur terminus ad docendum aliquid ſuper eo de quo principaliter eſt uel eſſe pōt contentio, ut in caſu d.l.diffamari.ita quòd prefixio termini habet operari ſuper eo ſuper quo principaliter agitur. Qnando præfigitur terminus ad impediendum aliquem actum, & tunc ſatis eſt quòd labatur terminus, etiam quòd ſententia non interueniat: ut eſt caſus legis ſi eo tempore. C.de remiſ.pig. in quo tex. prefigitur terminus creditoribus, vt deducāt ius eorum ad impediendam pignorum diſtractionem: quia tūc elapſo dicto termino diſtractio fieri poteſt, etiam non interueniente alia ſententia.ita declarat Ang.in tract.malefi. in uerbo Necnon ad querelam Titij col.xi.

Quartò

Quartò procedit ista pręfixio termini ad instantiam eius,qui prętendit se ius habere.nam non potest fieri ad instantiam eius,qui non prætendit aliquod ius,sed tantũ dicit,aduersario nullum ius competere:ut not. Innocẽ. in c.Abbas,de uerb.signifi.Paul.de Cast.in l. si cõtendat ff.de fideic.Fel.in c.olim, col.v.de rescrip. Hip.in singu. 280.imo debet docere de suo interesse & iure suo,secundum Aret.in consi.lxviii.col.fi.

Quintò limita,si possidet rem super qua peteret silẽtium imponi aduersario alias si non possideret,non audiretur.ut per Aret.in consi.lxviii.col.fi.Boer.decis.cclv. Et not.ad materiam d.l.diffamari, quia in tali remedio talis est iudex,qui ordinarie est iudex diffamari : ut per Caccialup.in l.omnes populi,col.x.& seq. ff.de iustit.& iur.& hoc ponit Abb.in cap.si quis contra clericum, de for.compet.in princi.& per Anto.de But. in c.si clericus laicum,in fi.eo.titu.& in c.quintauallis, in versi. Venio ad secundum,de iureiurand.Romanus in consi.ccccxii. Georg.Natt.in clemen.sæpe, colum.xli.de uerb.signifi. Alex.in consi.cxiii.in fi.col.i. & in consi.ciii.uolum.v.colum.i. Decis. Neap. xviii.in nou.& debitor præueniendo in causæ cognitione non potest impedire iudicẽ creditoris,ut est in obligatione in forma cameræ. Boeri. in decis.cxiiii.uers.& facit.Nam Claud.in l.fi.col. penul.C. de eden.& ibi Purpurat.col.vi.tenet, quòd agens remedio d.l.diffamari, potest tãquam reus petere editionem instrumentorum penes conuentum existentiũ, & quòd afficiatur reus & non actor:ponit Dec.in consi.iii.columna fin.uersi.& in regula Fauorabiliores,col.i.uers.& ista regula.ff.de reg.iur.Contrarium decis.Neap.cclxviii.Deci.cons.Dclxxxvi.in fi.nume.xxiii. uide ad materiam remissiuè.Gomes.in §.præiudiciales,col.fin.inst. de actio. Item not.quòd in terminis dict.l.diffamari,possunt recipi testes lite non contestata:ut per Anto. de But.in cap. cum olim,in uers.tertius intellectus, de testib. sequitur Natta in d.clemen.sæpe,col.xli.& quòd non requiratur litis contestatio,tenet Bal.post glo.in d.l.diffamari,Ale-

xan.

xand.in conſ.lxx.uolum.vii. An autem terminus ſtatutus poſsit prorogari per eundem iudicem, uide Rot. in antiq.deciſ.cclxxxiiii.& in antiquio. deciſ.xiiii in titu. de appellat.& in nou. deciſ.xiiii. in eodem titul.& in nou.deciſ.lxiiii.per Georg.Nat. clemen.ſæpe,columna. xlii.& ſequen.de uerb.ſignifi.Deci. in capitul. perſonas, de appellat,in fin.& magis ✲ communis opinio uidetur eſſe,quòd ex cauſa & durante primo termino poſsit iudes prorogari,ſecus eo elapſo.quod intellige, ut dictũ eſt ſuprà in iii.limitatione. Item not.quòd excommunicatus non poteſt petere, ut uirtute legis diffamari actori imponatur ſilentium, niſi probauerit de iure ſuo: & ita tenet Innocent.in capitu.cum inter,de except.& Anton.de Butr.in c.cum intelleximus,in ultim.columnn.de iud.& iſtud eſt de mente Abb.in c.cum inter in fin.colũ. Paul.de Caſt.in l.libertus,la prima.ff. de in ius uocan.& Deci.in d.c.cum.inter colum.fi.qui reſpondet aductis in contrarium per Ioan.de Ana. in capi.dura. colum. v.de crim.fal.qui tenebat contrariam partem, & ita tenuit ét Iaſo.in l.de pupillo.§.procurator. columnn. ii. ff. de nou. oper.nunt. Aretin.in dict.c.intelleximus, colum. ii.vide deciſ.Neap.cclxviii.Felin.in d.c.intelleximus,colum.vi. Bene uerum eſt,quod poteſt ipſe excommunicatus compelli agere præfixo ſibi termino, iuxta. l. diffamari: ut uoluit Innoc.& Ant.de Butr.in c.exceptionem, col.iiii. de excep.Fel.in d.c.intelleximus colum.vi. & licet contrarium uelit Abb.in d.c.exceptionem, tamẽ dictis ſuis reſpondet Georg. Natta in clemen.ſæpe,col.xli. de uer. ſig.Item,an intentato remedio d.legis diffamari,dicitur lis pendere, ita quòd non poſsit pro eodem negotio alius iudes admitti:uide Soc.in conſi. xli. uolumi. ii. An intẽtans remedium d.l.diffamari,teneatur petere ueniã uide Marian.in tract.citationum.colum. cxxxiiii. An in terminis d.l. diffamari, per ſolã citationem dicatur præuenta iuriſdictio,uide eundem Maria.in cap.propoſuiſti colum.ix.de foro comp. An ille qui intentauit conditionem dict.l.diffamari,poſsit coram alio iudice conueniri,

uide

vide ſimiliter ipſum Maria.in c.ii.col.pen.de mut.petit. Soc.in conſi.xciiii.col.ii.uolu.iii. Feli.in c.cum ſit generale,col.v.de for.compet. An litis conteſtatio ſuper remedio d.l.diffamari, perpetuet actionem. vide Claudium in l.naturaliter,in vii.col.de uſucap. An ſententia ſuper tali remedio ſit diffinitiua,uel interloquutoria,uide Philip.Fran.in c. cũ ceſſante,col.fi.de appella.Et an excommunicatus poſsit intentare iſtud remedium,uide Felin. in d.c.intelleximus col.v.de iudic.Dec.in ca. cùm inter, col.fi.de excep.& ibi Feli. col.vi. An litis conteſtatio inducta in caſu d.l.diffamari, interrumpat præſcriptionẽ. Fel.in c.illud,col.vi.de præſcrip.

CONCLVSIO
Et Regula XX.

ARGVMENTVM.

Exprimere in teſtamento aliquid ſpecificè, vel per relationem ad aliud,paria ſunt.

PARIA ſunt in teſtamento aliquid exprimere ſpecificè, uel per relationẽ ad aliud ut ſi teſtator mãdat impleri per hæredẽ contenta in cedula exiſtente penes Guardianum fratrum minorum.l. ſi ita ſcripſero,ibi Bart.not.ff. de condi. & Deci. in l. aſſe toto. ff. de hæred.inſtit.Idem tenet Bartol.in l. quem hæredi. ff.de reb.dub.in l.fi.C.de fideicom.vbi Salic. Alexand. in l.ait prætor.§.ſi iudex.ubi dicit opinionem Bartol. * communiter approbari.ff.de re iud.Alexãd. in conſi.lxxvii. col.ii.uol.iii.Iaſ.in l.ſtipulationum.§.illud. ff.de uerbor. oblig.& ibi Cuman.Aret.in l.hæredes palam, in princi. ff.de teſtam.Nicolaus de Neap.in l.his uerbis. ff. de leg. iii.Imol.in l.illa inſtitutio,col.v.ff.de hæred. inſtituend.

Bald.

Bald.in l.captatorias, in v.quęst.C.de testam.mil.Imol. in d.l.si scripsero.ff.de condi.& demon.idem in c.cum tibi, col.pe.de testa.Alex.in cõs.cxiiii.col.ii.uol.vii.& in cõsi.iij.uol. ij.col.i.Fel.in c.super quęstionum, col.fi.de offi.deleg.& in c.inter cęteras, col.ii.de re iud.Paris.in cõs. ix.col.iii.uol.iii.Brun.in tract.de form.fol.xxv. col.ii.Et uidetur nominatim facta expresio secundum Paris.consi.cxxii.col.ii.uol.i.& in cons.xxvi.col.v. uol.ii.in cons.ii. col.v.in fi.seq. uol.iii.ubi, quod dicitur factum expresse & nomitatim.Rui.consi.clxix.col.iiii.uol. ii.

Contrarium, Ruin.consi.clxv.col.ii.& iiii. uol.ii.etiã idem est in omni alia dispositione, quia sufficit quid esse certum per relationem ad aliud.l. stipulationum, iũcto §.sed qui vinum.in l.ubi autem non apparet, & ibi not. Imol.& Paul.de Cast.ff.de uerb.obli.

Amplia etiam quòad institutionem hæredis, quia sufficit illum exprimere per relationem ad aliũ.ut per Pau. de Cast.in l.hac consultissima.§.per nuncupationem C. de testam.& in d.l.ubi autem non apparet.§. sed qui uinum.& ibi sequitur Alex.& idem Paul.de Cast.in l.hęredes palàm, in prin.ff.de testamen.Aret.in rub.de testamen.col.pe.Bal.Ang.& Imol.in l.asse toto.ff.de hæred. insti.Soc.in cons lxxiij.col.iij.& in cõsi.cxlii.col.4.Alex. in cons.clxxvi.col.ii.uol.v.Soci. in l. si ita scripsero.ff.de condi.& dem.Crot.in l.i.§.si quis ita, in ii.lectura qui dicit istam esse * communem opinionem.ff.de uer.obli. Ruin.in l.Gallus.§.& quid si tantùm col. xxxvi. ff.de libe.& posth.Ioan. Ant.Alex.in consi. xiiij. & istam dicit communem in cons.xix.col.ii.uol.iij.Ruin.in cõs. cxciij. col.iij.uolumin.ii.

Contrarium, ꝙ immo non sufficiat exprimere nomẽ hæredis per relationem ad aliud, tenuit Paul.de Cast.in dict.l.si ita scripsero.ff.de condi.& demonst. Aretin. in l.palàm in princ.ff.de test.Ias.in l.stipulationum.§.illud ff.de uerb.oblig.& in l.hac consultissima.§. per nuncupationem.C.de testamen.facit quod dicit Philip. Franc.in ca. consuluit, col.i.quod ubi quid est nominatim expri-

mendum,non sufficit per relationem ad aliud.Rui.cons. clxv.col.ii.& iiii.uol.ii.

Sed tenendo istam opinionem,quæ est communis,limita illam ex mente Bart.in d.l.si ita scripsero.ff.de condit.& demonstr.dummodo constet illam scriptam esse manu testatoris.Sed Paul.de Cast.ibi tenet,quod etiam si non sit scripta manu testatoris, si tamen constet illam esse cedulam ad quam testator se retulit,satis est.Hoc uidetur esse de mente Ias.in l.quæstionem, col. ii. C.de fideicom.Soc.in consi.cxlii.col.iiii. Secus quando de hoc non plenè constaret.Ruin. consil.x.uolu. iii. per totum. & an sufficiat probari per comparationem literarum,quod cedula sit subscripta manu testatoris.uide eundem cons. xi.col.i.& seq.uol.iii.

Limita primam regulam,vt non procedat,quando expressio esset de forma. secundum Abb.per illum text.in c.pe.de iureiuran.vbi non sufficit relatio ad aliud in iuramento,quia requiritur specifica iuratio , & uidetur hoc velle Ias.in d.l.hac consultissima.§. per nuncupationem ff.de testam.& in l.stipulationum.§.illud.ff.de uerb.obli. Soc.in consi.xxiiii.col.viii.Bald.in l.minoribus.C.de his quib.ut indign.Ang.& Alex.in d.l.vbi autem.§.fi.de uerbor.oblig.uide Fel.in c.cum dilecta,col.xvii.in ver. Pro istis etiam facit,de rescrip.Brun.in tract. de forma folio. xxv.col.ii.& seq.Paris.in consi. vii.col.pe.uol.ii.& in consi.ii.col.iii.in fi.& seq.uol.iii.in consi.ix.col.ij.uol.iii.Grati.consi.xxviii.col.i.uol.i.

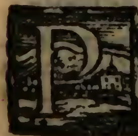
Sed ego non puto istam limitationem veram,quia nomen heredis pro forma exprimi debet. l.iubemus.C.de testamen.l.hæredes palàm,in princ. de testam.& tamen potest exprimi per relationem ad aliud , ut dictum est ex communi intentione ex ampliatioue ad regulam,uide Iaso.in l.certum.ff.si cert.petat.& ibi Deci.Guido.Papæ questio.cccclviii.Tiraquell.de legib.connubialibus.folio ccxxxvi.Beltrand.in consi.ccxv.colum.pen. uolum.i. Et an vbi requiritur expressio pro forma, sufficiat per relationem ad aliud.vide Ruin.in d.l.Gallus,in §.quid si tan-

si tantum col.xcvi.ff.de lib.& post. Grat.dicit quòd sic in consi.xli.col.i.uol.ii.Aret. etiam in cap.quoniam contra,colum.xiii.tenet quòd vbi requiritur expressio pro forma, non sufficit per relationem ad acta:sed illud uerum in relatione generali, vt puta in relatione ad acta, est nimis vaga & generalis,secus si ad certam partem actorum, ut puta ad certam scripturam, ut per Bald.in l. minoribus.C.de his quib.ut indig.Philip. Franc.in cap. i.col.iii.in v.limit.de appel.qui uoluit,quòd satis fiat dispositioni de appellante,si modò quis exprimat grauamina per relationem ad certam partem actorum,& istá opinionem uidetur tenere Purpur. in l. petens, col. iii. C.de pact.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Testis an possit esse Proxeneta altera parte inuita.

ROXENETA altera parte inuita,non potest testificari,ut not.glos.in authentic.de instr.cau.& fid.in §.in his, in verbo ad numeratorem.& glo.i. quęst.i.capitul.si episcopus,in uerbo mediator. glo.in cap.i.gl. in uerbo ciuiliter,de restitu.in vi.Ioan. Andr.in cap.dilectorum,de testib.cogend.vbi Anto.de Butr.& Ioann. de Imol.& Card.Bart.in l.omnibus.C.de testib. in l.differre.in §.idem decreuerunt.ff.de iure fis. Bald. & Petr. de Anch.in c.i.de testi.in vi.Ant.de Butr.in capit.cum a nobis,de testib.Alber.de Rosat.in l.si tibi.§.de pignore. ff.de pact.Imol.in l.si cui legetur.§.si.ff. de leg.i. Alexá. in consi.ccxii.uolum.vi.colum.v.& in consi. cxvii. uolu. vii.post princ. vbi dicit istam esse ✣ communem & sequendam opinionem.& in consi.xiii.col. pen.in fi.uol.i.

ubi idem dicit. Ias.in l.dictantibus. C.de testa.idem tenuit Salic.in l.nullus.ff.de test. Alexand. in consi.cxviii. colum.i.& seq.vol.ii.& in consi.xviii.in v.col.& sequen. volu.iiii.ubi dicit hanc communem esse opinionē Aret. in c. insuper col. vii.de testib. Deci.in consi.cxxxiii. colum iii.Alex. in consi.cl.col.ii.vol. v.& in consi.cliii. colum.ii.vol.v.& in consi. cliiii.vol.v.col.ii. Guid. Papę in consi.lxxiiii.Fel.in c. dilectorum, col.i.de testib. cogen. Zas.in consi.iii. vol.ii. & in consi. iiii.volumi.ii. vbi dicit istam communem opinio. Paris. in cōsi. lviii.col.x. volu.iiij.Grat.in consi.xxvii.col.ii.uol.ii. Marian.Iun.qui dicit communem consi.xii.col.4.uol.ii.& cons.xxix.col. 4.ubi idē dicit eo.uol.ii.Rui.consi.lxviii.col.ix.uolu.i.& cons.clxiiii.col.iii.uol.iiii.& cons.xcix. col ii.uol.v.

Contrarium,quod immò proxeneta possit testificari,etiam altera parte inuita,& in hoc sit diuersitas, quia altera parte contradicente non potest compelli : sed tñ necessarium est quòd vtraque pars consentiat,ut cōpellatur,sed uoluntariè deponere potest etiam altera parte inuita,uidetur sensisse gl.in §.quoniam,in auth.de testi. in glo. in uerbo prohibitione. & ita tenuit ibi Iacob. de Beluiso.idem tenet Bart.in l.omnibus,& ibi Bald.in col. iii.ubi dicit istam esse communem opinionem,idē Bald. in consi.50.incip.Videndum, est uol.ii.Idem tenet Flo. in l.eos.ff.si.regun.Ang.in tit.de testib.cog.Com.in consi.lxiii.col.ii.uol.i.& Alex.in cons. cxxvii.col.fi.in fi.uol. vii.& in cons.xliii.uol.vii.Barb.in cons.xl.col. x.uolu.iii. ubi dicit istam * communem.Lanfr.in rep. c.quoniam cōtra,col.xxii.in uer.Testium depositiones,ubi dicit omnes sequi istam opinionem. Apostil.ad decis.Tholos.94. Zas.in consi.ii.uol.ii.

Amplia,etiam si proxeneta non habuerit mercedem. Maria.Iun.cons.xii.col.4.uol.ii.

Tenendo primam opinionem quæ uidetur magis cōmunis & uerior,limita,nisi pro eo pro quo deponit proxeneta,sit pręsumptio:quia tunc testis inhabilis admittitur.Alex.in l.si duo patroni.ff.de iur.iuran.colum.ii.&

in

in consi.lv.in fin.uolumin.ii.

Secundò limita, quando proxeneta deponeret ad im pugnationem actus ob sui utilitatem, quia tunc ratio uiget quare repellatur, scilicet propter commodum, quod sperat in actu perfecto, uel propter affectionem, ut perficiatur actus, quem procurat. Sed istæ rationes non militant, qñ ipse deponeret ad actus impugnationem absq; eius commodo. iuxta tradita per Alex.in conf. lv.uol.i. col.v. Corn.in cōs.lxiij.col.ij. in fi.uol.i.& facit quod no. Fel.in c.cùm a nobis, in iiij.col.in vij.limi.de testib.

Tertiò limita, quando deponeret ad probandum contractum vsurarium, uel simoniacum, ut est text.in c.i.de testib.in vi.Card.in cle.i.§.i.q.iij.de usur.

Quartò fallit in subsidium, quando alij haberi nō possunt: ut per Ant.de But.in c.cùm dilecti, de elect. in d.c. cùm a nobis col.ult. Milis in suo repert.in uerbo Testis, in antepe.col.per Corn.in d.conf.lxiij.col. ij.in fi.uol.i. Hipp.in sing.cccccxxxiij.

Quintò limita, quando ageretur de probanda aliqua qualitate alicuius actus, per quā actus non reciperet nec perfectionem nec improbationem: ut quando ageretur de qualitate actus iam perfecti, nec ageretur de eius retractatione, ut per Alex.in cons. cxxvij.in fi.uol.vii. Itē, quando ageretur de probando illud, quod perfici potuisset ante contractus perfectionem, ut per Salice.in l.nullus.ff.de test.

Sextò, si fuit adhibitus in teste instrumentariū, ut per Bal.in auth.sed nouo iure, col.ij.C.si cert.pet.

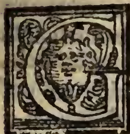
Tenendo secundam partem, ꝙ recipiatur eius testimoniū, limita & declara, ꝙ non est omninò integer, sed quanta fides sit illi adhibenda, est in consideratione iudicis, qui hoc considerat inspecta qualitate causę & ꝑsonarum: ut ꝑ Abb.in d.c.dilectorū.co.ii.de testib.cog. Alexā.in cōs.117.in fi.uol.7. Et not. ꝙ nō dicitur proxeneta quia partes uocauerit uel testes ad cōtractus celebrationem. Bal.in cons.xxxvij.incip.tria dubia uol.iiij.

Limita partē negatiuā, ut per Rui.cōs.34. col.i.uol.4.

CONCLVSIO
Et Regula XXII.

ARGVMENTVM.

Confeßio extraiudicialis geminata producit actionem.

EMINATA confeßio extraiudicialis producit actionem. Bart. in l. cum ſcimus, in fin. C. de agric. & cenſ. Abb. in ca. ſi cautio, de fid. inſtr. ad fin. & c. per tuas, de arbitr. in repe. colum. ix. Cyn. in l. i. de conf. Ioã. de Anan. in conſi. lv. incip. quia dubia. Rom. in l. ſed & ſi poſſeſſor. §. itẽ ſi iurauero. ff. de iureiur. in l. nuda ratio, col. i. ff. de dona. & in conſi. ccxc. incip. In caſu propoſitæ conſultationis. col. iii. Paul. de Caſt. in l. Publia. §. final. ff. de uerb. oblig. in fi. Iaſ. in l. nam & poſtea. §. ſi cum de hæred. in fin. ff. de iureiuran. in l. i. columni. vi. C. de pact. Socin. in reg. lxiii. fall. iii. Iaſ. in repet. l. admonendi, colũ. lxvi. ff. de iureiur. Corſet. in tracta. de uerb. geminat. quęſtio. xii. Soc. in conſi. xv. col. x. Felin. in cap. ſi cautio, col. iii. in ver. Fallit nonò, & in col. ix. in uer. Fallit vlt. de fid. inſtru. Alexan. in apoſtil. in l. capite quinto. ff. de adulte. Flor. in l. i. ff. de interrog. actio. Soc. in conſi. ccxxviii. colũna penul. Aret. in conſi. ii. col. iiii. deciſ. Neap. cccxxxvii. Iaſ. in conſi. ii. columnn. vi. volum. iii. Franc. Curt. in conſi. clxviii. col. ii. Hip. in l. i. §. quęſtioni. ff. de quæſtio. col. i. Calcan. in conſi. xix. col. iiii.

Contrarium tenuit Aretin. in l. triticum, in fin. ff. de verb. oblig. & idem dicit Iaſ. in d. l. triticum, ſentire Bar. ibi & idem dicit Iaſ. in l. nam & poſtea. §. ſi cum de hęred. ff. de iureiuran. ſed in ueritate Bart. in d. l. triticum, non contradicit, quia Bart. ibi ſentit, quòd vtraque per ſe non producat actionem ſed quòd ſimul iunctæ unam

tan-

tantum pariant actionem. Ideo illę confeſsiones intelliguntur de eiſdem decem. Sed ſi eſſent tales confeſsiones quod ſingulæ de per ſe ualerent, tūc quia una eſſet ſuperflua, niſi de aliis decem intelligeretur: ideo intelligitur in diuerſis: ut dicit Bar. in d.l. triticum. in confeſsionibus iudicialibus vide memoriale noſtrum cxv. in xii. fallentia.

Amplia, idem eſſe in geminata confeſsione criminis, quę pręiudicat plenè licet ſimplex non ſit. Fel. in cap. de hoc. de ſimon.

Limita pręcedentem regulam, quando confeſsionis geminatio fieret ex interuallo, non ſi incontinenti: ut per Alex. in l. i. col. v. ff. de uer. obli. & ibi etiam Are. Iaſ. Inſt. de actio. §. in perſonam col. x. Dec. in c. ſua nobis, col. fin. de appel. Fel. in c. ſi cautio, col. x. de fi. inſtr.

CONCLVSIO XXIII.

ARGVMENTVM.

Bona nō ſufficere ad debitum, ſi opponatur, & aduerſarius neget, cui onus probādi incūbat.

VANDO aliquis dicit, bona non ſufficere, non tenetur aliud probare, ſed aduerſarij contrarium aſſerentis intentio eſt probanda, ut eſt gloſſ. in l. cum de lege. ff. de probat. per text. in l. final. §. licentia. C. de iur. delib. & illam gloſſ. ſequitur idem Bart. in d. §. licentia, in l. ſi conſtante. col. iii. ff. ſol. matr. in l. x. ff. de verbo. oblig. Bart. in rub. ff. de oper. nou. nunt. in l. conficiuntur §. codicilli. ff. de iure codicil. in l. i. §. ſi vſufructus, circa fin. ff. ad l. falcid. Bald. & Salic. in d. l. cum de lege. idē tenet Angel. & Imol. in l. mutum. ff. de acquirē. hæred. vbi etiam Alexan. & Ang. & Imol. in l. cum ex cauſa. ff. de re iud. Paul. de Caſtr. in l. maritum. ff. ſolu. matr. Bal. Ang. & Paul. de Caſtr. in dic. §. licentia. Imol. in l. neceſſarijs,

ubi etiam Alex. col. iij. in fin. ff. de acquir. hered. istud uoluit Paul. de Cast. in consi. ccxii. uol. i. col. pen. Aretin. in consi. cxix. incip. Procedendo breuiter, circa fin. Roman. in consi. cclxxvi. incip. Visis dubiis propositis, in ultimis uerbis. Ioan. Crot. in l. si constante. col. xiij. & sequen. ff. sol. matr. Alex. in consi. xli. in fi. uol. iij. & in consi. lxxi. in fin. uolu. iiij. & in consi. ccxxxix. col. ij. uolu. vi. Guid. Papæ quęstione etiam xlij. Decis. Neap. ccclxxvij. Ias. in insti. de actio. §. item si quis, col. xxxv. Gozad. in cōsi. xciij. colum. vii. Cassian. in consi. fol. cclxi. colum. i. Aymo in consi. lxxx. colum. iii. Ruin. consi. cxxxix. col. iij. uolumi. i. & consi. clxxxvii. col. ii. ubi dicit o. * cōmunem uol. i. & cōsi. cxvi. col. v. uol. ii. & consi. cxliiij. col. fi. ubi dicit communem uol. i. & in consi. cix. col. xv. uolu. iii. ubi idem dicit, & consi. xxxiij. colum. iiij. uolu. iiij. & consi. lxix. col. iiii. uol. quarto, & in consi. cccccxix. in fin. istud uidetur tenere Anto. de But. in c. fi. de probat. in c. contingat, de fi. instrum. Corn. in consi. cxcvii. uolum. 4. tenet, quòd sufficiat asserenti se esse proximiorem hoc dicere, nec alio modo aliud notificare debet. Ias. in consi. xxxiiij. uolu. i. colum. i. & col. iij. in fin. & seq. & illam glos. in d. l. cum de lege, esse communiter approbatam dicit Ruin. consi. cix. col. xv. uol. v. & consi. lxvii. col. vii. uol. v. & xci. col. ii. uol. v. & cxliii. col. 4. uol. v.

Contrarium Calcan. in consi. viii. col. xii. & consil. ix. sentit contrarium Gasian. in consuetu. fo. ccxli. col. 4. sentit idem ꝙ Corn. Fel. qui ponit rationem in c. ad aures, col. iiii. de rescrip. Franc. Curt. in consi. cl. col. 4. Soc. in cōsi. ciiii. col. fi. uol. iii. Fel. in c. fi. col. i. de præscrip. decis. Neapo. clix. in nou. Aymo consi. ii. col. iiii. & qui uult dicere defunctum reliquisse tempore mortis plures coniunctos debet ipse probare. Ruin. consil. cliiii. col. ii. uolumi. iii. Contrarium tenuit Iacob. de Butr. in l. actor. C. de ꝓbat. & in d. l. cum de lege. ff. de probatio. Imol. Roman. Alex. col. xii. & Ias. in l. si constante. ff. sol. matr. column. xxi. Paul. de Cast. in l. Mæuia. §. fi. ff. sol. matri. Imol. Rapha. Cuman. & Alex. in l. decem. ff. de uerb. oblig. col. iii.

Corn.

Corn.in l.fi.§.licentia,ubi etiam Iaſ.col.i. Aret. in l.in il la,in pen.col.ff.de uer.oblig.Imol.in rub.ff.de oper.nou. nuntia.colum.ii.& ibi Alex.col.xii.& in d.l.fin. in §.licen tia. C.de iur.deliber.Lancelot.Deci.in d.l.ſi conſtante, col.i.& ibi Claud.col.xv.& idem Claud.in dict.l.decem. Maria.Iun.conſi.xxvi.col.iii.uol.ii.Et pro iſta opi.facit. Nam,ſi aliquis uult teſtem cogi ad teſtificandum in ſub ſidium,debet hoc probare,nec ſufficit ſibi allegare,quòd non habeat alios teſtes:ut per Anto. de Butr. in c.ſuper eo,de teſtib.refert. Aret.in c.dilecto,col. iii.eod.titul.& qui uult dicere beneficiũ eſſe maioris ualoris debet probare.Rebuff.in tract.nominat.fol.xlvi.& qui uult dicere aliquem teſtatum deceſsiſſe,debet probare.Beltr. in cõſ. cxxxii.col.pe.uol.ii.Et ſimiliter qui dicit aliquem deceſſiſſe inteſtatum,niſi fama & cõmunis opinio fendet intentionem,debet probare.

Et qui uult dicere aliquem deceſsiſſe ſine coniunctis ipſe probat Beltran.in cõſi.ccxxxii.col.i.uol.iii. qui uult dicere extare plures coniunctos,ipſe probat Ruin.conſ. cxxxiiii.col.ii.uol.iii.

Qui uult dicere plures potuiſſe reperiri tẽpore peſtis ipſe probat.Prob.in c.tibi qui,col.vi.in fi.uer.& ſic,ut p̄dixi,de reſcrip.in vi.Et qui uult dicere non reperiri plures teſtes,ipſe probet.Rui.conſ.lxvii.col. vii.uol.v.

Tenendo primam opinionẽ quę uidetur magis ✠ cõmunis, Limita,niſi fama & communis opinio ſe haberet in contrariũ,ut not.Bar.in l is poteſt,col.pe.ff.de acqui. hęred.ex cuius doctrina colligitur iſta limitatio. & propterea ſi probat rem perueniſſe ad aliquem,quia pręſumitur penes illum exiſtere,niſi probet de perditam uel diſtractam:ideo non ſufficit aſſererem rem apud ipſum non extare.ut no.Bar.in l.ſi quis ex argentariis.§.an uero hęredi.ff.de edẽ.& Iaſ.in cõſ.xxxiiii.col.4. dicit ꝙ gl. illa procedit q̃n præſumptio eſt pro illo qui negat.

Tenendo aliam opinionem , limita , non procedere confecto inuentario per hæredem : quia tanta eſt præ ſumptio pro inuentario, quòd transfert onus probandi

con-

contrarium in aduersarium, & ita procedit gloss. in d.l. cum de lege.& omnia dicta Doctorum, qui dicunt hęredem habere fundatam intentionem ex inuentarij scriptura: vt dicit Paul.de Cast.in consi.ccvii.col pe.uol.i.ita declarat Alex.in d.l.si constāte,col.xii.& ibi Ias.col.xxi. Corn.in l.fi.§.licentia,ubi etiā Ias.C.de iur. delib.Rui. consi.xlix.co.i.& seq.uol.v.& cons.lxxxi.col.fi. uol.v.idē si alia concurreret pręsumptio pro negante. & ita declarat Fel.in c.ad aures,col.iiii.de rescrip Clau.in d.l.si cōstante,col.v.& in l.decem.ff.de verb.oblig.Ias.in consili. xxxiiii.col.iiii.uol.i.Lofred.consi.xxxii.col. vii. Marian. Iun.consi.xxvi.col.ii.vol.ii.

Item limita non procedere, quando aliquis substineret partes rei: quia tunc sufficit reo dicere,quòd bona nō sufficiunt,& nihil aliud tenetur docere: secus si sit actor. & ita intelligitur principalis conclusio, ut dicit Paul.de Cast.in l.Męuia.§.fi.ff.sol. matr.ita respondendo ad gl. in d.l.cum de lege.& idem dicit Imol. in rub.ff.de nou. oper.nunt.& uidetur fuisse de mente Bart. in l.si uero. §.qui pro rei qualitate.ff.qui satisd.cog.Maria.Iun.consi.xxvi.col.iii.uol.ii.Alcia.de pręsump.in iii.regu.in xxi. pręsump.Est verum,quòd istam opinionem videtur impugnare Alexand.in d.rub.ff.de nou.oper. nunt.col.xii. dicens,quòd est una truffa, uide eum.& idem dicit in d. §.licentia.& Ias.ipse impugnat in consi.xxxiiii.col.v.uolu.i.& has duas limitationes ponit appostil.ad Bar.in rubri.ff.de no.oper.nunt.

Aliam limitationem ad gl.in l.cum de lege,ponit Ias. ex mente aliquorum in consi.xxxiiii.col.v.sed etiam ibi eam impugnat,ut per eum.

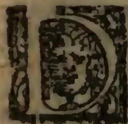
Aliam limitationem ponit Loffred.in cōsi lii.col.vij. Aliam Ruin.consi.iiii.col.ii.uol.v.&:cons.lxxxi.colum. fi.uolumin.v.

CONCLV-

CONCLVSIO XXIIII.

ARGVMENTVM.

Doctori consuetudinem attestanti, an credatur.

OCTORI attestanti consuetudinē statur & creditur, nisi contrarium probetur. Bart.in l.de quibus, in repe.ff.de legib.colum.x.Bald.in c.cùm dilectus, de consuetu.colum.ii.Cuma.in cons.lvii..incip.Monasterium,in fi.& in consi clxix.incip.Viso testamento, circa medium.Bartholomæ.Veron. in consi. lviii.incip. Paulus Faber col.iii.Paul.de Cast.in consi.clxiiii.inci.In præsenti causa.col.i.uol.ii.Lanfran.in repe.ca.quoniam contra,col.xxx.in uer .responsiones. de probat. Dec.qui dicit istam partem * communem in consi.cccccxix.colum.ii.& in §.mutui dacio,in ii. lectura column .ii.in l.ii. ff.si cert.petat.& in cōsi.Dcxci.col.ii.& in consi.Dcxciiii. col.i.& in consi.cccccxl.colū.iii.in quibus locis attestatur istam esse communem opinionem & in consi.Dcxci.colum.fin.Calcan.in consi.lxii.colum.ii.Rip.in iii.responso in iii.lib.Deci.in consi.Dcxciiii.Barb.in consi.viii.col. ix.uol.i.& in consi.xiii.col.pe.uolu.ii.Soc. in consi.lxvii. col.viii.& in consi.cxviii.colū ii.& in consi.cclii.colū.viii. & in consi.cclxxv.col.ii.Ias.in consi.clxviii.col.v.uolu.ii. Paris de Puteo in tract.Synd.char.xxxvi.colū.i.& char. xliii.colum.iiii.declara,ut per Brun.in consi.lxvi.Franc. Curt.in cons.lx.col.ii.& in consi. seq.col.iii.Guido Papæ quæst.cxxxix.& in consi.xviii.Cassan.in consi.lxiiii.colum.iii.& in consuetu.fol.cccxxix.col.i. Rebuff. in concord.fol.lxvii.Gozad.in consi.lix.colum.iiii.vbi dicit cōmunem Beltrand.in consi.xi.colum.ii.uol.ii. Loffred.in consi.x.col.iiii.

Contrarium, Bal. in lege si is qui.§.antiphona.ff.de pignor.

pignor.& in l.consentaneum,colum.penul.in v.opposit. C.quom.& quan.iud.in l.fi.colum.pen.C.de fideicom. in l.cum quidam.§.quod dicitur,circa fi.ff. de acquir.hę red.Imol.in l.j.§.nuntiario.colū. iii.ff.de ope.nou.nunt. Alexan.in l.post dotem.ff.sol.matr.col.pe.& in cons.50. colum.ij.uol.v.Aret.in consi.cxxxii.incip. In causa quæ uertitur.col.ii.Corn.in consi.lxxxiij.incip. Circa primū colum. iii. Deci. qui dicit istam * communem in consili. ccccii.col.fi.& in consi.cccclxxii.columni.iii.& in consilio cxlii.col.ii.Soc.in consi.xcvij.incip.Præsens consultatio, in antepenult. colum.uolu.iii.Corn.in consi.lxxxiii.incip.Circa primam,colum.iii.uolu.iiii.Ias.in l.de quibus, colum.pen.Hip.in sing.Dclxxviii.nu.41.& seq. Barb.in consi.xliii.uolum.i.nu.13.Curt.in consi.lxxix. col.fi.idē videtur de mente Alexan.in consi.50.col.ii.uolu.v.& in consi.v.col.pen.& in consi.xxvi.col.i.& col.v.uol.iii.Pur pur.in l.i.col.vi.C.de trāsact.& in l.trāsigere,col. viii.C. de transact.Hip.in pract.crim.§.constante, column.iiii. Aymo in consi.clxvi.col.pe.tenet quòd non credatur in totum,sed faciat pręsumptionem propter quam transfertur onus probandi contrarium in aduersarium.Grat. in consi.xii.col.vii.uol.i.ubi dicit communiter teneri, & in consi.4.col.v.uol.i.& in consi.xiii.col.fi.uol.i.ubi dicit communiter teneri,& consi.cxi.col.pen.uolu.ii.Marian. Iun.consi.lx.uol.ii.Ruin.consi.cxi.col.fin.uol.v.Gram. in xiii.uot.Cassan.in consuet.fol.cccxciii.colum.i.Rip.in lib.i.in iii.respon.in iiii.colum. Gomes.c.i.char. xviii.col. ii.de consti.in vi.Gozad.in consil.xxxv.column.iii.Ioā. de Sylua in tracta.de benefi. fol. lxxiiii. column. i. Beltrand.in consi.cxliiii colum.ii.uolu.iii.& in consi.clxxxi. ubi dicit istam communem col.v.uolum.iii. & in consil. ccxc.col.x.uolu.iij.& in consi.cxxiiii.uolu.i. & in consil. clxi.col.ii.uol.ii. ubi dicit istam communem opinionem Roch.in c.fi.col.xcv.in uer.Quintò quæro, de consuet. alias cxciiii. colū.secundum paruam impress.Loffred.in consi.xlii.colum.pen.Paris.ubi dicit istam com.in consi. xxv.col.iii.& seq.uolu.i.in consi.xxxi.col.ii. uolum. i.in

cons.

consi.clviii.col.iii.uol.iiii.

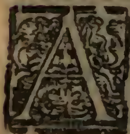
Amplia istam secundam partem etiam si non modò unus, sed plures doctores attestentur de consuetudine. Alex.in l.post dotem.ff.sol.matr.decisio.Neap.clxxv.in ii.dub.in prima difficul.in nou.

Concorda istas duas opiniones, ut per Gual.cautel. xxxv.de subst.Gozad.in consi.lix. colū. iiii.Item, ut per Hisp.in rub.de donatio.int.vir.& uxo.fol. xix. col.iiii.& seq.Item ut per Aymo.consi.clxvi.col.pen. Grat.in cōs. iiii.col.v.uol.i.& not.quia creditur glossatori de constitutione, quę constitutio supra qua scribit non sit in usu. Afflict.super constitu.fo.cccxii.col.iiii. Contrarium Crot. in c.fi.col.cxcvii.de const.

CONCLVSIO XXV.

ARGVMENTVM.

Infans an legitimari posit.

AN INFANS posit legitimari, dicendum est, quòd aut quæris an posit legitimari a principe, & hoc non est dubium: ut tenuit Bar.Bal.& Sal.in l.iubemus. C. de emancipat.liber. qui loquuntur per principis rescriptum, prout etiam loquitur tex.in dic. l. iubemus,& Bart.in l.fi.ff.de his qui sunt sui uel alie. iur. Petr.de Ancha.in consi.cxli.ubi dicit, quòd si fuisset subreptitia supplicatio, quia narrant̄ merita, quæ in infante nō possunt considerari, legitimatio valuisset.& ita considerat Deci. in consil cccccclxxvi.Curt.in consi. xv. Barba.in consilio xxxiiii.in i.col.& seq.uol. Ias.in cōs.cxxv.col iiii.uol.iiii. & col.seq.Fel.in c.quod super his,col.i.de fid.instr. Cassan.in consi.fol.cccix.col.iii.Tiraquel.de nobilit. capitul. vi.nume.28.Et licèt Roma.in consi. cxciiii. colū. iii.uelit cōtrarium, tamen eius opinio damnatur: ut per Cur. in d.consi.lxv.col.vi.& Barbat.in d.consi.xxxiiii.uolu.i.

Si autem

Si autem quæratur, an posſit legitimari per Comitē Palatinum habentem poteſtatem legitimandi filios illegitimos quacunque labe infectos, & dicendum videtur, quòd non niſi ſpecialiter ſit expreſſum in legitimatione, quòd etiam infantes poſsint legitimari, ita tenet Ang.in add.in d.l.fi.ff.de his qui ſunt ſui uel alie.iur. & ibi Ang.& Fulg.idem tenet Ang.in diſput.incip.nobilis genere,col.iii.vbi tenet, quòd in generali facultate Comes Palatinus non cenſetur habere facultatem legitimā di infantes & alios,qui non poſſunt expreſsè conſentire niſi ſpecialiter ſit expreſſum.Idem tenet Roſel.in tract. legit.in rub.de cauſ.matr.uel ſubrept. Mart. Laud.in diſput.ſua incip.Augerius Seio,in uer.quęro an baſtardus infans poſsit legitimari.Præpoſit.Alex.in c.per uenerabilem.§.quod autem,col.xxxix.uer. non inconueniēter quæris,qui filij ſint legitimi.Curt.in conſi.lxv. qui dicit iſtam * eſſe communem opin.colum.v.Soc.in conſilio cxcv.colum.pen.Iaſ.in l.eam quam,col.v.ff.de fideicom. Franc.Curt.conſi.xxxii.col.i.& ſeq.Pariſ.in conſi. xv.colum.viij.uolu.ij.Ruin.in conſ.lxxij.col.ij.uol.iij.& in cōſi.100.col.iij.uol.iij.& in conſi.xc.ubi ampliat. col.i.uol. iij.Pro qua opinione facit, nam per Comitem Palatinū non poteſt inuitus legitimari,ſecundum Bald. in authē. prętereà.C.de nat.lib.

Contrariam partem, quòd etiam infans legitimari poſsit per comitem Palatinum etiam quòd ſpecialiter non ſit expreſſum de infante, tenet Bald.in conſil.cciiii. incip.Super primo,uol.i.& conſi.cv.incip. Et primo eſt videndum,uolu.v.& in conſi.cxviii.inci.Quidam uxoratus,uol.v.Paul.de Caſt.in conſi. xli. incip.Viſo teſtamento.uolu.ii.Florian.de S.Petro in ſua diſputat.incip. Baro,in ii.dubio in fi.Barbat.in conſi.cxxxiiii. uolum.ii. Corn.in conſi.clxxvii.col.i.uol.i.Deci.in conſi. lv. colū. iii.& in conſi.clvii.Fulg.in conſi.lxxxiii.col.j. in fin.& in conſi.xvj.col.ij.Iaſ.in conſi.cxxv.col.v.uolum.4.& in cōſi.clvi.col.iiij.uolu.iiij.Marian.Iun.conſi.xcvii.col. xiij. in fi.& ſeq.uolumi.ij.

Sed

Sed quando facultas legitimandi esset concessa Comiti per illa verba quæ ponit Ias.in consi.cxxv. col. vi.uol. iiii.& in consi.clvi.col.iiii.res esset extra omnem dubitationem. Vel per alia verba quæ ponit Franc.Curt.in cõsi.xxxii.col.pen.Vel si dictum sit quoscunque &c.ut per Soc.in consi.iii.col.fi.nu.23.uolum.iii.Gozad.in cõsi.vi. col.vi.Paris.in consi.xv.col.viii.uol. ii. vbi attestatur ✻ communem.Ruin.in consi.cxlix.col.v.uol.ii.& consilio lxxii.col.ii.uol.iii. & consi.100.col.pen.uol.iiii.Vel si dictum esset procreatos Ruin.consi.100.col.pen. uolu.iii. Vel si dictum esset,quòd habeat plenã & liberam facultatem.idem consi.100.col.pe.uol.iij.

Contrarium uoluit Ruin.ipse consi.xc. col.iij.uol.ii.

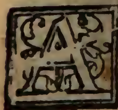
Tenendo primam opinionem,limita, nisi infans maior factus ratam habuerit legitimationem.Dec. cons.lv. nu.6.uer.Tertiò respondetur.Maria.Iun.cons.xcvii.col. 4.uol.ij.Rui.cons.lxxij.col.ii.Dec.d.cõs.lv.col.iiij.uersi. Tertiò respondetur.& cõsi. iii.&xvi.n.6.& cõs.ccclxvii. nu.3.Paris.in cons.xiij.uol.ij.Ludo. a Sardis in tract.natur.succ.de legitim.per rescrip.nu.4.uers.Tertiò queritur.Rui.qui declarat in cons.xc.col.iij.uol.iii.

Tenendo secundam opinionem , intellige sicut erat in ratificatione.Tiraquell.in tract.de nobilit. cap. vi.nu. xxix. An ignorans posit legitimari,Tiraquel. in d.trac. & loco numer.31.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

Nepos legitimus & naturalis ex filio spurio an ab auo hæres institui ualeat.

N nepos legitimus & naturalis ex filio spurio ab auo suo posit institui: sic debet distingui. Aut extat legitima soboles, & non potest institui.gloss.in l.fin.C.de nat.lib.in glo.

fi.Iac.

fi. Iacob.de Beluis.in disputatione, quam posuit in l.i.C. de nat.libe.Rayn.& Salic.in l.fi.C.de natur.libe.& Imo la expressius, Paul.de Cast.in l. Gallus.in §. quid si is. ff. de liber.& posthu.Bart.in consi.cxviij.incip.Oducius de Gualdo.Paul.de Cast.in consi.pen.col.pen.uol.ii.Alex. in consi.lxxiiij.in iij.uol.ubi dicit istam * communem opinionem, & in consi.clviij.uolum. vii.Deci.in consilio ccccixii.Præpos. in c.p uenerabilem.§.quod aũt, col.ciiij. & seq. qui fil.sint leg. Claud.in d.l. Gallus.§. quid si is. Aymo consi.cc.in colum.i.Aut non extat legitima sobo les, & tunc aut contemplatione ipsius nepotis, & non ip sius filii spurii facta sit institutio, & proculdubio potuit institui.ut per Roffred. quem refert & sequitur Bartol. & ibi eitam Imol.in d.l.Gallus.§.quid si is. vbi etiam Ia so.Ang.& Salic.in d.l fi. C.de nat.liber.Bart.in d.consil. cxviii.Cassan.in consue.fol.ccxcix.col.ii.Hinc est, quòd si instituatur cum cõditione, ꝙ patri suo nihil quæratur ualet institutio:ut per Andr. de Pisis quem refert & sequitur Rayn.Bald.& Salic.in dict.l.fi.Bart.in d.l.Gallus §.quòd si is.ubi dicit ita fuisse consultum per Iacob.Butri.& Rayn.de Forli.& alios magnos doctores, & ita fuisse iudicatum, & sequitur Paul.de Cast. & Alex.in consi. lxxxviii.in iii.col.uol.ij.Præposi.in ca. per uenerabilẽ.§. quòd autem, col.ciii.& seq.qui fil.sint legit.Capra in cõsi.ii.in vi.dubio.Ang.& Soc.in d.§.quid si is & idem si in stituatur sine dicta cõditione, sed merita præcesserint, ꝓpterque contemplationem ipsius censeri potest facta in stitutio ipsius nepotis:ita tenet Bart.in d.§.quid si is. Ange.& Salic.in l.fi.C.de nat.lib.Si autem contemplatione patris, & proculdubio non ualet institutio: ut per Doct. in d.§.quid si is.

Quod limitant aliqui.de qua limitatione uide Clau. ibi col.ii.Contrarium Ruin.consi.xxxix.col.fi. uol.iii.& consi.lxv.col.pe.& seq.uol.iii.

Itẽ limita in auia uel proauia materna, ut p Rui.cõsi. xiiii.col.i.uol.iii.Aut dubitat̃ cuius cõtẽplat[illegible] fuerit institutus, ut qa nõ fuit apposita cõditio, ꝙ patri nihil quęratur

ratur, nec etiam apparet de meritis ipsius nepotis:& tunc,aut erat mortuus pater,vel cum conditione quod ipsi nepoti quęreretur patre mortuo,& valet institutio: vt per Imo.& Pau.de Cast.in d.l.Gallus.in §.quid si is. Alexan.in consi.clviii.volu. vii.Aymo consi. clxxxiiii. Aut patre viuente institutio filii est facta & concepta & tunc Bart.in d.§.quid si is,tenet quod valeat institutio, & ibi Paul.de Cast.& Alexand.& Iaso. qui dicit istam ✠ communem.& Guid.Papæ in cōsi.xciiii.& in consi. clxxvi.& sequitur Salicet. in d.l.fi.ff.de natu.lib.Feder. de Sen.in consi.lvii.Iacob.de Arena,& Benedictus de Plumb.in l.libertas tęstamēto.ff. de manumis.testamē. Iacob.de Belui.in disputatione quam posuit in l.i.C.de nat lib.Bal.in cons.cxxxi.uol.iii.Alex. in cons.lxxxviii. col.iii.Dec.in cōs.ccccl xii.circa fi. Capra in consi.ii.in vi. dubio Corn.in cōs.xxv. uol.ii.& in cōs.xi. vi.dubio uol. iii.Prępo.in c.per uenerabilem.§. quid autem col.ciiii.& seq.qui fil. sint leg.Claud.in d.§.quid si is, col.j.

Contrarium quòd immo talis institutio filij legitimi & naturalis ex filio spurio non ualeat, tenuit Din.in d. §.quid si is.Odoffr.Rayn.& Cyn.in d,l.fi.C.de nat.lib. licèt Bart.in d.consi. cxviii.dicat, quòd Odoffr.non determinat,sed relinquit sub dubio. Bald.in dict l.Gallus. §.quidam rectè.Ang.in d.§.quid si is, & in §.fi.in auth. quib.mo.nat.effi. sui Bald.in consi.suo incip. In primis est uidendum si institutio. Fulgo. in consi. xxiii.Capra in consi.i.colum.vi.Soc.& Claud.in dict.§.quid si is.Prima tamen opinio est communis , ut per Doctores primò allegatos.Et quòd si constat , quòd patris contemplatione fuerit institutus , quod tunc proculdubio non ualet institutio.Barto.in d.§.quid si is.Capra in cons.ii. in vi.dubio.Dec.in consi.ccccl xii.Lancelot. Dec.in dict, §.quid si is,in fi.ubi limitat ex mente Cumani & Patei. supradicta tamen omnia procedunt in spurio,non autem in incestuoso , qui talis non potest institui ab auo. Bald:in l.si quis incesti.C.de incest.nupt. Bald.in capit. in præsentia,colum. viii.de probatio. Alexand. Claud.

& Lancel.Dec.in d.§.quid si is.Barb.in d.c.in pręsentia. Corset.in sing.in uerbo Hęres,il iiii.Hipp.in sing.cxliii. Apostil.ad Alex.in d.§.quid si is.Claud.ibid. col.ii.Contrarium sentit in d.§.qui si is,dum format quæstionem & latè Ias.ibi in prima & secunda lectura col. pe.Item illud quod dictum est,ꝙ auus potest filios legitimos & naturales ex filio spurio instituere,intellige,non procedere in præiudicium substitutionis ipsi auo per fideicommissum quia ad exclusionem ipsorum non potest filios legitimos & naturales filij spurij ad succesionē inuitare ut per Soc.qui ita declarat consi.ccli.col.xii.

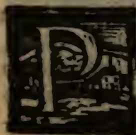
Quando autem nepos non esse natus, uel natus & infans,nō possunt esse merita.Alex.in consi.viii.col.ii.uol. iii.Berous q.cxxvii.Quando autem auus relinquit nepoti spurio ex filio legitimo & naturali, an posit relinquere,uide Fran.Curt.in consi.lxxxiiij.col.ij. Beltrā. in consi.clxxxvij.& consi.clxxvii.uol.iii.Ruin. consil.lxxii. col.pe.uol.ii.Et no. magnū uerbum,quod filius bastardi legitimati, licèt ipse sit natus ex legitimo matrimonio non est tamen habilis,ut succedat in emphyteosim uel feudum ecclesiasticum.Ruin.consi.clviii. col.ii.uol.i. Et sicut filio legitimo & naturali ex filio spurio relinqui nō potest,ita etiam filio naturali legitimato ex filio spurio. Ruin.consi.lxx.colum.i.& seq.uolu.iii.Soc.inter consil. Ruin.lxxi.col.ii.in subscriptione uol iii. An dicta lex finalis procedat in auia?Ruin.consi.xciiii. col.iii.& v.uol. iii.uide gloss.in l.fi.C.de nat. lib.Aymo in l.Gallus,in §. & quid si tantùm,col.iii.ff.de lib.& posth.Ruin.consilio. lxvii.col.ii.& consi.lxx.uol. iii. & quando nepotes sunt nominati nominibus propriis.Aluarot.in c.i.§.fi.in viii. conclu.quę fuerit prima cau.benefi.ammit. Curt. in tracta.feud.in v.parte princi.

CONCLV

CONCLVSIO
Et Regula XXVII.

ARGVMENTVM.

Papę aliquid atteſtanti ſeu alicui Principi an & qua ndo credendum.

PAPAE atteſtandi creditur.cle.i.de probat. & dicit And.de Iſern. in cap.i.in pen.col. qui ſucced.tenean.in ver.ſed nunquid ſta bitur, quòd magis creditur Papæ, quam notario: Immo magis Papę, quam pluri bus notariis.Ruin.conſi.ciii.col.vi.uolu.v. Sed quia in iſta materia Docto.ſatis confusè loquuntur,ideo uiſum fuit opportunũ caſus omnes colligere. & propterea ego puto ita diſtinguendum, quòd aut Papa atteſtatur in ſuo facto proprio,& tunc ſua atteſtatio facit legitimam fidem, adeo quòd nec contrarium probari poterit: ut eſt text.in d.clemen.j.de probat. & ibi gloſ. in uerbo feciſſe narrauimus,& ibi Petr.de Ancha.colum. i.Imol.co lum.iiii.ubi etiam alij omnes.Idem tenent Felin.in cap. cùm a nobis, de teſtib.colum.i.Hipp.in l.i.§.ſi quis dicatur,colum.penu.ff.de quæſtio:gloſ.pragmat.ſanctionis fol.clxxx.col.ii.Et ideo ſi dicit aliquem ſuum capellanum uel cubicularium ſtatur ſuæ aſſertioni.Geminia. in conſi.lxxix. in princ.Aeneas de Falco in tract.reſeruat.fol.xvi.Idem ſi dicit aliquem familiarem ſuum.Sar nen.ſuper reg.de impetran.per obit.fam.Card.quęſtione xiii.Idem ſi narrat aliquem renunciaſſe per procura torem:quia creditur, quod fuit procurator .Boer. deciſio.cclxxxi. Contrarium uidetur uelle Rota. deciſio. cxcvii.in antiq.Bonif.in clemen.i.numero 27. & xxviii. de probatio.

Amplia idem ſi de facto ſuo alterius,ut in renuntiatione beneficii,& ita tenuit Lap.in d.clem. i. dicens eſſe

de mente Cald.& sequitur Imol.col.pen.ubi etiam Bonif.de Vitel.col.ii.Feder.de Sen.in consi.cxvii.uide Staphil.de liter.grat.& iust.char.clv.

Amplia,idem si attestetur de facto alterius coram se facto:ut per Aret.in c. cum a nobis, col.iii .de testi.& in consi.xxiii.col.iii.per Fel.in c.cùm a nobis,col.i.de testi. Soc.in consi.cclxvi.col.xii.Sed contrarium tenet Lapus in d.cle.i.ex mente Calder.& sequitur ibi Imol.col.pe. Ego autem credo primam opinionem ueriorem ne Papa de mendacio arguatur. Vel dici potest pro cōcordia opinionum,quòd Papæ attestatio probet pręsumptiuè, ita quod transferatur probatio in eum, qui contrarium asserere uellet:& ita procedat prima opinio, non autem probet plenariè ita quòd non possit contrarium probari,& ita procedat secunda opinio. Alex. in consi.xv.col. ii.uol.v.secus quando testaretur de factó alieno non coram se facto.Paris.in consi.xv.col.pe.& seq.uol.iiij.

Limita,si sit assertio,secus si sit narratio,Ruin.consil xli.col.i.uol.i.

Amplia,etiam si Papa testetur de eo,quod fecit uel uidit dum erat Cardinalis uel in minoribus. c. querelā de electio.in cle.i. uer.intelleximus autem de reliq.& uenerat.sanct.gl.in c.i.de renūt.in vi.in uer.statuit. gl.in c.ad apostolicam,in gl.in uerbo promisisset,de re iud.in vi.& ibi Domin.not.Aret.in d.ca. cùm a nobis,de test.col.iii. Pręposi.in c.fi.col.ii.qui matr.accus.poss.& per Fel.in d. c.cùm a nobis col.ii.Ias.in rep.l.admonēdi,col.lxxxi.de iureiur.Fel.in c.pueris,in fi.de sent. excom.Rom.sing. cxxvii.& propterea creditur Papę etiam si attestetur de uoluntate sui prædecessoris:ut per Roma. in consi.cccl. Card.in cle.i.& ibi Imol.col.vi.Alex. in consi.cxii.col.i. uol.v.Rot.in antiq.decis.cxcvii. Ias. in consi.lxv.col.iii. uol.iii.Alex.in cons.xv.col.ii.uol.v.Ruin.consi.ccclxxx. col.iiii.uol.i.& consi.clxxxviii.col.fi.eo.uol.& cons.ccxv. col.fi.uol.i.& consi.cviii.col.viij. uol.ii. Contrarium sentit Bonifacius in d.clem.i.col.iiii.& contrarium aduertenter dicit Rebuf.fo.139.nu.13.

Amplia,

Amplia idem esse in Imperatore uel in Rege non recognoscēte superiorē. Paul.de Castr.consi.cccxxxix.col. ii.uol.i.Card.in consi.cxxviii.col.i.Alex.in consi.xj.col. iiij.uol.vij.Ruin.consi.xxxi.colum.vi.uolum.i.& consi. xli.colum.iii.uolum.i.& in quolibet alio principe,qui saltem non recognosceret superiorem.Alexan.in cons.xv. uolu.ii.Homod.in consi.clxxxv.col.v.Fel.in c.cum non licet colū. vi.de præscrip. ubi licèt alleget Barto.pro hac parte,tamen ipse contrarium tenet Beltrand. consi.cix. col.i.uol.iii.& in consi.cxi.colum.i.uol.ij.In Imperatore loquitur Maria.Iun.in consi.lxv.col.iiij.in cons.lxvi. col.ii.& consi.lxxvi.col.xvi.uol.i. & consi. xcii.colum.i. uolu.ij.Ruin.loquitur in duce Ferrariæ in consi. xxi.colum.ii.uolu.i.& cons.xxxi.col.vi.eo.uol.& consi.clxxvi. col.ii.& iii.uol.i.& col.iiii.& consi.ccxxxi.col. pen. uolu. i.& consi.cc colum.i. uolumi.ii. Et in omni principe etiam recognoscente superiorem tenet Aymo de antiq. temp.nu.41.declara ut per Ruin.consi.ccxxvii. colū.iii. uol i. Et quòd Dux Mediolanensis habeat iura imperij in terris suis.Ruin.consi.lxxxiii.col.i.& seq. uolu.iii.Et quòd Delphinus habeat iura principis supremi, & in eo locum habeat clem.i.de probat.uoluit Beltran.in consi. xlii.col.i.& seq.uol.i.in antiq. Contrarium uoluit Paul. de Cast.in consi.xlvi.col.fi. uol.ii. Gemin.in consi.xcvi. col.iiii.sentit Felin.in d.c.cum a nobis, colū. ii.de testib. Alex.consi.cxii.uol.vii.Dec.in consi. cccccxxviii.colum. ii.Iaso.in consi.lxxii.col.fin.uolum.i.Fran. Curt. in consil.lxi.col.v.Soc.in cons.lxxxvii.col.viii.uol.iii.tenet hāc opinionē,secus est in recognoscentibus superiorē:ut per Card.in cōs.cxxviij.col.i.Fel.in d.c.cū a nobis,col.ii.Alexan.in cons.cxii.uol.vii.Soc.in cons.iiij.col.iij. uol.iij.& in consi.xxvii.uol.iii.colū.i.& istis creditur sed probatio in contrarium admittitur.Bart.in l.ambitiosa,col.pe.ff. de decr.ab ord.facien.Soc.in consi.xlvii.

Amplia, ut etiam mandatum probetur ex uerbis narratiuis papæ. Ruinus consilio xli columna prima, & tertia ubi declarat,columna. vi.in fin. & sequent.uolu.i.

& consi.ccxxvii col.i.uol.i.& consi.ciii.col.iii.uol.v.Amplia, idem esse in quacunque parte & dispositione siue sit pura, siue sit conditionalis, siue sit modalis, Papa attestetur de facto suo statur sue habeat locum dispositio dictæ clementinę primæ de probatio, ut ibi tenet Paul.de Eleazar,& Imol.col.ii.

Amplia, si ut etiam stetur ipsius principis dicto circa contractum a se factum. Ruin.consi.ccxv.col.iii.uol.i.

Amplia si attestetur de his quæ sunt iuris, nam tūc statur, ita q nec contrariam recipit probationem Papę attestatio. Petr.de Anch.in consi.cclxxxviii.incip.Vltra alia solemnia. Soc.in consi.lxxxiii.col.viii.uol.iij.

Limita primò ista procedere in beneficialibus seu aliàs spiritualibus, in quibus habet Papa latissimam potestatem.capitul.ii.de prębend.in vi.secus in prophanis, ut dicit Abb.in d.c.cùm a nobis, col.ii. Roman.in l.sciendum.colum.xxii.uer.prętereà aduertendum.ff.de uerbor.oblig. Claud.in titu.qui feud.dar.pos.col.vii.Dec.in consi.cccclxv.col.pen.Ias.in consi.lxxii.in fi.colum.uolu.i.Contrarium tenet Aret. in d.ca. cùm a nobis, col.ii. Fel.col.i.Vnde ego credo ita dicendum: aut Papa attestatur super prophanis contra non subditum, & procedit prima opinio, quòd non stetur suæ assertioni, ut tenet Abb.in c.ad audientiam, de præscrip.& sentit Paul. de Cast.in consi.xlvi.col.fi.uol.ii. per Felin.in d.c.ad audientiam, col.iij. Aret.in c.cum a nobis, colum.iii.de testib.Alex.in consi.xi.colum.iiii.uolu.vii.Dec.in consili. ccclvii.colum.iij.Caccialup.in tract.pensio.in xxiiii.questione gloss.pragmatica sanctio.fol.clxxx.column.ii.Paris.in consil.cxv.colum.fin.uolu.iiii.Ruin.consi.cxvi.colum.i.uolumin.v.Aut attestatur super prophanis contra subditum & statur suæ assertioni, ut dicit Aret.in d. c.cùm a nobis colū.ii.Et licet Fel. in d. c. ad audientiam col.iii.teneat hoc tantùm procedere quando Papa iudicialiter deponeret, non autem quando essemus in sola narratiua Papæ tamen non credo hoc uerum, quinimo etiam in narratiua papę idem dicendum est quia si hoc

procedit

procedit in narratiua horum principum quo ad ſubditos ſuos, ut dicit Alex.in conſi.xi.col.iiii.uol.vii.& in cõſi.xv.col.ii.& ſeq.uol.v. multo magis erit dicendum in Papa narrante.

Limita ſecundò, quia Papæ atteſtanti non creditur, quando ageretur de alterius graui præiudicio. Paul.de Caſt.in conſi.xlvi.col.fi.Petr.de Anch.in conſi.ccxcviii. col.fi.Aret.in conſi.clxv.col.iii. Gozad.in conſi.v.columna iiii.Dec.in cap.quę in eccleſiarum. col. xii.de conſtit. & conſil.ccclvii.columm.iii.& conſil.ccccc xxvi.Gramm. deciſio.lxv.nu.9.& ſeq. & deciſio.ciii. nu.226.& cv.numer.23.Staph.de lit.grat. & iuſt.char.clv. Dec. in conſi. cccccl xxvi.in fin.Curt.in conſi.cxlii.col.iiii. Pariſ.in conſi.xv.col.fi.uol.iiii.& in lxvii.colum.iii. uolum.iiii.Deci. in conſi.Dcvi.col.iii. Aymo in conſi.xlviii. & clxxi.colũ. iii.Ruin.conſi.clxxv.col.ii.uol.i. & colũ. iiii. Curt.Iun. conſi.cxliii.columm.iij.nu.10.Aymo de antiq.temp.fol. vii.fol.2.nu.44.Et propterea, ſi Papa uellet priuare aliquem feudo uel bonis ſui atteſtando quòd ſibi conſtat de delicto, in hoc non ſtaretur ſuę aſſertioni: ut per Abba.in d.clem.i.de proba.per Abb.in cap.quæ in eccleſiarum.col.pen.& ibi Fel.col. xxiii.in princ.de conſti. Gomeſ.in conſi.liii.col.iiij.Dec.in conſi.cccccxliiij.col.ii.Deci.in conſi.ccccxlv.col.antepe.Aret.in conſi.clxv.colum. iii.Iaſ.in conſi.xxxiiij.col.vi.uol.i. Iaſ.in conſi.lxxxvi.colum.v.uolum.iii.Rebuff.in ord.fol.ccxli. Deci. conſilio. Dcvi.col.iii.Ruin.conſi.vii.col.vii.uol. i. & conſi. cxlvii. col.iii.uolu.i.& conſi.iii.col.iii.uol.v. Sed contrarium ſẽtit Bald.in conſi.cccxxviii. col.iiii. uol i. qui tenet, quòd ſi Papa uel Imperator reuocet feudum propter ingratitudinem, de qua ſibi conſtat: quòd ſuæ aſſertioni ſtatur. idem ſentit Soc.in conſi.cclxvi.colum.xii.Dec.in conſi. Dcvi.colum.ii.ſentit Card.in conſi.cxxviii.col.i. Afflict. ſuper conſti.fol.lxxiiii.col.iiii.Pariſ.in conſi. i.colum.vi. uolu.i.& col.vii.Gozad.in conſi.v.col.v. Soc.in conſilio lxxxvii.col.viii.uol.iii.Rui.in cõſi.xxii.col.v.uol.i.tenet feudum probari ex aſſertione principis. Ruin.conſ.ciii.

col.xiii.& seq.uol.v.ubi declarat & col.v.& seq. Limita, quando Papa assereret constare ex notorio inexcusabili Gram.decis.lxvj.nu.60. Tamen prima opinio est uerior & propterea dictum Bald.in consi cccxxviii. refert & im probat Dec.in d.consi.ccccxlv. col. antep. propter quod etiam merito reprehendi potest quod no.Soc.in d.cons. cclxvi.col.xii.& in consi.xxviii.col.fi.uol.iiii.

Limita tamen Ias.in consi.ccxxvii.col.vii.uol.ii.

Sublimita forsan in beneficialibus,ut per Petr.de Ancha.in cos.ccxciii.col.iii.& seq.& ita procedit quod not. Fel.in. c.cum a nobis,col.ii.uer.quartò noto, de restitu.

Sublimita,ut in decisi.Neap.clxvi.in nou.Et non creditur Papæ in eo quod respicit propriam utilitatem, etiam si propriam legem agat. Afflict. super constitu.fol.clxvii.column. i. Aymo in tracta. de antiq. tempo.folio.vii.

Quid autem se Papa attestetur de diffamatione?uide Fel.in d.c.cum a nobis,col.i.de testi in v.limit. & in c.nō oporteat,col.ii.de accusat.declara,ut per Ruin.cons.xli. colum.i.uolu.i.

Tertiò limita, licèt in casibus in quibus supradictum est Papæ attestationem plenissimam fidem facere,& nō possit probari directò contrarium,tamen potest probari aliquid quod eneruet ipsius attestationis & gratiæ desuper fundatæ:ut not.glo.in d.cle.i.in uerbo fecisse probamus,de probatio.& sequūtur * communiter alii.Gemin.in consi.liii.col.ii.Fel.in cap.cum a nobis col.iii.glo. pragma.sanct.fo.clxxx.Fel.in c.quantum,in fin.de præsumptio.Paris.in consi.xv.uol.iiii.columna.iiii.in fi.Hoc autem quod dictum est per indirectum admitti probationem in contrarium,declarat,quòd hoc procedat circa facti probationem, non iuris dispositionem, si Papa attestetur,nihil in contrarium adduci potest nec probari nec in directò neque per indirectum, declarat Imol. in cle.i.col.iii.de probatio.

Quartò limita,ut istud non procedat in assertione facta a legato,seu delegato, qui Papā repræsentat:ut not.

Alex.

Alex.in cõſi.xxxiiii.uol.vi.& per Petr.de Anch.& Imola in d.cle.i.de probat.& Aret.in d.c.cum a nobis,de teſtib.& in quibus caſibus credatur legato de latere,uide in ſeq.memoriali.

Quintò limita, quando Papa aliquid atteſtatur tanquàm ſibi narratum a parte,quia tunc non creditur tali aſſertioni,quam facit propter narratiuam partis : ut per Imol.poſt Ant.de Butr.in d.cle. i. de probat colum. penultim.uerſi. hæc uera.& ibi Bonif.columm.iij. & per Alexand.in conſil.cxii.uolum.Franc. Curt.in conſi.lxi. colum.v.Rip.in ſuo reſponſo colum.iiii.lib.ii. Bellame. deciſi.cliij.Aymo in conſi.ciiij.Ruin.conſi xli.colum.4. uolumin.j.Aymo de antiq.tempor.fol.vi.ubi etiam declarat, quando aſſertioni motu proprio ſactę credatur. Ruin.conſi.xiii.columm.iii.uolum.iiii.& conſil.ciij. colũna.i.& iii.vbi declarat uolumin.v.Gramma.deciſi.lxiiii. numero 14.

Sublimita,niſi illud quod narratur, eſſet de facto proprio ipſius principis atteſtãtis. ut colligitur per Alex.in d.conſi.cxii. uol.ii. Nam limitatio procedit in his quæ ſunt de facto alieno.

Sextò limita , quando procedit contra ſubditum , alias ſecus,Soc.in conſi.xxvii. uolum.iii. Aymo in conſil.ciiij.columm.ii. Si uerò Papa atteſtatur de facto alieno,non geſto coram ſe , ſed ſuper tali facto fundat intentionem ſuam, & tunc talis atteſtatio , & ſi non faciat pleniſsimam fidem & probationem , ita quod non poſsit probari contrarium , tamen facit talem præſumptionem , quòd onus probandi contrarium transfertur in eum,qui aſſerere uellet.& non docto de contrario ſtaretur ſuę aſſertioni:ita tenet gl.in c.nonnulli, in gl.pen. in uerbo ſpeciali mandato,de reſcrip.Idem glo in d.cle. i. in uerbo feciſſe narramus , de probat. & ibi Paul.de Eleazar.& Card.& Petr.de Anchar. Calcan.in capitul. poſſeſsionem,de probat. Bellamer.deciſio ccxc.Marian. Iun.conſi. lxxvi.colum.xi.Ruin.conſi.ccxxvii.colum.ii. uolu.j.Aymo de antiq.tempor.fol.v. Ruin.conſilio ciij colum.

col.iii & ſeq.uol.v.Roman.in conſi.ccclxix. col.pen.Domin.in c.ſi Papa, de priuil.in vi col.pe.Curt.in conſ.50. conſ.lxii. Alex.in conſ.xv.col.ii.uol.v.Soc.conſ.cclxvi.colum.xii.Card.in conſ.cxxviii.col.i. Gemin. in conſi.xv. col.iij.Fel.in c.cum a nobis col.i.& ſeq.de teſtib. & in c. cauſam quę,col.ii.eodem ti.& in c.cùm ad aures,col.vii. de reſcrip.in c.nonnulli.§.ſunt & alij,col. iiij.illo titulo. Lap.alleg.vii.ſentit Rot.in antiq. deciſ. cxcvii.Roma.in conſili.clxxx. col.i.Imol.in l.ex hac ſcriptura, col.fin.de donationib.Iaſ.in conſ.xxxiiii.in vi.col.uol.i.& in conſ. lxxxvi.col.v.uol.iii.& col.ſeq. Goza.in conſ.lxxxiii.col. iii.Pariſ.in conſi.xvii.colum.ii.uol.iiii.

Contrariam partem,quòd immo talis Papæ atteſtatio de facto alieno,etiam ſi Papa ſe fundet in ea, non faciat probationem, etiam talem ꝙ transfundat onus probandi contrarium in aduerſarium,tenuit Ioan.Andr.in reg.nõ licet,de reg.iur.in mercurialibus.Guiliel.de Mõte Laud.in cle.i.de probat.ubi Ant.de Butr. Imol.& Bonif.col.iii.qui atteſtatur Romanam curiam ita ſeruare. Idem tenet Ant.de Butr.in cle.poſſeſsionem, de probatio Calder.in c.ii.in tit.de priuil.Dom.in c. ſi Papa.§.fi. de priuil.in vi.Oldr.in conſi.clviii.incip.Inn.Epiſcopus Aret.in conſi.xxiii.Roſel.in Monarch.char.lxx vii.col. iiii.Alex.in conſ.cxii.uol.vii.Aret.in conſi.clxv.Curtius qui atteſtatur iſtam ✲ communem in conſil. xx.colũ. v.Aret.in ca. cum a nobis colum.iii.de teſtib.Iaſ.in conſil.lxxxvi.col.v.uol.iii.Soc.in conſi. cxx. col. ii. uolu.iii. in vi.reſpon.in iii.colum.in lib.ii.Gramma. deciſ.ciii.numero xxxj.

Tertij fuerunt in opinione,quòd ſtaretur omnino tali aſſertioni Papæ, etiam de facto alieno, non coram ſe geſto,ut ſentit glo.in uerbo feciſſet , dum exemplificat de mortuo.& Ant.de Butr.in cap. fina. de ſucc.ab inteſta.Soc.in conſi.lxxxvii.colum.viii.uol. ii. & propterea ſtatur Papæ aſſerenti in ſuis literis aliquam procurationem talis. Felin.in ca.cum in iure, col.fin.de offi.deleg. Bellem.deciſ.ccliii.Ruin.conſi.cxlviii.col.pe.uolum.iiii.

& hoc

& hoc intellige, quando testatio non fuit motu proprio sed in eo quod attestatur, fundat suam intentionem, nã quando motu proprio, infra in tertia limitatione dicetur. Ioan. And. in reg. non licet, de reg. iur. in mercurialibus. quem sequitur Soc. in consi. cclxvi. colum. xii. dicit quòd talis attestatio ęquiparatur famæ, & sic facit semiplenam probationem in ciuilibus. Soc. in consi. lxxxvii. col. ix. uol. iii. De materia uide Ruin. consi. iii. col. iiii. uolu. v. & Tiraq de utroqne retrac. fol. cxxvii. ubi quòd potest probari contrarium.

Tenendo primã opinionem, limita secus esse, si papa non se fundaret in talibus uerbis assertiuis seu narratiuis facti alieni, ut in clem. si sumus, de sent. excommu. in cap. si Papa, de priuil. in vi. & ubi not. Ioan. Andr. in nouel. Petr. de Anch. in d. clem. i. de probat. colum. i. ubi etiam Imol. col. v. Roma. in consi. clxxx. colum. i. Rot. in antiq. decis. cxcvii. Cald. in cons. ii. de priuil. Domin. in c. si Papa. §. fi. de priuileg. in vi. Old. in d. consi. cclvii. incip. Innocentius Episcopus. Soc. in cons. lxxxvii. col. ix. uol. iii. & propterea. Inn. in c. inter dilectos, de fi. instr. dicit, ꝙ uerba priuilegii numerantis aliquem locum inter loca subiecta, non probat subiectionem, & idem Inn. in c. dudum, de priuil. & Rom. in consi. clxxxviii.

Tenendo aliam opinionem, quòd talis Papę assertio de facto alieno non inducat nec probationem plenissimam nec prępsumptionem, per quam transfertur onus probandi.

Limita primò istud non procedere quò ad aliquam pręsumptionem: quia talem qualem præsumptionem faciunt uerba Papę narratiua, etiam de facto alieno: ut per Ant. de Butr. & Imol. in cle. i. col. pe. de probatio. Soci. in consi. cclxvi. col. xii. Alex. in consi. xv. col. ii. uolu. v. Aymo de antiq. temp. fo. vi.

Secundò limita in antiquis, in quibus faciunt plenam probationem uerba Papę enarratiua de facto alieno. Ant. de Butr. & Imol. in d. clem. i. col. pen. de proba. Soc. in consi. cclxvi. col. xii. Alex. in consi. vi. col. fi. uol. i. Deci. in con-

in consi.ccccxlv.col.iiij.Alex.in cons.xv.col.ii.uol.v.Ias. in consi.lxv.col.pen.uol.iii.

Tertiò limita,nisi attestatio Papę fiat motu proprio, de alieno facto: quia tunc standum esset suæ attestationi:ut per Lap.& Abb.in d.cle.i.de probat. ubi etiã Petr. de Anch.col.i.Anto.de Butr.& Imol.col.pen.& Ant. de Butr.in c.fi.de succes.ab intest.& Aret.in cap.cum a nobis,col.iii.de testib.Aret.in consi.xxiii. col.iii.Alex.in cõsi.cxii.uol.vii.Oldrad.in consi.xxviii.Soc. in cõsi.cclxvi. col.xii.Cor.in consi.ccxxxix.col.fi.uol.i. Soc.in consilio lxxxviii.col.ix.uol.iij.Immo etiam si motu proprio Papa processerit attestando,potest contrarium probari.Staphi.de lit.grat.& iust. char. xc.

Quartò limita,nisi appareret Papam attestantẽ aliũde informatum:ut per Ant. de Butr.& Imol.col.pen.in d.cle.i.Alex.in consi.xv.col.ii.uol.v.

Quintò limita in non præiuditialibus,in quibus Papæ attestatio facit talem fidem q; ei sit standum,ut si Papa attestatur aliquem de crimine diffamato,ut per Ioã. And.in addit.ad Spec.in tit.de inquis.§. nũc tractemus uer.hoc autẽ notandũ per Abb.in c.cũ oporteat, col.iii. de accusat.per Fel.in c.cũ a nobis,col.i.& ibi Aret.col.3. de testib.& per eundem in c. per tuas de proba. col.iii.

Sextò limita principaliter conclusionem quòd credatur Papæ attestationi,quando Papa attestando erraret in iure & in eo quod est de iure claro,quia tunc non statur suæ attestationi.Fel.in.d.c.cum a nobis col.ii.in fi.& seq.Ruin.consi.xli.col.v.

Septimò limita quando constaret de contrario eius quod Papa fuisset attestatus.Zas.in consi.xvi.uol.ii.Rui. cons.xlj.col.v.uol.i.Aymo de antiq.temp. nu.45.ubi declarat.Ruin.cons.cxxi.col.vii. uol.iiii.

Octauò limita,quando principaliter dubitaret de eo quod incidenter Papa fuit attestatus.ita Paris.in consil. cxiiii.col.fi.uol.iiij.

Nonò limita, quãdo contra illud quod princeps asserit,sit pręsumptio,ut per Rui.cons.xlj.col.3.uol.j.

Decimò

Decimò limita, ſecus eſſe in literis inferiorum, puta Epiſcopi.c.fi.& idem glo.& Doct.vj.q.ij.

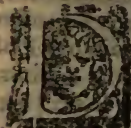
Vndecimò limita non procedere quo ad laicos, ſed quo ad clericos tantum. Ruin.conſi.xiii.col.iii.uol.iiii.

Vltimò & generaliter quo ad non ſubditos. idē Rui. conſi.clxvii.col.j.uol.iiij.

CONCLVSIO XXVIII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis legati de latere dicto ſtatur, & quando.

DICTO Cardinalis legati de latere ſtatur. gloſſ.in c.nobiliſsimus.xcix.diſt.hoc intelligitur quantum ad hoc ut credatur, ſi aſſerit ſe legatum, ita loquitur text.in dict. l. nobiliſsimus, & ibi glo.& glo. in cap.cum olim, el i.in glo.in uerbo ſine reprehenſione, de priuile. glo.in c.ad apoſtolicæ, in uerbo proponi, de re iud.in vj. Cald.in c.ij.in tit.de offi.leg. Abb.in ca. quod ſuper his, de fi.inſtr.& ibi Imol.& Fel.col.ij.uer. prima concluſio. Lap.alleg.xv.Hoſt.quem ſequitur Domin. in c.j.col.fi. de offi.leg.Paul.de Caſt.& Salic.in l.j.C.de mand.prin. Abb.in c.quod tranſlationem, in fi.de offi.deleg. Ant.de Butr.in c.ex literis, de in integ.reſt.col.14. Petr.de Ancha.in cle.j.de proba.col.ij. Aret.in c.cum a nobis, col.4. de teſti.Philip.Franc.in c.cū patati, col. vj.de appel. Cor. in conſ.clv.in fi.uol.i.Hippol.in l.j.§.ſiue dicatur.col.penu.ff.de queſ.Fel.in c.cum in iure peritus, col.iiij.de off. deleg. Aeneas in tract.reſeruat.fol.lx.gloſſ.pragmat.ſanctio.fol.clxxx.col.ij.& ſeq.Felin.in cap.ad eminentiam, de ſent.excom.Pariſ.in conſi.lxxxij.uolum. i.colū.vj.in fin. Alciat.de præſumptio. in prima regul. in xlviij.præſump. & eſt ratio huius dicti, quia cum non ſoleant

Cardina-

Cardinales extra curiam exire sine tali facultate seu dignitate, ideo de facili creditur, quòd talem facultatem habeant. Istam rationem ponit Abb. in capitul. quod super his, & ibi Fel. col. ii. de fid. instrum. Domin. post Hostien. in cap. j. colum. fin. de offi. leg. in vi. Petr. de Anch. in clemen. i. de proba. col. ii. Aret. in cap. cum a nobis columm. iiii. de testib. Hoc autem limita. quia non creditur Cardinali asserenti se delegatum, seu causam sibi commissam uiuę uocis oraculo. Innoc. in c. cum olim, il i. in glo. fin. de priuil. Anto. de But. Imol. & Fel. in d. ca. quod super his, de fid. instr. col. ii. in fi. & seq. Abb. in ca. prętereà. in ii. col. de dilat. Idem videtut esse de mente Abb. in d. ca. cùm olim, dum allegat tex. in d. c. cùm in iure peritus. ubi Fel. in col. iii. latè sequitur istam partem. decisi. Tholos. & ibi appostil. decisio. cccclxiii. Sed contrarium, quòd immo etiam Cardinali attestanti se delegatum in aliqua causa credatur, tenuit Host. in summa in tit. de offi. deleg. sub rubr. de recusatio. Specu. in titu. de probat. §. interdum, uersi. quid de auditorib. Abb. in dict. capitu. quod super his, Bald. & Sal. in l. iurisiurandi. C. de testib. & idem Salic. in l. i. C. de mand. princ. Alexand. in consi. xcii. col. iii. uolu. vi. Rom. in consi. lix. in iiii. dubio. Abba. in consi. xvii. incip. In causa Ottanelli in fin. uolumin. ii. Paris. consi. cxxxii. colum. pen. uolum. ii. Ruin. consi. xc. colum. i. uolum. i.

Amplia, ut etiam credatur in his, quę exponit ei ad quem dicit se missum: ut dicit glo. in d. c. ad apostolicę in gl. in uerbo proponit, de re iud. in vi. per Aret. in c. cùm a nobis, col. iiij. de testib. Fel. in c. quod super his, colum. ii. de fid. instrum.

Amplia, ut etiam credatur in his quæ ueniunt in generali commisione, ut sunt ea quę competunt legato: quia legatus est: nam in his creditur assertioni ipsius legati si enim creditur quòd sit legatus, ergo etiam quo ad alia omnia quæ ueniunt ex eo, quòd sit legatus ut per Gemin. in consi. lxii. col. ij. & Imol. & Felin. in d. ca. quod super his, colum. ii. Rot. in antiq. decisi. clxxvi. Ab-

ba.

ba.in c.ad eminentiam,de ſent.excom.poſt Ioan. And. ibi.Domin.in c.eos.§.i.eod.tit. Bal.in l.ſi qua per calumniam,circa fin. C. de epiſc.& cler. Deci.in l. unica.C.de manda.princ.

Amplia, ut etiam credatur legato de his quę geſta ſũt coram eo tanquam coram legato. ita dicit Bald. in d.l.ſi qua per calumniam.Specu.in titu.de leg. §. ſequitur,circa fin.refert & ſequitur Anto. de Butr. in cap.quoniam contra,col.xxviij.de probat.per Specu. in tit.de teſt.§.i. in xxx.col.in uerſi.ſed quod dixi Rom.in l. ſciẽdum.ff. de uer.oblig.col.xxvi.Fel.in c.ſicut,de ſenten.excomm. Item & de his quę facta ſunt coram eo tãquam coram delegato.Staph.de lit.grat.& iuſti.char.clix.Brun.in tracta.de forma fol.lxxxviii.col.iiij.Contrarium tenet Petrus de Anch.in d.cle.i.de prob.col.ii.Aret.in d.c.cùm a nobis col.v.de teſtib.

Amplia,idem etiam eſſe in quolibet noto & probo uiro,quia ſi aſſerit ſe legatum ei creditur,per tex.in c.nobiliſsimus,& ita tenet Spec.in titu. de legat. §. ſupereſt, uer.quod tamen dicunt.& in §.excipiendo, uerſi.Item excipitur Abb.in c.cùm olim.circa fi.de priuil.Roma.in conſi.lix.in iiij.dubio. Abb. in conſi. xii.incip. In cauſa Ottanelli,in fi.in ii.lib.Paul.de Caſt.in conſi.cccii.incip. Priuſquam iura fierent.Roman.conſi.lix.col.ii.Inno.in c.cum in iure peritus,in primis uerbis de offi.deleg.Fel. in c.quod ſuper his,col.ii.de fid.inſtru.& in c. ad eminẽtiam,de ſent.excom.Hipp.in l.i.§.ſi quis dicatur,col.penu.ff.de quęſtio.Contrarium tenet Abb.in d.c.quod ſuper his.Hoſt.& poſt eum Domi.in cle.i.col.fi.de off.leg. in vi.Ang.in conſi.clxxxii.Bart.in l.i.de ſuper indit. lib. x.Corn.in conſi.clv.in fi.uol.i.Fel.in c.cum non liceat, colum.vi.de præſcrip.

Tenendo primam opinionem limita,quod uiro nobili aſſerenti ſe legatum credatur , niſi agatur de magno præiudicio tertij:ita declarat Abb.in dict.cap.cum olim, de priuileg. Domin.circa fi.per Felin. in d.c. quod ſuper his,col.ii.de fid.inſtru.& in c.ad eminentiam,de ſenten.

excom.

excom. allegant not. per Bar. in l. Palatinos. C. de collat. fun. fisc. lib. x.

Limita primò, quando ageretur de alterius preiudicio: ut per Alcia. de præsump. in iii. reg. in ii. præsump.

Secundò limita, secus esse in his quibus requiritur facultas concessa specialiter nec ueniunt in generali commissione, quia quòad ea non statur dicto legati cardinalis asserentis se habere super hoc commissionem, ut per Gemini. in consi. lxii. col. ii. Bal. Imol. Abb. & Fel. in d. ca. quod super his, col. ii. Hostien. & post eum Domini. in c. i. col. fi. de offi. leg. in vi. Bal. in l. si qua per calumniam, circa fi. C. de epis. & cler. Ant. de Butr. in ca. cum in iure, de offi. deleg. col. vi. & c. sua, de offi. vic. Abb. in ca. quod trãslationem, de offi. deleg. Ioan. And. & Abb. in d. c. ad eminentiam, & in consi. xciiij. in ii. dubio in ii. lib. Pet. de Anch. in cle. i. col. ii. de probat. Paul. de Cast. in l. i. C. de manda. princ. & Dec. ibi col. ii. Imol. & Fel. in d. c. quod super his, col. ii. Corn. in consi. clv. in fi. uol. i. Paris. consi. ii. colum. i. uol. ii.

Sublimita, ut per Fel. in d. ca. cũ in iureperitus, col. iiii. Aeneas in tract. reseruat. fo. lx. & decis. Tholos. cccclxiii.

Limita secũdo, in his quę de consuetudine solita sunt cõcedit ipsi legato de latere, licèt non ueniat in generali cõmissione, ut not. Abb. in d. c. ad eminẽtiã, de sent. exc. & in c. ꝙ super his, de fi. instr. Fel. in d. c. ad eminentiam.

Limita, nisi plures exercuissent sine contradictione. Fel. in d. c. quod super his, col. ii.

Tertiò limita nisi ipse legatus talia quanuis reseruata pluries exercuisset, ut per Bald. in l. exemplum, in fin. de ꝓbat. Calde. in consi. ii. in tit. de offi. deleg. Felin. in dict. cap. quod super his. Et propterea dicit Dec. in d. l. i. C. de manda. prin. fallit, nisi legatus esset in quasi possessione reseruata. Contrarium tenet Aret. in d. ca. cum a nobis col. iiii. de testib.

Quartò limita, quia ex consuetudine in curia Romana statur assertioni legati indistinctè. glo. in d. clemen. i. de probat. in uerbo præseruasse narramus. Ioan. And. in

cap.

c.constitutus,col.fi.de appel.Abb.in d.c.quod super his, ex mente Ioan.And.Alex.in consi.cvi.col.iii.uol.ii.glo. pragma.sanct.fol.lxxx.col.xxx.Brun.in tract.de forma fol.lxxxviii.col.iiij. Hoc autem quod dicitur de consuetudine, declara, ut per Aret.in d.c.cum a nobis.col.iii.de testib.Soc.in consi.lix.col.vii.uol.iii.

Quintò limita, ut non credatur quò ad reseruata in his in quibus agitur de pręiudicio tertii Abb. in c.sicut, post glo.primam de sent.excom.& in d. capit. quod super his, col.fin. & utrobique Fel. & in c.ad eminentiam de sent.excom.Corn. in consi.clv.in fi.uolu.i.Ias.in consi.lxxii.col.pen.uol.i.& in consi.ciiii.uol. i.decis.Tholos. & ibi aposti.decis.cccclxiij.Fel.in c.quod super his,col.ii. de fi.instr.gl.pragmat.sanct.fo.clxxx.col.iii.& seq.Paris. in cõs.cxxxvi.col.iii.uol.iiii.Aymo in cõs.ciiii.col.i. Et ꝓpterea Gozad.in consi.cxli.col.pe.tenet non credi summo pœnitentiario asserenti habuisse commissionem uiue uocis oraculo a Papa, secus in his quę principaliter alteri non inferunt pręiudiciũ, ut not.Ang.in cõs.clxxxii. & in l.quicũque.§.fi.ff.de public.Dec.in l.unica, col.ii.C. de mãd.prin.Ias.in repe.l.admonẽdi,col.lxxx.ff.de iure iur.Contrariũ, Petr.de Anch. in cle. i.de probat.col.ii.& Aret.in d.c. cum a nobis col.iiii.de testib.Nicel. concor. Bart.cccxxvi.Rui.consi.ix.col.iii.uol.i.& colum. penult.

Sextò limita, quando Papa esset præsens ad quem de facili recurri posset, quia tunc non est præsumendum eũ mentiri, cùm ad papam de facili recurri posit.Imol.in d.c.quod super his,& ibi Fel.col.iii.Ias.in repe.l.admonendi,col.lxxxi. de iureiur. Gramm.in consi.liiii.Fel.in d.c.quod super his,col.iii.Ias.in consi.cxlv.colum.ii.uolu.iiii.Alex.in c.nobilissimus.xcvi.dist.Ias.in consi.ciiii. col.i.in fi.& seq.uolu.i.Barb.in tract.de præstat.Card.in ii.parte in i.quęst.Paris.in consi.xi.col.fin.uolum.iiii.& consi.cxxxii.col.pen.eo.uol.Gram. consi.ciu. xxiiii.col. iii.Dec.tamen sentit contrarium in d. l. unica,colum.ii. C.de mand.princ.Facit pro prima opinione, nam mandatum principis non probatur, nisi per scripturam l.i.

ubi Docto.C.de manda.prin.l.i.ubi Bar. C.de superind. lib.x.Tamē fallit, nisi princeps sit in eadem ciuitate,quo casu de facili potest haberi copia mandati,ut not. Specu. in tit.de proba.§.uidendum.uer.auditoribus.quē refert & sequitur Rom.in l.sciendum.ff.de uerb.oblig.Iaso.in consi.cxlv.col.fi.uol.iiij.in l.ex quacunque,in prima col. in fi.ff.si quis in ius uocat.non ier.Bal.in l.aliquando, in iiij.q.ff.de offi.pręs.Gram.consi.liiij.nume. 17. & decis. xxxvi.numer.17.

Septimò limita d.l.vnicam,ut per Tiraquel.de nobil. cap.xx.num.39.

Octauò limita quia non statur dicto Cardinalis asserentis aliquem familiarem,ad effectum, ut de suis beneficijs posit disponere. Sarnen. super reg. de impetr.per obit.fam.quæst.xiii.

CONCLVSIO XXIX.

ARGVMENTVM.

Præsumptio illa, quòd qui semel possedit, cēseatur etiam in futurum posidere, an locum sibi uendicet in re mobili.

TRVM illa præsumptio, quòd quis semel possedit,censeatur in futurum posidere, de qua in l.siue posidetis. C. de probat. procedat etiam in re mobili; Spec.in titul. de petit.& posses.§.i.uer. quid si peto,tenet quòd non,& idem tenet Aret.in consi. cxix. in fin. Ias.in l.quod te,in fin.uerbis.ff.si cert.pet.in l.si quis ex argentarijs.§.prętor ait,column.ii.ff.de eden.Claud.de Seisel.in l.Celsus.ff.de vsucapionib.colum.xvi.in l.si fugitiuus.ff.de acquir.posseß.Balb.in d.l.Celsus. column. xliiij.& Grat.consi.xciiij.col.ij.uol.ii.& colum. 4.in fin. pro ista opinione est casus iuncta glos.in l.qu arta C. ad exhiben. ubi text.loquitur in re mobili,& tamen gl.ibi

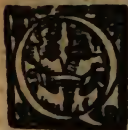
cum

cum qua transeunt * communiter Doctores, intelligit si tempore litis possideat, presumi semper possidere, non si ante litem motam probaretur possedisse. Angel. in l.fi.C.de fid.instr.& ibi Salic. col.ii. Contrarium tenuit Anto.de Butr.& Abb.in cap. cùm ad sedem, de restitu.spoliat. Capra in consi.clxi.vbi dicit istam ✲ communem. Franc.de Rip.in repeti.c. cum in Ecclesia Sutrina, colum.vij.de caus.posses.& propriet. Idem sẽntit decis.Neap.decis.xiii.colum.j.Idem sentit Fel.licèt loquatur in dominio in c.fi.de presump.Idem videtur tenere Alex.in cõsi.lviij.col.fi.uol.i.& in cons.cxxxiii. uol.i.col. ii.Illud certum est, ꝙ illa lex nõ habet locum in his, quę fiunt occupãtis: ut per Cassan.in consuet. fo.ccclxxxviii. colum.ii.Alciat.d istinguit in tract.præsumpt. in ii. reg. xxi.prȩsumpt.uide eum.

CONCLVSIO
Et Regula XXX.

ARGVMENTVM.

Possidere negans, si conuincatur de mendacio, possessione priuatur.

VI negat se possidere, cùm possideat, coniunctus de mendacio, priuandus est sua possessione.l.fina.ff.de rei uendic.glo.in §. pen.in authen.de iure & cent.& in authẽ. Item si possessor.C.qui pot.in pign.habe. Bald.in rub.de eo qui mitt.in poss.cau.rei seruan. Barb. in consi.xxxvi.colum.penu.uol.iii.facit quod not.Alex. per illum text.in l.hȩreditarium, in fin.ff.ad l.falc.Iaso. insti.de actio.§.omnium, columu. xl. & sequent.& in.§. item si quis, col.xxxiiij.& seq.Trigon.singul. lxxv.Et ꝑpterea.negans rem esse feudalem perdit feudum.Inn.& post eum Abb.in c.cȩterũ, col.fi.de iudic.Bal.in c.i.§.uasallus

sallus, el i. in titu. si de feud. fuerit controu. inter dom. & agna. Fel. in d. cap. cæterùm col. pen. Secus est in emphyteuta, qui se negat rem emphyteoticam possidere, non priuatur sua emphyteosi secundum Bald. in d. §. uasallus. in d. c. i. si de feud. fuerit contr. quam opinionem sequitur Ias. in l. ii. col. xxix. C. de iure emphy. Purpur. in l. i. col. ix. C. de transact. Hipp. in sing. ccxlii. Istud est de mente Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de locat. §. nũc aliqua, uer. lxv. Contrarium, Angel. in d. l. fi. ff. de rei uend. Spec. tit. de locat. in d. § nec aliqua, in uer. lxv. & Albert. in l. ii. C. de iure emphyteo. col. x. dum se remittit ad notata per Speculatorẽ in loco pręallegato. Et propterea negans immissionẽ perdit beneficiũ abstinendi. Cassan. in consi. xxi. col. ix. & propterea, quia negat rerum ualorem & rerum pretium, debet priuari iure suo, idẽ Cassã. in cõsuet. cxcii. col. iij. Et qui negat aduersariũ appellasse non potest iuuari sua appellatione. Fel. in c. ex parte, colũ. iii. de rescrip. Guid. Papæ in sing. ccclxxxvi. Et qui negat agentem publiciana emisse a non domino, uel se dominum asserit, incidit in pęnam d. l. fi. ut per Ias. in §. sed istæ, col. xvii. insti. de actio. Et qui negat debitum perdit exceptionem, quòd non conueniatur, nisi inquantũ facere possit. Fel. in cap. exceptionibus, col. xiiii. de excep. Et qui negat contractum, non potest amplius opponere solemnitatem contractus deficere.

Amplia, etiã si infra annum uellet recuperare possessionẽ solutis expensis omnino nõ auditur: ut not. Ant. de Butr. & ibi Abb. in c. cum causam, de iur. calum. colũ. iiii. Fel. in c. cæterum, col. pe. de iudic.

Amplia, ut non possit opponere exceptionem dominij, et si uellet in cõtinẽti ꝓbare illud Bar. Bal. & Ang. in d. l. fi. ff. de rei uẽd. Abb. in c. cũ cãm, de iur. calũ. col. 4. Ange. Aret. in §. oĩum, Insti. de act. col. xi. Ias. ibid. col. xli.

Amplia, etiã si asserat se possidere nomine alieno, & in hoc falsum dixerit, ut per Bald. in dicta. l. fin. ff. de rei vend. ex mente Spec. in titu. de primo & secun. decr. §. restat, uers. quid si nominans, & in tit. de locat. §. nec ali-

qua,uer.lxv.& Ang.ibi in d.l.fi.Aret.in d.§.omnium,colũ.xi.insti.de actio.Hipp.in sing.ccxlii.gl.Bart. & Bal.in l.ii.C.ubi in rem act.Abb.& Ant.de But. in c.quoniam frequenter.§.quod si super,ut lit.non contest.

Amplia,idẽ esse in spũalibus & beneficialibus,ꝑ not.ꝑ Imo.in d.c.cùm uenissent,in gl.in uerbo pertineret.

Amplia qui etiam negãs aliquam possessionem ad se spectare,& asserens spectare ad potentiorem,cum in ueritate spectet ad eum,priuandus est omni commodo, ẽt proprietatis,ut not.Bal.in l.i.de his qui potent.nom.sequitur Maria.in c.quoniam frequenter.§. quod si super col.xi ut lit.non contest.

Amplia generaliter , quia omnis negans id quod est causa beneficii sibi competentis amittit beneficium Bar. in l.dubitetur.§.i.ff.de fideiussorib.de quo an generaliter procedat in omnibus casibus,uide Purpurat.in l.i.colum.ix. C.de transact.Alex.in l.etiam.§. licèt col. ii.ff. solu matr.Hippoly.in rub.de fideiuss.col. lxxv. Amplia ut possessio sit transferenda in potentem:ut per Ias.instit.de actio.§. omnium,col.xl.& seq.

Amplia,etiam si non negat possessionem,sed qualitatem possessionis. Ias.in d.§.omnium col.xli.

Amplia,etiã si neget se possidere,& in ueritate nõ possideat,sed per alienationem.Ias.in dict.§.omniũ col.xlii.

Limita primò,nisi negotio fuerit facta sine dolo uel lata culpa,ut puta ab ignorante,ut not. Bald. in.cap.i.§. uasallus,el i.per illum tex.in uerbo ex certa scientia , si de feud.fue.cõtro.inter dom. & agna.Bal.in l.ea quã,columnn.i.C.de cond.indeb.& bona gl.in d. l. fin. ff. de reĩ uendic.ibi,quando fuit sciens,& ibi not.Bart. & Ang.in d.§.omnium,inst.de actio.col.xi.& istam limitationem ponit Abb.in d.c.cum causam,de iur.cal.col.iiii.Felin.in c.cęterum,col.fin.& Dec.ibi colum.fi.Rom.in cons.lxx. col.ii.Alex.in consi.xxxv.uolu.v.& Alexand. in appost. ad Bart.in d.l.fi.Bart.& post eum Ias.col. pe.in l.eũ quĩ ff.de iureiur.Alex.in consi.xxxv.uolu.v.col.i.& col.fin. Alex.in l.etiam.§.liceat.col.ii.ff.solu.matr. Ias.d.§.omnium

niũ,inst.de actio.col.xlii.Gomes.in §.ex maleficiis colũ. 8.Trigon.sing.lxx.Grat.consi.xxxvii.col.i.uol.ii.

Secundò limita,nisi ante litis contestationem reuocauerit confessionem, uel antequam sit coniunctus demendatio:ut not.Bal.in d.l.fi.ff.de rei vend.Ange.in l.si dubitetur.§.i.ff.de fideius.Rom.consi.lxx.colum.ii.& in consi.lix.in ultimo dubio.Barba.in consi.xxxvi. colum. i.uolum.iii. Maria.in c.quoniam frequenter. §. quod si super,colum.pe.ut lit.non contest.Gozad.in consi.lxvi. in fi.Alex.in l.hęreditatũ.§. fi.ff.ad l. falc.Hippol.in rub. de fideiuss.col.lxxvii.& col.lxxviii. ubi declarat. Bouer. in uerbo Interrogatio in sing.i.& ii.Iaso.dic.§.omnium col.xliii.in §.item si quis, col. xxxviii. & seq. institu. de actio.in §.ex maleficiis,colum.xv.& facit glo.in dict. l.fi. & Bart.qui ponderat quòd actor fuerit grauatus onere probationis,& hoc etiam dicit Abb.in d. c. cùm causam, de iur.calum.Roman.in consi.lix.in ult.dubio. Paul.de Cast.in auth.contra qui propriam.C.de nõ num.pe.col. i.Ias.post Bart.in d.l.eum qui.col.pe.ff.de iureiur. Hisp. in c.per uestras,char.lxxxix.columu. iii. de donatio.inter.uir.& uxor.

Tertiò limita,nisi negauerit cum ea qualitate: Nego narrata prout narrantur,ut per Alexan.in l.etiam. §.licet,col.iii.ff.solu.matri.Hippol.in sing.ccxlii.& in rubri. de fideius.col.lxxvii.Fel.in ca.i.col.pen.de lit. contest.Iaso.in §.omnium,col.xlii.Trigon.sing.lxxv. Hispan.in d. c.per vestras,char.lxxxix.col.iii.Paris. in consil.100.colum.i.uolnm.iii.

Quartò limita, si libellus actoris esset malè uel ineptè formatus,quia tunc negatio super tali libello nõ inducit pęnam.Alex.in d.l.etiam.§.licèt.col. fi.ff.sol.matr. Cassan.in consi.xxxviii.col.ii.Fel.in c.ex tenore,col. iii. in fi.de cau.possess.Ias.in d.§.omnium. col.xlii. Gomes. in §.ex maleficiis,col. vii.

Aliam limitationem ponit Guido Papę in consi.iii.aliam etiam habens in sing.cccccIxiii.& in sing.Dcxc.Ias. in d.§.omnium col.xli.

Limita,

Limita, ut puniatur pro ea parte pro qua est mẽtitus non in totum. Iaſ.in d.§.omnium col.xlii.

Limita ut per Gual.in ſing.lx.

Vltimò limita, ſi cõuincatur per aduerſarium ex probationibus per eum adductis. Grat.in conſi. xxxvii.col. ii.uol.ii. Et proptereà infert ſecus eſſe, ſi conuincatur ex confeſsione negantis.

CONCLVSIO XXXI.

ARGVMENTVM.

Procuratoris ſalarium ſi minimè conſtitutũ fuerit, poterit ne illud officio iudicis conſtitui, ueluti in Aduocati mercede ſiue honorario.

SI PROCVRATORI nullum ſit ſalarium conſtitutum, an illud petere poſsit ſibi cõſtitui iudicis officio, ut eſt in aduocato? & gl.in l.i.§.aduocatus.ff.de uar.& ex.cogni. ubi ẽt Bar.tenet ꝙ non. Idem Bal.& Fulg. in l.ſalarium.ff.manda. Alex.in conſi.cix.uolu.vi.

Contrarium Iacob.de Aren.Cyn.& Bal. in l.i.C.mãda. Ang.in §.in perſonam, inſti.de actio.col.antep. Alex. appoſt.ad Bar.ĩ d.l.i.§.ĩ honorariis.ff.de var.& ex.cogni.

Sed poſitò ꝙ prima opinio eſſet uerior, illa limitari debet, niſi procurator ſit ſolitus locare operas ſuas: quia tunc uidetur illam locaſſe ſecundũ ſuam conſuetudinẽ: & declarat Bart.in d.l.i.§.ludis.Sali.in l.aduerſus.C.mãda. Fulg.in l.ſalarium.ff.manda. Alex.in conſ.cix.uol.vi. Soc.in conſ.cxcvi. col.fi.uer. xl. & ultimò confirmatur.

Quod ſublimita, niſi principalis fuiſſet habiturus aliũ qui gratis opus illud feciſſet, & ſic non fuiſſet alium conducturus: ita declarat Fede. de Sen.in conſi.ccxviii.& cõſi.ſeq.& per Alex.in d.conſi.cix.uol.vi.

CONCLVSIO XXXII.

ARGVMENTVM.

Nullitas notoria ex actis impedit sententiæ executionem, etiam si tres conformes essent sẽtentiæ.

XCEPTIO nullitatis resultans ex eisdem actis impedit executionem rei iudicatæ, etiam resultantis ex tribus conformibus, & ita limitatur dispositio clem.i.de re iudi.ita tenet Oldrad.in consi.cvi. Bal.& Salic.in l.i.C.ne liceat tert.prouoc.Imol.& Alex.in l.de pupilla.§.qui opus,in fi.de oper.nou.nunt.Card.in clem.i. §.fi.de re iudic.Abb.in consi.xliiij.in ii.dubio.Imol.in l.si expressim,col.pe.& col.fi.de appellatio.And.de Isern. in c.i.de contr.int.uasal.& al.de benef.Soc.in cõs.cxviii. col.ii.& in reg.cxxi.in ii.fal.Corn.in consi.cciiii.col.pen. & seq.uol.ii.Alex.in cons.lxxvij.in pe.col.uol. ij.Ias.in l. i.col.iiij.ff.de ope.nou.nunc.Fran.Curt.in consi.cxix.colum.ii.Alex.in cons.lxxxvi.col.pen.uol.ii.Soc.in cons.4. col.v.uol.iij.& in cõs. xxi.col.pe.uol.iiii.Hipp. in rub.de probat.col.xxxii.& seq.nu.160.

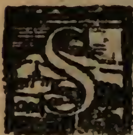
Cõtrarium Bal.in l.fi.C.de ord.cogn.Ant.& Imol.in d.cle.i.de re iud.Rom.in l.si feriatis.ff.de fer.in l.si uerò §.de uiro,in xxii.fal.ff.solu. matr.& in sing.cxc.Paul.de Cast.Alex.in ii.col.& Ias.in l.iiii.§.condemnatum.in iii. col.de re iud.Alex.in consi.ccxv.uol.vi.

Tenendo primam opinionem,declara, ut per Soci.in cons.lxxviii.uol.iii.col.i.& seq.Item in casu per Alex.in consi.cv.uolu.v.

CONCLVSIO
Et Regula XXXIII.

ARGVMENTVM.

Conductor expellitur à locatore, si re conducta is opus habeat.

I DOMINVS re locata indigeat ob suam necessitatem, potest inquilinum expellere.l.ædem.C.de locat.

Hoc primò limitatur, nisi dominus locationi pactum adiecerit de non expellendo inquilinum: quia tunc, ut uerba aliquid operentur, intelligitur dominus promisisse, quod etiam si rem dominus pro se uoluerit propter suam necessitatem, tamē non possit inquilinum expellere: ita uoluit Angel. in dicta l.ædem.C.loca.Doct.in c.quæ in ecclesiarum, col.fi. de consti. Corn in consi.ciii.col.pen.in fi.uolu. ii. Grat. in consi.i.col.iii.uol.i.facit quod not.Alexand.in consil. xci.col.fi.uol.iii.facit quod not.Felin.in d.c.quæ in ecclesiarum,col. xxii.& quod not.Bart.in l.sed & si §.quæsitum,ff. si quis caut.sequitur Soc.in consi.lxx. colum.pe. uolu.iii.facit quod not.Ruin.consi.lxxxi.colū. ii.uolu.i. Contrarium sumitur ex uerb.Alexand. in consi.ciiii.colum.i.uolum.iiii.

Secundo fallit in re data in emphyteusim, quam dominus etiam pro usu suo non potest ab emphiteuta auocare.Ioan.And.in addit.ad Spec.in tit. de locat. §. nunc aliqua.uer. quarto. Ias. in l.i.C.de iur.emph.in viii.col. Hippo.in sing.xciiii.

Tertiò fallit, quando eadem necessitas imminebat tempore contractus, & tamen locauit: quia tunc propter talem necessitatem non potest inquilinum expellere, glos.in d.l.ædem, ubi etiam Raph.Fulg.& ibi Bald.

et

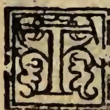
& Ang.Corn.in d.consi.ciii.col. pe.uol.ii.

Quartò fallit, si post necessitatem recipit mercedem quia tunc videtur renunciare facultati expellendi ob necessitatem. Bal.in d.l. ædem. Corn.in consi.cxiii. colum. pen.uolumin.ii.

CONCLVSIO
Et Regula XXXIIII.

ARGVMENTVM.

Testes singulares regulariter non probare.

ESTES singulares regulariter non probant.ca. nihilominus,& ibi glo.iii.q.ix.& in c.in literis,de testib. vbi gloss. in uerbo soli, & cap.bonę il i.& in cap. cùm dilecti, de electio.in capitu.licet causam, vbi Abb.colum.ii. de probat. Petr.de Anch.in consi.cclxxvi.Hipp.in pract.§.diligenter,col.iii.& Fel.in c.licet ex quadam,col.iii. & seq.de testib. Corn.in consi.cclxxxvi col.ii.uolu.iii.& in consilio cxxxiiii.col.i.in prin.uol.i. Alex.in consi.xiii.col.fi. uol.i. Ias.in repet.l.admonendi,col.xciiii.ff.de iur.iuran. Grati.consi.ii.col.fi.uol ii. Et propterea dicit Bal.in l.iuris iurandi,col.ii.de testib.quòd tantùm probant mille singulares testes, quantùm unus. Alex.in consi.xviii.col.fi.uolu.iiij.& in consi.xx.uol.iiii. & in consi.lxxxi.uol.iiii. Paris.in consi.lvii.col.ii.uol.i.

Contrarium, Cæp.in consi.ciu.iii.col.iiii.in fi.Gram. consi.ciu.lxxxii.& dicit Bartol. in l.si ex cautione.C.de nón nume. pecu. quòd unus testis de uisu mutui, alter de confessione non probant quia sunt singulares: & in auth.rogati.C.de testib.Et testes singulares iunguntur quando unus deponit de unà confessione partis, alius de alia. Alexan.in consi lxviii.col.ii.uolumin.iii. & in cõsi.xxxvi:colum.fi.uol.v. Aymo in consi.lxxiii. colũ.viii. Paul.de Cast.consi.cix.uol.ii. Ant.de Butr.in ca.ex quadam

dam,col.iii.de testib.Sal.in auth.rogati,in fi. C.de testi. sentit Alex.in cons.clxxxv.col.i.uol.vii.dum nititur sal uare testes probantes confessiones a singularitate. Sentiens quòd si nō sunt contestes,non probant.Ias.in l.ad monendi,in repeti.col.xcv.in fi.de iureiuran.Et non ꝓ pterea censentur singulares,quia non se allegant in con testes.Corn.in consi.xciii.uol.i.& in consi.cxxxiiii. uol. i.Alex.in consi.clxxxv.uol.vii.& in consi.clvi.col.iiii.uo lu.v.Fel.in c.licèt ex quadã,col.v.de testib.Brun.in trac. de form.fo.lxxxvi.col.ii.& seq.Contrarium, Alex.in cō si.xxxiiii.Et possunt esse cōtestes dato quòd unus dicat, ꝙ nullus alius erat pręsens:ut per Cor.in cons.clx. col.i. in fi.uol.ii.uide Hip.in sing.ccccci.Quando testis dicit,ꝙ non recordatur de pręsentia eorum.

Amplia,ut etiam quò ad indicium ad torturam non coniungantur testes singulares. Hip.in pract.§.diligenter,col.xxv.Et si testis dicat fuisse pręsentem vna cũ tali qui dicat se non inter fuisse, dictũ testis redditur suspectum.Gram.in consi.xxvi.col.4.& in consil. xxxi.col.ii. Guid.Pap.in sin.Dcccxcv.Fel.in c.cũ causam,col.xxviii. de testib.Grat.in consi.lxxv.col.i.uol. i. & Contrarium Hipp.in sing.ccccviii.

Secundò amplia,ut non probent testes singulares, ét in fauorem suę causę.Paris.in consi.xxv.uol.iii.

Tertiò amplia , ut non probent etiam testis qui possunt esse singulares.Aymo in consi.cli. col. iii. Quid si unus dicat Titium & seium fuisse pręsentes, & alius dicat neminem fuisse præsentem?Zas.in cons.iij.uolu.ij.& in dubio fit interpretatio,quòd testes sunt cōtestes.Alexã.in consi.xlvi.col.v.uol.v.& in col.vi.Dec. in cōs.Dcl. col.ij.in prin.& in quibus consideretur ista testium singularitas,uide Bald.in l.testium,col.iiij. & seq. C.de testib.& in capitul.bonę,columna iiii. de electio. Et triplex.est singularitas secundum Cępol. in consili. iii.ciu. colum.iiii.

Primò limitatur,nisi agatur de probatione actus non momentanei,sed succesiui, uel ad probandum quid in

genere:

genere,quia tunc testes singulares sufficiunt.glo.in dicta l.hoc carmen.§.fi.ff.de testib.ubi etiam Iac. Butr.& Barto.Raph.Fulg.Cyn.Petr.& Iac.de Arena in l. ii. C. quę sit long.consu.Bald.in l.actor.col.iii.C.de proba.Panor. in c.cum dilecti,de electio.Corn.in consi.xxxiiii.columna,penul.uolu.ii. & in consi.cxxxiiii.col.i.& seq.uolu.i. & in consi.cccxlvii.col.viii. uol.ii.ubi dicit istam * communem Alex.in consi.lxxxv.col.fi. uol.ii.& in consilio. lxxxvi.col.iii.uol.ii.& in consi.xcii.col.pen.uol.v. Fran. Curt.in consi.lxiiij.col.ii.Soc.in consi.cv colũ. ii.uol.iii. Alex.in consi.cx.col.fi.uol.iiij.Calcan.in cõsi.xix.col.vi. Zas.in consi.xi.uol.ii.Grat.in consi.cl.col. ii. uolu.ii.Marian.Iun.cons.xci.col.ii.uol.ii.& dicit ibi Corn.in d.consi.xxxiiij.col.fi.uol.ii.quòd ubi plures actus habent unã originẽ & unam cãm illa causa & illa origo probatur per testes singulares.Ang.etiam tenet istam opinionem in consili.ccxxxiii. in ii. column. Salic. in l. quicunque. C. de hęret. Ang.in disput.sua incip.Astensis miles.Dec.in cons.Dcl.col.ii.Aymo dicit communem in consi. lxxiii. col.ix.Crat.in consi.lxxxii.col.pe.uol.ii.

Declara & limita ut per Alex.in cons.ii.col.pe.uol.iiii. Aymo de antiq.in iiij.part.nu.187.

Contrariam opinionem , ꝙ etiam ad probandũ quid in genere,testes singulares non sufficiant,ponit Host.in summa de testib.§.quæ diuersitas,uer.quid si agatur,de decim.ubi refert ita tenuisse Goffred.idem.Innoc.in ca. qualiter & quando,de accusat. propter vltimam opinionem per eum relatam,quæ in dubio censetur approbata,& idem clarè uoluit Inn.in c.licèt ex quadam,de testib.Spec.in tit.de testi.§.iam de interrogatoriis,uer. idẽ de tempore,in fi.Ricar.Malum.quem refert Bal.in l.ob carmen.§.fi.ff.de testib.Imol.in c.cùm oporteat,de accusat.& in l.inter pares,col.iii.de re iud.Alex.in cons.100. col.v.uol.i.& in consi.clxxv.col.iii.uol.ii.quod est dupplicatum in i.lib.cons.lxxij.Abb.in cons.xlij.uol.j.& Alexan.in cons.iij.col.fi.uol.iiij.Dec.in c. licèt causam , col. vi.& seq.de probatio.ubi ẽt Bal.not.ex illo text.in repe.

l.ad-

l.admonendi,col.xcv.ff.de iureiur.& in conſ.cliiij.col.fi, uol.ij.& in conſi.lxxxi.col.iiij.uol.iij.

Tenendo tamen primam opinionem, quæ uidetur eſſe magis * communis,tum per authoritates primo loco allegatas, tum etiam per illa quæ infra ſubijcientur in caſibus particularibus, qui ex dicta prima opinione inferuntur.

Et primò infertur,quòd ſi aliquis geſſerit ſe pro hærede,poterit per teſtes ſingulares probari:ita conſuluit Petrus de Ancha.in conſi. Viſis dictis per atteſtationibus quod conſilium non habetur communiter inter cõſi. Petr.de Anch.ſed illud refert & ſequitur Soc.in conſ. ccxcv.colum.ii.

Sed contrarium uoluit Iaſ.in conſi.cliiij.columnn.finali.uolum.ii.

Secundò infertur,quod ad probandum iuriſdictionẽ ſufficiunt teſtes ſingulares. Innocent.in capitul. qualiter & quando,in prima oppoſitione,de accuſat.declarãdo,ut per Corn.in conſi.cclxxxvii.col.iiij.uol.iij. Ioan. Bapt.de S.Seuer.in conſi.ſuo incip.Perſpectis actis & iuribus.Ioann.de Monte Sperello in l. ſi auiæ. C. de iure delib.Socin.in conſi.cxcv.col.ii.Ioan. And.in d.c.qualiter & quando,colum.iii.Bald.in.l. fi.col.fin. C. de teſta. Alex.in conſi.iij.uol.iiij.Guid.Papæ q.liiij. Venaf.in cõſi.i.Felin.in cap. licèt ex quadam, columnn.iiij.de teſtib. Corn.in conſi.cclxxxvi.col.antepen.uolu. iij.& in conſi.xxxiiij.col.penultim.uolum.ij.& in conſi. ccxlvii.col. viii.uol.ij.Aret.in conſi.xlij.colum.pen.Ang.in diſp.incip.Aſtenſis miles.col.xv.Franc.Curt.in conſi.lxiiil.col. iij.Purpur.in l.i.col.xii.ff.ſi cert.pet.Aymo in cõſ.lxxvii. col.ij.Maria. Iun.in conſi.xcix.colum.iij.uolu. ii.Ruin. conſi.xciij.colum.i.uol.iiii.Hoc tamen quod dicitur, ꝙ iuriſdictio probatur per teſtes ſingulares,declara,ut per Aret.in capitul.licèt cauſam,col.i.de probatio. Qui dicit, ut iſtud procedat,quando quęritur de iſto genere: ſed ſi quæreretur de una ſpecie iuriſdictionis, tunc teſtes debent ſe referre ad eandem ſpeciẽ iuriſdictionis,

non

non quo ad diuersas, ut puta, quia si duo testes deponunt de diuersis actibus eiusdem speciei iurisdictionis, dicetur probata iurisdictio quò ad illam speciem iurisdictionis Bal. in l. actor. C. de probatio. Sed si duo testes deponerent de diuersis speciebus iuris, ut quia unus deponit de actu meri imperij, alter de actu iurisdictionis simplicis, isti testes non probabunt, nec facient plenam probationem quò ad unam speciem, sed bene quò ad ipsum genus. Cassan. in consi. xv. col. pen.

Tertiò infertur, quòd ad probandum consuetudinẽ testes singulares admittũtur, & ita uoluit Bald. in repe. l. de quibus, col. fi. ff. de leg. in l. i. colum. pe. C. de testam. Alexand. in consi. xl. colum. fi. uolu. iiij. Guid. Papę in cõsi. cxvi. & in consi. cxxxi. Venafr. in consi. i. Purpuratus in l. i. col. xiii. ff. si cert. petat. Paris. in consil. xv. colum. fi. uolu. iiij. Aymo. in consi. lxxiii. uolu. vii. Contrarium tamen tenuit Petr. & Cyn. in l. ii. quæ sit long. consi. Ioan. And. in ca. fin. de consuet. in xxxiii. col. uersi. Practicant legistę. & ibi Ant. de Butr. in pen. colum. & Card. Flo. q. xli. & Petr. de Anch. col. fin. Alex. in consi. xlv. colũ. i. uolu. ii. & in consi. cxxxi. col. pen. uolu. ii. in consi. ciiij. colũ. fi. uolu. iij. Corn. in consi. lix. colum. fi. uol. i. & in consil. cclvi. col. pe. uolu. iij. Abb. in consi. xlij. Paris. consi. xxvii. col. vi. uol. i. Ruin. consi. clxxiij. col. iii. uol. iiij. & consili. cxxii. col. i. uol. v. & istud uidetur uerius quò ad istum casum: quia non agitur de probanda quid in genere, sed de uerificando consuetudinem in certis casibus, qui casus cum sint casus particulares, non possunt probari, nisi per testes & contestes: ut dicit Alex. in consi. ciiii. col. fi. uol. iij. & tenendo primam opinionem, declara illam, ut per Aret. in c. licèt ex quadam, col. pen. de testib. & ibi Fel. columm. vi.

Quartò infertur, quòd ad probandum quem usurarium, testes singulares sufficiunt. Bal. in l. i. col. pen. & fi. C. de testam. in l. rogati. §. si tibi. ff. si cert. pet. colũ. ii. & in consi. ccccvi. uol. i. Ang. in d. disp. incip. Astensis miles colum. xv. Zas. consi. xi. uolum. ii. Aymo in consil. lxxiii.

col. i.

col.i.& col.viii.Maria.Iun.consi.xcvii.col.i.& seq.uol.ii. & col.iii.in fi.& seq.

Contrarium tenet Feder.de Sen. consi. lxiii.& in cõsi.xiii.Ant.de Butr.in c.cum oporteat,de accusa. Laurẽ. de Rodulf.in tract.usur.q.xii.& in c.consuluit,q.cxxvii. in ii.part.Abb.in d.consi.xlii.& seq.uol.i.Ias. in consilio clxxv.col.ii.& seq.uol.ii.& in consi.lxxviii.in ii.col. uol. iii.& istud est ✱ commune dictum ut per Purpur. in l. i.col.i.& seq.ff.si cert.pet.

Tenendo tamen primam opinionẽ,illam limita & declara, ut procedat,quando ageretur de probando in genere quẽ esse usurarium,non si aliquid in particulari,ut puta ex tali causa prestitas fuisse vsuras, & propterea restituendas:ut declarat Bald.in d.l.i.in fi.col.ii. C.de testam.& Ias.in repeti.l.admonendi,col.xcv.ff.de iureiur.

Declarat,ut per Fel.in c.licèt ex quadam, col.vi.de testib.& col.fi.post etiam illa prima opinio ampliari,ut testes singulares probent quem esse usurarium, etiam ꝙ in consequentia talis probatio resultet in fauorem ipsorum singularium testium hoc probantium:ut per Ang. in d.disput.incip.Astensis miles,col.xv.

Quintò infertur, quod ad probandam possessionem testes singulares sufficiunt, ut quia unus deponit quòd collegit fabas, alter quòd collegit frumentum : ut not. Spec.in titu.de inquisit.§.Nunc tractemus,uer.Sufficit, & in tit.de testi.§.Nunc uerò,de interrogator. uer. Itẽ quid de tempore.Felin. in d.c.licèt ex quadam,colũ.iiii. in fi.& seq.Bald.in l.actor,de probat.col.iii.Purpur.in l. i.col.xij.si cert.petat.uel unus testis deponit,quòd possedit iam sunt triginta anni,alter quòd possedit iam sũt decem anni,ut not.Bal.in l.i.col.fi.C.de testam. & not. Imol.in l.inter pares,col.fi.ff.de re iud.Corn.in consilio xxxiiij.colum.pen.uolu.ii.& in consi.cxxxiiij.col.i.& sequen.uol.i.& in consi.cclxxxvi.col. viij.uol.iij. Alex.in cons.liiij.col.i.& pen.uol.ii.&in consi.cxvii.uol. ii.in fi. Et propterea qui asserit se esse in quadriennali possessione percipiendi decimas, quòd probat per testes singulares,

reticum sufficiunt testes singulares. Iacob.de Butr.in l. Arriani.C.de hęret.Bal.in l.actor,col.iii.C. de prob.Io. de Ana.in c.i.in fi.de hæretic.Alex.in cons.cxli.col.ii.uolu.i.& in cons.lxxxv.col.fi.uol.ii & in consi. xcii.col.iiii. uol.v. Calcan.in cons.xix.col.vi.& seq.

Quam opinionem intellige & declara,ut per Salic.in l.quicunque. C.de hæret.Alex.in cons. clxxv.col.ii.uol. ii.Aymo in consi.lxxviii.col.ii.Maria.Iun.consi.xcix.co. iij.uol.ii.Contrarium tenet Ant.de Butr.in c.cum oporteat,de accus.Sal.in l.testium,col.vi.C.de testib.Alex.in cons.clxxv.col.ij.uol.ij.& in cons.100.col.iiii. uol.i.& in cons.iii col.pe.uol.4.Ias.in repe.l.admonendi,col.xcv.ff. de iur.iur.Purpur.in l.i.col.xii.ff.si cert.pet.

Octauò infertur, ꝙ ad probandum furorem sufficiũt testes singulares. Alex.in cons.cxli.col.ii.uol.i.& in cõsi. lxxx.col.fi.uol.ii.& in cons.xlvii.col.fi.uol. vii.& in consi.xcii.col.iiii.uol.v.Dec. in consi. ccccxlviii.colũ.ii.& in cons.x.col.ii.uol.vi.Alex.in consi.xcii.col.iiii.uol.v.Beltrã.in cons.xlviii.col. vii.uol.i. Paris.in cons.lxvii. col.ii. uol.iii.Ruin.consil.lxvii.columm.iiii.uolumin.i.Boer.decisio.xxiiii.numero 44.Contrarium sentit Deci.in dict. consi.col.fi.Contrarium Paris. consi.lxxxv. colum.ii.& col.viii.uolu.iii.

Nonò infertur,quòd ad probãdam societatem testes singulares sufficiunt. Corn.in cons. cxxxiiii. colum.i.& ii.uolum.i.

Decimò,quoad probandam habitationem,idem esse: ut per eundem in consi. cclxxxvi.col.antepen.uol.iii.

Vndecimò,quoad probandam malam fidem. Franci. Curt.in cõsi.lxiiii.col.4.Aymo in consi.lxxiii.col.viii.

Duodecimò,quoad probandam uitam hominis.Cæpol.in consi.ciu.50.col.pe.Aymo in consi.lxxiii.col.viii.

Decimotertiò,quoad probandum censum,sufficit ꝓbare solutiones per testes singulares. Cassanæ.in consi. xvi.col fi.Contrarium sentit idem in consi.xviii.columna iii.& colum.iiii.

Decimoquartò quoad probãdam seruitutem, ut per

Fel.in c.licet,ex quadam,col.iiii.de teſtib.

Decimoquintò, quòad probandam ætatem. idem in d.c.ſi ex quadam,col.v.Contrariũ Caſſa.in conſi.lxxix. el ii.colum.fin.

Decimoſextò,quoad probandum adulterium. Zaſ.in conſi.xii.uolu.ij. Et ad probandum ſacrilegium.Aymo in conſi.lxxv.col.viij.Maria.Iun.conſi. xcix.col.i.& ſeq. uolu.ii.Boer.deciſ.xxiii.num.44.& ſequẽ. Contrarium Grat.conſi.50.col.ii.uol.ii. Et ad probandum matrimonium.Fel.in cap.cùm tu,col.iij.de teſtib. Et ad probandum præſumptam uoluntatẽ.Aymo in conſ.lxxiii.col. viii.Contrarium Grat.conſi.50.col.ii.uol.ii.Ruin.conſ. li.col.vj.uolu.v.Ad probandam uoluntatem, ponit Marian.Iun.conſi.clxxviii.col.ii.uolum.ii. Item ad probandam præſentiam in loco , teſtes ſingulares ſufficiunt. Ruin.conſi.xxxv.col.iiij.uolu.iiij.& in conſi.xxxvi.colum.ix.eo.uolu.

Decimoſeptimò,quòad probandum minas, Gram.deciſ.v.numer.14.

Decimooctauò,quoad probandam diſcordiam ſufficiunt teſtes ſingulares.uide Purpur.in l.i. colum. xiii.ff. ſi cert.petat.

Decimononò,quoad probandum confeſsionem.Pariſ.in conſi.lvii.col.penu.uol.j.Sed hoc repugnat.not.in præſenti reg.Aymo.in conſi.lxxiii.col.viii.

Limita illã concluſionem , ꝙ ubi agitur de probando quid,quod habeat actum ſucceſsiuum.teſtes ſingulares ſufficiunt,nam iſtud non procedit,ubi eſſemus in probatione alicuius actus,in quo de neceſsitate tẽpus ſit probandum.& quia aliquis intendit probare poſſeſsionem alicuius de aliquo tempore limitato quia tunc requiruntur teſtes conteſtes,& non ſingulares.iſta limitatio ſumitur ex gl.in d.l.ob carmen.§.fi.ff.de teſtib.& illam ponit Alex.in conſi.100.col.iiij.uol.i.& in conſi.clxxv.col. ii. uol.ii.& in conſi.iii.col.pe.uol.iiij.

Secundò limita,ubi agitur non de probando quid in genere,ſed de probatione aliquarum cauſarum, ex qui

bus

bus resultet aliquid in genere,ut quia quis intendit probare aliquem sanctum fecisse miracula. nam ista miracula debent probari per contestes,non per testes singulares,vt per Vincent.& alios in cap. veniens. de testib.& Archid. in c.ne mirum.xvi.quæst.v.licèt ex hac inferatur illum fuisse sanctum.& istam limitationem ponit Alex.in consi.100.col.iiii.vol.i.& in cõsi.cxcv.col.ii. vol.ii.& in consi.iii.col.pen.vol.iiii.& in consi.ciiii.col. fi.vol.iii.Purpur.in l.i.col.xii.& seq.ff. si cert.peta. decla ra,vt per Feli.in cap.licèt ex quadam,colum.vi.de testib.& col.fina.

Tertiò limitatur,nam etiam eo casu de quo supradictum est,testes singulares probare,limitatur,nisi iudex ex aliqua iusta causa inducatur ad non credendum illis testibus:quia etiam hoc permittitur,vt not.Ang.in d.disputat. incip. Astensis, col.xv.& Socin.in consi.xi. colum.ii.vol.iii.

Quartò limita,nisi agatur de probando quid in genere,respectu habito ad certum tempus:quia tunc testes singulares non probant Soc.in consi.ciii.col.i.volu.iii. & in consi.lix.col.fi.vol.iiii.

Secundò limitanda est principalis cõclusio quod testibus singularibus nulla fides sit adhibenda,nisi iudex ex dictis testium singularium in credulitatem adducatur,propter quam potest testibus etiam singularibus fidem adhibere:quia fides testium est iudici arbitraria,ut not.Paul.de Cast.in l. admonendi. ff. de iureiur.& in l. Lucius.ff.de his qui not.inf.& per hanc rationem,istam limitationem ponit Soc. in consil.cclxii.col.antepen.& decis.in consi.clxiii.col.fina.in fin.Franc.Curt.in consil. clxxviii.col.i.Cæp.in iii.consi.ciu.col.fi.in fin.Soc.consi. xi.col.ij.uolu.iii.& consi.xc.col.ii. uolu.iii.Brun. in trac. de indit.in ii.col.Hipp.in pract.colũ.iii.in §. Diligenter. in l.si quis ne quęstio.colũ.xxxiii.de quæstio.& in l.i.§. si consulto colum.xii.eod.tit.Zas.in i. uolu.fol.iii.Gual. in enunciato.lxxviii.Paris.in consi.lvii.colum. ii.uolu.i. Aymo in consi.xxxv.colum.pe.& consi. lxxiii. col.ix.&

lxxviii.col.iii.Grat.in consi.xxx.col.i.uol.ii.

Tertiò limita, ubi testes essent singulares in dicto principali, secus si in aliis: ut not.Bal.in d.l.de quibus, col.pe. uer.dictum est.ff.de legib.& Fulg.in consi. clxi.col.pen. in fi.Fel.in d.c.licèt ex quadam, colum. v. de test. Zas.in cons.i.fol.ii.uol.i.& fol.iii.& in consi.xi.uol.ii.Et propterea infertur, quòd satis est , quòd testes sint concordes in eo quod principaliter agitur: secus si discordant in circunstantiis: ut not.gl.in c.dudum, de conuers. coniugat. & in c.cum Ecclesia Sutrina, in uerb. uacillasse. de caus. poss.& propriet.& est bonus tex.in c.nihil, de uerb.signifi.& istam limitationem ponit Alex.in appostil.ad Bart. in d.l.ob carmen.§.fi.ff.de testi.Dec.in c.licèt causam, colum.vi.de probat.& propterea dicit Bal.in l.qui sententiam, relatus per Abb.loco ut infra, quod satis est, quòd testes concordant in effectu, & Abb.ipse ponit, qui etiã declarat in c.nihil, de uerb.signifi.

Quartò limita, ut hoc procedat in singularitate separata, secus in singularitate adminiculatiua : ut quia dictum unius, dictum alterius coadiuuaret : ut quia unus deposuit de numeratione, alter de confessione, ut not. Bald.in d.c.sed causam.col.iii.de probat.ideo tunc iuramentum deferri potest in supplementum, ut not Bald. in rub.de controuer.inuest.col.ii.& idem Bald.in Auth. rogati.C.de testib.& istam limitationem ponit Dec. in d.c.licet ex quadam, colum.vi.de probat. Iaso.in consil. cxxxi.col.fi.uol.i.& in repeti.l.admonendi , col.xciiii.ff. de iureiur.Barbat.in consi.lxx.nu 7.uolu.ii.Cæp.in consi.iij.ciu.col.v.Calcan.in consi.xix.colum.iiij.Felin.in d. c.licèt ex quadam, colum.iiij.Dec.in consi.Dcl.colum.ij. Et istam limitationem declara, ut ponit notabiliter Bal. in d.auth.rogati.Paris.in cons.lvij.col.iii uol.i.& col.pe. declara etiam ut per eundem in consi.lvii.col.fi.uol.i.& in cons.lxxv.col.v.uol.i.Maria.Iun.consi.xcix. colũ. i.& seq.uol.ii.Beltrand.cons.clxxv.col.ii.uolu.ii.Maria.Iun. cons clxxxviii.col.ii.uol.ii.

Quintò limita, ubi essemus in probatione alicuius ac

tus connexi:quia,si unus testis probat de principio, alter de fine, tales testes, etsi singulares probant, ut p Bal. in d.l.hoc carmen.§.fi.ff.de testib. Abb.in consi.xlii.col. i.Ang.in dispu.sua incip.Astensis,col.xv.Fel.in d.c.licèt ex quadam,col.v.& col.fi.

Sextò limita in probatione electionis sepulturę. Guido Papæ in quæst.cccccxliiij.

Septimò,quando testes essent ualde digni, & deponerent uerisimilia.Zas.in consi.ii.uol.ii.Paris.in consi. lvii. col.fi.uol.i.Grat.cons.xxx.col.ii.uol.ii.Maria.Iun.cons. xxxii.col. ii.uol.ii.

Octauò limita nam ad faciendum inditium testes singulares sufficiunt.Alex.in cons.lxxvii.in fi.uol.i.

Nonò limita,quando essent plures numero. Cæpol. cons.iii.ciu.in fi.

Decimò,quando ageretur de paruo præiudicio Aymo cons.clxxxii.col iiii.

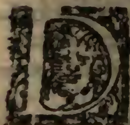
Vndecimò quando ratio concordię testium est eadē ueritas. Maria.Iun.consi.xc.col.iii.uolu.ii. & in consilio xcix.uolu.ii.col.iii.

Duodecimò limita, quando cum testibus singularibus coniecturę concurrerent.Aymo de antiq.in iii parte num.157. fol.ccc.

CONCLVSIO
Et Regula XXXV.

ARGVMENTVM.

Donatio ob superuenientiam filiorum reuocatur.

ONATIO facta,natis posteà filijs reuocatur.l.si unquam. C. de reuocan. donat. & ista reuocatio fit ex præsumpta uolūtate,ut not.glo. in d.l.si unquam. in gloss.i. Et pręsumpta uoluntas est,quòd si donās

cogitaſſet de filiis,non donaſſet:ut not.Barto.in l.Titia. §.Imperator,col.pen.ff. de leg.in ii. uer. quęro utrũ lex ſi unquam.& Oldr.in conſi.cclviii.& in conſi.cclxxviii. iu tertio dub.Bal.in d.l.ſi unquã,& in l.i.col. iii.de innof ſi.donat.col.4.Rom.in conſi.xxvi.Ang.in §.ſiue igitur, col.iiii.in auth.ut cum de appellat.cognoſ.Dec.in conſi. ccclxvi.Et intellige quod reuocatur in totum, licèt Bal. in l.i.ff. de iure codicil.teneat, quod uſq; ad legitimam, quód uidetur ſequi Alex.in conſi.cxlii.col.iiii.uol.ii.Bel trand.in conſi.xxxix.col,i.uol.i.Afflict.ſuper conſtit.fo. cclxvi.col.i.Sed illud procedit,ubi prima donatio eſt facta uni ex liberis:ut per Alex. in d.conſi.clxii.& dicetur in undecima ampliatione.

Primò amplia,ut talis reuocatio fiat ipſo iure,ut no. glo.fi.in d.l.ſi unqnam.& ibi Bart. Ang.& Bal.& ponit Bar.& Imol.in d.l.Titia.§.Imperator. Bart.& Ang.in l. ſi totas.C.de inoffi.donat.Corn.in conſi.xv.col.iii.uol. i.& conſi.iiii.col.i.uol.iii.& conſi.xi col.iiii.uol.eo.ubi dicit iſtam * communem.Soc.in conſ.xciii.col.iiii.in fi.uolu.iiii.Rip.q.xli.Pariſ.in conſi.lxxii.col.ii.uol.i.etiã quo ad fructus perceptos poſt natiuitatem, uel ſaltem poſt ſcientiam natiuitatis.Rip.q.xl. & ipſo iure retro transfertur,ut per eum q.xlv.

Secundò amplia,ut procedat,non ſolum quando donantur omnia bona,ut loquitur text.in dic.l.ſi unquam uel pars hæreditatis uel bonorum(ut eſt text.ibi,& dicit Bal.in l.i.col.pen.C.de inoffi.donat. Corn.in conſil. xi.col.viii.uol.iii.& in conſi.cxciiii col.i.uolu.eo.Bald.in auth.ex cauſa,columm.iiii. C. de lib. præt. & in l. ſi cum in utero.C.de teſtam.mil.Aret.in conſi.xcii.col.iiii.Soc. in conſi. liii.col.iii.uol.iiii.Gozad.in conſi. lxxx.colum. ii.& iii.)ſed etiam ſi donatur una res tantùm, ſed notabilis ualoris quam ſit uериſimi le donantem non fuiſſe donaturum,ſi de liberorum ſuſceptione cogitaſſet:ut not.Bart.in d.§.Imperator.Imol.in c.fi.de donatio.colum.iiii.in fi.Roma.in l.ſint certi.C.de teſt mil.Aret.in l.Titius.ff.de lib.& poſth.Alex.in conſi. clxii.uolum.vi.

Franc.

Franc.Curt.in consi.lvi.colum.v.Soc.in consil.liii.colū. iiii.in fi.uol.iiii.& in consi.xciii.col.iiii.vii.uol.iiii.Corn. in cons.iiii.col.i.uol.iii.Soc.in consi.ccxv.col.iii.& in consil.cxlvii.col.vii. & seq. & in l.cum auus, columm. xviii. ff. de condi.& demon.& in consi.xxii.colum.iii.uol.iiii. Curt.in consi.i.col.pen.Ias.in l.generaliter.§.cum autē, col.iiii. C. de instit. & substit. Alexand. in consi. lxviii. uol.iiii.Dec.in consi.cccccclxxxi.col.i.& seq.in l.i.colum. iii.C.de pact.Rip.loco citato in vii.& viii. quæstion.ubi hanc esse * communem opinionem dicit. Beltrand. in consi.clxxv.col.fi uol.iii.& in consi.cxxvi.col.fin.uol.iii. & in consi.cciiii.col.fi.uol.iii.Paris.in consi.lxxiii.columna.ii.uolu.i.Maria.Iun.consi.cxiii.colū. iiii. uol.i.Ruin. consi.cvii.col. fi.uolu.i.& consi.cxxiiii.col. ii.uolu.i.& cōsi.clxx.col.ii. uol.i.& consi.clxxiii.col.i. & vi. eo.uolu.licèt Alber.in d.l.Cum acutissimi.C. de fideicom. teneat contrarium.Cuius opinio saluari potest, ut dicetur in limit.Dec.tamen in l.generaliter.colū. iiii. C.de instit.& substi.aliter saluat.& in summa notabili procedit dispositio.d.l.ut per Maria.Iun.consi. xx.col.fi.Ruin.consi. cxl.col.ii. uol. iiii.

Tertiò amplia, ut procedat non modo quando patronus libertis donauit, sed etiam quando extraneus extraneo per rationem generalem.l. si unquam, ut no.glo. prima ibi & Bart.ubi Sal.etiam,& not. Bartol. in l.si totas.C.de inoffi.donat.ubi etiam Rapha. Fulg.& Iacob. Butr.& Bald.not.etiam ipse Bald.in d. §. Imperator in l.Titia Seio.ff.de leg.ii.ubi etiam Imol. Corn.in consil. vi.col.fi.uol.iii.& in consi.xv.col.iii.& seq.uol.i.Aret.in consi.xxiiii.col.i.& seq.Bal.in l.i.col.iiii.& colum.pe.C. de inoffi.donat.ubi etiam Ang.colum.i.Imol. in c.fi.col. iiii.de dona.ubi etiam Soci.in consi.xciii.col.iii. uolu.iiii. & ita prȩsuponunt omnes doctores qui & superius sūt allegati, & infra allegabuntur. In terminis enim d.l.si unquam, intelligunt donationem factam ab extraneo nec restringunt illam l.ad donatiouem factam libertis, & est * communis opinio ut per Ripam in dict.l.un-

quam.q.ii.& Corn.in conf.ii.& lib.iii.& intellige extraneum,ut per Parif.in conf.lxxii.col.iii & feq.uolu.i.& in conf.lxxxiii.col.ii.uolu.eo.

Contrarium,quòd ille tex.intelligatur tantùm in casu speciali,quando donatio facta est liberto,tenet Guilel. Çyn.& Fulg.in l.i.C.de inoffi.donat.Azo in summa C.de reuocan.dona.Imol.in l.filio præterito,col.x.ff.de iniuft.rup.& irr.teft.Corn.in conf.4.col.ii.uol. iii.Soc.in conf. lii.col.ii.uol.iiii.

Quartò amplia,etiam stante iuramento , quia iuramentum non tollit reuocationem,quæ fit beneficio dicta l.fi unquam,ut not.Bart.in dicta.l. Titia Seio.§.Imperator. in fin. Oldrad. in confil. ccxxxviii. & in confil.cclxxviii.in iii.dub.Bald.& Rapha.in l.i. C.de inoffi. donatio.& idem in d.§.Imperator.Imol.in cap.fina.colum.fina.de donat.Soc.in confi.ccxv.columnn.ii.Aretin. in confi.xxiiii.colum.ii.Corn.in confi.xxx. colum.fina. uolum.i.Curt.in confi.iii.Iaf.in confi.ccxx.col.ii.uolu. ii.Roman.in confi.cclxix.Soc.in conf.xxii.columnn.ii.uolum.iiii.Alex.in confi.lxviii.in fi.uol.iiii. Caffa.in confi. lxix.col.iii.Rip.in xv.resp.in iii.lib.in x.col.& in iii.quęstio.in d.l.fi unquam,ubi dicit hanc opinionem * cómunem ubi etiam amplia.Gozad.in confi. lxxx. col.iii. Beltrand.in confi.cxxxv.col.fi.uolu.i.& in confi. clxxv. col.pen.uolum. ii.Parif.in confi.lxxii.colum.ii. uolu.i.& in confi.lxxiii.col.vii.uol.i.Mant.cófi.ccc.colum. iiii.Maria.Iun.confi.lxvii.col.ii.uol.ii.Ruin.conf xcviii.colum. viii.uol.i.& confi.cvii.col.fi. eo.uol.& clxx.col. ii.uol.i.& confi.cxl.col.ii.uol.iiii.

Quintò amplia, ut etiam promiffor qui promifit , ꝙ donans donationem perpetuo obferuauit,non teneatur facta reuocatione in terminis d.l.fi unquam , ut ponit Corn.in confi.xi.col.iiii.& feq.uol.iii. etiam fi renunciauerit generaliter omni legum auxilio.Soc. in confil.liii. col.i.uol.iiii.Ripa in iii.q.in d.l.

Sextò amplia , ut etiam fi pater dederit filio fuo , ut poft mortem reftituat Gaio , nihilominus filij fufcepti

per filium excludunt Gaium, & faciunt in personam illius deficere fideicommissum: & sic reuocant illam dispositionem factam in fauorē Gaii per rationem d.l. si unquam. ita not. Soc. in l. cum auus colū. lxxi. ff. de condi. & demonstr.

Septimò amplia in uenditione facta animo donādi pretio ualde modico adiecto, ut not. Soc. in l. prima, colum, fina. C. de pact. post Cyn. & Bald. ibi, idem Soc. in consi. ccxv. colum. i. Curt. in consi i. colum. iii. Soc. in consi. xxii. columu. i. uolum. iiii. Ruin. consi clxx. columna iiii. uolu. i.

Octauò amplia, ut etiam reuocetur publicatio partis bonorum pro illa parte. Bart. in l. i. in fi. ff. de bon. dāna. Curt. in cons. i. col. iii.

Nonò amplia, etiam si filii posteà nati mortui fuerint. not. Bart. d. §. Imperator, & ibi etiam Bald. Iason. in authen. ex causa, colum. fina. C. de lib. prętę. Bald limitat in d. l. i. C. de inoffi. donat. in fin. col. & sequitur Pau. de Cast. C. de posth. hęr. instit. Soc. in consi. cxxvi. colū. iiii. uolu. iiii. Dec. tenet istud idem, quod habetur in principali ampliatione in l. precibus, colum. vi. C. de impuber. Lancel. Galiaul. in l. Centurio, columu. xxxix. ff. de uulg. & pupil. Corn. in consi. clxxv. colū. fin. uolu. ii. Beltrand. in cons. cxxxiii. col. ii. uol. i. Mantua consi. li. Aymo in cons. cli. columu. pen. uide Rip. distinguentem in xxxviii. q. in d. l. si unquam.

Decimò amplia, etiam si donans habere filios natos tempore donationis, & alii posteà superueniant. ut not. Ang. in d. l. si unquam. Corn. in consi. xv. col. iii. uolu i. Bart. in l. i. C. de inoffi. donatio. Soc. in cons. xxii. uolu. iiii. colum. iii. Barbat. in cap. fin. de donatio. Rip. in dicta l. si unquam in vi. quęstione. uide Paul. de Cast. in l. i. C. de inoffic. donat. bene facit quod not. Soc. in d. l. cū auus colum. lxiij. & seq. Dec. tamen tenet contrarium in consi. ccclxvi. col. ii

Vndecimò amplia, ut procedat, etiam si donatio facta sit uni filio: quia superuenientibus alijs reuocatur, saltē quantum

quantum ad eorum legitimam.Bart.Bald.& Imol.in d. l.Titia Seio.§.Imperator.Bald. in l.i.col. ii. & seq.C.de inoffi.dona.Bart.in l.si totas.C.eo.tit.per illum tex.ubi hoc probatur.& not.Corn.in consi.cxv. col. i.uolu.i.Abbas in c. fi.de donat.col.ii.Soc.in rub.de lib.& posth.col. fi.Alex.in consi.cxlii.col.iiij.uol.ij.uide Rip.q.xlvij.in d. l.si unquam. ubi hāc opinionem communem asserit Beltrand.in consi.clxiij.col.x.uolu.ii.& in consi.cxx.col.fin. uol.iij.Paris.in consi.lxxij.col.iiij.uol.j.& in consi.lxxiii. colum.iiij.uolu.eo.

Duodecimò amplia, quòd reuocatur donatio per superuenientiam filiorum,etiā quod pater tacuerit,& nūquam reclamauerit,& mortuus fuerit Alber.in d.l.si unquam.& fuit de mente Bal.in l.i.ff. de inoff. donat.Soc. in consi.cxxvi.col.iiii.uol.iii.Rip.q.xlii.Maria.Iun.consi.lxvii.col.ii.uol.ii.nisi post natiuitatem tanto tempore possederit donans,quòd prędcripserit. Ripa.q. xliii.Guido Papę sing.cccxxxix.

Decimotertiò amplia,etiā si priuilegium sit cōcessum quia per susceptionem liberorum reuocatur.Fel.in c.nouit,col.ix.de iudit.

Decimoquartò amplia, etiam si pœna sit promissa si facta fuerit reuocatio,etiam cum iuramento de non reuocando.Rip.in iiii.q.in d.l.si unquam.

Decimoquintò amplia, etiā si pater habeat filios qui uiuant, quos tempore donationis falsò credat rumore mortuos.Rip.in v.q.d.l. si unquam.

Decimosextò amplia,ut ēt legata reuocētur secūdum Ripam ibid.q.xix.& est ☙ communis opi.ut ibi per eū licèt multi fuerint in contraria sententia.

Decimoseptimò amplia,quandocunque nascuntur filii,etiam post longum temporis interuallum. Rip.ibi.in xxxix.quæst.

Decimooctauò amplia,etiam si sit renuntiatū omni. ll.auxilio.Rip.q.lii.Ruin.consi.lx.col.vi.uol.iii.

Decimononò amplia,etiam in donatione facta ex causa dotis.Beltran.in consi.xvi.col.iii.uol.iii.

Vigesimò

Vigeſimò amplia, etiã in donatione non pura,ut per Maria.Iun.conſi.cxxix.col.viii.& fi.

Vigeſimoprimò amplia, ut etiam poſt reuocetur per ſuſceptionem liberorum.Grat.in conſi. 50. col.vi.uol.i.

Vigeſimoſecundò amplia,etiam in remiſsione.Ruin. conſi.xc.col.x.uol.i.

Vigeſimotertiò amplia, etiam ſi pater habeat unam filiam fœminam tãtum, & poſtea plures filios maſculos ſuſcepit.Ruin.conſi.xcviii.col.ii.uol.j.

Limita primò,quia non procedit quando,patri ſit renunciatio per filiam,aſsignata ſibi dote, iuxta text.in capitu.quamuis,de pact.in vi.ut no.gl.fi.in d.ca. ita tenet Soc.in l.i.col.fi.C. de pact. & idem Soc.in conſil.xxxix. col.iii.Alex.in conſi.xxix.colum.fi.uolu.iii.Corn.in conſi.ccvi.col.vii.& ſeq.uolu.iii.Dec.in conſi.clxxxi.colum. fi.& in l.i.col.iii.C.de pact.Iaſ.in conſ.cliiii. col.vi.uolu. ii.Ioan.Ant.Alex.in conſ.xii.colum.iiii.& in conſ.xcix. Beltrand.in conſ.ccxx.colũ. iiii.uolum.iii.Pariſ.in conſi. xxvi.colum.x.uolu.iii.& in conſi.lxix.col.ix.uol.iii.Sed iſta limitatio licèt in ſe uera,ſit tamen fundatur duabus rationibus debilibus.prima èſt,quia uidetur iſta cogitaſſe de filiabus,quę propter matrimonium futurum & dotem aſsignatam renunciant,& ſatis eſt quòd de filiis cogitauerit.Iſta ratio non eſt bona,ut per Corn. in conſi. xi.col.fi.uolu.i.Soc.in l.ii.col.i.ff.ſolu.matrim.& dicetur in limitat. Vbi dicitur, quòd requiritur certa cogitatio filiorum.Secunda ratio eſt,quia tex.in l. ſi unquam,procedit in iure quæſito, non in iure quærendo. quæ ratio non uidetur bona: quia etiam in iure quærendo procedit diſpoſitio.l.ſi unquam,per eius rationem, quæ uidetur eſſe generalis, & quia eius diſpoſitio tanquam fauorabilis eſt amplianda:ut per Corn. in conſi. xi.colũ. fi.uolu.iii.qui per hanc rationem tenet,quòd dicta lex ſi unquam,procedit etiam in iure acquirendo. Idem tenet Soc.in conſ.liii.col.v.lib.iii. Purpur.in d.l.i.col.lxiiii. C.de pact.Ripa in xi.q.d.l.ſi unquam. Tertia ratio bona in qua fundari poteſt dicta limitatio, eſt, quia iſta

non

non est simplex donatio, sed ob causam dotis, in qua nō habet locum dispositio.d.l.si unquam, ut infra dicetur, declara, ut per Ruin.cons.lx.col.v.uol. iii. Contrarium in principali dicto, in cons.lxix.col.iii.

Secundò limitatur tenendo opinionem primam illorum, qui dicunt, quod l.si unquam, non habet locum in iure quærendo, sed in iure quæsito, prout tenet Soc.in d.l.i.in fi.C.de pact.Dec.in consi. clxxxi. col. fi.in d.l.i. colum.iij.Ias in cons.cliiij.col.vi.Ioan.Ant. Alexand.in cons.xij.colum.iiij.& in consi.xcix.Soc. in consi. xxxix. col.fi.uol.iii.Soc. in cons. xxxiij.colum.iij.uolu. iiij.Marian.Iun.cons.lxvii.columnn.pen.uolum.ii.Contrarium Ruin.cons.lxix.colum.iii.uolu.iii. Quid in renunciatione hæreditatis non aditæ? Ruin.consi. clxx. col.i.& seq. Boer.decis.clix.nu.17.

Tertiò limitatur, ut non procedat in donatione ob causam facta, ut not.Soc.in dicta l. i.colum.fi. ubi etiam Dec.columnn.ii.Roman.in cons.xxvi. colum. ii. & in l.si uerò.§.de uiro, in xlviij.fal.ff.solu.matr.Alexand.in cōsi.xxix. colum.fi.uolu.iii.Soc.in consi.ccxcv. columnn.iii. Corn.in consi.iiij.colum.iii.in fi. uolum.iii.Dec.in consi.clxxxi.colum.fin.Alexand.in consi. xxxix. in iii.dub. uolum.iiii.Rip.in xv.resp.in ix.colum. tertii lib.& colū. iii.Dec.in consi.Dclxxv.Beltrand.in consi.xx. colum.i. uolumin.i.& in consi.lxxv.colum.antepen. uolum.ii.& in consi.xiiii.colum.fi.uolu.iii.& consi.ccxx.columnn.iiii. uolum.iii.Paris.in cons.lxxii.colum.fina.uol.i.& in consi.lxxiii.colum.ii.uolu.i.& in consi.xxvi. colum.xiiii.uolum.ii.& in consi xxvi.col.x.uol.iii.Marian. Iun.consil. lxxix.col.iii.uol.ii.Declara, ut per Grat. in consi.li.colū. vi.uol.i.Ruin.consi.xcviii.col.x.& consi.clxx.colū.xxiii. uol.j.& cōs.lx.col.v.uol.iij.col.seq. & cōs.xl.col.v.uol.4. uide Cassan.in consue.fo.cclxxxviij.col.iiij.qui tenet, ꝑ donatio facta a patre uel matre filię ex causa dotis reuocatur per superuenientiam filiorum, uide Ripa, in xxij. q.in d.l.si unquam.& q.xiij.ubi *communem esse opinionem ait.

Quartò

Quartò limitatur,nisi essemus in donatione,quæ omnino facta fuisset,etiam si de filijs fuisset cogitatū. Corn. in consi.ccvj.col.vij.uol.iij.& in consi.iiij.col.iij.uol.eod. Soc.in consi.cxlvij.col.pe. Aret. in consi. xcij. colum.iiij. ex qua limitat, sequitur aliam limitatio.& Dec.consilio cccccIxxxi.numero.3.

Quintò limita,quando esset donata res minimi ualoris,quia in ea non habet locum d.lex si unquam,ita Bal. in l.i.colum.penu.C.de innoffi.donat.Ang.in d.l.si unquam,Soc.in d.l.cum auus,col.lxxj.& in d. l.i.ubi etiam Iaf.colum.ij.& iij.Imol.in c.fi.col.iiij.in fi.& seq.de donat.Claud.in l.ex facto,col.ij.ff.de uulg. & pupil. Aret. in l. Lucius.ff.de lib.& posth.Io. Crot.in ca. Rainutius, in xxv.char.col.ij.de testam.Iaso.in l.generaliter.§.non autem,colum.iiii.de institu.& substitu.Socin.in consilio ccxv.colum.iij.Aretin.in consi.xcij. colum.iiij.Socin.in consi.cxlvij.colum.pen.Corne.in consi.xv. column.iij. uolum.j.& in consi.xxx. column. iii. uolumin. iiii. & in consi.ccvi.colum.vii.uolumin.iii.& in consi iiii. uolum. eod.colum.iii.Alexand.in consi.lxviii.uolumin.iiii.Deci.in consi.cccccIxxxi.column.ii. & in consi. ccclxvi. column.iii.& sequent.Alexand.in consi.xxxix. colum.pe. uolum.iiii. Curt.in consi.i.colum.penu.Alexand.in consi.clxii.col.i.uolu.vi.Soc.in consi.xx.col.fi uol.iii.ubi declarat in consi.xxxix.col.fi.uol.iii. Est uerum quòd Ias. in.d.l.i.col.ii.C.de pact.sentit contrarium,& malè,ut ibi per Dec.& uide eundem Dec.consi.cccccIxxxi.ubi testatur de * communi opinione.

Sextò non habet locum in donatione remuneratoria.ita dicit Bald.in d.l.si unquam, in quibusdam lecturis.& Ang.ibi Roma.in consi.xxvi.colū.ii & in l.si uerò. §.de uiro,in xlviii.fall.ff.solu.matr.Iaso.in l.si non sortem.§.libertus.colum.v.in fi.& sequē.ff.de condi.indeb. & in l.ex hoc iure , column. iii. de iust. & iur. Ioann. Crot.in capitu.Rainutius , in xxv. char. colum. fi. Alexand.in consi.xxxix.uolumn. iiii. in iii.dubio. Socin.in consi.ccxcv.col.iii.& Corn.in consi.cxciiii. uolumin iii.

Ias.

Ias.in consi.cliiii.col.i.uol.i.& in cons.clxxi.colum.xxii. in fi.& seq.uolu.iiii.Purpur.in l.licèt,colũ.iii. C.de pact. Alexan.in cons.clxii.uolu.vi.Soc.in consi.xxxix.colum. fina.uolu.iii.Ripa in xiii.respon.in iii. lib.Dec.in consil. xx.Dclxxv.& ccclxvi.ubi de * cõmuni opinione.Bel trand.in consi.xx.colum.i.uolu.i.& in consil.cxxxv.colum.i.uolu.i.ubi etiam declarat & colũ. seq.usque in fin. & in consi.clxxv.col.antepe.uolum.ii. & Beltran. tenet istam limitationem in consi.ccxcii.colũ.v.uolu. iij.Paris. in consi.lxxv.col.ij.uol.i.Mantua consi.li. Marian.Iun. consi.cii.colum.iiij.uolu.ii.Ruin.consi.xcviii.column.ii. uol.i.& col.x.& consi.cxxiiij.col.fi.uol.i.& consi.clxxiii. colum.i.uolum.eo.declarat, ut per Ruin. consi.lxvii.colum.vi.uolum.v.

Septimò limita, quando tempore donationis de filijs fuit cogitatum,ut per Bart.in d.§.Imperator, Bald. in d.l.in iii.col.& iiii.C.de inoffi.donat.Imol.in capitul. fina.de donatio.& per Corn.in consi.xi.colum. ii.uolu. iii.& in consi.cxciiii.col.i.uolu.iii.Socin. in consil.cxlvii. colum.antepen.uolu.ii.Dec.in consi.ccclxvi.col.ii.Iaso. in consi.ccxxx.colum.i.Soc.in d.l.cum auus,colum.xlix & colum.xxviii.& in consi.xxxix. col.fin.uol.iii.& in cõsi.cxvi.colum.v.uolu.iii.Rip.q.50.in d.l.si unquam, & in xv.resp.in ix.colum.& seq.Paris.in consi.xxvi.column.xiiii.uol.ii.Maria.Iun.in consi. cxxviii.in iii.subscripti.& in consi.lxvii.col.pen.uol.ii.& in consi.lxxix.colũ. iii.eo.uol.Ruin.consi.cxxxi.col.vii. uol.iii.uide Boer.declarantem decisi.clix.num.13. & hęc est * communis opinio teste Soc.consi.liii.lib.iiii & præcitato cõs.cxlvii. col.v.Et hoc intellige & declara, ubi ista cogitatio de filijs fuit specialis,& non generalis,certa & non uaga.Socin.in l.ii.colum.j.ff.sol. matr.& in rub.de lib.& posthu. col.fi.& in consi.ccxv.colum.iii Corn.in consi. xv. col.i. & ii.uolum.i.& in consi.xi.colum.fi.uolu.iii.Iaso.in consi.ccxxx.col.ii.in fi.& seq.Corn.in consi.xxx.column.ii. uol.iiii.Beltrand.in cons.xxxviii.uol.i.& in consi.clxiii. colum.pen.uolu.ii.Paris.in consi.lxxiii.colũ.ix.uolum.i.

& in consi. xxvi.col.x.uol.iii, Ruin.consi. xcviii.col.x.& consi.cxxv.col.fi.uol.i.& consi.cxxiiii. col. fi.& in consil. cxxxi.col.vii.uol.v.

Contrarium sentit Soc.in d.l.cum auus,column.xlix. & Alex. in consi.xxxi.colum. ii. uol.iii. & in cons.lxxii. uolu.j.& in consi.seq.Quod autem de filiis non cogitauerit, statur declarationi ipsius donantis,maxime extantibus præsumptionibus:ut per Franc.Curt.in consi. lvi.colum.pen.

Et an dicatur de filiis cogitatum,propterea quia donans habebat filios tempore donationis?uide Socin. in consi.xxii.col.i.& iii.uolum.iiii. & dicitur cogitasse,quãdo donat tempore quo fiunt sponsalia:ut per Socin. in cons. xxxiii.col.ii.uol.iiii.& cons.iii.Beltran.in cõs.ccxx. col.ii.uol.iii.Item quando apponit conditionẽ, si sine liberis.Beltran.in d.cons.ccxx.col.iii. uol.iii.Rui.consilio xcviii.col.viii.uol.i. Quando dicatur de filiis cogitatum in terminis istius legis,uide Rui.cons.cxxxi.col. v.uolu. iii.Hanc autem limitationem intellige veram, tenendo illam opinionem,de qua infra dicetur,quòd beneficio.l. si unquam posset renunciari.

Si autem alia opinio teneatur, ꝙ illius remedio renũciari non posit, ista limitatio non posset procedere. Limita,ut per Soc.in consi.cxxvi.col.ii.uol.iii.

Octauò limitatur, nam non reuocatur donatio legitimatione filii naturalis. Bald. in l. ii.ubi etiam Paul.de Cast.C.si quid in fraud.Iason.in rubr.C.de posthu.hered.instit.Ioann. Crot.in l.Gallus,in §.quid si tantum, colum.xl.ff.de lib.& posth.Idem tenet Salicet.in l.si totas,in uer.iuxta quod quæro.C.de inoffi. dona.Ias.in d. §.& quid si tantum col.pen.in ii.lectura. Ioan. Anton. in consi.iii.Ioan.Franc.de Rip. in d.l. si unquam,quęst. xxx. Mart.Laud.in disp.incip.Augerius, in xxi.colum. Præpos.in cap.per uenerabilem.§. quod autem,colum. cxviii.uer.sed pone,quod pater.qui fil.sint leg.Iaso.in l. si is qui pro emptore,in lxvi. col. ff. de usucap.& in d.§. & quid si tantùm in ii.lectu. in ult.char.Curt.Senior in consi.

consi.lxxiiij.col.xxiiij.in princ.ver. pro quo bene facit. Guid.Papæ in sing.ccccclxxi.Ruin.cons.lxxix.colũ. iiij. vol.iii. Et tenendo istam opinionem ultimam,an reuocetur, donatio nõ citato donatario? Rui.consi.cvi.col.i. & pen.uolu.iii.

Contrariũ Soc.in cons.ccxxvi.& in rub.de lib.& posthu.col.pe.& fi.Dec.in cons.ccclxvi.& in cons.ccclxv.col. fi.& in l.posthumo,in additione.C.de bonor.posses.contra tab.Declara,ut per Paris.in cons.lxxij.col.iii.uolu.i. Ruin.cons.clxxix.per to.col. i. & sufficit cogitatum esse in genere de filijs.Maria.Iun.cons. cxxviij.in ix.subscriptio.& in x.subscrip.

Tenendo primam opinionem, quam dicit ✠ communem & ab ea non recedendum Soc. in d.rub. de lib. & posth.col.fi. Limita in legitimatione per subsequens matrimonium,quia eius legitimatione reuocaretur donatio:ut not.Bal.in c.innotuit,col.iii. de electio.Salic.in l.si totas.C.de inoffic.donat. Ioan. Crot. in l.Gallus.§. & quid si tantùm,col.xli. ff.de lib. & posthu.uide Boer. decis.clix.numer.12.colum.ii. Quando legitimatio fieret uiuente patre uel de eius uoluntate expressa, ut per Soc.in consi.ccxxvi.& Dec.in consi.ccclxvi.& in d.l.posthumo,in addit.C.de bono.poss.contra tab.Paris.in cõsi.lxxii.col.iii.uol.j.

Nonò limita, si donatio sit facta loco pio: quia non reuocatur natiuitate filiorum, quatenus est ultra legitimam.Bart.in d.l.Titia Seio. §. imperator. ff. de leg.ii. Bald.in l.i.col.fin.C.de inoffi.dona. Roman. in auth.si mulier,in viii.speciali.C.ad l.falcid.Abb. in cap.fi.de donatio.colum.ii.Ias.in authen.si qua mulier, col.ii.C.de sacro.san.eccl.Soc.in l.cum auus col.xxviii.ff.de condit. & demonst.Ias.in l.generaliter.§.cum autem, colum.ii. C.de institu.& substit.Calcan.in consi.xiii.colum.iii.Felin.in c.præsentia,col.xxi.de probat.Rip.in quęst.xlix. Paris.in cons.lxxii.colum. iiii. numer. 24. uolu.i.ubi ait hanc esse * communem opinionem. Ruin.consi.xcviii. colum.v.uolu.ii.

Contrarium uidetur tenere Iaſo. in conſi. ccxxx colum. iii uolu. ii. Bald. in auth. ſi qua mulier, colum. i. C. de ſacroſan. eccl. & iſta opinio poſſet ſubſtineri. teneo quòd in eo quod eſt ultra legitimam fauorabilior eſſet cauſa liberorum, quam pia cauſa: ut uidetur tenere Dec. in cõſi. cccxci. colum. fi. & in l. licet, colum. ii. C. de pact. & in l. generaliter, col. iii. C. de inſti. & ſubſti. ſed quia alia opinio uidetur * magis cõmmunis, ut colligitur ex allegatis per Dec. in dict. l. licèt, col. ij. merito iſta etiam limitatio tenenda eſt.

Decimò limita, ſi fuerit renuntiatum remedio d. l. ſi unquam, nam uolunt Doctores, quòd illi remedio renũtiari poſsit. Bart. in d. §. Imperator, columń. penult. ubi etiam Bald. in l. i. circa fin. & ibi Fulg. C. de inoffi. dona. & in addit. ad Specu. in tit. de inſtr. edit. in ult. colum. in uer. ſi quis donat. Alber. in d. l. ſi unquam. Pet. de Anch. in cap. final. in v. col. uer. quærit etiam, de donatio. & ibi Imol. colum. fi. Barb. in c. Rainutius, col. viij. & ſeq. de teſtam. Iaſ. in l. ſi quis in conſcribendo, col. iij. C. de pact. & ſequen. ubi etiam dicit iſtam * communem opinionem. Pract. Papi. in libel. de donat. in uerbo irreuocabiliter. Ioan. Crot. in l. nemo poteſt, colum. xxiiij. ff. de leg. i. & col. ſeq. Roman. in conſi. xxvi. Iaſ. in conſi. cxxv. uol. i. Soc. qui dicit iſtam communem in conſi. cxlvij. col. fin. Barb. in repe. l. cum acutiſsimi, col. vi. C. de fideicom Ripa. quæſt. li. qui etiam diſtinguit. Gozad. in conſil. lxxx. col. iij. Grat. in conſ. 50. col. j. uolu. j.

Contrarium, quòd immo diſpoſitio d. l. ſi unquam, renunciari non poſsit, tenuit Oldrad. in conſil. clxxxiij. incip. Quidam habens unicum filium. Ioan. Andr. in addic. Specu. in tit. de inſtr. edit. §. porrò, in uer. incip. Hoc autem certum eſt. Roman. in conſi. cclxix. inci. Non eſt dubium. Salicet. in d. l. ſi unquam. & ibi Albert. Curt. in conſi. i. & ii. Ioan. Petr. in pract. Papien. in forma libelli quando agitur pro donatione. Salic. in l. i. C. de inoff. donat. in uer. quæro ſi pater Milis in reper. in uerſi. Donatio. & in uerbo Renunciatio. Vital. in tracta. clau-

[illegible] legib. requirentib. renunciatio-
nem posse renunciari [illegible] Socin. in consi. [illegible] colum. [illegible] Et tā
[illegible] in consi. [illegible] in consi. cxxvi. col. [illegible] uol.
[illegible] & in consi. [illegible] co.
[illegible] uol. [illegible] & in consi. [illegible]
[illegible] & in consi. ccxx. col. [illegible] uol. [illegible] Paris. in
consi. [illegible] Maria. Iur. consilio
[illegible] Rui. in consi. [illegible] & consi.
[illegible] & cōs. clxxiii.
col. vi. uol. eo. & consi. ii. col. iii. uol. iii. & consi. [illegible] col. iiii.
Decimò limita, si fuerit renunciatum [illegible]
Tenendo tamen primam opinionem intellige, quòd
licet possit renunciari, tamen non intelligitur renuntia-
tum, nisi specificata renunciatione, nec sufficit genera-
lis. Iaso in consi. [illegible] colum. iiii. & seq. Roman. in con
si. [illegible] & consi. [illegible] Rui. in consi. [illegible] uol. i. & con
si. cxii. Potest tamen renunciari cum iuramento. Maria.
Iur. consi. [illegible] colum. [illegible] consi. [illegible]
[illegible] renunciatum [illegible]
[illegible] dici & excogitari possunt. Sed tamen sentit contra-
[illegible] Secunda opinio potest salua-
[illegible] Socin. in consi. [illegible] quādo filia renunciasset
patri [illegible] reuerentia, uel dolo inducta, [illegible]
[illegible] & renunciasset beneficio [illegible]
Barb. in repe. l. cum aestimatione [illegible]
[illegible] mulier & rustico renunciantibus sed
cum appareat istos certificatos de isto remedio quid. [illegible]
Contrarium [illegible]
Adde quòd talem renunciationem non potest appo-
nere [illegible] consilio sapientis [illegible]
instrumentum retulit [illegible] dic. Specu. in tit. de [illegible]
Vndecimò limitatur, quòd ista reuocatio fiat demū post
mortem donantis, & non eo uiuo, per glo. in d. l. si totas
C. de inoffi. dona. & ibi hoc uidetur tenere Iac. de Butr.
& Bal. Tamen in contrarium est * communis opinio [illegible]
[illegible] Raph. in d. l. si totas. [illegible] in consi. [illegible] colum. [illegible]
uol. [illegible] & in consi. [illegible] & [illegible] Bal. & Ias.

Bar. non uidentur tenere contrarium quantum ad d. l. si unquam, sed bene quantum ad l. si totas, bene facit q dictum est in prima ampliatione.

Duodecimo limitatur, nisi in donatione apposita sit clausula, si non ualet uel ualebit, uel ut in quinto casu Corn. in consi. cxciiii. col. i. & fi. uol. iii. Sed ista limitatio non placet per illud, quod dictum est in vii. limitatione quod non sufficit generalis renunciatio, uide Ripam in xxi. quæst.

Decimotertio limitatur, secus esse in relictis in codicillis, iuxta distinctiones Doctorum ut per Corn. in consi. cxciiii. col. i. & seq. uol. iiii.

Decimoquarto limitat in donatione facta uxori a marito uel econtra, ut not. idem Corn. in consi. cxciiii. col. i. uol. iii. Rip. q. xlviii. Alexan. in consi. clxii. uolu. v. in uer. Nec obstat. Ripa in iii. lib. in ii. resp. dum dicit de donatione facta a matre.

Decimoquinto limitatur, quod dispositio d. l. si unquam non procedit in donatione causa mortis, ut uoluit Ioa. Ant. Alex. in consi. cxi. uide Rip. in x. q.

Contrarium uoluit Corn. in consi. ccxliiii. col. fi. uolu. iiii. Soc. in consi. iiii. col. iii. uol. iiii.

Decimosexto limita, quia non reuocatur legitimatio facta de filio naturali natiuitate filiorum legitimorum & naturalium posteà nascentium, ita tenet Fulg. in consil. lxv. Bart. in l. ex facto, col. ii. ff. de uulg. & pupil. & ibi Alexand. col. iii. & seq. vbi allegat plures tenentes hanc partem, & etiam contrariam, & ibi apostil. plures alios. Alexand. etiam in consi. cxxxviii. & in consi. clxxvi. incip. Videtur, prima col. v. lib. v. tenet istam opinionem quem refert appostil. ad Alexand. & ultra, illam opinionem tenet Dec. in consi. cccclxxvi. Ioan. Anto. in consil. cxi. Rip. in xxiii. q. Gual. qui dicit istam * communem in xii. Caut. in titu. de lib. instit. & exhæred. Mariani. Iun. consi. cxlii. col. i. & seq. uol. i. & consi. xcvii. colum. v. ubi declarat uolu. ii. Item propter legitimationem filii spurii, non reuocatur donatio facta. Bald. in l. i.

col.pe.C.de innoff.dona.& in l.fi.ad finem.C.si quid in fraud.Sal.in l.si totas.C.de inoff. donat.uide Ripam q. xxx.ubi de legitimatione per rescriptum . & in xxxi.q. ubi de legitimatione per oblationem curiæ, & in xxxij. ubi per subsequens matrimonium.Marian. Iun.consil. lij.col.j.& seq.uol.j. Contrarium Rui.cons.clxxiii.col.i. & seq.per & totum uol.ij.

Decimoseptimò limitatur,quia non reuocatur donatio propter filij adoptionem. Beltrand.in consi. cxc.col. pe.uol.iij.Paris.in cons.lxxiij.col.iiij.uol.i.& in consilio xii.col.iiij.uol.Tamen hoc fallit,ut per Soc.in l.si cognatis,col.xii.ff.de reb.dub.Alex.in consi.xxxix.col.pe.uol. iiii.Ripam in xxiiii.quęst.

Decimooctauò limita ut habeat locum tantum in cõtractu merè lucratiuo, non in contractu ultrò citroque obligatorio:ut per Ruin.in ii.col.in princ.C.de pact.

Decimononò limita, quia nõ habet locum dispositio d.l.si unquam,in legato,ut per Alex.in cons.xxxi.col.ii. uol.iii.Rip.in xix.q.& in xvi.amplia.

Vigesimò limita,ut non habeat locum in natiuitate filiorum naturalium:ut per Alexan.in consi. xxxix.colum.pen.uol.iiii.licet non plenè se firmet. Contrarium Rip.in xxviii.q.Vel filiorum spuriorum.idem in xxv.q. & ibi an reuocetur donatio facta a matre propter natiuitatem spuriorum filiorum.Et an reuocetur donatio omnium bonorum, saltem quoad alimenta propter natiuitatem spurii Rip.xxvii.q.

Vigesimoprimò,limita quia non reuocatur renunciatio litis factę:ut per eundem Rip.in xii.q.

Vigesimosecundò limita,in donatione facta in cõtractu matrimonii.Soc.in cons.liii.uol.iii.& in l.ii.col.i.ff.solu.matr.Beltr.in cons.clxiii.col.pe.uol.ii.Maria.Iun.consi.cxxviii.in ii. subscrip.

Trigesimotertiò limita,in pacto de lucrãda dote.Pau. de Cast.& Alex.in l.ii.ff.sol.matr.Rip.in xxii.q.in sępe citata l. si unquam .

Vigesimoquartò limita,nam donatio non reuocatur legi-

legitimatione naturalis seu spurii, & quid in legitimatione per rescriptum. Rip. in xxx. q. Quid in legitimatione per oblationem curiæ, idem quęst. xxxi. Quid per subsequens matrimonium, in quæst. xxxii. Retenta opinione, quòd non reuocetur, limita saltem quoad legitimam. idem Rip. q. xxxiiii.

Vigesimoquintò limita, nam per ingressum monasterii non reuocatur donatio, dato quòd monesterium succedat loco filii Rip. q. xxxiiii. & seq.

Vigesimosextò limita, si sit renuntiatū omni legum auxilio, & de super iuratum Rip. q. lii.

Vigesimoseptimò limita, in donatione iuris patronatus, uel alterius iuris spiritualis. Dec. in cons. Dclxxv.

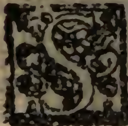
Vigesimooctauò limita in natiuitate nepotum, ut per Rip. in xxxvi. quæst.

Vigesimononò & ultimò limita in donatione necessaria. Ruin. consi. cxxiiii. col. fi. uol. i.

CONCLVSIO
Et Regula XXXVI.

ARGVMENTVM.

Venditor lęsus ultra dimidiam iusti pretij ei succurritur, & quomodo.

SI IN contractu uenditionis uenditor reperiatur læsus ultra dimidiam iusti pretii ei succurritur beneficio l. ii. C. de rescind. uend. ut cogatur emptor uel rem restituere uenditori, uel supplere ad iustum pretium, & est in electione emptoris supplere: ut per Alex. in consi. cvii. colum. fi. uolu. iiii. & hoc fit iure actionis ex eo contractu, ut not. gloss. in d. l. ii. in gloss. ii. in princ. & ibi Bart. col. i. uer. quæro qua actione petatur rescisio. & Bald. ibi col. ii. in fin. & sequen. in uer. uenio

ad quæstiones,& quero.Paul.de Cast.in iii.col.in uersi.
in glo.magna.Imol.in d.c.cum causa,column.iii.& seq.
de empt.& uendit.Immo etiam officio iudicis succur-
ritur deceptis infra dimidiã,Doctores in d.l.ii. Et istud
procedit si sit læsio ultra dimidiam iusti pretii habito re
spectu ad tempus celebrati contractus, non si antea uel
post,ut est text.in l.si uoluntate,in fi.C.de rescind.uen
di.Bart.ibi in ii.colum.uers.uidimus perfectè,
Bald.ibi colum.pen.uersi.Ex his apparet.Salic.in viii.co
lum.uersi.pro maximo.& Paul.de Cast.ibi colum.i.in uer
si.Ibi in text.dimidiã,Imol.in cap.cum dilecti,in ii.no
tab.de empt.& uendit.& in c.cum causa in ii.notab.eo.
tit.Ioan.in consi.col.iiii.& est consi.Ant.de Alexan.
Paris.in consi.xvi.col.xvi.uolu.iii.Ang.in consi.cli.col.
ii.Grat.in consi.cxlii.col.fi.uolum.ii.Ruin.consi.xxxv.
col.[illegible]uolu.iii.& consi.lxxix.col.ii.uolu.[illegible] ubi
declarat.Beltrand.consi.[illegible]colum.iiii.in fi.& seq.uolu.i.
in antiq.Soc.in consi.xlviii.col.i.uol.iiii. Et æstimatores
debent eligi qui sunt informati de ualore illius tempo-
ris.Beltrand.in consi.xxxiii.col.ii.uol.ii.

Et intellige,quod probatio non se referat ad illum tan-
tum diẽ contractus,sed ad tempus anterius & posterius
per aliquot dies uel menses:ut per Bart.in l.pretia rerũ.
ff.ad l.fal.Sal.in d.l.ii.col.fi.per Areti.in c.cum causa,col.
i.de test.Guid.Papę in sing.Dccxxxvi.

Et intellige de iusto pretio communi,non singulari:
ut not.gl.magna in d.l.ii.uers.Sed qualiter suam.Bart.in
d.l.ii.col.iiii.uer.qualiter probabitur ualor,col.pe
nu.qui est circa principium.Ang.col.iii.uer.in ea gl.Salic.in 8.
col.uer.Sed pone quod ipse.Angel.& Imol.in l.qui Ro
mæ.§.cum hæredes.ff.de uerb.oblig.ubi etiam Alex.&
Areti.in col.iiii.ff.de uerb.oblig.Alexand.in consi.cxvi.
col.ii.uol.iiii.licet Ioan.de Imo.in contrarium uide-
tur in c.cum causa,col.xi.de empt.& uendi.& Ioa.And.
in addit.ad Specu.in tit.de emptio.& uendit.in ul.ad
dit.magna,referens Martin.de Fano.qui tenuit contra-
rium uidetur etiam in contrarium in d.l.ii.&[illegible]Ant.de But.

per illum text. in cap. cum. Ioan. de [illegible] Et intellige [illegible] esse excessus ultra dimidiam [illegible] ut per Bal. [illegible] col. viii. [illegible] Sed [illegible] quid. Alex. [illegible] consi. [illegible] col. iii. uol. iiii. Fel. in cap. cum causa, col. [illegible] [illegible] col. [illegible] in ea gloss. Imol. in c. cum dilecti [illegible] de empt. & uendit. Abb. per illum text. [illegible] cum causa, de empt. & uendit. col. [illegible] de [illegible] xxvii. & Intellige, quod habeat [illegible] precii; [illegible] puta [illegible] [illegible] in l. [illegible] Ias. in l. [illegible] §. si haeres [illegible] ff. ad Treb. [illegible] in consi. [illegible] col. [illegible] uol. [illegible] Dec. in consi. [illegible] in dict. cap. cum Ioan. col. [illegible] [illegible] & consi. [illegible] col. [illegible] Ruin. [illegible] col. iiii. [illegible] quae [illegible] & quae enormissima [illegible] uide [illegible] consi. xxix. [illegible] Ruin. consi. [illegible] & consi. xvi. col. iii. uolu. eo. & enormis [illegible] quae est ultra dimidium [illegible] Guid. Papae. q. clxx. & alias statuitur iudicis arbitrio, Felin. in [illegible] de sent. excom. Aymo in consi. cxcii. [illegible] uide Ruin. consi. [illegible] Istud remedium, & non restitutio in integrum datur minori laeso tantum in precio, & non in contractu: sed quando in contractu, datur restitutio in integrum. Aymo in consi. vii. uol. i. Et in isto [illegible] medio concluditur alternatiue, ut uel suppleat, uel reddat Aymo in consi. [illegible] col. [illegible] Quid si testis dicat, quod ualet centum & ultra, an ista testis depositio sufficiat? Fel. in c. cum causa, col. [illegible] de testib. [illegible] Primo amplia, ut istud procedat etiam in [illegible] [illegible] declarationem Bart. in d. l. [illegible] uer. [illegible] haec lex, & in l. si quis cum aliter, ff. de uerb. oblig. & in l. societatem §. arbitrorum, ff. pro socio, in viii. col. [illegible] Sed quaero quid habet probare, & in l. Lucius. §. final. per glo. ibi ff. ad Trebel. & sequitur Florian. in d. §. arbitrorum, [illegible] char. Imol. in d. l. si quis cum aliter, ubi [illegible] Alex. & Ias. & idem Imol. in d. c. cum causa, col. [illegible] de empt. & uendi. Ant. de Butr. [illegible] [illegible]

 uenio

uenio ad quintum, de iureiur.

Contrarium tamen tenuit Bald.in d.l.ii.col.ij. C.de rescind.uend.in viij.opposit.& ibi Salic.in iij.col.in uersi.& ut clarius illucescat. Raph.& Rom.in d. l. si quis cũ aliter.Sal.in d.§.arbitrorum, in xvij.q. Ioan.de Imol.in d.c.quintauallis,col.xxv. sed est considerandum, quia etiam tenentes secundam opinionem, uidentur uelle ꝙ detur rescissio laudi arbitratoris, si sit læsio v ltra dimidiam, solum uidentur in hoc reprobare opinionem Barto.quia ipse Bartholus tenet attendendam esse ęstimationem dubij euentus:ipsi autem dicunt attendendam æstimationem ipsius,rei,& ita tenet Sal.in d.§.arbitrorum.xvij.q.& Imol.in d.c.quintaualllis,col.xxv.& ita tenent Bal.& Sali.in d.l.ii.& in laudo etiam ratificato per partem per remedium l.ii.prouideatur indemnitati ratificantis laudum cum læsione,consuluit Dec.in cõs.lx.col.fi.Soc.in consi.lxxxv.

Amplia, etiam si laudum sit emologatum.Grat.in cõsi.cviij.col.ii.in fi.uol.ii.

Secundò amplia, quod dispositio d.l.procedit non tãtum in contractu emptionis & uenditionis, sed in omnibus bonę fidei contractibus:ut not. Bart.ibid.col.i.uers. quæro quid in alijs contractibus Bald. in ii.col.vii.opposit.& in v.colum.in uer.iii. quęro. Abb.in c.cum causa, colum.pen. de emptio.& uendit. Angel.in d.l.ii.col. ii.in uer.in ea glo. Vbi Paul.de Cast.col. pe.in uer.iii.q.Salic. col.iii.in uer.quęro quarto. Corn.in cõs.ccxl.col.pen.uolum.iiii.Gozad.in consi.lxiiii.colum. fi. Quod intellige, etiam si contractus bonę fidei deductus esset in stipulationem:ut not.Bart.ibi in d.l.ii.col.secunda.uersi.quęro quid si contractus, & uoluit etiam ipse in dicta l. si quis cum aliter, per gloss.ibi in uerbo machinationem.in fi.& sequuntur ibi Alexand. & Iason columm. quarta & sequent. & gloss.in dicta lege ii. in princ. gloss. magnæ. Imol.in dicto capitu.cum dilecti in dict.l.si quis cum aliter, colum.fin.

Tertiò amplia, si ecclesiæ ab alia ecclesia facta sit uenditio

ditio.Bal.in l.ij.col.viii.uersi.xiiii.quæro,uel etiam multo magis a priuato:ut not.ibi Salic.col. vii. uersi.quęro decimosextò.Paul.de Cast.in d.l.ii.col. ii.in iii.limit.est bonus tex.in d.c.cum dilecti,ubi Abb.not.& in d.c.cum causa de empt.& uendit.

Quartò amplia, ut etiam procedat in permutatione rei spiritualis,ut per Card.in consilio iiii.in titu. de rer. permut. Sed illam decis. Card.impugnat Dec. in consi.ccx.colum.pen.& contrarium tenet Imol.in ca. cum causa.colum.fi.

Quintò amplia,ut procedat in contractu permutationis rei temporalis, ut not.Bal. in dict. l. ii. columna iiii. uersi.iii.quæro Salic.in d.l. uer. quæro quartò. Imol.in dict.cap.cum dilecti.colum. penu. & in d.cap.cum causa,colum.iiii.

Sextò amplia,ut procedat etiam in diuisione, ut not. Bald.in d.l.ii.col.iiii.uersi.Tertiò quæro. & Salic.ibi colum.iii.uersi.Quartò quæro.Cor.in consi.ccxl.columnn. pe.uolu. iiii. & est bonus text. in l. maioribus. C. commu.utri.iud.Imo.in d.c.cum causa, col.iiii.Gozad.in cõsi.xliiii.col.i.& col.fi.

Septimò amplia,ut procedat etiam in uenditione facta per procuratorem: ut not.Aretin.in consi.cxxv.colum.penul.& fi.per Signor.Homod.in consi.cxxxvij.colum.i.Est uerum,quòd Bart.in l.si societatem.§.arbitrorum.ff.pro soc.tenet,ꝙ in uenditione facta a procuratore non solũ requiratur deceptio ultra dimidiam,sed etiã deceptio in sexta parte sufficiat, & sequitur Paul. de Castro in d.l.secunda,col.i. in prima limitatione. Anto.de Butr.in dict.capitul.quintauallis,de iureiur.Tamen contra Bartol. tenet Roman.in l. si quis cum aliter, & ibi Alexand.colum.penu.ff.de uerb.obligat.Ioan.de Imo. in dict.capitul.quintauallis,colum.xxii.alias colum.xvi. uersi. quęro supra uisum est , & in l. si quis arbitratu.ff.de uerb.obligatio.columnn. final. Corn. in consilio ccxl. colum. penult. uolumin. iiij. & contra opinionem Bart.tenet Aretinus in dicto consil. cxxv. de ea dubitat

[illegible] in cap. cum causa, de emptio. & uendi. [illegible] [illegible] cxxvi. [illegible] contra opinionem Bar. in l. [illegible] C. de rescind. uend. [illegible] opinionem [illegible] Bar. [illegible] est [illegible] notatum in consil. cxxv. colum. fi. Et not. quia dato quod Doctores supra allegati [illegible] contra Bart. [illegible] tamen [illegible] limitationem: quia si non sexta pars, sed etiam dimidia ex communi intentione inducit rescissionem, iuxta textum in dicta l. ij. [illegible]

Octauò amplia, ut procedat etiam in locatione, ut [illegible] Roma. in consi. cccc xxi [illegible] i. colum. Bal. in d. l. ij. col. iiij. uer. iiij. quæro: & ibi Salic. col. iiij. uer. iiij. quæro. Paul. de Castr. in pen. colum. in ij. quæst. Curt. in l. lege C. locat. Ang. in l. maioribus. C. comm. utri. iud. Bald. in cap. cum causam, de testib. el ii. in fi. Anto. de Butr. in cap. cum dilecti, de empt. & uendit. & ibi Imol. col. pen. & Barbat. in fi. & in d. l. cum causa, col. iiij. eo. titu. Cæp. in tract. simulationibus col. iiij. Spec. in tit. de empt. & uend. in §. ergo nunc dicendum restat, uer. sed nunquid dicta lex. Corn. in cons. cclxxx. colum. ij. uol. iij. Alexand. in cons. cxij. col. pen. uol. j. Dec. in cons. [illegible] est pro ista ampliatione glo. in l. si [illegible] C. loca. in glo. fi. glo. in l. uenditione. §. i. in glo. in uerbo etiam si minoris. ff. de bon. auct. iud. possid. & in l. si ea pecunia, in glo. fi. C. de usur. [illegible] bonus text. in l. item si in pretio. §. fi. & in l. seq. ff. loca. & in l. ij. §. si quis in fraudem. ff. si quid in fraud. & facit quod dictum est in ii. ampliatione. [illegible]

Nonò amplia, ut procedat, etiam in fauorem emptoris, qui pretio excessiuo emisset, uidelicet quando emisset maiori precio ultra dimidiam, ut uoluit Spec. in titu. de empt. & uendit. §. nunc uidendum el. ii. uer. etiam eo modo; & glo. in d. l. ii. in glo. magna in glo. final. & glo. in d. cap. cum causa, in glo. i. in uer. & sic etiam, de empt. & uend. & Imol. colum. xij. Bart. in dicta l. ij. colum. p. xii. & Bald. colum. viii. in uersi. xvi. Salic. colum. vi. in uer. si quæro xviii. Parpu. in l. ex conuentione. colum. v. C. de pact. Alex. in cons. xxvii. col. i. uol. i. Socin. in d. reg. in ultimis

 limi-

limitatione Abb. in d. c. cum dilecti in ij. notab.

Decimò amplia, quia habet locum in re ęstimata data in dotem, ut est tex. in l. si uceursum. §. si in dote dāda ff. de iure dot. Purpur. in d. l. ex conuentione, column. v. C. de pact.

Vndecimò amplia, q. etiam in deceptione facta in saldo rationum habet locum d. l. ij. uel aliud remedium æquipollens, ita tenet Alex. in cōs. clxxxvj. uol. vi. sed hoc pendet ab eo quod dicetur in limitationib.

Duodecimò amplia, quia primus emptor potest conueniri, etiam quòd in alium rem transtulerit: ut per glo in d. l. in glo. magna in uersi. Item quid si iste emptor: Bal. in d. l. ij. col. viii. uer. xiii. quęro: Bart. ibi col. iii. Sal. in d. l. ii. col. vi. uers. quæro duodecimò: Paul. de Castr. in l. ii. colum. final.

Decimotertiò amplia, etiam stante pacto de retrouendendo seu restituendo rem soluto pretio infra certum tempus: ut not. Bald. in d. l. ii. in vi. colum. in uers. Octauò quæro, post Odofred. & Nicol. de Matarel. ibi & Salic. colum. iiii. uers. quæro nonò: Paul. de Cast. colū. ij. in iiij. limit.

Decimoquartò amplia, etiam stante iuramento, ut dicetur in xi. limitatione.

Decimò quintò amplia, etiam ubi adest consensus duplicatus. Soc. in cons. lxxxv. col. iiii. & seq.

Decimosextò amplia, etiam si esset uendita res minus dimidio pretij iusti, ut per Petr. & Imol. in d. c. cum causa, col. fi. de empt. & uendit.

Decimoseptimò amplia in datione in solutum: Fran. in consi. iiij. uide in iiij. limit. Mant. in consi. lxxi. colū. ij.

Decimooctauò amplia, etiam si renuntiatum sit omni legum auxilio generaliter, ut per Soc. in consil. xlviij. col. j. Declara tamen, ut per eum colum. ii. Mant. consil. lxxxij. uolum. ii.

Decimononò amplia, ut etiā ratificatio facta ex post facto non tollat remedium d. l. secundæ, ut per Cassan. in cons. xxi. colum. v.

Vigesimò

Vigesimò amplia, etiam in uenditione facta pro debito fiscali, Calcan. in cons. xxv. col. pen.
Vigesimoprimò amplia, ut etiam remaneat actio ad pretij supplementum re perempta, ut per Cremensem in sing. lxxxiiii.
Vigesimosecundò amplia, ut procedat in omni cõtractu bonæ fidei. Guid. Pap. in sing. Dcxxxvi.
Vigesimotertiò amplia, ut procedat in spe uendita, declarando, ut per Tiraq. de legib. connubial. fo. clxx.
Vigesimoquartò amplia, quia si sit iuratum non contrauenire, tamen potest petere supplementum pretii, ita Bald. in l. qui sub conditione. §. i. & ibi Bald. ff. de hę red. instituen. Felin. in capitu. inter cæteras, colum. fi. de rescrip. Burgos in cap. pen. in pen. char. in viii. limita. de emp. & uend.
Vigesimoquintò amplia, nam stante læsione, non proficit renuntiatio restitutionis in integrum, uel læsionis etiam enormissimæ. Beltran. in cons. lxxii. col. iii. uolu. ii. Contrarium idem in cons. lxxiii. col. fi. uol. ii.
Vigesimosextò amplia etiam in donatione. Aymo. in consi. cxcii. col. i.
Primò limita, ut colligitur ex notatis per Soc. in reg. ccxxvi. & ccccxxvi. & ccccxxxvi. ubicunque in instrumẽto diceretur, & si plus ualet, donat: quia tũc tollitur beneficium d. l. secundę, & hoc quãdo sciẽs rei ualorẽ protulit. illa uerba, secus si per errorem, quia illa uerba admodicum referuntur, ut not. Bar. in d. l. ii. col. iiii. uer. quęro quid si dictum est, & in l. si quis cum aliter. ff. de uerbor. obli. Bal. in d. l. ii. in vii. q. Salic. col. iiii. uer. Iuxta hoc quęro. ubi ipse limitat. Bald. in l. cum pater. §. filius. ff. de leg. ii. Imol. in d. capitu. cùm contingat, colum. lvi. ubi Petr. de Anch. Beltran. in consi. cxcix. col. iii. uolu. i. & in cons. cxxxviii. col. iiii. uol. ii. Mant. consi. lxx. colũ. ii. Tiraq. de retract. fo. cxli.
Amplia, ut ꝑ Beltr. cõs. cxliii. col. i. in fi. & seq. uolu. i.
Bene uerum est quòd si illa uerba proferantur, quod illud plus donat quantuncunque sit, tollitur remedium
dictę

dictæ l. ii. ut dicunt Docto. supra allegati, & Socin. in consil.xlviii.colum.ii.uolumin.iiii.Facit quod not. Bartol.in l.final.§.idem quæsiit.ff.de condit.indeb. ubi ponit istam clausulam & donauit quicquid &c. & facit quod not. Bald.in rub.de contrahen. emptio. in xi.quæstio.ubi dicit, quod non debet esse aliqua clausula in instrumento sine uirtute aliquid operandi.& ista ponit Socin.ibi circa istam limitat.Idem quando bis diceret, etsi plus ualet &c.Hippol.in l.prima.§. questioni. ff. de quæstio.

Adde ultra Soc.quod eandem opinionem tenet Bar. in l.si tibi decem.ff.de pact.& Angel.sequitur in d.l.ii.colum.iii.in uersi.tamen ut saluetur opinio.Paul. de Cast. colum.ii.in vi.conclusione.Corn.in consi.xi.columm.ii. uolumin.iii.Alexand.& Ias.in l. & si post tres. ff. si quis caut.Alexan.colum.ii.Ias.colum.iiii.Imol.in dist. l.cum pater.§.filiis.ff.de leg.ii. Abba. in capitu. penult.de emptio.& uendit.colum.ii.uersi. sed si uenditor. Imol. colum. prima in fin.& seq.& Iaso.colum.viii.uersi.Secunda conclusio est.ff.de uer.oblig.Corn.in consi. xlviii.colum.ii.uolum.iiii.

Limita,nisi bis dictum esset,quod si plus ualebat &c. ut per Fel.in c cautio,col.x.de fid.instru.Hoc declara ut per Paris.in consi.cxxviii.col.iiii.& seq.uolum.i.& Boer. decisi.cxlii.

Secundò limita,ut d.lex secunda non procedat, ubi uenditio facta esset cum iudicis decreto, per tex.in l.i. ubi Bart.not.ex illo text.C.de præd.decur.lib.x.& opinionem Bart.sequitur Angel.in consilio. cxlii.incipien. Super primo, in fine,& in l.pretia rerum.ff.ad leg.falcid.& Bald.in l.i. C.de præd. decur.& Abba.in capitul. cum dilecti,de emptio.& uenditio. licèt Abba. ibi mihi hoc non dicat. Fran.Curt.in consi.lxvii.Socin.in consil.lvii.columm.fina.uolumin.iiii. Felin. licèt non se firmet in cap.quoniam contra, colum. vii. in fin.de probat Mant. consi. lxxxii. colum. i. in fin. & sequent. Iaso.in consil. cxix. columm.ii. uersicu. Accederet etiam

uolu.

uol. i. Bal. in c. i. circa fi. uer. & nota quod hoc decretum de confirm. vtil. uel inutil. refert & sequitur Ias. in l. pacta nouissima. col. iii. uer. iii. facit. C. de pact. ubi dicit cõtrarium ✻ communiter teneri, & in c. i. col. iii. uer. Cõfirmo etiã, de his qui feud. dar. poss. Beltr. consi. xii. col. i. in fi. & seq. uol. i. in antiq.

Contrariam opinionem tenet Imol. & Roma. in l. si quis aliter. ff. de uerb. oblig. per text. in l. ii. C. de fid. instrum. & iure hastæ fiscalis, ubi uenditio quæ sine decreto fieri non potest, per text. in l. ii. C. si propter publ. pens. rescinditur ob pretii exiguitatem, & quia sequeretur, quòd ubi uenditio esset cum decreto, impediretur restitutio in integrum, contra l. si quidem. C. de præd. minor. & quia ecclesia cuius bona sine decreto alienari non possunt, non haberet huiusmodi beneficium, contra c. cum dilecti, de empt. & uend. & ideo contra Bart. tenet ipsemet Bart. in l. i. C. de præscrip. xxx. annorum. Abb. in d. cap. cum causam. Imol. in l. precia rerum. ff. ad l. falcid. Bald. in repeti. l. ii. in uer. super iiii. & in lectur. in vii. col. in uersi. posset distingui ex æquitate, & ita Socin. transit in ista limitatione, dicens istam partem contra Bart. esse ueriorem, ultra enim opinionem Barto. tenuit Ang. Iacob. de Beluis. & Ioann. de Platea in d. l. i. C. de præd. curial. lib. x. Ang. in l. si quos. C. de rescind. uendit. & in l. i. C. de præscri. xxx. ann. & in l. sciendum, in repe. in vi. col. ff. de uerb. oblig. Paul. de Cast. in d. l. ii. colũ. i. in secunda limi. C. de rescind. uend. Dec. qui dicit istam opinionem Bart. esse ✻ communem in cons. ccx. colum. pe. Ias. licèt se nõ firmet, in c. i. col. iii. qui feu. dar. poss. Brun. in cons. xli. colum. ix.

Opinionem uero contrariam ultrà Soc. tenuit Alex. in l. si quis aliter. ff. de uerb. oblig. Paul. de Cast. & Alex. l. precia rerum. ff. ad l. falc. & Alex. in l. pacta nouissima. column. i. C. de pact. & Ias. columna. iii. qui dicit istam communem esse opinionem, facit quod dicetur in sequen. limit.

Tertiò limita, quando esset facta uẽditio per subhasta-tionem

[illegible] plus offerenti. Ang. in rep. l. sciendum [illegible]
[illegible] l. i. C. de pred. decur.
lib. x. & idem Ang. in [illegible] C. de praescrip. xxx. annor. & in
[illegible] Guid. Pap. in sin
gu. ccccclii. Sed Ang. in l. si quos. C. de rescind. vend. &
ibi Sal. [illegible] vendentes [illegible] per subhastatio-
nem quod [illegible] officiali
[illegible] Contrarium in principali limitatione,
[illegible] C. de praescrip. xxx. [illegible] in l. si
quos. C. de rescind. vend. & ibi not. [illegible]
[illegible] cum
ista opinione [illegible]
[illegible] his, quae dicta [illegible] supra in praecedenti limitatione.
Nihilominus [illegible] opinio. Bal.
in l. [illegible] C. de praescrip. xxx. anno. [illegible] consil. vi. vol.
[illegible] contra limitationem [illegible] Alexan. [illegible] rerum
ff. ad l. falcid. col. ii. & ista est magis communis opinio
[illegible] Alex. in cons. [illegible] Galeat. in cons.
[illegible] & Salicet. in d. l. [illegible] C. de praescrip. xxx.
annor. Aymo. in cons. xxix. colum. [illegible] ubi etiam dicit ma
gis communem [illegible]
[illegible]
[illegible] praesumptio, quod non fuerit [illegible]
[illegible] probandum contrarium
[illegible]
Quartò, non habet locum in adiudicatione [illegible]
[illegible] quia talis adiudicatio ha-
bet [illegible] §. pignora [illegible]
[illegible] Bald. in l. [illegible] C. de exec. rei iud. & sequitur
[illegible] contrariam [illegible]
[illegible] Oldrad. in cons. [illegible]
[illegible] Specu. [illegible]
quitur, [illegible]
[illegible]
[illegible] col. ii. & sequitur [illegible]
Tamen primam opinionem tenet [illegible]
[illegible]

ra.col.

ra.colum.iij.Alexan.in d.l.si quis cum aliter, colum.pe-ra.colum.iij. Soc.in d.reg.in ult.limit. Quòad dationem in solutum declara, ut per Paris.in consi.lxxxj.column.v. uolum.ij. Ruin.tenet limitationem in consi.xlix.column.antepe nul.uolum.iiij.

Quintò limita, quando uenditio esset facta per procuratorem, & non a principali domino, quia tunc potest rescindi, etiam ꝙ lęsio non sit ultra dimidiam, sed tantũ in sexta parte, ita declarat Bart.in §.arbitrorum.de hoc dictum est supra in vij.ampliatione.

Sextò limita, ubi esset facta uenditio minoris pretij, & conuentum, quòd nisi infra mensem soluatur, quod posteà integrum pretium solui debeat, per notat.per Bal.in c.i.qualiter domin.propr. feu. priuet. & ita trãsit Soc.in vi.limitatione. Contrarium ultra eum tenet Ias. in l.ii.col.lviij.C.de iure emphy. & appost. ad Abb.in d. c.cum causa, in appost.magna in fi.

Septimò limita, non procedere, quando quis rogatus a testatore uendere fundum, uendit minus iusto pretio & dimidia iusti pretij, quia tunc habet locum dict. lex ij.ita est text.in l.si fideiussor, in §. meminisse. ff.de legat.j.& ibi not.Bald.& Soc.in ult.limit. Adde ultra eum quòd eandem limitationem sequuntur in d.§ meminisse. Raph.Aret.Alex.& Iaso.ubi sublimitat, & Alexan.in appostil.Albert.in dicta l.ij.Tiraquell. de retract.folio. cccviij.& seq.

Octauò limita, quia non habet locum in contractu transactionis, ut not.glo.in cap.cum causam, quæ, in uerbo restitueret, in princ.& ibi Innoc.& Ioan. Andr.Petr. de Anch.in titu.de empt.& uendit.Specu.eo.tit. §.nunc uidendum restat, uersi.quid de transactione. Guiliel.de Cun.in l.ex causa.C.de usucap.pro emptore.Bald. in l. ordo.C.de exequut.rei iud.colum.ii. in princ.& in l.iij. §.fi.ff.de transact.Bald.in l.fi.§.j.col.j. C.communia de legatis.& in l.j.colum.ij.Alex.in consi.xx.col.j. uolu.iij. Zas.tenet istam partem in consi.xviij. uolu.i. Qui dicit istam partem ✠ communẽ, & est bonus text.in ista opinione

nione.in l.in ſumma ff.de cond.indebi. in l a Diuo Pio. §.ſi pignora.ff.de re iudic.in l.ſub prętextu. C. de tranſact.& in l.i.C.de plus pet.iſtam partem dicunt communem Pariſ.conſi.xcvj.col.vij.uol.i.& Ruin. conſi.cxxxi. col.i.in fi.& ſeq.uolu.j.

Contrariam uerò ſententiam, quòd habeat locũ habito reſpectu ad æſtimationem dubij euẽtus,tenet Bar. in l.ſi quis cum aliter.ff.de uerb.oblig.ubi etiam Ray.de For.Rom.Ang.& Imol.& idẽ Imol.in c. Quintauallis. col.xix.de iur.iur.Card.& Abb.in d. c. cum cauſam,ubi Abb.col.ij.de emp.& uend.Soc.in d ſeptima limit.

Adde ultra eum,ꝙ primam opinionem quòd in tranſactione non habeat locum d.l.ii. tenuit Turrecrema.& Vincent.in d.c cum cauſam. Ricard. Malumbr. Petr.& Cyn.in d.l.ii.& ibi Bald.in viij.poſit. & Salic. colum.iij. uer. quæro iii.Diu.in l. ſi quis cum.C.de uerb. oblig.ubi etiam Cuma.& Aret.Bal.in rub. extra de tranſactio.in i.colum.in fi.& ſeq.Ang.in l.in ſumma.ff. de condit.indeb.& ibi Iaſ.col.ii.ubi ex mente Alex.dicit iſtam communem opinion.Iſtam etiã partem tenet & dicit cõmunem Alexand.in d.l.ſi cùm aliter,col.iij.& ibi Iaſ.col.v. & ſeq.Abb.in c.i.in i.notab.de tranſact. Guido Papæ in ſing.Dcxxvi.Abb.in conſ.xii.uol.ij.qui dicit iſtam partem communem,& in conſi.cxvi.col.ii. & Alex.idem dicit in conſi.cxviij.col.ii.& in conſi.xlii.colum. v.uolum, i.Barbat.in conſi.xli.col.pen.uol.i.Pro iſta opioione allegat plures Zaſ.in conſi.xvij.uolu.j.licet ipſe contrarium teneat alia opinione, quòd habeat locum remedium d. l.ii.habito reſpectu ad æſtimationem dubij euentus litis,declarando ut per eum,quod uidetur eſſe de mente gloſ.in d.l.Lucius.§.fi.ff ad Trebel. Iacob. de Arena in d.l.ubi etiam Ang. col. ii. uer.an autem habeat locum idem tenet Barto.in l.ii.colum iii.uer.quæro utrum, & in l.ſocietatem.§.arbitrorum,columnn.penul.ff.pro Soc. Ray.Bart.Ang.Imol.& Paul.de Caſt.in d.l.Lucius.§.final.ff.ad Trebel.Ant.de But.& Imol.col.ij.& ſeq.in d.c. cum cauſam,de emptio.& uendit. Ioann. de Ana. & ibi

Bolog.in addit.in consi.xxxiii.Calder.in c.iii.in titu.de transact.Salic.in cons.incip.Anastasius in fi.& Franc.de Camp.in consi.incip.Ego Fran.Corn.in consi.clxvi.colum.pen.uol.i.& in consi.clxxxix.col.fi.uol.i. Alexã.in cons.ccxxii.col.iiii.uol.ii.& in consi.lxxxix.col.pe.uol.ii.in consi.xxvii.col.iiii.uol.iiii.& in consi.ccvi.colũ.iiii.uol.iii.Corn.in consi.clxi.col.fi.uol.iii.Fabian.de Monte qui dicit istam * communem in tract.emptio.& uendit.in viii.q.in princ.in iiii.col. Caccialup. in tract.transact. in xii.q.in i.& ii.col.Dec.in consi.ciii.col.iii.& in cõsi.ccccli.col.pe.& in consi.cccccxcvii.col. fi. & in consil.lx.col.fi.Alex.in consi.lxvi.colum.iiii..uol.vi.& in consi.xcii.colum.antepenul.uol.vi.Decis.Neap.cxx.Ioann.Anto.Alex.in consi.cii.col.ii.& istam dicit communem & ab ea non recedendum in iudicando & consulendo Soc.in consi.lxxxv.col.ii.

Idem Soc.in d.reg.in ult.limit.& in consi.cv.col.fin.uol.iiii.Beltr.in cons.clxxxi.col.fi.uolu.i.& in cõs.cxcix.col.iii.uol.i.& in consi.lxxii.col.fi.uol.ii.& in consil.xii.col.pe.eo.uol.decis.Neap.clix.in nou.Maria. Iun.consi.cxxix.q dicit cõmunem in viii.col.in cons.144. col.v.uolu.i.& consi.xcviii.col.iiii.ubi dicit communem.uol.ii.

Aliqui uero putauerunt distinguendum, ut per Corne.in consi.xxvii.col.iiii.uolu.iiii. per eundem in consil.clxvi.col. pen. uol.i.& in consi.ccvi.col.iiii.uol.iii.Dec.in cõs.cciii.& in l.cum te.C.de trãsact.in princ.& in consi.cccclxxix.col.pe.& fi.& in cõs.ccccli.col.pe.Paris.in cõs.xii.col.xii.uol.ii.Maria.Iun.consi.xcviii. col.iiii.uolum.ii.Gramm.decis.lxvi.nu.4.& seq.uidelicet, aut est excessus in modico,& procedat prima opinio, aut in multo, & procedat secunda.

Limita,nisi ex parte actoris dolus interuenisset,quia tunc transactio rescinditur. Est etiam aduertendum, quòd si tenemus,quod transactio nõ sit contractus bonæ fidei,sed stricti iuris clarum est, quod non habet locum remedium dic.l.2.de rescind.uend.Quod, ut infra dicetur, habet tantum locum in contractibus bonæ fi-

dei

dei, non in cõtractibus stricti iuris, & propterea clarum esset non competere remedium.d.l.2. Sed quærendum esset de remedio.l. si quis cum aliter. ff. de uerbo. oglig. quod locum habet in contractibus stricti iuris: ut infra dicetur, & ita considerat Imòl. in d. l. si quis cum aliter col.iii. & in d.c.cùm causa, col.iii. Corn. in consil.xxvii. col.iiii.uolu.iiii.

Sublimita in minore transigente, & enormiter læse, competere hoc remedium Beltr.in conf.clxxxi.col.fi.uolu. i.interueniente tamen iuramento in trãsactione, nõ est locus huic remedio, idem in consi.xxx.uol.iii.

Nonò limita, ut dispositio d.l.ii. non habeat locum in contractu feudi, quia feudum habeat naturam gratię: ut not. Spec.in titu.de feud.in §.nũc uidendum, uer.sed nũ quid, & refert Bal. in l. ii.uer.an habeat locum, in v. col. & Soc.in ix.limit.ultra eum hoc tenet Sal.in d. l. ii.col. iii.in uer.Sextò quæro.Paul.de Cast.col.pe. in uer. Est tamen dubiũ.Caccia.in c.i.in x.differen.de cognit.feud. Imo.in c.cum dilecti, col.pe.de emptio. & uendit.& col. fi.sed in d.c.cum causa, col.fi.sentit contrarium, & hoc tenet expresse Brun.in consi.xli.col.viii.

Decimò limita, ut non habeat locum in contractu emphyteotico, ut dicit Spec.in tit.de feud.§.nunc uidendum.Sed Bal.tenet contrarium in d.l.ii.in v. col.in uer. sed nunquid, ea ratione, quia talis contractus similis est locationi, & ab ea regulatur, ita tenet Soc. in d. x. limit. Adde ultra ipsum, ꝙ istam secundam partem tenet idẽ Speculat.in titu.de locat.§.nunc aliqua, uer.ix.idem tenet Sal.in d.l.ij.uer.sed quęro.Paul.de Cast.col.pe.uer. est tamen dubium.Roman.in l.si quis cum aliter, in vii. col.in x.limit.ff.de uerb.oblig.Salicet.in consi.suo incip. super puncto quo quæritur.Anto.de Butr.in d.cap.cum dilecti.Imol.ibi col.pen.& fi.Bald.in c.cum causam, in fine.de testib.Caccial.in c.i.in vii.concor.feud.& emphy. in c.i.de cogn.feud.

Contrariam tamen opinionem tenuit Bald.in rubr. de iur.emphyt.col.fi.Paul.de Cast.in consil.ccclxxxvij.

in ii.uolu.incip. In Dei nomine,factum sit se habet Alexand.in consi.cxii.colum.pen.uol.i.Ias. in l.i.colum.ix. C.de iur.emphyt.& in d.l.de quibus, col viii. Abb.in d. cap.cum causa,colum.pen.Tamen istæ opiniones cõtrariẹ concordantur.: ut per Cæpo.in tract.simulationis in iiii.col.& seq.

Vndecimò limita,ut non habeat locum,ubi iuramentum in contractu interuenisset ex certa scientia appositum,ut not.Bald.in l.quia sub conditione,§.j.ff.de condit.instit.Beltrand.in consil.cxliii.colum.i.& seq. uol.i. & in consi.clxxvi.uolu.i.& in consi.ccix.eo.uolu.Aymo in consi.cxiiij.col.ii.Secus quando interpositum est iuramentum non a certa scientia. Beltran. in cõsi.cxxxvii. colum.i.uol.i.Marian.Iun.in consi.50.col.ii. Aymo consi.clxxxviij.col.i.Ruin.consi.clxvii.col.pen.& fin.uol.ii. Idem est si in instrumento iurauerit uenditor omnia & singula obseruare & uera esse.Mant.in consi. lxxxii.colum.fi.Et hoc intelligitur,nisi aduersarius induceret iurantem suis persuasionibus, quia tunc non obstante iuramento a tali sciente interposito,retractari potest uenditio quantuncunque iurata, sicut si iuramentum per errorem interpositum fuisset,quo casu non excludit remedium d.l.ii.ut not.Bald.in d.l.ii.in ix.quæstion.& ultra Soc.& alios, quòd iuramentum pręstitum ex certa scientia excludat beneficium d.l.ii.tenet gloss.in d.l.ii. in glo.magna & in d.cap.cum causa, in glo.in uerbo restituerent,in fin.Bart.in d.l.ii.col.ii. uersi.quæro quid si minor.Salic.col.iiii.uer quęro decimò.Paul.de Castr.in penul.colum.in fin.uersi.in 4. quæstio. Corn.in consil. clxxxix.colum.iiij.uolu.i.ubi dicit istam ✠ communẽ, & in consi.xi.col.ii.uol.iii.& in consi.clxxix.colum.pen. uolu.iiij.& in consi.cxxxvi.colum.fi. uolu.eo.& in consil.cclviii.colum.vi.uolu.iii.& in consi.cxxiiii.uolum.eo. & in consi.cclxxxviii.col.vi.uolu.iii.Soc.in consil.xlviii. in fi.uolum.4. Alex.in consi.cxxiii.col.fi.uolu.v.Gozad. in consi.xxxii.colum.ii.Alexã.in consi. xlii.uol.i.Soc.in consi.cxxxvi.col.fi.& in consi.lxxx.colum.ix.& in cõsi.

lxxxv.col.iii.Beltr.in cõsi.cxxxvii.col.i.& seq.uol.i.Rui. consi.cxxxv.col.fi.uol.v.

Limtat tamen Soc.nisi iurans esset inductus falsis suasionibus,ita etiam dicit Bar.in d.l.ii.qd si maior & Ang. ibi col.ii.uer.in eadem gl. In eo etiam ꝙ dicit Soc.ꝙ iuramentum non operatur,'ubi ab errante uel ignorante esset appositum,idẽ uoluit Ang.in d.l.ii.in uer.ibi in eadem gl.Sal.col.v.uer.item potest dubitari. Contrarium tamen uoluit Paul.de Cast.in d.l.ii.uers.septima cõclusio.Alex.in cons.xlii.col.iiii.uolu.i.Ias.in cons.lxxvi.uolu.i.& in consi.cxxxiii.col.v.uol.4. Imol.in d.c.cum causa,col.vii.de emptio.& uend.tenet quòd lęsio ultra dimidiam non remittitur iuramento.

Limita ultra eum hoc,quod dicitur de iuramento,nõ procedere in minore,muliere,& rustico iurantibus , ut uoluit glo.in d.l.ii.& in d.c.cum causam.Barto.in d.l.ii. col. ii.quæro quid si minor.Bal.ibi quæst. ix.Sal.col.iiii. uer.xi.Paul.de Cast.in d.l.pen.& sequen. Abb.in d.c.cũ causa,col.fi.ubi Imol.col.v.& col.viii.Franc.Curt.in consi.liii.col.iii.& seq. Calcan.in cons.xxvii. colum.iiii.Corne.in consi.clxxxix.colum.iiii.uolu.iii.& in consi.xi.col. v.& vii.uolu.iiii.& in consi.clxxix.col.pen.uolu. 4. & in consi.cxxxvi.col.fi.uolu.iiii.& in consi.cclviii.col.penul. uolu.eo.Alexan.in consi.lxxxix.colum. iiii. uol.ii.& in consi.cxxvii.uol.eo.Corn.in consi.cclxxxix.col.antepe. uolu.iii.Ias.in consi.cxxxiii.col. x.uolu.4. Aymo.in consi.cxlii.col.vi.in consi.cxcii.col.ii.Ruin.consi.cxxxv.col. pe.uol.i.Beltrand.in consi.xlvii.col.pen. uolu.ii.& in cõsi.lxxii.col.iii.uolu.ii.& in consi.ccxxxii.eo.uolum.& in consi.xv.col.fi.uolu.iii.& in consi.xcvii. col. iii.uol.eod. & in consi.ccxxv.col.iiii.uol.iii.& in consi.ccxxvi.col.v. uolu.eo.& in consi.ccxci.col.ii.in fi.& seq.uol.iii.& in cõsi.cxxxviii.col.ii.uolu.ii.Idẽ est in homine ualde sene,secundum Beltr.in consi.clxxvi.uol.i.

Fallit , si minor iurasset non uenire contra contractum , nec ratione minoris ætatis , nec alia ratione. Alexand.in consi.xvii.col.i.uolu.iii. Aymo in consi.vii.

col.ii.& in consi.cxi.col.ij.& in consi.cli.col.v.in fi.& cō si.clviij.col.i. & seq. in muliere uero maiore xxv.annis non procedit ista limitatio:ut per Alex.in cons.xlij.col. pen.uol.i.Ias.in cons.lxxvi.uol.i.Contrarium Corn. in cons.cxxiij.uol.iij.Hoc etiam sentit Maria.Iun.consilio cxvi.col.ii.uol.ij. Alio modo limitat Corn.istud nō procedere stante enormissima læsione,& in cós. cclxxxviii. col.antepe.& seq.uol.iij.Franc.Curt.in consi.liij.col.pe. & seq.An autem isto casu peti posit absolutio a iuramē to?uide Imo.in d.c.cum causa,col.ix. An in dubio præsumatur scientia?Beltr.in consi.cxxxviij.col.iiij.uol.ij.Fallit igitur, si iuramentum presumatur dolo extortum Aymo consi. cxlij. col.vi.

Duodecimò limita,ut non habeat locum,ibi quis renuntiat beneficio.d.l.ij. quia renuntians est similis scienti.l.quæritur. §. si uenditor.ff.de ędil. edic. Loffred. in consi.xxv.col.3.Mant.consi.lxxxij.col.ii.Nisi talis renū tiatio processerit ex renuntiatis simplicitate uel facilitate.Nam tunc non presumitur scientia,sed error.Nisi talis renuncians appareat certificatus de beneficio d.l.secundæ,ita declarat Bald.in d.l.ij.uer.4. quæro.Si autem renuntiaret omnibus beneficijs, talis renūtiatio nō porrigitur ad beneficium illius l.Hæc Soc.circa istam limitationem.ultra eū circa istam limitationem, quādo maior renuntiat benefitio d.l.ij.ꝙ per renuntiationem excludatur,hoc nullam habet dubitationem, sed hoc procedit,quando specialiter renuntiatum est beneficio d.l.ij. sed si generaliter sit renunciatū omni iuris auxilio,certè non secundum.Bar.in l.si quis cū aliter,in fi.ff.de uerbo.obli.Bal.in d.l.ij.in v.col.in uer.v.quæro,& ibi Paul. de Cast.in v.col.uer.quinta conclus. Imol.in c. quintauallis,in 24.& xxvij.col.de iureiur. & in c.cum contingat char.xxv.col.ii.eo.tit.& in d.c.cum causa, colū.vj.de empt.& uend.Soc.in cons.xlviij.col.i.uol.4.Alex.in consi.i.uol.vi.ubi plus etiam tenet, ꝙ non sufficiat,etiam si sit dictum,renuncians deceptioni uel læsioni.

Sed contrarium tenet idem Alex.in consi.xlij.columna

na iij.uol.i. Ruin.consil.xvi.uolum.4.Sed Alexand.met consil.cxxvij.uolu.ij.contrarium ait quando dictum esset, quòd renunciabat læsioni uel deceptioni.Sed si minor, uel rusticus, uel mulier renunciarent, renunciatio non operaretur:ut per eundem in d.consi.i.uol.vi.& in cons.xlii.col.4.uol.i.Barb.in consi.lv.colum.fi.uolu.ii.& in consi.xxv.col.vi.uol.i.

Fallit, nisi tales personæ essent certificatæ & renunciarent specialiter dispositione.d.l.ii.Imol. in d.c. cum contingat char.xv.col.ii. de iureiur.& in c.pe.de empt.& uedi.col.vii.Alex.in d.cõs.i.uol.vi. & in cons.xlii.uol.i.uel si tales personę scirent & probaretur eorum scientia, dato ꝙ non essent certificatæ:ut not.Imol.in d.c.cum contingat,in xv.char.col.ii.Sal.in d.l.ii.in vii.q. Alexand.in consi.xlii.col.iii.& in consi.cxxvii.uolu.ii.Soc. in consil. xlviii.col.ii.uolu.4.uel iuramentum, Alexan. consi.xlii. col.iiii.in fi.& antepe.col.uolu.i.& in consi.cxxvii.uol.ii. Sal.in d.l.ii.col.v.uer.Sed ultra attende Soc.in cons.48. col.ii.uolu.iiii. Ista tamen renunciatio reddit contractũ suspectum.Calcan.in cons.lxxxv.col.vi.& tenet decisio Neap.clix.in nou. quòd ista renunciatio non operatur in muliere, minore, uel rustico.

Vltra Soc.limitatur decimotertiò, ut non habeat locum in uendente rem minus dimidia iusti pretii, quando uenditor sciebat uerum ualorem ipsius rei: ita tenet Bart.col.pen.uersi quæro quid si dictum est & Bal.in d. l.ii.col.v.uer.quarto quæro Salic.in iiii.col.in ii.conclusione.Alexan in consi.cxxvii.& in consi.cxxvii.uolu.ii. Barba.in consi.lv.col.fi.uol.ii.& in consi.lxx.col.ii.uolu. iii.Dec.in consi.ccccclxxxiii. Specu. idem tenet in titul. de empt.& uend.§. nunc dicendum, el ii.uer.quid si aliquis scienter.Azo in summa. C. de rescind. uend.uersi. Vel nisi dixerit,col.i.Florian.in l.si seruum,circa fi.ff.ad l.aliquid Ange.in l.si quis non aliter.ff. de uerb.obligat. Barb.in consi.xl.col.pen.uolu.i.Beltrand.in cons.cxliii. col.ii.uol.i.Paris.consi.cxxviii.col.pen.uolu.i. Idem est si adsit clausula ex certa scientia in instrumento. Mant.

consi.lii.col.ii.& seq. Aymo in conf.cli.col.v.& in dubio præsumitur ingnorantia in hac materia læsionis: ita tenet gloss.in l.quisquis,& ibi Bart.Salic.& Paul.de Castr. C.de rescin.uend.Spec.in titu.de empt.& uend.§.sciendum est & restat,uersi.quid si aliquis scienter. Nicol.de Mattar.& Bal.in l.ii.in vi.quæst.C.de rescind.uēd.Ang. & Imol.in d.l.si quis cum aliter. Imol.in c.cum contingat.in xv.char.in i.col.de iuieiur.Abb.in c.pen.in i.colū. in fi.& ibi Imol.col.ii.de empt.& uend.Alex. in consil.i. col.i.uol.vi.Dec.in consi.ccccclxxxiii.Imol.in d.c.cū causa,col.xi.uide Beltr.in cons.cxxxviii col.4.uol.ii.Grat.in consi.lxxi.col.fi.uolu.i.Maria Iun.cons.lxxiii.col.iiii.uolu.ii.Bene uerum est, ꝙ scientia potest ex cōiecturis probari:ut not.Bald.in d.l.ii. uer. Sextò quæro, dum ponit de eo qui coluit terras, & exercuit se in eis.et sequitur Dec.in d.cons. ccccclxxxiii. & presumitur ex uicinitate, ut per Dec.in d.consi.ccccclxxxiii.

Limita hoc quod dicitur de sciente,ut per Imol.in d. c.cum.causa col.ii.

Quartodecimò limita dispositionem d.l. ii.non habere locum in contractu stricti iuris. Barto. in d.l.ii.uersi. quæro tertiò. Bal. col.ii. uersi. vii. oppositione,& in iiii. col.uer.Tertiò quero. Ang.in i.col.in fin.Paul.de Castr. col.pen.uer.in ii.quæst.Salic.ibi in ii.col.in uersic.quæro secundò.Idem fuit de mente Bart.in d.l.si quis cum aliter.ff.de uerbo. oblig.in uer. quero circa primum, & ibi Imol.col. ii.& dicit Ias.hoc ✲ communiter teneri, ut ibi col.pen.ubi etiam Imol.col.iii.idem dicit in dict.cap. cum causa,col.fin.de empt.& uendit. Iaso.in l.i.colū.xx. C.de iur.emphyt.Bene uerum est quòd loco illius remedii alterum competit in contractibus stricti iuris, ut per Doctores suprà allegatos,& per Alex.consi.clxxxix.colum.iiii.uolu.ii.Imol.in cap.cum dilecti,colū.fin.de emptio.& uend.

Decimoquintò limita in creditore uendente pignus ex facultate sibi data ex conuentione, quia tunc debitor uolēs recuperare rem ab eo qui emit a creditore nō

potest

poteſt iuuari remedio d.l.ii.ut declarat Sign.Homod.in conſi.cxxxvii.

Decimoſextò limita,ubi eſsēt decurſi xxx. anni,quia tali remedio tanti temporis ſpatio præſcribitur, Bartol. d.l.ii.colum.i.uer.Effectus. per gloſſ. magnam ibi in d. l.ii.in prin.Bal.ibi col.iii.uer.alii dicunt, ubi dicit,quòd eſt actio ciuilis & perpetua.Ang.clarius d.l.ii.col.i.Cor. in conſi.xvii.col.v.uol.iiii.Ant.de Butr.in conſi.xlv.col. pen.Abb.in d.c.cum cauſa,col.pe.de emp.& uend. & ibi Imol.col. iii. in fi. & ſeq.

Decimoſeptimò limita, ubi dolus ex propoſito inter ueniſſet , quia tunc non habet locum remedium d. l.ii. quatenus diſponit,quod eſt in facultate emptoris,uel rē reſtituere,uel ſupplere iuſtum pretium,quia interueniē te dolo ex propoſito tenetur omninò rē reſtituere: ut declarat.Paul.de Caſt.in d.l.ii.col.i.Itē quatenus requiritur deceptio ultra dimidiam , quia etiam minor læſio ſufficit interueniente dolo ex propoſito,ut ibi per eūdē.

Decimooctauò limita, ut non habeat locum remediū d.l.ii.inuēto poſtea theſauró in re uendita: quia dato ꝙ minor fuerit æſtimatio rei uenditæ propter theſaurum repertum,& infra dimidiam, tamen non reſcinditur uēditio propterea.Aret.in d.l.ſi quis cum aliter, col.xii.ff. de uerb.oblig.Iaſ.In l.iii.§.Neratius col.pe.ff.de acquir. poſſeſ.Pariſ.in conſi.xvi.col.xvi.uol.ii. Quanuis contrarium teneat Ludou.Rom.in d.l.ſi quis cùm aliter , & primam opinionem tenet Imol.in d.c.cùm cauſa,col.fi. Soc.in conſi.xlviii. col.i.uolu.4.

Decimononò limita non habere locum in re pignori data,quam ratione pignoris non poteſt reuocare dominus,quia pignus dedit, per remed.d.l.ii.dato quòd res ſit data pignori pro minori pretio debitori quam ſit æſtimatio rei infra dimidiam , ut per Corn.in conſil.xxviii. colum.i.uol.iii.

Vigeſimò limita non procedere in creditore miſſo in poſſeſsionem rerum debitoris,quia non poteſt retractare alienationem debitoris, etiā quòd in ea ſit læſio ultra dimi-

dimidiam, ut est tex. iuncta gl. in l. in uenditione. §. j. ff. de bon. auth. iud. possid.

Vigesimoprimò limita, non procedere stante perseuerantia uenditionis in contractu, ex qua perseuerātia colligit possit ratificatio & approbatio ipsius, ut not. Deci. in cons. cccccclxxxiii.

Vigesimosecundò limita, non habere locum in pacto liberatorio, ut not. Bal. per illum tex, in l. j. colum. ij. C. de pac. et ibi Ias. col. iii. & idem Bal. in d. l. ij. col. ii. & hoc intellige habito respectu ad rem & ualorem eius, quę restituitur: secus si esset deceptio, etiam ultra dimidiam habito respectu dubii euentus, ut not. ibi Alex. colū. i. & Purpur. in d. l. i. col. iiii.

Vigesimotertiò limita, ubi debitor ex uolūtate creditoris subrogasset unam aliam rem loco primæ datæ in pignus, quia tali casu licèt res data et subrogata loco primæ ualeat minus dimidia re primo loco data, non tamē competit remedium d. l. ii. de rescin. uend. ut est text. in l. si rem. §. satisfactum, in fi. ff. de pigno. act. not. Rom. in sing. cccccclxxi. incip. Ego legi anno.

Vigesimoquartò limita, ut non competat secūdo emptori cui a primo emptore res fuit distracta quia primus uenditor deceptus ultra dimidiam, nón potest agere cō tra secundum emptorem. Bal. in d. l. ii. col. viii. uers. Decimotertiò. Paul. de Cast. ibi col. fi. & Sal. ibi colum. vi. Sed iuxta prædictum thema, sublimita ex mente Bal. & Ias. in l. i. §. si hæres percepto, col. pe. ff. ad Trebel. & Alex. in consi. xcii. col. iii. uol. i. Sed bene primus conueniri potest etiam quòd in alium transtulerit, ut dictum est suprà in xii. ampliatione.

Vigesimoquintò limita, ut non habeat locum in aditione hæreditatis, ut not. Petr. & sequitur Imol. in cap. cum causa, col. fi. de emptio. & uend.

Vltra supra dictas limitationes, est notandū, ꝙ istud remediū. l. ii. nō concurrit cū interdicto unde vi. Rot. in nou. decis. cxvi. Sed bene cōcurrit cum beneficio restitutiōis ī integrū. Abb. in d. c. cū dilecti, de emp. & uē. col. ii.

Item

Item not. quod restituitur res una cum fructibus ad instar redibitoriæ: secundum Bal. in d. l. ii. in fi. & seque. Salic. in i. col. in fi. & seque. Contrarium, Bartol. Cæp. in tract. simul. col. v.

Vigesimosexto limita, nisi uenditor in contractu affirmasset illud esse uerum pretium, & postea iurasset in instrumeto dicta uera esse. Soc. i cos. xlviii. col. fi. uol. iiii.

Vigesimoseptimo limita, si testes deponerent de pretio non excedente summam dimidiæ, sed parum minus & adderent, & ultra quia hoc non sufficit. Alex. in cons. cvii. col. fi. uol iiii.

Vigesimooctauo limita, nam electio datur emptori uel restituendi rem, uel supplendi ad uerum pretium. Gozad. in consi. xliiii. col. ii. Loffr. in consi. xxiij. colu. iij. Aymo in consi. cli. col. j.

Et not. quia in iure conditionali lesio cosideratur ex euentu conditionis. Decis. Neap. clvi. in nou.

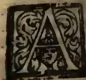
Vigesimonono limita in contrahentibus uerbis geminatis. Aym. in cons. cxiiii. col. fi. & stante consensu geminato. idem in consi. cli. col. fi. Declara, ut per eundem in consi. clx. col. i. & seq.

Trigesimo limita in donatione. idem Aymo in consi. clx. col. i. & consi. cxcii. col. i. & seq. declarat.

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Alienatione prohibita an censeatur iniunctum fideicommissum.

N PER prohibitionem alienationis censeatur iniunctum fideicommissum? considerandi sunt aliqui casus. Nam aut facta est prohibitio alienationis eo casu, quod unus tantum esset uocatus, & simpliciter prohibitus alienari; & quia prohibitio simpliciter facta

cta non ualet,l.filius familias.ff.de legat.i.Talis prohibitio quòd non ualeat, non potest operari fideicommissũ. Soc.in d.§.cohæredes,col.v.Gozad.in consi.cij.col.pen. Gual.in cautel.vi.de uar.tastamen.prescrip.Rui.cõs.xx. col.ij.uol.j.Si uero sunt plures, uel unus tantum, & tũc si prohibitio est facta per uiam conditionis ualet prohibitio.l.quarta.ff.de cond.insti. & nec isto casu fideicommissum inducitur,ut ibi per Soc.Aut per modum dispositionis,& tunc gl.in l.codicillis.§.instituto.ff. de lega.ij. tenet induci fideicommissum in casu alienationis, & ibi Imol.ad hoc not.illa gl.ut singularem.

Sed contrarium Sal.in l.quoties.C.de fideic.Gozad. in consi.cij.col.pe.Paul.de Cast.& Alex.in d.§.diui & in d.§.cohęredes,& sequitur ibi Soc.uol.v.& seq.

Limita tamen, nisi ex uerbis testatoris constaret, alienationis prohibitionem factam fauore uocatorum in dispositione,ut quia mandasset testator alterum alteri cauere de non alienando. iuxta textum in l. peto. §. mater. ff. de legat. ii.& censetur inter eos iniunctum fideicommissum in casu alienationis, uel iuxta text. in dict.§.institutum, quando testator mandasset non alienari, ut res apud uocatos esset, & si alter alienare uellet in alterum alienaret, ut not.Soc.in dict.§.cohæredes,colum.vi.uide eundem in consi.xiij. colum.fi.uolu.iij.Guid.Papæ in consi.cciij. Si uero prohibitio alienationis facta sit simpliciter cum ista clausula, ut res in familia relinquatur:tunc fideicommissum censetur iniunctum in casu alienationis. Alexand. in consi.lix.columnn.ii.uolu.iij.Franc.Curt.in consi.xxij. col.vj.& vij. Gozad. in consi.xxxiiii.col.fin.Beltran.in consi.xv.col. vj.uolum.j.& in consi.clxxiij. colum. 4. uol.iiij.Paris.in consi.lxxxviij.colum.iiij.& sequen.uolu.ii.in consi.xvii. colum.i.uolu.iii.in consi.xviij.col.iij.uolum.iij.Marian. Iun.in consi.cxii.col.i.& seq.uolu.i.& in consi.xcvij.col. viii.uolu.ij.Grat.consi.cvi.col.ij.uolum.ii. Ruin.consil. cxxviii.col.pe.uol.i.& ccviii.col.vi.uol.ii.& cõsi.xxviii. col.fi.uol.3.& cxxxiiii.colum.pen.in fi.uol.eo. Quando

c.2 resultat

resultat simplex fideicommissum in casu alienationis tã tum, Maria. Iun.consi.clxx.col.pen.uol.ii. & per Soc. in d.§.cohæredes colum.vi.& seq.& ita dicit esse intelligenda dicta Alexan.in d.§.cohæredes. qui tenet quod prohibita alienatione cum ista clausula, ut in familia relinquatur, cẽseatur inductum fideicommissum in casu alienationis, non autem in casu quem infra subiiciam. Beltrand.in consi.xv.col. vi.uol.i.Paris.in consi.lviii.colũ.ii. uolu.ii in consi.lxxv.uol.ii.colum.v.Grat. in consil.cvi. colum.ii. uolu.ii.

Contrariũ Gozad.in cons.cii.ubi dicit communem opinionem esse in contrarium . Deci. in consil. xxxviii. Paris.in cons.xvii.col.ii.uol.ii.& col. viii. Paris. ubi dicit esse cõmunem opinionem in cõsi.xxvi.col. iii.uol.i.& in cons.xxx.col.iii.uol.ii.& in consi.xxxii.col.ii. uol.eo.Aymo in cons.cxxx.col.pe.Ruin.cons.cl.col.i.uol.ii.

Limita hoc duobus modis, ut per Gozad. in cons.lii. col.ii.& 3.uidelicet, quãdo est prohibita diuisio inter ipsos de familia: quo casu fideicommissum uidetur simpliciter iniunctũ, ut ibi in ii.col. Et quando per grauatũ est facta institutio extranei, quo casu fideicommissum operatur perinde ac si in uita alienasset, ut ibi.col.iii.

Item inducitur absolutum fideicommissum propter uerba geminata, idem Goza.in consi.clii.col.fi.&col.iii.

Item quartò, quando dictum est, ꝙ unus alteri succedat, ut per eundem col. ii.& iii.in fi.

Item limita ut per ipsum Gozad.in consi. cii.col.i.& seq.Item limitat ut per Ruin.in consi.ccviii.col.vii.& sequen. uol.i.

Item limita ut per Ruin.consi.ci.col. vi.uol.ii.

Item limita ut per eum in consi.124.col.vii.uol. ii.

Item limita ut per ipsummet Ruin.cõsi.col.pe.uol.v.

Non autem inducitur fideicommissum in casum mortis, ut declarat Soc.in l.si cognatis, col.x.ff.de reb.dub.& in cons.xl.col.fi. inter cõsi.Curtii,& in cons. celi.col.iiij. Alex.in cons.lvi.uol.i.Fran.Curt.in cõs.xliij.col.iiij.Soc. in consi.xliii.uol.iii. col.iii.

Si uerò

Si uero alienationis prohibitio facta sit extra familiã, & non cum causa & ratione, ut in familia relinquatur, sed simpliciter facta sit prohibitio alienationis extra familiam, tunc ex mente Din.& Barto.in d.§.cohæredes, ubi etiam Soc.sequitur col.vi.summitur quòd censeatur fideicommissum iniunctum tantum in casu alienationis, non in casu mortis,& tenet Paul.de Cast.in d. §.Diui,& in l.quoties.C.de fideicommis.Soc.in consilio cclj.column.iii.& col.iiii.& in consi.ccxxvii.col.4.& seq. Franc.Curt.in consi.xliiii.col.iiii.in fi.& in consi.lv.colum.ii.& in consi.cxlv.col.iii.Soc.in consi.xlii.colum.iii. uolu.iij.& in consi.lvii. uolu. iii. Dec. in consi. Dcxxvii. Marian.Iun.in consi.cxii.col.i. Ruin. consi. ccxiiii.colũ. penul.& uolu.i.

Sed contrarium uoluit Cuma.Paul.de Cast.& Alex. in d.§.cohæredes.Ioan.Crot.in d.§. diui col.x. Gozad. in consi.cii.col.pen.Si uero alienationis prohibitio facta sit extra familiã,& cum ratione,ut bona in familia relinquantur,tunc Bar. & * omnes in §.cohæredes dicũt induci fideicommissum tam in casu alienationis, quã in casu mortis,& ab ista opinione nemo discrepat.secundũ Io.Crot.in d.§.diui,col.x.& idem sequitur Soc.ex mente Cuma.in l.si cognatis,col.x.ff.de reb.dub. Dec.in cõs. ccclxxxj.col.ii.Soc.in cõs.xl.col.pe.inter cons.Curtii: & idẽ Soc.in cons.ccli.col.4.& Cuma.& Soc.in d.l.si cognatis,col.x.Ias.in cons.xcvi.col.iii.uol.iij. & in cons.ccviii. col.iiii.Maria.Iun.cons.xcvii.col.viii,& seq.uol.ii

Limita,ut per eundem consi.xcii.col.ii. Ruin.consi. cxvii.col.ii.uolu.ii.

Item limita,ut per ipsum Rui.consi.xix.col.ii.& seq. uolum.ii.

Item limita ut per eũ in cons.cxxii.col.ii.uol.ii.Est uerum,ꝙ Soc.in cons.ccxxvii. uidetur tenere,ꝙ Bar.intelligat tantum esse fideicommissum in casu alienationis in §.cohæredes & ita etiã ipse residet, sed hoc non dicit ibi Bar.sed Bar.aliter loquit, ut per Fran.in cons.ciiii.colũ. vi. & idem tenet Dec.in consi.ccclxxxvii. in ii.dubio

Alex.

Alex.in conſ.lvi.uol.i.& in cóſ.xxiii.uol.ii.& Fran.in cõ ſi.54.col.ii.& in cóſ.cxi.col.fi.& in cóſ.cxiiii. col.v.& in conſi.cxlv.col.ii.& in conſi.clxvii.col.i.& ſeq.Soc.in cóſ. xliii.col.pe.uol.iii.Fran.Curt.in conſ. cxiiii. col. vi.& in conſi.cxv.col.iiii.& in conſi.clxi.colum.iiii.Dec.in conſi. Dcxxxv.Gozad.in conſi.lii.colũ.ii.Grat.conſi.cxxxiiii. col.vi.uol.i.Ruin.conſi.cxxviii.col.fi.uol.i.& cóſ.lxxxix. col.iiii.& ſeq.uolu.ii.& colum.vi.& conſi. cxxvii. col. vi. in fi.& ſeq.ubi limitat uol.ii.

Si uerò prohibitio alienationis ſit facta non extra familiam,ſed ſimpliciter, tamen adiecta ſit clauſula per modum rationis : quia uult teſtator bona in familia remanere,tunc Aret.in d.§.coheredes, & etiam Soc.colũ. vii.tenent induci etiam fideicommiſſum in caſu mortis idem Soc.in conſi.xlii.colũ. iii.& ſeq.uolu.iii.& in conſi. vii.eo.uolum.Franc.in conſi.xxii.col.vi.& in conſ.xliii. colum.4.& in conſi.xliiii.colum.ii.Franc.Curt.in conſi. cxiiii.col.v.& in conſi.cxv.colum.iiii.& in conſ.cxvi.colum.i.& in conſi.clxi.colum.iiii.& ſeq & in conſ. clxvii. colum.i.& ſeq.& Soc.in conſi.xl.col.fi.inter cóſi.Curtij & in conſi.xliii.in iii.lib.col.pen.& in conſi.ccli.colũn.vi. & in conſi.ccxlix.col.antep.Gozad.in conſi.cii.col.fina. Dec.in conſil. ccccl xxxi. & in conſil. xxiii. &in conſil. xxxvi.& in conſi.cccxxv.& Dcxxxv.& in conſi.ſequẽ. Ioan.Ant.Alexand.in conſi.i.col.fi.& conſi. xxviii.col. iii.& liii.col.i.& ſeq.Iaſ.in conſi.xcvi.colum. iii.uolu.iii. & in conſi.ccviii.colum.iiii.Gual.cautel.vi. de uariis teſtamen.præcept.

Contrarium,quòd in tali caſu nó cenſeatur inductũ fideicómiſſum in caſum mortis,tenẽt Soc.in cóſ.ccxxvi. et Dec.in conſ.cclxxxvii.in ii.dubio et Dec.in conſ.ccclxxvii.in ii.dubio Alex.in conſ.lvi.uol.i.et in cóſ.xxii. col.fi.uol.ii.Dec.in conſ.ccxviii in ult.dubio.

Tenendo iſtam partem ultimam,poſſet fortaſſe limitari,niſi prohibitio alienationis etiam alia ratione uel cauſa nó ſubiecta, eſſet de per ſe ualida, tũc enim cũ ſub iungitur poſtea,ratio uel cauſa, certè quia nihil operaretur,

retur, nisi importaret fideicommissum, censeretur talis ratio uel causa inducere fideicommissum: quia ratio Soci.in d. consili. ccxxvij. quæ uidetur esse multum ab eo ponderata, est quòd in casu nostro ratio subiuncta potest ualidare prohibitionem nudum, ideo non operatur fideicommissum, secus ergo dicendum esset, ubi prohibitio esset ualida: ut quia testator prouidisset in euentum alienationis cui deberet queri, quo casu prohibitio ualet & est efficax, ut est in causa communitatis, ut not. Doct. Cyn. Barto. & alij in l. quotiens C. de fideicomm. Alexand. in consi. lvij. uolu. ij. & tunc cum aliud operari non posit, debet operari fideicommissum, nisi dicas, quòd operetur tunc fideicommissum, sed in casu alienationis tantum, ut dicebat Socin. in dicto §. cohęredes, limitando secundam conclusionem supra positam.

Secundò limitari posit præcedẽs opinio, nisi in oratione addita esset dictio in perpetuũ, semper, uel in infinitum, ut considerat Ioan. Crot. in d. §. diui col. i. Soc. in consi. xl. in fi. inter consi. Curtij, Ioan. Ant. Alex. in consi. liij. Dec. in consi. xxiij. col. ij. Est uerum, quòd Soc. tenet contrarium in consi. ccxxvij. col. iiij.

Tertiò limita, ubi uerba essent geminata & multum pregnãtia, ut quia diceret nullo iure, causa uel modo alienare posset: quia uult peruenire semper & in perpetuum in liberos suos, ut per Aretin. in l. uentre, col. xvi. uer. dicamus ergo. ff. de acquir. hæred. Dec. in d. consil. xxiii. Si testator dixeri: Volo bona mea peruenire in familia uel in descendentibus, dicitur inductum fideicommissum absolutum. Franc. in consi. cxlv. col. ij.

Item quãdo pręmittit prohibitionem alienationis, & dispositiuè dicit, q̄ uult bona in familia conseruari, inducitur absolutũ fideicommissum. idem in consi. cxlv. col. i.

Item, quando prohibet alienationem, donec & quousq; filij & descẽdẽtes superessent. Dec. in cõs. Dcxxxvii. An prohibitio alienationis censeatur realis, uel personalis, ponit Decis. Neap. cviij. in nou.

Immo

Immo plus uoluit Parif.in confi.xc.col.ii.uol.ii,ꝙ ex eo folo ꝙ teftator alienationem prohibuit,uocauit mafculos ad conferuationem familię, & cenfeatur inductũ fideicommiffum,et per eundẽ conf.xc.col.iii.uol.ii.in cõfi.lxix.col.pe.in fi.& in conf.vii.col.ii. uol. iii.

Idem fi dicat teftator,ꝙ uoluit bona fua remanere in familia.Parif.ipfe in conf.xcii.col.v.uol.ii.

Item,fi dictum fit,ꝙ prohibet alienationem, & uult ꝙ bona uadant de hærede in hæredem,idem conf.xciii. col.ii.uol.ii.in conf.viii.col.ii.uol.iii.& conf. xviii.col.iii. uol.eo.uel de mafculo in mafculũ, ut in confi. liii.col.iii. uol.iii.Idem fi dicat,ꝙ uult bona fua ire de hęrede in hęredem.Grat.conf.xxxi.col.iii.uol.ii.

Tenendo illam opinionem,quod non inducatur fidei commiffum abfolutum propter prohibitionem alienationis , limita nifi ex coniecturis aliud conftare pofsit, Grat.confi.cxxvi.col.i.uol.ii.

CONCLVSIO
Et Regula XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Spolians aliquem uiolenter fua poffefsione, quibus fubdatur pœnis.

NVADENS rem apud alium exiftentem uiolẽter,priuatur dominio,fi erat dominus:fi uerò non dominus, reftituit pofsefsionem unà cum fructibus,& condemnatur in rei æftimatione: ut eft text.in l.fi quis in tantam. C.unde ui.Et fpolians appellatum cenfetur renunciare fuę appellationi.Fel.in c.ex parte, col. iii.de refcrip.

Amplia primò idem effe, fi clericus uel prælatus inuadat rem uiolenter beneficij uel ecclefię fuę, iuxta di-

spositionem l.si quis in tantam, licet per hoc non fiat ecclesiæ preiudicium c.placuit.xvi.q.vj.& infra dicetur.

Secundò amplia, ut priuetur, etiam si putaret hoc sibi licere facere, per text.in §.pen.instit.de ui bono.raptor. per Bart.in d.l.si quis in tantam, colum.pen.uersi.sciendum, & ibi etiam Bal.col.iij.in vii.q. Corn. in consi.158. col.iij.uolu.iiii.

Tertiò amplia, etiam si spoliatus, & eiectus esset prædo. Corn.in d.consi clviij.col.ii.uolu.iiii.

Quartò amplia etiam in hermaphrodito habere locum dispositionem d.l.si quis in tantam, ut not.ibi glo. magna in prin.& ibi Bart.in q.i.& Bal. col.ii.in ii. qō.& Salic.in ii.col.in ii.quæst.

Quintò amplia, ut mulier etiam teneatur, ita tenet in d.l.in gl.magna in prin.& ibi Bart.in i.q.& Bald.in ii. col.in ii.q.Salic.col.ii.in j.q.& idem tenet ibi Odoff.colum.4.in i.q.sed Bald.disput.inci. Accusatus de ui turbatiua, dicit, hoc limitandum, nisi ingrederetur possessionē authoritate decreti iudicis, licèt nulli, & hoc dicit in antepen.col.tamen etiam isto casu contra mulierem locum habere constitutionem d.l.si quis in tantam, tenet Alexand.& dicit * communiter teneri, quòd mulier puniatur constitutione d.legis, in l.iustè, col.ix.de acquirē. posses. Alio modo distinguit Barto.in iii.q.& infra dicetur, & Salic.col.ii.in iii.quęst.

Sextò amplia, idem esse in muliere & rustico, quia & ipsi tenentur constitutione d.legis, ut not. gloss.magna in d.l.in prin.Sed Bartol. tenet contrarium in iii.quęst. dicens, quòd ista conclusio potest procedere, quando inuaderent alienam rem, quo casu istud est contra naturalem rationem: secus si propriam. Ioan.And.in addit.Specu.in titu.de resti.spol.§.i.uer.qui tamen & istam etiam distinctionem facit ibi Iacob.de Butr.quam refert & sequitur Sali.ibi colum.ii.in iii.quæst.& Ang.in l.si plagii. C.ad l.Flauiam.de plag.Alexan.in consi.ciij. col.v.uol. i.Soc.in consi.cxxii.in fi.tenet rusticum excusari a pœna dictæ l.sed opinionem gl.indistinctè tenet Bal.repro

bat

bat autem Bart.in ii.col.in ii.quæſt.& idem tenet indiſtinctè Odoff.col.v.in ii.& ſeq.quæſt.& Andr.Barbat.in appoſt.ad Bartol. in d.l.ſi quis in tantam, & idem tenet Alex.in d.l.iuſte,col.x.ff.de acqui.poſſeſ.Sed poteſt iſto caſu ſaluari iſta opinio,quando feciſſet ruſticus & miles omnem diligentiam in conſulendis peritioribus, & illi conſulti reſpondiſſent licere uel illos conſulere non potuerint:ut dicit Ang.ad intellectum illius glo.in l.ſed ſi lex.§.ſcire.ff.de peti.hæred.& Alex.in d.l.iuſtè,col.ix.& in d.conſi.ciii.col.vi.uol.i.

Septimò amplia,idem eſſe in pupillo non proximo infantiæ,ſed proximo pubertati:ita dicit gl.in d.l.in uerſi. iii.de pupil.& ibi Bart.in iii.col in iiii.q.& Bal.in ii.col.licet dicat opinionem rigoroſam, & eam ſequitur Sal. in iiii.col.q.iiii.& Odoff.

Octauò amplia,idem eſſe in adulto,ut per gloſ.ibi & Bart.col.iii.in iiii.q.& Bal.col.ii.Sal.colū. ii.in iiii.q. Alexan.in l.iuſtè,col.ix.& ſeq.ff.de acquir.poſſeſſ.& licèt gl. in c.i.de dol.& cont.teneat contrarium,tamen iſtam opinionem ſequitur ibi Abb.col.iii. An autem reſtitui poſſit,uide ibi Bart.& Abb.ubi ſupra,& Alexā.in conſi.ciii. col.i.& col.vi.uolu.i.

Nonò amplia ut etiam filius patri, & libertus patrono illa conſtitutione l.ſi quis in tantam,condemnentur ut dixit glo.magna in d.l.& ibi Bart.in iii.colum.in uer. quid conuerſo.& ibi Salic.col.iii.in v.quæſt. uer. quærit glo.quid econtra.

Decimò amplia,ut etiam pater pro filio de peculio, & dominus pro ſeruo noxaliter condemnentur & in ſolidum,pro quo ad eos perueniſſet,ut not. glo.magna in uer.quinto,an dominus,& not.Bart.colum.iii.uer.quæro an dominus,& Salic.col.iii.in vi.quæſt.& Odoff.in v. col.in fi.& ſeq.tamen ex dictis Bar.ibi, & ex dictis Ang. in i.col.uidentur inferri, quòd de peculio aduentitio patre non teneatur: quia alienatio in prejudicium patris uidetur eſſe prohibita,& propterea in peculio aduentitio non priuaretur filius proprietate , nec uſufructus

 quia

quia patri debetur,ut latè per Bart. in l.si finita. §.si de uectigalibus.ff.de dam.infect.

Vndecimò amplia,etiã si inuasio facta sit dolo, & sic non modò quando putabat sibi licere inuadere,sed etiã si dolo,ut not.gl.in uers.Nonò reprobata opinione Placēt.ut ibi per eam.eandem opinionem tenet ibi Ang.colũ.i.& Sal.q.xij.Azo in sum.in tit.Vnde vi.col. pe. Cor. consi.ccvij.col.fi.uolu.ii.tenet ꝙ dicta lex locum habeat siue dolo facta sit inuasio,siue non.

Duodecimò amplia,etiam si possessor non fuit admissus,uel suspicans se posse repelli,non accessit ad possessionem,glo.in d.l.si quis in tantam,in x.q.& Bart.ibi colum.pen.Marian.Iun.consi.xviij.col. iij.uol.ij.Salice.in xiij.quæst.& seq.ubi intelligit uerum hoc ultimum,quãdo eo animo accepit inuadens possessionem,ut sit rediret primus possessor eum non admitteret, sed eijceret uel repelleret.Contrarium,Marian.Iun.consi.xviij.colum.iij.uol.ij.Idem dicendum est in eo qui clam ingreditur alterius possessionem uacantem,ut tenet Salice.in pen.col.in ij.quæst.& Odoff.col.ii. glo.in iij. parte in ij. quęst.Bart.ibi col.fi.Bal.ibi.col. iii.& vj.Iason. in l.clam possidere.§.qui ad nundinas.colum.vj. ff.de acquir.possess.Corn.in consi.ccvii.colum.pen.& fin.uolu.ii.Paul.de Cast.in consi.cccxcix.col.fi.uolu.i, Soc.in consi.cxxij.colum.fina.uolum.iiij.Alex.in consi.lxiiij. col. fi. uolu.iii. sentit contrarium.

Decimotertiò amplia,ut procedat ista lex,quę principaliter facta est propter res mobiles,ut apparet ex tex. & not glo.in ij. sui parte,Bald.in iij.quæst.in fin.Salicet. in iiij.columnn.in i.quęstio.secundæ partis,in immobilibus,ut not.gloss.in ii. sui parte principij. Bart.in iii.opposit.& in pen.colum.Salic.in iij.opposit.& in vi.columna in ij.quęst.Odoff.in ii.& vii.colum.Azo in sum.titu. Vnde vi,col.pen.

Decimoquartò amplia,ut procedat in iuribus incorporalibus,ut in iuribus prędiorum. urbanorum uel rusticorum,ut locum habeat, & si non directa, saltē utilis

con-

conditio ex diſpoſitione d.l.ſi quis in tantam, ut per gl. in ii.parte,& Bart.ibi col.pen.Ang.col.ſ. & Salic.col.iiij. in ij.q.ii.partis.

Decimoquintò amplia, ut in iuribus præbendarum etiam procedat d.conſtitutio.l.ſi quis in tantam,ſaltem ratione utilis conditionis,ut not.gloſ.in d.l.in ii.parte. Bal.in iiii.Sed Sal.in iiii.colum. in iii.quæſt. tenet in iuribus præbendarum locum habere,etiam dirrectam con ditionem d.l.facit gl.in c.i.de dol.& cont.Caſſa.in conſuet.fol.ccxv.col.ii.

Decimoſextò amplia,in ſeruitutibus perſonalibus,ut locum habeat directè conſtitutio & pęna d. l. ſi quis in tantam,ut not.gloſſ.in d.l.in gloſſ.magna in ii. parte & Bart.ibi col.pen.Bal.in iiii.colum. Salic.colum.4.uerſ.& quæro.Odoff.col.vii.& colum. viii. dicit etiam huius.l. prouiſionem competere conductori ad longum tempus & iſta procedunt in habentibus ſeruitutes perſonales uel reales,ut dominus uel alter inuadens condemnetur pœna dictæ l.

Decimoſeptimò amplia, ut etiam ipſi qui habet tale ius ſeruitutis realis uel perſonalis teneantur & condem nari poſsint pęna d. l. ſi quis in tantam, ut puniatur il la conſtitutione ſi rem alienam inuadant,dato quòd in ea ius habeat,& ideò ſuperficiarius, emphyteuta, & ſimiles pęna illius.l.tenentur, ſed iſti puniuntur in amiſſione illorum iurium,non in rei proprietatis æſtimatio ne ſi inuadant ratio iurium eis competantium , ſecus ſi etiam ratione proprietatis rei,ut not.gloſſ.in dict.l.ii.in ii.parte.Bald.in iiii.colum.Salic.colum.iiii.Bald.col.pen. & ponit Corn.in conſi.clviii.col. ii.& ſeq.uolu.iiii.Et lĩcèt glo.in iiii.parte in glo.magna teneat, quòd illud ius quod perdit eiiciens acquiratur proprietario, contrariũ Bartol.in ſi.colum.ſi.quæſt.ubi etiam Ang.& Salic.colũ. penul.in fin.

Decimooctauò amplia,ut etiam in feudis locum habeat iſta conſtitutio, & etiam feudatarius puniri poſsit conſtitutione d.l.& etiam agere,& ita tenet gloſſ. in d.l.

in gl.magna in ii.parte, & Bart.in l.si finita.§.si de uecti-galibus.ff.de dam.infec.Bal.in l.pen.C.si a non compe-ten.iud.in prin.Salic.in d.l.si quis in tantam, col.4.in v. q.Alex.in d.§.si de uectigalibus.col.xii.Corn.in d.cósi clviii.col.iii.uolu.iiii.Cui autem applicetur istud feudũ, an domino,an eiecto?uide post Bart.& Alex.etiam apo stil.ad Bart.ibi Andre.Pom. & Curt. in tract.feud.in v. par.col.vii.uide omnino Gozad.in cons.i.col.vi.Et quid si dominus eiiciat post mortem uasalli?uide Zas.in xi.có si.uol.i.& in xii.consi.uol. eo.

Decimononò amplia, etiam domino inuadente rem propriã alteri cómodatam uel locatam post interuersã possessionem per conductorem,commodatariũ uel depositarium,ut not.gl.magna ibi in d.l.ii.in ii.parte.Sal. in v.col.in vi.q.& Bart.ibi.col.pen.remittendo se in hoc ad gl.Bal.in iiii.col.in fi.in iii.q.in fi.

Limita,nisi in continenti post interuersam possessio nem deiiciat,ut ibi per Sal.in vi. q.

Vigesimò amplia,ut expulso cómodatario, deposita-rio uel conductore,domino acquiratur beneficium d.l.si quis in tantã,qui dominus possidet,ut no. gl.ibi & Bar. suprà alleg.nisi deiiciantur post interuersam per eos pos sessionem, & Bal.col.iiii.in fi.in iii.& 4. in fi.

Vigesimoprimò amplia,ut habeat locum in recupera tione rei suę factę a fure,ubi peruenit ad locum destina tum.gl.in d.l.in gl.magna in ii.part.& Bart.sequitur in pe.col.remittendo se ad gl.Bal.in antep.,col.in fi. in.iiii. q.Sal.autẽ aliter distinguit,aut in continenti, & licitum sit,aut ex interuallo & non liceat.

Vigesimosecundò amplia,ut etiam locum habeat,ubi quis inuadit rem sibi obligatam uel sibi ut debitam, ut not.gl.magna ibi in ii.parte.Bart.ibi colum.pen.Bal.col. pen.in vii.quæst,Salic.col.v.q.x.& istud colligitur ex gl. quam ibi Bart.sequitur in l. si pœnę. ff. de cond. indeb. & declarat Alex.ibi Christoph.de Castil.Fulg.& Iason ibi.Bene uerum est,quod agi potest constitutione Diui Marci uel conditione sine causa,& ubi agendo ex aliqua

ista-

istarum ll. esset consequutus, non posset agi beneficio d.l.si quis in tantam, nisi in eo quod excedit, ut ibi per glo.Bar.& Bald.

Vigesimotertiò amplia, etiam si inuadens rei possessionem accipiat ut eam sibi habeat in pignus uel in solutum ut not.gl.ibi in gl.magna in ii.parte & Sal.col.v.in xi.q.Barto.in l.cum creditor.ff.de furt.

Vigesimoquartò amplia, ut procedat etiam econtra, quia si dominus rem suam apud creditorem existētem & pignori datam inuadat, punitur constitutione d.l.si quis in tantam, ut not.gloss.magna ibi in ii.parte in ult. q.secundæ partis.& Bart.colum.pen.in fin. in ult.q.secūdæ partis.Bald.colum.pen.in ult.q.d. secundæ partis.Salic.col.vi.in xiii.q.

Vigesimoquintò amplia, etiam si inuasio sit ante litē uel post, etiam ante sententiam uel post, ante tamē exequutionem.glo.magna in d.l.in tertia parte in princi. Bart.in fi.colum.in i.q.iii.partis.Bal.col.i.& col.v.Salic. col.vi.in i.quęst.Odoff.in ii.& viii.col.in fin. & seq.Azo in summ .in tit.Vnde vi.col.pen.De ingrediente autem possessionem uirtute iudicialis decreti, uide glo.Bartol. Bal.& Salic.ibi.

Vigesimosextò amplia, ut exacto usufructuario uel proprietario utrique competat beneficium d.l.si quis in tantam, quando habeat animum utrunque eiiciendi, glo.in d.l.in glo.magna in iii.parte.Bart.colum.fin. tenet contrarium, dicens quòd soli expulso quæritur actio, non alteri, & contra gl.tenet etiam Bal.ibi col.fi.Ange.etiam in fi.d.l.tenet contra glo.& Odoff. col.pen.tenet quoque contra gl.& idem Azo col.fi. quod est uerū in re immobili, secus in re mobili, in qua unius eiectio alteri affert beneficium d.l.si quis in tantam. Declarando ut per Odoff.& Azo. in locis supra allegatis. Sali.autem col.pen.saluat glo.ubi eiiciens credebat eiectum solum possidere, & habeat animum in totum eiiciendi, & totū uoluit sibi occupare.

Vigesimoseptimò amplia, etiam si pro parte dominus

rem pro parte suam ; & pro parte communem inuadat. glo. in d.l. in gl. magna in iiii. sui parte in iii. q. Bar. sequitur col. fi. in pen. q. Sal. col. pen. Bal. col. fi. Iac. Butr. ibi. & Alex. in consi. ciii. col. v. in fi. & seq. uol. i. Paul. Picus in l. in iiii. col. lvi. ff. ad l. falcid.

Vigesimooctauò amplia, ut detur hæredibus ista constitutio seu pęna, ut no. gl. magna. in iiii. parte, & contra hęredes in eo quod ad eos peruenit, ut ibi per gl.

Vigesimononò amplia, et si restituat ante litem cōtestatam inuadentes, quia non per hoc euitant pęnam d.l. ut not. gl. ibi in iiii. parte, & Sal. col. fi.

Trigesimò amplia ut etiam alio inuadente de mandato meo, uel ratificatione facta ex dispositione d. l. si quis in tantam: ut ibi per Odoff. col. vi.

Trigesimoprimò amplia, etiam in prodigo, ut dicetur in tertia limit.

Trigesimosecundò amplia, ut competat conditio d.l. etiam ei qui missus est in possessionem causa rei seruādæ ex secundo decreto. Odoff. ibi col. viii.

Trigesimotertiò amplia, idem in eo qui missus est in possessionē ex carboniano edicto, ut ꝑ eundē ibi col. 8.

Trigesimoquartò amplia, etiam in capiente equū pascentem in pascuis, quando per alium possidebatur, ut dicetur in xiii. limitatione.

Trigesimoquintò amplia in legatario, qui post apprehensam possessionem per hęredem, rei legatę possessionem inuadat. l. non dubium. C. de legat.

Trigesimosextò amplia, ut ista pęna procedat etiā de iure canonico in rebus priuatorum. ca. i. & ibi Doctores de dol. & contum. Soc. in reg. ccxcii.

Trigesimoseptimò amplia, etiam non interueniente dolo, sed lata culpa. Alex. in consi. lxiiii. col. fi. uol. iii.

Trigesimooctauò amplia, ut etiam per modum replicationis opponi possit de pęna d.l. si quis in tantam, per spoliatum uiolenter, ut quia petenti se restitui obiiciatur defectus ꝓprietatis notorię, nam ipse spoliatus replicare potest, ꝙ ipse inuadens cecidit ab omni commodo

suæ proprietatis per inuasionem, ut uoluit ibi Angel. & fuit de mente Bal. in l.i.circa fin. C. de appellat. & sequitur Claudius in uulgato. §. nihil commune, col.ii. immo si secundò possessio per primum spoliatum sit recuperata uiolenter a domino, spoliatus recuperãs põt agere ad pęnam dictę l. ut primus occupator pro omni dicatur ommisisse proprietatem Abb. in consi.ci.col.iii.uol.i. Cõtra istam opinionem uidentur tenere Domini de Rota decis. cccxciii. circa.fi. in nouis.

Trigesimononò amplia, ut etiam si dominus non possideat, tamen incurritur pęna. d. l. si quis in tantam, ut per Calcan. in consi. xx. col. fi.

Quadragesimò amplia, etiam stante iudicis decreto inualido. Soc. in consi. clviii. col. v.

Primò limita, ut non procedat in furioso uel mente capto inuadentibus, ut no. gl. magna in i. parte Bart. ibi in iii. col. Bal. in ii. col. in fi. in vi. q. Salic. in iii. colũ. in vii. q. & Odoff. col. xv.

Secundò limita, ut non procedat illa pęna in pupillo proximo infantiæ inuadente, ut not. gl. magna ibi. in i. parte. Sequitur Bar. ibi col. iii. Bal. col. ii. Salic. col. ii. in 4. q. & Odoffr. colum. v.

Tertiò limita in ꝓdigo, ut no. gl. magna in d. l. in prima parte, & idem sentit Bart. in l. si curatorem habens C. de restit. in integ. minor. Sed idẽ Bar. ubi Paul. de Castro & Ias. col. vii. in l. is qui bonis. ff. de uerb. oblig. tenẽt contrarium, quòd imò teneatur constitutione d. l. si quis in tãtam, & Bal. ibi col. ii. in fi. dicit, Doctores reprobare gl. Idem tenet Sal. contra gl. in iii. col. in viii. q.

Quartò limita, ut non teneatur pater filio, nec patronus liberto pęna illius. l. ita gl. magna i i. part. & Odoff. in vi. col. in fi. & idem Salic. col. ii. in v. q. Bart. autem tenet opinionem gl. ubi diceretur dolo partem inuasisse, secus si culpa, ut ibi per eum, & idem dicit Ang. col. i. licèt illa distinctionẽ uideatur impugnare Sal. ex mẽte Cyn. Bal. autem in ii. col. tenet indistinctè & partem & patronum teneri constitutione d. l. ut ibi per eum.

Quintò

Quintò limita, quia non tenetur pupillus uel adultus propter inuasionem factam per tutorem uel curato rem glo.magna ibi in prima parte.Bart. in iii.colum.Salic.in iii.colum.in xi quęst.Abb.in ca.i. colum.v.de dol. & contum.

Sextò limitatur,quia ecclesia non punitur pœna d.l. si quis in tantam, per inuasionem prælati:ut not.gl.magna in d.l.nisi fiat communicato consilio totius capituli,& ita etiam tenet Bart. in iii.col.Bal. col.iii. Salic.colum iii.xi.quæst.Odoffr.col.vi.et Felin.in c.nouit,colū. ix.de iudit.Est uerum,quòd Abb.in d.c. i.col.v. et seq. de dol.tenet contrarium, quòd etiam communicato cō silio inuadendo prælatus non faciat ecclesiam incurrere pęnam d.legis,et idem uidetur uelle glo. in c.placuit xvi.quæst.vi.in uerbo detrimentum.Tamen Imol.in d. c.i.sequitur * communē opinionem.Soc. in reg. ccxcii. in ii.fallen.Et tenendo primam opinionem, idem esset, si capitulum ratum habuisset prælati inuasionem factā nomine ecclesiæ,ut per glo.in c.ii.de ordine cognitio.Bene uerum est,quòd si esset res inuasa de mente tantum prælati,ipse prælatus priuaretur fructibus dictæ rei sua uita durante,ut per Abb.in d.c.i.de dol.& contum.Soc. in reg.ccxcii.in fall.i.

Septimò limita,nisi inuadēs iusta ex causa credat uel possessionēm uacare, uel se possidere.glo. magna in d.l. Bart.col.iii.circa fin.Bald.col. iii.in vii. quæstio. Salic.in iii.col.in xi.q .Soc.in cons.cxxii.col.fin.uol.4.Ang.col.ii. Et propterea dicitur,quod ratione præsumptionis excusatur quis a pęna d.l.si quis in tantam Innoc.in ca.cum ex officii,de test. Bald.in auth.licētia,in fi.col.C.de epis. & cler.Cæp.in consi.iiii.in fi.Hipp. in sing. clxvii.Soc.in cons.cxxxi.colum.iiii.Secus autem si crederet rem suam quia non propterea excusaretur.Bart.in l.sequitur. §.si fundum.ff.de usucap.

Octauò limita, ut pęna illius l. non procedat in magistratu,tenet glo.ibi in i.parte.Bart.in pen.col. ibi in fi. quæst.primæ partis.Azo in summ.in tit.unde vi.col.pe.

Odoff

Odoff.col.vi.Ang.col.i.post glo.Salic.colum. iii. in xvi. quæst.primæ partis.ubi limitant in eo,quod facit magistratus ratione officij & tanquam officialis, secus si tanquam priuatus.

Nonò limita,quia in iuribus incorporalibus non habet locum directa conditio d.l.ut dictum est in xv.q.

Decimò limita,ut non habeat locum in inuasione rei suę facta per dominũ alteri locatæ,commodatę, uel depositæ,nisi a detinente interuersa sit possessio, ut not. glo.ibi in ii.parte in iii. quæst.Bart .in pe.col.Bal.col.iiij. in fi.& seq.Salic.in iiij.col.in vi.quæst.Odoff. col.vij.Io. Andr.in addit.Spec.in titu.de restit.spoliat.§.i.uersi.qui tamen Soc.in consi.cxxxj.in iiij.colum.Bal.tamen in d. l.col.i.tenet quòd licèt non restituatur ad possessionem tamen restituitur ad statum.

Vndecimò limita, quia etiam expulso commodatario,depositario,uel conductore per extraneum, ipsis sic expulsis non cōpetit beneficium d.l.si quis in tantam,ut not.ibi gloss.& Bart.supra allegati in præcedenti limita. Bald.in v.col,Soc.in consil.cxxij.colum.i. uolum. iiij.& idem Odoff.col.vij. ubi idem dicit esse in eo,qui mittitur in possessionem causa rei seruandæ,uel ex causa dãni infecti,si non habet nisi primum decretum ex carboniano edicto:secus tamen &c.ut per eum.Tamen potest sublimitari ista limitatio,ut dictum est in prędedẽti ex mente Bal.in d.l.col.i.

Duodecimò limita,ut nõ habeat locum in domino recuperante rem suam a fure, ut per gl. magnam in d. l.in ii.parte,& Bart.col.pen.Bal.colum.v.in iiij.q.Salice.colum.v.in vij.quæst.

Decimotertiò limita,ut non habeat locum in capiente equum soliuagum in pascuis,ut not.glo.ibi in ii.part. Sali.col.v.in viij.quæst.Odoff.colum.viij. Certè intelligenda est ista limitatio secundum glo quando credebat suum,uel si sciebat alienum,possessio non erat apud dominum,ut per Bart.hic.col.pen. Bald.in d.l.colum.v.& Ang.ibi col.ij.& Ang.in l.iij.§.Nerua.ff.de acqui.posse.

ubi

ubi etiam Imol.Alexand.& Iaso.

Decimoquartò limita, ut talis conditio d. l. si quis in tãtam, competat uni possidenti. Vnde, si essent tres, quorum alter habere possessionem, alter detentationem, alter proprietatem, dicta pęna competeret uni possidenti & nõ daretur uni detinẽti, nec ꝓprietario, ut no.gl.magna ibi in ii.part.Bar.ibi col.pe.Bal.col.v.in v. q.Sal.col. v.in ix.q.Soc.in consi.cxxii.col.i.& seq.uol.iiii.

Decimoquintò limita, stãte iudicis decreto quis nõ incurrit pęnam d.l.gl.ibi in iii.part. Bart. in i.q.iii.partis. Bal.ibi col.v.circa medium & in fi. illius col.

Decimosextò limita, stante pacto, quòd liceat ꝓpria authoritate rem capere, ita dicit glo.in d.l.in iii.parte in v.col.in ii.q.Ang.col.ii.Sal.col.i.in i apposit. Barto. in l. cum creditor.ff. de furt.& est test.in iii. C. de pignor. & ibi not.Bart.Soc.in consi.cxxxi.col. iii. & in ult. xxxiiii. in iii.limit.bona glo.in l.extat, in gl.in uerbo sine ullo.ff. quod met.cau.

Decimoseptimò limita in Iudæo possidente Christianum mancipium.gl.ibi in iiii.par.in uerbo. Item si Iudæus & ibi Bal.col.fi.& Sal.col.pen.

Decimooctauò limita in spurio possidente hęreditatem, cuius non est capax. Bal. ibi col.fi.

Decimononò limita in seruo per dominum possesso, qui se pro libero contendit, ut not.gl.ibi in gl.magna circa.fi.Ioã.Andr. in addit.Spec.in tit. de resti.spol.§.i.uer. qui tñ.Sal.col.fi.Odoff.col.etiam fi.Imo etiã esset in causa possessionis libertatis, ut dicit gl.ibi, & sequitur Sal.colũ.fi.licèt Iac.de Butr.contrarium tenuerit.

Vigesimò limita, quia inuadens non priuatur actione, quę competebat ad pęnam occasione illius rei, per tex.in l.qui uas, in prin.ff.de furt.& not.Bart.in l.si quis ad se feudum col.pe.in fi.C.ad l.Iul.de vi.in ult.apposit. Sal.col.i.in viij.opposit.

Vigesimoprimò limita in milite, rustico & muliere inuadentibus res suas, iuxta distinctionem Bar.de qua diximus supra in viij.ampliatione.

Vigesi-

Vigesimosecundò limita in creditore debitorem capiente, ubi debitor cum re debita auffugerat, ponit gloss. magna in ij. part. & in fi. Sal. col. iiij. q. xij. Soc. in reg. 34. in prima limit. in gl. in l. extat, in gl. in uerbo sine ullo. ff. quod met. cau.

Vigesimotertiò limita, quòd amittat dominium non ipso iure inuadens, sed per sententiam, ut not. gloss. magna ibi in iij. parte. Bal. col. i. & penu. Ang. circa medium colum. fin. Sal. col. i. in vj. apposit. & in pen. col. in uer. tertiam partem. Odoff. col. pe. in prin. Azo in sum. in tit. un de vi. col. pe. Rui. consi xlij. col. iij. uol. iiij. Adeo quòd inuadens uiolenter potest opponere exceptionem rei iudicatæ super dominio, etiam aduersus petentem restitutionem, quia licèt ipse ueniat priuandus, tamen nō fuit priuatus ipso iure per inuasionem, ut per Alex. contra Ange. in l. naturaliter. §. nihil commune, in vii. & viij. col. ff. de acquir. possess. Rui. cons. xlij. col. iij. uol. iiij. & cons. 43. colum. v. uolu. eod.

Vigesimoquartò limita, quando expulsus incontinenti expulsorem suum eiiceret. l. iij. §. cum igitur. ff. de ui & vi arm. in l. si quis ad se fundum. C. unde vi. Alex. in apostil. ad Bart. in d. l. si quis in tantam.

Vigesimoquintò limita in nocturno depopulatore, quem & occidere & persequi licet. l. i. quādo lic. uim per seq. Soc. in d. reg. xxxiiii. in ii. limit.

Vigesimosextò limita in legatario, qui rem legatam apprehendit propria authoritate ante aditam hæreditatē, uel post aditam ante apprehensam possessionem: ut not. gl. in l. non dubium. C. de leg. & sequūtur ibi alij; & per Soc. in reg. xxxiiii. in ult. limi. gl. in d. l. extat, in gl. in uerbo sine ullo. ff. quod met. cau.

Vigesimoseptimò limita in condemnato ad soluendum coacto soluere, quia talis solutio sic uiolēter extorta, nō reuocatur, ut est tex. in l. fi. §. fi. ff. quod met. cau. & ibi Oldra. ponit, reprobata gl. quę aliter tenet, & idem tenet Rom. in sing. ccccccxxx. & sequitur Alex. in apost. ad Bart. in d. l. si quis in tantam.

Vigesi-

Vigesimooctauò limita, quia si alius pro alterius debito uiolenter exigeret, pęna quadrupli puniretur & non pœna d.l.si quis in tantam.authen. & omnino, ubi gl.& Bal.C.ne xv.pro marit.& ponit Alex.in appost.ad Bart.in d.l.si quis in tantam.

Vigesimononò limita iusta causa interueniente, ut quia nõ aderat iudicis copia, uel quis non posset alio mõ rem suam consequi. Innoc.in c.olim, de restitu. spoliat. Odoff.in d.l.si quis in tantam, col.ix. Abb. in c. i.ubi et Ioan.And.sentit de dol.& contu. Signorol. Homod.in consl.lxxv.nu.14.Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.si quis in tantam. Appostillator ad Abb.in c.qualiter & quãdo, de accusat. Ruin.consi.xliij.col.v.uol.iiij.

Trigesimò limita, ut non procedat in filio apprehendente aliquam rem hæreditariam, etiam uiolenter pro sua legitima, ut per Paul.Picum in repeti.l.in quartam, fol.lxxxvj.ff.ad l.falc.

Trigesimoprimò limita, si per inuasionem uiolentem possidens non priuaretur possessione, ut ibi per Paul. Picum colum.lvij.

Trigesimosecundò limita, ubi æquè probaretur possessio eiecti, & inuadentis.

Trigesimotertiò limita quia si retinet ciuilem, potest expellere naturaliter possidente, secundum Soci.in consi.cxxii. col.ij.uolu.iiij.

Trigesimoquartò limita, ut non procedat domino directo inuadente rem datam in feudum post mortem vasalli. Zas.in xi.consi.uolu.i.& in consi.xii.uolu.i.

Trigesimoquintò limita, si nõ datur copia iudicis, qui possit addiri. Felin.in c.ii.col.fi.de sponsal.

Trigesimosextò limita, nam ista pęna nõ exigitur in foro cõscientiæ.idem Fel.in c. audiuimus, col.i.& seq.de simonia.post Ant.de But.in c.j.de dol.& cont.

Trigesimoseptimò limita, quia ista pęna non conuenit misso in possessionem ex primo decreto. Afflic.super const.fo.clxxxiij.col.i.in fi.& seq.

CONCLV-

CONCLVSIO
Et Regula XXXIX.

ARGVMENTVM.

Testes post didicita testificata, super eisdem capitulis, uel directò contrarijs examinari haud quaquam possunt.

VBLICATIS attestationibus nec illi nec alij testes super eisdem capitulis uel directo contrarijs produci possunt, c. fraternitatis, de testib. & c. intimauit, authen. at qui semel. C. de probat. & in corpore unde sumitur, in §. quia uerò in authē. de testib. collat. vii. Specu. in ti. de testib. §. satis utiliter, per tot. Istud habet locum etiam inter laicos. Guid. Papę in consil. xxxv. & per eundem sing. cviij. sed super nouis. & qui dicātur noui, & qui antiqui, uide Maria. in d. c. fraternitatis, col. vi. cum pluribus sequentibus.

Amplia ēt, si is qui habet examinari sit bonæ opinionis & sanctę uitę, & ꝙ non sit uerisimile quod patiatur se subornari: ita tenet Bal. in c. iurauit, col. ii. de probat. refert & sequitur Iasi. in l. iubemus. C. de iud. col. pe. uer. ego autem pro ueritate. Tamen dubito de ista ampliatione, quia licèt stante conuentione, quòd noui, testes non possunt produci, fallit, ubi adest legalitas maxima testiū producendorum. Alex. in d. l. iubemus.

Item licèt coniunctus pro consanguineo non faciat probationem semiplenam, fallit, ubi esse testis cōiunctus uir multę sanctitatis, ut per Iasi. in repeti. l. admonendi, colum. lxxiiij. ff. de iur. iuran. Item quantum operetur legalitates personæ, tradunt Iasi. in d. l. iubemus, colum. penul. & fin. C. de iudic. et Fel. in c. ij. colum. v. de proba. & dicetur in limitat. & propterea cōtra istam ampliatio

nem tenet Hipp.in l.i.§.si quis ultrò,colũ.iiij.ff.de quęstio.Marian.in cap.fraternitatis, col.pen.& fi. in liiij.casu de testib.

Secundò amplia hoc procedere, ubi etiam agitur de æquitate. Aret.in c.cōnstitutis,in fi.de testib.Alex.in cõsi.lxxxiii.col.fi.uol.iiii.& fuit de mẽte Bart.in extrauag. ad reprimendum in uerb.figura, col.fi. Roma.in cõnsil. ccccixxix.Petr.de Anch.Ioan.de Lignano, & Ioann.de Imol.in cle.sæpe,ubi etiam Georg.Natta in §.quæ omnia,col.xxix.& seq.de uerb.signifi. Card.in cle.i.de test. Aret.in d.c.fraternitatis,col.viii.

Tertiò amplia, ut non posit etiam uti productione facta per aduersarium post suam publicationem, ut uelit testes examinandos pro parte aduersarii pro se producere circa alios articulos,ut not.Aret.in ca. de testib. col.i. de testib. per illum text.uide ibi Felin.in ii. notab. Contrarium tamen tenet Maria.in d.c.fraternitatis, in iii.col.in xliiii.fall.

Quartò amplia,si publicatio non sit facta, sed aliunde didicerit pars testificata.Ioã.And.in d.c.fraternitatis Bart.in d.§.quia verò,& in auth.atqui semel.Marian.in d.c.fraternitatis,col.xii.Limita ut per Maria in xv.colũ. Amplia etiam si loquutus sit cum teste examinato.Fel. in c.præterea,col.fi.de testib.cog.

Quintò amplia, quia non solum in eadem instantia causæ principalis post didicita testificata testes non possunt examinari,sed etiã in causa appellationis,& hoc de iure canonico est clarum per cle.ij. de testib.quod procedit etiam de iure ciuili,ut latisime prosequitur Maria. in d.c.fraternitatis,col.xxv.& seq.de testi.& etiam Are. ibi col.iij.Fel.col.ij Lanfran.in c.quoniam contra col.x. de probat.in §.testium depositiones,ubi de * communi opinione Bouer.in uerbo testis sing.xxvij. Oldendorp. in ii.thom.in libello iuris & æquit.fo.lxxv.

Sextò amplia, ꝙ etiam singularis successor nõ potest testes examinare,ubi dicta testium fuerunt publicata & didicita per autorem.Alex.in consi.lviij.uol.ij.

Septimò

Septimò amplia, etiam si Christianus testis publicatis attestationibus contra Iudæũ produceretur, ut per Bonif. Vital. in cle. ii. col. ii. de testib.

Octauò amplia, nam etiam in causis summariis idem, et per Imol. in d. cle. sæpe, col. xxvii. Apostillator ad d. c. fraternitatis, in princ.

Primò limita, ut illud ꝓcedat, ubi testes sunt ritè examinati, secus si non ritè fuissent recepti uel examinati, per tex. arg. sumpto a contrario sensu in d. clem. ii. de testib. ita tenet Maria. Soc. in d. c. fraternitatis, co. iiij. & seqũ. de testib. & est gl. in d. cle. ii. in uerbo rite, & gloss. in c. cum causam, in glo. fi. in fin. de testib. Bart. in auth. atqui semel, circa fi. de testib. in l. qui per salutem. ff. de iure iurand. Bart. in d. §. quia uerò, in auth. de testib. colũ. iij. Bal. & Nicol. de Matt. in l. si quis testibus C. de testib. in i. col. in fi. & seq. l. per hanc. per Bal. in pe. col. in princ. de temp. appellat. Ang. in d. §. quia uerò, col. iii. uer. item oppono. Ioan. And. in clem. ii. de testib. & in d. c. fraternitatis, circa finem, dum alleg. glo. ultimam in c. cum causam, de testib. Lanfran. in d. c. quoniam contra. §. testiũ depositiones col. xii. uer. quærto ulterius. Alex. in consil. xlvi. in fi. uol. vi. & in consi. ccxiii. col. fi. uol. ii. Hipp. in l. i. §. prætereà, col. iiij. ff. ad l. Corn. de sicar. istam ẽt opin. tenet Ant. de Butr. & Ioan. de Imol. ibi & Io. de Lignano in d. clem. ii. ubi etiam Paul. de Eleaz. per Bal. in d. authẽ. atqui semel, col. ii. uer. Quintò fallit. Rot. in nou. decis. cccxci. & in antiq. decis. xlii. Hipp. in l. i. §. si quis uero xi. col. ff. de quæst. Fel. in c. in nomine, col. fi. in fi. de test. & in c. per tuas, col. i. in fi. eo. tit. Aluar. in c. i. §. item si uasalus, si de inuest. controu. fuer. Sal. in l. per hanc colũ. iii. Guid. Pape q. lxxii. Beltr. in cons. xxxiij. vol. ii. Afflict. super const. fo. cclv. col. 4. Contrariam opinionem uidetur tenere Zenzellinus. Ioan. de Fantu. Card. Floren. in d. cle. ii. & Ias. in l. qui per salutem. ff. de iur. iuran. Contrarium etiam Fel. in d. c. fraternitatis, col. ii. & seq.

Sublimitatur tamen præcedens opinio, quando examinatio esset ipso iure nulla, secus si ualeret, sed ope

exceptionis posset repelli,uel irritari: quia tunc imputatur parti, quæ non excepit: ita limitat Paul. de Eleaz. in d.clemen.ii.& sequitur Maria.in d. capi.fraternitatis, col.ix. in prin.

Secundò limita, ubi testium examinatio licet sit rite facta,non tamen plenè uel sufficienter, ut quia iudex uel notarius ommisit testes examinare, & interrogare super interrogatoriis datis a parte,uel minus plenè super articulis datis,ut est text.in c.per tuas,de testi.& ibi Aret.in primis uerbis.Guid.Papæ in q.cxxiiii. Bal.in c. i.§.si cum domino,circa fin.in titu. Quid sit inuest.Guilie.Bald.Alber.Raph.Ang.& Alexan.& Ias.in §.hęc,in l.ueluti.ff.de eden.licèt Ias.illam.l. legat cum §.præced. Spe.in tit.de test.§.nunc uidendũ,in ult. uersi.Bar.in dicta auth.atqui semel,circa fi.& ibi Ang.colũ.i.Guid.Papæ qui declarat in consi.lxxiiii. Oldendorp. in libel.iuris & æquitat.in ii.thomo.fol.lxxv.Ioan.And.in c.præsentium,in ult.col.de testib.in vi.Spec.in titu.de testi.§. Iam de interrogat.colum.pen.uers.Item cautè.Bal.in l. per hãc,col.pe.C.de tẽpo.appel.Soci.in regula.ccccxiiii. in ult.limit.& Maria.Soc.in d.cap.fraternitatis,in penu. char.in i.col.in uer.secundus casus.Felin.in col. iii.Paul. de Cast.in consi.ccxlvi.uol.i.col.ii.Abba. & ibi Fel.in d. c.per tuas,col.ii.Ioan.Anto.Alex.in consi. xliiii.Barba. in consi.iii.col.pen. uol.iij.Lanfranc.in d.c.quoniam cõtra.§.testium,uer.non pretermittendum,col.x.de probat.Soc.in regula ccccilj.in i.fall. & xv.fall.Et propterea dicit Aret.in c.licet causam col. iii.de probat. quòd etiã post publicatas attestationes potest testis repeti, ut interrogetur de causa scientię,gloss.in c.quæ uerò,in glos. magna in auth.de testib.Lanfran.in d.c.quoniam contra in §.testium,col.x.in fi.& seq.Bald.in authent.atqui semel,colum.ii.C.de probat.Spec.in tit.de testib.§.Satis utiliter,uer.quid ergo.Et propterea dicitur,quòd si iniustè fuisset repulsus a iudice poterit non obstante publicatione testes examinare.Bal.in d.c.ex parte, col.pe. uer.Item mandamus.Anto.de Butr.in c. tam literis,de

testib.

testib. Fel. in c.fraternitatis,col.vi.eod.tit. & si omissum fuisset interrogare super interrogatorijs partis, potest pars non obstante publicatione petere quòd testes iterum examinentur. Alex.in consi.clxxii col.iij.uolu.ii.& in consi.xl col.fi.uol.iiij,quis plus subdit,quod non propterea dictum testis est nullum. Gram.consi.ciu.lxxxix. colum.ij.in fin.

Tertiò limita,quando publicatio non esset rite facta, licèt testiũ receptio esset rite facta,ut nót.Bart.in d.authẽ.atqui semel,col.v.de probat.Alex.in cõs.clxxxi.uol. vij.col.ij.Maria.i d.c.fraternitatis col ix.Rot.in nou.decis.clxiij.Hipp.in l.i.§.si quis ultrò,col.xij.ff.de q̃st.& in l.i.§.propterea.col.iiij.ff.ad l.Corn.de sic.Alex.in consi. liii.col.fi.uol.iiij.Et hoc proculdubio procedit,ubi testificata non sunt didicita,prout loquuntur præfati Doctores.Ex quo,ut infra dicetur, etiam si publicatio esset bene facta & rite,tamẽ si non essent didicita testificata posset examinari,secundum Maria.in d.c.fraternitatis,col. ix.quantum ad repetitionem eorumdemmet testiũ qua illemet testes etiam stante publicatione non rite facta,si modo omisio solemnitatis publicationis nõ inficiat dicta & examen testium,non possunt repeti in eadem causa & inter easdem personas,ut ibi per eum.

Sed dubium esse potest,quando pars didicisset testificata,& tunc dubitaretur,an stante publicatione non rite facta impediatur testium examinatio uel productio. & Bar.ut uidemus in d.auth.at qui semel,tenet ꝙ sic,& idem Imol.col.ii.Maria.in d.c.fraternitatis,col.ix.& Felin.ibid.col.iij.tamen contrarium sentit Bal.in l.si quis testibus,col.ii.C.de test.& istam opinio.Bart.esse falsam tenet Ias.in d.l.qui per salutem,circa fi.ff.de iureiur.Fel. in c.ultra tertiam,col.ij.de testib.Bal.in d.auth.atqui semel,col.i.Fel.in dict.cap.fraternitatis col.iii.& stante i.limit.de qua suprà dictum est uidetur quòd etiam si publicatio sit nulla,& pars didicerit testificata, non impediatur noua testium productio.

Quartò limita, quia sola publicatio non excludit a

facultate testes producendi, nisi cum testificata fuerint didicita.glo.fi.in c.constitutis,el ii.de testib. Spec. in tit. de teste.§.satis utiliter,uer.quid si publicare, & in §.fin. uer.quid si renuntians.Bald.in c. instituit. colum.iii.de probat.& in d.auth.atqui semel,in i.notab. in discursus illius lecturæ.Nam tenet, quod hoc solum didicisse testificata excludit a facultate producendi testes. Idem tenet Guil.de Mont.Laud.Zenzel.& Stepha.in d.clem. ii.de testib.ubi ét Pet.de Anchar.col.pen.Angel.in dict. §.quia uerò,in authent. de testib. Signorol. Homod.in consi.ccxliii.in ii.col.in uer.Nec obstat, quod allegatur. Alex.in consi.lxxxiij.col.pen.& seq.uolu.4.& in consil. clxxxi.col.ii.uol.ii.Corn.in consi.xxvii.colum. iiii.uolumin.iii.Socin.in consi.ccccííi.in xxiii.fall.Guid.Papæ in sing.cviii.Oldendor.in libel.iuris & æquitatis fo.lxxvi. in ii.thom.Maria.in d.c.fraternitatis,col.x.& seq.ubi dicit hoc procedere tam de iure ciuili, quam de iure canonico,& istud fuit de mente Bart.in d. auth.atqui semel, ubi tenet,ꝙ publicatio impediat,quia censetur facta publicatione pars didicisse testificata,ego præsuponit,quòd si posset constare quòd non didicerit,ꝙ non impediatur productio testium examinandorum. & dicit Marian. in d.c.fraternitatis,col.xi.ꝙ si pars haberet aliquam presũptionem,ꝙ nõ didicisset testificata,admitteretur ad hoc probandum per suum iuramentum, sed si nulla est pro ea præsumptio,ꝙ non didicerit testificata,quia habuerit publicationem pro qua institerit,præsumptio est ꝙ testificata didicerit,adeo ꝙ non admittitur ad probãdum contrarium per iuramentum.Fel.in c.in causis,col.ii.de testib.& in c.constitutis,eod.tit.

Cõtrariam uerò opinionem, quòd sola publicatio ét sine eo ꝙ partes testificata didicerint excludat a facultate testes producendi.tenent Host.in summ.de testib.§. unum,uersi.dictis igitur.Ioan.And.& Anto.de Butr.in c.constitutis,& ibi Abb.& Imol.in d.c.fraternitatis, vbi etiam Fel.col.vii.& seq. qui sublimitat istam secundam opinionem.Card.in d.clem.ii.quæst.v.Petr.de Anch.in consi.

consi.ccxxiii.incip.Ad euidentiam Lanfranc. in c. quoniam cõtra.§. testium col. xij. de probatio.Idem Imol. in cle.ii.col.iii.Bal.in l.per hanc.col.pe.C.de temp.appel lat.Fel.in c.ultra tertiam,col.i.de testib.

Et si aliquo tempore habuerit penès se dicta testium, præsumitur uidisse & didicisse,& excluditur,nisi fuissent sigillata.Felin.in c.cum I.& A. de re iud.column.i Beltrand.in consi.vii.col.ii.in fi.& seq.uol.i.Et idem in omni alio casu in quo præsumeretur didicisse testificata. Ruin.consi.clxiiii.col.ii.in fi.uolu.iiii.Gramm.consil.ciuil.cxxiii.col.i.

Quintò limita,si testes examinati super articulis deposuerunt quid extra articulum,nam in eo quod extra articulum deposuerunt,non obstãte publicatione,alij testes possunt examinari:Inno.Host.& Ioan. And.in d.c. fraternitatis,ubi etiã Maria.col. xxi. Ang.in d.l.per hãc. col.fi.Bart.in d.auth.atqui semel,in fi.col.in uer.Ex prædictis patet.Arct.in c.de testib.column.iii.& in c.cum causa,col.iii.in summario de testib. Afflict. super constit.fo. cclvi.col.i.& col.iiii.Sublimita,nisi testes iurauerint dicere ueritatem,& super articulis,& tota causa ut per Ang. in d.l.per hanc,uide Corn.in consi.xxvii.col. pen.uolu. iii.per Maria.in d.c.col.xxi.& seq.

Hoc sublimitat Maria.col.xxii. si iudex commisisset examinare super tota causa,quia si tantum examinat super deductis in articulis, poterit super aliis examinare, etiam ꝙ sit iuratum super tota causa.

Item si ea super quibus testes examinare quis intendit,includãtur in principali petitione: secus si nullo modo in petitione includerẽtur,licet ad causam facerẽt,ut ibi ꝑ eũ,quia tunc ẽt ꝙ testes iurassent super tota causa, adhuc examinari poterunt publicatis attestationibus.

Sextò limita,si quis uelit probare falsitatem cum corruptione testium examinatorum & publicatorum, ut not.gloss.in dicta clementina. ii. in gloss. in uerbo directò contrariis,& idẽ Guil.in d.cle.ii.Card.in v.opposit. Bart.post Nicolaum de Matth. ubi ponit aliam rationẽ

in d.auth.qui femel col.pen.Imol.col.pen.& fin.& Maria.in d.c.fraternitatis,col.xxii.in fi.& feq. & illud dictũ Bart.in d.auth.at qui femel,cum ratione fequitur Alex. in l.i.ff.de fer.col.iii.licet rationem ipfam impugnet ibi Iaſo.circa fin.principij.Signor.Homod.in confi.ccxliii. col.iiij.& feq.Idem tenet Innoc.in c.licèt in i.col.in gl. in uerbo poft fententiam,de probatio.ubi etiam Abba. in ij.col.in v.notab.Felin.in col.xvij.Lanfranc.in c.quoniam contra.§.Teftium col.xii.de probatio.Fel.in ca.ex parte,col.xix.de refcrip.& col.feq.& idem Abba.in viii. col.in uer.Conclude,in d.c.licèt Ang.in d.§.quia uerò in ii.colum.in uer.Vlterius oppono,Bald.in l.fi quis teftibus.col.i.in fi.uer.ii.oppono de teft.Alexan.in l.diuus ff.de re iud.colũn.ii.Soc. in regula ccccij. in iii. fall.& in xxviii. fall.Imol.in col. vi.in clem.ii.de teftib. Ang.in d. auth.atqui femel colum.i.Afflict.fuper conft.fo.cclvi.colũ.i.Dec.tamen tenet contrarium, quòd ad probandam folam falfitatem,non obftet publicatio in d.c.licet caufam,col.xii.de probat.

Tenendo primã opinio limita ut per Fel.ibi col.xvii. & feq.Oldẽdorp.in libel.iuris & æquita.thom.ii.fo.76.

Septimò limita,quando teftes producerentur poft obtentam publicationem,& ad confirmanda dicta priorũ teftium,& ad impugnãda dicta teftium, qui ex aduerfo producti improbauerant dicta per priores teftes. Inno. Abb.Bal.& Capra in c.cum clamor,de teft.Ant.de But. in c.cum in tua,eod.tit.& ibi Maria.col. xxiii.de teftib. Abb.in c.ex tenore col.fi.& ibi Fel.col.ii.eo.tit.Bal.in c. licèt dilectus,eo.ti.Sal.in d.auth.atqui femel,col.fi.& ibi Bal.colũ.ii.& in l.fi quis teftibus,col.v.de teftib.Corn.in confi.xxvii.col.pen.uolum.iii.Petr.de Anch. in clem.ii. col.iiii.de teftib.Soc.in regula cccciii.in xxix. & xlvii.fal. Ang.in d.auth.atqui femel.col.ii.Salic.in l.per hanc,colum.iii.C.de tempo.appe.Imol.in d.c.fraternitatis,col. pen.Cęp.in confi.ciu.lv.decif.Neap.lxii.in nou.Afflict. fuper conft.fo.cclvi.col.ii.& feq.

Contrarium Abb.in d.cap.cum clamor,colum.i.in fi. de

de testib. Qui declarat ex mente Imolæ, Iaso.in consi. xliii.col.ii.uol.i.

Octauò limita, quando quis uellet etiam post publicatas attestationes admitti ad probationem super eo, super quo non ante publicationem non potuit super eo facere examinare, nec erat quid mihi super hoc imputari posit, ut declarat ipse Maria.in dict.cap.fraternitatis, col.xxiii.& facit quod not.Bal.in d.auth. atqui semel.columm.ii.Abb.in c.ex tenore, colum. ii. de testib. ubi not. Innoc.& alii & ibi Felin.colum.fin.Cæp.in consi.ciu.lv. Afflict.super const.fol.cclvi.colum.i. Aymo in cons.lxv. colum.i. Vide eundem consi.lxviii.in i.num. 1.2.&3.ubi probat, subiicit aliam fallentiam, & consilio.lxxiiii.eod. uolu.num.4.&5.

Nonò limita, nisi is qui petit & instat pro productione testium potest publicatas attestationes fuerit impeditus uel facto iudicis uel partis testes examinare ante aperturam testium, quia in tali casu etiam post aperturam testes poterit examinare. Bal.in c.i.§. item si uasallus, in tit.de controu.inuest. Anto. de Butr. in c.tam literis, de testib. Aret.in c.intimauit, col.vi.eod.tit. Fel. in d.c.fraternitatis, col. iii.

Decimò limita, nam licèt directò non posit contrarium probari, potest tamen per indirectum, uidelicet quod ille qui dicitur contraxisse tali loco & tempore non fuerit illo loco, sed alibi, ut per glo. in d.clemē.ii.in glo.in uerbo directo. Ioan.And.in addit. Specu.in §.sæpe, in uer.porro, in tit.de testib. Angel.in § quia uerò in authen.de test.colum.ii.uer. Vlterius oppono. Bal.in l.si quis testibus, colum.ii.C.de testib. Anto.de Butr.in d.c. fraternitatis, colum.xliii. Card.in clem. ii.in v. opposit. & idem Ant.in cap.feries, colum.iiii.& in cap. ex tenore, colum.iii.de testib. Angel.in l.per hanc, columm.fina. C.eod.titu.Imol.in d.c.fraternitatis, colum.fin.Guido. Papę in sing.cviii Bouer.in uerbo Testis sing.xxv. Oldē dorp.in libell.iuris & æquit.fol.lxxviii.Bart.in auth.atqui semel col.pen.& ibi Ang.col.i.& Imol.Paul.& Alex.

in d.l.diuus,col.ii.ff.de re iudic. Fel.in c.licèt causam, in xvii.col.in uersi.prima conclusio,de probat.post Anto. de Butr.Imol.& Abb.ibi Bal.in d.l.per hanc. col. pen.& ibi Salic.col.iii.in fi.Afflict.super cōst.fol.cclvi.col.i.Rui. consi.xv.col.pen.uol.v.

Contrarium tenet Vincēt. in d.c.ex tenore, ubi etiā Abb.& Felin.col.fi.Maria. autem in d.c.fraternitatis,colum xxiiii.distinguit,quòd aut potuit imputari parti cur ante non examinauit testes, cum de illo potuit esse aduisata,& tunc non possit ulterius examinare:Aut uerò nihil quod imputari possit parti cur prius testes nō examinauit,& tūc potest testes examinare,ut per eum. Idē Pet.de Anch.in clé.ii.col.iii.in fi.de testi. & hoc etiam sumitur ex mente Bald.in d.auth.atqui semel, columm.ii. Felin.in d.c.licèt,col.xvii.uersi.i. Fallit. Salic.in l. si quis testibus,column.v.de testib.Homod. in consi. cxliii.colum.iii.& seq.

Vndecimò fallit in testibus examinatis in iudicio nullo,quia eorum publicatio non impedit quominus alii testes recipi & examinari possint, ut per Rot.in antiq.decis.xlii.Alexan.consi.ccxiii.in ii.numer.12.uersicul.Quo ad secundum.& hoc intelligit uerum esse Marian. in dicto cap.fraternitatis, col.xxix. ubi nullitas iudicii pariter inficit etiam probationes,secus, si non obstante nullitate iudicii,probationes remanerent ualidæ & legitimæ,ut ibi per eum,& pro ista limitatione facit,quod habetur in prima limitatione.

Duodecimò limita in minore, qui beneficio restitutionis in integrum admitti potest ad producendos testes,etiam post publicationem obtentam,quicquid dixerit Din. qui contrarium tenebat in l.j.§.nunciatio. ff. de oper.nou.nunciat.& ita tenuit Innocent. in cap. auditis,de restitu.in integ. ubi etiam Abb.colum.fi.& Imol. colum.pen.Spéc.in titu.de restitu.in integ.§. Vltimo uidendum,uersi.quid si in causa.Bart.Imol.Alexan.Iaso. & alii omnes in l.i.§.nūciatio.ff. de oper.nou.nunciat.& idem Bartol.in l. minor triginta annis. §. si omissam,

ubi

ubi etiam Bal.ff.de minor.& in l.petendæ.C.de tempo. in integ.restitu.in fin. Guil.de Cuneo & ibi Bald. Angel.& Alexand. in l. ubi exigitur. §. primo. ff. de eden. Bartol.in dict.authen.atqui semel, in prima column.in fin.de probatio.ubi etiam Salic.colum. i. & sequent. qui sublimitat & Bal.colum. i. in cap. i. §. si enim domino, column.final.quid si inuestitura. Paul.de Castr. in lege prima.§.editiones,in fi.ff.de eden. Soci. in regula cclxii. qui sublimitat. Imol col.ii. Aretin.in dicto capit.fraternitatis,colum.xvii.& sequen.ubi etiam Marian.column. xxi.& istam dicit ✱ communem Claud.in rubr. ff.solu. matr.colum.i.in fin.& seq.Abba.in dicto cap.fraternitatis,colum.iii.in vii.casu de test.b.Socin. in regula ccccii. in xxvii.fallen.Aluarot.in capit.i. §. Item si uasallus,de controuer. inuest. Capell. Tholos. & ibi Apostil. decision.ccxlviii.Felin.in dicto capitul.fraternitatis, colum. v.qui sublimitat.

Declara, ut per Cótar. in repetitione l.diffamari nu. 67.& seq.C.de ingen.& manumis. Et id quod etiam dicitur in minore,procedit in Repu.& Ecclesia,ut per Docto.supra allegatos,& Imol.in d.c.auditis.& Barto.& alios in d.§. nuntiatio.Card. in d.cle.ii. quæst. xvi.de testib.Abb.in d.c.fraternitatis,col.iii.in viii.casu. Bal.in d. l.per hanc.col.antepen.

Decimotertiò limita in maiore,qui habeat causam cómunem cum minore,qui restitutionem habuisset,ut nó obstante publicatione posset testes producere, nam idé poterit maior,qui cum minore causam haberet,si interesse esset indiuiduum,ut per Bal.in l.denique.§.sed utrũ in fi.ff.de minor.refert & sequitur Marian.in d.c.fraternitatis,col.xxxii.Soc.in consi.cx.col.ii.uolu.iiii.Apostil. ad decis.Tholos.ccxlviii.

Decimoquartò limita in maiore, qui causam habet contra minorem restitutum aduersus publicationem : quia & ipse non obstante publicationem poterit testes producere,quando omisio probationis minori fuit causa,ut maior testes non produceret,ut no.Bar.in d. l.i.§. nuntiatio.

nunciatio, in fi.& ibi Alex.in fi.ff.de ope.nou.nunt. Spe. in tit.de dilat.§. Videndum, uerſi.In ſumma el.i.Bart.& Bal.in l.pendente.C.de tempor. in integ.reſt. Imo in c. auditis,in ii.col.de reſt.in integ.Are.in d.c.fraternitatis, col.xii. Maria.col.xxxii.quicquid aliter dixerit Bal.in d. l.per hanc,in fi.col.& uidetur de mente gloſſæ fi. in c. ex tenore,de teſtib.prout refert Iaſ.in l.admonendi, col.8. ff.de iureiur.Quod ſi una pars aliqua ex cauſa poterit non obſtante publicatione alios teſtes examinare , hoc etiam poterit facere eius aduerſarius.Soc. in cõſi.cx.col. i.uol.iiii.& ſeq.Fel.in d.c.fraternitatis.col.v.deciſ.Neap. clxx.in nou.declarat.

Decimoquintò etiam maior reſtituetur ex generali cauſa propter iuſtam cauſam, ut per Inno.in c. ultra tertiam,in glo.in uerbo nequibit,ubi etiam Bal.in c.intimauit,ubi etiam Ioan. And.& in c.cum ueniſſent,de teſtib. Card.in conſi.xxiii.Marian.in dict. cap. fraternitatis,colũn.xxxii.Hippoly.in l.i.§.ſi quis ultra,col.xii.ff.de quęſtio. Abb.in d.c.fraternitatis,col.iii.in viii.caſu. Et proptereà dicit Bart.in d.Auth.atqui ſemel,colum.iii.quòd qui ignorabat tẽpore publicationis ſe teſtes habere poterit illos producere,non obſtante publicatione. refert & ſequitur Imo. in c.in cauſis,de teſtib.colum.penul.& Aret.col.ii.declara tamen iſtud ultimum , ut per eundẽ Aret.in c.intimauit,col.iiii.eo.tit.Ex hoc ſequitur quòd hæres poterit reſtitui ex capite ignorantiæ propter regulam generalem ad teſtes producendos non obſtante publicatione,ut per Aret.in d.§ intimauit, col.vi.& propterea in caſibus in qnibus ſententia lata retractatur ope reſtitutionis,ut quia ſit lata propter teſtes falſos,ut in caſibus notatis per Bart.& docto. in l. diuus. ff. de re iud.& per Canoniſtas.in c.licèt cauſam, de proba.poterunt teſtes examinari , non obſtante publicatione , ita dicit Marian.in d.c.fraternitatis,col.xxxii.in prin.ita tenet Dec.in d.c.licèt cauſam colum.xi.dicens, ꝙ ubi cõcedi ut reſtitutio in integrum,ceſſat timor ſubornationis, per dictum Innocẽ.& Bald.in c.ultra tertiam,de teſt.&

in

in d.auth.atqui ſemel in v.col.in v.fall.Contrariũ tenet Alex.in d.l.diuus col.i.in iii.limitatione.

Decimoſextò limita,ubi princeps concederet per ſuũ reſcriptum facultatem examinandi teſtes, non obſtante publicatione,cum clauſula non oſtante,uel cum clauſula ex certa ſcientia:ut per Spe.in tit.de teſt. §.ſatis utiliter.in xviij.caſu Marian.in d.c.fraternitatis, col.xxxi.in fi.Soc.in regula cccciii.in xxxii.fal.Afflict.ſuper conſtit. fol.cclvi.col.ii.

Decimoſeptimò limita,ubi uariatur uel cauſa,uel res uel perſona,ita ꝙ exceptio rei iudicatæ in una non obſtaret in alia,quia ad alium finẽ ageretur,nam licet eadẽ fiat probatio,& teſtes ſint publicati in una inſtantia uel cauſa,in alia ſuper eadẽ probatione poſſunt illi uel alii teſtes examinari.c.ueniens,& c.præſentata,de teſtib.Barto.in d.l.per hanc,circa fi.C.de appellat.& in l.ii.circa fi. C.de eden.in l.ii.§.i.uer.quæro quid ſi ille.ff.ui bon.rapto.Bal.in d.auth.at qui ſemel,col.ii.in vii.fall. Barto.in extrauag. ad reprimẽdum in uerbo ſummariè col.iiii.in fi.& ſeq.Abb.in d.c.ueniens,in uerſi. Iterum eadem gl. col.iiii.Ang. in l. quędam tabularum. ff. de furt.Rot.in nou.deciſ.ccccxxxvii.Abbas in d.c.fraternitatis in vi. & vii.caſu Maria.ibi colum.xxxiii.Claud.& Purpur.in d.l. ii.col.pe.Fel.in c.ꝑ tuas,col.i.in fi.de teſtib.Soc.in regula cccciii.in viii.fall.& in xxii.fall.& xxxviii.& xl.fall.Alua. in c.i.§.Item ſi uaſallus,de controuer.inueſt. Ang.in d. authen.atqui ſemel.Soc.in conſi.cx.colum.i.uolu.iiii.Felin.in d.c.ueniens.colum.v.

Contrarium uidetur tenere Ant.de Butr.in d.c.fraternitatis,cuius opinionem ſequitur ibi Aret. col.vii. & in c.conſtitutis,eo.tit.An autem quando uariatur modus facti,poſsit, non obſtante publicatione examinari. Fel.in d.c.fraternitatis,col.vii.Et quid ſi facta ſit probatio in petitorio,& in eo obtenta publicatio,an in poſſeſſorio poſsit fieri probatio publicatione non obſtante?Afflict.ſuper conſtit.fo.cclvi.col.i.

Decimooctauò fallit,quãdo teſtes,fuiſſent examinati in iudi-

in iudicio summario, quia possunt, non obstante publicatione examinari in plenario.d.capit.ueniens, ubi not. Aret.in summario, & in iiij.col.in vi. notab. Marian. in col.xxxiij.in d.c.fraternitatis. Aret.in c.cum in tua, in ii.col.in iiii.notab.de testib.Rot.in nou.decis. xliij.Abb. in d.c.ueniens, uer. Iterum eadem glo. & ibi Bald.& ibi etiam Fel col.viij.Soc.in regula ccccij.in xlj. fall.& xlij. & xliij.ubi declarat qualiter hoc intelligatur. Brun. in consil.xcviij.Bart.in extrauag.ad reprimendum in uer si.Sumarie, colum.pen. Gual.in enunt.liiij.Afflic.super const.fol.cclv.col.iiij.

Decimononò fallit, quando testes sunt examinati coram arbitro, & non sunt mortui, & aduersarius nó uult illas attestationes recipere. Bart.in d. auth. atqui semel colum.fina.de probatio.Cyn.in l.per hanc, in ij. oppos. C.de temp.appel. Alexan.in consi.lxxiii.colum.j.uolu. iiij.& col.iiij.Purpurat.in l.ij col.xix. C.de eden.Barto. in d.l.per hanc circa fin.Lanfranc. in c. quoniam contra §.Testium depositiones, col.xij.de probat. Afflict.super const.fol.cclv.col.iiij.

Vigesimò fallit, quando testes sunt examinati coram iudice, & posteà iudicium deducitur coram arbitrarore. Maria.in d.c.fraternitatis, col.xxxiij.Roman. in rub.de arbitr.in x, col.Soc.in regula ccccij.in xvii.fall.

Vigesimoprimò limita, quãdo testes primò sunt examinati coram arbitratore, nam aut non sunt examinati in forma iudicij, & tunc, quia nullam fidem faciunt proculdubio publicatione nó obstante possunt testes examinari, quasi examen sit nullum, ut dictum est in prima limitatione, & quòd examẽ sit nullum & fidem nó faciat. Bonifat.in cle.ij.colum.iiij.de testib.not. Iac. Butrig. & Bart.in l.fi.C.de testib.Aret.in c.presentata, colum.ii.& seq.extra eo.tit.Si uerò sunt examinati testes in forma iudicij, & tunc, aut tenemus ꝙ coram iudice nullam fidem faciant, prout tenuit Abb.in d.c.presentata & Bal. & Barth.de Sal.in d.l.fi. C.de test.Ant.de But.in c.quin tauallis, col.xxiij.de iureiur.& tunc idem dicendũ esset,

quod

quòd publicatio nō obstet,& ita tenuit Maria.in d.c.fraternitatis,col.xxxiij.Si uerò tenemus,ꝙ testes examinati coram arbitratore in forma iudicij fidem faciant corā iudice,prout,si essent examinati corā arbitris, ut tenuit Iac.de Butr.in d.l.fi.C.de testib.& sequitur ibi Barto.& Ant.de Butr.& Aret.in d.c.fraternitatis, & tūc quantū ad hoc,an examinari possint publicatione non obstante,dicendū est,prout dictum est in proxima limitatione in casu quando testes sunt examinati coram arbitris.Lāfran.in d.c.quoniam contra.§.testium depositione, col. x.& Butr.in d.c.præsentata.

Vigesimosecundò fallit,ubi perempta esset instantia in qua testes sunt examinati,uel propter ineptam petitionem,uel per lapsum triennij de iure ciuili, ut in cap. examinata,de iudic.& in l.properandum §. i. & §.cum autem.C.eo.tit.& ita tenet Petr.de Anch.col. iii.in cle. ii.de testib.Sed ista fallentia est bona quoàd causam,qn̄ instantia esset perempta,ex qua etiam attestationes essent infectæ, & propterea inualide fuissent redditæ secus si perempta esset instantia remanētibus ualidis probationibus,quia tunc non liceret posteà publicatis attestationibus,testes examinare.ita concludit Maria.in d. c.fraternitatis,col.xxx.&col.xxxv.in xxviii.fall.Imo.in cle.ii.col.j.in fi.de testib.ubi ēt Card.in iiii.q.& in d.ca. fraternitatis in ult.q.Soc.in regula ccccij. in xxxix.fall. Alex.in consi.lviij.uol.ii.uide Afflict.declarantem folio cclvi.col.j.super constit.reg.

Vigesimotertiò limita in causa matrimoniali, in qua etiam post publicatas attestationes licet adhuc examinare testes,ut in c.series,& ibi no.gl.de test. & ibi no.Aret. in summ.illius tex.& illud tenet idē Aret.in summario c.cum in tua,eo.tit.Spe.in tit.de teste.satis utiliter,in ix. casu. Abb.in d.c.fraternitatis,in iiij.col.Felin.col.vi.Maria.col.xxxv.in xxix.casu.Bouer.in sing.in uerbo.testis sing.liij.Petr.de Anch.clem.ii.col.iij. & ibi Imol. etiam colum.pen.Abb.in c.causam matrimonij,in ii.notab.de testib. Lanfranc. in d. cap. quoniam contra. §.testium deposi-

depoſitiones,colum.xiiii.Ang.in §.quia uerò,col.iii.uer. Vlterius oppono,de teſtib.& in auth. at qui ſemel,col.i. de ꝓbat.Abb.& Fel.in c.ſeries,de teſtib.Bal.in auth.nũc ſi hæres,in i.col.C.de litigioſ.Abb.ĩ c.ſicut literis,de ſpõ ſal.Iaſ.in conſi.xv.lib.iii.ubi * de communi opinione te ſtatur.Soc.in regula ccccii.in xv.fal.& fall.xxxvii.& Ab ba.in c.atteſtationes,de deſponſat.impub.

Idem quando agitur de probatione matrimonii ſpiri ritualis.glo.in c.pręſens clericus.xx. q.iii. Fel.in d.c.fraternitatis,col.vi.apoſtil.ad Abb.in eo.c.Felin.in c.primo col.i.ut lit.non conteſt.& in c.cauſam,col.i.de probatio. & in rub.de ſpõſa.col.iii.in iii.ſpeciali Ruin. conſi.cxxx. col.fi.uol.iiii.declara tamen & intellige hanc limitationem,ut per Abb.in c.iurauit,col.pen.& fi.de probat.Bonif.de Vitel.in clem.ii.col.fi.de teſtib.Iaſ.in conſi.xv.uolu.iii.Soc.in regula.ccccii.in xlvi.fall.Fel. in c.lator,colũ. iii.uerſ.Secunda declaratio.de re iud.& in d.c.ſeries,col. fi.de teſtib.ubi hoc tenet indiſtinctè & in ca.conſtitutis, el ſecundo de teſtib.

Item limita & declara,ut per Aret.in d. c.conſtitutis el ii.col.fi.& Fel.ibi.Item ut per Hipp.in ſing.cxxviii.

Item,ut per Fel.in c.fi.col.v.de iud.& ubi generaliter agitur de periculo animarum,nõ obſtat publicatio. Fel. in d.c.fraternitatis,col.iii.

Vigeſimoquartò fallit, ubi poſt publicatas atteſtatio nes fieret examinatio teſtiũ de cõſenſu partiũ Abb.in d. clem.ii.in uerbo producere.Ioan.And. in d.c.fraternitates,in fi.& in c.præſentata,de teſt. Bart.in d.auth.at qui ſemel. col.fi.in ult.q.de probat.& ibi Bald.in i.col.in iiii. fall.Sal.col.ii.Bart.in l.per hanc.in fi.C.de temp.appell. Ang.in d.§.quia uerò,col.iiii.uerſi. Item oppono ad idẽ in fi.Imol.in c.fraternitatis,col.ii.& ibi Maria.col.xxxv. in.xxx.caſu.& in xxiiii.col.Alex.in l.i.col.iiii. in prin.ff. de feriis. Soc.in regula ccccii.in 4.limit.Alua.in c.i.§.itẽ ſi uaſallus,de controuerſ.inueſt.Afflict. ſuper conſt.fo. 255.col.iii.in fi.& ſeq.

Contrarium tenet Ang.in d.auth.at qui ſemel,colũ. ii.Immo

ii. Immo etiam si consentiat pars contra quam testes ꝓducantur tacitè non opponendo, hoc sufficit. Imol. in d. cle.ij.col.pe.in fi. Abb.in c.cum contingat, col.x.de offic. deleg. Fel.in d.c.quoniam contra, col.x.in ca. pastoralis. col.fi.de exceptionib. Corn.in consi.xxvij.col.iij.uol.iij. Ant.de Butr.in c.j.in casibus, in fi.col.& in c.vltra tertiã in v.col.& in repet.d.c.fraternitatis.colum.24.ubi etiam latè Fel.col.iij.& seq.ubi etiam tenet Ioan. And.& Maria.in col.fi.Fel.col.viij.Ias.in l.patre furioso, col.iiij.ff.de his qui sunt sui uel alien.iur.& in l.certi conditio.§.quoniam col.v.ff.si cert.pet. Afflict.super const.fol. cclv. Aymo in consi.lxv.col.i.

Contrarium Aret.in d.c.fraternitatis, col.13.de test. Beltr.in consi.clxvii.col.ij.volu.iij. Imo si iudex detulit productioni testium parte non appellãte, hoc sufficit, ut per Alex.in consi.lxxxiij.col.pen.uol.iiij.

Vigesimoquintò fallit, ubi attestationes sunt deperditæ, quia paria sunt non esse, & non apparere, ut est tex.in c.fi.de probat.& ibi not.& istud uoluit Bart. in d. auth.atqui semel.col.fi. Specu.in tit.de test.§.satis utiliter, in fi.col. Inno.in c.constitutus, de test. Bal.in l.uelutì.ff.de edendo.& in d.auth.atqui semel.col.ii.in vi.fall. Bal.in d.l.per hanc.in pe.col. Abba.in d.c.fraternitatis, in iiii.col.in v.fal.& ibi Imo.col.ij.in fi.& Maria.colum. xxxv.in 32.casu.Pet.de Anch.& ibi.Bonif.in fi col.in 4. fal.Fel.in d.c.per tuas, col.i.in fi. Soc.in regula cccciij.in ix.fal. Aluarot.in c.i.§.Item si vasallus. de controuer.in uest.Hippoly.in rub.de probat.col.lxx. hoc declara, ut per Milleum.in pract.criminal.fo.54. col. iiii. & Afflict. super const.fo.225.col.4.

Vigesimosextò fallit. Nam iudex etiam publicatis attestationibus testes repetere, uel interrogare potest, qui obscurè deposuerunt, quod debet facere ex officio, non ad partis instantiam.glos.in c.cum clamor. & c.per tuas, ubi etiam Inno.de test. Vide ibi Aret.col. iii.cap.in præsentia, in glo.in uerbo postquam.in c.cum Io. de fi. inst.& in §.quia uerò, ubi Bart.& Ange.in auth.de test.

Ant.

Anto.de Butr.Inno. & Fel.in d.c.per tuas.Bart.in l.iiij. §.hoc autem iudicium.in iii.q.de dam.infect.Imo. Abb. & Fel.in c.cum clamor.Fel.in c.cum a nobis,colũ.iiij.de test.& in d.c. cum clamor.col.i.Bart.in l.repet.ff.de quæstio.Fel.in d.c.fraternitatis,col.vi.ubi etiam Maria.Soc. colum.xxxv.in xxxiij. casu.Feder.de Senis in consilio. cclxii.Bald.in auth.atqui semel,colum.ii.C. de probat. in l.fin.in ii.lect.de petit.hæred.Alex.in consi.xcii.colũ. pen.uolu.v.Oldendorp.in libel.iur.& æquitatis in thomo. ii.fo.lxxv.Card.in d.clem.ii.de testib.Aret.in l.ii.ff. de duob.reis.Lanfranc.in d.c.quoniam contra,in §.Testium depositiones col.xi.Corn.in consi. clxxxv. col.fi. uol.iii.Soc.in regula cccciij.in x.fall.& fallen. xlviii.& sequen.Hipp.in l.i.§.si quis ultro.col.x.de quæstio. Alex. in cõsi cxxxv.uol.vi.col.ii.ubi plus addit, hoc fieri posse per iudicem,etiam postquam pars hoc petit,licèt nòn teneatur facere ad suam instantiam, potest tamen facere hoc ex suo officio, etiam postquam pars hoc petit, & idem uoluit Paul.de Cast.in consi. ccxlvi. in i.parte incip. In casu de quo quæritur. Quinimo Specu. in titul. de teste.§.satis utiliter,uersi.quid ergo si ego peto, tenet quòd de cõsuetudine iudex istud faciat, & facere debeat etiam ad partis instantiam, & testis addat rationẽ sui dicti.& istam limit.etiam tenet Hippol in cõs xxxix. col.iij.& in consi.xliii.colum.v.& in consi.lx. colum.iii. & in consi.lxxiii.colum.ii.Et facit, nam iudex. ubi uidet dicta testiũ obscura,potest testes iterum interrogare pro declaratione eorum,quæ obscure deposuerunt Ange.& Imol.in l.inter stipulantem §.si Stichum.ff. de uerb.oblig.& per Bar.in l.ii.§.creditum,in fi. ff.si cert.pet.etiam instante parte,ut per Hipp.in d.l.i.§. si quis ultro colũ. xiiii.ff.de quęst. Quãdo dicantur obscure deposuisse.Felin.in c.cum clamor,col.fi.de testib.

Vigesimoseptimò fallit,ubi articulus esset ita confusè positus,quòd aduersarius ex eo plęnè instrui aut plenè informari non potuisset,ita tenet glo.in c.iurauit,in una sol.& ibi Abb.circa fi.ubi etiam Felin. de probatio.

Innoc.

Inn.in c. ex tenore, de testib. & ibi sequitur Anto.Butr. Abb.Imol.& Fel.post glo.in c.si testes, in §.fi.ubi etiam Dominic.iiij.q.iii. Ant.de Butr.in c.series, in ult.colum. de testib.& ibi Fel.in fi.& Ant.in d.c.fraternitatis, colū. xxvi.& ibi Imol.colum.pen. & Marian. colum.xxxv.in xxxiiii.casu de testi.Ioan.And.in addit.Spec. in ti.de teste.§.sæpe in i.col.in uerbo de falsitate, quem refert & sequitur Ant.de Butr.in d.c.ex tenore, in ult. columna uersi.plus dicit.Apostil.ad Abb.in d.c. fraternitatis, colum.v.uer.Item publicatis.Petr.de Anch.in clement. ii. colum.iiii.de test.declara, ut per Felin.in cap.ex tenore, col.ii.de test.

Vigesimooctauò fallit, ubi testes essent examinati ad perpetuam rei memoriam: quia eorum publicatio, non obstat quo minus testes in iudicio ordinario examinari uel repeti possunt.gloss.in auth.sed & si quis.C.de test. Specu.in tit.de testi.§.satis utiliter, in xvii.fall.Anto.de Butr.& ibi etiam Abb.in xvi.fall.& ibi Marian. colum. xxxv.in xxxvi.casu, ubi etiam Imo.col.fi. in d. cap.fraternitatis, Soc.in regula cccciii.in xxxiii.fallen.Bald.in l. si quis testibus.C.de test.column.ii.& ibi etiam Salicet. hoc idem uoluit, dicētes quòd licet post publicationem testes examinare, quādo examinantur ad illum effectū ut quia primò examinati sunt ad præparationem litis, nunc uero ad decisionem causæ, & allegant capitul.ueniens el.ii.de test.& idem uoluit Nico.de Mathar.in d. auth.sed & si quis Oldendorp.in libelli iuris & æquitatis thomo ii.fo.lxxvi.

Contrarium sumitur ex mente Spec.in ti.de teste.§. nunc tractemus, uersi.alias, & hoc ēt sumitur ex mente Abb.Imol. Aret.& Fel.in c.significauit, de test.dum respondet ad doctrinam Spec.in loco præallegato.& contrariam etiam opinionem tenuit clarius Bal.& Sal.in d. auth.sed & si quis.C.de test. & ibi etiā Paul. de Cast. & istam opinionē dicit ueriorem Aret.in d.c.fraternitatis, col.xi.sed Aret.ibid.in vii.col.notabiliter distinguit, concordādo opiniones, quæ distinctio summitur ex not.per

Doct.in dicta auth.sed etsi quis.

Vigesimononò fallit, ubi post publicatas attestationes quis uellet probare contrarium per euidentiam facti iunctis testibus,ita dicebat Vinc.in c.causam matrimonij,de probat. Bald.in l.si quis testibus. C.de testa.in fi.q. ubi allegat Spec. in tit.de probat.in §. uidendum, uersi.hoc quoque.sed Specu.hoc non dicit, idem tenet Salic.in d.l.si quis testibus. colum. pen.in fi.Idem tenet Marian.in d.c.fraternitatis,col.xxxv.in xxxvij.casu,& ibi etiam hoc tenet Fel.colum.vii.Rom.in l.si uero.§.de uiro,in xxxj.fall.ff.sol.matr.Petr.de Anch.in c.causam, de test.Apostill.ad Abb.in d. ca.fraternitatis, Flor.in l. qui seruum.ff.de interrog.actio.in fi.princ.Soc.in regula cccciii.in xix.fall.Hippoly. in rub.de probat. columm. xxxiiij.Cassan.in consuet.fol.lxxij.colũ.iiij.Tiraquel.de retract.fol.clxxi.Gram.consi.ciu.xliiij.colũ.i.Sed Abba. declarat qualiter hoc intelligatur in c.causam matrimonij.in ij.colum.in glo.in uerbo matrimoniali, de proba. sequitur Aret.in d.c.fraternitatis, colũ.xx. de testib.ubi etiam Fel.col.vi.

Trigesimò fallit, ubi testes examinati & publicati deposuissent de peritia artis,quia non obstante publicatione,alij testes peritiores in contrarium examinari possunt,quia sunt magis iudices,quàm testes Bald.in capitul.proposuisti,in fi.de probat.& ibi clarius Dec. colum. vi.& etiam Barbat.& Fel.col.pen.Ioan. de Ana. in cap. significasti,colum.x.de homic.idem tenent Bald.Abb.et Imol.ubi etiam Aret.colum.i. in cap.causam matrimonij.de probat.Fel.in d.c.fraternitatis,col.vi.& ibi Maria. col.xxxv.& seq.in xxxiiij.casu.Corn.in consi. xxvii.colum.iiij.uol.iij.Lanfran.in d.c.quoniam contra, colum. xiiij.in §.testium depositiones.Appostil. ad Abb.in d.c. fraternitatis,Soc.in regula ccccciij.in xxxvii.fall.Hippoly.in l.i.§.si quis ultrò,in x.col.ff.de quæstio.& in sing. suo lxvi.Fel.in c.causam,colum.i.in fi.de probat.Afflict. super const.fol.liii.col.iiii.

Trigesimoprimò fallit, ubi post publicationem pro-

duceretur instrumentum, & cum instrumento testes, qa tunc testes admittuntur etiam facta publicatione, ut est tex. secundum unam lect. in c. series, de testib. & ibi not. Ant. de Butr. Imol. & Aret. col. antepen. & Fel. & Rom. in rub. ff. de arbitr. colum. xiiii. Maria. in d. cap fraternitatis, col. xxxvi. in xli. casu. Fel. ibi col. vi. & idem in ca. ii. colum. antep. in vii. intellectu, iii. conclus. de probation. Lanfranc. in d. cap. quoniam contra. §. testium, col. xiiii. Alex. in consi. xlvi. col. fi. uolu. vi. & in l. certi conditio. §. quoniam. ff. si cert. peta. & in consi. ccxiii. colū. fi. uolu. ii. Ant. de Butr. & ibi Aret. col. i. in uersi. iii. loco, de probat. Appostil. ad Abb. in d. c. fraternitatis. Appostil. ad decis. Tholos. ccclxxiii. Soc. in regula cccciii. in x. fall. Roma. in sing. lxxxi. Aymo in consi. lxv. col. i. & dicit Bald. in d. l. ampliorem, in fin. quòd comprobationem instrumenti, & notarius & testes examinari poterunt non obstante publicatione. Appostil. ad Abb. in d. c. fraternitatis, & appostil. ad Bart. in d. auth. atqui semel. Afflict. super cōsti. fol. cclv. col. iiii.

Declara duobus modis, ut per Paris. consi. cxxii. col. fi. uol. i. Idem si tantum instrumenta sine testibus producentur, Milleus in pract. criminali. fo. xlix. col. i.

Trigesimosecundò fallit quando tertius admitteretur ad causam pro interesse suo, quia etiam post publicatas attestationes inter partes principales potest tertius testis examinari, ita uidetur uelle text. in capitul. constitutus in præsentia, & ibi not. Abb. de test. Specu. in ti. de test. §. satis utiliter, colum. i. uersi. quid si a sententia. Maria. in d. c. fraternitatis, col. xxxv. in xliiii. casu. Felin. ibi col. vj. Cassanæ. in consue. fol. ccxxij, colum. iii. Felin. in cap. ueniens, el. ii. col. vii. de test. & in c. qualiter & quā do, col. vi. de accus. Oldendorp. in libel. iur. & æquitatis thomo ii. fol. lxxv. Afflict. super const. fol. cclvi. colum. i. Imol. in c. cum super, colum. antep. de re iud. Idem tenet, quando ignorasset causam agi, secus si sciuisset. Idē Paris. dicit distinguendo inter scientem & ignorantem in consi. cvii. col. fina. uolu. i. & in consi. cv. colū. iii. uolu. i.

Anto.de Butr.ibi distinguebat. Sed eius distinctionem impugnat Imol.in casu præalleg.Innoc.uero in d.capit. cum super,de re iud.tenebat contrarium, & Bald.in authen.nunc si secus col.i.in princ.C.de litig. Angel.in l.si suspecta,in i.col.in fin.ff.de innoffi.testa.qui tamen primam opinionem tenuit Bart.in l.si perlusorio. §.i.uersic.Secundò uidendum.ff.de appel.Abb.in cap. ueniens el.ii.colum.iii.de test.& Felin.column.iii. Bald. in d.l.si suspecta.Imol.in l.si ab exequutore,col.vii.in §. fi.de appel.& in cle.constitutionem,colum.vii.de electio.ubi dicit præiudicare terminum peremptorium secundo,si sciuit causam agi,& non aliàs,& idem uidetur sentire col. xxi.in eadem clem.

Possent fortasse cócordari opiniones,ꝙ aut tertius cóparet & assistit liti,& tunc non possit publicatis attestationibus testes examinare,sicut nec principalis poterat, & procedat prima opinio.Aut principaliter comparet ꝓ suo interesse, & litem non prosequitur principaliter & tunc non obstante publicatione per alterũ obtenta, qua si res inter alios acta sibi non obest.& ista distinctio summitur ex no.per Ang.in l.ab exequutore.§.fi.col.ii.ff.de appel.publicatio tamen obtenta per tertium non excludit principalem. Fel.in c.constitutis, de test.

Trigesimotertiò fallit in causa criminali in qua testes recipiuntur,etiam publicatis attestationibus. Bartol.in l.i.§.fin.de quæst.in l.diui fratres.ff.de pœn. in l.reus.§. unius.ff.de quæst.Abb.in c.suborta,de re iud.col.fi.in d. cap.fraternitatis in xv.fall.de test.ubi etiam Marian.colum.xxxvi.in xlv.casu Imol.in cle.ii.col.pe.de test. Guido Papæ sing.cccxv.Bouer.in sing.in uerbo testis,singu. xlvii.Soc.in regula cccciii.in vi.fall.

Sed ista limitatio potest intelligi duobus modis, uel accusatione, uel in inquisitione quantum ad accusationem,quia duæ possunt fieri conclusiones ex mente Bar. in l.ij.§.si publicatio,in uer.Vlterius.ff.de adult.

Prima est ꝙ in causa criminali post publicatas attestationes nó pót fieri examinatio testiũ ad partis instátiam

sed tan-

ſed tantum iudicis officio, etiã ad defenſam accuſati uel ad eius innocentiam probandam & ita etiam declarat Bar.in d.auth.Atqui ſemel,col.fi.& Bal. col.i.in ij.fallẽ. Ang.in l.ſi uacantia, in repet.circa medium. C.de bon. uac.Ioã.And. in regula nullus pluribus de reg.iur.in vi: in mercurialibus circa fi.Imol.in c.cum clamor, de teſt. Bal.in l.ea quidem col.ix.in fi.de accuſ.& hæc opinio eſt ✠ communis,ſecundum Aret.in d.c. fraternitatis. ſed Ant.in d.c.col.xij.tenet, ꝙ ad defenſam etiam inſtante parte teſtes examinari poſſunt,& idem in c. ſed clamor, col.ij.de teſt.ubi etiam Fel.col.pen.

Secunda concluſio elicitur ex dictis Bar.in d.§.ſi publi.ꝙ ad offenſam teſtes poterunt examinari,etiam publicatis atteſtationibus ex officio. Idem Bal.in l.quædã in fi.prin.ff.de eden.Soc.in conſ.cclxxiij.col.pen.uol.iij. Maria.in d.c.fraternitatis,col.xxxv.in xxxiij.caſu. Fel. in c.cum clamor,col.pe.de teſt. Ang. in tract. malefi.in uerbo comparent dicti inquiſiti & negauerunt totũ,circa fi.nu.19.& in uerbo Qui iudex dictum proceſſum publicauit.Afflict.ſuper conſt.fol.liij.col.ij.

Contrarium ſentit Abb.in d.c.ſuborta,de re iud.Bal. in l.presbyteri,in i.col.in fi.C.de epiſ.& cler.Hoſtien.& Anto.de Butr.in d.c.cum clamor.Salicet in l. fin. in ult. col.C.de quæſtio.Aret.in d.c fraternitatis, col.xij.licet in c.cum clamor,col.ij.nihil firmet.Hippoly.in l.i.§.fin. colum.ii.ff.de quæſtio.& Fel.uidetur hoc tenere in fin. col.in d.c.cum clamor.Aluarot.in c.i.§. Item uaſallus, col.i.de contro.inueſt.Hippoly.in pract.§.ſequens quæſtio.col.i.In inquiſitione uerò eſt diſtinguendum: quia aut aliquis promotor litis aſsiſtit qui litem proſequitur & iſto caſu dicendum eſt, prout ſupradictum eſt, ſtante accuſatione in precedenti concluſione Bart.in dicta. auth.atqui ſemel col.final.C.de probat.Anto.& Ioann. And in c qualiter & quando,de accuſ.Bald. in l.ea quidem,col.ix.eod.tit.Spec.in tit.de inquiſit.§.Viſo, uerſi. Sed nunquid publicatis.Feder.de Senis in conſil.cclxij. Soc.in regula ccccciij.in vij.fall. Si uerò nullus promo-

tor litis uel pars illa litem proſequitur, tunc proculdubio iudex poteſt teſtes,etiam poſt publicatas atteſtationes examinare,ut not.in d.c.cum clamor,per Abb.Are. & Fel.col.ii.Ioan.And & Anto.de Butr.in d.c.qualiter & quando.Bart.in d.authen atq́ui ſemel,colũ.fin.in iii. fall.C.de probat.ubi Ang.col. ii.& etiam Salic. in ii.col. uerſi. Item fallit.Feder. de Senis in conſil.cclxii.Ioann. Andr.in c.ut officium,de hæret.in vi.Archidia.in ca.ſuper hoc,in fin. eod.tit. Bal.in l.eos.§.ſi quid autem,in fi. C.de appel.Im ol.& Petr.de Anchar.in clem.ii.de teſt. col.iii.Aluar.in c.i.§.Item uaſallus, de controuer. inueſti.Soc.in regula ccccíii.in 50.fall. Et propterea dicitur quòd in cauſa hæreſis publicatis teſtibus licet alios examinare.Archid.in d.c.per hoc in fi.& Ioan.And.& Domi.in c.ut officium,eo.tit.Soc.in regula ccccíii.in xi.fal. Aluarot.in d.c.i.§.Item uaſallus.Fel.in d. c. fraternitatis,col.vii.& ex iſta limitatione & proxime dictis ſequitur alia limitatio,quæ talis eſt.

Trigeſimoquartò fallit,nam iudex poteſt ex offiicio teſtes examinare,etiam poſt publicatas atteſtationes,ut not.in c.cum clamor,de teſt.glo.in c.per tuas, eodem & ibi Fel.colum.iii.in fi.Feder.de Senis in conſi.cclxii.Ioã. And.in c.ut officium,de hęret.in vi.Archi.in c.per hoc, in fi.eo.titul.Marian.in dict.cap.fraternitatis,columna. xxxviii.in xxxvii.caſu de teſt.Guid. papæ q. lxxii.Soc. in regula ccccíii.in xliiii.fal.An autem hoc teneatur facere ad inſtantiam patris uel tantum ex officio, dic ut in fall.xxvi.ſupra dictum eſt uide Soc. in regula ccccíii. in xlviii.& ſeq.fall.Et maximè hoc debet facere in beneficialibus,& præcipue curatis, in quibus etiam partibus, contradicentibus & inuitis poteſt teſtes recipere propter periculum animarum.Ioan.And.Hoſt.Ant.de Butri.& Fel.in c. ad petitionem,de accuſ.Maria.in d.c.fraternitatis,col.xxxvi. in xlvi.caſu. Ioã.And. in c.cum inter,de conſuet.nam in beneficialibus iudex ſupplet ex officio.c.cum nobis olim.el i.& ibi glo.in uerbo ex officio,de elect.in c.oblatę,de appel.uide Guido. Papæ quĩ

declarat

declarat in sua quæstio.xxiiii.

Trigesimoquintò fallit in Papa qui potest etiam publicatis attestationibus testes examinare: & ita uoluit Host.Ioan.And.Anto.de Butr.& Fel.in c. ad petitionē de accus.& ponit Maria.in c.fraternitatis,colum.xxxvi. in xlvi.casu. qui plus addit, idem esse in quolibet alio non recognoscente superiorem, ut ibi per eum. Sed ista limitatio est indubitabilis,quia si iudex quilibet inferior hoc potest,ut suprà dictum est in præcedenti limitatione, cur non hoc poterit & Papa & quilibet alius princeps?& hoc etiam considerant Docto. in locis proximè alleg.

Trigesimosextò fallit,ubi pars petens publicationem fuisset protestata, quòd intendebat etiam post testes examinare,ita tenet gl.fi.in c.cum in tua,de testib.ut ibi Ioan.And.& in c.si testes.§.fin.iiii.q.iii. Sed secundum Ant.de But.in d.c.fraternitatis,hoc procedit,quando altera pars non cōtradixisset, alias secus, & ita Abb.ibi in d.cap.cum in tua,& Aret.col.v.Ioan.& post eum Abba. in ii.col.in c.ex tenore,de test.per Marian. in d.c.fraternitatis,col.xxxvi.in xlviii.casu,& in xxiiii.colum.in fin. Lanfran.in d.c.quoniam contra.§.testium,colū. xxii.in fi.& seq.Ista limit.posset esse uera, tenendo quòd publicatio absque eo quòd dicta sint testificata impediat ꝓductionem testium,nam illud non procederet,ubi tempore publicationis pars esset protestata, quòd remaneret sibi saluum ius producendi testes.

Trigesimoseptimò fallit, si consuetudo loci hoc admitteret ꝙ etiam stante publicatione testes possent examinari,quia ualet talis consuetudo, ita uoluit Anto.de Butr.& Imol.in cap.series, de test.Ioan. Andr. in addit. Specu.in titu.de excep.§.dicto.col.v. ver. sed nunquid. licèt hoc non dicat ibi Ioan.And. secundum Abb.in d. c.series,ubi tamen ipse in fi.tenet illam opinionem. Roman.in sing. cclxxiii.Maria.in d.c.fraternitatis,columna xxxvij.in fi.casu. Soc. in regula ccccii.in xii.fallen. Appostil.ad Abbatem in d.cap.fraternitatis,col. v.uersicul.

Item publicatis,& Bal.in d.l.per hanc.C.de temp.appel. Contrarium,gl.in c.per tuas,in gl.fi.de test.& ibi Fel.colum.fi.& in d.c.fraternitatis,col.vij.

Trigesimooctauo fallit secundum cautelam Bal. in l. ampliorem,in fi.princ.C.de tempo.appell.quando pars nomina testium daret iudici, & postea se absentaret, quia testes potest iudex euocatos ad se examinare.quod dictum Bal.refert & sequitur Rom.in cons.ccccl xxix.& in repet.rub.de arbit.col.xi.uer.Item habeas, ubi etiam istud dictum restringit.Barb.in c ad petitionem, in iiij. col.in uer.ult.not.de accus.Alex.in l. iiij. §. hoc autem iudicium.col.iij.de damn.infect. Cæpol.in caut. clxviij. Alexand.in consi.ccxxiiij.uolum.vi.Lanfran.in d.capitu.quoniam contra.§.Testium,col.xiii. Soc.in regula ccccii.in ult.fal.Hippoly.in l.i.§.si quis ultro,colum.iii. ff.de quæst.& in consi.xxxix.numero 14.uolu.i.in consi.ccccii.nume.27.& in consi.lx nu.19.& in consi.lxxiii. nu.22.& seq.Socin.in regula ccccii.xxix.fal.Ias. in l.ubi pactũ,col.v.C.de transac. Hippol.in practica.§.Frequẽs col.v.& in rub.de probat.col.xiiii.

Declara,ut per Aymo in cons.cxxxiiij. col.i.& sequẽ. Ruin.consi.xxx.col.i.uol.iiij.

Contrarium,Rom.in dict.l.iiii.§. hoc autem iudiciũ, in ii.colum.Felin.in dicto capitul.fraternitatis, colũ.vi. Marian.colum.xxxvii.in liii.fall.Appostil. ad Abbatem in d.c.fraternitatis,Afflict.super constit.fol.liii.column. ii.& sequen.

Trigesimonono fallit, ubi testes examinati deposuerunt se nihil scire, quia etiam post eorum publicationẽ alii testes super eisdem articulis poterunt examinari,ut not.Iacob.de Beluis.per illum text in c.i.§.i.quid sit inuest.in usib. feud. & ibi sequitur Rayn. Nicol.de Neap. Mart.de Laud.Aluarot.& Card.Alex.& Soc.ponit regula ccccii.in ii.limit.

Contrarium tenet ibi Bal.Ioan. And.& Ant.de But. in d.c.fraternitatis,ubi etiam Aret.col. iiii. & Fel. col.v. Apostil.ad Bart.in d.auth.atqui semel,in uerbo dubitatur

tur,& idem colligitur ex dictis Bal.in d. c. fraternitatis, in pe.col.uer.Breuiter.& ex dictis Bart.in auth.atqui se mel.in iiii.col.in uersi.quæro utrum testis possit.Alex. in l.ueluti.§.hec uox.ff.de edend.

Quadragesimò fallit,ubi licèt dati essent articuli,tamen desuper nulli essent testes producti, quia tunc etiã publicatis testibus super eisdem articulis possunt exami nari d.gl.in c.cũm,el ii.de testib.& ibi Laurent. Tancredus,Host.& Abb.in d.c.fraternitatis,col.v. in ult.fallen. post Ant.de Butr.ibi Bal.in d.auth.atqui semel, colũ.ii. Corn.in consi.xxvii.col.iiii.uer.iii. ubi adducit bonas ra tiones,& Soc.in d.regula ccccii.in ii.fall.Alex. in consil. lxxxiii.col.ii.uolu.iiii.Fel.in c.cum uenissent,col.fi.de te sti.Soc.in regula ccccii.in xxxiiii.fall.

Quadragesimoprimò fallit,nam si testis examinatus super negocio principali deponat se nihil scire, pót etiã post publicationem examinari super publica uoce & fama.Io.And.in addit.Spec.in tit.de test. §.nunc uidendũ in ult.addit.Fel.in d.c.fraternitatis,col.v.in fi.& seq.Are ti.in c.causam,col.iiij.de test.& in d.c.fraternitatis,colũ. pe.& seq.& ibi Imol.col.icẽ pe.Nec mirũ, quia uidentur super diuersis deponere.pro quo facit,nam testes qui de posuerunt super aliquo accessorio,non prohibentur etiã post publicationẽ deponere super principali.Aret.in ca. de test.col.iij.de test.ꝙ declara,ut per Alex.in cõs.vi.col. iij.uol.ij.quando testis simpliciter iurasset dicere ueritatẽ super articulis & tota causa, quia tunc super eo quod est articulatum nullo modo possunt amplius examinari. Ang.in cons.clv.col.i.Hippo.in sing. Dcxxiij. Fuit dictũ Imo.& Ant.de Butr.in d.c.fraternitatis.Corn.in consi. xxvij. col.pen.uol.iii.

Intellige tamen & declara secundo loco præcedentẽ principalem conclusionem & limitationem, ut per Are. in d.c.de test.col.iiij.

Quadragesimosecundò fallit,ubi reus non fuit admis sus ad suam intentionem probandam, uel ex consensu partium, uel ex iuris dispositione, nisi postquam actor

plenè

plenè probasset suam intentionem, quia tunc dato, ꝙ testes actoris essent publicati, adhuc reus posset probare suam intentionem per testes. Bal. in c. i. §. Item si uasallus, de controu. inuest. refert & sequitur Soc. in d. regula ccccij. in iii. limit. per l. officium. ff. de rei uendic. sed limitatio probatur per illam legem, quam quidem limitationem ego non credo ueram, si didicita essent testificata per eum.

Quadragesimotertiò fallit, ubi quis uellet impugnare dicta & personas testium simul quia illud facere posset publicatis attestationibus, ut not. Bart. post Nicol. de Matth. in d. auth. atqui semel, colum. pen. & ibi Paul. de Cast. col. ii. Signorol. Homod. in consi. ccxli. in. fi. Aret. in c. licèt dilectus filius, col. iiij. de test. Petr. de Anch. in cle. ii. col. iii. eod. tit. Imol. in d. c. fraternitatis, col. pen. Lanfran. in d. c. quoniam contra. §. Testium, col. xiiii. Soc. in regula ccccij. in xiiij. fallen. Sed ista limitatio uidetur mihi esse eadem limit. cum limitatione superius posita in x. limitatione.

Quadragesimoquartò limita, quando quis legisset attestationes perfunctoriè, non diligenter & plenè, quia tunc non obstante publicatione, quia credendũ est quòd non potuerit perfectè discere testificata, admittitur ad testium examen. Bart. in d auth. atqui semel, col. antepenult. uersi. Venio ad quartam, ubi etiam Paul. de Castr. colum. ij. ibi in text. attestationes. Salic. in fin. columnn. in ix. quæst. Ang. in §. quia uero, in auth. de testib. Lanfrã. in d. c. quoniam contra. in §. Testium. columnn. x. Marian. in d. c. fraternitatis, col. xiii. & ibi Imol. colum. fin. Soc. in regula ccccij. in xiij. fall. Domin. in c. cum personæ, in fine. princ. de priuileg. in vj. Innoc. Ant. de Butr. & Host. in cap. ultra tertiam, col. i. & seq. de test. in proœm. Decretal. in v. col. Ripa col. i. in princ. in c. si quando, de rescrip. Et idem est si audiuisset ab ipsis testibus quid deposuerint, uel non legerint totas depositiones, ut per Bartol. in d. authen. atqui semel, col. antepen. in uersi. Venio ad quartam. & ibi Bald. col. pen. & Paul. de Cast. ibi colũ.

ii. Bal.

ij.Bal.col.fi.in q.iiij.& præcedenti.Bart.in §.quia verò, in auth.de test.Bal.in l.in ciuile.ff.de leg. Fel.in d.c.fraternitatis,col.viij.Maria.col.xiij.& seq.Roman.in sing. Dcccij.Fel.in c.ultra tertiam,colum.i. & sequen.de test. Immo etiam si instruxerit testes, & sic habuerit intentionem testium,adhuc potest examinari.Bald.in d.l. fi. in iij.col.ff.de fer. Apostil.ad Bal.in l.per hanc. C.de tẽpo.appel.& idem Bal.in d.auth.atqui semel,col.penu.& idem quando testificata didicisset in exẽplo,ut per Bald. in l.fi.ff.quemadm.test.aper.& Ange.ibi.in l.pręcedenti & Imo.qui limitat,nisi exemplum esset de manu eiusdem notarij.Soc.in regula ccccij.in xxiiij.limit.& sequitur Apostil.ad Bal.in d.l. per hanc.licèt contrarium teneat Maria.in d.c.fraternitatis,colum.xiij.Sed mihi uidetur,quòd ista non sit limitatio principalis, sed illatio limitationis. Secundò per supradicta, quòd sola publicatio non excludit,nisi didicita sint testificata,ex quo sequitur quòd qui non legit totas attestationes, uel qui non plenè legit, non dicitur esse exclusus a facultate producendi testes, quia non potest dici plenè & perfectè didicisse testificata. Item qui audiuit a testibus, uel qui legit attestationes in exemplo,non dicitur perfectè didicisse testificata,quia sępe testes partibus mentiũtur, ut considerant Doctores in isto casu. Item sępe exemplum discordat ab originali,& propterea non facit fidẽ. secus si sit scriptum manu eiusdem,quia tunc fide facit, quasi censeatur cõcordare cum originali,ut not.in auth. si quis in aliquo. C.de eden.

Quadragesimoquintò fallit,ubi testes examinati fuissent excommunicati,quia etiam post publicationem admitti possunt,non obstante publicatione. Innoc.in cap. auditis,in fi.de resti.in integ. Rom.in rubr. de arb. col. xiij.uersi. Item fallit. Soc. in regula ccccij.in xv.fallen. Card.in clem.ii.in ii.opposi.de test.appost.ad Bald.in l. per hanc.C.de temp.appel.Bonif.de Vitell.in clemẽ. ij. col.fi.de test. Afflict. super constit.fol.cclvj.colum.ij.Sed istam limit.puto esse illationem primæ, secundæ & ter-

tiæ

tiæ limitationis, nam testes ubi sunt examinati & nullã fidem faciunt,proculdubio etiam si essent publicati,nõ impeditur aliorum productio & examinatio,& idem intelligitur ex xix.xx.& xxj.fall.

Quadragesimosextò fallit,ubi in effectu post publicatas attestationes quis intenderet idem probare,sed per alium modum probandi,quia uariatur modus probandi,& si idem concludatur in effectu, & sic licet post publicatas attestationes testes examinare:ita tenet Anto. de Butr.& fuit de mente Host.ibi in ca.attestationes,de despon.imp.sequitur Soc.in regula cccciij.in xx. fallē.& fuit de mente gl.ibi in uerbo per testes.sequitur appostil. ad Abb.in d.c.fraternitatis,Bouer.in uerbo Testis,sing. lxxxiij.Contrarium uidetur tenere ibi Hostiē.& Card. Alex.aperte in d.c.attestationes.Fel.in d.c.fraternitatis in vii.col.& fuit de mente Abbatis dum recedit ab illa solutione gl. & aliam ponit.

Quadragesimoseptimò fallit,ubi is qui habuit publicationem fuisset oblitus testificatorum, ut uoluit Ang. in §.quia uerò,in i.appos.in uer.Ex hac tamen, in auth. de test.Soc.in regula cccciij.in xxi.fall.Appostil. ad Bal. in l.per hanc.C.de tempo.appella.

Quadragesimooctauò limita,ubi testes examinati & publicati aliquid deposuissent super articulis non productis,uel super eo quod non est in articulis deductum,ut not.Innocen.& Bald.in d.c.fraternitatis,ubi etiam Fel. col.vi.in duabus limit.& idem Innoc.in c.ex tenore,de test.ubi etiam Ant.de Butr.& Abb.in iii col.& ibi Imo. & Fel.& Card.in clem.ij.de test.Bart.in d.auth.atqui semel in fi.col.in uersi.Ex prædictis apparet.Ioan.And.in addit.Spe. in tit.de test.§.Iam de interrogatoriis,in uersi.fuit autem generaliter,de test.per Soc.in regu. cccciii. in xxvi.fall.Fel.in c.de test.col.i.de test. Afflict.super cõstit.fol.cclvi.col.iiij.

Quadragesimononò fallit,ubi testes primò examinati & publicati deposuerunt super ualore, nam possunt alij examinari, etiam publicatis attestationibus super

maiori

maiori summa.gl.pen.in cap.causa quæ inter œconomū de test.& not.ibi Bald.Bart.in l.cum furti.ff.de in lit.iuran.& ibi Imol.Angel.Alexan.& Iason.& idem Bartol. in l.fin.§.qui indiuisam.ff.de leg.ij.& ibi Paul.de Castro & Raphael,& Specu.in titu.de test.§. postquam uersic. quid si plures,& ponit istam limit.Soci. in regula cccciii. in xlii.fall.Alexand.in consi.lxiiij.col. ii.uolu.ii. Guido Papę q.ccccclxxxv.

Quinquagesimò fallit quo ad probandam peremptoriam exceptionem,ut not.Spec.in tit.de excep. §.d.uer. sed nunquid attestationibus,& in tit.de test.§.satis utiliter,in xxi.casu Bart.Bal.& Sal.in l.peremptorias .C.sē ten.resc.nō.pos.Sed in ueritate, ista non est limitatio,at tēto ꝙ sedm doctorū declaratione ideo admittitur talis exceptio,quia testes recipiuntur super diuersis,& nō super eisdem capitulis,quod non est contra regulam.

Quinquagesimoprimò fallit,ubi plures testes sunt ꝓducti,& quidam tantum examinati,quia etiā publicatis attestationibus & didicitis testificatis , tam illi qui non sunt examinati,quam alii possunt examinari publicatione non obstante super eisdem capitulis, ita declarat notabiliter Maria.in d.c.fraternitatis,colum.ix.in fi.& seq. de testibus.

Quadragesimosecundò fallit,ubi testes sunt,examinati super negotio principali, & incidenter deposuerūt super publicata uoce & fama. Nam ēt publicatis attestationibus possunt examinari testes super publica uoce & fama,super qua incidenter testes deposuerūt. Aret.in d. c.fraternitatis,col.fin.de test.licèt non plenè firmet. Sed istud clare firmat Angel.in l.per hanc,colum.final.C.de tem.appell.

Quinquagesimotertiò fallit,ubi testes essent examinati super petitione,& nō super articulis, quia nō obstā te publicatione possunt examinari alij super contrario, ita tenuit Card.in c.cū Io.& ibi Fel.xi .col. in uer.in gl. in uer.pendebat,de fi.instr.Corn.in consf.xxvi. col.pen. uol.iij.uide Imol.in d.c.fraternitatis col.pen.

Quinqua-

Quinquagesimoquartò fallit, ubi testes essent de nouo reperti, quia possunt nõ obstante publicatione examinari. Hipp. in l.i.§.si quis ultro, colum.v. ff. de quæst. Ista limitatio non est uera iudicio meo, quia non prouidet aduersus timore subornationis propter quem impeditur testium examen, & Docto. qui allegantur per Hippoly. tantùm probant, quòd post conclusionem testes possũt examinari, si sunt de nouo reperti, unde ista fallentia esset bona, tenendo quòd sola publicatio absque eo quòd didicita essent testificata, excluderet examen testium. quia tunc posset limitari, ut illa conclusio non procederet, quando testes essent de nouo reperti, propter illam conclusionem, ꝙ testes admittũtur etiam post causę cõclusionem, si sint de nouo reperti, & ita uidetur sentire Abb. in d.c. fraternitatis, in v. col.

Quinquagesimoquintò fallit, ubi testes non sunt examinati in figura iudicij, sed tantum de conscientia, & nõ de ueritate. Bal. in d. auth. sed cum testator, col. pe. Ant. de Butr. in c. cum olim, in i. col. de priuileg. Fel. in d.c. fraternitatis, col. vi. de test.

Quinquagesimosextò fallit, si publicatis attestationibus fiant articuli in quibus concludatur eadem intentio, aliquo addito, non tamen ad finem, ut super prima intentione aliquid probetur, ita uidetur esse text. in d.c. cum causa, & ibi not. Imol. in ult. not. & Fel. in princ. de test. & in d.c. fraternitatis, colum. vi. Afflict. super const. fol. cclvi. col. i.

Quinquagesimoseptimò fallit, ubi testes inducerentur ad præsumptionem, uel ad iudicium tantnm, quia tales possunt examinari etiam publicatis attestationibus Innoc. in d. c. cum dilectus, de accus. Ang. in l. fi. C. de testi. Bart. in l. ii. col. fi. ff. de appel. recip. Fel. in d. cap. fraternitatis, col. vii.

Quinquagesimooctauò fallit, nam secundũ Anto. de Butr. in c. licet causam, colum. xiiii. de probatio, etiã publicatis attestationibns examinari possunt testes super articulo partim antiquo & partim nouo. Sed uide ꝑ Fel. in d.

in d.c.fraternitatis,col.vii. & appostillatorem ibi.ad Abba.qui dicunt istud esse contra text.in d.c.fraternitatis, ibi nouis duntaxat.

Quinquagesimononò fallit ubi producens testes post didicit ita esset adeò legatis persona & non suspecta, quòd in eo uideretur cessare timor subornationis testium,uel testes essent legalissimi.ita tenet Claudius in l.i. §. per procuratoré,col.ii.ff.de acquir.poss.& Ias in consi. clxx. col.v.uol.ij.Maria.in d.c.fraternitatis,col.pen. in liiij.ca su.Hipp.in l.i.§.si quis ultro,colum.iiii. & seq.de quest. Fel.in c.causam,quæ,in fi.de offi.deleg. & in c. ii. col.v. de probat.Hipp.in sing.cccclxxxviii.ponit aliud speciale propter dignitatem personæ ipsius testis.uide dicta p nos in i.ampliatione.uide Brun.in tract.de forma folio lxxxi.col.i.in fi.& seq. ubi quòd receditur a regulis iuris propter præstantiam personæ.

Sexagesimò limita, quando agitur de crimine hæresis, tunc etiam non obstante publicatione testes recipi possunt.Hipp.in pract.§.sequens,col.i.Fel.in d.cap.fraternitatis,col.vii.

Sexagesimoprimò,quãdo quis uidisset testes casu for tuito,non ad finem sciẽdi dicta testium. Bal.in c.consti tutus el ii.de testib.Fel.in proœ.Decretal.col.v.

Sexagesimosecundò quando incępisset legere dicta testium,quæ fuerunt postea per notarium erepta de ma nibus legentis.Bald.in l.in ciuile.ff de legib. in authen. atqui semel.col.pen. C.de probat.Fel. in d.proœm. decretalium.in v.col.

Sexagesimotertiò limita,si testes deposuerunt,qđ res ualet centum,post publicationem possunt alii examinari,quòd ualebat centum quingaginta.Guid. Papæ in singu.cccclxv.

Sexagesimoquartò limita,quando non obstat res iudicata,quia ubicunque non obstat exceptio rei iudicatæ ibi possunt testes examinari, etiam publicatis attestationibus.Bouer.in sing.in uer.Testis sing.lxiii.

Saxagesimoquintò limita,ubi propter ineptam petitionem

tionem reus absoluitur. Bouer. vbi supra.

Sexagesimosextò limita, quia hæredi propter probabilē ignorantiā datur restitutio ex clausula generali. Fel. in c. intimauit, col. ii. de testib.

Sexagesimoseptimò limita, ut per Decisio. Neapol. lxxxi. in nou.

Sexagesimooctauò limita: nam si factus sit articulus super infamia alicuius, & testes desuper examinati possunt non obstante publicatione alij testes super bona fama examinari. Afflict. super const. fol. cclvi. col. iiii. in fin. & sequen.

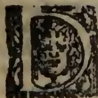
Sexagesimononò limita, si testes examinati deposuerunt de credulitate. Nam nō obstante publicatione possunt alij examinari de contraria credulitate. idem Afflict. super const. fol. clvi. col. i.

Septuagesimò limita etiam si quis uellet probare contrarium post publicationem in casu illo de quo per eundem Affl. proximè citato loco.

CONCLVSIO
Et Regula X L.

ARGVMENTVM.

Donationem ultra quingentos aureos absq; insinuatione non ualere.

ONATIO iure antiquissimo non ualebat ultra ducentos aureos sine insinuatione, de iure uerò antiquo ultra trecētos, hodie ultra quingētos. l. sancimus. in prin. C. de donat. §. perficiscuntur, instit. de donatio. l. pe. C. eo. in fi. Bal. in d. l. sancimus in i. col.

Amplia etiam si fiat donatio ab ascendente in descendentem. l. donationes quas parentes. C. de donatio. inter uir. & uxor. & l. data. C. de donatiō. & ibi Bald. not.

& not.

& not. Angel. in d.l. donationes quas parentes, & uoluit Paul. de Cast. in consi. xc. uol. ij. Aret. in consi. ii uolu. ii. qui etiam reprehendit Bal. qui contrarium uoluit in l. si non mortis. C. ad l. falcid. quem etiam reprehendit ibi Aposti. ad Bal. Idem etiam uoluit Bal. in l. irritam. C. de usucap. pro dona. in l. cum quis. ff. de condi. cau. dat. Declara, ut per Paul. de Cast. in consi. cccxlv. col. pen. uolu. i. Barb. in consi. lxxx. col. vi. uol. iij. Dec. hoc præsupponit in consi. cccxxxix. col. i. & seq. Hoc expressè ponit idem Dec. in consi. ccccxxvi. in si Idem præsupponit in consi. ccccxxxii. Idem si fiat alij coniuncto, ut in d.l. data. C. de dona. & ponit Beltr. in consi. xxx. colũ. i. uolu. iii. & in consi. lxxxix. col. ii. uol. iii.

Secundò amplia, etiam si donatio esset facta a Iudæo in Iudæum adhuc deficit ob non factam insinuationem si excedit legitimam summam. Paul. de Cast. in d. consi. xc. uolum. ii.

Tertiò amplia, etiam si donatio sit facta pluribus in eodem instrumento, sed summam excedit legitimam attentis personis plurium, quæ si separatim considerarentur, non excederet partis cuiuspiam legitimam portionem. Ioan. de Imo. in c. cum contingat, in ult. char. in ii. col. de iureiu. Cremens. in sing. cxxxi. & fuit originalis opinio Ioan. Andreę in addit. Spec. in titu. de donat. §. i. Barbat. in consi. lii. col. i. uol. iiii. Rom. in sing. Dcxxxvi. Alex. in l. si plures. ff. de pact. licèt Bal. & Pau. de Cast. ibi distinguant, ut per eos.

Quartò amplia, etiam si in donatione facta in eodem instrumento insit clausula quòd tot sint donationes, quot sint donatarii. Iaco. de Aren. & Cyn. & ibi Bar. in d.l. sancimus in §. i. & sequitur Bald. ibi & Ang. & Salic. Spec. in titu. de dona. §. i. uersi quid si aliquis. Bart. in l. Modestinus, in pen. quæst. ff. de donat. Bal. in l. illud, col. 4. C. de sacros. Eccl. Imol. in d.c. cum contingat, columm. antepen. Guid. Papæ in sing. ccclxxv. & singula Dxcvii. Rom. in consi. xxvi. in secundo dubio. Oldrad. in consil. cliii. Rom. in consi. ccv. Bald. in consi. xviii. uolu. i. & in

consi.xl.in iiij.uolu.& in consi.clxi.eo.uolu.iiij.Paul.de Cast.in consi.clxi.in princ.uolu.ii.Alexan.in consi.clxv. col.ii.uol.ij.& Alex.in consi.xxi.colum.i.uol.iii. Abb.in consi.cvij.in i.dub.Ferrat.caut.xxiij. Licet contrarium uelit idem Spec.in tit.de instr.edit.§.porrò,col.vi.quem propterea reprehendit ibi Ioan.And.in addit.uide omnino not.per Soc.in regula xi in ij.limit.Limitat tamen Bald.in l.i.C.quando dies legati cedit, quando dictum esset ꝙ tot essent actus donationem, quot summæ uel centenaria.tamen non credo uerum; quia contra supra dictam rationem militat ne fiat fraus legi, & perpendit ibi Appostil.ad Bal.

Quintò amplia, etiam si sit renuntiatum solemnitati insinuationis,quia talis renuntiatio non ualet.Barto. in d.l.sancimus in fi.C.de donatio. post Cyn. ubi Ioan. Andr.in addit.Spec.in §.porrò,circa fi.Barto.in d.l.Modestinus,& in l.nemo potest, de leg.i. Bald.in l. illud. in pen.col.C.de sacros.eccl.in l.data.C. de dona.Imol.in l. Aquilius Regulus, circa fin. ubi dicit istam partem ✠ communem.ff.de donat.& in repet.d.ca.cum coutingat in pen.char.in ij.colum.de iureiuran.ubi idem dicit Alexand.in d.l.nemo potest,colum.iii.qui etiam dicit istam partem communem,& ibi Ias.in lect.columm.vi.& in ii. lect.col.iij.& seq Guid.Papæ in sing.ccclxxvij. Salice.in l.pen.C.de dona.post Cyn.ibi in fi.Bald.in consi.xcvij. uol.iij.Oldrad.in cons.clxxiij.Ang.in consi.xciiii.columna.pen.in fi.& seq.Franc.Curt.in consi. xxxiiii.in prin. Calcan.in consi.xxxv.colum.xv.& seq.Gozad.declarat in consi.lxxxvii.col.iii.Ang.in consi.clxxix.in fi.colum. Dec.in consi.ccccxxxii.col.ii.Corn.in consi. ccxxi.uol.i. Cald.in c.i.in ti.de dona.ubi dicit istam partem communem.Paul.de Cast.in consi. cccxlv. in fin. uolu.i. Soc.in consi.lxxx.col.vii.Hispa.in repe.rub.de donat.inter uir. & vxor.fo.xvi.col.i.

Sextò amplia,ut idē sit in ficta donatione,ut est text. & ibi not.Bart.in l.fi.C.de iure dot.uel soluitur indebitum utroque sciente,idem Bar.in l.i.ff.de donatio.Cal-

can.

can.in conf.xxv.col.vi.& feq.ubi declarat.uel in pręfum pta donatione.Fran.Curt.in confi.cxxvi.in fi.

Septimò amplia, etiam in donatione acceſſoria, ut in ea quę fit in uenditione,dum dicitur & fi plus ualet etc. ut not.Roma in l.ii.in char.4.ff.de uerb.oblig. Soci. qui hoc tenet in confi.ccxv.col.i.& in confi.xxii.col.i.uol.4. Beltr.in conf.cxxvi.in fi.uol.iii.Tiraq.de retract.fo.cxli. Bouer.decifi.cxliii.licèt contrarium uelit Calder. in con fi.ii.in tit.de empt. & uend.

Octauò amplia,fi in eodem inftrumento & eodem tē pore plures res uni eſſent donatæ,quæ fimul confiderate excedunt fummam,non fi feparatę,per tex.in d.l.fan cimus §.fi quis autem,a contrario fenfu. Bart. in l. plures.ff.de pact.Oldrad. in confi. ccliii. ubi exigit temporis diuerfitatem.Rom.in confi.xxvi.Iaf.in l.fcire debemus.col.iii.ff.de uerb.oblig.Abb. in cap.Apoftolicæ, de donat.Spe.in tit.de donat.§.i. uerfi. quid fi aliquis dat. Bal.in l.illud in vi.quæft.C. de facrofan. eccl. in d.l.fancimus.§.fi quis autē.Paul.de Caft.in d.l.fcire debemus in fin.licet ipfe ibi diftinguat, fed diftinctio reprobatur per Alex.in confi.lxviii. uol.i.Afflict.in prælud.conftit. Regni in quęft.xxiiii.licet contrarium uelit Barbat.inter confilia Alexand.in ult.confi. in 4. uolum. in ii.colum.in fin.

Nonò amplia,etiam fi donatio excedens fummam facta fit clerico contemplatione perfonæ fuæ. Fel. in c.Ecclefia S.Marię,col.lxx.de conft.

Decimò amplia,etiam in donatione facta a patre filio in præmium emancipationis, ut per Calcan.in confi. xix.colum.vi.

Vndecimò amplia,etiam in remifsione. Gual.cautel. xix.de acquir.hæred.

Duodecimò amplia,etiam in donatione fiue remifsione fideicommifsi,ut per Bart.in l.is poteft,col.3.ff.de acquir.hęred.& Iaf.col.ix.ubi dicit omnes ita tenere.

Contrarium fentit Bal.in l.i.C.de pact.col. ii.& Rui. colum. ii. tamen primam opinionem uidetur tenere ibi

Dec.col.v.& Purpur.colum.4.iſtam dicit communem Cagno.in l.ſi quis in obligatione,nume.5.& ſequent.ff. de regu.iur.

Decimotertiò amplia,idem eſſe in pacto de non petẽdo,ut per eundem Cagno.in l. ſequitur in obligatione, nu.7.& ſeq.ff.de reg.iur.

Primò limita in donatione Imperatoris,ut eſt tex.in d.l.ſancimus,in §.deceptis.Azo in ſumma, & not.Bart. & Bal.in d.l.ſancimus.glo.Ang.in l.pen. C.de donat. & ratio eſt ſecundum Bal. ibi, quia publicè fieri dicitur, quod coram Imperatore fit, cui tot proceres aſsiſtunt. l.omnium.C.de teſta.Immo idem eſt in donatione aliorum Principum inferiorum, qui tamen in ſuis terris nõ recognoſcunt ſuperiorem.Rom.in conſi. lvi. in vi.dubio.Oldra.in conſi.ccxxxi.Ioan.And.in addit.Specu.in §.porrò,in addit.magna in fi.Ioan.de Imol. in c.cum cõtingat,col.fi.de iureiuran.Alex.in l.Centurio.ff.de uulga.& pupil.Bal in d.l.ſancimus.Bened.de Plumb.in l. ſi arrogatus,in §.Conſul.ff.de manumiſ.uindicta per Iaſ. in l.hac conſultiſsima.§.ex imperfecto.C.de teſta.Alex. in conſ.clvj.in ij.col.uol.i.Corn.in conſ.cxxvij. uol.ij.& in conſ.ccxcix.col.fi.uol.i.Beltran.in conſ.clx.col.ij.uol. i.ſecus ſi recognoſcat ſuperiorem.Marian.Iun. in conſi. lxix.col.ix.& col.xii.

Amplia,ut per Zaſ.in conſi.xv.col.ii,Fel.in c.cum nõ liceat,col.4.de præſcrip.Rui.conſ.xxiij.col.iiij. uol.ij.Tiraq.de nobilit.c.xxxvij. nu.47.

Amplia,etiam idem eſſe ſi fiat a magiſtro militum in militẽ ſuũ uel econtra.Azo in ſum.in ij. col. per tex.in l. pe.C.de dona.Arch.in c.ergo,lxiij.diſtin.Ang. in l.pen.

Item amplia,ſi fiat a priuato in Imperatorem,ut eſt text.in §.final.in authen.ut non fiant pigno. authentic. Item & a priuatis.C.de donat.Archid.in dict.cap.Ludouicus.Contrarium Iaſ.in d.l.hac conſultiſsima.§.ex imperfecto. & donari põt Imperio & Imperatori ſine inſinuatione.Fel.in c.Eccleſia S.Mariç,col. xxx.de conſt.

Et idem ſi eſſet facta donatio a iudice,deciſio. Neap.

cciij.

cciii. in nou. in iiii. dubio.

Secundò limita, nisi donatio facta sit Ecclesiæ uel in piam causam. Bart. in l. illud. C. de sacrosf. eccl. Azo in sũma. de donat. Specu. in titu. de instru. ædit. §. porro, in fi. & ibi Ioan. And. in addit. Iac. de Beluis. in §. si minus, in auth. de non alienan. Paul. de Cast. in consi. ccxij. col. ii. uolu. ii. Abb. in c. relatum, de testam. col. i. in fi. Roma. in d. l. Modestinus, de dona. Hostiẽ. & Ioan. And. in c. fi. de fide instr. Ioan. And. Anto. de Butr. & Imol. in c. ad hæc, de test. Bal. in c. fi. col. i. de uita & honest. clerico. Petr. de Anch. in cap. canonum statuta, colum. xxii. de constitu. Ioã. Crot. in l. nemo potest, colum. xvii. ff. de leg. i. Cald. in consi. 3. in tit. de dona. Anto. de Cauar. in tract. insinuat. in xlvi. quæst. & est *communis opinio, per Felin. in d. c. Ecclesia. S. Mariæ. colum. xxx. uersi. Primum est, & per Ias. in consi. clxix. col. v. uolum. 4. Matthę. in singula. clxx. incip. Not. ꝙ leges. Soc. in consi. cxv. col. i. uol. 4. Calcan. in consi. xiij. col. iij. Alex. in appostil. ad Bartol. in l. illud. C. de sacrosf. eccl. Appostil. Ad Abb. in d. ca. relatum, de testam.

Istam opinionem sentit Alexand. in consi. ccx. uolumin. secundo. ubi dicit, quòd statutum, quòd testamenta insinuentur, non habet locum in testamento, in quo est clericus institutus, & Bald. in authent. cassa. C. de sacrosf. eccle. Item Secundum Salic. in d. authé. cassa, nec in testamento clerici locum habet tale statutum. Felin. in d. c. Ecclesia S. Mariæ, col. xxvi. Ripa in xij. respon. libr. iij. in fin. Gual. cautel. ii. Oldendorp. in libello iuris & ęquitatis. Hispan. in rub. de donat. inter uir. & uxo. folio 44. columnn. ij. Brun. in tract. de forma fol. lxi. colum. iiij. Ruin. in consi. clxxxij. col. vi. i. uolum. Cagn. in l. si quis in obligatione, num. 6. ff. de iuris. & idem Ruin. consili. clix. colum. 3. uolu. 4. Contrarium tenuit Salic. in d. l. illud, & ibi Paul. de Cast. Salic. & Ang. in d l. sancimus. in fi. prin. glo. in auth. de non alienan. in §. si minus, & ibi Bart. sequitur gl. & idem uoluit Ang. in l. si quis pro redemptione. C. de donat. Roman. in repe. auth. similiter,

in xvi.speciali piæ causæ inter contractus.C.ad l.falcid. Calcan.in consi.xxi.col.ii.Tertia fuit opinio aliquorum qui dixerunt ualere ecclesiæ donationem factam hodie sine insinuatione usque ad octingentos aureos, ut uoluit gl.in l.illud.C.de sacro.eccle.& in d.l.sancimus.Archid.in d. cap.Ego Ludouicus,lxiii.dist.Abb.in c.peruenit,el ij.in fi.de iureiur.

Tertiò limita in donatione propter nuptias olim facta fęminæ minori,hodie generaliter in omni ante nuptias donatione:ut in d.l.sancimus.§ alias,uersi.his insuper.in l.minoribus.C.de donat. ante nupt.& in authé. eo decursum est,eod.tit.Azo in summ.in titu.de donat. Afflict.super const.fol.cclxxvi.columm.4.uide Franc.in consi.lxxxi.col.iij.& in consi.cxxvi.colum.3.ubi tenent contrarium.

Quartò limita,quando plures donationes fierent diuersis temporibus in eadem personam,quæ si simul coaceruatim considerentur, proculdubio excederent legitimã summã,non si separatim,ut est tex.in d.l. sancimus. §.si quis autem,el i.est bonus tex.iuncta gloss.ij.in l.Modestinus.C.de donat. Secus si eodem tempore, ut per Paul.de Cast.in l.scire debemus,in fi.ff.de uerb. oblig.licèt Abb.contrarium uelit & malè in c.Apostolicam, de donat.ubi Imol.tenet contrarium.

Quintò limita,quando donata fuisset certa quantitas annis singulis ad uitam,ut est tex.in d.l.sancimus.§.fi.& not.Azo in sum.in tit.de dona.

Sextò limita in donatione ex causa dotis, in qua non requiritur insinuatio,ut est tex.in l.fi.&ibi gloss.in uerbo indigere.C. de iur.dot.& not.ibi Salic.& idem Salic. in d.l.sancimus,in i.colum.Calcan.in consi. xiij.colũ.iij. Sublimita,ut per Soc.in l.i.col.xx.in fi.& seq. ff.solu.matri.Hispan.in rub.char.xciiij. columm.4. de donatio.int. uir.& uxo.

Septimò limita in donatione,quæ fieret ob reparationem domus dirutę.l.pen.§.secũdo.C.de dona.& ibi no. Bart.Bald.Ang.& Salic.Azo in summ.in titu.de donat.

Archid.

Archid.in d.c.Ego Lodouicus lxiij.dist.

Octauò limita,quando creditor remittit summam excedentem quingentos aureos prouenientem propter creditum usurarium prçteritum.d.l.Modestinus,ubi gl. i.extendit ad præteritas usuras, & ibi illã sequitur Bar. Imol.& clarius Paul.de Cast.& ponit Azo in summ.in tit.de dona.Bal.in l.illud,col.iij.C.de sacr.san.eccl.Ang. in §.aliæ,in fin.col.insti.de donat.Imol.in c.cum contingat,in pen.col.de iureiur.An remittere sit dare,Fel.in c.ueniens,col.fi.de testib.

Item limita,ut non requiratur insinuatio in gratuita remissione crediti ascendentis ad summam maiorem quingentorum ducatorum,ita tenuit Placen.quē refert & sequitur Azo inst.de dona.& in l.creditori.C.de pac. ubi etiam Ant.de But. & Alex.

Contrarium tenuit gloss.in l.si quis obligatione.ff.de reg.iur.in l.i.§.i.ff.quib.mod.pign.uel hipoth. sol. Bart. in d.l.si quis obligatione,& idem in d.l.Modestinus.ff.de dona.Din.Ang.& Alex. in l. Nesennius. §. si debitori, ff.ad leg.falc.Bald.in d.l.illud,colum.iii.C. de sacro.eccl. in l. si inter. C. de solut.in l. tale pactum. ff. de pact. in princ.ubi etiam Ang.Bal.in l.si donationes.C.de dona. in l.pactum quod dotale,in xvij.q.C. de collatio. Alex. in l.si mulier.ff.de condit.caus.dat.& istud * communiter tenetur,ut per Alexand. Soc.& Iason in l.creditori. C.de pact.& idem dicit Alex.in d.§.si creditori.l.Mesennius.Imol.in l.Aquilius.ff.de dona.Calder.in cõsi.xxvi. colum.v.& seq.Alexand. in consi. cxxxvij. in fin.uolumin.ij.Anton.de Canar.in tract.insinuat.q.xlvj. & seq. Barbat.in consi.ccccj.in ult.char.in i.colum.uol.i Ias.in consi.cxix.col ij.uolu.ii.Bald.in consi.cci.uolum.iii.& in consi.cccclxxviii.incip. Idem statuimus,uolu. 4. Decius in c.veniens,col.ii. de testi.Gual.caut.xix.de acquirend. hçred.Ang.in §.aliç in fi.col.insti.de dona.Dec. in dict. l.debitori,in fi.C.de pact.Imol.in c.cum contingat, in pen.col.de iureiurand.Rom.in d.l.Modestinus. Ang.in consi.lxxvij.in fi.& in consi.xciiii.pen.col.ex quo sequi

tur,idem esse in pacto de non peten.Ioã. And.in addit. Specu.in titu.de instru.edit §.porro,in aditione magna. Doct.in l.tale pactum.ff.de pact.in princ.Angel.in l.pacta quę contra.ff.de transanct. in l. si unus. §. pactus ne peteret,colum.penul.ff.de pact.Ang.& Paul.de Cast.in l.contra iuris.§.fi.ff.eod.tit.Alexand.in l. si mulier.ff.de condit.caus.dat.& in d.§. si debitori.in d.l. Nesennius. Anton. de Canar.in tract.insinuat.quæst.xlvi.& septima.Franc.Curt.in consi.xlvii.colum.ii.& colum.3.Rui. consi.cxxxiii.colum.3.uolum.4.Bal.in d.l. tale pactum. ff.de pact.distinguit.Calcan.in consi.xxv.col.vii.& in ratificatione ex quo inducitur renuntiatio.Calcan.in consi.lvi.colum.7.

Nonò limita in promissione faciendi aliquid ex causa donationis,quòd requirit maiorem impensam,quam summam quingentorum aureorum , nam isto casu non requiritur insinuatio,ita declarat Salic.in d.l.sancimus, in fin.princ.C.de donat.Sed ista limitatio credo quòd si falsa,quia ipsemet.Salic. confunditur ex notat. in precedenti limitatione per Docto.communiter,licèt ipse contrarium teneat.

Decimò limita,quia sufficit donationem factam esse corã iudice quia tunc non requiritur insinuatio. Ang.in d.l.Modestinus.ff.de dona. Alex.in consi.clvii.col. i.uol. 2.& in cósi.xx.col.2.uol.3.Dec.in consi.cccccxxxvi.col. pe.Guid.papę in cons.xxiii.uide Cassan. in consuet.fol. clxx.col.iii.in fi.& sequen.Guid.Papæ in sing.cccxli.Tiraquel.in legibus cónubialib.fol.ccxxj.& ratio est,quia insinuatió nihil aliud est , quam intimatio facta iudici.Bartol.& Angel.in d.l.Modestinus.per Corn.in consi.cxxvij.colum.ii.uolum.ii.& per Alexand. in consilio. ccxvii.colum.ii.uolum.vi.& in consi.clvii.colum. 3. uolum.ii.Franc. Curt. in consilio 34. Decis. Neap. cciij.in 4.dubio in nou.Paris.in consi.xcvi.columna quinta uolumin.primo.Marian.Iun.consi.lxvij.columm.iij.uolumin.est uerum quòd Ang.In l. donationes quas parentes.C.de donat.int.uir.& uxor.uidetur requirere,quòd

sit

ſit regiſtrata in actis donatio, ut dicatur inſinuata, ultra hoc quòd ſit facta coram iudice, & hoc uidetur ſentire Cyn.gloſſ.in l.illud.C.de ſacroſ.eccl.gloſſ.in uerbo Iterum,& gloſſ.in uerbo intimata,& ibi Bald.colum.ii. An autem requiratur iudicis decretum.uide Bart.in dicta.l. Modeſtinus.Bald.in dicta l.illud,& Alexand.in dict.conſil.ccxvii.Iaſo.in conſi.li.columni.2.Calcan.in conſ.xxv. colum.ix.

Item dicitur inſinuata,ſi iudex interponat decretum Guido Papæ in ſingu. ccclxi. Intellige dum tamen ſit iudex competens.Guid.Papæ in quæſt.cccxxv.& in conſil.xxiii.ubi declarat & in conſil.lvii. Caſſanæ. in conſil. xxxix.columna 14.Immo ſufficit fieri coram alio notario, ſi ſubrogetur loco iudicis. Gual. cautel. ii. de mutan.teſtam.Deciſio.Neap.cciii.in 4.dubio in nou.Idem, ſi donatio ſit facta coram principe. Mant. in conſilio. cxxxii.colum.ii.

Vndecimò limita, quia licet ſit facta ultra legitimam ſummam,tamē ualet infra legitimam ſummam uitiato exceſſu,ut eſt text.in d.l.ſancimus.& ibi not. Odofred. Bald.Ang.& Salicet.Alexan.in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta.col.antepe.ff.de uerb.oblig.in l.ius iurandum la ſecunda.§. ait prætor. ff. de iureiur. & in appoſtil. ad Bar.in l.cum de indebito.§.ſed cum hoc,in appoſtil.magna.ff.de probatio.& Caſſanæ. limitat in conſi. vii. colum.v.in fin.Socin. in conſil. xlviii.colum. final. Ioann. Andr.in additio.ad Specul.in titulo.de inſtrumen.edit. in addit.magna.Paul.de Caſtr.in conſil.xc.uolumin.ſecundo & in conſil.cccxlv.column. tertia,uolum.primo. Angel.in clxxix.in antepen. colum. in fin. Alexand. in conſi.4.columna penul.uolu.i.Decius in conſi.ccxxxix. colum. 2. & in conſil. ccccxxxii. colum .ii. & in conſilio cccccxxxvi.col.pen.

Duodecimò limita qa cū hodie ſit dimidiatus aureus ut ualor antiqui aurei plus ualebat tempore prædictæ l. intelligendū eſt de auro antiquo ,put loqtur,ita ꝙ currē tes aurei hodierni reducēdi ſunt ad antiquos, ut no.Bal. in d.l.

in d.l.illud.C.de facrof.eccl.in fi.colum. in l. quicunque C.de feru.fug.in fin.col.Salice.in l.fi. C.fi cert.pet.unde certè hodie ualeret donatio ultra fummam quingentorum fortè ufque ad octingentos facta bona computatione,ut per iftam rationem uoluit Soc.in confi. xlviii.colum.fi.Corn.in confi.liiii.uolu.iiii.col.i.Iafo.in l.puniri. C.fi contra ius uel util.publ.& Corn. in confil. ccxxvii. col.ii.uolu. ii. Iaf. qui dicit quod hodie ualeret donatio ufque ad octingentos aureos, & quòd ita obtinuit in l. ii. §.ex his,col.pen.ff.de uerb.oblig.& idem Iaf.in l.eum ff.de in ius uocan.col. i. & fuit dictum Paul. de Caftr.in l.fi.in fi.principij.C.commu de leg.Dec.in cõfi.ccxxxix. col.ii.& in confi.ccccxxxii.colum.xii.& in conf.Dxxxvi. col.fi.Alex.in appoft.ad l.cum de indebito. §.fed cũ hoc ff.de donat.Feli.in c.conquerente.de offic.ordin.Guid. Papæ in fing. cccxxviii. & in fing. cccccxcviii. Caffan.in confuet.fol.lxxx.col.iiii.Maria.Iun.confi.lxvii. colũ.iii. uol.ii. dicit de fumma fexcẽtorum & feptuaginta aureorum.& confi.cxviii.col.ii.uol.ii.

Decimotertiò limita non procedere in donatione remuneratoria,in qua non requiritur infinuatio.Bar.in l. Aquilius Regulus,& ibi Imol.ff.de dona.Idem Bart. in l.fi pater.§.fi eo.tit.latè Bal.in l.ii.in fin.C.ne liceat potent.in l.iii.C.qui bonis ced.poff.in l.fi donatione.C.de collat.Cyn.in l.ut liberis,eo.tit.Bal.in l. & fi non mortis,in fi.C.ad l.Falc.Bald.in d.l.illud,colum.pen.C.de facrof.eccl.Iaf.in l.ex hoc iure, colum.xi.ff.de iuft. & iur. Appoft.ad Spec.in tit.de donat.in uerfi.in eo. Angel.in conf.clxxix.in uer.Venio ad tertium.Rom.in cõf.xxvi. in ii.dubio.Curt.in confi.lxviii.Alexand.in confi.ccxvi. col.i.uolu.ii.Alias confi.ccxvii.& in confi.xxi.col.i.uolu. iii.Capell.Tholof.in appoftil. ad decif. ccclxxxi. Ferrat. cautel.xxxiii.Mant.confi.li.& confi.cxxxii. col. ii.Ruin. in confi.ii.col.ii.uolu.i.Declara tamen & intellige hanc dubitationem,ut per Imol.in d.l.Aquilius Regulus, & per Bal.in d.l.illud,col.pen.& per Iaf.in d.l.ex hoc iure, col.ix.& Docto.in l.fi donationes.C.de collat.Guid.Pa-

pę in ſing.ccclxxv.Beltrand.in conſi.xlviii.colum.ii.uolum.i.& in conſi.cxxxviii.col.viii.in fi.uol.ii. & in conſi. xlviii.colum.ii.uolu.i.& in conſi. cxxvii. uolum.ii.& in conſi.cxx.colum.fina.uolu.iii.deciſio. Neap. cciii.in fin. colum.in nou. Ruin.conſi.lx.colum.vi.uolum.3.& cõſi. lxvii.col.vi.uolu.3. Nec ſtatur confeſsioni donantis ſuper benemeritis.Guid.Papę ſing.cccxcvi. Beltran.in cõſi.xlviii.col.i.in fi.& ſeq.uolu.i.deciſ.Neap. cciii.in 5.dubio in nou.Hiſp. in rub. de donat. int.uir. & uxor.folio lxviii.col.ii.& ſeq.

Decimoquartò limita in donatione ob cauſam, ut p Bart.Imol.& Ang.in d.l.Aquilius Regulus gloſ. in l.fi. C.de iure dot.in gloſſ.i.& Ang.in §.i.in d. l.final.& in l. fina.C.de donat.Oldrad.in conſil. cxxxix. in ix. dubio. Corn.in conſi.cxxi.col.fi.uolu.iiij.Aret.in conſi. ii.colũ. ii.Alexand.in conſi.xii.col.ii.Corn.in conſi.xlv. col.fin. uolum.4.Aret.in conſi.xvij.col.ii.Ang.in d.l.fi.§.i.C.de iure dot.Ant.de Cana.in tract.inſinuat.quæſt.xlv.Soci. in conſi.xlviij.col.fi.Ang.in conſi.clxxix. in uerſiculo. Venio ad tertium.Alex.in conſi.xxix.col.v. uolum. iij. Capell.Tholoſ.deciſ.ccclxxxi.& ibi Appoſtil.Calcan.declarat in conſi.xix.col.vij.Et declara iſtam limitationẽ, ut per Aret.in conſi.ii.col.iii.Imol.in d.l.Aquilius,colũ. i.Corn.in conſi.xlv.col.fi.uolum.4.Aret. in conſil.xvij. col.v.Alex.in conſi.xx.col.ij.uolu.iij.& in conſi.xxi.colum.ii.uolu.iii.Rip.in v.reſponſo in iij.lib.Guido Papæ in ſing.ccclxxviij.Gozad.in conſi.lxxxvij.col. iii. Beltr. in conſi.xlviii.col.i.in fi.& ſeq.uolu.i.& in conſ.cxxxviii. colum.3 .uolu.ij.& in conſi.cxx.col.fi.uolu.iij.Afflict. ſuper conſt.fol.cclxxvi.colum.4. Limita , ut per Pariſ.in conſ.xvi.col.v.uol.ii.& in conſi.lxix.col.xi.uol.iij.Grat. in conſi.vij.col.fi.uolu.ii.Ruin.ampliat conſi.lij.colũ.iii. uolu.i.& conſi.cxxi.& conſi.clxxxii.col.vi.uolu.eod. Et in donatione cauſa mortis Ruin.conſi.li.col.vi.uolum.i. & conſi.lii.colum.ii.& in conſi.cxxv.colum.fina. & conſ. cxxvi.col.iii.uolu.i.Contrarium tenet Paul.de Caſtr.in conſi.ccclxv.col.pen.uolu.i.Bal.in l.illud in iii.qõ. C.de

ſacroſ.

facrof.eccl.Fran.Curt.in confi.cxxvi.col.3.

Decimoquintò limita (licet ista limitatio sit potius illatio duarum præcedentium limitationum)non procedere in donatione reciproca,in qua non requiritur insinuatio:quia potius uidetur donatio ob causam, quam simplex donatio.Item potius remuneratio quam donatio simplex.& ita istam limitationem tenet Io.Andr.in addit.Spec.in tit.de instr.edit.§.porrò.in addit.magna, uersi.Fuit etiã alia questio de facto.Oldr.in cõf.cxxxix. in ix.dubio.Salic.in l.fi.C.de pact.Ang.in l.fin. in princ. C.de donat.in l.cum multi.C. de dona.ante nupt. in l.fina.§.similique modo. C. de iure dot. & in consi.clxxix. uersi.Venio ad tertium.Aret.in consi.xvij.colum.v.Alexan.Ias.Dec.& Purpu.in l.licèt inter priuatos, colum.3. C.de pact.Alex.in consi.lxxxiij.columm.vi. uolu.ij.& in consi.xxviij.col.vi.uolu.ii.& in consi. xxviii.col. i. uolu. 3.& in consi.clxvii.colum.i.uolu.vij. & in l.ex hoc iure, colum.x.ff.de iusti.& iur.& Alex.in consi. xx. col.ij.uolu.iij.Roman.in consi.xxvi.in ii.dubio. Franc. Curt. in consil.lxxxj.col.ij.in fin.& seq.Hispan.in rub.de donat. inter uir.& vxor.fol. xlvi.col.iii.Declara ut supra in præcedenti limitatione, quia illa declaratio etiam conuenit isti limitationi.Alex.in consi.cxix.col.ij.uolum. 3. Calcan.in consi.xxv.col.v.Guid.Papæ in sing.cccc. Hippol. in sing.cccxxiii.Natta in ca.quanuis,col.xxj. uer. huic dixit Bal.de pact.Hisp.in rub.de dona. int. uir. & uxor. fo.18.col.ii.& seq.

Decimosextò limita interueniente iuramento, quia iuramẽtum supplet defectum insinuationis. Ioan.And. in addit.Specu.in titu.de instru.edit.§.Porro,uer.Quid si renuntians.Feder.de Sen.in consi.cclxxxi. Imol. in c. cum contingat,in lxxviii.colum.& in penu.char.colum. ij.de iureiuran.Bald.in dicto capitu.cum contingat , in 4.columm.Abb.colum.x. Aret. Alexand. & Claud. in l. nemo potest.ff.de legat.primo.Calder.in consi. i.in tit. de donatio.Angel.in consil.xciiij.colum. penult. & sequen.Roman.in consi.xxvi.in secundo dubio.Abba. in consi.

consi. cvii.in i. dubio uolumin. ii. & in consi.xcvi.in fin uolumin.2.Aretin.in consilio ii.columna.ii.& quinta,& in consil.xlvii.column.final.in fin.& in consil.lxxvii.circa fin.Corn.in consil.ccxxi. uolum. primo. & in consil. clxxxvi.columna vii.& sequent.uol.ii.& in consi.xxxvi. uolum.3.uersicul.subdit.& in consi.194.uolum.eodem, Alexand.in consi.iiii.colum.penult.uolum.primo.& in consi.xii.colum.ii.in fin.uolum.i.& in consil. xx.colum. ii.uolum.iii.& in consil.xxi.column.iii.lib.iii.& in consil. clvii.& in fin.uolum.ii.& in consi.cxxv.colum.penul.uolum.primo,& in consil.ccxvii.columna secunda,uolum. vi.& in consil.xxvi.uolum.vii.& in consi.clxvii.colum. pen.uolum.eod.Soc.in consil.lxxvii.& in consi. lxxviii. colum.penul.& in consi.lxxix.& in consi.lxxx.colũ.vii. & seq.Dec.in consi.ccccxxxii.colũ.ii.& in consi.ccxxxix. & in consil.cccccxxxvi.colum.penul.Iason in consi.li.in fin.column.uolum.i.& in consil.vi. colum.ii. uolum.iii. consi.cclxix.colum.penult.uolum.4.Ioan.Anto.Alexã. in consi.lix.Corset.in rub.de iureiuran.colum. xv.Rip. in v.responso in iii.lib.& in xi.responso in fi. lib.iii.Guido Papæ in sing.ccclxi.& ccclxxv. & uide in sing.seq.ubi an debeat concedi absoluitio.Alexand. in appostil. ad Bart.in l.cum de indebito.§.sed hoc.ff.de probat.Franc. Curt.in cõs.cccxli. in prin.ubi etiam ponit casum in quo secundum eum nulla cadit dubitatio,& in cõs.xlvii.col. fi.& in consi.lxxxi.col.3.

Limita istam communem,ut per.Franc.Curt.in consil.cxli.colum.fin.Istam communem opinio.tenet Cępol.in consi.viii.colum.ii.& sequent.in consi.ciuil.Hippoly.in pract.§.secunda,columna x.numer.65 .Guido. Papę quæstio. cccl. Capel. Tholos. in appost. decisio. ccclxxxi.& Guid.Papę in consi.xxiii. xxxi. & xxxii.Gozad.in consi.lxxxvii.colum.iii.Beltrand.in consi. clv.colum.i.uolum.i.& in consi.clxxiij.col.ii.uolu.eo.ubi dicit * communem & in consi.ccvi.colũ. v.uolu.i.& in consi. xxii.uolum. ii.& consi.xiiij.colum.ii. uolumin .iii. & in consi.cxxxii.col.ii.uolu.eo.& in consi.cxlvi.colum.fina.

uolu.iii.& in consi.cxc.colum.pen.uolumin. 3. ubi dicit istam communem & in consi.cciiii.colum. 3. uolum.eo. & in consi.xxx.column.i.& seq.uolu.iii.& cxx. col.iii.& seq.uolu.eo.& in consi.cccviii.colum. i. in fin.& seq.uolu.iii.ubi dicit istam cõmunem.Decis.Neap.clix.in nou. Loffred.in consi.xxiii.colum.iii.Brun.in tract.de forma fol.lxii.colum.ii.& seq.Paris.in consi.xxvi.columna. ix. uolu.iii.in consi.xxxiii.colum.vii.& seq. uolum.iii.& in consi.lxix.col.ix.uolum.eod.& colum.xvii. Beltrand.in consi.xxxiiii.uolu.i.col.ii.Marian.Iun. tenuit istam opinionem in consi.lxix.columm.viii.Aymo qui dicit istam communem in consi.cxviil.col. i. Grat. qui dicit * magis communem in consi.lxx.colum.fi.uolu.i. & in cons. vii.colum.fin.uolu.ii.Maria.Iun.consi.lxvii.colum.3.uolu.ii.& in consi.cxviii.colum.ii.uolum.eod.Ruin.consi. cvii.colum.i.uolu.i.& consi.cxxv.col.fi.uolu.i. & consil. cxxvi.colum.3.eo.uolu.& consi.clxxx.col.ii. uolum.i.& consi.clxxxii.col.vi.uolu.i.ubi dicit communem. in cõs. clxxii.in fi.col.i.& consi.cxxxii.col.3. uolum.4.& ista est magis communis opinio. Est uerum,quòd contrarium tenet Bald.in d l.illud.C.de sacros.eccl.colum. 4.uersic. Quintò quæro.Ang.in consi.clxxix.col.fi.uersi.Sed incidenter,& in consi.lix.incip.quia filio,in fi.Bal.in cons. ci.incip.Domina Antonia in fin.libr.3.Roman. in cons. xii.incip.Viso facto præsupposito,colum.ii.uersi.secundò quando ex tali contractu.Imol.Rom. & Cuman.in d.l.Aquilius.ff.de donatio.Ant.de Canar. in tract.insinuat.qõ.lxiii.Barbat.in consi.xvi.colum.x.lib.ii. ubi dicit istam * communem & idem inter consilia Curtii in consi.lxvii.in fi.& Curt.in consi.seq.Paul.de Cast.in cõsil.xc.incip.Visa quadam scriptura,colum.i. uolum.ii.& in consi cccxlv.colum.fin. uolu.i.incip.Circa bona.Ferrat.caut.xxxiii.Ioan.Crot. in l.nemo potest.colum.xv. Corn.in consi.lxix.uolum.iii.Salic.in l.pen.C.de dona. Alexand.in appostil.ad l.post mortem.ff. de adopt.uidetur tenere istam opinionem. Barb.in cõsi.lxii.colum.ii. uolu.iiii.& in consi.xxii.colum.ii.Maria. Iun.in consil.
lxix.

lxix.colum.viii.Limita istam partem,ut in consi.vii.colum.vi.per Cassanæ. & istam partem dicit communem Gual.cautel.x. de testam.ordin.Beltran.in cōsi.lxxxix. colum.ii uolu.iii.sed Ang.in §.aliæ,institu. de donat.nō audet se firmare.Brun.in consi.cxi.Beltrand.in consilio xlviii.col.iii.uol.i.

Quando autem esset renuntiatum,& super renuntiatione iuratū,proculdubio donatio esset perfecta, & non obstant defectus insinuationis. Appostil.ad decis. Tholos.ccclxxxi.Beltrand.in consi.clxvii. uolu. i. & in consil.cxxxviii.colum.iii.uolum.ii.& in consi.xiiii.colūn.ii. uolu.iii.Ruin.consi.clix.col.ii.& pen. uolu.iiii.Bouer.in uerb.Iuramentum , singula.xvi.declarat concordando opiniones.

Decimoseptimò limita non habere locum in donatione causa mortis,ita probat text.in l. final. C. de donat. cau.mor.& hoc notant ex hoc tex.Odofred.& Bart.qui per illū text.dicit esse correctam.l.donatio. C. de dona. quę uidebatur uelle contrarium,& per quam.l.Aret in consi.xvii.tenet contrarium, & istam opinionem tenet etiam Salic.in d.l. final. & Ang. clarius & Salic. qui dicit correctam esse d.l.donatio,& idem dicit in d.l.donatio. Idem uoluit glos.& Ang.in l.si quis pro redemptione. C. de dona. Corn.in cons.cvii.in i.col.in fi.uol. iiii. Soc. in consi.lxxii.col.ii.uolu.iii. Guid. Papæ quæst. Dcx. & in consi.xxxiii.& in sing.ccccl.Mant.in consi.cxxii.colum.ii.licet contrarium uoluit Aret.in consi.xvii.columna.v.per d.l.donatio.C.de donat.qui male loquitur,ex quo Docto.affirmant illam l. esse correctam. tamen idē quod Aret.not.Bart.in d.l.donatio.Alex.in appostil.ad eundem in d.l.Modestinus.ff.de dona.

Decimooctauò limita in donatione facta in pœnam reuocationis legati in testamento, ut ponit Ioan.Crot. in l.stipulatio hoc modo concepta, column. 4. in fin.de uerb.obligat.

Decimononò limita in donatione facta filio in potestate usque ad legitimam , cum hoc quòd in legitimam impu-

imputatur, uel filio emancipato in præmium emancipationis, Bald. in d.l. illud in iii. q. C. de ſacroſ. eccl. in l. ſi nō mortis. C. ad l. falcid. Spe. in tit. de dona. §. i. uer. quid ſi pater. Deciſ. Tholoſ & ibi appoſtil. q. lx. Calcan. in conſi. xix. col. viii. Bal. in l. cum quis, in fi. ff. de cond. cau. dat. & idē. Bal. in l. ſi ſibi. ff. ſi cert. pet. Cyn. in l. ut liberis. C. de collat. Aret. in conſ. ii. Paul. de Caſt. in cóſ. cccl xv. col. pe. uol. i. Sed contrarium tenet idem Aret. in conſ. xvii. col. v. poſt Bal. in d.l. data. C. de dona.

Vigeſimò limita non procedere in donatione patris in filium in peculium, ut not. Bal. in l. exequutionē, colū. x. C. de exeq. rei iud. in l. ſi non mortis, circa fin. C. ad l. falcid. Alex. in apoſtil. ad Bart. in d. l. Modeſtinus. ff. de donat. Sed iſta limitatio procedit in particulari ratione, quia illa non eſt propria donatio, ut per Bald. in locis præallegatis.

Vigeſimoprimò limita in donatione rei alienę in qua non requiritur inſinuatio. Bal. in l. poſt mortem, colū. 4. C. de fideicom. Alex. in apoſtil. in d.l. Modeſtinus. & ratio eſt quia non dicitur propriè donatio. l. in ædibus. §. fi. ff. de dona. & per Tiraq. de utroque retract. fol. 18.

Vigeſimoſecundò limita non procedere in donatione rei nō acquiſitæ, ſed acquirendæ. Bal. in d.l. illud col. 3. uerſi. quid dicemus in donatione. C. de ſacroſ. eccleſi. Barbat. in conſi. xli. in ult. char. col. i. Pro quo facit, nam dicitur, quòd renunciatio hæreditatis nondum aditæ nō requirit inſinuationem. Ant. de Canar. in tract. inſinuat. char. xxxij. col. i. Alexan. in appoſtil. in d.l. Modeſtinus. Sed ego crederem prædictam limitationem uerā. niſi illa ſpes poſsit communi æſtimatione ualere pluſquam quingentis aureis, ſicut uidetur colligit ex not. p Dec. in l. i. col. v. & ibi Purpur. col. 4. C. de pact. Iaſ. in l. is pōt, col. ix. ff. de acquir. hęred. Alex. in l. in quantitate, §. magna. ff. ad l. falc.

Vigeſimotertiò limita, non procedere in donatione iuris uel actionis uel eius remiſsione, quando actio uel ius non eſſent liquida. Bald. in l. tale pactum. ff. de pact.

Barbat.

in cósi xlj.in ult.char.col.j.& seq.& Bal.in l.si mulier, ff. de cond.caus.data. Dec.in c.ueniens,col.2.de test. Decis. Neap.clvj.in nou.nu.13.Boer.decis.143.

Vigesimoquartò limita in donatione uel remissione eius,quod debetur nomine pœnæ: ut in tali donatione uel remissione non requiratur insinuatio.Bal.in d. l. illud,col.3.C.de sacros.eccl.& idem Bald.in d.l. si mulier. Alex.in appostil.ad Barto.in d.l.Modestinus.& Barbat. in appostil.ad Bald.in d.l.illud Deci. in cap.ueniens,colum.2. de test.

Vigesimoquintò limita,si donatio sit ultra quingentos,tamen soluta gabella non remanet aliquid ultra, ut per Cremen.sing.clxxi.Fel.in d.c.ad nostram,colū.2.de iureiurando.

Vigesimosextò limita,nam stante confessione iudiciali non requiritur alia insinuatio, quia talis confessio habet uim insinuationis,ut per Bouer.in uerbo Cófessio sing.xvi.

Et not.quia tenet Cassa.in consi.xxxix.col.14.q̄ insinuatio non possit fieri coram incompetente iudice.

CONCLVSIO
Et Regula XLI.

ARGVMENTVM.

Fideiussor non conuenitur,nisi prius discusso principali.

RIVS discutitur principalis, quam deueniatur ad fideiussorem,auth.præsente.C. de fideiuss. Itē prius quàm deueniatur ad tertios pignorum possessores,auth. hoc si debitor.C.de pignor. Guid. Papę quæst. ccccxxxij.Cassa.in consuet. fol. ccclxxxij. col.ij.Paris.in consi.50.col.v.uol.j.

P Amplia,

Amplia, etiam quòd fiscus esset primus discutiendus tanqnam debitor principalis uel succedēs debitori principalis.in glo.in scientia,ubi Bald.C.de fideiuss.Rom.in sing.Dcliij.& in consi.xciij.Corn.in consi.cxc.col.penu. uolum.i.Bal.in l.i.C.de fideiuss.Bald.in capit.cum super, in fin.de re iudic.Paul.de Cast.& Raphael. in l.final.ff.si cert.pet.Alexand.in l.decima,colum.iij.ff. de uerb.obli. Ias.in l.fi.colum.pen.ff.si cert. pet.& ibi Dec. colum.iii. post Paul.de Cast.col.ii.Abb.in consi. xxix. Appostilla magna ad Abb.in cap.secundò,de fideiuss.Crem.in sing. xliij.Est uerum quòd contrarium uoluit Bart.in d.l.fin. ff.si tert.pet.finalibus uerb.& in d.l.decima.ff. de uerbo. oblig.cuius opinionem late defendit Abb.in consi.xxix. colum.pen.uolum.ij.Petr.de Ancha.in consil.ccxciiii.& cccxvii.Quando fiscus recepit sibi bona confiscata. Socin.in consi.xlvi.colum.v. uolum. 4. & quia prima opinio uidetur esse magis * communis,non puto bene fuisse loquutum Bal.in l.i.C.de conuen.fisc.debit.lib.x.ubi tenet quòd qui fideiussit pro fisco uel pro tyranno non potest oponere exceptionem excussionis, quia cum illi sint semper soluendo, fideiussio nihil operaretur. nam respondetur, quòd satis operari potest, quia, ut infra dicitur,non satis est quòd principalis debitor sit soluendo, sed etiam requiritur quod sit facilis exactionis uel conuentionis,& declarat in istis terminis Ias.in d.l.fi.colum.pe.& infert,quencunque principalem primò excutiendum, quam fideiussorem uel pignorum possessorē, non autem tyrannum,qui sit difficilis exactionis.

Secundò amplia, etiam confiscatis bonis principalis debitoris,& ratio est,quia licet sit facta bonorum confiscatio,conueniri potest fiscus, quis in ius delinquentis succesfsit,ut supradictum est in prima ampliatione. Calcan.in consi.lxvi.colum.ii.Cassan.in consuet.fo.ccxcvii. colum.ii.quicquid dixerit Bart.in d.l.decima, & in l.fin. & Abb.in d.consi.xxix. Vel potest ipse principalis conueniri cuius bona post confiscationem acquisita,quę nō ueniunt in confiscatione,possunt sufficere ad satisfactionem,

nem,& ita considerat Corn.in consi.xc.col.pe.uol.i.Ias. in l.fi.col.pe.ff.si cert.pet. Et contra fiscum opponi pót excusio.Cassa.in consuet.fol.ccxvij.col.4.& seq.Et contra ciuitatem,ut per Ias.in §.Item si quis, col.xxxij.instit.de actio.

Tertiò amplia,ut talis exceptio opponi posit, etiam post litem contestatam, quia dicitur anormala, ut not. glo.fin.in fin.in l.3.de except.Bart.in consi.incip.quęro an tertius.Ioan.de Ana.in consi.lx.Corn.in cōs.lxxxv. column.i.uolu.4.Immo etiam post sententiam opponi potest ista exceptio.Bal.in d.l.fi.in pen.colum.in uer.an autem facta excusione,& ibi etiam Paul.de Castr.in fi. col.in uer.Sed nunc est dubium.Corn.in d.consi.lxxxv. colum.i.uolu.4.Ias.in d.§.item si quis, colū.xli.instit.de actio.Istam tenet & dicit ✤ communem Calcan.in cōsil.xxix.col.vi.Cassan.in consil.ccclxxxiiij.column. tertia quod etiam nemine opponente potest reijci per iudicem.immo plus uoluit gl.in l.si reus.ff.de cond.indeb. quod si solutio sit facta,nō opposita exceptione discussionis,potest solutum repeti,sequitur Paul.de Cast.in l. si pœnæ.§.fi.ff.de cond.Contrarium uoluit Bart.in l.Iulianus.ff.de cond.indeb.col.vi.

An autem talis exceptio opponi posit in causa appellationis,uide Alex.in consi.xxxiij.uol. 3. Contrarium, ꝙ talis exceptio sit dilatoria, & per consequens proponenda ante litem contestatam,tenēt Bart.in d.l.3.de excep.Iac.de Butr.Cyn.& Bal.in l.exceptionem col.pe.C. de probat.Bal.& Paul.de Cast.in d.l.fi.ff.si cert.pet.Pet. & Cyn.in auth.præsentę.in viij.q.C.de fideius.& Bal.& ibi Salic.col.pen.& fi.idem tenet Bart.in l.ii.C.commu. diuid.& ibi Bal. Paul.de Cast.& Salic.Bald.in l.i.colū.ii. C.de conuen.fisc.debit.lib.x.Petr.de Ancha. in consilio ccxciiij. & in consi.cccxvij.Hippoly.in l.si quis ne quęstio,colum.xi.ff.de quæstio.Fel.in c.exceptionem, colū. xiij.in duobus locis de excep.Guid.Papę.quęst.94.& q. Apposti.ad decis.Tholos.lxxxi.& etiam decis.clxvi.Guido Papæ in consil.103.Cassan.in consuet.fol. ccclxxxii.

colum.iii.Bouer.in uerbo Exceptione,sing.vi.Ruin.cõsi.xix.col.ix.uolum.4.Bouer.decisi.ccxxi.Tamen concludunt, ꝙ necesse est, quòd actor in processu probet inopiam principalis debitoris,aliàs succumberet,quasi sine actione agens,& ita declarat Paul.de Cast.in l.Decima. ff.de uerb.oblig.Soc.in consi.xxiiii.col.vi.Est uerum, ꝙ aliter declarat Paul.de Cast.in d.l.fi.ff.si cert.pet.Soc.in regula cxxxiiii.in vi.limit.Idem tenet Bald.in l.i.in ii.q. C.si quid in fraud.patr.fa.& ista est * communem opinio,ut per Alex.in consi.xxxiii.uolu.4.& in consi.lxvii. in fi.uolu.i.& in consi.xxxi.colum.i.uolum.4. & fuit de mente eiusdem qui sublimitat in consi.100.col.fi.uolu. v.Corn.in consi.v.uolu.iii.Purpur.in l.ex conuentione, colum.8.C.de pact. Limitat, ut per Hippoly. in l.i.§.si quis ultro,colum.vi.ff.de quæst. Fel. distinguit in c. ex rescripto,col.fi.de iureiur.

Quartò amplia,ut talis exceptio opponi possit etiam coram arbitratore,ut not.Bal.in l.fi.§.i.col.i.C. comm. de legat.refert & sequitur Alex.in l.si constante,colũ.x. ff.solut.matr.Dec.in l.fi.col.4.in fi.ff.si cert.pet. Contrarium,Bal.in addit.Spec.in tit.de arbit.§.fin.in ult.addit. Aret.in consi.cxxvi.Soc.in consi.xxiiij.in fi.Georg.Nata in cle.sępe,in princ.colum.pen.de uerb. sign.Ias.in d. l.si constante,colum.viij.Felin.in c.i.col. ix. de const. & ista ampliatio pendet ab his,quæ dicentur infra in limitationibus.

Quintò amplia,ut talis excussio non facta ante litem contestatam, fieri posit pendente lite contra fideiussorem uel pignorum possessorem.Bald.in l.cum te stamento.C.de manumis.testa.in l.i.C. de reuocan. his quæ in fraud.cred.in auth.contra rogatus,in fi.C. ad Trebel.& in l.si rem.§.fi.ff.de pignor.actio.Ang. in §. sed neque , in auth.de fideiuss.Roma.in l.stipulatio.§. habet,in addit.nouis.ff.de ope.nou.nunt.Bened.de Plumb.in l.libertus.ff.de liber.cau.Alexand.in l.exitus. ff.de acquirend. poss.Iacob.de Aren.in tract.excus. uersi. Sed qui sicut. Roma.in consi.cccl xxxviij.in fi.Alexan.in consi.lxxxv.

uolu.

uol.vi.Aret.in consil.cxxvi.circa fi. & in consi.xxix.col. vij. Alexan.in consi.114.col.fin.uolu.vi.Guid.Papę quęstio. ccccxxxij.Ias.in §.si quis in fraudem,colum.xx instit.de actio.Beltran.in consi.xcix.uolu.iij. Decis.Neap. 54.in nou.Paris.in consi.50.colum.v.uolu.i.in cōsi.103. in fi.uolu.iij.

Sextò amplia,ut talis excusio primò fieri debeat etiā contra hæreditatem iacentem & ponit Bald. in l. persequutione.C.de pign.refert & sequitur Soc. in consi. 24. col.vii.Alex.in consi.100.in pen.col.uol.v.Paris.in cons. 50.col.v.uol.i.ubi etiam ꝙ fit contra hæredem mortuo debitore principali.

Septimò amplia, ut etiam mulieri repetenti dotem obstet ista exceptio,quòd prius excutiendus sit maritus quam deueniendum sit ad possessorem rerum hypothecatarum.Bal.in l.i.ubi adhuc pro dote,colum.antepe.C. de iure dot.& ibi Salic.xij.q.post Cyn.in xi.q.Bar.in d. l.si constante,in ii.q.& ibi Alexan.& Iaso.licèt uideatur arguere in contrarium in xxxiiij.colū. Bald.in l.3.C.de hæredit.actio. idem dicit quòd non potest deueniri contra nomina debitorum mariti, licet pro dote hypothecatorum, nisi præcedente discussione ipsius mariti, ut per eum Corn in consi.cclxvij. in iij. uolu. Anton.Negus.in tract.de pignorib.in viii part.prin.colum.viij.ubi dicit istam magis ueram & magis * communem opinionem.Hispan.in rub.de donat.int.uir.& uxor.fol.18. colum.i.in fi.& seq.Boer.decis.cc.Alexan.consi.cliii.nu. 6.uol.6.Contrarium,Rom.in d.l.si constante.ff.sol.matrim.sequitur Bal.Nouel.in tract.dotium. in viij.parte in xxxvij.priuil.

Octauò amplia, ut prius discuti debeat principalis quàm pignorum possessor,etiam si possessor nullum habeat titulum,uel inualidum,ut not.gloss.in l.rei, & ibi etiam Bal.C.de distract pign.no.Corn.in consi.lxxxv. colum,i.uolum.4.Appostil.ad Bart.in l. persequutione. C.de pignor.facit ad id,quòd not.gl.in d.authent.hoc si debitor,in ii.solu.& ita Iason.declarat.in §. item si quis

in fraudem, colum. vi. instit. de actio.

Nonò amplia plures casus in quibus discussio requiritur, ut per Bertach. in tract. discuss.

Decimò amplia, quia ubi sunt plures debenti rei principalis, non potest deueniri contra pignorum possessores uel fideiussores, nisi omnibus discussis. Iac. Butrig. & Ang. in auth. hoc si debitor. C. de pign. Ang. Aret. in §. si quis in fraudem, colum. v. & ibi Ias. colum xlij. licet contrarium uelit Iacob. de Beluis. in d. §. sed neque, in auth. de fideius. Cuius opinionem declarat Ange. iu authent. hoc si debitor. in princ.

Vndecimò amplia, ut etiam sit necessaria sententia super discussione. Bar. in l. exitus. ff. de acqui. pos. in l. stipulatio. §. habet. ff. de oper. nou. nunt. Guid. Papæ in consi. ccxxxi. Contrarium. Ruin. consi. clij. col. v. uol. 4.

Duodecimò amplia, etiam in eo qui constituit se pro alio soluturum, quia & talis habet beneficium discussionis. gl. in §. si quis igitur, in auth. de fideiussor. Alexã. in apostil. in rub. ff. iudicatum solui.

Decimotertiò amplia, etiam si fideiussor promittat se pro alio soluturum sine ulla exceptione, ut per Rom. in consi. ccxi. Appostil. ad Spec. in tit. de renuntia. & conclusi. Hippolyt. in rub. de fideiusso. columna. 58. & in singula. cccxxxij.

Decimoqurtò amplia, quia etiam contra ciuitatẽ agẽtem opponi potest exceptio discussionis. Ias. in d. §. si qs in fraudem, col. xvi. inst. de actio.

Decimoquintò amplia, idem esse contra fiscum, ut ibi per Ias. col. xvi. Guid. Papæ q. Dlxx.

Decimosextò amplia in fideiussore indemnitatis. Alexan. in consi. xxxi. col. 4. uolu. i.

Decimoseptimò amplia, etiam si sit renuntiatum beneficio de fideiussoribus. Alex. in d. consi. xxxi. col. ii. & seq. uolum. 4.

Decimooctauò amplia, quando pater tenetur pro filio. Alex. in d. consi. xxxi. col. iij. uolum. iii. Contrarium Bouer. decis. xxi.

Decimo-

Decimononò amplia, etiam si fideiussor promiserit liberè soluere uel absque exceptione. Fel.in c.causam quę col.14.de rescr.Hipp.in sing.cccxxxij.Oldēdor.in libel. iur.& æquit. thomo.ii.fol.ccxxxvij.

Vigesimò amplia, ut etiam fideiussor, qui promisit.& uoluit teneri pro principali. Guid.Papæ in sing.604.

Vigesimoprimò amplia, ut etiam donatarius principalis debitoris primo sit excutiendus, quàm posit deueniri ad pignorum possessores uel fideiussores.idem Guido Papæ in sing.Dccclxxxij.

Vigesimosecundò amplia etiam si debitor principalis renuntiauerit d.auth.hoc si debitor, quia hocnon præiudicat fideiussori uel pignorum possessori. Guid. Papę in d.sing.Dcccxxij.

Vigesimotertiò amplia, etiam si possessor habeat ius omnino inualidum.Ias.in §.item si quis, colum.xxxiij. instit.de actio.

Vigesimoquartò amplia, ut unus ex possessoribus in solidum conueniri posit, & non omnes pro rata conueniri debeant.Ias.in d.§.item si quis col.fi.

Vigesimoquintò amplia, ut etiam sententia declaratoria super excusione sit necessaria. Nicel.cōcord. Bart. xxx. Paris.in consi.50.uol.i.Ruin.consi.lxxxv. col.4.uolu.4.& col.vj.

Primò limita, ubi is qui opponit excusionis exceptionem, se obligasset cum iuramento, ita declarat Bald. per illum tex.in c.ex rescripto, de iureiur.ubi etiam Pet. de Anchar. sub dubio fortè, & sequitur Soc.in i.limit.in regula cxxxiiij. Alex.sequitur in consi.xx xi.colū.fi.uolu.4.Corset. in repe.rub.de iureiur.col.x.Hippo.in rub. de fideius.col.ij.decisio.Tholos.cxxx.Appostil. ad d.decis.Tholos.cxxxix.Hispa.in c.per uestras, char.xc.col.ij. de dona.int.uir.& vxo.Grat.consi.xxviij.colū.ii.uolu.i. istud sumitur ex dictis Bart.in l. si quis pro eo, in viii. membro.ff.de fideiuss.Ang.in l.si quis accesionis, in fi. ff.eodē tit.Ant.in c.cum contingat, in vi.casu & ibi Imo. in vii.membro de iureiur.nam isti uolunt, quòd stante

iuramento censeatur teneri ut principalis, licèt non possit teneri ut fideiussor, quia iuramentum habet istam uim, quòd actus ualeat omni meliori modo, est uerum quòd istas doctrinas, Alexand. allegat in contrarium in l. final. columna 4. ff. si cert. petat & Felin. in cap. ex rescripto, de iureiur. tamen mihi uidetur probare istam partem appostilla magna in capitu ii. de fideiuss. ad dicta per Abb. & Alexand. in apppostilla ad l. Marcellus. ff. de fideiuss. Idem tenet Hispan. in dict. cap. per uestras. char. xc. colum. ij. Contrariam uerò opinionem, quòd immo exceptio excusionis, non censeatur sublata iuramento, tenet Bal. in d. c. cum contingat, in vi. colum. ubi expressè dicit, quòd exceptio excusionis non censetur sublata iuramento Alex. in l. fin. colum. 4. & ibi Dec. colum. iii. ff. si cert. peta. Felin. & Barbat. in consi. cccciii. colum. vii. & seq. uolu. ii. Decis. Tholos. cxxxix. uide infra in xiij. limitatione.

Secundò limita, nisi fuerit facta alienatio rei hypothecate per debitorem pendente iudicio, quia tunc contra possessorem potest agi hypothecaria, etiam nulla facta discussione contra debitorem principalem, ita tenet gl. in d. auth. hoc si debitor, in glo. magna in fin. & ibi Iac. & Bart. qui dicit istud tenere * communiter Doct quod etiam ibi tenet Ang. & Salic. & Azo in summa in titul. de pignor. Socin. in d. regula cxxxiiij. in ii. limitatione. Alexand. in disputatione sua incip. Sigismundus in v. dubio in respons. prima ad argumentum partis affirmatiuæ. Idem tenet Petr. & Cyn. Bart. & Salic. in l. distractis. C. de pign. Bald. in l. i. uer. Quid si debitor. C. de reuocand. his quæ in fraud. credit. Alexand. in appostil. in dicta authent. hoc si debitor. Paris. consi. lxxx. columna viii. uolu. i.

Tertiò limita, quia absente debitore principali potest deueniri contra fideiussorem uel pignorum possessorem, etiam principali non discusso, ita tenet glo. pe. in d. auth. hoc si debitor, & sequitur ibi Bald. Ang. & Salic. & Bart. cum una tamen declaratione, quam ibi ponit Ia-

cob.

cob.Butrig. Istam etiam limitationem ponit Roman. in consi.xciii.Alexand.in consi.100.in penul.colum.uolum.v.Soc.in regula 134.in 3.fallent. Dec. in l.final.colum.v.ff.si cert.petat.est bonus text. in authen.præsenti,argumento sumpto a contrario sensu. C. de fideiuss. & ibi not.Salic.& Bald.sequitur Hippol. in rub.de fideiuss.colum.iii.Iacob.Butr.in tract.discuss. in fin. Bartol. in §.sed neque.colum.ii.in authen.de fideiuss.Idem est, si sit præsens & latitet, ut per Guido Papæ quæstione cccccl xx. Amplia etiam si reuertatur pendente iudicio intentato contra fideiussores. Appostill. ad decis. Tolos.lxxxi.

Quartò limita, nisi principalis debitor constituisset se precario nomine possidere bona obligata, quia tunc posset agi illis existentibus penes tertios possessores contra illos, etiam discussione non facta. Bald. & Angelus in l.final.C.de acquiren.possess.post Iacob.Butrig.in dicta authent.hoc si debitor. C. de pignor. & in authent. sed hodie.C.de actio. & obligat.& ibi Petr. de Anchar. in suis reportatis,& Bald.declarat in l. prima. C.de reuocand. his quæ in fraud. cred. idem tenent Raphael, Angel.& Imol. Roman.& Alexand. in l.exitus. ff.de acquiren.posses. & idem Angel.in dicta. l. ii.§. hac actione, in fin.ff.de ui bonor.rapt. qui etiam declarat in secunda lectura in addit.ff.pro socio,& idem Bal. in cap. cum uenissent, in finalibus uerbis de restitut.spolia.Florian.in dicta authent. hoc si debitor. Roman.in consi.cccxcij.in 2.column.in fin. Aretin.in consil.cxxvii. in fin.& Angel.Aretin.in §. Item si quis in fraudem, colum.6. institu. de actio. & ibi Iason colum. xxxvi. & sequen.Socin.in regula cxxxv.in 3.limitatione. Claud. qui sublimitat in dict.l. exitus. ff. de acquirend. possess. Roman.in consil.clxxxix.in fin.in consi. lxxxiii. uolumin.vi.Dec.in lege fina.colum.v. ff. si cert. petat. Alexand. in consi. cxxxvii. colum. 2. uolum. 2. Cornel. in consi.ccxxviii.uolum.2. Bald.in l. Celsus,colum.xxi.ff. de usucap. Alexand. in disput.incipient. Sigismundus p

in v.dubio.Hippol.in rub.de fideiuſ.colum.4. & in ſingula.clviii.Alex.in conſi. lxxviii.col.fin.uol.v.& in conſi.lxxiii.col.fi.uolu.eod Guid.Papę q.cccexxxii.& in cōſi.cix.Gozad.in conſi.xlii.colum. ii.& declarat in d.conſi.xlii.col.i.& fi.Beltrand.in conſi.cxc.uolu. ii.& in conſi.ccxiii.col.i.uolu.eo.Deciſ Neap.liii.in nou.Pariſ.in cōſi.103.uolum.3.& in caſu.l. fi. C.de acquir. poſſ.non requiri excuſsionem ponit Grat.in conſil. Dcxix.col.i.uolu.eo.& in conſi.xlii.colum.2.uolu.2. & conſi. cx.colū. i. uol.2.Ruin.conſi.cxxx.col.4.uolu.i.& conſil.clxxii.col. fi.uolum.4. Vital.in tract.clauſul.in uerbo Et conſtituit, colum.4.uer. Item præconi.Rip.in rub.de iuriſdict.om. iud.numer.12.Tiraquel.de conſtit.in i. parte num.53.& pluribus ſequentibus.Boer.deciſ. cxii. Contrarium tenuit Aret.in d.l.exitus.ff.de acquir.poſſ.Barba. in conſi. xxviii.col.i.uol.i.cum ſeq.col.Calcan.in conſi. xxix.col. i.& ſeq.& col.5.&ſeq.

Quintò limita,quando notorium eſt principalem nō eſſe ſoluendo,quia tunc non requiritur alia diſcuſsio.gl. in dict.l.decima.ff.de uerb.obligat.& ibi Bartol.Paul.de Caſt.& Imol.col.i.glo.& Bart.in l.fi.ff.ſi cert. peta.& ibi Bal.Paul.de Caſt.& Alex.colum.2.Dec.in colum.2.& ſequen.Iaſ.colū.fi. Idem uoluit Bart.in l.3.§.ſi is pro quo in fin.ff.quod quiſque iuris.Cyn.in auth. præſenti.C.de fideiuſ.Bald.in.l.i.C. de reuocan. his quæ in fraud. uer. quęro utrum iſta excuſsio.in l.i.C.ſi quid in fraud.patr. in ii.q.in l.i.col.pen.C.de conuen.fiſc.debit. colum.pen. Iac.de Beluiſ.& poſt eum Ang.in §.ſed neque in authē. de fideiuſ.& in d.l.exitus. & in l.ii.ff qui ſatiſd.cog.& in l.2.ff.ſi quis commiſ.cauſ. reſt. & in d.auth.hoc ſi debitor.Bal.in l.niſi hoc actum.ff.de pact.Ang. Aret. in §.ſi quis in fraudem,colum.v.inſt.de actio.Soc.in conſil. lv. in i.colum.Felin.in c.Eccleſia S.Mariæ, col. xxxiiii. uer. Quartò dubio adduco,de conſtitu. & in cap.cum olim, colum.8.de re iud.Hippol.in rub. de fideiuſ. in fi.& ſeq. Roma.in conſi.ccxi.col.i.& in conſ.93. colum.i.Corne. qui dicit iſtam eſſe ✠ communem in conſi.cli.colū.fin.

uol.

uolu.iiij Cæpol.cautel.xxxvij. Aret.in consi. cxxvi.colum.penult.& in consi.xxix.colum.vi.Socin.in d.regula cxxxiiij.in v.limitatione.Abb.in consi.xxix. in uolu. ii. Iaſ.in d.§.si quis in fraudem, colum.xvii. Appoſtillator ad deciſ.Tholoſ.lxxx.& cxcvi.Deciſ. Neap. cccxviij.Iaſon in §.Item si quis,col.xxxi.inſt.de actio.& col.ſequē. Fel.in cap.cum Bertholdus,col.x.de re iud.Beltrand.in consi ccxiij.col.ii.Deciſ.Neap.l.4.in nou.declarat primā eſſe communem opinionem, ut per Fel. in c.euidentia, de accuſat.Pariſ.in consi.50. columm. vi.uolumin.i.& in consi.lxxx.colum.viij.eo.uolum.& colum.pe.in consil. cvij.colum.fi.uolu.3.Grat.in consi.xxxvii.col.iij.uolu.i. & in consi.lxxxvii.col.fi.eo.uol.& conſ.lxiij.col.fi.uol.ii. Ruin.consi.clxxx.col.pe.uol.i.

Contrarium tamen tenet Iac.de Butr.in d.auth.hoc si debitor.C.de pignor.Alex.in d.l.decima, col.ij. ff. de uerb.oblig.Guid.Papæ q.ccccxxxij.

Tenendo tamen primam opinionem communem,declara, quòd licet ſit notorium,principalem non eſſe ſoluendo,tamen debet interuenire ſuper hoc ſententia declaratoria,ut not.Roman.in consi.ccxi.& in consi. cclxi. colum.ij.Dec.in l.fi.col.iij.& ſeq. ff.si cert.pet. Alexand. in d.l.decima col.ii.Purpurat.in l.ex conuentione, colum.vij.C. de pact. Pro qua declaratione facit,nam licet ex relatione nuntiorum appareat debitorem nō eſſe ſoluendo,& ſic ex actis conſtet,illum non eſſe ſoluendo quę acta inducunt notorium, tamen requiritur iudicis pronuntiatio ſuper excuſsione,ut not.Bart.in l.ſtipulatio.§ habet.ff.de oper.nou.nunt.& ibi Ang.& ibi Rom. & Iaſ.in ii.col.& ſeq.& Bart.in §.ſed neque,colum.ii.in auth.de fideiuſ.Bal.& Salic.in d.auth. hoc si debitor. & idem in authent.ſed hodie. C.de actio.& oblig. Bal.in l. ſancimus.§.i.col.ii.C.ad trebel.Ang.in d.§.ſed neque in authen.de fideiuſſ.Raphael.Cum. Rom.Paul.de Caſtr. Aret.& Alex.in d.l.exitus.Raph.Cum.& Paul. de Caſt. in d.l.decima,& ibi etiam Alex.col.ij.Rom.in cō si.xciii. in fi.Alex.in l.fi.in i.colū.ff.si cert.pet.Claud.in d.l.exitus,

tus, in princ. Marian. in tract. citat. colum. 13. Aretin. in d. §. Item si quis in fraudem, colum. 7. & seq. instit. de actio. Idem tenet Bal. in l. tutores. ff. de autorit. tuto. Rom. in consi. ccxxiiii. colum. 2. Georg. Natta in clement. sępe in princ. colum. lxxxix. de uerb. sig. Contrarium uerò in hoc, quòd non requireretur iudicis pronuntiatio, tenuit Iacob. Butrig. in d. auth hoc si debitor. C. de pignor. in l. sancimus C. ad trebel. Iacob. de Aren. in tract. discussionum. Imol. & Paul. de Cast. in l. stipulatio. §. habet. ff. de oper. nou. nūc. Ang. & Imo. in d l. exitus. ff. de acquiren. possess. & Ang. in l. ita stipulatus. §. quod si ab initio. ff. de uerb. oblig. & in d. auth. hoc si debitor. Bald. in l. i. C. de condit. ex lege. Corn. in consi. cix. uolu. j. Ioā. de Imo. in d. l. decima. Bened. uerò de Plum. distinguit in l. libertis. ff. de libert. cau. cuius distinctionem refert Alexand. in d. l. exitus. ff. de acquir. possess. & dicit Grat. consi. 63. colum. fi. uolu. ij. ꝙ sufficit præsumptiuè constare, principalem non esse soluendo, & hoc notorium esse, ut puta per ęstimum.

Sextò limita, si non fieret oppositum, quia procedit iudicium parte non opponente. glo. Bart. & Raph. Cuma. in l. si mancipium. ff. de euict. Bart. in finalibus uerbis & Paul. de Cast. in l. fi. ff. si cert. pet. & Bart. in d. authen. hoc si debitor in fi. Iacob. de Are. in tract. discuss. Bart. & Ang. in §. sed neque, in auth. de fideiuss. Bald. in l. cum testamento. C. de testam. manumiss. Iaso. in l. patre furioso, colum. pen. ff. de his qui sunt sui uel alie. iur. Alexand. in consi. xxix. colum. antepen. uol. vii. & in consi. xxxi. colum. i. uolu. 4. Corn. in consi. lxxxv. colum. fi. uolum. 4. Bald. & Paul. in l. 2. C. commu. diuid. Socin. in regula 134. in vi. limitatione. Bald. in l. prima. C. de conuen. fisc. debit. in 3. columna Angel. in dicto §. Item si quis in fraudem. columna 4. & ibi Iason columna xx. Baldus in authent. contra rogatus, in fin. C. ad Trebel. Petrus de Anchar. in consil. 294. & in consil. cccxvij. Guid. Papæ quæstione 94. Decisi. Tholos. lxxxj. Paris. in consi. cix. colum. penult. in fin. & sequen. uolum. 3. Immo etiā

ſi pars oppoſuit,& Actor replicauit, & iudex conſenſit ad ulteriora,iudicium non eſt nullum, ut not. Paul. de Caſt.in d.l.fi.col.ij.ff ſi cert.pet.Soc.in regul.cxxxiiij. in vi.fal.Corn.in conſi.lxxxv.col.pen.& & fin.uol.4.tamẽ etiam ꝙ non fuerit aliter oppoſita exceptio diſcuſsionis non poteſt deueniri ad capturam perſonę.Alex.in conſ. 158.col.fi.uolu.ij.

Septimò limita, niſi agatur contra commodatarium uel depoſitarium rei hypothecatæ, quia tunc nõ eſt primo excutiendus debitor principalis:ita Angel.in authẽtica de fideiuſſ.§.ſed neque Salic. in auth.hoc ſi debitor in 7.quæſtio.Soc.in regula 134.in 7.limitatione, & ratio iſtius fallentię eſt,quia iſti non poſsidente,ſed debitor principalis poſsidet : ut in comodatario eſt text.in l. commodatę rei.ff.com oda.in depoſitario eſt tex.in l.licet,in §.rei.ff.depoſit.

Octauò fallit, ubi habet res extra territorium debito principalis,quæ de facili haberi non poſſunt, quia tunc non eſt primum iſte excutiendus ,ita tenet Ang. in authẽ.de fideiuſſ.in d.§. ſed neque. Soc. in regula cxxxiiij. in 8.limitatione.Idem tenet Bald.in l.fin. in princ.in fine colum.ff.ſi cert.petat.Alexand.in conſi. 84.columna fina.uolum.3.Lud.Bolog.in conſi.xviij.in fin. Hippoly. in ſingu.ccxx.uel eius perſona abeſt,ut per Bald.in l.prima colum.ij.C.de conuen.fiſc.debit.lib.x.Hipp.in rubr. de fideiuſſ.col.3.Capel.Tholoſ.deciſi.cxcvi. & ibi Appoſtill.Pariſ.conſi.lxxx.columna 8. uolumine primo. Vel ubi habitat in alio territtorio.Grat.in conſi.xxviij.colũ. 2.uolu.primo.

Nonò fallit,ubi bona principalis debitoris ſunt forte litia & caſtra,quę facile expugnari non poſſunt, per gl. in l.ij.ff.qui ſatiſd.cog.& ita tenet Angel.in d.§. ſed neque,in auth. de fideiuſ.Bart.& Paul.de Caſt.in dict.l.2. ff.qui ſatiſ.cogant.ubi etiam Bald. idem tenet & Alexã. & Soc.in d.regula cxxxv.in ix.fallẽ.Alex.in d.l.decima, col 2.ff.de uerb.oblig.Appoſtilla magna ad Abb. in c.2. de fideiuſſ.

Decimò

Decimò fallit, ubi principalis debitor esse rixosus, adeò quòd facile exigi non posset, ita notant Angel. Raphael. & Alex. in d.l.ii.§.qui satisd. cog. ubi etiam Iason Soc. in d. regula cxxxiiij. in x. fall. Dec. in d.l. fina col. iij. post Ang. & ibi Rom. & Ias. in fi. colum. ff. si cert. peta. & Ang. & Alexan. in d.l. decima. ff. de uerb. obli. colum. ii. Hipp. in rub. de fideius. col. 3. Appostil. ad Alex. in d.l. ii. Ias. in l. ii. in prin. col. vii. ff. sol. matr. & in §. item si quis in fraudem, col. xvij. instit. de actio. Capel. Tholos. decis. cxcvi. & ibi Appostil. Guid. Papæ in sing. Dccxvii. Grat. in consi. lxxxvi. col. i. uol. i. Et per hoc infertur, idem esse in ecclesia, quæ facile conueniri non potest, appostila magna in c. ii. de fideius. ad Abb.

Vndecimò fallit, ubi per unum è creditoribus facta è discussio, quia non est necesse, quòd per alios fiat, ita Iacob. de Aren. & Ang. in auth. hoc uidebitur. C. de pignor. Soc. in regula cxxxiiij. in xi. fall. Ang. Aret. in d.§. Item si quis in fraudem, col. 8.

Duodecimò fallit, si causa sit commissa iudicanda ex bono & æquo, uel secundum ueritatem, uel non receptis solemnibus iuris communis, uel summariè & sine figura iudicij Bald. in l. si mancipium. §. i. ff. de euict. Rom. in consi. ccccxxx. Angel. Aret. in d.§. Item si quis in fraudem col. ix. & ibi Ias. col. xxxiij. & seq. Alexan in consil. lviij. uolu. v. col. ii. Appost. ad Capel. Tholos. decis. cxcvii. Soc. in consi. 24. col. fin. Hippol. in rub. de fideiuss. colum. iij. Dec. in c. ex parte, el ii. col. ii. de offic. deleg. Alexã. in consi. cxxiiij. col. fi. uolu. vi. Aret. in consi. cxxvi. col. fina. Soc. in regula cxxxiiij. in xij. limitat. Appostilla magna ad Abb. in d.c. vi. de fideius. ubi distinguit. Boer. Decisio. ccxxi. nume. 14. & seq. Grat. consi. lxxxvii. colum. fi. uolu. i. qui loquitur, quando proceditur ueritate inspecta. & consi. lxiij. col. fi. uolu ii. qui loquitur quando proceditur sine strepitu & ficura iudicii. Contrarium, Corne. in consi. lv. colum. pen. uolum. 3. Decius in l. fin. i. char. in fi. ff. si cert. pet. Georg. Natta. in clem. sæpe, col. lxxxviii. & in §. non sit, colum. xxxi. & seq. Aret. in c. dilecti, in 3.

col.

colum.de iud. Purpur.in l.i.columnn.vi.C.de transact.in l. singularia,colum.xx.ff.si cert.pet. Claud.in l.si constāte,colum.viii.ff.solu.matr.ubi etiam Ias.col. xxxiiii.Felin.in ca.i.colum.18.de constit. Ex quo infertur alia limitatio, quòd procedit exceptio excussionis de iure canonico secundum Ias.licet non se firmet in d.§. Item si quis col.34.& seq.

Decimotertiò fallit, ubi quis promisisset & iurasset facere,quòd aliquis soluat, & eo nō soluente ipse promisit soluere de suo, quia in tali casu non requiritur excussio, ita declarat Bal.in cap.ex rescripto,de iureiu. Alex. in cōnsi.xxxi.in fi.uolum.3.Alex.in d.l.fi.colum. 4.ff. si cert.pet.per Appostil.magnam ad Abb.in c.ii.de fideiu. Gozad.in consi.xxxii.colum.ii. uide supra in limitatione prima. Contrarium Dec. ibi columna 4. Guid.Papæ in sing. Dxi.

Decimoquartò fallit,ubi quis se obligat animo nouādi obligationem principalis debitoris. Bald. in l. in personam.§.fin.ff.de pact.in l.antiquæ.§.i.C. de senatuscō. Velleia. Appost.ad Decis.Tholos.xxiii.& cxcvi.Alexan. in consi.xxxi.colum.pen.uol.4.& in consi.xxxiii.eo.uolu.Curt.in cons.vi.colum.i.Dec.in d.l.fi.colum.4.& seq. ff.si cert.petat.Paul.de Castr. in l.ii. §. i.ff.de duob.reis. Rom.in consi.ccxi.colum.i.Et an fideiussor qui se obligat animo nouandi,dicatur amplius fideiussor, uide gl. in uerbo accedat,in auth.de fideiuss.in prin.Ias.in consi. lviii.col.pen.uolu.iii.

Decimoquintò fallit,ubi quis fideiussit pro debitore naturaliter tantum obligato,uel erat in possessione tertius rei hypothecatæ pro debito naturali tantum, ita dicit Dyn.& posteà Barto. in l.Marcellus, circa fin.ff.de fideius.& ibi Ang.& Pau.de Cast.& in l.3.§.si is pro quo ff.quod quisque iur.Bald.in l.prima,col.4. C.de conuē. fisc.debit.lib.x.colum.v.Ias.in l.fi.col.fi.ff.si cert.peta. & in l.si seruum.§.nunc uideamus.col.i.ff.de uerb.obligat. Sal.in auth.sed hodie.C.de actio.& obliga. Appostil. ad Decis.Tholos.cxcvi.

Decimo-

Decimosextò fallit,ubi creditor uellet uti compensatione cõtra fideiussorem,quia tunc non est necessaria excusio,sicut dicit Bal.in l.exceptiones.C. de euict.quòd ad repellendum fideiussorem ope exceptionis,ubi creditor est in possessionem nõ est necessaria excusio,& istã limitationem ponunt quidam Moderni in ca.peruenit, de fideiussor.Appostil.magna ad Abb.in c.ii.eod.tit.fuit dictum Bal.quem ipsi nõ allegant in l.i. col.4.C.de cõu. fisc. debit. libr x.uer. Item quæro,qui declarat qualiter hoc intelligatur.

Decimoseptimò fallit,ubi fideiussor uel pignorũ possessor impediuit discussionem fieri contra principalem, quia si posteà ipse conueniatur,non potest amplius ipse obiicere de discussione non facta contra principalem,ita limitat Hippoly.in rub.de fideiusf.col.3.& seq.

Decimooctauò fallit in fideiussore q negauit se fideiussione, uel in tertio possessor,qui negat si possidere,quia non potest amplius tanquàm fideiussor opponere exceptionem discussionis.Bald.in authent. contra qui propriam,colum.ii.in fin.C.de non nume.pecu. Bart.Ang. Imol.& Paul.de Cast.in l.si dubitet,§.i.ff. de fideiusf.Iason in l.i.colum.4.C.de transanct.Alex.in l.etiam.§.licet in dotalibus.colum.iii.ff.solu.matr. Hippoly.in rub. de fideius.col.4.& lxxv.Ias.in d.§.Item si quis in fraud. colum.xxxiiii.Claud.in l.exitus,col.ii.ff.de acquir. poss. Spec.in tit.de renun.& conclus.in prin.col.ix.uer. Item cessat.Appostil.ad decis.Tholos.lxxx.& cxcvi. Grat.consi.clxiii. col.fi.uolu.ii.

Decimononò fallit,ubi pendente iudicio debitor principalis qui non erit prius soluendo,effectus fuerit soluẽdo, nam adhuc excusio non requiritur contra debitorem principalem, quia satis est quòd a principio inchoati iudicii fuerit non soluendo.Petr. & Cyn. in authen.præsente.C.de fideiuss.& in l.excusantur.ff.de excus.tuto.Sal.in auth.hoc si debitor,in pen. & fi. colũ.C. de pignor.Bal.in l.peremptorias,in fin.colũn.C.senten. rescin.non poss.Bald.Paul.de Cast.in d.l.fi.ff.si cert.pet.

& ibi Dec.col.fi.Crem. in fing.cxxxvi. Contrarium sumitur ex dictis Bart.in l.i.colum.iij.ff. de excep. Iacob. de Beluis.tenet hoc expresse in §.sed neque, in auth.de fideiuss.in ult.quæst.Ray.& Iacob.de Arena in d.authé. præsente.Rom.in l.stipulatio. §.habet. ff. de oper.nou. nunt.Alex.in l.fi.col.fi.ff.si cert.pet.& in l. si mulier,col. i.ff.sol.matr.ubi etiam Ias.col.vi.Soc.in regula cxxxiiij. in v.fal.Hipp.in l.si quis ne quæst.col.xi.ff de quæst.Alexan.in consi. 100.col.fi.uolu.v.

Vigesimò fallit,ubi certa res debetur, quia potest agi hypothecaria ad illam rem, etiam alienatam in extraneos possessores, non facta excussione contra principalem ita Bald.in rub.C.de reuocan.his quę in fraud.credi.columna i.post prin.refert & sequitur Angel. Aretin. & Ias.in d.§.item si quis in fraudem,colum. xxxvi.inst. de actio.Ang.Aret.in §.in seruiana colum.antep.eo.tit. Sed contrarium tenet Guald.in d.l.exitus.ff. de acquir. poss.col.ii.

Vigesimoprimò fallit, ubi creditor possidet pignus, quia nó potest ab eo euinci, qui prętendit ius in eo sub prætextu,quòd possit debitorem principalem discutere ut notant Bald.in l.exceptiones. C.de euict. Claud. in d.l.exitus in fi.

Vigesimosecundò fallit in hypotheca legali,cuius uirtute potest res hypothecata peti a tertio possessore,etiã nulla facta discussione contra principalem dębitorem. Ang.Aret.in d.§. In seruiana colum. antep.uide Bal.in d.l.i.col.ij.C.de conuen.fisc.debit.lib.x. Sed contrarium tenet Claudius in d.l.exitus.

Vigesimotertio fallit in fideiussore, qui se obligauit per publicum instrumentum guarentigiatum,quia non potest opponere exceptionem discussionis contra principalem.Cyn.in l.i.C.de confess.Bald.in l.i.ff.qui satisd. cog.Soc.in consi.24.col.fi.Ang.& Pau.de Cast.in l.si dubitet.§.i.ff.de fideiuss.

Vigesimoquartò fallit extincta ciuili & naturali obligatione in persona debitoris principalis, quia tunc non

potest fieri excussio contra eũ.Rom.in consi.93.col.i.

Vigesimoquintò fallit in fideiussore iudicatum solui, quia talis non potest opponere exceptionem discussionis,ut per Bal.in l.i.in ij.lect.ff.qui satisd.cog.in l.cũ eorum.C.de sent.& interloquut.om.iud.Contrarium,idẽ Bal.in l.fi.§.i.in i.colum.in fi. C. de usur.rei iud. Alex.in appostil.ad Bart.in rub.ff.iudicatum solui.Rui.cons.98. col.fi.uol.v.Item de iudicio sisti.Appostil ad decis. Tholos.cxcvi.Idem de fideiussore indemnitatis.Cassanæ. in consuet.fol.ccxviij.col.iij.

Vigesimosextò fallit, si renuntiatum sit beneficio discussio. ut not. gloss.in uerbo accedat, in auth. de fideius.in prin.Spec.in tit.de renunc.& conclus. in prin.uer. uiso.& Ioan.And.in addit.circa fi.& in uersi.Cessat.Appost.ad decis.Tholos.xxiij.& decis.cxcvi.Cassan.in consuet.fo.ccxvii.col.iiij.& seq.Bal.in auth.præsente, in fi. C.de fideius.Rom.in consi.cccxcii.col.ii.Corn.in consi. cix.uolu.i.Dec.in l.fi.col.iiij.ff.si cert.pet.Abb.in c.ii.colum.pe.de fideius.Aret.in consi.xxxiij.col.pen. Paul.de Castr.in l. si dubitet.§.i.ff.de fideius.Hippol.in rubr.de fideiuss.col.ii.Appostil.ad decis.Tholos.lxxx.Roman.in consi.ccxi.col.i.ubi etiam ponitur in fideiussore indemnitatis renuntiante,de quo etiam per Dec.in d.l.fi.colũ. ii.ff.si cert. pet. Et prædicta renuntiatio intelligitur facta etiam per illa uerba. Renuntiauit omni iuris & legũ auxilio.Alex.in consi.xxxi.& in consi.xxxiij.uol.4.Ias. in l.fi.col.ii.ff.si cert.pet.Bald.in l.i.col.ii.in fi.C.de confisc.debit.lib.x.

Declara,ut per Rui.cons.98.col.fi.uol.v.

Sublimita in fideiussore indemnitatis,qui dato ꝙ renunciauerit excussioni,non potest conueniri ante principalem debitorem.Hippoly.in d.rub.de fideiuss.colũ.v.

Amplia,ut etiam procurator renuntiare possit,q̃a cõmuniter solet renuntiari.Cassa.in consuet.fo.217,col.4.

Amplia, ut in instrumento non extenso sit comprehensa renuntiatio istius exceptionis , si in eo sunt illa uerba Renuntians etc.

Vigesimo-

Vigeſimoſeptimò fallit, ubi cãpſor fideiuſsit uel mercator, quia tales non poſſunt opponere beneficium excuſsionis. glo. per illum tex. & ibi Ang. in fi. colum. in §. argentariorum in auth. de fideiuſ. Bal. in l. fruſtra. C. de non numer. pecu. in l. fi. C. ad l. falcid. Ang. Aret. in §. Itẽ ſi quis in fraudem. colum. ix. inſti. de actio. Ang. in l. fideiuſſor, in §. pater Seii. ff. de pignor. Natta in clementina ſæpe in prin. col. lxxxviij. de uerb. ſignifi. Curt. in conſil. vi. col. i. Dec. in l. fi. col. iiij. in fi. ff. ſi cert. pet. Hippoly. in rub. de fideiuſſ. col. ii. Appoſt. ad deciſ. Tholoſ. cxcvi. Caſſan. in conſuet. fol. ccxviij. colum. ii. Boer. deciſio. ccxxi. numero 14.

Vigeſimooctauò fallit, ubi quis ſe obligauit pro alio principaliter. Bal. in l. i. colũ. penult. C. de conue. fiſc. debit. lib. x. Grat. conſi. lxxxvii. col. fina. uolum. i. Appoſti. ad deciſ. tholoſ. xxiij. & Alexand. in conſi. xxxi. in fin. colum. uolum. iij. intelligunt in eo tempore ſecus in diuerſis temporibus. & ita debet intelligi quod no. idem met. Alex. in l. ubi §. illud. ff. de uerb. obliga. & Abb. in cap. ii. de fideiuſſ. colum. pen. Guid. Papæ q. cccccl. tenet quòd talis habeat exceptionem diſcuſsionis, & deciſ. Tholoſa. lxxx. & ibi Appoſtil.

Vigeſimononò fallit ubi aliquis promiſit ſe ſoluturũ quòd alius debebat, pro quo debito erat facta principali debitori exequutio, & pignora capta, & ut creditor conſentiret relaxationi bonorum, alter promiſit ſe ſoluturum, ita declarat Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de renunt. & concluſ. in appoſtil. in uerbo ſponſoribus, ex quo infert Bertach. in ſuo indice in uerbo Diſcuſsio, idem eſſe ſi quis promiſit quod debitor principalis carceratus relaxetur.

Trigeſimò fallit, ubi res hypothecata deuenit ad unũ ex debitoribus principaliter obligatis, quia tunc conueniri poteſt hypothecaria, non facta diſcuſsione contra alios glo. in l. mulier. ff. qui pot. in pign. habeant. & ibi Bart. in l. creditor. §. quęritur. ff. de diſtract. pignor. Bal. in authen. ſed hodie. C. de actio. & obligat. Rom. in

consf.cccxcij.col.ij.Iaſ.in d.§.Item ſi quis in fraudem co lum.xix.& ſeq.

Trigeſimoprimò fallit in pignore, prętorio, in quo nulla facta diſcuſsione poteſt agi contra tertios poſſeſſo res. Alex. in Appoſtil. ad Bar. in l.i.ff.de pignor. actio. Se quitur Bertach. in ſuo repe. in d. uerbo Diſcuſsio Aret. in d.§.item ſi quis in fraudem, col.vi.Iaſ.in §. item ſer- uiana, col.ij inſtit.de actio. ubi Gomeſ.col.i.

Trigeſimoſecundò fallit in fideiuſſore in cauſa crimi- nali, quia poteſt fideiuſſore conueniri nulla facta diſcuſ- ſione. Bal. in l.ij.§.ſi quis.ff.qui ſatiſd. cogan. Berthach. ſequitur in loco præallegato. Afflict. ſuper conſtitu. fol. ccvij.colum.4.

Trigeſimotertio fallit, quia talis exceptio diſcuſsio- nis opponi non poteſt de iure canonico. Iaſ. in d.§.item ſi quis in fraudem, colum.xxxviij. Hiſpan. in cap. per ue ſtras, char.xxij.columna. 3.de donatio. int. vir. & vxor. Grat. in conſi.xxxvij.col.iij.uolum. i. & conſi.lxxxvii. colum.fi.eo.uolu. Iaſ.in l.aliena.in i.colum.in fin. C. de procuratoribus. Et not. quia prius deuenitur ad fideiuſ- ſorem debitore principali non exiſtente ſoluendo, quã contra tertium poſſeſſorem rei hypothecatæ, niſi in caſu in quo per Angel. ubi ponitur regula & fallen. in l. ſi quis miſſum.§.fin.ff.de damn.infect. Et ſi diſcuſsio pri mò facta, non ſit plenè facta, debet fieri ſecundò, ut per Guid. Papę in ſing. Dclxv. Item nota, quòd in omnibus caſibus non ſit diſcuſsio contra principalem, de quibus dictum eſt in limitationibus, cũ poſſet dicere is ad quẽ non peruenit pecunia, excute ſumptibus meis & meo periculo illum ad quem peruenit pecunia, & ille tene- tur hoc facere. Paul. de Caſt. in l.ſi ut certo. §. ſi duobus uehiculum. colum.4. ff. commodati. Roma. in conſilio cxiiij.col.i. Appoſtil. ad Abb. in c.ii.de fideiuſ. Hyppolyt. in rub.de fideiuſſ.colũ. 8. Contrarium, Bald. in finalibus uerbis in l.i.C.de conu.fiſc.debit.lib.x. Contard. in re- pet.l.diffamari, nu.cxxix.ubi declarat.C.de ingen.& ma numiſ. Item adde, quòd facta excuſsione & repertis

bonis

bonis debitoris,qui tamen facile uendi non possunt, ut ex earum distractione satisfiat creditoribus,potest conueniri fideiussor,ac si non esset repertus soluendo. Hippol.in d.rub.de fideiuss.col.4.Item excusio in persona hæredis principalis debitoris requiritur,ut fiat non modò in bonis authoris,sed etiam proprii hęredis.Alex.in consi.100.col.pen.uol.v.

Trigesimoquartò limita,qa hypothecatis nominibus debitoris potest agi hypothecaria contra debitoré debitoris,& non excusso principali debitore.Guid. Papæ in sing.cccvi:& sing.Dccccxxi.

Trigesimoquintò limita, nisi bona rei essent apud fideiussorem,Appostil.ad decis.Tholos.cxcvi.

Trigesimosextò limita stante consuetudine uel statuto.Cassa.in consi.fo.218.col.i.

Trigesimoseptimò limita in fideiussore facti, nam nõ competit exceptio excusionis,Bal.in l.i.col.3.C.de conuen.fisc.deb.lib.x

Trigesimooctauò limita fideiussore opponente excussionem uel præparante fugam, ut per Bald.in loco pręallegato.

Trigesimononò limita in saluiano interdicto in quo non requiritur excusio,ut deueniatur contra possessoré pignorum.Soc.in consi.lxxx.col.ii.uol.3.

Quadragesimò limita, quãdo pater tenetur pro filio ex forma statuti,quia non debet filius prius discuti.Hippol.in l.infans,col.vii.ff.ad l.corn.de sicar.Appost.ad decis.Thol.cxcvi.Boer.decis.ccxxi.

Quadragesimoprimò limita, si principalis monitus postquam fuerit in mora constitutus,quia non est necessarium facere discusionem de hæredibus debitoris, ut posit deueniri contra tertios possessores.Apposti.ad decis.Tholos.cxcvi.

Et not.quia si facta discusione ex principali non reperto soluendo superueniunt sibi bona, tunc iterum esset facienda discusio contra principalem.Hippoly.in d. rub.de fideiuss.col.v.Et si creditores essent negligentes

in excutiendo principalem, & postea superueniat iterũ inopia possessores non possent molestari. Iaso.in d.§.itẽ si quis,col.lix.instit.de actio.

Quadragesimosecundò limita, quia non sit excussio contra unum ex hęredibus ad quem totus fundus hypothecatus peruenit, non excussis alijs hæredibus pro eorum portionibus. Crem.sing.clxiij.

Quadragesimotertiò limita, quia non fit discussio, si res peruenit ad condebitorem pariter obligatum. Iaſ.in §.Item si quis, col.xl.& excussio facta per unum ex creditoribus prodest alijs. idem Iaſ.ibid.col.xlij.

Quadragesimoquartò limita, si ille ad quem res peruenit, sciebat rem illam esse alteri specialiter obligatam. Aymo in consi.lxxvij.col.iiij.

Quadragesimoquintò limita, si debitor possidet. Rui. consi.clxxx.col.pen.volu.j.

CONCLVSIO Et Regula XLII.

ARGVMENTVM.

Legitimæ nullum imponi potest grauamen.

N legitima nullum potest opponi grauamen & appositum reijcitur.l.quoniam in prioribus.C.de inoff. testa. & in legitima parentum etiam procedit. Guid.Papę q.ccccclxxviij.

Primò amplia etiam si conditio sit potestatiua & facilis, ut puta, & uoluerit, ut tenet Bal.in d.l.quoniã in prioribus, in i.col.& Iaſ.in l.ampliatione. Imo.in l.iam dubitari.col.pe.ff.de hæred.insti.& in l.fi.col.vij.ff.de condit. institu.Cassa.in consuet.fo.244.col.iij. Cõtrarium, Gual. cautel.i.de lib.insti. ubi dicit istã partem * communem.

Secundò amplia, ut etiam si tota hæreditas sit relicta cum

cum onere,quia adhuc quantũ ad legitimam tale onus reijcitur,per tex.in l scimus.§.cum autem,& ibi no.Fulgo.Pau.de Cast.& Ias.hic in secõda ampliatione.Corn. in cõs.cvi.in prin. uol.ij.Cassa.in consue.fol.244.col.iij. Item, si sit relictus institutus omnium bonorum, quia omnino pro rata legitimę cessat legatũ usușfructus. Maria.Iun.consi. cix.col.i.& seq.

Tertiò amplia,etiam si onus sit uicissitudinarium, ut quòd unus sit reciprocè substitutus,adhuc talis substitutio reijcitur de legitima filij,& sic dispositio l.si pater puellæ.C.de inoffi.testamen.quantum ad hoc est hodie correcta per dispositionem istius l. quoniam in prioribus, & ita tenet gl.Bart.Salic.Paul.de Cast.& Ias.in d.l.si pater puellę.& gl.in l.cum ex filio. ff. de vulga. & pupil.& Bart.in l.filijs matrem.C.de inoff.test.Alex.in cõsil.43. in fi.col.uolu.ij.

Sed contrarium tenuit glo.in d.l.quoniam in prioribus.Ricard Malumb.Rapha.Fulg.& Cum.in d.l. si pater.C.de inoffi.test.Azo in summa de inoffic. testamẽ. Georg.Natta in cap.quanuis column. xli.de pact.in vi. Dec.in consi.ccccl vj.col.iij.uer.nõ obstat quod uidetur onus.Hisp.in repet.rub.de donat.int.uir. & vxo.fol.87. col.i.& seq.sentit istam partem,tamen prima opinio est * communis.

Quartò amplia,ut talem legitimam petere possit sine aliquo onere,etiam quòd consenserit testamento, in quo patet ꝙ legitimam oneratam sibi reliquerit, ut ꝑ Soc.in consi.ccxxx.Petr.de Anch.consi.clij.col.iij.Sign. Homod.consi.lxxxi.col.ij.Dec.in consi. cclvij. col.final. sentit Curt.consi.x.colum.i.in fi.& seq. etiam si approbatio sit iurata.Guiliel.de Cun.in l.si quando.§.& generaliter.C.de inoffi.test.& est * communis opinio,dicit Roma.in l.i.§.si quis ita,colum .fin.ff.de uerb.obliga. Aret.ibi in ue r.Et quia hic moderni. Et in iurata promissione ponit Homod.consi.lxx.colum.ij.Paris. consi. xliii.colum.i.uolum.iii.Beltrand.in consi. ix. column.ii. uol.i.& xxviii.colum.ii.& seq.& lxiii. column.fi.& ccix.

colum.ii.uolu.2.& 68.colum.pen.& 74.colum.4.eodem uolu.2.Contrarium, Maria.Iun.conſ.cxxxvi.col.penul. uolu.i.Ioan.And.Alex.conſi.43.colum.3.& ſeq.qui loquitur quando interuenit iuramentum, & conſi.lxxiii. col.i.in fi.Dec.conſ.xxvi.col.2.Ripa qui dicit communẽ conſi.vi.col.4.uol.i.

Quintò amplia, etiam ſi dictum ſit quòd plus petere non poſsit. Caſſan.in conſuet.fol. 244. columna 4. Dec. in conſi.Dclxviii.Beltrand.in conſi.lxiii.colum. ii.uolu. i.Amplia etiam, ſi dicatur plus non poſsit petere, etiam occaſione legitimę, & filius ſimpliciter accipiet, ut per Beltrand.in conſi.cliij.col.xvii.uolu.3.Loffred.in conſi. xvij.col.xii.

Sextò amplia, etiam ſi filius debeat reſtituere hæreditatem ad pias cauſas.Dec. in conſi.688.

Septimò amplia, ut etiam prohibitio alienationis de legitima reiiciatur.Beltr.conſi.cxcvii.in fi.uol. i.& conſi. clxxiii col.vii. uol.iii.

Octauò amplia, ut ſi ſtatuto caueatur, maritum dotẽ lucrari, tamen filius patrimonii legitima præſeruatur. Zaſ.in conſi.v.uol.i.

Nonò amplia ut non poſsit imponi conditio ſi nupſerit in legitima. Hiſpan.in c.per ueſtras, char.lv.in col.ii. de donat.int. uir.

Decimò amplia, etiam in legitima aucta per ſtatutum ad maiorem portionem, quia in tota illa portione retinet ſuam naturam, ut non poſsit imponi onus. Brun.in tract. quòd ſtant.maſcul.in colum. lvi.uolum. 3. & fol. cclxxxix uolu.i.

Vndecimò amplia, etiam ſi ſimpliciter accipiat patris diſpoſitionem, in qua filius ſit minus legitima conſequutus, uel cum onere. Pariſ.conſi.xlv. col.ii.uol. ii.in conſil. xlvi.col.i.uolu.ii.Gramm.conſi.ciu. cxlv.col.ii. Declara, ut per Pariſ.conſi.xxxiii.col. pen.uol. iii.& in conſil.43. col.4.eo.uolu.3.

Duodecimò amplia, ut etiã per alimenta relicta non minuatur conditio legitimæ.Maria.Iun.conſi.43.col.fi.

Primò

Primò limita, quando conditio contineret filii prouisionem & commodum, ut quia mater suspecta de mariti dissipatione filium suum instituat sub conditione emãcipationis, & sic iuxta text.in l.filiis matrem. C.de inoffi.testamen. & in l. si emancipatus. ff. de bonor. possess. contra tab.& in l.si quis in suo, d.tit.de inoffi.testam. & ita tenent Bart.Bal.Salic.& Paul.de Cast.in l.cum ex filio.ff.de vulg.& pupil.& ibi Ang.& Imol.& Alexã. dum uoluit quòd quatenus prouisio illius legis contineat filii prouisionem non corrigatur. & istam limitationem sequitur Alexand.in d.l.quoniam in prioribns, in appostil.ad Bart.Cassan.in consuet.fol.244.col.3. Gual.cautel.xvi.de leg.Contrarium tenet Bal.in l.si pater, in 3. opposit.C.de instit.& substit.& in auth.ex causa. C. de lib.preter.in uer.Quartò pono, & dicitur de exhęredatis.& Ias.in l.filiis matrem.C.de inoff. testam. Sed quia prima opinio est magis * communis, ex ea infertur, ꝙ prohibitio alienationis etiam in legitima facta a parente cum causa, quia cognoscit filium minus industriosum & non bene gubernãtem res suas, quia dicitur continere filij prouisionem, & fauorem, & non incommodũ, toleratur, nec de legitima reiicitur ut not.Paul.de Cast.in consi.lxxvii.in i.parte incip.Visis in ii. colũ.quem refert & sequitur Pau.Picus in l.in secundum, col.43.ff.ad l.falcid.& defendit opinioné Paul.de Cast.ab obiectis Aret. qui contrarium tenet in consi.xix.in 4.col.Et istam opinionem contra Aret.tenet Ioan.Crot.in l.filiusfamilias in §.Diui, col.vi.ff.de leg.i.& ibi Ias.col.4. Ioan. Anton. Alex.cons.xxvii.col.i.in fi.& seq.in consi.xcviii. col.i.Ferat.caut.xxxv.Ruin.consi.cxxvi.colum.v.uol.ii. Berous q.lxxxvii.sentit cum Aret. Cassan.in consuet.fo.ccxliiii. colum.tertia.

Secundò limita in conditione turpi & impossibili de iure sub qua fuisset filius institutus, quia illa non reiicitur de filii legitima, hoc uoluit Bald.in lege si pater, in i. col. C.de instit.& substitu.& sequitur Paul. de Castr.in l. conditio.ff. de condit.insti. & sequitur.Ias.hic. Idem

tenet

tenet Corn.in l.iij.col. ij.C. de instit. & substit. Azo in summa ,in tit.C.de insti.& substi.Imol.in l.fi.col.viij.ff. de condit. instit.& in l.i.col.pen.eo.titu.Soc.in l.non du bitamus.ff.de condi.& demon. Iacob. de S. Georgio in d.l. si pater.C.de insti.& substi.& ibi Dec.col.fin.Soc. in consi.xcviij.colum.iiij.uolu.iij.Contrarium tenet Ioã. Crot.in cap.Raynutius,in iiij.char. in iij. colum.in fin. de testamen.

Tertio limita,nisi filius repudiet legitimam,quæ perueniat ad substitutum.Paul.de Cast.in l.cum patronus in utraque lectura.ff.de leg.ii.& Ias.post Paul.de Castr. in d.l.quoniam in prioribus.C.de inoffi.testam.ubi etiã Alex.in appostil.ad Bart.Ias.in l.si arrogator, col. xi.ff. de adoptionib.

Quartò limita,nisi statutum esset in ciuitate , quòd filia dotata non succedat,nam stante tali statuto, si filiæ relicta sint mille pro dote, non poterit illa petere antequam nubat,nam cum statutum possit minuere legitimam & in qualitate & in tempore , disponendo quòd dotata non succedat, & dotata non intelligatur,nisi matrimonio contracto, uidetur uoluisse statutum diminuere legitimam in tempore,ita tenet Bart.in l.Titia.§.Titio genero.ff.de cond.& dem.& Paul.de Cast.in d.l.qm in prioribus.C.de inoffi.testamen.& in authen. nouissima,eo.tit.Raph.Cum.in consi.cxxiiii.incip. Dominus Antonius de Vero.& in consi.xlvi.incipien.Pater filiis. Franc.Aret.in consi.xliii.in prin.incip. Placet mihi conclusio.Rom.in consi.cxxxiiii.Alexand. in consi.lxvi.in iiii.uolu.incip.Circa præmissam consultationem, & Ias. in dict.l.quoniam in prioribus,& Alexan.in appostil.ad Bart.Georg.Natta in cle.quanuis,colũ. xl.de pact.in vi. Abb.in consi.xcii.in ii.uolu.distinguit,ut ibi per eũ.Calcan.in consi.xxvii.col.ii.Cassan.in consuet.fol.cclxxxv. col.i.Paris.in consi.cx.uolu.iiii.Illa opinio potest saluari stante communi usu loquendi.Brun. in tract. Quòd stant.mascu.fo.lvii. col.ii.

Contrarium tenuit Ricard.Malũ.in disput. sua q̃ refert

fert & sequitur Cyn.& Bal.in l.sancimus.C.de nupt.tenent quòd stante tali statuto, si pater relinquat filiæ infanti mille, si nupserit, quòd illa mille statim debentur filię, non expectata conditione nuptiarum, quia succedit loco legitimę, quę non recipit dilationem & illam decis.sequitur Ioan.And. in addit Spec.in tit. de testamē. super rub.in uer.scire debes.& Alber.de Rosat. in ii.parte statut.in q.ciiii.incip. Adhuc eo eodem themare.Ias. in l.si pater, in pen.col.C.de instit.& substit.Abb.in consi.xcii.in ii.part.Alexand.in consi.lv.in ii.uolu. incip.Viso titulo.& in consi.ccxi.uolu.vii.Paul.de Cast.in d.l.Titio.§.Titio genero.ff.de cond.& demon. & in consi. vi. incip.Super eo de quo quæritur, in ii.parte, & in consil. xv.incipien.Visô dicto puncto in ii.parte Iacob. de Sāc. Georg.in d.l.si pater.C.de instit.& substi.Calcā.in consi.50.colum.ii.Soc.in consi.lxxv.col.iii.uolum. iii. Alex. in consi.xiii.colum.4.uolum.3.Aret. in consi. xliii.circa fi.Dec.in consi.cvi.Iac.de Butr.& Bald. in d.l.quoniam in prioribus.Soc.in d.l.Centurio,col.v.& in antep.char. in ult.col.Imol.in l.fi.in antepe.colum.ff.de condit.instit.Ioan.Crot.in d.c.Raynutius, in i.gl.in ii. limitatione Calcan.in consi.xi.col.xiiii. & seq.Loffred.in consil. xxvi.& in x.còl. uidetur concordare opiniones contrarias.& licèt ipse Paul.de Cast.in consi.ix.incip. Respondeo.& in consi.ccxxv.incip.Pro euidentia, in ii.part.uideatur inhærere opinioni.Bart.in d.§.Titio genero, tamen ipse loquitur secūdum suam distinctionem scilicet quando statutum simpliciter dicit, filia stantibus masculis non succedat, non autem quādo dicit, ut in casu Bar. filia dotata non succedat.Alex.in consi.xiiii.col.4.uol.3. Albert. Brun. qui talè quęstionem examinat in tract. Quòd stantibus masculis etc.fol.lv.col.4.& seq. An possit pater grauare filium, ut dos reuertatur ad masculos, stante statuto, quòd filiæ excludantur stantibus masculis? Gual.cautel.v.de lib.instit.Brun. in d. tract. Quod stant.masc.fol.lvii.col.3.in fi.& seq.

Limita secundum Albericum, quando filii legitima esset

esset grauata dupplici onere, quia essent relictum minus legitima portione, ut in illo relicto adhuc esset relicta conditio uel aliud grauamen. Sed contrarium tenet Paul.de Cast.& Ias.in d.l.quoniam in prioribus,& idem uidetur sumi ex not.per Bart.in consi. xiij.incip.Ex facto proposito.col.i.dum respondet ad dict.l.quoniam in prioribus,& dicit,quòd illa lex procedit, quando est relictum minus legitima, & sub conditione remoueretur substantia dispositionis, ut quia a patre relicta sint filiæ uestimenta uidualia uel centum pro dote, quia in primo casu, si tollas uiduitatem, tollas substantiam dispositionis.& in secundo si tollis matrimonium, tollis substantiam dispositionis, ita tenet Angel.in d.l.si pater,in ult. colum.in lectura Floren.& Iaso.in d.l.si pater, in penu. colum.& Soc.in l.Centurio,in finalibus uerb.ff.de uulg. & pupil.& in consi.xcij.colum.v.Ang.in l.suus quoque in princip.& Imol.colum.ix.de hæred.inst.Dec.in dict. l.si pater.col.fin.C.de insti.& substi.Beltrand. in consil. cxx.col.fi.uolu.j.& in consi.vij.uol.ii.Contrarium, Fabian.de Monte.in repet.auth. nouissima colum. lvj. C. de inoffi.testam.

Sextò limita,nisi conditio sub qua posthumus est institutus uiuo testatore purificetur.l.cum posthumus, & ibi Alex.ff.de lib.& posth.& ita tenet Bal.in l.si pater, in iij.oppositione,& in ix.oppos.Paul.de Cast.in iij.col. & Alex.col.pen.& Ias.in x.col.C.de institu.& subst.& Iaso.in d.l.quoniam in prioribus, in vij. limitatione, sed ista est potius limitatio ad d.l.si pater,in qua habetur, quod filius primò non potest institui sub conditione non potestatiua,quàm ad d.l.quoniam in prioribus, quòd conditio de legitima reijciatur.

Septimò limita,nisi filio esset relictum minus legitima,& fuerit prohibitus plus petere: quia tunc talis dispositio non reiicitur.Bald.in l.prima,colum. fin. de iure fisc.lib.x. & ponit Ias.hic in ult. limit. Sed ista limit. est falsa, nam etiam talis dispositio reijcitur, & non obstante filius potest petere supplementum legitimæ,

ut est

ut est tex.in §.ceterum,in auth.ut cum de appel. cogno. sca.Bal.Salic.Paul.de Cast.& Ias.in l.si quando.§.fin.C. de inoffi.testam.& Paul.de Cast.in l.omni modo.C.eo. tit.Bal.in l.hac edictali.C.de secund.nupt.Ange.in l.iubemus.C.ad Trebel.Imol.in l.quod de bonis.§.cum fideicommisso.ff.ad leg.Falcid.Alexan.in cons.lx.in i.uolu. Immo etiam si adiectum sit a patre, quòd eo casu si plus peteret,priuat eum relicto, adhuc potest reliquum petere. Paulus de Cast. in d.l.omnimodo,& in l.si quando.§.fi.ubi etiam Ias.

Octauò limita,quando grauamen esset iniunctũ hæredi ab intestato uel pupillariter substituto ipsius filij impuberis, quia, licet ipse impubes in legitima grauari non posit,tamen eius hæres poterit, per text.in l. si fundum per fideicomm.§.final.cum l.sequen. ff.de leg. i.& ibi not.Bartol.Angel.Bald.Imol. & Paul.de Castr. Cyn.& Bartol.in l.ex tribus.C. de inofficio. testamen. & ibi Paul.de Castr.in secunda colum.Iaso.colum.prima.Bartol.in §. final. in l. prima.ff.de vulg.& pupil.ubi Alexand.colum.i.Bald.in l.si arrogator, in iii. opposit. de adopt.Bald.in l.cum uirum,in uersi. Quæro an substitutus.C. de fideicommis. Imol.in capitul. Rainutius, in materia pupillaris in fi.de testament.Mathæs. in singu.clxiiij.Gual.cautel.xxxiiij. De substitutio. Paris. in consi.lv. column.ii. uolum.iii. ubi quòd non impuberis hæredibus hoc procedat. Mant in consi.cxxix. Sed contrarium tenuit Raph.l.ex tribus.C.de inoffi. testamen.& in l.Papinianus.§. sed nec impuberis.eodem titul.ut refert Caccialup.in l.precibus,colum.iiii.C.de impub.& idem Raph.in l.cohæredi.§.cum filiæ. ff. de vulga. & pupil.ut refert Aret. instit.de substitu. in princ. colum.iii.

Nonò limita, ut istud ꝙ reiiciatur onus uel conditio,nõ habet locũ qñ esset apposita conditio casualis uel mixta, quia hodie tales cõditiones nõ reiiciuntur,quinimo testñ remanet nullum,& filius dr̃ preteritus ita tenuerunt omnes Doct.ante Bart.& post eum Bald.in d. l.quo-

l.quoniam in prioribus,& Bald.& Ange.in l. suus quoque,in princ.ff.de hæred.instit. & Angel. & Fulg.in l. si pater.C.de instit.& substit.§& istam partem consulendo sequutus est alibi Bart.quia nemine ponderatur.Andr. Barbat.in appostil.ad eundem Bart.in l.suus quoque.ff. de hęred.instit.ubi dicit,ꝙ contra Barto.tenet ✣ omnes Doct.antiqui & moderni & ꝙ ipse consuluit contra Bart.Soc.in consi.xciii.uolu.3.& in consi.seq. ubi ponit tenentes primam partem & tenentes aliam.Guid.Papę in consi.xciii. Contrarium uerò tenuit ante Barto.Ricard.Malum.in d.l.quoniam in prioribus, & Barto.post ipsum in d.l.suus quoque.ff.de hęred.insti. & Salic.in l. quoniam in prioribus.& Pau.de Cast.in l.si pater.C.de instit.& substitutionib.& ibidem Alex.& Ias.& Imol.in d.l.suus quoque.& in l.fi.ff.de cond.insti.Corn.in d.l. si pater.Soc.in consi.ccxxxiiii.in ii.part.in uer. substineri. Beltrand.in consi.lxiii.colum.i.& seq.uolu.i. Beltrand. qui dicit ✣ communem in consi. cxlvi.colum . ii.uol.i. & in consi.clxxi.ubi dicit idem uol.i.& in consi. cxxxv. uolu.ii.& in consi.ccxliiii.col.ii.uolum.iii.ubi idem dicit Grat.in consi.cxii.col. i.uolu.ii.

Decimo limita secundum Paul. de Cast. in d.l. quoniam in prioribus,in fi.in filio qui fuerat institutus , & rogatus illam alteri restituere, quia si illam repudiat , potest cogi adire & restituere.l. ita tamen.§. patronus. ff.ad Trebel.& ibi etiam hoc tenent idem Paul.de Cast. Raph.Rom.& Claud.de Seysel.Contrariũ tenuit Alexan.in d.§.si patronus.

Vndecimò limita ex dictis Cumani in consil. xxv.in ult.colum.incip.Franc.& in consi.lii.incip. Ad primum quęsitum,& in l.in fideicommisso. ff. ad Trebell. & in l. cohęredi.§.cum filiæ.ff.de uulg.& pupil.ubi tenet, ꝙ si testator filium instituerit in maiore portione, quàm sit sua legitima,& grauauerit eum restituere id quod accepit,cum hoc ꝙ legitimam non detrahat,non operabitur hæc dispositio,quòd si fructus ex maiori parte percepti ascendant ad legitimam teneatur filius integram por-

tionem

tionem habitam & sic etiam legitimam restituere. Cep: caut. xxi. Franc. Curt. in consi. liiii. col. iiii. & in cósi. cxx. col. v. & in consi. clix. col. ii. Alio modo istam limitationem saluat Gual. caut. xxxi. de subsi. ista uidentur summi ex dictis Bar. in l. iurisiurandi. §. si liberi, in ii. colum. uer. præterea hoc uidemus in actione de dote. ff. de ope. liber. Facit pro ista opinione quod notat Ioan. Crot. in l. qui Romæ. §. Duo fratres. colũ. i. in ult. char. ff. de uerbo. oblig. uersi. Quintus & ultimus casus. per Curt. in tract. feud. in iiii. part in lxii. colum. uer. Ex prædicta regula, in fin. illius uer. Sed istam limitationem (licet inueniam neminem contradicentem) non puto ueram, quia testator non potest facere, quòd filius suam legitimam habeat in fructibus tantum, ut not. gl. in l. scimus. §. repletionem. C. de inoffi. test. & est tex. in §. Prohibemus, in auth. de trien. & semis. Alex. in l. in fideicommisso. ff. ad treb. immo nec in pecunia tantum tenetur illam accipere. Bart. in d. l. suus quoque. ff. de hęred. instit. Guiliel. Bal. & Docto. omnes in d. §. repletionem; & istam sẽtentiam contra dictam opinionem uidetur tenere Fabian. de Monte in repet. auth. nouissima, colum. xx. C. de inoffi. testa. istud etiam colligitur ex dictis Alex. in l. in fideicommissaria, colum. 4. ad trebel. uersi. dicit etiam. Soc. etiam tenet contra istam limitationem in consi. 92. col. ix. uer. iiij.

Duodecimò fallit, ubi pater eo casu quòd duæ quartę possunt detrahi, disposuisset, quòd filius legitimam in trebellianicam imputaret, ita tenet Bal. in d. l. quoniam in prioribus Dyn. Rayn. Albert. Nicol. de Neap. Imol. Raph. Cuma. in l. Lucius. §. maritus. ff. ad trebel. Dyn. Nicol. de Neap. & Alexand. in l. si debitor. ff. ad l. falcid. Alexand. in l. Marcellus, in v. colum. ff. ad trebel. Iasõ. in authen. res quæ. C. communia delegatis. colum. iii. Fabian. de Monte in d. authen. nouissima. Sed istam limitationem nó puto ueram, quia testator nec indirectè potest prohibere legitimam etiam in eo casu q̃ duæ quartæ sunt detrahendæ. hinc est, quòd non potest facere q̃

una

una tantum quarta detrahatur, disponẽdo ꝙ fructus in legitimam imputentur, ut not. Bart. in l. qui de bonis. in §. unus. ff. ad l. Falcid. & ibi sequitur Alex. se ipsum corrigens in eo quod contrarium tenuerat in l. mulier. §. cũ ꝓponeretur. ff. ad trebel. & eãdẽ opinionem tenet Paul. de Castr. in l. iubemus. C. ad Trebel. Angel. in consilio cxxi. Claud. de Seysel. in d. l. marcellus. in princ. ff. ad Trebel. Picus in l. in quartam, col. xcvii. in fin. & col. antep. ff. ad l. Falc. Est uerum, quòd etiam in hoc contrarium teneatur Paul. de Cast. in d. §. cum proponeretur, ubi etiã Alexan. & Ioan. Crot. in cap. Raynutius, col. xxij. de testam. & in l. qui Romæ. §. Duo. fratres. col. xxvj. ff. de uerbo. oblig. Dec. in consi. ccccl xxx. col. pen. Alex. in consil. ccl. uolu. vi.

Tertiodecimò limita, ut per Alex. in cons. ciij. in ij. uolu. col. v. quando bona patris a principio essent acquisita cum aliqua qualitate, quia cũ illa qualitate in legitimam filij transferuntur, etiam ꝙ illa qualitas onus contineat. quia satis est ꝙ pater adijciat nouum grauamẽ, & ista limitatio non uidetur habere difficultatem.

Quartodecimò fallit in vulgari substitutione, quę fieri potest in legitima filij, & facta non reiicitur, per text. in l. si postumus. §. quod vulgò. ff. de libe. & posth. & ibi illum tex. ad hoc no. Pau. de Cast. Are. Alex. & Ias. in l. si filius hæres. ff. de lib. & posth. Amplia idem esse in substitutione fideicõmissi, quando conditio pendet a uoluntate sua. Rui. consi. cxiij. col. 3. uol. 3.

Quintodecimò fallit, quia licèt in legitima non possit opponi onus, tamen quando quęrimus pro qua parte filius subst ineat onera hæreditaria, consideratur etiam legitimam, dummodò per hoc non minuatur legitima, ita declarat Socin. per illum text. in l. prima. §. sed si ad Trebel. colum. i.

Sextodecimò fallit, nam non habet locum in conditione, quæ referretur ad personam incertam, sed tantum quando refertur ad personam certam, ita declarat Bart. in l. commodissimè. ff. de lib. & posth. & ibi sequitur

cur Iaſ.col.fi. Soc.in conſi.lxxvi.col.iii.uol.iii.

Decimoſeptimò fallit,ubi relinquitur certa res pro legitima uſque ad certum tempus, & poſt illud alteri eadem res relinquitur,nam,licet poſsit agere filius ad ſupplementum contra hęredem non tamen reiicitur illud onus,ut uideatur habere purè rem legatam in præiudicium legatarii,nec iſto caſu locum habet d.l.quoniam in prioribus.C.de innoffi.teſt.ut onus reiiciatur,ita declarat Corn. in conſi.cvi.col. pen.& fi.uol.ii.

Decimooctauò limita, quia reiicitur omne onus per quod diminuitur legitima, ſecus ſi per tale onus legitima non diminueretur. & propterea filius ſi uult legitimam,cogitur adire hæreditatem, ut declarat Claud.in l.quia poterat.ff.ad Trebel.

Decimononò fallit ſtante ſtatuto,quod filia ſit contēta dote data, tunc in dote poterit fieri ſubſtitutio fideicōmiſsi.Georg.Natta in c.quanuis col.xli.de pact.in vi.

Vigeſimò limita, quia etiam in legitima poteſt moleſtari,quando fuit inſtitutus in dimidia hæreditatis,& fecit pater contractum de re filij ſui,quia tenetur approbare contractum pro ea parte pro qua eſt hęres, licet habeat pro portione legitimæ actionem contra hęredes.gloſſ.in l.cum a matre,in gloſſ.magna in fin.C.de rei uend.Bald.ibi colum.ii.& ſeq.Ang.& Paul.de Caſtr. & ibi Salic.

Vigeſimoprimò limita,quando filius conſentit oneri impoſito per patrem in legitimam. Ripa in v.reſponſo in iij.lib.

Vigeſimoſecundò limita,quia prohibitio alienationis ad tempus nō reiicitur de legitima. Gual.caut.ii.de var. teſt.pręcep.Hiſp.in c.per veſtras, char.xl.col.iiii.de donat.int.vir.& uxo.

Vigeſimotertio limita, quando pater reliquit minus legitima,& ꝓhibuit plus petere, & ſi plus petat,cadat a patre relicti ſibi facti Beltrand.in conſi.clxxiii.col.xvii. & ſeq.uolu.iii.

Vigeſimoquartò limita in legitima debita aſcenden-

tibus,quando ipsi transierunt ad secundas nuptias,& remanent alij filij prioris matrimonij.Ioann. de Garo.in auth.ex testamento nu. 19. C.de secun.nupt.& in rub. eo.tit.fol.xxij.in xli.pœna.

Vigesimoquintò limita in legitima super bonis feudalibus ex pacto & prouidentia, quia non potest alienari in præiuditium uocatorum in inuestitura. Paris.cons. v.col.v.uol.i.

Vigesimosextò limita,si testator pater reliquerit maiorem partem adiecto onere,& mandauerit quòd si nō acceptet filius cum onere, quòd solam legitimam consequatur,nam filius acceptando legatum,onus ꝙ est in parte legitimę conseruatur.Marian.Iun.consil. cxxij.colum.ii.uol.i.

Vigesimoseptimò limita, quando filiæ filij sunt dotatæ ab auo quia tunc filius potest grauari in legitimum Grat.consi.cxxi.in fi.uol.ii.

Vigesimooctauò limita,quādo tota hæreditas filio cū onere est relicta,nam non potest dicere uolo legitimam sine onere.Berous q.lxxxvi.nu.x.

CONCLVSIO
Et Regula XLIII.

ARGVMENTVM.

Citatio partis in quolibet actu requiritur.

N quolibet actu est citanda pars l.de unoquoque.ff.de re iud.l.nam ita Diuus.ff.de adop.l.si quando.C.de testib.capitu. cum olim,de testib.clem.pastoralis, de re iud. cap.Ecclesia S.Mariæ,in fin. de constit.capit.inter quatuor,de maior.& obed.cap.i.de causa poss. & propr.

Primò amplia,etiam in notorijs in quibus citatio est necessa-

necessaria.glo. in cap.cum dilectis filijs de purgatione ca no.in gl.in uerbo in dicenda.Inn.in c.tua,de cohab.cler. & mul. in c.i.& cap.ad nostram,el iii.de iureiur. Spec.in tit.de notor.crim.§.i.uer.scias,& ibi Ioan.And. in appo stil.& §.Iam,de not.uer.quædam sunt.Bal.in l.cum frater,ult.col.uer.dubitari consueuit.C.de his quib. ut indign.& in d.c ad nostram,el iii.de iureiur.& in l. presbyteri.C.de epis.& cler.& in margarita in uerbo Citatio, in fi.col.in uer.Citatio requiritur,& in uer. Citatio uel monitio.Lap.& Abb.in c.frequens,de restit. spol. in vi. & ibi Dominicus in §.solet,col.i.& Philip. Fran.in §.ad hoc Fel.in c.Rodulphus,col.xxviij.de rescrip. & colum. xxxii.in c.i.colum.4.in fin.& seq.de iud.Abb. in consil: iij.in ii.colum.uolu.ii.& in consi.lxviij.col.fi.eo.uol.Alexan.in appost.ad Bart.in l.emptorem.ff.de actio.empt. & in l.si qui bonis.colum.fin. ff. de uerb.oblig.Anto.de Butr.in c.referente,de præben.& in c.uestra, de cohab. cler.& mul.glo.in c.cum sit Romana.§ preterea, & ibi Inno.& Hostien.Ioan.And.Abb.Imol.& Philip.Fran. de appellat.Sali.in l.ea quidem.C.de accus.colum.xxi.& seq.Aretin.in consi.clxv.colum.vij.& seq.Archid. in ca. que Lotharius.ii.q.i.& in ca. i. col.ii.de offi.deleg.in vi. Alex.ubi dicit istam opin.esse * commuuem in l.a diuo pio.§.in uenditione,colum.x.ff.de re iud. Fel.in cap. i.colum.4.de iudic. Hipp.in rub. ff. ad l. Corneliam.de fals.colum.vii.& seq.Gozad.in consi.ix.colū.x.Loffred. in consi.xlviii.col.pen.

Contrarium tenet Inn.in cap.ex insinuatione,de appel.Bart. in l. ii.§. qui de frumentaria. ff. de administr. rer.ad ciuit.pert.Hostien.& Ioann.Andr. in capit. cum olim,de re iudit.& idem in capitu. quantum, de traslat. prælat. Gemin. in consi.liij. colum. secunda, Calcan.in consi.xviii.colum.pen.Ang.in repet.l.i.in x.column.in fi.& seq.C.de iudic.Cuma.in consi.vii.col.ii. Oldrad.in consi.ccxciii.in princ.Soc.in regula ccccvi.in i.fallen. Milis in repert.in uerbo Citatio non requiritur ad sententiam.Felin.in cap.parochianos,de sent.excom.Socin.in

consi.lxxxvii.colum.viii.uolu.iii.Barbat.in consi.li.colũna xx.uolu.i.Calcan.in consi.xvi. column.ii.& in consi.xviii.colum. viii. Et in nullitate notoria si feratur sententia,requiritur citatio.Ruin.consi.xxvii. columna 4. uolu.v.Grammat.decis.lxv.nu.55. Istæ tamen contrariæ opiniones reducuntur ad concordiam hoc modo uidelicet,nam aut sumus in notorio, quòd nullam habet nec habere potest defensionem, & tunc non requiritur citatio,& procedit secunda opinio:quam etiam amplia, ut per Fel.in cap.cum olim,colum.ix.de re iud.uer. Noto secundò.Aut sumus in notorio,quod posset excusari & habere defensionem,& tunc requiritur citatio,& procedit prima opinio.Ista distinctio sumitur ex uerbis Archid.in c.quæ Lotharius.ii.qō.i & in cap.i.colum.ii. de offic.deleg.in vi.istam distinctionem clarè.ponit Abba. in consi.iii.uolu.ii.colum.vii.& in consi.lxviii.uolum.ii. in fi.& in d.c.cum olim,colum.v.& seq.& in cap.cum sit Romana,in i.colum.in fi.de appel.& in c.ex insinuatione,in fin.eo.tit.& in c.causam quæ de rescrip.& in c.uestra,in fi.de cohab.cler.& mul.& in cap.bonæ,el i.columna 3.de electio.in c.i.colum.fi.de iureiur.& in c.Ecclesia, de restitu.spol.Bald.in l.ea quidem,columnn. 8.uersicul. Tertio quęritur.de accusat.Dec in d.ca.cum sit Romana,colum.fi.Nicel.qui declarat in lii.concor.in xxxviii. fall.& fall.lxxxix.Gozad.in consi.xvi.colum.i. Curt. in consi.xx.columna 4. & in consi.xxi.colum.xi.Fel.in d. c.cum olim,colum.vii.& ix.Aret.in consi.clxv.colum.8. & seq.ubi dicit istam opinionem magis * communem ueriorem & probabiliorem.Philip.Franc.in c.sæpe, colum.ii.de appel.Marian.in tract. citat. columna xxxvii. Iason.in consi.clxix.uolu.ii.& in l.nec quicquam.§. ubi decretum,columna.8.de offi.Procons.& leg. & in consi. lxxxvi.colum.vii.uolum.4.Soc.in consi.4. colum.vi.uolu.3.& in consi.lxxxvii.colum.x.uolu.eo.Appost.ad decisio.Tholos.ccccxl.Fel.in c.causam quę,colum.i.de rescrip.Hipp.in repet.l.de unoquoque. colum.v.de re iu. Ias.in l. si quis arbitratu,colũ.xii.ff.de uerb.oblig. Dec.

in cap.

in ca.peruenit,colum.fina.de appel. & ibi Philip.Franc. col.fi.Hipp.in rub.de probat.colum.lxv.& seq.Socin in regula.ccccvi.in i.fall.Gomes.in cap.i.char.3 .de rescrip. in vi.Fel.in cap.i.col.ix.de iureiur. Paris.in consi.i.colũ. v.uolu.i.Limita hoc ultimum in sententijs censuræ.Felin.in d.c.cum sit Romana,colum.v.& in c.cum olim colum.ix.de re iudic. Alio etiam casu in notoriis non requiritur citatio, uidelicet quando fertur declaratoria, non condemnatoria super notorio. Fel.in cap.cum non ab homine.colum.pe. de iud. Item alio casu ut per Mil. in pract.crim.fol.xvi.colum.i.Et quid si sit notorium tale in quo citatio posset omitti,sed iudici non constet de notorio , tamen procedit ut in notorio omissa citatione? uide Fel.in ca.cum olim,! col.vi.de re iud. & Brun.in tract.de forma fo.lix.col.2.

Secundò amplia,quia etiã procedentibus Papa uel Imperatore requiritur citatio,alias eorum sententia est nulla,ut est gloss.in fi.C.de legib.& ibi Bald.& Paul.de Castro Innocen.& Hostien.in c.in nostra.de procur.Alex. in consi.lxxxvii.in fin.uolu.ii.Anto.de Butr.& Abba.in c.in causas,de re iud.Rom.in l.i.in vi.col.ff.de arbitr.Iason.in l.nec quicquam.§.ubi decretum,colum.v.ff.de offi.Procons.& leg.Bald.in l.ii.C.de tempor.appel.Ange. in l.princeps.ff.de legib.in prœm.feud.in ix. colum.in fi.Ioan.And.in c.i.de cau.poss.& propriet.ubi etiam Abba.Rom.in consi.cccclxxxvii.in fin.& in sing. xxv.Ioã. Host.Ant.de Butr.& Imol.& Abb.in d.c.cum olim,Soci.in consi.xii.colum.i.& seq.& in consi.clxiiii.colum.vi. & in consi.cclxvi.colum. xix. & in consi. lix. colum.vii. uolu.3.& in consi.cxx.colum.v.uolu.3.Felin.in d.capit. cum olim,colum.x.& in c.quæ in ecclesiarum, colũ. 23. in fi.de const.Calcan.in consi.xvi.uolu.3.Dec. in consil. Dciii.colum.fi.& in consi.Dcvi.colum.3. Oldendorp.in libel.iuris & æquit.foll.cccliii.Marian.Iun.in consi.222. colum.antep.uolu.ii.Ruin.consi.xxxvi.colum.ix.uol.i. & consi.xlvi.colum.3.uolum.i.& consi.xxiiii. colum.ii. uolum.4.Grammat.decisio.cv.nume.4.& sequen.Boer.

decis.ccxlvij.Gram.consi.ciu. lxxxvi. colum.iij. Aret.in consi.clxv.colum.x.Ioan.Monach.in extrauag.Rem no uam,de dol.& contum.in glo.in uerb. Non obstantibus Oldrad.in consi.xliij.colum. i. Albert. post Guiliel. de Cunio in l.de quibus,in pen.col.in uersi.consuetudo est in Britannia.ff.de leg. Abb.in c.cum inter R.colũn. ii.de electio.Maria.in rub.de dilatio.in ii.articul. Rom.in sin gul.Dclxxxv. in l.nemo quoq;. ff.de re iud.col.fi.Imol. post Ant.de Butr.in clemen.i. columu.iiij. ut lit.pend. in clemen.pastoralis,colum.v.de re iud. Roman.in l. si quis arbitratu,colum.iiij.uer.octauò.ff.de uerb. oblgat. Ioan.And.in addit.Specula.in titu.de senten. prolat.§. iuxta,uersicu.est etiam nulla.in addit.incipien. Albert. Galeotus. Hippoly.in singul.lxxv.Lanfranc.in clemen. sæpe in vi.colũ. in uerbo & figura, de uerb.sign. Abb.in consi.lxij.Maria.Soc.in tract.citat.colum.xxxvij. Ias.in consi.clxxvij.col.iiij.uolu.ij.Gemin.in consi. liij.colũ.ii. Curt.in consi.50.in responso ad vndecimum argumen tum in vi.col.eiusdem responsionis.Bart.in consi.xviii. col.vij.uolu.i.Hip.in consi.viij.colum.antep.Franc.Cur ti.in consi.clxx.colum.iiij.Socin.in consi. xv.colum.fin. uolu.iij.& in consi.cxxi.colum.ij.uolum iiij. Alexand.in consi.xvii.uolu.v.col.pen.Zas.in consi.x.uolu. ij. Beltr. in consi.xvi.colum.ii.uolu.i. Loffred.consi. xxxvi. colũ. pen.Amplia,ut etiam feudum non possit auferri uasal- lo sine causæ cognitione.gloss.pragmatic.sanct.fo.cxxv. col.ii.Dec.in consi.Dciij.Paris.in consi.Dci.col.xv.uol.i. Amplia,ut nec declaratio iuris obscuri fieri possit a prin cipe,parte non citata,Maria. Iun. consi. 100. Contrariũ tamen in hoc casu uidetur uoluisse Georg. Nattam in clem.sæpe.§.& quia,col.xxvii.& seq.de uerb.sign.Hipp. in l.de uno quoque,in xi.col.ff.de re iud.in uersi. Et te- neas menti.Dec.in consi.cxxv.col.ii. Afflict. in prelud. const.Regni in ix.q.

Tenendo tamen primam opinionem, quę est magis communis,limita istam non procedere, ubi princeps ex plenitudine potestatis procedendo sententiam ferret

omissa

omissa partis citatione,ita tenet Alex. in consi.lxxxvij. in fi.uolu.ii.Imol.in c.in nostra,colum.iiii.de procurat. post Innoc.& Host.ibi.Ias.in l.nec quicquam.§. ubi decretum,col.v.ff.de offi.procon.& legati Bald.in procem. feud.col.ix.in fi.Ioan.And.in addit.Specu.in tit.de senten.§.iuxta.uersi.est etiam nulla,in addit.incip. Albert. Galleot.Felin.in c.quæ in ecclesiarum,col. xxv.uersi.vi. limita de constit.Maria.in tract.citationum columm.37. Alexan.in consi.lxii.colum.vi.& colum.fin.uolu.i. & in consi.xi.colum.ii.& seq.uolu.vii.Soc.in consi. clvi. colũ. ii.Hipp.in repet.l.de uno quoque.col.xi.de re iud. in fin gu.lxxv.Soc.in consi.4.colum.penul.uolu.iii. & in consi.lxxxvii.colum.xix.uolu.iii.Zas.in i.consi.in iii. dubio, in ii.uolu. Gozad.in consi.v.colum.penul.& in consi.ix. colum.xii.& in consi.clvii.colum.vi.& in consi. clxxiiii. colum.iii.Socin.in consi.iiii.col.vi.uolu.iii.Tenendo istã partem declara,ut per Soc.in consi.xxii.uolu. iii. col.iii. & in consi.lxiii.colũ.iiii.uolu.iiii. Et casus in quibus potest princeps procedere parte non citata habes per eundem in consi.lxxxvii.colum.ix. & seq.uolu.iii. & in consi.cxxvi.colum.vii.& sequenti,& in consi.cxxvii.col.vii. uolu.iii. Cassan.in consuet.fol.lxi. colum.i.Nicell.in lii. Concord.gloss.in vii.fall.Zas.in consi.x.uolumi.ii.Paris. consi.i.colum.xii.uolu.ii.in consi.v.colum.xiiii. uol. iiii. Rui.consi.ccxxix.col.iiii.uol.i.ubi dicit ✠ communem Declara,ut per Dec.in consi.Dcvi.col.penul.Grammat. decis.lxv.xlix.& sequen.Alciat.de præsumpt.in iii. regula in viii. presump. Alium casum quando princeps potest procedere ad sententiam parte non citata, ponit Deci.in consi. Dciii. Et quando princeps motu proprio procedit,non requiritur citatio.Rebuff.in concord. fol. 182.iii.fall.Ad istud ponit Feli.in c.cum olim,colum.xi. de re iud. uidelicet in quibus casibus princeps possit ꝓcedere parte non citata. Alium casum ponit Paris. in consi.i.col.iiii. uol. i. Et quando adesset clausula ex certa scientia,de plenitudine potestatis, & clausula supplentes omnes & singulos defectus,etiam si proderetur con

tra subditam. Decis. Neap. lxix. in nou. Paris. consi. i. colum. iiii. uolum. i. Casum in quo non requiritur citatio. Decis. Neap. lxix. in nou. ponit in addit. Ruin. consi. 48. col. i. & pen. uolu. iiii. Contrarium tenuit Card. in cap. i. de caus. posses. & propriet. ubi etiam Abb. Idem colligitur ex dictis Bald. in procе. feud. col. ix. Arg. contra, extra de re iud. c. pastoralis. Et istam opinionem clare tenet Soc. in consi. clxiiii. col. vii. & in consi. cclxvi. col. xix. & seq. Fel. in d. c. cùm olim, in x. col. de re iudi. Aret. in cõsi. clxv. in x. col. uer. Venio ad secundum. Iaso. in consil. clxxvii. col. iiii. uolu. ij. Curt. in consi. 50. in respons. ad undecimum argumentum in vi. col. & seq. in eodẽ resp. ad xi. argumentum. Ias. in l. Gallus, in prin. colũ. iiij. in i. lect. ff. de lib. & posth. Ruin. in consi. xii. col. xxvii. Franc. Curt. in consi. clxx. col. iiii. Soc. in consi. xxvii. col. ii. uol. iii. & in consi. cxx. uol. iii. & col. iii. vi. & seq. istam dicit * communem Ruin. consi. ccxxix. colum. iiii. uolu. i. Grama. consi. ciu. lxxxi. col. iii. & consi. lxxxvi. column. iii. & consi. cl. col. i.

Tenendo tamen istam ultimam partem, ꝙ princeps etiam de plenitudine potestatis procedendo, non posit ommittere citationem. Limita, non procedere in beneficialibus, in quibus habet Papa liberam potestatem, ꝙ potest de plenitudine potestatis procedendo, ẽt contra partem non citatam disponere & pronuntiare. Soc. in cons. cclxiiii. col. vii. & seq. & in consi. cclxvi. col. xix. & seq. Feli. in d. c. cum olim, col. xi. de re iud. Gozad. in consi. v. colũ. pe. qui tenet hoc etiam in prophanis. Contrarium in prophanis contra clericum, tenet Fel. in tract. quando liter. apost. col. v. Aymo consi. v. col. i.

Et tenendo primam opinionem, ꝙ princeps de plenitudine potestatis procedendo posit ommittere, adde idem esse ubi adest clausula ex certa scientia, ut per Sal. in l. nec causas. C. de appel. Roma. in consi. ccclxix. in v. dubio. Dec. in consi. cxci. colum. ii. Abb. in d. c. cum olim, colum. v. Soc. in consi. clvi. colum. ii. Paul. de Cast. in l. ii. in fi. C. quomod. & quan. iud. Dec. in consi. cclxix. in fin.

col.

col.Hipp.in d.l.de unoquoque,colū.xlv.in xlv.casu. Felin.in c.quæ in ecclesiarum,col.xxiiii. de const.in c.cum olim,col.pen.Gozad.in consi.ii.col.iii. Paris. in consil.i. col.xii.uolu.ii.in consi.v.col.xiiii.uol.iiii. Gramm.decis. lxv.nu.12. Nam clausula ex certa scientia idem operatur quòd de potestatis plenitudine. Bal.in l.eos.C.de appel.Dec.in consi.Dxvi.col.ii.Abb.in c.ad hęc, per gl.ibi de rescrip.in c.cum inter,col.i.de excep.in d.c.cum olim col.vi.Roma.in consil.ccclxix.in v.dubio. Dec.in consi. cxci.col.ii.& in consi.cccxli.col.ii.Corn. in consi.cccxii. uolu.ii.col.i. Alex.in consi.xvi.col.pen.uolū. v. Felin.in d.c.cum inter,col.iii.Alex.in consi.xcii. col.vii. uolu.vi. Barbat.in consi.xxvi.num.4.& in consi.xxvii. col.i.uol. ii.Soc.in consi.clxvi.colum.ii.uolum.i. Gram.consi.ciu. 100.colum.i.

Contrarium, ꝙ immo ēt stante clausula ex certa sciētia,requiritur citatio,tenuit Soc. in consil.cclxiiii.in iiii. col.Alex.in cōsi.lii.col.ii.in fi.uol.vii.Barb.in cōsi.xxvii. nu.xx.uol.iiii.Limita tn̄ istud nō procedere in criminalibus,in quibus ēt de plenitudine potestatis nō pōt princeps procedere parte non citata,quia in his nō potest tollere defensionem. Hipp.in pract. in §. expedita,colū.x. Item non contra subditum. Goza.in cons.48.col.i.in fi. Paris.in consi.i.col.vi.uol.ii.

Secundò limita principalem conclusionē, ꝙ princeps in suo processu nō potest ommittere citationem, nisi ex iusta causa hoc faciat,ut puta fauore ecclesiæ Romanæ. gl.in l.antepen.ff.ex quib.cau.maio.Io.And.in d.c.cum olim,circa fi.in Nouel.Rom.in sing.Dclxxxv.incip. Tu scis ꝙ nedum.Hipp.in d.l.de unoquoque,col.xlii.in 49. casu.Marian.in tract.citat.col.lix.in xxxiiii.casu. Nicel. in lii.concord.glo.in xxvi.fallen.Bald.in l.nec causas,de appel.& in l.ii.in princ. C. quomodo & quand. iud. & Bald.in procę.feud.columm.ix.in fin. Roman. in repet. l.primæ.C.de hæred.institu.in vi.quæstione in uersicu. Vnum tamen scias.columm. xix.Ioann.Crot.in l.Gallus.§.quid si tantum,col.xlvi.in fin.ff.de lib.& posthum.

Paris.

Paris.in consi.cxi.col.xvi.uol. i. Contrarium tenet Nicel.in lij.Concord.glo.in iiij.fal.Fel.in d.c. quę in ecclesiarum,column.xxiiij.uersi. xi.fallit & in d.c.cum olim, colum.fin.Ias.in l.i.col.ij.de consti.princ.Alex. in consi. ij.colum.vi.& col. fi.uolu.i. Hipp.in d.l.de uno quoque colum.viij.immo contra istos potest procedi de facto Petr.de Anch.in consi.cclxxvij.colum.penu.& seq.& in consi.cccсxix.Item limita istam partem,quòd illam citationem non potest ommitere, quia est de iure naturali & ad faciendas defensiones,secus de citatione ad sententiam,ut per Soc.in l.si quis arbitratu, colum. xiiij. ff.de uerb.oblig.Georg.Natta in clem.sępe,column. xxvii.& seq.in §.Et quia,de uerb.signifi.Item limita,quia potest omitti citatio,ubi saltem præcesfsit causæ cognitio.Cæpol.in consi.ciu. lxv. Item ubi fuit citatus ad se defendendum, licèt non sit citatus tempore sententiæ.Decis. Neap.prima in nou.in iij.dubio,& nisi isto modo intelligantur & saluentur supra allegatæ decis. non possent procedere stante prima conclusione * communiter approbata, quòd princeps non potest citationem omittere,& propterea illas reprobat Rom.in l.si quis arbitratu,col.iiij. uer.Octauò communem.ff.de uerb.obliga.& Alex.in d.l.de unoquoque.colum.fi.Aret.in consi. clxv. col x.Ias.in consi.clxxvij.col.iiii.uol.ii.

Tertio amplia etiam in summariis.Alex. in consi.xli. uolu.iiii.etiam stante statuto,quòd procedatur sine solemnitate,ut not.Rom in rub.de arbitr.in vii.col.uersi. xvii.Soc.in consi.xii.col.i.Dec.in l.milites.C de testam. milit.Hipp.in d.l.de unoquoque colum.xii. & seq.de re iud.Hipp.in sing.lxxv.Fel.in c.ii.colū. ii. in secunda declarat.de test.Et facit,nam secundum Bart. in l.filius familias.ff.de donat.in extrauag.ad reprimendum in uerbo.uidebitur,col.fi.& in l.i.ff.de test.mil.qui potest procedere omisso iuris solemnitate, non potest defensionē iuris naturalis omittere.Sequitur Bonifacius in vi.colū. & Natta in clem.sæpe.§.non sic,colū.ix.de uerb. signifi. Nellus in tract.bannit. in iij. parte primi temporis q. ii.

uolu.

uolu.iiii.Bouer.in §.planè inſtit.de teſt.mil.etiam ſi caueatur ſtatuto, ꝙ poſsit de facto procedere uel punire Nellus in loco præallegato. Lap.alleg.cxxviii. Maria.in tract.citat.col.xliiii.in fi.in xxxvii. ampliatione facit ꝙ not.Imo.in d.cle.ſæpe col.xlii.Idem ſi dicit omiſſo iuris ordine.Philip.Fran.in c.bonę,col.iii.de appel.& proptere a in cauſa iudiciaria teſtes examinati parte non citata non probant.Pariſ.in conſ.ii.col.xviii.uol.4.

Quartò amplia in laudo dato per arbitrum,qui debet partes citari facere.l.diem.§.ſi quis.ff.de arbi.Docto.omnes in cap.Quintauallis,de iureiur.'ubi dicũt, quòd arbiter ſeruat ordinem iudicii,& ibi Imol.col.vii.& ſeq.ponit,quòd arbiter debet citare partes , & Bald.in repet.l. ex compromiſſo,in v.quæſtio.de arbitr. & hoc procedit tam in arbitro compromiſſario , quam in arbitro iuris electo ex neceſsitate, ut per Maria. in tract.citationum col.iiii.vi.& ſeq.ubi limitat tribus modis. Gozad.in conſii.100.colum.prima, Amplia etiam,ut in tantum teneatur partem citari facere,ut hoc procedat etiã ſi in compromiſſo dictum ſit, quòd arbiter poſsit ſententia ſeu laudum ferre partibus abſentibus,ut not.Specu.in titu. de arbitr.§.accipitur, in fin.Imol.in c.cum dilectus, col. ii.de arbitr.Alex.in d.l.ſi quis arbitatu,colum. v. uerſic. 4.limita Fel.in d.c.cum olim,in viij.colum. Soc. in dicta l.ſi quis arbitratu,col.xiii.in uerſi.Decimò limita,Hipp. in ſing.clxxv.Maria.Soc.in rub.de dilat.in xv.char.in 4. col.uerſic.xlii. Iaſ.in §.bonæ fidei, columñ. x.inſtitu.de actio.Fel.in d.c. cum olim, colũ.8. Boer. deciſ.cclxxxiii. per totum,ubi tale.Hipp.in repet.d.l. unoquoque. colum.xiij.Et propterea , ſi ſtatutum dicit , quòd abſens condemnari poſsit intelligitur præcedente citatione. Bal.in l.i.col.i.in fin.uerſ.Sed hic quæritur,an ualeat.C. quomod.& quan.iud.Hipp.in ſing.Dcij. Immo etiam ſi dictum eſſent,ꝙ poſſet arbiter laudum ferre partibus preſentibus,uel abſentibus,citatis,& non citatis, adhuc requireretur notificatio,ut per Soc.in tract.citat.columna lj.in fi.Hippo.in d.l.de unoquoque,col.xxv.Alex.in

conſi.

consi.lxi.col.fi.uol.iij.& in consi.lxxxvii.colũ.fi.uolu.vi. & in consi.xxxiiij.col. fi.uol.i.Felin.in cap.dilecti. col.ii. de iudic.Ias.in d.§.in bonę fidei,colum.x Dec. in consi. Dcxxxii.Fel.in d.c.cum olim,column.viii.Paris.qui loquitur in prorogatione in consi.xliii.column.ii.uolu.iii. Ruin.consi.lxii.col.iii.uolu.v. Tamen isto casu non requiritur citatio.Ias.in consi.xii.in fi.uolu.i.Franc.Curt. in consi.lxx.colum.v.Nicel.in lii.concord. glo. in v.fall. Rebuff.in tract.nominat.fol.lxxviii.casum.in quo non requiritur citatio,ponit Hispanus in capitu.per uestras, char.xc.col.ii.de donat.int.uir. & uxo. Et si laudum sit intimatum,& pars non reclamauerit,nõ potest amplius impugnari prętextu omissæ citationis. Grat.cõsi.lxxvi. col.i.in fi.uolu.ii.Et quid de priuilegio dato ad legitimã dum parte non citata,uide Grat.consi.clviii. colum.pe. uolum.ii.

Quintò amplia,etiam si statutum disponat,ꝙ ad omnem uoluntatem creditoris capiatur debitor,nam non poterit non præcedente citatione,quia debet prius constare,quòd sit debitor,ita tenet Hipp.in d.l.de unoquoque,colum xiij.Alex.& Paul.in l.per diuersas,in x.quæstio.C.mandati.ubi tenet,ꝙ stante statuto,ꝙ debitor capiatur ad creditoris instantiam, etiam non præcedente citatione,tamen non poterit capi ad instantiam cessionarij,quia debet constare,quod iussit cessum.Ruin.consi.cii.col.i.uol.v.Boer.decis.x.Beltran.consi.xxi.uol.i.in antiq.Soc.in consi.lxxxviii.colum.fi.uol.iiii. & in consi. xcvi.col.ii.uolu.iiii.Hipp.in l.si quis ne quæstio,colũ.iii. ff.de quęst.Calcan.in consi.xviii.colũ.ii. char.vii.& seq. Cassan.in consuet.fol.ccclxxxviii.col.i.Fel.in cap.licèt, col.fi.de accusat.Ruin.consi.lxxxviii.col.iii.uolu. v. refert & sequitur Alex.in consi.clxxxiiii.col.i.uol.ii.Bald. in l.si quis curialis.C.de epis.& cler. Paul. de Castr.in l. postulante.ff.ad Trebe.& in l.si quis curialis.C.de epi.& cler.Alex.in consi.xcv.uolu.iiii.Bene facit quod not.idẽ in consi.lxxxiii.col.v.& seq.uol.ii.ubi tenet,ꝙ semper facienda est interpretatio,ne per statutum tollatur citatio

tamen in principali dictio ipsius limitationis, si de cessio ne cōstet, potest etiam ad instantiā cessionarij capi. Rui. consi.xxix.col.vi.uol.i.

Contrarium tenet Angel.Imol.& Raph. Cuman.& Alexand.in l.si sic.ff.de legat. i. Felin. in cap.qualiter & quando.§.debet,col.i.de accus.& Alex. in consil.ccxxv. colum.ii.uolu.vi.Alex.in l.postulante,column.fin.ff.ad Trebel.concordat opiniones contrarias.In alio uero dicto Bal.in d.l.per diuersas.x.q.contrarium tenet Rom. in consi. xlii. Et si statutum dicat quòd exequutio fiat contra hęredem,tamen debet citari,ut constet ipsum esse hæredem.Felin.in c.quia.col.pen. de iudic. post Bald. in d.l.per diuersas,in x.quęstio.C.manda.Dec.in d.cap. quia,col.ii.nu.7.Ruin.consi.clii.& v.uol.iiii. & lxxxviii. colum.fi.iii.uolu.v.& cii.column.i.uolum.v.Boer.decis. ccxcv.nume.xv.

Sextò amplia,etiam stante statuto, quòd omnes exceptiones intelligātur reiectæ adhuc citatio debet interuenire , alias actus esset nullus , & de tali nullitate dici potest.Petr.de Anch.in consi.ccx.Ioan. Calder.in cons. viii.in tit.de sent. & re iud.Abb.in consi. xcvii.in ii.colūna uolu.i.Fel.in d.c.qualiter & quando.§.debet,column. i.& in d.cap.cum olim,colum.fi. de re iud. Dec.in consil. xxxviii.col.pen.Ang.in consi.clxxvii.colum. fi. Hipp.in sing.lxxv. Alex.in consi.lxi.col.i.in fi.uol.vii.Hipp.in d. l.de unoquoque col.xiiii.de re iud.Contrarium,Alexā. in consi.ccxxv.col.ii.uol.vi.

Septimò amplia,ut etiam in extraiudicialibus requiratur citatio.Innocen.& post eum Ioann. Andr.in cap. ex ratione,de appellat.Bald.in cap. i.§.sancimus, el ii. quo tempore miles.& in cap.i.in fin.de inuest. in marit. fac.Alexand.in dicta l.si quis arbitratu , column.v.& ibi Ias.colum.ix.Socin.colum.xii.per l. primam. §. denunciari.& §.mulier.ff.de uent.insp.Hipp.in d.l.de unoquoque,col.xiiii.Marian.in tract.citat. colum.50. Cuma.in consi.vii.col.i.& seq.Calcan.in consi.xvi.colū.vi.Dec.in consi.Dcxl.col.fi.

Contrarium

Contrarium Paul. de Cast.in consil. cccxxxviii.in iii. colum.uol.i.post Innoc. in ca.cum olim el ii.de electio. Bald.in l.neq; natales.col.fi. C.de probat. Laurent. Calcan.in consi.xxx.col.pen.Rom.in consi. ccxii. columna i.Card.in consi.cxxxii.col.ii.Dec.colũ.4.de test.Guil.de Cun.in l.episcopalem.C.de episc.aud.refert Marian.in tract.cita.col.xlvi.in xlii.ampl.in prin.Contrarium tenet Card.in consi.cxl.col.i.in fi.Rot. in nou.ccclvi. Fel. in c.fi.colum.pen.Et quòd magis in contractu extraiudiciali,quam in iudiciali requiratur citatio.Ruin. consi. cvij.col.ii.& pen.uol.3.

Octauò amplia,etiam si actus contineat fauorem nõ citati,tamen adhuc non ualet ob defectum citationis,& propterea sententia lata in fauorem absentis non citati non ualet,gloss.in l. & quæ C.quom.& quand.iud.& ibi Bart. Ang.& Salic.& glo.in l.furiosum.ff.de re iud. & ibi Bart.Ang.Raph.Imol.Paul.de Cast. & Alex.colũ.i.qui dicit istam partem esse * communem. & idem tenet & dicit Iaso.ibi colum.i.& gl.i.iuncto tex.in l.quęsitum.ff. eod.tit.& ibi Bar.& in l.properandum.§.sinautem reus in fi.C.de iudic.& ibi Ang.& Salic.colum.fin.& Alexan. colum.ij.qui dicit,quòd gloss.ibi quæ contrarium tenet, reprobatur communiter,& Iaso ibi in fi.Abb.in ca.quoniam contra,colum.v.in glo.in uerbo Citationes,de ꝓbat.& in consi.ij.colum.xvii.uolum.ij. Maria.in rub.de dilat.char.lx.colum.i.Petr.de Anch.in consi.xvi.Iaso.in l.nec quicquam.§.ubi decretum.colum.viij.& ibi Bal.columñ.4.Hipp.colũ.xviij.in d.l.de unoquoque.Bouer.in uerbo sententia,singula.xiij Nicel.in lii.concor.gloss.in xix.fal.Contrarium glo.in d.l.properandum.§.sin autẽ reus,in glo.in uerbo omnem ei contradictionem.C.de iudic.quæ loquitur in absente & contumace. & Bald.in d.l.ea quæ.C.quom.& quan.iudex,& ibi Paul.de Castr. & in d.l.properandum,in §.sin autem reus,& Bal.in l.si accusatoribus,in ult.colum.C.de accusat. Tenendo primam opinionem,limita,ut per Hipp. in d.l.de unoquoque,col.14.& seq.

Nonò

Nonò amplia, etiam si agatur de eiiciendo aliquem de possessione, quam iniuste & illicite detinet, ut not. Inноc. in c. inter quatuor, de maiorit. & obed. Bald. in l. ii. C. si propter publ. pensi. Bart. in l. fin. colum. vi. uersi. Itē extra gl. quæro. C. de edic. Diui Adr. toll. est bonus tex. in l. ordo, & ibi not. Ang. C. de exeq. rei iud. Roma. in l. iustè posidet. ff. de acquir. possess. Petr. de Anch. in cons. cclxxiiij. Calder. in tit. de dilat. Bal. & Ange. in l. si maritus, la i. C. de donat. int. uir. & uxo. Fel. in c. cum dudum colum. vii. de præsump. bonus tex. & ibi Bart. in l. meminerint. C. unde vi. Petr. de Anch. in consi. ccxcii. Card. in consi. lxxiiij. & in consi. cxxxiiij. in fi. Rot. in decis. v. in tit. de resti. spol. in antiqu. Ioan. de Ana. post Card. in ca. ij. colū. ii. de simon. ubi etiam Fel. & Socin. in consi. xiii. colum. ii. uolu. iii. Dec. in consi. cxci. colum. 3. Calcan. in consi. cxv. colum. pen. Fel. in cap. Rodulphus, colum. 28. de rescrip. Beltrand. in consi. lxxiii. colum. iii. & in consi. lxxxv. uolu. v. Ruin. consi. xvii. colum. ii. uol. iii. Fel. in d. c. cum olim, in viii. colum. & seq. de re iud. Rom. in consi. lxix. col. fi. & in sing. Dcclxxxvii. Hip. in sing. cxcv. Alexand. in consi. v. col. i. uolu. ii. Loffred. in consi. xlvii. colum. ii. & seq. Aym. in consi. cxxv. colum. i. etiam si possessor ignoretur, tamen hoc non facit quo minus actus factus eo non citato non ualeat, & sibi non præiudicet, ut ibi per Alex. in consi. xiii. colum. ii. uolu. 4. Beltrand. in consi. lxxiii. col. iii. uolu. iii. & in consi. lxxxv. uolu. iii. Bouer. in uerbo Possessio in singu. ix. Sarnen. in regula de non tollendo iure quæsito, in v. quæst. dicens Rotā, ita iudicasse. Aymo in consi. cxxiiii. col. i. Grat. consi. xc. col. i. uol. i. & consi. lxxvi. in prin. uolu. ii. Ruin. in consi. lxii. col. viii. uol. v. Boer. decisi. ccxlvii. Gram. consi. ciu. cxx. col. i. & consi. cl. col. ii. & vi. Beltrand. consi. ix. colū. i. uol. i. in antiq.

Amplia, etiam si iniustus possessor certus tamen, fuisset citatus. Ruin. consi. xvii. col. ii. uolu. v. Limita in possessione notoriè iniusta. Contrad. in l. diffamari, in limita. num. 24. & xxv. C. de ingen. & manum. Limita, si fiat restitu-

restitutio ad possessionem antiquam, quam alius immutauerat post iudicis prohibitionem, ut per Calcan. cons. lxxxii. col. pen. & seq.

Limita ut per Barbat. in consi. li. col. xx. & seq. uolu. i. Dec. in consi. cxci. col. iii. Hippoly. in sing. cxcv. & consil. xxxviii. nume. 14. Rot. in nouis decis. 14. circa fi. & quod notorium esset non habere ius, ut ibi. circa hoc tamen ultimũ de notorio, uide Abb. in c. accepta, circa medium de rest. spol. Hipp. in rub. de probat. col. xlv. Fel. in capit. qualiter & quando, col. viij. de probat. Rebuff. in l. quod iussit, in i. notab. nu. lxi. ff. de re iud. Fel. in ca. ii. de simo. ubi etiam alio modo limitat. Afflict. super constitu. sol. cclxx. colum. 4.

Limita etiam ut per Felin. in d. c. Rodulphus, colum. xxvii. in fi. per glo. in c. i. in glo. fi. de rescrip. uide quia usufructuarius etiam finito usufructo non eiicitur de facto. Guid. Papæ qui not. loquitur in sing. ccclxvi. tamen si fuit citatus in processu, ubi agebatur de eijciendo ipsum de possessione, non est necessarium citare in actu tradente possessionem. Nicel. in lii. concord. gloss. in vi. fallen.

Decimò amplia, etiam si actus non inferat parti graue præiudicium, nihilominus est. citanda pars, ut puta, cum absoluitur una partium ab obseruatione iudicij. Innoc. in c. consuluit, de offic. deleg. Bart. in dict. l. Titia colum. iii. uer. Quæro utrum quando, & in auth. qui semel col. v. uer. Vlterius uenio. C. quom. & quand. iud. & in l. & post edictũ, in fi. ff. de iudic. Rom. in sing. ccccxiiij. incip. Sententia absolutoria. Paul. de Castr. in l. ii. C. quomo. & quand. iudex Innoc. in c. si aduersarius, in fin. column. uer. Et hæc intelligimus uera de eo qui mitt. in possess. cau. rei seru. & in c. ad petitionem, in i. colũ. in fin. uer. Item not. quòd iudex Bald. in cap. i. in i. col. de milit. uasal. qui contum. est & l. ut perfectius, in ii. col. in prin. uersi. Contra actorem uero. C. de annal. excep. Hipp. in d. l. unoquoque, colum. xviij. de re iud. Sed contra limitationem principalem, quòd immo ubi agitur de modico

dico præiudicio non requiratur citatio, tenet Calcan.in consi.xviij.col.pe.uer.Nonò,quia quando,& dicetur in limitationib. de interloquutorijs Nicel.in lii. concord. gl.in xxv.fall.& declarat.

Vndecimò amplia, etiam in testibus examinatis pro iudicijs,qui nullum faciunt iudicium sufficiens ad torturam parte non citata. Ang. Aret.in uerbo Fama publica in uersi.Qualiter ꝓbetur.Gand.in tract.malef.sub rub. Quomo.de malef.cogn.per inquisi.in ii.colum.uersicu. Sed nunquid.Salic.in l.fi.in fi.C.de quęst.Bal.in l.iubemus columnn.3.uersi.Item dixi.C.de probat.& Ang.in repet.l.si uacantia,in xxvii.colum.C.de bon. uacan.lib. x.Hipp.in d.l.de unoquoque colum.xix.Innocen.idem tenet colum.ii.& ibi Abb.col.3.in c.bonę,el i.de electior Aret.in c.In nomine Domini,colum.iii.de testib. Alex. in consi.lxv.colum.fi.volu.i.& in consi cxc.colum. pen. uolu.ii.Bart.in l.fin.de quæstio.Hipp.in l.i.columnn.ii.& seq.ff.eod.tit.in consi xviii.colum.3.& in consi.xlvi.colum.ii.& in consi.xli.col.3.& in consi.cxxiij.columnn.i.& in consi cxxviij.colum.3.Corn.in consi. cxxxiiij. uol.4. Hipp.in pract.§.nunc uidendum,colum.v.in l.i.colū.ii. ff.de quęst.Gram.in consi.xv.& in consi.lxiiij.colū.i.& in uot.xxx.columnn.i.& seq.Contrarium Dec.in c.ii.colum.3.de testi.

Duodecimò amplia,ut iudex iudici inhibere non possit parte non citata. Feder. de Sen. in consi. ccc.Petr.de Anchar.in consi.ccxxxiiij.Anton.de Butr.& Imol.in c. debitoris,colum.3.in fi.& col.v.de iureiur. Laur.de Rodulph.in tract.de usur.q.cxxxi.Alex.in consi.xci.colūn. 3.uolu.ii.& in consi.8.uolum.4.& in l.4. §. condemnatum,colum.v.ubi dicit istam partem ✠ communem.ff. de re iud. & idem dicit in l. Titia, in fin. ff. solu.matr. ubi idem tenet Aret.in consi.xx.colum.pen.& in consi. xxxiii.columnn.3.Specu.in titu. de appellat.§.de officio, columnn.3.uersic. Sed nunquid Ias.ubi dicit istam communem in l.necquicquam.§.ubi decretum.col. v.& seq. ff.de offic.proconsi.& legat.& in l.administratore.C.de

legat.Maria.in tract.citat.colum.lij. & in c.proposuisti, colum.xi.de for.comp.Hipp.in d.l.de unoquoque colũ. xix. Abb.in c.tuam,colum.pen.de ord.cogn. cuius dicta declarat Ias.in repet.l.admonendi,ubi etiam tenent istã limitationem colum. pen.de iureiur. & in l.si opus nouo,columm.ii ff.de oper.nou.nunt.Aret.in consi.xxxv. columm.3.& seq.Alexan.qui declarat in consi. 68.& sequen.colum.vij.Ferrat.caut.xxviij.Nicel.in lii.concord. glo.in viij.fallen. Oldendorp. in libell.iur. & ęquit.fol. ccclij.& sequen.Ruin.consi.lxi.colum.x.uol.v. Berous quęst.lxxvij.

Contrarium uidetur tenuisse Lap.alleg.lv.& Anton. de Butr.in c.tuam,de ord.cogni.ubi etiam Imol.& Alexand.in consi.cxlix.colum.fi.in fi.uol.vj.sed ista ultima allegata debent intelligi,ut declarat Abb.in d. ca.tuam, colum.pen.uel ut declarat Aret.in d.consi.xxxv.columna.3.& seq.quòd sit speciale quando causa incidens pendet coram iudice ecclesiastico , tamen illam opinionem reprobat ibi Abb.col.pen.Staphil.tenet istam partem in tract.de lit.gratię & iust.char.clxxviij. in fin. & sequen. uno tamen casu omnes admittunt,posse fieri inhibitionem parte non citata,quando iudex ecclesiasticus inhibet sęculari ne exequutioni demandet constitutionem contra ecclesię libertatem,ita not.Archid.in c.quę Lotharius,ij.q.j.Bald.in l.presbiteri,colum.ij.C.de episc.& cler.Roman.in l.si finita. ff.de damn.infec. Fel.in capit. Ecclesia S.Marię.colum.xxvii.uersi.2.caut.de constitu. Ias.in d.l.necquicquam.§.ubi decretum, colum.vi.ff.de offi.procons.& leg.ubi etiam ipse ponit aliam limitationẽ ex mente Laurentii.de Rodulph.Hipp. in d.rub.de probatio.colum.xlv.de probat.col.xlv.Alex. in cõsi.68. & seq.uol.vij.Fel.in c.cum olim col. vij. de re iud.Boer. q.124. ubi ponit aliũ casum in quo ualet inhibitio parte non citata facta.

Decimotertiò amplia , ut etiam ipse iudex qui tulit sententiam sit citandus, quando agitur de eius sententię reuocatione uel retractatione,ut not.Ant.de But.in

cap.

cap.cum ab ecclesiarum,in 4.notab.de offic.ord. & in c. quę fronte,in 3.columnn.de appel. Abb.in cap.dilectus filius in ult.not.de rescrip.ubi intelligit ipse quando processit ex officio primus iudex de cuius sententiæ reuocatione tractatur,uel resultaret pęna ipsius iudicis primo iudicantis.glo.Host.& Abb.cum specialis.§. porro, in glo.in uerbo superiore,de appel.ubi etiam Imol. colum.4.& Philip.Fran.in fi.col.ibi Fel.ubi latè declarat in dict.cap.dilectus filius,col.ij.& seq. Dec.in consil. cxliij. colum.j.in fi.Abb.in c.sacro,de sent.excomm.in fin.col. Rom.in consi.cccxliij.col.pen.Bald. in l.nam ita diuus, colum.fi.ff.de adopt.Maria.in rub.de dilat. in ii.colum. in uersi.x.Bald.in dicta l.sancimus in 4. colum.xiij.quæritur.Imol.in capitul.de cętero, de trans.est bonus tex. in cap.uenerabilibus, in fin.de sentent. excommu.in vi. & ibi Domin.in ult.col.Bal.in ca.i.in v.colum.ibi de iudice an sit citandus,de mili.uasal. qui est contumax.Angel.in repet.l.si uacantia,uersi.Item circa dictam materiam.Bald.in l.edita,in ij.repet.in xiij.columna uersicu. Quid si reus.C.de eden.Hipp.in d.l.de unoquoque,col. xix.& seq.ff.de re iud.&secundum istam declarationem intellige notata per Bal.in rub.de success. edict. in fin.& Bar.in l.j.in fi.ff.ad Turpil.Boer.decis.cclix.col. fi.ubi de * communi.

Contrarium tamen Innoc.in c.in nostra,colum.fi.de procur.ubi etiam Hostien.col.penu.& ibi Ioann.Andr. colum.3.Milis in uerbo Iudex non est citandus. qui uoluit, quòd iudex in retractatione suę sententiæ non sit citandus, sed edicto proposito generaliter citandi sunt omnes quorum interest.ꝙ iudex non sit citãdus,tenuit Innoc.in c.cum speciali,colum.pen.de appel.glo. in dic. c.sacro,in uerbo constiterit,de senten.excom.Innocen. Host.& Ioã.And.in c.de cętero,de procurat.& Archi.in d.c.uenerabilibus.Bouer.in uerbo Citatio,singul.xxvij. Nicel.in lij.concord.gloss.in d.fall.Oldendorp.in libell. iur.& æquit.fol. ccclij. & nisi ista dicta doctorum reducantur ad cõcordiam per distinctiones de quibus dictũ

eſt. proculdubio prima pars eſt magis * communis, & contra iſtam partem magis communem tenet Salic.in l.fi.C.ſi reus uel accuſ.mor.fue.& Dec.in d.c.cum ſpecia li.§.porro,in fi.tamen plene diſtinguit Appoſtil.ad Deciſ.Tholoſ.cclxxvii.

Decimoquartò amplia in abſolutione a iuramento, quia pars eſt citanda. Ant.de Butr.& ibi Card. & Imol. colum.iiii.de iureiur.in cap.debitores.& Bald.etiam ibi hoc ſentit poſt Innocen.qui idem tenet Ioan. Andr.in addit.Specu.in titu.de iureiuran.ſuper rub.Idem ſentit Feder.de Senis in conſi.ccc.ubi tenet quòd in abſolutio ne requiritur aliqua cauſæ cognitio. Idem ſentit gloſſ. in cap.autem,in xvi.q.vi.ubi dicit, quòd ſemper requirendus eſt creditor, quòd remittat iuramentum, quod ſi facere diſtulerit,abſoluẽdus ẽ a iudice. & idẽ tenet cla rè Alexand.in conſi.ccxxii.in ii.colum.& ſeq. uolum.ii. Idem tenet Abb.in cap.i.colum.iiii.& ſeq. de iureiuran. Petr.de Ancha.in conſi.ccclxxxii.in conſi.cxcviii.incip. Si compoſitor ult.colum.in fi. Flor. in l.aquilia.colũ.vi. ff.ad l.aquil.Barbat.in conſi.lxxxv.col. iii. & ſeq.uol.iii. Laur.de Rodulph.in repet.c.conſuluit,in xxv.quæſt.de uſur.Iaſ.in l.necquicquam.§.ubi decretum, colum.viii. ff.de offi.proconſ.& legat.& in l.ſi opus,columu.ii.ff.de oper.nou.nunt.Curt.in conſi.xliiii.colum.vii.in fin.Ma rian.in tract.citat.colum.xlii.& ſeq.Guid. Pape quæſt. cxl.& quæſt.ccxxv.Deciſ.Tholoſ. & ibi Appoſtil. Felin. in cap.fin.colum.xiii.de for. compet. Gomeſ.in rubr.de reſcrip.in vi.in tract.breuium.char.xiii. Nicel.qui decla rat in lii.Concord.glo.in xxi.fall.Gozad.in conſil.lxix. col.pen.Beltran.in conſi.xli.colum.ii.& ſeq.uolu.i.& in conſi.154.col.i.uolu.i.& in conſi.clii.uolu.iii.& in conſi. xcviii.uol.i.Venaf.in conſi.xxxiii.Rebuff.in l.quod iuſſit,in glo.magna nu.25.ff.de re iud.Loffred.in conſi.xii. colum.i.& col.iii.Pariſ.in conſi. xcvi. col.x.uolu.i.Vgo in conſi.vii. colum.3.Oldrad.in conſi.cxx.& idem ſentit in conſi.lix.colum.iiii.uolu.iii.Alex.in conſi.lxvi.colum.iii.uolu. vi. Felin.in cap.i.col.viii.& ſeq.ubi limitat

de iu-

de iureiur.Hippoly.in d.l.de unoquoque colum. lxviii. de iur.iuran.

Limita istam partem,ut per Fran.Curt. in consi.clii. col.fi. Limita, ut per Gomes.in rub.de rescrip.in tract. breuium char.14.per Rebuff.in concordatis fol.clxxxv. Beltr.in consi.i.col.xxi.uolum.i.in antiq. Contrarium, Ant.de But.in c.i.et i d.c.debitores,de iureiu.et ibi Pet. de Anch.Rot.in antiq.decis.Dcclxvii.Maria.in tract.citat.in lix.col.xxxiii.casu Hippol.in d.l.de unoquoq;, columm.xxxix.in xliij.casu Alexan.in consi. xlv. colum.pe. uolum.4.Mant.consi.cxcvii. Et in casu quando petitur tantum absolutio ad habilitationem personæ agere uolentis tenuit Petr.de Anch.in consi.xviii.ex mente Oldra.in d.consi.cx.et Ioan.And.in addit.Spec.in rubr.de iure iuran.Appostil ad decis.Tholos.lxii. et idem tenuit Paul.de Cast.in consi.cclix.uolu.ii.in pe.col. Sed etiam isto casu partem esse citandam,concludunt Doct. supra allegati ꝑ prima parte ut apparet ex his quæ late ponit Fel.in d.c.i.col.8.de iureiu. Tamen secundũ Fran.Curt. in cõs.clii.col.3.de stylo non exigitur partis citatio.Hippo.in rub.de probat.col.xlv.et Beltr.in consi.ccxxvi.colum.v.uol.iii.ubi tenet istam partem,saltem quando obtinetur a maioribus, & non a iudicibus ordinariis.Rui. consi.clxx.col.viii.uol.i.tenet istam partem, quòd non requiratur citatio. Et ex prædictis etiam colligi potest, ꝙ non bene loquitur Cald.in q.8.in tit.de iureiur.ut deprehenditur ex dictis Fel.in d.c.i.col.ix.in ii.limit.Paul. de Eleazar.uerò & Ioan. Cald.dant aliam distinctionẽ in materia quam non repeto,quia illam improbat Abb. in d.c.i. et Imol.in d.ca. debitores,col.4. Alia declaratio sumitur ex dictis Bald.in l. si pacto quo pœnam,colũ.i. C.de pact.Beltran.in consi.i.col.xxi.in antiq.ubi ponit aliam declarationem.

Item not.unum in ista materia, quòd dato quòd citatio fieri debeat, tamen facta sine citatione ualet & tenet, ita Anto.de Butr.in dict.capitul. debitores,Abba. in consi.xij.in fin.uolum.ii.Iaso.in l.patre furioso.ff.de

his qui sunt sui uel ali.iur.col.v.Beltran. in consi.clxxii. in fi.uolu.i

Decimoquintò amplia siue in prima instantia siue in secunda procedatur, ut per Maria.in tract.citat.col.27.& ista limitatio difficultatem non habet.

Decimosextò amplia siue agatur in petitorio, siue in possessorio, ut per Maria.in d.tract.citatio.colum.xxvii. & per eundem Soc.in consi.xii.colum.i.Afflict.super cō stitu.in ix.quæst.

Decimoseptimò amplia siue sit quęstio iuris siue facti, ut est gloss. iuncto text.in c.sępe, de appel.& ibi circa illam not.Abb.& Imol.& Philip.Franc.in d.c.sæpe, colum.ii.Maria.Soc.in tract.citat.col.xxxvii.& in consilio xii.colum.i.Contrarium tenet Bal. in c.cum inter uos, de consuet, per dicta per Innocen.ibi.Sed Innoc.hoc nō dicit, licèt dicat, quòd cum est iuris quæstio, non requiratur iuris ordo.allegat etiam Din.ad hoc in l.Arethusa.ff.de stat.hom.Idem tenet Bald.in l.Imperator, la i. in i.col.in fi.uer.Item posito.ff.de stat.hom. Dec.in d.c. sæpę, circa.fi.col.pen.

Decimooctauò amplia, siue agatur ad partis instantiam, siue ipse iudex procedat per uiam inquisitionis, ut est tex.in c.qualiter & quando, il secundo.§.debet,& ibi not.Fel.in princ.de accus.per Maria.Soc.in dict.tract. citat.colum.xxxvii.& per eundem in consi.xii.colum.ii. Dec.in cap.ii.colum.4.in 3.ampliatione de test.Abba.in cap.In nomine Domini, colum.3. de test.Fel.in d.c.col. 3.uersicul.3.limita.& hoc tenet Bart.in l.fin.in fin.ff. de quæstio.Bald.in l.iubemus, colum.2.C. de probat. & in addit.ad Spe.in tit.de sent.in fin.Salic.in l.fi.in fin.C.de quæst.Innocen.in c.bonæ, el.i.colum.ii. de electio. Dec. in c.ii.col.v.in 3.fall.de test.Innoc.in ca. per inquisitionem, de electio.Ang.in l.si uaccantia, columm.xv.C.de bon.uacan.Contrarium, Host.in §.debet,& Ioan.And. in d.c.qualiter & quando, colum.vij.de accus.ubi tenent ꝙ inquisitus non est citandus ad uidendum iurari testes & idem Anton.de Butr.in d.cap.2.de test. Socin.in regula

gula ccccvi. in 3. fal. Sed contrarium est uerius, ut per Bouer. in sing. ccclxxii. Hipp. in d. l. de unoquoq; col. xxix. in xi. limit. secus est inquisitione generali in qua non requiritur citatio. Ang. in l. ea. C. quom. & quan. iud. Inn. in d. c. bonæ, col. ii. de electio.

Decimononò amplia, ut procedat etiam si causa sit summaria, ut est tex. in cle. sæpe. §. non sic, & ibi Georg. Natta. col. i. Petr. de Anch. in prin. illius cle. & uoluit Soci. in xxxvij. col. in d. tract. citat. & in consi. xij. col. ii. Cuma. in consi. vij. col. i. Brun. in consi. xx. col. i. Paris. consi. xlv. col. ij. uol. 4. etiam si dictum sit, q procedatur omissa iuris solemnitate. Dec. in d. cap. ij. col. 4. de test. Decis. Neap. ix. in ii. dubio. Amplia etiam si dictum sit, quòd procedatur sine figura iudicij. Georg. Natta. in d. cle. sępe. §. quę omnia, col. xxi. de uerb. sig.

Vigesimò amplia, etiam hoc procedere in dilationibus probatorijs a iudice asigandis, quæ concedi non debent, nisi parte citata uel præsente, pro quo est text. in l. fin. ff. de fer. ubi probatur, pro ut ibi not. Bartol. in i. colum. quòd tales dilationes non dantur siue causæ cognitione, & sequuntur ibi Docto. omnes, ubi post Bart. examinant quæ causę cognitio requiratur, & idem ponunt Docto. Canonistę post Anto. de Butr. in cap. ultra tertiam de test. & istam limitationem ponit Marian. in d. tract. citat. col. xxxvij. Soc. in consi. x. uolum. 4. & in consi. seq. tenet contra istam limitationem. Immo prorogare non poterit dilationem iudex parte non citata. Soc. in consi. xlvij. colum. ij. uolu. 4. Gramm. consi. ciu. 74. colũ. ij. Potest tamẽ iudex dilationem augere uel diminuere etiam parte non citata, secundũ. Nicel. in lii. concord. gl. Sublimita, nam quando datur dilatio absenti sufficit illam insinuare Batt. in l. Labeo. ff. de iur. iur. Ang. Paul. de Cast. Ang. & Ias.

Vigesimoprimò amplia in productione articulorum quia talis productio fieri debet parte citata, & de hoc non est quęstio. Sed bene dubitatur, an in admisione articulorum pars sit citanda, & in hoc Doctores fuerunt

uarij.Sed q in productione requiratur citatio,quicquid sit in eorum admissione,tenuerunt Domini de Rot.in decis.93.in nou.Abb.in c.In nomine Domini, col.v.de test.ubi etiam Fel.col.x.& Philip.Fran.in c.præsentium §.testes,col.i.de test.in vi.Dec.col.pen.& fi.in d.c.In nomine domini,istam ampliationem ponit Maria.in trac. citat.col.xxxvii.in fi.

Vigesimosecundo amplia in receptione testium qui recipi non possunt parte non citata.Est text. in ca.ii.de test.& ibi Fel.& idem probat text.in l.si quando. C.de test.in c.constitutus,de fideiuss. & ponit Marian. istam ampliat.in tract.citat.colum.xxxviij.in fi. & seq.& ista nullam habet contrarietatem, licet plures ad istam regulam dentur limitationes,ut per Fel.in d.c. ii. colum. 3.& seq.de testi.Maria.in tract.citat.colum.xxxviii.Idē tenet Bart.in l.ii.C.de tempor.appell.Bald. in l.eos.§. apostolos, in pen.colum.in fin. C. de appellat. Petr.de Anch.in clem.quamuis,colum.fi.de appellat.Bald.in d. c.Cum dilecti.in fi.de dol.& contum.Abb. in c.fin.col. 2.de dilat.Marian.in tract.citat.columm. cxviii. Rot.in nou.decis.x.Ang.in authen.sed & si quis,colum.i.C.de test.per illum text. Lanfranc.in cap.quoniam contra,in uersi.testium depositiones,colum.ii. de probat. Dec. in c.ii.columm.3.in fin.& seq.de test.Amplia,ut ibi colum. 3.& seq.Limita ut per Hipp.in l.i.§.si quis ultro,colum na v.ff.de quęst.Paris.in consi.lxxxiij.colum.xxxii.uol. i.in consi.ciij.colum.vii.uol.eo.Et hoc procedit,etiam si testes examinentur ad perpetuam rei memoriam Beltran.in consi.cxxxviij.col.xi.uolu.ii.An ualeat aut statutum,quod testis inter parte non citata? Afflict. in præludijs Const.Regni q.12.

Vigesimotertio amplia, ut etiam in productione instrumentorum,quę non possunt produci nisi parte legitime citata.glos.in c.Contingat,in glo.pen.de fid.instr. & ibi not.Abb.in i.colum.Felin.prope finem Bal.in l.si quando.C.de testib.colum. fi.in fi. Milis in uerbo Citari debet quis.Fel.in d.cap.ii.not.Bart.in l.Item illa,in i.

colum.

colum.ff.de conſt.pecu.Ang.in l.properandum.§.ſinautem reus,per illum text.C.de iudic. Bald. in l.iudices. C.de fid.inſtrum.c.quartę,& ibi glo.3.quæſtio. ix. Bal. in l.fi.in i.colum.in fi.C.qui admitti. Ang.in l.omnium C.de teſtam.Maria.in tract.citat.columnn.xxxviii.Rot. in nou.deciſ.x.Milis in d.uerbo Citari debet quis. Alexand.in conſi.lxiiii.colum.iii.uolu.iii.& in conſi.cviii.colum.ii.uolumin.v.Declara ut per Nicel. in lii. concord. glo.in xv.fall.Fel.in cap.quoniam contra,columnn.xxii. de probat.& in c.ii.colum.ix.in fin.& ſeq.de teſt. Quid in productione ſtatuti?uide Card.in conſ.lxxii.colum. iii.uer.ad tertium.Limita ut per Afflict. ſuper conſtit. fol.ccii.colum.3.

Vigeſimoquartò amplia, ut procedat, etiam ſi pars ſit citata pro una die,& illa die iudex non ſedit, quia ſi alia die actus fiat parte pro illa die ſpecialiter non citata,actus non ualet?Innoc.in c.conſuluit,colum.i.Felin. in d.c.ii.& Dec.colum.ii.Anton. de Butr.in cap.i.in ix. colum.de iudic.& ibi Imol.colum.v. in fin. & ibi Fel.colum.fin.Bart.in conſi.clxxvi.incip. Plures, in l.fina.ff. quod vi aut clam.Bal.in l.i.in 3.colum.in uerſic.modò hic ulterius quęro.Alex.in conſi.xlvi.in ii.col.uol.vi. & in conſi.lxxix.colum.i.in fi.uolum.vi. Marian.in tract. citat.colum.xxxviii.Fel.in d.cap.ſecundo col.fin.de teſti.Hipp.in d.l.de unoquoque. columnn. 24. & ſing. ſuo xlviii.Corn.in conſi.lvii.colum. 3. uolum.3. ubi ponit, quòd quid eſt citandus,ſi actus non fiat illa die, ut altera die fieri non poſsit ſine alia citatione. Declara,ut per Nicel.in lii.concor.lxxxi.fallẽ. ut eadem die poſsit ſine citatione noua, ſi modo faciat in continenti poſt ſentẽtiam latam.Ruin.conſi.cxxxvi.colum. v. uolu.v. Bald. in l.cum non ex eo.C. quand. prouoc.non eſt neceſſ.in prin.niſi in termino citationis fuerit cõtumax quia tũc non eſt ulterius citandus,& cum Bald.concordat ibi Salic.uide in lviii.limitat.& ſimiliter actus factus alia hora quam hora comprehenſa in citatione,eſt nullus Aymo in conſi.cxxii.in fi.

Vigeſi-

Vigesimoquintò amplia etiam si iudex citauerit partes ad sententiam audiendam, nam si post alteri delegat sententiæ prolationem, iudex delegatus debet de nouo partes citare. glo.in l.consentaneum, in uerbo a quo. C. quom.& quan.iud.& ibi Bart.col.ij.& Bal.col.ij.uer.modò quærunt Docto.& ibi Salic. col.ij. uer. Quęro quintò.Spec.in tit.de citat.§.fi.in uer.antepen.licèt aliqui dicant ibi Specu.contrarium tenere, & ibi clarius Ioann. And.in addit.ubi declarat qualiter hoc procedat. Maria. in tract.citat.col.xxxviij.& seq. Fel.in c.quia, col.pen.in fi.de iudic.glo.in l.edictum, in uerbo solet.ff. eod.tit.ubi etiam Bart.& Bald.qui uidetur ponere unam limitationem ad istam decis.Paul.de Cast.ibi, qui etiam declarat Archid.etiam ponit istam quęstionem in c. si ægrotans v.q.3.& in c.de illicita.24.quæst.3. Contrarium tenet Ang.in d.l.edictum, dicens ita tenere Specu.in loco proximè allegato.

Vigesimosextò amplia, etiam quando testes examinãtur ad perpetuam rei memoriam.glo.in c. Albericus, de test.in uerbo publicam, & ibi Innoc.in prin.& Host.ubi etiam limitat, & idem facit Abb. ibi col.i.in fi. ubi idem tenet, est tex.& ibi not. Bal.in auth. sed etsi quis. C. de test.& ibi etiam Paul.de Cast.est etiam bonus tex.in ca. significauit, & ibi not. Inn.circa fi.& Host.& Abb.ibi Maria.in tract.citat.col.xxxix. Hipp.in d. l. de unoquoque col.xxxi.de re iud.Beltran.in consi.cxxxviij.col.xi.uolu.ij.Afflict.super consti.clxxx.col.4.contrarium.Guid. Papæ in sing.Dxlviij.

Vigesimoseptimò amplia in publicatione testiũ, quæ fieri debet parte legitimè citata. Maria.in tract. cit.colũ. xxxix. & quia ista limitatio potest dupliciter intelligi, ideo utroque modo uerificatur, & est uera. nam siue loquamur in publicatione testium, quando rediguntur in publicam formam, & tunc partis citatio requiritur, de hoc est text.in d.cap.Albericus.iunct.gl.& ibi Inno. Host.Abb.& Fel.Specu.in titu.de instr.ędit.§.Ostenso. uersi.qualiter autem fiat. Bald. in authen. si quis in ali-

quo.

quo. colum. pen. C. de eden. Rot. in nou. decis. x. Bal. in l. gesta, colum. ij. C. de re iud. in l. si quando, columna xii. C. de test. & hoc idem est in publicatione instrumenti isto casu, ut per Fel. in d. c. Albericus, per Specu. in titu. de instru. edit. d. §. Ostenso, uer. Qualiter fiat ista publicatio. & in uer. Quid si citatio, circa fi. Maria. in tract. citat. col. xl. in fin. dum loquitur de instrumenti insinuacione. Calcan. consi. xc. col. fi. siue loquatur in publicatione testium, quando iudex illos aperi mandat partibus, & adhuc citatio requiritur. Bar. in authen. atqui semel. C. de proba. Alex. in consi. clxxxi. col. ij. uolu. vij. Maria. in c. fraternitatis, col. v. & Imol. ibi colũ. ij. de test. Fel. in d. cap. ii. colum. 3. de test. & Dec. ibid. column. 4. in v. ampliatione.

Vigesimooctauò amplia etiam in publicatione processus, quę fieri debet parte citata, ut not. Bart. in consil. ccxxviij. incip. Catherina. per Marian. in tract. citat. in xxxix. col. & idem est in alia publicatione alterius scripturæ, quæ publicam fide facere debet ad perpetuam rei memoriam, ut dicitur in l. publicati, & ibi Bald. C. de testamen. Guid. Papæ in consi. xxviii.

Vigesimononò amplia in exequutione publici instrumēti, ut requiratur citatio, in rub. cōminat. uel epist. Maria. in tract. citat. col. xxxix. Sal. in l. ab exequutore in 3. col. C. quor. appel. non recipian. Ant. de Canar. in tract. de exeq. instr. in 43. q.

Trigesimò amplia in exequutione sententiæ latæ in qua citatio requiritur. Petr. & Cyn. in d. l. ab exequutore, & in l. i. C. de iuris & fact. ing. & Iacob. Butrig. ut refert Ang. in l. i. C. de iud. in repetit. col. vij. Loffred. in l. meminerint. C. unde vi. Bart. in l. i. in fin. nil nouar. appel. pend. Brun. in consi. lxxxvii. columna. vi. Imol. in l. a diuo Pio. §. in uenditione. column. ix. & seq. ff. de re iud. Angel. in l. i. §. si ex conuentione. ff. de re iud. Bald. in l. si filio, la ii. in fin. ff. solu. matr. & in l. ii. in fin. C. de temp. appel. Ant. de Butr. in clem. sicut, in ii. quæst. de appelat. Philip. Franc. in c. ex ratione, columna 24. & sequen. de

appel.

appel.Bar.in l.creditores,in v.q.princ. C.de pign.colū. ix.& in d.l.i.in fi.Ang.Aret.in §.curare.colum.fin. in sti. de actio.Abb.in d.c.ex ratione in fin. colum.& Nicel.in lii.concord.glo.in lx.fallē.glo.pragm.sanctio.fol.cii.co-lum.ii.& sequen.Contrarium Innocen.in cap. ex ratio ne, de appel.circa princ. Rot.decisione. ccclv.in nou.& clxxxiij.in nou.Bald.in c.i.de feud. sine culpa non ammit.in l.terminato,col.ii.C.de fruct.& lit. expens. Domin.in c.licèt,col.pen.de concess præben.in vi.in ca.ordinaui.§.primò,colum.ii.post Innocent. & Hostien.de offic.ordin.in vi.Angel.Aretin.in §.curare,colum.fina. institu.de actio. Anton.de Butr.& Imol.in dicto capitu lo ex ratione,de appel.bona glo.in cap.cum causa,in gl. prima,de re iud.& ibi Abb.colum.pen. in fi. Ioan.And. in cap.eumqui,de dol.& contum.in vi.Abba.in cap.directæ colum.fin.de appellat.Philip.Franc. in cap.personas colum.fi.de Appella.Calcan.in consi. lxxxv.Guid. Papæ quæstio.cccxxix.

Tertia fuit opinio Innocen. in capitul. cum super column. final. de re iudic. quod cum sit exequutio super eadem re super qua fuit pronuntiatum, & per eundem iudice contra eandem personam, & non fiat alia citatio. Sed si fiat exequutio in alia re, uel in persona, uel non sit idem iudex, uel alia persona, ita quòd nouus processus requiratur, tunc citatio requiritur, & cum ista distinctione transit Bartol.in dicta.l.a diuo Pio.§.in uenditione,& in extrauag.ad reprimendum in uerbo Exequutione.in fin.in l. meminerint. C. unde vi. Bald. in l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff.de pact.colum.vii.Nicel.in lii.concord.gl.in lx.fall.Ang.in l.habere licere.ff.de euictio.in l.i.C de iud.colum.vii.in repet.in l.qui restituere,colum.i.ff. de rei uendic Bal.in l.ab exequutore.C.quor.appel.non reci. Bald.in l.ordo colum.fi.C.de exeq.rei iud. Bald. in l.i.in fin. C.de iur. & fact.ignor. in l.si pretor. ff. de iudic & in l.si quis curialis,in princ.C.de episc.& cler. Salic. in dicta l.ab exequutore,columm.3.ubi Imol.in ij. colum. in fin.& in l.

si fi-

si filio,la ii.ff.sol.matrimo.Ant. de Butr.& Abb.in cap. ex ratione column.final.de appellat. Alexand.qui dicit istam ✲ communem ubi postea limitat column.ix.& sequen. in dicta l. a diuo Pio.§. in uenditione Fulgo.in consi.clxxxiij.colum.ii.Ioann.de Anan.in consi.xxxvi. Abb.in consi.3.in viij.dub.uolumin.ii. Socin. in consil. clviij.columna 4.Paul.de Castr.in consil. cccclxxii. columa.ii.uolum.primo.Alexand.in consi.xxx.colum.fina.uolum.v.& in consi.lxxii.in fin.uolum.vii.Dec.in capit.ex ratione,colum.fin.de appellat.Marian.in tract.citat.col.xxxix.& sequen.Rot.in antiq.decis. lxxiij.facit quod not.Bart.in l.prima.§.necessario, in fin.ff.si mul. uentr.nom.Bald.in l.prima colum.fin.uersi.Quęro lata est sententia.C.de exeq.rei iud.Cald.consi.xvi.colũ. vi.Bouer.in uerbo Exequutio singu.4. Cassad.in decis. vi.in titulo.de cau. poss. & prop. ubi dicit istam partem communem, & Nicel.idem dicit in lii. Concor.gloss. in lx.fallen.Domin.in capitul.2.in fi.de dol.& contum: in vi.Felin.in cap.quia,v.colum.penul.de iudic. Afflict. super constitu. ccxvii.column.3.in fin.& sequen.Ruin. consi.cxij.column.i.uolum.3.Limita ut per Grat. consi.lxxv.in fin.uolumin.ii. Et propterea in exequutione fienda contra hęredem, ubi defunctus fuit condemnatus requiritur citatio hæredis.Innocen.in dicto cap. quia, in fin. Bald.in margarita in uerbo Condemnatio, Philipp.Franc.in dicto capitul. ex ratione col. xxv. de appellat.Fel.in dicto cap.quia,v.colum.penult.Limita primò quando requiritur citatio, quia fit exequutio super eadem re pluribus modis,ut per Felin.in cap. ex ratione, colum.fin. Et quando deserta est appellatio, iudex a quo exequitur sine noua citatione. Afflict.super constitutione fol.cclii.col.ii.glo.consuet.Turon.fol. cxx.colum.4.

Trigesimoprimò amplia in exemplatione instrumenti uel priuilegij, in qua requiritur partis citatio. Rot.in nou.decisio. x. & idem decisione 264. & in antiq.decis.cccxc.& Bell. decision. cxxx. Mulis in uerbo

Cita-

Citationes ad uidendum discerni, hoc idem uoluit Innocen.in cap.fin.de fid.instrum.propè. fi.& in cap. Albericus, de test. propè fi. Bart.in authen. si quis in aliquo, in 3.oppos.C.de eden.in l. Chyrographis, in i. notab.ff.de admin.tutor.in l.tutor qui repertorium, colum. 3. eod. tit.in authen.ut sponsal.larg.in §. ad hoc insuper. Bald. in l.sancimus. C.de diuer.rescrip.Abba.in d.cap. Albericus, colum.ij.ubi Card.de test.in cap.fi.colum.pen.de fi. instrum.ubi etiam Ant.de Butr.& Imol.& Abb. in cap. abbate, column.3.de uerb sign.Paul.de Cast.in l.j.de testib.Bald.Salic.Alex.Ias.Riminal. & Dec. in authent. si quis in aliquo. C.de eden.per Aret.in consi. xxxvi.colū. fi.per Alex.in consi.cvi.colum.4.uolum.v.& in consilio cxij.uolum.4.per Fel.in dict.cap.Albericus, colum.i.& in cap.fin.colum.ij.de fide instr.per Philip.Franc.in c.præsentium.§.Testes colum.i.de test. Pręposit in ca.contra morem 100.dist.Card.in consi.lxxij.in 3.dub.& in consi.cij.in fin.Guid.Papæ in consi.xxviij.Corn.in consilio ccxlvij.colum.3.uolu.i.Maria.in tract.citat.columñ.xli. Purpur.in d.auth.si quis in aliquo, colum.ii.C.de eden. Alexand.in consi.cx.colum.i.uolum.4. Beltran.in cons. ccxix.colum.pen.uolu.ii.Contrarium tenuit Archid.in d.cap.contra morem, Guid.de Suza .ut refert Alexand. in d.auth. si quis in aliquo. Capra in consi. x. Corne.in consi.144.colum.pen.uolum.4.Limita primam opinionem communem, ut per Nicel. in concord. lii.gloss.in lxxxiiij.fallen.

Trigesimosecundò amplia in legitimatione filij illegitimi in qua requiritur agnatorum citatio, quibus pręiudicantur in iure successionis. Iacob. de Aren. ita dicit in l.fin.C.de nat.lib.Mart.in l.nam ita diuus.ff.de adoptio.& hoc tenuit Bart.& Bartholomæus de Capua ut refert Ant.de Butr.in cap.per uenerabilem, qui fil.sint leg.Maria.in tract.citat.colum.xli.Bald.in rub.de rescr. colum.i.Bart.in l.Diuus.ff.de iure aur.annul. Corne.in consi.ccxlv.colum.i.& seq.uolu.i.Iac.de Beluis.in auth. quib.mo.nat.eff. sui in ij.colum. ubi tenet legitimatio-

nem

nem fieri non posse inuitis agnatis; & istud dictum Iac. de Beluis.refert Abb.in d.c.per uenerabilem. Aret.in §. & qui si tantum in l.Gallus.ff.de lib.& posth.Rui.consi. xxxvi.col.8.& seq.uol.i.

Contrarium quòd non requiratur citatio agnatorū tenuit Iacob.de Arena in l.nam ita diuus.ff. de adop.in l.pen.ff.de natal.rest.Dyn.in consi.x.Ioan.And.in d.ca. per uenerabilem,in glo.in uerbo potuit, dum dicit etiā non consentientibus his quibus fit prçiudicium, potest fieri legitimatio,dummodo fiat a suo superiore, & istud * communiter tenetur, ut dicit Ioann. And.in additio. Specu.in titu.de success.ab int.§.i.uer.Sed quid si ex facto.& idem dicit Panor.in d.c.per uenerabilem.colū.vi. Cald.in consi. v. in titu. Qui fil. sint leg.& idem tenet Card.Floria.Anto.de Butr.& Preposi.Alexan. in d.ca. per uenerabilem.in §.quid autem,columna 14. Hoc dicit procedere quantum ad ualiditatem legitimationis, non quantum ad effectum successionis,Bald. in cap. de causis,in fi.de offi.de leg.& in l.i.colum.fi.C.de innoffi. donat.Nicel.in lij.concord.glo.in xl. falleh. Tertia fuit opinio Host.in d.c.per uenerabilem,colum.v.& Ioann. Andr.colum.4.in glo.in uerb.Requisiuisti, in titul. qui fil. sint leg. Quod cum legitimatio petatur uiuo patre per ipsum uel de eius uoluntate eo mortuo nulla requiritur agnatorum citatio. Cum.in consi.xcviij. ad finem cum alijs infra allegatis, & in consi.clxi.Barbat.in consi. xlix.col.i.uolu.ij.Paris.in consi.i.colum.v. uolum.ii. Si uero fuit mortuo patre citatio agnatorum sit necessaria hoc idem tenet Barto. in d.l. Gallus in §.& qui si tantum circa fi.& ibi sequitur Bald.Ang.Paul.de Cast.Soc. & Iaso.Abb.in d.c. per uenerabilem,colum.i. Anton.de Rosell.in tract.legit.in ij.libr.capitu.3. de causa formali Bald.in l.nam ita Diuus in princ.ff.de adopt. Maria. in tract.citationem colum.lvij.in xxx.casu.Paul.de Castr. in consi.clxxx.in i.parte Curt.in consi. lxxiiii.col. xxx. Prçpositus in d.c.per uenerabilem.§.quod autem.colū. 14.Paul.de Castr.in consi.cxxv.colum.i.uolu.ii.Cuma.

in consi.

in consi.cxxv.colum.i.uolu.ii.in consi.clxviii. Et ultra supra allegata, quando legitimatio fit uiuo patre, non requiritur citatio agnatorum tenuit Soc.in consi.cxlvi.columna 4.& consi.ccli.column.xi.Corne.in consi.i.col.v. uolum.3. Cuma.in consi.xcviii.circa fin.Angel.in consi. lxxxvii.Ias.in consi lxviii.column.4.& pen. uolum. 3.& in consi.cx colum. penul.uolu.4.Bald.in l.fi.C.quib.res iud.non noc.in c.Albericus de testib.Alex.in cōsi. xxv. colum.i.& seq.uolu.i.& in consi.clxxxvii. colum.ii.uolu.v.Beltran.in consi.cx.colum.3.uolu.3.Quòd autem quando mortuo patre, fit legitimatio, requiratur citatio agnatorum. Corn.consi.ccxlv.colum.i.uolu.i.Alex. in consi.lxvii.colum.iii.uolu.i.Abb.in consi. lxxxiiii. colum.i.uolu.i.uide Aret.in d.l.Gallus. §.& quid si tantū Fel.in cap.cum olim, colum.pen. de re iud. Limita nisi post mortem fiat legitimatio de uoluntate patris. Boer. decis.cxxii. Limita nisi princeps legitimet de plenitudine potestatis. Felin.in d.c.cum olim, colum.xi.& colum. seq. Mant.in consi.xx.colum.fi.dicit idem, etiam si apponat clausulam ex certa scientia, & de plenitudine potestatis. & propterea in legitimatione filii naturalis requiritur citatio substitui, quando quis est grauatus hę reditatem restituere, si sine liberis decesserit: & ille habens filium naturalem intendat illum legitimari facere ad exclusionem substituti. Petr. de Ancharan.in consilio ccccxxvii. Alex.in consi.lxvii.colum.v.in fi.& seq. uol.i. & in consi.xciiii.column.4.uolu. i. Card. Alex.in d.cap. per uenerabilem, §. quod autem colum. xxvi. Soc.in d. §.& quid si tantum.ff.de lib.& posth.in l. Gallus, columna pe.& ibi Ias.col.pen.in i.& ii.lect.& Ioan. Crot.colū. xlvi. Soc.in consi.ccli.colum.xi. Dec.in consi.lv.colum.i. & in consi.lxxxv.colum.pen.& in consi.cclxxxiiii.colū. antep.& in consi.cccxvi.colum.ii.& in consi.ccccxxv.colum.iii. Corn.in consi.ccxlv.colum.ii.uolumi.i.Fel.in d. c.cum olim, colum.pen.de re iud. Beltr.in consi.cx.colū. ii.uol.iii. Rui.consi.clxxiii.colum.i.uol.i. Limita, ut per Dec.in consi.Dcxcviii.colum.i.uide distinctionē Goza.

in consi.xxix.colum.v. Paris. in consi.i.col. vi.ubi posteà limitat in sequen.colum.& consi.i.colum.vi.uol.i.& cõsi.lx.colum.iiii.uolu.ii.& consi.xii.col.xviii.uolum.ii.& colum.xxiiii.& consi.xiiij.colum.iii.uol.eo. & cõsi.lxiii. uol.iiii.Ruin.cons.xxxvi.colum.viii. uol.i.& cõs.clxxiii. colum.v.uol.ii.& clxxviii.col.fi.uolum.eo.& cõsi.lxxvi. colum.iii.uol,iii.& consil.xcix.col.ii.uol.iii.& cons.xcv. colum.iii.uol.eo.licèt contrarium ibi sentiat Ruin. col. pen.& dicit Soc.in consi.ccxxvi.colum. iii. ubi dicit istã partem esse communem de quo admodum miror. Et in dispensatione requiratur citatio,ut per Petr. de Anch. consi.ccxli.Soc.in d.§.& quid si tantum colum.fin.Dec. in consi.cccvii.Ias.in consi.xl.uolu.iii.Alex.in cons.xxv, colum.iii.uol.i. Gozad.in consi.xxix.colum.ii.Rui.cõs. lxxii.colum.fi.uolu.ii.& non requiritur citatio, si princeps supremus disponens exprimit agere uelle, etiã parte non citata.Paris.consi.i.colum.xv.& xviii.uolu.ii.ubi ampliat,etiam si talem facultatem cõmunicauerit,quia etiam Comes idem facere poterit,& in consi.vii.colum. viii.uolum.ii.& in consi.viii.colum. ii. & in consi. x.colum.pen.uolum.ii.Sed idem Paris.consi.lv.colum.v.uolu.iii.sentit illud procedere etiam sine alia expressione dummodo habeat facultatem etiam parte nón citata legitimandi.Ruin.consi.lxix.col.i.uol.iii. Et requiritur citatio filiorum legitimorum & naturalium in legitimatione naturalis tantũ ut per Bart.& alios in d.§.& quid si tantum.Sed an requiratur citatio filiæ fœminæ exclusæ per statutum.Paris.consi.lv.col.i.uol.iii.& requiritur citatio filiorum legitimorum & naturalium, quãdo spurius legitimatur ad emphyteosim.Ruin.cons.cclxxii.colum.fi.uol.ii.& consi.cv.col.fi.uol.iii.

Trigesimotertiò amplia,quando quis petit se immitti in possesionem ex edicto diui Adriani,iuxta l.fi.C.de edict.diu. Adr. quia alio posidente requiritur citatio. Bart.ibid.& Ang.circa fi.Salic.ibi colum.iiii.Paul.de Castro colum.iii.& seq.& Alexand.col.v.ubi dicit quòd ad hoc,ut afficiat possessorem, requiritur citatio.Iason ibi

colum.vi.& ibi Dec.col.xi.Corn.col.v.Maria.in tract.citat.col.xli.& seq.est uerum,quòd Petr. & Cyn.quos sequitur ibi Fulg.tenent quòd requiratur citatio,quando possessor expellitur de possessione,non quando pronunciatur immittendum aliam in possessionem.

Trigesimoquarto amplia,etiam in purgatione canonica quæ non debet induci parte nõ citata. c.fi.de purg. can.Ioan.And.in c.pen.in 3.col.eo.tit.Maria.in tract.citat.colum.xlii.

Trigesimoquintò amplia, in impositione multæ contra contumacem,cõtra quem nõ potest procedi ad mulctæ impositionem siue noua citatione.Barto.in l.i.ff.si quis iusdicenti non obtemp.in fin.princ.in l.ii.circa fin. ff.si quis in ius uocat.non ier.Art.de Butr. in c.i.de iudic.Ang.in d.l.i.§.i.& Ias.ibid.colum.fi. Paul.de Castr. in l.contumacia.ff.de re iud.Petr.de Ancha.in cap.i.de dol.& contum.in vi.Petr.de Anch.& ibi Imol.column. 3. & in cap.2.de concess.præbend. Alexan.in l.si finita, §.Iulianus,colum.xiii.ff.de dam.infect. Abb.in cap.ueniens,in ult.notab.de accus.Felin.in cap.i.col.v.de iud. ubi limitat.& declarat,qualiter hoc intelligatur.& Are. ibid.colum.xii.ubi simpliciter limitat & declarat.Immo. etiam istud procedit, etiam quod contumax fuisset citatus cum comminatione,quod nisi compareret in termino,procederetur contra eum cum mulctæ impositione,ita tenet Paul.de Cast.in l.i.§.j.ff.si quis iusdic.non obtẽp.columnn.fi.Abb.in d.c.i.colũ. xii.de iudic.est uerum quod in hoc ultimo contrarium tenet Barto. in l. impuberibus.§.fi.ff.de admin.tut.ut infra dicetur. In dicto autẽ principali contrarium tenet Bald.in d.l.ii. colum. fi.ff.si quis in ius uoc.non ier.in c.grauis.column.3.de restitu. spol.in fi. & istud intelligitur in mulcta, quæ uenit extrinsecus,non autem quando mulcta ueniret ex iudicio & respicit ipsum processum, ut declarat Barto.in l.desertorem.ff.de re mil.§.si ad diem.Abb.in d. c.i.colum.xii. Felin.in v.colum. Marian. in tract. citat. column.xliij. Item hoc intelligitur, nisi iudex fuisse comminatus, quod

non

nō comparente in termino citato ipſo procedet ad mulctæ impoſitionem, quia iſto caſu ſine noua citatione po rerit mulctam imponere. Bart. in l.impuberib. §. fin.ff. de ſuſpect.tut.prout in ſimili diſtinguit Barto. in l.non ignorat, in fi.C.de fruct.& lit.expenſ. ſequitur Imol.in d.l.ſi finita.§.Iulianus col.7.Alex.in l.i.columm. fin.ff.ſi quis in ius uoc.ubi etiam ipſe ſublimitat.Iaſ.in l.i.colū- na fi.ff.ſi quis iuſdic.non obtemp.Felin.in d.c.i.col.v.de iudic.quicquid Abb.dixerit.Paul.de Caſt.in d.l.i.§.i.ff. ſi quis ius dicent.& Abb.in d.c.i. de quibus ſupra mentionem fecimus.

Trigeſimoſextò amplia, etiam in ſentētia excommunicationis, & etiā ubi contumatia eſt notoria & in actis uerificata, ut excommunicari non poſsit, non pręceden te citatione. ita tenet Abb.in d.cap.i. column.xii.de iudic.& ibi Felin.colum.4.Innoc.in c.ſacro, in gloſ.2. de ſent.excom. Archid.in c.indignè, xij.q.ij. Ant.de Butr. in c.cum ſit Romana, de appel.& ibi Hoſt.in fi. Philip. Franc.colum.i.& Imol.in fin.& fuit de mente Innoc.& Ioan.And.ibi. Abb.in conſi.xxxiij.colum. fin.uolum.i. Domin.in c.i.colum.3.de offi.delegat. Marian.in tract. citat.columm.43.Fel.in c.parochianos, colum.i.de ſent. excom.licèt contrarium teneat quando ex cauſa notoria. Contrarium, gl.& Abb.in d.c.cum ſit Rom. colum. i.in fi.Inno.in c.ex parte, el i.circa fi.col.i.de uerb.oblig. Abb.in c.fin.colum.iij.de iur.calum. Lap. allegat.lxxiij. incip.Pręlatus. Aret.in d.c.i.de iudic.colum.vi.Felin. in d.c.ſacro, colum.ij.de ſent.excom. Contrarium, quòd minimè ualeat excommunicatio non pręmiſſa monitio ne. Rot.in nou.deciſ.cxxxix.& deciſi.3.in tit.de ſenten. excom.in antiquior.glo.in c.Romana.§.ſed nec, de ſenten.excom.in vi.& ibi Docto.& Philip. Franc. Abba.in d.c.Sacro, in glo.ii.in cap.i.in uerbo iudiciario, de exceſ. prælat.& ibi Abb.in c.illud, de cler.excom.miniſtr.gloſ. Abb.& Dec.in c.reprehenſibile, de appel.glo.in ſumma ii.q.i.Fel.in d.c.ſacro, colum.i.ubi limitat, Ant.de Butr. & Abb.in cap.ab excommunicato, colum.ii. de reſcrip.

Lap. Abb. & Hosti. & Ioan. And. colum. iii. & ibi Petr. de Anch. colum. iii. Archid. in c. i. in fi. de offi. deleg. Ioann. And. in d. c. illud, circa princ. Archid. in cap. sententia, xi. quæst. iii. Rom. in sing. Dcii. Fel. in cap. Rodulfus, columna xxxi. & seq. Nicel. qui declarat in lii. Concord. glo. in xxxiii. fall. Pro distinctione tamen uide Fel. in d. ca. cum sit Romana col. fi. de appel. Dec. in d. c. i. colum. penu. de iud. & in d. c. cum sit Romana, colum. fi. & in cap. peruenit, eo. tit. & aliter ipse distinguit in c. reprehensibile, colum. i. de appel.

Trigesimoseptimò amplia in denuntiatione, quæ sit, quòd excommunicatus debeat ab omnibus euitari, ut not. gl. iunct. tex. in cle. præsenti, de cens. in uerbo cõstiterit, & in clem. i. in uerbo quam commodè, de pœn. & in cle. ii. in uerbo constiterit, de senten. excom. Abb. in cap. peruenit, de appel. colum. ii. Abb. in d. cleme. fi. de cens. ubi etiam Card. in v. q. Petr. de Anch. in consi. clix. colum. i. uer. Secundò moueor. Rot. decis. liiij. & in antiquis & decis. ccccciiij. Aret. in consi. clxv. colum. xi. Deci. in cap. peruenit, colum. ii. de appel. Marian. in tract. citat. colum. xliij. Alex. in appostil. ad Barto. in l. Imperator. ff. de iur. fisc. in ult. ad lit. Contrarium Host. & Ioã. And. in d. c. reprehensibilis, de appel. quando delictum esset notorium, & ibi Abb. col. i. in fi. & Imo. col. i. Rom. in consi. cccclxxxii. col. fi. Concordia summitur ex not. per Philip. Franc. in d. c. peruenit, & in d. c. reprehensibilis, colum. i. in fi.

Trigesimooctauò amplia in condemnatione expensarum contra contumacem, quia illa non potest fieri parte non citata, nisi a principio fuerit citatus cum comminatione, nisi comparuerit procedetur cõtra eum &c. ita Bart. in l. non ignorat. C. de fruct. & lit. expen. in l. iij. §. ad diem. ff. de re milit. in l. impuberibus. §. fi. ff. de administra. tuto. Anton. & Abb. in cap. i. colum. xii. de iudic. Are. etiam ibi colum. xii. Iaso. in l. sancimus, colum. iiii. C. eod. tit. Marian. colum. xliii. & sequen. in tract. citat. Contrarium tenet glo. in c. constitutus, de procu. in gl.

pen.

pen.in fi.& ibi Host.& Abb.Innoc.in c.querelam; circa fi.de procur.Ioan.And.in c.fi.colum.i.de dol.& contu. & Imol.in d.c.i.colum iiij.de iud.Cyn.in d. l.sancimus. colum.pen.& ibi Salic.colum.fin.in viii.q.Innoc.in cap. calumniam,de pœn.Bald.in cap.cum dilecti,colum.antep.de dol.& contu.Alber.post Petr.in l.i. §. fi.ff.si quis ius dic.non obtemp.Ioan. And. Anto.de Butr.& Abb. in c.finem litibus,col.v.de dol.& contum.Imol.in l.qui dam cõsulebant, in fi.ff.de re iud.& in l.si finita.§.si plures col.viii.uer.ult.ff.de damn.infect.Dec in d.c.i.penu. colum.de iud.& in ii.lect.col.ix.in fi.& ibi.Fel.col.v.Lãfranc.in c.quoniam contra in uer.Expens.&c.in fi.colum.de probat.Alex.in appostil. ad Bart.in §.ad dië, in d.l.iii.ff.de re milit.And.Barb.in Appostil.ad Bal. in d.l. sancimus.Hipp.in d.l.de unoquoque in ult. limit.ff.de re iud.& in §.examinanda,in fi.col.Affict.super consti. fo.ccxxi.col.iii.

Trigesimononò amplia in declaratione quę fieret de pęna,quam quis incurrisset ipso iure, nam in tali declaratione requiritur citatio.glo.in clemé. præsenti,de cés. in uerbo constituerit,& in clem.ii.de pęn. in uerbo con stiterit.Ang.Rom.& Imol.in l.is cui bonis. ff. de uerb. oblig.Aret.in c.i.col.xii.de iudic.& in cons.clxv.colum. xi.Abb.in c.peruenit,de appel.& ibi Dec.Soc.in consil. xii.col.ii.Federic.de Sen.in consi. cix. & in consi.cxviii. Marian.in tract.citat.colum.xliiii.Card. in c.extirpandæ.§.quia uerò.colum.fi. de præben. & in clem.in plerisque in x.q.de elect.Rot.in nou.decis.liiii in fi. Milis in uerbo Citatio sicut, & in uerbo Citari debet quis, & Rot.in antiq.decis.ccccciiii.Barba.in consi. xviii.colum na vii. uolum.i.Appostil.ad Decis.Tholos.ccccxl.Felin. qui declarat in d.c.Rodulfus colum.xxxi.& colum.seq. & in c.cũ non ab homine,col.pen.de iudic.ubi sublimitat pluribus modis,& in seq.col.Beltrand. in consil.5o. col.fi.uol.i.Fel.in c.ii.colum. i. in fi. de spons. & colum. seq.Ruin.consi.5o.colum.iiii.uolu.i.& consi.cliii.col.fi. Contrarium,Ant.de But.in c.uestra,de cohabit.cler.&

mulier.Bal.in c.i.de feud.sine culpa non amitt.Rom.in consi.cccclxxxii.col.fin.Hipp. in d.l.de unoquoque,colũ.xxxvii.& in xxxvii. casu Nicel.in lii.cõcor.gl.in xlv. fall.ubi declarat.uide Felin.qui declarat in c.cum olim, colum.vi.de re iud.Beltrand.in consi. clxxxix. colum. iij.uol.ii. & Fel.declarat i d.c.parochianos,col.i.de sen. excom.& dicit Afflic.super const.fo.ci.col.iii. quòd ubi expressè deberet ex constitutione aliqua,potest quis in illis condemnari sine citatione.Sed in taxatione est necessaria citatio,ipsa tamen pœna ipso iure infertur, etiã sine citatione,licet non declaratio pœnæ incursę,ut per Nicel.in lii.concord.in lxxxiii.fallen.& infra per nos.in xxxiiij. limit.

Quadragesimò amplia, etiam in confirmatione electi,quæ non debet fieri parte non citata.c.fi.de elect. in vi.Ioan.And.in rub.de dilat.Maria. in tract. citat.colũ. xliiij.Innoc.in cap.i.de confirmat.util.de inut.Paul.de Cast.consi.cccxxxviij.colum.i.in fi.Ange.in l.adoptio. ff.de adopt.

Quadragesimoprimò amplia in declaratione illius cuius dicto licet stare debeat, tamen de proprio sensu iudicat, quia talis declaratio fieri debet parte citata. Bart.in l.Theopompus.ff.de dot.pręleg.Abb. in c.ii.de test.ubi hoc uoluit in fortiori casu.Sentit Bartol. in d.l. Theopompus,in alio casu.Alexand.qui declarat in consi.cxxx.uolu.i.Ias.in consi.cxlvii.colum.xii.uolu.ii.ubi reprobat Alexã.qui contrarium tenet in consi.liiij.uol. ii.Maria.in tract.citat.col.xlv.& in alio casu ubi requiritur discussio negotij. Hoc tenet Franc.Curt. in consil. xxxiij.col.fi.Nicel.in lij.concor.gl.in fal.ciij.dicit non esse necessariam citationem, si quis ex commissione testatoris declarat uoluntatem testatoris.Ruin.cons.cvi. col.fin.volu.ij.

Contrarium tenet Innoc.in declaratione, ꝙ non requiratur citatio.in capitu.olim, de uerb.signifi.Paul.de Cast.in consi. cccxxxviij.uolu.i.Petr.de Anch.in cons. cxxvij.colum.i.Rom.in consi.cccclxxxij. columm.fina.

In teste autem qui semel iuraui parte citata, si uult dictum suum declarare, ꝙ non teneatur amplius iurare, & quòd declaratio possit fieri parte alias non citata uolunt Docto.*omnes, ita tenet Bal.in auth.hoc sacramẽtum,in prin.C.de iur.cal.Felin.in c.ij.colum.v. de test. Bald.in l.hæredes palam.§.sed si notam,in prin.ff.de testa.Imol.& Paul.de Cast.in d.l.hæredes palam.§.sed et si quid.Dec.in l.ii.§.creditum.ff.si cert.pet.col.iiii. Roma.in d.consi.cccclxxxii.colum.fi.Hippoly.in l.j.§.fin. ff.de quæst.col.xi.& in d.l.de unoquoque,colũ. xxxiiii. nu.76.in xxv.dimit.ff.de re iud.Maria.in tract.citat.colũ.xlv.Barb.in consi.xviij.col.vij. uolu.i.Dec.in ca.ij.in v.col.viij.fal.de test.Contrarium Fel.in c.ii.col.v.in xi. limit.de test.

Quadragesimosecundò amplia,quia in commissione quam facit iudex agrimensori de agro mensurando pars debet esse præsens uel citata. Bart.in d.l.Theopompus,col.fi.ff.de dol.præleg.Maria.in tract. citat.col.xlv. idem tenet Ang.Aret.in §.quędam in fi. col. institu.de actio.Ias.ibi col.fi.Fel.in c.quia iudicante, col.i.de præscrip.Ioan.Ana.in c.significasti,de homicid.Fel.in c.ueniens,col.fi.de test.Et ex præmissis idem dicendum est in commissione quæ fieret calculatori de calculandis rationibus,prout in terminis hoc firmat Bal.in l.hac edictali.§.his illud,col.ii.C.de secund.nupt.refert & declarat Ias.in consi.cc.col.pen.uolu.ii.Marian. in colũ.xlv. in d.tract.citat.& citatur pars non modò ad uidendum eligi peritum,sed etiam citatur ad uidendum fieri mensurationem uel calculum.Ang. in l.i.§.Marcellus, si cui plusquam per falc.Bart.in l.qui bona fid.§.fi.ff.de dam. infect.uide bonum tex.in l.iii,C.fi. regun. Item quando iudex declarat locum esse æstimationi fiendę.Bar.in l.conditiones,in fi.C.de pign.

Quadragesimotertio amplia in interpretatione priuilegij uel alterius dispositionis,quæ fieret in iudicio,& dubitatio esset super alio,quam super principis concessione.Nam tunc pars est citanda.Innoc.Hostien.Ioan.

And.& Abb.in d.c.olim,de uerb.sign.Maria. in tract.citat.colum.xlv. Abb.in c.cum causam,quæ colū.ii.de rescrip.ubi loquitur de interpret.rescrip.& ibi Fel.colum.i.& seq.& in c.cum uenissent,col.i.de iudic.Specu.in tit. de rescrip.præsent.§.ratione autem causę.colum.x.uer. Itē quod ad rescripti interpretationē, licet aliqui dicāt, quòd tunc loquitur de interpretatione rescripti,& non de alia interpretatione,ubi Ioan.And. ponit in addit.cuius dictum secundum istam doctrinam declarat Paul. de Cast.in consi.cccxxxviij.colum.iij.uolu.i.And.Sicul. in c.causam quæ,de rescrip.Caccialup.in tracta. pensio. in xxiiii.q.fallit in interpretatione,quæ fieret per principem non iudicialiter aditum ; ita Fel.in cap.cum uenissent,colum.i.de iudic.& ibi Dec.colum.i.in fi.& seq.Ang. in l.si quis intentione ambigua.ff.eod.tit.Nicel.in lii.Cōcor.glo.in iiii. fal.

Contrarium Fel.in d.c.causam quæ, colum. ii. quē in hoc reprobat ibi Dec.col.i.& in interpretatione sententię dicit Bart.in l.ab exequutore col.iij.ff. de appel. Bal. in l.& quo.C.commi.uel epistolas, & quòd in interpretatione priuilegij non requiratur citatio. Ruin.consilio xxxviii.col.iii.uol.i.

Quadragesimoquartò amplia in modificatione priuilegij in qua non requiritur partis citatio ita Innocen. Host.& Ioan.And.& Abb.in d.c.olim, de uerb.sign.Maria.in tract.citat.col.xlv.& sequitur Paul.de Cast.in consi.cccxxxviij.col.iij.uol.i.

Quadragesimoquintò amplia,ut etiam in laudo proferendo per arbitratorem requiratur citatio partis.Pet. ita tenet in l.si quis arbitratu.ff.de uerb.oblig. ubi Bart. Iacob.de Butr.& Iacob.de Aren.& Cyn. in l.fina.C.de contrahen.empt.& in consi.clxvi. Alamanus Talionis. & Angel.in d.l.si quis arbitratu,sequitur opinionē Bar. & idem Barto. in d.l. Theopompus,de dote pręleg.in l. alio,uer.cum hęres.ff.de alim. & ciba.leg. Bald. in l. nec quicquam.§.ubi decretum colum.v.ff.de offi.procons.& leg.Bald.in auth.ei qui,in ii.colum.C.de temp. appel.&

in

in d.l.ſi quis arbitratu. Ioan.de Ana.in conſi. lxxxiij.columm. i.in fi.& ſeq. & iſtam partem dicit * communem Petr.de Suz.ut refert Iaſ.in d.l.ſi quis arbitratu. Calcã. in conſi.xvi.col.v.& vii.Tenendo iſtam primam opinionem,limita ut per Gozad.in conſi.100.col.iii.Item limita,ut pet Hiſp.in c.per ueſtras,cha.xc.col.ii.de dona.int. uir.& uxo.Contrarium,quòd immo citatio non requiratur,tenuit Guiliel.& Rayn.in l.epiſcopali.C. de epiſ. aud.& Cyn.in l.fi.C.de contrahen.empt. in quadam additione.Franc.de Alberg.diſcipulus Bart. in repet.d. l.ſi quis arbitratu.Petr. de Ancha.in conſi. cclxix.Roma.in conſi.lxi.Bald.in c.i.in fi.de inueſt.in mar. fact.Bald. in l.ſi quis ex conſenſu.C.de epiſ.aud.in ii.colum.in l.ii.colum.i.C.de ædil.actio.& in l.i.§.ſi duobus, colum.ii.C. comm.deleg.Caſſan.in conſuet.fol.lxix. colũ.iiii.Card. in c.expoſita,de arbitr.Hoc idem ſentit Hoſt. in c.quintauallis,colum.fi.de iureiur. ubi hoc clarè tenent Anto. de Butr.Bald.colum.iij.Abb.colum.xx.& ſeq.Imol.col. vii.Alex.in conſi.cxxx.uolu.i.Salic.in l.ſi ſocietatem. in §.arbitratorum.ff.pro Soc.colum.iiij.& ſequen. Bald.in l.ii.colum.fi.in v.quæſtio.ff.de leg.ii.Card.in conſi. cxl. Iaſ.in dicta l.ſi quis arbitratu,colum.ix.& ſeq.Salice. in d.l.fi.C.de contrahen.empt.col. iiij.& ſeq.Bald.in addi. Specu.in tit.de arbitr.circa fi.& Maria. in tract. cit.colũ. xlviii.cum pluribus ſequentibus.Cuma.in conſi. vii.Gozad.in conſi.100.col.iii.Nõnulli etiam uſi ſunt hoc temperamẽto,quòd quando arbitrator aſſumitur ſuper re, quæ examinationem requirat in diſcuſsione negotij,nõ autem in laudi prolatione,citatio requiritur. Iſtam diſtinctionẽ poſuit Bal.in d.l.fi.Sal.in l.ſi ſocietatem.§.arbitrorũ.ff.ꝑ ſoc.Paul.de Caſt.Raph.Cum.Rom.& Alexan.in d.l.ſi quis arbitratu,ubi ẽt Iaſ.col.ix.Alex.in cõſi.cxxx.uol.i.Bal.in d.c. Quintauallis,col.iij.& ſequent. Bald.in conſi.lxiiij.incip.nunquid arbitrator, uolu.iii. Lanfran.de arbitr.in x.queſt.Maria.in tract. citat. colũ. 50.Salic.in d.l.fi.colum.v.Cuman.conſi. vii.Soc.in conſil.xxvii.col.pen.uolu.iij.Gozad.in conſi. 100.colum.i.

ſed

sed in col.iii.& seq. impugnat istam distinctionem. Soc. in consi.xc.col.pen.uol.iiii.distinguit, aut arbiter assumitur super actu extraiudiciali, aut super actu iudiciali. est uerum quod isti sentiunt, ꝙ laudum latum parte non citata ad discussionem negotij sit nullum. Contrarium, Imol. in d.c. Quintauallis, col.viii. de iureiur. uide annot. per Bouer. in uerbo renuntiatio sing.iiii. Alio modo Soc. limitat quòd non requiratur citatio, quando dictum esset, quód staretur simplici & nudo uerbo arbitratoris sine ullo onere sacramenti. Alij dicunt, ut pronuntiat ultima die compromissi, & non requiritur citatio, aut alia die, & requiritur. Nicel. in lii. concord. in iii. limit.

Quadragesimosextò amplia etiam in interdictione quę fieret alicui tanquam prodigo. in l. is qui. ff. de uerbo. oblig. & ibi Imol. sequitur, & Rom. & Paul. de Cast. in princ. primæ col. & in princ. ii. & ibi Alex. circa fi. uide Nicel. in lii. Concord. in xii. fall. Soc. in cons. cclxxix. in ii. col. Maria. in tract. citat. col. lii. Cagno. in l. furiosi nu.21. ff. de reg. iur. Berous quęst. cxxii. ubi etiam quòd si ille idem cui interdicitur administratio, sit & prodigus & mentecaptus, licèt non ualeat tanquam prodigo eo nō citato, ualet tamen tanquam mentecapto. Cōtrarium, Dec. in d.l. furiosi in fi. & in cōs. cclxxiiij. in fi. Oldendor. in libel. iur. & æquit. fo. cccli. & istud uerum in prodigo, cui non est ipso iure interdicta administratio, secus in furioso, cui ipso iure est administratio interdicta, ut not. Bart. in d.l. his cui. ff. de uerb. oblig. & ponunt Docto. supra allegati, & declarat Alex. hoc de furioso in cons. lxxxvi. uol. ii. Nicel. in lii. concord. glo. in lxxiii. fallen.

Quadragesimoseptimò amplia in exequutione quā faceret exequutor testamentarius, quia illā facere non potest hęrede non citato, uel requisito. Bart. in l. alio. ff. de alim. & cib. leg. colum. fin. uer. Quæro an hæres sit requirendus, in l. legato. ff. de usuf. leg. Maria. in tract. cit. colum. xv. Ioan. And. & Petr. de Anch. in ca. tua nobis, de test.

de test.& Marian.in d.tract.col.lii. Bal.in d. l. nec quicquam.§.ubi decretum col.iiij.ff.de offi.procõs.& legat. Facit, quia exequutor non potest actum facere, etiã sibl commissum contradicente hęrede.Bal.in l.id quod pauperibus, in xviii.q.C.de epis.& cler.Spec.in tit.de instr. edit.§.nunc aliqua.uers. Quid si hæres.licèt istud non probet de necessitate principalem conclusionem, ꝙ hæres sit requirendus, ut per Alex.in cons.ccxv.col. pe.uolu.vi.Contrarium tenet Bal.in l.captatorias, in fi.C.de test.milit.in l.fi.§.si duobus, col.ii.C.comm. de leg.Alexan.in cons.lxii.col.ii.uolu.ii.Et facit, nam potest exequutor actum facere sibi commissum, etiã inuito & contradicente hęrede secundum Bal.in l.nullum.col.ii.C. de epis.& cler.Alexã.uerò in cons. ccxv.col.pen.& seq. uol.vi.tenet ꝙ posito quòd esse requirẽdus hęres ab exequutore, tamẽ propterea actus non esset nullus eo non requisito uel citato.

Quadragesimooctouò amplia in declaratione nullitatis processus, quę fieri non potest parte non citata. Abba.in c.causam quæ col.ii.de rescrip.& Imol.ibi colum. i.& Fel.col.i.And.Sicu. & Dec.in col.vi.Maria.in tract. citat.colum.liiij.in xviii. casu Alex. in d.l.de unoquoque, colũ.fi. ff. de re iud. dum remittit se ad notata per Ant.de Butr.& Imol.in d.c.causam quę, Nicel.in lii.cõcor.gl.in v.fal.Contrarium Abb.antiq.in d ca. causam quę.Domin.in c.in tantum. xxi.dist. in notabilib.& in c.relatum v.q.ii.Hipp.in d.l.de unoquoque, colũ.xxxv. in casu xxvii.& seq.Iaso.in d.l.necquidquam.§.ubi decretum, colum .v.uer.Quintò singulariter limitata.Maria.in tract.cit.col.lii.in iii.casu quę opinio saluari põt ut ibi per Abb.moder.& nouissimè ibi per Fel.colũ.i.& seq.Maria.col.liiii.in xviii.casu & col.lii.in iii.casu uide infra in limit.ix.

Quadragesimononò amplia, etiam stante statuto, ꝙ citatio non requiratur, adhuc statuti dispositione non obstante, citatio requiritur, ut per Ioan. Cald. in consi. lxxx.in tit.de re iud.Petr.de Anch.in consi.ccxi.Felin.

in c.

in c.quæ in ecclesiarum, colum. xxiii.in fi.de const. Nicel.in lii.concor.glo.in lvi.fall. Dec.in consi. Dclxxxi.colum.fi.Brun.in tract.const.uolum.iij.fol.i. colum.iiij.in uerbo absens.Ruin.consi.lxii.colum.iii. uolu. v. & consi.cvij.col.iij.uol.v. Et hoc uerum est quando statutum diceret, quòd quis condemnari posset nulla præcedente citatione,tolleretur enim per hoc defensio naturalis, quę nulla humana constitutioni tolli potest, ut not.Barto.in l.filiusfamilias.ff.de donat.in l.i. ff.de test.milit. in extrauag. ad reprimendum in uerbo & figura. in l.cum mulier.ff.solut.matr.Bal.in l.quoniam. col.i.in fin.C.de adult.& istam declarationem ponit Bal.in l.i.in i.columna in fi.C.quom.& quand.iudex.Fel.in c.qualiter et qñ §.debet.col.i.ff.de accus.Rom.in l.i.colũ.xv.uersi. Item animaduertendum.C.de hæred.instit.refert & sequitur Curt.in appostil.ad Alex.in l.si sit.ff.de leg.i.uel quãdo actus esset præiudicialis.Soc.in consi. xlvi.colum.penu. uolu.iiii.alias in uno actu iudicij statutum tolleret citationem,in quo principaliter parti defensio non consisteret,certè statutum hoc facere posit.Dec. in cap.ii.colũ. iiii.in ii.ampl.de testib.& ita procedit quod not.Bald.in authen.si quis in aliquo,colum.penul.C. de eden.& ibi Bal.Paul.de Cast.in consi.cliiii.col.i.uolu.ii.Alexand.in consi.lxv.col.fi.uol.i.Dec.in consi.clxiii.in v.colum.in fi. Hippol.in d.l.de unoquoque.col.xxxviii. in xxxii.casu Soc.in consi.liiij.col.ii.uolu.iiii.Gram.in uoto iii.columna iiii.Et propterea statutum potest facere ꝙ incipiatur a captura,non pręcedente citatione Fel. in c.ex parte,el ii.col.ii.de offi.deleg.& in c.dilecti,col.iiij.de excep. Et casum in quo citatio potest tolli a statuto, posuit Felin. in c.cum olim,col.viii.de re iud.Alio modo declarat Alexan.quando statutum posit tollere citationem in cõsi. ccxlv.in iii.col.uolu.vi.prout etiam in uno actu in cõsuetudine potest omitti citatio.Decis. Neap.cccxci.Et citatio non est necessaria quando stylus uel consuetudo induxit citationem non requiri.Dec. in ca.ii.col.v.uer.Itẽ postremò,de testib.

Quinqua-

Quinquagesimò amplia in restitutione in integrum, quę nõ debet concedi parte non citata.l.etiam la i. §.de minor.& ibi Bar.notat.& Bal.est tex. & ibi not. gloss.& Bart.in authen.Item si omnes.C.si ut min.ab hæred.se abstin.& ibi Bal.& Ang.& Salic.in l.ad hęc, illomet.tit. qui cum iiij.l.legit illam auth.& ibi etiã. Paul.de Castr.

Quinquagesimoprimò amplia in ęstimo faciendo, quia debet citari is cuius res ęstimatur.Bart. in l.susceptores.la iii.C.de susceptoribus.lib.x. per illum text.& Ang.ibi ubi etiam Iacob.de Beluis.

Quinquagesimosecundò amplia in eo qui missus in possessionem forsan minus ritè petit confirmationem possessionis, iuxta text.in l.iij.§.missum. ff.de carbon. edict.& in l.i.C.eod.nam requiritur citatio,ut not.Bar. in l.iij. in v.quæstio.prin.C.de pignor.& ibi Sali.colum. xii.& fuit opin. Roffred.& Iac.But.ut refert Bar.in loco pręalleg.Bald.in l.fi.in vii.& viij.opposit.C.de edict.diui Adria.toll.

Quinquagesimotertiò amplia, quando quis cui competebat facultas capiendi possessionem propria authoritate uel ex forma conuentionis uel alio quouis modo adit iudicem pro capienda possessione, nam etiam isto casu pars est citanda.gl.in l.ii.in gl.magna in prin.C.de iure emphyt.Bart.in l.creditores,in v.q.prin. col.ix.C. de pign.& ibi Salic.licèt ipse distinguat, ut dicetur infra & in l.ii.in x.q. C.de seruit.in l.i.col.i.C de exeq.rei iudi.in d.l.ii.col.ii.C.de iure emphy.in l.necquicquam.§. ubi decretum,col.iiii.C.de offi.procon.Soc. in cõs.clxii. col.vii.Alex.in cons.cxxix.col.i.vol.iiii.Ias.in d.l.ii.col. xli.& seq.Soc.in consi.cxcv.col.pen.

Contrarium glo.in l.meminerit,in ii.gloss.in.fin. C. unde ui.Iacob.de Beluis.in sua distin. quem refert & sequitur Ioan.And.in addit. Specul. in titul. de lib.concept.§.nunc dicendum restat,uersi.ix. Prima tamen opinio est * magis cõis,& ,ppterea gl.in d. l. meminerint, in ii.gloss.in fi. reprobat.omnes, ut dicit Iaso.in l.iubere cauere,in ii.colum.ff.de iurisd.omn.iud. Salice.in d.l. memi-

meminerint col.i.in fi. Tenendo tamē communem opinionem, illam limita & declara, nisi ille qui adit iudicem protestetur, quòd intendit uti sua facultate capiendi possessionem propria authoritate, sed adit iudicem ne scandala fiant in capienda possessione, & ne sequatur cędes, tumultus uel alia similia, ita distinguit Sal.in d.l.creditores, sequitur Imol.in c.potuit, de locat.in antep.col.Soc. in consi.clxvij.col.vii.Alex.in consi.cxxix.col.i.uol.iiii. Ias.in d.l.ii.col.xlii.Dec.in cons.cxlvi.col.v.Alex.in consi.cv.col.pen.uol.iii.

Quinquagesimoquartò amplia in reuocatione procuratoris post litem per ipsum contestatam, ut est tex.in l. quę omnia.§.fi.cum l.seq.in §.hæc autem cognitio.ff.de procur.ubi iura requirunt causæ cognitionē, ut procurator remoueri posit, ea autem quę requirunt causę cognitionem, partis citationem exigunt d.l.necquicquam. §.ubi decretum & ibi gl.& omnes.Bene uerum est, ꝙ talis causa sine libello expeditur, ut not.in d.l.fi.& sequūtur alij in d.§.hęc cognitio, in uerbo prætoris.

Quinquagesimoquintò amplia in exequutione sententię latę per duos ex tribus iudicibus altero contradicente, quia illa exequutioni mandari nō possunt illo nō uocato.gl.ita tenet in ii.c.in gl.fi.de dol.& contum.in vi. & sequitur ibi Ioan.Monach.& Ioan.And.

Contrarium Petr.de Anch.ibi & Imo.licèt ipse Imo: ibi distinguat, quòd aut exequutio exigit causæ cognitionem, & procedit secunda, & cum ista distinctione trāsit ibi Domin.& Philip.Franc.

Quinquagesimosextò amplia in publicatione testiū in qua pars citari debet glo.in l.gesta.C.de re iudi.& ibi Bart.circa fi.& Bal. colum.ii.& Ang.& Salic.circa fi.glo. in l.solam.C.de testib.Bald.in l.si quando, colum.ii.eodem tit.

Quinquagesimoseptimò amplia quòd adhoc ut dicat uerè & effectualiter & legitimè sententiæ seu causę desertio, quòd debet pars citari.Bal.in l.si contra.C.de appel.& Ang.& Paul.de Castr.& Salicet.ibi circa fi.Barto.

in l.

in l.i.in fi.ff.nil innouar.appel.pend.Philip. Franc.in ca. ex ratione,col.xxiij.& seq. de appel. & propterea etiam sententia super desertione requirit citatione partis.Bal. in l.eos,colū.ii.C.de appel.Rot.in nou.decis. ccccxxiiii. Franc.in cap.ex ratione colum.xviii. Felin. in rub.de re iud.col.vii.

Quinquagesimooctauò amplia in dimembratione ecclesiæ in qua requiritur prælati uocatio. Rot.in nou.decis.ccxxix.& in decis.cccxlvii.Ioan.And.in cle.si una,de reb.eccl.non alien.& ibi Card.q.v. & Imol. col.vi.& ibi Petr.de Anch.post Paul.de Eleazar in iii.col.in iii.apposit.Commen.in regulis Cancel.xxi.Milis in uerbo Citatio rectoris ecclesiæ.

Quinquagesimononò amplia in reuocatione attemptatorum,quæ fieri debet causa cognita.Spec.in titu.de appellat.§.nouissimè,in pen.col.uers. Sed quęro.& ibi Bald.in addit.& propterea partis citatio requiritur, ut per Philip.Fran. in c.bonæ,col.iii.de appellat. & si fieret reuocatio attentatorum in pręiudicium tertij,ille etiam esset citandus.Rot.in nou.decis. lvi. in antiq. decis.cccc. Card.Alex.in c.i.colum.xix.iii.q.i.Philip. Franc.in c.ex ratione,col.xxvi.de appellat.

Sexagesimò amplia in uenditione pignoris facta per creditorem,quòd in illa citari debet debitor.l. fin. C.de iur.dom.imp.in l. creditor la ii.C.de distract.pigno. & utrobique Bal.Guid.Papę sing.cccccxc. An autem isto casu citandi sint alij creditores,uide Soc.in cōsi.cclxxxii. col.v. Bene uerum est quòd ualet conuentio, quòd etiā sine denūtiatione debitoris,pignus uendi possit,ut not. Bart.in l.Titio.§.Titius.ff.ad municip.Bald.in d.l.fin.in i.col.gl.in d.l.creditor.la ii.de distr.pign.& ibi Bal. & Sali.& idem Bal.& Sal.ac Paul.de Cast.& Alex.in appost. in l.si conuenerit.ff.de pignor.act.& isto casu etiam legatarius est citandus,si pignus,legatum uenderetur.Bal.in l.prædia.col.fi. de fideicom.

Sexagesimoprimò amplia in compromisso facto per emptorem ex necessitate statuti, nam uenditor citari debet,

debet ita tenet Bald.in l.i.colum.ii. uersic. Item ille qui compromittit.C.de periculo & comm.rei uẽd. per Bal. in l.si dictum,§.si compromisero.ff. de euict.& ibi Salicet.in fin.

Sexagesimosecundò amplia, nam in delatione iuramenti in supplementum, quòd pars est citanda.Bald.in c.i.in pen.col.uer. Et not.nullum iuramentum,de controuer.inuest.Ang.in l.in bonæ fidei, colum.i.C.de reb. cred.Imol.in c.fi.colum.fi.quod met.cau. Bald.in c.i.§. is uerò,de succ.fratr.Gemin.in cap.fi.de test. in v.col.i. in fi.Alex.in consi.cxxii.col.fi.uol.ii.Ias.in l.admonendi,in repetit,col.pen.& in lect.col. vi.ff.de iureiur.& in l.si quando,colum.ii.in fi.C.unde ui.Rot.decis.ccxcix. in nou.Philip.Franc.in c.Romana, in ult. notab.de testib.in vi.Ias.in l.si opus,colum.fi.ff.de oper. nou.nunt. Hipp.in l.Maritus,col.iiii.ubi limitat.ff.de quæstio.Nicel.in lii.concord.gloss. in ult. fallẽ. Decisio.Neapolitana,xxxv.in nou.

Sexagesimotertiò amplia,ut ante inquisitionem citari debeat offensus an uelit accusare, ut notat glo.in cap. presbyter si a plebe.ii.q.iiii.Bal.ĩ l.Senatus,col.i.uer.uel dic quòd est speciale.C.qui accus.non poss.Alexã.in appost.ad Bart.in l.ii.§.si publico.ff.ad l.Iul.de adult. Bal. in l.accusationem,in i.col.C.de accus.in l.quanuis.C.de adult.Hipp.in sing.cccv.

Sexagesimoquartò amplia in absolutoria ferenda in fauorem inquisiti, quia offensus citari debet,ita ponit Ang.in repet.l.si uacantia.C.de bon.uacan.lib.x.uersic. quæro quid si offensus uult accusare.Hippo. in l.unius. §.cogniturum,col.x.ff.de quæst.

Sexagesimoquintò amplia in eo qui se offert causæ defensioni,quia talis posteà citandus esset. Bal.in l.si ab sentibus.C.si tut.uel cur.ex fal.alleg.Bal.in d.l.necquicquam.§.ubi decretum , colum.vii. ff.de offic. proconsul.& leg.

Sexagesimosextò amplia in protestatione , quando actus pendet a uoluntate duorum,quia ad talem protestatio-

ſtationem audiendam citanda eſt pars, vel eſt ei legitimè intimanda. Ioan. Monach. in regula in generali, de reg. iur. in vj. & ibi Ioan. Andr. in Mercurialibus colum. iii. & ſeq. Bar. in l. non ſolũ §. morte ff. de ope. nou. nunc. col. 4. & ſeq. Alex. col. 6. Iaſ. col. 13. Bar. in l. qui in aliena §. fin. ff. de acquir. hæred. Bal. in l. ſi repetendi, circa fi. vbi limitat. C. de cond. cau. dat.

Sexageſimoſeptimò amplia, quia citatus ad videndũ admitti articulos in curia, & ad probandum in curia, & extra, decreta remiſſoria in partibus, adhuc pars eſt citãda ad videndũ iurari teſtes, ita declarat Rot. in nou. deciſ. x. circa med. Milis in verbo citatus ad videndum admitti. Contrarium Cuma. in conſi. 6. in fin.

Sexageſimooctauò amplia, non citatus pro die non iuridica, non cenſetur citatus pro die ſequenti iuridica, immo ſi actus fiat die ſequenti iuridica ſine noua citatione actus eſt ipſo iure nullus. Rot. in nou. deciſ. clxxii. Feli. in c. in nomine, col. fi. de teſti. Guid. Pap. q. 542. Bal. in margarita in verb. citatio ad diem diſtinguit. Milis in d. verb. citatus ad videndum.

Sexageſimononò amplia, quando quis eſt citatus per vnum ex pluribus iudicibus in ſolidum datis, vt compareat coram ſe vel eius collega, nam coram collega qui non citauit, non tenetur comparere, & ſi ille procedat ſine noua citatione proceſſus eſt ipſo iure nullus. Rot. in nou. deciſ. cx. Philip. Franc. in c. cum plures, col. 2. de teſti. in 6. Milis in ver. citatus per vnum.

Septuageſimo amplia in aliquibus actibus à collegio faciendis vel à capitulo, in quibus abſentes omnino ſunt vocandi, ſecundum vnam opinionem glo. in cap ii. de teſtib. in 6. quæ voluit, quòd in tribus tantũ cauſis, & non in aliis abſentes ſint vocandi, & cum illa gloſſæ opinione tranſit Imol. in cap. cum apoſtolica, colum. iii. de his quæ fiunt à prælat. & in cap. fina. colum. 2. vbi dicit iſtam * communem opinionem, de maiorit. & obed. & in cap. cum omnes, colum. 4. de conſti. Abb. in c. fin. in 2. notab. eod. tit. Cald. in conſi. 4. in tit. de his quæ fiunt à prælat.

idem in cap.cùm omnes, de constit. Oldra.in cons.259. in 2.col. Feder.de Sen. in cons.227.in fi. & 148. & 281. Anto.de Butr.in c.cùm inter vniuersas, de electio. Lauren.de Rodul.in repet.c.sine exceptione, in 22.col.ver. insuper quæro septimò, 12.q.2. Philipp.Franc.in d.c.2. col.i.de testib.in 6.Paul.de Cast.in authen.hoc ius porrectum, C.de sacros.eccles. Deci.in d.c.omnes, col.6.de constitut.Corn.in consi.181.col.8.volu.2. & Marian.in tract.citat. col.20. & seq. Ias. consil.54.colum.3. & seq. vol.i.Guid.Pap.q.160.Nicel.in 62.concord.glo. in 106. fall.Idem in collationibus beneficiorum dicit Aymo in consil.134.colum.4. in fin. Contrarium quòd in electionibus non requiratur citatio absentium, Bal.in l.vt perfectius, colum.ii.de annal.excep. Inno.in c.quia propter colum.i.de electio.

Septuagesimoprimò amplia secundum aliam opinionem, quòd in omnibus arduis sunt vocandæ partes absentes. Innocen.in c.2.de nou.oper.nunc. Ant.de Butr. in d.c.cum omnes, in 6.col.de consti.& in c.fin.col.v.de oper.nou.nunc.& in c.i.circa fi. de his quæ fiunt à maio. par.cap.& in d.c.cùm omnes, col.4.de consti.& seq.& ibi Bal.col.3.Ias.in l.placet, colum.4.in 3.lect. C.de sacros. eccl.& in l.omnes populi, in 6.colum.de iúst. & iur.Domin.in c.2.col.6.de testi.in 6.Feli.in d.c.cum omnes, colum.14.Brun.in 3.vol.tract.de constit.fol.1.colum.4.in verbo absens.

Septuagesimosecũdò amplia in missione in possessionem ex primo decreto, quòd nõ requiritur citatio. Corne.in cons.163.col.2.vol.i. & hoc non habet difficultatẽ. Sed bene dubitatur, an requiratur trina citatio, vel sufficiat vna tantùm, & in hoc Bal.quem Paul.de Cast.sequitur in l.præsenti, C.de his qui ad eccle.confug.tenebat, qòd trina citatio requiratur, & idẽ sentit gl. & ibi Bar. in 2.col.in l.finita, §.Iulianus, ff.de damn. infect. & ibi latè Alex.col.2.vbi allegat plures idem tenentes; & dicit istam * communem opinionem. Milis in verbo contumax non poterit mutari.

Contra-

Contrarium,quòd ſufficiat vna,tenebat Iacob.Butr. in l.conſentaneum,C.quomo.& quan.iud.

Septuageſimotertiò amplia,nã,vt quis videatur proſequutus appellationem infra terminum iuris, vel hominis,requiritur citatio.Ang.in auth.de iudic. §.appellatio,verſ.ſcias autem,coll.6.& in authen.de litig.§.omnes vero coll.2.in ver. & hæc not.pro quæſtione ſtatuti, colum.8.

Septuageſimoquartò amplia, quãdo libellus offertur iudici,nam citari debet pars ad videndam productionẽ libelli,& ad capiendũ illius copiam.Ang.in auth.de exhiben.reis.§.illud quoq;,coll.v.in i.notab. Nicell.in 52.cõcord.fall.113.& in 52.concor.gl.64.Contrarium Feli.in c.cùm olim,col.8.de re iud.

Septuageſimoquintò amplia, vbi proponitur querela non numeratæ dotis, nam etiam citari debet pars. Ang.in authen.de temp.non ſol.pec.ſuper dot.in princ. collat.8.

Septuageſimoſextò amplia, etiam ſi articuli propter contumaciam partis abſentis habiti ſint pro confeſſatis,omninò pars ad ſententiam citari debet.Ioan.Andr. in c.2.in princ.de confeſſ.in 6.& in addit. Spec. in tit.de citat.§.viſo,in addi.in verbo incumbit.Domin.in d.c.2. de confeſſ.in 6.colum.2.& ibi Philip.Franc.col.7.Iaſ. in d.l.necquicquã,§.vbi decretum,colum. 7. in xi.limitat. Roma.in ſing.25.Nicel.in 52.concord.fall.115.poſt Iaſ. in d.§.vbi decretum.Contrarium,Specul.in titul.depoſit.§.8.in fin.

Septuageſimoſeptimò amplia in abſolutoria ab obſeruatione iudicij, quæ ferri non poteſt ſine partis citatione,vt in l.properandum,§.etſi quidem,C.de iudic.& ibi Bald.colum.2.& Paul.de Caſt.colum.i.in fin. & ſeq. & ibi Salice.in 3.notab in i.col. & ibi Alexan.colum.i.in 4.notab.& Iaſ.in 3.colum.in 7.notab.Bart.in l.conſentaneum,in 2.colum.C.quomodo,& quand.iud. Innoc. in c.conſuluit,colum.i.de offic.deleg. Alexan. in l.ſi finita. §.Iulianus,col.7.ff.de dam.in infect. vbi Imol.colum.v.

Iaſ.in l.ſi opus,in fi.ff.de oper.nou. nunc. vbi etiã Alex. in fin. Milis in verb. citatio requiritur ad abſolutoriam. Bar.in l.Titia,in 3.col.veſ. quæro quando fertur ſenten tia,ff.de accuſ.Bal.in l.tres denunciationes, circa fin. C. quom.& quand.iudex.

Septuageſimooctauò amplia, vt teſtis examinatus parte non citata,etiam indicium non faciat, vt per Bar. in l.maritus,col.2.ff.de adult.Abb.col.v.in c.2.de teſt.& ibi Fel.col.2.Aret.col.3.Soc.in conſ.253.col.2.& in con ſil.98.col.2.vol.3.Ruin.conſ.7.col.v. Contrarium,Bar. in l.hæreditarias,ff.de crim.expil.hæred. & in limit.noſtra 52.Dec.in c.2.col.3.de teſti. Grammat. deciſ. 11. & conſ.ciu.74.col.fin.

Tenendo primã opinionem,quæ videtur magis * cõ munis,hoc procederet etiam in crimine hæreſis, vt per Gundiſal.in 9.quæſt.nu.5.in tract.de hæret. quæſt.13. nume.5.

Septuageſimononò amplia,quia in confectione inuẽ tarij,citandi ſunt legatarij,& creditores. Bal.in l.fi.cum igitur,col.4.verſic.ex prædictis apparet.C.de iure deliber.in auth.ſed cum teſtator,in i.col.in fi.verſ.ſed qualiter citabuntur.C.ad l.Falci.Bar.in l.ii.§.prius, in 2.col. verſ.pone in inuentario,ff.de vulg.& pup. Ang.in l.i.§. hæc ſtipulatio, colum.4. ff.ſi quis plus quam per l.Falc. Bal.in auth.item ſi omnes,colum.fin.C.vt ab hæred. ſe abſt.Bar.in conſ.154 incip.maritus fecit Bal. in l.ab eo, in fin.C.quomo. & quand.iud.Iaſ.in d.l.fin.in 3.col.C. de iure delib.

Octuageſimò amplia,etiam ſi cauſa ſit commiſſa arbitrio iudicis.Cuma.in conſi.7.in 2.col.

Octuageſimoprimò amplia,vt citandus ſit,etiam habens ius in ſpe.Alex.in conſ.218.vol.2.

Octuageſimoſecundò amplia,etiã ſi per ſtatutũ trãſlata ſit omnis poſſeſsio defuncti in hæredem,tamen ſi alius eſt in poſſeſsione,hæres nõ poteſt mitti in poſſeſſionem,non citato poſſeſſore.Cuma.in conſ.85.

Octuageſimotertiò amplia in productione ſtatutorũ, quia

quia requiritur citatio: Card. in consi. lxxii.col.ii.in fin.

Octuagesimoquartò amplia, etiam in inquisitionibus & informationibus, quæ petũtur à vicinis, vt per Alex. in consi.cxl.col.iiii.vol.vii.

Octuagesimoquintò amplia, etiam in causa suspecti tutoris. Cæp.in consi.ciu.xxxii.col.iiii.

Octuagesimosextò amplia, si quis sit cõtumax in vno actu, quia quòad aliòs de nouo citari debet. Alexan. in consi.cxxxvii.col.iii.vol.ii. Ias.in d.§.vbi decretum. Nicel.in vlt.fall.in concord.lii.

Octuagesimoseptimò amplia, quia possessor debet citari, etiam si ignoretur, nec sufficit proclama generale. Soc.consi.xiii.col.ii.vol.iiii.

Octuagesimooctauò amplia, etiam si dictum sit per statutum, ꝙ procedatur de facto. Soc.in d.consi. & loco.

Octuagesimononò amplia, etiam vt in taxatione expensarum pars debeat citari. Hipp.in l.patre vel marito, col.pen.ff.de quæst. vide in lvi.limitat.

Nonagesimò amplia, quia in sequestro pars est citanda. Alex.in consi.v.vol.iiii.

Nonagesimoprimò amplia, quia tertius possessor debet citari, dato quòd pactum adsit in instrumento, quòd bona debitoris capi possint propria authoritate Alex. in consi.xcv.volu.iiii.

Nonagesimosecũdò amplia, etiam in absolutione ab excommunicatione ad cautelam. Domin. & Philip. in c.solet, de senten.excommun. Felin.in c.per tuas, col.iii. eod.tit. Bouer.in verbo Absolutio in sing.j.

Contrarium Felin.in rub.de re iud.col.ix. in absolutione ab alia excommunicatione, vide eundem in cap. qualiter & quando, col.vii.de accus. Paris.in cõsi. xxviii. colum.iiii.volu.iiii.

Nonagesimotertiò amplia, quia in datione tutoris propter negligentiam matris, mater est citanda. Alex.in consi.clxi.col.ii.vol.v.

Nonagesimoquartò amplia in rescriptis, in quibus extat clausula, si vobis de præmissis cõstiterit, quia pars

quorum intereſt,citandæ ſunt.Guid.Papæ.q.lxx.

Nonageſimoquintò amplia,quia quando datur poteſtas vendendi pignora iudicialia, debet pars citari. Alber.in l.creditor.C.de diſtract.pig.deciſ.Neap. cclviii.

Nonageſimoſextò amplia, etiam in annotatione bonnrum,quę non poteſt fieri parte non citata. Grammat. in conſi. lij.

Nonageſimoſeptimò amplia,vt liquidatio inſtrumẽti ad effectum obtinendæ exequutionis debet fieri parte citata. Caſſan.in conſuet.fol.385.col.ij.

Nonageſimooctauò amplia in renouatione inſtrumenti deperditi.Caſſan.in conſuet. fol.ccccxi. colum.ii. & ſequen.

Nonageſimononò amplia in electione,quam facit iudex de commiſsis arbitrio ſuo.Felin. in c. inter cæteras, col.pen.de reſcrip.

Centeſimò amplia,quãdo iudex poſt terminum admittit probationes.Feli.in cap.licèt cauſam, colũ.xii. de probat. in fin.

Centeſimo primò amplia,quando iudex declarat ſententiam, vt per Bart. in l. ab exequutore.C. de appell. Sublimita,vt per Rip.in c.cùm tamen,colũ.lxi. de conſt.

Centeſimoſecundò amplia,nam debet citari pars vti veniat ad locum tempore quo agrimenſor debet menſurare,vt per Iaſ.§.quædam,col.pen.inſtit. de actio.

Centeſimotertiò amplia, vt debeat citari mater dum alius filio ſuo tutor deputatur.Nicel.in xx.concord.glo. aliàs non fit citatio in deputatione tutoris. Nicel. concor.lii.glo.in fall.xiii.xli.xlviii.

Centeſimoquartò amplia, etiam in libelli porrectione.idem Nicel. fall.cxiiii.

Centeſimoquintò amplia,etiam ſi commiſſa ſit informatio de facto,vt per Deci.in conſi.681.col.fi.

Centeſimoſextò amplia, etiam in ſentẽtia ſuper confirmatione electionis.Feli.in rub.de re iud.col.pen.

Centeſimoſeptimò amplia, etiam in tacita receptione exceptionum per proceſſum ad vlteriora,ſit neceſſa-

ria

ria citatio.Felin.post Aret.quem allegat in cap.suborta, col.vi.de re iud.

Centesimooctauò amplia,vt quando dicitur appellationis causam esse desertam, & instatur pro exequutione,pars sit citanda.Feli.in c.ex ratione,col.fi. de appel.

Centesimononò amplia,etiam si sententia feratur cõtra contumacem in respondendo positionibus. Oldendor.in libell.iur.& æquit.fol.354.

Decimo & centesimò amplia,etiam in crimine hæresis quòd testes examinati parte non citata non probent Paris.in consi.ii.col.xviii.vol.iiii.

Vndecimo & centesimò amplia , vt etiam in confirmatione actus nulli requiratur citatio. Marian. Iun. in consi.lxxvii.col.xxii.

Duodecimo & cẽtesimò amplia, vt in tacita reiectione exceptionis obiectæ per processum ad vlteriora pars sit citanda.Feli.in c.suborta,col.v.in vi.fall.de re iud.

Decimotertio & centesimò amplia, vt etiam sequestratio fieri nõ posit parte non citata.Rui.consi.clxxiii. col.vii.volu.i.

Decimoquarto & centesimò amplia vt in legitimatione filii naturalis per quam reuocatur donatio facta à patre,sit necessaria citatio donatarii.Rui.consi.cvi.col.i. & pen.volu.iii.

Decimoquinto & centesimò amplia, vt etiam in con firmatione requiratur citatio illius , qui ex illa læditur. Ruin.consi.ciiii.col.vii.& consi.cvii.col.iii.vol.v.

Decimosexto & centesimò amplia,nam quãdo iudex per processum ad vlteriora admittit probationes post termini lapsum , est citanda pars.Grammat. consi.ciui. lxxvii.colum.ii.

Limita primò , quando periculum est in mora per citationem & expectationem, quia tunc actus põt expediri parte non citata,ita tenet.Innoc.in cap.significauit, in fin.de test.Imol.& Alex.in d.l.de vnoquoque,col.fin. de re iud.& ibi Hippoly.colum.xxvi.in i.limit. Petr. de Anch.in consi.cclxxvii. colum.pen. & fina. duplicato in

conſi.ccccxxxix.per Soc. in conſi.cclxii.colum.vi. Felin. in c.cum ſit Romana,col.fin.de appel.Soc. in regu.406. in vi.fall.Hip.in d.l.de vnoquoque col.xlii. in lxxxi. caſu & in conſi.xc.col.pen. volu.iii.Nicel.in lii. Concord. gloſ. in xliiii.fal. Et idem quando eſt timor ſcandali ne partes veniant ad arma,iuxta l.æquiſsimũ,de vſufr. Nicel.in lii.concor.in 100.fal.ex iſta limit.per viam illationis infertur ſequens limitatio.

Secundò limita,quando ageretur de captura debitoris ſuſpecti, quia in tali captura poſſunt examinari teſtes ſine partis citatione,ſecundum Bar.in l.ait prætor. §.ſi debitorẽ.ff.de his quæ in fraud.cred.in ver.ſed quęro iſtud qualiter,& in l.conſentaneũ,in iii.col.C. quom. & quan.iud.Bal.in l.creditor,la ij.ff.ſi cert.pet. Alexã.in d.l.de vnoquoque,col.fin.& ibi Hippoly. col.xxvi.in ij. limit.Alex.in l.ſi fideiuſſor.§.ſatiſdatum,in princ.ff.qui ſatiſd.cog.in l.ii.in prin.C.de ſeru.fug. Paul.de Caſt.in conſi.cccclxxii.col.ii.vol.i.de ſponſ.in fi. Salic.in l.abſenti,col.ii.in fin.C.de accuſ.Balb.in l.i.C. vbi quis de curiali.Petr.de Anch.in conſi. cxcii.colum.i. Roman. in l. de pupillo.§.ſi quis riuos.ff.de oper. nou.nunc.Felin.in c.parochianos.de ſent.excom.colũ.i. Appoſtil. ad deciſ. Tholoſ.cccclxxv.Feli.in c.Rodulphus,col.pen.de reſcr. in c.cùm non ab homine,col.fi.de iudic.Nicel.in lii. concord.glo.in xii.fall.& Bal.in l.ſi quis curialis. C. de epiſ. & cler.dicit quòd poteſt iudex incipere à captura perſonali,quando capitur, vt ſuſpectus, & ibi Paul. de Caſt. Bald.in l.ii.in princ.C.de ſer.fug. Ang.in repet.l. nemo carcerem.C.de trib.lib.x. Alexan.in appoſt.ad Bart.in l. ait prætor.§.ſi debitorem.ff.quæ in fraud.credit.in l. ſi is à quo.ff.vt in poſſ.leg.& in cap.parochianos,col.i. de ſenten.excom. Idem eſt in captura in cauſa criminali,quãdo ſi pars citaretur,inſtrueretur ad fugam Felin. in cap. quoniam frequenter,colum.viii.vt lit.non conteſt. Iaſ. inſtitu.de actio.in princ. in xxxiiii.col. Nicel.in lii.concord.glo.in xxii.fall.

Tertiò limita, & iſta limitatio infertur etiam ex prima,

ma,quando ſententia vel actus,vel laudum ferretur vel fieret vltima die compromiſsi, vel termini ab homine præfixi, quia tunc poteſt ferri parte non citata. Bald. in authen.etiam qui.C.de temp.appel.Paul.de Caſt. in l.admonendi,col.antep.ff.de iureiur.in l properandum. §.& ſiquidem.colum.fi.C.de iudic.Innoc.in c.ſuper eo, el ii. de appel. Paul. de Caſt. in l. ſi quis arbitratu. ff.de verb.oblig.colum.ii. Alex.in d.l.de vnoquoque, colum. fi. Iaſ.in d.§.necquicquam.colum.v.verſi. Tertiò principaliter.Maria.colum.liii.in tract.citat.in xiii. caſu. Bart. in l.ii.C.de temp.appel.Hipp.in d.l. de vnoquoque col. xxvi.in iii.limit.Idem tenet Bart.in l.qui ante calendas, colum.fi.ff.de verb.oblig.Bald.in c.Quintaua!lis, de iureiur.colum.iii.Alex.& Iaſo.in d.l. ſi quis arbitratu. vbi Alexand.colum.v.& Iaſ.colum.xi.Rom. in d.l.qui ante calendas.& in rub.de arbit.in x.q.conſi.clxxvi. colum.i. in fi.Bar.in l.item illa,colum.i.ff.de conſt.Socin.in d.l. ſi quis arbitratu,colum.xiiii.& hoc ſentit Specu.in titu.de ſent.§.nunc videndum, ver. Illud.Bald. in l. ſi quando, col.ii.C.de teſt.Felin.in c.licèt cauſam colum.ii. in fi. de probat.& idem Bald.in l.eos.§.apoſtolos,col.pen.C. de appel.in l. fina.in j.colum.C.qui admit.l. ſi ea relictum. §.Pegaſus.ff.de leg.ii.in l.j.colum.ii.ff.ſi quis caut.Felin. in cap.ii.colum. ix. de teſtib.& hoc etiam videtur colligi ex dictis Bart.in l.ſi de meis.§.fin.ff.de arbitr.deciſ.Neapol.xlvii.in ij. dub. Hipp. in dicta l. de vnoquoque, colum.xxx. Roman. in ſingul. ccclxxii. Marian. in tract. cit. colum. lviii.in xxxi. caſu. Alexand. in dicta l. properandum.§. & ſi quidem, colum.ii.C. de iudic. Nicell. in lii. Concor. in lxi. fallen. vide in limit. 100. Pariſ. in conſi.cvii.colum.vii. in fin. volu.iii.Ruin.conſi. cix.colum.viii.volu.i.

Contrarium mihi videtur tenere Bald. in cap. fina, colum.ii. Quo temp. lic. mil. Idem expreſsius concludit Salic.in d.auth.ei qui,in fi.C. de temp. appel. Sed in quantùm Bald. in dicta authen. ei qui, facit differentiam an dies appoſita ſit à lege, vel ab homine, in hoc

reprobatur

reprobatur sua distinctio a Paul.de Cast.Rom.Alex.'& Soc.in d.l.si quis arbitratu,& Bald. etiam eam reprobat in d.auth.ei qui, in fin.tamen istam differentiam videtur tenere Marian.Iun.cósi.cxxxvi.in fi.in addit.vol.ii.

Quartò limita,quando alicui committitur examinatio,an aliquis sit dignus,vel aliquis sit idoneus,gl. in clemen.vnica,in verbo Repeterent. de offic. delegat. & ibi Card.in iij.notab.Innocen.in cap.fin.de præsump.& ibi Host.& Ioan.And.Fel.col.xi.& seq.& pen.Bal.in l. non dubium,colum.vi.C. de legib. in l. neque natales.C. de probatio.colum.iii.in l.si qua per calumniã.C.de episc. & cler.colum.i.in fi.in l.certum,col.ii.C.vnde leg. Ant. de Butr.& Abb.in c.ii.de test.col.iii.Soc. in regu.ccccvi. in ij.fall.Alex.in consi.xlv.vol.vi.Bal.in l.quinquaginta. ff.de excusa. tut. Milis in verbo Citatio non requiritur quando, cum duobus aliis versi. subsequentibus. Card. in consi.cxxxii.col.fi.Alexan.in consi.ccxviii.vol.ii. col. j.in fin.& seq.Cassan.in consi.xlv.col.viii.& ponit Alex. in d.l.de vnoquoque,col.fin.Hipp.col.xxvii.in iiii. limit. Oldendorp.in lib.iur. & æquit.fol.cccliii.Paris. in consi. lvii.col.fi.vol.iiii.Sed isti Doctores videntur velle, quòd istud procedat,quia is cui committitur, non est loco iudicis, sed exequutoris & prouisoris, & rei natura non exigat probationem factam parte citata. Idem vltra ipsos tenet Innoc.in cap.fin.de trans. prælat.Rom. in d. sing.ccclxxii.Ias.in l.certum,colum.vi.C.vnde leg.Bellame.decis.iiii.Rot.in antiq.decis.585. Bald. in l. neque. in fi.C.de probat.Calder.in consi.xviii.colum.pen. Nicel.in lij.concord.glo.in xv.fall.Et quòd in processu exequutoris gratiæ,non requiratur citatio, Calcan. in cósi. lvii.col.i.Gozad.in consi.ii.col.iii.& iiii.& in consi.v.col. fi.Quando dictum est,si tibi constiterit. Paris. in consil. xlv.col.ii.vol.iiii.

Contrarium tamen tenet Rot. in nou. decis. cccxlix. Feli.in c.relatum,colum.fin.de offic.deleg.& in c. ii. col. iiii.de rescr.Ruin.consi.lxii.col.vi.volu.v.pro concordia declara, vt per Abb. in d. c. ii.colum.iii. & ibi per Aret.

col.ii.

col.ii.& Feli.col.iii.de test.colum.iii.in limit.i.& v.limit. Deci.colum.iiii.in ii.limit.Ita Staph. in lit. grat. & iust. char.180.& seq.Rui.consi.lxviii.col.iii.vol.i.

Quintò limita in processu principis,de quo dic,vt dictum est suprà in iiij. ampliatione. Ruin. consi. lxviii. col.iii.volu.i.

Sextò limita,quando processus declaratur nullus,qui in veritate est nullus, de quo dic, vt suprà in xlviii. ampliatione.

Septimò limita, quando fieret alicui furioso interdictio administrationis à iudice,quia tunc potest fieri talis interdictio,etiam parte non citata,attento quòd ipso iure lex interdicit.Angel. in d.l.is cui.ff.de verb.oblig.& ibi Imol.circa fi.& Rom.& Deci.in consi. cclxxiiii. in fi. Nicel.in lii.concor.glo.in xii.& lxxiii.fall.Paul.de Cast. in col.ii.Alex.in d.l.de vnoquoque, col.fina. & ibi Hipp. col.xxviii.in vii.limit.declara vt per Alexand.in consil. lxxxvi.volu.ii.

Octauò limita,quando citatus statim exequuta contra eum citatione ascendit equum, & iuit vltra mare,nã clarè constat de eius intentione,quòd non intendit amplius comparere,ita not.Bald.in l.ii.circa fi.C. quom.& quan.iud.Innoc.in cap.ad petitionem,in glo.magna de accus.Alex.in d.l.de vnoquoque,col.fi.Rom.in l.si finita.§.Iulianus.ff.de damn.infect.Ias.in d.l.necquicquam. §.vbi decretum,in iiii col.in fin.in ij.limit.ff.de offi.procons.& leg.Hipp.in d.l.de vnoquoque col.xxviii. in viii. limitat. Feli.in c.consuluit, colum.v. de offic.deleg. & in c.quoniam frequenter,col.viii.vt lit.non contest. Nicel. in concord.glo.lii.in ij.fallen. Oldendorp.in libel.iur. & æquit.fol.149.Idem in alio casu, quando recessit appellans ab interloquutoria.Bouer.in sing.in verb.Appellatio,in sing.xviii.

Nonò limita in eo de cuius interesse principaliter nõ agitur,quia talis citari non debet de necessitate,glo. in d.l.de vnoquoque.Bart.in l.in diem.ff.de aqu. pluu. arcen.in princ. Bald.in l.ab eo,circa fin.C.quom. & quan.

iud.

iud.& facit quod not.Innoc.in c.fi.de maior. & obed.& ibi Fel.colum. ii.& istam limitationem sequitur Alex.in d.l.de vnoquoque,col.fi.Idem tenet Ang. in l.filiusfamilias.in §.Diui,in fin.ff.de leg.i.& ibi Imol.colum.ii.Florian.Raph. & Alexan.colũ.iii.& seq.& Iaso.in i.lect.colum.vii.& in ii.lect.colum.xii.& seq. & Ioan.Crot.colũ. xvi.Alexand.in consi.lxxxvi.colum.i.in fi.volu. ii.& in consi.clvi.eo.volu.& in consi.lviii.colum.ii.volumi.v.& idem tenet Ang.in d.l.de vnoquoque, in fi. & ibi Imol. in fi.& Ang.in l.in conditione.ff.ad Syll.in fin.Bald. in l. nam ita diuus,in princ.ff.de adopt. Imol. vbi etiam ipse declarat in l.decima,colũ.ii.& seq.ff.de verb.oblig.Ias. in l.si quis nec causam,colũ.ii.ff.si cert. pet. Hipp.in d.l. de vnoquoque,in xviii.col.in ix.limit.Iaso.in d.l.nec quicquam.§.vbi decretum,in vi.col.in ix.fall.Alexan.in consil.cxxiii.col.ii.vol.i.Ias. in l. rescriptum, col.i.& seq.ff. de pact.Dec.in l.ii.colum.x.C.de eden.Socin. in consil. cclxxxii.col.iii.& seq.Ias.in consi.cxi.col.fi.vol.i.Maria. in tract.citat.in xliiii.col.in xxxiii.ampliatione.& in eo. tract.colum.ix.xiii.& seq.Domin.in c.quanuis,col.iii.de pact.in vi.Bald.in rub.de rescrip.colũ.i.in fin.& sequen. Innoc.& Abb.c.fin.de dol.& contum.in princ.Bald.in l. authore,C.de euict.in l.libera.C.de sent.& in l.i. col.ii. C.ne fil.pro patr.Paul.de Cast.in l.in concedendo.ff. de acqu.plu.arcen.Bald.in l.iubemus, colum.i.in fin. C. ad Trebel.Feli.in cap.fi.colum.ii.de maiorit. & obed. & in cap.etiam,colum.xv.de constitu.& in cap. quanuis, colum.pen.de re iud.Bald. in dicta l. necquicquam.§. vbi decretum colum. vii. Curt. in tract. feud. in vii. quæstione princ.in ix. quæstione. Paul. de Castr. in l. si patroni.§.fin.in fin.ff.ad Trebel.Iaso. in l. dictantibus, colum.i.C. de testam.Bald. in l. duos.§. igitur siquis.ff.de iureiur. Barbat. in consil.lxxxix.colum.ii.volu.ii. Hippol.in consi.cxiii.colum.pen.Cæp.in consi.ciu.lxv.Soc. in consil.xxxvii.colum.iii.volum.iii. Alexand. in consi. lx.colum.fi.volu.ix. Brun. in tract.de forma fol.lxxxix. colum.iiii. Ruin. consi.xlviii.col.ii.volu.iiii.Et hinc est,

quòd taxatione expensarum fideiussor iudicatum solui non citatur, ita menti tenendum ait Hipp.in l.patre vel marito, col.pen.nu.117.ff. de quæst. Contrarium tenet Bart.in d.l.filiusfamilias, §.Diui, col.9.de leg.1. glos.in l. cum miles, §.i.in glo.in verb.facienda, ff.ex quib.cau.maior.& ibi Bal.& idem gl.in l.fi.§.fi.in gl. pen. C.de vsur. rei iud.Iac.de Aren .in l.si quis pro eo, §.si nummos, ff. de fideiuss.Feli.in c.exhibita, col.1. vbi limitat de iudic. Nicel.qui declarat in 52.cōcor.glo.in 9.fall.Oldendorp. in libell.iur.& æquit. fol.350. & dicit Beltrand.in consi. 41.vol.3.quòd non solùm debet citari institutus primo loco, sed etiam substitutus. Idem videtur tenere Bald.in c.inter quatuor, de maior.& obed. And.de Iser.in c.si vasallus, in tit.si de feud.fuer.contr.int.dom. & agn.vbi dicit, quòd sententia lata contra proximiorem agnatum super feudo non præiudicat posterioribus nō citatis. & seq.Felin.in c.quanuis, col.fin.de re iud. Paris. in cons.v. col.6.vol.1.& dicit Bart.in l.decima, ff.de verb.oblig.citandos esse fideiussores vel pignorum possessores, quando discussio sit principalis, aliàs eis non nocet. Alex. in cōsi.106.col.fi.vol.v.decis.Neap.102.in nou. Sed ad hoc vltimum responderi posset, quòd discussio fit cōtra eos, & ad eorum principale præiudiciū, ita considerat Imol. in d.l.de vnoquoque. & ponit Alex. in consi.156.vol.1. Bal.& Ang.in d.l.decima, ff.de verb.obli. Item facit pro ista opinione, quod not.Bar.in l.cum filiusfamilias, ff.de verb.obli.vbi ex sententia lata contra filium pater non afficitur, nisi fuerit citatus in causa ciuili, licèt secus in criminali. Alex.in consil.84.colum.2 & sequent.volu.3. & idem dicit Bald.in l.2.col.4.C.de edend.tam in patre quàm in fideiussore.& Bald.in patre in l.i. col.2.& seq. C.ne fil.pro patr. glo. in c.i.de iniur. in 6. Cyn.& Bald. in l.fina.C.de vsur.rei iud.in l.i.per Bart. colum.i.ff.iudic.solu. Guiliel.de Cun.in l.secunda, in fin. ff.qui satisdare cogant. Hippol.in rub.de fideiuss. in 49. quæst.colum.80. Facit etiam quod not. Bart. in l.2.C.de aduoc. diuers.iudic.

Pro

Pro concordia aliqui dixerunt, quòd aut quæritur an actus valeat ſine citatione illius ad quem præiudiciũ ſpectat ſecundariò, & dicendum eſt quòd ſit, & ita procedat prima opinio. Aut quærimus an ſententia vel actus præiudicet illis non citatis, & dicendum eſt, quòd non, & ita procedat ſecunda opinio. Iſta declaratio ſumitur ex dictis Bald. in l. ab eo, in fin. C. quom. & quando iud. in l. fi. §. i. colum. penul. ff. ſi cert. pet. iſtam ponit Paul. de Caſt. in l. ſi patroni, §. fin. in fi. ff. ad trebel. in l. decem, col. pen. ff. de verb. obli. iſtam ponit Rom. in l. peregrè, §. quibus ff. de acquir. poſſeſſ. Alex. in d. l. de vnoquoque in fi. in cõſil. 84. colum. fin. vol. 3. & in conſi. 86. col. i. in fi. vol. 2. & in d. l. decẽ. col. 4. & in conſi. 85. colum. penult. volum. 6. Iaſ. in d. l. necquicquam. §. vbi decretum, colum. 6. in 3. colum. ix. fall. & in l. reſcriptum, colum. i. & ſequent. ff. de pact. in repetit. l. filiusfamilias, in §. Diui, colum. 13. ff. de leg. i. in conſi. 111. colum. fi. vol. i. Soc. in conſi. 282. col. 3. & ſequent. volum. 2. Curt. in tract. feud. in 7. quæſt. princip. in 9. quæſt. Ioan. Faber in §. licet, inſtitut. de adopt. Feli. in cap. fi. colum. 2. de maiorit. & obedient. Hippol. in d. l. de vnoquoque, colum. 28. & ſequẽ. Franciſc. Curt. in conſi. 23. colum. 4. Cæpol. in conſil. ciu. 65. Ripa in c. cùm M. colum. 62. de conſtit. Nicell. in 52. concord. gloſ. in 9. fall. Gual. in enunt. 39. deciſ. Neap. 396. & in nou. deciſ. 107. Feli. in c. ad petitionem, colum. 5. de accuſationib. qui etiam dicit, quòd facit aliquale pręiudicium, ſimilẽ declarationem facit idem Feli. in c. fi. col. pen. de præſcri. Et ex hoc verificatur illud, quod not. Bal. in l. 2. C. de liber. cauſa.

Limita in fideiuſſore iudicatum ſolui. Guid. Pap. quæſtio. 26. eſt bene verum, quòd Imol. in d. §. Diui, col. 2. expreſsè tenet, quòd non ſolùm valeat actus non citato illo de cuius præiudicio principaliter non diſputatur, ſed etiam ei faciat præiudicium, & idem ſentit Ange. in l. in conditione, ff. ad Syll. Bald. in l. 2. in 8. notab. C. de fid. inſtru. Alio modo declarat iſtam materiam Imol. in d. l. decima, ff. de verb. oblig. colum. 2. & ſeq. Marian. in

tract.citat.in colum.14. Alio modo declarat Ruin.consf. 140.colum.4.volu.i. Et per hoc infertur, quòd in discussione, quæ fit contra principalem debitorem ad finem, vt perueniatur ad pignorum possessores vel contra fideiussores, requiritur citatio fideiussorum, vel ipsorum pignorum possessorum. Bald.in l.authore. C.de euict. Angel.in §.sed neque, in auth.de fideiuss. in l.cùm filiusfamilias, ff.de verb.oblig.in d.l.de vnoquoque. Bald.in l.2. colum.fi.quando fisc.vel priuat.& in l.fi.col.pe.ff.si cert. petat. Alex.in d.l.decē, col.v. in d.l.de vnoquoque, col. fi.& ibi Imol.col.29. Barbat.in consil.18. col.9. volum.i. Capel.Tholos.338.& ibi Appostil. Feli.in cap. fin.col.2. de maiorit.& obedien.in cap.quia, colum. penul.de iud. Beltrand.in consil.217.vol.2. Contrarium, quòd non requiratur citatio, tenet Bald.in l.i.colum.4. C.de conuen. fisc.debit.lib.x.in ver.item quæro nunquid Imol.in l.stipulatio, §.i.ff.de oper.nou.nunc.in fi. Bald.in l.duobus. §.igitur si quis, de iureiur. Ang.in l.in cognitione, in fin. ff.ad Syll.Ias.in d.l.filiusfamilias, §. Diui, col.7.in lectu. Alexand.in consil.85.colum.pen.vol.2. Rui.distinguit consil.90.col.i.& seq.vol.v. & Bald.in l.i. colum.2. C.ne fil.pro patr.tenet, quòd pater non sit citandus, dum contra filium proceditur, cuius condemnationem ipse soluere debet.

Sed tenēdo primam opinionem, quæ videtur esse magis * communis, dubitatur, an sufficiat generalis citatio per proclama, vel sit necessaria specialis? nam quòd sufficiat generalis, iuxta tex.in l.si eo tempore, C.de remiss. pign. Bart.in d.l.decem, ff.de verb.oblig. Ang.in l.si perlusorio, ff.de appell. Bal.in l.2.colum.fi.C.quand.fisc.vel priuat. Ias.in d.l.necquicquam, §.vbi decretum, col.6. & seq.ff.de offic.proconf.& leg. Feli.in c. fi.col.2.de maiorit.& obed. Contrarium, quòd requiratur citatio specialis, vbi fideiussores, vel pignorum possessores sunt certi, tenuit Bal.& Ang.in d.l.decima, col.2.& Paul.de Castr. colum.fi. Ang.in authen.hoc si debitor, C.de pignorib. Pro concordia opinionum distinguit Imol. in d.l. De-

cima.colum.2.& ibi Alex.colum.v. An requiratur citatio contra illum,qui emit rem litigiosam, si facienda sit exequutio postquam alienans succubuit,an sit citandus substitutus quando iudicium agitur contra hæredem, vide per eos,& per Rui.consi.xix.colum.fi.vol.2.& cōs. ccii.col.fin.vbi dicit * communem, vol.2. & consil.cvi. col.2.& pen.vol.3.

Limita,quando examinatur mulier in domo propria cui defertur iuramentum sine partis citatione,ita tenet Guil·& post eū Bart.in l.ad egregias ff. de iureiur.& ibi sequitur Ang.&Paul.de Cast.& Bal.&Alex.& Ias.Hip. in d.l.de vnoquoq;,col.29.Gomes in c.ii.char.7. de iud. in 6.Contrarium Rom.in sing.372.Abb. in c. hi qui testium,de test.Felin.in c.2.col. x.in xi.limitat.& in cap.hi qui testium.Soc.in reg.406.in 8.limit.Nicel.in 52. concord.glo.in 43.fall.

Vndecimò limita, quādo testis recipitur in causa inquisitionis,quia testes examinantur parte non citata. Contrarium est verius,vt dictum est in 18.ampl.potest saluari ista fallen.in testibus,qui recipiuntur ante formatam inquisitionem super fama, qui possunt examinari parte non citata,vt not.Card.& Imo.in d.cap.2.de test. & Ioan.de Anan.in d.c.qualiter, & quando.§.debet,de accus.Feli.in d.c.2.colum.3.& sequen.in 3.limit.de test. Bal.in l.congruit,in fi.ff.de offi.præsid.& in addit.Spec. in tit.de sent.in fi.Inno.in c.cum in tua, de spons. Bald. in l.qui testamento.§.per contrarium.ff.de test. Roma. in d.sing.372.Hippo.in d.l.de vnoquoque,colum.30.in 14.limit.Barbat.in c.cum inter,col.15. de consuet. Feli. in c.2.col.3.in 1.limit.de test.Nicel.in 52.concord. glos. in 42.fallen.Alio modo saluat Deci.in cap.2.colum.v.in 4.fall.de test.

Duodecimò limita,quādo testes examinātur ad perpetuam rei memoriam contra illum cuius timetur potētia,vtputa de tyranno.Host.in d.c.quoniam frequēter, col.pen.vt lit.non cont.Gipp.in d.l.de vnoquoque, colum.29.in 12.limitat.Abb.in cap.2. colum.3. de test. &

idem

idem Abb. in d.c. quoniam frequenter, in prin colum. fi. Soc. in regula ccccv. in v. fal. Domi. in c. i. §. fi. colū. iii. de homic. in vi. Lap. & Abb. in ca. ii. de for. comp. in vi. Maria. in d. cap. quoniam frequenter, columm. viii. & Philip. Franc. iu dicto cap. i. col. ii. de homic. in vi. Barbat. in appost. ad Abb. in c. nouit, de iud. col. xv. Decisi. Tholos. & ibi appostil. cccclxxv. Fel. in c. cum non ab homine, colum. pen. de iud. & in d. c. quoniam frequenter, col. viii. & sequen. qui declarat. Nicel. in concord. glo. lii. in xliii. fall. & fall. 100. Dec. in c. ii. col. v. in quinta limit. de test. & quòd ubi timetur, possit ommitti citatio, ponit Host. ad limitat. illius c. in c. fi. de fid. instr. in pe. colū. & alij sequūtur, & Abb. in c. accepimus, in i. col. de fid. instr. Pet. de Ancha. in consi. ccccxxxix. Contrarium, quòd immo etiam propter potentiam uel tyrannidem partis, nō possit omitti citatio, nisi simus in causa fidei, uel agatur de modico uel nullo præiudicio, tenuerunt Anto. de Butr. & Abb. in c. preterea, el ii. de sponsa. in fi. & ibi Præposi. col. ij. & Aret. in c. ii. col. iii. de test. in fi. & seq. Domi. in c. fi. §. i. in ult. notab. de hæret. in vi. Fel. in cap. ii. colum. iiii. de test. idem tenet, & Hipp. hoc sentit in d. l. de unoquoque, colum. xxx. in xv. limit. Appostil. ad Abb. in ca. ii. colum. iii. de test. Fel. declarat in d. cap. quoniam frequenter, colum. viii. in fi. & seq. Gundisaluus in tract. de hæret. q. xiiij.

Decimotertiò limita, non habere locum in causa hæresis, quia in causa hæresis contra inquisitum potentem testes recipi possunt, etiam parte non citata, ut est text. in cap. fin. de hæret. in vi. & not. ibi Ioan. And. & Domi. in §. i. in iiii. not. per Rom. in d. sing. ccclxxii. per Hippo. d. l. de unoquoque col. iii. Anto. de Butr. in c. præterea, el ij. de test. & Abb. colum. iii. & Præpos. colum. ii. & Abba. colum. iii. & Aret. col. eo. in c. ii. de test. & seq. ubi etiam Barbat. & Felin. colum. iiii. qui omnes, ut supra dictū est in alia precedenti limitatione concludunt, quòd quādo non agitur de interesse fidei, etiam propter potentiam aduersa ij, testes nō possunt examinari parte nō citata,

secus ubi agitur de fide,ut in d.c.fi.de heret.in vi.Et istã limit.ponit Soc.in regula ccccvi.in iiij.fal.Fel.in d.c.ii.colum.v.in xiiij.limit.Hipp.in consi.xviij. col.pen. Nicel. in lii.concord.glo.in xliii.fall.Dec.in d.c.ii.col.v.in v.fal. Carer.in tract.de heret.nu.121. qui concludit, ꝙ etiam in crimine hæresis non est omittenda citatio,nisi inquisitus esset persona potens.

Decimoquartò limita,quando iudex procedit ex officio,quia quoad ea quæ potest facere ex officio,non requiritur partis citatio,quando illud facit ad suam informationem.Bal.in l.non dubium,col.vi.de legib.uersicu. Iuxta hoc quero. Inno.Host.& Ioan.And.in cap.fi.de præsumpt.in l neque natales,col.iii.de probat.in l.si qua per calumniam.C.de epis.& cler. col.i.in fi. in l.certum, col.ii.C.unde leg.& in l.pater.ff.de testa.tut. Rom.in repe.rub.ff.de arbitr.col.ix.uer.Item in officio iudicis.Barba.in repe.c.testimonium,in v.col.de test.Bal. in c.i.§.si duo.col.i.de pac.tenẽd.& eius uiolat. Hip.in d.l.de uno quoque,col.xxxi.& seq.Inn.in c.tenor,de re iud.in c.ex parte,de accus.Bart.in extrauag.ad reprimend. in uerb. Et per edictum.col.i.in fi.Maria.in tract.citat.col.liii.in x.casu.Aret.in c.ii.col.ii.in i.limit.de test.Milis in uerbo Citatio non requiritur quando iudex. Nicel.in lii.concord.glo.in xliij.fal.

Contrarium , Guid.de Suzar.in l.iusiurandum.ff.de iureiur.Ioan.And.in addit.Spe. in tit.de test.§.nunc tractandum,in prin.Fel.in c.ii.col.ii.in fi.de test.Appost.ad Abb.in d.c.ii.col.iii.

Decimoquintò limita, quando dicto testis omnino standum esset uel ex uoluntate defuncti, uel aliter ei nihil obijci posset, ut talis declaratio testis uel dictum recipi posset parte non citata.Anto.de Butr.in ca.ueniens el i.de test.Alexand.in consi.cxxx.uolum.i.& Bart.in l. Theopompus,de dot.prælег.Anto.de Butr.in d.c.ii.colũ.viij.de test.Barb.in clem.ii.col.iii.eod.tit.Innocen.in c.olim,de uerb.sign.Paul.de Castr.in consil.cccxxxviii. uolu.i.Maria.in tract.citat.colum.lvii.in xx.casu.Felin.

in c.

in c.cum olim,colum.viii.de re iud.Petr.de Anch.in cõ ſil.cxxvii.col.i.Rom.in conſi.ccccLxxxii. colum. fi.Soci. in regula ccccvi.in vii.fall.Appoſtil. ad Abbat.in cap.ii. colum.iii.de teſt.Gomeſ.in §. Item ſi quis poſtulante, colum.xiii.& ſeq.inſtit.de act.Dec.in c.ii.colũ.v.de teſt. Ruin.conſi.xxix.colum.fi.uol.ii.Contrarium, Abb.col. v.in d. ca.ii.de teſt.cuius dictis reſpondet Fel.ibi.col.v. in ix.limit.

Decimoſextò limita, quando pars ſi fuiſſet citata & præſens,non poſſet actum impedire,nec ei iuſtè contra dicere,quia nullam habebat defenſionem,nam in tali caſu non requiritur citatio,hoc ſentit Ioan.And.in cap.ii. col.ii.uerſi.præſidentes,de nou.oper.nunt.Rot.in nou. deciſ.lviij.Bart.in l.iii.§.ſi cauſa cognita, colum.fi.ff.de bonor.poſſ.uer.Sed hodie.Bal.in l.minorum, in fi.C.in quib.cauſ.reſt.in integ.non eſt neceſſ. Iaſo.in l.ſi quando,colum.iii.in fi.C.unde ui.Rot.in uouiſ.deciſ.ccxcix. Milis in uerbo Citari non oportet ad actũ.Alber. Brun. in conſi,i.colum.x.Franc.Curt.in conſi.i. col.viii.& in conſi.clxxiiii.col.iij.Soc.in conſ.iiii.colum.vi.uolu.iii.& in conſi.lxxxvii.colum.ix.& ſequen.uolu. iii.& in conſ. cxxvii.colum.vii.uolu.iii. Hipp. in rub. de probat.colũ. xliiii. Nicel.in liii. concord.gloſ. in xvi. & xxvi. fallent. Staph.de lit.grat.& iuſt. char. clxxviii.in fin.& ſequen. Gozad.in conſi.xcii.colum.iii.Bar.in l.ii.§.quod de frumentaria.ff.de admi.re.ad ciuit. pertinen.Ioan.And.& poſt eum Abb.in ca.cum olim,colum.v.de re iud.Abb. poſt Ant.de Butr.in c.cauſam quæ,in ii.colum.de teſt. & idem Abb.in cap.bonæ,el i.colum.ii. de elect.Oldra. in.conſi.xcv. in fi.Paul. de Caſtr.in l. quia poterat,in fi. princ.ff.ad trebel.& in conſi.xxxiiij.colum.pen.uolu.ii. Fel.in c.qualiter & quando,col.vii.de accuſ.Bal.in ca.ſicut,col.fi.de eo qui mitt.in poſ.cauſ. rei ſeruan.Alex.in l.ſi pacto quo pœnam,colum.i.C.de pact.Rom.in conſi.ccxii.col.i.Ioan.Calder.in conſi.viii. in titu.de conſt. Ioan. And.in addit.Specu.in tit.de ſent.§. Species.uer. habeo de præcepto.Hipp.in ſing.xxx.incip.Tu ſcis, &

in l.i.in v.colum:uersi.Facit etiam. ff. de quæst. & in repet.rub.de probat.colum,xliiii.& seq.& in d. l.de unoquoque,col.xxxii.in xvi. casu & colum. xxxv.in xxvi. casu.Zas.in consi.i:in iii.dubio,ii.uolum. Dec. in consil. cclxxiiii.in fi.Roma.in consi.cclxix.colum.i.& seq.& vi. Ant.de Butr.in cap.tua,in iiij.colum.uer. Ex his potest decidi,de ord.cogn.Felin.in c.cum olim,colum.vi.de re iud.& seq.& in c.Ecclesia S.Mariæ,colum.ix.in fi.de cõstit.& colum.xliiii.Angel.& Imol.in d.l.de unoquoque Aret.in §.curare,in fi.instit.de actio.Bald. in l.fi.§.cum igitur,colum.iiij.C.de iure delib.uer.quæro. Marian. in tract.citat.colum.lxiii.in ii.casu, & colum.liij.in vii. casu.Soc.in consi.iiii.colum.pen.uolu.iii.Alexand.in cons. cxxx.uolu.i.Paris.consi.v.colum.xiiii.uolu.iiii.Marian. Iun.in consi.lxxvii.colum.xxi.Grat.cons.i.col.i. uolu.i: Et pro ista limitatione faciunt omnia adducta in ultima parte limit.de notorio supra in prima limit. in fi. & ista limit.debet intelligi, quando certũ est, ꝙ si fuisset præsens,non potuisset iudicem uel principem trahere in suã sententiam,alias ista limitatio non procederet,quia dato quòd pars non possit principi uel iudici contradicere, si tamẽ fuisset præsens,potuisset trahere forsam principem uel iudicem in suam sententiam, utique citanda esse pars.Ang.in §.curare,col fi.institu.de actio Ioann. Crot.in d.§.& quid si tãtum, col.xlvi.& ibi Ias.col.fi.in i.& secunda lect.item Ias.in consi.clxix.col.i. uol. ii.uidetur intelligere istam limitationem tantum procedere in casu notorij.i. quãdo notorium erat parti nullam competere defensionem.Rui.consi.xxxi.col.ii.uol.v.& uide aliam declarationẽ quæ summitur ex dictis Soc.in consi.iiii.col.pen.uol.iii.

Decimoseptimò limita,quando actus ipsi non citato non facit prçiudicium,Bald.in l.ab eo.in fi.C. quom. & quand.iud.Innocen. in ca.fi.de maiori.& obed. Bald. in l.fi.in §.cum igitur,colum.iii.uers.quæro nunquid.C.de iure delib.& in authen.Item si omnes,colum.ii. C.si ut ab hær.se abst. ubi omnes Doct. supra allegati conclu-

dunt

dunt, quod citatio facienda ex omnibus his quorum interest, & ubi is cuius interest non citatur, actus non facit sibi præiudicium, ergo ubi actus non facit præiudicium non citato, non uiciatur, & idem dicit Bar. in d.auth.sed cum testator, in ii.col.fi.uer.Sed quæro.Paul.de Cast.cósi. xxvi.in i.uol. Hipp.in sing.ccc.& in d.l.de unoquoq;, col.xxxiii.in vii.casu.

Decimooctauò limita in probatione naufragij per testes, qui naufragio interfuerunt, quia possunt examinari parte non citata. Barto.in l.ii.C. de naufrag. lib.xi. & ibi Ioan. de Platea. Rom.in l.si uero. §.de uiro.ff.sol.matri.in xli.& liiij.fall.Socin.in consi.cclxii. colum. v. & in consi.xc.colum.iii.uolu.iii.Feli.in cap.ii.colum.iiii.de testib.in iiii.limit.Ioan.de Ana.in ca. excommunicationi, in antep.colum.de rap.uirg. decis. Tholos. & ibi appostil.decis.ccccxlvii.Feli.in c quoniam frequenter, colũ. vi.ut lit.non contest.Hipp.in singula,xxiiii. & in d.l.de unoquoque, colum.xxxiii.& in xviii. casu. Et idem est in quolibet alio casu occurrenti in remotis partibus, qui potest probari per testes, etiam examinatos parte non citata, ut per Ioan.de Platea in d.l.ii.C.de naufr. & per Fel.in d.ca.ii.colum. iiii.de test.Corset.in sing.in uerbo Testis, incip.in loco. Appostil.ad Abb.in d.c. ii. colũ. iii. Soc.in cons.xc.colum.iii.uol.iii.Fel.in d.c.quoniam frequenter, colum.vi.Dec.in c.ii.colum. v.in vi.fall.de test. Rebuff. in tract.nominat.fol.lxxvi.Beltran.in cons.ciii. uolu.ii.col.i.

Decimononò limita, quòad probandam consuetudinem eiusdem ciuitatis, nam poterũt testes recipi parte non citata. Ant.de Butr.in c.fi.in antep.col.uers.Ad primum si redacta, de consuet. Fel.in cap. ii.col.v.in xii.limit.Bartol. & post eum Florian.in l.iii.§.Iulianus.ff.de testib. Cyn.in l.ii.uer.Secundò, quia circa hoc quando consuetudo C.quæ sit long.consuet.Bal.& Alexan.in l. i.C.ut quæ desunt aduoc.Hipp.in d. l. de unoquoque, colum.xxxiii.in ix.casu.Maria.in tract.citat.colũ.liii. in x.casu.Appostil.ad Abb.in d.c.ii.col.iii.Alexã.in consil.

xiiii.colum.i.uolu.v.Nicel.in lii.concor.glo.in xl.fall.& fall.xlvi.Gozad.in consi.ci.colum.v.Ruin. consi.cxliiii. col.vij.qui ampliat etiam in consuetudine non notoria. uolu.iiii. Declarat tamen limitationem procedere in cō suetudine quę respicit litis ordinem , non autem in ea quæ respicit causæ cognitionem,quia prima non est ma gni preiudicij,secunda si,& ista declaratio summitur ex dictis Bart.in repet.l.de quibus,col.xi.uersic. Secundò probatur per testes.ff.de legib.per Soci. in consi.xxxix. colum.v.in fi.in ult.lib.Dec.clarè in consi. xlii. col.pen. Soc.in consi.xxxvi.col.ii.uol.iiii. & in consi. xxxix.colum.v.uolu.iiij.Appostil.ad decis.Tholos.cv. Cassan.in cons.xlvii.colum.iiii.Zas.in consi.v.uol.i.circa fi.Roch. in c.fi.colū.ccxxij.de consuet. In consuetudine notoria hoc dicit Gozad.in consi.vi.col. ii. & consi. ci.colum.v. Roch.in d.c.fi.in ead.col.Marian.Iun.in consi.lxv.colū. xi.Et pręterea limitatio procedit, ubi iudex a semetipso se informauit.

Vigesimò limita,quia quando proceditur inspecta na turali æquitate possunt testes examinari parte non cita ta,ita declarat Bart.in l.ii.C.de nauf.lb.xi.tex.in l.scire oportet.§.sufficit.ff.de excusat.tut.Hippo.in d.l.de uno quoque,col.xxxiij.in xx.casu.Corset.in sing. in uerbo Testis,incip.In loco. Appostil.ad Abb.in ca.ii. col.iii.de test.& not. quòd isto casu bene potest omitti citatio in examine testium,non tamen sententia, quia talis citatio est de iure naturali,ut dictum est in iii.ampliatione. Dec.in c.ij.col.iiij.in ii.ampl.

Vigesimoprimò limita, ubi lex uel statutū in aliquo actu contentatur solis argumentis uel inditijs, tunc.n. testes possunt examinari parte non citata. Gemin.in c. pro humani.§.fi.col.pen.de homicid. in vi. post Hostiē. Philip.Franc.in d.c.fi.in ii.colum. Idem tenet Hippoly. in d.l.de unoquoque, colum. xxxiiij.in xxii. casu.& in sing.xxiiii.Soc.in cons.cclxij. colum.vi.& in regul.xlvi. in ix.fall.Maria.in c.quoniam frequenter,colum.viii.ut lit.non contest.& ibi Fel.colum.viii.Appostil.ad Abba.

in d.

in d.cap.ii.colum.iij.de teſtib.& Dec.ibid.in v.colum.in vii.fall.& ſi iſta opinio eſſet uera in crimine hęreſis,idē eſſe in crimine læſe maieſtatis, ut per Dec. citatio loco in v.col.uer.alias limita. Contrarium, Aret. & Fel.in d. c.ii.col.iiii.in v.limi.& quòd in caſu d.c.pro humani,nō poſſunt recipi teſtes parte non citata,tenet Gram.in xi. uot. col.pen.

Vigeſimoſecundò limita, quando pars dediſſet licentiam iudici, ut etiam eo abſente reciperet examen teſtium,quia tunc etiam non citata parte poterunt teſtes examinari. Bal.in l.ſi quando,col.ii.C. de teſt.Hippo.in d.l.de unoquoque,col.xxxiiij.in xxiij.caſu Felin.in d.c. ii.col.v.in viij.limit. Appoſtil.ad Abb.ibid. colum. iij.& idem eſt ubi pars dediſſet licentiam iudici procedendi ad omnes & ſingulos actus,etiam ad ſententiam incluſiue ipſo non citato,quia tunc poſſet cauſa expediri, etiā ſine alia partis citatione. Bald.in l.ut perfectius, colum. fi.C.de annali except. Bart.in l.his qui reus,in v.colum. ff.de publ.iudic.& Bal.in l.iiii.C.de accuſ.in l.geſta, col. ii.C.de re iud.& idem tenet Petr.de Bellapert.in l.ſtatu liberum.ff.de ſtat.lib.& iſtam limitationē ponit Hippo. in d.l.de unoquoque,in xxxvii.colum.in xxx.caſu , & xxxi.ubi ſubdit, quòd iſta practica non placet ſibi in criminalibus.uide Nicol.in lii.concor. in xxxix. fallē.Maria.in tract.citat.colum.liij.in vi.caſu idem tenet Ange. Aret.in tract.Malef.in uer. qui iudex fecit ſibi dari licētiam.Bal.in l.diem proferre.§.ſi quis litigatorum. ff. de arbit.Ang.Aret.in d.tract.malefi.in uerbo, Qui iudex commiſit.& Hippoly.in d.l. de unoquoque,colum.xlii. in lii.caſu.

Vigeſimotertio limita, ubi non requiritur cauſæ cognitio,quia tunc procedi poteſt parte non citata.glo.in l.iij.§.ſi cauſa cognita.ff.de bonor.poſſeſſ. Bald.in l.nec quicquam.§.ubi decretum colum.i.ff.de offi.proconſ.& legat.Innoc.in cap.cum olim,de re iud.in cap.præterea. colum.ii.de dilat.& Rom.in conſi.lxi colū.i.Bart.in l.i. col.eo.C.quor.bonor.Hipp.in d.l.de unoquoque, colū.

xxxiiij.in xxiiii. casu. Marian. in colū.lii.in primo casu. Et sic ista regula negatiuè procedit ; & non requiritur causæ cognitio,ergo non est necessaria citatio,non affirmatiuè , quia requiritur causam cognitio, ergo & citatio,& hoc procedit in his quæ parant magnum præiudicium,secus in his quæ modicum uel nullum, maximè , si extraiudicialiter procedatur. Bald.& Docto.in l.sed si hac.§.prætor ait.de in ius uocan. Alexand. in appostil. ad Bart.in d.l.iii.§. si causa cognita.ff. de bonor. possess. Corn.in consi.xlvi.colum.fin.uolu.ii. Soc.in consi.x. & seq.uol.iiii.

Vigesimoquartò limita in bonorum possessione agnoscenda quæ fieri & agnosci potest parte non citata.glo. & ibi Barto.in d.l.iii. §. si causa cognita.& in l.si impubes.§.fi.ff.de Carbon.edic. Bald.in d.l.necquicquam.§. ubi decretum col.i.& in rub.C.qui admitti. col.iii.& in l.fi.in princ.& in l.nam ita diuus,col.pen.ff.de adopt.& in l.i.in ii.iii.iiii.oppos. C.qui admitti.Maria.in tract.citat. Et in agnosc.bonorum possessione contra tabulas hoc tenet Bal.in d.l.i.in iii. quæst.Maria. in tract.citat. col.xli.Hipp.in d.l.de unoquoque.colū.xxxv.in xxviii. casu gl.in l.fi.§. sed cum antiquitas. C.de curat.furiosi. Marian.in tract.citat.col.lii.in iiii.casu. Istam limit.tenet Imol.in l.filio preterito,col.xxiiii.in fin.ff. de iniust. rupt.& irrit.test.Paul.de Castr.in l.fi. column. iii.in fin. C.de edict.diu.Adr.toll.Bal.in l.ea quæ,col.fi.C.quom. & quan.iud.

Vigesimoquintò limita,quando testis uellet declarare dictum suum obscurum , quia talis declaratio fieri potest parte nō citata ut dictum est in xli. ampliatione.

Vigesimosextò limita, quando quis petit se immitti in possessionem rei quæ a nemine possidetur ; cum tūc nō sit qui citari possit,ita declarat Bar.in d.l.fi.in vi.col. & ibi Bal.col.x. Ang.circa fi.Salic.col.iiii.Paul.de Castr. col.iii.& seq.Alex.col.v.Ias.colum.vi.Dec.col.xi.Corn. col.v.Maria.in tract.citat.col.lii.in iiii.casu.Hipp. in d. l.de unoquoque.col.xxxvi.in xxviii.casu Maria.in dicto

tract.

tract.col.xli.in xxiiii.casu.& propterea dicitur, ꝙ quando non est aduersarius, non requiritur citatio. Bal.in l.fi. colum.ii.versi.Sed pone altera pars.C.de re iud.in l.ii.in vi.quæstio.C.de testam.Hipp.in d.l.de vnoquoque.col. xlv.in lvi.casu Nicel. in lii.concor.glo.in xcii.fall.

Vigesimo septimò limita in his, quæ sunt præambula ad citationem, ut est impetratio ueniæ petita a iudice, ab eo qui alterum in ius sine uenia in iudicium uocare non potest. Bal.in d.l.ea quę, col.fi.C.quom.& quã.iud. Oldrad.in consi.cxx.in fi.Maria.in d. tract. citat.col.lii. in v.casu.Hipp.in d.l.de unoquoque col.xxxvi.in xxix. casu.idem tenet Bal.in l.sed si hac.§.prætor. ff. de in ius uocand.ubi Alex.in fi.Ioan.And.in addit.Spec.in tit.de iure iur.super rub.in fi.Dec.in l.uenia, in fi.primæ colũ. C.de in ius uocan.Aret.in consi.cxvii.Roma.in l.quan uis, col.ii.ff.eo.tit.Corn.in consi.xlvi col.fi.uol.ii.Nicel. in lii.concord.gl.in lxvii.fal.

Vigesimooctauò limita in bonorum possessione gratia litis agnoscendæ, quam petit filius emancipatus, ut possit patris testamentum per querelam expugnare, quia tunc non tenetur citare partem.Oldrad. in consil. cxxviii.Maria.in d.tract.citat.col.lii. in v. casu Hipp.in d.l.de unoquoque col.xxxvi.in xxix.casu.

Vigesimononò limita, stante partium conuentione, qua stãte, necessaria nõ est citatio. Spe.in tit.de citat. §. Viso, uer.Sed pone. Bal.in l.diem proferre.§.si quis litigatorum, per illum tex.ff.de arbitr.in fi.Rom.in consil. cxlii.Hipp.in d.l.de unoquoque, col.xxxix.in xxxi.casu Nicel.in lii.concor.gl.in xxxix.fal.

Trigesimò limita, ubi ex consuetudine uel statuto in aliquo actu non esset necessaria citatio, de quo dic, ut dictum est in xlix.ampliatione.

Trigesimoprimò limita, ubi inchoari potest ab exequutione, ut est in nuntiatione operis noui, quia tũc nõ requiritur citatio. Bal.in l.de pupillo.§. meminisse.ff.de oper.nou.nunt.& in l.necquicquã.§.ubi decret.col.iii.ff. de offi.proc.Maria.in tract.citat.colum. liii.Nicel.in lii.

concord.

concord.in xciiij.fal.& cxii.Hippo.col.xxxviii.in d.l.de unoquoque,in xxxiii.casu.ubi dubitat de ista limitatione. Contrarium in ista limitatione uidetur tenere Bal. in l.prædia,in fi. C. de fideicom.

Trigesimosecundò limita,ubi ius uel statutum exigit iustificationem actus antea gesti,quia cum actus debeat postea iustificari,non est necessaria in actu conficiendo citatio,& per hoc inferunt,quòd stante statuto,quòd captura debitoris debeat iustificari infra triduum,non debet capturam de necessitate præcedere citatio.Maria.in d.tracta.citat.col.liii.in ix.casu.Hipp.in d.l.de unoquoque col.xxxix.in xxxiiij.limit.Nicel.in lii.concord.glo.xcv.fall.Et propterea infertur,quòd ubi potest inchoari a præcepto habente causam iustificatiuam,nulla requiritur citatio,cum resoluatur in simplicem citationē parte comparente.glo.in d.l.de pupillo.§.meminisse.& ibi Ang.Imol.& Rom.bona glo.in c.ex parte, el i.in glo.fi. de uerb.signifi.Bald.in l.actionem,in ii. col.de transact. & ibi Salic.col.ii.Paul.de Cast.in d.§.meminisse.Bart,in l.i.C.de exequutio.rei iud.in l.ii.col. ii.C. de epis.aud. in l.ea quidem,circa fin.C.si manc.ita fuer.alie. & in l.i. §.i.in fi.ff.de iure deliber.Bal. in rub. C. comminat.uel epist.colum.ii.Salic.in l.i.eod.titu. Bald.in l. ad peremptorium.ff.de iudic.Imol.in l.cum ab initio. in fi.primæ col.ff.quemad.test.aper.Alexand.in d.§.meminisse, col. i.cum seq.& ibi Ias.colum.pen.Ang.in l.nonnunquam. ff.de iud.Maria.in d.tract. citat. colum.cxliii.Iaso.in d. §.ubi decretum,colum.ii.in fin.& seq.Barto. in l.defendente.ff.de auth.tut.Lanfr.in c.quoniam contra,in iiij. char.colum.ii.de probat.Maria.in d.tract.col.lx.in xxii. casu.Et isti Docto.uidentur admittere tale præceptum cum tali clausula in omni materia. Sed Bal.uidetur tenere contrarium in d.l. necquicquam . §. ubi decretum colum.iij.& Roman.in d.§.meminisse,ubi allegat Ioan. Andr.ita tenere in quadam addit.ad Specu. in titul. de aduocato.quæ communiter non habetur , & ipse ibi limitat,quòd a tali præcepto non potest inchoari, nisi in

casu

caſu in quo ſi pars eſſet præſens,etiã in uita ad hoc con pelli poſſet,& Ang.Aret.in §.curare,col. pen.inſtitu.de actio tenet cõtra communem. uide Nicel.in lij.concor. in fall.cxii.

Trigeſimotertiò limita in alienatione iuris ſui, quia in ea non requiritur citatio poſſeſſoris.ita tenet Hippo. in d.l.de unoquoque,colum.xxxvii. in xxxv. caſu.Maria.in tract.citat colum.liij.in xi.caſu.Nicel.in xcvii.fal. lij.concor.glo.

Trigeſimoquartò limita in aliquali cauſę cognitione,quæ pręmittitur,quando Monachus uult ſuum Abbatem accuſare,quia in ea non requiritur partis præſentiam uel citatio.Innocen.in capitu.ex parte,de accuſat. & ibi Ioan.Andr.& Abba.circa fin. Hippoly. in dicta l. de unoquoque,colum.xxxvij.in xxxvi. caſu. Maria. in d.tract.citat.in liij.col.in xii.caſu Nicel.in 50. concord. glo.lxv.fall.

Trigeſimoquintò limita in exequutione pœnæ ipſo iure a lege impoſitæ , quia talis exequutio fieri poteſt parte non citata.Abb.antiq.in c.reprehenſibilis, de appellat.& ibi Moder.Abb.col.i.ubi etiam Philip. Fran.colum.i.& ſeq.& ibi Dec.colũ. i. qui declarat qualiter hoc debet intelligi.Maria.in dict.tract.citat.col.liiij. in xiiij. caſu.Card.in c.extirpandæ.§.quia uerò,col.fi.uer.& ultimò dic.de preben.Hipp.in l.i.col.xxx.C.de rapt.uirg. Nicel.in lij.concor.in lxxxiij.fal.

Trigeſimoſextò limita in declaratione quam facit iudex contra monitum, & iuſſum reſpondere poſitionibus,qui fuit contumax in reſpondendo,ut habeatur pro confeſſo.nam in tali declaratione non requiritur citatio.Ioan. de Imol.in l.ſi finita.§.ſi plures.ff.de damn.infect.colum.vii Specu.in titu.de poſit.§.nono, in ii.colũ. Philip.Franc.in c.ii.colum.iii.de confeſſ. in vi.Hippo.in d.l.de unoquoque,colum.xxxviij. in xxxviij.caſu Maria.in dict.tract. citat. colum.lv.in xv.caſu.Nicel.in 50. conc.glo.in xi.fall.& fallen.xcix.Declara, ut per Cæpo. in conſi.ciu.xxxij.colum.v.Calcan.in conſ. xvi. col.iiij.

Et utrum

Et utrum contumax sit citandus & quando, uide Maria.in consi.100.col.viii.

Trigesimoseptimo limita in admissione articulorum quando iudex examinauit, an capitula essent pertinentia uel impertinentia, quia talis admissio fieri poterit parte non citata. Rot.in nou.decis.xciii. Abb.in c.ii.colu. v. Hippol.in d. l. de unoquoque colum. xxxix.in xxxix. casu. Marian.in d.tract.citatio. colum.lvi. in xxiii. casu. Contrarium Aegid.quem referunt Domini. in d.decis. xciii.& sequitur Ant.de But. in d.c.secundo de test.ubi etiam Aret.colum.vi. Fel.col.pen.& Phil. Fran.in c.pręsentiam.§.Testes,col.i.in fi.de test.in vi. Ias. in l.si opus in fi.ff.de ope.nou.nunt. Aret.in c.In noie.col.vi.& seq. de testib.& in c.per tuas,col.v.eo.titu. Nicel.in lii.concord.glo.in fall.ci.

Trigesimooctauo limita in relatione nuntij in qua pars nec debet esse præsens,nec citata de necessitate, ut declarat Bart.in l.Theopompus.ff.de dot. præleg. Bald. in l.in minorum,circa fi.C.quib.cau.in int.rest.non est necess. Maria.in d.tract.citat.col.lvii.in xxviii. casu. Hippo.in d.l.de unoquoque,col.xxxix.in xli.casu. Nicel. in lii.concord.glo.in fal.cxix.

Trigesimonono limita,ubi a lege uel iudice fuit statutus terminus parti ad aliquid producendum,nam,quo ad satisfaciendum termino, satis est factum esse productionem,quamuis pars non sit citata. Bal.in l.si ea in ult. colum. C.qui accus.non pos. in fi.& in l.si quando.C.de testi.in fi.& in l.i.§.fin.circa med.ff.de fer. Ang. in l.omnium.C.de test. Iaso.in l.i.C.quando libel.par.dar. Maria.in d.tract.citat.col.lviii.in xxxi.casu, & Hippol.in d. l.de unoquoque col.xxxix.in xlii.casu. Idem tenet Bar. in l.naturaliter.ff.de usucap. Rom.in l.i.in prin.ff.de arbitr. Nicel.in lii.concord.glo.in fall.ciiii. Sed aduertendum est quia isti Docto uidentur promiscuę loqui tam in casu ciuili,quam criminali. Sed tamen in ciuili Doctores * communiter conueniunt, ꝙ nō interrumpatur pręscriptio,nisi per citationem.glo.in auth.de exhiben.

reis

teis in prin.quã ibi not.& ualde commendat Ange.& in Fel.in c.illud, in fi.in ult.cõclusione de præscrip.Balb.in tract.præscrip.in vi.part.in iiii.q.principali,& iii. quæst. princ.& in uer.Quæro igitur primò alias in vi.parte colum xxiiii.& seq.& propterea accuratè Bar. in l. mariti. §.quinquennium.ff.de adulter.loquitur in causa criminali,& idem Bart.in l.naturaliter,in fi.ff.de usucap. Sed contrarium in causa criminali tenet Bal.in l.fi.in fi.prin. ff.de eo per quem fact. erit,per eundem in l. i. in fin.C. quan.libel.princ.dat.Rom.in l.i.ff.de arbitr.& istud fuit de mente glo.in l.ii.§. fi.ff.si quis in ius uocat.non ierit, in gl.in fi.quæ intellexit l.miles.§.sexaginta.ff.de adult. in casu quando citatio interuenerat, & istud clarè tenet Ang.in l.i.in repet.colum.primæ in fin. & sequen.C.de iudic.& in l.i.ff.de in ius uocand. & in l. denuntiasse. ff. de adult.in l.si quis postea.ff.de iudic.Bald. in l.final. §. illud.in princ.C.de temp.appell.in l.i.in princ.C.de lit. contest.in d.auth.habita, colum.fina .C. ne fil.pro patr. Ang.in l.libertus.ff.de in ius uocan.in auth.de iudic.§. Appellatio,& istam limitationem reprehendit Felin.in c.illud,col.vi.de præscrip.Claud.in d.l.naturaliter,in fi. ff.de usucap.Bal.in tract.prescrip. in iii.parte vi. partis prin.in uer.Quæro igitur primo,col. v.alias in vi.parte princ.col.xxviii.

Quadragesimò limita,quando proceditur cõtra unũ criminaliter & ad fisci utilitatem, quia, licèt effectus illius iudicij etiam in altero non citato dirigi posſit, nec propterea impeditur exequutio,quia ille non sit citatus glo.in l.in cognitione.ff.ad Syl.ubi Bart.circa fi. & Ang. Bart.in dispu.inci.Perusinæ ciuitatis,in resolu.& in l.cũ filius familias.ff.de uerb.oblig.ubi & Imol.col. pe. Ant. de Butr.in c.i.col.pe.de re iud.Bald.in l.i.col.fi.C.ne fil. pro patr.in l.final.§.necesſitatem, columna.iiii. de bon. quę liber.Hippoly.in d.l.de unoquoque,columm. xl. in xlv.casu.& idem Hipp.in sing.ccxii.idem tenet Sali.in dicta l.filiusfamilias, & in i.colum. C. ne fili.pro patr. Rom.in l.si filio,la ii.ff.solut.matrimo.Angel.Alexand.

in d.

in d.l.cum filius familias,in ij. colum.ff.de uerb.oblig.& ibi Ias.col.v.& seq.ubi Soc.col.v.& seq.Ias. in consil.cxi. col.fi.uolu.ii.licet contrarium uelit Bal.in l.ij.colum.iiii. C.de eden.in l.filius,colum.final.ff.de is qui sunt sui uel alien.iur.

Quadragesimoprimò limita in insinuatione donationis, quæ fieri potest parte non citata, sola uoluntate donatoris.Bartol.in l.in hac. C. de donat.& in l.Modestinus.ff.de donatio.Paul.de Cast.in l.testamenta omnia, colum.i.C.de testamen.Iaso.in l.i.in fin.C.quand.libel. princ.dat.Hippol.in d.l.de unoquoque,colum.xli.& in xlvi. casu. & Marian.in d. tract. colum. liiij. in xiiij. casu. Idem tenet Bald.in authen.si quis in aliquo,colum. ii.in princ.C.de eden.Corn.in consi.lxxi. uol.ii.col.i.Soci.in cons.lxxx.in fi.Aret.in cons.cxxij.colum.ij. & licet Paul.in d.l.testamenta, teneat idem esse in insinuatione instrumenti,tamen contrarium tenet in hoc Maria. in d.tract.citat.colum.xvi.& xl.in xvij.casu, & contrarium etiam in i.casu tenet Ang.in consi. clxxix. colum. fi.Corn.in consi.ccxxi.colum.fi.uol.i.& Are.in c.Alber. colum.viij.& seq. de test. Corn.in d. consi. lxxi.uolu.ii. dum tenet,non posset insinuationem fieri non consentiente donatore uel eius heredibus,& Bald.in l.illud.C. de sacros.eccl.tenet ,quòd in donatione requiratur præsentia donantis & donatarij,licèt non citatio. Aretin.in consi.cxxij.col.ij.

Quadragesimosecundò limita,quando alicui est commissa causa decidenda secundum suam conscientiam, quia tunc non tenetur partem citare. Bald.in.l.certum, colum.ii.C.unde lega. Iaso. in l. necquicquam,in §. ubi decretum,col.vij.& xiij.limit.ff.de offic. procons.& leg. Rom.in rub.de arbitr.col.ii.Calcan.in consi. lxxxv.col. fi.Soc.in cons.cx.col.pen.uol.xl.Hipp.in d.l.de unoquoque,col.xli.in xlvii.casu.Alex.in d.l.de unoquoque.col. fi.Mant.consi.xxxviij.col.fi.

Contrarium Alex.in consi.xlv.Rom. in d.l.certum, in fi.unde legi.& ibi Iaso.colum.vi.& sequē.& Ias.in l.si

quis

quis arbitratu,col.xij.de uerb.oblig.Georg.Natta in cle mē.ſæpe.§.non ſic,col.xiiii.de uerb.ſig.Petr. de Anch.in conſ.ccclxxxiii.Alex.in conſi.ccxviii.uol.ii.colū.i.& ſeq. Nicel.in lii.concor.in xiiii.fall.& fall.lxx.Beltr.in conſi. clxxv.col.iii.uol.i.

Quadrageſimotertiò limita,quando ageretur de gra uisſimo crimine,quia ſuper eo poſſunt teſtes recipi lite non côteſtata, & parte non citata.Hoſt.quem refert & ſequitur Gemin.in c.i.§.fi.col.iii.de homic.in vi.Abb.in c.cum non ab homine,col.pen.de iud.Hip.in d.l.de uno quoque,col.xlii.in 50.caſu.

Quadrageſimoquartò limita in caſu in cap. fin.quod met.cau.& l.ſi quādo.C.unde ui. quia talis ſic ſpoliatus poteſt res amiſſas probare per iuramentum ſuum nulla pręcedente partis citatione.Imol.in c.fi.colum.fi.de his quę vi metuſue cau.Rot.in nou.deciſ.ccxcix.Fel.in c.cū olim,col. vii.de re iud.Alexā.in conſi.cxxx.uolu.ii.Iaſo. in d.l.ſi quando,col.iii.in fi.Hipp. in rubr.de probat. in xxx.colum.uerſi.& ſcias quòd uiolentus.Nicel.in concor.lii.in cvii.fallē.Iaſ.in repet.l.admonendi,col.fi.ff.de iureiur.& in lect.col.vi.Hipp.in d.l. de unoquoque col. xliii.in liii.caſu.Milis in uerbo citari non oportet uiolē tum.Hipp.in d.rub.de probat.col.xlv. Nicel.in lii.concor.gl.in fal.cvii.

Quadrageſimoquintò limita, quando dominus rem per caducitatē ad eum deuolutam alteri locat,quia non requiritur partis citatio.Rom.in conſi.ccxii.col.i.Alex. in conſi.cxxx.uol.i.Bal.in c.quæ in eccleſiarum, col.vi. de conſt.Iaſ.in i.ii.col.vi. C.de iure emphy.Hipp.in d.l. de unoquoque col.xliiii.in liiii.caſu.

Quadrageſimoſextò limita quādo clericus eſt captus a iudice ſæculari.nā ſi uult oſtendere ſe clericum, poteſt hoc facere ſine ulla partis citatione. Bald.in l. ſi qua per calumniam in ii.col.in uerſi. Sed pone.C.de epiſ.& cleri.Hippoly.in dicta l.de unoquoque, columna. xliiii.in lv.caſu.

Quadrageſimoſeptimò limita,quando iudex abſol-

uit

accuſat.Bart.in l.ad peremptorium. ff. de iudic. ubi Bal. Fel.in c.cauſam quæ col.iii.de reſcrip.& in c. inquiſitionis.col.viii.& in c.ad petitionem,de accuſat. Oldendo r. in libel.iur. & æquit. fol.cccl. & ſi dictum fuerit in citatione alias etc. ut ſupra dictum fuit, quòd tunc poterit ad ulteriora procedi eo non citato.Soc.in conſ.100.uol. 4.Nicel.in lii.concor.gl.in x.fall.Idem ſi dictum ſit compareat ad reſpondendum & ſe defendēdum. Fel.in c.parochianos, col.i.de ſent.excom.

Quinquageſimò limita in condemnatione expenſarum contra contumacem, uel alias citatum ad ſententiam definitiuā, in qua nō requiritur partis citatio. Bal. in l.ſancimus,in x.quæſtione. C.de iud.& ibi Cyn.quæſtio.xiij.Bald. in margarita in uerbo Citatio, in vi.colum.in uerſi.citatio ſpecialis.Anto.de Butr. in c.ueſtra, in i.colum.in uerſi.Nunquid autem notorias.de cohab. cleric.& mulier.& per Hippol. in d.l.de unoquoque.colum.xlv.& ſeq.in lx.caſu.Marian.in tract.citat.in lvi.colum.Innoc.in c.calumniam,in princ.de pœn.& in capitul.querelam in fi.de procur. Milis in uerbo Citatio nō requiritur.Bart.in l.iii.§.ſi ad diem. ff.de re milit.Imol. in l.ſi finita.§.ſi plures,colum.vii.uer.ultimò.ff.de oper. nou.nunt.& in l.quidam conſulebant, in fi. ff.de re iud. Salic.idem tenet in d.l.ſancimus,in viij.quæſtio.Alber. de Roſat.in l.i.§.fi.ff.ſi quis iuſdic.non obtemp.glo.expreſſa in c.conſtitutus, in uerbo taxationem, de procuratorib.Ioan.And.in ca.finem litibus,colum. iii.de dol. & contum.Imol.in cap.i. colum.iiij.de iud. & iſta eſt * communis opinio, ut per Iaſo.qui eam ſequitur in dic. l.ſancimus.colum.iiij.Bald.idem tenet in cap. cum dilecti,colum.iii.de dol.& contum. Idem tenet Anto.de But.& ibi Abb.colum.v.& ſequitur Dec.in cap.i.col.ſi. de iud.Alexā.in appoſtil.ad Bart.in l.iii.§.ſi ad diem.ff. de re milit.Contrarium ſumitur ex dictis Bart.in l.non ignorat.C.de fruct.& lit.expen. & ſequitur Abb. in c.i. col.xii.de iudic.& ibi Anto.de Butr .qui expreſsè tenet contra iſtam limitationem.

Quinquagesimo primò limita in interloquutoria, q̄ ferri potest parte non citata. Innoc.in c.auditis,de procurat.in princ.& ibi Ioan.And.colum.i.Innoc.in c.querelam,in fi.eod.tit.glo.in d.l.necquidquam.§.ubi decretum.glo.i.in l.sed etsi interpellatur.ff.de arbit.in §.i.gl. in uerbo postulare.in l.recusare,in princ.ff.ad treb.Rot. in nou.decis.xcv.Anto.de Butr.in c.sæpe,colum.iiii. de appel.Specu.in titu.de dilat.§. nunc uidemus, colum.i. uer.Sed pone.Cassan.in consi.fol.lxixcolum. iiii. Ange. in l.ea que.C.quom.& quand.iud. Milis in uerbo Citatio non requiritur ad interloquutoriam ferendam.Cardina.in consi.xlv.ubi tenet, quòd sufficit intimatio.Fel. in c.per uestras,col.ii.de sent.excom.

Contrarium, quòd nō ualeat interloquutoria parte non citata,sentit Specu.in tit.de sent.§.iuxta.col.ix.uersi.Quid de interloquutoria.Soc. in consi. xcvi. colū.iiii. & seq.Ioan.And.in addit.ad Specu.in d.§.Nunc uideamus.colum.i.uer.Sed pone.Aret.in c. licet causam colū. xiiii.de probat.Philip.Franc.in cap. cum cessante,col.ix. de appel.Hostien.in cap.i.de concess.præben.in vi.Et in decreto iudicis hoc tenet Bouer.in uerbo Decretum in sing.ii.Vnde Doctor. distinguunt, aut interloquutoria est grauis & admodum prȩiudicialis, & tunc requiritur citatio. Aut est talis, quæ modicum aut nullum infert parti præiudicium, & tunc non requiritur citatio partis ita declarat Ant.de Butr. & post eum Abb. in c.auditis, colum.i.in fi.de procurat. & Imol.colum. i.in fi.Bart.in l.necquicquam.§.ubi decretum.ff.de off.procons.& leg. Hipp.in d.l.de unoquoque,col.ii.& seq. Iaso.in d.§.ubi decretum,colum.iiii.ubi Bart.colum.i.& idem Barto.in l.si opus.ff.de oper.nou.nunt.& ibi Imol.Bart.in l.quod iussit.ff.de re iud.Din.Ray.Cyn.Oldr.Imol.& Paul.de Castr.in l.recusare.in princ.ff.ad trebel. Ang.in d.l. de unoquoque, in princ.ubi etiam Paul.Alex.in l.si opus. ff.de oper.nou.nunt.ubi etiam Ias.Lanfran.in d.c.quoniam contra,in §.de appel.& interlo.in iiii.& ix.colum. Soc.in consi.xcvi.colum.iiii.& seq.Aret. in cap.in nomi

ne

ne colum.vi.de test.& in consi.lxxiii.colum. iii. & istud sentit Bald.in l. i. in colū.fi.C.de senten.ex pericu.recip. Imol.& Domin.in c.i.§.ex parte,de concess. præben.in vi. Maria.in tract.citat.in lx.colum.in xxii.casu.Corne. in consi.xlvi.col.fi.uolu.ii.& in consi. cccxxxiij. colū.iii. uolu.iiii.Soc.in consi.x.colum.fi.uolu.eo.& in consi.lvi. colum.ii.uolu.iiii.Alexā.in consi.100. colum. ii.uolu.v. Fel.in c.Ecclesia S.Mariæ,colum.xii.de const.Calcan.in consi.xvi.col.v.Felin.in ca. causam quæ,colum.iii.de rescrip.Nicel.in lii. concor. gloss. in i. fall.& fall.xxiii.Dec. in c.ii.colum.pen.in fi.& seq.de test.Staph.de lit.gra. & iust.char.clxxiii.Feli.in d.ca.ii. col.x.Oldendor.in libel. iur.& æquit.fol.ccxxi.colum.iii.Aymo consi.cxxix.col. iii.Ruin.consi. xxix.colum.iii. uolu.v.& quasi in idem recidit illud quod ponit Roman . Concordando opiniones est dicendum,quòd si interloquutoria exigat causæ cognitionem requiritur citatio, aut non exigit causæ cognitionem, & non requiritur, ita Roman. in rub.de arbitr.in ix.char.in d.l.si opus ff.de nou.oper.nunt.&in consi.lxxii.Imol.in l.quod iussit, de re iud.Bart.in l.diē pro ferri.ff.de arbitr.Idem tenet Bald.in d.§.vbi decretum,colum.iiii.& in l.tres denuntiationes.colum.fi. C. quomod.& quan.iud.Ruin.consi.lxix.col.iii. uolu.v.eodem tamen casu quo interloquutoria potest ferri parte non citata, similiter parte non citata potest reuocari. Nicell.in lii.concor.glo.in lvi.fall.fall. lxvi.ubi an in reuocatione primi & secundi decreti requiratur partis citatio.Et econtra interloquutoria quæ non potest ferri parte non citata, non potest etiam parte non citata reuocari.Gram.consi.ciu.lxxviii.col.ii.

Quinquagesimosecundò limita parte præsente,quia illa presente non requiritur alia citatio.Angel.in d.l.de unoquoque,circa med.& ibi Imol.circa fi.Alexand.colum.i.& Specu.in titu. de liber.concept. §.sequitur, in uersi.ita uult quidam.& Ioan.And.ibi in addi.& in c.fi. in nouel.de electio.in vi.Iacob.Butr.in authē.si omnes. C.si ut ab hæred.se abst.& ibi Bart.Bal.Angel. & Salic.

Bart.in l.prolata,in ii.colum.C.de senten.Bal.in l.si ac-
cusatoribus.C.de accusat.colum.ii.in l. consentaneum,
in fi.C.quom.& quand.iud.in l.ii.colum.i.in fi.eo.tit.in
auth.offeratur,in ij.col.in fi.C.de lit.contest.Bald.in l.
i.ff.de in ius uocan.Archid.in c.proposuisti,in ii.colum.
lxxxi.dist.Bal.in l.ii.in fi.princ.ff.de pact.in ca.plerunq;
in i.colum.in fi.de rescrip.in l.ii.§.nam & diuus.ff.de iu
dic.Bald.in additionib.Spec.in titu.de reo. in l.i.colum.
i.ff.de feri.& in margarita in uerbo Citatio, uer.citan-
dus non est.Milis in uerbo Citari non oportet illum,&
in uer.seq.Dec.in consi.Dcxviij.Anto.de Butr,in c.i.de
iudic.Abb.in c.tenor,in ult.colum.de re iud.Ias.latissi-
mè in l.i.in prin.ff.de in ius uocan.ubi Dec.colum.i.Hip
poly.in d.l.de unoquoque,colum.iiij.& seq. Iaso.in d.l.
necquicquam.§.ubi decretum,colum.v.Philip.Franc.in
c.cum parati,colum.i.de appell.Ias.in consi.clxix.col.fi.
uolu.ii.Marian.in tract.citat. colum.xxii.Card.in consi.
xlv.Bal.in c.i.in iij.colum.in xii.quęst in fi.de mil.uasal.
qui contum.est Alexand.in rub.C.de in ius uocan.in fi.
Rot.in nou.decis.decisio.x.in fi.& decis. ccclxxii.Fel. in
c.ii.colum.v.in viij.limit.de testib.Dec.in cap.i.col.pen.
eo.tit.Barbat.in l.sciendum,colum.lviii.ff.de uerb.obli.
Aret.in consi.xiii.in antep.colum.Georg.Nat. in clem.
sæpe,§.& quia,in glo.in uerbo peremptorium col.ii. de
uerb.sig.Alex.in consi.cxxiij.colũ. i.in fi.uolum.ii.Bar-
bat.in c.cum pro causa,col.ii.de offi.deleg.Imol.in con-
si.cxii.col.ii.Fel.in c.cum oporteat,colum.i.in fi.de accu
sat.Philip.Franc.in c.cum parati.col.ix.de appel. Card.
in consi.xlv. Barbat.in consi.xc.col.i.uolum. 4.& in con
si.li.colum.xxi.uolu.i.Calcan.in consi.xvi.colum.ii.Fe-
li.qui declarat in c.i.col.pen.de iud.Nicel.in lii.concord.
gloss.in vi.fall. Oldendorp.in libel.iur.& ęquit.fol.cccl.
Aymo consi.iiii.col.fi.Contrarium,Bartol. in d.l.i ff.de
in ius uocan. in l.furioso,in fi.ff.de re iud.Archi.in c.uo
catio.v.q.ii.post glo. ibi Bal.in l.cum fratrem,in fi.C.de
his quib.ut indig.Paul. de Cast. & Fulg.in d.l.i.Bald.in
l.nam ita diuus.ff.de adopt.Ang.Aretin.in §.stipulatio,
col.

col.ii.Insti.de uerb. oblig.Ioan.de Ana.in d.c.cum oporteat, de accusat. & dicit hoc * communiter teneri per Docto.Ruin.in consi.cii.col.ii.uolu.v.Prima tamen, ut uides est * magis communis opinio.quam limita & declara, ut per Iaso.in d.l.i.colum.i.& seq.ff. de in ius uocan.& in rub.C.eod.ubi Dec.& Felin.in d.ca. cum oporteat, de accusat.columna.ii. Nicel.in d.concord.lii.gloss. in vi.fallen.

Quinquagesimotertiò limita quòad quale quale præiudicium uel præsumptionem, nam actus factus uel sententia lata contra aliquem alteri & non citato præiudicat quòad quale quale præiudicium, uel qualem qualē præsumptionem, gl.in l.ii.C.de eden.in l.i.in glo.fi.ff.de except.rei iud.in l.si duo, in gloss.in uerb.authoritate.ff. de iure iur.in l.ii.C.quib.res iud.non noc.in ca. cum super, in gl.in uerbo interposita, de re iud.in l.i. C.de fals. Ant.& Abb.in c.causam, de test.Bart. in l.hæreditarias. ff.de crim.expil.hæred.Soc.in consi.ix.col. pen.uolu.iii. Bene uerum est quod si essent mortui testes, tunc facerent semiplenam probationem, ita quod posset deferri iuramentum in supplementum, secundum Bart.in d.l.admonendi & sequitur Ant.& Abb.in c.fi.de iureiur.& in c.quanuis, de iud.Ang.in l.ii.ubi Rimin.& Ias.in l.fi. C. de eden.per Fel.in d.c.causam quæ, col.v.de test.Et licet contrarium uoluerit Aret.in d.c.causam quæ, & consi. clxiiij.incip.Sicut Ioan.in Apocalipsi col.iij. tamen istā opinionem saluat Fel.in d.c.causam, & Ias. in l.si duo.ff. de iureiur.& Soc.in l.ii.C.de eden.qui respondet adductis per Aret.& Alex.in l.sæpe colum.xxxvii.ff.de re iudic.Hipp.in sing.cclxxvi.Ias.in d.l.admonendi, colum. xxiii.& in repet.col.xc. Hip.in d.l.de unoquoq;, col.xx. uide in ampl.lxxviii.

Quinquagesimoquartò limita, quando fieret inhibitio à principe uel monitione stat uta uel constitutiones contra ius diuinum exequutioni demandentur uel seruentur, quia talia præcepta fieri poterunt, etiam parte non citata. Archid.in c.quæ Lotharius.ii.q.i. Bal.sequi-

tur & refert in l.presbyteri.colum.pe.C.de epiſ. & cler. Rom.in ſing.Dclxxxix.& in l.ſi finita.§. Iulianus.ff. de damn.infect.Milis.in uer.Citatio non requiritur ad ſententiam quæ fertur.Felin.in cap.Eccleſia S.Mariæ, col. xxvii.de conſtitu.& colum,xliiii.Nicell. in lii.concord. in xxxvi.fal.

Quinquageſimoquintò limita in relatione quam fecerit agrimenſor vel in relatione quam facit nuntius ſuper citatione facta, quia in ea non requiritur citatio partis.Bar.in l.Theopompus.ff.de dot.præleg.Rom. in cõſ. lxi.Maria.in tract. citat. in xlviii.colum. in iiii.arg. & in lvii.col.in xxix.caſu.Iaſ.in conſi.cc. colũ.pen.vol.ii.vide ſuprà in xlii.ampliatione.Nicel. in cõcor.lii.gl.in lxviii. fall.& fall.cix.Fel.in c. quia iudicante, col.i.de præſcrip. Item in relatione calculatoris. Oldendor. in libel. iur. & æquit.fol.cccli.

Quinquageſimoſextò limita in teſte,qui declarat dictum ſuum,quia talem declarationem facere poteſt parte non citata,ut uidere poteſt ſupra in xli.ampliatione.

Quinquageſimoſeptimò limita in taxatione expẽſarum in qua non requiritur partis citatio.Bald.in margarita in uerbo Citatio,colum.vi. in uer. citatio ſpecialis. Rot.in nou.deciſi. ccclv. Iaſ.in d.l.necquicquam,§. ubi decretum.colum.viii.in xvij.limit.Calcan.in conſ.xvi. col.vi.Guid.Papæ in ſing.lxxxii.uide Nicel. qui declarat in lij.concor.glo.in xvii.fall.Oldendorp.in libel.iur. & æquit.fol.ccclxii.Contrarium,Bal in l.terminato.colum.ii.ubi diſtinguit de fructibus & litis expenſis.Dec. in c.paſtoralis.§.uerum,colum.fin.de appellat. uide ſupra in lxxxix.ampliatione.Rot.in nou.deciſ.ccccvii.Staphi.de lit.grat.& iuſt.

Quinquageſimooctauò limita in ſententia ferenda contra illum qui captus uel arreſtatus aufugit, ita ponit Ioan.And.in addit.Specu.in titu.de preſump.§.ſpecies in addit.magna in fi.Marian.in tract.citat.col.lv.in xvi. caſu.Oldendorp.ubi ſupra,& Nicel.in lii.concord.gloſ. in xcviii.fal.

Quin-

Quinquagesimononò limita in apostolis dandis, in quibus partis citatio non exigitur. Bal. in l.ea quæ,col.fi. C.quom.& quand.iud.per text.in l.eos.§.apostolos.C. de appellat.& ibi Bal.col.i. in fi.Specu. in titu. de appel. §.sequitur,col.fi.& ibi Salic.col.fi.in d. §. apostolos.Milis in uerbo Citatio non requiritur ad appellatione.Nicel. in lii.concor.in lxxii.fal.

Sexagesimò limita,quando prætor edictum suū aperit,quia hoc omnibus profuit tam citatis,quam non citatis. Bal.in d.l.ea quę,col.fi.per tex.in l.cum unus.ff.de bon.auth.in poss.Nicel.in lii.concor.gl.in fal.cx.

Sexagesimoprimò in appellatione ab interloquutoria, & recedente a iudice a quo.nam contra eum procedi potest ad omnes actus, etiam ad sententiam ipso ulterius non citatio c.ii.de dol.& contum. in vi.ubi Doct. omnes,& Ang.in d.l.& quæ.C.quom. & quand.iud.Nicel,in lii.concord.glo.in xxiiij.fall.Guid. Papę in singu. xxxii.Oldendorp.in libell.iur.& æquit.fol.ccclііi.Fel.in c.fi.col.pen.de accusat. Limita,ut per Trigon. in singul. xiij.Declara,ut per Bart.in l.eius qui,in ii.col. ff. de appel.recip.Alio modo declarat Marian.in tract.citat.col. clxxi.in fi.& seq.Fel. declarat pluribus modis in c.cum causa,col.ii.& seq.de re iud.

Sexagesimosecundò limita,quando citatus dixit, ꝙ nolebat comparere,quia tunc non est citandus ulterius. Bart.in l.ex consensu.§.fi.in fi.ff.de appel. & not. glo. & ibi Philip.Franc.in c.ii.de dol.& contum.in vi. Angel.in d.l.ea quę.glo.in l.fi.ff.de resti.in integ. & ibi Bart.colū. pen.glo.in ca.de illicita.xxiiij.q.iii. & ibi Archid. glos.in l.tres denuntiationes.C.quom.& quan.iud. & ibi Bart. & Bal.colum.i.& Ang.Paul.de Cast.& Salic.Bart.in d.l. si finita.§. Iulianus, colum.ii.Rot.in nou.decis.xlv.& xlix.Angel.in d.l.ea quæ.Bald.in d.Margarita in uerbo Citatio,uer.Citatus si ex per se.Milis in uerbo Citatus si est personaliter.Bartholomę.Cassan.in consi. xli.col. i.Alex.in cons.lxxx.col.ii.uolu.iiii.Et in contumace ponit Calcan.in consi.xvi.colum.iii.Fel.in c.i.colum.v.de

 iud.

iudi.Guid.Papæ in sing.ccxxiij.& in sing. cccxlvii.Alex. in l.Qui Romæ,in princ.ff.de uerb.oblig.in l.i.§.item si ita.col.ii.ff.ad l.falc.& in l.si mora,in fall.v. in iii.colum. Alex.in appostil.ad Bart. in l. tres denuntiationes, ubi dicit istam esse * communem opinionem.Alex.in appostil.ad l.consentaneum,colum.iii.C.quom.& quan.iud. Ioan.de Ripa ubi dicit istam communem in c.i.de iud. Conrad.in repet.l.diffamari,in limitationibus num.lx. C.de ingen.& manum.Innoc in c.ad petitionem, col.fi. de accusat.& in c. in literis, de exceptionib.Spec.in titu. de citatio.§.Viso,uersi.fi.Guiliel.de Cun.in l. fulsimus. §.fin.ff.ex quib.cau.in poss.eat.Guid.de Suzar.in l. Diuus.ff.de in integ.rest.Host.in c.fi.§.i.de dol.& contum. & in Sum.in titu.de contum.§.ii.uersi.Item hęc debet Oldrad.in consi.lxv.Soc.in consi.cxcv. in iii.colũ. in fi. Istam dicit communem Imol.in d.l.ex consensu.§.fin. col.vii.& seq.& istam opinionem tenet Ant.de Butr.& Abb.in d.c.i.de iud.col.xii.Bal.in l.fi.in iii.col.C.qui accus.non poss.Boer.decis.cvi.ubi etiam,ꝙ talis sic respondens non appellat, si recessit.

Contrarium,Ioan.And.in addit.Spec.in tit. de contum.§.i.in additione magna,& in c.uenerabilibus,col.fi. de sent.excom.post quosdam antiquos per eum relatos Ang.in l.peremptorium.ff.de iudic.post Bart.qui disputauit istam quæstionem.Bal.in l.deberi.C.de fideicom. libertat.l.fi.ff.de in integ.rest. in fin. ubi loquitur de eo qui dixit se non uenturum ante citationem. Anton.de Butr.& Imol.ibi colum.xiii.qui ponit in clem. i.de dol. & contum.& in l.si finita.§.si plures.colum.ii.cum.seq. ff.de dam.infect.Maria.in d.tract.citat. col.clxix.ubi notabiliter distinguit cum pluribus sequentibus. & Alex. in l.contumacia.ff.de re iud.& Fel.in d.cap.consuluit,colum.iiij.Dec.col.vi.ubi dicunt istam partem * communẽ.Aret.non se firmat in l.qui Romæ,in princ. colũ.i.ff. de uerb.oblig.Fel.tenet istam partem,ubi etiam illam limitat in d.c.ad petitionem,col.pen.de accusat.Sed licet istæ opiniones iudicentur ad inuicem contrariæ,tamen

Docto.

Docto.unius & alterius partis ita declarant eorum opiniones, quod ferè uideantur uelle eas concordare, & distinguendum est ut per eos. Amplia istam limitationem idē esse in omni notorio contumace, ut per Nicel.in lij.concor.in lix. fall.

Sexagesimotertiò limita, quando asseritur libertatē per fideicommissum deberi grauato alibi existente, absque tamen causa iniusta, nam etiam eo absente & non citato potest declarari libertatem deberi, & ipsum iusta causa abesse, ut est tex.in l. si eam.§.fi.& ibi gl. ff.de fidei com.hæred.per Ang.in d.l.ea quæ.C. quom. & qn. iud.

Sexagesimoquartò limita, quando iudex interponit decretum seu authoritatem, nam pars contra quam interponitur, non citatur.glo.in l.recusari, in uerbo postulari.ff.ad treb.Alber.in d.l.necquicquam.§.ubi decretū, ubi etiam Ias.col.i.Cal.in consi.v.in tit. Qui fil.sint legiti.Bal.in repe.d.l.necquicquā.§. ubi decretum. colū.iiij. Nicel.in lij.concor.gl.in lxxj.fal.Contrarium uerò sentit Bart.Ang.Paul.de Cast.Imol.& Alex.in d.l.recusare, dum intelligunt illum tex.in absente per contumaciam, uel quando decretum nō prȩiudicat, ut ibi per eū. Maria.in d.tract.citat.col.lvii.in xxvii.casu.

Sexagesimoquintò limita in implemētum conditionis casualis, in quo non requiritur partis citatio uel præsentia.Bart.in l.si quis arbitratu, col.ii.ff. de uerb.oblig. & ibi Ias.col.xiiij.per tex.in l.ij.cum gl.ff. de cond.& demonst.Cuma.in consi.vii.in iij.col.

Sexagesimosextò limita, in impetratione priuilegij uel gratiȩ in qua nō requiritur partis citatio. Bal.in l.fi. in fi.col.C.de fruct.& lit.expen.Paul.de Castr.in consi. cccxxxviij.col.ii.uol.i.Ant.de Butr.& Imo.in c.cū dilecta, de cōfir.uti.uel inut.in ult.col.in prin.& Ant.de Butri.in c.ueniēs, col.ii.de fil.p̄sby.Abb.in c.cū olim, col.v. de re iud.ubi Imol.col.xix.& idē Bal.in l.ii.C.de tēp.appel.& in l.nā ita diuus.ff.de adop.col.i.in l.fi.C.quib.res iud.non noc. & Bald. in Margarita in uerbo Citatio, in uersi. Citatio de aliquo. Milis in uerbo Citatio non

requri-

requiritur quando priuilegium uel dispensatio. Curt. in princ.in tract.feud.col.xii. Albert.Brun.in consi.i.colu.x.& Campeg.inter consi. Brun.consi.ii. col.x. & Brun. in consi.x.colum.pen.Franc.Curt.in consi. i. colu.vii.& seq.& in consi.clvii.col.vi. Alexan.in consi. xlv.col.pen. uolu.iiii.Rom.in consi.ccclxix.v. q .Caccialup. in tract. de pen.q.xxiiii.Fel. in c.cæterum. columm.v.de rescrip. etiam si accusato fiat remissio delicti & gratia,ut ibi per Fel.Nicel.in lii.concor.gloss.in lii.fallen.& lxxviii. fallē. Gozad.in consi.ii.colum.ii.& in consi.ix.colum.x.Innocen.in c.Albericus,de testi.in fi.ubi dicit, quòd in publicatione priuilegii uel gratiæ quando fit per eum,qui cócessit a principio,non est pars citanda , quia potest ipse dare gratiam de nouo sine partis citatione.Refert & sequitur Archid.in cap.contra morem. 100.dist.Anto.de Butr.in c.debitores.in ult.col.de iureiur. & in c.ex parte Decani,col.ii.de rescr.Felin.in c.quæ in ecclesiarum , col.xxiiii.de consti. Guid.Papæ in consi. lxv. Calcan.in consi.xvi.col.vi. Nicel.in lii.concor.glo.in iiii.fall.Deci. in c.cum uenissent,colum.ii.de iudic.in princ.Rebuff.in tract.nominat.fol.lxvii.Grat.in consi.lxi.col. pen.uol.i. Ruin.consi.xxxvi.col.ix.uolu.i.Innocē.in cap.nisi cum pridem,ad fi.super gloss.in uerb.indulgeri.de renuntiatio.Abb.in consi.lxxxiij.in fi.col.uolu.i. Rom.in consil. clxix.colum.vij.Fel.in d.c.cum olim.col.v.& col.pen.Soci.in consi.ccli.in xiij.col.Idem Ant.de Butr.& Abb.colu.vi.in c.per uenerabilem, qui filij sint leg. & ibi Card. Flor.ubi tenet, quòd legitimatio potest fieri a principe nemine citato.Alex.in consi.lxxxvij.col.vij. uol.ij.Rebuff.in l.quod iussit,num.82.ff.de re iud.Declara ut per Soc.in consi.cxx.col.fi.uol.iij. & declara ut per Ruin.in consi.xcviij.col.i.& pen.uol.4.

Contrarium,quòd requiritur citatio in impetratione priuilegij uel gratiæ alteri præiudicialis, tenet post Iacob.de Aren.Bald in d.l.nam ita diuus.ff.de adopt.& in rub.de rescri.colum.i. Bartol.in l. adoptio. ff. de adopt. Alexand.in d.l.de unoquoque,col.fi.& in consi.xi.col.ii.

uol.

uel.ij.Dec.in consi.cccxc.colum. fi. Soc.in consi.cclxvi. colum.xxij.Oldrad.in consi.cxxiiij.colum.4.Spec.in ti. de rescript.præsent.§.fi.uer.Item quoad rescripti interpretationem.ubi Ioan.And.in appostil.Barbat.in conf. 43.colum.xvii.uol.i.Paul.de Cast.in d.l.de unoquoque in fi.Ias.in l.Gallus in §.Et quid si tantum. colum.fi.ff. de lib.& posthu.& melius in ii.lect.in d.§.colum.fi. Limita,ut per Zas.in consi.xvi.uolum.i. Limita primam opinionem,ut per Fel.in d.c.cum olim, colum.v.in fin. & sequen.de re iud.Limita,in restrictione uel modificatione concessionis factæ per principem , nam citandus est ille,qui læditur.Maria:Iun.in consi. lxxvii. col.xxij. uide supra in 44.ampliatione.Ruin.consil.ccxxix.colũna 3.uolum.i.& in dispensatione hoc uidetur uelle Marian.Sen.in d.tract.citat. col.lii.in ult. ampliatione.licèt non se firmet.Soc.in consi.clxiiij. colum. pen.in fi.uolu. ii.Ruin.consi.104.colum.vii.uolu.v. Et in dispensatione,quòd non requiratur citatio.Nicell. in lii.concor.gl. in liij.fall.

Sexagesimoseptimò limita in reuocatione eorũ, quæ a iudice de facto & sine citatione partis facta sunt,quia etiam de facto per iudicem reuocari possunt. gloss.in l. i.in prin.glo.in uer.infirmabitur.ff.de fer. & in l.minor, in glo.in uer.Seius.ff.de euict.& ideo citatio non requiritur de necessitate,ut reuocatio ualeat.Maria.in tract. citat.colum.54.in xx.casu.Angel.in l.ea quæ.C. quom. & quan.iud.Angel.& Imol.in d.l.de unoquoque, colũ. pe.Alex.in d.l. si pacto quo pœnam,colum.i.C.de pact. & ibi Ias.col.3.Bald.in l.ii.colum.viij.uer.Quartò quæro.C.de seruit. & aqu.in l. tale pactum. §. qui prouocauit.colum.viij.ff.de pact.Innoc.in c.querelam.colum.ii. circa medium de electio.Bal.in l.fi.colum ij.C.de edict. diui Adr.tollen.Alex.in l.i.§.nuntiatio.ff.de oper.nou. nunt.Calcan.in consi.cxxvi.colum.fi. Nicell. in lii.concor.in xxx.fall.Staph.de lit.grat.& iust.char. cli. Fel. in c.qualiter & quando,col.vii.de accus.& col. seq.Rebuff. in d.l.quod iussit,nume.lx.in i.notab.Petr.de Anch. in

consi:

consi.ccxcij.Rom.in consi.cccxx.colum.fi.Alex.in cõsi. v.col.ii.in fi.uol.ii.Barb.in consl.li.in xxi.col.in uer. Tertio accedat, uol.i.10.And.in addit.Spec.in tit. de sent.§. species, in addit. incip. habeo de præcepto quæstionem. Hipp.in cõsi.xxxviij.nu.14.Beltr. in consi. clxxii. col. fi. uol.i.& in consi.clxxxvii.uol.i.Afflict.super cõst. fo. 75. col.iij.& fol.lxxviij.colũ.i. Rui.consi.ccix.col.i.uolum.i. Gram.consi.ciu.lxxxv.col.i & conf. lxxxvii.col.i.& col. iii.in fi.& seq.& consi.ciu.cxx.& consf.cl.colum.tertia.& seq.colum.fi.

Contrarium Bal.in l.ii.in fi.C.si ob publ. pensi.Dec. in c.ex ratione,col.fi.de appel.Soc.in consi. xxxii.col.fi. char.fi.Floria.in l. lege aquilia, §.deletum.ff.ad l.aquil. Concordia sumitur ex dictis per Alex.in l.si pacto quo pœnam.col.i.C.de pact.Tenendo primam opinionem, quæ * communis est,limita ut per Fel.in c.ii.colũ.ii.de prescrip.Limita ut per Gual.in iii.enunt.Limita,ut per Paris.in consi.cvii.col.ix.uol.iij.

Sexagesimooctauò limita in exequutione literarum apostolicarum,quia talem exequutionem exequutor in literis destinatus facere potest,etiam parte non citata, ut apparet ex notat.per Doct.omnes, quos allegaui in iiii.limit.qui hoc expressè omnes concludunt.sublimita tamen, nisi exequutor exequi uellet in eijciendo uel expellendo aliquem de sua possessione, quia talem electionem uel expulsionem facere non potest parte nõ citata glo.i.& post eã Bar.in l.fi.C. si per uim uel al.mod. & ibi Salic.in prin.Innoc.in c.cum olim,el secundo,in i. col.in fi.de priuileg.Philip.Franc.in c.potuit, colũ.fi.de appellat.Innoc.& Host.quos refert & sequitur Domin. in c.i.uolu.i.in fi.de concess. præben. in vi. & ibi Philip. Franc.col.ii.Oldra. in consi.ccxxvii.colum.i.in fi.& seq. Cald.in consi.iiij.in tit.de dilat.Card.in consi. liiij.& in consi.lxxv.Fel.in c.dudum,col.vii.de præsump. & in d. c.cum olim,col.ix.Card.in consi.cxxxii.col.fi.Sublimita nisi notoriè constaret de iniusta possessione, quia tunc posset etiam nulla præmissa citatione eijci & expelli de

posse-

possessione. Roma. in consi. ccccxcix. col. ii. Fel. in d. c. cũ olim, col. vi. Hipp. in l. de unoquoq;, colum. xxxi. in 26. limit. ff. de re iud. Abb. in capit. quia clerici, in ii. not. de iure patr.

Sexagesimononò limita, quando iudex non pronuntiauit illa die, qua reus fuit citatus, ut reo nõ comparente gratiam facere, nam die sequenti potest pronuntiare sine alia citatione. Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de senten. §. Iuxta. uer. Est etiam nulla si lata est post appellationẽ. Abb. in c. consuluit, col. i. ff. de offi. deleg. Nicell. in lii. concor. in lxxxi. fal. Quod intelligit Angel. in d. l. de unoquoque. Quãdo scilicet primus iudex sententię prolationem in alterum diem expreßè prorogauit, alias secus, quia non facta prorogatione requiritur secundum eum noua citatio, ita tenet etiam Ant. de But. in c. cum dilectus, de dol. & contum. Dec. in c. consuluit, col. iii. & Abb. ibi col. ii. Contrarium, quòd etiam sine expressa prorogatione poßit sequenti die iudex pronuntiare sine alia citatione, tenet Imol. in d. l. de unoquoque, & ibi Alex. col. pe. Bald. in l. & post edictum in prin. ff. de iud. Milis in uerbo Citatio est. Fel. in c. inquisitionis. § ad petitionem, col. viii. de accusat. ubi posteà limitat, uide supra in 24. ampliat. Contra istam limitationem tenet Nicel. in lij. Concor. in xc. fall.

Septuagesimò limita, nam iudex potest dilationes abbreuiare sine alia partis citatione, ita tenet Bald. in cap. i. col. i. in fi. de mil. uasal. qui cont. est Contrarium, Bald. in l. i. col. fi. C. quom. & quan. iud. sequitur Alexã. in d. l. si opus. ff. solu. matr. Barbat. in appost. ad Bald. in l. i. in princ. C. de dilat. & hoc fuit de mente Abb. in cap. cum sit Romana. colum. iiii. de appel. ubi tenet, quòd istæ abbreuiationis nõ possunt fieri causa non cognita, & idẽ Philip. Franc. ibi colum. ii. & Bartol. in l. ii. colum. prima in fin. & sequen. ff. de re iud. Nicel. in lii. concord. gloss. in prima fall.

Septuagesimoprimò limita in decernendo sequestrũ, qñ debitor est suspectus, quia in tali casu nõ requiritur

pars citatio.Bal.in l.si fideiussor.§.satisdatum.ubi etiam Alex.in prin.& Ias.col.ii.ff.qui satisd.cog. Abb. in ca.ii. in fi.de prohib.sequ.poss. & Alexã. in consi.v.alias vi.in cip.Ponderatis his quæ in supradicto themate,colum.fi. uolu.4. Idem quando est timor scandali,ut per Nicel.in lii.concor.in 100.fall.Bene uerum est,ꝙ si non esset talis suspitio, non posset decerni sequestrum parte non citata,ita tenet Ang.Aret.in l.Imperatores.§. fi. uolu.iii. ff.de appel.Card.in cle.i.in xxii.& xxv.q.de seq.poss.& fruct.Alex.in consi.suprallegato col.fi.uol.4.Alex.& Iaso.in d.l.si satisdatum.& idem uoluit Archid.xi.q.i.cap. quia res,col.pe.Ioan.And.in regula locupletari, in pen. col.de reg.iur.in mercurialibus.

Septuagesimosecundò limita, quando officialis consignat libros per eum tentos ad calculandum quibusdã alijs ad hoc deputatis, quia illi possunt contra illũ officialem secundum formam librorum pronũtiare, etiam non citatum.Bart.in l.ii.§.quod si de frumentaria.ff.de admin.rer.ad ciu.pert.Paul.de Cast.in sæpe alleg.§.ubi decretum,col.8.Ias.in consi.cc.col.pe.Card.in d.c.cum olim,de re iud.& per Alex.in appostil.ad Bart.in d.§.ꝙ de frumentaria.Nicel.in lii.concor.in xvi.fal.

Septuagesimotertio limita,nam exequutor sententię potest sine alia citatione compellere condemnatum, ut de fructibus satisfatiat, in quibus fuerat condemnatus ita tenet Rot.in nou.decis.clxxxiij. Milis in uerbo Iudex.& in uerbo Citari debet quis.Nicel. concor. glo.lii. in cviij.fal.

Septuagesimoquartò limita, nam non debet Rector citari in unione facta ecclesiæ suæ, ita tenet text. & ibi Ioan.And.in gl.in uerbo defensor,in cle.li.una, de reb. eccl.non alien.Rot.in nou.decis.ccxxix.& decis.ccclvi. nec ordinarius debet citari. Hipp. in respons.xviij.in ii. lib.Fel.in d.c.cum olim,col.vii.de re iud.

Sexagesimoquintò limita in sententia excommunicationis in qua partis citatio non requiritur. Anton.de Butr.in cap.uestra, col. xli. uersi.nunquid autem omissis,

ſis, de cohab. cler. & mul. Milis in uerb. Citatio partis re quiritur, de quo dic ut dictum eſt in lxvi. ampliatione.

Septuageſimoſexto limita in abſolutione ab excommunicatione, in qua non requiritur partis citatio, quando excommunicatio lata eſt ex officio, non autem ad inſtantiam alicuius glo. in cap. excommunicatos. 3. q. i. Dec. in c. qua fronte, col. pen. de appel. & ibi Phil. Franc. colum. v. Adhuc ſi facta ſit ad inſtantiam partis & ſine partis citatione fiat abſolutio tenet licèt pars poſsit appellare, per Ioan. Andr. & Hoſtien. in d. cap. qua fronte, colum. i. & ibi Abb. col. iij. in fi. & ſeq. Specu. in titu. de cõ tu. §. fi. uer. ſed pone, & ibi Ioan. And. in addit. Anto. de Butr. in cap. debitores, de iure iur. Roman. in ſing. Dcii. incip. Tu habes regulam, & in conſi. ccclıiii. Dec. in d. ca. qua fronte, col. fi. & ibi Philip. Franc. colum. v. Milis in d. uerbo Citatio partis non requiritur. Innoc. in ca. prudentia, colum. fi. de offi. delega. Nicel. in lii. concor. gloſſ. in xxxiiii. fallen. Felin. in d. c. qualiter & quando, col. vii.

Septuageſimoſeptimò limita in præceptis factis ſubditis, quia non requiritur partis citatio. Alber. de Roſat. in d. l. de unoquoque. Nicel. in lii. concord. gl. in lviii. fal.

Septuageſimooctauò limita in collatione beneficij in qua non requiritur citatio Curt. in tract. feud. in iiii. parte colum. lxxvii. Hipp. in rub. de proba. colum. xlv. Nicel. in concor. lii. in fall lxxxv. Dec. in ca. ii. colum. iiii. in iii. limit. de teſt. Rebuff. in tract. nominat. fol. lxxvii. Felin. in c. cum olim col. ix. de re iud. Fallit, ſi conferatur beneficium, quod ſaltem de facto non uacet, licet uacet de iure. Hoſt. in c. cum ſecundum, in ii. col. de præben. Inn. in c. propoſuit, & in c. cum noſtris, de conceſſ. præben. Card. in conſi. cxxxii. col. fi.

Contrariũ, quòd non requiratur uocatio partis, Calde. in d. c. cum noſtris, quæſtio. xiii. & ibi glo. pe. gloſſ. in uer. conferre. in c. licet Epiſcopus, de præben. in vi. Inn in c. de multa, de præben. Ioan. And. in d. c. propoſuit, de conceſſ. præben. Innoc. in c. literas, in uer. conferre. eo. titu. Card. in conſi. lxxv.

Pro

Pro resolutione dicendum est, quòd aut possessor habet coloratã possessionem, & procedit prima opinio, secus si ille color retinendi fuisset sine disponende resolutus, ita uoluit gl. in c. cum nostris, in gl. pe. de concess. preben. Ioan. And. in c. diuersitate eo: tit. Ioan. And. in d. c. proposuit. Archid. etiam Compostel. in d. c. licet Episcopus, & ibi Phil. Fran. in prin. Lap. alleg. xvi. & ciij. Abb. in c. literas, in ult. not. de concess. præbẽ. & in c. cum nostris, col. iii. & seq. eo. tit.

Septuagesimononò limita in reuocatione instrumẽti quæ fieret propter uetustatem originalis scripturæ, uel propter eius amissionem, ut not. Bald. in l. adoptio. ff. de adoptio.

Octuagesimò limita, quia quando exemplatio fit ad instantiam procuratoris domini, citatio non requiritur Bal. in auth. si quis in aliquo, col. fi. C. de eden.

Octuagesimoprimò limita in cessione debitoris, quia creditor illud nomen debitoris cedere potest non citato debitore. Bal. in l. fi. i. col. C. qui adm.

Octuagesimosecundò limita, quia non requiritur citatio illorum, qui uenire non possunt, uel uocari nõ possunt sine periculo. Bal. in l. i. in antep. col. uer. extra quæritur statuto. C. qui admi. Nicel. in lij. concord. gloss. in 44. & cvi. fal.

Octuagesimotertiò limita stante pacto, q̃ licet creditori capere possessionem propria authoritate, quia tunc non requiritur citatio. l. iij. C. de pignor. Cuma. in cons. vii. col. vii. Nicel. in lij. concor. glo. in lix. fall. nisi in casu de quo in amplia. liij.

Octuagesimoquartò limita, quia in tenuta danda nõ est necesse citare emptorem, cui res nondum fuerit tradita. Bal. in l. manifestissimi. in i. col. in fi. C. de furt. uer. Attende quia sępe.

Octuagesimoquintò limita, quia in processu inquisitiõis nõ citatur instigator. Ang. in l. adoptio. ff. de adop.

Octuagesimosextò limita, nam in declaratoria quam facit dominus, quod uult locum esse caducitati, non est

pars

pars citanda, ita declarat Alexā.in conſ.vi.colum.fi.uolum.iii.Rom.in conſ.ccxii.colum.i.Rui.conſi.lxxxi.colum.iii.uolum.i.& quando alteri conceditur in emphyteoſim primus non eſt citandus.Roma.in dict.cōſ.Hippoly.in rub.de probat.colum.xlv. Alexā. in conſi.xliiii. uolu.iii. Calcan.in conſi.cxxvi.colum.fi.Fel.in cap. cum olim, colum.vii.de re iud.Grat.in conſi.lxxix. col.i.uol.i.Maria.Iun.conſ.cxi.colū.ii.uolum.ii.Ruin.conſ.50.colum.iii.& ſeq.uolu.i.et conſ.cvi.colum.fi.uol.ii.et in alia declaratione regulæ, ut ponit Calcan .in conſi. xvi.colum.v.et ſeq.Rebuff.in l.quod iuſsit,in ii.notab.nu.clv.ff.de re iud.Rui.conſ.50.colum.iiij.uolu.i.et conſ.cvi.colum.fi.uol.ii.et conſ.cij.colum.vij.uolu. v.uide ſupra in xxxix.ampliatione.

Octuageſimoſeptimò limita, quia non debet citari debitor principalis, quando agitur hypothecaria contra tertios poſſeſſores, ita dicit Alex.in conſ. lxxxv.col.pen.uol.ii.uide contra hoc Barb. in conſ. xxviii.col.ix.uol.i.uide ſupra in ix.limitatione.

Octuageſimooctauò limita, quòd ualet examinatio teſtium, etiam quòd pars non ſit citata ad uidendum iurari teſtes, quando examinati ſunt teſtes omni exceptione maiores.Hipp.in conſ.i.col.fi.Contrarium Rui.cōſi.cvi.col.fi.nu.x.uol.ii.

Octauageſimononò limita, quia contumax in vno actu nō debet citari in alio actu cōnexo cum illo in quo fuit contumax. Hipp.in rub.de fideiuſ.col.xliii.

Nonageſimò limita, quia iudex pōt pronuntiare, etiā parte non citata, declarando proceſſum nullum, quādo conſtat notorie de incompetentia iudicis. Hipp.in rub.de probat. col.xlv.poſt Domin.in c. ſua, ad fi.de offi.vic.Fel.in c.cauſam quæ, col.i.& ſeq.de reſcr.Oldendor in libel.iur.& æquit.fol.cccliii.uide ampl.xlviij. Item, quando iudex incompetens pronuntiat ſe incompetentem. Nicel.in lii.concor.in xlvi.fal.

Nonageſimoprimò limita in actu pendente a libera uoluntate, quia in eo non eſt pars citanda.Alexand.in

consi.vi.col.fi.uol.iii.uide supra in lxv.limit.Maria.Iun. in consi.lxxvii.col.xxi.

Nonagesimosecundò limita in dispensatione, in qua pars nō est citanda.Alex.in consi.xlv.col.pe.uol.iiii.Nicel.in lii.concor.gl.in liii.fal.

Nonagesimotertiò limita in moderatione pensionis. Roma.in consi.ccclxix.in v.q. Caccial.in tract. pensi.in xiiii.quæst.

Nonagesimoquartò limita,quādo quis est absens ex propria culpa,quia,licet sit unus de uniuersitate,tamen non est citandus ad actus faciendos per uniuersitatem. Bart.in l.omnes populi.col.iij.ff.de iust.& iur.Abb.in c. cum omnes,& ibi Fel.col.xv.de const.

Nonagesimoquintò limita,quia non uocatur dominus quando communitas sui castri uel uillæ uult cōgregari pro imponenda talea siue collecta pro satisfactione debiti communis.Guid.Papæ q.Dcxxxj.

Nonagesimosextò limita in permutatione,quę fit de beneficio iuris patronatus,quæ potest fieri etiam nō uocato patrono.Rot.in nou.decis.cccvii. & Decis. Tholos. cvii.& ibi Apostil.

Nonagesimoseptimò limita,nam testis ut faciat probationem,est necesse,quòd ueniat ad depositionem citatus,ita ponit Decis.Tholos.& ibi appostil. decisi. 384. Nicel.in lii.concor.in fal.cii.

Nonagesimooctauò limita, quādo pignora judicialia exponuntur uenalia,& uendūtur,ut not.Alber.in l.creditor.C.de distr.pign.Decis.Neap.ccclviij.

Nonagesimononò limita in cessione bonorū facta citatis aliquibus creditoribus apparētibus q̄a operat̄ quò ad nō apparentes & non citatos.Guid. Papę in cōs.124.

Cētesimò limita in progatione fataliū. Calc. cōs.xvi. col.vi.uide Rot.distinguentē in decis. Cassad.vii.in appostil.in fi.& Lanfrā.de Orian.ī tract.de arbit.in j.parte in fi.nu.54.Idē in progatione cōpromissi ult.die,ut per Nicel.ī lii.cōcor.ī vii.fal.Alex.ī cōs.xxxiiij. col.fi.uol.i.

Centesimoprimò limita, quia non citatur pars quæ habuit

habuit instrumentum a notario, quando altera pars pe tit corrigi errorem. Calcan.in consi.lxix.col.pe.

Cētesimosecundò limita, quando prætor incipit a p̄-cepto uel ꝓhibitione, in quibus casibus pōt ita procedere idem Calcan.in cōs.lxxxii.col.fi. Nicel.in lii.cōcor.gl. xlii.fall.Fel.in c.cum olim, col.vii.de re iud.

Centesimotertiò limita ēt in unione, quam Papa mā dat fieri uacatis uacandis, quia nō est facienda citatio de priore uel prælato illius ecclesiæ cui fit unio. Calcán.ipse in conf.cx.uide supra lxxiii.limit.

Centesimoquartò limita, quando si fieret citatio, sequeretur impunitas criminis. Domi.in c.i.§.fi.de homi. in vi.Fel.in c.cum non ab homine, col.pe.de iudic.

Centesimoquintò limita in eo qui culpa uel cōtuma cia est notatus, quia nō debet citari. Inno.in c.ex literis, de exces.prælat. Arch.in c.caueant, in prin.4.q.ix.Fel.in c.quoniam frequenter, col.viij.ut lit.non contest.

Centesimosextò limita, quia testes super morte potest iudex ex officio recipere nemine citato. Bal. in d.c. quoniam frequenter.§.porrò ubi Fel.col.fi. Nicel.in lii. concor.in lii.fal.

Centesimoseptimò limita, quando iudex mādasset ali cui litem contestari, & ille non facta contestatione litis recessisset, quia contra eum poterit procedi ad primum decretum, etiam non facta alia citatione. Fel.in c.quoniā contra, col.viij.de probat.post Bar.in auth. at qui semel, col.fi.uer. Quid si reus.C.quom.& quā.iud. Nicel.in lii. concor.gl.in xxxi.fall.

Centesimooctauò limita, nam in confirmatione nō requiritur citatio. Guid. Papæ in sing.cccccxxvii.

Cētesimononò limita, qn̄ iudex pronuntiat in ultimo die termini Hip.in sing.ccccxxiij.uide Nicell. in lii. concor.in iij.fal.vi.limita, ut in xxxvii.& xlvi.fal.

Decimo & cētesimò limita, quia non fit citatio, quando deputatur tutor uel curator. Nicel.vbi supra fal.xiij.

Vndecimo & centesimo limita, ut per dictum Nicel. in xxix.fal.& fal.xxxij.

Duodecimo & cẽtesimò limita, ut per Rot. in antiq. decis. 685. & in nou. decis. 476. Nicel. in lii. concor. glo. in liiii. fal. Item limita, ut per Nicel lvii. fall. Item limita ut in fal. lxii. lxiij. lxxix. lxxx. lxxxiij. item in fal. cxii.

Decimotertio & cẽtesimò limita, ut in decis. Bellam. Dcxviii. Staph. de lit. grat. & iust. char. cxiiii.

Decimoquarto & cẽtesimò limita, quando examinatur testis ualet dignus. Rebuff. in concor. fol. clxi.

Decimoquintò & cẽtesimò limita, qñ iudex dat licẽtiã notorio corrigẽdi errorẽ suũ. Beltr. in cõs. cxli. uol. ii.

Decimosextò & cẽtesimò limita, quãdo superior auocat causam ab inferiore, Rebuff. in l. quod iussit. ii. notab. nu. 82. ff. de re iud.

Decimoseptimo & cẽtesimò in interinatione literarũ regiarum. Rebuff. citato loco in ii. notab. nu. 83.

Decimooctauò & cẽtesimo limita qñ citatus in oĩbus actibus, fuit in oĩbus cõtumax, & nunq̃ cõparuit, q̃a nõ est citãdus ad sentẽtiã. Afflict. sup cõst. fo. cxcvi. col. iiii.

Decimonono & cẽtesimò limita, si occultat se citatus quia non est opus citatione. Afflict. præcitato loco.

Vigesimo & cẽtesimò limita si habilitatur filia in præiudicium agnatorum ad successionem feudi a principe. Paris. cons. iiii. col. fi. uol. i.

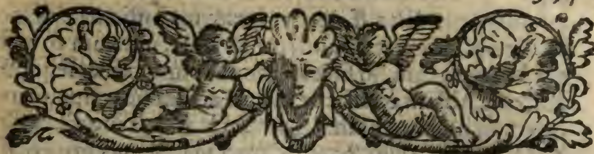
Vigesimoprimo & cẽtesimò limita, ubi pars petiit asso citationẽ familiæ potestatis, quia uult accipere possessionẽ, quam propria authoritate capere poterat. Grat. cõs. xxxvii. col. fi. uol. i.

Vigesimosecũdo & cẽtesimò limita, q̃a actus nullus defectu citationis, intelligitur nullus uolẽte eo cuius fauore citatio requirebatur, nõ tñ alius eo uolẽte põt talem nullitatem deducere. Rui. cons. lxxxix. col. fi. uol. v.

Vigesimotertio & cẽtesimò limita, nã officialis ciuis ẽt non citatus condemnari põt Boer. decis. ix. nu. x. & xi.

Vigesimoquartò & cẽtesimo limita in prorogatione cõpromissi facta p arbitrum, ut dicit Bal. in l. i. uer. Quæro an interlocutoria. C. de sent. ex peric. recit. Alex. in cõs. xxxiiij. col. fi. in uer. Et idem uidetur in effectu.

Libri Primi Finis.

CONCLVSIONVM REGVLARVM, ET Communium opinionum,

EXCELLENTISS. IVRISCON. IACOBI PHILIPPI PORTII IMOLENSIS.

Liber Secundus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Donatio inter coniuges an iuramento firmetur.

VOD donatio inter uir. & uxo. firmetur iuramento tenuit Guilel. de Cun. in l. sed si possessori. §. itẽ si iurauero. ff. de iureiur. idem tenuerũt Nicol. & Bar. in l. Seius & Augerius ff. ad l. Falc. Io. And. & Io. de Lign. in cle. Romani, de iureiur. Barto. in l. si quis pro eo, in fi. princ. ff. ad leg. Falc. Bal. in lectura antiqua in l. i. ff. de donat. inter uirũ & uxo. Fed. de Senis in consi. cxl. incip. Punctus, quendã talis matrimonio. Bald. & Ias. in repet. l. ii. col. xlvii. uer.

quoniam prædicta.ff.de iure iur.& in consi.ccccxxx.uo lu.i.incip.Ad euidentiam.Ant.de Butr. in c.cum contingat,in tertio casu, in fi.& ibi Imol. colum. xc. & seq. ubi & Card.Abb.in consi.xcv.incip.Factum sic proponitur, quædam domina.uolu.ii.Imol.in l. si quis inquilinorũ. §.fi.ff.de leg.i.& ibi Raph. Cuma.in l. Si quis pro eo. ff. de fideiuss.Paul.de Cast.Ias.& Doct.in l. pacta quæ contra.C.de pact.Paul.de Cast.in consi.lxxv. incip.Notandum est quòd prædictum statutum in ii.uol. Roma.in consi.xliii.incip.Ex prænarrato themate,& cõsi.ccxciii. inci.Præsupposito quòd dictum legatum.Alex.in cons. viii.uolu.ii.colum.i.in fi.& in consi.clvii. in pen.colum. uolum.ii.& in consi.lxxiiii.colũ.ii.& seq.Corn.in consi. cxviii.in princ.uolu.iii.& in consi.cviii. uolu.iiii.Guido Papæ in consi.cciiii.& in consi.ccxxxviii.Cassan.in cõs. ii.Alex.in consi.vii.uolu.vi.colum.i.& seq.Abb.in ca.fi. in ii.colum.de dona.inter uir.& uxo.Dec. in consil.ccii. & in consi.ccxl.Barbat.in consi. lix. colum.fi.uolum.ii. Petr.de Anch.in consi.cccvii.incip. Nulli dubium.Alexan.in consi. clxxxii.col.ii.uolu. vi.Ioan.Crot.in l.Frater a fratre.col.xvi.ff.de condi.indeb. Hippoly.in pract. §.ii.colum.ix.Guid.Papæ consi.cxc. Capel.tholos.& ibi Apostil.decis.cclxi. & in consi.xxxi.Rip.in iiii.respon.in iii.lib.& respons.vi.& in xvii.respon.in iii.lib.Beltrand. in consi.xlv.col.i.uol.i.& in consi.clxiii.colum.i.uolu.ii. & in consi.ccxxxii.uolu.ii.ubi dicit istam * magis communem opi. & in consi .cciiii. colum.iii.ubi idem dicit uolu.iii.Amplia,ut etiam dos marito posfit donari cum iuramento.Beltr.in cõsi.ccviii.col.iii.uol.iii.Hispa.in rubri.de donat.inter uir.& uxo.fo.xlix.col.iiii.& seq.Parisi.in consi.xxxiii.col.ii.& v.& consi.lxxxvi.col.vii.ubi dicit istam commu.opi.uol.iii.

Contrarium,quòd immo non firmetur iuramẽto,tenet Bart.in d.l.i.ff.de donat.inter uir.& uxo.& ibi Fulg. & Sal.Bald.in l.si quis inquilinos. §.fi.ff.de leg. i. Sal. in l.cum multæ.C.de donat.ante nup.Bald.in c.cum contingat.col.pen.de iure iur.Card.in cle.i.§. porrò.colũ.i.

de

de iureiur.Bald.in consi.xxix.uolum.iii. Ange.in d.l. si quis pro eo,in princ.ff.de fideiuss. Guil. de Monte laud. in cle.i.de iureiur.Henr.Bohic.in cap.fi.de donat. inter uir.& uxo.Rip.in rub.de iureiur.in i.cōclu. Card.Alex. in d.cap.fi.in ii.colum.Soc.in consi.lxv.colum.vi.& seq. & in consi.lx.colum.v.Bald.in consi.xxviii. uolu. i.& in consi.cccxcviii.uol.i.& in consi.ccxciij.uolu.iii.Paul.de Castr.in consi.cxciii.incip.casus præsupposito uolum.ii. Cassa.in consuet.fol.clxxv.col.i.& seq.Rui. consi.cxxx. col.ii.uolu.i.

Tenendo primam opin.quę uidetur magis * communis,eam limitat, ut procedat in uera donatione & propria,non autem in confesśione dotis receptæ, quia talis confesśio non firmatur iuramento.Barto.in l.cum quis decedens.§.Titia.ff.de leg.iij. Cyn.in l.i.circa fi.in uersi. Sed pone quòd testator.C.de sacrosanct.eccl.Bal.in l. i. colum.iiij.uer.ex præd.C.de inoffi.donat.Soc.in consi. lxv.colum.viii.uer.Sed tamen,& in consi.lxvi.colum.vi. & in l.i.colum.xxi.ff.solut.matri.uer ii.conclu.sit Rom. & in conf.xliiii.colum.ii.& in consi. cclv.Ioan.Crot. in l.si constante.col.xlix.ff.solu.matr.Dec.in consi.ccii.colum.ii.Franc.Curt.in consi.xcv. col.i. Cassa.in consuet. fol.clxvi.colum.iii. Nicel.concord. Bart.xlii.Paris.consi. lxxxvi.nu.47.uol.iij.& consi.xxxvi.col.i.ubi etiam ampliat.siue confiteatur maritus siue eius pater.& col.ii.in fi.idem in consi.liiij.col.iiij.uol.i. Rui.consi.cxxx.col.ii. uolu.i.& consi.cxxxv.col.v.uol.eod.& consi.clxix.colū. fi.uolu.ii.& consi.cxxxii.col.ii.uol.iiij. & consi.cxxxvii. colum.pe.uol.eo.Gramm.decisio.lxxxix. Contrarium, Ang.in l.pe.§.mulier.ff.solut.matr.Petr.de Anch.in cō si.cccvii.incip.Nulli dubium.Corn.in consil.cclxxxiiij. colum.fi.uolu.i.& in consi.xli.col.fi.uolu.iij.& in consil. ciiij.colū. ii.uolu.ii.& in consi.cviii.uolu.iiij. Guid.Papæ in consi.cciiii.

Tenendo tamen primam opi.quæ uidetur esse * magis communis,eam limita & declara,quòd confesśio do tis non firmatur iuramento assertorio. Cassa.in cōsuet.

fol.clxvi.col.iij.Gozad.in consi.xxviii. col. iii. iiii.& vi. secus si iuramentum fuerit promissorium,uel confirmatorum.ita notabiliter declarat Imol.in ca. cum contingat,colum.xci,uer.Sed aduerte.de iureiur.Aret.qui plenissimè declarat in consi.lxxiiii.col.ii.& seq. Barbat. in consi.lix.col.fi.uolu.ii.Hisp.in d.rub.de donat.inter uirum & uxorem fol.50.colum.i.Ripa in xvii. respons.uolum.iii.Ruin.consi.cxc.column.iii.uolum.i.& cons.lxx. colum.pen.uolu.iii.Soc.in cons.lxi.in iii.colum.& in cõsi.lxvii.colum.vii.Bald.Nouel.in tract. dot. in x.parte. colum.iiij.in fi.& sequen.Alexand.in l. si donatione,columm. ii. in fin.& sequen.C.de collat. Franc. Curt. in consi.xcv.colum.i.Dec.in consi.ccii.colum.vi.Gozad.in consi.xlii.colum.iii.Beltrand.in consi.xiiii.colum.penu. uolum. iii. & ratio est quia stante tali iuramento promissorio & confirmatorio adiecto post assertorium iuramentum non potest opponi de simulatione. Alexan. Aret.& Ias.in l.nemo potest.ff.de legat.i.per Fran.Cur. in consi.cviii.col.iii.& in cons.cx.col.vii. Soc. in consil. lxxxii.col.i.uolu.iii.Gozad.in cons.lxviii.colum.iii.Paris.cons.iii.uolum.iiii.Maria.Iun.cons.xlix.colum.iii. in fi. Aymo in consi.lxxxi Rui.cons.clxxxix.colum.fi.uol. i.declara,ut per Ruin.cons.cxxxviii.colum.ii.& fi.uolu. i.& omnino cons.clxii.colum.ii.uolu.eod.& cons.cxxvi. colum,fin.uolu.iii.& consi. cliiii.colum. ii. uolu. v.istud ultimum declara,ut per Soc.in consi.xxvii.colum.vi.uolumin.iiij.Paris.consi.liii. col.iiii.& seq.uolum.primo, & consil.liiii.colum.ii.& consi.lv.colum.fi.uolum i.ubi remissiones facit.& uide quod not.in simili in consi.cxix. colum.pe.Franc.Curt.immo stante iuramento assertorio & lapsis temporibus ad opponẽdam dotis exceptionem,quòd confessio præiudicet marito & eius hæredibus,tenet Soc.in cõs.lxxxii.col.i.uol.iii.& in cons.cxxii. col.iiii.uol.eo. refert & sequitur Dec.in cons.Dcxxxvi. col.iii,non autem creditoribus. Gozad. in cons.xxviii. col.v.& vi.Limita,nisi confessio habeat coniecturas.Soci.in consi, cxxii.col.iii.uol.eo.

Limita

Limita scd'ò si bis fuerit iuratū, idē Soc. in cōs. cxxii. col. iiij. uol. iii. Sublimita in confessione facta in instrumento guarentigiato secundum. Soc. in cons. clii. colū. 4. uol. iii. Goza. in cons. xxviii. col. ii. ubi in v. col. tenet contrarium. Soc. in l. i. col. xxiii. uer. ex quibus. ff. sol. mat. Limita ꝙ donatio inter uirum & ux. confirmatur iuramēto, ut procedat quando donans prędecedit non si prędecedat donatarius. Dec. in cons. xl. & Dxxxvi. col. ii. Paris. cōs. lxxxvi. col. pe uol. iii. & ratio est, quia donatio inter ui. & ux. recipit istā cōditionem, si donās prædecedat, ut in l. a marito. C. de donat. inter uir. & ux. iuramentū aūt recipit eas conditiones, quas principalis actus recipit super quo interponitur l. fi. C. de non num. pec. Ista limitatio Decij esset mirabilis, si esset uera, sed nō puto ipsū uera, quam reprobat Aymo in cons. cv. Nam in primis uera est opi. ut supra uisū est, ꝙ donatio inter uir. & ux. firmetur iuramento, nec ullus Doct. hoc exigit, quod donans prædecedat, cum præsuponant omnes firmatā aūt irreuocabiliter donationē, & scd'm istam opinionē donatio non esset irreuocabiliter firmata. Præterea isto casu iuramētum parum uel nihil operaretur, cum etiam sine iuramento donatio firmaretur morte donantis, & retro traheretur ad tēpus celebratæ donationis, uel quā ad dominū & fructus quò ad uerā opi. uel quò ad fructus tantum secundum aliam iuxta gl. in l. donationes quas parentes. C. de donat. inter uir. & ux. & ponit. Ias. in repe. l. si is qui pro emptore. ff. de usucap. col. xxxiiij.

Tertiò in casu quando uxor cui facta est donatio præ decesserit quòd donatio firmatur iuramento cōsuluit in terminis Barb. in cons. lix. col. pe. & fi. uol. ii. & in eodem casu consuluit Soc. in cōs. lxi. col. iii. ubi præsupponit ꝙ uxor prædecessisset, ut in puncto præsupponebatur, & tamen tenet, quòd si fuisset iuramentum promissorium uel confirmatorium, fuisset donatio confirmata, sed quia fuerat iuramentum assertorium, ideo non confirmatur, & hoc expresse uoluit Bald. Nouel. in tracta. dot. in decima parte in quarta columna in fi. Vbi

dicit,

dicit, quod donatio inter uirum & uxorem confirmata iuramento,nõ exigit aliã confirmationem per mortem donantis,etiam si ille non prædecedat,& hoc dicit * cõmuniter teneri.Hoc etiam sentit.Paul.de Cast.in donatione,inter patrem & filium in consi.cccxlv,incip.Circa bona.uol.i.col.iij.ubi sentit, quòd si donatio potuisset confirmari iuramento fuisset,cõfirmata,etiam quòd donatarius prædecessisset,ut fuit in casu suo,& hoc ipse attestatur col.ii.

Quartò assumptum istud quòd donatio inter uirum & uxorem habeat istam conditionem, si præcedat donans,non est uerum in donatione quæ a principio ualet ut est uidere in omnibus casibus in quibus donatio inter uirum & uxorem ualet, quorum plures enumerat Alexan.in consi.cliii.uolu.vi.colum.ii.Ias.in d.l.si is qui pro emptore,colum.xxiiii.ff.de usucap.Lancel.Dec.in l. vxori.ff.de usuf.leg.per Alex.in l.si constante. §. fine.ff. solut.matr.sed procedit quoniam donatio non ualet a principio, & tunc expectat confirmationem per mortẽ donantis,& ita loquitur text.in d.l.a marito.C. de donat.inter uirum & ux.in l.ii.eo.tit.Sed nos sumus in donatione quæ a principio ualet,ideo nullam extrinsecam recipi conditionem.

Quintò etiam in eo quod dicit Decius quòd iuramẽtum recipit illas cõditiones quæ insunt actui super quo imponitur.l.fi.C.de non num.pecu.male loquitur, quia hoc assumptum nõ est uerum,ut per Ias. in l.si pecuniã in princip.col.fi.ff.de condit. caus.dat.ubi respondet ad d.l.fi.& idem facit ipse Ias.in l.si cõuenerit, colũ.ii.& iii. ff.de iuris.omnium iud.& Alexã.in l. stipulationes non diuiduntur, col.viii.& seq.ff.de uerb.oblig. ubi etiam respond.ad d.l.fi.& in terminis Alex.in consi. xxxvii. col. vi.uol.ii.dicit,quòd licet in contrariam partẽ quam ipse tenet in d.consi.esset factum arg.in contrarium in iii.colum.illius consilij, ꝑ iuramentum recipit illas conditiones quæ insunt actui super quo interponitur per tex.in d.l.fi.C.de non num.pecu.tamen in vi.col.tenet contrarium,

rium,& respondet ad d.l.fi.ut ibi per eum.

Sextò limita principaliter, quòd donatio facta inter coniuges Iudæos non firmatur iuramento,ut per Soci. in consi.lxv.col.antepe.in fi.uer.postremo, & cõsil.lxvi. col.pe.uersi.postremò. Corn.in consi. clxiii.uolu.i.& in consi.xxxvii.uolum.iiij.colum.iii.fundamentum tamen istius limitationis,est quia uirtus iuramenti non operatur in iudæo,ut ait Bald.in c.i.§.Item sacramenta,in titu.de pac.iura.firmand.Rom.in consi.clv.Soc.in consil. clv.Soc.in consi.clxx.colum.fi.Georg.Nat. in repet.ca. quanuis,de pact.in vi.colum.v.Ioã.Crot.in l.stipulatio hoc modo concepta,colum.xv.ff.de uerb.obliga.Soc.in consi.cxix.col.v.uolu.iiij.Corn.in l.pactum quod dotali,colum.ii.in vi.limit.C.de colla.Ruin.consi. clix.colũ. pe.& fi.uolum.v. Sed ista limitatio non uidetur uera, quia assumptum eius est falsum,quòd Iudęus nõ astringatur uinculo iuramenti,ut sentit Bald.in dicto §.Item sacramenta,in ultimis uerbis,& Roman.in l.qui superstitis.ff.de acquir.hæred. in l. pactum.colum.v.in ii.limitat.C.de coll.Imol.in consi.i.colum.iij.Barbat.in cõsil.xv.columna. ii. uolum.primo.Dec.in dicta l.pactum quod dotali. colum.iiij. in ix. limitat. & ponunt docto. maximè Moder.in l.ait prætor.§.Iurari.ff. de iureiurã. & Bart.& Iaso.in rub.ff.de iusti.& iur.Marcus Anto.Bauer.in tract.de iureiur.colum.xxviij. & sequen.Iaso. in dicta authentica.sacramenta puberum,columm. xvii.C. si aduers.uendit. Felin.in cap.cum sit generale, colum. vii.de for.compet.colum.fi.in fin.de iudic. Vide omnino Tiraquel.de primogenit.numer.xxvi. Fel.in consil. xxx. tenet donationem inter coniuges Iudæos firmari iuramento, & ipsos teneri ad obseruantiam iuramenti per totum.

Septimò limita interueniente traditione & non aliter,ut per Guid.in consi.lxiij.Vel aliquid quod loco traditionis interueniat, quod Docto.exemplificant etiam in confesione,glo.in l.ii. in gloss.i.C.de dot. caut. non num.& ibi Bart.& Salic.qui disputant,& Barto.in l.Papinia-

pinianus.ff.de donatio.int.uir.& ux. latißim è Paris.cõ si.cxxviii.col.i.& seq. uol.i.

Octauò limita in iuramento promissorio, secus in assertorio. Rip.in xvii.respons. in iii.lib.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Donatio inter patrem & filium an iuramento firmetur.

DONATIO inter patrem & filium firmatur iuramento, ut tenet Bal. in l.ii.colum.xlvii. uer.sed cõtrarium.ff.de iureiur. in l.iii.circa. fi.C.de usucap.pro donat. Rom, & Alex.in l.si donatione,col.iii.C.de coll. Aret.in l.placet.ff. de acqui.hæred.Rom.in repet.rub.de iureiur.in iii.quæstio. Ioan.And.in add.Spec.in tit.de testa.§.i.in ii. char.in fi. in uerb.dominus Vbertus.Ias.in l.frater a fratre col.pe. & fi.in lect.ff.de condi.indeb.& in repet.col.fi.Bal.in consi.ccccxxx.incip. Ad euidentiam.uolu.i.Alex.in cons.8. uolu ii.& in cons.xx col.i.uol.iii.& in cons. clvii.colum. fi.uol.ii.Aret.in cons.lxxvii.col.pe.& in cons.lxxi.col.fi. & in cons.xvii.col.iii.in fi. Alexand.in cons.ccxvii.uolu. vi.col.i.& in cons.clii.col.ii.uol.eo.Soc.in consi.xci.colũ. iiii.Dec.in cons.ccxxx.colum.i. Ias.in cons. cxviii.uolu. iiii.Corn.in consi.cccvi.col.ii.uolu.iii. Ioan. Ant.in consil.cxxx.Ioan.Crot.in d.l.frater a fratre, columu.xvi.& seq.Cassan.in cons.ix.colum.v.& sequen.ubi limit.Rip. in iii.lib.in v.respons.Socin. in consil. cxviii. uolum. iii. Guid.Papæ consi.cxlvi. Capel.tholos. ubi Apostoll.decis.ccxi.Gual.in ii.cautel.in tit. de lib. insti. tenet istam esse * communem opin.quòd donatio patris in filium firmetur iuramento.Aymo cons.xx. col.i.ubi dicit com

munem

munem,& idem dicit Grat.cõſ. vij.colum.i.in fi.Maria. Iun.conſ.lxvij.colum.fi.uolum.ii.& conſ. clxv.eod.uol. Et ſimiliter donatio filij patrem firmatur iuramento. Beltrand.in conſ.clxxiiij.colum.i.uolum.iiij. & in conſil.cviij.colum.i.in fi.& in conſ.cxxxviij.columm.ii.eod. uolum.& in conſ.cciij.uol.vii.& in conſ.ccvi.colum.iiij. uol.i.& in conſ.clxxiij.uolu.i.colum. ii.& in conſ.xxvii. colum.i.uolu.eo.& in conſ.clix.uolum,ii.& in conſ.cliii. colum.pen.eo.uolu.& in conſ.ccxxiij.uol.ii.col.ii.& in conſ.ccxxxvi.& in conſ.xix.uolum.iij.colũ. fi.& in conſ. xcvii.colum.ii.& in conſ.cxx.colum.ii. eod.uolum.& in conſ.cxl.colum.fi.& in conſ.clxi.colum.iij.in fi.& in con ſi.cxc.col.fi.& in conſ.cciii.col.antepen.& in conſ.ccviij. colum.iiij.eod.uol. iij.ubi dicit communem,& in conſ. cxcviij.uolum.ij.iſtam partem dicit communem Dec.in conſ.Dcxxxi.& in cõſ.Dclxxxix.Beltran. in conſ.xlvij. colum.i.uol.ii.& in conſ.cclxxiiij.col.i.uol. iij.& in conſ. cxxvij.uol.ii.in nouis,& in antiquis conſ.xxxv.uol.iiii. Caſſan.in conſ.vii.colum.v.&ſeq.ubi limit.Pariſ.in conſil.liii.columm.i.uolum.i.ubi dicit iſtam communem, & conſ.ii.colum.i.uolum.iii.& conſ.lxiii. colum.iii.eod.uolu.Aymo in conſ.cii.Grat.conſ.lxiii.colum.iii.uolum.ii. ubi dicit communem,& conſ.lxxxvi. colum. iiii.in fi.uolu.ii.Ruin.in conſ.xcvi.colum.iii.uolum.v.& idem omni alio tractatu inter patrem & filium. Guid. Papæ in conſ.lxxxi.

Contrarium,quòd non firmatur iuramento, tenuit Bal.in c.cum contingat,colum.fina.in fin.de iureiur. & in conſ.incip.Quæritur ad donatio. Paulus de Caſtr.in conſ.cccxlv.incip.circa bona,uolu.i.Fulg. in conſ.cxcix. Corn.in conſi.ix.uolu.ii.& in conſi.ccxxxviii.uolu.primo.& in conſ.cviii.uolu.iiij.in princ.& in conſ. cclxxiii. colum.pen.eod.uolum.Prima tamen opin. uidetur eſſe * magis communis, quam limit. ut per Decium in conſi.Dcxxxi.

Sed tenendo ſecundam partem, quòd non firmetur iuramento, declara tamen quòd metu periurii

donans

donans debet non contrauenire, secundum Fulgo.in d. consi.cxcix.& Cor.in cons.ix.uol.ii.col.ii.& in cõs.238. uol.i.col.pe. An donatio facta filio spurio confirmetur iuramento. Rui.consi.clxxix.colũ.i.& seq.& per totum, uol.i.& consi.lxix.col.v.& seq.uol.iii. Limita ut per ipsum consi.lxvii.col.vi.uol.v.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Papa si in cõfirmatione statutorum excipiat statuta contra libertatem Ecclesiæ, an confirmasse statuta aliàs iniusta atque inualida censeatur.

VIT dictum Bal.in c.i.in princ.per quos, fiat inuest.quòd si Papa in confirmatione excipiat statuta contra libertatem ecclesiæ, omnia alia statuta alias iniusta & inualida cẽsentur confirmata,& istam opi. sequitur Corn.in consi.ix.colum.fi.uolum. iii.& in cõs. lii.colum.fi.uolum.i.Ias.in l.fi.in fi.ff. quod quisque iuris. Castã.in consi.iii.Rui.consi. ciiii. colũ.iiii.uolu.iii.& consi.100.col.v.& cxliiii. colum.iiii.eo.uolu. & cõsil.lx. col.iii.uol.iiii.Et pro ista opi.facit text.in c.qui ad agendum.§.i.& ibi Domi.& alii not.de procur. in vi. & facit quod not.Dec.in l.i.colum.pe.ff.de reg.iur.Fel.ex mẽte Rotę in c.super literis,col.vii.de rescri.Rui.in cons.cxc. col.iii.uolu.i.

Contrarium, ꝙ talis exceptio non confirmet, uide quod not.Aym.consi.iii. columna. iii. allegando consil. Paul.Cast.Maria.Iun.consi.50.colum.iii. uolu.ii.Ruin. consi.xxxvi.colum.i.in fi.uolum.i.statuta aliàs iniusta, tenet Aret.in consi.viii.& in l.quod seruus. ff.de acqui. possess.Alexand.in consi.50.colum.fi.uolu.vi.per Ioan. Anto.

Anto. Alexan. in consi. 50. col. fi. Aret. & Claud. in l. legata inutiliter. ff. de adimendis legat. Alex. in cősi. xxxviii. colum. pe. uolum. iiii. Fel. in c. ex parte, col. xxi. de rescr. Paris. consi. xix. col. i. uolu. i. & consi. xxxiii. col. ix. uolu. iii. Ruin. consi. cxxix. uolu. iiij. colum. ii. Et facit, nam exceptio non facit, ꝙ generalis dispositio comprehendat ea quæ alias non comprehenderetur, non opposita exceptione. Beltr. in consi. lxxxvi. uol. iij. Grat. in cősi. xxxiii. col. i. uol. i. & in consi. cxiiij. col. fi. eo. uolu. Rui. consi. ciij. uol. iij. col. ix. Vide omnino Cagnol. in l. i. nu. 29. & pluribus. seq. ff. de reg. iur.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Testator instituta filia in re certa, instituit deinde filium cui substituit, si sine liberis decedat: an sit locus substitutioni, si filius ipse moriatur superstite filia, an uerò substitutionis conditio defecisse dicatur?

ST NON modica inter Doct. dubitatio, an scilicet si testator instituta in re certa sua filia legitima & naturali instituat filium masculum legitimum, & naturalem, cui substituat, si sine liberis decedat, an sit locus substitutioni, si filius masculus moriatur relicta filia, an uerò dicatur defecisse conditio substitutionis? in qua quæstio. Raph. in l. i. C. de condit. insert. tenuit ꝙ sit locus substitutioni, & quod neptis ex filio non faciat deficere conditionem substitutionis, & secundum istam opi. consuluit Paul. de Cast. prout ipse refert in d. l. i. C. de condi. insert. cum eo consuluerunt totum consilium Florentinum & omnes aduocati curię Rom. qui erant plures, & solemnes uiri, & ita Paul. de Cast. consul

uit

luit in consi.lviii.uolu.i.incip.Viso dicto testamento, & idem in consi.ccccx.uolu.ii.incip.Casus iste frequenter, licet ibi postea finaliter distinguant, ut infra dicetur, Fulg.in consi.xviij.& in consi.xxxviii.Iaso.in consi.cxl. uolu.ii.ubi in antepe.colū.dicit istam esse * communem opin.& in consi.cxli.uolu.ii.Curt.in consi.xl.Alexan.in consi.xlviii.uolu.iiii.Dec. in consi. xix, Franc. Curt.iu consi.xi.colū.antep.& seq.Guid.Pap.q.cccclxxxv.Calcan.in consi.xlix.col.vi.Guald.cautela xvii.in subst.Frāci.Curt.in consi.iii.colum.vi.& seq.Socin.in consi.lxiii. col.ix.uol.iii.Calcan.in consi.xlvii.& col. iii.& col.fi.in subscrip.Soc.in consi.xciiii.col.ii.uolu.iiii. & in consilio vi.uolu.iii.& in consi.xiiii.eo.uolu.Dec.in consi. Dxlv. colum.ii.& in consi.ccccl xxx.& in consi.ccccxcv.colū.i. & seq.in i.dubio,& in consi.Dxiiii. ubi dicit istam communem: Cuma.in consi.cxvii.in princ.Istam etiam opi. tenet Curt.consi.lii.Grat.consi.liii.col.i.uolu. ii. & cōsi. liiii.colum.iiii.eod.uolum. ubi dicit istam communem. Ruin.consi.xciii.col.iii.uolu.ii.& consi. cxlviii.colum. i. & seq.uolu.ii.& consi.clxxx.colum. vi.uolu. ii.& consil. cli.colum.vii.& consi.cliiii.colum.i.ubi dicit communē, & consi.clxi.colum.iiii.& clxxviii.colum.v.eod.uolum. istam partem limita,ut per Rui.cōsi.cliii. col. vii.uol.ii. Amplia istam partem etiam si exclusio filiæ fœminæ nō causaretur immediate a dispositione partis, sed a statuto.Dec.in consi.cccccxlv.eandem opin. tenet Corne.in consi.cclxxiii.col.iii.& consi.cclxxv.col.fi.uolu.iiii.Ioā. Ant.Alex.in consi.lxiii.Contrarium, quòd immo neptis faciat deficere conditionem fideicommissi tenuit Bal.in consi.incip.in causa testamenti Andreoli.Cor.in consi.ccii.col.fi.uol.iii.Barb.in repert.in l.cum acutissimi.C.de fideicomm.Corn.consi.ccxxx.uol.iii.Ias.in cō si.cxlii.uol.ii.Bolog.inter cons.Alex.in cons.xlix.uolu. iiii.Curt.Sen.in cons.lxiiii.col.xv.& seq.Alexā.in cons. xxxviii.uolu.vi.Dec.in cons.cccclxviii.colum.ii.Soc.in consi.ccxxvii.col.fi.Curt.Iun.iu consi.clxiii. colū.v. Et pro ista parte consuluerunt Doct.Bononienses, & Perusini,

rufini,ut refert Paul.de Cast.in d.l.i.C.de condi.insert. & quo ista opi.fuit iudicatum,ut refert.Io.Bapt.de S.Seuerino in l.generaliter.§.cũ autem.C. de insti. & substi. & Soc.in d.l.cum auus.istam opi.ut ueram sequitur Io. Ant.Alex.in cõs.xxxi.Cur.Sen.in cons.xliiij.col.xi.Goza.cons.lxxxix.col.i.in ii.cõclu.Paris.in cons.lxxxvi.col. pe.uol.ii.& cons.clxxxix.col.pe.eo.uol.& cõs. xli.col.vi. & seq.uol.iii.Maria.Iun.cons.clxiiii.col.ii. uol.ii.& consi.clxviii.col.iii.uolu.ii.ubi dicit * communem eo.uolu. Dec.in cons.ccccxlv.Corn.in cons.cclxxiij.column.iii. uolu.iiij.& cclxxv.colum.fin.eo.uolu.Et indubitata est conclusio,quòd neptis faceret deficere conditionem fideicommissi,si de filiabus nõ sit facta mentio,ut posit colligi coniectura ad neptes. Gozad. in d. cons.lxxxix. col.i.in i.conclusione.

Pro concordia istarum opinionum ad inuicem contrariantium est distinguendum, & cõsiderandi sunt plures casus.nam aut filia est uocata in aliquo gradu institutionum,uel substitutionum,& tunc proculdubio neptis facit deficere conditionem fideicommissi, Goza.in d.cõsi.lxxxix.col.i.in iij.conclu.

Aut filia fuit exclusa,& tunc aut constat,q̃ testator filias proprias aliqua particulari ratione odio habuerit,& propterea eas excluserit a propria successione , & tunc quia non creditur uoluisse neptem ex filio excludere,neptis proculdubio faciet deficere conditionem fideicommissi,ita declarat.Soc.in d.l.cum auus,col.lviij.& seq.ff. de condi.& demonst. Aut hoc non constat,& tunc, aut substitutio est facta filiabus institutis, & tunc proculdubio,etiam neptis faciet deficere conditione in fideicommissi,ita declarat Soc.in d.l.cum auus,col lix.Aut substitutio est facta filijs masculis,& tunc , aut est facta a fœmina testante,& tunc creditur uoluisse q̃ neptis faciat deficere conditione fideicommissi,quia non creditur q̃ proprium sexum hodio habuerit,ita declarat Socin.in loco præal.& idem tenet Dec.in cons.Dlxviij.

Contrarium , tenuit Fulgosius in consilio

xxxviii.& in conf.xviii. Aut est facta a testatore masculo,& tunc aut substitutus est de liberis testatoris & masculo,& tunc neptis non faceret deficere conditionem substituti, sed substitutus admitteretur. Soc. in d.l.cum auus,col.lix.Paul.de Cast. in conf.ccccx.uol.ii.colum.ii. Franc.Curt.in conf.xi colum.antepen.Barbat.inter cõsilia. Alexan. in conf.xlvij.uolu.iiii.Guald. cautel.xvii. de subst.Soc.in conf.vi.colum.fin.uolum.iij.& in consi. xiii.uolum.iij.Calca.in conf.xlvii.colum.iij.& Ioã.Ant. Alexan.in conf.lxii.in fi.& Curt.Iun.in conf.xi. Istam dicit * communem Ioan.Anto.in dict. conf.lxii.in fin. Gozad.in conf.lxxxix.colum.ii.in v. conclu.& maximè si neptis esset exclusa per statutum, ut in seq conclus. Paris.in conf.liii.columm.vii.uolumin.iij. Curt.Iun. in conf.xi.colum.antepenul.& seq.Dec.in conf.ccccxv.colum.fi.Curt.Senior in conf.lii. Corne.in conf.ccxciij.colum.iij.uolum.iiij.Alexã. in conf.xxxvij.colum.ii.uolum.vi.& iii.Curt.in conf.iiii.colum.i. & seq. in conf.iij. colum.vi.& seq.& in conf.cxiiij.colum.vii.& sequẽ.& in conf.cxvi.colum.iiij.& in conf cxxxix.colum.v. Guald. cautel.vii.de subst.Maria.Soc.Iun. conf.i. colum. xxiiij. Grat.conf.lvi.in fi.uolum.ii.& conf.iij.colum.iii.& uolumi.Maria.Iun.conf.cliiij.col.ix.uolum.ii.& conf.clxviii. colum.xiij.& seq.ubi infinita,& dicit istam communem opi.Rui.conf.clii.col.iij.uolu.ii.Contrarium,Bal.in cõs. suo incip.In causa testamenti Andreoli.Corn. in consi. ccii.& in conf.ccxxx.uolum.iii.Soc.in conf. ccxxvii.col. fi.Aut substitutus est de liberis testatoris, sed non masculus,sed fęminis, & tunc Dec.in consi.cclxx.tenuit,neptem facere deficere conditionẽ substitutis,& substitutã filiam excludi.Alex.in conf.xxxviii.uol.vi.Rui.conf. xxxvi.col.v.uol.iii.

Contrarium,uoluit Curt.in conf.xxxv.col.antep. & ipsemec Dec.in conf.ccclxxx.Aut substitutus nõ est de liberis,sed extraneus,& tunc aut est talis extraneus,qui sit de familia & agnatione testatoris, & tunc dicendum est,ut substitutus admittatur,& quòd neptis non faciat defi-

deficere conditionem fideicommissi. Secundum quod Socin. in d. l. cum auus, colum. lix. & ponit Dec. in consi. ccclxx. & in cons. ccccclxviii. & in cõs. xv. & in consi. cccclxxx. & in cons. ccccxcv. colum. i. et seq. in i. dub. et in consi. cccccxiiii. ubi dicit istam * communem opin. Corn. in cons. cclxxiii. colum. iii. uolu. iiii. Ioan. Ant. Alex. in cons. lxiii. Franc. Curt. in cons. cxiiii. colum. vii. et seq. et in cõsi. cxxxix. colum. v. Limita, ut per eundem in cons. clxiii. colum. pe. et fi. Cæpol. in consi. ciuili xlix. Curt. Iun. in cons. xi. colum. pen. & seq. et in cons. xl. Iaso. in cons. clx. et in cons. cxli. Paris. in cons. lxvi. colum. iii. uolu. iii. Maria. Iun. consi. clxxxi. colum. v. uolum. ii. Rui. cons. clxx. colum. ii. uolum. i. & cons. xciii. & cons. xcv. colum. iii. & cons. cxxx. colum. fin. uolu. ii. & cons. cxl. colum. ii. & iii. ubi declarat uolum. i. & colum. iiii. Ruin. in consi. clxv. colum. fi. & cons. cxlvi. col. pe. uol. ii. ubi declarat, & dicit communem, & cõs. cxlviii. colum. ii. & seq. & cons. cxlix. uolu. ii. colum. ii. & cons. cl. colum. iiii. ubi dicit communem eo. uolu. ii. & cons. cxxiiii. col. ii. & iii. & cxxxix. col. v. uol. iii. Boerius. cxlvii. decis. Contrarium, quòd neptis agnata substitutio faciat deficere conditionem substitutionis. Corn. in cons. ccii. uolu. iii. & in cons. ccxxx. uolu. iii. Bolog. inter consilia Alex. in cons. xlix. uol. iiii. Ias. in cons. cxlii. Paris. in cons. lxxxvi. col. pe. uolu. ii. Alex. uerò in isto casu pro concord. opin. distinguebat, aut est agnatus qui ex forma statutorum excludat neptem, & tunc procedat prima opin. quod substitutus admittatur. Aut est agnatus qui ex forma statutorum neptem non excludat, & tunc neptis faciat deficere conditionem substitutionis, & substitutus excludatur, ita declarat Io. de Monte Sperel. in l. cum acutissimi. C. de fideicom. & Ioan. Bapti. de sancto Seuerino in l. generaliter. §. cum autẽ. C. de institu. & substi. & Alex. in cons. xxxviii. colum. ii. uolu. vi. Ias. in cons. cxlii. Corn. in cons. xxii. colum. iiii. uol. x. Gozad. in cons. lxxxix. colum. ii. in iiii. conclus. Grat. in cons. lxiiii. colum. iii. uolu. ii. Ruin. cons. cxx. colum. ii. uolu. i. & cons. cxiii. col. ii. uolu. ii. & consi. 100. colũn. i. &

si.in cons.cxliii.col.ii.& seq.& cons.cxliii.col.i.et v.& cõ si.clii.col.vi.uolu.ii.& cxxxiii.col.ii.et iii.& cxxxviii.colum.iii.in cons.cxli.col.iiii.uolu.iii. Sed contra primum membrum distinctionis,quòd etiam si agnatus per statutum, excluderet nepte, non tamen propterea minus faceret neptis deficere conditione substitutionis, ponit Corn.in cons.ccii.uol.iii.Soc.in cons.clxxxii.& in l.hæredes mei.§.cum ita.col.pe.ff.ad trebel.& in d.l.cũ auus col.37.& seq.ff.de condit.& demonst.

Contra secundum uerò membrum,quòd etiam agnatus, qui secundum formam statutorum non excludit neptem a successione ex substit.admittatur,non obstante quòd filia fœmina ex grauato filio superexistat.Barbat.inter consilia Alexan.in cons.xlix.uolu.iiij.Marian. Iun.cons.clxviii.col.vii.uolu.ii.Ruin.cons.cxli.colum.i. & pen.& per totum,et in cons. cxlii.& sequen.& consi. cxcvi.colum.ii.uolum.ii.& consi.xxxv.colum.i.uolum. iii.Aut est extraneus non agnatus nec est familia testatoris,& tunc non admittatur ex substitutióne, sed deficere censeatur códitio substitutionis.Ita declarat Paul. de Cast.in d.consi.cccc x.uolu.ii.Soc.in dicta l.cum auus colum.lix.uersi.quartus casus.Dec.in cons.xxxvii.Fran. Curt.consi.xi.colum.penul.et hoc procedit etiam si sit substituta pia causa,secundum Soc in d. l.cum auus,colum.lix.uer.quarto,casus.Marian. Iun. consil.clviii.colum.ix.uolum.ii.& consi.clxviii.ubi dicit * communem eo. uolum.

Declara,ut per Rui.cõs.lxxxiii.col.iii.& si.uol.ii.Rui. cons.cxvii.col.pe.& col.8.et cons.cxxx.col.fi.in cons.143. & col.ii.ubi dicitur de pia cã, et cons.cl.col.iiij.ubi dicit communem,uol.ii.& cons.cliiii.col. fi.eo. uolu.et consi. xxxv.col.i.uol.iii.Boer.decis.cxlvi.

Sed contrarium quòd etiam extraneus substitutus admittatur ex substitutione,tenuit Paul.de Cast.in consi.lviii.uolum.i.Corn.in cons.cclxxv.uolum.iiii.col.fi.& in pia causa substituta,tenet hoc Fulg.et Paul.de Castr. in d.l.i.C.de condit.insert.et in cons.lviii.uol.i.& ccccx.

uolu.

uolum. ii. Prædicta omnia procedunt, ubi substitutio est facta sub conditione, si sine filiis decedat institutus. Sed quando esset facta sub conditione, si sine liberis, neptis proculdubio faceret deficere conditionem fideicommissi. Ita tenet Corn. in cons. ccxxx. uolum. tertio. Grat. cōsi. lxiiii. colum. ii. in fin. uolum. ii. Sed in hoc contrarium tenuit Paul. de Cast. in cons. cccc x. uolum. secundo. Iaso. in cons. cxl. uolu. ii. Sed si dictum sit, si frater meus decesserit sine liberis substitutio Titium & frater decedat Titium substituentum? Io. And. in rub. de test. in addit. ad Specu. Cremens. in sing. xx. & casum in quo neptis facit deficere conditionem fideicommissi. ponit Brun. Asten. in tract. statut. q̄ stant. mascul. fol. vii. colū. iiii. Quid in declaratione sententiæ factę per iudicem, uide Ruin. consi. cxxviii. in fi. uol. iiii.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Testator si mentionem habuit de filijs masculis in una parte sui testamenti, si demum in alia de filijs simpliciter meminerit, quod de maribus censeatur.

SI testator in una parte testamēti dicat de filiis masculis, si in eodem testamento in alia parte simpliciter dicat de filiis, censetur de aliis masculis. Ita declarat Abba. in consi. xxxvi. circa fi. uol. i. Cuma. in consil. cxvii. in princ. Curt. Iun. in consi. lii. columh. v. & vi. Barbat. inter consi. Alexan. iiii. uolu. consi. xlviii. colum. v. & seq. Guid. Papæ quæst. ccccl xxxv. & in consi. lxxxvi. Ias. in consi. iii. fol. pen. uolu. i. Paris. consi. xviii. column. iii. uolu. ii. & consi. lxxii. colum. iiii. & seq. uolu. iiii. Dec.

in consi.xv.colum.pen. & fi.& in conf.ccccxlv. colum. v.& in conf.ccccIxxx.colum.i.& seq.& in conf. ccccxcv. colum.ii.& in consi.ccccIxviii. colum.i. Iaso.in consilio cxl.colum.vii.in viii.fundamento et colum. fi.uolu.ii.& in conf.lxix.colum.fi.uolum.iii.& in conf.cxxxvi.uolu. iiii.colum.viii.Io.Ant.Alex.in conf.cl.circa fi.& in conf. cvi.Franc.Curt.in conf.cxii.colum.ii.& penu.& in conf. cxiii.col.iii.& in conf.cxiiii.col.fi.& in consi.clii.colū.ii. Bru.in trac.ꝓ stantib.masculis fo.ix.col.iiii.Maria.Iun. in conf.xc.col.4.& in conf.clx.col. vii.uol.ii.Grat.conf. lxxxix.col.i.uolu.ii.Ruin.conf.xxxvi.colum.v.& consi. cxviii.colū. iii.uolu.i. Si in una parte testamenti dictum fuerit de filijs naturalibus, quia intelligitur de filijs naturalibus etiam in alia parte testamenti in qua de filiis simpliciter dicitur, idem Rui.conf. lxxxvii. col.fi.& in conf.cxxxiiii.col.v.& seq.ubi declarat & conf.cxlvi.col. ii.& pe.uol.ii.et istam dicit uriorē Rui. ipse cōs.cxlvii. col.iii.eo.uol.& si filios masculos posuit in conditione deinde posteà in substitutiōe de filijs dixit, de masculis intellexisse censetur:idem Rui.conf.cxciii.col.ii.uolu.ii. & conf.cxxxix.col.4.et clxviii.col.v.uol.iii.Extende istā primam opin. ut etiam ex uerbo masculis in alio testamento adiecto simpliciter deinde prolatum, intelligatur de filiis masculis, ita declarat Corn.in conf.cclxxv. col.ii.uolu.4.Ias.in iii.conf.fo. pe.uol.i.Grat. in consi.v. col.pe.uol.ii.& conf.lix.col.i.et ii.in fi.eo.uol.& conf.lvi. col.i.uol.ii.

Contrarium, Franc.Curt.in consi. lxiii. col.iii.& seq. Soc.in conf.lxiii.col.vii.uol.i.& Rui.consi. xciii. col.i.& 4.& conf.cxliii.col.pen.uol.ii.et conf.xxxv.col.fi.& clix. colum.vi.uolum.iii.

Contrarium opi.in casu principali, ꝙ per clausulā filiis masculis in eodem testamento appositam, non sumatur declaratio ad clausulam filijs simpliciter in eo testamēto appositam, ut intelligatur de masculis, ponit Petr. de Anch.in cōs.clxx.incip. Pro clariori, in fi.Io.de Ana. in conf. xxii. Curt.Sen.in conf. lxiiii.incip.nobilissima,

col.

col.xi.et ſeq.in conſ.ccxxvii.col.xi.& fi.Alexã.in conſi. xxxviii.col.iii.uol.vi.Dec.in conſi.Dxiiij col.fi.& in cõſ. Dxcix.Cur.Sen.in conſ.xl.col.i.Iaſ.in conſ.cxlii.col.vii. & fi.& in cõſ.xxxix.col.iiii.& vi.uol.iii.ubi dicit iſtã eſſe * magis communem.op'.Franc.Curt.in conſ. xxxiii.in fi.& in conſ.xlix.col.iii.Corn.in conſ.ccxxx.col.4.uolu. iii.Bolog.inter conſ.Alex.in conſ.xlix.col.v.& vi.uol.4. Pariſ.in conſ.xviii.col.ii.uolum.ii.allegat plures pro iſta parte & col.4. et iſtam tenet conſ.xxxviii.col.iiii.eo.uolu.et conſ.xxxv.col.iii.et conſ.lii.col.ii.et conſ. lxviii.colum.pe.& conſ.lxxii.col.vi.& viii.uol.iii. Maria.Iun.cõſi.xxiii.col.xi.& conſ.xxix.col.fi.& conſ.100.col.vii.ubi dicit * communem,& conſ.cii.colum.vi.& conſi.iii.colum.iiii.& vii.et conſi.cxxviii.in ii.ſubſcrip.ubi dicit iſtã communem.Grat.conſi.cix.colum.fi.uolum.ii.& conſi. vii.colum.iiii.eo.uolu.Maria.Iun.conſi. clviii.col.vi.uolu.ii.Rui.conſi.xciii.col.ii.& v.et conſi. cxxxiiii. colũ.vi. ubi declarat,& conſi.cxl.col.v.& conſi.cxliii.colum.pe. et conſi.clvii.col.v.& conſi.clvii.col.v.uolu.ii.& lxxxvi. col.v.uol.v.Pro diſtinctione et concordia opi.aliqui uoluerunt dicere,quòd ſi uerbum maſculus,eſt in eadã oratione poſitum, cenſeatur repetitum in omnibus partibus eiuſdem orationis,ſecus ſi in diuerſis orationibus, Ita dicebat Curt.in conſ.lxiiii.columm. xi.et ſeq.Ioan. Anto.Alex.in conſ.lxxi.colum.pen.Gozad.in conſ.xlv. colum.i.& iiii. Iſtud reprobat Franc. Curt.in conſ.cxii. colum.ii.dicens, idem eſſe, ut cenſeatur repetitum uerbum maſculis,etiam in diuerſis orationibus, & in pen. col. & conſ.cxiiii.col.fi.Alii uoluerunt dicere,ꝙ aut ratio fauoris conſeruandæ agnationis fuit cauſa, ut diſpoſitio reſtringeretur ad maſculos, & tunc in eo teſtamento propter eandem rationem uerbum maſculis cenſeatur repetitum,non ſi ob aliam cauſam. Dec. in conſil. cccclxxx.colum.ii.et in conſ.Dxv.colum.fi.Io.Ant.Alex. in conſ.lxxxi.colum.pen. Marian. Iun. conſ.cxxviii. in prima ſubſcrip. Rui.conſ.cxvii.col.iiii.& conſ.cxxx.col.v. & conſ.cxl.colum.i.ii. & iii.vbi declarat vol.ii.Sed idem

Ruin. in consi. cxli. colum. i. uolum. ii. & pluribus sequẽ. uidetur tenere contra illam declarationem, & consilio cxlv. colum. fina. & consi. cxlvii. colum. iij. uolum. ii. Quidam uoluerunt dicere, quòd aut est dictum de filijs, & tunc uerbum masculis præcedens censetur repetitum in uerbo filijs subsequenti. Si uerò dictum est de liberis, & tunc uerbum masculis non censeatur repetitum, ita declarat Dec. in consil. cccclxvij. Ioan. Anto. Alexand. in cons. xxxi. Nonnulli dicebant, quòd si uerbum filiis est simpliciter positum pluries in eodem testamento, & tunc non censeatur repetitum uerbum masculis. Aut semel tantum, & censeatur repetitum Alexand. in consil. xlix. uolum. iiij. column. vi. Curt. in cons. lxiiii. colum. xi. Dec. in consil. cccccxcix. culum. secũda. Sed ipse Dec. in dicto cons. Dxcix. dicebat, quòd aut est dictum de filijs simpliciter & cẽseatur repetitum uerbum masculis, secus, si dictum sit quibuscunque filijs. Ioan. Ant. uerò Alexãd. in cons. xxxi. & in cons. lxxi. colum. penul. & in consi. cxli. colum. ii. distinguebat alio modo, nam, aut uerbum masculis, est adiectum liberis, uel filijs certæ personæ, & tunc in eodem quod testator loquitur de istis met filijs uel liberis, semper censetur loqui de filijs uel liberis masculis. Secus si testator loquatur de alijs filijs, uel alijs liberis. Franc. Curt. in cons. xii. colum. ii. & in consil. cxiiii. columna final. At ipse Curt. in consil. cxv. colum. final. aliter declarat, & dicit, quòd, si dictum sit de filijs masculis, & postea testator dicat suprascriptos filios meos, quia suprà loquutus est de masculis, & uerbum suprascriptos referatur ad filios cum eadem qualitate, ideo masculi tantùm censentur uocati. Idem etiam Franc. Curt. in cons. cxv. & colum. v. dicit quòd ubi semel tantum in eodem testamento dictum esset de filijs masculis, & pluries de filijs simpliciter, tunc uerbũ masculis in una oratione refertur ad alia eiusdem testamẽti, in quibus dictum est de filijs simpliciter. Ias. in l. qui filiabus, in primo notab. ff. de leg. primo, non se firmat, licet referat utramque opin. Rui. cõs.

cxxiiij.col.fi.concordat opin.contrarias, ut ibi per eum, & clxviij.col.v.uol.iij.

CONCLVSIO
Et Regula VI.

ARGVMENTVM.

Teſtamentum imperfectum non ualere, etiã inter liberos ratione imperfectę uoluntatis.

ESTAMENTVM imperfectum ratione uoluntatis imperfectæ, inter liberos non ualet.l.Si is qui.ff.de teſta. Guid. in xi.cautel.de teſtamen.ordinan.Lofred.in conſili. xiiii.colum.xvii.& ſequen. Vbi quod non ualet nec inter liberos, nec ad pias cauſas. Marian.Iun.conſi. cxlvii. column.prima.ii.iii. & quarta.uolum.ſecundo, & Ruin. conſil.cciiii. colum. ſecunda. in princ. & in fin. eiuſdem uolu.ſecundo.

Sed dubitatur; ſi teſtator ordinauit ſuam uoluntatẽ pro ut uolebat, ſed addidit, quòd uolebat quòd notarius de ea rogaretur, quem uoluit uocari, & antequam ſuperuenerit, deceſsit teſtator, an dicatur teſtamentum imperfectum ratione uoluntatis imperfectæ, uel ſolemnitatis? In qua quæſtio. Docto. uariati ſunt. Nam quòd teſtamentum ſit imperfectum ratione uoluntatis imperfectæ tenuit Oldrad. in conſil.cxix. incip.Titius.Ioann.And.in additio. Specu. in titul.de inſtru.edit.§.compendioſè.uerſi. Quid ſi prius.Alber.in l.hac conſultiſsima.§.ſi quis autem.C.de teſtam.Pet.de Anch.in c.cum omnes, de teſta.Ioã.de Ana.in conſ.lvii. col.i.in fi.Corn.in conſ.cxviij. uolu. iij. licèt non ſe firmet.Aret.in d.l.ſi is qui, colũ.ii.in fi. ubi dicit iſtam partem * communem.Iaſ.in conſi.clv. column.iij.et v.uo-

lu.

lumi. iiii. et in eodem casu consuluit Dec. in cons. clix. Ias.in cons.clvi.colum.iiii.et seq.Paul. de Cast. in cons. lxxv.colum.fin.uolu.i.Guid.Pap.in consi.v. Calca.in cõ si.xc.colum. i. et ii. et in cons. xci.colum.i.et seq.Dec.in cap.i.colum.v.de fid.instr.qui declarat.Nicel. in concor. ccx.Dec.cons.ccxix. in fin.Ruin. cons. cxciii. colum.iiii. uolum.ii.et consi. vii.colum. iii. et consi.xi. columu.iiii. in fin.et sequen.uolum.iii.ubi dicit communem.Grammat.decis.ccxl.nume.3. Et pro ista opin.facit ratio,nam ex quo testator uoluit notarium rogari, et de eius uolũtate facere publicum iuramentum, non censetur ante habuisse dispositionem perfectam, quam illud fieret,nã si contrahentes sint in omnibus concordes respectu conuentionis inter eos firmatæ,si tamen uoluerunt, ꝙ inde conficiatur scriptura non dicitur perfectus contractus nisi postquam facta est scriptura,ut notat Paul.de Cast. in l.cum res,col.i.C.de probat.et in l.contractus col. vii. de fide instr.in l.qui bis idem.ff.de uerb.oblig. Fulgo.in consi.cc. circa fi.et isto casu ualet dispositio ad pias causas.Calcan.in consi.xiii.col.iij.et an ualeat ad pias causas dispositio imperfecta ratione uoluntatis,uide etiam Nicel.in concord.

Contrarium,quòd isto casu ualeat dispositio ad pias causas.Paris.cons.xxiiii.col.ii.uol.ij.Sed isto casu ꝙ non ualeat dispositio ad pias causas nec inter liberos, ponit Maria.Iun.cons.clxxxix.col.xii.uol.ii.Rui. cons.i.col.i. et vi.uol.ii.ubi dicit * communem.

Contrariam opinionem in casu principali, quòd testamentum in casu isto non dicatur imperfectum ratione uoluntatis imperfectæ, sed ratione solemnitatis, tenuit Imol.in c.cum esset in viij.q.de testa.et in c.ii.colũ. iiii.eod.in l.si is qui ff.de testa. Paul.de Castr. in consil. cccli.colum.ii.uolu.ii.Aret.in l. si testamentum. C. de insti.et subst.Franc.Curt.in consi.xii.in i.colum.et seq. Alex.in consi.iiij.colum.pen.uolu.viij.et in consi.cv.eo. uolu.Ias.in cõsi.lxviij.in fi.uolum.i.Alexã.in l.hac consultissima.§.ex imperfecto.col.ii.C.de testa. et in consi.

lxxiii.

lxxiii.et in consi.lxxiiii.uolu.i.Guid.Pap.quæst.Dxviij. Beltrand.in consi.cxcviii.uolu.iij.facit quod Beltran.ipse ait in consi.lxv.uolu.i.Ruin.consi.i.colum.i. & vi.uolu.ii.immo uoluit ipse consi.xv.col.iij.uol.iij.quòd ualeat dispositio patris,dato ꝙ testator dixerit post dispositionē factā,ꝙ uolebat ꝙ notarius rediret crastina die, quia uolebat addere,uel detrahere, ut ibi per eum in iij. & iiij.col. usque in fi.et consi.i.uol.iii. & seq. tenet quòd si sit dispositio imperfecta ratione uoluntatis imperfectę inter liberos ualeat non inter extraneos.Et facit pro ista opi.quod not.Ias.in d.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.col.i.nam tenet ꝙ si testator facit scribi suam uoluntatem a notario & antequam illam legeret notarius et publicaret, mortuos fuerit, ꝙ tale testamentum ualet inter liberos,quia dicitur imperfectū ratione omissæ solemnitatis,non ratione imperfectæ uolūtatis.Rui. consi.vii.col.iii.uolu.iii.Et facit nam satis est inter liberos ꝙ uoluntas sit scripta manu testatoris, licet non publicata per notarium,ut not.Bart.in d.l.si is qui.ff.de testa.et fuit dictum.Din.ubi etiam Dec.in l. Lucius.ff. de milit.testa.Io.de Ana.in consi.lvii.in fi.Rom.in authē. similiter.in xiij.speciali piæ causæ inter ultimas uoluntates.C.ad l.falcid.Aret.in d.l. si is qui. Iaso. in d.l. hac consultissima.§.ex imperfecto.colum.i.Alexā.in consil. cxvii.colum.fi.uolum.vii.ubi dicit istam * communem opinionem.Barbat.in consi.lviii.uolu.iiij. Corn.in cōsi. lii.colum.ii.in fi.uolum.i. & in consi. cxviij. & in consil. cccvii.col.pe.uol.iii.Alex.in consi.iiij.colū.penu.uolum. vii.et in consi.cv.uolu.vii.& in d.§.ex imperfecto, col. ii.Ias.in consi.cxcv.uolu.ii.Ioā.Ant.Alex.consi.xiij.in fin.et consi.cvii.Marian.Iun.consi. cxliiij. colum.vii.cū pluribus seq.maximè.x.uolu.ii.et quomodo hoc procedat,declarat Alex.in consi.lxxvi.uolu.iii. Guald.cautel. iij.de testa.ord.Ruin.consi.cxciii. colum. iiii.uolu.iii.& consi. vii.colum.iii.uolu.v. & declarat Boer. decis.xiiii. in sui parte,decis.ccxl. numero.3. Contrarium tamen tenuit Salic.in d.§.ex imperfecto.Bartol.in l.fina.C.de

fidei-

fideiuss.& contrarium tenuit. Bal.in l.fi.col. fi in authē. quia siue. C.de test.col.i.uers.& ex prædictis.& ibi.Pau. de Cast.in fi. uolunt tamen præfati doct.uidelicet Bald. & Paul.de Cast.secus esse, ubi de uoluntate testatoris appareret scriptura confecta manu testatoris. Deci. in d.consi.clix.colum.fi.idem tenet Paulus de Cast.in dic. l.si is qui.colum.ii. Alexan. in dicto.§. ex imperfecto.colum.ii.Dec.in consi.ccccclxxxviii.colum.ii.Hippoly.in rubri.de probat.colum.cccclx.Alexan. in cons. lxxvi.colum.iii.uolum.iii.

Tenendo tamen primam opin.ad dicta Bart.in dicta l.si is qui.quem sequuntur Docto. potest responderi, quòd ibi non apparebat quod testator uoluisset suam uoluntatem in scripturam redigi per notarium, ita declarat Dec.in dicto consil.clxxxix.colum.fina.& in consil.ccccclxxxviii.colum.penu.Iaso.in consi.clv.colum.iii. in fi.uolum.4. Corn.in dicta auct.quod siue. C.de testa. & an ualeret dispositio ad pias causas, ubi testator illam scripsit manu sua? quòd non Alex.in cons.lxxvi.colum. fi.uol.iii. Contrarium, Calcan.in cons.xiij.col.iii.Nicel. concordia.Bart.ccx.uide Ruin.in cons. lxxi. col. viii.& maximè col.fi.

CONCLVSIO
Et Regula VII.

ARGVMENTVM.

Masculinum concipit fœmininum.

ERBVM masculinum in lege prolatum concipit femininum. l. si quis id quod.ff. de iurisd.omnium iud.& ibi not.Paul. de Cast.& Iaso.colum.i.post Alber.de Rosa. ad idem est text.in l.ait prætor. ff.de iure fisc.

fisc. ad idem est text. in l. hæc satisdatio. ff. de adopt. in l. prima. §. de eo. ff. de pecul. l. prima. & ibi Bald. ff. de constit. pecu. Corn. in cons. lxxxii. colum. prima. uolum. ii. & in cons. cccxxxv. colum. i. uolum. i. & in cons. ccxxii. colum. iij. uolum. iij. & in cons. i. colum. fina. uolum. iiij. Beltrand. in cons. ix. colum. fi. uolum. iii. Felin. in capitu. de monialibus. de sent. excommunic. Ad idem est text. in l. si quis in tantam. C. unde ui. iunctis notatis ibi per gloss. magnam in princ. & ibi Bartol. in i. quæstio. Odofred. in iiij. columna in prima quæst. Alexand. in l. iustè. colum. ix. ff. de acquiren. poss. & ad istam regulam bene facit gloss. notab. in cap. generali. in gloss. i. de elect. in vi. Abb. in cap. i. de baptis. & not. Barto. in l. i. §. sed si incertum. ff. de uent. inspic. ad idem est gloss. in clement. i. de sepult. bona gloss. in l. cum proponas, in gloss. fina. C. de transact. & in l. si quis maior, eod. titul. quæ affirmant etiam in muliere locum habere, ex quo sequitur quòd appellatione fratris uenit soror. l. tres fratres. ff. de pact. & ibi gloss. prima. & not. ibi etiam Bald. & Angel. & Paulus de Castr. & Iaso. qui text. procedit in dispositione legis. Ruin. consil. ccxxiiij. columna ii. uolum. iiij. in dispositione autem hominis, dicetur in ampliationibus, & propterea dicit Angel. in consil. cclxxxix. in prima colum. quod in dispositione legis semper masculinum concipit fœmininum, & propterea in dispositione legis appellatione fratris uenit soror. dicta l. fratres. C. de inofficio. testament. iunctis not. per Fulg. in consi. clxxi. colum. ij. d. l. tres fratres. ff. de pact. l. Lutius. ff. fam. ercis. Et intellige quòd istud sit non ex propria significatione, sed per extensionem & interpretationem, propter rationis identitatem, ut est text. in l. pronuntiatio. ff. de uerb. signifi. in uerbo porrigitur, & est text. in l. penult. de præpos. sacr. cub. in fin. libr. xii. in l. cum in adoptionis, uersicu. quæ in filijs. C. de adoptiuis. not. glos. Dyn. & Bart. in l. prima. ff. de uerborum significatione. Iacobus Butrig. in l. si quis in tantam C. unde ui. Specula. in titul. de disput. & alleg. §. post

hoc

hoc autem, colum.vii.& seq.uersic.uel ubi masculinum. Archid.in cap. si quis suadente, colum.iii.xvii.quæst.3 Bartol. in l.liberorum, in iiii.col.in uersi.ii.principaliter ff.de uerb.sign.in d.l.si quis in tantam, colum.i.et seq.& Salic.in l.quicunque, de ser.fugit.Imol.in l. si ita, colū.i. ff.de leg.ii.Socin.in consi.lxxiij.colum.i. uolum.iiii.Corne.in consi.ccxxiiij.colum.iii.in fi.uolu.iii.& in consilio cccxxxv.colum.iii.uolum.i.& in consi.xcvi.colū.i.uolu. iii.& in consi.cclxxi.colum.iiij.uolu. i.et consi.cxxxviii. colum.fi.uolu.ii. Alexan.in consi.xlv.colum. i. uolu.vii. Dec.in consi.ccccliii.colum.ii.& in l.fœminæ.colum.xiii. & seq.ff.de reg.iur.Corn.& consi. cclxxv. colum.i.in fi. & seq.uolum.iiii.Alexan.in consi.lxi.colum.i.uolu.i.& in consi.ccxxxiiii.colum.i.in fi.uolum.vi. Corn.in consi. xiiii.uolu.ii.& in consi.ccxxii.uol.iii.Fulg.in cons. xviii. col.i.& in consi.xxvi.col.ii.uol.i.Aret.in §.fi.in i.colum. inst.qui testa.tut.dari poss.Curt.in consi.ix.col.fin.Cuma.in consi.clxvi.col.i.Alex.in cons.xxix.col.iii.uol.iii. Fulg.in consi.xxxiiii.col.i.in fi.Socin.in consi. xc.col.ii. Card.in cle.i.col.i.de elect.in c.quintauallis, de iur.iur. col.ii. Grat.consi.liiii.colum.iii.& consi.lxiiij.columu.ii. & consi.lxv.col.ii.et consi.lxviii.col.ii.in fi.uolu. ii. Rui. consi.xv.col.iii.uolu.iii.Contrarium, Petr. de Ancha.in consi.cxii.colū. i. ubi uidetur tenere quòd sit ex uirtute comprehensiua, & non extensiua. Ang.in cōsi.cclxxxix. col.i.Bal.in l.fi.in xiiij.q.C.de hæred.instit.Geōrg.Natta in c.quanuis.col.xxxi.de pact.in v.Alex.uerò in consi.xlviii.colum.ii.uol.iiii.uidetur tenere ꝙ hoc sit de proprio significatu.& in consi.xlix.col.iiii.in consi.lxxxiiii. col.ii.uol.iiii.& in cons.cxxv.col.iii.uol.iii.Maria.Iun.cō si.lxx.col.x.uol.i.& ciiii.col.i.uolu. ii. qui omnes Doct. ita tenet, quoniam materia est indifferens, & in consilio clviii.col.v.uol.ii.

Limita hoc ꝙ maximè dictum sit masculinum continere fœmininum ex interpretatione, & non ex propria significatione, quādo uerba cantant sub nomine masculino, ut mulus, equus, filius. Idem si dicatur si quis filius

si quis seruus, ut declarat Alex. in cons. cxxxv. & seq. uo lu. i. Card. in cle. i. col. ii. de elect. Secus si sub nomine cõmuni, ut homo & idem si dicatur si quis homo, quia tũc masculinum continet fœmininum ex propria significatione. Bart. in d. l. i. ff. de uerb. sig. in l. si quis in tantam co lum. i. & seq. C. unde ui, & per Dec. in d. l. fœminę. colũ. xv. Petr. de Anch. in c. signifi. col. ii. de elect. nu. 6. & hoc non habet difficultatem.

Contrarium tamen in hoc uoluit Imol. in l. si ita, de leg. ii. Aret. in fi. Inst. qui tuto. testa. dari possunt. col. i.

Sed dubium est quia, etiam idem dicit Barto. in locis præall. Si dictum sit, si quis etc. quia huic uerbo si quis, debet adiungi uerbum homo, quod sui, natura tam masculinum quam fęmininum comprehendit. Idem tenet Bal. in l. i. col. fi. ff. de pecul. Petr. de Anch. in c. generali, col. i. in fi. de elect. in vi. Sal. in l. quicũque. col. i. C. de ser. fug. tenet Bal. in l. Gallus, in princip. col. fi. ff. de lib. & po sthu. Card. in cle. i. in iii. q. de elect. Domi. in d. c. genera li col. iii. Alex. in cõs. xxiiij. col. iiij. uol. i. Cor. in cons. xiii. col. ii. uol. ii. & in cons. ccxxiiij. col. i. in fi. & seq. uolu. vi. Et tenendo istam opi. quam dicit * communem Dec. in dict. l. fęminæ, colũ. xviii. illam declara & intellige, ubi est eadem ratio masculi & fęminæ, gloss. pragm. sanct fo lio ccxcv. col. iii. & stante ratione diuersitatis etiam sub signo uel uerbo si quis fęmina non comprehenderetur, non quia uerbum non sit sui natura aptum continere, sub qua, indefinita in dispositione legis non æquipollet uniuersali, ita declaratio Bart. in l. i. in fi. ff. de pecul. Are. in cons. xxxix. Dec. in d. l. fęminæ. colũ. xviii. Sed contra primum dictum, quòd uerbum si quis, stans simpliciter cõprehendat fęminam ex proprietate sermonis, tenuit Fulg. in d. l. quicunque. C. de ser. fug. & contra istam opi. tenuerunt consulendo Io. de Ligna. Riccard. de Salic. & Io. de Fantuciis prout refert & sequitur Corn. in consi. cclxxv. col. i. & seq. uolu. iiii. Dec. in d. l. fęminæ, column. xiii. Imol. in l. si ita. colum. ii. ff. de leg. ii. Aret. in d. §. fin. col. i. & seq. qui testa. tut. dar. poss. Corn. in consi. ccxxii.

colum.iii. volu.iii.Sublimita, si testator egerit conseruã re agnationem, quia tunc sub masculo non venit fœmina.Soc. in consi.lxxiii. colum.iii.volu.iiii.Amplia, etiã si dispositio pęnalis,& odiosa,ut not.Alber.Paul.de Castro & Iaso.in dicta l.si quis id quod. ff. de iurisd. omn. per illum text.gloss.in dict.cap.generali, de elect.in vi. Cyn.post Odoffred.in l.quicunque. C.de seru.fug.glo. & Doct.in dict.l.si quis in tantam.est bonus text.in d.c. si quis suadente.xvii.quæst.iiii.iuncto cap.mulieres, de sent.excommu.gl.in cle.ii.de sepult.ubi etiam Imol.colum.i.in fi.& seq.Hippol.in l.i.C.de rapt.uirg.colũ.xcii. & seq.nume.224.glo.in l.cum proponas. C.de transact. in glo.fi.Bart.in l.i.§.sed si incertum. ff. de uent.in poss. mitt.Salic.in d.l.quicunque,colum.i.Spec.in titu.de disputat.& alleg.§.post hoc autem. Dec. in d.l.fęminæ,colum.xvii.Ias.in consi.cxlii.colum.iiii.uolu.ii.& in l.Gallus,in prin.in i.lect.colum.xiiii.& in ii.lect. colum.pe.ff. de liberis & posth.Ang.Aret.in d.§.fi.colũ. fi. qui testa. tut.dari poss. Anch.in d.c.generali,colum.ii. Cornel.in consi.xi.uolu.i.Hipp.in l.si quis uiduam. ff. de quæstio. Calca.in consi.i.colum.xxi.Cassanæ.in cõsuet.fol.xliii. Contrarium tenet Alex.in consi.cxxxv.col.iiii.volu.i. Socin.in reg.cclv.in iiii.limitatione. & hanc primã ampliã intellige,quando odium est rationabile,quando verò esset irrationabile, dic, vt dicetur in limitatioue iii.

Secundò amplia,etiam istud procedere in ultimis voluntatibus.l.seruus legatus,in prin.& in versi.i. §. sed si pueris.ff.de legat.iii.l.qui duos.ff. eo.tit.l. inter stuprũ. §.fi.ff. de uerb.sig.l.si ita scriptum.ff.de leg.ii.Bart.in l. Plautius.ff.de auro & argento leg.Paris.in cons. xli.col. 4.uolum.iii.Ruin.consi.cxv.colum.ii.uolu.iii.In substituto not.Petr.de Anch.in consi.cxix.incip. Pro clariori & conditio si decesserit sine filijs, deficit siue quis decedat cum filiis masculis,siue cum fęminis,ut not.Io.Andre.in c.Raynaldus,de testam.& ibi Ant.de Butr.& alii Doctores.Alex.in consi. lv.incip. Ponderatis hic.in fin. lib.iii.Soc.in cons.lv.in iii.lib.Dec. in consil. xv.Calcan.

in

in conſ.47.& 6.col.3. Pariſ.conſil.18. col.i. vol.2. vbi limit.colum.7. &conſil.41. colum.2. in fi. vbi limitat, & colum.4.& conſ.82.colum.i.in fi.vol.3. in 5.colum. vbi declarat.

Limita duobus modis, vt per Maria.Iun.conſ.90.colum.4.Grat.conſil.53.colum.i.& conſ.54.colum.i.vol.2. Marian.Iun.conſ.158.colum.v.vol.2.& conſ.168.col.i. vol.2.Ruin.conſ.93.vol.2.colum.4. & in conſ. 142. colum.2.& conſ.146.colum.i.& conſ.152. colum.3. vol.2. & conſ.115.colum.2. & conſ.174. col.2. vol.3. Et iſtam opinionem quòd in vltimis voluntatibus maſculinum contineat fœmininum, tenuit Specu. in tit. de diſput.& alleg.§.poſt hoc autem.Odofred.& Salic.in dicta l.quicunque, C.de ſeru. fugit. Iaſ.in d.l.ſi quis id quod.Soc. in conſ.55.volu.3.colum.2.& in l.tres fratres, & ibi Iaſ. colum.i.Soc.conſ.55.vol.4. Dec.in d.l. fœminæ, col.15. Iaſ.in conſ.166.Rom.in conſ.148. Petr. de Ancha.in c. generali, de elect.in vj. vbi Domi. & Corn. in conſ.177. colum.ii.vol.4.& ex hoc infertur, quòd appellatione fratris venit ſoror in vltima voluntate.l.Lucius, §.quæſitum,ff.de leg.3.in l.Lucius,§.venia,el ii.vbi glo. & Bar. ff.ad Trebel.& not.Ang.Paul.de Caſt. & Iaſ. in d.l. tres fratres.& ponit Fulg.in conſi.71.incip. mulier. & iſtam concluſionem, quòd appellatione fratris veniat ſoror, etiam in hominis diſpoſitione, tenet Alex.in conſil.84. col.2.& in conſil.14.vol.3.vbi etiam limitat, & in conſil.48.col.2.eod.vol.Dec.in d.l.fœminæ,col.pen. Principalem verò concluſionem, ꝙ in vltimis voluntatibus maſculinum concipiat fœmininum, limita non procedere in diſpoſitione odioſa, puta in exhæredatione, tex.eſt in l.i.§.ſed ſi incertum,ff.de vent.in poſſ.mitt.& ita not. glo.ibi.& glo.in l.ſi ita ſcriptum,ff.de legat.2. & Bart.in l.i.ff.de verb.ſig.& idem Bart.in conſil.54. incip. Angelus Mariæ. Odofred.in d.l.quicunque.C.de ſer.fug.Specula.in tit.de diſput.& alleg.§.poſt hoc autem,colum.7. ver.vel ibi maſculinum. Archid.in cap.ſi quis ſuadente, col.2.17.quæſt.4.Imol.in l.ſi ita, colum.j. ff. de legat.2.

Sign.Homod.in conſ.172.colum.3. Dec.in d.l.fœminæ, colum.15.& ſequent. Iaſ.in l.ſi quis id quod, colum.3. in 3.limit.ff.de iur.om.iud.& in d.l.tres.in 2.colum.4.limitat.ff.de pact.& in l.Gallus, in 2. lect. colum. pen. & ſequen.ff.de liber.& poſthu. Ang.Aret.in §. fi. in 2. col. inſti.qui teſt.tut.dari poſſ.Cuma.in conſ.166.immo ex hoc infert Bar.ꝙ in fideicōmiſſo iniuncto maſculis, non comprehenduntur fęminæ,in conſ.54.colum.i.refert,& ſequitur Corn.in conſ.233. colum.i. vol.3.& principalem ampliat,vt ibi limita vt per Grat.conſ.63.colum.2. volum.2.

Tertiò amplia idem eſſe in reſcriptis, in quibus maſculinum concipit fœmininum, & propterea in illa clauſula,Et quidam alij,etiam fœminæ continentur. Compoſt.in c.ſedes,de reſcrip.& Ioan.And.in c. cùm in multis,de reſcri.in 6.vbi etiam Domi. colum.i. Archid.in d. c.ſi quis ſuadente,colum.penult.17.q.4. Specu.in tit.de reſcrip.præſenta.§.fi.colum.2.ver.ſed quæritur, vtrum Imol.in l.ſi ita ſcriptum,ff.de lega,2.colum.fina. Domi. in d.c.generali,colum.3.ver.4.caſu de elect.in 6.& Abb. in cap.ſignificauit,colum.i.de reſcript.Dec.in d.l.fœminæ,colum.9.Iaſ.in conſ.142. colum.4. volum.2. & in d. l.ſi quis id quod,colum.2.in 5.ampliat.& in dicta l.Gallus in j.lect.colum.14. & 2. lect. colum. penult. Angel. Aret.in dicto §.fin.inſtit.qui teſta.tut.dar.poſ.colum.2. Appoſtill.ad Abb.in d.c.ſignificauit.Pariſ.in conſ.20.colum.3.vol.i.Contrarium Gomes in cap. 2. chart.ix. de reſcript.in 6.

Quartò amplia in priuilegiis, in quibus maſculinum continet fęmininum,ita not.Bal.in cap.ad audientiam, & in colum.fin.verſic.quæro nunquid, de reſcript.Domi.in dicto cap.generali,colum.3.in caſu 3.Dec.in dicta l.fęminæ,colum.18.Iſtam opinionem etiam tenet Archid.in d.cap.ſi quis ſuadente,colum.pe.Iaſ.in d.l.Gallus,colum.14.in i.lect.& in ii.lect.colum.pen. & in conſil.142.colum.4.vol.2.& in d.l.ſi quis id quod,colum.2. Ruin.conſ.102.colum.5.vol.3.& 145.colum.3.vol.3.&

colum.

colum.seq.Tiraq.de retract. fol.77. Contrarium in priuilegiis contra ius commune, vt in priuilegiis enumeratis tenet glo.in l.si ita scriptum, ff.de leg.2. Alexan.in l.quia tale,col.3. ff.sol.matri. & tenet Dec. in cons.468. Cardin.in cons.135.incip.puto filias,circa fin.Sign.Homod.in cons.172.colum.iii.Imol.in l.si ita, ff.de legat.2. colum.fi.vers.vltimò &c.Aret. in d.§.fi. colum.2.Instit. qui testa. tut. dari poss. & in priuilegiis alteri præiudicialibus quòd fęmina non contineatur, tenuit Domin. in d.c.generali,in 3.col.in ver.iii.casu.Deci.in cons.453. col.i.quare præcedēs opinio possit intelligi in beneficiis principium, vt in præiudicium tantùm concedentium largè interpretentur, prout in hoc ita Deci. in d.consil. 468.col.fin. Barbat. qui ita expressè declarat in cons.57. colum.3.vol.2.Corn.in cons.177. colum.2. volu. 4. sed adhuc in beneficiis,& gratiis alteri non præiudicialibus, vt puta in facultate legitimandi concessa Comiti, quòd sub masculino non contineatur fęmininum, consuluit Signo.Homod.in cons.186.refert,& seq.Card.Alex. in c.per venerabilem,§.quod autem, col.130. qui filij sint legitimi.Curt.in cons 9.col.fi.Ias.in l.2.col.4.ff.de verb. oblig.Deci.in consil.453.Et subsidio charitatiuo imposito quòd masculinum concipiat fęmininum, vide Fulg. in cons.121.

Quintò amplia etiam in materia correctoria, vt est glo. in d.l. Gallus, in prin.in verbo neptis,quam ibi ad hoc ponderat Raph. Comens. Ias. in dicta l. si quis id quod,col.ii. & in consi.142.col.4.vol.2.& in d.l. Gallus in ii.lect.col.pen.Franc.Curt.in cons. cii.col.i. Cōtrariū Alex.in d.l.Gallus in v.colum.& ponit Deci.in d.l. fœminæ.col.18.Alex.in cons.cliii.colum.i.uol.7.Soc.in regula 255.Corn.in consi.13.col.3.& seq.vol. ii.& in cons. 271.col.4.& in cons.191. colum.2.vol.4.& in cons. 222. col.1.& seq.& in cōs.248.col.2.vol.3.Alex.in consil. 29. colum.pen.volum.3.

Sextò amplia in sententia iudicis in qua masculinum continet fœmininum.Archid.in d.cap.si quis suadente.

col.2.27.q.4.Alex.in conſ.i.col.6.& ſeq.vol.5.Imol.verò in l.ſi ita,col.fi.ff.de leg.2.dicit,quòd in ſententia maſculinum non concipit fœmininum,ſecus in ſtatuto facto à iudice ſecundum ius commune, vel præter, quia continet,& iſtud ſequitur Aret.in §.fi.inſt.qui teſta.tut. dari poſſ.col.ii.iſtud etiam quod in ſententia iudicis maſculinum non continet fœmininum,tenet Dec.in d.l.fœminæ,col.pe.& propterea conſultationem Alex.impugnat Franc.Curt.in tract.feud.in 3.part. col.7. Alex. in conſ.i.col.5.vol.i.

Septimò amplia,etiam ſi maſculinum ſit geminatum adhuc continet fœmininum,ita tenet Signo.Homod.in conſ.172.in fi.col.Cõtrariũ tamẽ tenet Dec. in l.col.15. circa fi.Grat.conſ.68.col.2.in fi.vol.2.

Octauo amplia, vt iſtud procedat, etiam in ſtatutis, in quibus etiam maſculinum continet fœmininum, & hoc ſi diſpoſitio ſit fauorabilis,ſed ſi ſit odioſa, ſecus eſt, declarat Hoſt.& ſequitur Archid.in d.c. ſi quis ſuadente,colum.2.& ſeq.17.q.4.Petr.de Anch.in conſ.112 colum.i Domin.in d.c.generali,colum.2.& ſeq.de elect.in 6.Dec.in d.l.fœminæ,colum.18. Card.in cle. i. col.3.de ſepult.Hoſt.in c.Rainaldus in 3.col.de teſtam.Cuma.videtur tenere iſtam partem in conſil.84. Bal. Nouel.inter conſi.Corn.11.voluit Alexan. in conſi.84. colum.i. vol.4.Ipſe autem Imol.in d.l.ſi ita,ff.de legat.2.in i.colum.indiſtinctè tenet,quòd in ſtatutis maſculinum contineat fœmininũ virtute paſsiuæ interpretationis, quæ in ſtatutis locum habet, & iſtud ſequitur Aret in d.§.fi. Inſtit.qui teſt.tut.dari poſſ.in i.colum.& ſeq. Cuma.in l.quicunq;,C.de ſer.fug.in l.i.antepen.q. C.quæ ſit longa conſuet.not.Bart.in l.iura,in fi.ff.de legib.not. Iaſ.in l.ſi quis id quod,in 2.colum. & in d.l.tres fratres, col.i. ff.de pact.in d.l.Gallus, in j.lect. col.14. & in 2.lect. colum.penult.& in conſi.142.colum.4. volum.2. Curt.in conſ.9.colum.3.& ſeq.Bologn.in conſ.6.Hipp.in ſingu. 139.idem tenent Bald.Imol.& Paul.de Caſtr. & Rom. & Alex.in l.ſi conſtante,§.fin.ff.ſolut.matr. idem ſentit

Bal.

Bal.in l.i.col.fi.ff.de pecul. Aret.in conf.39. Bald. in l.in multis,ff.de ſtatu homin.in l.ſed et. §.hoc ſenatus conſ. ff.ad Maced.Roma.in conſil.98.in fin.Fulg.in conſ.203. in fi.Gozad.in conſ.43.col.i. & in fin. Amplia etiam,ſi ſtatuta ad literam intelligi debent. Tiraquel. fol.79. Et propterea quòd appellatione fratris veniat ſoror,etiam in ſtatuto,tenet Alex.in conſ.84. in colum. 2. volum.4. Bald.in conſil.47.incip.factum tale, lib.3. Curt.in dicto conſ.9.& Bolog.in conſ.60.& vbi eſt eadem ratio,etiam hoc tenet Dec.in dicta l.fęminæ,colum.19.ſecus vbi diuerſa,vt ibi per eum.Et iſtam opinionem in effectu tenet Ang.in conſ.289.in i.colum.Salic.in l.2. colum. pe. C.de noxal.Card.in clem.i.colum.2.de elect. Fulgo.in conſ.63.colum.2.in fi.& in conſ.203.in fi.Et hoc procedit,ſi diſpoſitio ſit odioſa,Bart.in d.l.i.in fi. ff. de pecul. Paul.de Caſtr. & Iaſ in d.l.ſi quis id quod, glo.in l.cum proponas,in glo.fi.C.de tranſact.gloſ.in l.i. ff.de ſepult. Iaſ.in d.l.Gallus in 2.lect.colum.pen.Marian.Iun.conſil.3.colum.i.& ſeq.vol.2.& à ſtatutis excludentibus fœminas fauore agnationis maſculinum concipere fœmininum, quia odium ſit rationabile, tenet Rui.conſ.55. colum.i.& pen.vol.4.Tiraquel.de retract.fol.4. Contrarium verò quòd in ſtatutis maſculinum non concipit fœmininum,tenuit Signor.Homod.in conſil.220.nu.4. Soc.in reg.255.in 3.fall. Corn.in conſ. 224. colum.3. in fin & ſequen.vol.2.& in conſ.13.colum.2.& ſeq.volu.6. Alexand. in conſ.62.& in conſ.264.colum.i.in fi. vol.6. & in conſ.135.colum.4.volum.i. & in conſ.24. columb. antepenult.vol.2.& in conſ.54.colum. fi. volum.4.& in conſi.29.colum.3.vol.3.Card.in clem.i de ſepult.col.3. Petr.de Anch.in repet.c.canonum ſtatuta, in 14.quæſt. de conſtit.Cuma.in conſi.166.Hoſt.in c.Raynaldus.colum.3.de teſtam.Bart.in conſil.50.colum.fin. volu.4. & propterea dicebat Paul.de Caſt.in conſ.119.vol.i.quòd in ſtatutis appellatione fratris non venit ſoror. Capra in conſil.62.Corn.in conſil.94.colum.i.vol.ii.& Georg. Natta in c.quanuis, col.50.& ſeq.de pact. in vj. Decla-

ra, vt per decis. Neapol.21.in nouis. Et tenendo istam partem limita, hoc non procedere in statutis ecclesiasticis, in quibus indistinctè masculinum concipit fœmininum. Archid.in d.c.si quis suadente.7.q.4. Card. in cle. de sepul. Domi.in d.c. generali, col.3. de elect. in 6. Host. in d.c. Raynaldus, col.3.

Nonò amplia, etiam si masculinum sit prolatum per verbũ si quis. Doct.& maximè Ias. in d.l.si quis id quod, ff. de iurisdict.om.iud. Rebuff. in tracta. nominationum. fol.25.

Decimò amplia etiam in tutelis, vt dicit Marian. Iun. cons.168.col.i.in fi.vol.2.

Vndecimò amplia, etiam si in loco sit statutum, quòd statutum ad literam intelligatur. Tiraquel. de retract. fol.79.

Primò limita quotiens ratio militaret in masculo, & diuersa in femina, quia tunc masculinum non conciperet femininum, & propriè dicitur, q in materia differenti masculinum non concipit fœmininũ, ita declarat Bar. in l.i.ff.de verb.sig.in l.si quis in tantã, col.2.C.vnde vi, in l.j.colum.i.ff.de pec. Ias.in d.l.si quis id quod colum. 2.in i.limit. Archid.in d.c. si quis suadente, colum.217. q.4. Imol.in l.si ita, colum.i.ff.de leg.2. Aret.in §.fi.inst. qui testa.tut.dari poss.colum.i.Card.in clem.i. colum.2. de elect. Paul.de Eleaz. Anch. & Domi.in d.c.in generali, de elect.col.i.in 6. Bal.in l.seruus, C.commu.de succes. Sali.in d.l.quicunque, colum.i.C.de ser.fug. Ang.in consil.67. Calcan.in cons.48.colum.3. Maria.Soc. Iun.cõs.i. colum.21.& cons.xv.colum.2.vol.i.& cons.168.colum. 5.vol.2. Tiraquel.de retract.fol.78.& 79. Sign. Homod. in cons.172.colum.3.idem tenet Bald. in l. in multis, ff. de statu hom. Corn.in cons.224.colum.2.vol.2. & in cõsil.74.in fi.vol.i.& in cons.13.colum.penult.vol.2. & in cons.202.colum.2.vol.3.& in cons.199.colum.17. in fi. & in cons.j.colum.2.& in cons.14. colum. fin. volum.2. & in cons.83.colum.i.volu.i.& in cons.172.colum.i.volum.4.& in cons.138.colum.penult.vol.2.& in cons.94.

colum.

colum.i.& in conſ.156.colum.i.vol.2. & in conſ.49. colum i.vol.4.& in conſ.21.colum.3.vol.i. & in conſ.101. colum.2.vol.4.Soc.in conſ.64.colum.8.vol.3. Gozad.in conſ.89.colum.2.& fi.Brun.in tract.quod ſtantib. maſc. fol.9.colum.i.Alexand.in conſ.135.colum.fi. vol.i. & in conſil.234.colum.fin volum.6.& in conſil.45. colum.2. vol.7.Soc.in regula 235.num.6.fall.Hippoly.in ſing.20. Capra in conſ.62.in fin.Curt.in conſ.40. colum.3. & in conſ.9.colum.3.in fin.& ſequent. Aret.in conſ.50. col.i. Alexand.in conſ.24.colum.ix.vol. 2. & in conſ. 80. colum.2.vol.i.Dec.in conſ.453.colum.2. Bald.in conſil.x. in fin.colum.volum.i.Dec.in l.fęminæ, colum.13.& 17. de reg.iur.Fulg.in conſil.121.in i.colum. in fin. Barbat. in conſil.50.colum.fin.vol.4. Et propterea, ſi ſtatutum in contractibus mulierum, vel minorum exigat conſenſum proximorum,non poteſt interuenire conſenſus fœminæ,& ſic maſculinum non continet fęmininum,quia diuerſa eſt ratio,cum fęminæ, ſint imbecillioris conſilij, ita declarat Bal.in fin.vbi etiam Angel. C.de verb.ſign. Bal.in conſ.301.colum fin.vol.i. Corn.in conſ. 316. colum.v.& in conſ.74.colum.fin.vol.i. & in conſ.156. colum.i.vol.2.& in cōſ.151.colum.i.vol.4.Maria.Soc.Iun. conſ.i.colum.22.in fin. Sed ſi ſtatutum exigeret præſentiam,venirent.Marian.ipſe conſ.41.colum. fin. Et propterea in feudo recepto pro ſe,& filiis, non veniunt fęminæ,quia fęminæ ad feuda non admittuntur: c.i.§.filia,de ſucceſ.feud.& ita declarat Paul.de Caſt.&Alex.in l.ſed ſi hac,§.liberos,ff.de in ius vocan.ponit Iaſ.in d.l.ſi quis id quod,colum.2.in fin.

Limita vt per Maria.Iun.conſ.100.colum.25. Ruin. conſ.45.colum.7.vol.i.Limit. vt per ipſum Maria. Iun. conſ.77.col.6.Et propterea quoniam teſtator voluit cōſulere conſeruationi familiæ,appellatione filiorum,non veniunt fęminæ,Soc.in conſ.73.colum.3.volum.4. Pariſ.in conſil.57.colum.penult. vol.ii.Marian.Iun.conſ.i. colum.25.& in conſ.119.colum.fin. Grat. in conſil.53. colum.2,vol.2.Marian.Iun.conſil.168.colum.13.vol.2.

Ruin.conf.149.colum.3.vol.2. Tiraq.de retract. fol.78.
Ex hac etiam limitatione sequitur, quòd in officiis masculinum non concipit fœmininum, cùm in officiis requiratur maturitas iudicij, quæ in fœminis non reperitur, & quia etiam officiorum mulier non est capax. Archid.in c.si quis suadente, colum.2.17.q.4.Bald.in c.ad audientiam,col.fi.de rescr.el.i.Ias.in l.tres fratres, col.2. in 8.limitatione,ff.de pact.& in d.l.si quis id quod, col. 3.in 4.limitatione,de iurisf.om.iud.Dec.in d.l.fœminæ, colum.penult.Spec.in titu.de disput.& alleg.§.post.ver. uel ibi masculinum.Petr.de Anch.in d.c.generali,col.2. de elect.in 6.Salic.in l.quicunque,col.i.C.de seru.fugit. vide in 21.limitatione.Tiraquel.de legib.cõnub. fol.17. idem dicit quando ex communi consuetudine qualitas rei magis conuenit masculo, quàm fœminæ.Guid.Pap. in sing.cccccxxii.

Secundò limita, quando lex vel alia dispositio, quæ aliàs sui natura concipere posset sub masculino fœmininum,loqueretur discretiuè, id est de per se in filio, & de per se in filia,& sic discretiuè in masculo,& fœmina, tunc enim masculinum non continet fœmininum,quia expressum facit cessare tacitum.l.si ita,ff.de lib.& posth. in l.Clemens pat.ff.de hæredib.instituend. & Bal.ponit istam limit. in l.de multis,ff.de statu homi.sequitur Ias. in d.l.si quis id quod.colum.3.in 3.limit. ff.de iurisf.om. iudic.& in dicta l.tres fratres,colum.2.in 7.limitatione, ff.de pact.Socin.in reg.235.in 7.limitatione, & in consil.63. colum.8. volum.3. Gomes.in §.pœnales,colum. 19. institut. de action. Deci. in capit. significatum . colum.i.de præbend.Vide in 21.limitatione. Marian. Socin.Iun.consil.i.colum.2.& in consil.5.colum.i. & 4.vbi declarat,& in consi.114.colum.5.& consi.128.colum.x. Ruin.consil.22.colum.2.vol.3. & quoniam in eadem dispositione apparet, quòd vbi voluit comprehendere fœminas illas specialiter expressit, dato quòd postea in alia oratione in eadem dispositione ponat verbum masculini generis, sub masculino non comprehenditur fœmininum.

mininum.Corne.in conſi.cccvii.colum.pen.& in conſi. cclxxi.col.fin.& in conſi.xlix. in princi. volumi. 4. Alexand.in conſ.xlv. colum. fina. volumi. vii. & in conſil. ccxxxiiii.volu.vi.

Tertiò limita,quando lex diſponeret in materia odio ſa odio irrationabili,tunc maſculinum non concipit fœmininum.l.quiſquis.§.filiarum. C. ad leg. Iul. maieſta. & ponit Bart.in l.prima.ff.de verb.ſignifica. in l. ſi quis in tantam.C.vnde vi. Aretin. in conſil. xxxix. Bald. in l.quicunque. C.de ſeru. fug. colum. 4. & ibi Angel. in princip. Signo. Homod.in conſ. clxxiii.colum.3. Iaſo. in l.ſi quis id quod,colum.iii.in vi. limit.ff. de iuriſdict. omnium iud.& in l.Gallus. in ſecunda lect.colum. pen. ff.de libe.& poſthum.Domin. in cap.generali,colum.3. de elect.in vi.Deci.in dicta l.fœminæ colum.ii. licèt dicat quòd tex. in dicta l. quiſquis, non probat intentionem ad quam allegatur. Calcan. in conſi. xlviii. colum. j.Hippoly.in ſingu.cccxvii.Marian.Socin. Iun. conſil.i. colum.xxiii.volumi.xi. & ſequen. Ruin. conſi. ciii. colum.vii.volumi.3. Pet.de Ancha. in dicto cap. generali, colum. ii. Bald. in dicta l. quicunque colum. prima. Corn.in conſi.xiii.in prima colum.in fin. & in ii. & iii. colum.volum.ii.& in conſi.ccxxiiii.colum.ii. & ſequen. eod.volu.ii.& in conſi.cccxxxv.colum.i.ii.& iii.volu.i.& in conſ.cclxxi.col.4.volum.4.& in conſ.xcvi.colum.i. in fi.vol.iii.& col.fi.in conſi.xcv.colum.iii.vol.ii.in conſ.xc. colum.pen.volu.3.Alexand.in conſ.xlv.volu.vii. col.ii. Corn.in conſi.lxxxii.col.pen.volu.4.Alexand.in conſi. lxxxiiii.volu.4.colum.i.& in conſi.ccxxxiiii.col.fi. volu. vi.& in conſ.lxxx.col.v.volu.4.Deci.in conſi.64.volu.i. Ruin.conſi.xxii. colum. v. volumi. 3. Tiraq.de retract. fol. 77.& 78.

Ex hac limitatione ſequitur, quod ſtante ſtatuto, quòd agnati excludant cognatos, ſub iſto capite incluſiuo iſtius ſtatuti, agnatorum nomine, non veniunt fœminæ agnatæ. Corn. in dicto conſ. xiii. colum. ii. & ſequen. & in conſil. ccxxiiii. colum. ij. volumi. ii. & in conſ.

conf.335.vol.i.Ioan.de Ana.in conf.4.in ij.dubio.Brun. in tract.quòd stant.mascul.fol.8.colum.4.& seq.Paris.in conf.xlvii.col.3.volu.3.& col.pen.Marian.Soc.Iun.consil.i.colum.25.& consi.30.col.vi.vol.i. & conf.ix.col.3. volu.ii.& conf.x.col.i.eod.vol.& in pen.colum.vbi tenet contrarium,& isto casu,etiam filia excluditur Brun.loco citato fol.9.col.i.Item sequitur,quòd stante statuto, vt frater excludat matrem, non censetur mater authoritate statuti exclusa per sororē. Alex.conf.45.col.ii.volu.7. Corn.in conf.72.colum.i.volu.4.Igitur,si statuto excludatur mater per patruum,non excluditur per amitam. Corn.in conf.12.vol.i.Brun.in d.tract.quod stantib.mascul.fol.8.col.4.& fol.65.col.i.Maria.Soc.Iun.conf.i.colum.23.Tiraq.de retract.fol.77.Item sequitur,quòd sub capite exclusiuo statuti,etiam masculinum non continebit fœmininum,vt puta,stāte statuto, quòd patruus excludat auunculum,non censebitur virtute statuti exclusa matertera.Corn.in conf.271.col.3. volu.4. Tiraq. de retract.fol.77.Item excluso auo materno, non censebitur exclusa auia,vt per Bald.in l. quicunque.C.de seru. fugit.Corn.in consi.82.col.ii.& in conf.271.col.3.vol.4. Grat.conf.25.col.3.& in conf.38.colum.3.vol.i.Alex.in conf.45.col.ii.volu.7. Et statutum excludens à successione aui paterni,non excludit à successione auię.Paris. conf 49.colum.ii.volu.3.Item in materia super qua disposuit statutum sub masculino continetur fœmininū, & propterea, si statutum dicit, quòd mater excludatur ab hæreditate vel successione filij, non censebitur exclusa ab hæreditate vel successione filiæ virtute statuti.Archid.in c. si quis suadente, 17.q.4. & clarius Domin. in d.c.generali,colum.3.de electio.in vi.Alexand. in consi. 234.colum.ii.volu.6. & in conf.45.colum.i,vol.7.Curt. Senior in conf.ii. colum.ii.Brun. in tract.quòd stant.mascul.fol.8.colum.4.& fol.9.col.j.ij.& iij. & Tiraq. de retract.fol.77.

Et regulare est,quòd si statutum excludit à successione fratris, non excludit à successione sororis. Capra in

conf.

conſ.lxii.in iiii.dubio.Brun.in d. tract. quòd ſtant. maſcul.fol.8.colum.iiii.& fol.19.vbi concludit non eſſe recedendum à prima opinione Laurent.in §. Cæterùm. colum.xxiiii.Inſtit.de agnat.ſucceſ. Et ſtatutum præferens primogenitum ſecundo genito, non præfert filiam primogenitam filiæ ſecundo genitæ. Bald. in l. omnes populi,in ix.colum.verſi. Tertiò quæro.ff.de iuſt. & iur. Brun.in dicto tract.fol.9.colum.iii. Et ſtatutum excludens fœminas propter agnatos,non excludit propterea eas in eo caſu de quo per Brun.in d.tract.fol.64. colum. iiij.poſt Ang.conſ.cclxxxi.Pariſ.conſ.xlvii. colum. pen. volu.iii.Et ſi ſtatutum dicat,quòd coniuncti vel proximiores excludant fœminas, non veniunt fœminæ ſub verbo coniunctorum vel proximiorum. Brun. in dicto tract.fol.9.colum.i.Et ſtatutum de ſucceſsione paſsiua maſculorum non habet locum in ſucceſsione paſsiua fœminarum.Corn.conſi.cclxxi.volu.iiii.Brun. citato loco fol.8.colum.iiij.Contrarium ſentit idem Brun. ibid. fol.9.colum.ii.Contra hoc facit, nam ſtatutum excludens dotatam à fratre, cenſetur etiam excludere dotatam à ſorore, vt per eundem Brun. in d.tract. fol.9.colum.i.poſt And.de Iſern. in cap. i.colum.vi. de nat. ſuc. feud.Et ſtatutum,quòd coniuncti ex latere patris excludant matrem,non inducit,vt fœminæ coniunctæ ex latere patris excludant matrem. Marian.Iun.conſi. xxiii. colum.vii.volu.i.& conſi.ix.col.iii. volu.ii. Contrarium in conſi.x.colum.pen.volu.ii. Et ideo ſi ſtatutum dicat, quòd parentes vſque ad quartum gradum excludāt matrem quia intelligitur de maſculis.Idem Marian . in dicto conſ.23.col.8.Et ſi ſtatutum compellat patrē ad aſsignandam legitimam filio,non cenſetur compellere matrem.Marian.Iun.conſi.23.colum.x. & ſtatutum excludens auum,non excludit auiam,idem in conſi.ii.colum. x. Et ſtatutum excludens à ſucceſsione patris, non excludit à ſucceſsione matris. Marian.prædictus.conſ.xxi. colum. xi. Item ſi excludatur à ſucceſsione aſcendentium,vt per eundem Marian.in d.conſ.col.xi.Et ſi ſtatu

tum

tum excludit à succesſione agnatorum, non excludit à succesſione agnatæ fœminæ. Marian. ipſe in d. conſ. colum.xi. in fin. Et ſtatutum vocans fratres patrueles, cenſetur etiam vocare ſorores patrueles. Marian. Soc. Iun. conſ.xxx.colum.xi. Et excluſus à succesſione aui, non cenſetur excluſus à succesſione auię. Grat.conſ.xxvi. colum.viii.volu.i.

Sed dubitatur iuxta iſtam limitationem, quando dicatur ſtatutum continere excluſionem odioſam odio irrationabili? & certum eſt, quòd quando fœminæ, quibus legitima debetur, vt filia, & mater, & aliæ perſonæ aſcendentes vel deſcendentes excluduntur per maſculos, videtur quòd ſit odioſa diſpoſitio odio irrationabili: Sed quando tranſuerſales quibus non eſt debita succesſio excluduntur, videtur, ꝙ tunc non dicatur diſpoſitio odioſa odio irrationabili, ita declarat Corn. in conſ. xcvi. col.fi.vol.3.& in conſi.13.col.3.& ſequen.& in conſ.95. in pen.& fin.col.& in conſ.64.colum.i.volu.ii.& in conſ. ccxxiiii.col.ij.

Contrarium ſentit idem Corn. in conſ.97.colum.i.& ſeq.volu.3.& in conſ.94.col.i.volu.ii.& in conſ.224. colum.ii. Limita primam concluſionem, vt procedat in capite excluſiuo, ſecus in capite incluſiuo Corn. in conſ. xcv.col.pen.& in conſ.cxxxi.col.pen.vol.ii. Marian. Soc. Iun. in conſ.i.colū.23.& conſ.x.col.3. in fin. & conſi. 23. colum.3.& 9.

Quartò limita, quando diſpoſitio legis eſſet pœnalis & correctoria, quia tunc in diſpoſitione legis, non continetur ſub maſculino fœmininum, ita declarat Iaſo. in l.ſi quis id quod colū.3. in 7. limit.ff.de iuriſd. omn. iud. immo, ſi eſſet ſolùm correctoria. Pariſ. in conſ. xlvi. colum.4.volu.3.

Quintò limita, quando extaret ſtatutum in ciuitate, ꝙ ſtantibus maſculis fœminæ non ſuccedant, tunc diſpoſitio loquens in genere maſculino in materia succesſionis, nō contineret fœmininum, ita tenet Petr. de Anch. in repe.l.tres fratres.ff.de pact.refert & ſequitur Alex.

in

in conf.127 in i.volu.alias 14.in 4.volu. & in l. Gallus. §.primo.in fin.ff.de lib.& posthu.Paul.de Cast.in confi. 410.colum.2.vol.2.Ias.in dicta l. si quis id quod, colū.3. v.limit.Alexan.in l.hæredes mei. §. cùm ita. ad Trebel. & in conf.14.volumi.4.Ias.in dicta l.tres fratres.colum. ij.in vi.limit.Soc.in regula ccxxv.in ij.limitatione. Barbat.in repet.rub.C.qui admit.colum.xcvi.& in cap.Raynutius, in ij. char. & latius char. 45. de testamen. & in repet.l. cùm accutissimi. in pen. char. C. de fideicom. Curt. in conf.52.colum.4. Deci. in consil. 545. colum. prima in fin.& sequen.Franc.Curt.in conf.116.in 4.colum.Corn.in conf.197.colum.4.volu.i.Socin.in conf.lj. colum.8. volu.4. vbi allegat aliquos tenuisse contrariū, & in consil.73.col.3.volu.4.Georg. Natt.in c. quanuis, col.36.& seq.de pact.in vi.Hipp.in sing.316. Gozad. in consi.45.col.3.& in conf.59.col.ii.Fel. in c. ius generale, colū.3.j.dist.Brun.in tract.ꝙ stantib.mascul.fol.7. col.j. Paris.in conf.48.col.ii.volum.ii.& consi.57.colum. pen. vol.ij.Marian. Socin.Iun.conf.j.colum.24.& consi.104. colum.v.Grat.conf.53.colum.ii.volu.ii. & conf. 54. colum.4.& fi.& in consi.56.col.i.eod.vol.Marian.Iun. consil.168.col.x.vol.ii.Ruin.consi.138.colum.3.volu.ii.declara,vt per Ruin.consi.154.colum.fin.volu.ii. & consi. xvi.col.ii.volu.iii.

Sextò limita, nisi ex coniecturis aliud sensisse disponentem appareat.dicta l.Lucius.§. quæsitum. ff. de leg, iij.not. Bart.in l.fina.ff.ad trebel.Cuman.in conf. cxvii. Iaso.in dicta l.si quis id quod, colum.iiii. in ix. limit. in dicta l.tres fratres.colum.iii.in ix.limit.& in ij.colum.in princ.in ii.limit.Hanc limitationem tenent Bart. in l.i. ff.de verbo.signific.dum allegat dicta l.Lucius.§. quæsitum. Salic. & Angel. in l.quicunque.C. de seru. fug.Signor.Homod.in conf.clxxii.colum.ii. Hanc etiam limitationem expresse ponit Curt.in conf.xl.colum.iii.Dec. in l.fœmine, colum. xiiii, de regu. iur.vbi percurrit aliquas coniecturas. Iaso. in conf.cxl. volumi ii. colum.xi. Alex.in conf.xiiii.vol.iiii.Guid.Papæ q.606. Calcan.in

consi.

conf.48.col.2.Hipp.in fing.317.Parif.conf.57.col.pen. vol.ii.& in conf.448.col.ii.in fi.& in conf.49.col.v.vol.3. Marian.Iun.in conf.114.colum. v. Facit quod diximus in memoriali nostro 47.Idem est si in dispositione statuti posit sumi coniecturata voluntas statuentium. Marian.Iun.conf.j.col.22.

Septimò limita,nisi masculinum exprimatur qualificatè,vt puta,quia dispositio loquatur de religioso vel de monacho,nam non comprehenditur monialis, & masculinum non concipit fœmininum. Domin. in cap. generali,colum.3.de electio. Card.in clemen.eos,in fi.de consanguinit.& affinit.Alexand.in conf.cxxxv.colum.pen. vol.i. Cæp.in conf. xxvi.colum.pen.Soci.in regula cclv. in v.limitat. Card. in clemen.i. col. ii. in princ. de electio.Bal.in dicta l.quicunque,in 4.colum.C.de ser. fug. Appostil. ad Bart.in d.l. Lucius.§ quæsitum.qui Doctores loquuntur in materia odiosa pœnali. Sed cõtrarium voluit Dec.in d.l.fœmine,colum.17.& seq.Card.in clemen.i.in vii.quæst.de regu. Hipp.in d.l.i.col. xcii.C. de rapt.virg.in materia autem non odiosa, sed fauorabili, idem concludit, quòd non comprehendatur. Bald. in l. inter fratres,in j.lect.& ij.ff.de pact.post Alber. de Rosat.ibi in fin.& Ias.ibi idem tenet colum.i.in fin.Petr. de Anch.in d.cap.canonum statuta, in versi. Sed quæritur Appostil.ad Bart.in d.l.Lucius.§.quęsitum. Alexan. in consi.14.volu.4.Barbat.in consi.50.colum.fi.vol.4. glo. pragm.sanctio.fol.25.col.3.Contrarium, Fulg.in consi. 128.& Rayn.de Forl.in dicta l. tres fratres.quinnimmo Abb.in c.de monialibus,de sent.excom.& ibi Fel.tenet, quòd appellatione monachorum veniant moniales, & ibi appostil.facit differentiam inter monachos & monachas,& inter fratres & sorores S. Claræ, vt per eum, & dicit Feli.in c.veniens,de simon.quòd statutum loquẽs de fratribus minoribus,non comprehendit moniales tertij ordinis.

Limita in contractibus, in quibus masculinum non continet fœmininum.Archid.in c.si quis suadente. xvii. quæst.

que ſt.iiii.Bald.in l.Gallus.ff.de lib.& poſthum.in princ. Imol.in l.ſi ita.ff.de leg.ii. Aret.in §.fin.inſt.qui teſtam. tut.dari poſſ.col.ii.Roman.in conſi.35.Cuman.in conſ. 166.Imol.in c.potuit,col.fi.de locat.& in conſ. 38. Roman.in l.ij.in vi.colum.ff.de verb.obligat.in l. ſed ſi hac §.qui manumittitur.ff.de in ius vocan.Alex.in conſ.68. in j.volu.& in conſ.204.colum.ii.in fi.vbi dicit iſtam eſſe * communem opinionem,& in conſ.113.colum.ii.volu.ii.& in conſi.cxxv.colum.i.volum.v.& in conſ.xi. colum.ix.volu.3.& in conſ.i.colum.v.volum.v.& in l.ij.§. liberos.ff.de in ius vocan.in l.ſi extraneus.colum.ij.ff.de condit.cauſa dat.in l.Quod dicitur. colum.24.ff.de verbo.oblig.Bald.Nouel. inter conſi.xi.volum. i. Iaſ. in d. l.ſi quis id quod,colum.v.vbi dicit iſtam partem communem, & in l.Gallus, in ij. lect.colum.xi.& in conſi.cxv. colum.fin.volu.i.Soc.in regula 255.in j.limit.Felin.in c. quoniam,colum.ii.de ſimon.Hipp.in ſing.194.Corn.in conſ.74.in fi.volu.i.& in conſ.233.colum.i.in fin. vol.4. & in conſ.199.colum.17. in fin. volu.ii. & in conſ. 233. colum.prima.volu.4. & in conſ.i.colum.i. volu. ii. & in conſ.211.colum.ii.vol.3.Socin.in conſ.42.colum.fin. volumi.3.Gozad.in conſ. 20. colum.i. Grat. conſi.54. colum.3.& in conſ.64.colum.ii.volu.ii. Ruin.conſ. 36. colum.j.volu.j.

Contrarium ſentit Bar.in l.i ff.de verb.ſign.vbi nullā facit differētiam inter contractus & vltimas voluntates,& idē clarè voluit Bal.in l.ii col.ii.C.de iur. emphyt. quod in conceſsione facta à priuato ſub maſculino fœmininũ cōprehenditur,idem tenet Salic.in d.l.ii.col. vii. in 17.q. Imol.in l.quod dicitur,col.antep.ff.de verb. oblig. Et propterea Domin.in d.c.generali,col.3.in fi.de elect. in vi.non facit differentiam inter contractus & ultimas uoluntates.Et hoc,quòd in cōtractibus maſculinum cōcipiat fœmininum,tenuit Ang.in conſ. ſuo 118. incipiē. Auia pro nepte.Et propterea iſtā limitationē reprobat Alex.in conſ.j.colum.7.uolumi.v.& Deci. in d.l. fœminæ.colum.17.& ſequē.ex qua limitatione ſequitur,ꝙ in emphy-

emphyteosi recepta pro filiis, appellatione filiorum veniunt filiæ.Mant.conf.clxviii.col.xiii.volu. vbi idem dicit in feudis,& Tiraq.de retract.fol.76.

Limita,vt per Curt.in tract.feud.in iii.part.colum.ii. per Hippoly. in l. i. §. si seruus.colum.ii. ff. de quæstio. Imol.in c.potuit,in fin.de locat.Feli.in c.cum M. de constitutionib.col.iii.Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis * communis, eam sublimita procedere, quando dictum esset de filiis,secus si dictum sit de liberis,quia tunc etiam in contractibus verbum liberis comprehenderet filius.Petr.de Anch.in conf.cxxv.col.i.sentit Bald.& clarè sequitur Alex.in l.sed si hac. §. liberos, in princ.ff.de in ius vocan.& idem Alexā.in consi. lxxx. col.pen.volu.i.Ias.in d.l.si quis id quod,colū.v. Gozad. in conf.xx.col.ii.Grat.conf.lxiiii.colum.ii.volu.ii.Ruin. conf.clxxxviii.colum.pen.vol.ii.& conf.cxiiii.col.iii.volu.iii.Contrarium sentit Alexā.in conf.lxi. colum. pen. volu.i. & clarè tenet contrarium Deci. in d. l. fœminæ, colum.xvi.ff.de reg.iur.

Sublimita secundò,quando sequitur absurdum, si in contractu masculinum non conciperet fœmininum,ponit Alexand. in d.l. sed hanc.§. liberos.colum.i.ff.de in ius vocan.& in conf.lxi.colum.fin.volu.i.Dec.in d.l.fœminæ,col.xvi.

Sublimita tertiò, nisi dictū esset in contractu de filiis hęredibus,nam tunc veniunt fœminę,vt declarat Alex. in d.§.liberos,col.i.Ias.in d.l.si quis id quod.col.v. & in conf.cxv.col.fi.vol.i. Dec.in conf.32. Gozad. in cōs. xx. col.ii.Ruin.conf.178.col.3.vol.ii.& conf.43.col.v.volu. iij.& conf.lj.col.v.vol.iii.

Quartò sublimita,nisi essemus in contractibus bonæ fidei,qui non ita strictè interpretantur,pro vt stricti iuris contractus,ita colligitur ex notatis per Curt.in cōsi. cxlvi.Cōtrarium tamen tenet Ias.in d.l. si quis id quod colum. v. sublimita in donatione in qua fit larga interpretatio.Nam licèt sit contractus,tamen in tali contractu masculinum fœmininum concipit, ita limitat Iaso.

in d.

in d.l.ſiquis id quod,col.v. & Dec.in d.l.fœminæ col.16. & in conſ.32.Corn.in conſ.177.col.ii.vol.4.Pariſ.in con ſil.20.col.3.vol.i.Contrarium ſentit idem Corn. in cōſ. 199.col.17.in fi.vol.2.ibi,circa alienationes.

Quintò ſublimita, quando verba maſculini generis proferuntur à fœmina, quia veniret, quia non cenſetur habere odio proprium ſexum. Gozad.in conſi.71.col.3. & in conſ.79.in fi.

Sextò ſublimita,quando iſta interpretatio,ꝙ maſculinum non concipiat fœmininum,tendit in odium illius cui imputatur,iuxta tex.in l.veteribus, ff. de pact. ſecus ſi tenderet in eius fauorem,quia tunc ad eius cōmodum & damnum,etiam in contractibus maſculinum concipe ret fœmininum. Corn.in conſ.171.vol.3.col.i.in fi. & in conſ.177.col.2.vol.4.

Septimo ſublimita, nam dato ꝙ eſſemus in contracti bus,tamen ſi materia eſſet fauorabilis,tunc etiam in con tractibus maſculinū conciperet fœmininum, vt per Iaſ. in conſ.115.col.fi.vol.i.

Octauò ſublimita,niſi eſſet conſuetudo in contractu illo fœminas admittere.Imol.in d.c.potuit, col.fi.de locat.Iaſ.in l.vt liberis,col.3.C.de collat.in l. certi condictio.§.ſi nummos,col.4.ff.ſi cert.pet.

Nonò ſublimita,quia niſi fœminæ cōciperētur,reſultaret abſurdū,vt per Ruin.conſ.114.col.4.vol.3.

Decimo ſublimita principaliter,vbi iſta interpretatio ꝙ maſculinum concipiat fœmininum,redundaret cōtra eccleſiam,tunc enim maſculinū fœmininū non continet in præiudicium eccleſiæ,ita declarat Iaſ.in d.l.ſi quis id, quod,col.4.ff.de iur.om.iud.dicens ſe ita cōſuluiſſe.Adde, ꝙ iſtam opinionem ſentit expreſsè Bal. in l.ii. col.ii. C.de iur.emphyt.& Alex.ſequitur in cōſ.61.col.2.vol.i. & dicit Bal.ꝙ in emphyteoſi eccleſiaſtica maſculinū non cōcipit fœmininum,ne ſequatur odium,ſcilicet excluſio eccleſiæ fauorabilis,contra quam nō fit interpretatio, ꝙ maſculinum concipiat fœmininū.Nec dicatur,ꝙ Bal.loquatur in cōtractibus, in quibus ſecundum * cōmunem

CC opinio-

opinionem masculinum non concipit fœmininum, quia respondetur, ꝙ Bal.tenuit contrarium, ꝙ in cōtractibus, & maxime in emphyteosi priuati masculinum concipit fœmininum, vt ponit in d.l.2.prope fin.& pōderat Alex. ꝙ Bal.ita tenuerit in d.l.2.in loco præallegato in cons.i. col.7.vol.v.vide Bal.qui loquitur in ecclesia, & voluit, ꝙ sub masculino non concipiatur fœmininum in contracti bus, ne sequatur odiosa exclusio ecclesiæ, secus in contra ctibus cum priuatis factis, in quibus conciperet masculinum fœmininum, & sic Bald. propriè probat istam limitationem.

Contrarium tenuit Dec.in d.l.fœminæ,col.15. Ruin. cons.172.col.1. & 4. vol. 2. declara primam opinionem, vt per Grat.cons.56.col.i.vol.ii.

Vndecimò limita, nisi lex vel statutum loqueretur per verbū vir, nam tunc nunquā masculinum cōtinet fœmininū, secundum Bal.in c.licet vniuersis, de testi.facit tex. & ibi not.Bar.Alber.Cyn. & Ang.in l.i.in verbo virorū, in ii.col.C.qui potio.in pign.hab. ponit Ias.in d.l.si quis id quod,col.4.gl.pragmat.sanct.fol.30.col.3.& idem si dictum sit de filiis masculis, quia tunc fœminæ non veniūt. Abb.in cons.36.Et propterea dicunt Hostiē.& Io.And. in c.Rayn. de testa. ꝙ si facta sit substitutio si decesserit sine filiis masculis fœmina non facit deficere conditionē, & idem appellatione liberorum masculorū, non veniant nepotes ex filia. Spec.in tit. de locat. §.nunc aliqua, ver. 146.Bal.in auth.si quis ruinas, C.de sacros.eccles.tenent Ang. & Alex.in d.l.sed etsi hac, in §.liberos, ff.de in ius vocan.& Alex.& Ias.col.pen.in d.l.Gallus, in §.nunc de lege, & istam limitationem ad regulam, ꝙ quādo dictum est de filiis masculis, non veniant fœminæ, ponit Ant. de But.in cons.46.incip.rectè decisum est, & ponit Ias.in d.l. l.si quis id quod, col.4.Io. de Ana.in cons.22. Deci.in d.l. fœminæ, col.14.de reg.iur.

Vndecimo limita in dictis testium, in quibus sub masculino non continetur fœmininum, vt per Alex.in consil.181.col.fi.vol.7.

Decimo-

Decimotertiò limita, quando masculinum & fœminum sunt eiusdē nominis, vt filius, filia, secus si diuersi nominis, vt frater, soror. Ita dixit Capra in cōs.63. in fi. Corn. in cons.271. col.3.vol.4. sed contra istam limitationē videtur casus formalis in l. tres fratres, ff. de pact. & ita nonnulli voluerunt dicere, ꝙ ista limitatio procedit, vbi verbum frater profertur in singulari, secus si in plurali, & ita procedat text. in d.l. tres fratres. Alex. in in cons.84.col.2.vol.4. Sed nec ista responsio est bona, quia est contra tex. in l. Lucius, §. quæsitum, ff. de leg.3. in l. Lucius, §. Meuia, ff. ad Treb. & ponit Ias. in d.l. tres fratres, col.2. idē tenet Imbl. in l. si ita, col.1. ff. de leg.2.

Decimoquartò limita, quando præmissum esset de filiis masculis, & postea dispositio diceret infrascriptos, id est filios masculos, vt per Franc. Curt. in cons.116.col.4. & Corn. in cons.101. col.2. vol.4. Item si diceretur, vt supra, & supra dictum est de masculis. Alex. in cons.45. colum.v.vol.4.

Decimoquintò limita, vbi secūdum cōmunem vsum loquendi diuerso nomine masculus & diuerso fęmina nuncuparetur, quia tūc sub masculino fęmina non continetur, ita declarat Fulg. in cons.34. Alex. in consil.84. col.1.vol.4. Abb. in consil.36. in fi. Georg. Natta in cap. quanuis, col.51. de pact. in 6.

Decimosextò limita, quando si masculinum conciperet fęmininum, sequeretur absurdum, vt declarat Petr. de Anch. in repetit. c. canonum statuta, in 4. quæst. princip. de constitut. refert, & sequitur Alexand. in cons.45. colum.2.vol.7. Brun. in tractat. quòd stantibus mascul. fol.9. colum.3.

Decimoseptimò limita, quando si masculinum conciperet fęmininum, sequerentur plures improprietates, quia tūc masculinum non continet fęmininum, ita tenet Abb. in cons.36. in fi. uol.1. ver. tertiò facit. Corn. in cons.271. col.v. in fi. vol.4. ver. item pro, & in cons.221. col.2.vol.3.

Decimooctauò limita, quando masculus profertur

ſuo nomine proprio, quia tunc maſculinum non cõcipit fœmininum. Bar. in l. i. ff. de verb. ſign. Domin. in c. generali, col. 3. de elect. in vj. Card. in cle. i. col. 2. eod. tit. Ang. in l. quicunq;, col. i. C. de ſer. fug. Soc. in regu. 255. in 8. limit. Dec. in d. l. fœminæ, col. 14. ff. de reg. iur. Idem ſi nominatis filiis nomine proprio, diceret teſtator, ſi dicti filij, vt per Maria. Iun. in conſ. xc. col. 3.

Decimononò limita, niſi maſculinũ ſub nomine proprio poneretur in lege decidẽte ius generale, vt per Docto. in c. quod aliqui, de reg. iur. in vj. Salic. in l. quicunq;, col. i. C. de ſeru. fugit.

Vigeſimò limita, quãdo maſculinum eſſet geminatũ, tunc enim non conciperet fœmininum, vt per Salice. in quodã ſuo conſ. quod dictũ refert, & ſequitur Soc. in cõſi. 100. in col. fi. vol. 4. vide Grat. conſ. 68. col. 2. in fi. vol. 2. & ſupra in vii. ampliatione.

Vigeſimoprimò limita, econtrario, quia fœmininum non concipit maſculinum, vt per Doct. in c. cùm in cunctis, in prin. col. fi. in fi. de elect.

Vigeſimo ſecundo limita in officiis, in quibus maſculinum non concipit fœmininum. Tiraq. de legib. cõnub. fol. 17. vide ſupra in ii. limit.

Vigeſimotertiò limita, quando de fœmineo ſexu facta eſſet ſpecialis prouiſio, quia tũc non venit ſub maſculino. gl. pragmat. ſanct. fol. 25. col. 3. Brun. in tract. ꝙ ſtãt. maſcu. fol. 9. col. 4. vide ſupra in ii. limit.

Vigeſimoquartò limita, quando eſſet ſtatutum, ꝙ ſtatuta intelligantur prout iacent, & ad literã. Marian. Soc. Iun. in conſ. i. col. 22. & conſ. 23. col. fi.

Vigeſimoquintò limita, quando ageretur de excludẽda matre à luctuoſa filii ſucceſsione, idem Marian. Iun. conſ. 23. col. x.

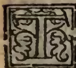
Vigeſimoſextò limita, nam ratione contrarietatis euitandæ maſculinum non concipit fœmininum. Rui. conſil. 103. col. v. vol. 3.

Vigeſimoſeptimo limita in dictis teſtium. Tiraquell. de retract. fol. 87.

CONCLVSIO
Et Regula VIII.

ARGVMENTVM.

Teſtamentum inter liberos validum, licèt in eo ſeptem teſtes non fuiſſent adhibiti, & infertur ad pulchram quæſtionem.

ESTAMENTVM inter liberos cum minori numero teſtium valet. l. hac cõſultiſsima, §. ex imperfecto C. de teſta. l. fi. C. famil. erciſc. ſed dubitatur, an per ſecundum teſtamentum in quo inſtituti ſunt liberi cum minori numeró teſtium, reuocetur primum, in quo ſunt inſtituti ſimiliter liberi cum minori numero, ideſt cum ſolemnitate iuris communis? Paul. de Caſt. in conſ. 327. incip. Dubium facit, tenet ꝙ primum reuocetur, & iſtam opinionẽ ſequitur Alex. in conſ. 146. vol. 2. Rom. in conſ. 385. & in §. ſi quis autem, in fi. d. l. hac conſultiſsima. Ange. in auth. de teſta. imperf. in §. i. Paul. de Caſt. in auth. hoc inter liberos, in i. col. C. de teſta. & in d. §. ſi quis autem, circa fi. & in conſ. 131. col. i. verſ. tertiò præſuppono, vol. 3. Corn. in conſil. 21. col. 3. ver. nec obſtat quòd minus ſolenne, vol. 4. & in cõſ. 84. vol. 2. Et pro iſta opinione facit, quod not. Bal. in d. §. ſi quis autem, in prima oppoſit. vbi ſentit, quòd ſi in caſu d. §. fuiſſent inſtituti liberi in ſecundo teſtamento etiam minus ſolemni, primum fuiſſet reuocatum, etiam ſi ſolemne, & fuit opinio gl. in l. filij, in gl. in verb. ab inteſtato, C. famil. erciſc. Contrariũ ꝙ immo primum ſolemne non reuocetur, tenuit Io. And. in addit. Spec. in tit. de inſtru. ædit. in §. compendioſè, ver. ſi primum, in fi. Oldr. in conſ. 119. in fi. Corn. in auth. hoc inter liberos, C. de teſta. Fulg. in d. l. hac conſultiſsima, §. ſi quis autem. Iaſ. poſt Alber. de Roſa. ibidẽ in 3. limit.

Corn.in conf.31.in fi.vol.2.Soc.in conf.163.col.3. Ioā. de Anan.in consil.57.Iaf.in consil.68. vol.i. & consil.8. volum.3.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Testamentum coram quinque testibus factū pestis tempore,an validum.

VIT antiqua inter Doctores controuersia, vtrum testamentum tempore pestis valeat cum minori numero testium,& sic cum quinq; testibus,iux.dispositionē l. fi. C. de testa. Et quòd testamentum valeat isto casu tenuit Nico.de Mattarel. & post eum Bal. in l. fi.C.de testa.& Io.de Monte Sperello in d.l.fi.Cuma.in l.conficiuntur.§.codicilli,ff.de iur.codicil. Forian.in l.milites,C.de testam.milit.Iaf.in d.l.fi.C.de testam. Ange. Aret.in tract.de testam.§.per nuncupatiuum. & in l.milites,C.de testa.milit.Dec.in consil.284.& Barb.in consil.87.col.2.vol.4.Capra in conf.43.Christoph.Porc.instit.de testa.milit.in princ.in fi.col.Aret.in §.fi.instit.de testam.Hipp.in l.i.§.præterea,col.19.de quæst.Io.Ant. Alex.in conf.165.Vincent. de Hercu. in l.ii. col.ii. ff.de leg.i.Barbat.in c.cùm esses,col.7.de testa.Io.Franc.Rip. in tract.pest.fol.22.col.3. & seq. Hipp.in l. si in rixa,col. fi. ff.ad leg.Cornel.de siccar.& in l.diuus,in princi.ff.de quæst.colum.fina.Venafr.in conf.39.Cassan.in consuet. fol.254.col.2.Gual.cautel.2.de testa.ordi.qui ait *communem opinionem esse,quòd valeat cum quinq; testibus,& idem Gual.in ii.enunc.Beltrā.in conf.71.col.pen. vol.3.tenet istam opinionem,licet non se firmet. Maria. Iun.conf.129.col.2.

Contrarium,quòd immo testamentum non valeat, tenuit

tenuit Cyn.& Ang.in d.l.conficiũtur,in §.codicilli.Fulgo.& Paul.de Cast.in d.l.fi.C.de testam.Rom.in auth. similiter, in secundo speciali piæ causæ inter vltimas voluntates ad leg.Falcid.& idem tenet Alex.in d.l.fi.C.de testa.& in cons.177.col.3.vol.2.& in cons.70.col.pen. vol.2.Io.Bapt.de S.Seuerino in d.l.fi. Barba.in cons.58. in vii.vol.i.Corn.vbi dicit istam partem communem in cons.68.col.i.vol.i.& in cons.170.col.2.vol.3. Barbat. in repet. rub. de testa.col.36.Soc.in cons.101.col.2. in fin. vol.3.& in cons.85.col.2.vol.4.vbi dicit istam partem cõmunem.Firmian.in tract.de gabell.in 2.par.q.34. Ioan. Ant. Alex.in cons.165.decis. Neap.25.Aliqui verò voluerunt distinguere inter pestem satis sæuam,& non ita sæuam, in primo casu, quia difficile & ferè imposibile est habere plures testes,procedat prima opinio, sed in secundo casu procedat secũda opinio, ita declarat Io.Ant. Alex.in cons.72.& ponit Io.Frãc.de S.Nazario in tract. pestis fol.22.Et quòd non valeat testamentum,sequitur & dicit communem Beltrand.in cons.53.col.fi.& in consil.120.& in consil.212.col.3.vol.i.& in cons.178. col.fi. & in cons.233.col.fi.vol.3. vbi dicit istam partem magis *communem, multos allegat pro ista parte, licèt ipse in sequẽ.col.contrariũ teneat.Paris.cons.32.col.i.vol.2. & istam magis communem,&magis æquam dicit Paris. consil.33.col.4.vol.2.

Tenendo etiam primam opinionem, ꝙ valeat testamẽtum cum minori numero,eam limita, dummodo saltem quinque testes interueniant,vt declarat Beltran.in d.consil.233.col.fin.vol.3.

Secundo limita,vt per Paris.cons.32.col.v.vol.2.Cõcordia opinionum sumi potest ex verbis Bruni in tract. de forma.fol.64.col.i.& per Boer.decis.228.Et tempore pestis mulier in testamento non est testis idonea.Ruin. cons.120.col.fi.vol.v.

CONCLVSIO
Et Regula X.

ARGVMENTVM.

Materia l.si quis maior. C.de transact.fusius atque accuratius pertractatur.

QVI venit contra transactionem iuratam infamis est ab actione cadit,& recepta restituit.l.si quis maior,C.de transac. Alex. in consil.76.colum.pen.vol.v.Ferrat.cautel.20.& fin.

Primò amplia,etiam in vniuersitate iurante, quæ est corpus repręsentatum,ita declarat Ias.in cós.118. col.i. cum plurib.seq.vol.i.idem tenet in d.l.si quis maior,col. antep.Curt.Iun.in d.l.si quis maior,col.4.vide Cassan. in consuet. fol.43. col.2. Contrarium videtur colligi ex not.per Dec.in l.si familia,col.2.ff.de iur.om.iud.Calca. in cons.i.col.2.cum seq.ita tenet Parpal.in d.l.si quis maior,& Claud.ibi col.i.qui respondet motiuis Ias. & Cagnol.nu.17.& Rom.cons.400.

Secundò amplia, etiam in muliere iurante, ita tenet Raph.Fulg.in d.l.si quis maior,&Ant.de Alex.in i.not. & ibi sequitur Hierony.Tortus,& ibi Ias.col.i. in fi.& sequitur etiam in cons.118.col.3.& est gl.pro ista parte in l.cum proponas,la 2.in glo.fi.& ibi Ias.not. C. de trans. & in d.l.si quis id quod,col.i.ff.de iuris.om.iud.

Tertio amplia,etiam si in minimo sit defectus,incurritur pœna d.l.si quis maior.Fulgo.in consil.233.in princip,Cuman.in consil.179.Io.Ant.Alex.in consil.30.colum.i. Brun.in consil.48.in fin. Contrarium Imol.consil.182.col.v.

Quartò amplia hoc procedere non solum in transactione iurata, sed in omnibus aliis contractibus iuratis,

ita

ita tenet Bart.in d.l.si quis maior.in fi.per illũ tex.qui loquitur ẽt in aliis pactis,& Bald.ẽt in d.l.si quis maior,in fi.vbi Alex.in d.l.si quis maior,& Ias.col.iij.Imol.in l.si insulã,in x.col.in vi.fall.regulæ affirmatiuæ.Corn.conf. xij.nu.3.lib.j.Alex. 76.col. pen. lib.v. Cassa. in consuet. fol.367.colũ.j.Guid.Papæ sing.620. Casad.in decis.ij.in tit.de iureiur.Beltrand.consi.clxvii.col. v.lib.i.& 82.col. ij.lib.ij.& clxxii.col.xj.eod.vol.

Et propterea locum habet esse in arbitramento.Fulg. cõsi.cliiii.in iii.dub.Purpur.in rub.C.de transact. col.vj. Ruin.in consi.xlviii.col.fi.Spec.in tit.de arb.§.fi. col.23. ver.sed pone hoc.col.fi.lib.iii.Guid.Papæ cõsi.51.& 32. Ripa in 2.Respon.in 3.lib. & in 8.respon. Beltran.143. col.pen.l.j.& vij.lib.ij.& consi.xv.col.pen.vol.ii.& in cõ promisso hoc dicit idem Bertrand.consi. cxliii.lib.ii.

Quinto amplia,vt ex solo conatu, ẽt nõ secuto effectu incurrantur pœnæ d.l.si quis maior, & propterea si quis supplicauerit & porrexerit libellum,licet libello vel supplicatione vsus nõ fuerit, tñ pęnas incurrit.Ita tenet Alex.in d.l.si quis maior,in j.col.in fi.Capel.tholos. decis.246.Io.Ant.Alex.in cõsi.30.in j.col.in fi.& seq. Contrariũ,Paul.de Cast.in d.l.si quis maior,col.j.Alex.in cõsil.34.col.ij.vol.j.& in cõs.87.col.ij.vol.v.& in consi.87. Card.in cõs.25.in 2.dubio.Ias.in d.l.si quis maior,col.4.

Sextò amplia,vt in casu d.l.si quis maior,propter iuramentum impediatur purgatio morę,ita tenet Bart.& Bal.in d.l.si quis maior, & ibi Alex.qui dicit istam opin. * communem in ij.col.& Ias.col.pen.idem tenet Bal.in l.si pacto quo pœnam.§.fin.de pact.& in l.& si post tres, col.fin.in lect.ff.si quis caut.Salic.in l.magnam,col.iii.C. de contrahen.& committen.stipu.Roman.in sing.457. incipit Iuramentum.

Cõtrariũ,Salic.in d.l.si quis maior, col.j.vbi tenet, ꝙ in casu illius l.impediatur tantũ purgatio moræ, quò ad pœnã infamiæ,quia quò ad eam facta est executio à lege secus quò ad alias pœnas in d.l.si quis maior expressas, & idem videtur tenere Paul.de Cast.consi.clxi.col.j.

Tenendo

Tenendo primam opin. quoniam videtur esse communis, eam limita, non procedere de ęquitate canonica, secundum quam etiam stante iuramento permissa est purgatio moræ. Bald. in l. qui crimen. xi. q. C. qui accus. non pos. Imol. in c. dilect. in ij. col. de arbit. ex mente Hostien. in summa eo. tit. §. sed qualiter, versi. sed nunquid religiosi. Ias. ponit in d. l. si quis maior, col. pen. & consi. ix. col. 4. & in consi. 82. col. i. vol. i.

Contrarium tamen ꝙ etiam de iure canonico impediatur moræ purgatio in casu dictà l. si quis maior, ponit Corn. in consi. 121. col. 3. vol. i. & in cons. 40. col. fi. vol. 4. Dec. in consi. 452. col. i.

Tenendo tamen primam opin. quia videtur magis * communis, declaratur procedere in foro penitentiali, non in foro contentioso, ita declarat Alex. in l. si insulã. col. antepen. ff. de verb. oblig. Lancelot. Dec. in d. l. si quis maior. Berthac. in verb. Mora purgatur, ver. 49. Deci. in consi. 452. col. 3. & seq. Rom. in sing. 457. & in cons. 427. ver. secundo iurauit.

Septimò amplia, vt etiam hæres iurantis non seruans iuratam conuentionem autoris sui incidat in pœnam d. l. si quis maior, ita declarat Paul. de Cast. in consi. 13. col. pen. & fi. vol. ii. Visis & consideratis omnibus. Contrarium Paris. in consi. 54. col. fi. vol. i. vide Grat. qui declarat in consi. 66. col. vi. vol. i.

Octauò amplia, vt etiam in omittendo, pœnam d. l. si quis maior, incurratur, vt not. Brun. in consi. 48. col. fi.

Nonò amplia, etiam in contractu iurato per principis salutem, ita videtur text. in d. l. si quis maior, & not. ibi Ias. in xv. not. Specu. in tit. de arbit. §. fi. col. 23. versi. sed pone quòd promissum.

Decimò amplia, etiam si contractus sit iuratus per fidei præstationem. Specu. in tit. de arbit. §. fi. col. 23. ver. sed pone quod compromissum, sequitur Ioã. Faber in d. l. si quis maior, & ibi Alexan. & Ias. col. pen. & sequen. & Ant. de But. post Ioan. And. in c. cum tempore, de arbit. Guid. Papæ in consi. 31. Archid. in c. i. de sepult. in vj. in

verbo

verbo fide interposita.& Iaſ. in cõſ.xcj.col.ii.vol.3.Rip. in c.ij.col.ij.de reſcrip.& Iaſ.in §.itẽ ſi quis,col.24.inſti. de action.Cõtrarium tenet Imol.in d.c. cum tempore. col.i.Rot.in antiquis.deciſ.138.Ioan.Faber in d.§. item ſi quis,el ij.vbi Gomeſ.col.14.& ſeq.

Vndecimò amplia,vt in caſu d.l.ſi quis maior.ꝙ pœna ipſo tũc cõmittatur,itá probat tex.ibi in verbo mox. & no.gl.in verbo priuatus,& Bar.& Bal.circa fi. & Ang. & Paul.de Caſt.Salic.col.i.in fi.Alex.circa fin.& Iaſ. col. antepe.in fi.& ponit Corn.in cõſ.xl.col.4.vol.4. Ex quo ſequitur,ꝙ nulla ſententia requiritur,quod intelligitur de nulla ſententia condemnatoria, non aũt intelligitur de ſententia declaratoria,quæ requiritur, vt per Iaſ. in d.l.ſi quis.maior,col.antepe.in fi.ſed quod ſentẽtia declaratoria non requiratur,tenet Ruin. conſ.181.colũ.3. vol.i.& conſi.85.col.3.vol.4.Item intellige reſpectu infamiæ,& actionis carentiæ,non aũt quantũ ad penã conuentionalẽ vel reſtitutionẽ datorum, quia quò ad iſtas duas vltimas pęnas non cõmittitur ipſo iure incurſus pœnarum:ita declarat Bal.in d.l.ſi quis maior. & Paul. de Caſt.& Alex.circa fi. & Iaſ.col.antepen.& fi.Alex. cõſil.xcii.col.ii.lib.i.requiritur tamen declaratio voluntatis illius,cui contractus nõ eſt iuratus, quæ voluntas ſatis eſt ꝙ collegatur facto & non verbis expreſsis. Ripa in vii.reſponſo in iii.lib.& in viii.reſpon.in iii.lib.

Duodecimò amplia, vt omnes iſtæ pænæ copulatiuè concurrant, & non alternatiuè,ita declarat Salic.in d.l.ſi quis maior,col.fi.& Iaſ.col.vi.& in conſi.ix.col.3. & ſeq. & in xx.re ſponſ.

Decimotertiò amplia nõ modo ſi contractus à principio fuerit iuratus, ſed ẽt ſi ex poſt facto iuretur ſuper cõtractu facto Fulg.in cõſ.157.ꝑ Iaſ.ĩ d.l. ſi ꝗ maior col.4.

Decimoquartò amplia, etiam ſi ſit facta pacto modo conuento,& poſteà ſit interpoſitum iuramẽtum Guid. Pap.in conſi.lxxi. Nicol.in concordia ccv.

Decimoquintò amplia,vt non admittatur pœnitentia. Guid.Pap.in d.conſi.xxxi.

Deci-

Decimosextò amplia, etiam si contractus aliqua ratione non valuisset, vt per eundem Guid. Papæ consi. xxxii. circa fi. contrarium in consi. lxiii.

Decimoseptimò amplia, etiam si contractus habeat aliam promissionem in fauorem illius, cui est conuentum, quia non propterea prohibetur vti beneficio d. l. si quis maior. Ripa in viii. respon. in iii. lib.

Decimosextò amplia, vt etiã ex capite ingratitudinis possit fieri reuocatio donationis p.p inobseruantiã conuentionis. Ripa. in l. fi. col. xxix. C. de reuocan. donat.

Decimononò amplia, si emphyteota iurauit soluere singulis annis, vt cędat à iure suo etiam ante triennium. Alex. in consi cxxvi. volu. i. Rip. in c. ij. col. v. de rescrip. Beltran. in consi. ccxciiii. col. fi. vol. iii.

Vigesimò amplia, vt istud ius reuocandi vt modò dixi propter in obseruantiam transeat ad hæredes secundũ magis * communem opinionem, licèt Ripa contrarium teneat in d. l. fi. col. lxxv. C. de reuocan. don.

Vigesimoprimò amplia, vt etiam in contractu censuali iurato inducatur caducitas ob non solutionem. Cassad. in decis. lj. in tit. de iureiur.

Vigesimosecundò amplia, etiam si sit adiecta clausula, ꝙ etiam pœna commissa vel soluta contractus firmus maneat, quia ista prouisio non prodest inobseruanti. Gozad. in cons. xxxi. col. j.

Vigesimotertiò amplia, ét in emphyteota qui mentitus est in contractu alienationis, cui dominus cõsensit, vt priuetur omni iure suo. Gozad. in consi. xlvi. col. ii.

Vigesimoquartò amplia, etiam si is cui est conuentũ, instet pro obseruãtia cõuẽtionis. Aymo in cõs. cli. vol. ii.

Vigesimoquintò amplia, etiam si post primam inobseruantiam altera pars defecerit in obseruantia pro parte sua. Grat. in consi. lxvi. col. vi. vol. i.

Vigesimoseptimò amplia siue iuramentũ sit de futuro, siue de præterito. Ruin. in cõs cxli. col. i. vol. ii.

Vigesimooctauò amplia, nam veniens contra transactionem tenetur primò accepta restituere quàm audiatur

tur

tur ſuper infringẽda tranſactione.l. ſi diuerſa, & ibi Iaſ. in j.col.C.de tranſact.

Contrarium,quòd non ſit neceſſarium quòd præcedat oblatio rei acceptæ,licèt agi poſſet ad rem recuperandam,voluit ibi Curt.Seni.poſt Anto.de Alex. & dicunt ita communiter teneri.

Limita primò,vt diſpoſitio dictæ l.ſi quis maior,procedat tantũ ſtãte dolo,& non aliter,ita declarat Bal.in l. nec quicquã,in verbo proficiſci,col.ii.ff.de offic. procon. & leg.Alex.in l.fin.in fin.ff.qui ſatiſ.cog.& in conſ.xcii. col.ſi.vol.ii.Contrarium,Iaſ.in d.l.ſi quis maior, col.j.& in l.qui iura.col.ij.ff.de iureiur.& in l. in actionibus, colum.v. ff. de in lit.iuran.& in conſ.clxxix. colum.i. volumi.ij.& ſentit Deci.in authen.qui rem,colum.ii.C.de ſacroſanct.eccl.

Secundò limita,quando creditor eſſet abſens,quia tũc dato quòd debitor non deponeret,vel offerret, ſatis eſſet excuſatus,vt non incurret pœnas dictæ l.ſi quis maior,ex quo non erat cui ſolueret.Alexan.in d.conſi.xcij. colum.v.volu.i.

Tertiò limita, quando actor contrauenerit, ſecus ſi reus,quia non incidit in diſpoſitionẽ. d.l. ſi quis maior, quò ad pœnas in ea contentas,ita declarat Alex.in conſ. xlv.col.vi.vol.4.licèt,vt ipſemet Alex.ibi dicit,glo.in d. l.ſi quis maior,in verbo conſequitur, teneat contrariũ, dicens idẽ eſſe in actore quod in reo, & econtra,& idem dicit Ruin.conſi.clxxii.col.i.vol.4.

Quartò limita, quando iuramentum præſtitum eſt validum,ſecus ſi non valeat,vt declarat Alex.in d.conſ. xlv.col.vi.vol.4.

Quintò limita, ꝙ diſpoſitio d.l.ſi quis maior,non habet locum in feudis,ita declarat Curt. in tract. feud. in iiij.part.in pen.char.ver.Reſtat tamen,in fin.

Sextò limita,quia diſpoſitio d.l.nõ habet locũ in minore iurãte,ita eſt text.in d.l.ſi quis maior, & not.Paul. de Caſt.& Iaſ.col.i.Corn.in conſi.xl.col.pen. vol.4.

Septimò limita in contractu, quem quis non faceret

ex

ex libera voluntate, sed ex necessitate, quia tunc nõ habet locum dispositio d.l.si quis maior. ita Bart. ibi col. j. & in l.qui fidem, col.i.ff.de transf.in l.prædia, ad fin.ff. de action.empt.Imol.in l.si insulã, in ix.col.in vi. fall. ff. de verb.oblig.contrarium, Deci.in c. cum M. Ferrariensis, col.xii.de consti.vide Sarnens.in reg.de annali, q.x.

Octauò limita, quia non dicitur contrauenisse iuratæ conuentioni, propterea quia alteri qui conuenit, auxilium præstat. Ias.in d.l.si quis maior, col.vi. allegat Cuman.in consi.quod non reperio.

Nonò limita, nisi iurans cessauerit implere conuenta impeditus facto iudicis, quia tunc non incurrit pœnas l. si quis maior. Ita declarat Ias.in d.l. col.v. licèt ibi Ioã. Faber contrarium teneat, quem ipse ibi improbat.

Decimò limita, quia per contrauentionem cõtractus iurati quis perdit dominium rerum ex contractu quæsitarum, non tamen perdit dominium rerum, quæ licèt in contractum deductæ sint, non tamen acquisitæ ipse contrauenienti ex illo contractu. Iaso in consi.cxvii.colum. ij.volum.j.

Vndecimò limita, si contrauenerit propter principis iussionẽ, ita voluit Guid.Pap.in cõs.31. & in sing. 620.

Duodecimò limita, quia qui venit contra transactionem vel alium contractum, & succumbit, potest redire ad contractum, Fel.in c.capitulum, col.13. de rescr. Nescio tamen si loquatur in iurato contractu, quia non habui tempus ad videndum remissiones illas quas ibi allegat. & Ang. & alios in §.Seia in l.qui Romæ. ff. de verb. oblig. vbi vide omnino Ias.in v.not.

Decimotertio limita, vt non habeat locum in maiore ex legis fictione per impetrationem veniæ ætatis. Ita Io.Pet.in d.l.si quis maior, & ibi Lancelot.Dec.

Decimoquartò limita in eo, qui iurasset soluere vsuras in certo termino, quia per contrauentionem in non soluendo vsuras, non incidit in pœnas d.l.si quis maior, vt per Fel.in c.testimonium, colum.vii.de test.

Decimoquintò limita in contractu metu facto, vel

aliàs

aliàs simulato.glo.consuetud.Turon.fol.117.col.i.

In dubio facienda est interpretatio, vt nõ sit locus dispositioni.d.l.si quis maior. Grat.cõs.cxxi.col.iii.vol.ij.

CONCLVSIO
Et Regula XI.

ARGVMENTVM.

Error communis facit ius.

OMMVNIS error facit ius, & ideo sufficit qūod communi hominum reputatióne ita habeatur, iuxta tex.in l.Barbarius Philippus.ff.dè offic.Prætoris, in l.i.C.de testa.& plura ponit in proposito Socin.in consi.32.col.8.& seq.vol.i. Hippoly. in pract. §. Aggredior.col.vi.& seq.& in l.i.col.3.ff.ad l.Corn.de sicar.& in rub.de fideiuss.col.lxxi.

Primò amplia, vt etiam sufficiat bis fecisse aliquos actus tanquam talis, & in bino actu habilis reputatus. Ita ponit Bolog.in consi.viii.col.4.ex mente Roman.in sing.suis. Feli.in c.cùm dilecta, colum.ii.de rescrip. & in c cum P.& G.de offi.deleg.col.fin.Imol.in d. c. cum dilecta.colum.pen.& Bal.in l.pen.§.i.col.fi.ff. de testamẽ. tenet etiam quod si vna vice se exercuerit vt talis, sufficiat,& in repet.d.l.Barbarius, colum.v. in fin. & pro ista opi.facit, quod dicitur infrà de legato ad vnam causam tantùm,& dicit Bald.in l.non dubium, colum. ix. in xv. oppos.C. de legib. qnod idem est quod siue sit publica vtilitas propter multitudinem causarum, siue priuata propter vnam causam,& idem in repet.d.l.Barbarius in iiij.colum.ver. Venio ad rationem.Feli.in cap.cum dilecta, colum.ij.post Imol.in l.quidam consulebant.ff.de re iud.Ioan.de Fant.& Domin.in cap. tria.iij. quæstio. vii.

Tamen

Tamen contrarium tenet Imol. in c.i.col.i.de fid.instru. Spec.in tit.de instru.edit.§.test.col.antepen.in fi.Alexã. in cons.138.col.vi.& in cons.81.col.j.vol.ii.Et istud fuit de mente Imolę in d. c. cum dilecta. Vbi dicit ꝙ d. lex Barbarius, non habet locum in delegato ad vnam causam, & dicit hoc fuisse de mente Guil.de Cun. in d. l. Barbarius.de quo infrà dicetur in limit.

Secundò amplia, etiam vbi per aliquem esset lata sententia priuatiua habilitatis, & in aliquo loco communi hominum opinione, vbi hoc ignoraretur, gereret se pro habili, omnia gesta valerẽt, proinde ac si in veritate fuisset habilis. ita Cuma.in consi.lxii.Paul.de Cast.in l.ad testium.§.i.ff.de testa.Salic.in l.i.col.4.C.de testa.quando error potest esse probabilis, & Ang.ibi circa fin. Bald. in l.i.col.fin.C.de iuris & facti ignor.& in c.exceptionem, de except. Contrarium tenuit Bald. ipse in l.nihil.C. de manumis.vid.& in repet.d.l.Barbarius, colum.pen. Socin.in regu.ccxxvii.in 4. limit. Corset.in sing.suo in verbo Error communis, & ista vltima opin.fuit de mentè Paul.de Cast.in d.l.i.in prin.C.de testa.istam videtur sensisse Fel.in c.i.colum.v.de fid.instru. Imol. de mente Bal.in l.vt milites.C.de testa.militari.Ias.in d.l. Barbarius.col.v.Vide Feli.in c.fi.col.fin.de accus.qui distinguit in prælato, vt contractus factus post dispositionem ignoratam, non valeat, solutio verò sic, & tanto magis vera esset prima opin.ꝙ sola condemnatoria de falso non faciat cessare administrationem officii notariatus, absque eo quòd fuerit sibi interdictum, vt tenet Bald.in dicta l. Barbarius, in repet.col.vii.de quo per eundem in l.pen. C.depos.in l.iubemus, in fin.C.de probat.per Bar. in l. eadem.ff.ad l.Iul.repetund.

Tertiò amplia, vt etiam in Papa procedat istud dictũ, quia si non sit verè Papa, si tamen communi opinione habeatur pro Papa, gesta per eũ tanquam per Papam valent.l.non mutat.C. de libe.caus. Ias. in d. l. Barbarius. colum.pen.Amplia idem esse in Imperatore, vt per Bal. secundum vnam lect.in d.l.Barbarius, in repet.col. fi.in

fin.&

fin.& ibi Bart.in repet.colum.etiam fi.in fin.

Quartò amplia in quocunq; habili electo.Bald.in l.i. circa fi.C.qui & aduerf.quos,& hoc intellige in his,quæ respiciunt alios,non commodum ipsius inhabilis,vt dicit Bal.in d.l.barbarius,col.4. Iaf.ibi col.pen.

Quintò amplia,etiã si in partibus,& patria ipsius con staret illum esse inhabilem,aut in loco,in quo gerit offi cium communi opinione habilis reputaretur. Abb.in c. sciscitatus,de rescript.col.pen.Iaf.in d. l. barbarius. colum.pen.& fin.

Sextò amplia,etiam ꝙ solus imperator fuisset in erro re,vt est tex.in d.l.barbarius,in fi.secundum vnam lect. vt per Bar.in repet.col.fi.& in l.i.col.2. C.de ser.& aqu. Iaf.in d.l.barbarius,col.pen.

Septimò amplia nõ modò vbi est defectus in persona sed etiam quando est defectus in solemnitate,vel in cau sa materiali.Ita declarat Iaf.in d.l.barbarius, col.v. Bal. in d.l.ii.fi.C.de sent.

Octauò amplia,vt etiam propter communem errorẽ excusetur quis à pœna delicti. Alex. in conf.lxv.col.iii. volum.iii.

Nonò amplia,vt etiam collatio facta ab occulto excõ municato valeat.Beltrand.in conf.54.vol.i.

Primò limita,quando induceretur aliquid contra cõ munem vtilitatem,quia tunc non attenderetur cõmunis error.per tex.in l.quod non ratione,ff.de ll.& ponit Iaf.in d.l.barbarius,col.v.& ista limitatio fuit de mente Iac.Butr.in sua distinct.in l.i.C.de testa.

Secundò limita,quando quis tractaret de damno,alter de iniusto lucro,tunc communis error non facit ius, ita est tex.in l.quæsitum,ff.quãdo de pec. act. est annalis,ponit Iaf.in d.l.barbarius,col.v.post Bar.ibi in repet. col.fi.& in lect.col.pen.

Tertiò limita interueniente titulo, aliàs solus communis error non operatur,ita declarat Imol.in c.nihil, circa medium,de elect. Bal. in l.2.col.i. C.de sent.in l.i. colum.4.in 6.q.C.de testa.in l.non dubium,colum.9.in

xv.oppoſ.C.de ll.in l.ii.col.fi.C.de ſeruit.& aqu.Felin. in c.cùm dilecta,col.ii.de reſcrip. Bart.in l.actuariis, C. de actuar.& nume.lib.12.Socin.d. reg.227. in i.limitat. Specu.in tit.de inſtru.edit.§.reſtat.colum.14. verſ.quid ſi is.Abb.in cap.i.colum.4. de fide inſtrument. Alexan. in conſil.150.colum.3.vol.vj. & in conſi.186.colum.3. volum.2.Apoſtill.ad Deciſ.Tholoſ.330.Felin.in cap.ſu per literis,colum.9.de reſcrip.Sarnenſ. in reg.de public. quæſt.3.Ant.de But.in repetit.c.conſultationis, de iure patron.Iaſ.in d.l.Barbarius,colum.x.in fi.& ſeq.Ex hoc infertur, quòd etiam quòd quis gerat ſe publicè pro no tario,& ita communiter reputetur, tamen ſi nunquam fuit notarius,ꝙ eius inſtrumenta non probant, nec fidē faciunt, ita tenet Guid.de Suzar.And.de Piſis, Ray. & Oldr.vt refert Guil.de Cun.in d.l.Barbarius, qui idem tenet,Bar.in repet.in vj.col.Fulg.colum.pen.Bar.in d.l. actuarios,C.de actuar.& numer.lib.12. Bald.in d.l.Bar barius,colum.v.in fi.in l.i.in vj.q & ibi Sal.C.de teſt. & ibi Alex.dicit iſtam * communem.Bal.in d.l.2.colum.i. ad finem.C.de ſentent.in l.ad teſtium. §.i. ff.de teſtam. & in l.ii.colum.fin.C.de ſeruit. & aqua. Pet.de Anch.in conſ.213.incip.pro parte. Imol.in d.l.ad teſtamentum. §.i.& ibi Paul.de Caſt.Specu.in tit.de inſtru.edit.Hoſt. in ſumma in tit.de fid.inſtru.in 2.colum. Cyn.in l.com parationes,C.de fid.inſtru. Ant. de Butr.in c.conſulta-tionibus,colum.24. de iure patro. verſ. venio ad ſecun-dum.Iacob.de Aret.in diſput.incip. quæro, ego produ-co contra te inſtrumentum.Alex.in conſ.138.volum.i. Iaſ.in d.l.Barbarius,colum.9.& ſequen.Soc.in conſ.95. col.i.vol.3.Appoſt.ad deciſ.Tholoſ.330.videtur diſtin-guere.vide Tiraquel.qui allegat pro iſta parte in l. con-nubialibus fol.259.iſtam ſequitur, & dicit * cōmunem Beltrand.in conſil.13.colum.fin.vol.2.in nouis, & con-ſil.23.vol.i. in antiquis. Et qui longo tempore ſe geſſe-rit pro Comite Palatino legitimante baſtardos ꝙ hoc ſufficiat,voluit Pariſ.conſil.12.colum.16.& ſeq.volu.2. Ruin. conſil.66. colum.4. in fin. & ſequent.volumin.3:

Contra-

Contrarium, quod immo instrumẽta faciant plenam fidẽ, dummodò ille fuerit habitus pro notario, tenuit Imol. in tit. de fid. instru. in c.i. Specu. in tit. de instru. edit. §. re stat. col. antepe. ver. ex præmissis. Host. in summa in tit. de fid. instru. in 2. col. ver. quid si tabellio. Bar. in lect. in d.l. Barbarius, circa fi. & ibi Alber. col. pen. & fin. vbi dicit istam partem de consuetudine seruari, & Fulg. qui dicit hanc opinionem tenendam in iudicando. Ang. in auth. de tabel. in princ. col. 2. & in consil. 140. incip. quidam Matthæus. idem in l.3. ff. ad Maced. Io. Faber in §. sed cũ aliquibus, instit. de testa. Ant. de But. Card. & Feli. in d. c.i. de fid. instr. vbi Feli. col. v. & seq. dicit istam * communem opinionem.

Quartò limita, quando officium gestum per illum, qui communi opinione erat reputatus habilis, erat autoritate publicum, & vtilitate priuatũ, vt in tutore. l. 2. ff. de eo, qui pro tutore, l. qui neq;, ff. de reb. eor. ita declarat Soc. in reg. 227. in 2. limit. Io. Fab. in §. sed cũ aliquis, col. fi. insti. de testa. Ang. col. i. in d.l. Barbarius, & Ias. col. pen. Bal. col. 9. in fi. in lect. Ioán. Cald. & post eum Ant. de But. in c. ad probandum, col. 2. de re iud. Bal. in l. non omnis, §. i. ff. si cert. petat. facit quod not. Imol. in c. dilectus, circa fin. de consuet. idem tenet Io. Ant. & Domin. in c. i. de rescrip. in vj. Abb. col. pen. in fi. & ibi Dec. col. pe. de probat. in c. post cessionem, vbi etiam Ant. de But. & Feli. col. fin. & in c. Rodulfus, col. fi. de rescript. Quid in notario excommunicato? Vide Bouer. in verbo notarius, in v. sing.

Quintò limita, quia talis communis error validat gesta, non tamen facit illum inhabilem officialem, Bart. in repet. in v. col. & seq. in d.l. Barbarius. Bal. in d.l. 2. col. fi. C. de seruit. & aqu. Soc. in d. reg. 227. fall. 3. Idem tenent Iacob. de Rau. Iaco. de Beluis. Old. Guil. de Cun. Alber. in d.l. Barbarius, qui dicit istam esse * communem opinionem. idem Bal. in lect. in 3. oppos. in d. col. & seq. & in repet. col. 3. & seq. Imol. in c. cum dilectus, col. i. de elect. & tenent Fulg. & Ias. in d.l. Barbarius, col. 4. Soci. in con

fil.59.col.3.Et propterea ad commodum ipsius inhabilis,communis error non operatur.Ang.in d.l.barbarius in duobus locis.Contrariũ ꝙ immo in casu d.l. propter communem errorem Barbarius fuerit officialis, tenuit ibi glo.in verb.fructus.& ibi Iacob.de But.& Bar.in lect. colum.fin.

Sextò limita,nisi cómunis error non esset probabilis, sed supinus,ita voluit Ant.de But.in c.ad probandũ, de re iud.Soc.in reg.227. Barb.in c.dilectus, de præb.Ang. in d.l.barbarius,col.2.& ibi Bal.in lect.col.11.

Septimò limita, nisi is, ad cuius fauorẽ actus deberet validari,sciuerit eius,qui actum conficit inhabilitatem. Soc.in d.reg.fall.vlt.Barb.in d.c.dilectus filius,de præb. istam limit.posuit Io.Cald.in d.c.ad probandum. Ant. de But.in c.sciscitatus,de rescr.& ibi Abb.col.pen. in fi. & seq.& in c.exceptionem,col.pe.de except.Rom.in singu.582.& Cald.in disputatione incip.excommunicatus Abb.in c.si duobus,in fi.col.de appel.& in c. dilectus filius,el ii.in fin.col.de præb.

Octauò limita,vt ꝓcedat in iudice ordinario, in quo si interueniat error communis,operatur,vt gesta per eũ valeant,secus in delegato,ita tenet Imol.in c.cum dilecta,de rescrip.in prin.Alex.in cons.77. colum.3. volu.2. Ioan.Faber in §.sed cum aliquibus,colum.fin.institu.de testamen.

Contrarium,ꝙ immo istud procedat,etiam in delegato.Ant.de Butr.Abb.& Imol.in d. c.cum dilecta, de rescrip.vbi Imol.col.pe.& ibi Fel.col.2.& seq. Bal.in repe.d.l.barbarius,col.4.& seq.Imol.in c.sciscitatus,col.4. in fi.& seq.de rescrip.Sublimita hoc procedere, quando esset vitium,non tamen rescripti,vt per Fel. in d.c.cum dilecta,col.2.& seq.& in d.c.sciscitatus,col.v.& in delegato ad vniuersitatem causarum,idem Fel. in c.causam,colum.v.de offic.deleg.

Nonò limità,quia per talem cõmunem errorem censentur gesta omnia valida per illum inhabilem, quæ tamen solent competere ex generali facultate ordinaria,

secus

ſecus ſi ad ea,quæ non poſſunt competere,niſi ex ſpeciali commiſsione.Corn.in conſ.247. col.i.vol.i. Abb.in c. cum in iure peritus,col.2.de offic.deleg.

Decimò limita,quia communis error proficit quo ad temporalia,non quò ad ſpiritualia,& propterea excommunicatis non confert ordines.Bal.in l.nõ mutat, C.de lib.cauſ.Soc.in conſ.59.col.3.& in reg.227.fall.Abb.in c. Apoſtolicam.de presb.non bapt.Corſet.in ſing.ſuo vlt. Fuit dictum.Innoc.in c.cum dilectus,in fi.de conſuetu. Abb.in c.ſi verò,circa fi.de ſent.excom.Fel.in c.Rodulfus,col.2.de reſcri. Contrarium verò ꝙ idem ſit in tẽporalibus, & ſpiritualibus,vel ſacramentalibus,videtur tenuiſſe Io.Cald.vt refert Abb.in d.c.ad probandũ,col 3. & ſequitur etiam,& iſta opin.fuit de mente Inno.in c.i. col.i,de ſciſm.& iſtam opinionem videtur ſequi Feli. in d.c.ſi verò,col.2.

Vndecimò limita,quia communis error nõ operatur quò ad excommunicationem, vtpote non poteſt occultè excommunicatus alium quempiam excommunicare. gl.24.q.i.in ſumma.Ant.de But.in d.c.ad probandum, de re iud.col.3.Paul.de Eleaz.in c.ſi celebrat.de ſenten. excom.glo.& Hoſt.in c.fi.de ordinat. ab epiſcopo, qui renunc.epiſcop.& ibi Ant.& Imol.in c.cum ſciſcitatus, col.fin.de reſcri,Io.And.Hoſt.& Pet. de Anch.in c.pia, de except.col.v.in 6.

Contrarium Innoc.in c.ſi vice,de ſent. excom. & ibi Ant.de But.colum.3.Fel.circa fi.Abb.in d.c.ad probandum,& ibi Feli. col. pen. Abb.in c. ab excommunicato, colum.2.de reſcri.& in c.veritatis,col.pen.in fi.de dolo, & contumac.

Duodecimò limita, quia vbi nõ ſumus in iuriſdictione nec in communi errore circa iuriſdictionem, ſed quò ad ea,quæ aliàs concernunt ſubſtantiam ipſius actus,cõmunis error nihil operaretur,ita not. Bal.in d.l.2. C.de ſent.in fi.not.Alex.in conſ.85.colum.penult. volu.2. & conſil.147.colum.pen.vol.7.Iaſ.col.v.in d. l.barbarius. Pariſ.conſil.136.colum.2.volu.4. Contrarium notatur

per glos. vbi Ias.in l.ii.colum.i.in fin. C. de edicto diui Adria.toll.

Decimotertiò limita, vt non sufficiat aliquem reputari communi opinione habilem habilitate generali, sed requiritur, ꝙ reputetur habilis habilitate speciali, de quo per Alex.in cons.70.col.i.vol.2.

Decimoquartò limita, quando cōtra officialem fuisset lata sententia, declarans ipsum fuisse inhabilem ex retro, quia tunc gesta medio tempore valerent. Bart. in tract. de tyrannid.in 2.q. Contrarium sentit Ias.in d.l. fi.col.4.sed Bar.rectè loquitur, quia loquitur quādo pēdet processus super crimine ex quo venit ferenda sentētia declaratiua officialem à die commissi criminis fuisse inhabilem, nam gesta pendente tali accusatione vel processu, non valerent, secus, si sententia nō declararet, sed priuaret, quia tunc gesta ante sententiam valent. Bar.in repet.d.l.Barbarius, col.v.Bal.in repet.col.7. & post sententiam nihil valet, quod factum est. Felin.in c.cæterū, col.pen.de constit.Idem, si fuisset priuatus, vt per Paris. cons.136.colum.2.vol.4.Ruin.cons.48.col.3. & sequen. vol.4.vbi latè.

Decimoquintò limita, quando esset defectus formæ, quia tunc cōmunis error nihil operatur. Guil.de Cun. in d.l. Barbarius, & ita Ias.col.x.Alex.in cons.132.col.4. vol.i.Bal.in lect.col.11.& 7.

Decimosextò limita in prælato, qui etsi cōmuni opinione reputetur prælatus, tamen si non est in possessione prælaturæ, gesta per eum non valent. Ang.in d.l.Barbarius col.2. Et in officiali non attenditur quasi possessio, vt per Bal.in lect.in d.l.barbarius, col.6.

Decimoseptimò limita, quia cōmunis reputatio non facit haberi pro tali in his, in quibus requiritur habitus personæ quo ad actum gerendum, & ideò communis reputatio ꝙ quis sit emancipatus, non prodest, vbi requiritur habitus emācipationis. Cassan.in consuet.fol.224. colum.3.

Decimooctauò limita, quia in probatione honoris, & posses-

poſſeſsionis beneficij, non ſufficit communis reputatio. Aegid.Bellam.deciſ.432.& 612. Caſſan.in conſuet fol. 25.col.3.& ſeq.

Decimononò limita, quando iudex pateretur defectum naturalem, vt quia eſſet furioſus, mutus, vel ſurdus, vt per Felin.in c.ſciſcitatus,colum.3. in fin. & ſeq. de reſcript.

Vigeſimò limità, vbi eſſet defectus non in perſona, ſed in rem, vel circa concernentia gratiam. Felin.in cap. cum dilecta,colum.3.de reſcript. Pariſ. conſ.136. col.2. volum.4.

Vigeſimoprimò limita, quando quis eſſet in quaſi poſſeſsione iuriſdictionis deputatus ab eo, qui non poterat conferre iuriſdictionem. Beltran.conſ.12. col.fi. volum.j.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Filij poſiti in conditione an dicantur vocati, ſintq; in diſpoſitione, vel ab inteſtato veniant.

VBITATVR, an filij in conditione poſiti dicantur vocati,& ſint in diſpoſitione, vel veniant ab inteſtato, quaſi tacitam voluntatem habere videantur? gl.in l. Lucius.ff.de hære.inſtit.tenet, ꝙ filij veniant ab inteſtato.Ray.Cyn. Iaco.de Aren.Alber.Bar.Bal.Ang.Raph.Cuma.Nico. de Neap.Franc.de Albergot.& Franc.de Tigrini de Piſis,& Imol.col.2. ibi latè, qui dicit iſtam * communem opinionem.Idem tenet Bar.in l.Cēturio, col.xi.in ver. quæro vlterius,ff.de vulg.& pup.& in l.ſi cum dotē,circa fi.prin.ff.ſol.matr.& in l.ſed ſi ſic,ff.de leg.iii.Bal.in l. cunctos populos,in x.col.in fi.& ſeq.C.de ſum. Trin. in l.cum acutiſsimi,circa fin. C.de fideicō.in l.ſi emācipati,

circa fin.eod.tit.in l.si emancipati, circa fin.3.col. C.de collat.in l.quod scitis,col.2. C.de bon.quæ lib.in l.potest quis,ff.de vulg.& pup.& in cons.98.circa fi. vol.4. incip. super primo quæsito sic respõdeo, & in cons.254.incip. Titius instituit sororem.vol.i. Petr.de Ancha. in c.si pater de testa.in vj.& in c.in præsentia,de probat.ver.decimò quæro,& c.licèt,de vo.idem tenent Rapha.& ibi Imol.qui dicit communem in l.filiusfamilias,§.cũ quis, ff.de legat.i.vbi etiam Paul.de Cast. dicit communem, licèt ipse ibi contrarium teneat,& idem dicit ipse in d.l. cum acutissimi.Imol.& Rom.in l.ex facto, §.ex facto, ff.ad Trebel.Raph.in l.generaliter,§.cum autem, C.de instit.& substit.Io.And.in addit.Spec.in tit.de testa.§.i. in vlt.addit.in 3.quæst.Oldrad.in cons.141.in fin.incip. thema tale est,& in cons.21. Iaco. de Aren.Petr.Alber. & Bal.in quibusdam lect.in l.i.C.de condit.insert.istam partem tanquam veriorem, & * magis communem secutus est Corn.in cons.i.colum.8.volu.3. & consil.226. colum.2.vol.4.& in consil.180. vol.eod. & consil.66.colum.2.volum.2.& consil.89.colum.2.volum.4.Alexan. in consil.108.colum.i.in fin.& sequen. volumi.i. & consil.109.colum.secunda.volum.2.& in consi.11.colum.v. volum.3.&in consil.22.colum.3.eod.volum. & in consil.67.colum.2.volu.2.& in consil.32.volum.3. & in consil.185.colum.3. & in consil.199. volum. 2. & in consil. 24.colum.3.volum.3. & Gozad.in consil.104. colum.2. Curt. Senior in consil.43. colum.7. & in consil. 63. colum.4.Soci.in consil.61.colum.i.volum.3.& in cons.73. colum.8.volum.4.Alex.in cons.92.colum.2.volum.3.& in cons.13.colum.penult.& in consil.49.colum.5.vol.4. & consil.29.colum.3.volum.v. Guid. Papæ quæst.39.& in consi.22.& in consi.25.& 27.Et ista est * magis communis opinio,vt dicit Alexan.in consil. supra allegatis, & in cons.202.in fi.vol.7.& in l.ex facto, §.si quis rogatus,col.2.ff.ad Trebel.Soc.in l.i.C.de pact.& ibi Alex.in finalibus verbis dicit istam communem, & Dec.col.4. & Ias.col.4. Petr. de Anch.in consil. 137. incip. Principaliter,

paliter ponderandum,& consi.426.incip. Suprà consultum est,& in cons.120.incip.Pro clariori. Ang. in cons. 57.col.ii.Ioan.de Ana.in consi.lxviii. Capra in consi.ij. col.vii.in secundo quæsito.Socin.in repet.l.cum auus,colum.80.cum seq.ff.de condit. & demonst. Beltrand. qui dicit communem in cons.13.colum.4.& in cons. 82.colum.3.volu.i.& in cons.96.colum.v.& in cons. 170. volu.ii.& in cons. 236. colum. i. vbi dicit communem, & in consi.250.colum.ii.vbi idem dicit, volu. iii. & in consil.286.colum.ii.volumi.eod.& in consi.31.colum.pen. vbi dicit communem, & in cons. 173. colum.viii. & sequen.& in cons.182.colum.ii.volumi.iii. vbi dicit istam communem.Corn. in ii.colum. & sequen. C.de condit. insert.Cuman.in cons.121. Alexand. in cons. 185. volu.ii.Ias.in l.i.in j.not. C.de pact.& ibi Purpurat. col. fi. Guald.in cautel.19. de subst.& caut.36. eod.titu. Paul. de Cast.in cons.359.incip. Suprascriptus dominus consultor,colum.i.volumi.ii.Soc.in cons.80.colum. 4. & in cons.140.colum.i. Paris.consi.18. colum.ii. & cons. 86. colum.ii.volu.ii.& in cons.14. colum. i. in fin. & colum. sequen.& cons.42.colum.i.& sequen.volu. iii. Istam dicit communem Marian.Iun.cons.65.colum.18. & consil.cxi.colum vi.vbi idem dicit,& cons.118.colum.iii.& sequen. Mant.in cons.xxii.colum.i.in fin.& sequen. consil.cxiii.colum.iii. Aymo idem dicit in cons. lxii. colum. ij. Grat. in consil. lxxxix.colum.ii. volumi. ii. Marian. Iun.consi.clxxvii.colum.ii. & sequen. volumi. ii. Ruin. consi.xxxv.colum.vi.volu.i. & consi. clx. colum. vi. vbi dicit communem.volu.ii.consi.cxxxiiii.colum. iii. volu. iii.Boer.decis.cxlvii.vbi etiam ampliat, & decisio. 155. nume.16.& sequen.Contrariam verò partem, quòd dicantur vocati & venire ex dispositione,tenuit Old.in d. l.i.C.de condi.insert.& ibi Bald.in lect. antiqua circa fi. & ibi Fulg. Rom. & Flor.de S.Petro col.xii. in l. si cum dotem.ff.sol.mat.col.xii.& in cons.32.col.ii. post Benedict.de Plumb.ibi & Alber.de Ros.in d.l.i.C.de cōd.insert.Bal.in cōs.306.col.ii.vol.4.Paul.de Cas.in l.filiusfa.

§.cum

§.cum quis.ff.de leg.j.Petr.de Anch.in consi.74. Corn. in consi.306.col.i.& in consi.cccxx.volu.4. Barbat.in repet.l.cum acutissimi. C. de fideicom. Paul. de Cast. in consi.86.colum.pen.volu.primo.incip.Dubitatio vertitur de bonis,& in consi.cclxiii. incip. Circa primũ quæsitum.ij.volu.Cassanæ.in consi.14.& consi.67. colũ. vj. cum pluribus sequentibus. Curt. Sen.in consi. 52. colum.ix. Barb.in cons.lv.colum.v.volu.ij.& in consi. 27. col.13.volu.i.Flor.de Sancto Petro in l.j.§.pro secundo. C.de cadu.toll. Paris.cons.vi.colum.fin. volu.3. qui dicit istam esse magis æquam & sequendam in iudicando, & cons.lxvi.colũ.ii.& seq.eo.volu. & licèt pro ista parte allegetur glo.in d.l. filiusfam.§. cum quid. ff. de legat.i. tamen glo.illa potius voluit contrarium, vt considerat Corn.in cons.lxvi.col.ii.in fi vol.ii.& in cons.i. col.8. & seq.volu.3.& in l.i.C.de condit.insert.colum.3.& istam partem posse teneri,& contrariam non esse ita communem,vt aliqui dicunt,dicit Maria.Socin.Iun.cons.4. colum.ii.& cons.119.col.v.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur * magis communis,amplia primò etiam si in alia parte testamenti filij essent positi in dispositione.Soc.in cons.116.col.i. & seq.vol.3. Paris.cons.44.colum.ii. volumi.ii. & cons. lxxxvi.colum.ix.& sequen.vol.ii. Contrarium. Gozad. cons.64.col.ij.

Secundò amplia, vt fauore piæ causæ positus in conditione censeatur vocatus. Paris. cons.lxxxv. colũ. pen. vol.ij.Ruin.cons.clxxxij.col.j.& fi.volu.ii.& per totum. Limita,nisi dictum sit de filijs masculis, quia tunc censentur masculi dispositiuè vocari,ita tenuit Guid. Papæ in decis.clxxxiiii.incip.In illa quæst.qua quæritur.Dec. in cons.270.colum.v.& sequen.& in cons. 315. colum.i. & in cons.516.colum.3.& in cons.545.in fin.& in consi. 546.& in cons.574.in fin.& in cons.575.in fin. & in consil.655.colum.fi.& in l.i.C.de pact.colum.v.Ioan. Ant. Alexan.in cons.28.colum.ii.in fin.& in cons.120.col.ij. Curt.Iun.in cons.43.colum.3.& sequen. & in cons. 48. col.4.

colum.4.& in conſ.87.colum.i.& in conſ.96.colum.pri-
ma.& in conſ.117.colum.ii.Gozad.in conſ.26.colum.3.
Ruin.conſ.167.colum.4. volumi.3. vltra prædictos iſta
opin.fuit de mente Corn.in conſ.21.colum.pen.volu.4.
per eandem rationem, quæ ponitur per ſupra allegatos
doct.Iaſo.in conſ.108.colum.antepen.volu. 4. Et iſtam
opin.finaliter ſentit Socin. in conſ.116.colum.3. & ſeq.
volumi.3.Gozad.in conſ.64.colum prima.Corn.in con
ſil.146.volumi.ii.aliter declaret. Et facit pro iſta parte,
nam ſtante ſtatuto quòd ſtantibus maſculis fœminæ nõ
ſuccedant, maſculi dicuntur à ſtatuto inuitati. Barb. in
conſ.82.nume.10.volumi.4.plures allegat Claud.in l. ſi
cum dotem.colum.5.ff.ſolut.matrimò.Cæp. in conſ.xi.
Brun.in tract. quòd ſtantib. maſculis fol.72. colum.i. &
ſequen.fuit dictum Bart.in l.i.§. qui habebat. colum. ii.
ff.de bono.poſſ.contra tabu.in l.ii.§.fin.ff.de coll.bon.in
l.ſeruo legato.§.ſi teſtator.ff.de leg.j.& iſtam limitatio-
nem tenet Pariſ.conſ.77.colum.5.& conſ.41.colum.fin.
& conſ.57.colum.pen.& conſ.63.colum.5.volu.ii.& con
ſil.5.volu.5.& conſ.6.colum.pen.& ſeq.& conſ.8. col. ij.
& conſ.17.colum.3.& conſ.42.col.3.vbi declarat, & con
ſil.50.colum.4.& conſ.52.col.ii.& conſ.53. colum.vj. &
conſ.66.col.vi.volu.3.Marian.Iun.conſ.65.colum.18.&
in conſ.107.colum. fina. & conſ.111. colum.4. & 7. vbi
declarat quomodo poſsit procedere limitatio. Guid.
Pap.quam etiam tenet in conſ.114.colum.4.limitatio-
nem iſtam declarat idem Marian.Iun.conſ.119. colum.
vi.& in conſ. 126. colum. 7. iſtam limitationem tenet
idem Marian.in conſ.27.colum.7. illam tenet Aymo in
conſ.62.colum.fina.in conſ.130.colum.i.Grat.conſ. co-
lum.eo.volu.ii.& conſ.32.colum.i.volumi.ii.& conſ.89.
colum.ii.volu.ii.& conſ.101.colum.4. vbi omnino. eod.
volu.& conſ.106.colum.fina.volu.2. Marian.Iun.conſ.
108.colum.ii.& conſ.151.& conſ.177.colum.i.eod. vol.
Boer.deciſ.155.num.15.& 28.Sed contra iſtam limit. fa
cit dictum Soc.in l.cum auus,colum.70.C. de condi. &
demonſt.verſi. ſed hic cadit pulchra.Vbi tenet, ꝙ eo ca-
ſu

su quo masculi faciunt deficere fideicommissum,quia di ctum est,si grauatus decesserit sine filijs masculis,succedatur ab intestato,in qua successione fœminæ cum masculis concurrant,& hoc idem voluit Corn.in cons.230. colum.vii.volu.3.Et si istud dictum est verum, destruit profectò præcedentem limit. & tenere videtur Ioan. Anto. Alexan.in cons.120.colum.fin.& contra limit.est consultatio Alexand.in consi.185.volu.ij. vbi loquitur quando in conditione dictum est de filijs masculis,& tamen filij dicuntur tacitè vocati secundum eum. Istud idem colligitur ex cons.Oldr.xxi. circa fin. & ex consi. Alexan.24.colum.3.volu.3.Corn. cons.207. colum. ij. volu.ij.istam limit.tenet Soc.in cons.62. colum.ii. & fi., volu.3.& in cons.116.colum.3.in quarta col. & sequen. Gozad.tenet contra istam limit.in cons. 104.colū. ii. & pen.Beltrand.in cons.250.colum.pen.vol.3.Guald. cautel.26. de subst. Gozad. in cons.29. colum. pen. & licèt inconsideratè parum post videatur transire cum limit. Ripa.in l.Centurio,nume.162.& seq.ff. de vulg. & pupil.in l.j.nu.8.C.de pact.& ipsemet Guid. Pap. in decis. 184.dicit maiorem partem dominorum de parlamento esse contra limit.& in cons.600.contra istam limit.tenet. Beltrand.etiam in cons.cclj. colum.j.volu.3.Corn. in cons.j.in ij.dubio volu.iii. Curt. Sen. in consi. xlii. & cons.63.Dec.in cons.291.colum.fina.Alciat.in l.i. C. de pact.in verbo sine liberis.Paris.cons.31. colum.4. vol.ii. & cons.44. colum.ij. volumi.ij. vbi dicit *communem esse in contrarium,& idem dicit in lxxxvi. colum. 3. in fin.volumi.ii.& cons.14.colum.fin.volu.3. Maria. Iun. cons.118.colum.4.& seq.Grat.in cons.3.col.pen.vol.j. Marian.Iun.cons.164. colū.ij.vol.ii.& cons.177. col.3. volu.ii.& cons.v.declarat, quando potest procedere limit,Boer.decis.155.nume.28. Et tenendo istam partē, non obstat quòd stante statuto masculi veniunt dispositiuè vocati,qui aliàs statutum nihil operatur. Sed in casu nostræ limitationis cōditio expressa à testatore satis operatur exclusionē fideicōmissi absque eo quod dica-

tur

tur fideicõmissum grauatur teneatur masculis filijs vel liberis suis restituere.& tenẽdo istã vltimã partẽ, ꝙ filii masculi nõ veniãt tanquam vocati. Limita, vt per Paul. de Cast.in cons.359.incip.Suprascriptus dominus consultor, quãdo filij masculi essent positi in cõditione affirmatiua, vt quia dictum sit, extantibus masculis nõ succedat talis, quia tunc masculi videtur vocati, secus si ponãtur in cõditione negatiua, vtputa, si nõ extiterint masculi, succedat. refert & sequitur Cur.Iu.in cõs.43.col.4. cõtrarium colligitur ex not.per Ioan.de Ana. in cons. 68. & ex consultatione ipsius Guid.Papæ in cons.18.

Secũdò limitat Ang.in l.legatis. C. de leg. vt cõclusio cõis procedat in hæreditate, secus in legatis, nam quòad legata vel fideicõmissa, filii positi in conditione censentur vocati & ita tenuit ibi Ang.in lectura Florentina, refert & sequitur Corn.& Ias.ibi, Petra sancta in sing. 61. Ias.in cons.4.col.4.& in l.pe.in ij.not.ff.si cer.pet. Purpurat.in l.i.col.fi.C.de pact.contrarium, Soc.in d.l.cum auus, col.84.& seq. Claud.in l.ex facto.§.ex facto. ff. ad treb ..n l.si cum dotem, col.4.ff.sol.matr. dubitat de ipsa limitatione.& ipsemet Ias.in d.l.i. col. v. C. de pact. Claud.in l.Centurio, col.pen.ff.de vulg.& pup.

Tertiò limitat Pet.de Anch.in cons.74.circa fi.quãdo ẽt ipsis liberis positis in conditione facta esset substitutio ita ꝙ ẽt prouidisset de substituto in defectu omniũ, nõ modò primi instituti. Alex.in cons.64.circa fi.vol.5. Io.Ant.Alex.in cons.28.col.fin. Ias.in cons. 232. col.i. vol.ii.& in cons.xl.col.fin.volu.3.Curt.Seni.in cons.52. colum.ix.& in cons.64.colum.4. Curt. Iun. in cons.xi. colum.4.Ripa in l.Centurio, colum.51.nume.162.cum pluribus.seq.ff.de vulg.& pup.Purpurat. in l.i. col.fi. C. de pact.Cur.Iun.in cons.116. colum.3. Cassa. in consi. 14.col.i.Gozad.in cons.64.col.ii.Paris.in consi.37.col.v. & cons.41.col.fi.& cons.lxxvii.col.fi.& cons. 86. colum. vii.& cons.xci.col.vi.& seq.vol.iii.& cons.v. colum. vi.& cons.8.colum.ii.& cons.14.colum.fi. & cons.42. col.3.& consi.52.col.i.in fi.& cons.57, colũ.vi. & cons.61. col.vii.

eod.

Tamen contrarium tenet Imol.in c.i.col.i.de fid.instru. Spec.in tit.de instru.edit.§.test.col.antepen.in fi.Alexã. in cons.138.col.vi.& in cons.81.col.j.vol.ii.Et istud fuit de mente Imolę in d. c. cum dilecta. Vbi dicit ꝙ d. lex Barbarius,non habet locum in delegato ad vnam causam, & dicit hoc fuisse de mente Guil.de Cun. in d. l. Barbarius.de quo infrà dicetur in limit.

Secundò amplia,etiam vbi per aliquem esset lata sententia priuatiua habilitatis, & in aliquo loco communi hominum opinione, vbi hoc ignoraretur, gereret se pro habili,omnia gesta valerẽt,proinde ac si in veritate fuisset habilis.ita Cuma.in consi.lxii.Paul.de Cast.in l.ad testium.§.i.ff.de testa.Salic.in l.i.col.4.C.de testa.quando error potest esse probabilis,& Ang.ibi circa fin. Bald. in l.i.col.fin.C.de iuris & facti ignor.& in c.exceptionem, de except.Contrarium tenuit Bald. ipse in l.nihil.C. de manumis.vid.& in repet.d.l.Barbarius, colum.pen. Socin.in regu.ccxxvii.in 4. limit. Corset.in sing.suo in verbo Error communis, & ista vltima opin.fuit de mente Paul.de Cast.in d.l.i.in prin.C.de testa.istam videtur sensisse Fel.in c.i.colum.v.de fid.instru. Imol. de mente Bal.in l.vt milites.C.de testa.militari.Ias.in d.l. Barbarius.col.v.Vide Feli.in c.fi.col.fin.de accus.qui distinguit in prælato,vt contractus factus post dispositionem ignoratam,non valeat, solutio verò sic, & tanto magis vera esset prima opin.ꝙ sola condemnatoria de falso non faciat cessare administrationem officii notariatus, absque eo quòd fuerit sibi interdictum,vt tenet Bald.in dicta l. Barbarius, in repet.col.vii.de quo per eundem in l.pen. C.depos.in l.iubemus, in fin.C.de probat.per Bar. in l. eadem.ff.ad l.Iul.repetund.

Tertiò amplia,vt etiam in Papa procedat istud dictũ, quia si non sit verè Papa, si tamen communi opinione habeatur pro Papa,gesta per eũ tanquam per Papam valent.l.non mutat.C. de libe.caus. Ias. in d. l. Barbarius. colum.pen.Amplia idem esse in Imperatore,vt per Bal. secundum vnam lect.in d.l.Barbarius,in repet.col. fi.in

fin.&

fin.& ibi Bart.in repet.colum.etiam fi.in fin.

Quartò amplia in quocunq; habili electo.Bald.in l.i. circa fi.C.qui & aduerf.quos,& hoc intellige in his,quæ refpiciunt alios,non commodum ipfius inhabilis,vt dicit Bal.in d.l.barbarius,col.4. Iaf.ibi col.pen.

Quintò amplia,etiã fi in partibus,& patria ipfius conftaret illum effe inhabilem,aut in loco,in quo gerit officium communi opinione habilis reputaretur. Abb.in c. fcifcitatus,de refcript.col.pen.Iaf.in d.l. barbarius. colum.pen.& fin.

Sextò amplia,etiam ꝙ folus imperator fuiffet in errore,vt eft tex.in d.l.barbarius,in fi.fecundum vnam lect. vt per Bar.in repet.col.fi.& in l.i.col.2. C.de fer.& aqu. Iaf.in d.l.barbarius,col.pen.

Septimò amplia nõ modò vbi eft defectus in perfona fed etiam quando eft defectus in folemnitate,vel in caufa materiali.Ita declarat Iaf.in d.l.barbarius, col.v. Bal. in d.l.ii.fi.C.de fent.

Octauò amplia,vt etiam propter communem errorẽ excufetur quis à pœna delicti . Alex. in conf.lxv.col.iii. volum.iii.

Nonò amplia,vt etiam collatio facta ab occulto excõmunicato valeat.Beltrand.in conf.54.vol.i.

Primò limita,quando induceretur aliquid contra cõmunem vtilitatem,quia tunc non attenderetur cõmunis error.per tex.in l.quod non ratione,ff.de ll.& ponit Iaf.in d.l.barbarius,col.v.& ifta limitatio fuit de mente Iac.Butr.in fua diftinct.in l.i.C.de tefta.

Secundò limita,quando quis tractaret de damno,alter de iniufto lucro,tunc communis error non facit ius, ita eft tex.in l.quæfitum,ff.quãdo de pec. act. eft annalis,ponit Iaf.in d.l.barbarius,col.v.poft Bar.ibi in repet. col.fi.& in lect.col.pen.

Tertiò limita interueniente titulo , aliàs folus communis error non operatur,ita declarat Imol.in c.nihil, circa medium,de elect. Bal. in l.2.col.i. C.de fent.in l.i. colum.4.in 6.q.C.de tefta.in l.non dubium,colum.9.in

DD xv.op-

xv.oppos.C.de ll.in l.ii.col.fi.C.de seruit.& aqu.Felin. in c.cùm dilecta,col.ii.de rescrip. Bart.in l.actuariis, C. de actuar.& nume.lib.12.Socin.d. reg.227. in i.limitat. Specu.in tit.de instru.edit.§.restat.colum.14. vers.quid si is.Abb.in cap.i.colum.4. de fide instrument. Alexan. in consil.150.colum.3.vol.vj. & in consi.186. colum.3. volum.2.Apostill.ad Decis.Tholos.330.Felin.in cap.su per literis,colum.9.de rescrip.Sarnens. in reg.de public. quæst.3.Ant.de But.in repetit.c.consultationis, de iure patron.Ias.in d.l.Barbarius,colum.x.in fi.& seq.Ex hoc infertur, quòd etiam quòd quis gerat se publicè pro no tario,& ita communiter reputetur, tamen si nunquam fuit notarius,ꝙ eius instrumenta non probant, nec fidē faciunt, ita tenet Guid.de Suzar.And.de Pisis, Ray. & Oldr.vt refert Guil.de Cun.in d.l.Barbarius, qui idem tenet,Bar.in repet.in vj.col.Fulg.colum.pen.Bar.in d.l. actuarios,C.de actuar.& numer.lib.12. Bald.in d.l.Bar barius,colum.v.in fi.in l.i.in vj.q & ibi Sal.C.de test. & ibi Alex.dicit istam * communem.Bal.in d.l.2.colum.i. ad finem.C.de sentent.in l.ad testium. §.i.ff.de testam. & in l.ii.colum.fin.C.de seruit. & aqua. Pet.de Anch.in cons.213.incip.pro parte. Imol.in d.l.ad testamentum. §.i.& ibi Paul.de Cast.Specu.in tit.de instru.edit.Host. in summa in tit.de fid.instru.in 2.colum. Cyn.in l.com parationes,C.de fid.instru. Ant. de Butr.in c.consultationibus,colum.24.de iure patro. vers. venio ad secundum.Iacob.de Aret.in disput.incip. quæro, ego produco contra te instrumentum.Alex.in cons.138.volum.i. Ias.in d.l.Barbarius,colum.9.& sequen.Soc.in cons.95. col.i.vol.3.Appost.ad decis.Tholos.330.videtur distinguere.vide Tiraquel.qui allegat pro ista parte in l. connubialibus fol.259.istam sequitur, & dicit * cōmunem Beltrand.in consil.13.colum fin.vol.2.in nouis, & consil.23.vol.i. in antiquis. Et qui longo tempore se gesserit pro Comite Palatino legitimante bastardos ꝙ hoc sufficiat,voluit Paris.consil.12.colum.16.& seq.volu.2. Ruin. consil.66. colum.4. in fin. & sequent.volumin.3:

Contra-

Contrarium,ꝙ immo instrumēta faciant plenam fidē, dummodò ille fuerit habitus pro notario, tenuit Imol. in tit.de fid.instru.in c.i. Specu.in tit.de instru. edit.§.restat.col.antepe.ver.ex præmissis. Host.in summa in tit. de fid.instru.in 2.col.ver.quid si tabellio. Bar. in lect.in d.l.Barbarius,circa fi.& ibi Alber.col.pen.& fin.vbi dicit istam partem de consuetudine seruari, & Fulg.qui dicit hanc opinionem tenendam in iudicando. Ang.in auth. de tabel.in princ. col. 2. & in consil.140. incip. quidam Matthæus.idem in l.3.ff.ad Maced.Io.Faber in §.sed cū aliquibus,instit.de testa.Ant.de But.Card. & Feli. in d. c.i.de fid.instr.vbi Feli.col.v.& seq.dicit istam * communem opinionem.

Quartò limita,quando officium gestum per illum, qui communi opinione erat reputatus habilis,erat autoritate publicum, & vtilitate priuatū, vt in tutore.l.2.ff. de eo,qui pro tutore,l.qui neq;, ff.de reb.eor. ita declarat Soc.in reg.227.in 2.limit.Io. Fab.in §. sed cū aliquis, col.fi.insti.de testa. Ang.col.i.in d.l.Barbarius,& Ias.col. pen.Bal.col.9.in fi.in lect.Ioan. Cald. & post eum Ant. de But.in c.ad probandum,col.2.de re iud. Bal.in l.non omnis,§.i.ff.si cert.petat.facit quod not.Imol.in c.dilectus,circa fin.de consuet.idem tenet Io.Ant.& Domin. in c.i.de rescrip.in vj.Abb.col.pen.in fi.& ibi Dec.col.pe. de probat.in c.post cessionem,vbi etiam Ant.de But.& Feli.col.fin.& in c.Rodulfus,col.fi. de rescript. Quid in notario excommunicato? Vide Bouer. in verbo notarius,in v.fing.

Quintò limita,quia talis communis error validat gesta,non tamen facit illum inhabilem officialem,Bart.in repet.in v.col.& seq.in d.l.Barbarius. Bal.in d.l.2.col.fi. C.de seruit.& aqu.Soc.in d.reg.227.fall.3.Idem tenent Iacob.de Rau.Iaco.de Beluis.Old.Guil.de Cun.Alber. in d.l.Barbarius, qui dicit istam esse * communem opinionem.idem Bal.in lect.in 3.oppos.in d.col.& seq.&in repet.col.3.& seq.Imol.in c.cum dilectus, col.i.de elect. & tenent Fulg.& Ias.in d.l.Barbarius, col.4.Soci.in con

sil.59.col.3. Et propterea ad commodum ipsius inhabilis, communis error non operatur. Ang. in d.l. barbarius in duobus locis. Contrariũ ꝙ immo in casu d.l. propter communem errorem Barbarius fuerit officialis, tenuit ibi glo. in verb. fructus. & ibi Iacob. de But. & Bar. in lect. colum. fin.

Sextò limita, nisi cõmunis error non esset probabilis, sed supinus, ita voluit Ant. de But. in c. ad probandũ, de re iud. Soc. in reg. 227. Barb. in c. dilectus, de præb. Ang. in d.l. barbarius, col. 2. & ibi Bal. in lect. col. 11.

Septimò limita, nisi is, ad cuius fauorẽ actus deberet validari, sciuerit eius, qui actum conficit inhabilitatem. Soc. in d. reg. fall. vlt. Barb. in d.c. dilectus filius, de præb. istam limit. posuit Io. Cald. in d.c. ad probandum. Ant. de But. in c. sciscitatus, de rescr. & ibi Abb. col. pen. in fi. & seq. & in c. exceptionem, col. pe. de except. Rom. in singu. 582. & Cald. in disputatione incip. excommunicatus Abb. in c. si duobus, in fi. col. de appel. & in c. dilectus filius, el ii. in fin. col. de præb.

Octauò limita, vt ꝑcedat in iudice ordinario, in quo si interueniat error communis, operatur, vt gesta per eũ valeant, secus in delegato, ita tenet Imol. in c. cum dilecta, de rescrip. in prin. Alex. in cons. 77. colum. 3. volu. 2. Ioan. Faber in §. sed cum aliquibus, colum. fin. institu. de testamen.

Contrarium, ꝙ immo istud procedat, etiam in delegato. Ant. de Butr. Abb. & Imol. in d. c. cum dilecta, de rescrip. vbi Imol. col. pe. & ibi Fel. col. 2. & seq. Bal. in repe. d.l. barbarius, col. 4. & seq. Imol. in c. sciscitatus, col. 4. in fi. & seq. de rescrip. Sublimita hoc procedere, quando esset vitium, non tamen rescripti, vt per Fel. in d.c. cum dilecta, col. 2. & seq. & in d.c. sciscitatus, col. v. & in delegato ad vniuersitatem causarum, idem Fel. in c. causam, colum. v. de offic. deleg.

Nonò limità, quia per talem cõmunem errorem censentur gesta omnia valida per illum inhabilem, quæ tamen solent competere ex generali facultate ordinaria, secus

secus si ad ea, quæ non possunt competere, nisi ex speciali commissione. Corn.in cons.247. col.i.vol.i. Abb.in c. cum in iure peritus, col.2.de offic.deleg.

Decimò limita, quia communis error proficit quo ad temporalia, non quò ad spiritualia, & propterea excommunicatis non confert ordines. Bal.in l.nõ mutat, C.de lib.caus.Soc.in cons.59.col.3.& in reg.227.fall.Abb.in c. Apostolicam.de presb.non bapt. Corset.in sing.suo vlt. Fuit dictum. Innoc.in c.cum dilectus, in fi.de consuetu. Abb.in c.si verò, circa fi.de sent.excom. Fel.in c.Rodulfus, col.2.de rescri. Contrarium verò quod idem sit in tẽporalibus, & spiritualibus, vel sacramentalibus, videtur tenuisse Io.Cald.vt refert Abb.in d.c.ad probandũ, col 3. & sequitur etiam, & ista opin.fuit de mente Inno.in c.i. col.i, de scism.& istam opinionem videtur sequi Feli. in d.c.si verò, col.2.

Vndecimò limita, quia communis error nõ operatur quò ad excommunicationem, vtpote non potest occultè excommunicatus alium quempiam excommunicare. gl.24.q.i.in summa. Ant.de But.in d. c.ad probandum, de re iud.col.3.Paul.de Eleaz.in c.si celebrat.de senten. excom.glo.& Host.in c.fi.de ordinat. ab episcopo, qui renunc.episcop.& ibi Ant.& Imol.in c.cum sciscitatus, col.fin.de rescri, Io.And.Host.& Pet. de Anch.in c.pia, de except.col.v.in 6.

Contrarium Innoc.in c.si vice, de sent. excom. & ibi Ant.de But.colum.3.Fel.circa fi.Abb.in d.c.ad probandum, & ibi Feli. col. pen. Abb.in c. ab excommunicato, colum.2.de rescri.& in c.veritatis, col.pen.in fi.de dolo, & contumac.

Duodecimò limita, quia vbi nõ sumus in iurisdictione nec in communi errore circa iurisdictionem, sed quò ad ea, quæ aliàs concernunt substantiam ipsius actus, cõmunis error nihil operaretur, ita not. Bal.in d.l.2. C.de sent.in fi.not.Alex.in cons.85.colum.penult. volu.2. & consil.147.colum.pen.vol.7.Ias.col.v.in d. l.barbarius. Paris.consil.136.colum.2.volu.4. Contrarium notatur

possessionis beneficij, non sufficit communis reputatio. Aegid.Bellam.decis.432.& 612. Cassan.in consuet fol. 25.col.3.& seq.

Decimononò limita, quando iudex pateretur defectum naturalem, vt quia esset furiosus, mutus, vel surdus, vt per Felin.in c.iscitatus,colum.3. in fin. & seq. de rescript.

Vigesimò limità, vbi esset defectus non in persona, sed in rem, vel circa concernentia gratiam. Felin.in cap. cum dilecta,colum.3.de rescript. Paris. cons.136. col.2. volum.4.

Vigesimoprimò limita, quando quis esset in quasi possessione iurisdictionis deputatus ab eo, qui non poterat conferre iurisdictionem. Beltran,cons.12. col.fi. volum.j.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Filij positi in conditione an dicantur vocati, sintq; in dispositione, vel ab intestato veniant.

VBITATVR, an filij in conditione positi dicantur vocati,& sint in dispositione, vel veniant ab intestato, quasi tacitam voluntatem habere videantur? gl.in l. Lucius.ff.de hęre.instit.tenet, ꝙ filij veniant ab intestato. Ray.Cyn. Iaco.de Aren.Alber.Bar.Bal.Ang.Raph. Cuma. Nico. de Neap.Franc.de Albergot.& Franc.de Tigrini de Pisis,& Imol.col.2. ibi latè, qui dicit istam * communem opinionem. Idem tenet Bar.in l.Cēturio, col.xi.in ver. quæro vlterius,ff.de vulg.& pup.& in l.si cum dotē,circa fi.prin.ff.sol.matr.& in l.sed si sic,ff.de leg.iii.Bal.in l. cunctos populos,in x.col.in fi.& seq.C.de sum. Trin. in l.cum acutissimi,circa fin. C.de fideicō.in l.si emācipati,

circa fin.eod.tit.in l.si emancipati, circa fin.3.col. C.de collat.in l.quod scitis,col.2. C.de bon.quæ lib.in l.potest quis,ff.de vulg.& pup.& in conf.98.circa fi. vol.4. incip. super primo quæsito sic respódeo, & in conf.254.incip. Titius instituit sororem.vol.i. Petr.de Ancha. in c.si pater de testa.in vj.& in c.in præsentia,de probat.ver.decimò quæro,& c.licèt,de vo.idem tenent Rapha.& ibi Imol.qui dicit communem in l.filiusfamilias,§.cũ quis, ff.de legat.i.vbi etiam Paul.de Cast. dicit communem, licèt ipse ibi contrarium teneat,& idem dicit ipse in d.l. cum acutissimi.Imol.& Rom.in l.ex facto, §.ex facto, ff.ad Trebel.Raph.in l.generaliter,§.cum autem, C.de instit.& substit.Io.And.in addit.Spec.in tit.de testa.§.i. in vlt.addit.in 3.quæst.Oldrad.in conf.141.in fin.incip. thema tale est,& in conf.21. Iaco. de Aren.Petr.Alber. & Bal.in quibusdam lect.in l.i.C.de condit.insert.istam partem tanquam veriorem, & * magis communem secutus est Corn.in consi.i.colum.8.volu.3.& consil.226. colum.2.vol.4.& in consil.180. vol.eod. & consil.66.colum.2.volum.i.& consil.89.colum.2.volum.4.Alexan. in consil.108.colum.i.in fin.& sequen. volumi.i. & consil.109.colum.secunda.volum.2.& in consi.11.colum.v. volum.3.& in consil.22.colum.3.eod.volum. & in consil.67.colum.2.volu.2.& in consil.32.volum.3. & in consil.185.colum.3. & in consil.199. volum. 2. & in consil. 24.colum.3.volum.3. & Gozad.in consil.104. colum.2. Curt. Senior in consil.43. colum.7. & in consil. 63. colum.4.Soci.in consil.61.colum.i.volum.3.& in conf.73. colum.8.volum.4.Alex.in conf.92.colum.2.volum.3.& in conf.13.colum.penult.& in consil.49.colum.5.vol.4. & consil.29.colum.3.volum.v. Guid. Papæ quæst.39.& in consi.22.& in consi.25.& 27.Et ista est * magis communis opinio,vt dicit Alexan.in consil. supra allegatis, & in conf.202.in fi.vol.7.& in l.ex facto, §.si quis rogatus,col.2.ff.ad Trebel.Soc.in l.i.C.de pact.& ibi Alex.in finalibus verbis dicit istam communem, & Dec.col.4. & Ias.col.4. Petr. de Anch.in consil. 137. incip. Principaliter,

paliter,

paliter ponderandum,& consi.426.incip. Suprà consultum est,& in cons.120.incip.Pro clariori. Ang. in cons. 57.col.ii.Ioan.de Ana.in consi.lxviii. Capra in consi.ij. col.vii.in secundo quæsito.Socin.in repet.l.cum auus,colum.80.cum seq.ff.de condit. & demonst. Beltrand. qui dicit communem in cons.13.colum.4.& in cons. 82.colum.3.volu.i.& in cons.96.colum.v.& in cons. 170. volu.ii.& in cons. 236. colum. i. vbi dicit communem, & in consi.250.colum.ii.vbi idem dicit,volu. iii. & in consil.286.colum.ii.volumi.eod.& in consi.31.colum.pen. vbi dicit communem, & in cons. 173. colum.viii. & sequen.& in cons.182.colum.ii.volumi.iii. vbi dicit istam communem.Corn. in ii.colum. & sequen. C.de condit. insert.Cuman.in cons.121. Alexand. in cons. 185. volu.ii.Ias.in l.i.in j.not. C.de pact.& ibi Purpurat. col. fi. Guald.in cautel.19. de subst.& caut.36. eod.titu. Paul. de Cast.in cons.359.incip. Suprascriptus dominus consultor,colum.i.volumi.ii.Soc.in cons.80.colum. 4. & in cons.140.colum.i. Paris.consi.18. colum.ii. & cons. 86, colum.ii.volu.ii.& in cons.14. colum. i. in fin. & colum. sequen.& cons.42.colum.i.& sequen.volu. iii. Istam dicit communem Marian.Iun.cons.65.colum.18. & consil.cxi.colum vi.vbi idem dicit,& cons.118.colum.iii.& sequen. Mant.in cons.xxii.colum.i.in fin.& sequen. consil.cxiii.colum.iii. Aymo idem dicit in cons. lxii. colum. ij. Grat. in consil. lxxxix.colum.ii. volumi. ii. Marian. Iun.consi.clxxvii.colum.ii. & sequen. volumi. ii. Ruin. consi.xxxv.colum.vi.volu.i. & consi. clx. colum. vi. vbi dicit communem.volu.ii.consi.cxxxiiii.colum. iii. volu. iii.Boer.decis.cxlvii.vbi etiam ampliat, & decisio. 155. nume.16.& sequen.Contrariam verò partem, quòd dicantur vocati & venire ex dispositione,tenuit Old.in d. l.i.C.de condi.insert.& ibi Bald.in lect. antiqua circa fi. & ibi Fulg. Rom. & Flor.de S.Petro col.xii. in l. si cum dotem.ff.sol.mat.col.xii.& in cons.32.col.ii. post Benedict.de Plumb.ibi & Alber.de Ros.in d.l.i.C.de cōd.insert.Bal.in cōs.306.col.ii.vol.4.Paul.de Cas.in l.filiusfa.

§.cum

§.cum quis.ff.de leg.j.Petr.de Anch.in conſi.74. Corn. in conſi.306.col.i.& in conſi.cccxx.volu.4. Barbat.in re pet.l.cum acutiſsimi. C. de fideicom. Paul. de Caſt. in conſi.86.colum.pen.volu.primo.incip.Dubitatio vertitur de bonis, & in conſi.cclxiii. incip. Circa primũ quæſitum.ij.volu.Caſſanæ.in conſi.14.& conſi. 67. colũ. vj. cum pluribus ſequentibus. Curt. Sen.in conſi. 52. colum.ix. Barb.in conſ.lv colum.v.volu.ij.& in conſi. 27. col.13.volu.i.Flor.de Sancto Petro in l.j.§ pro ſecundo. C.de cadu.toll. Pariſ.conſ.vi.colum.fin. volu.3. qui dicit iſtam eſſe magis æquam & ſequendam in iudicando, & conſ.lxvi.colũ.ii.& ſeq.eo.volu. & licèt pro iſta parte allegetur glo.in d.l. filiusfam.§. cum quid. ff. de legat.i. tamen glo.illa potius voluit contrarium, vt conſiderat Corn.in conſ.lxvi.col.ii.in fi vol.ii.& in conſ.i. col. 8. & ſeq.volu.3.& in l.i.C.de condit.inſert.colum.3.& iſtam partem poſſe teneri,& contrariam non eſſe ita communem,vt aliqui dicunt,dicit Maria.Socin.Iun.conſ.4. colum.ii.& conſ.119.col.v.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur * magis communis,amplia primò etiam ſi in alia parte teſtamenti filij eſſent poſiti in diſpoſitione.Soc.in conſ.116.col.i. & ſeq.vol.3. Pariſ.conſ.44.colum.ii. volumi.ii. & conſ. lxxxvi.colum.ix.& ſequen.vol.ii. Contrarium. Gozad. conſ.64.col.ij.

Secundò amplia,vt fauore piæ cauſæ poſitus in conditione cenſeatur vocatus. Pariſ. conſ.lxxxv. colũ. pen. vol.ij.Ruin.conſ.clxxxij.col.j.& fi.volu.ii.& per totum. Limita,niſi dictum ſit de filijs maſculis, quia tunc cenſentur maſculi diſpoſitiuè vocari,ita tenuit Guid. Papæ in deciſ.clxxxiiii.incip.In illa quæſt.qua quæritur.Dec. in conſ.270.colum.v.& ſequen.& in conſ. 315. colum.i. & in conſ.516.colum.3.& in conſ.545.in fin.& in conſi. 546.& in conſ.574.in fin.& in conſ.575.in fin. & in conſil.655.colum.fi.& in l.i.C.de pact.colum.v.Ioan. Ant. Alexan.in conſ.28.colum.ii.in fin.& in conſ.120.col.ij. Curt.Iun.in conſ.43.colum.3.& ſequen. & in conſ. 48.

colum.4.& in conſ.87.colum.i.& in conſ.96.colum.prima.& in conſ.117.colum.ii.Gozad.in conſ.26.colum.3. Ruin.conſ.167.colum.4. volumi.3. vltra prædictos iſta opin.fuit de mente Corn.in conſ.21.colum.pen.volu.4. per eandem rationem, quæ ponitur per ſupra allegatos doct.Iaſo.in conſ.108.colum.antepen.volu. 4. Et iſtam opin.finaliter ſentit Socin. in conſ.116.colum.3. & ſeq: volumi.3.Gozad.in conſ.64.colum prima.Corn.in conſil.146.volumi.ii.aliter declaret. Et facit pro iſta parte, nam ſtante ſtatuto quòd ſtantibus maſculis fœminæ nõ ſuccedant, maſculi dicuntur à ſtatuto inuitati. Barb. in conſ.82.nume.10.volumi.4.plures allegat Claud.in l. ſi cum dotem.colum.5.ff.ſolut.matrimo.Cæp. in conſ.xi. Brun.in tract. quòd ſtantib. maſculis fol.72. colum.i. & ſequen.fuit dictum Bart.in l.i.§. qui habebat. colum. ii. ff.de bono.poſſ.contra tabu.in l.ii.§.fin.ff.de coll.bon.in l.ſeruo legato.§.ſi teſtator.ff.de leg.j.& iſtam limitationem tenet Pariſ.conſ.77.colum.5.& conſ.41.colum.fin. & conſ.57.colum.pen.& conſ.63.colum.5.volu.ii.& conſil.5.volu.5.& conſ.6.colum.pen.& ſeq.& conſ.8. col. ij. & conſ.17.colum.3.& conſ.42.col.3.vbi declarat, & conſil.50.colum.4.& conſ.52.col.ii.& conſ.53. colum.vj. & conſ.66.col.vi.volu.3.Marian.Iun.conſ.65.colum.18.& in conſ.107.colum. fina. & conſ.111. colum.4. & 7. vbi declarat quomodo poſsit procedere limitatio. Guid. Pap.quam etiam tenet in conſ.114.colum.4.limitationem iſtam declarat idem Marian.Iun.conſ.119. colum. vi.& in conſ. 126. colum. 7. iſtam limitationem tenet idem Marian.in conſ.27.colum.7. illam tenet Aymo in conſ.62.colum.fina.in conſ.130.colum.i.Grat.conſ. colum.eo.volu.ii.& conſ.32.colum.i.volumi.ii.& conſ.89. colum.ii.volu.ii.& conſ.101.colum.4. vbi omnino. eod. volu.& conſ.106.colum.fina.volu.2. Marian.Iun.conſ. 108.colum.ii.& conſ.151.& conſ.177.colum.i.eod. vol. Boer.deciſ.155.num.15.& 28.Sed contra iſtam limit. facit dictum Soc.in l.cum auus,colum.70.C. de condi. & demonſt.verſi. ſed hic cadit pulchra.Vbi tenet, ꝙ eo caſu

ſu

su quo masculi faciunt deficere fideicommissum, quia di ctum est, si grauatus decesserit sine filijs masculis, succedatur ab intestato, in qua successione fœminæ cum masculis concurrant, & hoc idem voluit Corn. in cons. 230. colum. vii. volu. 3. Et si istud dictum est verum, destruit profectò præcedentem limit. & tenere videtur Ioan. Anto. Alexan. in cons. 120. colum. fin. & contra limit. est consultatio Alexand. in consi. 185. volu. ij. vbi loquitur quando in conditione dictum est de filijs masculis, & tamen filij dicuntur tacitè vocati secundum eum. Istud idem colligitur ex cons. Oldr. xxi. circa fin. & ex consi. Alexan. 24. colum. 3. volu. 3. Corn. cons. 207. colum. ij. volu. ij. istam limit. tenet Soc. in cons. 62. colum. ii. & fi. volu. 3. & in cons. 116. colum. 3. in quarta col. & sequen. Gozad. tenet contra istam limit. in cons. 104. colū. ii. & pen. Beltrand. in cons. 250. colum. pen. vol. 3. Guald. cautel. 26. de subst. Gozad. in cons. 29. colum. pen. & licèt inconsideratè parum post videatur transire cum limit. Ripa. in l. Centurio, nume. 162. & seq. ff. de vulg. & pupil. in l. j. nu. 8. C. de pact. & ipsemet Guid. Pap. in decis. 184. dicit maiorem partem dominorum de parlamento esse contra limit. & in cons. 600. contra istam limit. tenet. Beltrand. etiam in cons. cclj. colum. j. volu. 3. Corn. in cons. j. in ij. dubio volu. iii. Curt. Sen. in consi. xlii. & cons. 63. Dec. in cons. 291. colum. fina. Alciat. in l. i. C. de pact. in verbo sine liberis. Paris. cons. 31. colum. 4. vol. ii. & cons. 44. colum. ij. volumi. ij. vbi dicit * communem esse in contrarium, & idem dicit in lxxxvi. colum. 3. in fin. volumi. ii. & cons. 14. colum. fin. volu. 3. Maria. Iun. cons. 118. colum. 4. & seq. Grat. in cons. 3. col. pen. vol. j. Marian. Iun. cons. 164. colū. ij. vol. ii. & cons. 177. col. 3. volu. ii. & cons. v. declarat, quando potest procedere limit. Boer. decis. 155. nume. 28. Et tenendo istam partē, non obstat quòd stante statuto masculi veniunt dispositiuè vocati, qui aliàs statutum nihil operatur. Sed in casu nostræ limitationis cōditio expressa à testatore satis operatur exclusionē fideicōmissi absque eo quod dica-

tur

tur fideicōmissum grauatur teneatur masculis filijs vel liberis suis restituere.& tenēdo istā vltimā partē, ꝙ filii masculi nō veniāt tanquam vocati. Limita, vt per Paul. de Cast.in cons.359.incip.Suprascriptus dominus consultor,quādo filij masculi essent positi in cōditione affirmatiua,vt quia dictum sit,extantibus masculis nō succedat talis,quia tunc masculi vidētur vocati, secus si ponātur in cōditione negatiua,vtputa, si nō extiterint masculi, succedat.refert & sequitur Cur.Iu.in cōs.43.col.4. cōtrarium colligitur ex not.per Ioan.de Ana. in cons. 68. & ex consultatione ipsius Guid.Papæ in cons. 18.

Secūdò limitat Ang.in l.legatis. C. de leg.vt cōclusio cōis procedat in hæreditate,secus in legatis,nam quòad legata vel fideicōmissa,filii positi in conditione censentur vocati & ita tenuit ibi Ang.in lectura Florentina, refert & sequitur Corn.& Ias.ibi,Petra sancta in sing. 61. Ias.in cons.4.col.4.& in l.pe.in ij.not.ff.si cer.pet. Purpurat.in l.i.col.fi.C.de pact.contrarium,Soc.in d.l.cum auus,col.84.& seq.Claud.in l.ex facto.§.ex facto. ff. ad treb ..n l.si cum dotem,col.4.ff.sol.matr. dubitat de ipsa limitatione.& ipsemet Ias.in d.l.i. col. v. C. de pact. Claud.in l.Centurio,col.pen.ff.de vulg.& pup.

Tertiò limitat Pet.de Anch.in cons.74.circa fi.quādo ēt ipsis liberis positis in conditione facta esset substitutio ita ꝙ ēt prouidisset de substituto in defectu omniū, nō modò primi instituti.Alex.in cons.64.circa fi.vol.5. Io.Ant.Alex.in cons.28.col.fin. Ias.in cons. 232. col.i. vol.ii.& in cons.xl.col.fin.volu.3.Curt.Seni.in cons.52. colum.ix.& in cons.64.colum.4. Curt. Iun. in cons.xi. colum.4.Ripa in l.Centurio,colum.51.nume.162.cum pluribus.seq.ff.de vulg.& pup.Purpurat.,in l.i. col.fi. C. de pact.Cur.Iun.in cons.116. colum.3. Cassa. in consi. 14.col.i.Gozad.in cons.64.col.ii.Paris.in consi.37.col.v. & cons.41.col.fi.& cons.lxxvii.col.fi.& cons. 86. colum. vii.& cons.xci.col.vi.& seq.vol.iii.& cons.v. colum. vi.& cons.8.colum.ii.& cons.14.colum.fi. & cons.42. col.3.& consi.52.col.i.in fi.& cons.57,colū.vi. & cons.61. col.vii.

eod.

cod.volu.Maria.Iun.conſ.119.col.v.in fin.& ſeq. Mantua in conſ.22.colum.4.Grat.conſ.82.colum.ii. & conſ. 101.colum.3.volu.2.& conſ.106.colum.v.eo.volu. Marian.Iun.conſ.168.colum.12.volu.ii.Ruin.conſ.139. colum.vi.volu.3.Boer.deciſ.clv.nume.21.& num.28.Contra iſtam limit.Soc.in l.cum auus,colum.pen.ff. de condit.& demonſt.Curt.Iun.in conſ.xi.colum.4. & conſil. 43.colum.3.& in l.i.colum.3.& ſeq.C. de pact. & allegant contra iſtam limit.in contrarium Alexan.conſ.22. colum.3.volu.3.& conſ.185.volu.ij. & Capr. conſ. ii. in ij.quæſito allegat nonnullos alios, qui mihi non probāt circa iſtam limit.Soc.tenet cōtra iſtam limit.& illam declarat conſ.lxii.colum.fin.& in conſ. lxix.colum.v.& vi. & in conſ.104.colum.5. & ſequen.& in conſ.116.col. 5. & ſeq.volu.3.Pariſ.conſ.31.colum.v.& conſ. 44. colum. 3.& conſ.87.colum.vi.volu.ii.Mantua in conſ.194. colum.i.Ruin.conſ.128. colum. ii. & conſ. vi. & 134. colum.3.& 136.colum.fina.& 138.colum.i. in fin. volu.3. vbi dicit * communem,& 145.colum.fina.volu.eodem. Tenendo primam opin.declara, vt per Ruin. conſ.153. colum.v.volu.ii.& 118.colum.vi.& 141.col.fina. in fin. volu.3.& illam declarat Ripa.in d.l.Centurio. nu. 165. ver.4.coniectura.

Quartò limitatur,niſi liberi poſiti in cōditione fuiſſent à teſtatore grauati,quia cenſentur inuitati, ita declarat Bart.in d.l. Centurio colum.xi.ver. quæro vlterius quod ſi teſtator dixit, & ſentit in l. codicillis. ff. de vſufruct.leg.licèt reliquerit indeciſum in l.ſed ſi ſic.ff.de leg.3.Aret.in d.l.Centurio.col.xx. hoc idem conſulendo tenuit Iacob.de Beluiſ.quem refert & ſequitur Bald. in l.precibus,colum.fin.C.de impub. & aliis ſubſt. & ibi etiam Salic.colum.fina. Bald. in tract. ſubſt. in vlt.char. colum.i.Ang.Aret.in §.fin.colum.pen.inſt.de pup. ſub. Pet.de Anch.in repe.cap.ſi pater,de teſta.in vi.in xii.no tab.Paul.de Caſt.in conſ.5.incip.Quicquid dicatur.col. pen.vol.i.& conſ.131.incip.dubium.facit,volu.ii. Soc.in l.cum filio,colum.ii.ff.de leg.i. Ioan. de Monte Sperello

& Corn.

& Corn.in l.ab eo.C.de fideicom.Guid. Papæ in consi. 36.& idem in q.xxxix. Lancelot. Galiaul. in repet. d.l. Centurio,colum.98.& seq.Corn.in cons.203.colum.ii. volu.4.Dec.in cons.282.colum.4.cons.97.colum.i.vol.i. & in cons.119.colum.pen.in fin.& seq.vol.ii.Curt.Iun. in cons.149.colum.pen.Soc.in cons.249.colum.4. & sequen. vbi dicit quòd ista est * magis communis opin, idem in cons.312.colum.4.volumi.3.Guid.Pap.in consil.87.& in cons.135.& in cons.136.& in cons.140.Cassa.in cons.67.colum.x.& sequen.& in cons.184.Gozad. in cons.104.colum.i.Beltrand.in consi.141.volu.3.& in consi.173.colum.ix.& sequen.volu.3.& in cons.129.colum.ii.volu.ii.vbi dicit istam communem.Curt. Senior in cons.52. colum. ix. Cuman. & ibi Imol. sentit istam opin.in l.filiusfam.§.cum quis.ff.de leg. i. & Cuman. in l.Lucius.& in l.hæreditas ad Statium.ff.de hæred.instit. Curt.Iun.in cons.87.colum.fin.Guid.Pap.in quæst.39. istam opin.tenuit Alexan.in cons.64.colum.ii. volu. v. Corn.in consi.22.colum.ii.volu.ii.& in cons.126.col.iii. volu.4.& in cons.320.colum.3.& in consi.101.col.3. & in consi.273.colum.i.& sequen.& in consi.146.col.v.volumi.4.Paris.consi.37.colum.4.volu.ii.& consi.42.col.ii. volu.iii.vbi declarat.Mantua in consi.22.colum.vi. Aymo in cons.130.colum.ii.Marian.Iun.cons.168. col.12. volu.ii.Ruin.cons.108.colum.vi.& consi.124. colum.ii. & cons.111.colum.ii.& consi.122.colum.3.& cons.131. colum.3. vbi dicit communem,volu.ii.& consi.128.colum.iii.vbi idem dicit volu.3.sed in vi.colum. dicit contrariam opin. * magis communem & 139.columu. ii. & sequen.& 140.volumi.3.colum.4.& 142.colum.ij. & iiii.volu.3. vbi declarat & 167. colum.iii.volu.iii. & colum.pen.Pontanus Iun.in d.l.cum filio, nume.24. ff. de leg.i.vbi dicit istam opin.esse canonizatam.Angel.Aret. in tract.de testa.in ver.Et si decesserit sine liberis. col.ij. versi.quid si testator.Soc.in cons.77.col.3.in fin. & seq. Dec.in l.i.col.4.C.de pact..

Contrariam opin. quod filii non censeantur vocati, &

propterea

propterea non potuerunt grauari, tenuit Bart.in consi. vii.incip. And.Martini circa fin. Alber. in repet. rub.de vulg.& pup.col. 123. in materia compendiosæ vers.sed quia testatores. Rayn.& Ricard. Malumb. quem refert Bald.& Salic.in d.l.precibus.colum.fi.Imol.in d.l. Centurio.colum.xi.& ibi Alex.col.3.& Iaso.colum.31.& sequitur idem Imol.in c.Rainutius, in materia compendiosæ subst.in pen.char.in ij.col. extra de testam.Bal. in l.ab eo.C.de fideicom.circa.fi.& in l. sed si sic.ff.de leg.3. & sentit in l.hæreditas ad Statium.ff.de hæred. institué. Ray.& Cuma.in l.Lucius.ff.de hæred.insti. Claud.in d. l.Centurio, colum. pen. & in l.cum filio, colum.3. ff.de leg.i.Alex.in cons.xi.colum.v.volu.3.& in cons.101. colum.v.volu.4.& in cons.105.colum.5.volu.i.& in consi. 181.col.ix.ver.non obstat,vol.ii.& in cons.51.in vi. col. in 4.volu.& in cons.22.colum.4.volu.3. Alexan. in consil.xii.col.fin.& in cons. 13.col.fin. volu.4.& in cons.24. col.pen.volu.3.& in cons.184.col.2.volu.eo.Pet.de Ancha.in cons.136.circa fin.Soc.in consi.140.colum.3. duplicato in cons.218.Curt. Sen.in cons 43. colum. 8. vbi dicit opin. contra Bart. esse * magis communem, & in cons.65.colum.i.& seq.Ias.in consi.89.colum.i.volu.i.& consi.143.colum.v.volu.ii.vbi dicit opin. contra Bart. esse magis communem,& in consi.35. colum. ii. volu.3. & colum.v.Deci.in consi.422.colum.i. Ioan. Ant. Alexand.cons.144.colum.i. Curt.Iun.in cons.xi.colum.i.& sequen.vbi dicit opin.Bar.communiter reprobari. Dec. idem dicit & idem tenet in consi.ccclxxxiiii.colum. fin. Soc.in cons.62.colum.ii.& pen.volu.3.& in cons.69.colum. v. Guald. cautel. xix. de subst. Beltrand. in cons. lxxxii.col.fi.volu.i.& istam tenet magis communem, & in consi.clxxxii.colum.ii. & in cons.ccxxvi. col. ii. volu.3.vbi idem etiam dicit,& in consi. 251.col.ii. volum. iij.& in cons.xxxi.col.pen.volu.ii.& Dec. dicit communem in l.j. colum. 4. vbi etiam Ias.colum. iiii. idem dicit.C.de pact. Paris.consi. xxxi. colum.ij.volu.ii. Ruin. cons.cxcviii.colum.i. volum. ii. opin. Bart. saluat Paris.

cons.

consi.75.colum.x.vol.2. declarando vt ibi per eum.nec non Ruin.consi.139.col.4.vol.3.vbi limitat. Et dictam opinionem Bar.communiter reprobari dicit Parif.consil.86.col.3.& conf.87. col.3.& conf.89.col.v. vbi idem dicit vol.2.& conf.7.col.4.& seq.vol.3. Maria.Iun.in cõsil.112.col.3.& conf.118.col.pen. Mantua in conf.275. Maria.Iun.conf.176.col.3.vol.2.Ruin.vbi dicit communem conf.89.col.13.& consil.100.colum.pen.vbi idem dicit,& conf.101.colum.3.& conf.111.col.i.volu.2.licèt ipse sequatur opin.Bart.sed contra Bart.tenet in consil. 112.col.i.& seq.& in conf.130.col.2.vol.2.vbi dicit communem,& conf.169.col.i.in fi.eod.vol.vbi idem dicit,& conf.cxv.col.4. & conf.128. col.6. vbi dicit magis commu.opin.& consil.134.col.9.vol.3.& consil.136.col.penult.vol.3. & 141.col.fin. & consil.138.colum.i. in fin. vol.eod.Boer.qui infinita dicit decis.155. num. 27. vbi dicit ita iudicatum in Rota curiæ Rom. Tenendo primam opi.Bar.illam declarat,vt per Maria.Iun.cõs.176. col.fin.vol.2.& istam declarat Ruin.conf.cv. colum.i.& conf.cxiii.colum.i.vol.2.& cxxx.col.fi.& cõs.198. col.i. volum.eod.

Quintò limita,nisi ex verbis ipsius testatoris præcedentibus,vel sequentibus colligi posset, ꝙ testator voluerit ipsos liberos dispositiuè vocari, dicuntur dispositiuè vocati,licèt tamen in conditione positi sint. Corn. in consil.226.colum.3.vol.4.Alexan.in consil.202.in fi. colum.vol.7.

Sextò limita, quando alia coniectura concurret propter quam filii in conditione positi censeri videntur vocati à testatore,ita declarat Corn.in consi.320. col.2. & seq.vol.4.& in conf.101.col.2.volu.4. & in conf.229.in 4.col.& in conf.273.col.i.vol.4. Soc. in conf. 240. col.4. Curt.Sen.in consil.75.col.4. Dec.in consil.270. colum. pen.& Curt.Iun.43.colum.3.in fi.& in consil.47.in fin. Guald.caut.36.de subst.Parif.consi.18.colum.8. vol.2. & nonnullas coniecturas percurrit idem conf.37. col.3. & conf.51.col.fi.vol.2.& conf.57.col.pe.in fi.& conf.77.

col.fin.& conf.78.col.2. & conf.86.col.4.vol.eo.& confil.53.col v.vol.3.Corn.in conf.146. col.4. & feq.vol.ii. & in conf.xx.col.pen.vol.4.& in conf.22.col.2.vol.2.So cin.in d.l.cum auus,col.fi.ff.de condi.& demon. Paul.de Caft.in conf.263.vol.2.Maria.Iun.conf. 158.col. penul. vol.2.Soc.in conf.13.vol.4.col.pe.Parif.in conf.v. col.v. & conf.6.col.i.& conf.42.col.2.& conf.50.col.5. & confi.63.col.pen.vol.3.Declara,vt per Parif.in conf.87.col. 3.in fi.& feq.vol.2.& conf.66.col.2.vol.3. Maria.Iun.cõfil.lxv.col.18.& conf.118.col.i.& conf.119.col.3.Mãtu. in conf.22.col.7.Aymo.in conf.62. col.2. Marian. Iun. conf.141.vol.2.col.3.Grat.in conf.48.col.2.vol.i. & cõfil.89.col.2.vol.2.& propterea non fequitur abfurdum, quia filij dicũtur grauati vt per Grat.in conf.32. col.pe. vol.2.vel quia magis dilectus excluderetur à minus dilecto,vt per eundem ibi col.pe. & conf.101.col.3.vol.2. Ruin.ponit aliam coniecturam in confil.108.col.3. volu.2.& confi.111.col.4.eod.vol.& conf.160.col.7.vol.2, & in conf.198.col.i.& 131.col.x.& 139.col.2.& 140. colum.fin.vol.3.

Septimò limita, quando filij pofiti in conditione per hoc,ꝙ dicerentur vocati,fieret præiudicium vocato ex expreffa teftatoris voluntate,feu difpofitione, qui diceretur grauatus in reftituendo ipfis liberis in cõditione pofitis.Secus,fi per hoc quòd filij pofiti in cõditione dicerentur vocati,nullum ipfi vocato ex expreffa difpofitione teftatoris præiudicium fieret, ita declarat Claud. in l.fi cum dotem.col.v.ff.fol.matr.

Octauò limita,quando liberi pofiti in conditione effent pofiti non modò in vna conditione,fed in duabus, quibus tunc cenfentur vocati difpofitiuè, ita concludit Corn.in conf.72.col.v.vol.2. Gozad. in confil.64.col.2. quam limit. non puto veram, quia fi pofiti in vna non cenfentur vocati,minus cenferi debent vocati pofiti fub duabus,quafi minus dilecti.

Nonò limita,nam teftator ponendo eos in conditione cenfetur eos præferre voluiffe fubftituto ab inteftato.

to.d.l.Lucius,& ibi glof.adeò q, fi in conditione pofiti inteftato fuccedere non poffent, cenferentur ex teftamento vocati, & difpofitiuè, vt non excluderentur à fubftituto.Corn.in conf.74.col.2.vol.2.Grat.in cóf.32. col.pen.vol.2.

Decimò limita, quando eft facta prohibitio alienationis extra familiam,quia vult bona perpetuò conferuare in familia,tunc liberi pofiti in conditione cenfentur vocari difpofitiuè.Corn.in conf.59.col.fi.vol.2.Curt.Iun. in conf.43.col.3.& feq.Soc.in conf.250.in fi. Contrariũ Parif.conf.44.col.3.vol.2.

Vndecimò limitabat Salic.in l.i. C. de condit.infert. vt defcẽdentes intelligerẽtur vocati,fecus in aliis.Boer. decif.155.nu.21. in princ.fed ifta opinio * communiter reprobatur,vt latè per Soc.in conf.116. col.fi.volu.3. & conf.73.col.8.vol.4.

Duodecimò limita, quãdo in alia parte difpofitionis pofiti in conditione fuiffent exprefsè vocati. Gozad.in conf.64.col.2.

Decimotertiò limita in pofitis fub conditione in difpofitione legis vel ftatuti ad alterius exclufionem, vt quia dictum fit,extantibus mafculis fœminæ non fuccedant,quia filii dicuntur vocati.Brun.in tract.q ftantib. mafcul.fol.72.col.i.

Decimoquartò limita,quãdo poteft videri grauatus inftitutus duplici conditione, non q cenfeatur iniunctum fideicommiffum pofitis in conditione. Parif.confil.18.col.9.vol.2.

Decimoquintò limita,quãdo effent fubftituti superuenientes,& filij ipforum, & fuccefforũ in aliis,quia intendit,q bona vadant de defcendente in defcendẽtem. Parif.conf.37.col.4.vol.2.

Decimofextò limita,quando hæreditas effet grauata onere reali, vt tranfeat ad omnes defcendentes. Parifi. conf.37.col.4.vol.2.

Decimofeptimò limita, quia dicuntur vocati, fi filij funt pofiti in conditione per ablatiuos abfolutos. Marian.

rian. Iun. in consil. quarto, colum. 2.

Decimooctauò limita, quãdo testator videretur conseruare agnationẽ. Mant. in cons. 22. col. v. Grat. cõs. 89. col. 2. vol. 2. & cons. 106. col. pen.

Decimononò limita, si substitutio sit facta vltimò morienti. Mantua cons. cxv. col. 3.

Vigesimò limita, si testator exclusit filias fœminas, & masculos posuit in conditione. Aymo in consil. cxxx. col. ii. Grat. cons. 106. col. pen. vol. 2. & idem isto casu, & omni casu, quo testator prospexit cõseruationem agnationis. Ruin. consi. 111. col. 5. volu. 2. vel descendentibus perpetuò, vt per eum in cons. 122. col. 2. & cons. 144. colum. 4. volu. 2.

Vigesimoprimò limita, si verba nihil operarentur. Grat. in cons. 32. col. pen. vol. 2.

Vigesimosecundò limita, quãdo dictum est, quousq; alter superuixerit, non succedat substitutus. Grat. in cõsil. 106. col. pen. vol. 2.

Vigesimotertiò limita, nam licèt singulæ limitationes suprà expressæ non sufficerent plures, simul tamen iunctæ sufficere debent, Grat. ipse in consil. 106. col. fin. vol. 2. Sed quid in continentibus, an positi in conditione dicantur vocati vide Maria. Iun. cons. 108. colum. 2. & 8. volum. 2.

Vigesimoquartò limita, quando impossibile esset filios ab intestato venire, quia tunc dicerentur vocati ex testamento, idem Maria. Iun. cons. 174. col. pen. & consil. 175. vol. 2.

Vigesimoquintò limita, quando testator masculos, & fœminas in conditione posuisset, & extaret statutum ꝙ masculus fœminas excluderet. Ruin. cons. 160. col. 6. in fin. & seq. vol. 2.

Vigesimosextò limita, quando testator in eadẽ dispotione posuisset, idem Ruin. cons. clx. col. 7. vol. 2.

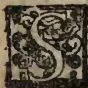
Vigesimoseptimò limita, quãdo aliqui sunt positi in conditione affirmatiua, declarandò, vt per eũdem Iun. consil. 201. col. 3. vol. 2.

CON-

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Arbitri electi si minimè cōcordant, sic vt tertius assumatur, an ille cum altero ex electis concordare debeat, vel posſit etiam solus laudum proferre.

I electi sunt duo arbitri,& non concordāt, tertius in eorū discordia sumitur.Sed dubitatur,an debeat cum altero illorū duorum primò electorū concordare, vel posſet solus laudū proferre?quòd nō posſit solus,qn̄ terti us est assumptus ex dispositiōne statuti, vel cogēte prætore,uidetur tenere glo.in l.itē si vnus.§.fin. in verbo autē in i.lect.ff.de arbit.& Bal.in l.i.in ii.oppo. C.de his qui pœn.nomine,& in c.cum speciali.col. ii. de appell.Abb.in c.suspitionis,col. i. de offic. deleg. Philip. Franc.in d.c.& c.cū speciali,Bal.in d. c.suspicionis,col.i. & idē tenet,in d.l.itē si vnus.§.fi.Imo.in d. c.suspitionis in fi.Io.And.vel Bal.in appostil.ad Spec.in tit de arbit. §.sequitur,uersi.sed nunquid iste,in verbo pręcepto. Contrariā verò partem q̄ talis arbiter posſit solus iudicare,ēt ab vtroque discordādo,tenet gl.in d.l.itē si vnus. §.fi.vbi Bald.Idem tenet in appostil.sua in secunda lect. in fi.idem dicit tenere Iacob.de Aret.in l.q̄ si fortè. §.i. ff.de solut.Bal.ipse in l.iubemus. C.de appel. & dicit in d.l.itē si unus.§.fi.ff.de arbi.quòd tertius electus ex necesſitate vel statuti, vel iudicis potest discordare ab ambobus.Sed quòd ipse non habeat iudicare, sed quòd arbitri iudicant de voto ipsius,& Specu.in tit. de arbit. in §.sequitur,ver.sed nunquid ista,cum versi.seq. Fel.in d. c. suspitionis, col.i.idem Bart.in l.si dominum. ff.de furt. Ang. in cōsi. clii. Soc. in cōsi.liiii.col.ii.ver.iii.casus

Corn.in conſ.120.col.2.vol.2.Paul.de Caſt.in l.in offerendis,C.de appell.Barb.in d.c.ſuſpicionis, in 4.& ſeq. col.idem tenet Card.in d.c.ſuſpitionis,dum dicit, ꝙ ante latam ſententiam per illos duos poteſt ab ambobus diſcordare, licet lata ſententia non teneatur adhærere opinioni vnius. Eſt verũ ꝙ illam diſtinctionem, an ſententia ſit lata,vel ne, reprehenditur ibi per Imol. col.fi. idem tenet Ang.in l.quod ſi forte, §.i.ff de ſolut.in fin. Hipp. in ſing.162.Tenẽdo tamen iſtam vltimam partẽ, quæ videtur eſſe * magis communis.Limita non procedere in tertio electo de partium voluntate.nã talis non poteſt ſolus iudicare,ſed neceſſe eſt, vt cũ altero ſe concordet,ita tenet Bal.in l.iubemus, C.de appel.Bart.in l. ſi dominum,ff.de furt.Ang.in conſ.152.Paul.de Caſtr. in l.in offerendis,C.de appel.Car.in d.c.ſuſpitionis. Felin.in conſ.clxi.col.i.licet contrarium velit Imol.in d.c.ſuſpitionis in fi. An autem poſsint duo pronunciare,ſi tertius receſsit,& dixit ſententiam ſuam?vide Fel.in c.cauſam,col.v.in fin.& ſeq.de offic.deleg.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Teſtibus duobus affirmantibus magis creditur quàm mille negantibus.

DICIT glo.in l.diem proferre,§.ſi plures,de arbit.in verbo inde quæritur,ꝙ magis creditur duobus teſtibus affirmantibus, quã mille negantibus,& in c.i.in glo.fin.de præſcri. in vj.Imol.in c.quid per nouale, de verb.ſig. Alex.in cõſil.148.col.i.vol.ii.Ruin.in l.in illa, in fin.de verb.obli. Imol.in cap.veniens, circa medium, de verb.ſign.in vj. Ant.But.in d.c.quid per nouale,colum.4. Ioan.And.in reg.ſine poſſeſsione,in 4.q.de reg.iur. Felin. in c.in noſtra,

ſtra,colũ.ii. de teſt. Corſet.in ſing.in verb.Teſtis,in xv. ſing.Soc.in conſi. cv.col.iiii.vol. iii.Alex. clxix. col. fin. vol.v.Caſſa.in conſi.64.col.v. Calca.in conſi.42. col.iiii. Guid.Papæ in ſingul.619. Rebuff. in concord. fol.264. Maria.Iun.in conſ.146.colum.fin. Aymo.in conſ.134. colum.3.Rui.in conſ.12.colum.i.vol.v.Boer.deciſ.100. Grammat.conſ.12.colum.2. etiam ſi negantes ſint clerici,& affirmantes laici,per glo.in cap.clerici. 81. diſtin. Iaſ.in conſ.137.colum.vi. volu.4. iſtud intelligit Iacob. de Aren.Old.Bart. & Bal.ibi,quando illi probantes negatiuam dicerent ſuper interrogatis ſe neſcire, vt iſto caſu procedat glo. illa, aliàs ſi dicerent ſe ſcire, & ſe referrent ad negatiuam coarctatam,non magis illis crederetur,quàm affirmantibus. & iſtam declarationem etiã ſequitur Iaſ.in conſ.81.colum.fin.volum.3. idem tenet Bar.in l.hæredes palam,in prin.circa fin. ff.de teſta.& ſequitur ibi Bal.& in l.i.circa fi.C.de bon.poſſ. ſecundum tabu.Cæpo.in cõſ.50.col.3.Calca.in conſ.42. col.4. & in conſ.170.col.pen.

Secundò iſtud declarat ibi Bal. & in c.i. in fi. de content.inter dominum, quando teſtis deponit in negatiua impoſsibili ſui natura,vel ſi deponeret ſuper negatiua non reddendo rationem, idem Bald.in l.cum hi.§.ſi integra.ff.de tranſact.& in d.§.ſi plures,& Iaſ.in conſi. 181.col.fin.vol.4.Aret.in c.in noſtra, col.v.de teſt. Fel. ibi.col.2. ſecus ſi eſſet negatiuam ſecundum naturam probabilis, vt quia proponeretur per medium alicuius ſenſus.Aret.in c.in noſtra,col.v.de teſta.vel eſſet depoſitio teſtium coarctata certo loco,& tempore,quia tunc non magis crederetur talibus teſtibus deponentibus negatiuam ſic coarctatam,quàm affirmantibus,ita voluit Bal.in d.§.ſi plures,& Iaſ.in d.conſ.81.col.fi.vol.2.& eſt bonus tex.in c.eccleſia Sutrina,& ibi etiam Bald.ad hoc no.col.2.de cauſ.poſ.& propr. Abb.in c.in noſtra in fin. de teſt.Bal.in l.j.in v.q.C.eo.ti. Alex.in cõſ.x.col.fi.vol. i.& in cõſ.108.col.fi.vol.2.Dec.in c.fi.in fi.col.Corſet.in verb.teſtis in 9.ſing.Fel.in d.c. in noſtra, col.2.Alex.in

cons.9.col.fi.vol.4.decis.Neap.400. Grammat. in cons. lxix. Venafr.in cons.xxx. vbi de negatiua, quæ cadit in sensum testis. Balb.in tract.præscript.in 35.col.in 3.parte princ.Ias.in rub.de iureiur.col.pen.in fin.cum seq.& in l.vt vim,col.i.ff.de iust.& iur. Beltran.in consil. 189. colum.2.vol.i.& in cons.4.col.i.& sequen.vol.2. Soc. in cons.xcvi.colum.pen.in fin.Maria.Iun.consi.12.colum. fin.uol.2.Grammat.cons.81.col.pen.vol.2. Ruin.cons. 63.colum.fi.& cons.93.colum.fin.& cons.164.colum.fi. vol.4.& consil.145.colum.i.volum.v. Aret. in c.cum in tua,colum.3.de testa.vbi plus tenet, ꝙ præualent testes deponentes super negatiua coarctata loco, & tempore testibus affirmantibus, si tamen negantes sint plures, & hoc inseruit pro limitatione. Limita in negatiua largè, & non strictè, quia tunc magis crederetur testibus affirmantibus, quam deponentibus super negatiua. Aret.in d.c.in nostra,col.v.de test.bonum verbũ Bal.in l.actor, col.ii.de probat.Petr.de Anch.in consil.189.colum.fin. Et verum, ꝙ etiam in negatiua coarctata Bald. in l. secunda, circa finem, C.de rescind.vendit.tenet, ꝙ magis creditur testibus affirmantibus, quàm negãtibus, etiam data in omnibus aliis paritate. Idem sentit in l.testium, colum.fin.C.de test.& in dicta l.actor, colum. 3. C.de probation. Imol.in l.inter pares,colum.2. ff.de re iudic. & Aretin.in cons.71.colum.2.in fin.& sequen.Socin. in reg.426.allegat Cyn.in l.2.C.de erro.aduoc. Sed Aret. in dicto c.in nostra,col.7.postquam dixit primam opinionem esse veriorem,& in practica seruandam, nititur illas fœdere distinctionis concordare, vt ibi per eum: vide decis.Neap.524.

Tertiò limita, nisi cum probatione negatiuę esset coniuncta affirmatiua, vt quia dixerunt testes, quòd tales non venerunt, & non potuissent venire, quoniam illos vidissent Bart.& Bald. in l. hæredes palàm, circa finem princip.ff.de testam.Alber.de Rosa.in l.prima, in princip.ff.de ventr.inspicien.Bald.in dicto cap. cum ecclesia Sutrina, colum.secunda, de caus.possess. & proprietat.

Paul.

Paul.de Cast.in cons.94.col.ii.vol.i.Soc.in reg.426. in 3. fall.& in iii.fall.in prin.Cæp.in consi.50.col.iii.Fel. in d. c.in vestra,col.ii.Rebuff.in concord.fol.265.Ruin. consil.ix.col.4.vol.ii. Vel negatiua probetur per factũ,quod sonaret in affirmationem,vt si aliqui testes deponerent quem non esse sanæ mentis, quia uiderunt illum facere actus furiosi vel aliquem non esse viuum,quia viderunt in eum signa mortui: ut declarat Aret.in cap.in nostra, col.vi.& Fel.in ii.col.Vel testes negantes deponerẽt per eandem causam probationis,per quam deponunt testes affirmantes: vt not.Bal.in l.i.circa fin.C.de bonor. poss. secundum tabul.

Quartò limita in criminalibus, in quibus non magis creditur affirmantibus, quàm negantibus testibus, sed potius econtrà,per glo.in c. clerici.lxxxi.distin. Ias. in l. vt vim,col.i.ff.de iusti.& iur.Aret.in d c.in nostra.col.fi. de testi.Ias.in consi.167.col.pen.& fi.vol.4.Hipp.in singul.541.Alex.in apostil.ad Bart. in d.l. hæredes palàm. ff.de testa.Bald.in l.data opera.col.13.C.qui accus. non poss.Rom.in cons.241. colum.i. Beltrand. in consi. 189. col.ii.vol.i.Mantua consi.41.in consi.236.col.iii.Abb.in c.bonæ memoriæ.col.v.de elect.Rom.in l.in illa,colum. pen.ff.de verb.oblig.Soc.in consi.54.colum.pen. volu.4. Feli.in c.ex literis,colum.ii.de probat.Curt.Iun. in consil.150.col.v.Soc.in reg.426.in iii.fallen.Aret.in c. ex literis,col.ii.de proba.Fel.in d.cap.in nostra, col.iii. Cors. in sing.in uerbo Testis in ix.sing.Curt.Iun.in cons.xix. col.ii.Secus autem est in ciuilibus,etiam in fauorem rei, vt per Deci.in d.c.ex literis,col.ii.Petr.Gerard. in sing. xi. Et si negantes laici, & affirmantes sint clerici: vide per Iaso.in rub.de iureiuran.colum.penult.in fi. Calca. in consi.64.colum.viii.Felin.in cap. cum P.colum. fina. de accusatio.

In contrarium autem facit quod not.Bald.in c. i. colum.4.quib.mod.feud. amitt. Deci.in l. vt vim, col.6.ff. de iustit.& iur.

Quintò limita in affirmatiua, quę esset plenè proba-

ta,

ta,secus, si affirmatiua non esset plenè probata. ita declarat Pet.de Anch.in c.ad vestram,de probat. refert & sequitur Alex.in apostill.in d.l. hæredes palam. ff. de test. Ias.in cons.81.col.fi.vol.iii.

Sextò limita,quia non magis creditur vni testi affirmanti,quàm duobus negantibus,immo totum contrarium,quia duobus negantibus. Sali. in l.ii.col. antepen. in fi.C.de rescind.vendi.

Septimò limita, quando testes negantes deponerent per eandem causam scientiæ per quam deponunt affirmantes,vt quia deponunt tanquàm artis periti:quia tūc non magis affirmantibus, quam negantibus creditur. Bal.in d.l.diem proferre.§.si plures.ff.de arbit.in d.l.hæredes palàm.Socin.in regu.426.in 3. fall.Felin. in d.c.in vestra,colum.3. de test. Corset. in singu. in verb. testibus in ix.singu.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Testibus duobus affirmantibus de metu magis creditur,quàm alijs licèt pluribus affirmantibus de libera voluntate.

DICIT Imola in c.super hoc,de renunc.ꝙ magis creditur duobus affirmantibus de metu,quàm alijs asserētibus de libera volūtate,licèt pluribus. & istud dictū sequit̄ Abb. in c.i. col.ii. de his quæ vi metusue causa.Rom. in rubr.de arbi.col.vii.Bal.in consi. scisma tis posito ante tit.C.si quis aliquem testa. prohi. col.vj. & idem Bald.in l. obseruare.§.proficisci, in xiiii. quæst. ff.de offic.proconsul.& leg. Ang.in l.j.ff. quod met. cau. in l.si quis ad se fundū,col.pen.C.ad leg.Iul.de vi.Alex.

in confi.156.colum.i.volu.v.Barbat. in conf.54. col.i.& in conf.60.col.4.vol.i.& in confi.7.colum.5.volu.ii.& in conf.99.col.3.vol.3. Corf.in verb.Teftis incip.ille teftis. Bouer.in fing.in verb.Teftis,in fing.16. Lanfran. in rub. de caufa poff. & proprie.in vii.colum.Gram. in conf.51. Iaf.in §.quadrupli.colum.23. Inftit. de act.& in conf.x vol.ii.Gozad.in conf.ix. col.ij.in fin.& quòd præualeat probatio metus,vide Hippoly.in fing.325.Fel. in c. ueftra,col.ii.de teft.Lofred.in conf.17.col.3. Par. conf.53. col.vii.& conf.60.col.3.& conf.129.col.5.139.col.5. volu.4.Grat.conf.38.col.4.volu.ii.& conf.43.col.ii. & feq. eo.volu.Gram.decif.113.nu.60.Boer.decif.101. Gram, confi.ciu.xci.col.ii.

Contrarium fentit Angel. in l. non eft uerifimile. ff. quod me.cau.vbi poftea diftinguit,& contrarium tenuit Homod.in confi.75.in fin.Aret.in d.c.in veftra,col.6.in fi.de teft.Fel.fentit in d.c.col.ij.

Poffet fortafsis pro concordia fic dici,aut funt probati actus ex quibus metus potuit verifimiliter inferri, & tunc magis credatur teftibus deponentibus de metu, quàm de uoluntate. & hoc uidetur uoluiffe Bal. in l. fi quis in hoc genus. C.de epif.& cle.& in l.fi. C.de hæred. infti.in fi Barba.in cap.j.de his quæ vi metufue caufa.Tenendo primam opin.quæ uidetur effe * communis.

Limita primò,quando teftes qui probarent liberã uoluntatem ex aliqua præfumptione iuuarentur,quę effet efficaciter probata.Ang.in l. non eft uerifimile.ff. de eo quod met.cau.Iaf.in l.interpofitas.col.j.in fi. & feq. C. de tranfact.Deci.in c.fi.col.fi.de appel.Barba.in conf.60. col.4.vol.ii.Iaf.in conf.221.col.13.vol.2.

Secundò limita, nifi probantes liberam uoluntatem allegarent aliquas circunftantias ex quibus deprehendi pofsit actum fuiffe liberæ uoluntatis,et non per metum, ita declarat Ant.de But.in d.c.fuper hoc,refert & fequitur Cæp.in conf.ii.col.3.in fin. & feq.

CON-

CONCLVSIO. XVI.

ARGVMENTVM.

Teſtibus deponẽtibus, aliquem ſanæ mentis magis creditur, quàm furioſum eſſe.

AGIS creditur teſtibus deponentibus aliquem ſanæ mentis, quàm probantibus aliquem furioſum. Corn.in conſ.261.colum.ix.vol.4.Iaſ.in conſi.ij.volu.j. col.3. Dec.in conſi.448.colum.ii.Pariſ.conſ.88. colum.iii.vol.iii.Maria.Iun.conſi.178.colum.iii.volu.ii. Ruin.conſi.67.col.j.volu.i.Gram.deciſ.73. nume.21.& ſeq.Boer.deciſ.23.nu.93. Sed Felin.in d.c.in noſtra, col. ii.tenet iſtò caſu non magis credi teſtibus affirmantibus,quàm negantibus.

Limita,niſi atteſtarentur de furore per veras cauſas ſignificantes furorem,vt per Alexan.in conſi. x. colum. penult.volum.vi.

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Teſtibus potius creditur deponentibus pro non delicto quàm delicto.

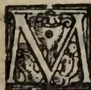
AGIS creditur deponentibus pro non delicto,quàm probantibus delictũ.Cępo. in cõſ.lx.col.ii.& in cõſi.criminali primo. col.ii. Et propterea magis creditur dicentibus homicidium cõmiſſum caſualiter, & nõ appẽſatè.Bal.in c.in noſtra de teſt. & ibi Fel. col.3.

CON-

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Teſtibus probantibus de alicuius vita, an potius credendum, quàm de morte.

MAGIS creditur teſtibus deponentibus pro vita puellæ exeuntis ex materno vtero, quàm probantibus mortem. Cæp. in conſ. ciui. 50. col. v. Contrarium ſentit Felin. in c. in noſtra, col. ii. de teſt.

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Teſtibus deponentibus ſecundum ius cõmune, potius credendum, quàm contra.

MAGIS creditur teſtibus deponentibus ſecũdum ius commune, quàm deponentibus cõtra. Are. in conſi. xliiii. in fi. Imol. col. fina. & ibi Abb. in c. auditis col. iii. in fi. de præſcr. & Fel. col. xii. Io. de Amic. in conſ. 25. & conſ. lij. & in conſil. 50. Calc. in conſ. 64. col. vii. Fel. in c. in noſtra, col. j. in fi. & ſeq. de teſt. Gozad. in conſ. 79. colum. iii. Ruin. conſil. 192. col. 5. vol. ii. & conſi. 35. colum. fina. colum. 4. & conſ. xii. col. i. vol. v. Boer. deciſ. 23. nume. 95. Iaſ. in conſ. 263. col. pen. vol. ii. in conſi. 13. colum. 3. & conſ. 81. col. 4. volu. 3. & in conſi. 137. colum. ii. volumi. 4. Cæpol. in conſ. 60. col. ii. Petr. de Anch. in conſ. 283. Circa finem Bald. in l. ob carmen; colum. 3. de teſt. in additio. Petr. de Ancharan. in conſ. 203. in fin. Corſet. in ſingu. in verbo Teſtis in vii. ſingu. Bald. in l. ob carmen. ff. de teſt.

Cæpol.

Cæpo.in conſ.criminali primo col.ii. Abb.in c.licet cauſam,col.3.de proba. Fel.ibi col.5.Roman.in rub.de arbi, col.x.Paris.in conſ.88.col.3.vol.3.

CONCLVSIO XX.

ARGVMENTVM.

Teſtibus deponentibus aliquem bonum magis creditur,quàm malum aſſerentibus.

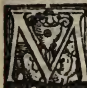

AGIS creditur teſtibus deponentibus aliquem bonum, quàm aliter deponẽtibus. Feli.in c.fi.colum.3.de præſcrip.Aymo in conſi.vi.col.13.in conſ.8.colum.ii.in conſil.75.col.v.in conſ.145.colum.5. in conſ. 151.col.5.Grat.in conſ.vi.col.4.volu.2.

CONCLVSIO. XXI.

ARGVMENTVM.

Teſtibus & ſi paucioribus creditur potius de bona fama deponẽtibus,quã pluribus de mala.

AGIS creditur paucioribus teſtibus probantibus famam bonã alicuius,quàm pluribus probantibus malam.Cardi. Flor. ſuper glo.fi.in c.cum tua.de ſponſal.ſi modò non multum excedant in numero probantes malam.& iſtud dictum ſequitur Corn. in conſ. 26. col.fi.vol.4.vide Abb.in c.cum oporteat, in fi. de accuſ. Pet.de Anchar.in conſi.189.in vlt.colum.Fel. in c. cum contingat,col.ij.de reſcr.Socin.in conſ.54.col.ij. volu.3. Hippoly. in d. l. de minore.§.plurimum, col. xvij.ff. de quæſt.

quæst. vbi limitat. Alex. in consi. cl. col. v. vol. v. Venaf. in consi. 7. Mant. consi. 67. col. i. & aliàs quãdo sunt duæ famæ cõtrariæ attẽditur posterior. Bar. in l. is pót. col. ff. de acq. hęre. Fel. in d. c. cũ oporteat, col. 7. de accu. Itẽ in duabus famis cõtrariis, vide eundẽ in d. c. cum oporteat, eademque col. Contrarium colligitur ex not. per Archi. in c. omnibus. 24. q. Sali. in l. ea quidem, in vltima char. in xii. q. C. de accu. Fel. in c. in nostra. col. 3. de test. in fi.

CONCLVSIO XXII.

ARGVMENTVM.

Testibus pro instrumento deponentibus magis credendum, quàm contra.

MAGIS creditur duobus testibus probantibus continentiã instrumẽti, quàm pluribus cõtrariũ deponentibus. Nicol. de Mathar. quẽ refert & sequitur Ant. de But. in c. cum Io. eremita, de fid. instr. Alex. in cõsil. 73. col. i. vol. i. Abb. in d. c. cum Io. col. vi. Imol. col. fin. & Fel. col. xii. declara, vt per Soc. in cons. 28. col. i. vol. 3. Item declara, vt per Imol. in l. j. §. si quis neget. col. ii. ff. quemadm. testa. aper. & Soc. in consi. 92. col. i. vol. 3.

CONCLVSIO XXIII.

ARGVMENTVM.

Testibus deponentibus verisimiliora magis credendum.

MAGIS creditur testibus deponentibus verisimilia, quàm nõ deponentibus verisimilia. iiij. q. iij. c. si testes. l. ob carmen. §. si testes. ff. de test. c. licet causam. de probat. gl. Io. And. & Abb.

& Abb.in c.in nostra,de test. & ibi Imol.& Feli. col. i. in fi.& col.3.dum dicit preferri probantes meliora.; Imol. in c.auditis,in fi.col.de præscr.Pet.de Anch.in c.i.col.iii. eo.titu.in vi.Rom.in rub.de arbi.col.xii.Specu.in tit.de test.§.postquam,ver.quid si plures.Felin.in c.proposui, col.fi.de proba.Ant.de But.in c. quid per nouale col. iij. de verb.sign.Rom.in l.i.§.fi.de verb.ob.Fel.in d.c.auditis.Abb.in d.c.cum oporteat in fi. vbi plus addit, ꝙ etiā plus alia probatione præualeat,licèt in numero aliquātulum excedat.Ant.de But.in c.licèt,col.17.ver. cæteris paribus.de proba.Rebuff.in concord.fol.264.Aymo.consil.lx.colum.13.Ruin.cons.67.colum.i.vol.i. & cons.71. col.pen.volu.ii.& cons.35.col.fin.& cons.xcii.colum.vi. volu.4.& cons.xii.col.i.& cons.lj.col.ix.volu.v. Cors. in sing.in verbo testis in viii.sing.bona glo.in c. fi. de offic. Archi.Bal.in d.l.ob carmen, in apostil. circa fin. de test. Cæpol.in cons. criminali primo.colum.ii.Abb.in c.licèt causam,col.v.de probat.vbi Fel.col.v.Alexā. in cons.xc. col.fin.volu.4.& in cons.171.volu.v. Venaf.in consi. ix. & consil.25.

Amplia, etiam si probationes quæ contra verisimile sunt, excedant aliquantulum in numero probationes pro verisimili.Abb.in d.c.cum oporteat,in fin. Corn. in consi.127.col.pen.vol.4.Ias.in consi.xiii.col.iii.volu.iii. Alex.in cons.xcix.col.iii.vol.v.Hippo. in singu.343. hoc etiam tenet Paris.cons.107.col.xi.vol.Grat. in cons.13. col.pen.& seq.Rui.cons.67.col.i.vol.ii.

Contrarium sentit Bart.in d.l.plurium.§. tormenta. ff.de quæst.in 4.col. versi. quid ergo si est probata fama sed ista est verior opin.vt per Alex.in cons.27.col. pen. vol.ii.iuncta declaratione Dec.in d.c.licèt causam,col.7. de probatio.Hippoly.in d.l.plurium,col.ix.transit.cum opin.Bart.

Amplia,etiam si testes probātes verisimiliora, essent pro actore,& contrariū pro reo,præferrentur testes actoris.Doct.in d.c.auditis,col.xii.& seq.de præscrip. & in c. in nostra,col.ii. de test. Curt.Iun. in consi. 17.col.ii. & seq.

seque.Fel.in c.proposuisti,col.fi.de probatio.Rui.consi. lxvii.col.i.uolu.i.

Amplia,etiam si testes essent minus digni. Aymo.cõ si.lxxv.colum.v.

CONCLVSIO XXIIII.

ARGVMENTVM.

Testes digniores præferuntur.

MAGIS creditur dignioribus testibus,quam non ita dignis.text.est in c. in nostra. de testib. & ibi glo.Host.Abb.Imol.& Fel col.i. & iii.gloss.in l. ob carmen.§.si testes.ff.eod.titul.Hippolyt. in consil.li. numer.xxii.Ioan.de Amic.in cons. xxv. & in consil.lii. Gozad.in consi.xiij colum.pen.Sal.in d.l. ob carmen.§. si testes.Alexand.in cons.cxxxvi.Bald.in cap.super hoc, circa fi.de renunt.Rebuff.in concord.fol.cclxiiii.Corse. in sing.in uerbo Testis in sing. Et propterea magis nobilibus,quam non ita nobilibus credendum est. Aymo in consi.vi.col.vi.Ruin.consi.xxxv.col.fi.uolu.iiii.& clviii. col.pen.uol.v. Tiraquell.de notabilita.cap.xx.nume.48. & sequen. Contrarium,glo.in cap. ego, ix.distinct. Soc. in cons.cv.col.iiii.uolu.v.Et nota,nam dicit Bal.in c.causam,in fi.de proba.quòd notabilitas non præualet bonis moribus, sed econtra.

Amplia,etiam si testes digniores essent numero inferiores.Host.& ibi Imo.in d.c.in nostra,col.i.& Fel. col.i. Alex.in cons.xxvii.col.fi.uol.ii.& in cons.xcix.col.iii.uolu.v.Venaf.in cons.viii.Paris.cons.xi.col.i.

Ex quo infertur,quòd præualet testimonium uirorũ testimonio mulierũ.Bal.in l.fi.ff.de fi. instr. Ro.in repeti.rub.de iu.iur.col.x.Alex.in cõs.ccxxxvi.uol.vi.Fel.in d.c.in nostra,col.iii.Cors.in sing.in uer.Testis in sing.vi. Abb.in c.forus, de uer.sig.Fel.in c.q̃m,in fi.de test.Spec. in ti.de test.§.postquam uer.porrò.Pet. Girar. in singu. xi.Gram.cons.xxx.col.ii.& seq.ubi declarat.

FF Ex

Ex quo infertur, quòd magis credit duobus testibus tabellionibus, quàm aliis, qui non sunt tabelliones. glo. in §. si uerò absunt in gl. in uerbo Tabellariis, in auct. de here. & falci. refert & sequitur Ro. in rep. rub. de iu. iur. col. x. & in sing. ccclxvii. Bal. in auct. sed cũ testator, colũ. iii. C. ad l. Falc. Cors. in sing. in uerbo Testis in viii. sing. Fel. in d. ca. in nostra, col. iii. de test. Soc. in cons. cv. colũ. iii. uol. iii. Fel. in c. quoniam contra, col. iii. de prob. Gui. Pap. in sing. Dccxii. Gozad. in cons. xiii. col. xii. Gramat. decis. lx. num. x.

5 Limita, nisi testes digniores essent pro actore, & minus digni pro reo: quia minus digni pro reo proferentur. per gl. in d. c. clerici, lxxi. dist. de quo dictum est alio nostro memoriali. Abb. no. in c. ad nostram, col. ii. de probat. Hippoly. in cons. li. in ix. col. numero 42. & in rubr. de fi. instr. col. x. in l. unius. §. in ea causa. colum. xii. ff. de quæst. Venaf. in cons. lii. Fel. in c. ex literis, colũ. ii. de testi. & in c. in nostra, col. i. eod. tit. Beltrã. in cons. clxxxix. col. ii. uol. i. Fel. in c. cum P. colum. fi. de accus. Pari. cons. lxxxviii. col. vi. uolu. iij. Grat. cons. vi. colũ. iiii. uolum. ii. Barb. cons. lxxvii. col. i. uolu. iiii. Rui. cons. clviii. colũ. iii. pe. & fi. ubi declarat uol. v.

Ex quo infertur, quòd præualet testimonium mulierum testimonio uirorum, ubi testes fœminæ sunt pro reo. Hippoly. in cons. lxv. colum. pe. nume. lxv. & seqq. Apostil. ad Abb. in c. forus, de uerbo. sign. & Hippoly. in cons. ii. col. ii. nu. 21. & in cons. xxi. col. ix. nu. 43. Fel. in c. quoniam, in ultimis uerbis de test. Petr. Gerard. in sing. xi. Gram. in cons. lxv. col. vi.

Limita, nisi minus digni probarent uerisimiliora. Aymo. in cons. lxxv. colũ. v. Vel iuris præsumptione essent melius informati. Grat. in cons. lxxxi. col. pe. uolu. ii. & cons. lxxxii. in fi. uol. ii.

CONCLV-

CONCLVSIO XXV.

ARGVMENTVM.

Testibus deponentibus pro reo magis credē dum, quàm pro actore.

MAGIS creditur testibus deponentibus in fauorem rei, quã in fauorem actoris. gl.in c.in nostra, de testib.Bal.in l.qui accusare, circa fi. C. de edend. Alex.in cons.cxxxvi.col.fi.uol. ii.Rom.in cons.clvi.circa princ. Specu.in titul.de test.§. postquam, uersi.porrò circa fi.Rom.in consi. xxiiii.Hipol.in cons.xxviii.col.i.& in cons.lxv.numero.46.Abb. in c.ex literis, col.i.in fi.& seq.de proba.& in c.cum P.de accus.circa finem Hippoly.in l.unius, in §.in ea causa.ff. de quæst.col.i.& seq.Alex.in cons.clxix.col.fi.uolum.v. Venaf.in cons.lii.Fel.in d.c.ex literis.col.ii.& in ca.auditis, col.xii.de præscr.Aymo.cons.vi.col.xiij.& cons.viij. colũ.ii.Et propterea si est probata bona fama & mala, prȩualet bona fauore rei.Fel.in c. cum contingat, colũ. ii.de rescript.

Amplia, etiam si testes actoris essent digniores, ut supra proximè dictum est.

Amplia secũdò, etiam si testes actoris excederent aliquantulum in numero.Abb.in c.ex literis, col.ii.& seq. de probat.& ibi Fel.col.ii.& in c.cum P.Mangonella.de accusa.circa fi.Iun.cons.clxv.col.fi.

Primò limita, nisi testes actoris deponerent uerisimiliora.Fel.in cap.auditis, colum. xii.in fine, & sequen. de præscript.

Secundò limita, nisi aliqui periti dicerent uulnus esse mortale. quia prȩualet dictum illorum, qui deponunt contra percussorem.Boer.decis.cccxxiij.nu.24.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

Testes plures paucioribus preferuntur.

MAGIS creditur pluribus testibus, quã paucioribus.l.ob carmẽ.§.si testes. & ibi gl.ff.de testi.& gl.in c.in nostra, extra eod.tit.tex.in c.licèt causam, uer.ex præmissis, de probat. gl.in c.si testes.iiii.q.iii.in gl.magna. Alex. in cõs. lxiiii. col.i.uol.ii.& not. Abba.in d.c.licet causam.col. iii. & ibi Imol.col.ii. Abb.in d.ca.in nostra, col.i.& ibi Imol. col. i.Soc.in cons.cv.col.iiij.uol.iij.Venaf.in cons.xxv.Rui. cons.lxxi.col.pe.uol.ii Gram.cons.ci.cxl.col.ii.

Primò limita in testibus negantibus, qui plures numero succumbunt paucioribus affirmãtibus, dictum est supra, & per Rui.cons.xxxv.col.fi.uol.4.

Secundò limita in testibus paucioribus probantibus metum, dictum est supra.

Tertiò limita in testibus probãtibus bonam famam, qui p̄ualent pluribus p̄bantibus malã.dictũ est ẽt supra.

Quartò limita in testibus paucioribus deponentibus pro instrumẽtó, qui prȩualent pluribus probantibus cõtra instrumeutum, ut dictum est supra.

Quintò limita in testibus deponentibus uerisimiliora, qui pauciores prȩualent pluribus non uerisimiliora deponentibus, ueluti dictum est supra.

Sextò limita ĩ testibus dignioribus, qui licet sint pauciores, p̄ualent pluribns nõ ita dignis, ut supra diximus.

Septimò limita in testibus rei, qui licet aliquãtulũ numero inferiores sint, prȩualent tamen testibus àctoris, diximus iam supra.

1 Octauo limita, nisi maior numerus posset compati cum maiori, ita ꝙ non uiderentur directè probationes adinuicẽ aduersari: ut no. Alex. ĩ cõsi.lxiii.col. iii.uol.ii.

CONCLV-

CONCLVSIO XXVII.

ARGVMENTVM.

Teſtes potiores ſunt deponentes cum cauſa ſcientiæ, quàm econtra.

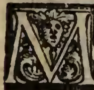

AGIS creditur teſtibus, qui deponũt cũ cauſa ſcientię, quam aliis qui de cauſa ſciẽtię non deponunt. Iaco. But. in q. per eum diſputata incip. q. talis eſt refert & ſequitur Bal. in l. presbyteri. C. de epiſ. & cleri. Fel. in c. in noſtra, col. iij. de teſt. Corſet. in ſing. in uerbo Teſtis in iiij. ſing. Soc. in conſ. xcii. col. iii. in fi. uol. iii. Fel. in c. cum cauſam, col. ii. de teſt. Rebuff. in cócor. fo. cclxv. Rui. qui ampliat conſ. cxlv. col. ii. uolu. v. Boer. deciſ. ccc-xxii. nu. 24. & propterea dicit Pariſ. conſ. cvii. col. xi. uol. i. quòd magis creditur teſtibus allegantibus bonam rationem, quam non ita bonam allegantibus, & ſi eſſent numero plures. Gram. conſ. ciu. xxx. col. ii.

CONCLVSIO XXVIII.

ARGVMENTVM.

Teſtes clerici maiorem fidem faciunt, quàm laici.

AGIS creditur teſtibus clericis, quam laicis. Abb. per illum tex. in c. in noſtra, col. i. de procurator. Corſ. in ſing. in uerbo Teſtis in iiij. ſingu. Soc. in conſil. xxviii. colũna. ii. uolumine tertio Gozad. in conſ. xiii. colum. penult.

Limita, niſi teſtes laici ſint pro reo. per gloſſ. in dict. c. cle-

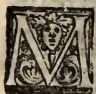
c.clerici.lxxxi.distinct.de qua supra dictum extitit.

Limita, nisi testes clerici deponerent pro monasterio uel ecclesia sua. Rui.cons.cxxxvii.col.i.& fi.uol.v.

CONCLVSIO XXIX.

ARGVMENTVM.

Testibus qui iuris præsumptione melius sunt informati, magis credendum, quàm ceteris.

AGIS creditur testibus, qui iuris præsũptione possunt eẽ melius informati, quã ceteris non ita informatis c.quotiens, de test.gl.in c.fi.de offi.Arch.Alex. in cõs.x. col.pe.uol.vi.Fel.in c.in nostra, colũ.iii.de test.Bal.in c.i.§.si res, de pace tenen. Et propterea uicini in probanda possessione præferuntur. Fel. in d.c. in nostra, col.iii.& coniuncti & uicini in probando ea quę sũt facta per coniunctos, uel uicinos. Goza.in cons.xiii.colũ. pe. Alex.in cons.lxxxvi.col.fi.uol.ii.& cons.pe.col.pe.uolu.i.Bal.in l.i.ii.col.pe.uer.& scias quòd æstimatio.C.de rescin.uẽd.Purp.in l.i.col.xiij.ff.si cer.pe.

CONCLVSIO XXX.

ARGVMENTVM.

Testimonium uirginum dignius uiduarum testimonio.

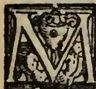

AGIS creditur testimonio uirginum quã uiduarum.Bald.in cap. pe. in ii. colum.de probation.Felin.in c.in nostra, colum.tertia de testib.in cap.causam, colum.fina.de probatio.

CONCLVSIO XXXI.

ARGVMENTVM.

Senibus credendum potius, quàm iuuenibus.

MAGIS creditur senibus quā iunioribus. gl.iij.in l.cum quid.ff.si cert. pe.quam sequitur ibi Bar. in l.i.col.in fi.& Ang.col.i, Paul.de Cast.in i.col.in fi. Alex. col.i.Ias. col.pe.& fi.Fel.ī c.in nostra,col. v.de test, Rom .in l.si uerò.xxiii.fal. ff.sol.mat.Afflict. in prælud, const.Reg.q.xxvi.

Limita nisi iuniores sint digniores,ita limitant.Doc. in d.l.cum quid,ubi Paul.de Cast.in i.col.in fi.

Item limita pluribus aliis modis,ut per Tiraq. in præfat.tract.primogenit.nu.144.& plur. seq.

CONCLVSIO XXXII.

ARGVMENTVM.

Testis uniuersaliter deponentibus magis credendum,quàm indefinitè testificantibus.

MAGIS creditur testibus uniuersaliter deponentibus,quam deponentibus indefinitè:ut per Abb.& alios in c.auditis,de test.Et ratio est, quia indefinita in teste non concludit uniuersaliter:ut ibi per Abb.& alios, de quibus per Ias. in l.non hoc,colum.tertia.C.unde cogn.Felin.in d.cap. auditis,col.xiii.

CONCLVSIO XXXIII.

ARGVMENTVM.

Testibus deponentibus in facto proprio magis creditur. Item deponentibus in specie, quam in genere. Et illis qui non sunt de uniuersitate, quam qui sunt. Et deponentibus plus ualere, quam tantum ualere.

AGIS creditur testibus deponentibus in facto proprio, quam non deponētibus de facto proprio. Socin. in consil. xxviii. colum. iii. uolum. iii. Aymo in consilio xcix. in ii. col.

Magis creditur deponentibus in specie, quàm in genere: ut per Soc. in cons. liiii, colum. iii. uolu. iii. Hippoly. in l. de minore. §. plurium. colum. xvii. in fi. ff. de quæst. Alex. in cons. cl. col. v. uolu. v. Venaf. in cons. vii. Paris. cōsi. lxxiiij. colum. fi. uolu. i. & cons. lxxxviij. colū. iiij. uolu. iij. Aymo. in cons. xciiij. col. ii. Maria. Iun. cons. lxxxviij. colum. i. & iij. uol. ii. Rui. cons. xiij. col. pe. uol. iiii. Gram. cons. ciu. cxl. col. ii.

Magis creditur testibus qui non sunt de uniuersitate, quam testibus uniuersitatis. Hippolyt. in l. i. §. seruus. ff. de quæstio. Fel. in c. insuper, col. ii. de test. qui declarat, quod intellige siue sit uniuersitas profana siue ecclesiastica. ut per Rui. cons. cxxxvii. col. iij. uol. v. & Gram. consi. ciu. lxxvij. col. i.

Magis creditur testibus deponentibus plus ualere, quàm deponentibus tantum ualere. Alexā. in cons. xlvi. col. ij. uolu. ij.

CONCLVSIO XXXIIII.

ARGVMENTVM.

Confesſioni principalis potius credendũ quã mille teſtibus.Itẽ magis reditur deponẽtibus de potẽtia quã impotẽtia copulæ carnalis.Itẽ & al legãtibus meliorem rationem, ac pro cauſa fauorabili teſtificantibus.

MAGIS creditur cõfesſioni principalis, quam mille teſtibus contrarium aſſerentibus.Inn. in c.cũ contingat. de offi.deleg. Bar.& Doct. in l.ii.§.creditum.ff.ſi cert.pet.Venaſ.in cõſ. xvi.& conſ.xxxvij.& conſ.xlv.

Magis creditur deponẽtibus de potentia ad copula q̃ de impotẽtia,ut per Fel.in c.licèt cauſam.col.v.de probat.poſt Imo.quem ibi allegat, & magis creditur deponentibus contrarium.Rui.conſ.lxvij.col.i.uol.i.

Magis creditur teſtibus deponẽtibus pro cauſa fauorabili,pro qua ſententia ferri debet in dubio,quã alijs deponẽtibus contra talem cauſam.Fel.in c.in noſtra, col.i. in fi.de teſt.Rui.conſ.cxxx.col.pe.uol.iiij.

CONCLVSIO XXXV.

ARGVMENTVM.

Cardinalibus duobus iuratis magis reditur, quam pluribus non iuratis, & potius teſtibus deponentibus de antiquiori poſſeſsione,& de nõ nullis alijs.

MAGIS creditur duobus Cardinalibus iuratis,q̃ pluribus alijs.Fel.in c.ſicut, in fi.de ſent.excom.

Magis

Magis creditur testibus deponētibus de antiquiori possessione.Paris.cons.cvii.col.xi.uol.i.

Magis creditur testibus deponentibus in possessione titulata.Paris.cons.cvii.col.x. uol.i.

Magis creditur testibus deponentibus ꝙ asistens homicidio astiterit animo non dandi auxilium q̃ testibus dicentibus contrarium.Paris.cons.clii.col.vii.uol.3.

CONCLVSIO XXXVI.

ARGVMENTVM.

Doctori examinanti quæstionem potius credendum, quàm perfunctoriè loquenti.Item magis illi credendum est in tractatibus & consilijs quàm in lecturis,licèt in hoc sint opin.& de nōnullis alijs quæst.

MAGIS creditur Doctori examinãti quęstioné,q̃ perfunctoriè loquenti.Paris.in cons.xci.col.fi.uol.i.Maria.Soc.Iun.cons.i. col. fi.& cōsi.cxix.col.vi.Grat.cōs.xx.col.fi.& cōs.lvi.co.v.uol.i.Cagnol.in l.nemo potest,nu.8.ff.de reg.iuris.Alciat.de pręsump.in i.reg.in 51.præsump.ubi declarat.

Magis creditur Doctori tenenti una opi. in tractatibus,uel consilijs,quam in lecturis, ut per Paris. in cons. xci.col.fi.uol.iii.Maria.Soc.Iun.in cons. xxiij.col.iii.Syl.nuptiál.fo.cxc.Cagnol.in d.l.nemo potest.

Contrarium Barbat.in c.i.col.xiiij. de const.Marian.Iun.consi.lvi.col.ii.Paris.in cons.cx.colū. iii.in fi.uolu.i.Marian.Iun.consi.clxviij.col.pe.uol.ii. Aymo de antiquit.tempo.nu.56.

Magis creditur carcerato,quando agitur de graui periculo suo,quam officialibus , qui ipsum captiuarunt. Mant.cons.lx.

Magis

Magis creditur teſtibus deponentibus contra ſe,quã deponentibus pro ſe. Aymo in conſ.vi.col.xv.

Magis creditur quibus aliqua pręſumptio aſsiſtit, q̃ illis quibus nulla pręſumptio. Aymo ipſe conſ. vi.colũ. xiij.& lxxiij.col.ix.

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Teſti uni deponenti pro inſtrumento,quãdo magis credatur,quàm duobus cõtra,& de nonnullis alijs.

MAGIS creditur uni teſti pro inſtrumento, quã duobus contra inſtrumentum.Imol.in cap.cum Io.Eremita,de fid.inſtru. Aymo conſ.lvi.col.iiii. nu.15.ubi hoc ſentit, non quando non eſſent teſtes inſtrumentarij,ſed ſecus dicit in teſtibus inſtrumentarijs, & uide Pariſ.conſ.lxxxviij.

Magis ſtandum conſilijs alicuius Collegii Doctorum quàm conſilijs ſingularis doctoris , ut per Dec. in conſ.cccc.

Magis ſtandum eſt Doctori tenenti unam opin.in lecturis uel conſilijs quam in appoſt.& additionibus,quãdo additiones illę non tendunt ad determinandum,ſed ſolùm ad rememorandum.Ruin.conſi.lxxxiii.columnn. iii.uolu.iii.

Magis creditur teſtibus deponentibus & probãtibus a quibus fama ortum habuerit,quàm teſtibus non deponentibus a quibus fama ortum habuerit.Ruin. conſilio cxlv.col.ii.uol.v.

CONCLV-

CONCLVSIO XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Clausulam in fine positam ad omnia præcedentia referri.

LAVSVLA in fine posita refertur ad omnia præcedentia.l.talis scriptura.§.fi.ff.de leg.i.in c.inquisitioni,in fin.de appel.in l.iii.§.filius.ff.de lib.& post.in l.i.C.de lib. præte.in l.doli uerbum.ff.de ser.corrupt. Ang.in cons.xxviij.Fel.in c.causam quæ.col.iii.de rescr. Aret.in cons.cxv.Cassan. remissiuè in consuet.fol.236. col.iii.Nicel.concor.Bart.xxvi.Maria.Iun cons.cxxxix. col.i.in fi.& seq. Amplia etiam in materia odiosa ut est tex.in d.l.i.C de lib.præt.in l.iii.§.filius.ff.de lib.& post. Alex.in cons.ci.in iii.col.in iii.uolu.Bal.in l.quisquis.C. si cert.pet.Iaso.in l.i.& in cons. cxlii.colum.ii.uolu.ii.& in consi.xlvii col.i.uolu.iii. uide in ultima limit. Vide etiam Decis.Neap.cviii.in nouis.Contrarium, quòd in materia exorbitanti ad proxima tantũ fiat relatio.Rui. cons.clxxxv.col.ii.uolu.i.

1 Primò limita quando diuersa ratio assignari potest, ut magis ad proxima immediate præcedentia,quam ad omnia prçcedẽtia referri debet Bart.in d.l.talis scriptura.§.fi.ff.de leg.i.& in l.si idem cum eodem.§.fi.ff.de iurisd.omn.iud.ubi etiam Paul.de Cast.Domin.in ca.illi. quæst.v.Lancelot.Dec.in d.l.talis scriptura col. xi.Barbat.in cons.xxxiiij.colum.iii.uolu.ii. & hoc sentit Bald. in c.ii.requiris circa fi.ff.de appel.Socin.in cons.cxxi.colum.iii.uolu.iii.Gozad.in cons.ii.colum.fina. & in cons. lxx.col.fi.Afflict.super const.fol.clxiii.col.ii. Bald.in l.i. C.de lib.præter.Imo.in c.inquisitioni.de appel.Abb.in d.c.secũdò requiris,circa fi.eo.tit.Corn.in cons.clxxiiii.

col.

col.i.in fi.& in conf.cccxiii.col.ii.uol.iiii.Io. Ant.Alexā. in conf.xlix.colum.ii.Are.in conf.cxv.& in d.l.talis scriptura,in iiij.col.Alex.in cōf.lxvi.col.i.in fi.uol.ii.Rom. in conf.ccccIxxx.& in conf.cxii.Corf. in fing.suo in uerbo Clausula.Bal.in l.in actionibus, in iii. not.de his qui notant.infan.Petr.de Ancha.in conf.lxviii.col.ii.Are.in confi.cxv.col.i. Alex.in conf.ccxiiij coi.i.uol.ii.& in confi.cxxxviij.col.fi.uol.i.Dec.in d.c.secundò requiris,col. i.& seq.Abb.in c.Ecclesia uestra,el ii.col.ii. de elect.Cassan.in consuet.fo.clxi.col.iii.Paul.de Castr. in l. i. C.de lib.præte.Abb.in conf.lxxv.col.pe.uol.ii.Fel.in d.c.causam quæ col.iiii.in ii.limit.Paris.conf. xxxviij.colū.v.& conf.lvii.colum.fi.& confi.lxxix.colū. v. & conf.lxxxvi. col.xi.uol.ii.Grat.conf.cxii.col.iii.uol.i.Aymo conf.lxx. col.iiij.Rui.conf.cxlix.col.iiij.uol. i.& conf.lxiiij.col.iii. uol.v.Boer.decif. cxlvi.

Secundò limita, quando per hoc restringeretur materia largè uel largissimè interpretanda Abb.post Inno. per illum text.in c.cum dilecti,de dona.Alexan.in confi.xlviii.col.pe.uol.i.Ias.in l. fi.col. vi.de const. princi.& in l.i.C.de lib.pręt.& in conf.xcvii.col.ii.uolu.ii.& Soc. in l.fi.col.fi.ff.de reb.dub.Dec.in c.secundò requiris,col. iii.in viii.limit.de appel.Alex.in confi.ccxiiij. col.pe.uolu.ii.Fel.in d.c.causam quę,col.v.in vi.limit.Ruin.conf. xlv.col.iii.uolu.i.

Tertiò limita,quādo clausula in fine posita,non refertur quó ad ea quæ sunt iuri communi contraria, ut per gloss. in d.l.talis scriptura.§. fi.& ibi Lancelot. Dec.colum.xi.ponit Cor. in conf.cccxiii.colum.ii.in fi.uol.iiii. Abb.in d.c.ecclesia uestra.col.ii.glos. in uerbo proprietatibus,in titu.de preben.in vi.Abbas in c. pen.de iure patr.Soc.in l.fi.colum.fi.ff.de reb.dub.Paul.de Castr. in d.l.i.C.de lib.præt.Alex.in conf.cxxxvii.colum.fin.uolu.i.Oldr.in conf.clii.Iaso.in d.l.i.colū.ii.in x.fall.Soc.in conf.xxi.col.iii.uol.iii.Goza.in conf.ix.col.x.Decif.Neapol.xxi.in fin.in nouis. declara ut per Aret. in d.l.talis scriptura , column.iii.& in l.tertia.§.filius.ff.de liber.&

posth.

po st Rui.conf.cxlix.col.iiii.uolu.i.& conf.li.col.iiii.uol.iii.ubi declarat, & conf.liii.col.fi.uol.iii.

Quartò limita quando clausulæ præcedentes, habent claram & determinatam dispositionem, quia tunc clausula in fine, non refertur ad præcedentes habentes claram & determinatam dispositionem. Bal.in l.i.C.de legit.hær.Ias.in l trãsigere.C.de transf.col.pe.Abb.Card. & Imol.in c.cum dilecti.de donat.Imo.in d.c.inquisitioni.Ias.in d.l.i.in iii.fall.C.de lib.præt. Lancelot. Dec.in l.talis scriptura,colum.xi.ff.de leg.i.Barbat. in consilio. xxxiiii.colum.ii.uolu.i.Soc.in conf.xxii.uolum.iii.Gomes.in cap.statutum,char. xxiiii. de rescrip.in vi.Nicel. concord.Bar.xxvi.Decis.Neap.cviii.in nouis. Abb.in d. c.inquisitioni, & ibi Dec.colũ.ii. & in d.cap.secundò requiris, de appel.Alex.in conf.xlviii. colum. pe.uolum.i. & in conf.ccxiiii.col.fi.uolu.ii.Salic.& Paul. de Castr. in l.i.C.de lib.præt.& ibi Ias.& Imol. & Alexand. in l.cohæredi.§.qui patrem.ff.de uulg.& pupil.Bart. in d.l.talis scriptura.§.fi.Curt.Iun.in consi.clvi.colum.ii.Iason in conf.clxxiii.colum.fi.in fi.uolum.ii.Abb. in consi.xx. colum.fi.uolu.ii.Rom.in conf.clii.Afflict.in const.Reg. fol.clxiii.colum.ii.Paris.consi.lxxxviii.colum.v.uol.i.& conf.xxxvi.col.iiij.& conf.liii.col.fin.& consi.lxvi.colũ. fi.uolum.ii.Rui.consi.clxxxi.col.fi.uol.i. & conf.xxxvi. col.iiii.uolu.iii.

Quintò limita, quando per hoc induceretur contrarietas, uel repugnantia in eadem dispositione, uel correctio uel absurdum, quia tunc clausula in fine posita, non refertur ad omnia præcedentia, ut per Barto. in d.l.talis scriptura.§.fi.ff.de leg.i.& per Lancelot. Dec.ibi colum. xi. Aret.col.iii. Nicell.concordia Bar. xxvi. Gozad.in cõsi.ii.col.fi.& in consi.lxxxvii.col.pen.Grat.conf.xiii.col. iii.uolu.i.Rui.conf.cxxvii.col.iii.uolu. ii. & conf.xxviii. colum.iii.uolu.v.Bal.in d.l.i.C. de lib.pręt.& ibi Salice. Imol.in c.inquisitioni, de appel.Abb.in d.c.secundò requiris, & ibi Dec.col.ii. Alexand.in conf.xlviii.colũ.pen. uolu.ii.& conf.ccxiiii.col.pen.uolu.ii.& Ias.conf.clxxiii. col.

col.fi.uolu.ii.& in confi.lxxxiiii.col.fi.uol.iii. Curt.Iun. in conſ.clvi.col.ii.Old.in conſ.clii.Felin.in ca.quoniam contra.colum.v.in v.limit.de probat. Salic.in d.l.i.& in d.l.ſi idem cum eodem.§.fi.ff.de iuriſ.omn.iud.Socin.in conſ.xxi.colum.lxxiii.uolum.iii.& in conſ.lvii.col.pen. uolu.iii.& in conſi.xliii.colum.i.in fi.uolum.iiii. Dec. in conſ.cxcv.col.fi.Iaſ.in conſ.xiiii.uol.ii.Afflict.ſuper con ſtit.fo.ccclxii.col.iii.Pariſ.conſ.lxxxviii.col. v.uol.i.& cõ ſi.xxxvi.col.iii.& conſ.lxxix.col.v.uol.ii.Maria.Iun.cõſ. cxxxix.col.iii.Aymo conſ.lxx. col.ii.Grat.conſ. cxii.col. ii.uolu.eo.idem ſi ſequitur abſurdum.Maria.Iun.conſi. clx.col.xii.uolu.ii.

Sextò limita,ſi diſpoſitio redderetur inutilis,quia tũc clauſula in fin.poſita,non refertur ad omnia præcedentia.gloſſ.& Barto.in l.iur.uulga.ff.de præleg. Bartol. in dict.l.talis ſcriptura.§.fin.ff.de leg.i. & ibi Lancelot.Deci.colum.xi.Aret.colum.iii.Imol.in dicto capitu. inquiſitioni,Rom.in conſi.lxxxiiii.colum.fin. in princ. Alex. in conſi.xlviii.colum.penu.uolu.i.& in conſ.ccxiiii.colũ. pen.uolu.ii.Dec.in d.cap.ſecundò requiris, in ii.colum. Iaſ.in conſ.lxxxiiii.colum.fina.uolu.iij.Curt.Iun.conſil.clvi.colum.ii.Felin.in cap.Cauſam quæ.columa.v.in v.limit.de reſcrip.Card.in conſ.lxiiii.Iaſo.in l.i.in ii fal. C.de lib.præter.Gomeſ.in c.ſtatutum,char.xii.de reſcr. in vi.& char.xxiiii.Ruin.conſ.lxx. col.v.et conſ. xxxvi. col.iiii.uolu.iii.

Septimò limita,quando clauſula ſtat per ſe , ſecus ſi ſit appoſita ad aliud qualificandum, ut eſt conditio uel modus,quia tunc non refertur ad omnia præcedentia. l.filium.ff.quando dies leg.ced.& ibi Bart.qui ponit iſtã fall.& in l.fi.ff.de reb.dub.& ibi Soc.colum.ii.Alexan.in l.ſi idem cum eodem.§.fina.ff.de iur.omn.iud.Paul. de Caſt.in d.l.i.C.de lib.præter.Dec.in dict.ca. ſecundò requiris,colum.ii.de appel.Alexan.in d. conſi..xlviii.colũ. pen.uolu.i.Et in conſ.ccxiiii.colum.fi.uolum.ii.Iaſo.in d.l.i.in vii.limit.Paul.de Caſt.in d.l.ſi idem cum eodem §.fina.Fel.in d.cap.cauſam quæ.colum.penu.in iii.limit.

Curt.

Curt.Iunior in conſi.vii.col.iii.Gozad.in conſ.lxxxviii. col.i.& pe.ubi declarat.Deciſ.Neap.cviii.in nouis Pariſ. conſ.xxxvi.col.iiii.uolu.ii.Maria.Iun.conſ.clviii.col.vii. in nona ſubſcriptione. Rui.conſ.xiii.col.iii.uol.ii.& con ſi.cxlvii.ubi declarat,col.ii.& iiii.uolu.eo.& conſ. xxxvi. col.iiii.& colum.iii. ubi declarat.& cxxxiii.col.fi.& conſi.cxii.col.ii.uolu.iii.

Octauò limita,niſi capitula intermedia eſſent ſeparata,& haberent ſeparatam materiam.Abb.in d.c.ſecundò requiris,& ibi Dec.colum.ii. Socin.in l.fi. colum.ii. ff.de rebus dubiis,poſt Bar.ibi.Et eſt bona gl.in §.Item lapilli.inſtit.de rerum diuiſione.Barbat.in conſi. xxxiiii.colum.ii.uol.i.

Nonò limita,quia fit relatio quòad capitula principalia,non autem ad ea,quæ in articulis incidenter deducũtur.Bar.in l.fi.§.Titio.ff.de lib.leg.Alex. in l. ſi idem cũ eodem.§.fi.ff.de iuriſ.om.iud.

Decimò limita, ſi poteſt æquè commodè & aptè ad omnia capitula referri,ſed ſi non poteſt ad omnia congruè referri,refertur clauſula in fine poſita ad ea ad quæ congruę referri poteſt. Paul. de Caſtr.in d.l.i.C.de lib. præter.& ibi Iaſ.in i.limit. Soc. in l.hæc ſcriptura.§.Cũ eadem.ff.de condit.& demonſt.& in conſ.xxi.col.iii.uolu.iii.Alex.conſ.ccxiiii.col.pen.uolu.ii.& in conſ. xlviii. col.pen.uol.i.

Vndecimò limita in eo quòd exprimitur in diſpoſitione,ſecus ſi non exprimatur,ſed ſubintelligitur, quia illud non extenditur,nec refertur ad alia capitula eiuſdem diſpoſitionis.Bald.in l.i.in princ.in lect.antiqua.ff. quod quiſque iur.& ſequitur ibi Alexan.colum. fina.in d.l.i.in princip.Contrarium uoluit Dec.in d.l.i.in prin. ff.quod quiſque iur.

Duodecimò limita,quando intentio diſponentis haberet locum etiam non facta relatione,quia tunc nõ fit relatio uel repetitio eorum quæ in fine dicta ſunt ad ea, quæ in princ.ſunt dicta.Ant.de But.& Imol. in cle.i.ad fi.de ſup.negl.prælat.Soc.in l.fi.col.fi.ff.de reb.dub.

Decimò-

Decimotertiò limita, nisi clausula sit apposita in princip. vel in medio alicuius capituli, quia tunc tanquàm pars illius capituli refertur tantùm ad illud, & non ad capitula præcedentia. Bartol.in d.l. talis scriptura.ff.de legat.i.

Decimoquartò limita, quia pœna expressa in vna parte dispositionis, non refertur ad alias partes præcedentes.glo.fi.in c.fi.de pœn.Rui.conf.xxxviii.col.vi. & consi.lxxxvi.col.4.vol.v.Contrarium, glo.in c.de multa, in verbo in eadem ecclesia, de præben.& ibi Abb.col.fi.dicit illam esse veriorem, & in c.ii.de vita, & honest.cle.& Dec.in d.c.ii.requiris, sequitur istā partem stante idētitate rationis.Fel.in c.causam, quæ, col.4. de rescrip.Bal. not.in l.quisquis, per illum tex.C.si cert.pet. Ias.in consil.cxlii.col.ii.vol.i.& in conf.xlvii.col.i.vol.iii.& in l.i. C.de liber.præter.

Decimoquintò limita, nam nunquam ista clausula in fine posita refertur ad præcedentia, quando ex hac relatione ius tertij offenderetur. Gozad.in conf.ii.col.fi.

Decimosextò limita, quando clausula in fine posita, est continuata ad proxima præcedentia. Afflict. super const.Reg.fol.302.col.ii.

Decimoseptimò limita, nam qualitas seu clausula in medio posita vnius capituli, ad illud tantum refertur, secus si ante vel post capitulum apponatur, ita Aret.in l. talis scriptura, in 3.col.ff.de leg.i.

Decimooctauò limita, quādo sequeretur absurdum. Parif.conf.lxxix.col.v.vol.ii.

Decimononò limita, nam qualitas adiecta in vno gradu substitutionis, non se extendit ad alium gradū Parif. in conf.lxxxvii.col.pe.vol.ii.

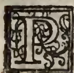
Vigesimò limita, quando si fieret alienatio, ad omnia restringeretur dispositio fauorabilis. Grat.in conf. xvi. colum.ii.& in conf.lxiiii.volu.i.Ruin.conf.lxiiii. col.iii. volum.iii.

Vigesimoprimò limita, quādo facta relatione dispositio redderetur superflua.Rui.conf.xxxvi.col.fin.vol.iii.

CONCLVSIO XXXIX.

ARGVMENTVM.

Fideicommiſſo renunciatum an intelligatur per ſimplicem diuiſionem.

ER ſimplicem diuiſionem, non intelligitur renunciatum fideicommiſſo.l.cum pater.§.hæreditatem,ff.de leg.2.& ibi not. Bar.Bal. Imol.& Paul.de Caſtr. & idem Bartol. in l. qui Romæ.§.duo fratres, in i.quæſt. ff.de verb.obligat. & ibi Bal.& Imol.col.3.Paul.de Caſt.colum.3.& ſequé. Alex.col.ix.& ſeq.Bal.in conſ.369. incip. ſimplex diuiſio,& in conſ.440. vol.4.Rom.in conſ.403.col.i.Pau.de Caſt.in conſ.188.vol.2.Alexan.in conſ.8.col.fin.vol.5. & in conſ.21.colum.fin.in fin.vol.3. Io.de Ana.in conſi.29.colum.fin.Raph.Cuma.in conſ.133.colum.fi. Bal. in conſ.407.col.pen.vol.i.Io.And.in addit.Spec.in titu. in teſta.§.in primis,ver.quid ſi fideicom. Io.Crot.in d. §.duo fratres,col.xx.Soc.clj. col.15. & in conſ.31.col.i. vol.4.Bal.in tit.conſtit.feud.domini Lothar. Imperat. col.2.& in l.qui cum tutoribus,ff.de tranſac. Iaſ.in d.§. duo fratres,col.x.licèt in 12.col.dubitet. Corn.in conſ. cl.col.fin.vol.3.Gozad.in conſ.36. colum.fi. Pariſ.conſ. lv.col.2.& conſ.139.colum.i. volu.2. & conſ.147. col.3. & 6.volum.2. 1

Primò amplia,etiam ſi dictum ſit,non venire contra diuiſionem,vt not.Bar.in d.§.duo fratres,in 2.q.Imol. col.3.& ſeq.Paul.de Caſt.col.3.& ſeq. & ibi Rapha.qui tenet eandem opinionem,& eandem tenet Bal.in d.tit. conſtitutiones feud. domini Lothar. col. 2. & ibi etiam dicit,Petrum & Iacob.de But.eandem opinionem tenere.Bar.& Bal.in l.cum pater,§.hæreditatem,ff.de leg.2. Bald.in l.tres fratres,col.i.in fi.ff.de pact. & ibi Paul.de

Caſt.

Cast.col.fi.Bal.in conf.84.incip.res prohibitæ, vol.i.Salic.in d.l.qui cũ tutoribus.Alex.in conf.208. vol.6.col.i. in fi.& seq.Bar.in conf.58.in fi.Paul.de Castr.in consil. 188.in 2.vol.incip.quia dubia suprà formata.Alex.in d. §.duo fratres,col.x.& seq.& ibi Iaf.col.x.& seq.Capr.in conf.89.Cor.in conf.102.col.4.& conf.150.col.fi.vol.3. Io.de Ana.in conf.29.col.fi. Alex.in conf.39.col.2.vol. 4.& in conf.105.vol.4. & in conf.167.col.2. vol.2. & in conf.8.col.fin.vol.5.Gozad.in conf.36.col.fi.Beltran.in conf.88.col.i.vol.i.Parif.conf.46 col.2.vol.2. Fulgof. in conf.41.in pen.col.Soc.in conf.251.col.15. Imol.in vlt. Barb.in conf.48.col.i.cum seq.volu.i. Deci. in conf.86. col.2.Bal.in conf.18.vol.3.Bar. Soc.in conf. 31. col.2. vol.4.Parif.conf.71.col.i.volu.3.Maria.Iun.in consil. 116.col.7.& conf.128.col.19. Ruin.conf.137.col.3.& conf.139.col.i.vol.2.Et ista est * communis opinio, vt per Ang.in consil.287.licèt ipse contrarium teneat. Immo etiam quando dictum esset, & iuratum non venire contra diuisionem,& contenta in ea, & non facere,dicere,vel venire contra eorum aliquid . Beltran,in conf.76.colum.2.& seq.vol.i.Ruin.conf.137. col.3.& seq.volum.2.

Cõtrarium tenuit Roge.relatus per glof.in d.§.duo fratres . Cyn.in d. l. qui cum tutoribus,ff.de transact. Dyn.Alber.Bald.& Ang.in d.§.duo fratres, & ibi Albericus dicit istam opinionem tenuisse Iacob. de Are. Angel.in consil. cclxxxvii. colum.2. Alex. in d.§.duo fratres,colum.xi.Signo.Homod.in conf.189. & in consil.117.in fin.

Tenendo primam opinionem, quæ est communis, amplia, etiamsi promissum fuerit perpetuò non venire contra diuisionẽ.Rui.conf.137.col.3.vol.2. Item amplia,etiam si fideicommissum esset reciprocũ,per Ruin. conf.138.col.2.vol.4. licèt contrarium teneat Ang. in d.§.duo fratres.

Secundò amplia, etiam si dictum sit in diuisione, ꝙ vnus alteri remittit iura quæ habet, vel habere sperat.

Bar.in d.l.qui Romæ,§.duo fratres,in 6.q.& ibi Alex. Aret.& Iaſ.& Alex.conſ.ccviii.col.fi. vol.vi. & in conſi. cv.in fin.volu.4. Roma.in l.i.in xii.quæſtio. C.quando non petent.part.Curt. Iun.in conſ.xxiii.col.ii.& ſeq. & conſ.lii.in fi.col.Aret.in conſi.xcii.col.pe. Pau.de Caſtr. in conſi.ccccxlviii.colum.fi.volu.i. Caſſa.in conſi.iii.vbi limitat.Bouer.in verbo renunciatio, ſingul.xxvii. Gozad.in conſ.liii.colum.ii. Grat.in conſil.lx. colum.i. volu.i.& conſil.cxxvi.colum.fin.volu.ii. Et idem ſi dictum eſſet,quæ haberi poſſunt.Beltrand.conſil.i.colum.xxiii. volu.i.in antiq.

Contrariū tenet Raph.Comenſ.in d. §.duo fratres, in vii.col.prout refert Iaſ.qui in vi.q. reſpondet ad adducta per Raph.Declara tamen pręcedentem limitationem, ſi talis renūciatio poteſt referri ad alia iura quàm ad fideicommiſſum.Sed ſi non poteſt referre ad alia iura,quàm ad fideicommiſſum,ad ipſum fideicommiſſum refertur,vt not.Bar.ibi in vi.q.in d.§.duo fratres, & ibi Io.Crot.Paul.de Caſtr.in conſ.clxxxviii. col.ii.volu.ii. Barbat.in conſ.xlviii.col.v.in fi.& ſeq.vol.ii. Curt.Iun. conſil.xxiii.

Tertiò amplia, etiā ſi in diuiſione dictū eſſet, ꝙ vnus alteri remittebat omnia ſibi ex teſtamento relicta, vt not. Bart. in d.l.qui Romæ.§.duo fratres, in v.q.in fin. Soc.in conſ.clj.col.xv.quia niſi ſpecificè exprimatur teſtamentum ex quo ſumitur fideicommiſſum,non ſufficit,& infra etiam dicetur in altera ampliatione.

Quartò amplia,etiam ſi in inſtrumento dictum ſit, quòd vnus alteri remittebat ius præſens vel futurum, ex teſtamento,vel ab inteſtato, iure fideicommiſsi, vel ſubſtitutionis cuiuſq;,vel alio quocunque iure, ita Bar. in d.§.duo fratres,in v.q.in prin.&ibi Imol.Aret.Alex. & Iaſ.licèt videatur Iaſ.ipſe aliquantulū dubitare.eandem opin.tenet Rom.in conſ.cccciii.col.antepen.& fin. Guid.Pap.q.ccxxix.Bal.in tit.conſtit.feu.domini Imperat.Lothar.col.ii.Soc.in cōſ.283.col.ii.& ſeq. Guid.Pap. in conſ.vi.col.fi.Maria.Iun.conſ.cxxix.col.ii.

Contrarium tenuit Angel.in dicto §. duo fratres, in secunda quæstio.Ioan.Crot.ibid.colum.xxxviii.& Soc. in d.conf.cclxxxiii.colum.i.& seq. Limita tamen primã opinionem, quæ videtur esse * communis stante iuramento.Alex.ibi, sed illam limitationem impugnat Io. Crot.col.xxxix.

Primò limita, nisi diuidentes vltra illud, quod promiserunt, non venire contra diuisionem, apposuerunt verba prægnantia, & lata, vt si dixissent, quod de rebus ipsis diuisis imperpetuum alter ab altero quicquam nõ petet, aliqua ratione, iure, vel causa, quæ dici, vel excogitari potest, de iure, vel de facto, quia tunc præsupposita scientia fideicommissi censentur diuidentes voluisse renunciare fideicommisso, ita tenet Ioan. Andr.in addit. Specu.in tit.de testa.§.in primis, ver. sed quid si fideicommissum, Bald.sentit in dicto §.duo fratres. ponit Curt. Sen.in consil.lxiiii.colum.pen.& fin. & Curt.Iun.in cõsil.xlix.colum.v.& seq.Soc.in consil.xliii. colum.ii.ver. secundò multùm operatur.volu.4. Io.Crot.in d.§.duo fratres,col.xxix. Dec.in consil.cclxxxvii.in fin.col.& in conf.lxxxvi.colum.ii.& iii.& in conf. xi. colum. 4. & in consil.cccxlv.col.ii.& hoc videtur tenere Rom.in consi. cccciii.col.pe.& fi.dum tenet stantibus verbis prægnantibus non esse renunciatum fideicommisso, quia præsupponit ignorantiam fideicommissi. Bolog.in conf.xxxii. in fi.Paris.conf.lxxi.col.i.& seq.vol.3. vbi dicit opin.Io. And. * communiter approbari, quicquid senserit Dec. in conf.suo.ccccxcv.Maria.Iun.conf.cxvi. col. x. & seq. Aymo in conf.xxiiii.colum.iii. Grat. in conf.xvii. col.i. & in conf.lx.colum.iii.vol.primo.Ruin.consil.cxix.colum.penult.& fin.& consil. cxxxiii. colum.4. volum.ii. & istud sentit Alexand.in dicto §.duo fratres, in xj. colum.dum respondet ad dictum Ioan. And.Beltrand.in consi.lxxiii.col.fi.volu.ii.Secus, si scientia non probaretur. Gozad.in consil.xlv.colum.4.& seq. Ruin.consil. cxxxvii.col.v.volu.ii.Contrarium in hoc tenuit Capra in conf.lxxxix.Pau.de Cast.in cõf.clxxxviii. vol.ii.Dec.

in conſ.495.col.v.Gozad.in conſ.36.col.fin. & conſ.45. col.pen.Grat.in conſ.29.col.5.& ſeq. vol.2. Ruin.conſ. 137.colum.i.& 5.vol.2.& conſ.147.colum.3. & 6.in fin. & ſeq.& conſ.159.colum.fi.vol.4.& iſta verba,aliqua ratione vel cauſa poſſunt intelligi in dependentibus ab expreſsis.Calca.in conſ.xxv. col.12. Grat. in conſil.17. colum.fi.vol.i.

Tenendo tamen primam opinionẽ, quæ videtur eſſe * magis communis, ſublimita,niſi verba ampla,& prægnantia reſtringant ſe ad tempus præſens tempore diuiſionis,& renunciationis, quia tunc non cenſetur remiſſum fideicommiſſum futurum. Ang.in conſ.287. col.2. Cuma.in conſ.108.col.fi. Corn.in conſ.339. col.fi.vol.i. Barba.in conſ.48.col.4.vol.i.Dec.in conſ.86.col.2.in cõſil.495.col.3.immo ſecundum Bart.etiam ſi dictum ſit, ꝙ renunciabat fideicommiſſo debito,tamen non cenſeretur remiſſum ius fideicommiſsi conditionalis.Bart.in d.§. duo fratres, in 4.quæſt.cum quo omnes tranſeunt excepto Io.Crot.in d.§.col.34.qui diſtinguit.Immo, ſi verba generalia referantur ad illud, quod vna pars alteri debet,abſque eo ꝙ dicitur de hæredibus,non cenſetur renunciatum fideicommiſſo . Cuman.in conſi.141. Limita ſecundò primam partem,vt per Ruin. conſ.clii. colum.fin.vol.2.

Secũdò limita, niſi fideicommiſſum eſſet purum, vel purificatum tempore diuiſionis,quia tunc veniet in diuiſione,& cenſeretur remiſſum,ita declarat Paul.in d.§. duo fratres,col.3.& ibi etiam Cuma.&Alex.col.ix.& ſequent.& idem Alex.in conſ.100.colum.fin.vol.vii.maximè ſtante prægnantia verborum,& iuramento.Deci. in conſil.345.Contrarium,Ruin.conſi.cxxxix.colum.i. & 3.vol.2.

Tertiò limita,niſi dictũ ſit,ꝙ diuidẽtes poſsint de rebus ſic diuiſis facere prout voluerint, quia tunc cenſetur inter eos remiſſum ius fideicõmiſsi. ita declarat Alexan.in conſ.lxii.colum.ii.vol.7.Ang.in d.§. duo fratres, in v.q.Io.Crot.in d.§.duo fratres,in 8.q.Pariſ.conſ.48.

col.

col.5.vol.2. Est verum, q contrarium colligitur ex not. per Capr.in conf.89.vbi præsupponit talia verba,& tamen consuluit, non esse fideicommisso renunciatum.

Quartò limita nisi in diuisione data facultas sit alienandi, vt quia dictum sit, ad habendum, tenendum, vendendum, donandum, &alienandum, quia tunc censetur fideicommisso renunciatum, quia non stant simul quòd fideicommissum duret, & competat facultas alienandi irreuocabiliter. ita tenet Ang.in d.§.duo fratres, in vltima col.& in 5.q.Imol.col.fi.Io. Crot.8.quæſ.Bar.Curt. Iun.in tract.feud.in 4.par.col.67.Grat.in conf.71.col.i. & fi.vol.i.vbi declaret. Sed ex dictis Bar. in d.§.duo fratres.5.q.aliud intelligitur, nam ibi videtur concludere, q secuta alienatione, censetur esse renunciatum fideicō misso quantùm ad retractandam alienationem, secus si non sit facta alienatio. Et ita tenet Roma.in conf.403. in princ. Alexan.conf.8.colum.fin.vol.4. Aret.in §.duo fratres, in 8.quæst.

Tenendo istam partem, declara illud procedere, vbi fideicommissarius consentit alienationi faciendæ in futurum, vel facultati alienandi in futurum, secus si consentiret alienationi factæ pendente conditione fideicōmissi, quia tunc non dicitur fideicommisso renunciatū. Soc.in conf.43.col.fi.vol.4.

Quintò limita, nisi ex coniecturis aliud cōstare possit, scilicet quòd diuidentes noluerunt etiam fideicommissum remittere, vt not.Bal.in d.l.qui cum tutoribus, ff.de transact.

Sextò limita, nisi dictum sit, q remittebant ad inuicē fideicommissum debitum, vel debendum ex testamento paterno. Ita Bar.in d.§.duo fratres, in 4.q. & ibi Iaſ.

Septimò limita, nisi dictum sit, q diuidentes rem ipsam sic diuisam habeant pleno iure, vt sentit Alex.consil.39. col.2. vol.4. Sed istam limitationē impugnat Io. Crot.in d.§.duo fratres, col.24.

Octauò limita, nisi dictum sit quòd de euictione teneatur, vnus alteri, quia tunc censetur fideicommissum

remissum,ita Curt.Sen.in cons.lxix.col.antepen.Paris. cons.lxxi.col.ii. volu.iii. Contrarium Io. Crot.in d.§. duo fratres,col.xxiiii.& seq. Maria. Iun.consil.cxxviii. col.ii.in fi.Ruin cons.cxxxvii.col.ii.& vi.vol.ii.

Nonò limita,nisi dictum sit,ꝙ reseruabant sibi ius fideicommissi auiti,cui non intendebant esse renunciatũ quia per hoc censetur renunciatũ fideicommisso iniunctò à patre ipsorum diuidentium.Io.Crot. in d.§. duo fratres,col.xxvi.nu.94.ver.secundò fallit.

Decimò limita,nisi fideicõmissarius consensisset alienationi factæ per grauatum, quia tunc censetur remittere fideicommissum.Alex.cons.viii.col.fi.vol.v.

Vndecimò limita,si dictũ sit in diuisione,ꝙ remittebat oĩa iura,& oẽs actiones,quas habet, & quas habere posset.Alex.cons.xiii.col.ii.& pe.vol.v.Boer.decis.xvii.

Duodecimò limita tribus concurrentibus, scientia testamenti,& ꝙ fideicommissum esset reciprocum,& ꝙ in diuisione sit renunciatũ iuribus futuris. Maria.Iun.consi.cxvi.col.x.Contrariũ Rui.cõs.cxxxviii. col.ii.vol.ii.

CONCLVSIO, *Et Regula XL.*

ARGVMENTVM.

Vendens rem duobus,ille in vẽditione præferendus est, cui primò res tradita fuit.

SI duobus res est vendita à domino, ille præfertur cui res est primò tradita.l.quotiens, C.de rei vend. gl. magna in l. siue autem,§.si duobus,ff.de pub.rationẽ habes per Abb.in cons.xci.col.pen.vol.i.

Primò amplia,ẽt si iuratũ sit in prima vẽditione alteri facta.nã attẽdit cui primò res est tradita,ita ponit Imo. in c.cũ contingat,col.lxxxvii.de iureiur.Ias.in d.l.quotiens,

tiens,col.ix.ver.nunc vltra regulam & fall.& in conſ.v. col.ii.& in conſ.vi.colum.fin.volu.iii. Quinimmo ſi vni eſſet facta promiſsio de vendendo etiam iurata,& alteri facta ſit venditio effectualis ſine iuramento, ille præualet cui res eſt vendita. Imol. in dicto capit. cum contingat,colum. lxxxvii. Iaſo. in l. bonæfidei. colum. iii. ff.de iureiur.

Secundò amplia idem eſſe in locatione, quia ſi duobus res ſit locata,ille præualet cui res primò eſt tradita. ita tenet Rota in antiquioribus in titu. de locatio. deciſio. i. eſt in antiquis deciſio. 879. Alexand. in conſil. cxxii.volum.v.

Contrarium tenuit Iaſ. in d.l. quotiens, colum. viii. in xiii.limitat.

Tertiò amplia, nam ſi dominus hypothecauit rem ſuo creditori cum facultate quòd poſsit illam vendere, & creditor illam vendat vni, & dominus illam vendat alteri, & tradat, adhuc potior eſt ille cui rem dominus tradidit. Ita declarat Bald. in l. ſi debitor. C. de diſtract.pigno.

Quartò amplia, nam etiam ſi tempore venditionis primò factæ venditor nullum ius habebat,ſed poſteà ſuperueniſſet ius in illum,cenſetur ius tranſlatum cui facta fuerat traditio, & non in illum qui ſolum titulum habebat.Roman.in conſ.cclxx. refert & ſequitur Hipp. in ſing.82.in fine.

Quintò amplia idem eſſe in donatione alicuius rei quæ ſi fuerit pluribus ſucceſsiuè ab eodem donata, illi cenſetur quæſita quò ad dominium cui primò eſt tradita.Alex.in conſ.14.col.fi.vol.i.

Sextò amplia idem eſſe in re vendita duobus à non domino,quia adhuc ille præfertur cui res eſt primò tradita.l.ſiue autem.§.ſi duobus.ff.de publi.

Septimò amplia, ſi præfatus locauit rem eccleſiæ per xxviii. annos, & promiſit renouare poſt lapſum illorum, ſi poſteà finitis illis alium actualiter inueſtiat, illæ præualet, qui fuerit actualiter inueſtitus. Angel.

in

in consi.clxxiiii.colum.fin.

Octauò amplia etiam vasallo vendente feudum cum consensu domini, quia si vendat primo, & non tradat, etiam cum consensu domini, si alteri vendat, & tradat secundo cum domini consensu secundus pręualet. Mart. de Laud.in c.i.§.si facta, si de feud.fuerit content.inter dom.& agnat.

Contrarium, quòd ibi præualet primus, sentit Bal. & Card.Alex.in fi.col.& istud tenet Cæpol.cau.1 30.

Nonò amplia, etiam si vni sit res per subhastationem liberata, & de ea inuestitus per calamum à notario, quia licèt alteri vendatur & tradatur postea, primus præualet. Guid.Papæ.consi.8 1.

Decimò amplia, etiam si prima fuerit abusiua inuestitura absque traditione possessionis, adhuc præfertur secundus cui actualiter res est tradita. Calca.in consi.126. colum.fina.

Vndecimò amplia, etiam si res sit data in solutum. Marian.Iun. cons.93.col.ii.volu.ii.

Primò limita, nisi persona sit priuilegiata cui facta est prima venditio, quia ex solo titulo trans feratur dominium. tenet ita glo.in d.l.siue autem. in §. si duobus.ff. de publ.& ibi Alex.in apostil.Bald.in d. l. quotiens. in secunda opposi.Sali.ibi in iij.opposi.glo.in l. fina.C. de sac.san.eccl.in gl.pen. vbi plus voluit etiam quòd si ecclesia contra ecclesiam ageret, quia illa præferretur cui primò res est vendita, licèt alteræ qui secundo loco habuit contractum, fuisset tradita. & sequitur ibi Bart. in fi.& Bal.ibi sequitur col.ii.in fi.& seq.& Paul. de Cast. in fi.& Sali.ibi col.fi.& ibi Ias.col.pe.& istam limitationem ad d.l. quotiens, ponit Soci.in regu. 118.in j. fall. Ias.in d.l.quotiens, col.i.& seq.

Secundò limita, nisi dominus in primo contractu constituisset se emptoris nomine possidere: quia quantumcunque posteà alteri venderet, & traderet, tamen præualeret prior venditio. istam limitationem ad dictam l. voluit Guido de Suzaria in d.l.quotiês.& in l. Imp.C.

de

de sac.sanc.eccl. Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de empt. & vend. §. sciendum, col. 13. ver. not. Ant. de Butr. in c. cum venissent. in ij. col. de rest. spol.

- Et istam limitationem sensit Bar. in cons. suo 74. incip. Petrus. Ang. in cons. cvi. in fin. & in cons. 166. in fi. Paul. de Cast. in cons. 95. in ij. parte. Dec. in cons. 226. & in cons. 247. Ioã. Crot. in repe. l. si is qui pro emptore. col. 68. de vsuca.

Amplia etiam si constitutum sit appositum à procuratore habente ad hoc mandatũ, vt per Soc. cons. 239. colum. pen. in fi. Limita dummodò constitutũ sit purum, secus si sub conditione, & interim constituens decessisset, quia tunc si alteri facta sit venditio, & traditio, ille præfertur. Signor. Homod. in cons. 17. col. v. aliàs col. i. post casus positionem. immo secundum Deci. in d. consil. 247. si constitutum fuit sub conditione appositum, & postea constituens alteri tradat, constitutum posteà interueniente conditione non operatur in præiudicium illius qui, medio tempore res est tradita. Contrarium in principali limit. tenuit Guid. Pap. cons. 22.

Secundò limita si modò pretium sit solutum constituenti, & ipse possideat, vt declarat in d. l. quotiens. Ias. col. 8. post Bal. in rub. de contrah. emp. q. xvi. Io. Crot. in d. l. si is qui pro emptore, col. 69. Guid. Pap. q. 112. Tiraq. de consti. in j. parte num. 26. Item si constitutum referatur ad certam rem, & non ad incertam. Bart. in cons. lxxiiii. Ias. in l. iii. §. etenim incertam. ff. de acquir. pos. col. ii. Item limita, vt per Guid. Pap. q. cxii. Limita etiam quãdo constitutum esset appositum rei litigiosę. decis. Neap. 331. Limita quoque hoc non procedere in rebus feudalibus & emphyteoticarijs, vt per Castan. in consuet. fol. 240. col. iij.

- Contrarium in hoc Io. Crot. in d. l. si is qui pro emptore. char. xi. col. iii. & seq. Limita quoad possessionẽ, qua priuatur primus, & transfertur in secundum. Grat. in cons. xxxvi. col. fi. vol. 4.

Tertiò limita, nisi dominus primo vendẽs obligasset

omnia

omnia bona sua pro obseruantia contractus : quia tunc liceret primo emptori auocare rem à secundo cui res fuit tradita : & retinere quousque sibi satisfiat de interesse quod ascendit ad rei valorem, & sic per indirectum sequeretur intentum.ita declarat notabiliter. Oldrad.in cons.cxiiii.& ponit Socin. in regu. cxviii.in tertia fallentia.

Quartò limita, nisi secundus emptor fuerit in mala fide, sciens rem primò venditam alteri.Bal.in rub. C.de reuocandis his quæ in fraud.credi.in princ.Soc.in d. regula cxviii.in 4. fall.Ias.in l.fi.col.pen.C. de sac,san. eccle. Alexand.in apostil. ad Bart. in d.l. sine autem.§. si duobus.ff.de publ.Ias.in d.l.quotiens,in ix.limit.col.vii. Sal.in x.oppos.& ibi clarius Alb.de Ros.Ias. in §. item si quis,in vlt.char.in ii.col.insti.de act.

Quintò limita, quando primus prætenderet causam onerosam, secundus verò qui etiam facti traditionem habuit, prætendere causam lucratiuam: quia tunc etiam primus præualeret.ita sentit Bald.in d.rub.C.de reuoc. his quæ in fraud.credit.in princ.Socin. in regula 118. in quinta fallent.Iaso.in d.l.quotiens,in vii. colum. in decima limitatione.

Sextò limita in beneficialibus seu spiritualibus,in quibus ius transfertur ex sola lite. Din. in regula qui prior, de regulis iuris in sexto. ideo semper præfertur habens titulum priorem: ita tenet Bald. in d. l. quotiens, in iiij. opposi.& ibi etiam Paul.de Cas.& Sali.in v.opposi.Soc. in cons.cxviii.in vi.fall.

Septimò limita in personis ecclesiasticis alienantibus, quia ex eorum contractibus semper præfertur habens primum contractum. Hostien. & Ioan. And. in c. continebatur,de his quę fiunt à præla.istam limi.sequitur Rom.in repe.auth.similiter,in xii. speciali piæ causæ inter contractus ad l.falc.& in cons.298.col.fi. Imol. in clemen.cum illusio,in primo not. de renunciat. Roman.in cons.lxx.col.ii.Alex.in cons.lxxxiii.col. ii. volu. vii.Soc.in d.reg.cxviii.in viii.fall.

Con-

Contrarium tenent Ant.de Butr.Card.Petr.de Anchar.Imol.col.fi.& Abbas. in d. cap.continebatur. col. j. Iaſ.in d.l.quotiens, colum.vi.& ſequen.in ſeptima limita.Alexand.in conſi.ccxviii.colum.4.volum.ii. & conſil.clxxxix.colum.ii. volumi. ij. Socin. in conſ. xxix.colum.ii.volu.4.Iaſo.in l.fina.columna penulti.& ſequen. C. de ſacroſanct.eccleſ.Alexand. in conſ. cxxii. colum. ii. volumi.v.Felin.in cap.eccleſia ſanctæ Mariæ, colum. xxiiii.de conſti.ver.ſimiliter per prædicta.& in cap. cum olim,col.3. de iudi.

Salua primam opinionem in duobus caſibus,vel quādo ſumus in beneficialibus, vel ſpiritualibus: vt dictum eſt in vi.limitat. Vel quando eccleſia venditi eccleſiæ in quam transfertur ex ſolo titulo dominium, vt dictum eſt in prima limitatione,& ita ſoluit.Ant.Imol. & Abb. in d.cap.continebatur.& licet Imol.videatur impugnare ſecundam ſaluationem, tamen Iaſo. in d.l.quotiens, col.vi. in vii. limita. defendit illam, vt ibi, & per Pariſ. conſ.lxxvii.col.i.volu.i.

Octauò limita in hypotheca in qua ille potior eſt cui res primo eſt obligata, licèt alteri ſit tradita l. qui balneum.& l.potior.ff.qui. pot.in pig.hab.& in l. ſi prior.§. fina.eod.titu.c.qui prior,de reg.iur.in vi.& ita limitant Ioan.Fab Bald.in iii.oppoſit.& ibi Paul.de Caſt.& Sali. in iiij.oppoſi.

Nonò limita in matrimonio, in quo præualet primū licèt ſecundo viro mulier ſit tradita & conſignata, & ab eo cognita.c.fin.& ibi glo.i.de ſponſa. duor. & iſtam limita.ponit Iaſo.in d.l.quotiens.in vii.col.in viii.limita. Rota in antiquioribus deciſ.j.in tit.de locat.

Decimò limita in contractibus factis à principe, quia ſemper præualet ille cui primo eſt per contractum principis res conceſſa. & hoc iſta ratione, quia ex contractu principis transfertur dominium ſine traditione: vt not. Ioan. And.in cap.olim,de verbor.ſignificat.iſtam limitationem ponit Rom.in conſ.ccxcviii.Iaſo.in conſi.xxvii. col.i.volu.i.

Contrarium

Contrarium verò in contractu tenet Bald.in c.j.§.j. de nou.for.fide.col.ii.Iaso.in l.quotiens,colū.iii. & seq. C.de rei vendic.Ias.in l.traditionibus. C. de pact.col.i. & in cons.cxlviii.col.ii.volu.4.Io.Crot.in §. Diui. in l. filiusfam.col.xxxii.ff.de legat.i.Marian. Iun. in cōs.76. col. xv. Quare opiniones istæ reducuntur ad concordiam, quòd aut sumus in priuilegijs seu gratijs principum, & non requiratur vlla traditio.& procedat prima opinio,quæ in veritate ita procedit : quia ita loquuntur auctoritates allegatæ pro ista parte. Aut sumus in contractibus principis,& requiritur traditio. & ita procedit secunda opinio.& istam declarationem,seu concordiam ponit Bal.in d.c.i.§.i.de nou.for.fide.Iac.de S. Geor. in verbo principis in tract.feu.col.pen.

Vndecimò limita in feudalibus in quibus secundum Ioan.Fab.hic videretur dicendum, quòd ex sola inuestitura etiam sine traditione præualeat primus inuestitus. & istam tenet Ro.in cons.lxx.col.ii.Hipp.in sing. 82. in prima limit.post Bal.in c.si facta.si de feud.fuer. cōtrouers.inter dom.& agnat.

Duodecimò limita si primus,dato quòd res non fuisset sibi tradita, tamen illam signasset. quia cùm per talē signaturam transferatur dominium, sicut per traditionem.l.quod si neque.§.fina.ff.de peric. & commod. rei vendi.Rom.in sing.285.vbi dicit, quòd fallit in vegete vini per tex.in l.i.§.si dolum.ff.eo.ti.& ponit Iaso. in l. traditionibus.col.3.C.de pact.

Decimotertiò limita, si vnus nomine meo vendat rē meam,& tradidat, quam ego posteà vendo alteri & trado,licèt posteà ratifacem venditionem primo factā per procurationem,omnino prçualet is cui res est scđo loco tradita a domino:quia non pōt retrotrahi in præiudiciū iuris quæsiti illius qui medio tempore accepit.glo.in l.si indebitum.§.i.& ibi Bart.& alij.ff.rem.rat.haber.

Decimoquartò limita in vasallo vēdente primo cum consensu domini,quia si posteà vendat & tradat, etiam cum consensu domini,præualet primus:vt tenet Bal. in

c.j.

c.j.§.si facta.si de feudo fuerit controuers.

Decimoquintò limita, quia vasallus vendens primo sine consensu domini, licèt tradat: quia venditio est nulla, si posteà vendat alteri cum consensu domini & tradat, secunda venditio præualet: vt not. Cæpol.cau.130. Brun.in consi.xcv.col.i. Et nota ad materiam dictæ legis, quia si vterque probat de traditione, semper præsumitur res prius tradita primo emptori. Iac. de Aren. & Cy.in d.l.voluntas, in vlt.q.Bal.in d.c.i.§.si facta. & in l.siue aũt.§. si duobus in secunda lec.ff de pub. & in disputat.incipit. Accusatus de vi turbatiua, col.fin.amplia, ēt si secũdus emptor sit in possessione, quia adhuc probata traditione primi emptoris, ille præualet, quasi præsumatur sibi prius tradita, nisi secundus emptor possidēs probet sibi prius traditã: ita tenet Alex. in cons. 42.col. ii.vol.vi.ēt si nõ probaretur traditio facta primo emptori: quia satis diceretur probata iuris præsumptione. Contrarium sentit Paul. de Cast.in d.l.quotiēs, circa fi. apostillando tex.in verbo probaueris. Limita, si modò pretiũ sit solutũ, vel habita fides de pretio: vt no.Bal.in d.c. j.§. si facta, si de feu. fuerit controuersia. & ibi Mart. de Laud.col.fi.Aluar.col.ii.Card.Alex.col.i.Rom.in sing. 387.Ias.in l.fi.col.pen.C.pe sac.san.ecc.Alex.in apostil. ad Bart.in d.§.si duobus Hipp.in l.quibus.col.ii. de fals.

CONCLVSIO XLI.

ARGVMENTVM.

Hæredes etiam extranei veniũt in materia, licèt ad extraneos sui natura non transitoria, si tñ dispositio loquatur de hæredibus quibuscũque.

IN materia sui natura transitoria ad hæredes extraneos, si tamen dispositio loquitur de hæredibus quibuscunque, etiam extranei hæredes veniunt. ita tenet Bald. in l. i. in

xxxiiii.q. ff.de rer.diuiſ.in c.imperialem,colũ. pen. ver; ſed quid ſi conceſſum eſt feudum . de prohib. alien. per Feder.Alex.in l.ſi patroni,in pen.col.ff.ad Trebell.in l. quædam.§.nihil intereſt.ff.de eden.col.i. & in conſ. vii. & in conſ.xcv.col.ii.eod.volu.in l.Gallus.§.etiam ſi parente.ff.de lib.& poſth.Roman.in l. ad tempus.§.j.ff.de vſucap.Rom.& Alex.in l.etiam.ff.ſol.matr.Alexan.in l. quod dicitur,in pen.col.ff. de verb.oblig. Abb. in conſi. iii.in iij.dub.volu.iii.Iaſo.in prælud.feud.col.xviii. in l. quædam.§.nihil.col.i.ff.de ædend.in l.ii.col.xc.C.de iure emphyteo.in conſ.xvii.col.pen.volu.3. & in conſ. lv. col.ii.vol.iii.& in conſ.cxv.colum.vii.volu.4. & in conſ. 118.col.iii.eo.vol.Claud.in d.l.Gallus.§.etiam ſi parente.col.ij.Barba.in repet.l.cum acutiſsimi,col.pen. C. de fideicom.Ioan.Anto.Alex.in conſ.cx.Fel.in c. in præſentia,colum.xii de probat. Curt.Iun.in conſ.i. colum.i.& in conſ.xxxii.col.pen.& in conſ.xlviii.col.ii.& iſtam dicit * communem idem Curt. Iun. in tract. feud. in iij. parte col.pen.& in 4.parte col.lx.Soc.in conſi.cclxvi.colum.vi.Dec.in conſ.ccccxxxvi.col.pen. Alexã.in conſil. xxx.colum.4.vol.v.Dec.Neap.ccclxxxvi. Fel.in c.quia, col.fi.de iudi.& in c.in præſentia,col.x. Brun.in conſ.ix. col.iii.& in conſ.x.col.i.& in conſ.xxxix.colũ. ii. Soc. in conſi.ccxxvii.col.pen.&.fi.Barba.in repet.d.l.cum acutiſsimi,col.vii.Gozad.in conſ.viii.col.ii.& v. Beltran. in conſ.xlvi.vol.3.& in conſ.cci.col.ii.vol.3.Affli.ſuper conſtit.fol.42.col.ii.Pariſ.conſ.ix.col.ii.& conſ.23.col. xxii. vbi dicit iſtam communem.vol.i.& conſ.lxxi. colum.v. volu.3.vbi dicit iſtam communem & col.ſeq. Graſ. qui dicit iſtam communem,in conſi.128.col ii.Marian.Iun. conſ.103.col.v.vbi dicit communem volu.ii. Rui.conſ. 123.colum.4.volu.ij.

Item veniunt filiæ fœminæ, vt per Ruin. conſil.xvi. col.i.vol.i.vbi etiam dicit,quòd Bald.in d.c.imperialem, non contrariatur dictis in d.§.donare: & nedum fœminæ,ſed deſcendentes ex eis.Rui.conſi.xxxix.colum.ii.& conſ.cxxiii.col.ii.vol.i.& conſi.cxlix.vol.ii.col.v.

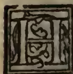
Contrariam

Contrariam sententiam ꝙ etiam stante dicta clausula hæredibus quibuscunq;,non censeantur vocati extranei hæredes in materia aliàs non transitoria, tenuit Bal.in d.c.i.§.donare,qualiter olim feu.alie. pot.& in l. cum iurium in fi.C.de fideic.Alex.in cons.50. in v.col. in i.vol.Mart.de Laud.in d.§.donare. Iac.de S.Georg. in tract.feu.in ver.quibuscunque. Are.& Soc.in d.l.Gallus,§.etiam si parente.De clausula quibuscunque aliis, vide Feli.in c.sedes,col.vi.& viii.de rescri.& in c.postulante,col.ix.eo.tit. De clausula quibuscunque,quòd nõ auget, nec extendatur ad ea, quæ sunt diuersæ speciei in materia strictè interpretanda. Ruin. cons.ciii.col.vi. vol.iii.De verbo quæcunq;.vide Paris.in cons.xcii.col.i. vol.i.An sub istis verbis quibuscunque hæredibus, veniunt hæredes singulares? Grat.cons.xxxv.col.i. & sequen.vol.i.De verb. quæcunque,vide Rui.cons.lxxvii. col.iii.vol.ii.

CONCLVSIO XLII.

ARGVMENTVM.

Emptor seu causam habens à principe,vel fisco, non potest elapso quadriennio molestari.

HABENS causam à principe super certis bonis,amplius super illis post quadriẽniũ non põt inquietari.l.bene à Zenone. C.de quadri.præsc.siue sint res fisci, siue ipsius Cæsaris.vt est tex. in d.l.Et ponit Barb.in cõs.27.col.i.vol.4. vide not.per nos in regul.Soc.dum allego Beltrã.in suis consil.An procedat in Rege Romanorum nondum coronato,vide Rui.cons.clxi.vii.col.& fin.vol.ii.

Amplia,vt molestari non possit habẽs causam à principe,nec in possessorio,nec in petitorio. Gramma.cons. ciui.clxix.col.fin.

Amplia, vt idem sit in rege alio non recognoscente superiorem. Gram. citato loco.

Primò limita hoc procedere in principe supremo, nõ in aliis inferioribus. Bal. in c. fi. in fi. de re iu. Ias. in auth. quas actiones, col. ii. C. de sac. san. ec. Abb. in cons. iii. col. xiii. in xvii. q. vol. ii. Ang. in repe. l. i. C. de fid. instr. lib. x.

Contrarium, ꝙ immo dispositio illius l. procedat in quocunq; principe, qui vel ex priuilegio, vel ex consuetudine, non recognoscit superiorem, & habet iura principis supremi, tenet Bal. in cons. ccclxiii. incip. quæritur, an officiales, vol. i. vbi loquitur in Duce Mediolani. & in cons. cccxcix. incip. quemadmodum. vol. iii. Rom. loquẽs in Vicario perpetuo ecclesiæ in cons. lix. in vj. dub. & in cons. cccx. circa fi. vbi loquitur de ciuitate Florentina. & Barba. qui loquitur similiter in ciuit. Flor. in cons. xxvii. col. iii. vol. 4. Rui. cons. xlviii. col. fi. vol. 4. Abb. in c. ii. circa fi. de reb. ecc. nõ alie. Corn. in cons. ccxcix. col. fi. vol. i. Ias. qui loquitur in Duce Sabaudiæ in cõs. ccxxvii. col. x. Et istud voluit Soci. in regu. cccxlii. in i. fall. Iacob. de S. Georg. in verb. principis, in vj. col. in tract. feud. Balb. in tract. præscrip. in xxxix. char. in iii. col. Et hoc procedit non modo ipsis principibus vendentibus, verum etiam vendentibus ipsorum officialibus. Bal. in d. cons. ccclxiii. incip. queritur an si officiales, col. i. & in cons. ccclix. vol. iii. incip. quemadmodum Imperator. Tamen contrariũ in hoc tenet Alex. in cons lii. col. iii. vol. vii. & Bal. in l. i. C. de vend. rer. fisc. lib. x. col. ii.

Secundò limita, si princeps alienans nõ esset in bona fide alienando, vt quia sciret rem ad alium spectare. ita glo. in d. l. i. C. de vend. rer. fisc. Io. Fab. & Ang. Are. in §. fi. insti. de vsuc. ad idem est glo. in l. ii. C. de conu. re. alie. vbi Bal. & Sali. in l. i. in i. col. in fi. C. de hær. vel. act. vend. Ias. in auth. quas actiones, col. ii. C. de sac. san. eccl. Curt. Iun. in cons. cxlii. col. fi. Abb. in c. ii. circa fi. de reb. ecc. nõ alien. Soc. in reg. cccxlii. in ii. fall.

Contrarium tenuit in l. ii. C. de coniur. re. alien. Iaco. de Rau. vt refert Cy. & Saly.

Tertiò limita hoc procedere, vbi princeps agit de plenitudine poteſtatis, non aliàs. Bald. in proœmio Decretalium circa fi. col. ii. Soci. in reg. cccxlii. in iii. fall. Alex. in conſ. lii. col. iii. vol. vii. Cur. Iun. in conſ. clxxiiii. col. pen. & in conſ. vlt. col. pe. Iaſ. in conſ. clxvii. col. i. vol. ii. Dec. in conſ. cccxlvii. col. fi. Maria. Iu. conſ. lxix. col. pe. Sed de iſta limit. dubitat Feli. in c. quæ in eccleſiarum, col. xiiii. de conſtit. Balb. in tract. de præſcri. in xxxix. char. col. 4. Marti. de Laud. in tract. de principe, in xi. ſpeciali.

Quartò limita, quando res venditur per principem, vt ſua, ſecus, ſi tanquam creditoris, quia tunc non habet locũ diſpoſitio l. benè à Zenone. ita tenet Bal. in d. proœmio Decre. in verb. Rex pacificus, col. iii. & ipſemet Bal. in l. fi. C. ſi aduerſ. fiſc. & in conſ. cxxvii. incip. à princi. in verb. ſequitur ſubſequenter vol. iii. & in l. i. C. de hære. vel act. vendi.

Quintò limita, quia non habet locum diſpoſitio d. l. bene à Zenone, in rebus eccleſiarũ à principe alienatis. gl. in c. quicunq; militũ. in glo. in verb. conſenſu. xii. q. ii. in v. fall. Iaſ. in d. auth. quas actiones, col. i. in fin. Abb. in conſ. iii. in xiii. col. in xvii. q. vol. ii. Sali. in d. l. bene à Zenone. Alex. in conſ. lii. col. iii. vol. vii.

Sextò limita, quia non habet locum diſpoſitio d. l. bene à Zenone, in rebus alienis à principe donatis eccleſię quia eccleſia non admittit lucrum cum tanta iniquitate. glo. in d. c. quicunq;. in gl. in verb. cõſenſu. xii. q. ii. per tex. & ibi gl. ſecundam in c. placuit, el. j. xvi. q. iii. Imol. in c. ii. de reb. eccl. non alien. Iaſ. in d. auth. quas actiones, col. i. in fi. C. de ſac. ſan. eccl.

Contrarium tenet Lancel. Dec. in l. ſi hæres abſens, ff. de iudi. vbi reſpondet rationi allegatæ in contrarium. & Barbat. in conſ. xxvii. col. ii. & ſeq. vol. 4.

Limita, etiam tenendo primam opin. ex mente Barb. in loco præallegato, quando eccleſia venit ex ſuo iure, ſecus ſi venit ex iure priuati: quia tunc poteſt vti beneficio d. l. benè à Zenone. & propter iſtam, & præcedentem limitationem voluerunt aliqui dicere, ꝙ d. l. bene à Zenone,

none, non haberet locum de iure canonico, prout videtur voluisse glo. in c. ii. de reb. eccl. non alien.

Item non habere locum in rebus ecclesiæ donatis à principe. Paris. consf. xxvii.

Septimò limita, vt procedat dispositio illius l. in principe vendente cũ debitis solennitatibus, puta præcedẽte subhastatione: ita tenet Bal. in d. l. i. in i. col. in fi. C. de hæ re. vel act. vend. & in consf. 363. circa fi. vol. i. Soc. in consf. xlvi. col. vj. vol. 4. Cur. Iun. in consf. 174. col. pe. & in consi. cxlii. col. fi. & in cõs. vlt. col. pe. Mart. de Laud. in tract. de principe in ix. special. Gramm. decis. 65. nu. 34. & seq. & nu. 38. Contrariũ tenet Iac. de S. Geor. in tract. feud. in verb. princeps, in vj. col. & idem sentit Balb. in tract. præscri. in 39. char. in 4. col.

Octauò limita, quia non habet locum talis dispositio contra minorem quominus saltem minor non habeat beneficium restitutionis in integ. per tex. in l. i. C. si aduers. fis. & ponit Ang. in repe. l. i. C. de fi. instr. lib. x. Soc. in reg. cccxlii. in vii. fall. Balb. in tract. præscr. in 39. char. in 4. col. Mart. de Laud. in d. tract. de principe, in xj. speciali. Gram. decis. lxv. lxxx.

Nonò limita, si modò interueniret traditio, quia nõ interuenisset traditio, non haberet locũ dispositio illius l. secundum Bal. in c. i. §. fi. de nou. for. fide. col. fin. Soc. in reg. cccxlii. in vii. fallen.

Decimò limita in principe rem vendente, vt suã simpliciter, secus si in alienatione faciat mentionem, quòd alienat rem vt suam ex tali causa, quia, si ex illa causa res non esset principis, non haberet locum dispositio l. bene à Zenone. Bal. & Sal. in d. l. i. C. de hære. vel act. vẽd. in l. hypothecas, C. de remis. pig. Soc. in consf. cxxi. col. 4. vol. 4. Alex. in consf. lii. col. 3. volu. 4. Soci. in consil. xlvj. col. 4. vol. 4.

Vndecimò limita, quia ad hoc vt habeat locum dispositio d. l. benè à Zenone, est necessariũ, quòd princeps alienans possideat, alias non procedit illa dispositio. Bal. in d. l. i. col. ii. C. de hære. vel act. vend. dum loquitur, quòd est

est necessarium ꝙ fiscus rem bona fide possideat, & in l.ii.C.de commu.re.alien. Bar.in l.fi.C.si contra ius, vel vtilit.publ.circa princ.

Duodecimò limita, si princeps haberet aliquod ius in illa re, dato quòd esset aliena: quia tunc non haberet locum dispositio d.l.benè à Zenone. quia censeretur ius tantùm suum voluisse transferri. Io.Fab.& Ang.Are.in §.fin.instit.de vsucap.

Decimotertiò limita, quia dispositio d.l.bene è Zenone non procedit contra dotem. Bal.in cons.suo cccxcix. incip.quemadmodum imperat.vol.3.

Decimoquartò limita, si res reperiatur penès extraneum, secus si aliquo casu reuersa fuerit ad ipsum principem: quia tunc nõ habet locum dispositio d.l.benè à Zenone: ita declarat Abb.in cons.3.col.13.in 17.q.vol.ii.

Decimoquintò limita, si res non erat in commertio, vt vendi possit, vel alienari: vt de libero homine. text.in l.non ideo, C.de lib.caus.

Decimosextò limita, si modò accipiens sit in bona fide. ita tenet gl.in d.l.omnes, in gl.in verb.moueri. Contrarium tenet Bal.in d.l.omnes. Maria.Iun.cons.xciiii. col.v.vol.ii. Tenẽdo tamen hanc vltimam partem intellige, nisi dolus dederit causam contractui. Bal.in d.cons. 363.col.fi.vol.i.incip.quæritur an si per officiales.

Decimoseptimò limita, nisi actor, & reus haberet causam ab eodem principe, quia tunc non habet locum dispositio d.l.benè à Zenone. ita declarat Curt. Iun. in cons.xliii.col.ii.

Decimooctauò limita, quia de æquitate canonica nõ habet locum, etiam inter laicos dispositio d.l.bene à Zenone. Maria.Iun.cons.lxix.col.pen.

Decimononò limita, quia etiam recipiens debet esse in bona fide, vt possit frui beneficio d.l. Maria.Iun.consil.lxix.col.fin.

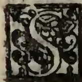
Vigesimò limita, nam d.l.non procedit, nisi principes vtantur plenitudine potestatis. Gram.decis.lxv.nu.79. Adde ad dispositionẽ d.l.bene à Zenone, ꝙ quælibet le-

uis occasio erroris facit cessare dispositione d.l.ita tenet Bal.in proœ.Decret.in ii.col. Curt.Iun.in cons.74. col. pen. & in cons.cxlii.col.fin.& in cons.vlt.col.pen.

CONCLVSIO
Et Regula XLIII.

ARGVMENTVM.

Filius grauatus à patre partem hæreditatis restituere, subintelligitur conditio, si absque liberis decesserit.

I pater filium in parte hæreditatis institutum grauat de restituēdo, subintelligitur cōditio, si decesserit sine filiis.l.cum auus, ff.de condi.& demon.l.cum acutissimi, C. de fideicommis.

Primò amplia, etiā in filio naturali grauato: l.generaliter, §.cum autē, C.de insti.& subst.Ias.ibi in j.ampliat. Extende istam ampliationem, etiam si nepos vel alius vlterioris gradus naturalis tantùm instituatur, vt declarat magistraliter Soc.in d.l.cum auus, col.xxix.

Secundo amplia, etiam si grauatus decesserit non modò cum filiis primi gradus, sed cum liberis vlterioris gradus, vt est tex.in d.l.generaliter.in §.cum autem. & ibi Ias.in ij.ampliat. Extende istam ampliationem etiā ad omnes descendentes in infinitum, vt faciant deficere fideicommissum, ita tenet Corn.in l.cū acutissimi, C. de fideicom.& ibi Io.de Monte Sperello, & Io.Bapt. de S. Seuerino in d.c.cum autem.Soc.in d.l.cum auus.col.26. Tamen contrarium voluit Ang. & malè in d. l.cum acutissimi, vt per eum.intellige istam ampliationē, si modo liberi sint legitimi, & naturales, vt infra dicetur in limi.

Tertiò amplia nō modò quādo grauaretur filius, sed etiā quilibet vlterioris gradus descendens: ita tenet Bal. in d.

in d.l.cum acutiſsimi,ſupplēdo ad tex.col.fi. & ibi Ang. & Corn.& Soc.in d.l.cum auus,col.xxvi.

Quartò amplia, vt iſtud procedat non modò in fidei commiſſo vniuerſali,ſed etiam in legatis, vel fideicommiſsi particularibus: vt eſt tex.in d.§.cum autem, & ponit ibi Iaſ.in iii.amplia.& iſtud tenet idem Iaſ.in 4.col. in 4.limit.hoc etiam tenet Bal.in d.l.cum acutiſsimi, in i.col.Barba.in d.l.cum acutiſsimi. Io.Bapt. de S.Seuerino in d.§.cum autem,vbi etiam Alex.col.i.

Quintò amplia,etiā ſi alteri filio ſit grauatus vnus filius reſtituere, vt eſt tex.in d.l.cum auus,& no.Bal.in d. l.cum acutiſsimi,in i.col.in fi.ver.quęro pater,& ibi Sal. xxii.&Imo.in l.ſi cui,ff.de don.cau.mor.Raph.Cum.& Pau.Ca.in d.l.cum auus.idem Pau.Ca.in l.cum acutiſſimi in i.col.in fi.Rom.in conſ.369.in i.col. Ang.col.fi. &Alex.in l.ex facto,§.ſi quis rogatus, col.v.ff.ad Treb.

Sexto amplia,etiam ſi eccleſiæ ſit rogatus filius reſtituere: ita tenet Bal.in d. l.cum acutiſsimi, col.i. C.de fideic.poſt Ricc.Malum.& ibi Paul.de Ca.circa fin.Io.de Monte Sperell.& Corn.ibi Rui.conſ.cxxi.col.iii. conſi. cxxii.col.i.vol.iii.Raph.Cuma.in d.l.cum auus,Dec.in d.l.generaliter,col.iii. Io.Bapt.de S. Seuerino in d.§.cū autem.& Soc.in d.l.cum auus,col.xxiii.& ſeq. Feli.in c. eccleſia S.Mariæ,col.34.de conſtitu. Contrarium tenet Pet.de Anch.in conſ.xl.Barb.in d.l.cum acutiſsimi,Iaſ. in §.cum autem,col.ii.Deci.in conſ.504.col.fi. & in conſil.529.col.fin.

Septimò amplia, etiam ſi pia cauſa ſit ſubſtituta pro exoneratione cōſcientię:ita tenet Io.de Mon. Sperel.in d.l.cū acutiſsimi.refert Io.Bapt.de S.Seuerino in d.§.cū autem.ſed non firmat,imò potius vr̃ tenere cōtrarium.

Octauò amplia, etiam ſi ſubſtitutio fiat à matre, vel linea materna.glo.in d.l.generaliter, §.cum autem, in glo.ii.&ibi Odofr.& Cy.in i.q.vbi etiam Pet.& Alber. Ang.& Fulg.Bar.& Imo.& Ray.in d.l.cum auus.Iaſ.in d.§.cum autem,col.ii.

Nonò amplia,etiàm ſi grauetur filia fœmina vel de-

scendens ab ea Pau.de Cast.in d.l.cum auus, circa prin.

Amplia etiam si fuerit grauata per statutum ecclesię, vt per Rui.cons.77.col.fi.vol.ii.

Decimò amplia, vt dispositio ista procedat etiam in donatione causa mortis, gl.in l.i.in glo.magna, C.de donat.ca.mor.& ibi Bal.& Sal. Alex.in l.ex facto, §.si quis rogatus, col.v.ff.ad Trebel.

Vndecimò amplia, quia adeò potẽs est ista p̃sumptio ꝙ si nepos ex filio sit substitutus oẽs alij nepotes super nascẽtes admittuntur, & faciũt cessare fideicommissum, quasi hæc sit testatoris voluntas. ita tenet Pau.de Cast. in d.l.cũ acutissimi, in fi. Cõtrariũ, Corn.ibid. Et hoc in nepotibus natis post testamentũ, de plano procedit, vt considerat ibi Pau.de Ca.& Soc.in d.l.cũ auus, col.lxiii.

Duodecimò amplia, nã etiam stante statuto ꝙ nepos excludatur à patruo in successione aui, nõ tñ faceret deficere fideicõmissum, iuxta terminos d.l.cum auus, filio grauato: ita tenet Cuma.in d.l.cũ auus. Cõtrariũ, Pau.de Ca.in cõs.410.vol.ii. Io.de Mõ.Sper.ĩ d.l.cũ acutissimi.

Decimotertiò amplia, etiã si substitutio facta sit filio decedente sine filiis, cũ substituta sit filia testatoris post cuius mortẽ alter sit filius substitutus. quia substitutio intelligitur, si filia, quamuis non fuerit grauata, decesserit sine filiis, quia licèt nominatim non sit grauata, tamen virtualiter bona à suis hæredibus, vel filiis erant restituenda. ita tenet Aret.in cons.clvi.col.v. Cõtrarium tenet Cur.Iun. in cons.xxxiii.col.4.& v.Rui.cons.cvi. col.vj.in fi.& seq.vol.ii.

Decimoquartò amplia, etiã si in eodẽ testamẽto testator expresserit cõditionem sine filiis, adhuc in persona descendentis grauati subintelligitur cõditio, si sine liberis. Cyn.in d.l.cum auus.& ibi Soci.col. xiii. Contrariũ tñ in hoc vltimo vr̃ tenuisse idẽ Soc.col.xx.citato loco.

Decimoquintò amplia, nã dicta cõdõ subintelligitur, etiã si filius grauetur in quãtitate, nõ modo si grauetur de hæreditate, vel hereditaria re restituẽda, ita Corn.in cõs.197.col.pe.vol.3.ex mẽte Pet.de Anch.in d.cõs.46.

Decimo-

Decimosextò amplia,ēt ſtante ſtatuto, ꝙ verba teſtamētorum intelligantur ſine vlla interpretatione, vt tenet Barbat.in d.l.acutiſsimi.Contrarium voluit Ioā.de Monte Sperel.& Thom. Doctius in d.l.cum acutiſsimi.

Decimoſeptimò amplia, etiam ſi filius grauatus, ſit emancipatus,ita tenet Bart.in d.l.cum auus.

Decimooctauò amplia,etiam ſi grauatus ſit filius ſpurius legitimatus, vt tenet Soc.in d.l.cū auus.col.30. contrarium tenēt Paul.de Caſt.& Sal. in d.l. cū acutiſsimi.

Decimononò amplia, vt quomodolibet inuitatus poſt mortē alicuius deſcendentis teſtatoris intelligatur,ſi ille deſcendens ſine filiis deceſſerit, & quod nō fuerit grauatus,vt not.Soc.in d.l.cum auus,col.31.& ſeq.

Vigeſimò amplia,ꝙ deſcendens non ſit inſtitutus & grauatus, ſed ſit per fideicommiſſum ſubſtitutus,& nihilominus grauatus.Pet.de Anch.in conſi.426.

Vigeſimoprimo amplia,vt iſta ꝑſumptio locū habeat ſiue agatur de iure quęſito cōfirmādo,ſiue de iure nouo q̄rendo.Rui.cōſ.ii.col.ij.vol.3.& conſ.vi.col.iii. vol.iij.

Primò limita, ſi teſtator habebat nepotes ex filio natos,quos ſciebat ſe habere,tūc.n. nō ſubintelligitur conditio, ſi filius grauatus deceſſerit ſine liberis.Rom.in cōſil.370.incip.in propoſita cōſultatione. Barb. in repe.d. l.cū acutiſsimi,in j.artic.Soc.in cōſ.cxci.Dec.in cōſ. 581. in j.col.in fin.& ſeq.& in d.l.gn̄aliter.col.4.Contrarium Raph.Cuma.in d.l.cū auus.in §.cum aūt,col.4.Corn.in conſ.197.vol.iii.Io.Bapt.de S.Seuerino ind.§.cum autē.

Secundò limita in filio grauato purè vel in vita, quia tunc non ſubintelligitur cōditio,ſi ſine liberis. gl. in d.l. cum acutiſsimi,in glo.ii.Bar.in d.l.cū auus.& ibi Cuma. & Paul.de Caſt.Oldr.Alber.Ang.Sal.Alex.& Iaſ.in d. §.cum autem, col.3. vbi etiam Dec.col. 4. contrarium, Soc.in d.l.cum auus,col.xv.& ſeq.Bened. de Plumb.ſentit contrarium,licèt ſe non firmet.

Tertiò limita, ſi alius extraneus grauaretur poſt mortem filij, per tex.in l.qui filiā.§.Sabinus.ff. ad Trebel.& ibi Imol. & Paul. de Caſt. in dicta l.cum auus. Angel.

in d.

in d.§.cum autem. Curt. Iun. in consi.xxxiii.colū.vi.& seq.Trigon.sing.47.Marian.Iun.cons.100.col.iii.

Quartò limita secundum Iaso.in d.§. cum autem, in 4.col.quando filio grauato ius esset quęsitum, vt ibi per eum.cuius opin.videtur improbare Dec.in vi.col.

Quintò limita, vt non procedat in fratre grauāte fratrem de restituendo post mortem,quia non subintelligitur cōditio, si frater decesserit sine liberis. Ita tenet Iacob.de Aren.Pet.& Cyn.in d.§.cum autem.in iii.q. vbi etiam Alber.& Ang.in §.si quis rogatus.col.fi. & Imol. in l.ex facto.§.si quis rogatus.in j.col.in fin.ff. ad trebel. Contrarium tenuit Barbat.in d. l. cum acutissimi, & in consi.xxviii.col.ii.& seq.vol.ii.

Sextò limita, vt non subintelligatur dicta conditio, si sine liberis,ascendente grauato.Bart.Imol.& Ang.in d. §.si quis rogatus.col.fin.

Contrarium.Cyn.in d.§.cum autem, & Ang.ibid.in quibusdam lect.Iacob. de Aren. & ibi Barbat. in dicta l. cum acutissimi,vbi distinguit,& in cap. Raynutius, col. lx. de testa.

Septimò limita in filiis adoptiuis grauatis.Pet.& Cy. in iiij.q.in d.§.cum autem.& Alexan. in d.l.ex facto.§.si quis rogatus.col.vi.Contrarium Cyn.Raph.Fulg. in d. §.cum autem.Raph.Cuma.in d.l.cum auus.Angel.in d. §.cum autem in lect.Flor.Iaso.ibi in vi.colum.in viij. limit.Barbat.in d.l.cum acutissimi. Soc.in d.l. cum auus. col.xxix & seq.

Octauò limita in extraneo grauato,in quo non subintelligitur conditio, si sine liberis, ita vult glo. in dicto. §.cum autem,in glo.in verbo filios,& glo.in d.l.cum acutissimi,in glo.in verbo deinceps,& glo.in d.l.ex facto.§. si quis rogatus.in glo.magna.circa medium,& ibi Alexan.col.v. Soc. in regula clxvii.in prima limitatione,idē tenet Bart.in d.l.cum auus,& ibi Imol.& Ang. & Imol. in d.l.ex facto.§.si quis rogatus,& Ang.in d.§.cum autem,in princ.

Nonò limita,nisi ex coniecturis aliud appareat.Petr. de Anch.

de Anch.in conf.xlvi.Rom.in confi.ccclxx.Iaf.in confi. cxl.col.pen.in fi.volu.ii.& confi.cxli.colum.xii.eod. vol. Curt.Iun.in confi.33.col.iij.

Decimò limita,nam dicta conditio non fubintelligitur in vulgari fubftitutione,glo. in d. §. cum autem, in verbo fubftituit, & ibi Alber.& Io.Bapt.de fancto Seuerino Dec.in conf.529.col.fin.in fin. Contrarium Soc. in d.l.cum auus,col.vii.& feq.

Vndecimò limita,nam etiam in fideicommiffaria nõ fubintelligitur dicta conditio, quando eft coniuncta cũ vulgari fubftitutione. Corn. in conf.j.col. pen. volu.4. Contrarium verò quòd ifto cafu pariter & in vulgari,& fideicommiffaria,fubintelligatur conditio liberorum,tenuit Old.in conf.cxli.incipit Thema tale eft. Leniocẽf. Ioan.And.in addit.ad Spec.in tit.de tefta.§.i.in vltima additione.Soc.in d.l.cum auus.colum. 8. & in repet. l.i. col.xvii.de vulg. verfi. & per prædicta in conf.cxl. col. pen.& feq.ver.ea fecundum,& conf.218.col.pen.ver.& fecundum,& conf.76.colum.antepen.& fequen.ver.fed tamen illis non obftantibus. Dec. autem in conf. 416. col.ij.tenet quòd immo vulgaris retineat fuam naturã, vt in ea non fubintelligatur cõditio liberorum, & fideicommiffaria fuam, vt fubintelligatur, ita etiam tenet Curt.Iun.in conf.33.col.ii.& feq.

Duodecimò limita,quia non habet locum in contractibus,vt fubintelligatur dicta conditio, ita not.Bald.in d.l.cum acutifsimi,in fin. & in contractibus, qui gratia vtriufque perficiuntur, & Iaf.in l.ii.colum.xc.C. de iure emphyteo.

Decimotertiò limita, quando filius vnà cum extraneo grauaretur, quia tunc ratione pariformis determinationis,ficut in extraneo non fubintelligitur conditio liberorum,ita etiam in filia,ita Io.de Monte Sperel.in l. in teftamento.C.de teftam.milit.& dicunt moderni ibi quòd idem voluit Bal. in quibufdam lect.in l. fi legatarius.ff.de leg.iii.Contrarium,ꝙ immo in perfona filij cõditio fubintelligatur,licèt nõ in perfona extranei,tenet Ioan.

Ioan. Bapt. de S. Seuerino in d. l. in testamento, referens ambos Raphaeles ita consuluisse.

Decimoquarto, limita si filius in vniuerso institutus, fratri suo rogatus esset dimidiam restituere, quia tunc non subintelligitur conditio liberorum. Soc. in d. l. cum auus. colum. xx.

Decimoquinto limita, nam si instituta sit vxor, & grauata de restituendo, non subintelligitur conditio si sine liberis decesserit communibus, licet ex hoc filijs testatoris fiat prejudicium, ita tenet Bal. in cons. suo incipit. Cõ la. refert & sequitur Ioan. Baptista de sancto Seuerino in d. §. cum autem. Barbat. in d. l. cum acutissimi. Soc. in d. l. cum auiis. col. 4.

Decimosexto limita, quia talis conditio non subintelligitur ad faciendam cessare vel deficere pupillarẽ substitutionem, ita Io. Bapt. de sancto Seuerino in d. §. cũ autẽ. Contrarium, quod etiam in pupillari subintelligatur ista cõditio, si filius decesserit sine liberis, tenuit Bald. in l. humanitatis, in vii. col. in 4. differentia. C. de impub.

Decimoseptimo limita, quia non habet locum dispositio d. l. cum auus, quando filius grauaretur fideicommisso conditionali, quod posset effectuari existente conditione in vita grauati. Cyn. in d. l. cum auus.

Decimooctauo limita, quando extraneus esset institutus filio praeterito, & adiecta sit clausula codicillaris, nã licet filius propter vim clausulae codicillaris censeatur rogatus per fideicommissum restituere, tamen in tali fideicommisso non subintelligitur conditio liberorum, vt not. Soc. in d. l. cum auus, col. xv. licet contrarium velit Ioan. Bapt. de sancto Seuerino in d. §. cum autem, & male secundum eum.

Decimonono limita, quia ad hoc vt filij grauati faciãt deficere fideicommissum, necessarium est, quod sint legitimi & naturales, vt est tex. in d. §. cum autẽ, ibi, siue iusta sobole, & glo. in d. §. si quis rogatus, in glo. magna, & ita tenent Per. & Cyn. in d. §. cum autem, & ibi Ray. de Forl. Bald. Ang. Sal. Franc. de Ramp. Nicol. de Neapo.

Paul.de Cast.& Cuman.in d.§.si quis rogatus,vbi etiam Rayn.de Forl.& Nicol.de Neap. & Ioan.de Imol. in ij. col.vbi dicit istam esse veriorem opi.licèt altera sit magis communis. Contrarium, quòd immo etiam filij naturales excludant substitutum, secundum tamen distinctionem tex.in d.§.si quis rogatus, secundum quem intelligitur tex.in d.§.cum autem, in verbo sine iusta sobole, ita tenet Bart.in d.§.si quis rogatus.

9 Tenendo tamen istam vel alteram opinionem, quòd naturales filij non faciant deficere conditionem fideicõmissi. Hoc limitatur per Bar.in d.§.si quis rogatus, col.j. nisi testator in eo testamento de filijs naturalibus mentionem fecisset, quia tunc etiam naturales facerent deficere conditionem fideicommissi, vt tamen ista Bartol. sublimitatio defendi posit, necesse est illã saluare, prout considerat Soc.post modernos ibi.

Vigesimò limita, si modo filii grauati faciant deficere fideicommissum, aliàs minimè, ita tenet Cyn. in l. filiusfam.§.cum quis.ff.de leg.i. Alber. in dicta l. cum autem. Contrarium verò tenuit Din.in l.ex facto.§. fin.ff. ad Trebell. Petr. de Bell.Pert.& Oldr.in dicto §. cũ autem.Socin. in consi.clxxxii. colum. ii. vbi ita tenere ait Cuman.in d.§.cum quis. Socin.autem in d.l.cum auus. colum.xxxvii.& sequenti tenet quòd eo casu quo conditio fingitur apposita, & quòd testator eam non expresserit, quod est eo casu quo constat conditionem non fuisse per testatorem expressam, vt declarat Soc. in xlii. colum.& tunc requiritur quòd filii qui faciunt deficere conditionem sint hæredes, & procedat prima opin. Sed eo casu quo conditio præsumatur à testatore expressa, & per notarium scribi omissa, tunc non requiratur quòd filij sint hæredes, & procedat secunda opinio. Intellige autem præcedentem conclusionem, quàdo filius grauati, licèt nõ succederet, esset tamen alias aliquo modo capax successionis. Nam si esset omnino incapax nõ faceret deficere conditionẽ fideicõmis.vt in fratribus sancti Francisci mẽdicantibus, vel damnatis in metallũ,

ita

ita tenet Bal.in d.l.cum acutissimi.Cuman.in l.filiusfa. §.quis.ff.de legat.i.Item secus in filia exclusa per statutum stantibus agnatis,quia etiam ipsa facit deficere conditionem liberorum,secundum.Soc.in d.consi.182. vide superius in xii.ampliatione.

Vigesimosecundò limita, quia non subintelligeretur conditio liberorum si filius grauaretur post mortẽ extranei,ita tenet Corn.in d.§.cum autem.col.1.

Vigesimotertiò limita, quãdo filius inuitatur à patre propter aliquam qualitatem, quæ cessat in nepotibus: Paris.cons.19.col.x.vol.ii. Istud aũt quòd subintelligatur cõditio liberorũ.Cyn.in d.l.cum auus, intelligit procedere per viam,fictionis,& Fulg.in d.l.cum acutissimi. Contrarium aũt ꝙ istud proueniat per præsumptionẽ, tenet Bart.in d.l.ex facto.§.si quis rogatus.ff. ad trebel. Et intellige non ꝙ filij censeantur per fideicommissum substituti parentibus grauatis,sed tñ ꝙ sint positi in cõditione,ita declarat Petr.de Anch.in cons.xlvi.Paul. de Cast. in d.l. cum acutissimi,& ibi Corn.col.fin.Ista dispositio d.l.cum auus, dicitur exorbitans secundũ Marian.Iun.cons.100.col.4.& cons.128. col.vi.

CONCLVSIO
Et Regula XLIIII.

ARGVMENTVM.

Spoliatus ante omnia restituendus est.

POLIATVS ante omnia debet restitui.l. si quis ad se fundũ.C.ad l. Iul. de vi pub. & omniexceptione postposita.c.in literis. de rest. spol.& spolians appellatum censetur renunciare suæ appellationi. Fel.in c. ex parte.colum.3.de rescrip.Primò amplia,etiam si spo

liatus

liatus sit prædo. videtur esse tex.in d.c.in literis, de restitu.spol.hoc sentit Bald.in l.manifestè in j.col. C. de furt.Iaf.in conf.162.col.ij.& in conf.172.col.i.vol.4.& in conf.170.col.3.vol. 2. Et idem est in fure cui competit ius ad possessionem consequendam, vt not. Bart.in l. itaque fullo. ff.de furt. Sed istud limitatur, nisi sit talis prædo quem constet esse prædonem per suam confessionem, vel aliàs notoriè, saltem atteta dispositione iuris canonici, ita tenet Inno.in fin.& ibi Anto.de But.in c.in literis, de rest.spol. Limita istam ampliationem, vt in limitationibus istius regulæ dicam.

Secundò amplia, vt istud in tantùm procedat, quòd dato quod deficeret vna minima pars rei principalis de qua fuit spoliatus, vel quid fructuum vel expensarum, tamen non debet super alijs respondere, nisi integram prius consequatur satisfactionem, ita est text.in c. conquerente, in verbo integrè, & ibi not.Bal.in col.i.de resti.spol.Iaf.in d.conf.clxii.colū.ii.volu.4.& in conf.172. col.i.volu.eo. Rota in nouis decis.cccxix. Abbas in cap. accedens, el ij.in ij.col. vt lit.non contest. Curt. Iun.in conf.xlij.col.fi.

Tertiò amplia, quia secundum Vincent. quem refert & sequitur Abbas in d.c.venerabilis.ff.de offic.deleg.colum.ij.debet tanto tempore permanere in pacifica possessione antequàm molestetur, quāto tempore fuit spoliatus, & de hoc est tex.in c.quanto, & in c. tandiu.iii.q. ij. Afflict. super constit.Reg.fol.185.col.iii. Aymo in cōsil.cxl.colū.ii.licèt secundum aliam opinionem, vt not. Archid.in c.ij.iij.q.ij.debet stare per annū, si longe tempore stetit spoliatus, per sex menses si modico tempore, per c.eiectis, eadem causa & q. & not.glo. in c.j. eadem causa & q.& est arbitrarium, vt in eadem glo.

Quartò amplia, vt procedat in nulliter carcerato, in quo militat regula, quòd ante omnia sit restituendus, quia dicitur priuatus propria libertate. Bart. in disputatione sua incip. Lapus captus in solutione, colum. pen.Soc.in conf.lix.col.ii.vol.3.& in consi.cxiii. colum. fina.

fina.volu.3.Idem eſt in nulliter excommunicato, vt eſt glo.i.in fi.in c.cũ inter,de except.& ibi Doct. & eſt text. in c.ſolicitudinem.de appel.

Quintò amplia,nam iſtud procedit, etiã ſi ſpoliatus prius renunciaſſet liti.Anto.de But.in c.iii.in fin. de reſtitu.ſpol.refert & ſequitur Iaſ.in l.naturaliter.§.nihil. commune.col.xv.ff.de acq.poſſ.

Sextò amplia,quia iſtud procedit, etiam ſi re mobili quis fuiſſet ſpoliatus,& etiam quòd ſpoliatus non ſit dominus,ſed tantum poſſeſſor.Innoc.in c.ſæpe. de reſtitu. ſpolia.Bal.in l.inciuilem.C.de furt.& ibi,Sal.Bart.in l.fi. §.ſed cum in ſecunda.C.eo.& Paul.de Caſt.in d.l. inciuilem,& in d.l.fi.§.ſed cum in ſecunda.

Septimò amplia, etiam ſi poſſeſsio violenta ſit confirmata principis reſcripto, vt eſt text.in l.autem.C.vnde vi per Doct.omnes ibi.Iaſ. conſi. clxii.colum.3. volu.3. & in conſi.clxxi.col.i.eo.volu.

Octauò amplia, quia tale ius poteſt intentari nõ modo contra ſpoliantem,ſed etiam contra eum cuius nomine facta eſt ſpoliatio,illo poſtmodum ratum habente. Iaſ.in conſ.clxx.col.3.volu.2.

Nonò amplia,etiam pro iuribus incorporalibus. glo. in c.cum inter,in glo.i.in fi.de except.glo. in c. nullus.ij. q.ij.& eſt tex.& ibi Imol.Card.Ant.But.& Abbas col.j. pen.& ſequen.in cap.querelam, de elect. Rot. deciſ.vi. in nouis.

Decimò amplia,quia etiam ſpoliatus à iudice propter contumaciam infra tempus debitum purgando contumaciam,recuperat poſſeſsionem, etiam quòd exiſtẽs in poſſeſsione velit in continenti de dominio docere. Bal. in l.pen.§.fi.C.de præſcrip.xxx.annorum.

Vndecimò amplia, etiam ſi ſpolians ſpoliaſſet adiuuãdo dominum ſuum in bello.Bal.in c.i.colum. ii. quibus mod.feud.amitt.

Duodecimò,etiam ſi eſſet ignoretur ſpolians.Apoſtillator ad Bald.in d.cap.i.col.ii.quibus.mod.feud.amitt.

Decimotertiò amplia, etiam ſi fuerit ſpoliatus à tu-

tore

tore debent restitui.l.meminerint, vbi glo. in verbo tutoribus.C.vnde vi.Bart.in disputatio. sua incip.Lapus, col.pen.

Decimoquartò amplia, etiam si spoliato opponatur exceptio compensationis.Bald.in l.fin.in iiii. notab. de compensat.

Decimoquintò amplia, vt pro spoliato absente admittatur quilibet sine mandato. l.i. C.si per vim, vel alio modo.

Decimosextò amplia, etiã si spoliatus probet spoliationem, sed nõ probet causam propter quam asseruit sibi censum vel canonem debitum, ita ponit Ang.in l.fi. col.i.C.de annal.except.

Decimoseptimò amplia etiã in exceptione criminis, vt non possit ab agendo repelli, c.itẽ cum quis, de resti. spol.Contrarium Cassa.in cons.xliiii.col.iiii.Loffred.loquens in crimine falsi.in cons.vj.

Decimooctauò amplia, quia etiam ad statum debet quis restitui, decis.Neap.cccxcv.

Decimononò amplia, vt etiam tutor spoliatus quasi possessione educandi & gubernandi pupillam suã possit restitui.Calca.cons.cxx.col.ii.

Vigesimò amplia, ut etiã iudex vel tribunal à quibus carceribus reus aufugit, debeat tanquam spoliatum restitui. Beltran.in consi.clxxxii.col.fi.vol.i.

Vigesimoprimò, vt etiam parochiani spoliati à parochiano sacramentis, possunt agere spolio & excipere de spoliatione.Fel.in c.suam, de simonia.

Vigesimosecundò amplia, ut etiam si vasallus spolietur feudo à domino.Loffred.in cons.v.colum.vi.in fin. & sequent.

Vigesimotertiò amplia, vt exceptio opponi nõ possit. Io.And.in c.si beneficia.vers.non obstat regula, de præben.in vi.& c.ii.in fin.ver.nec obest.de restit.spol.in vi. Ant.de But.in c.in literis, col.ix. ver.si opponitur exceptio concludens.eod.tit.

Primò limita, si esset talis spoliatus, qui potuisset im-

pune offendi, prout si esset agrorum populator vel latro publicus, qui in statis publicis grassatur; quia talis possessor recuperandæ agere non posset. gloss. penult. in d. c. in literis, & ibi Abb. col. ii. & Imol. col. fin. Soc. in regu. ccclxxix. in j. fall.

Secundò limita, quando exceptio dominij opponeretur à tertio, quia tunc non potest fieri restitutio, omissa illa exceptione. glo. fi. & Anto. de But. in d. c. in literis, & ibi Abb. col. fin. & Imol. col. fin. Specu. in tit. de petit. & possess. §. i. in secundo casu. Rot. in nouis decis. cxlix. Felin. in c. cum super, col. pen. de re iudic. Abbas in c. ii. col. iii. de ord. cog. in c. veniēs, el. ii. col. iii. de rest. Rot. in nouis decis. ccccxxviii. Felin. in d. c. veniens. el. ii. col. iiii. Hoc tamen sublimita, si modò ius istius tertii esset in actis deductum, vel de eo in continenti constare posset, aliàs fieret restitutio spoliato, præstita cautione, ita tenet Bald. & ibi Alex. col. fin. ad limit. glo. ibi in l. si alienam, ff. solut. mat.

Sublimita secundò, nisi ius tertii comparentis esset connexum cum iure spoliantis, ita sentit Innoc. in c. veniens, de spons. sequitur Imol. in d. c. in literis, col. final. Ant. de But. in d. c. veniēs, Feli. in c. super eo. col. i. de off. deleg. Contrarium tenet Abb. in d. c. veniens, & in c. ii. col. iii. de ord. cog. & in d. c. in literis, col. fin.

Tertiò limita, nisi ipse spoliatus ageret pariter petitorio, & possessorio simul, nam tunc opponi posset de dominio conuenti. c. sollicitæ, & ibi glo. dum remouet contrarium c. seq. de restit. spol. & illa solutio est bona in se, licet videatur ad c. accepta, non procedere, quia restringit text. vt per Abb. in d. c. sollicitæ, col. iii. & ponit Soc. in d. reg. ccclxxix. in iii. fall. Paul. de Cast. in l. ij. in fi. C. de edict. diu. Adr. toll.

Quartò limita, si spoliatus patiatur fieri probationes super dominio, ex quibus constet de iure dominii spoliantis. tex. est in c. i. de restit. spol. Soc. in d. reg. in fall. 4. Alexan. in §. nihil commune, in 14. fall. l. naturaliter, de acq. poss. Old. in cons. 274. Imol. in d. §. nihil commune,

col.

col.ii.Alex.col.vj.Paul.de Caſt.in l.ii.in fin. C.de edict. diui Adr.coll.Alexan.in conſ.lxxvii.in fi.vol.ii. Cæpol. caut.lxxxii.Ang.Aret.in §.ex maleficiis,colum.viii.Inſtitut.de actio.& §.quadrupli,colum.ix.in fin.& ſequen. eo.tit.Contrarium ſentit Beltran.in conſ.cxlix. vol.iii. qui tenet, quòd etiam quòd pro ſpoliato eſſet ferenda ſententia in petitorio,tamen cogitur ad reſtitutionem. Et dicit Bald.in tit.de pace Conſtan.§.omnes,ver.reſtituitur,quòd quando non eſt oppoſitum per partem vel per iudicem contra ſpoliatum proponentem exceptionem dominii,cenſetur etiam admiſſus ad probandum; & multa ſimilia clarius ponit Ruin. conſil. ccxxvii. col. fin.volu.i.

Quintò limita in excommunicato, cui denegatur reſtitutio,etiam ſpoliato,vt not.glo.in c.ex inſinuatione, in glo.in verbo canonum,de procurat.gloſ.ii. in c. dilectus,el ii.de reſcri.Rota in nouis deciſ.xiiii.circa fin.glo. in c.in nomine Domini,in verb.audientia.in fin.xxiii.diſtinct.& ibi Archid.& idem in c.abbates,xviii. quæſt.ii. Roma.in d.§.nihil commune. Ant.de But.in c.fi.col.4. de ord.cog.& ibi Abbas colum.iii.in fin.& ſequen.Spec. in tit.de petito.poſſeſſ.§.i.xxi. caſu . Abbas in cap.à nobis, in iii. not. de except. Rota in antiquis deciſ. ccxxi. Innocen.in cap.paſtoralis,in fin.de appellat.& in capit. cum in noſtris,in fin.colum.circa medium,de conceſsio. præbend.

Sextò limita, ſtante voluntaria renunciatione, quia per eam amittitur & ciuilis, & naturalis poſſeſsio, quo caſu ſpoliatus non poteſt habere remedium poſſeſsionis recuperandæ. dicto cap.ſollicitæ, iuncto cap.accepta,& cap.audita.de reſtitu.ſpolia. Rota in nouis deciſio. lxii. & in antiquis. cccci. & lxvii. & in nouis deciſio.ccclii.

Amplia, ſi remaneret reſignans in poſſeſsione facti per detentionem, ita tenet Rota in nouis deciſio.clviii. Innocen.in cap.ſuper hoc,colum.penult. ver.quod autem dixi,de renunciat. Anto.de But.in cap. accepta, in

fin.ver.vlti.quæro.eo.tit.Cassad.decis.iii. de restit.spol. Contrarium Abbas in d.c.sollicitæ,colum.ii. versi.quid autem si post,de restit.spol.& ibi Imol.colum.ii. versic. sed circa primũ. Limita si resignatio præcedat spolium, secus si sequatur.d.c.sollicitæ. Gram.cons. ciui.lxxxvi. colum. ii. Limita hoc non procedere in profanis, idem Gramma.cons.cxxxi.col.iii. & ponitur in regula Socin. ccclxxviii.vbi ponuntur limitationes,& Grammat.consil.ciui.xxxi.colum.iii.qui tenet,ꝙ promittens, & iurãs non agere spolio, non potest petere spolii restitutionẽ. Limita secundò in resignatione simoniaca, quæ resignãti non præiudicat, vt est decis. Rotæ ccxxxvi.in antiq. decis.Tholos.& ibi apostil.cccccxxxviii. Stafil. de lit.gratiæ,& iustitiæ,fol.67.Paris.cons.xiii.col.i. versic. nam ex eo.volum.4.

Contrarium Tiraq.de retract.fol.252.

Sed dubito, quia licet per simoniacam renunciationem non dicatur facere sibi præiudicium in iure tituli, tamen quia solo animo perditur possessio, etiam ex contractu nullo.l.i.§.si vir vxori.ff.de acq.posses. videtur ꝙ fiat præiudicium quò ad hoc.

Item limita hoc non procedere in profanis, vt per Abbatem in d.c.sollicitæ,col.ii.nisi eo casu quo quis nõ modò non renunciaret, sed etiam cederet iura in spoliatorem,vt ibi per eum.

Limita,si spolietur ab alio,secus si à resignatario, ita declarat Cassad.in decis.sua iiii.de restit.spol.

Septimò limita,quando opponitur exceptio per quã concluditur spoliatum non potuisse possidere, vt quia erat hæreticus.gloss.in princip.xxiii. quæst.vii. in summa.gloss.in capit.quo iure. in glos. secunda, distinctio. viii.Innocent.in capit.ex parte, in prima colum.in fine de restitut.spoliat.& in cap.venerabilis, de offic.delega. Vel laicus dicebatur, qui ad spiritualium possessionem restitui volebat,per not.per Innocen. in cap. constitutus, de filiis presbyter. Vel volebat spoliatus restitui ad beneficium reseruatum, per quam reseruationem

nem inficitur & possessio & titulus. Rota decisio. xvi. in nouis.

Et istam limitationem ponit Bald. in l.i. in fin. C.de appellat. Socin. in regula cccLxxvi. in vii. fallen. idem tenet Bald. in dicta l. naturaliter. §. nihil commune, & in l. prima, colum.ii. C. si de moment. possess. & in l. penult. in fin. C. si à non compet. iud. Alexan. in d. §. nihil commune. in vii. limit. Abb. in d. cap. in literis, col. viii. de restit. spoliat.

Octauò limita, quando prælatus administratorio nomine suæ ecclesiæ petit restitutionem rei alicuius ipsius ecclesiæ, nam contra eum sic agentem potest opponi de non canonica institutione. Innocent. in c. cum super, de caus. poss. & propriet.

Nonò limita, si spolians sit paratus in continenti probare defectum iuris in agente ad restitutionem, vt voluerunt aliqui quos refert Innocen. in cap. ad vltimum, de caus. possess. & proprietat. licèt ipse ibi contrarium teneat. Sed contrarium etiam tenet Bellam. decisio. xxxv. & Angel. in l. si de eo. §. fina. in fine, ff. de acquiren. possess.

Decimò limita, si constaret de non iure agentis, & de iure conuenti. c. ad decimas, de restitut. spoliat. in vj. vel si continenti de eo potest fieri fides, vt per Socin. in dicta regula in x. fallent. sed istud vltimum est falsum, vt supra dictum est proximè, & tenuit Socin. in l. rem quæ nobis, charta vltima, colum. ii. ff. de acquirend. possessio. & tenet Abbas in cap. pastoralis, colum. vj. in fine, & sequent. de causa possess. & proprietat. & Imol. in dicto §. nihil commune. colum. ii. Anton. de Butr. & ibi Abbas colum. vii. in dicto cap. pastoralis. Innocent. Ioan. Andr. & Lanfranc. in rubr. de caus. possess. & propriet. colum. vii.

Immo quando conuentus opponit exceptionẽ proprij dominij, talis exceptio videtur admittenda secundum Aegid. decis. xxxvi. quam opin. saluat Soc. in d. l. rẽ quæ nobis, colum. pe. quando ad spoliatum peruenit res

sine vitio, sed si cum vitio, tunc frustra spoliator exceptionem dominii opponeret. Deci.consil. cxci. colum. penult.in fin.vers.nemo etiam ad hoc,& cons.cccccxvii. colum.fin.nume.8.Abbas in capit.sollicitæ, colum.ii.in fin.versic.nisi renunciatio esset facta, de restitut.spoliat. Alexand.consil.xciii.colum.i.versi.& licet alias, volu.v. & dicit Brun.consi.xxi. colum.ii. quod habens titulum à domino excludat spoliatum habentem titulum à non domino. Non sufficit autem constare de iure tertii, & non de iure agentis, vt per Felin.in cap.ad petitionem, colum.iii.de accus.

Et amplia principalem limit. etiam si conuentus veniret priuandus dummodò non sit priuatus. Feli.in d.c. ad petitionem, col.4.

Vndecimò limita, si per sententiam absolutoriam in petitorio constaret de non iure petentis restitutionem, ita tenet Imo.colum.ii.in dicto §.nihil commune, & ibi Raphael Cuman.& Paul.de Cast.in fin.col. & in col.ii. Iacob.Butr.in l.incerti.C.de interdict. Anton.de Butr. in capit.cum dilectus, de causa possess. & proprietat. & in capit.in literis, de restitut. spoliat. Ioan.Andr.in addit.ad Specul.in titu. de pet. & possess. in princip. in ix. colum. in versicu. quid si pro vno. Anton. de Butr.& Abbas in cap. pastoralis.de causa possess. & proprietat. colum.vii.

Contrarium sentit glo.quòd immo etiam post absolutoriam super proprietate posit conueniri reus absolutus remedio recuperandæ, etiam si probasset se dominum sentit glo.in dicto cap.pastoralis, in gloss.in verbo causa non decisa, & in dicto cap.sollicitæ, in glo.i.de restitut.spoliat.

Tenendo istam opinionem, quæ est * communis, vt dicit Alexand.in d.§.nihil commune. Amplia idem esse, si constaret per publicum instrumentum habens executionem paratam. Grammat.in consi.ciui.xcvii. & conf.cxxxi.colum.ii. & Ang.in dicto §.nihil commune, vt refert Alexan.ibi, colum.vii. & Ang.in l. si quis ad se fundum.

fundum.colum.iii.C.ad leg.Iul.de vi.

Sublimita, nisi spolium sit factum post sententiam, & rem iudicatam. Inno. Host. & Io. And. in d. c. cum dilectus, de caus. poss. & propriet. & ibi omnes. Alex. in d. §. nihil commune, col. viii.

Contrarium Abb. in d. c. cũ dilectus, col. pe. & Claud. in d. §. nihil commune, col. iii. Lanfranc. in rub. de causa poss. & propr. col. vi. & seq. Sed an autem illud procedat in profanis, prout in beneficialibus, vide in sequenti limit. Et intellige, vbi absolutoria in fauorem spoliatoris prouenit, propterea, quia probauit de iure suo, secus si propterea tantùm, quia non probauit actor, nam tunc non obstaret, vt declarat Anto. de But. & ibi Abb. in d. c. pastoralis, col. vii.

Duodecimò limita, si constaret notoriè de non iure petentis restitutionem, vt notat Innoc. in c. constitutus de fil. presby. Pau. de Cast. in l. ii. C. de edicto diui Adr. tollen. in fin. Ang. quem refert, & sequitur Alex. in d. §. nihil commune, col. vii. Oldrad. in cons. ccxiiii. Bal. in l. si de proprietate. C. si à non compet. iud. col. fin. & in l. vnica, in ii. col. C. si de mom. poss. Ang. in l. Paulus. §. qui pignori. C. quib. mod. pig. vel hypoth. solu. Ant. de But. in d. c. pastoralis, charta pen. & ibi Abb. colum. xi. de cau. poss. & propr. Abb. in c. intelleximus, in iii. not. de adult. Oldr. in consi. cclxxiiii. in fin. Alex. in d. §. nihil commune, in xi. limit. Soc. in d. reg. in xi. limit. decis. Tholos. xv. Rui. cons. xxvii. col. iii. vol. v. Ias. in d. §. nihil. commune, colum. x. Abbas in c. cum dilectus, in vi. col. de ord. cog. Ias. consi. ix. col. i. vol. iii. Bald. in tit. de pace Constant. in §. omnes, in verbo restit. Ange. Aret. in §. quadrupli, col. x. in iiii. fall. Insti. de actio. Amplia, vt nec fructuum restitutionem petere possit. Fel. in c. ad petitionem, colum. iii. de accusat.

Amplia secundò idem esse in attemptatis, vt per eundem Fel. præcitato loco col. iiii. Ista tamen conclusio limitatur procedere tantùm in beneficialibus, in quibus non datur vitiosus ingressus. c. i. de reg. iur. in vi. & pro-

pterea statim ꝙ constat notoriè de non iure agentis ad restitutionem beneficii, statim denegatur sibi restitutio. Rota in nouis decis. xvi. in antiquis decis. vii. & decis. ccxxv. Ant. & Abbas in dicto cap. in literis, col. iii. Domin. in cap. ad decimas, colum. iii. de restitut. spoliat. Ioan. Anto. Alexand. in consi. vltimo, colum. fin. Abbas in cap. si constiterit, ii. colum. de accusa. Lap. alleg. xxiiii. Aegid. in consi. x. colum. xix. & seq. Oldrad. in consil. i. colum. ii. Abbas in cap. sollicitæ, colum. ii. de restit. spol. Guido Papæ quæst. lxxxv. Apostil. ad decis. Tholos. xv. Felin. in cap. ex parte. colum. fin. de foro compet. Guid. Pap. in singul. 782. Staphil. de literis gratiæ, & iustitiæ, chart. 178.

Limita, vt per Loffred. in cons. xxi. col. iii. in fin. Sed hoc non sufficit in profanis scilicet notoriè constare de nō iure agentis ad restitutionem, ita tenet Ant. de But. & Abb. in d. c. in literis, col. iii. Philip. Franc. in c. ad decimas, col. 4.

Contrarium verò in articulo principali, quòd defectus notorius proprietatis impediat restitutioné, etiam in profanis, tenet Oldrad. in consil. suo ccxiiii. colum. v. Deci. in dicto consil. cxci. colum. penult. Alexand. in consil. lxxvii. colum. penult. volum. ii. Paris. consil. liii. colum. penult. volum. iii. & procedit supra dicta conclusio vbi notoriè constat, per partis confessionem, vel per euidentiam facti. Sed quando constaret per probationes in iudicio factas, difficultas erit scire, quando dicatur notoriè constare in proposito per probationes factas in iudicio, & isto casu Rota tenet in decis. cccxciii. in nouis, quòd dicatur notoriè constare post conclusionem in causa, idem tenet Alex. in d. §. nihil commune, col. xxvi. Aegid. decis. ccccciii. & sequē. & idem tenet Anto. de But. & Abbas in c. significauerunt, de restitut. spol. glo. ibi Paris. in cons. cxii. col. viii. volu. i. Bero. q. iii. Contrarium verò, quòd immo etiam ante conclusioné dicatur constare propter factas probationes in iudicio, ita quòd impediatur restitutio, tenuit Anton. de But. in

cap.in literis,de restitu.spoliat. quem refert & sequitur Aret.in d.c.significauerunt,col.ix.Rot.decis.14. col.i.in fin.in nouis.& seq.glo.in c.ad decimas, in verbo præsumitur in fi.de resti.spol.& dicit decis. Rotę 77. in nouis, quòd dicitur constare notoriè per publicum instrumentum.Grammat.cons.ciui.131.col.ij.

Decimotertiò limita,quādo præsumptio iuris est pro spoliante, & contra illum qui prętendit restitutioné,vt est text. in dicto cap. ad decimas, vbi Archid. & Philip. Franc.de restitu.spol.in vi.& Domin.colum.3.Soc.in regula ccclxxix. in xi.fallen. Innócen.in cap. constitutus, de fil.presby.Bald.in d.§.nihil commune circa fin. Alexand.in vi. fallen. Abbas in c. constitutus, colum. fina. de elect. & in dicto cap.in literis, colum. pen. & sequen. Claudius in dicto §. nihil commune, colum. iii. glos. & Abbas in cap. ex parte, colum. 3. de restitu. spoliat. & colum.sequen.Angel.Aret. Instit. de act.§. quadrupli. colum.x.in ij.fall.Istam limitationem tamen sublimita quinque modis,vt per Philip. Franc. in d.c.ad decimas, colum.3.& declara,vt per glo.prag.sanctio.fol.126. col. ij.ver.sed in quantùm.

Decimoquartò limita in spoliato à iudice, qui nō restituitur gl.in c.In nomine Dñi,in gl.in verbo audiētia, in fi.23.dist.& in c.pſentiū,in gl.fi.i fi.vii.q.i & ibi Arch. circa fi.gl.in c.summa.iii.q.i.Bal.in tit. de pac. cōstan.§. oēs,ver.restituitur.idē in l.fi.in j.not.C.vnde vi.Calc.in cons.120.col.ii. Fel.in c.cū causa.de offi.deleg.col.i. Abb. in c.dilectus,el j.col.j.de rescr.& in c.si constiterit.de accus.col.i.in fi.Dec.in consi.cxci.col.pen.Archi.in c. quorundam.lxxiiii.dist.Deci.in consi.cc.col.i.Abb.in c.conquirente,in fin.i.col. & seq.de resti.spol.Specu.in tit.de peti.& posses.§.i.in princ.Ias.in l.iuste posidet. col.i. ff. de acq.poss.& in consi.ix.colū.i.volu. iii. aliàs est thema. consilij ix.& in cons.xxxviii.col.fi.volu.iii. Abb. in cap. licèt ex suscepto, in 4. colum. in fin. de for. competen. Archid.in c.qui præsulatus.j.q. 4. & in cap. hoc quippe, iii.q.vi. Hippoly. in pract.§. nunc videndum, col.viii.&

in §.

in §.ii.col.xi.Parif.in conf.i.col.xxvi.vol.i.Fel.in c.dilectus,el j.col.i.de refcr.vbi ampliat limitationem.tamen fublimitatio ifta tribus modis per Fel.in c.dilectus filius col.i.& in c.cum caufa,col.i.& feq.de offi. deleg. declaratur.quem videas,& Imol.in conf.124.col.i.in conf.cxli. col. i. Grat.conf.lxxvi. col.i.volu.ii. Quarto modo per Deci.in conf.cc.col.i.Fel.in c.fi quando,col.i.in fi. de off. deleg.& col.feq.Beltran.in conf.cx.col.pen.vol.ii.Afflic. fuper confti.fol.76.col.i.Loffred.in conf.xlvii.col.pen.& feq. Aymo.in conf.xviii.col.ii.& cxxiiii.colum.i. Grat. confi.lxxvi.col.i.vol.ii.Maria.Iun.conf.18.col.4. vol.ii. Boer.decif.228.Angel.Areti. in §.quadrupli. col.ix. inftit.de act.

Decimoquintò limita in fpoliato à priuato auctoritate iudicis:ita tenet Innoc.in c. fuper hoc, de renunc. in pen.col.& Angel.in d.l.fi quis ad fe fundum, col. pen.& Lanfran.in rub.de cauf.poff.& propr.col.vii.

Decimofextò limita in poffefsione violenta cófirmata per iudicis fententiam, quæ tranfiuerit in rem iudicatam.Soc.in conf.lix.col.ii.vol.ii.ex mente Aret.in d.l. iufte pofsidet.ff.de acquir. poffef.

Decimofeptimò limita ftante facultate quod poffeffio capi pofsit propria auctoritate, tunc enim non poteft quis fpolium prætendere, nec agere tanquam fpoliatus ad reftitutionem, vbi illam eft adeptus fine contradictione.Dec.in confi.cxci.col.penul.bonus tex. in l. creditores.C.de pign.

Decimooctauò limita, ftante pacto de non petendo reftitutioné,vt no.Rot.in nouis decif.68.& 393. glo.in c.ex infinuatione,de procur.& ibi Abb.col.ii.Inno. in c. fuper hoc,col.ii.de renunc.Spec.in tit.de pet.& poffef.§. j.in xv.cafu Capel.Tholof.in decif.cclix.vbi Apoftil.qui fublimitat.Soc.in conf.lix.colum.i.vol.3.& in l.rem quæ nobis,col.fi.ff.de acquir.poffef.Iaf.in conf.xxxviii.col.ij. volu.3.Lanfran.in rub.de cauf.poff.& propr.colum.vii. Abb.in cap.fi.colum.3.in fi.de ord.cogni. vide in memoriali noftro 72. in 4.fallen.Affl.fuper cófti. fol.78. col.ii.

in fi.

in fi.maximè,si sit confirmatum iuramento.decis. Tholos.in apostil. 492.

Decimononò limita in beneficialibus, in quibus non potest quis petere restitutionem,etiam spoliatus,nisi co loret possessionem aliquo titulo colorato.glo. in clem.i. de caus.posses.& propriet.Soc.in xi.limita.in regula 379. Paul.de Eleaza.in clem.vnica de caus.posses. & propric. Io.And.in addi.ad Spec.in tit.de resti.spol.in prin. Rot. in nouis decis.cclvii.Anto.de But.in c.in literis, de resti. spol.& ibi Inno.col.3.Gem.in cons.cxlvii. Spec. in titu. de test.§.nunc vidēdum.ver.sed pone.Lapus alleg.cciiii. & xxx.in fi.& lii.in fin.

Contrarium vero quòd etiam in beneficialibus non sit coloranda possessio,tenuit Inno.in c.ex parte. de restit.spoliat.Card.ibi & Abb. in c.in literis col. vi. & seq. eo.tit.Aliqui verò tenebant tertiam opinionē,ꝙ esset co lorandus ad instantiā iudicis hoc petentis non partis, vt per Lap.alleg.24.& 52.& Card.in c.ex parte, de restitu. spol.Beltran.in clem.i.de caus.poss.& propr.

Prima tamen est * communis, vt per Abb.in d.cap.in literis col. viii.

Limita primam opinionem communem, vt non procedat in spolio attentato: quia quòad attemptata reuocanda,non requiritur color aliquis tituli,vt per Rotam in nouis decis. 14.apostil.ad decis.tholo.xv.

Vigesimò limita,vt istud procedat, quando quis fuit spoliatus per vim,secus si clam: quia tunc potest opponi exceptio dominii. ita tenet Bal.in d.§.si quis emptionis.§.pen.C.de præscrip.xxx.ann.Din.in c. qui ad agendum,de reg.iur.in vi.& Ang.in l.vitia,in i.col. circa fin. C.de acquir.posses.

Contrarium vero,quod immo etiam in tali remedio recuperandæ possessionis,vbi quis est clam spoliatus, & non per vim,tenuit non posse obiici exceptio dominii, Bart.in l.si coloni,in i.col. C.de agricol.& censi. lib.x. & sentit hoc Inno.in c.post electionem, in finalibus verbis de conces.præben.& ibi Io.Andr.in fin.col. & Imol. col.v.

col.v.Inno.Ant.de But.& Abb.in c.si sæpe,de resti.spol. col.pen.in fi.Ant.de But.in c.cum ad sedem, eod.tit. & Abbas in c.si diligenti,col.iii.de præscr.Imol.in d.§.nihil commune,& ibi Alex.col.8.& seq. Claud. colum.ij. Alex.in cons.lxxviii.col.i.vol.iii.Hanc opi.sentit Bal.in l.requirendi.in fi.C.de ser.fug. vbi vult quòd ita demũ non violentus possit referre quæstionem dominij, si sit paratus de eo docere incontinenti & istam partem in hac limitatione tenent Ant. de But. in c. ij. de ord.cognit.& Card.in c.fi.eo.titu.

Vigesimo primò limita, nam istud regulariter, est vt non possit spoliato referri quæstio dominij,si interuenerit vis expulsiua vel ablatiua, secus si compulsiua, quia tunc referri potest quæstio dominij,ita tenet Bald.in d. §.nihil commune,in iij.limit.& ibi Alexand.& Imol.& Aret.& fuit opinio Bart.in l.si ob turpem, colum.i.ff.de cond.ob turp.cau.Innoc.in c.fi.col.fi.de his quæ vi metusve caus.fiunt.

ADDITIO.

Bald.in disputatione incipiente Lapus,col.ij.in resolutione.Bald.c.super hoc,de renuntia.col.ij.& Claud.§. nihil commune.ff.de acq.possess.

Vigesimosecundò limita quando possessorium haberet annexam causam proprietatis,ita tenet Bald.in d.§. nihil commune,& ibi Alex.in iiij.fall.& ponit Bar.in d. §.nihil commune,col.ij.in fi.per tex.in l.ij. §. quædã.ff. de inter.Alex.d.§.nihil commune, col.v. in vi.col. dicit conclusionem istam,quæ fuit de mente Bart. ibi omnes teneri Aegid.cons.x.colum.xiiii.& seq.Paris.xcviii. colum.ii.lib.ij.

Et propterea in feudis non procedit ista regula vt per Afflict.super constit.fol.172.colũ.iii. Contrarium idem Afflict.fol.204.declara vt per Beroum.q.iiij.

Vigesimotertiò limita quò ad ea,quæ sunt præiudicij irreparabilis vel difficilis, & ideo quando ageretur de

recu-

recuperatione castri, seu fortelicij difficilis expugnationis admittitur quæstio dominij.Paul.de Cast.l.ij.C. de edict.diui Adr.toll.in d.l.si de ui.ff.de iud.Alex.d.§. nihil commune,col.ix.in fi.in v.limitatione. & ibi Bolog. col.xiii.Ias.in l.ij.C.de edic.diui Adria.toll.in ij. col.& cons.lx.col.pen.lib.i.& xxxviii.colum.ii.lib.3.Rub.consil.13.col.pen.idem tenet Iacob.de S.Georgio in d.l.ii. C.de edic.diui Adr.toll.& ibi Rim. Lanfranc. in repet. rub.de causa poss.& proprie.in x.fallen.Cæpol. cõsi.59. col.4.Præpos.in c.qui restitutio.iij.q.i.col.xii.Claud.in tract.feud.col.ix.Brun.cons.xii.colum.xi. Socin. consi. lxxxvii.col.fi.lib.iii.Domi.de S.Geminiano in c.j.vel ij. in fin.& seq.Afflict.super constit.fol.76.col.i. Paris. consil.j.col.fi.lib.i.& cons.xxii.col.fi.eod.vol.i.Grat. cxlvii. colum.pen.lib.i.& consi.xlii.colum.iii.lib.4. & xliii. colum.v.lib.4.

Et facit, nam vbi res est irreparabilis semper admittitur exceptio nullitatis.Paul.de Cast.in l.iiij.§.condemnatum.colum.fi.de re iudi.& ibi Alex. col. fi. Dec.cons. xxxvii.Fel.c.cum super,col.pen.de re iudi.

Istam tamen sublimitat Iac.de S.Georgio in d.l.si de ui.ff.de iudi.nisi vterque spolians & spoliatus essent super eodem dominio,quia tunc nõ censetur difficilis fortelicij recuperatio, ex quo idem dominus habet super vtrunque imperium & potestatem. Gozad. consi. vii. colum.fin.& ix.colum.pen.& x.col.pen. Paris.xxii. col. fi.Rui.xxxvii.col.ii.vol.4.Boer.decis.238.

Istam sublimitationẽ videtur sequi in simili Ias.cõsi. clvi.col.iii.vol.ii.tamẽ illam impugnat Claud.in §. nihil commune.colum.iii. Ioan.Ant.Alexan.in cons. xiii. col.pen.vel saltem illa est intelligẽda,nisi etiam ipsi domino esset difficile illa recuperare, & recuperatio plene fieri nõ posset sine maximis ĩpẽsis & maximo sumptu. Ias.cons.xxxviii.col.ii.vol.iii.& Io.Ant. Alexandrinus consi.xiii.col.pen.

Sublimitat ẽt alio modo Claud. d.§. nihil commune,col.iii.quando is qui intentabat spolium super forte-

licio

litio prȩstaret idoneam cautionem de restituendo si succūberet in iudicio petitorio.quā sublimitationē ipse latè prosequitur.Gozad.in cons.ix.col.fi.lib.i.Itē alio modo sublimitat Ruin.cons.xxxvii.col.ii.lib.4.in castro habē-tem arcem difficilis recuperationis, vt saltem fiat restitutio quò ad castrum & illius iurisdictionem, licèt non quò ad arcem.

Et impeditur restitutio vbi per restitutionem fieret præiudicium irrecuperabile.Lofred.cons.vi.

Vigesimoquartò limita nisi spolians acquisiuisset dominium rei post spoliationem concurrente facto vel negligentia spoliati.Bald.in d.§. nihil commune,& ibi Alexand.in ix.fallentia.Innocen.in c.super hoc, de renuntiat.Anto.de Butr.in c.sollicitȩ,de resti.spol.Soc. consi. lix.col.i.lib.iij.

Vigesimoquintò limita, nam vbi petitio in possessorio est iuri publico contraria auditur excipiens de dominio.Bal.in l.si quis conductionis,in fi.C.locat.Alex.d.§. nihil commune,in xiii.fall.

Vigesimosextò limita, si priuatus spoliat occupantem rem ecclesiæ,si offerat probationes paratas de dominio. Bald. in l.j.in fi.C.de appel.Alexan.in d.§.nihil commune.fall.14.

Cōtrariū tenuit Claud.in d.§.nihil commune, col.4. bona gl.in l.meminerint, ī verbo tutoribus.C.vnde ui.

Vigesimoseptimò limita,nā si agatur cōtra apprehendentē possessionem rei vacantis illo casu ēt opponi pōt. exceptio dominij.glo.in l.fi.in verbo ignorātia.C. vnde vi.Si modò incontinenti offeratur eiusq; probatio, vt ibi per eam,cum qua transeunt Doct.omnes:Bar.ibi col.fi. Ang.col.fi.Sali.col.pen.in fi.& seq.& hoc fortasse voluit dicere Specu.in tit.de pet.pos in xix.casu. iuncta declaratione Ioan.And. ibi in addit.ad Specu.Cæp.cons.lix. col.iii.Ang.in l.ii.C.de edict.diui Adr.toll.Alex. in d.§. nihil cōe,in xv.fall.Bar.d.l.si de ui.ff.de iudi. Dec.consi. cxci.col.pen.lib.iiii.Claud.d.§.nihil commune, col. iiij.

Vigesimooctauò limita, si ex restitutione sequi posset scan-

scandalum non discusso negocio proprietatis. Anto. de Butr.in c.ex parte,in vlt.col.de resti.spol. Fed. de Senis consi.283. Alex.d.§.nihil cōe. fall.i. bona gl.c.in summa iij.q. i. & in c.in primis,in glo.i.ij.q.i. & in glo. in verbo restituendus,in c.ad petitionem, de accusat.Spec.in tit. de causa pos.& proprie.§.i. in ix. fall. Felyn. in c.ii.col.i. de præscri. Ias.in l.ij.C.edict.diui Adria. toll. post Paul. Castr.consi.xxxviii.col.i. volu.iii.Archid.c.hoc quippe. iii.q.viij.Dom.in c.in primis.iii.q.ix. Rebuff. in concor. fol.135.Afflict.supra consti fol.74.col.ij.

Vigesimononò limita,nam marito repetente mulierem velut spoliato,opponi potest q mulier est in gradu prohibito sibi coniuncta,& propterea non debet restitui quò ad copulam propter periculū animæ & peccatum, si probationes super consanguinitate offeruntur incontinenti. ita tenet Bal.& sequitur Alexā. ibi in d. §. nihil commune,in v.fall.Bal.in l.ordinarij.in fin.col.C.de rei vēdicatio.Fed.de Sen.cōs.283.Ang. & Castrē.l.ii.C. de edict.diui Adria.toll.& bonus tex.in c.litteras,de restit. spol.&ibi Abb.col.i.& in notabilibus.Aret.in §.quadrupli,col.x.instit.de actio.in j.fallen.sentit glo.in c. bonæ, in glo.i.in verbo vnde.xcvi.distin.glo. in c. i.de restitu. spol.Lanfranc.in rub.de causa pos.& proprie.col.vii.est tex. vbi propter periculum animæ & timorem peccati impeditur restitutio.in c.gaudemus.de diuort.

Trigesimò limita,quādo primò spoliatus incontinenti recuperauit possessorium de facto.cap.olim, de restit. spol.l.iii.§.cum igitur.de vi & vi armat. vel si incontinēti non potuit iusto impedimento recuperare rem, de qua fuerat spoliatus,sed quàm primum potuit illam recuperauit:quia tunc nō dicitur illius possessionem amisisse saltem euidēter, & propterea non dicitur spolium, sed recuperatio possessionis. Cæp.consi.lix. colum iiii. Innoc.c.olim causam,col.pen.de resti.spol.Spec.in titu. de pet.pos.§.i.in x.fallen. Angel.Aret. in §. quadrupli, colum.ix.institu.de actio.Spec.in titu.de restitu. spol. in iij.col.in princ.

Hoc

Hoc intellige si modò tempore fuit in præparamẽtis, vt declarat glo.in c.ius naturale.j.dist.Ias.in l.lecta,col. xiiii.ff.si cert.pet.Bald.l.fin.ff. de his qui à non domino. Ias.post alios.l.clam possidere.§. qui ad nundinas.ff. de acq.pos.Inno.d.c.cum olim causam,col.pen.

Trigesimoprimò limita, quia spoliatus potest reconuenire de alia spoliatione super alia re facta.c. fi. de ord. cog.Cæpol.cons.lix.col.iii.Dec.cons.200.col.fi. Abb. d. c.fi.colum.iii.Lanfranc.in rub.de caus.pos.& prop.col.v. Abb.in c.bonæ,colum.pen.& ibi Philip.Franc.colum.4. de appell.

Est verum quòd Cæpol.in d.cons.lix.col.3.intelligit etiam quando proponitur reconuentio spolii super eadem re,quod negat Abb. ibi col.3. & istud puto verius vide infrà in seq.memoriali,in ij.ampliatione.

Trigesimosecundò limita, nisi spoliatus propria libertate per carceres in quibus detinebat minus legitimè aliquid fecerit,per quod appareat de consensu suo,quod si posteà aliquid det,consignet vel tradat alicui,non propterea poterit illud repetere tanquam spoliatus.l.fin.ff. quod met.causa.Ray.in disput.incip. Lapus, in resolutione.col.ii.& seq.Soc.in cons.lix. col.ii. lib.iii. vide supra in 4.ampliat.

Trigesimoquintò limita,quando spoliatus pataretur maximum damnum, si res detineretur à spoliatore, tũc potest recuperare propria auctoritate,nec spoliatus restituitur: quia hoc sibi facere licuit.Bar.& Doct. l. si alius. §.bellissimè,in fi.ff.quod vi aut clam.sequitur Lud. Roman.in l.clam possidere.§.fina.ff. de acq.pos. Cæpol.in cons.lix.col.4.

Trigesimoquartò limita,quando non adest copia iudicis, quia tunc potest recuperare propria auctoritate, nec spoliatus restituitur.glo.& Bar.in d.l.si alius.§. bellissimè.ff.quod vi aut clam.Innoc.in c.olim causam,col. pen.de restitu.spol.& intellige quòd in ciuitatibus non recognoscentibus superiorem hoc est clarum, quià possunt bellũ indicere, & bona occupare, quæ fiunt occupantium:

pantium: illæ iam occupata recuperare propria auctoritate possunt. not. Bar. l. hæres. col. pen. & fi. ff. de capt. & postlim. reuer. ij. notab. & idem in d. §. bellissimè. In priuatis verò qui iudicibus parent, debent iudicem expectare, nisi periculum sit in mora. Alex. & Claud. in l. i. §. nunciatio. ff. de oper. nou. nunc. & Bar. d. §. bellissimè.

Trigesimoquintò limita, quia non restituitur vxor marito, si timet eius seuitiam. tex. est in c. ex trāsmissa, de restit. spol. glo. in summa. iii. q. i. glo. in c. gaudemus, in verb. rogaretur, de diuort.

Limita in aliquibus aliis casibus, in quibus vxor marito non restituetur, qui notantur per Specul. in tit. de petit. & poss. §. i. in ii. col. Calca. in cons. cxx. colum. iiii. & sequent.

Trigesimosextò limita in bannito, qui potest spoliari, nec restituitur. glo. c. i. §. fin. de milit. vasal. qui contumax. & ibi And. de Iser. & Iacob. de Belui. in fin. idem voluit glos. in c. domino guerram, in glo. i. hic finit lex Corrad. Bar. in l. vt vim. ff. de iust. & iur. Bald. in l. i. col. iii. de hæred. instit. & pro prædicta opin. facit, quia bānitus æquiparatur excōicato, vt habetur in d. cap. domino guerram, & voluit ibi Card. Alex. col. i. Sed excommunicatus spoliatus non restituitur, vt dictum est supra in limitationibus, ergo nec bannitus; & ita arguit Corset. in tract. fallen. in reg. spoliatus, fall. xvii. Capel. Tholos. & ibi apostil. decis. clxxxvii. Ruin. cons. xlix. col. iiii. vol. iiii.

Et tenendo istam partem sublimita, nisi bannitus sit mortuus, quia non poterit amplius spoliari. Bal. in l. ex hoc iure. col. iii. ff. de iust. & iur. & in l. si sororem, in fin. C. de his quib. vt indig. Sali. in l. qui sepulchra. col. i. C. de sepul. violat.

Contrarium in principali dicto tenuit Bal. in d. c. i. §. fi. C. de mil. vasal. qui contum. col. iii. Aluarot. col. iiii. & idem Bal. in c. i. col. iii. hic finit lex Corrad. & ibi Aluar. col. iii. Nellus in tract. bannit. in ii. par. ii. temporis. q. lv. Dec. in l. vt vim, col. v. ff. de iust. & iur.

Pro concordia opin. dici poteſt aut loquimur in bannito,qui poteſt impunè offendi,& occidi, & iſte ſpoliatus non reſtituitur.ita procedit prima opin. & ita in bãnito,qui poteſt impunè occidi loquitur Bald. in l.omnes,col.ii.C.ſi contra ius vel.vtil.publ.Ang.in l.in ſuis, ff.de lib.& poſthum.col.i.& ibi Imol.& Paul.de Caſtro col.i.idem Bald.in cap.in literis,colum.i. de reſtit. ſpoliat.Felin.in cap.quæ in eccleſiarum, colum.v.de conſtitut.Alexand.in l.i.colum.penult.C.de hæred. inſtit. Hippol.in l.i.colum.xix.& ſeq.C.de rapt.virg. Trigon. ſing.xlii.Franc.c.i.xii.notab.de homic.Ruin.conſ.xlix. colum.iii.lib.iiii.Idem ſi bannito denegata eſſet audientia ex forma ſtatutorum, & tunc procedit ſimile de excommunicato.& ita loquitur Anton.de Butr. in c.item cum quis,colum.fin.de reſtitut. ſpoliat. Felin.in cap. ad audientiam,col.ii.de hæret.Afflict.ſuper conſtit.fol.76. col.i.& ſeq.

Si verò non ſumus in talibus bannitis nõ poteſt ſpoliari, & ita procedit ſecunda opin. ita declarat ipſe Dec. in d.l.vt vim,col.iii.de iuſt.& iur.

Trigeſimoſeptimò limita quando agitur poſſeſſorio recuperandæ vigore cap. pacis, quia tunc datur exceptio dolo facis petere, quod ſtatim reſtituturus es. deciſ.Neapol.cccciii.

Trigeſimooctauò limita ſecundum Caſſan.quia non poteſt petere reſtitutionẽ in beneficialibus, qui habuit poſſeſsionem regia auctoritate. vt refert Felin.in c. poſtulaſti,de reſcript.col.pen.

Trigeſimononò limita,quia monachus priuatus prioratu ab abbate non reſtituetur. Felin.c.per tuas, col. de maior.& obed.

Quadrageſimò limita, in prælato ſpoliato à decimis, ex quo non reparat eccleſiam. Rip. reſponſo xiiii. in i.lib.

Quadrageſimoprimò limita in meretrice,ſecundum Hippol.l.i.col.xix. C.de rap. virg. ſed eius dictum non puto verum.

Quadra-

Quadragesimosecundò limita in simoniaco, qui priuatus non restituitur. Cassad.decis.i.de simo.

Quadragesimotertiò limita, intrusus in papatu spoliatus non restituitur. Dec.in c.licet,col.iii. in fin. & seq. de elect.

Quadragesimoquartò limita, quando virtute commissionis, quæ aliquando ex fauore conceditur vt procedat conuictim in petitorio, & possessorio. Aegid.Bellam.decis.cccvi. Crauet.cons.clxxxii.col.iiii. Grammat. cons.ciui.lxxxii.col.i.

Quadragesimoquintò limita, quia in prophanis non potest proponi suspensio petitorij post litem contestatam.decis.Neapol.xxviii.colum.penult.in nouis. vide suprà in iii.limit.

Quadragesimosextò limita, quando exceptio concluderet ad petitoriũ, & possessorium, & possessorium suũ simul.decis.Neap.lxix.in nouis.

Quadragesimoseptimò limita, nam pro bono pacis factæ & firmatæ, non fit restitutio spoliato, qui non habet ius in re.Paris.cons.xxiiii.col.i.vol.i.

Quadragesimooctauò limita, quia spoliatus cadauere non restituitur. Felin.in cap.sunt iudæi, colum.i.de iud. vide suprà in sexta ampliatione. Grammatic. decisio.lxxxii.

Quadragesimononò limita in spoliato à Principe. Afflict.super constitution.fol.37.col.iii.& seq.vide supra in iiii.limit.

Quinquagesimò, nam occupans possessionem beneficii lite pendente potest de facto eiici, & spoliatus non restituitur. Rota in nouis decis.xvi. colum. ii. in addit. in nou. Cassad.decis.ix.de caus.poss.& prop.in iii.& seq. decis.xvii.in reg.Cancell. Rota in antiq.decis.ccccxxix, & decis.iiii.de restit.spoliat. Sarnens.in regula de triennali.quæst.xli.nu.2. idem de triennali. quæst.liii.nu.3. & sequent.

Quinquagesimoprimò limita, quando factum est cõpromissum in arbitrum, vt procedere posit sola facti

veritate inspecta, iuris ordine non seruato, altè, & basse, etiam de facto, tunc etiam potest arbiter omisso possessorio in petitorio pronunciare. Bero.q.xxiii.

Quinquagesimosecundò limita, quia vigore clausulæ, ius & iustitiam ministrare, potest etiam iudex super petitorio pronunciare. Grammat.decis.xv.

Quinquagesimotertiò limita, quia in hæretico denegatur restitutio. Io.Nicol.in tractat. de hæretic. in primo notab.

Quinquagesimoquartò limita, nam dominus vel prelatus, contra quem subditi querelas porrigunt, non est reintegradus, quia veritas haberi non potest, ex quo retrotraherentur testes à testificando super querelis principalis, si restitueretur durante informatione capiēda. Gramma.cons.ciui.clxii.col.fi.

CONCLVSIO, *Et Regula XLV.*

ARGVMENTVM.

Obligatione in generali non veniunt, quæ in specie quis minimè obligaturus fuisset.

N generali obligatione non veniūt ea quę quis in specie non fuisset obligaturus. l. obligatione generali, ff. de pign. iunctis. ll. seq. vbi ponuntur exēpla, & not. ex illo tex. Bar. & Sali. ad idem est tex. in l. peculi. ff. de pecul. & ponunt Bal. Angel. & Salic. in l. i. C. quę res pign. oblig. poss. & propterea infertur, q in obligatione generali non venit supellex, vestes necessariæ, & mancipia necessaria, vt est text. in dicta l. obligatione generali, & not. Angel. ibid. in ii. not. Bart. & Bald. in d. l. i. C. quæ res pign. oblig. poss. vbi etiam Ang. & Sal. Matthesil. in sing. cxxxviii. Aret. in §. item seruiana. Institu.

de actio. col.i.Guid.Pap.in sing.588. Item ad ea, quæ ad obligantis affectionem haberet, vt in d.l.obligatione generali,vel ea quæ sunt in vsu quotidiano, in l.sequen. incip. vel quæ. Item concubina vel filii naturales, vel alumni,vt est tex.in l.denique,ff.de pign.& quò ad concubinas,vel filios naturales est tex.in l.pen. ff.de priuil. cred.& quò ad alumnos est tex.in l.i. C.quæ res pigno. oblig.poss.Idem est secundum Ange.in d.l.i.quò ad ius percipiendi victum quotidianum,vt ibi per eũ. Et propterea inferebat Iacob.de Aren.quòd in obligatione generali non veniebant venalia, per text.in l.vxori. §.generali,ff.de vsufruct.leg. & Rom. videtur tenere istam opinionem in l.si constante. ff.solut.matrim. Bald.in l. certi.in vi.quæst. C.locat. & in cons.cclxvii. in primo lib.Aret.in dicto §.item Seruiana, colum. i. & ibi Ias. Limita,vt per Hyppol.in l.i.§.si seruus, ff.de quæstion. Gomes.in dicto §.item Seruiana, colum.vii.& viii.Tiraquel. de leg. connubial. fol.232. Paris. declarat consil. lxxxvi.colum.i.volum.ii.Sed Bartol. ibi hoc reprobat, & post eum Lancel.Deci. ibi Bald. in l. cum tabernam. ff.de pign.idem sentit in rub. de verborum significatio. in iiii.quæstio. idem tenet Bart. in dicta l. si constante. colum.xii.iii.quæst. Bald.in l.vbi adhuc, in 4. colum. in fin.& seq.vers.sed pone. C.de iure dot.& istam opinionem sequitur Alexan.in dicta l.si constante,colum.x.& seq.& in apostill.ad Bart.in d.l.cum tabernam, ff.de pignor.Ioan.Crot.in dicta l.si constante, col.xlvi. & seq. vbi dicit istam * communem opin.Ias.in l.qui Romæ, §.Callimachus,in lii.col.vbi dicit istam cõmunem opinionem,ff.de verb.oblig.

Amplia,vt per Ruin.consi.cxii.col.iiii.vol.v. Retenta ista vltima opinione,quæ videtur esse magis * communis, limita illam, nisi illæmet res sint distractæ antequam venisset dies actionis, quia tunc illæ non possent auocari per hypothecariam, sed illæ tantum quas penes se habebat,obligans,vel erãt alienatæ, postquam dies actoris venerat.Bar.in d.l.si constante,col.xii.q.iii,

& Bald.in d.l.vbi,in v.colum.Alexan.in apoſtill.in d.l. cum tabernam.

Item limita,vt per eundē Alex. in conſi.xxx.col.iiii. vol.v.Cyn.in d.l.vbi adhuc,in xv.q.C.de iur. dot. Bal. in d.l.cum tabernam,ff.de pign.& in conſi.clxvii.col.ii. Limita,vt per Rui.conſ.xxxii.col.ii.vol.ii.

Item limita,vt per Guald.caut.xix.de legat.

Et propterea prohibita alienari, non veniunt in obligatione generali. Bar.in l.codicillis,§.ab inſtituto, ff.de leg.ii.Bal.in l.i.C.quæ res pign.oblig.poſſ.in d.l.voluntas.C.de fideicom.

Contrarium ſentit Iaſ.poſt glo.ibi * communiter approbatam in l.fi.col.xxviii.& ſeq.de iur.emphyt.

Hinc dubitatur,an feudalia veniant in generali obligatione,quia prohibita ſunt alienari:videtur, ꝙ non veniant.Specu.in tit.de pig.circa fi. verſ. ſed nunquid feudum.Salic.in l.fin.col.ii.C.de iur.emphyt.Ro.& Alex. in d.l.ſi conſtante,ff.ſolut.matrim.vbi Alex.col.x.Bald. in c.imperialem,col.i.de prohib.feu.alien.per Federi & in c.i.in i.not.de capit.qui cur.vend.Guid.Pap.in conſ. 214.in duobus locis,& in conſ.215.& 218. Caſſan.in cō ſuet.fol.126.col 3.Alex.in conſ.41.col.i.vol.vi.

Et propterea reprobatur Bar.qui contrarium tenuit in d.l.ſi conſtante,xii.col.in iii.q.quem nititur defendere Io.Crot.ibi col.44.& ſequen. Marian. Iun. in conſil. lxxii.col.xii.

Sed contrarium procedit in rebus emphyteoticariis, quæ veniunt in generali obligatione. Ita tenet Bart. in d.l.ſi conſtante,col.xii.in iii.iiii.& ibi Alex. col.x. Ioan. Crot.col.xlv.apoſtil.ad Bal.in l.j. C.quæ res pign.obli. poſſ.Guid.Pap.in ſing.857.Trigon. ſing.lxxxiii. Grat. in conſ.lviii.col.4.vol.i.

Et facit, nam poteſt pignori tradi emphyteoticaria res,etiam ſine cōſenſu domini:vt eſt tex.& ibi Bar.Bal. & Pau.de Ca.in l.tutor.§.fi.ff.de pign.act.

Contrarium tenet Rom.in d.l.ſi conſtante,& ibi Io. Crot.col.xlv.

Et

Et quia istæ vltimæ auctoritates loquuntur in re em phyteotica, quando specialiter pignori obligaretur, nos autem quærimus, an veniat in generali obligatione, ꝙ non veniat, sentit Ang. in auct. de rest. & ea quæ tradit Alex. in cons. xli. vol. vi. Ias. in cons. cxxiiii. col. iiii. volumine quarto.

Prima tamen opinio videtur magis * communis, vt per Alex. in d.l. si constante, col. x. & Io. Crot. col. xlv. Hispan. in c. per vestras, char. 23. colum. 4. de dona. inter vir. & vxor.

Et ꝙ in generali sermone non veniat feudalia, Paris. in cons. 3. vol. 4. & in cons. xii. col. vii. & seq. ibi omnino vide volu. i.

Nec appellatione bonorum, idem Paris. in consil. vii. colum. i. volum. i. & in consil. xii. colum. vii. vol. i. & colum. sequen.

An veniant bona feudalia in obligatione generali, Grat. cons. liiii. col. i. vol. i.

Et propterea infertur, ꝙ in generali obligatione non veniant bona alteri obligata. Calca. in cons. xxix. col. vi. & sequent.

Hinc infertur, ꝙ res subiecta restitutioni fideicōmissi, non venit in generali obligatione. gl. & post eā Ange. ibi in auth. de resti. & ea quæ parit Ias. in d.l. fi. col. xxix. C. de iur. emph. & in cons. 124. col. 4. vol. 4.

Hinc infertur, ꝙ in generali obligatione nō venit res dotalis vxoris. Bal. in d.l. si constante, §. si maritus, post Cyn. & ibi hoc sequuntur Rom. & Alex. & Ias. in d. cōs. 124. col. 4. vol. 4. & in d.l. fi. col. 28. & seq. C. de iur. emphyt. apost. ad Bal. in l. i. C. quæ res pig. obl. & apostil. ad Bal. in l. voluntas, C. de fideicom.

Hinc infertur, ꝙ in obligatione generali nō venit pecuniā. Gomes. in d. §. item Seruiana, col. vii. & viii. instit. de action.

Hinc infertur, quòd in obligatione generali non veniunt agri colendi instrumenta. idem in d. §. Seruiana, colum. xi.

Item nec res per quas consulitur publicæ vtilitati, vt ibid.col.xi. Amplia principalem conclusionem, etiam in donatione, in qua si fit donatio generalis bonorum, nõ veniunt ea, quæ venirent in generali obligatione. Matthæs.in sing.cxxxviii. Imol.& Rom. in l. stipulatio hoc modo concepta, vbi etiam Alex.col.vii. ff.de verb. obli. & Ias.col.pen.& tamen illa opin. est contra opin. Bart. communiter approbatam ibid. Et istam opinionem contra Matthes.& alios tenet Dec. in c. sedes, col. v. de rescr.& in cons.xxx.colum.pen. & in l.fin. colum. pen. C.de pact. Limita, non procedere vbi effectus donationis causetur post mortem, quo tempore non indigebat donans vllis rebus. ita declarat Corn. in d.cons. clxxvi. col.pen.& seq.vol.ii.

Primò limita regulam vt procedat, quando oratio fuit generalis, secus si esset vniuersalis, vt quia dictum esset omnia bona &c. ita colligitur ex doctrina Bar. in l. si pluribus, ff.de legat.ii.& in ii.col.dum allegat l.obligatione generali. ff. de pignor.& istud ponit Ias. in l.i. C. de leg.

Contrarium, ꝙ dispositio d.l. obligatione generali de pign.habeat locum, etiam vbi positum est verbum, omnia, ponit Bar.in l.si is, qui.§.vtrum, col.fi. ff.de reb. dub.& idem Bart.in l.codicillis.§.institutio.ff.de leg.ii. Ang.in d.l. obligatione generali.

Secundò limita, vbi nõ essent alia bona in bonis obligantis, quia illa venirent postquàm in aliis verificari nõ possunt. Petrus Gerard.de Petra sancta in singul.xxxv. Hippoly.in rub.de fideiuss.col.xliiii.& in l.i.§.si seruus. ff.de quæstio.

Tertiò limita, non procedere in dispositione facta in vltima voluntate, quia tunc concipit omnia bona, & nihil reseruat, quia cessat indigentia post mortẽ. Corn. præcitato cons.clxxvi.col.pen.vol.ii.

CON-

CONCLVSIO
Et Regula XLVI.

ARGVMENTVM.

Stipulari alteri regulariter nemo poteſt.

LTERI ſtipulari nemo poteſt. l. ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de verb.oblig.l.quo tutela.§.fin.ff de reg.iur. §. ſi quis alij, & §. alteri.Inſtitu.de inuti.ſtipu.& l. inter. C. de inutil. ſtipul.l. qui res.C. de donat. l.i. per quas perſonas. l. certi conditio. §. contrarium. ff. ſi cert.petat.

Primò amplia, vt nec fiſcus nec Reſpublica per perſonam ſibi ſubditam poſsit acquirere per ſtipulationem. Bart.per illum tex.in l.j.in fin.princ.ff.de iure fiſc.& ſequitur ibi Ang.Bart.in l.ſi ita ſtipulatus.§.Griſogonus. col.j.ff.de verb.oblig.& ibi Imol.col.i.in fin.& ibi etiam Ang.col.i.Alex.col.3.& ſeq.

Eſt verum, ꝙ in ciuitate tenebat cõtrarium Raphael. Cuma.in d.§.Griſogonus,dicens quòd per ciuem ciuitati & patriæ ſuæ quæri poterat per ſtipulationem. Et eius opin.poſſe tolerari dicit Paul.de Caſt.ibi, tamen eã Alex.reprehendit ibi.Et prima videtur eſſe * magis cõmunis opinio. Immo ẽt officialis fiſci non poteſt fiſco ſtipulari,ſecundum Bald.in l.i.col.pen.C.per quas perſ.

Secundò amplia,quòd nec vaſallus domino ſuo ſtipulari poſsit,ita concludit Bart.in d.§.Griſogonus, col.i.& ibi Imol.col.i.& Ang.col.i. qui etiam dicit, ꝙ dominus non poteſt acquirere per ſtipulationem ſubditi ſui, & ſequitur ibi Alex.col.iii.& ſeq.

Tertiò amplia, vt nec libertus patrono ſuo ſtipulari poſsit,de hoc eſt text. in d.l.ſi ita ſtipulatus.§. Griſogonus. ex illo text. not. ibi Bart. colum.j. Imol.colum.j. Alex.

Alex.col.iii.Bar.in l.arbiter certa die.ff. de arbit. Iaf.in d.§.alteri,in j.col.in v.ampliatione.

Quartò amplia, vt matri ex filii stipulatione nō quęratur actio.l.debitor, in fin.ad Trebel.& ibi glo.& ponit ibi Bar.in summario,& ibi Ang.& Imol. etiam in summario,& not.Paul.de Cast.in l.Gaius,in fi.ff.solut.matrimo.Bal.in l.exequutorę,col.4.C. de execut. rei iud. Salic.in l.ii.C.de contrahen.& commit.stipu. nec ècontrà ex stipulatione matris quæratur filio. Bart.in l.quod dicitur, in vltima col.ff.de verbo. oblig. & in l. pactum. C.de pact.conuent.

Quintò amplia, vt nec consanguinei posśint stipulari pro consanguineo. glo. est in l.fideiussoris, in glo. in verbo neque enim.ff.de pact. & ibi Angel.not. & Iaso. in l.& hæredi.§.in his. ff. de pact.& in §. alteri. colum.i. in iij.ampliatione.Bart.in l.quod dicit, in fin.ff. de verbor.obligat.

Sextò amplia, vt vicini probi & honesti non posśint vicino stipulari. Abbas in cap.pastoralis.§.primo in fi.ff. de offic. ord. & ponit Iaso. in dicto §. alteri.in j.col.in iiij.ampliatione.

Contrarium in casu illius tex.in d.cap.pastoralis.§.j. quod posśint vicini honestæ personæ stipulari, tenuit ibi Host.& post eum Io. And. dum exemplificat illum tex.publicis & honestis personis, idest vicinis honestis: & sequitur ibi Imol.col.fin.

Septimò amplia, vt interesse affectionis non consideretur, vt amicus amico stipulari posśit. Bald. in l. fideiussoris.ff.de pact.& ibi Bald. & Paul. de Cast. in l. hæredi.§. in his. ff.de pact. Bart.in l.vnica in vj. colum.C. de sent.quæ pro eo quod interest.Iaf.in d.§. alteri. colum.iiij.& in l.si vnus.§.i.ff.de pact.Iaso.in l.i. colum.ij. ff.de in lit.iur.

Contrarium voluit glo.in l.si vnus.§.i.in glo.in verbo videmus.ff.de pact.& ibi Ang.& Paul. de Cast. Iaso. in consi.xli.col.pen.in fi.vol.iii.Cassa.in cōsuet. fol. 149. vol.iiii.Tenendo primam opinionem, quę videtur * cōmunis.

munis. Limita non procedere in contractu bonæfidei in quo subiecta esset stipulatio, ita videtur tenere Bal. Nouel.in tract.dotis in iiij. q.iiij. partis principalis. Ias. in consi.xli.col.pen.vol.iii.& in §. in his,in l. & hæredi. col.iij.ff.de pact.

Octauò amplia, vt etiam interesse obligationis ad antidora & remunerationem non sit sufficiens, vt quis possit alteri stipulari.glo.in l.si tibi §.si pactus,in glo.in verbo proderit,circa medium.ff. de pact. vbi text. & ibi Bald.in lect.antiqua.

Nonò amplia, vt aduocatus non possit clientulo suo stipulari.Bal.in l.vniuersos.C.decuri.lib.x. & ponit Ias. in l.stipulatio ista.§.si stipuler,col.vi.ff.de verb.oblig.

Decimò amplia in arbitro, qui nõ potest stipulari his qui in eum compromiserunt.Specu.in tit. de arbit.§. si. ver.sed quid si stipulatus.Abbas & Imol.in c.dilecti, de arbit.Ioan.Fab.in §.si alij,col.ii.Institu. de inutil. stipu. Ant.de But.& Abbas in proœmio Decretal. colum.vii. quod non acquirit sine cessione.

Contrarium glo.in d.c.dilecti. Azo in summa de arbitr.ver. Quid si arbiter,col.ii.Specu.eod.tit. col.xxxv. in §.fin.Ang.in l.iiii.§.item si in facto, ver. idem iuris.ff. de verb.oblig.Ioan.& Accursius in l.litigatores.§. quod ait.ff.de arbitr.

Tenendo tamẽ primam opinionem, ꝙ non valeat stipulatio, limita illam procedere de iure ciuili, secus de iure canonico,secundum quod stipulatio valeret: vt declarat Abb.in d.c.dilecti.vbi videas etiam Imol.

Vndecimò amplia,vt non possit administrator communitatis stipulari ꝓ particularibus, ita declarat Corn. in consl.lxxii.col.ii.vol.4.

Duodecimò amplia,vt etiam naturalis obligatio non oriatur, quando verba obligatiua & executiua confirmentur in tertium Ang.in d.§.si stipuler, col.i. & seq.& ibi Imol.col.ii.Alex.col.i.Paul.de Cast.in l.i.C.per quas personas col.ij.

Decimotertiò amplia, vt isto casu quando verba, & obli-

obligatiua executiua sunt collata in tertium, vt non valeat stipulatio, etiam si intersit stipulatori. Angel. in l. j. ff. de stipul. seruorum, & ibi Imol. Paul. de Cast. in d. §. alteri. colum. ii.

Contrarium glo. in l. quodcunque gerimus, in glo. j. ff. de act. & oblig. Sublimitabat tamen Raph. in d. §. si stipuler, quando verba obligatiua & exequutiua essent relata ad tertium in pacto, & interessent, paciscentis, sed reprobat Alex. ibi. col. i.

Primò limita in feudis in quibus frater fratri potest stipulari secundum Bal. & Sal. in l. fin. C. res inter alios act. & fuit originale dictum Odof. in summa sua super feudis in titu. qui possint succedere in feud. Bald. in c. i. si vasallus feud. priuet. colum. pen. & fina. & istam opin. sentit Paul. de Cast. in cons. cxlv. cliiii. incip. Quod istud feudum, refert & sequitur Alexand. in consil. x. colum. j. volumi. 3. Aluarot. in cap. i. in prin. in fi. colum. de duobus fratribus de nouo beneficio inuestitis, & istam partem dicit * communem. Curt. Iun. in tract. feud. in ij. parte. in 43. colum. versi. secundò cadit necessaria dubitatio. Iacob. in tract. feud. verb. Nobiles. col. i. Alexan. consi. xcii. colum. ii. volu. vi. Contrarium videtur tenere Bar. in l. si mihi & tibi, col. ij. ff. de verb. oblig. Ias. in d. §. alteri. col. ij. in 3. limit.

Tenendo primam partem, quæ videtur * cōis, limita illud procedere in feudo, secus in emphyteosi, in qua frater fratri non potest stipulari, vt per Curt. Iun. in dicto consi. lv. col. i. & seq. Contrarium in hoc Specu. in tit. de locat. §. Nunc aliqua. ver. clxvii. & clxix. Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus, col. ix. ff. de verb. oblig.

Secundò limita in patre, qui potest stipulari filijs suis l. quodcunque. §. primo. ff. de verb. oblig. l. quod dicitur, eod. titu. vbi limitatio etiam ponitur. Corn. in consil. j. colum. j. volumi. i. Petr. de Anchar. in cap. quanquam. de vsur. in vi. colum. vi. Bal. in l. certi conditio. §. quoniam, colum. ii. ff. si certum pet. Bart. in dicto §. si stipuler, in prima fallen. Ang. in d. §. si insula. in fin. Imol. in dicto

§. si

§. si stipuler, colum. pen. Alex. in l. quodcunque, in prin. ff. de verb. oblig.

Amplia, vt à filio emācipato pater stipulari posit, ita tenet Bart. in l. quod dicitur. col. si ff. de verb. oblig. Petr. Imol. & Paul. de Cast. & Alex. in d. l. quodcunque. §. sicuti. Sali. in l. si quomodo. post glo. ibi & Bald. C. de iur. dot. & idem Sal. in l. pen. C. de pact. conuent.

Contrarium Ias. in d. l. quodcunque. §. sicuti. & Ioan. Fab. in §. ei qui, col. j. instit. de inutil. stip. Bald. in l. certi conditio. col. 3. ff. si cert. pet.

Amplia in liberis etiam posteà natis, vel conceptis post mortem stipulantis, vt est tex. & ibi glo. in l. si operas. ff. de oper. libert. in l. Paulus. §. Paulus. ff. de bon. lib. Bart. in dicta l. quod dicitur, colum. fina. ff. de verb. obligat. Ioan. Fab. in §. ei verò colum. fina. institu. de inutil. stipul. Contrarium Angel. ibi colum. fina. in dicta l. quod dicitur.

Amplia hoc vltimum, quòd filius patri suo stipulari potest, etiam si sit filius emancipatus. Imol. in l. debitor, in fin. ff. ad Trebel.

Tertiò limita, nam valet stipulatio facta alteri, quando est facta stipulanti nomine alterius, vel ipsi recipienti pro altero, vt ipse ea cedere teneatur illi cuius nomine est stipulatus, glo. in l. huiusmodi, in glo. j. & ibi Bart. & Ang. & Imol. & Paul. de Cast. & Alex. glo. in d. §. alteri, in verbo supradictum est, in vltima parte. Instit. de inutil. stipu. & sequitur ibi Io. Fab. & Angel. Aret. glo. in l. pen. in verbo stipulatus. ff. de neg. gest. & ibi not. Bart. & Paul. de Cast. in l. quæcunque gerimus, in glo. i. ff. de act. & oblig. & ibi Bart. & glo. in l. omnibus, in glo. i. ff. de prætor. stipul.

Contrarium Iacob. de Aren. in d. §. alteri, vbi etiam Ias. col. 3. & sentit etiam contrarium Belin. in c. si cautio, col. ix. ver. Fallit ij. de fid. instrum.

Quartò limita, nam valet stipulatio facta alteri, quādo verba promisiua sunt relata ad stipulantem in alterum, si modò stipulantis intersit. glosl. in l. stipu-

latio ista.§.si stipuler.ff.de verbo.oblig.in verbo fieri,& ibi Bar.in §.si stipuler, ver.secundus modus,& in d.§.alteri,in prima oppos. Cyn.in l. pacto successorum.C. de pact.Paul.de Cast.in cons.clxxi.colum.fin. volu.3. Angel.colum.fin.in d.§.si insulam.Imol. in d. l. si stipuler, colum.3.Paul.de Cast.in d.§.alteri.colum. fin. Alexan. in d.§. si stipuler,colum.i.Ias.colū.iii. Corn. in consi.ij. volu.i.Ias.in l.j.col.pen.ff.de pact.Licèt contrarium tenuerit Raph.Cuma. & Raph. Fulg. in d. §. alteri. quæ fuit opinio Christoph. de Castel. in l. si ita stipulatus fuero te sisti.§.possum.ff.de verb.oblig.

Ex ista quarta limitatione infertur, quòd contutor qui cessit administrationem contutori, potest stipulari à contutore rem pupilli saluam fore,vt est tex.in d.l.stipulatio ista.§. si stipuler. Item reus principalis fideiussori potest stipulari. l. si vnus. §. quod si cum reo. ff.de pact. & ipse creditor ex stipulatione facta ad vtilitatem debitoris sui agere potest,quādo sua interest, vt est tex. in d.l.si ita stipulatus fuero.§.possum & ibi Bar.

Quintò limita,quia quò ad naturalem obligationem valet stipulatio facta alteri, etiam quòd stipulantis non intersit,quando verba obligatiua sunt in ipsum stipulantem collata,vt not.glo. in d.§. alteri, in verbo nihil interest,& ibi Bart. colum. secunda. Angel. in dicto. §. si insulam.colum.prima. Imol. in dicto.§. si stipuler, colum. ij. Alexand. colum.ij. Iaso. colum. vi. & sequen. Bart.in l.cum lege,colum.prima.in fin. ff. de fideiuss. & ibi Angel.colum.ij.Bart.in l.si non sortem, in princi. ff. de condi.indeb.Angel.in l.prima.ff. de pact. Alexan.in consi.lxvi.col.pen.volumi.vi.Corn.in cons.ij. colum.ij. volu.i.& in cons.ccxi.col.ii.volu.iii.Aret.instit. de inut. stipu.in d.§.alteri.col.ii.

Et ita etiam credo voluisse alios, qui tenent quòd in casu dicti §.alteri,nulla obligatio, etiam naturalis oriatur,& sic opiniones reducuntur ad concordiam.

Limita iuxta præcedentem limitationem, quòd de iure canonico valeat stipulatio facta,quia cum ius canonicum

nicum attendat naturalem obligationem tantùm. cap. primo de pact.& ex stipulatione facta alteri oriatur naturalis obligatio, iuxta præcedentem limitationem certè attento iure canonico stipulatio alteri facta valere debet. gloss. in cap. quoties cordis. prima quæstio. vii. Imol. in dicto.§.si stipuler, colum. secunda. & dicit ibi Imol. cum illa gloss. transire Docto. * communiter, & idem dicit in dicto §.alteri, colum. iii. Angel. in l.j. ff.de pact.

Contrarium tamen, quòd etiam isto casu stipulatio efficaciter non valeat, etiam de iure canonico. Roman. & Angel.in d.§.alteri,colum prima.& ibi Imol. colum. secunda. & sequen. Alexand. colum.ii. & Iaso. colum. iij. Abbas in cap. si cautio, colum. 4. de fid. instrumen. & colum.seq.

Et tenendo istam vltimam opinionem, dicendum est,quòd licèt non sit efficax stipulatio facta alteri, etiã de iure canonico, vt agi posit actione ordinaria, potest tamen agi via denunciationis euangelicæ in foro conscientiæ.Imol.in dicto §.alteri,colum.iii.Corn.in consil.ij. colum. ii. volu.primo. Alexand. in dicto §. alteri, colum.ii. Anto. de But. in cap. si cautio, in x. colum.& ibi Abbas colum.iiii. Vide memoriale nostrum cxv. in iiij. fallen.

Septimò limita stante iuramento, secundum quod validatur stipulatio facta alteri, ita videtur tenere glo. in dicto cap. quotiens cordis x. quæstio.vii.Bart. in l. si quis pro eo,colum.4.in fin.in vi.membro Anto.de Bur. & Imol.in cap. cum contingat, colum. xxii. de iureiur. Ioan.Fab.in §.si quis alii.colum.iii.institu.de inutil.stipul. Anto.de But.& ibi Abbas in 8.colum.in proœmio Decretal.& ibi Fel. in verbo Gregorius,colum.vi. glo. consuet. Neap. fol.38. in glo. in verbo Præterquam. Beltran.in consi.xcv.colum.4.volu.ii. & in consi. lxxv. & in consi.lxxxix.col.i.eo.vol.3.Bald.in auct.sacramenta puberum.col.fi.C.si aduersus vẽdit.in l.pactũ,in ix.q. C.de collat.in rub.C.res inter ali. act.colum.ii.Petr. de

Anch.

Anchar.in clem.j.de vſur.& in cle.j.de iureiur.Rom. in §.ſi ſtipuler,colum.pen.in l.ſtipulatio ff. de verb. oblig. Alex.in d.§.alteri.col.ii.in fi.& ſeq. & in conſi. clxxxv. col.fi.vol.vi.Chriſtoph.Porc.in d.§.alteri.col.i.inſtit. de inutil.ſtipul.

Contrarium tenuit Corn. in conſi. ccxi.col.ii. & ſeq. vol.3.Salic. & Iaſ. qui dicit Vltramontanos ita * communiter tenere in d.auth.ſacramenta puberum.col.xix.

Octauò limita fauore piæ cauſæ cuius ratione valet ſtipulatio alteri facta.Bal.in l.illud,in j.col.in fi.C.de ſacroſanct.eccl.& ibi Paul.de Caſt.in finalibus verbis. Felin.in prooemio Decret.in verbo Gregorius.col. vii. refert & ſequitur Ang. Aret. in §.cũ autem. colũ.ii.Inſtit. de act.Fel.in c.ſi cautio.col.vii.de fide inſtr.Corn.in conſil.ccxi.col.ii.vol.3.Contrarium voluit Ang.& Imol.in d.l.ſtipulatio.Spec.& ibi Io.And.in tit.de arbit.§.ſequitur,col.xvii.ver.ſed pone compromiſſum,& in tit.de locat.§.nunc aliqua. verſi. lxxiiii. & hoc videtur voluiſſe Bald.in l.certi conditio.§.ſi nummos.ff.ſi cert.pet.vbi dicit eſſe ſpeciale in eccleſia Romana. idem ſentit glo. in l.eum qui.§.ſed ſi quis.ff.de conſt.pecu.

Nonò limita fauore dotis cuius inductum eſt, vt valeat ſtipulatio alteri facta l.Gaius.ff.ſolut.matrimo.ponit Bald. Nouel. in tract. dotis in ſexta parte princi. in xxii. priuilegio & ſequen. Iaſo. in dicto §. alteri, colum.prima.in fin. & ſequen. in ſecunda limitatione, & voluit glo.in dicta l.Gaius,in verbo ſed permittendum eſt,& ibi Bart.in iij.not.& Imol.in princ. colum. prima. in notabilibus & ibi Paul.de Caſt.colum.fin.Angel.in l. pactum.C.de pact.conuent. Alexand. in d.§. ſi ſtipuler col.4.Iaſ.ibi.col.viii.

Contrarium ſentit Bartol. in dicto §. ſi ſtipuler,colum.fina.dum ponit aliam rationem ad text. in l. Gaius.ff.ſolut.matrimo. vltra fauorem dotis in octaua fallen.& idem facit Bald. in l. ſi quomodo.C. de iure dot. & in l. certi conditio. §. ſi nummos, colum. iij. ff. ſi cert.petat.

Decimò

Decimò limita fauore libertatis, cuius fauore valet, ſtipulatio alteri facta, vt eſt tex.& ibi no.gl.in l.quotiés, C.de don.quæ ſub modo.& ibi Bal.& Sal.&Pau.de Ca. in l.debitor,§.fi.ff.ad Trebel.

Contrarium, ꝙ immo etiam fauore libertatis non valeat ſtipulatio alteri facta, niſi quando fit ſuper re dota per donãtem in fauorem tertii, ſecus ſi ſuper alia re. eſt tex.in l.cum res,C.de donat. & propterea Bar. in d. §.ſi ſtipuler, in ix.fall.dicit, ꝙ in d.l.quotiens,ideò valet ſtipulatio facta alteri,quia interponitur ſuper re donãtis,licèt non duret ſua.& illo caſu tantùm ſpeciali fauore libertatis valet donatio,idem ponit Bart.in d.l.quotiens,& ibi Angel.

Vndecimò limita ſtante conſuetudine, ꝙ ex ſtipulatione alteri per alterũ facta quæratur obligatio efficax: ita per illum tex.in d.l.certi conditio, §.ſi nummos.ff.ſi cer.pet.ibi Rom.& Alex.in vlt. not. & ibi etiam Iaſ. in vlt.etiam not.

Duodecimò limita ſtante ſtatutò in loco,quòd alteri per alterum quæratur ex ſtipulatione:ita tenet Bald.in c.quæ in eccleſiarum,colum.penult.de conſtitut.. Iaſ.in d.§.alteri,in prima col.in i.limit.in d. §.ſi nummos, in vlt.notab.

Decimotertiò limita, nam ſacerdos poteſt alteri ſtipulari.Guid.& Bar.in l.i.§.huius ſtudii,col.fi.ff.de iuſt. & iur.& ibi Ang.Pau.de Caſ.& Iaſ.col.i.Ant.de But.in proœm.Decret.col.pen.Innoc.in c.dudum, in prin.de conuerſ.coniug.

Sublimitat tamen præcedentem limitationem Abb. in d.c.dudum,col.fi.vt procedat in parochiano ſiue curato,& non in alio ſacerdote:iſtam ſublimitationem reprehendit Iaſ.in d.§.huius ſtudii.& apoſtil. ad Abb. in d.c.fi.de conuerſ.coniug.

Decimoquartò limita in iudice, qui poteſt alteri ſtipulari.glo.in §.ſi quis alii,in gl.in verb. nihil agit.inſtit. de inutil.ſtipul.in iii.fallen.Barto.in d. §.ſi ſtipuler, in iii.fallen.Spe.in ti.de primo,& ſecundo decreto, in §.de

affectu.verſi.ſed cui præſtabitur. Abb.in c.paſtoralis.§.i.circa fin.de offi.ordi.Bal.in l.i.col.pen. verſic. ſed quid de iudice,C.per quas perſo.Imol.in l.i. §. ſi quis alteri. col.fi.ff.de verb.oblig.

Amplia iſtam limitationem, ꝙ iudex poteſt alteri ſtipulari,etiam ſi ſit iudex incompetens, ſi ſumus in his, ſunt voluntariæ iuriſdictionis.Bal.in l.i.col.pe.verſ.ſed quid de iudice,C.per quas perſon.

Limita modò iſtam ampliationem primò, vt procedat in concernentibus officiũ ipſius iudicis.Bal.in l.non aliter,in i.col.in fi.ff.de adopt.in l.certi conditio.§.quoniam,col.i.in fin.eo.tit.in l. certi conditio. §. quoniam, col.i.in fi.ff.ſi cert.pet. Ant.de But. in procem. Decret. col.xiii.& in c.cùm à nobis,in 4.col.de teſt.in c.dudum, col.iii.de conuerſ.coniug.

Limita ſecundò,niſi pars ſit præſens, quia parte præſente non poterit iudex pro alio ſtipulari, ſed debet ipſa pars pro ſe ſtipulari.ita tenet Io.Fab.in d.ſi quis alii, col.ii.inſtit.de inutil.ſtipul.

Decimoquintò limita,nam maritus poteſt vxori ſtipulari ſecundum Alex.in conſ.18.col.fi.vol.vi. quia maritus dicitur vxoris procurator, & procurator poteſt pro principali ſtipulari,vt ibi per eum.

Contrarium ſentit Alex.in l.ex facto,§.ſi quis rogatus,col.ix.ff.ad Trebel.

Decimoſextò limita,nam nõ ſolùm iudex poteſt alteri ſtipulari,vt ſuprà dictum eſt in 14. limit. ſed etiam alius officiales curiæ,vt puta executor:vt not.gloſ.in §. quia verò,in verb.Senatus,in princ.& ibi Bart. in auth. vt ſine prohibit.in glo.in verb.cautionem,in authen.de exequut.& de his qui conue.& ibi Bar.& Iaco.de Belu. & glo.in auth.libellum,in verb.& in negociis. C.de lit. conteſt.& ibi Bar.Bal.& Sali.& glo.in §.ad excludẽdas, in verb.& aliis,in auth.de litig.

Decimoſeptimò limita in notario, qui poteſt alteri ſtipulari,l.i.§.exigere,ff.de mag.conuen.l.non alii,ff.de adop.l.4.rem ratam hab.Inno.in c.dudum,de conuerſ. coniug.

coniug.Bar.in d.l.stipulatio ista,§.si stipuler,in 3.fallen. Din.& Bal.in d.§.exigere,in l.i.ff.de mag.conueni.glo. in §.si alij.instit.de inuti.stipu.in gl. in verbo nihil agit. gl.in l.ii.in verb.tabularium,ff.rem pup.sal.fore.

Amplia etiam si impersonaliter stipuletur, & non dicat mihi notario tanquam publicæ personæ stipulanti, decis.Neap.73.in nouis.

Et hoc proculdubio procedit, vt etiam siue cessione acquiratur vtilis in prætoriis stipulationibus siue iudicialibus, vt no.Bal.in l i.§.exigere,ff.de magist.conuen. in l.4.ff.rem pupil.sal.for.Inno.in c.dudum,de conuer. coniug.Guil.de Cun.in d.§.exigere, Io.And.in c.quãquam,in verb.mãdato,de vsur.in vi. Bal.in l.non aliter. ff.de adop.Paul.de Cast.in l.ii. ff.rem pupil.sal.for.in l. nec enim,§.eorum,ff.de adopt.

Contrarium, q̃ in extraiudicialibus quæratur vtilis sine cessione per notarium,voluit glo.i.in l.4.ff.rem pupill.sal.for. in verb.per tabularium. glo.in §. si quis alii. insti.de inutil.stipu.Bar.in l.stipulatio ista. §.si stipuler, in 3.fall.ff.de verb.obli.Guil.de Cun.in d. l.non aliter. ff.de adopt.Bar.in l.3.ff.rem pup.sal.for.& ibi Pau.Cas. Bar.in l.nec ei.§.eorum,ff.de adop.& Bal.in l.i.in fin.ff. de his qui sunt sui vel alien.iur.& in l. Gaius, ff.de vsu. qui dicit opinionẽ istam seruari de consuetudine. Ant. de But.in procem.Decret.in v.artic. & ibi Abb. col.vii. Imol.in l.huiusmodi.ff.de leg.i.

Decimooctauò limita,in syndico ciuitatis,qui potest suæ ciuitati stipulari.Bal.in d.l.Gaius,per illũ tex.Alex. in §.si stipuler,col.i.ff.de verb.obl.vbi glo. in verb.fieri. glo.in l.i.ff.de stipul.seru.in gl.in fi.in l.multum,in glo. magna.in fi.C.si quis alte.vel sibi.Pau.de Cast. in §,alteri,col.ii.in l.stipulatio ista.ff.de verb.oblig.

Decimononò limita in tutore,& curatore,q̃ possunt respectiuè minoribus & pupillus stipulari,glo.in d.l.stipulatio ista.§. si stipuler,in glo.in verb.fieri.& in l.quotiens,in glo.in verb.nomine suo.ff.de administr. tut. & ibi Bar.glo.in l.in omnibus,la prima, in glo.i.& ibi Bar.

ff.de prætor.ſtipul.in d.l.multum, in gl.magn.in fi. C.ſi quis alte.vel ſibi.gl.in l.ii.in gl.i.C.quand.ex fact.tut.

Amplia, vt iſtud procedat etiam ſi verba obligatiua & executiua referantur ad pupillũ,gl.in d.§.ſi ſtipuler, in gl.in verb.fieri.& in d.l.quotiés,in verb.nomine ſuo, ff.de adminiſt.tut.& ibi Bar.in l.in omnibus,la.i.in gl.i. ff.de præt.ſtipul.

Contrarium,ꝙ immo verba promiſsiua debeant referri ad ipſum tutorem ſtipulantem, tenet Bal.Iaco.de Aren.& Raph.in d.§.ſi ſtipuler, & ibi Imol.col.ii.

Vigeſimo limita in procuratore, qui ſtipulando pro domino, quando verba promiſsiua refert ad propriam perſonam ſuam,& executiua ad dominum, acquirit vtilem,quam domino cedere tenetur, gl.in l.in omnibus, la.i.ff.de præt.ſtipul.& ibi Ang.& Imo.& Paul.de Caſt. in l.generaliter,eod.tit.Ang.in l.ſi procurator abſentis, & ibi Imol.& Paul.de Caſtr.& Alexand. vbi dicit iſtud * communiter teneri.Bal.in l.certi conditio.§.quoniam, col.ii.ff.ſi cert.pet.Ioan.Fab.in §.ſi quis alij,col.i.inſtit. de inutil.ſtipul.

Contrarium, ꝙ iſto caſu non valeat ſtipulatio, nec quicquam operari poſsit,ponit gl.in l.i.ff.de ſtipu.ſeru. in prin.& Bal.in d.§.ſi ſtipuler,vbi Raph.& Rom.Pau. de Caſt.in d.§.alteri,col.ii.Card. & Imo. in c.accedens, col.v.de prębend.

Si autem verba promiſsiua & exequutiua referantur ad dominum,valet ſtipulatio ſecundum gl.in d.l.in omnibus.& idem Io.Fab.in d.§.ſi quis alij,col.i.

Sed contrarium eſt verius,vt ibi per Bar.Ang Imol. & Alex.qui dicunt,glo.illam communiter reprobari in l.ſi procuratori.ff.de verb.oblig.

Sunt aliqui caſus,in quibus procurator domino quærit actionem ſiue ceſsione, quorum quatuor ponuntur per Ang.& Imo.in d.§.ſi ſtipuler,col.i. Roma.in conſi. cccxli.col.i.& ſeq. Primus,ſi procurator rẽ domini ſtipuletur.Secundus,ſi ſtipuletur ex re domini. Tertius in ſtipulatione prætoria: Quartus,ſi ſit præſens dominus tempore

tempore stipulationis. Tres alios casus ponunt Ange.& Alex.in l.possessio.§.& si possessio,ff.de acq.poss.

Alium casum ponit etiam Bar.in d.l.possessio. §.& si possessio.& in l.qui bona.§.qui alieno.ff.de dam.infect. quando stipulatio fit super re inseparabili,& quæ personæ cohæret,vt ibi per eum: & sequitur Alex.in d.§. & si possessio,circa fi.

Vide ad istam limitationem de procuratore, Nicol.in xvii.concord.glo.

Vigesimoprimò limita in negociorum gestore, qui potest suo principali stipulari.Bartol.in d. §.si stipuler. xii.col.xii.casu.& hoc intellige,& declara, vt ibi per Alexan.colum.ii.

Vigesimosecūdò limita in stipulatione facta per procuratorem militis,quia ita acquirit ex stipulatione militi suo principali,prout tutor vel curator pupillis & adultis.& propterea quærit militi, etiam quòd verba obligatiua & exequutiua referantur ad ipsum militem.in l. si pecuniam. ff. si certum petat. & ibi Bartol.& Bald.& Paul.de Cast.

Vigesimotertiò limita in stipulationibus prætoriis in quibus quis potest alteri stipulari. l. in omnibus, ff. de præt.stip.l.damni.§.fi.ff.de damn.infect. l.causæ.§.fi.ff. de procur.no.gl.in d.§.si quis alii.instit.de inutil.stipu. & in d.l.damni.§.fi.ff.de dam.infect. in d.l.causæ.§.fin. & ibi Ang.& Paul.de Cas.in d.l.certi conditio.§.si nummos.ff.si cert.pet.Tamen hoc intelligitur,quando stipulatio prætoria fuit interposita in iudicio, & non aliter: ita declarat Din.Oldra.Bar.& Bal.& ibi clarius Imo.in fin.in d.l.in minoribus.ff.de præt. stipul. vbi dicit ita limitandam glo.in d.§.si quis alicui.instit. de inutil. stip. Contra istam limitationem tenuit Paul.de Cast.in d.l. in omnibus.

Vigesimoquartò limita, nam præsenti potest acquiri ex stipulatione facta per alium.tex.est in l. si procuratori præsentis.ff.de verb.obl.ponit gl.in d.§.si quis alicui. instit.de inutil.stip.& gl.i.in l.iii.C.de inutil.stipu.

Vigeſimoquintò limita in prælato eccleſiæ, qui poteſt eccleſiæ ſuæ ſtipulari ita dicit Ang.in d.§.ſi inſulā. in l.ſtipulatio iſta,col.ii.ff.de verb.oblig.

Vigeſimoſextò limita in omni ſtipulatione iudiciali, vt per Imo.in d.§.ſi ſtipuler,col.pe.Pau.de Caſt.in d.§. alteri,col.fi.Io.Fab.in d.§.ſi quis alii,col.i.glo.in l.quod procurator ex re.ff.de procur.

Vigeſimoſeptimò limita, quando aliquis mihi ſtipulatur quid ſuper re aliqua, vt in terminis l. quod procurator ex re.ff.de procu.& ibi glo.& d.§.ſi quis alii.inſti. de inutil.ſtipu.Pet.in l.multum.C.ſi quis alteri vel ſibi. Bar.in l.ſoluta.§.per liberam,in pen.oppo.ff.de pig.act.

Iſta limitatio poteſt multipliciter intelligi. nam aut dicimus ſtipulationem eſſe appoſitam ſuper re, ideſt ad ipſius rei reſtitutionem domino faciendam, & proculdubio ipſi domino vtilis actio acquiritur ex ſtipulatione.tex.eſt in l.pen.C.ad exhiben.& no.Bar.in l.procurator.ff.de procu.& in d.§.ſi ſtipuler,in l.ſtipulatio iſta, ff.de verb.oblig. Aut dicimus ſtipulationem appoſitam ſuper re, ideſt ad illud quod ex ipſa re prouenit, vt eſt quando ſtipulatio eſt facta vel circa rei fructus vel partus:& tunc ſimiliter valet ſtipulatio alteri facta, vt ait glo.in d.l.quod procurator ex re.

In penſione autem rei meæ idem tenuit Bald. in d.l. quod procurator,& ibi Ang.& Pau.de Caſ.idem tenuit glo.in c.quanquam,in verb.poſsint acquirere. de vſur. in vi.Phil.Franc.col ix.

Contrarium Io.And.in d.c.quanquam,in vii.col.allegans ita tenere Franc.Accurſ.in l.Iulianus, §.ſi procurator,ff.de act.emp.& idē tenuit Dom.in d.c.quanquā, col.vi.& Alex.in d.l.ſtipulatio,§.ſi ſtipules,col.3.

Item prædicta limitatio eſt vera in eo,quod quis ſtipulatur vel circa rem ipſam,vel ex re ipſa, ſecus ſi occaſione ipſius rei quid fuerit ſtipulatus:quia tunc licet res ſit mea mihi actio non quæritur.ita Bar. in d.§.ſi ſtipuler,col.fi.& in d.l.quod procurator ex re.in l.ſollicita.§. per liberam,ff.de pig.act.

Contra-

Contrarium, ꝙ idem sit in pacto adiectionis in diem, prout in pacto legis commissoriȩ, ꝙ actio non quæratur domino: tenet glo. in l.i.C.per quas person. & ibi Bart. Bal.& Sali.& Ro.in d.§.si stipuler.

Ista omnia, quæ in præcedenti limitatione dicta sunt procedunt vbi non dominus domino stipulatur, sed vbi dominus non domino stipulatur super re sua, tunc dicẽdum est secundum Bar.in d.§.si stipuler, quòd si res durat, valet stipulatio, & acquiritur actio ex stipulatione per tex.in l.Publia, in princ.ff.depositi.& ibi not.glos.& Bar. Bal.Sali.& Pau.de Cast.& Barto.in l.pactum.C.de pact.conuent.

Contrarium voluit Bald.in l.cum patrem, col.i.in fi. & seq.de iure dot.

Vigesimooctauò limita in seruo, qui ex stipulatione domino suo actionem acquirit.l.quicunque, in princ.ff. de verb oblig.

Vigesimononò limita in monacho, qui abbati & suo monasterio acquirit ex stipulatione.glo.in c.i.de infirm. & lang.tex.in c.abbates, & ibi glo.xviii.q.ii. tex.est in c. quando, de offic.ordi.

Trigesimò limita in papa, qui potest stipulari pro omnibus ecclesiis.Ant.col x.& Abb. in d. procem. Decret. col.vi.post gl.in verb.seruus.

Trigesimoprimò limita in Imperatore, & Rege, qui possunt stipulari respectiuè ad vtilitatem imperij, & regni.Anton.& Abbas in d.procemio Decretal. & in locis supra allegatis.

Trigesimosecundò limita, vt amicus amico stipulari posit.Cassan.in consue.fol.149.col.4.vide suprà in vii. ampliatione.

Trigesimotertiò limita in stipulatione fideiussoris, vt per Feli.in c.si cautio, col.ix.de fid.instr.

Trigesimoquartò limita, quia potest stipulari omnis cuius interest. Paris.in cons.xii.col.iii.vol.ii.

Trigesimoquintò limita, quia valet stipulatio alteri facta in instrumento guarentigiato. Grat.in consilio

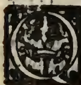
xii.col.ii.volu.i.Bartol.confil.lxxi.

Trigefimofextò limita,quia vnus de familia poteft ftipulari,vt res maiorum detur alteri de familia. Tiraq.de retract.fol.8.

CONCLVSIO XLVII.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fęminas ob mafculos,an fit fauorabile ratione agnationis conferuandę.

VòD in ftatuto excludēte fœminas propter mafculos,fit ratio conferuandę agnationis,tenuit Io.And.ad Spec.in titu. de fucceff.ab inteftat.fuper reb. Cuma.Alb. Sal.col.pen.in l.i.C.de adult. Bart.in l.ii. §.videndum,ff.ad Tertul. Bald.in l.ii. circa fin. C.de in ius voc.in l.certum,col.i.C.vnde leg.in l.i.col.xi. verfi. fubfequenter quæritur.C.de fum. Trin. Bal.in l.quod verò,col,i.ff.de legib.& in l.maximum.C.de liber.pręt. col.iii.& ibi Sal.col.ii.in fin.Rom.q.xvi.col. Ange.in q. lxviii.col.i.& fi.Pau.de Ca.in q.xl.incip.præfens cafus. vol.ii.Ange.q.cxxi.col.i. & feq. & in q.cxl.col.i.& q.cv. col.i.& q.ccx.col.ii.Card.in q.lx col.fi.Fulg.in q.lxxviii. col.i.Alex.in q.xx.ver.vi.vol.i.& in q.cxi.col.pe.vol.iii. Cur.feni.cōf.lxxx.col.iii.alias in cōf.lxxxi.vol.i.& feq. Immo ꝙ ifta fola fit ratio iftius ftatuti,& propterea ex ea liceat arguere, prout fi effet expreffa,quia vnica reddi poteft,tenuit Bald.in d.l.maximum vitium.col.iiii. Rom.in cōfi.xxxii.in fi.col.i.& ii.in fi.Cuma.in confi. ii.col.i.in fi.licet non loquatur in ftatuto,fed in difpofitione teftatoris.& in difpofitione teftatoris loquitur Grat.confi.lxiiii.col.i.volu.ii.& Rui.confi.xx.col.v.volu.ii.& confi.lxxxix.col.iii.eod.vol.& confi.xciii.col.ii. & confi.cvii.col.ii. & confi.cxi.col.v. & confi.cxliiii.col. penul.& confi.cl.col.ii.& conf.clii.col.ii. & confi.clxxx: col.fi.

colum.fi.& consi.cciii.colum.v. in fin.volu.ii. Tiraquel. in tract.cessante causa,in xii.limitatione,nume.15. Roman.in conf.ccccxi.colum.i. Deci. in conf.cccxxxiii. colum.iii.Ias.in consi.ccv.colum.ii.& consi. ccxxi. colum. v.volu.ii.Deci.in consi.ccclxxii.Deci. in consi. ccclxxii. colum.ii.Alexand.in consi.lxxxix.colum.ii. volumi.vi. Paul. de Cast. in l. si verò §. de viro. ff.solut. matrimo. Curt.Iun.in consi.lxxxvii. colum. penulti. & in consil. cxi.colum.4.& in consi. cl. colum.i.Angel. Aret. in §.i. in finali.colum.instit.de iure natu. gent. & ciuil.Soci.in consi.cxxviii.col.i.volu.4.Paul.de Cast.in consi.xl. volu.ii.incip.Pręsens casus.Alex.in consi. cx. colum. pen. volumi.iii.

Contrarium,quòd ista non sit sola ratio istius statuti,tenuit Bart.in l.liberorum,colum.vi.ff.de verb. signi. Soc.in consi.i.col.fi.Alex.in consi.lxxx. colum. 4. volu. j.Ias.in l.i.colum.3.C.de successorio edict.Aret. in consil.37.colum.fina. Alexand. in consi. xcvii. colum. fina. volumi.ii.& in consil.84.colum. fina. volumi.4. Gozadin.consil.35.colum.fina. Ias. in l.ii.§.prætor. colum.ij. ff.de in ius vocando.Corne. in consil. cclxxi. colum. iii. volumi.4.& in consi.cccv.colum. iiii. eod. volu. Iaso. in conf.cxxvi.in fine volumi.i.Socin.in conf.xxvii.colum. fina.volumi.4. Lap.alleg.101.colum.4.in fin. & sequen. Deci.in consi.cccli.in fin.

Limita,secus in pacto,secundum Ruin. in consi.xlix. colum.fin.volu.i.

An in dubio pręsumantur plures rationes, vide Cassa.in consi.xiiii.colum.fi.in fi.Fel.consi.ccccvi.col.i.

Et quis probet esse vnicam rationem, vide Paris.consil.xli.col.penul.volumi.iii.vide omnino Marian.Socin. Iun.in consi.i.colum.xiii.& consi.vi.colum.iiii. & consi. x.colum.fina.

CON-

CONCLVSIO XLVIII.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fœminas propter mares ratione conseruandæ agnationis, an liceat ad personas non specificatas extendere.

ED an iuxta eandem rationem, quæ in statuentibus considerata videtur, liceat dispositionem statuti excludentis propter masculos fœminas, extendere ad personas non specificatas in statuto? Bal. in l. sed & milites. ff. de excusa.tut. tenet quòd non, & in l. illam col. j. C. de coll. sentit Imol. in l. si viro. §. de viro, col. fin. ff. solu. matri. Idem tenet expressè Deci. in consil. ccccli. in fi. & in consi. 511. col. fina. & in cons. 559. & in consil. 315. col. pen. & in cons. 589. colum. i. in fi. & seq. & in l. i. col. fi. C. de successo. edict. Socin. in cons. ccc. colum. viii. Io. Ant. Alex. in consi. cx. Corn. in cons. xcvii. col. fi. volu. iii. & in consi. lxxxii. col. pen. & fin. volu. 4. & in consi. cccviii. col. i. vol. eod. Alex. in cons. xcvii. col. ii. volu. ii. Capra in cons. cxxxvii. col. i. Deci. in cons. 684. Paris. in cons. xlix. col. x. vol. iii. Maria. Iun. cons. i. colum. 14. vol. j. & cons. cviii. col. vii. volum. vii. Ruin. in cons. 143. col. pen. volu. ii.

Contrarium sentit Ias. in d. l. i. C. de success. edict.

Et statutum dictans quòd frater excludat matrem, non tamen isto casu soror excludet matrem. Corn. in cons. lxxxii. colum. i. volu. 4. allegat Bald. in consil. 318. incip. viso statuto. Deci. in cons. 635. Brun. in tract. ꝙ stantibus masculis fol. ix. col. i.

Et stante statuto, quòd frater patruelis excludat matrem, non excludit matrem soror patruelis. Bald. in consilio xlvii. colum. quinta. Brun. in dicto tract. quòd stan

tibus

tibus masculis fol.ix.colum.iii.

Contrarium Bal.in consi.xlvii.in v.volu. Brun.in d. tract.fol.lxv.col.x.

Etiam stante statuto, quòd fœmininum sub masculino comprehendatur. Brun.in d.tract.fol.ix. col.4.

Et statutum, ꝙ frater excludat matrem, intelligitur de consanguineo, vel vtrumque coniuncto.

Et statutum quòd frater & filij fratris excludant sororem in successione fratris, non tamen patruus excludet sororem: vt not.Ioan. Anton.Alexan. in consil. cxviii. Paris. consil. cx. volumi.iii. Et statutum de fratre, quòd excludat sororem, habet locum in fratre carnali, non autem de fratre patrueli. Bald. in cap.i. in fine de feud.march.& in cap.quæ in ecclesiarum, colum. penulti.in fine, & sequen.de constitu.& in l.iubemus.§.fina.C. ad Trebellia. Alexand. in l. prima. C. de success. edict. & in consi.xcvii.colum.ii.volumi. ii. Petr. de Ancharan.in repetitio.c.i.de constitu.circa medium, versi. dicto de filiis & nepotibus. Socin. in cons. ix. colum.iii. Deci.in cons.511.colum.fina.Alexan.in consi.204. colum.penult.volu.ii.Iaso.in cons.ccv.colum.viii. volu.ii. & per totum consil. Aret. in l. Gallus.§. nunc de lege, in fine.ff. de liber. & posthum. Deci. consil.679. Brun. in tracta. quòd stantibus masculis fol.lxvii. colum. iiij. in fin. & sequenti, vbi dicit istam * communem. Paris. consil.cx.colum.iii.volu.iii.Grat.consil.xx. colum.ii. & iij.& consil.xxxviii.colum.fina.volumi.i. & consil. ciii. colum.fina.volum.ii.Rui.consi. xix. colum.vii. volu.ii. & consil.lxxxii.col.i.& consi.31.colum.ii. & consi. xliii. colum.i.& cons.liii.colum.ii. & consil. xciiii. colum. penulti.volum.iii.

Contrarium tenuit Ioan.Andr. in addit. Spec. super rubr.de succes.ab intesta.referens disputationem Iacob. de Aren.Bald.in l.scimus in fi. princip.C.de inoffic.testamen.Rom.in l.i.C.de successo.edict. Alexand.consi. xxxvi. colum.ii. volumi.vi.& consi. lxxxix. colum. iiii. in fi.& sequen. versicu. his tamen non obstantibus. volumi.

lumi. eod. Rui. in consi. cciii. colum. vi. & consi. xciiij. colum. pen. volu. 3.

Tamen possint istæ opin. concordari, vt per Alexan. in d. consi. cciii. colum. pen. & Barba. in apostill. ad Bald. in dicta l. scimus, in fin. C. de inoffic. testamen. quia, aut quærimus vtrum frater patruelis excludat sororem carnalem, & dicendum est quòd non: ita procedat prima opinio. Aut quæritur, an excludat sororem patruelem, & excludet illam, ita procedit secunda opinio. & ita in hoc vltimo casu consuluit Ang. vt refert & sequitur Iaso. in consi. lxvii. colum. fina. volumi. primo. Ruin. consil. xix. colum. vii. volu. i. & consi. xv. colum. 4. & consil. xxxi. colum. ii. & consi. xliii. colum. ii. & consi. liii. colum. ij. volumi. iii. Et ratio præcedentium decisionum esse potest, nam licèt eadem ratio conseruandæ agnationis militet, non tamen est tanta ratio in personis non expressis, qui sunt vlterioris gradus, prout in expressis, qui sunt gradus proximioris, & propterea vbi militat par ratio vel maior, non fit extensio statuti. Socin. declarat in consi. xxx. colum. viii. & in consi. ix. colum. ii. volumi. iii. Secus si personæ vlterioris gradus succederent in locum illius proximioris, qui excludit ex forma statuti, prout est quando filii succedunt in locum patris: quia concurrunt cum patruis ad successionem auunculi, vel patrui, vel aui: vt per Paul. de Cast. in consi. incip. Hæreditas pertinere videtur. sequitur Socin. in consi. ix. colū. fina. volumi. iii. & in consi. xxx. maximè colum. viii. Bene verum est, quòd caput inclusiuum, licèt non extendatur ex paritate rationis, tamen extenditur ad maioritatem. & ideo, si frater patruelis excludit sororem, multo magis frater carnalis. Curt. Senior. in consi. ix. colum. prima, & sequen.

Et statutum excludens matrem propter patruū magnum, multo magis excludit propter auum paternum. Paul. de Cast. in consi. cccc xxxvi. secundum antiquā impressionem. Laurent. in suo tract. fol. x. colum. iii. & excludens statutum matrem propter collaterales, mul-

to magis propter auum paternum. Brun. in tract. quòd stantibus masculis. fol. 67. colum. ii. in fin. & seq.

In capite etiam exclusiuo non extenditur vltra personas specificatas. Paris. consi. xlvii. colum. x. volu. & ideò stante statuto, quòd patruus excludat matrem, non tamen excludet sororem vel amitam, vt per Bald. in l. illam. C. de collat. sequitur Deci. in consi. 569. & in consil. 589. colum. penulti. & in consi. DCLXXIX. & DCLXXXIIII. & DCLXXXVIII.

Contrarium Bal. in l. si defunctus. C. de suis & legitl. Corne. in consi. cclxxvi. col. ii. & seq. volu. ii.

Et statutum excludens amitam, non excludit materteram. Bal. in l. quod vero. ff. de ll. Deci. in consi 589. colum. penult. & 659.

Et statutum excludens materteram, non excludit amitam. Bald. in l. si quis. C. ad Tertullia. Dec. in d. consil. 589. colum. penult. nec econtrà. Brun. in dicto tract. fol. 19. comm. iii.

Et statutum excludens auunculum, non excludit materteram Corn. in consi. lxxxii. colum. pen. volu. 4. & in cons. cclxxi. colum. iii. & in consi. cccv. in fi. colum. ii. & sequen. & in consi. cccvii. col. i. & in cons. xc. colum. penult. volu. 4.

Et statutum excludens auum, non excludit auiã. Bal. in l. quicũque. C. de ser. fugi. col. iii. Corn. in cons. lxxxii. col. ii. vol. 4. & in consi. 27 i. Alex. in consi. xlv. col. ii. vol. vii. Capra in consi. cxxxvii. col. ii. Brun. in d. tract. quòd stantibus masculis. fol. 8. col. 4. & fol. 9. col. iij.

Et statutum excludens filias, non excludit neptes ex fratre, ita consuluit Corn. in d. consi. lxxxii. volu. 4. & potest esse ratio, quia vbi agitur de exclusione fienda per personas non specificatas, non attenditur idemptitas rationis, quia etiam stante idemptitate non extenditur ad personas non specificatas, vt dicit Ang. in d. consi. ccx. colum. i. Paris. consi. xlix. volu. iii. dicit tamen Curt. Senior in cons. xxxiiii. col. v. quòd si consuetudo excludit sororem, excludit etiam filiam fratris.

Con-

Contrarium, quòd etiam ex idemptitate rationis fiat extensio respectu successionis passiuæ, prout excluditur à successione masculorum, excludatur à successione fœminarum. Brun. in tract. quòd stant. masc. fol. ix. col. ij.

Et statutum excludens fratres, excludit etiam fratres patrueles. Ang. in consi. 343. incip. totum prædictum statutum. Ias. in l. j. col. fina. C. de success. edict. Brun. in d. tract. fol. 68. col. 4.

Et propterea statutum excludens dotatam à patre à successione matris, aui materni & auiæ maternę, multo magis excludit à successione patris. Pau. de Cast. in consil. 338. col. 3. secundum antiquam impressionem. Brun. fol. 38. col. ii. in d. tract.

Et statutum excludens matrem, excludit auiã. Bald. in l. illam, in primo not. C. de collat. in l. Nesennius. colum. j. ff. de nego. gest. Iaso. in d. cons. cxli. col. vi. Soci. in consi. ix. col. ii.

Contrarium Capra in cons. cxxxvii. colum. i. Deci. in consi. 625. per Bal. in l. si quis. C. ad Tertul. Deci. in consil. 634. & in cons. 656.

Et statutum excludens matrẽ, dicitur excludere omnes cognatos. Bar. in d. l. ii. §. vidẽdum. ff. ad Tert. Corn. in cons. cccvii. col. 3. & in consi. cclxxvi. col. ii. in fi. & seq. volu. 4. Aret. in cons. clix. col. 4. Soci. in cons. ccvii. col. fi. Ruin. in §. & quid si tantum, in l. Gallus. ff. de lib. & posthu. col. 58. Dec. in consi. 658.

Contrarium ibi Alex. & in l. illã. C. de collat. Pet. de Anch. in c. canonum statuta, de constitu. col. xxvi. Paris. consi. xlix. colum. viii. volu. iii. & x. & xi. Item declara, vt per eundem cons. lxix. col. xi. volu. iii. Ruin. cons. xlix. col. ii. volu. i. Item quando mater viueret, secus si mater fuisset præmortua. Ang. in d. l. illam. Paul. de Cast. in l. si defunctus. C. de suis & legit.

Licèt contrarium teneat idem Paul. de Cast. in dicta l. illam, col. iiij. Ruin. cons. xv. colum. secunda, & quarta, volumine tertio.

Et statutum excludens patrem vel auum, excludit

omnes

omnes ab eo descendentes. Corn.in conf. xcvii. colum. fina.volumi.4.Brun.in d.tract.fol.lxviii.colum.ii. Lauren.in §.cæterum colum.xxi.& sequen.institu. de legitim. agnat. success. Paris. consilio xciiii. columna fina. volumi.iij.

Contrarium Paul.de Cast.in cons.clxiiii.vol.j.

Est verum quòd Corne.in cons. clxxi.col.4. volu.4. dicit,quòd non semper est verum,quòd personæ remotiores virtute capitis inclusiui censeantur exclusæ, & in cons.cclxxvj.colum.ij.& sequen. volu.4. & in cons. xc. col.fi.volu.3.

Tenendo tamen illam opinionem primã, limita, nisi mater excludatur propter aliquam qualitatem, quæ in remotioribus non concurreret.Corn.in consi.234.in fin. volu.4. & quòd ista ratione persona remotior censeatur exclusa à statuto ratione maioritatis rationis, licèt non sit expressa in statuto,ponit Soci. in d. consi. ix. colum.ij.volu.3. Roman.& Alexand. in l. prima. C. de success. edict.

Et secundum istam rationem dicendum esset, quòd stante statuto quòd mater excludatur, etiam amita censeatur exclusa. & ita tenet Bald. in l. si defunctus. C. de suis & legitim.

Contrarium tamen tenuit Paul.de Cast.in d.l.si defunctus.quòd statutum excludẽs matrem propter agnatos,non excludat amitam propter agnatos. Alexand.in cons. xcvii.col.ii.volu.ii. Capra in cons.xcviii. Brun. in tract.quòd stant.mascu.fol.18.colum.i.Ruin. consil.43. colum.ii.& cons.xlvii.colum.ii.volumi.3. & secundum opin.istorum etiam à maioritate rationis non fieret extensio quò ad caput exclusiuum, ad personas non expressas in statuto: & ita ipsi videntur expresse tenere in locis suprà allegatis.

Statutum excludens matrem & cognatos, nõ excludit nepotem ex fratre.Corn.in consi.lxxxii.vol.iiii.

Bene verum est, quòd tale statutum vbi verba possunt conuenire, latè intelligitur. & ideo stante statu-

to,

to,quòd frater excludat sororem, frater excludet sororem siue sit frater defuncti,siue sit frater exclusi. Rom. in consi.xv.col.fi.Georg.Nat.in c.quamuis col.xlvii. & seq.de pact.in vi.Curt.Iun.in cons.v.col.13.

Contrarium tenet Ias.& Deci. in d.l.i. C. de success. edict.Io.Ant.Alex.in cons.118.Brun.in d.tract. fol.69. col.iii.& seq.Ruin.cons.xv.col.vii.vol.3.

Et statutum excludens sororem, excludit etiam sorores patrueles.Brun.ibid.fol.19.col.4.

Hoc verum,quò ad masculos excludentes, non quò ad fœminas exclusas.nam non intelliguntur latè verba, prout in coniunctis dicit Brun.in d.tract.fol.65.col.j.

Et quando excludit coniunctos ex latere patris,intelligitur de coniunctis ex latere patris succedere volentis. Brun.in d.tract.fol.16.col.ii. & propterea stante statuto,quòd frater excludat sororem, nō modò intelligitur de fratre vtriusque coniuncto, sed etiam de fratre consanguineo.Roman.in consi. ccccxi. Ias. in consil. lxvii. col.fin. volu.i.Brun.in d.tract. fol.70. multa in contrarium adducit.

Et statutum excludens matrem propter agnatos, nō excludit propter amitam.Corn.in cons.ccxxiiii. colum. ii.volumi.ii.

Et stante statuto,quòd stantibus successoribus masculis mater excludatur,nec frater vterinus nec auus maternus,vel alius de linea matris excludentur. Bald. in l. maximum vitium.C.de liber. præteri. Brun. in d.tract. fol.65.col.i.in fi.& seq.

Et statutum excludens filias propter agnatos primi gradus,intelligitur de agnatis primi gradus respectu ipsius filiæ.Curt.in cons.vi.col.4.

Et si statutū excludit matrē propter hæredes masculos,intelligitur de filiis, vel nepotibus ex filiis. Paul. de Cast.in cons.98.Brun.in d.tract.fol.70.colum.3.Et si fœminæ excludantur per proximiores ex parte matris,nō excluditur mater.Brun.ibid.fol.70.colum.4.An intelligatur de fratre patrueli.Brun.citato loco col. lxv.col.4.

Et

Et ſtante ſtatuto, q̃ ſoror excludat matrem, intelligitur etiam ſi ſit conſanguinea tantùm. Corn. in conſil. cclxxix.vol.4.ſed non comprehenditur frater vterinus. Brun.in d.tract.fol.69.col.iii.in fi.& ſeq. vbi limitat Pariſ.conſ.84.col.ii.& iii.vol.iii.& idem in patruo dicit Maria.Iun.conſ.i.col.xiii. Nec etiam tale ſtatutum extenditur reſpectu alterius ſucceſsionis, quæ non eſſet comprehenſa in ſtatuto. Et propterea ſtante ſtatuto, q̃ frater excludat ſororem à ſucceſsione fratris, non excludet illam à ſucceſsione ſororis, vt tenuit Curt.Iun.in conſil.ix.col.i.& ſeq.

Contrarium tamen præſupponitur ex dictis ſuprà in capite incluſiuo, dum declaratur dictum Iaco.de Aren. in ſua diſput.quam refert,& ſequitur Io.And.in addit. ad Spec.in tit.de ſucceſſ.ab inteſt. Bal.in l.ſcimus, in fin. prin.C.de inoffic.teſta.

Adde ea omnia quæ habentur in lxxvii. memor. in vi.ampliat.

Et ſtante ſtatuto, quòd in bonis à matre prouentibus ſuccedat ſoror vterina, in aliis agnat.an ſi ſoror vterina non ſit in rerum natura, agnati excludant amitam ab omnibus bonis pupilli. Brun.in dicto tracta. fol. 42. colum.iii.

Et an ſtatutum excludens à ſucceſsione aſcendentiũ, excludat à ſucceſsione matris? Maria.Iun conſ.iii.colum.i.& iiii.

Et ſtatutum excludens propter agnatos, non excludit propter amitam, idem Maria.conſ.xxx.col.iiii.

Et ſtatutum excludens deſcendentes ex fœminis, nõ excludet fratres vterinos. Grat.conſ.xix.col.i.

Et ſtatutum excludens filias propter maſculos, intelligitur, ſi maſculi ſint agnati. Maria.Iun.conſ.liii.col.ii. volum.ii.

Et ſtatutum excludens attinentes ex latere matris, an excludat nedum attinentes ex latere matris defuncti, ſed etiam volentis ſuccedere. Ruin.conſi.xv.col.vii. volum.iii.

Et ſtatutum excludens matrem, excludit etiam ſororem vterinam. idem Ruin. citato conſ. col. iii.

Et ſtatutum excludens matrem propter agnatos, nō excludit matrem propter amitam. Rui. ipſe conſil. xxii. col. 4. vol. 3.

Et ſi ſtatutum aliquem admittit ad excluſionē filiæ propter coniūctionem quám habet propter me, multo magis ego debeo filiam illam excludere. Ruin. conſ. 37. col. 4. vol. 3.

Et ſtatutum excludens ſororem à fratris ſucceſsione, nō propterea intelligitur filium excludere à ſucceſsione ſororis. idem Rui. conſ. 94. col. fi. vol. 3.

Libri ſecundi finis.

CONCLVSIONVM, REGVLARVM, ET Communium opinionum,

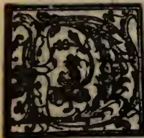
CELEBERRIMI IVRISCON. IACOBI PHILIPPI PORTII IMOLENSIS,

Liber Tertius.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Dominij tranſlationem per contractum non impediri.

ICVNT Doct. ꝙ non impeditur translatio dominij per cōtractum l.ſi quis ita.§.ea lex.ff.de verb.obl. l.ea lege, C.de condit.ob cauſ. niſi ſit reſeruatum in re ipſa diſtracta ius reale, vt eſt hypotheca. Ita Bar. cum quo alij * trāſeunt omnes in l.filiusfa.§.Diui. ff.de leg.i. Tiraq. de retract.fol.367. in fin.& ſequent.vbi etiam an poſsit retinere pro ſuo intereſſe tantum. Sed dubitatur, an

 ſuffi-

sufficiat ꝙ ista hypotheca sit generalis omnium bonorum, vel requiratur quòd sit specialis eius rei, de cuius dominii translatione impedienda agitur. & quòd requiratur specialis, sensit Barto. in l. si quis ita. §. ea lege. ff. de verb. oblig. vbi ponit exemplum in re specialiter obligata, & ita tenet ibi Imol. colum. iii. & ibi etiam hoc tenet Aret. idem sentit Bart. Imol. & Rom. in l. quòd absenti, §. i. ff. de acquiren. poss. Imol. in d. l. filiusfa. §. Diui, col. v. Bal. in d. l. ea lege. col. iii. Imol. & ibi Alexan. in l. si filiofam. §. si vir in quinquennium. ff. solut. mat. Ias. in d. l. si quis ita. §. ea lege, col. ix. & in d. §. Diui, & in consil. ccxi. colum. v. volum. ii. vbi dicit istam * communem, idem Ias. in l. quotiens, col. vii. C. de rei vendi. Barbat. in cap. Raynaldus, de testa. in Ioannina in xii. & xc. col. Idem tenet Claud. in l. quod absenti, §. i. ff. de acquir. posses. & istam dicit communem Ferd. de Leaz. in d. §. Diui, col. lxiiii. Beltrand. in consi. cxci. ad fin. volu. i. & consil. iiii. colum. antepenult. vol. ii. & in consi. cxci. ad fi. volu. i. & in consi. iiii. colum. antepen. vol. ii. & in consi. clxxxv. & in consi. xv. colum. i. & in consi. cxliii. colum. fin. vol. i. & in consi. lxxxvi. volum. iii. decis. Neap. clxxxii. in nouis, vbi ex mente Ias. dicit istam communem. sentit hoc Bouer. in verbo mixta, de contract. sing. vi. & Ferrat. caut. xlviii. Rui. consi. ccxiiii. col. i. vol. i. & cons. cix. colum. iii. & viii. vol. iiii. vbi tenet istam opinionē expressè, & consil. cxii. col. i. & iii. eo. vol. & Beltran. consi. i. col. pen. vol. i. in antiquis.

Contrariam partem, ꝙ sufficiat hypotheca omnium bonorum, tenet Bar. in l. qui fundum, ff. loca. in l. i. §. qui autem, ff. de superfi. & in d. l. si filiofa. §. si vir in quinquēnium, ff. solut. matr. Pau. de Cast. in l. si merces. §. si fundum, ff. locat. Bald. Angel. Salic. in l. emptorem, C. locat. Abb. in cap. fin. ne prælati vices suas. Salicet. in l. mancipia, C. de reb. alie. non alien. Bald. in l. prima, in penult. colum. versic. pone maritus. C. de fruct. & lit. expen. Paul. de Cast. in dicta l. si quis ita, §. ea lege, ff. de verbor. obligat. Alexand. in l. qui absenti, §. primo. ff. de acquir.

quirend. possess. & in consil. cxviii. colum. fina. in v. volum. & in consil. lix. colum. ii. eod. volum. Bald. in consi. cccxciiii. volum. iii. Corn. in consi. cccxxi. colum. i. & sequen. & in consil. vi. volum. iiii. Cassa. in consuetud. fol. ccclxxviii. colum. ii. & sequent. Corset. in singu. in verbo pactum. Brun. in cons. lxvii. in secunda colum. Guid. Papæ quæst. cccclxxx. apostill. ad decis. Tholos. ccccxx. Idem quòd sufficiat generalis, tenet Guid. Papæ singu. 709. & Hippoly. cccxxi. Gozad. in consil. xxiiii. & consi. cx. colum. fina. Maria. Iun. consi. lxxviii. colum. ii. Grat. in consi, xcv. colum. prima. & sequen. volum. primo. vbi dicit istam * communem opinionem Marian. Iun. consil. cxviii. colum. fin. volum. secundo. & in consil. cxxix. colum. ii. eod. volum. Ruin. consil. clxxx. colum. penult. & sequen. volum. primo. vbi dicit istam communem opinionem. Et facit pro ista opin. nam Doct. dicunt, quòd satis est, quòd sit reseruatum ius reale, vt dicunt omnes in dicto §. Diui. per tex. in l. si creditor. §. fin. ff. de distract. pign. & ponit Cassan. in consil. xi. colum. xix. hypotheca autem generalis reseruat ius reale, ergo sufficit generalis hypotheca.

Pro concordia opin. distinguit Leaz. in d. §. Diui, col. lxiiii. & seq.

Tenendo tamẽ primam opinionem, quæ videtur esse * magis communis. Limita primò, nisi interueniente iuramentum, quod habet vim expressionis specialis: ita tenet Io. Crot. in d. §. Diui, colum. xxxiii. Et an propter iuramentum de non alienando, impediatur translatio dominij in contractu. Cassan. in consuet. fol. ccclxxvii. colum. ii. & sequen: tenet quòd non. Ferrat. caut. xlviii. Grat. consi. xcv. colum. penult. vol. i. Marian. Iun. consil. cxxix. colum. ii. vol. ii. Ruin. consi. cxix. colum. iii. & viii. volum. iiii.

Secundò limita, quando ageretur de vna re particulari, non transferenda; secus si de omnibus bonis, quia tunc satis est deducere in hypothecam, omnia bona, & dicitur satis specialiter facta expressio hypo-

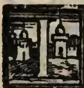
thecæ. ita Claud. in d. §. i. in l. qui absenti. ff. de acquiren. possess.

Tertiò limita, nisi cum generali hypotheca cócurrat precarium. decis. Neapolit. clxxxii. in secunda dubita. in nouis.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Iuramentum vim specialis expresſionis habet.

VRAMENTVM habet vim specialis expresſionis, ita tenet Bal. in l. i. col. ii. versi. secundò. C. commod. sequitur Rom. in l. i. §. si quis ita, col. x. ff. de verb. obli. Alex. in l. sciendum, col. 8. eo. tit. & in cons. 133. col. pe. ver. & eò fortius. vol. v. Imol. in c. i. col. xi. commod. And. Bar. in apostil. ad Bald. in c. i. de contro. apud pares terminand. Imol. in c. cum contingat, col. lxiii. de iureiu. Bauer. in tract. de virt. iura. Io. Crot. in l. filiusfa. §. diui, col. xxxiii. ff. de leg. i. Ias. in §. item si quis, col. ii. Inst. de act. Cur. Iun. in cons. xlix. col. fi. Dec. in cós. 345. col. ii. nu. 4. ver. & ista opi. Alex. in cons. xci. col. fi. vol. 3. & in cons. cxxxiii. col. pe. vol. v. Guid. Pap. cons. cxxviii. Venaf. in cons. xii. Cassan. in cons. iii. & in consuetu. fol. 287. col. i. in fin. Rip. in v. respons. in iii. lib. Gomes. in §. item si quis postulante, col. vi. Instit. de act. Tiraq. de ll. connub. fol. 233. in fi. & seq. Gozad. in cons. xxvii. col. ii. & in cons. lxix. col. iii. & in cons. lxxxvii. col. iii. & in cós. lxxxviii. col. pen. Hispan. in c. per vestras, char. 90. col. i. de donat. inter vir. & vxo. Maria. Iun. cons. cxxvi. col. fi. & pro ista opin. facit, nam vbi in primo testamento est apposita clausula derogatoria ad sequens, oportet ꝙ de illa in secundo fiat specialis mentio, & tamen sufficit, ꝙ secundum sit iuratum. Bald. in l. sancimus, col. fin. C. de testam.

teſtamen.& ibi ſequuntur moderni.

Contrarium Bar.in l.ſed & ſi quis.§.quæſitum,in fi. ff.ſi quis caut.& ibi Bal.col.fi.& Ang.item col.fin.Alex. in conſ.xviii.col.fi.vol.i.& in conſ.xxxi.col.pen.volu.ii. Io.And.in c.i.col.fi.commod.Abb.col.fi. & ibi Anto.de But.& Pet.de Anch.Bal.in c.i.de controuerſ. apud par. termin.Soc.in conſ.lxx.col.fi.vol.iii.& ciii. col.ii.vol.iii. Iaſ.in d.§.quęſitum.col.fi.in l.ſed & ſi quis,& ponit idē Iaſ.in conſ.clxxiii.col.pen.& ſeq.vol.ii. ex mente Bald. idem ſentit in l.ſi procurator, col.i.in ii. amplia. ff.de cō dit indeb.& voluit clarè loquens Curt. Iun.in conſ.76. col.vii.Grat.in conſ.xviii.col.ii.vol.i. Gram. deciſ.lvii. nu.27.Poteſt pro concordia opin.dici, ꝙ aut deficit con ſenſus,& propterea diſpoſitio generalis non operatur, & tunc etiā iuramento accedente non operatur. ita declarat Sal.in l.i.C.commo. & ſequitur Alex.in conſ.18. col.fi.vol.i.& in conſ.xxxi.col.pe.vol.ii.idem voluit Io. And.& Abb.in d.c.i.vbi etiam Anto.de But.& Petr.de Anch.Alex.in l.i.§.ſi quis ita,col.iii. ff.de verb.oblig. & in conſ.94.col.fi.vol.4.Pariſ.in conſ.xx.col.fi.vol.i.& in conſ.cx.col.v.eod.volu. & in conſ.xii.col.xi. vol.ii.& in conſ. xlix. colum.vi.& ſeq.vol.iii. Grat. in conſ. cxiiii. col.fi. vol.ii.Rui.conſ.vi.colum.fin.vol.ii. Boer.deciſ.iii. num.7.& 8.

Secus,ſi conſenſus non deficit, quia iuramentum ſup plet,& ita procedit prima opin.& Bauer. in tract.de vir tu.iuram.col.ii.& ſeq.& vide omnino Beltrand. declarantem in conſ.xxviii.col.ii.& ſeq.& in conſ.lxiii.col.fi. vol.i.& in conſ.lxviii.col.pen. volu.ii. & in conſ.lxxiiii. col.iiii.& ſeq.

Limita primam opinionem vt per Maria.Iun.conſi. cxxix.colum.fin.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Legitimationis in priuilegio an pater mentionem de agnatis facere teneatur.

N pater faciens legitimari filium suum. debeat facere mentionem in priuilegio legitimationis, quòd extant agnati, qui lædi possunt ex ipso actu legitimationis. Paul.de Cast.in l.Gallus.§.& quid si tantum,col.pen.ver.sed aduerte.ff.de liber. & posth.tenet, ꝙ non.Soc.ibidem colum.viii.versic. quarta conclusio. vbi dicit istud * communiter teneri per Doct. Feder. de Senis in consil.lvii. Bald. in consi.lvi, colum.ii. & in consi.cv.vol.v.Ias.in consil.lxviii.colum.iiii.volum.iii. & in consil.cx.colum.iii.volu.iiii. Galiaul. in dicto §. & quid si tantum,colum.antepenult. Nicol.de Vbald.in i. parte tract.succeſſ.ab intest.colum.xxxiiii.Socin.in consil.xcv.colum.pen.vol.iiii.& in consil. xlvii. colum.viii. in fin.eod.vol.Deci.in consi.cccxciii. colum.antepenul. in fin.Cassa.in consuet.fol.cccviii.colum.iii.in fin.& seq. Paris.in cons.xiii.vol.ii. Maria. Iun.cons.cxlii.colum.ii. in fin.& seq.Boerius decis.cxxii.Præposi.in c.per venerabilem.§.quod autem,col.xx.versi. sed cum legitimatio.qui fil.sint legit.

Contrarium, quòd sit faciēda mentio agnatorum in patris legitimatione,hoc tenet Anto.de But,in d.c.per venerabilem,Paul.de Ca.in consi.clxxx.incip.super eo qui primo loco quæritur,colum.iii.Rosel.in tract.legit. Soc.in consil.ccli. col.xi. versic.corroboratur præmissa. Alex.in consil.xxv.colum.iii.& in consi.lxvii.col.v.volu.i.Pet.de Anchar.sentit in consil.cccxx. colum. fina. Curt.Sen.in consi.xxxv.col.ix.& in consil.xix. col.iiii. in fin.

in fin. Capio tertium quæsitum. Io. Crot. in vulg. l. Gallus. §. & quid si tantum, colum. xlii. ver. iii. limita. Barth. Cassa. in consuet. Burgund. fol. 293. col. iii. & seq. Maria. Iun. consi. cxlii. col. ii. in fi. & seq.

Pro concordia distingui posset, quòd aut quęritur, an si non sit facta mentio agnatorum valeat legitimatio, vt patri succedat, & dicendum est ꝙ sic, & ita procedat prima opin. Aut quòd posit succedere agnatis vel cognatis, & tunc, si non est facta mentio agnatorum vel cognatorum, nec ipsi agnati vel cognati legitimato, nec legitimatus ipsis succedere posit. Ista declaratio sumitur ex not. per Iacob. de Beluis. in §. i. in auth. quib. mod. nat. effic. sui. Alexan. in cons. lxviii. col. iii. vol. i. Soc. in d. §. & quid si tantùm, col. viii. ver. iiii. & vlt. & in cons. xcv. col. ii. vol. 4. Dec. in cons. 393. col. antepen. & in cons. 307. in fi. & in cons. 367. col. ii. in fi. & seq.

Limita in legitimatione facta à comite palatino, in qua debet fieri mentio agnatorum. Paris. in cons. i. colum. viii. volu. i. Sed contrarium. col. xiii.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Compromissum non dicitur, nec quicquam operatur ante acceptationem.

ON est compromissum, nec operatur ante acceptationem, glo. in l. si cum dies. ff. de arbitr. & propterea non currit tempus, nisi à die acceptationis, vt ibi per Doct. Lanfran. in tract. de arbit. in prima parte col. v. Hippoly. in sing. 423.

Et instantia compromisi non currit à tempore compromisi, sed tempore litis contestatæ. Feli. in c. venerabilis, col. fi. de iud.

Limita,

Limita, nisi dictum sit, q compromissum duret per mensem ex nunc vel ab hodie inchoãdum, quia tunc tẽpus currit ante acceptationem. Soc. in cons. lxxxvii. col. j. volu. 4. pro quo facit quod not. Corn. in cons. 231. volu. iii. Alex. in cons. lvi. vol. vi. Caccial. in l. omnes populi, col. lxxxiii. ff. de iust. & iur. Aret. in cap. vltra tertiam, col. fi. de test. Bal. in l. i. col. ii. in fi. ff. si quis caut. Soc. in l. si in diem. ff. de condi. & demon. Philip. Franc. in c. super eo. el ij. col. v. de appel. Alex. in cons. lxxv. col. ii. Cæp. in cons. ciu. lxvii. facit quod not. Alex. in simili in cons. lxi. colum. i. in fi. volu. v. & facit in simili quod not. Felin. in c. cognoscentes. colum. vi. de consti. Guid. Pap. in cons. cclxx. Ruin. cons. xxvii. colum. 4. & cons. lj. col. j. volu. 4. Facit quod not. Felin. in c. eam te. col. xviii. de rescr. Tiraquel. de retract. fol. cix.

Contrarium videtur sumi ex dictis Corn. in consi. ccxlv. col. fi. vol. 4. & in cons. ccl. colum. i. eod. volu. Aret. in consi. xcv. colum. fina. Alexand. in cons. xxxv. colum. iii. volumi. 4. & in cons. cxlv. volumi. iii. Facit quod not. Staphil. de literis grat. & iust. charta 4. & 5. Ruin. consil. cliiii. colum. pen. & cons. lxiii. colum. prima volumi. v. Limita, vt id procedat quòad iudicem, sed quoad partes ipsas compromissum operatur, etiam ante secutam acceptationem, ita declarat Socin. in cons. xxxix. colum. 4. & seq. volumi. 4. Sed ista declaratio non videtur vera per glo. in d. l. si cum dies, in verbo compromiserunt, quæ exponit, compromittere voluerunt: & sic sentit, quòd ante acceptationem, etiam quòad partes non est compromissum. Idem voluit Alexan. in consil. lxxxvii. colum. fi. volu. v. & in consi. xxxiiii. col. fi. volu. i. Et facit quod dictum est in alio nostro memoriali, q secundum magis * communẽ opin. non impeditur cursus fatalium per compromissum ante acceptationem sequutam. Fulg. in cons. 168. Pet. de Anch. in cons. 284. Dec. in c. ex ratione, col. v. de appel. Lanfranc. in titu. de arbit. in q. xlix. in fin. Georg. Natta in clemen. sæpe, col. xxii. de verb. sig. Hippoly. in sing. 679.

Tertiò

Tertiò limita, nisi dictum sit, quòd duret vsque Pascha, secundum vnam opi. de qua vide Fel. in c. de causis, col.i. in fi. & seq. de offic. de leg.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Filia dotata exclusa à statuto, an computetur in numero filiorum, sic vt faciat partem in legitima, vel ne.

DVBITATVR, an filiæ exclusæ à statuto, quando sunt dotatę, vel exclusæ ob renunciationē propter dotē habitā, cōputentur in numero filiorū, ita ꝙ legitima masculi non censeatur totius hæreditatis portio, quasi sibi debeatur integra hæreditas, exclusis filiabus, sed cēseatur portio illius portionis, ac si filius masculus cū filiabus in successione cōcurreret. & hoc ēt est necessarium vt cognoscatur, an legitima sit triens, vel dimidia. quia, si sint plures filij, est dimidia, si numero pauciores, est triens. auth. nouissima. C. de inoffi. testa. & idē Bal. in l. vnica. §. in j. in ij. col. & seq. C. de caduc. toll. tenet ꝙ cōnumerentur filiæ exclusæ istis casibus, perinde ac si cū filiis masculis in successione cōcurrerent. in l. huiusmodi. §. si Titio. ff. de leg. i. in l. duobus. ff. eod. tit. & in consi. 490. incip. Statuto cauetur, ꝙ filio teneantur. in 4. vol. & in cons. clxxvi. inci. Quidā nomine A. in iij. volu. & in cōs. xc. incip. Proponitur ꝙ Christiani, vol. 4. Bar. in l. j. §. pe. in 4. q. ff. de bon. poss. cont. tabul. Imol. in d. l. hmōi. §. si Titio circa fin. Aret. in l. vnica in vltimis verbis. C. quando non pet. part. in l. planè. §. si duobus. ff. de leg. i. Curt. Sen. in cons. v. Socin. in cons. lxxvi. colum. iii. volumi. iii. Guid. Pap. decis. cccccxcix. in singu. 709. Ista opin. videtur * magis cōmunis, vt per Dec. in cons. 670.

col.

colum. fina. Istam tenuit consilium Neapolitanum. in decisio. clviii. in nouis. Marian. Iun. consi. xxv. colum. i. Istam etiam opi. sensit Sali. in d. l. vnica. §. in ij. col. ii. ver. aut ideo non admittitur, quia ius petendi. Cuma. in consil. cxiiii. col. pen. Corn. in cons. cl. colum. fin. volumi. i. saluat in vno casu. Paris. in consil. xxxvi. colum. ii. & sequen. volu. ii.

Contrarium, quòd personæ filiarum exclusarum nō considerantur, perinde ac si non esset in rerum natura, & legitima masculorum sit tantùm habito respectu ad masculos, & non ad fœminas exclusas deducta dote ipsarum tāquàm æs alienum. Ang. Imol. & Paul. de Cast. in d. l. plenè. §. si duobus. ff. de leg. i. Bal. in l. Papinianus. §. vnde si quis. ff. de inoffic. testa. & ibi. Angel. & Fulg. & Ang. in d. l. Papinianus. §. quoniam autem quarta. Ang. in cons. cv. in fin. & in cons. ccc. Cuma. in cons. xxxv. vbi idem tenet in filia exclusa à statuto, licèt secus in filia renunciante. Idem tenet Alber. Brun. licèt nō se firmet in cons. xxx. col. fi. volu. 4. Corn. in cons. cxcix. volu. iii. Soc. in consil. cl. colum. xii. & in cons. lxxxiiii. colum. fin. Paul. de Cast. in cons. cclxxxvi. volu. i. in antepen col. & seq. in successione matris & non patris. Aret. in cons. xix. colum. pen. Paris. in cons. xxv. colum. vi. & seq. & in consi. xxxvi. colum. vi. volumi. ii. & in cons. 54. colum. ii. eod. volu. ii. & in consil. lv. colum. 4. volu. iii. vbi dicit istam * communem opin. Marian. Iun. dicit istam veriorem & communem, & declarat in consi. xxv. colum. iiii. & sequen. & cons. lxvii. colum. fi. volu. ii. & idem Angel. in authen. nouissima, in fin. C. de inoffic. testa. & in l. vnica. §. in j. in fin. C. de cadu. tol. Raph. Cuma. in d. l. huiusmodi. §. si Titio. ff. de leg. i. & ibi Paul. de Ca. Fulg. in cons. xvi. Iō. Anto. Alexan. in cons. clvi. col. ii. & seq. Soc. in cons. lxxxii. col. fi. volu. 4. Paul. de Cast. in consi. lii. in tip. super primo puncto. volu. i. & Corn. in consi. cccxiii. colu. i. volumi. i. Guid. Pap. in cons. xcvi. & in cons. dviii. Soc. in cōs. cliii. col. pe. Dec. in cons. ccxcix. colum. i. Ioan. Crot. in l. re coniuncti, col. xlvi. ff. de leg. iii. Afflict.

super

ſuper conſt.fol.296.col.ii.Brun.in tract quòd ſtant. maſcu.fol.73.col.i.& ſeq. vbi dicit iſtam communem. Ruin. in conſ.xxiiii.col.ii.volu.i.& in conſi.lii.col.v.volu.ii.dicit,quòd eo caſu in quo filiæ dotatæ ſunt excluſe,etiam à ſupplemento legitimæ, iſta pars eſt verior * & magis communis,& in conſ.xl.col.iii.vol.iii.& conſ.clij.col.i.& ſeq.vol. viii.vbi dicit communem.

Limita iſtam ſecundam opin.vt per Brun.in d.tract. quòd ſtant.maſc.fol.74.col.i.& ſeq.

Tertia verò opin.eſt, quòd filiæ excluſæ computãtur in numero filiorũ,& faciũt partẽ. Sed iſtud quod eis debetur ratione legitimæ vltra dotẽ accreſcit filiis maſculis. Bal.qui loquitur in filia renũciante in d.auth. nouiſſima,col.ii.C.de inoffic.teſta.Paul.de Caſt.in conſ.181. in j.vol.Cuma.in conſ.xlv.in fin.Bald.in l. ſi patruus, in princ.C.de ſuis & leg.Corn.in conſ.cxcvii.col.ii.volu.i. Bald. in l. vnica.in viii.colũ.in vi.q.C. quando non pet. part.licèt non ita clarè,ſed clarius Rom.ibi in fi.& non proficiat alijs,vt per Alex.in conſ.cxcvij.vol.vi.

Quarta fuit opi.Soc.diſtinguentis; quòd aut ſtatutũ ſimpliciter non excludit,ſed mandat dotari, & tunc filia non habetur in conſideratione, perinde ac ſi non eſſet in rerum natura.Sed ſi filia excludatur, non ſimpliciter per ſtatutum,ſed ita demum, ſi ſit dotata, & tunc facit partem,& habetur ac ſi ſuccederet.

Quinta fuit opi. Io.Ant.Alexã. in conſ.cxxii.qui diſtinguebat,quòd ſi fauorabile eſſet maſculis filiam computari,perinde ac ſi integraliter ſuccederet,& computãtur in numero filiorum cum maſculis. Si verò hoc eſſet incommodum filiorum,non computaretur. Eandem diſtinctionem ſequitur Pariſ.in conſ.liii.colum.xi. vol.iii. Deci.in conſi.607.col.fin.dicit,quòd prima vel ſecunda opi.poteſt teneri,& non poteſt reprehẽdi, qui vnam vel alteram amplectitur.vide Ruin.diſtinguentem in conſ. xxxvi.col.vii.vol.iii.& conſ.cxviii.col.viii.& ſeq.

CON-

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Filia vnius fratris an sit de communi patrimonio dotanda, si fratres omnium bonorum sint consocij.

404.

VOD filia vnius fratris nõ sit dotanda de communi patrimonio, ẽt si fratres sint socii omniũ bonorũ, nisi inter eos super hoc interuenerit specialis conuentio, sentit gl. in l. si socius pro filia, in verbo non soluta. ff. pro soc. Spec. in tit. de iudic. §. Restat videre, ver. quid si vnus ex fratribus. Pet. de Anch. in cons. 303. col. fi. Alexan. in cõs. xlviii. col. ii. vol. ii. Bal. in auth. ex testamẽto. col. fi. C. de collat. Rom. in cons. cxlv. idẽ Alber. & Fulg. in d. l. si socius pro filia. Alber. in l. si duobus. §. si fratres. ff. pro soc. Bal. in l. fi. col. fin. nu. 14. C. de dot. promis. Io. Pet. de Ferra. in pract. in libell. In causa societatis, in verbo vndecunque quęsita. Alex. in cons. cxxxiii. col. i. & in cons. 154. vol. ii. & in cons. ciij. volu. 3. Capra in cons. x. col. fin. Paul. de Cast. in cons. xcvi. volu. ii. incip. Si dicta Cornelia. & in cons. xxii. col. i. vol. ii. in iii. dubio. Rom. & post eũ Ias. col. iiii. in auth. quod locũ. C. de col. Rom. in cons. cccxiii. in ij. dubio. Alexan. in consi. lxxxvi. in 4. lib. Bal. in cons. cv. incip. Quidam Antonius, circa fi. vol. iii. Soc. in cons. cxcii. colum. 4. & sequen. Petr. de Vbal. in tract. societat. in vi. parte in ix. q. Alexan. in consi. lxxvi. col. ii. & in cons. lxxii. col. ii. volu. 4. Cassan. in consuet. fol. cclvii. colum. iiii. Et istam dicit * communem Socin. in dicto consi. ccxci. colum. iii. Ioan. Crot. in l. si constante, colum. xxx. ff. solut. matr. Sylua nupt. fol. lxxvii. colum. iiij. Mantua in consi. clxxviii. colum. pen. in fin. & in cons. x. in ij. volu. nuper impresso. Aymo in consi. clix.

clix.col.ii.dicit istam opin.multos tenere.

Contrarium,quòd immo talis filia vnius fratris socij omnium bonorum etiam sine alia expressa conuentione sit dotanda de communi patrimonio,tenuit Bald. in dicta l.cùm duabus.§.si fratres. in secunda lectu. colum.prima.ff.pro soc.& in l. si societatem vniuersarum. ff.eod.titu.Paul.de Cast.in consi.ccciiii.incip.super primo in ij.volum. & in recollectis Florentinis in dicta l. si socius pro filia, & in dicta l. si societatem vniuersarum. Bald.in l.si patronus. C. communia vtriusque iudic. Socin.in cons.iiii.volu.iiii. Bald. in tractat. de duobus fratribus.colum.pen. in fin. Angel. in l. ex duobus. ff.de nego.gest. Anto. de But. in repertorio iuris ciuilis in verbo Socius.& in consi. vii. Corn.in cons. cclxxxv. col.fi.volu.i.Soc.in consil. ccxci. Dec.in consi. xxxiii. in secundo dubio,vbi dicit istam * communem opin. & in auth.quod locum,colum.pen.& fin.C. de coll. & in consil.lxviii.colum.ii. Corn. in cons.lii.colum. iii. Paul. de Cast.in cons.258.incip. Ad primum,vol.ii.Soc.in cons. v.volu.4.Alexand. in cons.lxx.colum.i.volu.v. Cassan. in consuet.fol.ccxxiiii.colum.4.Beltran. in cons. xxxix. colum.v.volumi.secundo. Ruin. cons. 101. colum.xvi. volu. primo.qui loquitur in dote promissa per vnum fratrem suum,latissimè in cons.clxiiii.colum.i. & seque. volumi.i.& cxxi.colum.i. volu. v. Et qualis debeat esse dos danda de communi vnicæ filiæ vnius fratris socij, & quid si habens vnicam filiam,promiserit maiorem dotem,quàm fuerit data filiabus alterius fratris socii, vide Ruin.cons.ciiii.colum.pen.& fina. volu.i. Concordando opin. dicebat Corn. quòd in sociis omnium bonorum durante societate dos debebat extrahi de communi patrimonio,ita procedat secunda opin. Sed ea soluta debet imputari in portione fratris, & ita procedat prima opin.ita declarat Corn.in consi.cclxxxv.colum.fin. volu.primo & in consi.lii.volu.iii.& in cons.lviii.colum. iii volu.iiii.

Tenendo primam opin. quæ videtur esse * magis com-

communẽ,limita,niſi frater ſciens paſſus fuerit fratrem dotare de cõi patrimonio filiam,& nõ contradixerit,ita declarat Paul.de Caſt.in conſ.ccxi.incip.Ad primum,in iii.dubio,vol.ii.Deci.in conſ.lxvi.col.fin. Soc. in conſ.v. col.pe.& fi.vol.iiii.Hippoly.in ſing.cccxliiii.Iaſ.in d.authen.ꝙ locum.col.4.C.de coll.Ioan.Crot.in d.l.ſi conſtante,col.xxx.Soc.in conſ.291.col.vi.

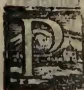
Contrarium tamen ſentit Paul. de Caſt. in conſ.96. incip.ſi dicta Cornelia.vol.ii.

Et quid de dote vxoris alterius fratris reſtituenda? vide Hippoly.ſing.336. Quid ſi fratres non ſint ſocii, ſed dotata ſit filia vnius fratris de bonis communibus, altero fratre ſciente, & non contradicente? Vide Ruin. conſ.clxxi. per totum vol.i.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Compromiſſo impeditur fatalium curſus.

PER compromiſſum impeditur curſus fatalium,tex. eſt in auth. ſi tamen.C. de appel,in clem.quãdiu.eo.tit. Amplia, idem eſſe, ſi cauſa ſit commiſſa conſilio ſapientis.Rui.conſ.77.col.i.volu.v. Sed dubitatur,an iſtud procedat,etiam ante ſecutam acceptationẽ compromiſsi? & de iure ciuili tenuit Fulg. ꝙ non impeditur ante acceptationem, in conſ. clxxiii. Sed dubium maius videtur eſſe, quid attenta iuris canonici diſpoſitione,& quidem Fulgo.ibi tenet, quòd non requiratur acceptatio,& idem videtur voluiſſe Soc. in conſ. xxxix. colum.4.& ſeq.volu.4.

Contrarium tenuit Dec.in cap.ex ratione, colum.v. de appel.& pro iſta opin.facere videtur, quia Doct. voluerunt,quòd non modò ſit ſecuta acceptatio,ſed etiam

cauſa

causa cœperit agi coram arbitris. ita Pet. de Anch. in cō sil. 284. Lanfran. in tract. de arbit. in xlix. q. in fi. Georg. Natta in clem. sæpe, in prin. col. xxii. de verb. sign. Hippol. in sing. 679. vbi refert se ita obtinuisse in causa maximæ importantię. Et licet impediatur cursus fatalium, non tamen impeditur cursus decem dierum, qui dătur ad appellandum. Guid. Pap. q. cxv.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Hæres cōtra factum defuncti haudquaquàm venire potest.

AERES non potest venire contra factum defuncti. l. cùm à matre, C. de rei vend. l. ex qua persona, ff. de reg. iur. l. si ab eo, C. de liber. cau. l. venditrici. C. de reb. alie. non alie. l. siue poss. C. de euict. l. vnum ex familia, §. sed si vno, ff. de leg. ii. & ex propria persona, Cassa. in consil. lxix. col. i. de ratione huius regulæ vide Loffred. in consil. i. col. xlviii. Io. Nicol. in l. generaliter. in ii. part. nu. 24. C. de secund. nupt. Amplia, etiam in re propria hæredis. Cassa. in cons. xlvii. col. pen.

Amplia siue mandet vt propriă, siue mandat vt alienam. Rui. cons. xlii. col. i. & seq. vol. v.

Hoc autem intelligitur pro portione hæreditaria, vt est tex. in d. l. cùm à matre, & ibi gl. & Bar. in summario, & Bal. Ang. Salic. ibi. & ponit Corn. in cons. ccci. col. iii. vol. j. Io. Nicol. in d. l. generaliter, in ii. par. nu. 27. & nu. 28. & seq. Aymo. cons. cxxxi. colum. i. & seq. Maria. Iun. consil. clvii. colum. ii. volum. i. Cagno. in d. l. ex qua persona, nu. 8. ff. de reg. iur. quia confecto inuentario filius factum patris tenetur approbare tătum in eo quòd est supra legitimam. nam in legitima non tenetur factum

defuncti approbare:vt per Ang.in d.l.cum à matre,in fi. Bal.in l.quod ſi patris,in v.col.ver.item quæritur ſi vaſallus.C.vnd.lib.Dec.in conſ.clxxxv.col.fi. & in conſi. cccxcv.col.ii.Iaſ.in conſ.lvi.col.vi.vol.iii.Guald.caut.8. de acq.hære.Pariſ.in cõſ.33.col.13.14.& fi.vol.3. Grat. conſ.xci.col.4.vol.i.& col.ii. vbi quid de iure canonico. Si verò eſt extraneus,tunc ſi fecit inuẽtarium, tenetur approbare quatenus eſt in hæreditate.Bar.in l.cùm vir. col.fi.ff.de vſucap.Tiraq.de retract.fol.lix.Beltran.in cõſil.vii.vol.i.in antiq.

Item hoc intellige iure exceptionis, non iure deficiẽtis actionis,quia actio non deficit.l.Seia. ff. de euict. d.l. venditrici.C.de reb.alien. non alie. l.vnum ex familia. §.ſed ſi vno.de leg.ii.Bar.in d.l.cum vir,col.fi.ff.de vſucap.in l.rem alienam,col.fi.ff.de pig.act.Dec.in d.conſi. clxxxv.col.fin.

Amplia regulam procedere,etiã ſi hæres non teneatur.de euict.Tiraq.de retract.fol.59.

Primò limita hoc procedere in hærede vniuerſali,ſecus in hærede in legitima tantùm:vt voluit gloſ.in d.l. cum à matre.& ibi Bal.col.ii.vbi etiam Ang.Pau.& Sal. & hoc eſt verum,quando eſſet inſtitutus in rebus certis pro legitima,vel in ipſa legitima, quia dicitur quota bonorum:ſecus ſi in quota hæreditatis,vt ibi per eandẽ gl. Ang.Pau.de Ca.& Sal.ibi Io. Nico.in d.l.generaliter, in ii.par.nu.29.& ſeq.C.de ſecun.nupt.

Secundò limita in hærede in certis rebus alio herede vniuerſali inſtituto & adeũte, vt per gl.in d.l.cùm à matre.dum concludit, filium inſtitutum in legitima, quia dicitur hæres in rebus certis,& non in quota hæreditatis,qui æquiparatur magis legatario,quàm hæredi,non tenetur factum defuncti approbare, & cum illa ratione tranſeunt ibi Bald.ii.col.Io. Nicol.d.l.generaliter,in ii. part.nu.29.& ſeq.Et facit ratio,nã hæres in re certa alio hærede inſtituto in vniuerſo adeunte, magis æquiparatur legatario,quàm hæredi, vt not.Alex.ex communi opi.in l.quotiens,col.ii.C.de hæred.inſtit.& propterea

ſicut

ſicut legatarius (vt dicetur in ſequenti limitatione) nõ tenetur approbare factum defuncti, ita nec hæres in re certa.

Contrarium tamen tenet Cur.Iun.in conſ.lv.col.4.

Tertiò limita in legatario particulari, qui non tenetur factum defuncti approbare, niſi eo animo factũ ſit legatum, vt omnino teneatur legatarius factum defuncti approbare, & ſic animo cõpenſandi. ita declarat Pau. de Caſt. in d.l.cum à matre.col.i.

Quartò limita in feudo antiquo, in quo non tenetur factum defuncti approbare, etiam non confecto inuentario per hæredem. Secundum Deci.in conſ.ccccxlv.in 14.col. Cõtrarium autem ſentit Bal.in d.l.qui ſe patris. col.vi.ver.item quæritur.ſi vaſallus.C.vnde lib. Cępo. in conſ.ciui.xxxi.col.pen.

Quid in feudo hæreditario. Loffre.in conſ.i.col.xiii. in fi. & in feudo hæreditario hoc dicit Pariſ. in conſil.i. col.ii.vol.i.& in conſ.lxv.col.v.& ſeq.vol.iii. Rui.cõſ.i. col.vii.vol.i.& conſ.xxxviii.col.vi.& viii.eo.vol.& conſ. cliiii.col.pe.vol.i.& conſ.clxxvi.col.ii.vol.i. & cõſ.xxv. col.iiii.& v.vol.ii.& in feudo hæreditario, ꝙ non obſtante confectione inuentarii filius tenetur approbare factũ patris. Grat.cõſ.4.col.8.vol.i.Rui.in cõſ.ii. col.fi. vol.4. Quid in emphyteoſi, Grat.conſ.lv.col.i. & ſeq.volu.i. Rui.conſi.xxv.col.iiii.& v.vol.ii. Quid in feudo antiquo. Pariſ.conſ.x.col.i.vol.i.

Quintò limita vbi ex facto defuncti nõ naſcitur actio vel exceptio.gl.in l.Lucius.ff.ſol.mat.iſtam limit. *cõmuniter teneri ait Bal.in l.ſi pater, col.fi.C.de inoffi.donat. Corn.autem dubitat de iſta ſolut.in conſ. xcii. col. fin.vol.iiii.

Sextò limita, quando teſtator non reliquit hæredi illud quod ei relinquere debebat. Bal.in d.l.ſi pater, col.fi. Pau.de Ca.in conſ.cxcvii.col.fi.vol.ii.Bal.in conſ.ccxv. col.ii.vol.ii.Iaſ.in conſ.vii.col.vii.& ſeq.vol.iii. & in cõſil.lxiiii.col.iii.vol.iii.& in conſ.clxviii. col.fi. volu.iiii. Grat.in conſ.xci.col.iiii.vol.i.& hoc eſt quod voluit di-

dicere Iaſ.in d.conſ.in alia ſolu.quando defunctus voluit fraudare hæredem in legis beneficio.

Septimò limita in contractu improbato, vt no. Guid. Pap.in conſ.clxxx.

Octauò limita in contractu facto in fraudem hæredis. Loffred.in conſ.i.col.iiii. & in conſ.x. col.vi. Tiraq. de retract.fol.lx. Gram.deciſ.xciii.nu.9.& ſeq.

Nonò limita in hærede, qui ſuccedit ex legis prouiſione. Loffred.in conſ.x. col.v. Gramma. deciſ.lxxxiii. num.9.& ſeq.

Decimò limita in coniuncto qui põt retractare venditionem coniuncti factam in extraneum vel ex forma ſtatuti, vel ex conſuetudine, quia talem retractationem facere poteſt, etiam ꝙ ſit hæres vendentis. Io.Nicol.in d.l.generaliter, in ii.par.nu.34.C.de ſecun.nupt.

Vndecimò limita, quando ex iuris diſpoſitione competeret facultas hæredi retractandi factum patris. Pariſ. conſ.xxxiii.col.fi.vol.iii.

Duodecimò limita, quando teſtator non poteſt diſponere. Aym.conſ.cc.col.ii.Gram.deciſ.93.nu.8.& ſeq.

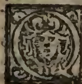
Decimotertiò limita, quia ſi pater promiſerit pro ſe, & hæredibus, poſſunt filii conueniri non tanquam hæredes, ſed velut filii. Rui.conſ.ccxx.col.i.& ii.vol.i.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Vſurarius criminali pœna pro vſuris non punitur.

542

Vod vſurarius pro vſuris non poſsit puniri criminaliter aliqua pęna, tenent Bal. & Sal.in l.improbum, C.ex quib.cau.inſa.irrog. Deci.in conſ.clxx. vbi latè comprobat iſtam partem. Iaſ.in conſ.cliii.col. fin.

fin.vol.iii. Aymo. licèt non planè firmat in conf.vi.col. xx.in fi.& seq. Grat.conf.xxxviii.col.ii.vol.ii. & consil. xlix.col.ii.eod. vol. & col.seq. Maria.Iun. conf.lxxxiii. col.ii.vol.ii.

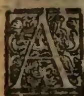
Contrarium, Iaco.But. quòd puniri possit pœna stellionatus, in d.l.improbum. Corn.in conf.clix. & in consi.xix.col.ii.& seq.vol.iii. Caccial.in l.cunctos populos, colum.xxx.de summa Trinita.Ioan.Anto.Alex.in consil.lxv.in fin.

Et dato quòd possit inquiri & puniri, non tamen per iudicem laicum. Corn.conf.xxxix.col.ii.vol.ii.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Iura & actiones non veniunt bonorum mobilium, aut immobilium appellatione.

ALIQVI voluerũt, prout videtur esse magis * communis opi.ꝙ iura & actiones dicantur tertia species, & nõ veniant appellatione bonorum mobilium & immobilium, per tex.in l.à diuo.§.in vẽditione.ff. de re iudi.l.quam Tuberonis.§.fi.ff.de pecul.in l.vnica, §.exactio, iuncta glo.in verbo incorporalibus. C.de rei vxor.actio.in l.benè à Zenone, in §.& nemo audeat.C. de quadrien.præscrip.Guid.de Suza.in quæst.per eum disputata incip.pone quòd de facto statutum dicit Specul.in titu.de fruct.& interè.§.primò, versicu. secundo quæritur, & ibi Io.And.Bart.in l.potest, ff.de auct.tut. in l.mouentium, ff.de verbo.signific. in repet. l.si arrogator, colum.antepenult.ff.de adopt.& in consil.50. & ccxxxiiii.& in l.Centurio, in viii.colum.in fi. ff.de vulgar.& pupillar.in dicta l. quàm Tuberonis, §.finali, ita

tenet Guil.de Cun.in l.i.ff.de ſtat.hom.Bal.in l.ſi conſtante.§.ſi bona.& ibi Ang.Imo.&Alex.ff.ſol.ma.Abb. in c.nulli.col.ii.de reb.eccle.non alien.& ibi Imo.col.fi. & Barb.col.fi.Alexan.in d.l.a diuo Pio.§.in venditione col.i.vbi dicit iſtam * communem opi.& Alex.in apo ſtill.ad Bar.in l.poteſt.ff.de auct.tut.& in d.l.mouentiũ ff.de verb.ſig. Bal.in rub.C.de iu. fiſ.in fi.lib.x.Rapha. Fulg.in l.i.C.ſi aduer.tranſact.& in d.l.quã Tuberonis §.fi.ff.de pecul.& ibi etiam Bal. Alex.in cõſi.cix.col.iii. vol.iiii.Guid.Pap.conſil.ccxci.cccxli.& ccccxcix. Deciſio.Tholoſ.& ibi apoſtill.deciſ.ccxv.Guid.Pap.in cõſil. lii.& ccxv.Guald.cautel.ix.de leg.Beltrand.in conſilio cxc.col. i.in fi.& ſeq.vol.i.& in conſi.cclxxii.col.fi.volu. iii.& in cõſi.xxxiiii.volu.ii.Pariſ.in conſi.lxvii.col.i.& ſeq.vbi ampliat &. limitat.& in conſi.xcvi.col.ii.vol.ii. Maria.Iun.conſ.cxv.col.i.Mantua in conſil.cclxi.col.ii. Maria.Iun.conſi.i.vol.ii.Ruin.conſi.cxxvi.col.iii.vol.i. Maria.Iun.conſi.lxxix.col.ii.vol.ii.Rui.conſi.xxvi.col. iii.vol.i.& conſ.cxxviii.col.i.vol.i.& conſi.clv.col.fi.volu.iii.& conſi.cxxxix.col.iii.& ſeq.vol.v. Ange.in auth. de non alien.§.i.Deci.in l.i.in ii.lect.ff.ſi cert.pet.Bal.in c.i.in fi.prin.de pac.tenen.Iaſ.quia dicit ita conſulendo tenuiſſe in l.ſtipulatio hoc modo concepta.col.fin.ff. de verb.obli.Purpu.in l.ex conuentione,col.ix. C.de pact. Albert.in tract.ſtat.in iii.par.q.xiii.Oldr.in conſ.ccxix. incip.factum tale eſt.Dominus Rex.Card.in conſ.lxvi. & in conſi.lxxii.col.i. & ſeq. & in cle.i.in d.q. vbi etiam Pau.de Eleaz.de reb.eccle.non alien.Rom.in conſ.509. col.iii.Imo.& Domi.in c.ii.de reb.eccl. non alien. in vi. Maria.Soc.in tract.oblat.in xiii.& ſeq.col.Alex.in cõſi. xxxi.col.ii.& conſ.xlv.col.iii. vol.i. & in cõſ.cxxv.col.v. eod.vol.& in conſ.lxviii.col.fi.& in conſ.ccxliiii.vol.vi. & in conſ.liii.col.iii.vol.iii.Soc.in conſ.cj.col.fi.& in conſil.clxxv.col.fi.vol.iii.& in conſi. ccxxxvi. col.i.vol.iiii. & in conſ.vi.col.ii.vol.eod. Lap.alleg.xcii.col.fin.in fin. Dec.in conſ.ccxxxvii.col i.Aluar.in c.i.§.i.de feu.cogn. Brun.in tract.ꝙ ſtant maſc.fol.55.col.iii.

Amplia etiam si dictum sit mobilium, & immobiliū quomodocunque.Paris.cons.xxv.col.pen.vol.ii.

Aliqui verò dicebant, ꝙ aut actio & ius competebat ad aliquid mobile, & censetur actio & ius quid mobile. si autē competebat ad aliquid immobile, cēseatur actio & ius quid immobile.gl.in l.i.C.si aduers.transact.in gl. fi.& gl.in auth.de non alien. in gl.in verb. numeranda. Bar.in l,si sic.§.fi.ff.de leg.i. & ibi Ang. Din.in l.potest, ff.de auct.tut.Cassan.in consuet.Burgun.fol.98.col.i.& fol.142.col.i.Brun.in d.tract.ꝙ stant.mas. fol.41.col.4. Bal.in auth.hoc ius porrectum,col.fi. C.de sac.san.eccl. Soci.in cons.cj.col.i.& in cons.clxxv.col.i. Alex.in consil.xc.col.iii.vol.iiii.

Contrarium tenet Din.in consi.viii.circa med.Paris. in cons.xc.xciiii.col.i.& seq.vol.ii.

Ista tamen prima opi.saluari potest, quando necesse esset,ꝙ actio connumeretur inter vnam, vel alterā speciem,& sic inter res mobiles vel immobiles: quia tunc actio, si competit ad immobile, iudicatur immobilis, si datur ad mobile,iudicatur mobilis. ita declarat Bart. in d.l.mouentium,ff.de verb.sig.in d.l.post. ff.de auct.tut. in l.i.circa fin.C.si aduers.transac.Bar.in cons.50.& hoc est,quod voluit dicere Bal.in c.i.in fi.prin de pac.tenen. & in c.i.§.i.de feu.cog.Ro.in cons.ccccix. col.iii.Card. in cons.lxxii.col.i.Imo.& Dom.in c.ii col.ii.de reb.ecc. non alie.in vi.Marian.in d.tract.oblat.col.xiii. & seq.& Soc.in cons.cj.col.fi.Alex.in d.l.a diuo Pio, §.in vēditione,col.i.ff.de re iud.& in cons.xxxi.col.ii.in fi. & in cōs. cxxv.col.v.vol i.Ang.in l.si constante,§.si bona.ff.solu. mat.& Imol.in c.nulli,de reb.eccl.non alie. Io.Crot.in l.stipulatio hoc modo cōcepta,col.xxvi.& seq.ff.de ver. obli.Card.Alex.in c.i.§.i.de feud.cog. s.procedere in dispositione legis, quia ab hominis dispositione nūquam appellatione mobilium,& immobilium venit actio.

Limitat etiam secundò Rom.in cōs.ccccix.col.iii.ex mente Lap.alleg.xci. in fi. quando actio daretur ad pecuniam in genere, quia cum genus nō sit quid mobile,

actio competens ad pecuniã in genere, non dicitur quid mobile, nec potest considerari prout quid mobile.

Tertia fuit opin.ꝙ actio & ius connumerentur inter mobilia.& istam opi.ponit gl.in l.mouentiũ, ff.de verb. sign.& in l.fi.in gl.pen.circa med. C.in quib.cau.in integ.resti.non est necess.Iac.de Belu.in auth.de nõ alien. in prin.col.ii.quæ opi.potest procedere in iuribus serui tutum, quæ cohærent rebus immobilibus. Imol.in d.c. multi, col.fi.de reb.eccl.non alien.Maria.Soc.in d.tract. col.14.nec ex communi vsu loquẽdi, actio potest inter mobilia cõnumerari, vt no.Fel.in proœ. Decret.in iii. col.ex mente Io.And.in addi.Specul.

An actio connumeretur inter mobilia & immobilia, vide ad longum per Tiraq.de retract.fol.29.& seq.& in fol.32.& seq.vbi limitat pluribus modis.

An credita montis cõputentur inter mobilia vel immobilia.vide Rui.conf.viii.col.i. & seq.vol.ii.& not.ꝙ iura & actiones non circũscribuntur loco, vt dicit Rui. consi.clv.col.fin.in fin.vol.iii.Tiraq.de retract.fol.178. & sequen.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Annui redditus inter mobilia cõnumerantur.

NNVI redditus iuxta * communẽ opi. cõnumerantur inter mobilia.l.iubemus. l.ii.& ibi Bal.no.in princ. C. de sac.sanct. eccl.in §.i. in auth. de non alien. ibi ciuiles annonas.& ibi glos.& Ang.& in l.hac edictali.§.his illud, ibi, annonarum quoque ciuilium. & ibi glo.Cyn.& Bal.in l.i.col.i.in fin.C.de suffrag.Imol. in c.nulli, col.fi.de reb.eccle.non alien.in c.ii.eod.tit. & in cle.i.eo.tit. Gemin.in conf.xl.col.ii.Et pro hoc facit, quod

quod not. Deci. in c. in presentia, colum. xxxvi. de probatio. Cassan. in consuetu. fol. xcviii. colum. iii. in fin. & in consuetu. fol. ccxiiii. colum. iiii. & sequen. Guid. Pap. in sing. ccxcvi. colum. i. Brun. in tractatu quod stant. masc. fol. xlii. colum. i. vide Tiraq. de retract. fol. xxvi. & sequen. qui declarat.

Quam conclusionem limitat Bartol. in l sciendum, in fi. ff. qui satisd. cogan. & Bald. in c. i. de controuers. inter vasall. & episcopnm. col. ii. quando annuus redditus debetur de re immobili.

Contrarium tamen tenet Cardi. Alexā. in c. i. § i. de feud. cog. col. ii. & Claud. in tract. feud. in rub. quae res in feud. dari possit. col. iii.

Secundò limitat Fede. de Senis in cons. xii. quādo deberetur in perpetuum seu ad longum tempus. sequitur, Bal. in l. priuilegia, circa fi. C. de sac. sanc. eccl. & in d. c. i. de controuer. inter. vasal. & episcopum. col. ii. in l. etiam, col. ii. in fi. C. de exequut. rei iudi. Domin. in c. ii. col. ii. de reb. eccle. non alien. in vi. Angel. & Alex. in d. l. si constāte. §. si bona. ff. solut. matrim. Alexan. in apostill. ad l. mouentium. ff. de verb. signi. Paris. consi. lvi. col. pen. vol. iii. Ruin. consi. lxxxii. col. i. & seq. volu. ii. Marian. in tract. obla. col. xiiii. vbi limitat. vide illam.

Tertiò limitat Bald. in d. c. i. §. i. de feud. cog. & in d. l. etiam, col. ii. in fi. vt istud procedat, quādo debetur actione reali, seu mixta, secus si personali.

Contrarium Marian. in d. tract. oblat. colum. xiiii.

Alia fuit opi. Abbatis in c. nulli, de reb. eccle. non alie. quòd in annuis redditibus fiat eadem distinctio, prout in iuribus, & actionibus, quia si per se considerantur, prout id ad quod competunt. &c. vt per eum. & istam distinctionem sequitur. Marian. in d. tract. oblat. colum. xiiii. Alex. in apostill. in d. l. mouentium.

Et nota, quia incorporalia reputantur inter immobilia. Ripa in iii. respon. in fi. col. lib. ii.

CON-

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Locupletiorem quem esse factum, cui incumbat onus probandi.

SI fructus vel pecunia perueniant ad aliquē & dubitatur, an factus sit locupletior, cui incumbat onus probandi factum esse locupletiorem? & quædam gl. in l. vtrum. ff. de peti. hæred. sentit, quòd in dubio præsumitur factus locupletior, & ideo qui vult dicere ipsum non esse factū locupletiorē, debet ipse hoc probari. & ibi ex illa glo. hoc no. Ang. & in l. sed si §. quòd antē, el iii. ff. de peti. hæred. Soci. in cons. xxiiii. col. cxv. & clix. col. v. & lxxxii. col. 4. & viii. volu. 4. & in l. in pupillo. ff. de excep. Gozad. consi. xciiii. col. i. Hispan. in rub. de donat. inter vir. & vxo. fol. 44. col. iii. Marian. Iun. cons. cl. col. 4. Ruin. consi. xxiiii. in fi. & cons. cciiii. col. fi. volu. i. & consi. xxix. col. fi. volu. ii.

Limita istā partē, vt per Rui. consi. cxiii. col. ij. vol. v.

Contrarium, quòd onus probandi incumbat illi, qui dicit aliquem locupletiorem effectum, ponit Ang. in l. insulam. §. j. ff. sol. mat. & in consi. clx. inci. Domina Margarita in fin. & in cons. cxxxiii. in fi. col. Paul. de Cast. in cons. ccxlvii. col. pen. vol. i. Alex. non se firmat in l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebell. in fi. Cur. Iun. in cons. xxviii. in fi. dicit esse * communem opi. ꝙ non censeatur factus locupletior, & fuit opi. Curt. Sen. in consi. lxxi. col. iii. Feli. in c. de quarta, col. x. de præscrip. Cagn. in l. ex pęnalibus nu. 3. ff. de reg. iur. Rui. cons. liiii. col. fi. volu. i. & cons. xci. col. fi. volu. v.

Limita in minore, & si dubitetur an ex pecunia factus sit locupletior recurrendum est ad distinct. glo. in l. i. C.

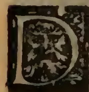
si aduers.

ſi aduerſ.cred.in l.prædiorum.C.de præd.min.& diſtinctio iſta eſt vera, quòd aut contractus tenet & præſumitur locupletior factus adeò quòd minor debet probare ſe non eſſe factum locupletiorem, aut contractus non tenet, & tunc probat aduerſarius minoris ipſum factum locupletiorem. & ita tenet etiam Sali.in d.l.prædiorum Soci.in conſi.cxv.colum.fina.licet Bald.in l.prædiorum teneat contrarium . Sublimita in mutuante pecuniam minoris in quo ſemper ipſe probat. Sali.ibi & Bal. in dicta l.prędiorum.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Filia cui mille fuerunt à patre aurei relicti, ſi nupſerit, & ſi monaſterium ingreſſa fuerit, centum : an illa monaſterium ingrediente poſsit mille petere, non obſtante patris diſpoſitione.

DVBITANT Doc. An valeat iſta diſpoſitio: Relinquo filiæ meæ mille, ſi nupſerit, & centũ ſi monaſterium ingrediatur : ita quòd ea ingrediente monaſterium poſsit mille petere, vel teneatur ſtare contenta centum relictis? & quidam Thomas qui primò diſputauit iſtam quæſt. tenuit quòd filia poterat petere mille, prout refert & ſequitur Io. Andr. in addi. Spec. ſuper rubri. de ſtat. monach. Matthæſ. in ſing. liii. Alber. de Roſ. in iii. parte ſtat. q. clxiiii. Soc. in d.l.ii. Et pro iſta opin. cõſuluit Io. de Ana. & fuit iudicatum Bononiæ ſecundum Alexan. in apoſtil. in d.l.ii. Ant. de But. in c. in pręſentia, de probat. & ibi Areti. col. iii. Felin. col. xviii. & xix. Alberi. in l. Deo nobis. C. de epiſc. & cler. col. ii. Rom. in l. ſtipulatio hoc modo concepta, colum. vii. ff. de verbor. oblig.

oblig.Alexand.in conſi.xxxv.in ii.col. & in conſi. cxxi. colum.pen.volu.ii.& in conſi.xcviii.colum.i.volu.iiii.& iſtam dicit * magis communem Io.Crot.in l. nemo poteſt.colum.xxxi.ff.de leg.i.& iſtam tenet & dicit magis communem Soci.in conſ.cclxix.colũ.i. & in conſi.ccxli. colum.v.in fin.vbi dicit iſtam magis communem opin. & Iaſ.in authen.ſi qua mulier.colum.4. & ſequen. dicit iſtam magis communem.& idem dicit Hippoly.in rub. de fideiuſſ.colum.xxix.& in l.i.colum. xxvi. C. de rapt. virg.vbi dicit iſtam partem communem.Idem tenet Felin.in d.cap.in præſentia,colum.xviii.in fin.de probatió. Deci. qui dicit iſtam magis communem in conſi. 674. Ferrat.dicit iſtam partem communem cautel.viii.Pariſ. qui dicit iſtam communem in conſ.lxv.colum.iii.vol.ii. Marian.Iun.qui dicit communem conſi. clx. colum. iii. volu.ii.Rui.conſi.lxviii.col.fi.volu.iiii.Limita iſtam partem vt per Fel.in d.c.in pręſentia, col. xix. & per Pariſ. in conſ.xxiii.col.i.vol.iii.

Et de cautela aduerſus iſtam diſpoſitionem,vide Ferrat.cautel.nona.

Contrarium,Bald.in auth.niſi rogati, in ii. colum. in fi.C.ad Trebel.vbi dicit,quòd naturalis æquitas & communis obſeruantia eſt pro iſta parte.& ibi Paul. de Caſ. qui plus dicit,quòd ita * communiter tenetur,& ita fuit ſeruatum de factio. Bald. in d.l,Deo nobis.col.ii.C. de epiſc.& cleri. vbi dicit ita obſeruari de conſuetudine. & ibi Paul. de Caſt.colum.i.& ibi etiam. Fulg. & Paul. de Caſt.in l.Titiæ ſi nupſerit.ff.de conditio.& demonſt.vbi dicit ita communiter teneri.& idem tenet in l. Titio.§. Titio.ff.de condit.& demonſtra.& hanc opin. communem & æquiorem dicit Imol.in l. Lucius, colum. fin. ff. de hæred.inſtit.Pet.de Anch.in regula nemo poteſt,colum.vi.de reg.iur.in vi.Bald.in conſi.lxxxii.in v.lib. incip.in quæſt.Fulg.in conſi.lii. vbi dicit ab iſta opin. non eſſe recedendum, quam conſuetudo approbat. Rapha. Cuman.in l.ſi ita quis.§.vi.cui.ff.de leg.ii.Iac. de Belu. in §.ſed hoc in præſenti.in auth. de ſanctiſ. epiſ. in d.c.

in præ-

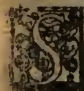
in præſentia,col.xxxi.de probat.in conſi.409.col. ii. dicit iſtam veriorem * & magis communem opin.idem tenet Iaſ.in conſi.xliii.in v col.volu.iii.qui dicit iſtā opin. communem tenendam, & propter communem obſeruantiam,& naturalem æquitatem, quæ cum ea concurrit. Ioan.Crot.in l.nemo poteſt,colum.xxxi.ff.de leg.i. Alex.ſentit iſtam partem in conſ.xcviii.volu. 4. Guald. cautel.lxiiii.de legat.

Vide Brun.in tract.quòd ſtant.maſc.fol.46.col. ii. & ſeq.vbi diſtinguit & effectualiter videtur tenere iſtam partem propter conſuetudinem.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſores an ſint liberati, ſi debitori tempus ſoluendi fuerit à creditore prorogatum.

SOLET ſæpiſsime dubitari ſi debitori qui promiſit pecuniam ſoluere certa die dotis fideiuſſoribus, ſi tempus prorogetur,an fideiuſſores ſint liberati, & quòd non ſint liberati fideiuſſores,tenet glo. in l. ſi cum Hermes.in glo.fi.& ibi Bal.& Sali.C.locat.Rot.in deciſ. 860.in antiquis.Soc.in conſi.xxi.colum.4.Petr.de Ancharr.Henri.Boic.Imol.& Abb.in c.cōſtitutus,circa fi.de fideiuſ.Mariā.in c.fi. de dila.& in xix.q.viii. Dec. in c.de cauſis,col.4.& ſeq.de offi.deleg.Ang.in l.ſi vnus.§. ſi cū reo.ff.de pact.Dec.in conſi.xciii.col.fi.Bal.in l. Labeo.§. ſi per fideiuſſorem.ff.de arbit. & in d.l. ſi vnus.§. ſi cum reo.& ibi Paul.de Caſt.& Alex.in conſ.72.volu.vi.& in conſ.lxvi.col ii.vol.vii.Dec.in l.lecta,col.4.ff.ſi cer. pet. Alex.in apoſtil.in l.vbicunque.ff.de fideiuſſ.Beltran. in conſi.clxxxviii.col.i.& ſeq.vol.i.vbi dicit * communem Pariſ.in conſi.xlviii.col.ii. vol.i.

Con-

Contrarium tenent Anto.de But.post Io.And.in d. c.constitutus,de fideiusso.Spec.in eod.tit.§.i.versi.istud autem quæritur.Archid.in c.te quidem.xi.q.i. Bal. in l. Titius.ff.de excusa.tut.Bart.in l.Labeo.§.si per fideiussorem.ff.de arbit.Fulg.in consi.cxxx.in fi.Anto.de But. in c.i.de offi. deleg.Ias.in l.lecta,colum.vi.ff. si cert.pet. Alex. in l.dies cautionis.in fi. princip. ff.de dam. infect. Capel.Tholos.decis.clxxxi.Fel.in c.de causis.col. iii. de offi.deleg.Guid.Pap.in sing.977. Felin.in cap.i.col.ii.de iureiur.& in cap.ii. colum. xii. de sponsal. & in cap. ad aures.colum.i. de simon.

Tenendo tamen primam opin. quæ videtur * magis cõis & magis vera,limitari potest pluribus modis.

Primò limita,quando prima obligatio per prorogationem esset nouata,quia tunc fideiussores essent liberati.Rota in d.decis.880.Bald.& Angel.in d.l. si vnus.§.si cum reo.ff.de pact. Beltran. in consi.clxxxviii. col.i. in fi.volu.i.Secus si prima obligatio esset nouata, licèt esset diuersa obligatio.Specu.in tit.de fideiuss.§.i.versi. Istud autem quæritur.

Secundò fallit,quia non tenentur fideiussores pro his quæ eueniunt tempore prorogato: ideo nec ad pensionem nec ad vsuram temporis prorogati tenentur, nec pro castellano, si in tempore prorogato promissa non seruauerit, vt per Bart.in l. Lucius.§. Paulus.ff.de administra.tuto.Ioan.And.in addit.Specula. in d. titu. de fideiuss.§.i.versi.illud autem quæritur.Soci.in consi. xxi. colum.iiii.Imol.in d.cap.constitutus colum.fin.Deci.in cap.de causis,colum.4.in 4.limitat.& colum.sequen. de offic.deleg.Ang.in d.l.si vnus.§. si cum reo.ff. de pact. & ibi Alexan.Iaso.in l.i.col.pen.C. de iudic. optimè declarat Alex.in consi.lxxi.colum.i. in fi. volu.vi. Dec.in d.l.lecta,col.iiii.ff.si cert.pet.Bald.in l.ex diui, in fin.C. locat.Feli.in d.c.de causis,colum.ii.de offi.deleg.Tiraq. de retract.fol.353.

Tertiò fallit, si prima obligatio esset finita per solutionem,quia si posteà intercedat obligatio noua, fide-

iussores

iussores non tenentur. Imol.in consf.xii.colum.fi.

Quartò fallit, si expressè fideiussissent ad tempus limitatum, declarantes quòd post illud tempus nolebant teneri. Bald.in d.l.Labeo.§.si per fideiussorem.ff. de arbitr. Arch.in d.c.te quidem xi.quæst.i. Abb.in d.c.constitutus col.fi. Bal.Ang.& Alex.in d.l.si vnus.§.si cum reo.ff.de pact.& ibi Ias. & in l. lecta colum.vi. ff. si cert. pet. Feli.in c.de causis, colum.ii. de offic.deleg. & in cap.ad aures colum.i.de simon. Alex.in apostill.ad d.l. vbicunque.ff.de fideius. Hippoly.in rub.de fideiuss.in vi.quæst. apostil.ad decis.Tholos.clxxxi. Rebuff.concor. fol.209. & propterea fideiussores obligati quòd principalis pareret laudo dato infra mensem, non tenentur prorogato compromisso & sequuto laudo post mensem Bellam.in consi.ix.colum.fin. Bart. in d.l. Labeo.§.si per fideiussorem. Tiraq.de retract.fol.352.

Contrarium in principali casu tenet Deci. in d.c. de causis, col.v.de offic.deleg.

Quintò fallit, si sit dilata solutio, non prorogata obligatione. Belrr.in consl.clxxxviii.vol.i.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Solennitas certa si à statuto requiratur in contractibus mulierum, an illa interuenire debeat, si filia cum patre contrahat.

DICIT Bal.in l.pactum quod dotale. colum. fi.C.de collat.quòd stante statuto, quòd in contractibus mulierum requiratur certa solemnitas, quòd illa non debet interuenire, si filia patri donet, vel cum patre contrahat. sequitur ibi Deci. colum.penulti. & fina. Roman. in l.si quis

mihi

mihi bona.§.sed si mandauit.ff.de acquiren.hæreditate Alexan.in consi.cvi.colum.fi.in fi.vol.i.& in cons.xxix. colum.penult.volu.iii.Barbat.in c. causam matrimonii, colum.iii.de offic.delega.Ias.in l.transactionem, colum. ii.de transact.& in consil.cxxxiii.colum.ii.in fi.volu.iiii. Deci.in consi.xxvi. col.i. & in consil. clxxx. colum.i.& in consi.cv.colum.ii.Cassa.in consuet.fol.cxxxv.colum. iii.Ripa in x.respons.in iii.lib. Deci.in consi.611. Brun. in tracta. de forma.fol.xcviii. colum.iii. Paris. in consil. cvi. colum. penulti.volumi.i.vide in simili Tiraquel. de legib. connub. fol.cclii. & in l. si vnquam, in princip. nume.26. C. de reuocat. donat. Idem in quolibet alio coniuncto donante ponit Roman. in consil. cclxxvii. col.fi.Deci.in cons.505.col.v.

Contrarium in casu principali,& sic contra opin.Bal. in dicta l.pactum quòd dotale. tenuit ibi Roma. & Ias. colum.fi.& in l.præses.colum.i.C.de transact. Barbat.in consil.lx.colum. i.volu.primo. Gomes.in §. omnium, colum. x. institu. de actio. & colum. xii. Tiraquel. d.ll. connub. fol.clxxxvi. Paris. in consil.liii. columna nona volumi.iii.

Et in donatione facta per patrem filio,quòd non valeat,non seruata solemnitate requisita, tenuit Cuman. in consi.xxvii.colum.ii.in princip.Deci.in consi. lxxxvi. colum.fina. & facit, quòd dicitur in regula xl. in prima ampliatione, vbi habetur, quòd insinuatio requiritur, etiam quòd pater donet filio.

Tenendo primam opin.quæ videtur * magis communis, limita, nisi renunciatio filiæ, facta sit fauore masculorum: quia tunc cessat illa præsumptio, quòd bonum consilium pater pro filia capiat: quia fauor masculorum videtur præponderare. Deci. in d. l. pactum quod dotale,colum.fin.

Secundò limita,quando constaret de contrario,quòd actus esset maxime preiudicialis filiæ renuncianti patri: quia illa est præsumptio, quæ admittit in contrarium probationem,vt per Barb.in cons.xli.volu.4.Ias.in cõsi. cxxxiii.

cxxxiii.col.antepe.vol.iiii. & colligitur ex verbis ipsius Dec.in d.l.pactum,col.fi.

Tertiò limita,quãdo statutum diceret vniuersaliter, ꝙ mulier cum qũacunq; persona contrahens, teneatur seruare certam solénitatem,quia illam eandem tenetur seruare, si cum patre contraxerit. Barba.in d.consi.xli. col.ii.vol.iiii.Dec.in d.l.pactum quod dotale.col.fin.

CONCLVSIO, *Et Regula XVI.*

ARGVMENTVM.

Lex generalis non comprehendit casus speciales.

Ex generaliter loquens,non cõprehẽdit casus speciales & multum prærogatiuos. ita infertur ex dictis Sali.in l.fi.C.de iure dot.ponit Ias.in l.i.colum.iii. ff.solu.matrimo.in l.si constante, colum.xxxiiii.eo. titu.& in consi.clviii.col.iii.volu.ii. & in consi.clxxi.colum.vii.volu.iiii.Soc.in consi.xlvi.colum.ii. volum.iiii. Anto.de Fan.in tract.de pign. & hypothe. in viii.parte princ.col.viii. Cassà.in consi.xxxii.col.ii.Calca.in consi. xiii.col.ii. Cassà.in consuet.fol.270. oolum.i. Gozad.in consi.xliii.col.ii.& in cõs.lxxvi.col.ii. Rui.cons.cxxxvi. col.iiii. vol.iii. Sed omnia quæ allegantur per tenentes istam opinionẽ,prout sunt plures glo. loquuntur,quando casus ille erat specialiter determinatus antiqua lege: ita quòd lex noua superueniens generalis, non tollit legem antiquam specialem determinationem habẽtem, glo.in l.sciendum,ff.qui satisd.cog.vt ibi per Doct.gl.in verb.vacantibus,in auth.de hæred.quæ ab inest.& per Bar.in extrauag. ad reprimend.in verbo non obstantibus.Fulg.in l.cũ testamento. C.de testa.per Caccialup.

in l.omnes populi.col.cij.ff.de iust.& iur.& ita procedit quod not.Alex.in conſ.lxxx.col.iii. vol.i. & propterea dicitur, ꝙ lex generaliter loquens nõ tollit priuilegium alicui ſpecialiter conceſſum.gl.in l.iii.in verb.decurioni bus.C.de ſilentia.lib.xii.Loffred.in conſ.xxxi. col.pen. Rom.cõſ.ccccxxxvi.col.ii. in fi. verſ.quinta principalis. Vel quando fuit facta expreſſa declaratio etiam per legem, ꝙ in generali oratione non veniant aliqui caſus ſpeciales, vt de Epiſcopo dicitur in c. quia periculoſum, de ſent.excom.in vi.

Sed pro iſta opinione ego adduco dictum Bart.commune in l.Lucius,in fin.ff.ad Turpil. Pet.de Anch.in re pet.c.canonum ſtatuta, verſ. alibi quærit Bart.in xiiii. q.de conſt.Bal.in d.l.omnes populi, colum.fin.ver.item nota quòd generale ſtatutum, & ponit Alexan. in l.talis ſcriptura,colum.fin.ff.de leg.i. Caccialup. in d.l.omnes populi,colum.cxv.& ſequen.Ange.in diſputatione exorta guerra,colum.iiii.Nellus in tracta.bannitorum, in ii.parte.iii.temporis.quæſtio.xli. Hippoly.in rubr.de crimine fal.colum.iii.& in l.i.§.ſi ſeruus,colum.iii.ff.de quæſtio.& in ſing.clxiii.Ruin.conſ.xxvi.in ſubſcriptione,colum.ii.

Contrariam verò partem, quòd lex generaliter loquens comprehendat etiam caſus ſpeciales, & prærogatiuatos, dummodo non ſint priuilegiati in illa materia & in illo caſu,in quo lex generalis diſponit, tenet Bald. in l.in fraudem.§.fi.ff.de teſtam.milit. Dec.in l.ex teſtamento.C.vnde lib.in c.ſedes,colum.v.de reſcrip.in cõſil.v.& conſi.ccci. colum. pen. & fin.cccxxxvi.col.v. Alciat.iiii.lib.Paradox.c.x. Declara,vt per Caſſan.in conſil.xxxii.colum.x.Declara,vt per Caſſan.in conſ.xxxii. colum.fin.Mantuam conſi.cclxxxvi.Cagnol.pe.l.i.nume.16.ff.de reg.iur.

CON-

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio generaliter loquens an compre- hendat cauſam dotis.

X præcedenti regula infertur, an diſpoſitio generaliter loquens cõprehendat cauſam dotis.& Sali.in l.fi.C.de iur.dot.dicebat quòd non. Idem ſentit Bald.in conſil.cclix.volu.iii.incip. quemadmodum Imperator.Paul.de Caſt.in conſ.lxxviii.in fin.vol.i.incip.licet iſta domina Liſa.vbi tenet, ꝙ legatũ dotis non venit in generali renunciatione.Iaſ.in l.i.col.iii.ff.ſolut. mat.in l.ſi conſtante,col.xxxiiii.eo.tit.& in conſi.clvii. col.iii.vol.ii.& in conſ.clxxi.col.vii.vol.iiii.in l.quod dicitur,in ii.not.de verb.obli.& in l.filiusfa.§.Diui,col.ix. verſ.vii.facit.ff.de legat.i.& ibi Io.Crot.col.xix. ver.vi. pro iſta parte,& in auth.res,quæ,col.vii. verſ.tertiò facit.C.communia de legat.Hippol.in ſing.cccxlii. Bal. in apoſtill. in c.i.§.donare, in verbo vſus,qualiter olim feud.alien.pot.Bal.Nouel.in tract.dot. in xvii.,& xviii. ſpeciali.Socin.in conſ.xlvi.col.vii.vol.iiii.& in conſ.lxx. circa fin.eo.vol.Anto.de Fan.in tract.de pign. & hypothe.in viii.part.princ.col.viii.nu.23.ver.viii.fallit. Gozad.in conſ.xliii.col.ii.& xcvii.col.ii.Afflict.ſuper conſtit.fol.151.col.i.Loffred.in conſ.xxxi.col.pen.& conſi. xxxiiii.in fi.vbi ampliat.Pariſ.in cõſ.lxxxi.col.ii. vol.iii. Ruin.conſ.cxxxvii.colum.ii.& conſ.cxciiii. colum.i. & conſ.cxcviii.colum.i.vol.i. vbi ampliat. Hiſpan.in rubr. fol.14.col.ii.de donat.inter vir.& vxo. Ruin.conſil.lxi. col.ii.vol.iii.

Contrarium verò ꝙ lex generaliter loquens habeat diſponere,etiam in cauſa dotis,ponit Deci.in d.l.ex te-

ſtamento.C.vnde lib.& in regula i col.ii.nu.10. & ſeq. ff.de reg.iur.& in l.i.nu.6.in iii.not.C.de eden.in d.c.ſe des,col.v.de reſcrip.in conſi.v.& in conſi.ccci. col.pe.& ſeq.& in conſil.536.col.iii.Alciat.lib.iii.paradox. cap.x. Ripa in l.fin.col.v.C.de reuoc.donat. Tiraquel. de retract.fol.cxxxii.& ſeq.Contard.in repet. l.diffamati.nume.107.& ſeq. C.de ingen. & pro iſta parte facit q ego habeo in regula xli.in vii.amplia. Afflict.ſuper conſtitu. fol.ccxxiii.col.iii.Pariſ.in conſ.xvii.col.fin.volu.i. Grat. in conſ.cxxx.colum.ii.volum.ii.Marian.Iun.conſil.xii. colum.iii.volu.ii. Hiero. Cagnol.in l.i.nume.16.ff. de regu.iur.

CONCLVSIO,
Et Regula XVIII.

ARGVMENTVM.

Vſufructuarius cautionem de vtendo, ac fruendo, arbitrio boni viri præſtare tenetur, nec non, & de reſtituendo rem vſufructu finito.

VSVFRVCTVARIVS debet præſtare cautionem de vtendo, & fruendo arbitrio boni viri, & de reſtituendo rem finito vſufructu.l.prima.C.de vſufruct.toto titu. ff.vſufruct. quemadmodum caueat. in l. vſufructu conſtituto,vbi glo.& Bald.C.de vſufruct.& ibi Salicet. Caſſan. in conſuetud.fol.163. colum.prima, & ſequent.Deci.in conſi.607.Guald.cautel.i.de variis teſta.præcept.Ioan. de Garo.in authen.ex teſtamento,num.33.C.de ſecundis nuptiis. & intelligitur de cautione per fideiuſſores. Guid.Pap.q.ccxlviii. Item debet facere inuentarium ſiue deſcriptionē bonorum in eodem inſtrumento cau-

 tionis,

tionis, vt per Beltrand. in consilio clxi. colum. xii. volum. iii.

Contrarium, Parisin cons. xcv. col. v. in fin. vol. ii. sed in seq. consil. melius declarat. Et nota, quia regulariter vsusfructus debet præstari de manu hæredis, & non potest capi propria authoritate. Fallit in tribus casibus notatis per Gozad. in cons. xxi. col. iii. & in cons. xci. per totum, & cons. xcv. similiter per totum. vide Io. de Garo. in d. auth. ex testamento. in xxxiii. nu. 16.

Primò amplia, quia etiam vsufructu præstito potest peti ista cautio. Item potest res consignata vendicari. l. si vsusfructus nemine. ff. de vsufru. quemad. cauea. Corn. in cons. ccxli. col. fi. vol. iiii.

Secundo amplia, quia etiam non præstita cautione non facit fructus suos. Rui. consi. 50. col. iii. vol. ii. & consil. ccii. colum. ii. vol. ii. vbi tenet quòd cautio etiam non præstita debet offerri, nisi rem habuerit ab ipso proprietario, vel eo sciente & patiente fructus percipiat. Bart. in l. vxori. ff. de vsufruct. legat. & ibi Lancel. Deci. Paul. de Cast. in l. peto. §. fi. ff. de legat. ii. Ruin. cons. lxxxviii. colum. iii. volu. v. Soc. in consi. cxxxi. colum. fin. Bald. in l. i. C. de vsufruct. colum. ii. & ibi Bar. & Alex. in apostil. Ruin. consi. xliii. colum. i. volu. ii. & consil. xci. colum. ii. & fin. vol. eo. Bart. in l. vsufructu constituto. in fin. C. de vsufruct. & ibi Bald. colum. ii. post Guil. de Cun. ibi, & in l. si homo. ff. de vsucap. Imol. in cap. fin. colum. iiii. de pignor. Felin. in cap. si autem, colum. iiii. de rescri. Deci. in consil. 607. colum. iii. Guald. cautel. i. de variis testa. præcept. Beltrand. in consi. lxxxi. col. i. Paris. cons. xxvi. col. i. vol. ii.

Limita, vt per Paris. in cons. xcv. col. vi. vol. ii. & in cō sil. lxi. col. fi. vol. iii.

Limita istam ampliationem, vt per Deci. in consil. 607. colum. ii. quando potest propria autoritate intrare possessionem, tunc facit fructus suos, etiam non præstitate cautione, & non data scientia, & patientia proprietarij.

Contrarium in principali ꝙ faciat fructus suos, etiam non præstita cautione, tenet Maria. Iun.consi.lxxii.volu.ii.col.i.& seq.col.vbi etiam limitat, & post petitam cautionem sine dubio non facit fructus suos. Rui.consil.ccvi.col.x.vol.ii.

Tertiò amplia, quia etiam prestatur cautio, si relictus sit vsusfructus earum rerum, quæ vsu consumantur, vt not.Corn.in cons.ccclxvii. volu.iiii. immo in his rebus cautio est magis de substantia, quàm in aliis secundum Ruin.consi.lj.col.iii.in fi.vol.ii.& consi.lj.vol.iii. & hoc non habet difficultatem. Sed dubitatur, qualis sit ista cautio, quæ præstatur in istis rebus, quæ vsu consumuntur.& Corn.in d.consi.ccclxiii.col.i.dicit, ꝙ præstat cautionem de restituendo tantum, non autem de fruendo arbitrio boni viri ille qui habet vsumfructum earum rerum, quæ vsu consumuntur, & intelligitur de restituenda æstimatione in his rebus, quæ vsu consumuntur, vt no.Feder.de Senis in cons.xlvi.post Ioan. Paliarensem Io.Fab.in §.constituitur.instit.de vsufru. Pet.de Perus. Anto.de But.Imol.& Card.in c.fi.de pign.Soc.in cons.ix.col.i.vol.iiii.Alex.in cons.lviii.col.ii.volu.iii.Guald.caut.i.de variis testa.præcept.Beltrã.in cons.xxxvi.col.fin.vol.i.& in cons.clxi.col.xii.& cons.cxcv.col.fin.eod.vol.iii.Marian.Iun.cons.xcvi.& cxv.col.iiii.vol.i.Ruin.cons.cc.col.x.vol.ii.

Sed in rebus, quę vsu non consumuntur, sed minuuntur, & inueterascunt, etiam voluerunt Fedor. de Sen. in d.cõs.xlv.&Ant.de But.& Pet.de Perus.in d.c.fi.de pig. ꝙ caueatur similiter, de quantitate æstimata restituenda, & sentit hoc etiã Io.Fab.in d.§.constituitur, de vsufruct.Soc.in d.cons.ix.vol.iiii.& hoc sentit Beltrand. in cons.lxxxi.col.i.in fi.vol.i.

Sed contrarium, ꝙ immo in istis rebus, quæ vsu minuuntur, non præstetur cautio de æstimatione restituẽda, sed de re restituenda, prout in rebus immobilibus, tenuit Card.in d.c.fi.de pig.& ibi Abb.col.i.Imol.col.iiii. Abb.cons.iiii.col.fi.vers.formatur sextũ dubium, vol.ii.

Sed

Sed si essent res mobiles, quæ vsu non consumuntur, tunc præstatur cautio, vt de rebus immobilibus, vt per Soc.in cons.ix.volu.iiii. & restitutio bonorum quæ vsu consumuntur, debet fieri secundum æstimationem, quę currit tempore traditionis, non autem tempore restitu tionis. Beltrand.consi.cclxxv.col.fin.vol.iii. Vide Ioan. de Garo.in authen.ex testamento, nume,33. C.de secund.nupt.

Quartò amplia, etiam si dictum sit per testatorem, quòd hæres non molestet vsufructuariũ, non tamẽ propterea prohibetur petere vsusfructus cautionem. Paul. de Cast.in cons.ccxxi.volu.ii.incip. antequam veniam. Deci.in consi.565. Feli.in c.causam quæ, colum.xiii. de rescrip. Purpur.in l.cùm posteaquàm.colum.ii. C.de pactis.& istud videtur fuisse originale dictum Bald. in l.i. col.ii. C.de vsufruct.& in l.i. C. de his quib.vt indign. Alexand.in l.quod de bonis.§.frater. ff.ad legem Falci. Barbat.in cons.lvi.in secundo dubio, vsque in fin.volu. iii.& in consi.lix.colum.pen.volum.i. Alexan.in consil. clxxvii vol.v.colum.ii. Fel.in d.c.causam quæ, col.xiiii. Ruin.cons.li.col.v.vol.i.& consi. xlviii. colum.i. vol.ii. Et istud non est mirum, quia etiam expressè per testatorem talis cautio remitti non potest, vt infrà dicetur. Sed idem etiam si hæres vel proprietarius ipse qui potest remittere cautionem, vt infrà dicetur, promiserit nõ molestare, vt per Bal.in l.i.colum.ii.C.de vsufruc. Alex.in d.l.quòd de bonis.§.frater. Feli.in d.c.causam quæ, col: xiiii.& limita, vt in seq.col.

Contrariũ sentit Zas.in cons.xviii.vol.ii.quando per verba multùm prægnantia. Rui.cons.lxxvii.col.ii.in fi. vol.ii. Guald.caut.iii.de variis testa.præcept.

An istud verbũ molestare, referatur tantùm ad molestiam facti, vel etiam ad molestiam iuris. vide Maria. Iun.in cons.cxiii.col.vii.in fi.& seq. Rui.cons.xlii.col.fi. vol.iiii.& consi.xliii.colum.pen.volu.eod. Et an hæres prohiberi possit petere cautionem. Ruin.cons.ccli.colum.iii.volum.ii.

Amplia, etiam si vsufructuarius sit diues, & alias maximè idoneus, tamen debet cautioné pro vsufructu præstare, vt ponit Bal. in consi.clxxv.in iii.parte, incip. Casus super quo consilium iure postulatur. Sequitur Dec. in d.consi.565. Licet contrarium teneat Corn. in consi. ccclxvii.col.iii.vol.iiii.

Sextò amplia, quia cautio non potest per testatorem remitti, & propterea dato ꝙ sit per testatorem remissa, omnino peti potest, vt videtur esse tex. in l.i.& ibi glos. C.de vsufruct. Bart.& Bald.& alii Doct. ponunt, & glo. in l.i.& ibi Bal.& Ang.ff.eod.tit. Guid.Pap.q.515. Paul. de Cas. in cons.ccxxi.incip. antequam veniam. in ii.vol. Bal. in cons.lxxxvii.vol.iii. incip. omnes communiter. Soc. in cons.cxxxi.col.pen. Deci. in cons.565. Alex. in l. quod de bonis.§.frater.ff.ad leg.Falc. Abb. in consi.iiii. col.fi.vol.ii. Ias. in cons.xl.col.i.vol.i. Cassa. in consuet. fol.163.col.iii. Beltr.cons.xcii.col.ii. vol.ii. & ibi col.xii. vol.iii. Paris. in cons.xcvi.col.i.vol.ii, Marian. Iun.consi. cxv. colum.iiii. Mantua cons.cclxi.in fin. Aymo consil. clxxxvii.in fi. Rui.cons.xci.col.fin.vol.ii. & cons.ccii.colum.ii.vol.ii.& clxv.col.fi.vol iii. vbi ꝙ nec per indirectum remitti potest. Rui.cons.lxxxvii.col.iii.vol.v. ista opin.est * communis, vt per Guald.caut.j.de variis testa.præcep. vide in prima limit.& Rui.cons.xcvii.col.iiii. & sequen.

Amplia, vt nec princeps posit dare licentiam testatori remittendi cautionem vsufructuario. Rui.consil.ccii. col.ii.vol.ii.

Amplia, vt etiam descriptio bonorum non posit per testatorem prohiberi ipsi vsufructuario, hoc voluit Ias. in d.cons.xl.col.i.vol.i.idem voluit Maria.Iun. cõs.cxv. colum.iiii.

Contrarium Barbat. in consi.lxiiii.colum.ii. volu.ii. & Ias in consi.xviii.volu.ii.& Aymo in consi.clxxiiii.& potest testator prohibere hæredi suo inuentarium. Aymo ipse in cons.clxxiiii. Rui.cons.ccii. colum.ii.volu.ii. Istud tamen limitatur, quia testator potest remittere

cautionem quæ præstatur in vsufructu rerum, quę vsu consumuntur, ita tenet Petr. & sequitur Angel. in d. l. i. C. de vsufruct. Pet. de Anchar. in cap. cum constet. de pignor. Alex. in consi. cxx. col. fi. volu. vi. Barbat. in consil. lxiiii. colum. i. volu. ii. sentit Paul. de Cast. in d. l. i. Cõtrarium verò ꝙ idem sit in cautione præstanda in vsufructu earum rerum, quæ vsu cõsumuntur, vt non possit per testatorem remitti tenuit Bart. in dicta l. prima. C. de vsufruct. in versi. modò pro declaratione, & Bald. in dicta l. prima. in prima colum. in iiii. not. & in consi. lxxxvi. in iii. parte. Imol. in cap. fin. in fin. de pign. Alexan. in cons. 58. colum. iii. volu. iii. Dec. in cons. 565. Ias. in cons. xl. col. i. vol. i.

Secundò limita, vt per Gozad. in cons. xci. col. ii.

Tertiò limita, vt per Paris. in cons. lxi. col. fi. vol. iii. vbi dicit * communem opin. quòd is cui remissa est confectio inuentarii, non tenetur facere solemne inuentariũ, sed talem qualem descriptionem bonorum.

Septimò amplia, vt ista cautio peti possit & officio iudicis & iure repulsionis, vt per Bald. in l. si cuius. ff. de vsufruct. per Soc. in cons. cxxxi. col. fi.

Octauò amplia, vt saltem iuratoria cautio sit necessaria, qñ aliter vsufructuarius non posset cauere. Guid. Pap. q. clxxxix. & ccl. Cassan. in consuet. fol. 163. col. ii.

Contrarium Beltrand. in cons. cxliiii. col. v. volu. iii. Ruin. consi. ccvi. col. x. vol. ii.

Nonò amplia, etiam si relictus sit vsufructuarius ad tempus incertum. Guid. Pap. q. ccxlvii.

Decimò amplia, etiam in casu auth. ex testamento. C. de secund. nupt. vt per Io. de Garo. ibi. nu. 33.

Vndecimò amplia, vt etiam cum fideiussoribus præstetur cautio. Cassan. in consuet. fol. 163.

Duodecimò amplia, vt etiam non petita debeat offerri, si vult facere fructus suos vsufructuarius, vt per Beltrand. consi. cxliiii. col. v. vol. iii.

Contrarium Ioan. de Garo. in dicta authen. ex testamento. num. 33.

Deci-

Decimotertiò amplia, vt etiam si relictus sit vsufructus pauperi, qui non possit inuenire cautionem. Beltrand.in cons.14.col.v.vol.iii.

Decimoquartò amplia, etiā si vxor sit relicta vsufructuaria, & propter existentiam filiorum conuertatur legatum in alimenta. Maria. Iun.cons.xcix.col.pe.

Primò limita, nisi heres remisisset istam cautionem, quia heres potest illam remittere, vt notat glo. in d.l.j. & ibi Bart.col.i.ver.sed nunquid, & ibi Sal.colū i. in i.q. & Alex.in cons.cxx.col.fi.in fi.volu.vi.glo.ii.in fi.in c.fi. de pign.& ibi Imol.colū.ii.& glo. & ibi Bald.in l.i. ff. de vsufruct. Alex.in l.quod de bonis.§.frater.ff.ad l. falcid. vide supra in vi. ampliatione. Adde quod & vsufructū constituto inter viuos vsufructuarius potest consequi à proprietario remissionem cautionis. Bald. in d.l.i.col. ii.ver.sed pone constitutio. C.de vsufructu, & ibi Ang.in fi.& Sal.colum.i.

Secundò limita, quia donans & reseruans sibi vsumfructum, non tenetur ad talem cautionem, ita tenet Io. de Plate.in §.sunt prætcrea, ver.sed & siquis.Institu.de donatio.Corn.in cons.cclxvii.colum.3.volu.4. Socin.in l.omnes, in iii.not.ff.de except.Deci.in cons.cclxv.col.fi. Ioan.Ant.Alexan.in cons.54.col.fi.Gozad.in cons. xci. col.ii.& xcv.col.fi.

Tertiò limita in eo vsufructuario ad quem est certū post tempus obuenturam proprietatem, vt est tex. in l. si vsufructus. §. planè. ff.vsufruct. quemad. cauea. & ibi glo.per glo.in cap.fina.de pignorib. per Corn. in consi. cclxvii.colum.3.volumi.4.Abb. in d. c. fina. colum.ii.& Imol.colum.4.

Quartò limita, quia fiscus non præstat talem cautionem, si ei sit vsusfructus relictus, per tex.in l.prima.§. si fisco.ff.vt legat.nom.cauea. ponit glo. in dicto cap. fina. de pign.& alii non impugnant, & ponit glo.in d.l.si vsufructus.§.planè.

Quintò limita in parte, qui est vsufructuarius bonorum aduentitiorum filii, & tamen cautionem non

præstat

præstat.l.fina.§.hæc proculdubio.C. de bon. quæ liber. glo.in d.cap.fina.col.4.& glo.in l.si vsufructus.§. planè. ff.vsufruct. quemad.caue. Ruin. cons. xliii.colum.i. volumi.ii.Quod intellige, si res est tradita vsufructuario per proprietarium vel ipso sciente possidet, aliàs non facit fructus suos non præstita cautione, vt suprà in ij. ampliatione

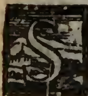
Sextò limita,quia talis cautio debet peti.Deci. in consil.607.& 608.& idem Ioan.de Garo. in d.authē. ex testamento, nume. 33. C. de secund.nupt.Paris. in cons. xcv.col.vi.volu.ii.

Septimò limita,quādo quis esset institutus post mortem vsufructuarii, quia non est cui cautio præstetur, idem Paris.in cons.xcv.colum.vi.volumi. ii. & cons.lxi. colum.fi.volu.iii.

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Nepoti quomodo succedatur ab auo paterno & materno.

SI AD successionem nepotis concurrant auus paternus & maternus,dicunt aliqui, quòd in paternis bonis succedat auus paternus,in maternis succedat auus maternus.Ita tenet Bart.in l.quod scitis.§.i.C. de bon.quæ liber. vbi etiam Paul. de Cast. Bart. in authen.itaque.C.communia de success.& ibi Angel.Bart. in consil.ccxv. Roman.in consi. xl. Petr. de Anchar. in consi.cccxlix. Fulgo.in consil.lxvi. Abb. in consi. lxxv. in fi.volumi.i.& istam dicit veriorem & * magis communem Alexand.in cons. clxviii. volu.vii. & in consil. xlii.col.fina. eod.volu. licèt non plenè firmet vnam vel

alteram partem, & in consi.cl.col.ii.vbi dicit istam communem opin. Matthæs. in tract. success. ab intesta. Bald. Nouel. in tract. dot. colum. lxiiii. & seq. Capeg. in tract. dot. in iii. parte. q. ibi. Ias. in l. post dotem, colum. fin. ff. solu. matri. Corn. licet non plenè se firmet in cons. xlvii. col. ii. vol. i. Ias. in consi. cxxv. col. 4. vol. ii. Bald. in consi. lxix. col. i. & seq. Ioan. Ant. Alexan. in cons. lxxix. vbi dicit istam * communem, Guid. Pap. in consil. xxx. in fi. Cassan. in consuetu. cclxiii. colum. iiii. & cclxvii. colum. iii. vbi, etiam limitat. Guid. Pap. in singula. 403. in fratribus istam dicit communem, & ampliat. Beltrand. in consi. ccxxxvii. volumi. iii. Loffred. in consi. xxxii. col. iii. Marian. Socin. Iun. consi. xii. colum. ii. Tiraquel. de retract. fol. ccxxi. & sequen. Boer. decis. cxlii. vbi dicit communem in fin.

Et istam satis sustentabilem in decisiuis dicit Corn. in d. l. quod scitis. §. primo. colum. secunda, C. de bon. quæ lib.

Et facit pro ista parte, quia in prouentis à matre mater patri præfertur, secundum Bart. in d. l. post dotem, in fi. ff. solu. mat. & ibi. Imol. & Rom. in d. consi. xl. Campeg. in tract. dot. in iii. parte q. ibi.

Contrarium quòd immo diuisio fiat æqualiter inter auum paternum & maternum in omnibus bonis non attento quomodo bona prouenerant, voluit Rom. & Bald. & Salic. in dicta l. quod scitis. §. primo. C. de bon. quæ lib. Din. Cyn. Alber. & Fulgo. in authen. defuncto. C. ad Tertul. colum. secunda. Salicet. in authen. Itaque. C. communia de success. Capra in consi. xxxiiii. Corn. in cons. xciiii. in subscriptione in secunda colum. & in fin. colum. dicit quod plures. Doct. * numero & maiores auctoritate tenent contra Bartol. in consil. cclxxxvi. in ii. colum. & sequen. vsque in fin. volumi. primo. & in consil. cclxv. volumi. iiii. & in consi. vii. in iii. volumi. tam in consi. quàm in subscriptione, & Corn. in dicta l. quod scitis. §. primo. C. de bon. quæ liber. Beltrand. in consi. xcv. volu. iii.

Idem

Idem est in fratre consanguineo & vterino. Tiraquell. de retract. fol. 22. vbi etiam declarat. Boer. decis. clxxxv. glo. consuet. Turon. fol. 92. col. 4. Sed non procedit in vlterioribus. Beltran. in cons. 84. volu. iii. colum. fina. & non procedit etiam in filiis fratrum, vt ait Tiraquel. de retract. fol. 210.

Item non procedit in transuersalibus, vt in auunculo, & patruo. Beltran. in cons. ccxxix. colum. fin. volu. iii. Aymo cons. clxxvi. Tiraquel. de retract. fol. 21 r.

Item non procedit in ascendentibus. Paris. in cons. lix. col. vi. volu. iii.

Nec pro debitis contractis respectu bonorum paternorum recurrẽdum tantùm est ad auum paternum, nec econtrà, sed de communi debet satisfieri creditoribus. Brun. in tract. quòd stant. mascul. fol. lviii. colum. iii. in fin.

CONCLVSIO.

Et Regula XX.

ARGVMENTVM.

Domus est cuique tutissimum refugium, sic vt in ea minimè quis capi valeat.

NON potest quis capi in domo. l. plerique. ff. de in ius vocando.

Primò amplia etiam si domus nõ sit propria, sed eam inhabitet. ita Bart. Alber. Guil. Bal. Paul. de Cast. & Ias. colum. i. in d. l. plerique. Marian. in tract. citat. colum. lxxii. Paul. de Cast. in consi. ccxi. incip. Viso puncto infrascripto, in prima parte, & in consi. xcii. incip. Notandum ꝙ si domus, col. i. Maria. in tract. citat. col. lxxxi. Deci. in regula nemo. ff. de reg. iur. Ferrat. cautel. xxii.

Secun-

Secundò amplia, etiam si sit domus in qua quis sit immissus in possessionem ex primo decreto per iudicē. Ferrat.caut.xxii. Ias. in d.l.plerique.in i.colum. allegat Bald.in auth.& qui.C.de bon.autor.iud.possid.Tamen iudicio meo Bal.in d.auth.colum.xv.vers. Pone missus, tenet contrarium, quia concludit quòd cautio facta in dicto loco tanquam facta domi, non valet quia non dicitur habitare in d.domo, sed morari,& propterea non venit propriè appellatione domus,& loquitur de citatione verbali, non de reali. Ipse autem Ias. intelligit quòd sicut realis facta domui non valet, ita nec facta in domo, in qua missus est in possessione ex primo decreto. Sed Bald.hoc non dicit, immo dicit, quòd citatio facta in dicto loco non dicitur domi facta.

Tertiò amplia, etiam si habitaret in Capanna vel cassina.Rom.in d.l.plerique.& ibi Alex.& Ias.col.i.Maria. in tract.citat.col.lxxii. Ferrat.cautel.xxii. Boer. decisio. ccxxx.nume.4.

Quartò amplia, etiam si sit domuncula vel parua casa, vt per Ias.in d.l.plerique.col.i.

Quintò amplia, etiam in stabulo iuncto domui, quia reputatur pars domus. Iaso.in d.l.plerique.col.i.in fi.vide in viii.ampliatione.

Sextò amplia, etiam si quis in naue caperetur. Alber. de Rosat.in l.pen.per illum tex.ff.de his quæ deiec. vel effud.in §.fin.& in ii.parte statutorum quæstio. xxxv. Contrarium Roman.in l.j.§.diui.el ij.ff. ad senatuscon. Syl.Iaso.in dicta l.plerique. Corset. in apostil. ad Alexand.in l. plerique. Deci. in regula nemo. ff. de regul. iur. tenet primam opin. distinguentem primam opin. in qua solebat moram facere & commorari, & non haberet aliam habitationem, vt sunt isti nautæ, per illud quod de capanna dicit Maria.in tract.citat.colum. lxxii. in 3.ampliatione.

Septimò amplia idem in molendinario, si habitaret in molendino, vt per Ias.in loco præalleg. nec quicquam facit in contrarium illa opin. quòd censeatur rusticum

ſticum prædium, prout etiam dicitur in naui in præcedenti ampliatione, quia iſta diſpoſitio procedit in vrbano & ruſtico prædio, in quo quis habitationem faceret. Marian. in tract. citat. columna lxxii. in quarta ampliatione.

Octauò amplia in horto iuncto domui, vt per Iaſo. in dicta l. plerique. colum. ii. facit quod dictum eſt in quinta limita. Marian. in dicto tract. citat. col. lxxii. in quinta ampliatione.

Nonò amplia, etiam ſi cauſa ſit criminalis, ex qua pœna veniat parti applicanda, ita ſentit Bart. in conſ. clxix. incip. Statuto ciuitatis Tuderti. Iaſ. expreſsè in d.l. plerique. colum. ii.

Decimò amplia, etiam ſi ſumma debita ſit maxima. Alber. de Roſat. in d.l. plerique, qui dicit Doct. ita * communiter tenere, & Iaſ. in ii. col. ibid.

Vndecimo amplia etiam ſi in illa domo non habitataret toto tempore anni, quia ſatis eſt, quòd habitet eo tempore quo captus eſt, ita Marian. in dicto tract. citat. colum. lxxi. in prima ampliatione, & in eodem tract. colum. lxxxi. Deci. in regula nemo. ff. de regu. iur.

Duodecimò amplia, etiam ſi oſtium ſit apertum. Marian. in tract. citat. colum. lxxiiii. Paul. de Caſt. in d.l. plerique, colum. i. in fi. Alex. colum. fin. & dicit Marian. ita * communiter teneri, quanuis Ang. teneat contrarium in d.l. plerique.

Decimotertiò amplia, etiam in hoſpitio ſecundum Paul. de Caſt. in conſi. ccxi. volu. i. Deci. in d. regula. l. nemo. ff. de reg. iur. etiam ſi vt viator eſſet in hoſpitio. Intellige, quando ibi commorabatur, non ſi vt viator, vt in ſecunda limitatione.

Decimoquartò amplia, quia ſicut non poteſt extrahi de domo pro cauſa ciuili, ita nec pro cauſa ciuili poteſt extrahi de ciuitate, vel prouincia. Salic. in authen. ſi verò, colum. fina. de adulte. Felin. in cap. fin. col. xii. de foro compet.

Primò

Primò limita, vt non procedat in apotheca, quia in ea quis potest personaliter capi, secūdum Paul. de Cast. Alexand. & Iaso. in dicta l. plerique, & Paul. de Cast. in cons. xcii. volu. i. facit quod not. Bart. in l. j. ff. de liber. agnos. in l. iiii. §. prætor ait. ff. de damn. infect. vbi citatio facta in apotheca non dicitur facta domi. Marian. in tract. citat. colum. lxxx. & seq. & idem in principali conclusione tenet Salicet. in consil. suo incip. Cum quæritur, an prohibitus. Corn. in cons. cc. colum. v. volu. iii. & in cons. cciii. vol. i. Paul. de Cast. in l. cætera. §. hoc senatuscon. ff. de leg. i.

Contrarium colligitur ex not. per eundem Paul. de Cast. in cons. 454. volu. i.

Secundò limita, quando quis caperetur in taberna, & esset ibi velut viator, nō animo ibi commorandi, vt not. Ias. in dicta l. plerique. colum. secunda in secunda limit. Paul. de Cast. in dicto cons. ccxi. volu. primo Bald. in l. sed etsi. ff. de in ius vocan. Dec. in dicta regula l. nemo. Felin. in cap. quoniam, colum. prima. de offic. ordinar. facit quod not. Bald. & Flor. in l. i. §. habitantem. ff. de his qui deiecer. vel effuder. quòd citatio facta in hospitio non censetur facta domi. Tiraquel. de retract. fol. xciii. facit quod not. Bald. in l. ea quæ, in fin. C. quomodo & quando iud.

Tertiò limita, nam in porticu domus potest quis capi. Angel. Alexand. Paul. de Cast. & Iaso. in dicta l. plerique. Bald. in l. sed etsi. ff. de in ius vocand. Imol. in dicta l. cætera. §. hoc senatuscons. ff. de leg. primo. & ibi Alexand. & Iaso. & quod factum in porticu, non dicatur factum in domo. Bart. Angel. Imol. Paul. de Cast. Alexand. & Iaso. in dicto §. hoc senatuscons. Bald. in rubr. ff. solut. matrimo. colum. prima. in fin. Marian. in tract. col. lxxii.

Contrarium Bald. in dicto §. hoc senatuscon. Calcan. in consi. lxx. col. ii. & consi. lxxii.

Quartò limita, quando quis esset in ostio domus extra clausuram, quia capi posset. Angel. Alexand. & Iaso.

in

in d.l.plerique.& sentit ibi Paul.de Cast.dum loquitur de porticu. Signo.Homod.in consi.xlvi.quòd potest capi in limine portæ,Imol.in d.l.cætera. §. hoc Senatusconsult.

Facit quod not.Bart.in l.i.§.iiii.ff.de cloacis.Imol.in d.l.cætera.§.hoc Senatusconsult.& in l.Gallus.§.ille casus.ff.de liber.& posthu.Ias.in d.§.hoc Senatusconsult. circa fin.Maria.in d.tract.citat.colum.lxxii. qui sublimitat dictam conclusionem,nisi aliqua pars corporis, vel membrum esset intra clausuram, ex mente Ioan.Petrucij,& dicit istam opin.æquam,& fauorabilem, licet ipse de ea dubitet.

Quintò limita, quando quis caperetur in schalis et domi affixis, sed extra domum existentibus: ita Iaso. in dicta l. plerique. in tertia colum. per Bald.& alios in l.fistulam.§. schalis.ff.de seruitut.vrbanor. prædiorum. Licèt contrarium teneat Roman.in d.l. plerique.

Sextò limita: nam in domo aliena capi potest. Alberic.Roman. Alexand.& Iason in dicta l.plerique. quod intelligunt ibi Roman. Alexand. & Iason procedere, nisi dominus domus prohiberet. Deci. reprobat in dicta l.nemo,ff.de regulis iur.istam sublimitationem. & ibi etiã Ias.sublimitat,nisi essemus domus viri, vxoris, vel patris,etiamsi filius sit emancipatus,quia reputatur propria domus.

Septimò limita, vt etiã in domo própria posśit quis capi, quando in illa non habitat. Alberi. in d.quæstio. xxxv.in ii.parte statutorum.Ias.in d.l.plerique. col.iii. Maria.in tract.citat.colum.lxxii.in prin.facit quod not. Bal.in l.nec in ea,ff.de adult. Deci.in d.l.nemo,in prin. ff.de reg.iur.

Octauò limita, quia potest capi in domo propria ad effectum,vt acceptet officium publicum,ad quod est designatus.l.ex omnibus.C.de decur.vbi Bar.hoc expressè ponit,& ibi & Io.de Platea,& Angel.& Roman.in l. quarta,§.prætor ait,in primo notab.ff.de dam.infect.& Rom.in d.l.pleriq;.vbi etiam Alex.& Ias.Paris de Put.

in tract.syndi.char.28.col.ii.Ferrat.caut.xxii. licèt contrarium sentit Alber.ibi.

Nonò limita in obligatione ad factum, ad quod præcisè tenetur: quia pro tali obligatione potest capi in domo. Bal.in l.ex omnibus.C.de decur.Ias.in ix. fall.in d. l.plerique.& in l.stipulationes non diuiduntur.col.pen. in fi.ff.de verb.obli.& in l.si ita stipulatus essem abs te, col.i.eod.tit.

Decimò limita, stante iuramento propter quod præcisè potest compelli. Ferrat.caut.xxii.

Vndecimò limita in debitore suspecto de fuga, qui etiam in domo capi potest: vt tenet Bal.in lec.antiq.Ias. in x.fall.in d.l.plerique.& idem Ias.in l.i.§.sed excipiuntur,col.fin.ff.de fer.& idem Ias.in l.vinum, col.iii. ff. si cert.petat.

Duodecimò limita in causa criminali, in qua potest quis capi, etiam in propria domo. glo.in d.l. nemo ff.de reg.iur.glo.in l.sed & si.ff.de in ius vocan.Bart.in cons. clxix.& in l.ex omnibus. C. de decur.lib.x.in l.cum ex eo.ff.ad leg.Iul.pecul.Bal.in l.sed & si, in i.lectu. & ii.ff. de in ius vocan.Ang.in d.l.plerique.cum l.seq.Paul..de Cast.in d.l.plerique.col.fi.Alex.col.i. Ias.in ii. fall.ibid. Maria.in d.tract.citat.col.lxxiii. Paris de Put.in tracta. syndic.char.27.col.ii.Ferrat.caut.xxiii. Feli.in c.i.col.v. de sponsa.

Decimotertiò limita, quando iudex fecisset præceptũ alicui, qui se contineret domi, quòd deberet coram se comparere sub certa pœna fisco applicanda: quia tunc spreto mãdato, etiam in propria domo capi potest. Bartol.in d.l.cum eo.ff.ad legem Iul.pecu. Petr.de Ancha. & Inno.in c.i.vbi Imo.col.v.Pau.de Cast.& Alex.in d. l.plerique.Roma.in l.iii.§.prætor ait. ff.de dam.infect. Angel.in §.fin.col.ii.instit.de act. Cæpol.caut.fin. Maria.in tract.cit.col.lxxiiii. Gomes.in c. i.char.9.& seq.de iudi.in vi.Ferrat.cautel.xxii.licèt dicat quòd cum difficultate poterit practicari, & ponat remedia contra tale præceptum.

Contra-

Contrarium Rom in l.fatis.ff.de in ius vocan.Iaſ.in d.l.plerique.& in l.in pecuniariis. C.de procur. Paris de Put.in tract.synd.chart.28 col.ii. & allegatur Abb.in c. ad petitionem,de procur. Sed in libro meo hoc non dicit,vt perpēdit Gomeſ.qui reprobat Iaſ.in d.c.i.char.9. & ſequen.

Decimoquartò limita in debito fiſcali, quia pro illo poteſt quis capi,etiam in propria domo.Bal.in lect.antiq.& ibi Iaſ.in d.l.plerique,in xii.fall. per tex.in l.ſacri legij,in fi.ff.ad l.Iul.pecu.allegat etiam Iaſ.not.in l.nemo carcerem,de exact.tribut.lib.x.Sed ibi dicitur,ꝙ poteſt capi,non autem ꝙ poſsit in domo capi, quia hoc ibi nullus doctor dicit,quem viderim.

Decimoquintò limita, niſi renunciatum eſſet diſpoſitioni d.l.plerique.& ex conuentione actum eſſet,ꝙ debitor etiam in domo propria capi poſſet,ita tenet Iaſ.in d.l.pleriq;,in xiii fall.ponit Maria.in d.tract. cita.col.74. & ſeq.& plus voluit Iaſ.in loco præalleg. idem eſſe,ſi renunciatum ſit omni ll.auxilio.

Contrarium in hoc vltimo colligitur ex not.per Alexan.in conſ.xxxvii.col.ii.vol.ii

Decimoſextò limita, quia ad euitandum periculum mortis etiam inuitus de domo ruinoſa extrahi poteſt. §.iſta pietas.§.itē ſi duo.xxiii. q.iiii.vbi gl. & ponit Iaſ. in d.l.pleriq;, in xiiii.fall.illam fall.etiam ponit Hippol. in ſing.clxxxix. & illam gl. ad hoc propoſitum pōderat Alex.in apoſtil.ad Bal.in l.non tantùm.ff.de appel.Fel. in c.contingit,el.i.col.ii.de ſent.excom.Alex.in l.quamuis,col.fi.ff.ſol.mat.

Decimoſeptimò limita in cauſa ſyndicatus,in qua poteſt quis extrahi,etiam inuitus de domo propria. Paris de Put.in d.tract.ſynd.in 13.char.in iiii.col.

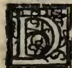
Decimooctauò in eo qui reperitur per officialem extra domum,cōfugiſſet in domum, quia inde extrahi poteſt.Ita Bal.in repe.l.cunctos populos,C.de ſac.ſan.ecc. poſt medium.Hipp.in ſing.ccxxv. Alex.in conſi.xxiiii. col.viii.vol.ii.

Contrarium Bald.Rom.& Ias.in d.l.plerique . in q. ampliatione. Maria.in d.tract.citat. col.lxxiii. Cassa.in consuet.fol.25.colum.i.Feli.in c.fin.colum.viii.in fin.de foro competent.

CONCLVSIO, *Et Regula* XXIX.

ARGVMENTVM.

Dispositio siue aliqua permissio regulariter de prima vice seu actu intelligitur.

ISPOSITIO intelligitur de primo actu, vt est tex.i l.boues.§.hoc sermone.ff.de ver. signific.in l.dotis promissio. §.quod vulgatum.ff.de iure dot.in l.matrimonii,ff.qui & à quibus ca.non potest.§.fin.de præben.in vj.l.si socius pro filia,ff.sol.matrim.& ad istam regulam comprobandam multa adducit Alex.in consil.xv. volu.iiii. Georg. Natta in cle.sæpe.col.vi.& seq.de verb.signifi. & etiam plura adducit Ias. qui cumulat infinita in l. diuortio.§. quod in anno.ff.solu.matrimo.col.ii.& seq. & in l.duobus.§.si ei.ff.de iureiur.& in consi.xxxvi.col.fin.vol.iii.: & in l.inter stipulantem.§.sacram.colum.x.ff.de verbo. obligat.Felin.in c.ii.colum.prima,in fin.cum sequen.de treug.& pac.Guid.Pap. quæst.lvii.in fin. Calca.in consil.xx.col.i.Cassa.in consuet.fol.272. Loffred.in consil. vii.col.& seq.Felin.in c.constitutus, col.fin. de rescript. Deci.in consi.609.Trigon.in sing.xx. Maria.Iu.in consil.xxv.col.ii.vol.ii.

Et per istam regulam Guid. Pap.q.467.dicit,ꝙ si testator instituit Titium,& post eius mortem filium suũ, qui voluerit habere nomẽ familię testatoris & eius insignia, quòd si Titius habuerit plures filios, solus primogeni-

mogeni-

mogenitus si voluerit ista facere admitteretur ad institutionem.

Et dispensatus vt possit permutare, intelligitur cum vno,& nō cum pluribus.Fel.in c.cum venerabilis,col.i. de except.Et dispensatus ad duo curata, intelligitur in duobus primis.Deci.in cons.5 1 2.nu.4.

Et securitas data veniendi,intelligitur pro prima vice.Magalot.in tract.de saluoconduct.pag.61.

Et dispositio quòd transeat ad successores in beneficio,intelligitur de primis. Paris.consilio decimotertio, volum.iiii.

Et vasalli qui tenentur contribuere in maritagio filii domini,intelligitur de primo maritagio. ita Grammat. in cons.ci.lxviii.col.ii.

Primò amplia,etiam si ductum sit,donec,vel quādiu, vt no.Bar.in l.i.ff.ad leg.Iul.maiest. ponit Lancel.Dec. in l.legatum,ff.de ann.lega.

Contrarium sumitur ex dictis Bart. in d.l.legatum, vt ponit ibi expressè Alber.de Rosat.& Iacob.But.vide in vi.limit.

Secundò amplia etiam in vltimis volūtatibus, etiam stantibus verbis generalissimis.Grat.consi.liii.col.iii.& seq.vol.i.

Tertio amplia etiam si adiungantur verba vniuersalia.Rui.cons.lxxvi.col.vi.vol.i.

Quartò amplia etiā vbi agitur de fauore dotis.Grat. cons.iii.col.iiii.vol.i.

Primò limita in dispositione negatiua, in qua venit nō modò priuatus actus, sed etiam quilibet successiuus in futurum faciendus.ita tenet Old.in cons.suo xvi. sequitur Paul.de Ca.in l.hoc genus,ff.de cond.& demon. Felin.in cap.ii.in fin.colum.in vi.limit.de treug.& pace. istud idem voluit Signor.Homod. in consil. lxviii. colum.ii.versi.deinde ostendo. Dec.in c.nam concupiscentiam,in prima lectu.colum.i.de constitution.Ias.in l.diuortio.§.quod in anno.colum.fin.ff.solut.matrimon.& idem Iaso.in l.duobus.§.fina.colum.iii. ff.de iureiuran.

Idem voluit Alber. referens consilium Oldra. tacito au tore in l. fi. in col. iiii. C. de spons. istud fuit de mente gl. in l. hoc genus, in gl. fi. in fi. ff. de condi. & demons. & ibi Bal. Deci. in sublimitat, & declarat in c. an sit, in fi. de ap pell. Calca. in consi. xx. col. i. Tigro. sing. xxvi. Grat. con sil. xxi. col. v. vol. ii.

Secundò limita, quando per primum actum non sa tisfit intentioni disponentis. Bal. in l. fideicom. §. si quis x. ff. de leg. iii. & in l. inuitus, in fi. C. de procura. Rom. in consil. 504. in i. colum. Fel. in c. ii. col. fi. in v. fall. de treu. & pac. idem tenet Georg. Natta in cle. sæpe, in lxii. col. de verb. signif. ex mente Roma. in l. ii. ff. de re iudic. Ias. in l. cum seruus. §. si quis alicui, col. fi. ff. de leg. i. Deci. in consi. 562. colum. i. Grat. consi. xxi. col. v. vol. iii. Tiraq. de iure primogenit. fol. 183. Grammat. decis. cii. numero 84. & sequē. & propterea quando ob certam causam aliquid factum exigitur, non sufficit actum primum factum esse, nisi illa causa sit secuta, quia adhuc vlterius actus requiritur. Bar. in l. i. ff. ad leg. Iul. maies. Io. de Pla tea in l. 1. C. de nauic. lib. xi. Abb. in d. c. ii. in fi. de treu. & pac. Ant. de But. in cons. xxx. Deci. in cons. 562. Fel. in d. c. ii. col. pe. in iiii. limi. & in c. in literis, col. iii. de offi. deleg. Rip. in xxvii. respon. in ii. lib. & in c. cū M. col. lviii. de consti. Io. de Sylua in tract. de benefi. in ii. part. q. xx. Beltr. in cons. xxx. col. iii. vol. i. Magalo. in tract. de saluo conduct. pag. 61.

Et propterea dicit Maria. Iun. in cons. lxxxix. col. i. q intelligitur de primo actu, qui habuerit suam perfectio nem. qui sublimitat duobus modis in iii. col. & dicit Ias. in l. duobus. §. fi. & col. iii. ff. de iureiur. quòd si respectu certæ rei requiritur præsentatio, tunc non sufficit semel præsentare.

Tertiò limita, nam supradicta regula procedit in dispositione hominis, secus in legis dispositione. ita Bald. in l. veluti. §. hæc. ff. de ædend. in l. i. col. vii. ver. iiii. quæ ro. ff. de his, quæ. & in l. si vt proponis, col. fi. C. quomodo, & quando iud. Roma. in cons. 504. Alex. in cons. lxx.

in

in ii.vol.in ii.col.Rapha. Cuma.in l.si cum dotem.§.i. ff.sol.mat.Rom.in l.prætor.§.hoc autem interdictum. ff.de dam.infect.& Alexan.in l.si cum dotem.§.i.col.ii. ff.solu.matrim.Ias.in l.diuortio.§.qui in anno.col.fi.ff. eod.tit.& in l.duobus.§.si ei,colum.ff.de iureiur.& in l. prætor.§.deinde,col.fi.ff.de oper.nou.nunc.Soci.in con sil.cxvii.col.ii.& in cons.xci.col.ii. vol.iiii. Deci.in consil.512.col.ii.Cæpol.in consi.crimi.lxiii.col.ii.Hippo.in sing.clxxii. Curt.Iun.qui sublimitat in cons.clxxv.col. fi.Calca.in cons.xx.col.i.Io.de Sylua.in trac.de benefi. fol.115.col.iii.Loffred.in cons.vii.col.i.vide Gomes. §. rursus,col.iiii.de act.

Contrarium sentit Bar.in l.hoc articulo,col.fin.ff.de hæredi.instit.qui loquitur in legis dispositione. Alex. in d.cons.xv.vol.iiii.Loffred.in cons.vii.col.pen. Ruin. cons.ciiii.col.viii.vol.i.

Limita in dispositione legis in materia odiosa, & alteri præiudiciali.Grammat.consil. lxiiii.& in voto iii. colum.fin.

Quartò limita:nam istud quod dicitur,q in dispositione hominis, dispositio verificatur ex primo actu, est verum in materia odiosa, & restringibili. ita procedit quod no. Alber.de Ros.in ii.part.tract.statu. q.clxxxii. refert,& sequitur Alex.in d.cons.xv.vol.4.Secus autem esset in dispositione fauorabili, in qua veniret etiã alius actus successiuus,nõ modò primus Alex. in cons.clxxi. col.ii.vol.ii.Soci.in cons.xlviii.maximè in fin.col.in fin. Afflict.super constit.fol.198.col.iii. Loffred.cons.vii.in princ.& col.viii.vbi limitat.Istud fuit de mente Calde. in sua disput.incip.ex octo studentibus. in vltima char. Feli.in c.ii.col.iii.& seq.de treug.& pac. Imol.in l.cùm pater.in §.pater certam,in fin.ff.de legat.i.& facit quod not.Guiliel.de Suza.& Raph.Cuma.in l.eum qui calen dis.ff.de verb.oblig.contra Bar.ibi.& in l.cum quidam. ff.de ann.leg.& Barb.in c.quod his,col.x.de testa.decis. Neapol.cccxciii.Calca.in cons.xx.col.i.Beltran.in consil.xxx.col.iiii.vol.i.

Contrarium voluit Bar.in l.cum quidam, ff.de ann. leg. dum loquitur de eo qui reliquit pitãtiam fratribus mendicantibus in festo Sancti Frãcisci.& Raph.Cuma. etiam in d.l.eum qui calendis,hoc sequitur in contractibus,licèt secus dicat in vltima voluntate. dictum etiam Bart.in d.l.cum quidam,refert & non oppugnat Fel.in d.c.ii.de treug.& pac.& cum illo dicto Bart. transit Ias. in l.duobus.§.si ei.col.ii.ff.de iureiur.Alex.in consi.xv. vol,4.Ias.in cons.xxxvi.col.fi.vol.iii.Loffre.in cons.vii. colum.viii.

Quintò limita,quando primus actus non valuit, sed fuit inualidus:quia tunc deuenitur ad secundum.Bal.in c.olim ex literis.col.ii.de rescript. Ias.in d.l.diuortio.§. quod in anno,col.fi.in fi.Feli.in d.c.ii.colum.iii. in i.limitat.de treug.& pac.& intelligitur actus validus, dato quòd ex eo non sequatur affectus in dispositione hominis, secus in dispositione legis. Bald.in l.vnica,in iiii.q. de his quæ pœnæ nomine.Deci.in consi.512. colum.fi. Curt.Iun.in consi.clxxviii.colum.fin.Soci.qui declarat in l.hæc conditio,la prima, col.ii. in fin. & sequen.ff.de condit.& demon.& in consi.xci.col.ii.volu.iiii.Sarnen. super regul. Cancell.fol.lxxxiii. Tiraquel. de retractu. folio clxxxiii.& clxxxiiii. Grammat.decis.cii.num.84. & sequen.

Sextò limita, si certum tempus est præfixum vsque quo actus fieri possit: quia intra illud tempus non modò semel, sed pluries ille actus fieri poterit. ita Rapha. in l. si mihi, & Titio.ff.de verbor.obligatio.Felin.in d. c.ii.colum.penult.in iiii.limitat. Deci. in l.edita, col.iii. C.de edend.Staphil.de literis grat. & iustit. chart.129. Grat.in consi.liii.col.iiii. & seq.volu.i. Tiraquell.de retract.fol.183.

Septimò limita in dispositione conditionali, in qua est vera ista regula, quòd intelligitur dispositio in primo actu,secus in prima dispositione. ita declarat Bart. in l.inter stipulantem.§.sacram.col.iii. ff.de verb.oblig. Bal.in l.qui per salutem.ff.de iureiur,in l.ea quæ.col.fi.

C.de

C.de condit.indebiti.Contrarium Iaſo.in d. §. ſacram. in decima colum.

Octauò limita, quando diſpoſitio profertur in materia quæ ex conſuetudine recipit reiterationem:quia tūc actus primus conſumit diſpoſitionem.Bald.in l.i. col.ii. C.de fideicomm.vt de eo qui legauit mulieri viduæ veſtimenta.Fel.in d.c.ii.col.iii.in ii.fallen.de treug. & pac. Alex.in l.diuortio.§.ob donationes,colum.fi.ff.ſol.mat. Rom.in ſing.ccliiii.Calca.in conſi.xx.col.i.

Nonò limita in diſpoſitione ex cauſa lucratiua, quæ concipit non modò primus fructus, ſed etiam alios vlteriores.Bal.in auth.excipitur in fi.C.de bon.quæ lib. Alexān.in l.diuortio.§.ob donationes.in fin.col.ff. ſol. mat.

Decimò limita in priuilegio, quod ſui natura debet eſſe perpetuum, ideo verificatur non modò ſemel, ſed pluries.Feli.in d.c.ii.col.fi.in vii.limita. adducit not. per Io.And.& Domin.in c.licèt.§. fi. de priuileg.in vi. nam priuilegium cōceſſum alicui, vt cum familiaribus poſsit ingredi eccleſiam tempore interdicti, habet locum non modò in familiaribus primis,ſed in aliis loco primorum ſubrogatis. & in alio ſimili.Io.And. & poſt. eū Domin. in c.fi.colum.iiii. ver. ſed pone epiſcopus, de verbor. ſignificatio.in vi.

Vndecimò limita ſtante diſpoſitione per verba pluralis numeri, quia facit, vt veniat non modo primus actus,ſed etiam alii vlteriores,vt not.Deci.in propoſito in d.conſi.567.

Duodecimò limita in legato redditus qui ſingulis annis percipitur.nam legatum intelligitur,non modo pro prima vice,ſed etiam pro alijs.Cremenſ.in ſing.lxxv.

Decimotertiò limita niſi ex coniectura deprehendatur,teſtatorem voluiſſe diſpoſitionem ſuā vlterius progredi.Beltran.in conſi.xxx.col.fi.volu.i.

Decimoquartò limita tribus modis, vt per Rui.conſ. lxii.col.pen.volu.iii.

CON-

CONCLVSIO
Et Regula. XXII.

ARGVMENTVM.

Iudicium vbi ceptum est, ibi terminandum.

ORAM eodem iudice iudicium debet terminari, coram quo est cœptum l. vbi cœptum. ff. de iudic. §. quoniam, in authē. de test. & dicitur cœptum iudicium, ēt ante litis contesta. Gui. Pap. q. ccccxxi.

Et per solam citationem vel monitorium, etiam cum clausula si te senseris grauatum &c. Cassan. in consi. lxv. colum. sexta.

Primò amplia, vt nec in eadem, nec in connexa causa alius iudex adiri posit. Bal. in c. i. de contro. inuest. apud pares termin. col. fi. prope fi. Lancel. Deci. in d. l. vbi cœptum. colum. i. & Philip. Dec. in c. ex tenore, colum. fi. de rescr. Felin. in viii. col. in fi. & seq. Lancel. Dec. in l. si quis posteaquam. col. i. de iudic. licèt dicat dubitare. Aret. in consi. xxix. colum. xiii.

Secundò amplia, etiam in voluntariis in quibus habet locum regula d. l. vbi cęptum, per tex. in l. i. ff. de offi. proconsi. Lap. alleg. lxxviii. in ii. q. Lancel. Dec. in d. l. vbi cœptum. col. i. Phil. Dec. in d. c. ex tenore, col. fi. vbi Feli. col. ix. Lancel. Deci. in d. l. si quis posteaquam. col. i.

Tertiò amplia in lite cœpta coram arbitro, quando ex forma statuti lauda lata per arbitros habent executionem. Ita Paul. de Cast. in l. pecuniam, col. i. ff. si cer. pet. & ibi Alex. col. fi. vbi Ias. in iii. col. in viii. not. Lance. Deci. in d. l. vbi cœptum, col. i. & Phil. Deci. in d. c. ex tenore, col. fin. vbi Fel. col. xi. in x. fall. & Lancel. in d. l. si quis posteaquàm col. i.

Quartò

Quartò amplia idem esse in iudicibus delegatis, quia pendente lite coram vno, non potest procedi corã alio. in d.c.ex tenore,& ponit ibi Feli.col.fi.

Quintò amplia,vt pendente lite coram ordinario,legatus adiri non posset per viam querelæ: vt not.Abb. in c.cùm in ecclesia,de appellatio.Deci.in dicto c. ex tenore.colum.fin.

Sextò amplia,vt plus operetur pendentia litis, quam sententia secundum Soc.in l. si quis cum totum.§. planè,colum.i.ff.de excep.rei iud.

Septimò amplia, vt etiam iurisdictio Papæ possit per ordinarium terminari,& tunc lis cœpta coram ordinario debet terminari coram eo, nisi princeps ex certa scientia auocaret. Philip. Franc. in cap.vt debitus, col. xiii.de appella.

Octauò amplia, vt etiam cadat à causa.qui trahit corã iudicibus diuersis.Bouer. in verb.Clericus in vi.sing.

Contrarium infrà in fi.limit.

Nonò amplia,vt talis exceptio impediat litis ingressum.Feli.in c.exceptionum,co l.xii.de excep.

Decimò amplia, vt rescriptum obtentum tacita litis pendentia coram alio iudice sit nullum,vt per Hispa. in c.per vestras, char.68. colum iii. de donat. inter virum & vxor.& col. seq.

Primò limita ex causa necessitatis,quia iudicium cœptum coram vno iudice coram alio perficitur,vt est tex. in l.sed & si restituatur.§.sed & si dies.ff. de iudic. & ibi Bar.& glo.& Bar.in d.l.vbi cœptum,vbi ampliat siue necessitas illa insit à principio siue interueniat ex post facto.& idem voluit Ang.in d.l.vbi cœptũ. Paul. de Cast. ibi in fi.idem voluit Bald.& Angel. in d.l. sed & si restituatur.§.in nomine.Felin.in d.c.ex tenore, col. ix.in v. fallen. Brun.in consi.lxxxiiii.colum.ii. Corset.in singu. in verb.iudicium.

Et facit, nam stante regula quòd si non omnes &c. vno impedito alius prosequitur iudicium.c. cum plures de offic.deleg.in sexto, Angel.in d.l. vbi cœptum. Felin.

in

in nona colum. in d.c. ex tenore in vii. fallen. & in c. postulasti, de homicid.

Secundò limita in eo qui ex priuilegio habet electionem eligendi vnum ex pluribus iudicibus, quia citatus potest eius forum coram quo citatur declinare, & alium iudicem eligere. authen. habita. C. ne fil. pro patr. Bart. & Angel. in dicta l. vbi cœptum. Socin. in conf. xciiii. co-lum. prima volu. iii. Feli. in d. cap. ex tenore, colum. ix. in vi. fallen. Idem est si iudex coram quo quis fuit citatus, allegetur suspectus: vt per Ang. in d. l. vbi cœptum. per Felin. in loco preallег.

Tertiò limita in crimine hæresis, in quo est illud speciale, quod coram pluribus iudicibus potest de eodem crimine cognoscere. c. per hoc. §. i. de hære. in vi. no. Ang. in d. l. vbi cœptum. Fel. in d. c. ex tenore, in ix. col. in viii. fallen. & in c. cùm M. Ferrar. col. xix. de constit. Paul. de Cast. in l. si quis posteaquàm. col. i. in fi. de iudic.

Contrarium videtur tenere Bal. in l. si ex pluribus. ff. de legat. j. colum. ii. & Alex. ibi circa fi. declarat quòd generaliter intelligitur ista limitatio, dum respondet ad c. per hoc. § i. de hæreti.

Quartò limita, quia iudicium non est nullum, donec opponatur, sed requiritur oppositio. ita Inno. in d. cap. cum M. Ferra. in fi. Lancel. Deci. in d. l. vbi cœptum, col. j. Bart. in l. sepulchri, in fine de sepul. violat. Bald. in c. pastoralis. col. fina. de rescrip. in l. i. col. j. in princ. ff. de offic. proconsul. Roma. in l. i. ff. de acqu. hære. Ang. in l. si is à quo. ff. de rei vendica. in l. pen. ff. de petit. hæred. in prin. Pet. de Anchar. in cap. quamdiu. de appell. col. i. Imol. in l. cum procurator. §. dominus, in fin. ff. de nou. oper. nun. & in c. cæterum in fi. de rescri. Ant. de But. in c. i. in fi. de causa possess. & proprie. Bald. in l. nulli. in fi. C. de iudic. Abb. in cap. cùm contingat, de rescript. colum. i. in fine Abb. in dicto cap. cùm M. Ferrarien. colum. fina. & ibi Felin. colum. xiii. & Deci. colum. fina. Idem tenet Felin. in dicto capitu. ex tenore. colum. nona in nona fallent. Deci. ibi colum. fina. & in cap. vt debitus. colum. penult.

penult. in fine de appellation. Corset. in sing. in verbo iudicium.Petr.de Anch.in repet.c.postulasti.colum.xx. de foro competen.Alex.in consi.xi.colum. secunda volumi.primo decisio.Neapolit.ccclix.vbi etiam an possit opponi post litem contestatam.Ruin. consi. lxi. colum. xiii.volumi.v.

Quintò limita, nam reus qui fuit contumax, non potest opponere de litis pendentia coram alio iudice, ita Bartol.in dicta l.vbi cœptum. & Bartol. in dicta l. si sepulchri.ff. de sepulch. violat. & in l. quanuis. colum. penulti.in fine.ff.de damn.infect.Paul.de Cast.in l.quãuis,circa finem.ff.de in ius vocando.Ant.de But.in cap. proposuisti,colum.fina.in princip.& ibi Abb.colum.fin. in fine. de for. competen. Petr.de Anch. in repeti. cap. postulasti,colum.xx.de fo.compet.Abbas in cap.dilecti. colum.penult.in fin. de foro competen. Ioan. Andr. in addit.Specula.de compet.iudic.adit.§.i. versi. sed pone. in iiij.colum. in fine Angel. Aret. in tracta. maleficior. in verbo Hæc est quædam inquisitio.colum fina.Bouer. in verbo Clericus in viii.sing.ponit Alexan.in l. de die, colum.fina. ff. qui satisda. cogan. ex mente Bald. ibi. in lectu.antiqua,& Petr.de Ancharan.ibi.Alexand. in consilio xxiii. volumine. iii. & istam limit. ponit Felin. in dicto capitu.ex tenore, colum. octaua in. i. fallen. Deci. ibi colum.fina.Cardin.in cap.proposuisti, de for. competen. in consilio cxcvi. in fin. Felin. in dicto cap. cùm M. Ferrariensis, colum. xiii.Hippolyt.in sing. ccxxxix. idem tenet Felin.in capitu.cùm Romana.colum.prima, in fine de appellat.idem tenet Bald. in l. Senatus, circa finem.C.qui accusa.non possunt Iacobus de Beluis. in l.prima. C. vbi de crimin. Bald. in l. si ex pluribus, colum.secunda ff.de legatis primo. Corset.in dicto singu. in verbo Iudicium. Alexand. in l. hoc amplius.§. Celsus,columna secunda.ff. de dam. infect. & columna sequenti. Bald.in quæstio. per eum disputata incipien. Accusatus de vi turbatiua. columna quarta, & idem Bald.in l.i. in secunda columna versiculo tertio quæro, C.vbi

C. vbi de crim. & dicit Bart. in l. & si amicis. §. primo. ff. de adulter. & Bald. in l. penulti. in septima colum. in fin. & sequen. de executio. rei iudica. & Anton. de Butr. in capitu. de his, circa finem. ff. de accusa. vbi etiam Imol. & Bald. in l. & si seuerior. colum. iiii. C. ex quibus causis infam. irrogat. quòd bannitus ab vno loco ab contumaciam, quòd ratione delicti poterit effectualiter in alio loco puniri. & hoc vltimum limitat Bald. in consilio cxxiiii. colum quinta, nisi in loco à quo fuisset bannitus tanquam contumax deuentum fuisset ad confiscationē omnium bonorum in eodem loco existentium, quæ ad fiscum peruenissent per illam condemnationem: quia tunc non posset in alio loco puniri. principalem autem limitationem, quòd contumax non potest allegare litis pendentiam in loco in quo ipse comparere contempsit, limita, nisi reus contumax esset paratus purgare contumaciam solutis expensis, & ita offerret, vel prius ipsam contumaciam purgasset. ita Bartol. in dicta l. sepulchri. ff. de sepulch. violat. colum. ii. Angel. in l. quamuis. ff. de dam. infect. Pet. de Anchara. in dicta repetitio. cap. postulasti, colum. xx. de fo. competen. Deci. in d. c. ex tenore, vt ponderat ipse ibi, & voluit Paul. de Cast. in d. l. si quis posteaquam, colum. i. in fi. ff. de iudic. Idem tenet Alexan. in l. hoc amplius. §. Celsus. colum. secunda. ff. de dam. infect.

Contrarium, quòd in isto casu non liceat purgare contumaciam & allegare litis pendentiam, tenuit Bartol. in dicta l. quanuis ff. de dam. infect. col. fina. & Imol. in d. l. quanuis. Lancel. Deci. in d. l. vbi cœptum. col. i. in fin. & sequen.

Aliqui voluerunt distinguere, aut ius actoris esset effectum deterius, & non liceat purgare contumaciam, secus si non sit effectum deterius. ita Paul. de Cast. in d. l. quamuis. §. Celsus, colum. fin. & videtur ibi etiam sequi Alex. & Feli. in d. c. ex tenore, col. viii.

Tenendo tamen primam opin. ꝙ liceat purgare contumaciam. Amplia, quòd etiam si primus iudex non inhibuit,

hibuit, secundò tamen potest allegari litis pendentia, vt per Alexand.in d.§. Celsus.licèt Roman. in d.l. quanuis, teneat contrarium.

Sextò limita, quando primus iudex est negligens in iustitia administranda, quia tunc alius potest adiri, non obstante litis pendentia coram primo. Bart. Ang. Rom. Imol.& Alex.in l.quanuis.ff.de dam. infect. Felin. in c. ex tenore, colum.viii.in ii.fallen. Pet. de Anch. in consi. cxcvi.in fi. Abb.in c. dilecti. Corset. in verbo iudicium, in fi. Amplia ex mente Bart. etiam si primus sit paratus iustitiam facere. ita colligunt Doct. ex mente Bart. in d. l.quanuis,& ibi sequitur Imol.& Rom.

Contrarium Ang.ibi & Alex.& Felin. videtur sequi in d.c.ex tenore.colum.ix.

Septimò limita, vbi quis coram primo iudice non potest consequi iustitiæ complementum propter potentiam de facto ortam. Abb. in c.postulasti, in primo notab.& ibi Io. Anan.de homic.& Abb.in d.c.proposuisti. col.fi.de fo.compet. Feli.in d.c.ex ratione, col.ix.

Corset.in d.sing.in verbo iudicium.

Octauò limita, nam cœptum per vnum iudicem alius perficit, quando primus principaliter & directò non poterat se interponere, prout est in inquisitione hæresis, & quando in foro pœnitentiæ mandatur vsuras restitui, sed in foro iudiciali ad talem vsurarum restitutionē ordinarius cōpellit ipsum vsurarium. Ioan. Monac.& ibi Io. Andr.in c.accusatus.in ii.colum. de hære.in vi. & ibi Domi.in §.de quæstionibus. Bald.in c. hac edictali.§.ad hæc.col.i.de pace iuram.firman. Felin. in d.c. ex tenore, col.ix.in 4.limit.de rescr. Io.de Ana.in d.c.postulasti. Feder.de Sen.in consi.clvii.pro quo etiam facit, nam pendente iudicio coram iudice seculari ratione iuramenti recurritur ad ecclesiasticum. Bal.in l.i.col.fin. C. de reb. cred. Ias.in consi.ix.col.ii.vol.i.

Nonò limita in his casibus, in quibus laicus pendente iudicio clericus factus, eximitur à iurisdictione iudicis laici, qui casus habentur in alio memoriali nostro.

Et

Et istam fallent. ponit Feli. in c. ex tenore, colum. decima in fine fallen.

Decimò limita in casu c. vt debitus, circa fi. de appel. vbi iustè appellans ab interlocutoria totum negocium principale ab alio inchoatum, ad iudicem ad quem voluit. ponit Corset. in d. singu. in verbo iudicium. facit quod dictum est in vii. limita.

Vndecimò fallit in executiuis, in quibus licet pendente executione coram vno pro eadem executione alium adire. Ias. in consi. ix. in ii. respon. & cons. xxviii. vol. i.

Duodecimò limita, vbi iudicium primò inchoatũ coram primo iudice erat nullum, quia super eodem negocio potest alius adiri, nec potest excipi de primo iudicio nullo. Corse. in d. sing. in verbo iudicium.

Decimotertiò limita, quia hoc intelligitur respectu vnius & eiusdem negocii: ita quòd exceptio rei in vno obstaret in alio iudicio. Soc. in consi. xxxviii. col. iiii. secus si iudicia tenderent ad diuersos fines. Ias. in cons. ix. col. iii. vol. i. & in ii. respon. ad motiuam vicarij.

Decimoquartò limita, ꝙ non oportet de litis pendentia coram alio iudice excipere ante litem contestatam. Bald. in l. peremptorias, in fi. sent. rescind. non posse. in auth. sed nouo iure, in fine colum. ver. sed pone. C. de seruis. fug. Bal. in dispu. incip. Accusatus de ui turbatiua, col. 4. ver. vi. & in l. si pluribus, col. i. ff. de leg. i. Imol. in l. cùm procurator. §. si dominus col. fi. ff. de oper. nou. nuncia. Calca. in consi. cii. col. fi.

Decimoquintò limita, si quędam tantùm exceptiones opponi possint contra instrumentum, vt declarat Guid. Papæ consi. ccccxxi.

Decimosextò limita, nam licèt quis trahat aduersarium coram diuersis iudicibus, non tamen propterea amittit ius. Feli. in c. ad audientiam, el secundo colum. xii. de rescrip.

CON-

CONCLVSIO XXIII.

ARGVMENTVM.

Excommunicatus an teſtamentum condere valeat.

VIT antiqua quæſtio inter Doct.an excommunicatus poſsit teſtari. Et gl.in c.decernimus,de ſent.excom.in vi.non plenè ſe reſoluit,& Spec.in tit.de inſtru. edit. §. compendioſè,ver.q de excõmunicato. Tamen q poſsit teſtari, tenuit Pet.& Archid.in cap.pia, de except. in vi.col.iii. Inno.in c.cùm voluntate,de ſent.excom.Iac.de Beluiſ. in §.omnibus,in auth.de ſanct.epiſcopis. Feder.de Sen. in cõſ.cxviii.Io.And.in reg.dolo facit. de reg.iur.in vi. in mercurialibus.Bar.in l.ſi queramus,& ibi Bal.ff.de teſta.& in auth.credentes,vbi etiã Sal.C.de hæret.&Bar. in l.i.col.ii.in fi.& ſeq.de reg.cato.Bal.in c.intelleximus, col.i.in fi.de iudic.Abb.in rub.de teſta.col.ii. Cardin.in cle.i.in ii.col.de except.Ant.de But.in diſput.inci.quidam vſurarius.Card.in repet.c.perpendimus, col.pe.de ſent.excomm.Domi.in d.c.decernimus, col.ii. & ſeq.de ſent.excommun.in vi.& ibi Pet.de Anch.col.ii.& ſeq.& idem Anch.in c.ii.col.iiii.de teſta.& in cap.ſi eo tempore.col.pen.de reſcript.in vj.Abb.in c.ad probandum,de re iud.Rota in nouis deciſ.cxcv. Bal.in l.i.§.his quibus, ff.de legat.iii.in l.fin.C.ſi à non compet.iud. in ii.col.in l.i.in iii.col.C.de hæred.inſtit.in l.i. in lect. in iii. col. & in repet.col.iiii.C.de ſacroſ.eccleſ.in l.i.col.pen.in fi.C. de iuris,& fact.igno.in l.eam quam,col.xi.C.de fideicõmiſ.& in l.legitima,in fin.ff.de pact. Ang. in l.ex facto. §.ſi quis rogatus.ff.ad Trebel. Angel. Aret.in tracta.de de teſta.colum.xii.Ioan.Fab.in §.teſtes,in fin. inſtit. de teſta.Pet.de Anch.in conſi.ccccxxix.Dec.in reg.l.quod

ab initio,ff.de reg.iur.col.fi.Imol.in c.ii.col.ix.de teſta. Beltran.qui dicit * communem conſi.xli.Rui.volu.ii. Guald.cautel.x.

Contrariũ ſentit gl.in d.c.decernimus,de ſent.excõ. Fed.de Sen.qui dicit,ꝙ licèt altera pars ſit plurium authoritate ſuffulta,tamen iſta pars eſt verior, ſecundum eum in conſ.lxxiiii.Cald.in diſput.incip.excommunicatus maiori,glo.cõſuet.fol.92.col.iii.Vide Ang.in diſpu. incip.duo ad inuicem.Nonnulli diſtinguebant inter publicum,& occultum excõmunicatum,vt excommunicatus occultus poſsit teſtari nõ publicus,ita ſenſit. Bar.in conſ.238.Bal.in l.i.col.pe.C.de iur.& fact.ignor.Lãcel. Deci.in l.ſi quæramus.ff.de teſta.in fin. Bal.in l.i.col.ii. C.de ſecun.nupt.& ibi Io.de Garo.nu.32. Bal.verò in l.iii.col.fi.C.ſi pend.appel.diſtinguit,& dicit,ꝙ aut eſt ſolùm excõmunicatus,& tunc poterit teſtari,aut eſt excõmunicatus,& anathematizatus,& nõ poterit teſtari, & ita procedat ſecunda opi.Et idem Bal.in c.ſi is cui.de off.deleg.Phil.Franc.in rub.de teſta.col.xvi. Bru.ex mẽte Bald.in iii.vol.tract.de conſtit.in i.fol.col.iii. in verb. ab inteſtato. diſtinctionem reprobat.Aret.in d.l.ſi quæramus,ff.de teſta.

Tenendo primam opi.quæ videtur eſſe magis * communis, amplia, vt etiam excõmunicatis relinqui poſsit in teſtamẽto,vt ſic habeat, non modò actiuã, ſed etiam paſsiuam teſtamenti factionem,vt not. Bal.in l.i.col.vi. in fi.C.de hære.inſtit.ſed non poteſt ei relinqui ad cauſas pias,vt not.Bal.in l.i.in repet.col.xii. C.de ſac.ſanc. eccl.Et iſtud quod poſsit capere excommunicatus ex teſtamento,tenet Fed.de Sen.in d.conſ.138.Dom.in d.c. decernimus,col.pen.de ſent.excom.in vi.

Primò limita in excõmunicato pro hæreſi, quia talis non poterit teſtari,per auth.credẽtes.C.de hæret. & in corpo.vnde ſumi.& ibi Bar.& Sal.Et ponit iſtam limit. Archi.in c.pia.col.iii.de excep.in vi. Bal.in l.i.§.his quibus.ff.de leg.iii.Phil.Franc.in rub.de teſta.col.xvi. Bar. in d.l.ſi quæramus,ff.de teſt.& ferè omnes Doct. alleg.

pro

pro communi opin. hoc tenent, dum respondent ad authen. credentes.

Secundò limita, si esset excõicatus pro vsuris, q efficitur intestabilis, nisi iuxta formam c. quanquam. de vsur. in vi. & ponit Phil. Franc. in d. rub. de testa. col. xvi.

Tertiò limita in excommunicato propter iniuriam factã Cardinali, iuxta dispositionẽ c. fœlicis, de pen. in vi. & ponit Phil. Franc. in d. rub. de testa. col. xvi.

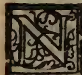
Quartò limita, nisi facultas testãdi cõpeteret ex priuilegio, quia illã amitteret excõicatus, vt not. Bald. in c. intelleximus, col. ii. de iudi. refert, & sequitur Fel. in c. ad probandum. col. i. in fi. & seq. de re iud. Pro quo facit: nã excõicatus in testando nõ potest vti priuilegio. l. i. C. de sacros. eccl. vt ibi per Bal. in lect. col. iii. in repet. col. iiii. nec poterit testari cum priuilegio iuris canonici cũ duobus testibus. Bald. in l. eam quam. C. de fideicom. col. xi.

Contrarium in hoc Pet. de Anch. in cons. cccxxix. Et facit, quia facilius tollitur priuilegium quàm ius causæ. l. eius militis. §. militia missus. ff. de milit. testa.

CONCLVSIO XXIIII.

ARGVMENTVM.

Testamentum vsurarij manifesti quod nullum est, non præstita cautione, de qua in canone quanquam, de testa. in vj. an reconualescat, si post testamentum, ante tamen mortem, dicta cautio præstetur?

NON inutiliter quærunt Doct. an testamentum vsurarij manifesti, quod secundum dispositionem c. quanquam, de testam. in vi. est nullum, non præstita cautione, reualescat, si post testamentum ante mortem præstetur cautio

glo.fin.in d.c.quanquam,in fi.tenet quòd reualeſcat, & ibi Ioan.in nouella.Rodulf.in tract.de vſur.q.100. Ange.in diſput.incip. Aſtenſis miles.Bar.in l.filio præterito,col.fi.ff.de iniuſt.rup.& irrit.teſta. Bal.in repet.l.i.in vii.col.C.de ſacroſ.eccle.& in l.vniuerſa,col.i. C.de precib.Imperat.offeren.in l.fi. in ii.col. C.ſi à non compet. iud.Imol.in d.l.filio præterito,col.pe.& ſeq. Bal.in l.ſeruis.C.de legat.Ang.& Imol.in l.qui ſoluendo. ff.de hæred.inſtit.Imol.in l.Gallus.§.ille caſus. ff. de libe. & poſthu.Bal.in conſi.lvii.vol.v.& in conſ.clxii.col.ii. vol.ii. Fel.in c.quoniam,col.iii.& ſeq.vt lit. non conteſt. & in c.cum dilectus,col.ii.de accuſ.vbi dicit iſtam * communem opin.Hippol.in pract.col.viii.nu.49. in §.ſecunda. Petr.de Ancha.in c.ii.col.iiii.de teſta.Imol.in c.ii.col.ix. de teſta.Feli.in c.ſignificauerunt,col.pen. de teſt.Brun. in tracta.de forma in articulo de potentia, & effectu formæ,in ii.limit.colum.xlvii.Guald.caut.vii. Et ſi dimittat procuratorem ad præſtandam cautionem, ſatis eſt. Fel.in c.ſignificauerunt,col.fi.de teſta Guald.d.caut.vii. Contrarium tenuit Garz.in d.c.quanquam.Franciſ.de Ramp.conſil.incip.Albericus quondam Hugonis,& dicit audiuiſſe conſilium Io.de Lign. approbatum à Calderino, in quo idem concludebatur, ſcilicet teſtamentum non reualeſcere, & idem voluit idem Franciſc. de Ramp.in l.filio præterito,& ibi Imol.col.fin.dicit iſtam partem veriorem de iure, Bal.in l.poſthumo.C.de bon. poſſ.cont.tab.col.pen.& ſeq.& idem Bal. in l.fin. col.pe. C.vnde leg.vbi ſe remittit ad dicta per eum, & in l.ex libera.C.de ſuis,& legit.Roma.in l.poſthumo, col.xv. C.de bon.poſſ.contra tab. Guid. Pap.q.50. Rip.in reſponſ.xiii.in i.lib.

CON-

CONCLVSIO XXV.

ARGVMENTVM.

Bonæfidei possessor ad fructus consumptos an teneatur quatenus locupletior effectus fuerit.

ONAE FIDEI possessor tenetur de consumptis quatenus effectus est locupletior secundum vnam opin. quam posuit Imo. in c. in literis, de rest. spol. Spec. in tit. de fruct. & interesse. §. i. col. ii. vers. in industrialibus autem, ibi, nisi ad pretium. Bar. in l. ex diuerso. ff. de rei vẽd. col. ii. & ibi Ang. col. i. in fin. Bart. in l. fructus, col. ii. ff. solut. matri. Cyn. in l. certũ. C. de rei vendi. Ang. in l. item veniunt, in §. fructus. ff. de pet. hæred. Paul. de Cast. in l. Nesennius. §. i. ff. de nego. gest. & in l. sequitur. §. fructus. in i. col. circa medium. ff. de vsucap. & in l. si insulam. §. i. ff. solut. matr. Abb. in c. grauis, de rest. spol. col. ii. in fi. Alber. de Rosat. in l. fructus. col. iii. ff. de rei vend. Pau. de Cast. in cons. cxlvii. col. pen. vol. iiii. Ang. in cons. clx. in fi. & in cons. cxxxiii. col. fi. Soc. in cons. ccli. col. fi. & istam tenet Alex. & dicit * communem hodie in d. l. si insulam. §. i. & in cons. xx. col. fi. vol. iiii. & in cons. xc. col. fin. vol. eod. Dec. in l. si me & Titium, colum. prima, circa medium. ff. si cert. pet. Guid. Pap. quæst. ccccl xviii. Cassan. in consil. xxi. col. xiii. & xiiii. Marian. Socin. Iun. in consi. lxxx. col. fin. qui istam opin. saluat in vno casu, & istam tenet & dicit communem in consi. cl. col. iii. Ruin. dicit istam communem consi. xxiii. vol. primo. & cciiii. col. fin. volum. eodem.

Contrariam verò partem, quòd de consumptis non teneatur, etiam quatenus effectus sit locupletior, tenuit Bal. in l. ex diuerso, & in l. i. colum. ii. C. de vsur. & fruct.

leg.Alex.in d.l.Nesennius.§.i.in fin.vbi dicit istam partem * communem,& istam tenuit,& dicit communem Ant.de But.in c.grauis,in iii.col.de rest.spol.& ibi Imo. col.ii.qui istam dicit communem, licet sequatur primã tanquam æquiorem.Abb.in d.c.grauis, col.iii.de restit. spol.& idem dicit,& tenet Alex.in l,iii.col.pe.C.de his, quæ vi metusve cau.Io.Fab.in §.si quis à non domino, instit.de rer.diuis.col.ii.Cur.Sen.in cons.lxxii.col fi.vbi dicit istam communem opin. Nicol.de Neapo.in d.§.si quis à non domino, & ibi Io. de Plat. & istam communem & tenendam dicit Cæp.in cons.ciu.xxv. col.iiii.& Rui.qui dicit communem in cons.xci.col.ii.vol.v.

Tenendo hanc vltimam opi.ꝙ de consumptis non teneatur, etiã quatenus effectus sit locupletior bonæfidei possessor, primò limita hoc procedere in iudicio particulari, secus in vniuersali, in quo regulariter bonæfidei possessor tenetur de cõsumptis, etiam quatenus effectus est locupletior.Bar.in repet.l.quod Nerua, col.viii.vers. iii.fallit.ff.depos.Bal.in d.l.ex diuerso. ff.de rei vend. in l.i.col.i.col.ii.C.de vsur.& fruct.leg. Ant.de But.in d.c. grauis,de restit.spol.

Secundò limita in fructibus naturalibus, nam licèt secundum opin.negatiuam bonæfidei possessor faciat fructus suos industriales,quatenus effectus est locupletior, quo minus teneatur illos restituere,tamen secus in fructibus naturalibus,quia illis restituit omnino quatenus effectus sit locupletior,gl.in d.§.si quis à non domino, in verb.fructus,insti. de rer.diuis. Azo in summa de rei vend.col.iii.Ang.in d.l.ex diuerso,col.i. Bal.in d.l.i.col. ii.C.de vsur.& fruct.leg.Imo.post Ang.& Alex.ibi in l. Nesennius.§.i.ff.Ang.in l.si apes.§.i.ff.de furt.

Tertiò limita in iudicio,vbi æquitas attenditur, quia de æquitate prima pars procedit,cùm nemo debeat locupletari cum alterius iactura, & ita dicit Abb.in d.c. grauis,colum.iii.de restitu.spol.Soc.in consi.ccli. Curt. in consi.lxxii.colum.fin.

Quartò limita,quando ageretur condictione indebi

ti,

ti, quia tunc etiam in industrialibus tenetur bonæfidei possessor, quatenus effectus est locupletior. Ang. & Imo. in l. sequitur in §. fructus. ff. de vsucap. & in d. l. Nesennius. § i. & Ange. in l. si me & Titium. ff. si cor. pet. Rom. in cons. cxlix.

Quintò limita, si bonæfidei possessor non habeat titulum, vt dicit Nico. de Neapo. in d. §. si quis à non domino, instit. de rer. diuis. Anto. de But. in d. c. grauis.

Sextò limita, nam istud non procedit, quando bonæfidei possessor possidet per triennium, quia per tantum tempus excluditur omnino ille qui intendit repetere fructus à bonæfidei possessore. glo. in verbo non fuerint, & ibi Bar. in d. l. sequitur, §. fructus, circa fin. ff de vsucap. & idem Bart. in l. iii. C. de his quæ vi metusve caus. Bal. in l. i. C. de vsur. & fruct. legat. col. i. in fi. & in l. ancillæ, col. pen. & ibi Cyn. C. de furt. Anto. de But. in d. c. grauis. col. iiii. de resti. spol. Alex. in l. iii. circa fi. C. de his quæ vi metusve caus. Bal. in c. vigilanti. col. fi. de præs. & in d. c. grauis, col. iiii. Ang. Imol. & Paul. de Cast. in d. l. sequitur. §. fructus. ff. de vsucap. Cur. Sen. in cons. lxxii. col. iiii. Soc in cons. ccli. col. fi. Balb. in tract. præscrip. col. xlix. & seq. Ias. in cons. lxxxiiii. col. ii. vol. i. Est verum quod Soci. in cons. lxxxii. col. ix. vol. iiii. & Deci. in d. l. si me, & Titium, intelligunt istud procedere tãtùm quando agitur de fructibus extantibus, non de consumptis, pro quibus datur actio personalis, cui non præscribitur, nisi spatio xxx. annorum, tamen etiam in fructibus consumptis idem esse, quatenus effectus sit locupletior, tenuit Bart. in d. l. iii. C. de his quæ vi metusve caus. Bal. in d. l. ancillæ. col. pen. Paul. de Cast. in d. l sequitur. §. fructus. Cur. in cons. lxxii. col. iiii. Soc. in cons. ccli. col. fi. Balb. in d. tracta. præscrip. in xlix. & seq. col.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

Præscriptionem non extendendam.

DICVNT Doct. quòd præscriptio non extenditur, & in ea, valet ista præpositio, tantum præscriptum, quantum possessum, glos. in cap. auditis, in verbo interruptionem, de præscript. & ibi Innocen. colum. fin. Imol. in capit. dilecto, colum pen. & sequen. de offic. Archid. & voluit Archid. in cap. i. colum. i. de iure patro. in vi. Feder. de Sen. in cons. cxxx. Bal. in l. si quis diuturno. ff. de serui. vend. Bart. in l. i. si quis hoc interdicto. ff. de itine. actuque priuato. Ang. in l. vna est via. ff. de seruit. rusti. præd. Bal. in repet. l. de quibus, colum. xiiii. & seq. ff. de leg. Abb. in c. cum consuetudine, in fin. colum. de consuetu. in cap. licet ex suscepto. in fi. de foro compet. in c. quo ad translationem, in vltimo not. de offic. leg. Bar. in auth. qui rem, in fi. C. de sacros. eccles. Alber. in l. i. colum. fi. ff. de offic. eius cui manda. est iurisd. Flor. in l. si quis diuturno, ff. si seruit. vendicetur. Dec. in d. cap. quò ad translationem, in fi. colum. in ii. lect. & in i. lect. colum. fin. Roma. consil. ccclxviii. colum. pen. Card. in cle. i. in vii. q. de renuncia. Fel. in c. auditis, colum. vi. & seq. de præscri. Balb. in tracta. præscr. iii. par. colum. iii. & seq. idem tenuit Bar. in l. si publicanus. §. fi. in fin. ff. de public. in l. cum de in rem verso, colum. fin. ff. de vsur. Abb. in d. c. auditis, col. ii. in pe. not. & in c. cum in tua, in iii. not. de dec. Io. And. in addit. Specu. in addit. magna in fi. in tit. de his quæ fiunt à maior. part. cap. Alexan. in consi. cxx. colum. fina. in fin. volu. iiii. & in consi. xvi colum. vii. volumi. v. & in consi. xxxiii. col. ii. in fin. volu. eod. Soc. in consi. lxxiiii. col. iii. & in consi. cclxxv. col. iiii. Ias. in l. ii. col. ii. in fin. & Dec. col. i.

colum.i.in fin.& sequen.de iur.om. iud. Aegid. decisio. cccclxxxix. Paul. de Cast. in l. cum de consuetudine, cum l.de quibus.ff.de ll. Marian. in cap. cum contingat. colum.xii.de for.compet. Fel.in c.cum ex iniuncto,col. j.& seq.de hæret.Zasius in consf.xvi.volu.ii. Beltrand. in consf.ii.colū.ii.volu.3.& in consf.lvi.colum.ii.volum.3.& in consi.lxxxvi.colum.i.vol.3.Parisf.in consf.114.colum. pen.volu.i.

Contrarium sentit Io.And. in regula quod alicui. de reg.iur.in vi.in mercurialib. quod præscribens præsenta tionē dicitur ꝓscripsisse.omnia iura patronis cōpetētia.

Primò amplia,vt etiam ad casus similès non fiat extensio.Abb.in d.c.cum contingat,de decim. in vlt. not. Socin.in d.consi.cclxxv.col.4.Balb. in dicto tract. præscrip.in ij.parte col.4.

Secundò amplia,etiam quò ad accessoria,vel etiam cō nexa separabilia.glo.in c.odia,de reg.iur.in vi.& fuit ori ginalis opinio Hostien.in cap.cum ex officij, de præscri. colum.ii.Ioan. And. in addit. Specu.in titu. de his quæ fiunt à maio. parte cap. in apostil. mag. in fin. Roman. in consi.ccclxviii.colum.pen.Marian.in d.cap. cùm con tingat,colum. 14.in fin.& sequen.Soc.in cōsi.cclxxv.colum.4.Card.& Imol.in cap.pastoralis, de offic. delegat. Balb.in d.tract.præscrip.in ij.parte.colum.4. Felin.in d. cap.si clerici,in §.de adulteriis,de iudic.colum.viii.idem dicit de dispositione. Vide eundem Fel.in c. cum ex offi cij.col.vi.de præscri.in d. c.cum ex iniuncto, col.i.& seq. Zasius in consf.xvi.volu.2.

Contrarium videtur tenere Petr. de Anchar. in cap. canonum statuta,colum.cccxxiii.versi. de quinta quæstione de constitutionib. Rocch. in cap. fina. colum.98. de consuet.

Tertiò amplia, etiam quò ad ea, quæ veniunt ad antecedens,vt est coertio ad iurisdictionem, per text. in l. fina. ff. de offic. eius cui mandata est iurisdict. Et ita tenet Abbas in dicto cap. Cum contingat, in tertia colum. in fin, de foro competen. & Cardina. in fin.

Alex.

Alexand. colum. ii. in l.ii.ff.de iuriſd. omn. iudic. & ibi Iaſo.colum.ii.in fin.Card.in cap.Paſtoralis,in j.not. de offic.deleg.Soc.in cõſ.cclxxv.col.4.Fel.in c. auditis, col. vii.de præſcrip.

Contrarium Dec.in l.ij.col.j.& ſequen.& ibi Purpurat.col.i.ff.de iuriſd.om.iud.

Sublimita ſecus in conſuetudine, quæ extenditur ad ſuum antecedens. Paul. de Caſt. in conſi.iii. in fin. volu.primo.

Quartò amplia,nam ſecundum Card. in clemẽ.j. de ſuppl.negl.prælat.colum.vii.qui præſcripſit inſtitutionem,non poteſt iure deuoluto conferre.Zaſius ſequitur conſi.xvi.volu.ii.

Quintò amplia,nam ſcribens inſtitutionem,non recipit reſignationem cap.quod in dubiis.de renunc. Ioã. de Ana.in cap.cum ex iniuncto.§.fin.de hære.Felí. col. j.& ſeq.Zaſius.in conſi.volu.ii. Et qui præſcripſit inſtitutionem,nõ præſcripſit diſtinctionem,glo.prag. ſanct. fol.166.colum. iii. & ſequen. Felin. in dicto cap. Cùm ex iniuncto col.ii.

Sextò amplia, vt iſta regula procedat, etiam in præſcriptione temporis immemorabilis. Zaſius quæſtio. xvi. volumi.ii.

Primò limita, ſecus eſſe in conſuetudine, quia conſuetudo extenditur de caſu ſimili ad caſum ſimilem, glo.in l. de quibus, in glo.i.ff.de ll. & ibi Bald. colum. xiiii.Innocen.in cap.dilecto,de offic. Archid.colum.penult.& fina.& ibi Ant.de But.colum.vi. & ſequen. Archid.in cap. Reatina.lxiii.diſtinct.Bald.in addit.ad Specu.in titu. de iuriſdict. omn. iudi. ſuper rub.Flor.in l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſeruit.vend. Hoſtien. in cap. ea noſcitur, colum. ii. de his quæ fiunt à prælat. Aegid. deciſio.cccccl xxxix.Abb.in cap.translato,in fin. de conſti. & ibi Deci.colum. fina. in princ.& ii.lect. Abbas in cap. dilecti,per illum tex.de arbit.in prima.colum.in fi. Bal. in l. ſecunda in ix. colum. verſi. ſed nunquid.C. de ſeruitu.& aqu. Deci.in l.ii. colum. ii. ff. de iuriſdict. omn. iud.

iud.Parif.in conf.xxv.col.v.volu.i.

Contrarium,Bart.in authen.qui rem,in fin.C.de facrof.eccl.Io.And.in addit.Specu.fuper rub.de feud. colum.pen.Oldrad.in confi. ccxxxvii. colum. prima circa medium,& in confi.cclxxxiiii. circa fin.Abb.in cap. quò ad translationem, in vltimo not. de offic.legat.Ioan.de Ligna. & Petr. de Anch.in cap.cum ex officij, colum.ii. de præfcrip. Bald. in authen. fi quas ruinas,colum.prima. C.de facrofan.eccleſ. in l.etiam,colum.prima.ff.folut.matri.Et Ioan.And.in regu.contra eum,in folutione quæft. de regu.iur. in vi.in mercurialibus. Bellam. decifio 626. Anto. de But. in cap.ea nofcitur, in ij. colum.in princ.de his quæ fiunt, à prælat. Domin.in cap. fi Epifcopus in ii. colum. de fuppl. negligen. prælat. in vi.Paul.de Caft. in l.imperium. colum.i. circa medium ibi,fed Cuma.reprehendit.ff. de iurif.omn.iud. Alexan. in confi.cvi.volumi.ii.colum.ii. & fequen. Felin. in cap. Cum ex iniunćto.colum.iii.de hære. Afflict. fuper conftitu.fol.151.colum.4. Parif.in conf.xiii.colum. vii. volumi.primo.& in confi.xxi.colum.vi.volumi.i. Corn.in confi.44.colum.fina.vol.ii.Rot.in nouis decif.cccxcviii. Staphil. de literis gratiæ & Iuftitię, char. 67. Beltran. in confi.ii.colum.ii.volum.iii.& in confi.lvi. colum.prima.in fin. & in conf. lxxvi. colum.i.volumi. eod. & in conf.xv.colum.ii.volumi.ii.& in confi.xxvii.colum.penult.volu.i.Maria.Iun.confi.54.volu. ii. & conf. ci. colum. iij.volu.ii.

Pro diftinctione dixit Petr.de Anch.in c.Cùm ex officij de pręfcrip.quòd extenditur confuetudo de loco ad locum, fed non de cafu ad cafum, fed Paul. de Caft. in conf.ccclxxii.in fin.volu.primo,quòd nec de loco ad locum extendi pofsit.quod intellige,quando eft contiguũ non fi quando penitus feparatum.Marian.in d.cap.cùm contingat. colum.14. de foro compet. vbi declarat generaliter procedere.

Alij vero dicebant, quòd confuetudo exorbitans & onerofa non extenditur, fecus fi eft fauorabilis, vel

non

non oneroſa,ita Innocen. in dicto cap. dilecto, de offic. Archid. Petr. de Anch. in cap. ſine poſſeſsione, colum. xxiii. de regu.iur.in vi. Roman. in conſi.cccl xviii. in fin. pen. colum. Ant. de But. in dicto cap. dilecto colum. vi. & ſequen. vbi ponit ad quæ debeat extendi conſuetudo, quæ poteſt extendi. Abb. in dicto cap. quò ad translationem, in vlt. not. de offic. delegat. Felin. in cap. auditis, colum. xi. & ſeq. de præſcr. Balb. in tract. in ij. part. & iij. colum. Marian. in dicto cap. cum cõtingat, colum. xii. & colum. xix.

Tenendo tamen vltimam opin. quod conſuetudo nõ extendatur. Limita, quia ad emergentia ad factum, per conſuetudinem deciſum extenditur conſuetudo. Bart. in l. de quibus. in ſecunda lect. ſecunda colum. ff. de ll. Felin. in dicto cap. auditis, colum. xi. Quando conſuetudo extendatur, & quando non extendatur, ponit Rocch. in cap. fina. colum. lxxviii. de conſuet. Et quod non extendatur de perſona in perſonam. Ruin. conſi. xix. colum. vii. volu. primo. & clvii. colum. fina. volumi. iii. vbi non extenditur de caſu ad caſum, nec de perſona ad perſonam, & conſ. clvii. colum. fina. volumi. iii. Aymo de antiquit. tempo. in iiii. parte nu. 41. & ſequẽ. vbi limitat.

Limita etiam, quando quis haberet conceſsionem à ſuperiore, quia tunc vſus iuriſdictionis in vna parte, tribuit vſum in alia, & iſto caſu extenditur conſuetudo & præſcriptio. Bartol. in l. prima. §. ſi quis hoc interdicto. ff. de itin. actuque priuat. Paul. de Caſt. in l. imperium, circa fin. prima. colum. ff. de iuriſdict. omn. iud. Anto. de But. in cap. fina. colum. xiii de cauſ poſſ. & propriet. Abb. in cap. cum olim. colum. penult. de præſcrip. Felin. in dicto cap. auditis, colum. viii. & ſequen. in prima declaratione. Angel. in l. vna eſt via. ff. de ſeruitu. ruſt. præd. Apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. cccxxij. Caſſan. in conſuet. fol. 21. colum. 3. Iacob. in l. more. colum. prima: ff. de iur. omn. iud. Felin. in d. cap. cum ex iniuncto. colum. ii. de hæret.

Tertiò

Tertiò limita, quia licèt non extendatur præscriptio de vna specie ad aliam speciem, tamen de vno casu vnius speciei ad alium casum eiusdem speciei extenditur. Bald. in l. secunda. colum. ix. versicu. sed nunquid. de seruit. & aqu. Abbas in cap. dilecti, colum. prima in fin. de arbit. Paul. de Cast. in dicta l. Imperium. colum. prima post medium. Felin. in dicto cap. auditis. colum. ii. & sequen. Alexand. in consi. lxviii. colum. pen. volu. ii. Iaso. in dicta l. Imperium colum. x. versicu. tertio circa eandem materiam, facit quod not. Abb. in consi. lxxi. colum. pen. in fin. volu. ii. Declara omnino, vt per Iaso. in consi. xvi. volu. ii.

Quartò limita, quia extenditur de persona ad personam. Bal. in l. si quis diuturno. ff. de seruit. in ij. not. Cassan. in consuet. fol. 21. colum. iii. Rota in decisio cccc xvi. in nouis. alias ii. de præscr. in fi. Iacob. in d. l. moræ, col. j. ff. de iur. om. iud.

Contrarium videtur sentire Beltrand. in consi. cc. volu. iii. colum. 4.

Quintò limita istud procedere alio possidente, quia tunc præscriptio de vno non extenditur ad aliud, vt infrà dicetur, immo idem est, si possidenti resistit ius commune, vt quia res spectet ad alium ex iuris dispositione, ita Abb. in cap. primo circa fin. colum. prima. de relig. domi. & in cap. cum inter, colum. tertia versi. quarto casu, de re iudic. Et fuit opin. Innocen. Ioan. Andr. Hostien. Cardin. & Petr. de Anch. in dicto cap. primo de relig. domib. Innocentius in cap. dilectus. in finalibus verbis de capell. monach. & in cap. dilecto. colum. tertia versicu. Item facilius, & colum. fina. versicu. Item non est contra, de offic. Archid. Rota in nouis decision. ccccxvi. circa medium ibi, pro qua conclusione, & decisione ccclxviii. Roman. in consilio ccclxviii. colum. fina. versic. nec similiter præmissis. Zasius in consil. xvi. volumi. secundo. Felin. in dicto cap. cùm ex iniuncto, colum. secunda de hæret. Sed alio non possidente præscriptio extenditur de vno ad aliud. Innocen.

in

in dicto cap.primo.de relig. domi.& in cap. dilectis, colum.penult.& fin.de offic.Archid.Abbas in cap.cùm inter,colum.iii. verſi. quarto caſu de re iud. & in cap.cum olim,colum.3.verſi.vlti.ne præla. & in quæſtio. lxxxii. colum.3.in fin.volumi.i.& in conſ.lxxi.colum.fina. volu.ſecundo. Oldrad.in conſ.clxxii.colum.fina. Roman. in conſi.368.colum.fina.Alexand.in conſ.lxviii.colum. pen.volu.ii.Marian.in cap.Cùm contingat, colum. xiii. & pen.de for. competen.Felin. in dicto cap. auditis, colum.ix.& ſeq.de præſcrip.Balb. in tract. præſcrip. in ij. parte in vii.col.Rota in nouis deciſ.419. aliàs ij.de præſcrip.in fin.Ioan.Fab.in l.i.C.de emanc.lib.Capel.Tholoſ.& ibi Apoſtil.deciſ.ccxxii. Caſſan.in conſuet.fol.15. colum.iii.& fol.21. colum.3. Deci. in cap. referente, in princ.de præben.& conſ.271.colum.ii. Tiraquel. de retract.fol.306.

Sublimita,ſi modò locus ille naturaliter alteri ſubiaceret, ſed ſi poſſet eſſe ſui natura alteri non ſubiectus, tunc etiam nemine poſsidente quos in dicto loco præſcribat iuriſ.in vno actu, non propterea querit in aliis. Feder. de Sen. in conſ.cxxx. Felin. in dicto cap. auditis, colum. x.

Sextò limita,niſi alio exiſtente in poſſeſsione, præſcribens ageret illum vniuerſaliter priuare ſua iuriſdictione,quia tunc per vſum iuriſdictionis in vno actu, illam vniuerſaliter præſcriberet, ſi modò concurreret vel ſcientia, vel patientia illius contra quem præſcribitur.Innocen.in cap.dilectus, colum.i. in fin. de capel. monach. & ibi Anto.de But. colum.4. & ſequen. idem Ant.de But.in cap.fina.colum.iii.& xxxii. & xxxvii. de cauſ.poſſ.& proprie.Marian. in cap. cùm contingat. colum.xiii.de for.competen.Ioã.Fab.in l.i.C. de emancip. lib.Rota in nouis deciſ. 419. alias ii. de præſcrip. in fin. Feli.in cap.cum ex iniuncto, colum.ii. de here. Pariſ. in conſi.xxv.colum.xvii.volu.i.Grat.ampliat.conſ.lxi.colum.3.volum.i.& iſto caſu extẽditur de loco ad locum, vel accederet illius cõtra quem præſcribitur conſenſus,

vt

vt notat Bart.in l.iii.in fin.princ.ff.de acquir.possess. secus si ille non patiatur vel non consentiat, ita procedit quod notat Cuman. in l.i. ad fin.C. de emancip.lib. Et Specu.in titu.de iur.omn.iud.colum.xiiii.ver.Illud not. Flor.in l.si quis diuturno.ff.si seruit.vēd.& in l. vna est via.ff.de seruit.rust.pręd. Bart. in disput. sua incip. Appulus.Anton.de But.in cap. fin.colum.xxx. & sequent. de caus.possess.& proprietat.Roman. in consi.ccclxviii. colum.fin.

Septimò limita quò ad accessoria inseparabilia, vt not. Bald.in l.eos,in primo not.C.de vsur.Maria.in d.c. Cùm ex iniuncto.Abbas.in cap. cum venissent, colum. iij. versi. notabis. de inst. Zasius in consi.xix. volumi.ii. Roman.in consi.cclxiii.Iaso. in consi.clxxxv.colum.iii. volu.ii.Felin.in dicto cap.auditis colum.xi.Balb.in tractat.præscrip. in ii. parte. colum.4. Barbat. in l. de quibus,in ij.lect.colum.ii.ff.de legib.Et hoc intelligas,quādo inest à principio, secus si ex post cœpisset inesse. Roman.in singul.cccccxcv.Felin.in d.c.auditis col.xi. & in d.cap.cum ex iniuncto,col.iii.Balb.in d.tract. pręscri. in ij.parte.colum.4.

Item quò ad connexa, vt notat Antonius de But. in cap.fina. colum.xxxi.& seq. de caus. posses. & propriet. & in cap.cum dilectus,colum. iiii. & sequen. de Capel. monach.Petr.de Anch. in reg. sine possessione, in xiiii. colum.& sequen.de regu.iur. in vi. Iaso.in l. iii. colum. fina.ff.de acquir. posses. Cassa. in consuet.fol.21. col.iii. Zasius in consil.xvi. volu.ii. Idem dicit in disputatione Felin. in cap. At si clerici. §. de adulteriis. colum. viii. de iudic.

Octauò limita quò ad antecedens necessariū ad quod præscriptio extenditur.Roman.in consi.ccxliii. Paul. de Cast.in consi.iii.colum.fin.volu.primo. Felin. in d. cap. auditis.colum.xi.de præscrip. Balb.in d.tract. præscr. in ij.parte col.4.

Nonò limita, quando vna & eadem res diuerso iure cen-

censeretur, nisi præscriptio extenderetur, vt not. Innoc. in cap. dilectus colum. pen. de offic. archid. & in c. cum in tua, de decim. Card. in clemen. i. in vii. col. de supplen. negligen. prælat.

Decimò limita, quando agitur de præiudicio tertij, aliàs secus, vt per Felin. in cap. licet el i. colum. iii. de foro compet.

Vndecimò limita, nam præscripta absolutione est pręscripta condemnatio, & econtrà. Bald. in l. Imperium, colum. 4. ver. circa vltimum punctum. ff. de iurisd. omn. iud. Felin. in dicto cap. auditis, colum. xi. in quarta declaratione in fin. & per Deci. in regula nemo qui condemnare. ff. de regu. iur. Balb. in tract. præscrip. in secunda parte in quarta colum. Zasius in consi. xvi. colum. secunda Felin. in cap. nō potest, colum. prima, de re iud, vbi quid in priuilegio.

Contrarium Abbas in cap. cùm olim, colum. penulti. de præscrip, & Cardina. in clemen. prima. de renuncia. quòd prescribens institutionem, non censetur præscripsisse destitutionem. Zasius in consi. xvi. Felin. in d. cap. cum ex iniuncto, colum. i. & seq. Aymo de antiquit. in iiii. parte nu. 30.

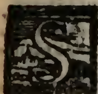
Et præscribens facultatem excommunicandi, non censetur præscripsisse facultatem absoluendi. Felin. in dicto cap. auditis. colum. v. & x. de præscript. Hispan. n cap. per vestras, charte lxxii. de donatio. inter virum & vxor.

CONCLV-

CONCLVSIO,
Et Regula XXVII.

ARGVMENTVM.

Vincens vincentem te, vincit te.

SVMITVR regula ex l.de accessionibus. ff.de diuer.temp.præscr.quæ videtur esse conformis naturali rationi, ꝙ si ego vinco vincentem te, ergo vinco te. Paris.in consi.xlvii.col.iii.vol.iii.

Primò limitat istam reg. Aegi.Bella.in cons.31.col.i. quando scilicet vtrunque vincit eodem medio, non autem si diuerso. & hoc est quod dicit Cyn. & Sal.in auth. licèt.C.de natur.lib. & Bar.in d.l.de accessionibus. Fel. in c.pastoralis, col.i.de offic.ordin.

Secundò limita, quando est eadem ratio, vt per Cyn & Sali.in auth.licèt.C.de natural.lib. & per Bart. in d.l. de accessionibus.

Tertiò limita, quia ista reg.non habet locum in materia statutorum excludentium à succesione, vt per Cur. Iun.in consi.v.col.iii. & in consil.xlix.col.iiii. Et quando procedat in materia statutorum exclusiuorum, vide vt infra.

Quartò limita, quando non est eadem ratio. Guald. caut.cvj.

Quintò limita in statutis anormalis, & irregularibus. Grat.cons.xx.col.ii.vol.i.

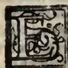
Sextò limita, vt per Grat.cons.iii.col.v.vol.v.

Septimò limita, quando virtus quæ est in vincente, nō concurrit in vincendo illum, quem tu vincis. Cagn. in l.non debet.in fi.ff.de reg.iur.

CONCLVSIO, Et Regula XXVIII.

ARGVMENTVM.

Excludens excludentem te, excludit etiam te.

X præcedenti regula sumitur alia, videlicet, si excludo excludentem te, ergo excludo te. quæ proculdubio procedit, quando excludẽs surrogatur in locum illius, qui te excludit. ita declarat Bart. in l. i. §. qui habebat. ff. de bon. poss. cont. tab. glo. in l. vsucap. C. de pigno. Soci. in consil. ccii. colum. iii. in primo casu, & in consi. xxviii. col. fi. vol. iiii. Corn. in consi. xcviii. col. antepenult. vol. ii. & in consil. lxxxiiii. col. ii. volu. iiii. Aret. in consil. clix. col. i. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. fol. 19. col. iiii. Paris. in consil. xlviii. col. fin. vol. iii. item procedit, quando aliquis apertè, excludit, & concurrit in successione cum illo, qui excludit me in totum, quia tunc in totum excludor, & ipsi inter se se diuidunt successionẽ, etiam ꝙ ille sit remotior me, vel in pari gradu: vt per Soci. in consi. ccii. col. iiii. versic. quartus casus.

2 Primò limita istam regulam, nam si ille, qui mecum est in pari gradu, excludat illum, qui me excludit in totum, tunc beneficio illius existentis mecum in pari gradu admittor, non considerata persona illius, qui me vincebat. Et proptereà, si statutum sororem excludat stante fratre consanguineo tantùm, & extet frater consanguineus: soror vtrinq; coniuncta, & mater: soror nõ excluditur, sed admittitur cum matre, nõ considerata persona fratris, qui sororem excludebat. Bart. in d. l. i. §. qui habebat. ff. de cont. tab. Bald. in l. si quis filium, col. i. C. de offic. testa. Corn. in consi. clxix. vol. iiii. Are. in consil. clix. col. ii. Alex. in l. illam, col. iiii. C. de coll. Soc. in consil.

fil.ccii.col.iii.ver.secundus casus,& in cons.ccvii.col.fin. Alex.in cons.cxli.col.i.vol.vii. Corn.cons.cclxxi.col.vi. in fi.vol.4.& in cons.xcviii.col.iii.vol.ii.Brun.in tract.ꝙ stant.masc.fol.18.col.iii.in fi.& seq. Rui.cons.xviii.col. iii.vol.iii.& cons.xxxix.col.i.ii.vol.iii.& cons.clxix.col. pen.vol.iii.

Contrarium vult decis.Neap.xxi.in nouis.ex mente Rom.cons.cccxxxix.Idem dicendum est stante alio statuto ꝙ patruo extante excludatur mater, nam si cõcurrant patruus & mater,& frater vtrinq; coniunctus,mater admittetur beneficio fratris, vtrinq; coniuncti,quia non est per statutum exclusus,cum quo mater excludit in successione. & ita consuluit Collegium Perusinum, prout refert,& sequitur Pet.de Anch.in repet.c.i.de constit.in antepen.chart.in versi.inter consilia quæ habeo, & est consilium Ang.ccx.incip.in nomine Domini.statutum prædictum. refert & sequitur Alex. in d.l.illam, col.iiii.C.de coll.vbi etiam refert ita consuluisse Io. de Imol.cons.suo incip.& casu præmisso discutiẽdum quis succedat Ludo. Rom.consi.suo clix.col.ii.circa fi. Alex. consi.cxli.col.ii.volu.vii.Deci.in consi.569.& in consil. ccccli.col.ii.& in consi.589.col.ii.& in consi.lxxi. col.ii. Corn.in consi.cclxxi.col.iii.vol.iiii.& in consi.vi.& seq. & in consi lxxxii.col.pen.vol.eod.Deci.in consi.625.colum.fin.Brun.in tract.ꝙ stantib.masc. fol.18. col.iiii. in fin.& seq.& fol.xx.col.ii.in fin. Paris.in consi.liiii.col.fi. vol.ii.& in consi.xlvii.col.ix.vol.iii.Ruin.consi.lxxxix. col.xii.vol.ii.consi.xix.colum.ii.vol.iii.& consi.xlii.col. ii.& col.iii.vbi declarat,& consi.cvii.col.iii.& consil.cx. col.fi.vol.iii.

Idem dicendum est,si statuto caueatur, quòd stante patruo non succedat auus maternus,nã si extet patruus auus maternus,& auia materna beneficio auię maternę quæ nõ reperitur exclusa per statutum,admittitur auus maternus qui cum ipsa in successione concurrit.Ita declarat Bal.in l.quicunque,col.iii.C.de seru.fug.refert & sequitur Alex.in l.illam,col.iiii.C.de collat.Aret.consi.

clix.col.ii.Alex.in d.cons.cxli.vol.vi.Corn.in cōs.cclxxi. col.ii.& vi.vol.iiii.Rui.cons.xix.col.ii.volu.iii.& clxix. col.fin.volum.iiii.Deci.in consi.625.col.fin.& in consil. lxxi.col.ii.& in consi.ccccli.& in consil.569.& in consil. 589.colum.v.

Idem dicendum est, ꝙ dictante statuto, ꝙ stante patruo vel filiis patrui excludatur auunculus, si cōcurrant fratres patrueles,& sic filii patrui, auunculus, & matertera, auunculus excludetur, sed admittitur beneficio materteræ, quæ non excluditur per statutum per filium patrui. Corn.in cons.cclxxi.vol.iiii.

Idem dicendum est, ꝙ soror excludatur per fratrem consanguineum, item in alio statuto, ꝙ soror vtrinque coniuncta excludat matrem, nam si extet frater consanguineus, mater,& soror vtrinq; coniuncta, beneficio matris non excluditur, immo ipsæ ambæ, mater, & soror, excluso fratre, qui cum eis non potest concurrere in successionē: quia non est vtrinq; coniunctus, admittuntur in successionē, licèt mater alio statuto per sororem excludatur: sed quia non excluditur in totum, sed sibi reseruatur legitima, ideo mater admittitur cum sorore.& ita consuluit Corn.consi.cccxvii.vol.iiii.

Idē dicendum est, ꝙ stante statuto, ꝙ patruus excludat matrem, nam si concurrat patruus, mater, & soror vtrinque coniuncta, mater non excluditur beneficio sororis, quia non reperitur exclusa à statuto per patruum & concurrit ad successionem cum matre. Corn.in cōsi. 98.vol.3.Soc.in cons.207.col.fi.Dec.in cons.71.Maria. Iun.cons.4.col.4.Grat.cons.ciii.col.fi.vol.ii.

Idem dicendum est, ꝙ stāte statuto, ꝙ patruus excludat filias dotatas, si cōcurrant patruus & filiæ non dotatæ, beneficio harum quæ per statutum non excludūtur, admittuntur etiam dotatæ. Corn.in cōsi.x.vol.iii.& in l.fi.col.fi.C.ad Tertul.Bru.in tract.ꝙ stant.masc.fol.19. col.i.Contrariū voluit Rui.in l.Gallus.§.& quid si tantum, col.lvii.& seq.ff.de libe.& posthum.& cons.xxxix. col.fi.& col.i.& ii.vol.iii.

Limita omnes istos casus præcedentes, vt per Grat. conf.134.col.i.in fi.vol.i.

Contrariũ verò in principali cõclusione tenuit Paul. de Cast.in l.illam. C.de coll.col.v.dicens, quòd stantibus prædictis,vel similibus casibus persona exclusa per statutum nunquam admittitur,sed tantùm persona excludens, quæ admittitur ad portionem exclusa, & alia persona, quæ concurreret cum exclusa, admittitur ad portionem suã.Ex quo infert,quòd stante statuto quòd patruus excludat matrem,si extet patruus,mater,& frater vtrinque coniunctus, patruus admitteretur ad portionem matris exclusæ, & frater cum ipso concurreret respectu portionis sibi debitæ, perinde ac si cum matre succederet. Et sic illam decis.Paul.de Castr.sequitur ibi Deci.col.iiii.& in consi.507.colum.ii. Corn.consi.lxxv. col.iii.in fi.volum.iiii.Cassa.in consuet.fol.277. Deci.in consil.693. Et dicebat Rosel.in arbore consanguinitat. col.cij.quòd stante statuto, quòd agnatus excludat matrem, & etiam sororem, si concurrant soror,& mater, vtraque excluditur. Brun.in d.tract.quòd stant.mascu. fol.xx.col.iiii.

Tertia fuit opi.Pet.de Anch.in cõs.333.ꝙ in casibus præmissis agnatus solus ad integram successionem admittatur,aliis omnibus exclusis.

Quarta fuit opin. Brun.in loco citato in sua distinct. fol.19.col.iii.& seq.

Quinta fuit opinio.Ruin.consilio xxxix.volu.tertio colum.ii.

Et stante statuto,ꝙ agnati præferantur matri, si extat agnatus remotior,& cognatus proximior,& mater, ꝙ etiam cognatus proximior excluditur,de quo excludendo non est facta mentio in statuto. Ruin.cons.188. colum.ii.ver.ii.

Secundò limita, quia si ille qui vincit vincentem me, est talis qui mecum non concurrit in successione, sed est talis qui à me excluditur, tunc ego non excludor, sed admittor,vtputa,stat statutum quòd agnatus

excludat sororem vterinam, certè si cócurrant soror vterina, agnatus, & amita, beneficio amitę soror vterina nō excluditur per agnatum, sed ꝙ sola admittatur. Bal.in l. fi. C.ad Tertull. Aret.in cons.xxix.& in cons.lix.Curt. Iun.in cons.xlix.col.iii.Alex.cons.lxxx.col.ii.vol.i.Soc. in cons.xxviii.vol.iiii.Bru.in tract.ꝙ stant.masc.fol.18. col.i.& seq.Par.in cons.liiii.col.fi.vol.ii.

Ex qua conclusione infertur, ꝙ stante statuto, ꝙ excludatur mater, si concurrat auia paterna, vel si concurrat amita, tamen si concurrant omnes istæ personæ, mater non excluditur. Alex.in consi.lxxx.vol.i.

Idem dicendum est, si statutũ excludat matrem propter agnatum, si cócurrat mater, agnatus, & auia paterna, mater admittitur. Soc.in cons.xxviii.vol.iiii.

Et si stat statutum, ꝙ frater consanguineus tantùm excludat sororem vtrinque coniunctam, & alio statuto ꝙ filia eiusdem matrimonij excludat matrem, si cócurrat soror vtrinque coniuncta, mater & frater consanguineus tantum admittitur mater & soror, excluso fratre consanguineo tantùm. Corne.in cons.cccxvii.volu.iiii. Brun.citato loco fol.xx.col.iii.

Idem dicédum, ꝙ stante statuto, ꝙ fratres patrueles excludant matrem, si tamen concurrant fratres patrueles, mater & amita beneficio amitę, quę non excluditur per fratres patrueles, mater admittitur. Bal.in d.l.fi.C. ad Tertul.Alex.in consi.lxxx.vol.i.col.ii.

Idem dicendum, ꝙ stante statuto, ꝙ agnatus etiam remotioris gradus excludat cognatum, & agnatus proximior est impedito, ita ꝙ aliquo respectu statutum ei non proficiat, tamen agnatus remotior non excludit cognatum proximiorem: itaq; si concurrant agnatus proximior impeditus, & agnatus remotior non impeditus, item cognato proximior aliàs exclusus per statutum, tamen cognatus proximior non excludetur: vt per Corn. in cons.lxi. volu.iii. Et ista conclusio maximè procedit, quando mater vel alia persona, quæ per statutum debebat, excludi, non omnino excludebatur, sed aliqua portio

tio sibi reseruabatur, vt per Soc.in d.consf.xxviii.vol.iiii. Brun.in d.tract.ꝙ stant.masc.fol.20.col.ii.

Contrarium in principali conclus.ꝙ immo agnatus cuius fauore factum est statutum, non excludatur, sed excludat, & ipse admittatur ad successionẽ, tenuit Bart. in l.ii.§.videndum.ff.ad Tertul.Bal.in l.si defunctus.C. de suis, & legit.& Pau.de Ca.in l.illam, col.iiii.& seq.C. de colla.& ibi Ang.etiam tenet istam opi.& in cons.clii. incip.statuto Bononiensi.Pet.de Anch.in cons.333. incip.si ab agnato.Rui.in d.l.Gallus.§.& quid si tantum, col.lix.& seq.Cassa.in consuet.fol.287.col.i. Brun.in d. tract.fol.20.col.ii.in fi.& in iii.col. allegat plura consilia ad propositum.

Tertia fuit opi.distinguentiũ, ꝙ aut agnatus, cui prouidetur per statutum, excluderet matrem, si ipse admitteretur, & tũc ipse non admittitur, ne mater excludatur a luctuosa filii successione. Aret.in consi.clix. colum.iii. Soci.in consi.ccii.col.iii.& seq.Corn.in d.l.fi.col.fi.C.ad Tertul.

Contrarium in matre voluit idẽ Corn.cons.cclxxvi. volum.iiii.

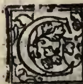
Si autem persona nominati exclusa excludebat aliũ non nominatim, & illa persona nominati exclusa decessisset, tamen remotior non nominatus non excluditur per excludentem iam defunctum, ita Pau.de Ca.in d.l. illam.C.de colla.Bun.in d.tract. quòd stantibus mascu. fol.17.col.iiii.& sequen. Paris.in consil.xlvii. colum.xi. volum.i.

Et propterea stante statuto, quòd agnati excludant matrem & auiam, non excludunt amitam, si non superest mater, nec auia: Brun. in dicto.tractat.folio 18. colum.i.

CONCLVSIO, *Et Regula* XXIX.

ARGVMENTVM.

Iuramentum non venit in generali dispositione, nisi de illo specifica fiat mentio.

COMMVNIS est & trita regula, quòd iuramentum, vel iurata dispositio non venit in generali dispositione, si de iuramento vel iurata dispositione nõ fiat expressa, & specifica mentio.c.constitutus.de rescri.Io.And.in regula quod semel in vltimis verbis, de reg.iur.in mercur.Inno.in c.cùm inter, in fi.de renunc. glo.in c.cum non deceat, de elect.in v.Et ibi Ioan.And. Domi.& Phil.Franc.Fulg.in consi.clvi.col.i.in fi.& seq. Alex.in consi.xxxvii.col.vii.vol.ii. & consil.ccv.col.fin. vol.ii.Ias.in l.quotiens, col.i.C.de preci. imperat. offer. & in l.causas, in versi.secundò per istum tex.C.de transact.col.i.Hippoly.in sing.515.& in consi.cvii.colum.ii. Decis.Neapol.iii.& decis.v.Ias.in consi.ccxvi.col.iii. volu.ii.Gozad.in consi.xvi.col.i. Cassa.consil.vii. col.pen. Beltran.in consi.xli.col.pen.vol.i.Afflict.super constit. fol.cxx.col.iii.Mantua in consi.cliiii.consil.clxi.col.fin. volum.v.

Contrarium sentit Card.in c.nonnulli, de rescri.qui dicit per clausulam generalem non obstantibus, ꝙ derogatur transactioni iuratæ. quę propterea reprobat Fel. in c.nonnulli, col.xxx.de rescript.sed opi.hanc sequitur Gomes.in c.i.char.58.de consti.in vi.

Primò amplia, etiam si iuramẽtum sit accessorium ad principalem dispositionem, & licèt verba sint sufficientia ad tollendam dispositionem principalem, non tamẽ eam

eam tollunt, quando, ei accedit iuramētum. ita in glo. in d.c. cum non deceat, de elect. in vi. & ibi Io. And. Domi. & Philip. Franc. Pet. de Anch. Alex. consi. 137. col. 3. vol. vi. & in consi. 38. col. iii. volu. i. idem sentit Host. in cap. debitores, in primis verbis de iureiu.

3 Contrarium voluit Bal. col. iii. l. i. versi. quæro vtrum iuramentum iurantis. C. de offic. donat. Et idem Petr. de Anch. in d.c. cum non deceat, qui dicit quod si iuramentum accedat super dispositione, iurando seruare dispositionem, tunc tollitur iurata dispositio, secus si iuramentum præstetur post expresſionem factam contentorum in dispositione, vt ibi per eum, & per alios qui eum referunt.

Tamen tenendo primam opin. quæ videtur * magis communis, adduci potest ad eius comprobationem illud quod not. Imol. in c. cum contingat de iureiur. in colū. lxxxiiii. in versi. nunc restat, vbi tenet quòd si statutum prohibeat contractum probari sine certa solemnitate, tamen poterit probare iuramentum, quod accesſit ipsi contractui. refert & sequitur Feli. in c. sicut consuetudo, col. antepen. versi. sextò intellige, de probatio. Hippol. in sing. cxxvi.

Cōtrarium in apostil. nostris, ad statutum, quòd præscribitur prætoralibus actionibus. Item tenendo istam opinio. limita non procedere, quādo illud iuramentum esset appositum in fraudem & in præiudiciū tertii, quia tunc sublata dispositione primi tollitur iuramentum accessorium appositum in fraudem & præiudicium tertii. Et ita procedat quod not. Bald. in d. l. i. colū. iii. C. de inoffic. dona. & declarat Alex. in d. consi. cxxxvii. col. iii. vol. vi. alias xxxviii. col. vol. i.

Secundò amplia, etiam si verba essent geminata, adhuc non conciperent dispositionem iuratam, quando de iuramento non faciunt mentionem: vt per Alex. in d. cons. cxxxvii. col. 3. vol. vi. & in cōs. xxxviii. col. ii. vol. iii. per no. per gl. in d.c. cū non deceat, iuncto text. & ibi Io. And. Ias. in cōs. 173. col. pe. vol. 4. Cass. in cōsu. fo. 199

Tertiò

Tertiò amplia, quia in dispositionibus priuatorũ hoc etiam militat,qñ partium conuentio non se refert ad dispositionem iuratam,vt no.Deci.in l. pacta nouissima. col.ii.C.de pact.Ias.in d.cons.cxciii.col.pen. vol.4.

Et propterea infertur,quòd si partes dederint facultatem notario extendi instrumentũ,non tamen poterit opponi iuramentum,vt not.Anto.de But.in c. pen. circa fi.de iureiur.refert,& sequitur Dec. in c. constitutus, de resc.col.ii.Et propterea infertur,quod dicitur in ampliatione.v.de impetrante contra statuta iurata.

Quartò amplia,etiam in statuto, quia statutum simpliciter loquens,non comprehendit debitum iuratum.

Et propterea,si statutum mandat fieri inter coniunctos compromissum,non habet locum in debito iurato. Paul.de Cast.in cons.xiii.volu.ii.Dec.in d.c. cõstitutus, col.3.de rescr.Iasò. in cons.clxxiii.col.pen.volu.4.Alexand.in consi.xxxvii.colum.8.volu.ii.qui dicit ita fuisse iudicatum in ciuitate Parmæ.Ferrar.cautel. lv. Fel. in c. inter monasterium,colum.13.de re iudi.Gozadi. in consil.32.colum.i.Beltran.in cons.85.colum.i. & in consil. clv.col.i.& in cons.clvii.col.fi.volu.i.& in cons.lxvi. col. j.in fi.& in cons.clxxix.col.fi.vol.ii.& in cons. 14. col. ii. vol.3.& in cons.xxx.col.3.& in consi.cxvii.& in consil. 132 colum.ij.& in cons.104.col.ii.& cxci. colum.pen.& cons.cccviii.col.i.& in cons.346.in fi.vol.eod.Fel.in c.ij. col.vii.de sponsa. Paris.in cons.xvi.col. xvii. vol.2. vide Brun.in tract.de forma fol.94.colum.4. Et stante statuto,quòd contractus mulierum,& minorum,non valeãt sine certa solennitate, non habet locum in contractu iurato. Brun.in d.tracta.de forma fol.62.colum. ii. Paris.in cons.xcvi.colum.ii.& in cons.xcvii.colum.i.volu.i. Gramm.cons.ciui. 100.col.ix.

Et per istam rationem pariter concluditur,ꝙ statutũ, ꝙ dicat, ꝙ si quis non petierit debitum per decem annos,excludetur a consecutione sui crediti, non habet locum in debito iurato, ex quo de iuramento in statuto non fit mentio.ita in isto statuto per istam rationẽ concludit

cludit Corn.in conſ.308.colum.3.volu.i.& in conſ.180. col.i.in fi.vol.ii.Balb.in tract.præſ.in iij.parte colum.53. & in vi.parte colum.li.quæ eſt colum.pen. totius tract. Marc.Ant.Bauc. in tract.de vir.iuram.colum.8.& ſtatu tum,quòd trahatur etiam ad præterita,non extendit ſe ad præterita in quibus interuenit iuramentum. Iaſ.in l. cauſas,in ver.ij.per iſtum tex.col.i. C. de tranſa. Caſſa. in conſi.vii.col.pen.

Et propterea infertur,quòd ſtatutum exigens certam ſolemnitatem in contractu,non habet locum in contractu,in quo interuenit iuramentum.Io.And.in addi.Specu.in tit.de ſententia.§.vt autem in verbo procedendũ. Alex.in conſi.37.col.vii.vol.ii.& in conſ. cxxi. col. pen. vol.i.& in conſ.100.volu.4. & in conſ.38. colum. 3. & ſequen.volu.3.& in conſ.cxxxvii.colum.pen.volu.vi. & in conſ.lxii.col.fi.volu.vii.Corn.in conſi.xxxvi.col.ii. in fi.volu.i.Soc.in conſ.ccxxxix.col.4.Deci. in l. alimentis. col.fi.C.de tranſact.Rom.in conſi.517.col.fi.Iaſ.in cõſ. 173.col.pen.volu.4.Hipp.in ſingu. 126.& in conſi.cvii. col.ii.Ferrat.caut.16.

Et licèt Bart.in d.l.ſi quis pro eo,in 3. colum. in tertio membro.ff.de fideiuſſo.dicat,quòd ita demum valet contractus iuratus,non obſtante inualiditate cõtractus, ſi ſtatutũ reſpicit rẽ,ſecus ſi reſpicit perſonas.& idẽ Bar. in authen.ſacramẽta puberum,in ij.colum.C. ſi aduerſ. vendi.in l.i.in fi.C.ne fideiuſ. dot.dent. Angel. in d.l. ſi quis pro eo,in princ. & in d.auth.ſacramenta puberum. col.fin.circa.fi.Ant.de Alex. ibi, qui dicit quòd iſta eſt * communis opi.legiſtarum,& canoniſtarũ.Pet. de Anch. in c.licèt mulieres,col.v.de iureiu.in vi.Bal.in l.iuriſgentium.§. & generaliter in ij. lect. in j. colum. ff. de pact. Gramm.deciſio. 12.

Similem diſtinctionem,an ſtatutum vel lex loquatur in rem vel in perſonam,ponit Brun. referens plures caſus,in d.tract.quòd ſtan.maſc.fol.ii.col.4.& ſeq.

Tamen contrariam partem, quòd non ſit differentia ſiue ſtatutum loquatur in rem, ſiue in perſonam, ſed vtroque

vtroque casu contractus iuratus non inualidetur per statutum, tenuit Paul.de Cast.in d.l.si quis pro eo. colum.pen.& seq.dicens ita pluries consuluisse,& idem dicens ita pluries consuluisse.in d.auth.sacramenta puberum,colum.fina.Salice. ibi colum. fina. & Fulgo. ibi qui idem tenet.Ant.de But.in c.cum contingat,colum.4. & ibi Ioan.de Ligna.& Imol.colum.42.versi. & nota secũdum eum,cum pluribus sequen.Abbas ibi colum.4.Pet. de Ancha.in repeti.cap. canonum statuta,colum. xli. & sequen. versic. quid dices. de virtute iuramenti. de constitu. idem tenet Raph. in dicta l.si quis pro eo.Alexan. in l.is cui bonis,col.fina.ff.de verbor. obliga. & ibi Iaso. colum.fina.idem Bald.in l.iurisgentium.§. generaliter, in prima lectu.ff. de pact. Abb. in c.ad apostolicam, in primo nota.de regu.& in q.ii. incip. stante statuto, colũ. iii.& seq.Paul.de Cast.in l.si constante.§.quotiens. colum.i.in fi.& sequen.ff. solu. matrimo. idem tenet Ias. in d.authen.sacramenta puberum,colum.xv.& sequen. Paul.de Cast.in l.legis virtus.C.de ll. Cassa. in consue. fol.cxxxv.colum.4. Et hoc sentit Feder. de Sen. in consil.cclxxii. dum tenet petendam esse relaxationem iuramenti,& Petr.de.Anchara.qui eum sequitur in d. cap. cum contingat,colum.ii.& Feli.in c.ii.colum.ii.& sequẽ. de maior.& obed. Gozad.in cons.xvi.colum.ii. & idem sentit Federi.in consil.cclxxxi.Abb. in cons.8. in ij. dubio.Alexand.in dicta l.si constante.§.quotiens.colum.ii. in fi.& sequen.& Alex.in cons.72.colum. pe. & sequen. volu.i.& in cons.53.colum.pen.volu.3.& in cons.cx.col. j.& sequen.volu.4.& in consi.cxxv.colum.8.& sequen. vol.i.& in cons.72.in fi.volu. vii.& in consi.xxix.colũ.4. & in consi.54.colum.3.volu.eod.& in cons.clxxxvii. colum.pen.consi.cxxxvii.col.pen.vol.6. Aret. in cons.54. col.i.Corn.cõs.xxxv.col.ii.in fi.& seq.vsque in fi. vol.3. & in cons.xxxvi.colum.pen.& seq.volu.i.Brun.qui dicit istam * communem in tract. de form. fol.62. colum.ii. Hoc idem fuit de mente Bald.Angel.& Paul.de Cast.in authen.decernimus.C.de arbit.nam Bart. ibi tenet, iuramen-

ramentum non operari, quia prohibitio dirigitur cõtra personam, & tamẽ ibi contrarium tenent. & sic sentiũt, quòd dato ꝙ prohibitio ad personam sese referat, tamẽ, iuramentum operatur. Idem tenet Rom. in l. is cui bonis. ff. de verb. oblig. col. ii. cum multis seq. Aret. col. 4. & seq. in d. l. is cui bonis. Guid. Pap. consi. cxc. in ii. charta. Imol. in cons. 167. Hippol. in sing. cvij. col. ii. Ruin. consi. 103. col. ij. vol. 4.

Et similem differentiam, an verba respiciant rem vel personam, improbat Brun. in d. tract. quòd stantib. masculis fol. 14. colum. i. Istam ampliationem limita duobus modis, vt per Ferrat. cautel. xv.

Contra istam ampliationem facit, nã prohibitus per statutum acquirere, censetur prohibitus etiam si in contractu interueniat iuramentum. Paul. de Cast. in consil. cviij. incip. circa bona. Brun. in tract. de consti. in 3. vol. tract. fol. 4. col. ii. in verbo acquirere.

Quintò amplia, nam etiam hoc procedit in Pontificis vel Imperatoris dispositione. ita loquitur tex. in cap. constitutus, de rescr. vbi Pontificis dispositio non se refert ad iuratam dispositionem. ita etiam procedit & loquitur glo. in d. c. cùm non deceat, de elect. in vi. & ibi. Ioan. And. Dom. & Phil. Fran. Imo. in c. cùm inter, in fi. de renun. Io. And. in c. i. col. fi. de fil. presby. in vi. Imol. in c. dilecto. col. 8. de sepul. Ant. de But. in c. i. in fi. col. de his quæ à maior. par. cap. & ibi Abb. colũ. i. in fi. & Imol. col. xii. & seq. Angel. in l. i. §. cum honorandæ. ff. qua. re. act. non dat. Rom. in singul. vii. & in cons. 404. in fi. & in cons. 436. in iij. col. Beltr. in cons. xli. col. pen. vol. i. & in cons. lxvi. col. i. in fi. & in cons. 179. col. fi. vol. ii. Io. de Syl. in tract. de benefi. fol. 174. col. 4. in fi. & seq. Beltr. in cons. 132. col. ii. & in cons. 204. col. 2. & in cons. 291. col. pen. & in consi. 308. col. i. & in cons. 316. col. fi. vol. 3. Ruin. consil. 300. col. fi. vol. 3.

Amplia istam ampliationem, etiam si sit clausula, nõ obstante dispositione principis, vt per Gomes. c. i. char. 58. de constitu. in vi. Ferrat. cautel. xx. & cautel. 54.

Staph.de literis gratiæ & iustitiæ char. 99. Beltrand. in conſ.xli.col.pen.volu.i.

Contrarium, Card.in conſi.xxv.ad fi.Gram.deciſio. lxvi.nu.37.& conſi.ciuil.16.

Et quia iſtud procedit ſiue ſit iuramentum tertii, vt in c.conſtitutus, de reſcr. ſiue ſit iuramentum ipſius, vt per Rom.in conſ.379.col.pen.& ex hoc infertur, quòd ſaluus conductus impetratus à principe contra creditores, non operatur quo ad creditores, qui habet eorũ credita roborata iuramentis. Alex.in conſ.ccv.col.fi.vol.ii. & conſ.138.in ij.col.vol.vi.& in conſ.38.colum. ii. volu.3. Iaſ.in l.quotiens.colum.i. C.de precib.imper.offer. Bauer.in tract.de virt.iuram.in xxi.priuilegio. incip. nã licèt. Hippoly.in ſing.515. deciſ. Neapol.v. & in tertia col.& pen.Ferrat.caut.lv.Ioã.de Syl.in tract. de beneſi. fol.125.col.i.ſenſit.

Contrarium ſenſit Card.in cõſ.xxv.col.fi. vbi tenet, quòd per clauſulam non obſtantibus, tollatur trãſactio iurata, vt tenuit Feli.in d.c.conſtitutus, colum.4. de reſcrip. Hoc tamen de conſuetudine non ſeruari dicit Boer.deciſ.ccxcix.

Declara, vt per Magalot. in tract. de ſaluo conductu pagina decimaſexta.

Ex hoc etiam infertur, quòd impetratio à principe obtenta, non intelligitur derogare ſtatutis iuratis. Feli. in d.c.conſtitutus, col.ii.de reſcrip. & in c. nonnulli, col: xii.eod.tit.& in c.cùm acceſsiſſent, colum.vi. de conſtit. Philipp.Franc.in cap.cùm aliquibus, colum. prima de reſcript.in vi.

Ampliatur iſtud dictum, in terminis illius notabilis deciſionis Dominorum de Rota. In nouis deciſ.294. & vt per Feli.in d.c.conſtitutus, colum.3. Philip. Franc. in c.i.col.fi.de iureiu.in vi.

Primò limita iſtud dictum ſecũdum dominos de Rota in d.deci.ccxciiii.in gratia facta motu proprio, de quo infrà dicetur. Magalot.in tracta de ſaluo cõductu pag. xvi. vbi ẽt duobus aliis modis limitat, vt infra dicetur,

Sed

Sed limita istud dictum, quod dispositio generalis nō faciens mentionem de iuramento, in dispositione iurata, vt non procedat in principis dispositione facta ex motu proprio, quia illa etiam operatur quò ad iuratam dispositionem. Rota in nouis decisionibus 294. refert & sequitur Philip. Franc. in c. i. col. fin. de iureiur. in vi. idem tenet Lap. & Domin. in c. i. in prin. in pe. col. de fil. presby. in vi. & ibi Pet. de Ancha. & Philip. Franc. in pen. col. & sequitur etiam Fel. in d. cōstitutus, col. 3. in 4. limitatio. Rebuff. in concord. fol. 184. Et hoc procedit secundum Domin. in d. c. i. quando princeps diceret in sua dispositione non generaliter, non obstantibus, sed quando diceret non obstantibus statutis. sed Philipp. Franc. ibi, & Felin. in d. c. constitutus, tenent satis esse, quòd apponat generaliter clausulam non obstante.

Secundò limita, vt per dominos de Rot. in decis. 219. in nouis: quando ex rationabili causa posset quis recedere à iurata dispositione, quia tunc etiam generalis dispositio incipit iuratam dispositionem: vt ibi per eos. Philip. Franc. in c. i. col. fin. de iureiur. in vi. Feli. in d. cap. constitutus colum. 3.

Tertiò limita, quando quis iurat seruare statuta, & contenta in statutis, secus si statuta in genere seruare iurauit, quia tunc potest impetrando contrauenire statutis: ita tenet Rota in d. decisio ccxciiii. in nouis. Facit in simili, quia si iuratur in statuto, eo sublato quis non incurrit periurium, secus si iurarentur contenta in statuto: quia cum statuto reuocato incurrit periurium. Anto. de Butr. in cap. i. colum. 4. de his quæ fiunt à maio. part. cap.

Quartò limita, quādo dispositio principis emanaret per viam legis, quia tunc etiam derogatur dispositioni iuratæ, licèt de iuramento non faciat mentionem. Lap. Abb. Ioan. And. & Domi. in d. c. cùm non deceat, & ibi Pet. de Anch. in fi. Fel. in d. c. constitutus, col. 3. in ii. lim.

Contrarium ibi Philip. Franc. post Imol. ibi, & Deci. in d. c. constitutus col. pen.

Quintò

Quintò limita, quoniam clausula generalis non obstantibus, posita in prouisione beneficii reseruati vel vacantis apud sedem, tollit etiam statuta iurata: ita Rota in antiq. decis. 634. Fel. in d.c. constitutus, col. 4. in ij. limita. & ibi Deci. col. pen. dicit hoc magis procedere de stilo, quàm de iure.

Sextò limita propter clausulã pro expressis, per quã censetur derogatum etiam constitutionibus iuratis: ita Soc. in cons. clxix. col. vi. aliàs cxx. col. v. vol. 4.

Septimò limita, quando iuramentum continet reuerentiam tantùm illius, cuius respectu præstatur iuramẽtum, non alienare inconsulto Pontifice: nam habita licentia à Pontifice, non habita mentione iuramenti, valet alienatio. & idem si de alio dictum sit, & iuratum nõ alienare sine eius voluntate. Io. And. in c. vt super, circa princ. de reb. eccle. non alienand. Feli. in d.c. constitutus, col. 3. in j. limita.

Octauò limita, quando iudex interdixisset alienationis facultati contrahendi ex iusta causa, quia tunc non valet, etiam contractus factus ab eo cum iuramẽto. Cremens. in sing. 118.

Nonò limita, quia si est prohibitus fauore tertii, non ipsorum contrahentium, tunc dispositio quamuis iurata subiacet prohibitioni, quia ecclesiis propter iuramẽtum nõ cõfirmatur. glo. in l. fin. §. filiis, in verbo voluntatem. C. de bonis. lib. & ibi Bald. in princ. & Angel. & Paul. de Cast. Bal. in l. nõ dubium. col. pen. C. de ll. vbi Ias. Imol. in d.c. cum cõtingat, col. xxxvi. de iureiu. Ias. in d. auth. sacramenta puberum. col. 14. ver. ego addo. Abb. in disput. sua incip. stante statuto. col. 3. idem Bar. in l. hac edictali, in fi. de secundis nup. Afflict. super consti. fol. 271. col. ii. contrarium tenet Corn. in consi. 310. col. 3. vol. 4. Beltran. cons. 138. col. ii.

Tenendo primam opin. quæ videtur * cõis, declara, quòd non valeat in præiudicium alterius, sed bene valeat in præiudicium ipsius iurantis. Imol. in dicto cap. cum contingat, colum. xlv. & fuit de mente Spec. in tit.

de

de actore.§.i.ver.sed quid si iurauerit, quãuis etiam in hoc vltimo contrarium teneat Paul.de Cast. in l.& hæredi.§.filiusfam.circa fin.ff.de pact.

Limita, vt per Brun.in tract.de forma, fol.62.col.ix. Limita, vt per Ruin.consi.clxi.col.fi.vol.v.

CONCLVSIO XXX.

ARGVMENTVM.

Restitutionem non dandam pro modica læsione.

OLENT Doct.frequẽter dicere, pro modica læsione non dari restitutionem, per l.scio.ff.de in integ.res.per l.i.C.si aduer. vend.pig. Sed quia istud dictũ habet difficultatẽ, ideò maiori discusione indiget. Nam licet istam opi.quod pro modica læsione nõ detur restitutio, ponat gl.ii.in c.i.& ibi Host. Ant.de But.in ii. oppo.& Pet.de Anch.in ii.no.& ibi etiam Collect.circa prin.& Abb.de integ.rest.& Io.And.in c.cum ex literis, in primis verb.& ibi etiam Host.in primis similiter verbis.& Card.in i.not.& Abb.in i.not.& Inn.in c.coram, de in integ.rest.Bal.in c.cum adeò,col.ii.de rescri.Alex. col.i.cons.xxvii.vol.i.& in cons.ccxxii.col.iii.vol.ii. Ias. in cons.lxiii.col.v.& seq.Soc.in cons.lvii. col.ix.vol.iiii. Bal.in l.si in emptione,ff.de mino.Gomes.in §.pęnales. col.ii.Inst.de act.Maria.in tract.cita.col.pen.Alex.in l.i. §.nunciatio.col.ix.ver.ii.limita,de oper.no.nunc.Spec. in tit.de rest.in integ.§.i.col.pe. Dec.in cons.616.gloss. prag.sanct.fol.101.col.i.Beltr.in cons.clxix.& in consil. cxcix.col.iii.vol.i.decis.Neap.cix.in nouis.Afflict.super const.fol.243.col.iiii.& fol.247.col.ii.Grat.cons.iiii.col. fi.vol.i vide quid sentiat Dec.in c.maioribus, de præb. Ruin.cons.cxix.col.iii.vol.v.

Tamen contrarium, quòd pro modica læsione detur restitutio, tenet Odofred.in l.Seio, ff.de in integ.restit. & ibi Alberi.de Rosa. Azo in summa de præd.min.circa fin.Bal.in l.i.C. si aduers.vend.pig. & ibi etiam Cuma. & Ang.& Paul.de Cast.Sal.& Io.Fab.Imol.in c.cùm cõtingat, col.xvi.ver.aduerte, quia si minor læditur, subuenitur sibi, de iureiur. Alex.in cõs.lxvii.col.i & seq.vol.v. Ias.in l.i.§.nunciatio, col.fin.ff.de oper.no.nunc. & in l. si insulam, colum.ix.vers.iii.limitatur.ff.de verb.obliga. Brun.in consi.xli.colum.ix.Barbat.in consi.iii.in consil. xxxiiii.col.v.vol.iiii.& in consi.x.colum.iiii. vol.i.Roma.in consi.xc.col.fi.ver.item & quòd ibi prius. Deci.in c.maioribus, col.i.de præben.Brun.in tract.quòd stant. masc.fol.48.col.i.Maria.Iun.in cons.lxxxiiii.colum.vii. vol.ii.tenet ꝙ ad hoc, vt competat restitutio ecclesiæ, requiratur enormis læsio.

CONCLVSIO XXXI.

ARGVMENTVM.

Clausula decreti si est apposita in dispositione, an illi pars renunciare possit.

SVNT plures non leuis authoritatis Doctores, qui tenent, ꝙ vbi clausula decreti est apposita in dispositione, licèt dispositio respiciat commodum partis, tamen pars non potest illi dispositioni renunciare. ita tenet glo.in verbo processus, in c.dispendia, de rescript. in vi.nam ille text. qui irritat literas impetratas ad diuersos iudices, habet locum etiam si consentiat, & non opponat. Et cum illa gloss.transit Archid. ibi, & Ioan. Andr. & Ioan.de Fant.& Dom.circa fin.qui dicit etiam hoc tenere Host. & Maria.in c.i.de mutuis petit. col.x.Ang.in auth.& consequenter.in fin. C.de sent.&

interlo.om.iud.Pro qua opi.est tex.in c.dilecto, ibi, nisi fortè.in fin.de præben.& ibi glos.in verb.clausula, & ibi Host.col.iii.Pet.de Anch.pe.col. ver.vel secundò, & ibi etiam Io.And.in i.sol.col.iii.& ibi clarius Abb.col.iii.in ver.in glo.ibi clausula,& Ant.de But.col.pe. in i.solu.& ibi Imol.col.iii.in ii.sol. Io.de Ana.in c.quia frustra,colum.ii.de vsur.Idem tenet Archid.Io.And.Domin.& Phili.Franc.in c.cùm de beneficio,de præben.in vi. Ias. in l.omnium,in fi.col.ii.& seq.C.de testam.& in l.pacta quæ contra,col.i.C.de pact.& in l.inter cætera.col.fi.ff. de lib.& posthu.& in consi.lxxxv.col.ii.volu.iii. & in l. non dubium,col.v.ver.istud secundum.C.de legib.Angel.Aret.in §.tripli.nu.7.ver.quæro an libellus.Institu. de act.Barba.consi.xxxvii.vol.i.col.ix. versic.& si quisquam dixerit.Corset.in singu.suo ii.in verb.prohibitoria constitutio.Probus latè in c.tibi qui, nu.8.cum pluribus seq.de rescrip.lib.vi. vbi allegat plures auctoritates, in quibus dicitur ꝙ constitutioni prohibitiuæ, vel annullatiuæ renunciari non potest .Idem sentit glos.in verbo præsumant.in fi.de offic.deleg.in vi. & ibi Domi. in ver.conseruatores.Idem voluit Socin.in consi.xxiiii. col.x.& consi.xxxvii.col.ii.ver.quinimmo quando adiicitur.Claud.in tit.qui feud.dar.poss.col.xxxiiii.Fel.in c. cùm accessissent.col.iiii.versi.tertia declaratio. de constit.& in eod.c.col.xiiii.& seq.ver.quartò limita, & in c. cæterum,col.xiii.& seq.de rescrip.vbi finaliter tenet istã partem contra Domi.ꝙ in rescripto cum clausula decreti,non insit conditio,si pars vtatur . Io.de Hannibal.in l.nemo potest.col.ii.ff.de leg.i.& Feli.in c.cùm dilecta, col.xiiii.& seq.de rescript.& in c.nonnulli.§.sunt,& alii, col.x.eo.tit.& in c.cum ex officii,col.antepe.de pœnit. c.fi.§.i.col.ii.de offi.deleg.Alber.Brun.in trac.de forma artic.quis possit dare,& tollere formam, in fi.col.Manti. in consi.xxxviii.col.iii.

Et hoc fuit de mente Rotæ in antiquis deci.ccxciiii. & istud dicit esse * commune dictum Cassad. decis.xii. de regu.cancell.Et pro ista opi.facit:Nam statuta confir

mata per principem fupremum cum claufula decreti,licèt facta ad vtilitatem ftatuentium, tamen ipfi ftatuentes non poffunt reuocare,vt not.Abb.in d.c.dilecto.de præben.in iii.col.Imol.in l.ex facto.col.i.ff.de vulgar.& pup.Iaf.in l.pofthumo,col.x. C.de bon.poff.cont.tabu. Io.de Ana.in c.fruftra,col.ii.de vfur.Iaf.in l.omnium, col.ii.in fi.C.de tefta.Fel.in d.c.cùm accefsiffent,col.iiii. ver.iii.declaratio.

Immo,fi in refcripto ineffet ifta conditio, fi pars eo vtatur,tamen in ftatuto, vel conftitutione ifta claufula non ineft,itaque non poteft tali ftatuto vel conftitutioni renunciare,ita Feli.in cap.cum ex dilecta, colum. antepé.de refcrip.ex mente Pet. de Anch. quem allegat in c.ftatutum,in fi.eod.tit.in vi. Et hoc voluit Aret. in l.nemo poteft.col.iii.& ibi Claud.col.iiii.ff.de legat.i. ꝙ in refcriptis ad beneficia non poteft pars renunciare decreto annullatiuo.appofito in fui fauorem. Et in forma hanc effe * communem opinionem, ꝙ etiam quod fit inducta fauore priuato,non pofsit renunciari.Io.Crot. in d.l.nemo poteft,col.vii.ver.ii.ex dictis Bar.ff.de leg. i.Bar.in l.fi quando.§.generaliter.C.de inoffic. teftam. Ant.de But.in c.fi diligenti,de foro competen.Ioan.de Hannib.in d.l.nemo poft. col.ii. & nume.436. Et iftud fentit Felin.& Imol.in c.tuis,de teftib. dum dicunt iuramentum in tefte non effe de forma fubftantiali,quafi fi effet,non poffet remitti,& Aret.exprefsè ibid.hoc voluit,colum.i.Iaf.in l.inter cætera, ff.de libe.& pofthum. col.ii.Lancel.Dec.in d.l.pofthumo,col.v.ver. fed profecta.C.de bono.poffeff.cont.tab.Rebuf.in l. quod iufsit. ii.not.nume.94.ff.de re iudic.Ruin.in confil.xlvi.col.fi. volum.v.

3 Contrariam opinionem,quod etiam difpofitioni habenti decretum in fauorem partium, pofsit pars renunciare,tenet glo.in verbo committatur, in fin.in c.ftatutum,de refcrip.in vi.in §.cùm verò,& ibi Dom.col.pen. nifi corruptè habeatur.Domi.ibi,prout dicit Felin.in d. c.cætera,colum.xiii.& feq. de refcript. Dec.in l.pofthumo,

mo,colum.vii.de bono.possess.contra tabul.Gem.in consil.cxxi.in fin.& consi.cxli.incip.in Christi nomine,pro parte quòd gratia Ioannis.Gomes.in §.item si quis postulante,colum.xiii.instit.de act. Alber.Brun.tracta.de forma, in articulo quando aliquid censeatur traditum pro forma, colum.iiii. Alex.in consil.xcvi.colum.i. volum.iiii.Curt.Iun.in l.posthumo.colum.viii. ver.secunda dubitatio.idem Gomes latè in c.i.chart.13. & seq. de rescrip.in vi.Deci.in c.ii.colum.i.in vltimo not.de testa. Staphil.de literis gratiæ,& iustitiæ,char.92. Sarnens.in regula de triennali, quæst.xlix. & quæst.lxi. Rebuff.in concord.fol.lxvi.& in tract.nominat. fol. 100. Rota in antiquis decis. ccccxxii. vbi dicit,quòd clausula decreti habet conditionem,si is in cuius fauorem appositum est decretum,eo vtatur.Rebuff.in pract. fol.171. in fin. & decis.834.Deci.in l.pacta quæ contract. C. de pact. colum.iii.& in cap.cùm accessissent, colum.iii.de constitution. Marian.in cap. si diligenti, in fin.de foro compet. colum.ii.Aret.in dicta l.nemo potest,colum.iii.in fin.& ibi Claud.colum.iiii.ff.de legat.i. Barbat.consil.xlii.colum.x.in fin.num.24.vol.i.Philip.Franc.in cap.dispendia,in princ.colum.fin.in v.& in cap.vt nostrum,col.iii. de appel.vbi tenet, ꝙ etiam in rescripto habente clausulam annullatiuam subintelligatur conditio, si pars vtatur,ad cuius fauorem apposita est.Barbat.in clement.i. nu.22.in fin.versic.adde,de elect.Cassad.decis.de regu. Cancel.in nu.7.vbi dicit ita * communiter teneri.Sarnen.in reg.de annali,quæst.iiii.num.4.Franc.in c.ad nostram,colum.iii.ver.aliquando & quarto, de appel.Innoc.in c.i.col.iii.ver.alii dicunt, & fortè melius.de concess.præben.in vi.Oldr.in consi.ccvi.col.ii.ver.& primo igitur.Anch.in cle.i.col.xxi.versi.ii.sic.& col.xxiiii.ver. fateor enim. de concess.præben. & in forma priuata inducta fauore priuati,hoc voluit Alber.Brun.in tract.de for.in artic.quis possit dare, & tollere formam,colum. pe.Ias.in d.l.nemo potest,col.vi.in i.lect.ver.circa secundum.Brun.in citato loco in arti.quod censeatur aliquid

traditum pro forma, col. xxv. Fel. in c. nouit, col. xi. versi. secundo aduerte circa hoc. de iud. Bar. in l. i. §. si filius. ff. de lega. iii. Alex. in l. si quis posthumis, in fi. ff. de libe. & posth. Pau. de Cast. in l. inter cætera. eo. tit. similiter eo. tit. Ruin. in d. l. nemo potest. Abb. in c. tuis, in col. i. de test. Doct. in l. testamenti. C. de testa. Curt. Iun. in l. posthumo, col. viii. vers. ii. dubitatio. C. de bon. poss. contra tab. Dec. in c. ii. in vlt. not. de testa. Feli. in c. ii. col. iiii. de fide instru. Rebuf. in concord. fol. 63. Brun. in tractat. de forma. fol. 31. col. iiii. Rui. consi. lxxxix. col. fin. vol. v. Et ꝙ in rescripto ad beneficia, etiam non habente clausulã decreti, possit pars renunciare, & subintelligatur conditio, si pars vti velit, ponit post Io. Mona. Io. And. in c. statutum, col. i. circa fin. de præb. in vi. & ibi Domi. col. i. in fi. & col. fi. versi. quærit vltimò Lapus, & Philipp. Franc. col. iii. in fi. & seq. vsque in fin. Idem sentit Card. consi. lxxi. col. i. qui sentit, ꝙ ideò non possit renunciari decreto in casu illius tex. in d. c. statutum, quia cõcernebat publicam vtilitatem, idem sentit Io. Monac. & Io. And. in d. c. statutum, col. iiii. vbi per tex. in §. in nullo, in eo. c. in quo licèt in fi. c. apponatur decretum, tamen in §. in nullo, excipitur partium consensus expressus, & not. ibi Io. Mona. & Io. And. quod potest renunciari iuri communi, quando est inductum in fauorem partium, & tamen videtur etiam velle, quando ius commune habet clausulam decreti, prout habet in d. c. Idem tenet Domi. ꝙ renunciare possit impetrans rescripto cum clausula decreti ad suam vtilitatem appositi, ponit ipse in d. c. cæterũ, de rescript. & in c. ex parte, de conces. præb. in vi. col. iiii. Aret. in d. l. nemo potest, col. iiii. in fin. ipse tamen Aret. dicit hoc procedere in literis iustitiæ, secus verò in literis gratiæ, & ibi Claud. col. iiii. versi. & dicit hoc esse verum. ff. de leg. i. Et pro ista opi. facit. Nam Host. Io. And. in iii. col. in ii. fol. & Pet. de Anchar. in ii. fol. in pen. col. Ant. de But. etiam in pen. col. in ii. fol. & Imol. in i. fol. in d. c. dilecto, de præb. dicunt, ꝙ ideò non potest renunciari decreto in casu illius tex. quia decretum non respi

ciebat

ciebat commodum canonicorum, sed commoditatem ecclesiæ, ergo si commodum canonicorum, potuisset renunciari. Posset fortasse dici pro concordia, ꝙ aut quærimus an decreto possit pars renūciare antequam eo vtatur, & dicendum, ꝙ sic, quia decretum habet istam conditionem, si eo pars vti voluerit, & ita procedat secunda opi. & ita loquitur Rota in antiq.deci.ccccxxii.& Dom. in d.c.cæterum.Io.Mona.Io.And.& Phili. Franc.in c. vt numerum, de appel.col.iii.

Aut quærimus an postquam decretū cepit ligare, quia pars eo vti voluit, possit illi renunciare, & dicendum est ꝙ non, & ita procedit prima opin.

Nonnulli voluerunt distinguere, vt in constitutione decretum appositum faciat, vt non possit renunciare, secus in decreto apposito in rescripto, ita Pet.de Ancha. in d.c.statutum, de præben.in vi. Ioan.de Sylu.in tract. benef.in iii.part.princ.& xlviii.quæst.iii.partis. Aret. in d.l.nemo potest.col.iii.in fi. & seq. & ibi Claud.col.iiii. versi.& dicit hoc esse verum. Contrarium Deci.in c.ii. in i.colum.in vlt.not.qui loquitur in constitutione, de rescript.

Primò limita, nisi alia constitutione caueatur, ꝙ renunciari possit, ita declarat Corset.in suis sing.in verbo prohibitoria constitutio, post Barb.in c.nonnulli. de rescrip. Et per hoc possit tolli motiuum, quod fieri possit contra istam regulam, & istam partem, in l.filio præterito.ff.de iniust.rupt.& irrit.testa.

Tenendo aliam partem, ꝙ renunciare possit, declara istud primò procedere, vbi ista duo copulatiuè concurrunt, & ꝙ dispositio respiciat priuatam vtilitatem tantùm, & vtriusque partis consensus interueniat, ita Feli. in c.cùm dilecta, col.xiiii.de rescript.

Secundò limita, quia licèt possit renunciari quò ad commodum, vel incommodum partis, tamen non possit renunciari, vt actus factus medio tempore valeat. ita declarat Philip.Franc.in d.c.statutum, colum. fin.de præben.in vj.

Tertiò limita, vt poſsit renunciari expreſsè, non tacitè, Gomeſ.in d.c.i.char.14.de reſc.in vi.

Circa iſtam quæſtionem vide omnino Ruin.not.diſtinguentem conſi.clviii.per totum,volu.iiii. Et ꝙ licet decreto quis vſus non fuerit,tamen ſi antequam appareat de non vſu, aliquid in contrarium factum fuerit, actus non tenet.Fel.in conſ.i.col.iii.

CONCLVSIO XXXII.

ARGVMENTVM.

Præſcribatur ne iuri offerendi, ſaltem ſpacio annorum xxx.

DVBITATVR an iuri offerendi præſcribatur,ſaltem ſpatio triginta annorum. Et in hoc articulo Docto. varia ſcripſerunt, nam ꝙ non præſcribatur,tenuit glo.in l.cùm notiſsimi,in §.eodem tempore,in verb.conatur.C.de præſcript.triginta annorum,ſecundum vnam opinionem, quam primo loco ponit,quam partem glo. ibi tenere dicit ibi Bart.qui etiam plus dicit * communiter Docto. ſuo tempore tenere iſtam opinionem, quam & ipſe ſequitur ibi.Idem tenuerunt ibi Mart.Roger. Vincen.Iacob.de Aren. & Pet.relati per Cyn. in d.l.cum notiſsimi.§.ſed cum illud, & per Salic. § eodem iure,qui dicit communiter ita teneri.Et per eundem in l. licet. col.ii. C.de iure delib.idem Cyn.& Ange.in l.nec creditores. C.de pignor.act.& Paul.de Caſt.ibi,qui videatur, quia optimè loquitur Guiliel.de Cun.in l.ſi rem.§.non omnis.ff.de pigno.act.Bal.in conſi. cccxlii. incip. ſuper eo, quod quæritur.in i.volu.vbi etiam dicit quòd communiter moderni illius temporis ita tenebant.Idem ſentit Io.And.& clarius voluit Abbas in c.quoniam frequenter,col.xv.ver. ſed quia etiam in hac glo. fit mentio, vt

lit.

lit.non conteſt. Bart.& Paul. de Caſt.in l. pignori.ff.de vſucap.Fel.in c.cùm acceſsiſſent.col.xiii.de conſti. Hippol.in rub.de fideiuſ.col.xxii.in fi.& ſeq.Caſſa.conſi.xi. col.vii.& ſeq.Practica Pap.in forma reſponſionis rei cõuenti in verbo præſcriptiones. in fin. & Cor. inclinat in iſtam partem,licèt non ſe firmet in conſi.clxxvi.col. pe. volu.iii.& in l.licet. col.i. & ſeq.C. de iure delib. vbi ſat clarè colum.ii.tenet iſtam partem,quam etiam tenet in l.cùm notiſsimi.§.eodem iure.& Bal. in rub. de præſcri. colum.pen.Barbat.in conſ.li.col.x.volu.i. & iſtam tenet & dicit communem Guido Pap. in ſingu. 906. Afflict. ſuper conſti.fol.185.colum.iii. Pariſ. in cõſi.xcii.colum. ij.& pen.volu.iii.

Contrariam partē, quòd iuri offerendi præſcribatur, tenuit glo.in l.ſi rem.§.cõmunis,in glo.i.in fin.ff.de pignor.act.Idem tenet etiam glo.in d.l. cùm notiſsimi. in §.eodem iure,in glo.in verbo conatur, ſecundum opin. Bulgar, quam glo. ibi refert & approbat,ſecundum Sal. ibi,& Bar.in l.pignore.ff. de vſucap. qui tenet glo. illam ſequi opin.Bulgar.quod præſcribatur. Et idē quò ad illam glo. dicit Aret.in §.actionum.inſtitu. de act.colum. xxxi.ver.Aduerte tamen. Idem quò ad principalem cõcluſionem voluit glo.in l.vnica, in verbo pro ſocio.C. de anna.except.in duobus locis in prin. & in fi, & ibi ſequitur Bal.colum.iii.& glo.in d.l.pignore.in verbo alieno & ibi Ang.& Imol.Cuma.in l.licèt.C.de iure delib. & Alb.de Roſat.glo.in l.non creditores.C.de pig.act. in verbo longi.in fin.& ibi Iacob.Butr.& Odofred. & Alber.de Roſat. Marian. Iunior in conſil. cxlv.colum.vi. Ruin. qui declarat conſi. lxi. colum. fina. volumi. primo.Idem voluit gloſſ. in l. ſi finita. §. poſteà autem.ff. de damn. infect. in glo. in verbo finis, & ibi Angel. & Imol. & Roman. & iſtud etiam ſentit gloſſ. in l. fina. in cap. quoniam frequenter. §. fina. vt lit. non conteſt.Ang.in conſi.lv.col.i.Paul.de Caſt.in conſi.cc.col.i. vol.ii. Bal.in d.l.licet.col.ii.C.de iur.delib. Ang. Aret.in d.§.actionũ.col.xxxi.& ſeq. vbi dicit iſtam * communē

opin.

opin. inst. de act. Idem tenet Paul. de Cast. in cons. cxx. incip. Ego Paulus. col. i. vol. ii. Balb. qui dicit istam cōmunem in tract. præscr. in 4. parte v. partis principalis, in ij. q. aliàs char. 4. col. 3. & dicit Imol. in c. quoniam frequēter, col. vii. vt lit. non contest. ꝙ ista est communis opin. legistarum & canonistarum, vbi etiam idē tenet Ang. in cons. ccxli. col. i. Rom. in d. l. pignore, licet non se firmet, & in l. quandiu la j. ff. de acquir. hæred. & ibi Imol. Aret. in l. ii. col. i. & seq. eod. tit. Ripa in l. fin. col. lxv. C. de reuoc. donat. tenet istam partem.

Tenendo primam opi. ꝙ non præscribatur, limita & declara, vt procedat in iure offerēdi, quod cōsistit in mera facultate, secus si consistat in iure, vel competat ratione actionis iam natæ, ita Bar. in l. cū notissimi. §. eodem iure. C. de præscr. xxx. anno. & ibi Cy. & Iacob. de Aren. Idem voluit Bar. in d. l. pignore. & ibi Paul. de Cast. Practic. Pap. in d. forma responsionis rei conuenti, in ver. præscriptiones. circa fin. Abb. in d. cap. quoniam frequenter. §. in aliis. col. xv. vt lit. non contest. idem tenet Bald. & Iacob. But. in d. l. cùm notissimi. in prin. col. 3. & Ang. ibi col. 3. & Bald. in d cons. 342. vol. i. & in rub. de præscr. col. pe. Fel. in c. cum accessissent. col. 13. de const. Cassa. in cons. xxi. col. vii. Zas. in cons. xii. vol. i. Rui. cons. clxvii. colum. 4. volu. i.

Licèt aliqui ex præallegatis Doct. teneant contrariā partem in articulo principali, ꝙ etiam quando actio nō est nata, sed nascitura, præscribatur iuri offerendi, & est bonus tex. pro ista opin. in d. l. cum notissimi. §. eodem iure. & ita Signor. Homod. tenet, in cons. 139. & Corn. in d. l. licet. col. i. C. de iure delib. dicit quod in hoc * omnes concordant.

Secundò limita, quando ius offerendi proponitur ab agente, secus si ab excipiente, quia si ab excipiente proponatur, cum exceptio sit perpetua, semper potest opponi, ita Bar. in dicta l. pignore. Signor. Homod. in d. consi. cxxxix. Balb. in tract. præsumptionum in 4. parte v. q. prin. in ij. q. alias char. 40. col. 3. Corn. in d. l. licet col. i. in

fin.

fin.Dec.in l.petens.col.3.C.de pact.in conf. 164. in fin. Zaf.in conf.xii.volu.i.Mantua in conf.cv.col.i. & iii. & propterea, si a possidente proponitur ius offerendi, vt re tineat rem, perpetuo proponi potest, nec ei obstat aliqua præscriptio, ita Cyn.in d.l. cùm notissimi.§. sed cũ illud.Bald.in c.i.de feud.dat.in vim l.commiss.Sal.in d.l. cum notissimi.§.eodem iure, qui dicit * communiter te nere doct. Angel. Aret.in d.§. actionum. colum.xxxii. ver.ex his omnibus conclude. instit. de act. Alexan.in apostil.ad Bar.in d.l.cùm notissimi.Ant. de But. in cap. quoniam frequenter, col.fi.vt lit.non contest.& Bald.in rub.de præscr.col.pen.

Tertiò limita, nisi creditor interpellaret debitorem & adhuc debitor xxx.annis non solueret, vel non offerret, quia tunc tanti temporis spatio præscriberetur iuri offerẽdi, vt per Sal.in d.l.cum notissimi.§. eo iure. in fi. Istam tamen limitationem impugnat Ang. Aret. in d. §.actionum.col.32.

Tenendo aliam opi.ꝙ iuri offerendi non præscribatur limita, non procedere in contractu pignoris vsurario, ita Bald. in d.c.i. de feud.dat.in vim.l. commis. Sal.in l. cùm notissimi.§.eo iure.Alexan.in apost.ad Bar.in d l. Balb.in tract.in 4. parte quintæ partis principalis in ij. quęst.in fi.aliàs char.40.col.4.Rom.in l.quandiu. la prima.ff.de acquir.hæred.Barb.in consi.lj.col.x.

Contrarium Rom.ipse in l.si finita.§. posteà autem. ff.de dam.infect.

Quartò limita hoc, quòd præscribatur iuri offerendi, qñ vel est actio nata, vt suprà dictũ est in prima ampliatione alterius partis, vel quãdo est nascitura actio, vt qñ creditor præscribit contra debitorem ius offerendi ad reluitionẽ pignoris per hypothecariam, vt dicũt Doct. allegati in ista parte principali, & voluit Ang. in cõs. lv. col.i.qui sublimitat, & Ang.in d.l.cũ notissimi, in prin. col.ii.& ibi Bald.col.3.post Iacob.But.& Angel.in cons. ccxli.col.i. volu.ii.Rom.in d.l.finita.§. posteà autem.& in d.l.pignore.Imol.in l.quandiu la j.ff.de acqui.hæred.

&

& Bal. in d.c.i. de feud. in vim l. commiss. quando saltem competit ius deducibile in iudicio, sed quando non esset actio nata vel nascitura, vel non pareret ius in iudicium deducibile, tunc non præscribitur, ita Doct. supra proximè allegati. An prescribatur hypothecaria per possidentem rem ipsam. Paris. in consi. 50. col. i. vol. i.

Quintò limita de iure canonico secundum quod habens malam fidem, non præscribit, & propterea non potest iuri offerendi præscribere, vt sibi maneat res altera pignori tradita, ita declarat Ant. de But. in d.c. quoniam frequenter, col. fi. vt & ibi Abb. §. in aliis. col. xv. qui dicit quòd Ioan. And. post glos. ibi hoc sentit: & ponit Abb. in c. cùm non liceat, colum. 4. ver. lvi. casus, de præscrip. sentit Bal. in rub. de præscrip. col. pen. ver. preterea creditor nunquàm. optimè loquitur Fulg. in cons. 123. Barbat. in cons. xxii. colum. vii. versi. Capio nunc. vol. 4. & in cons. lj. col. ix. ver. preterea. volu. iii. Bald. in consi. cccxxii. incip. vtrum post xxx. annos. in fin. volumi j. Alexand. in consi. 54. colum. fin. ver. quò ad secundum. & in consil. xlvi. colum. pen. versic. quò ad secundum, volu. iii. Balb. in tract. præscriptionum, in v. part. versi. xxvj. casus. Cassa. ponit in cons. xi. colum. x. versi. vlt. & etiam in consuet. Burg. fol. 196. col. i. vide Feli. in rub. de præscrip. colum. fin. Et per istam rationem malæfidei, ita tenent Syluest. in summa in verbo præscriptio, el ij. ver. xvi. Ang. in summa, etiam verbo præscriptio, ver. xi. Nicel. concord. ciii.

Contrarium in l. petens, & ibi Curt. C. de pact. Ioan. Anto. Alex. in consi. iii. in fin. Balb. in d. tract. in 4. parte secundæ partis principalis in iij. q. col. ii.

Vide eundem Balb. in d. tract. in iij. parte. in ij. parte iij. partis q. ix. in fi. vbi ponit optimam declarationem.

CONCLV-

CONCLVSIO, *Et Regula XXXIII.*

ARGVMENTVM.

Facultas non præſcribitur.

ACVLTATI non pręſcribitur.l. viā publicā.ff.de via publica.& ibi gl.c. vt priuilegia, de priuileg. in verbo.in anno. Iac. de Are.& Cy.in l.cū notiſsimi,in fi. prin. C.de præſcr.xxx.an.Sali.in l. licèt. col.ii. C.de iur.delib.idē ſentit Abb. in c. qm̄ frequenter.§. in aliis.col.xv. vt lit.non cōteſt.Guil.de Cun.in l.ſi rem.§. non omnis.ff.de pig.act.Ant.de But. in d.c. vt priuilegia.col.fi.Card.in conſi.j.in tit.de præſcr.Ioā.And.Ioā. de Ligna.& ibi Domi.col.i.& ſeq.de conſuet.in vi.& ibi Philip. Franc. col.ii.circa fin.deciſ.Neap.134. in nouis. Cald.in conſi.xix.in tit.de præb.Fel.in c.cùm in, col. iii. de conſti.Rocch.in c.fi.col.3.de conſuet.& col.132.Bal. in conſi.39.col.i.vol.i.in antiq. Fel. in c. cū acceſsiſſent, col.xii.& ſeq.de conſtit.& ibi Dec. col.viii. ver.iii. dicta concluſio.& in conſ.271.col.ii.Barbat.conſ.lj.col.8.vol. j.Paul.de Caſt.in rub.de acquiren.hæred.in prin. & in l. quandiu la j. de eo.tit.Fel.in c.dilecti.col.fi.de offic. ordin.Paul.de Caſt.in l.nec creditores.C.de pig.act.& ibi Sal.in fi.Gozad.cōſi.100.col.iii.Hipp.in rub. de fideiuſ. col.xxii.Caſſa.in conſi.xi.col.vii.Ruin.conſil.28. col.4. vol.i.Grammat.conſi.xi.clxii.

Contrarium, ꝙ facultati præſcribatur tenuit Bald.in l.licèt,col.ii.C.de iure delib.& ibi Ang.in prin.idem tenet Raph.& ibi Aret.col.i.& ſeq.Iaſ.in l.ii.col.ii. & ſeq. ff.de acqui.hære.Corn.in conſ.cccv.in fi.col.in j.reſpon. ad d.l.viam publicam.ff.de via publi. Idem tenet Abb. in d.c.vt priuilegia.col.ii.Iaſ.in l.fi.col.ii.de conſti. prin. Cuman.in d.l.licèt.& Alber.de Roſat.

Et

Et facit pro ista parte, quia præscribitur contra legatarium antequam acceptet legatum. Rip. in l. fi. col. 85. C. de reuoc. dona. Pet. de Anch. in reg. sine possessione. de reg. iur. in vi. in 3. char. ver. Item intelligas. Item contra filium, vt non possit petere supplementum legitimę, vt ibi per eundem Ripam in loco prəallegato. Paris. in cons. xxxii. col. ii. vol. 3. & intellige quod in dubio magis iure proprio, quàm iure facultatis ab alio concessæ quis videtur fecisse. Mant. in consi. ij. col. ij.

Primò amplia, vt sicut nõ vtendo, quis nõ amittit ea quæ sunt facultatis, ita faciendo ea quæ sunt facultatis, nõ inducitur propterea pręscriptio. Et propterea, si ierit ad molendinum Titij mille annis, non ideò inducitur præscriptio, vt non possit ire ad aliud. Bald. in l. i. col. i. C. de seruit. Abbas. in c. Abbate. col. ii. de verb. sig. & ideo si quis consueuit hospitari vel dare par caponum multo tẽpore, non ideo in futurum tenetur, vt per Abb. in c. quò ad translationem. col. i. in fi. de offic. ord. fuit dictũ Imol. in c. cũ Ecclesia Sutrina, col. ii. de caus. pos. & prop. cum aliis, quæ ponit Fel. in c. cum in. colum. 3. & seq. de cõsti. Cassa. qui limitat in consuet. fol. 391. col. 3. Cyn. in l. ii. col. vi. ver. iii. quæritur. C. quæ sit lõga consuet. Bal. in l. cum de rem verso. col. fi. de vsur. Archid. in c. seruitium. col. ii. xviii. q. ii. Domini c. consuetudo, col. iii. j. distin. Pet. de Anch. in reg. sine possessione. col. xi. ver. sed hic incidenter. Abb. in c. ex parte. col. i. in fin. de conces. præb. in c. omnes. in fin. de cler. coniug. & in c. Pisanis. de rest. spol. Card. in cons. 38. col. i. in fi. & per Balb. in tract. præscrip. in 4. parte. v. partis principalis in j. q. in fin. vbi sublimitat. Fel. in d. cap. cùm in. col. iii. & seq. de const. & in c. pastoralis. col. 3. & seq. de const. & in cap. pastoralis. col. 3. de offic. ord.

Alio modo sublimitat Cassan. in consuet. Burgund. fol. 391. col. 3.

Secundò amplia ẽt in præscriptione immemorabili, Alex. in cons. 3. col. i. vol. ii. & in cõs. cc. iii. volu. Aymo de antiquit. in 4. part. nu. 214. & 256. Paris. cons. 27. nu. 56. vol. i.

vol.i.& nu.110.Tenendo primam opinionem,quæ videtur esse magis * cõis. Limita in facultate,que nõ deducit ius in iudiciũ deducibile, vt in casu d.l.viã publicã, secus si deduceret ius deducibile in iudiciũ. Ita declarãt Ang. Imol.& Rom.in d.l.si finita.§.postea aũt.ff. de dam. infec.Ang.in d.l.pignore.& ibi Imol.& Rom. Bal. in rub. C.de condic.ex leg.col.i.in fi.Rom.in l.quandiu. la j.ff. de acquir.hæred.Aret.Alex.& Ias.in l.ii.eod. tit. Corn. in consil.305.col.fi.volu.3. Cassa.in cons.xi.& col.xvii. Barb.in cons.lj.col.8.volu.i.& col.seq.Dec.in cons.164. col.fi.Marian.Iun.consi.cxlv.col.vi.Aymo in consil.iii. col.v.& de antiquit.in 4.parte nume.254. Contrarium Aret.in l.ii.col.ii.in fi.ff.de acqui.hæred.

Secundò limita quando facultas competit ex mera & pura voluntate, secus si simpliciter cõpetat,quia præscribitur,vt est tex.& ibi not.Bar.in l.i.ff.de nund.vnde intelligunt Doct. quòd, vt præscribatur facultati, non est necessarium, vt facultas sit reposita expressè in pura & libera volũtate eius cui competit, secus si simpliciter cõpetat, vt non sit expressè collata in voluntatem eius cui competit facultas, ita Ant. de But. in c. vt priuilegia.de priuileg.in fi.col.Io.de Lig.& Dom.in c.fi.col.i. de consuet.in vi.& ponit Fel.in cap.cùm accessissent.col.xii.& seq.de consti.& ibi Dec.col.8.ver. iii. dicta conclusio licèt ipse indistinctè teneat, siue facultas sit collata in puram & liberam voluntatem, siue tacitè competat ratione voluntatis, quòd præscribatur, vide eum.

Tertiò limita, quando facultas competit ratione iuris quæsiti, quia tunc potius dicitur ius, quã facultas, & propterea ei præscribitur, ita Bar.in l.i.col.ii.versi. iuxta prædicta.ff.de conditio.ex leg. Balb. in tract. præscrip. in 4.parte v. partis principalis, q.i. aliàs char.40. col.ii. Paris.consi.vii.col.fi.volu.i.

Quartò limita, quando facultas cõpetit ex contractu quia illi præscribitur,& not.Felin. in d.c.cũ accessissent, col.xiii. de consti.de quo dicetur principaliter in alio nostro memoriali. Maria.Iunior.in consi.cxlv.col.vi.

Quintò

Quintò limita, quando concurrit præscriptio temporis immemorabilis. Mant.in consi.ii.col.ii.

Contrarium Aymo de antiquit.in 4.parte nu.255.& vide supra in ampliatione.

Sextò limita, quando aliquid præstatur in propriam causam. Abb.in c.sua nobis. de sim.Apostil. ad Abbatē in c.bonæ,col.ii.& vi.in prin.de postulat.prælat.

Septimò limita stante prohibitione præscribentis, & patientia aduersarii. Aymo de antiquita. in iiii. parte,nume.215.

Octauò limita interueniente aliquo opere hominis. Aymo ibi.in 4.part.nu.255.

Tenendo aliam opi. ꝙ præscribatur facultati. limita, vt procedat in facultate priuata,secus in publica,cui nūquam præscribitur,& ita procedit text. in l.viam publicam.ff.de via publica,ita declarat Bald.in l.licèt in iii.q. C.de iure delib.Raph.Cuma.Aret.& Ias. in l. quādiu. col.ii.ff.de acquir.hæred.Cor.in consi.cccv.col.fi. vol.3. Licèt istam differentiam inter priuatam & publicam facultatem impugnet Cassa.in consi.xi.col.xvii.

CONCLVSIO, *Et Regula* XXXIIII.

ARGVMENTVM.

Præscribitur iuri adeundi hæreditatem extraneo competenti xxx. annorum spacio.

Vri adeundi hæreditatē extraneo cōpetenti præscribitur xxx.annis gl.in primis verbis in l.quādiu.la i.ff.de acquir. hære. quā ibi sequitur Bart.Bald.Paul.de Cast. Imol.Rom.& Alex.in l.cum antiquioribus in glo. in verbo beneficio. C. de iure deliber. exponendo

ponendo perpetuò,id eſt,vſque ad xxx.annos. Bal.in l. vnica,in iiii.col.C.quan.non pet.part. & Rom.ibi col.i. in fi.& ibi Alex.col.iii.dicens iſtam * communem opi. & ibi Dec.col.iiii. Iaſ.ita intelligens gl. in d.l.cùm antiquioribus,in col. fi.Bar.in l.i.col.ii.ff.de condi.ex l. & in l.filio præterito,col.pen.ff.iniuſt.rupt.& irri.teſt. Et ibi Pau.de Caſt.in vlt.col.& Pau.de Caſt.in l.ſi quis ciuis. in fin.verb.ff.de iure delib.in l.licet,col.ii.in iii.q. C.eo. tit.Alex.in d.l.licèt, in primis verb. & ibi Iaſ. col.i.poſt Cyn.& Albe.de Roſa.ibi,& Ang.& Pau.de Caſt.Raph. Fulg.qui dicit ita cõmuniter teneri.Bar.in conſi.cxxix. incip.quidam habuit vxorem. Corn.in conſ.cccv.col.fi. vol.iii.& in conſ.xvii.col.iiii.in fi.vbi dicit communiter hoc tenere Doct. vol.iiii.& in conſ.lxx.col.pe.volu.eod. Pau.de Caſt.in conſ.cclxxix.inci. ſuper primo quæſito, in ii.dub.in i.vol.& in conſ.ſeq.col.ii.Rom.in conſ.lxxi. col.ii.Bar.in l.is poteſt,col.iii.ff.de acq.hæred. & Soc.in conſ.lxiii.col.iii.in fi.& ſeq.& in cõſ.lxxxi.in fina.verb. & in conſ.lxxxix.col.i.&ſeq.vol.ii.Cuma.in conſ.xxix. Cor.in l.licèt,col.ii.&ſeq.C.de iur.deli.Fel.in c.de quarta,col.vii.ver.& ſcias,de præſcri. Balb.in tract.præſcrip. in iiii.part.iiii.partis princ. q.xix. Rip.in l.fi. col.lxxxv. C.de reuoc.dona.Guald.qui dicit *cõmunem in caut. vj.de acq.hæred. Gozad.conſ.lvi.col.i.& ſeq.Pariſ.conſil.lii.col.ii. vol.iii.

Contrarium tenuit Bal.in repet.l.fi.C.de præſc.leg. tempo.col.viii.Sali.poſt Ricchar.de Sal.in d.l.licèt.glo. conſuet.Turon.fol.83.col.ii.

Amplia, vt idem ſit in iure petendi legitimam, vel eius ſupplementum. Pariſ.in conſil.xxxii. columna ſecunda volu.iii.

Amplia, vt idem ſit in iure petendi legatum. Pariſ. conſi.xxxii.vol.iii.col.ii.

Primò limita iſtam opinionem,quòd præſcribatur iuri adeundi xxx.annis. nam etiam ante xxx. annos poteſt hæres eſſe excluſus à repetitione bonorum hæreditariorum, vt qua medio tẽpore ſint præſcripta per poſ-

ſeſſorem bonæfidei, vt dicit Balb.in d.tract.xix.q.in iiii. part.primæ partis princ.ex mente Alex.in conſ.lxxxix. volum.ii.

Secundò limita, niſi tempus ſit præfixum à iudice, quia tunc etiã ante lapſum xxx.anno.per lapſum temporis appoſite à iudici filius excluditur, gl.in d.l.cùm antiquioribus.in verb.beneficio.circa fi.C.de iur.deli.Barto.in d.l.quandiu.la iii.ff.de acq.hære.Pau de Caſt.in l. ſi quis.ff.de iur.deli.Guid.Pap.q.cccxxxiii.Pau.de Caſ. in l.fi.col.fi.C.de repud.hæred.

In filio autem an propter lapſum temporis præfixi à iudice excludatur ab omni capite, à quo poſſet ſucceſsionem petere.vide Iaſ.in rub.de ſucceſ.edict.col.iii.

Tertiò limita, ſi eſſet proximior teſtatori abinteſtato quia ſi ſit inſtitutus,& ſteterit xxx.annis, quòd non adierit ex teſtamento, poterit infra alios xxx. annos adire ab inteſtato,& ſic non excludetur, niſi poſt lx.annos. Bal.in d.l.licet, in iiii.quæſt.& ibi Ang.& ibi Pau.de Ca. in fi.& Sali.etiam in fi.& Alex.in prin. & Iaſ.in fi.& idẽ tenet Raph.Cuma.& Pau.de Caſt.in d.l.quandiu, la.i. & ſeq.vbi Alex.col.pen.& Iaſ.col.iii. Alexan.conſi.xc. in fi.primæ col.vol.ii.Balb.in d.tract.præſcri.in iiii.parte, quartæ part.princip.in ix.quæſt.Iaſ.in conſi.lxxxiiii. col.pen.vol.i.

Quartò limita: nam licèt præſcribatur iuri adeundi, non tamen præſcribitur ipſum ius adeundi. ita Bal.in l. vnic.C.quan.no pet.par.col.iiii. ver.primo quæro.Pau, de Caſt.& Corn.in d.l.licet.

Quintò limita, ꝙ præſcribitur xxx.annis poſt ius delatum, nõ ante.ita declarat Ang. in l.ſi ſeruus.ff.de bon, auct.iud.poſſ.Balb.in d.tract.de præſcr.in iiii.par.quartæ par.princ.q.xix.Corn.in d.l.licet. col.ii. Feli.in c. de iiii.col.vi.de præſcript.

CONCLVSIO XXXV.

ARGVMENTVM.

Præſcribitur ſpacio xxx.annorum iuri immiſcendi.

IVRI immiſcendi quò ad competit ſuo in hæreditate ſui aſcẽdentis, præſcribitur xxx. annis.gl.in l.licet.C.de iure delibe.& glo.in verb.quotiens, quæ eſt glo.v. in l.vnica. C. quando non pet.par.intelligendo, vt verbum perpetuò, exponatur, id eſt vſque ad xxx.annos. quam gl.ibi Bar. ſequitur.& illam gl.intelligi debere dicit ibi Rom.col.ii. & Corn.cõl.i.in fi. Iaſ.col.viii.& Alex.ibi col. iii. eodem modo poteſt induci.glo.& poſt eam Bar. in l.cùm antiquioribus.C.de iu.delib.cùm dicit perpetuò adire.idem voluit Bal.in d.l.licet.col.ii.& ibi Ang.idem tenuit Pau. de Ca.in l.filio præterito,col.pe.ff.de iniuſt.rup.& irrit. teſta.& in l.fi.col.fi.C.de repud.hære.& in l.ſi quis,in fi. ff.de iur.delib.Alex.qui dicit iſtam * communem in d. l.vnica,licet ipſe cõtrarium ſentiat,vt infra dicetur.Soc. idem tenet in l.ſi filius qui patri.col.ii.ff.de vulg.& pup. & dicit hoc communiter tenere Doct. & in conſil.lxiii. col.iiii.vol.ii.in fi.& ſeq.Alex.in cõſ.cxxix.col.fi. vol.vi. vbi etiam dicit hanc eſſe communem opi.Cuma.in conſil.xxix.idem tenet Alex.in d.l.quandiu,col.i.in fi.Dec. in l.vnica.col.iiii.C.quand.non pet.part. Iaſ.in conſil. xix.vol.i.vbi dicit iſtam communem opin. Corn.in conſil.xvii.col.iiii.in fi.volu.iiii.Balb. in tracta.præſcript.in iiii.part.iiii. partis princ.in xix.q.Bal.in conſ.xxix.in ii. col.vol.i.Corn.in d.l.licet,col.ii.Rui.in d.l.vnica, col.ii. & iii. C.quando non pet.par.Gozad.in conſi.lvi.col.i.& ſeq.Maria.Iun.in conſi.ii.in fin.

Contrarium, ꝙ iuri immiſcẽdi nõ præſcribatur, etiã

ſpatio xxx.annorum, Bar.conſi.xiii.in fi.Bal.in d.l.vnica.col.iii.ver.ſecundæ quæſtioni reſpondeo. Et pro iſta opinione poſſet adduci glo.ibi, intelligendo perpetuò, etiam vltra xxx.annos, & prout Alex.in d.l.quandiu, la prima, colum.i.& ſeq.ff.de acq. hære. & ita poſſet etiam induci glo.i.& poſt eam Bartol.in l. cùm antiquioribus. C.de iure delib.dum dicit, quòd poteſt perpetuò adire. & etiam Fulg.in d.l.licet. Alex.in d.l.vnica.col.iii.Ang. de Perig.in repe.l.in ſuis.col.xxxiii. verſ.ſecundus effectus.ff.de lib.& poſth. Iaſ.in d.l.licet, col.ii. & in d.l.quã diu.la.i.col.iii.

Primò limita illis modis, quibus dictum eſt limitari concluſionem, ꝙ ius adeundi extraneo competens tollatur ſpatio xxx.annorum.

Secundò limita, quia ſi filius xxx.annis ſit excluſus à capite vnde liberi, adhuc poteſt adire infra alios xxx.annos ex capite vnde legitimi. & illis trãſactis, adhuc adire infra alios xxx.annos ex capite vnde agnati, ſicut in alio, qui non eſſet ſuus, vt eſt filius reſpectu matris, qui poteſt adire ex capite vnde liberi, & poſteà ex capite vnde legitimi. Bar.in conſ.cxxix. Alex.in conſ.lxxxix.col. ii.vol.ii.& in conſ.ix.col.ii.vol.eo.Bal.in d.l.licet, col.iii. in iiii.q.& ibi Ang.& Sal.in fi.& Alex.in prin.& Iaſ.in fi. & Alex.in d.l.quandiu.la.i.col.ii.& Iaſ.col.iii.Balb.in d. tract.præſcri.in iiii. par.iiii.partis princip.in ix.q.Iaſ.in conſ.lxxxiiii.col.pen.

Contrarium Sal.in d.l.licet, in fi.cuius dicta referunt moderni, & improbant.

Sublimita ſecundum Ang.in d.l.licet, quia ſi alii filii ſupereſſent, excluſus xxx.annis à capite vnde liberi, ſtãtibus aliis filiis non poſſet venire per vnde legitimi.

Tertiò limita, quia non præſcribitur ſuitati, licet præſcribatur iuri immiſcendi. hoc voluit Bal.in l.vnica col.iii.ver.ii.quæro, C.quando non pet.par.& ibi Ang. Soci.in l.ſi filius qui patri.col.ii.in fi.ff.de vulg.& pupil. & in conſil.lxiii.colum.iii. Alexan. in d.l.vnica.colum. iii.& in d.l.quandiu, colum.ſecunda, & ibi Aret.colum.

i.&

l.& sequē.& Ias.ibi col.iiii. licet etiam ipse teneat quòd contra ius immiscendi non currat præscriptio. Corn.in d.l.licet.colum.ii.Rui.in d.l.vnica.colum.iii.C.quando non pet.part.

Sublimita, nisi filius, sit à patre præteritus. Angel.de Perig.in d.rep.l.in suis.ff.de lib.& posth. col.xxxiii.ver. secundus effectus.& voluit Alex.in d.l.vnic.col.iii.Corne.in d.l.licet,col.ii.

Contrarium Rui.in d.l.vnica.col.iii.

Quartò limita, vt per eundem Rui.cons.xiii.vol.iii. vbi ponit casum in quo habet spatium .lx.annorum.

CONCLVSIO XXXVI.

ARGVMENTVM.

Præscribitur ne facultati implendi conditionem potestatiuam?

VRI seu facultati implendi conditionem potestatiuam nõ præscribitur. ita dicit Bar. in l.pignore, in fin. de vsucap. & probat illa ratione, quia potestatiuæ cōditiones, etiam vltimo vitæ spiritu impleri possunt. per text. in l. suus quoque.ff.de hæred.insti.l.fi.ff.de condi.indeb.Et istam opin.sequuntur ibi Ang.& Imol.& Ro.& Ang.Aret.in §.actionum,col.xxxii.insti.de act.Corn.in l.licet.col.ii. C.de iu.delib.

Contrariū voluit Ang.in l.cum notissimi.C.de præscri.xxx.ann.col.ii.per tex.in l.pe.§.idem puta.ff.qui ad liber.procla.non lic.Sed vt dicit Ang.Are.in d.§.actionum.col.xxxii.ille tex.potius contrarium probat,& ponit regulam contrariam iuxta intentionem Bar.licet in fi.particulari ratione ille tex.contrarium decidat.

Amplia, vt etiam conditio potestatiua non impediat cursum præscript.declarando, vt per Bald.in l.eum qui.

C.si quis omis.cau.test.refert Fel. in c.de quarta.col.vi. de præscr.Bal.in tract.præscri.in iiii.par.iiii.partis prin. in.xix.quest.

Primò limita, in ea conditione, cuius implementum tantùm habilitat implentem ad consequendum prædictum, & ita loquuntur Doct.suprà alleg.secus si non modo habilitat, sed etiam inducit inquisitionem, vt in illa, instituo talem, si voluerit: quia tunc talis côditionis implementum inducit acquisitionem, & ille præscriberetur. ita Ange.Are.in d.§.actionum, col.xxxii.& ante eũ voluit Bal.col.ii.C.de præscr.xxx.ann.

Secundò limita, ꝙ non præscribitur conditionis potestatiuæ implemento in institutionibus, secus verò in legatis, & aliis dispositionibus, per tex.in l.hæc conditio. ff.de condi.& demonst.la ii.voluit Imo, & Rom.in l.pignori.ff.de vsucap.Ang.Are.in d.§.actionum.col.xxxii. Corn.in d.l.licet, col.ii.

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Præscribitur nequaquam libero arbitrio, siue voluntati.

LIBERO arbitrio, & liberæ voluntati non præscribitur, gl.in verb.pro soc.in l.vnica.C.de anna.except.& ibi.Bal.in i.col.in fi.Io.And.in c.fi.in prin.de consue.in vi. Bal.in l.petens, col.ii.versi.ex hac glo. C. de pact.Alex.in apostil.ad Bar.in l.cùm notissimi.C.de præscr.xxx.ann.Deci.in consi.cclxxi.col.ii.& in c.cùm accessissent, col.viii.& seq.de constı. Barb.in consi.xxii. col.pen.vol.iiii.& in consi.lj.col.viii. vol.i. Zas.in consil.xv.volu.ii.

Iuri reuerentiali non præscribitur. Gomes.in §.pœnales.

nales.colum.xiiii.& seq.instit. de act.

Iuri dicendi de nullitate præscribitur spatio xxx.annorum.Tiraq.de retract.fol.302.

Iuri petendi bonorum diuisionem non pręscribitur. Gomes.insti.de act.§.quædam,col.v.& vii.

Facultati arbitratoris arbitramenti nō præscribitur. Gozad.in consi 100 col.iii.

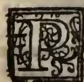
Iuri declarandi voluntatem suam,præscribitur mille annis.Rebuf.in l.qui iussit,in i.not.nu.67.ff.de re iudi.

Amplia,vt in memoriali cxxx.vide Afflict.super consti.fol.317.col.iii.Rocch.in c.fi.col.cxxxii.de consuet.

CONCLVSIO XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Pacto de reuendendo an pręscribatur spatio xxx.annorum,non obstante clausula illa, quòd quandocunque retrouenditio fieri debeat.

PACTO de retrouendendo cum clausula quandocunque præscribitur xxx.annis, ita Ang.in consil lv.incip.Guil.& Franc.Bald. in consil.ccciii. in fin. ver.quæro,vtrum valeat pactum.Ias.in l.petens.colum.iiii. C.de pact. & ibi Deci.colum.ii.& Ioan.Put.idem tenet Ias.etiam in l. si mater,in fin. C.de institut. & substitut. Felin.in c.cùm accessissent,colum.xiii.de constit.& in rub.de præscrip. col.antepen.vers.iiii.fallit. Istam tenet,& dicit * communem Bal.in tract.præscrip.in iiii.parte quintæ part. princ.& iii.q.aliàs char.xl.col.iiii. Io.Ant.Alex. in consi.iii.vbi dicit istam communem opinionem.Mantua in consi.cxx.Rui.consi.lxxi.col.fin.vol.i.& consi.lxxxiiii. col.pen.vol.i.& consi.clxxvii.col.iiii.vol.i. Etiam quòd dictum sit quandocunque ad voluntatem venditoris.& consil.cclxx.col.iii.volu.iiii.Boer.decis.cccli.Io.Anton.

Alex.conſ.xlviii.col.ii.Feli.in conſ.xxiiii.nu.16. & ſeq. Immo tali pacto præſcribitur decem annis, ſecundum Pet.de Anch.in conſ.cccxxxi.in i.col.in fi.ver.præterea. Zaſ.in conſ.xii.vol.i.Rui.conſi.xxvii.col.iii.vol.iii.quę opin.ſaluari poteſt in caſu,de quo per Tiraq.de retract. fol cccxxix. Rui.reprobat iſtam opin. conſil.cl col.pen. volu.iiii.

Et q̃ præſcribatur huic pacto, tenet Marian. Iun. in conſ.lxxiiii.col.x.Iſtã opi.tenet, & quàm latiſsimè examinat in conſ.clxxv.col.i.& ſeq.& per totum conſiliũ. Mant.in cõſi.ccxcii.Vide aliquas declarationes per Aymo.in conſi.lxxi.

Contrarium, q̃ tali pacto non præſcribatur, tenuit Fulg.in conſ.cxxiii.Fab.de Mont.in tract.empt.& vendi.in vii.q.princ.in ii.col.Barb.in conſi.xxii.col vii.verſ. capio nunc.vol.iiii.& in conſi.lj.col.vii. verſi.capio ſecũdò,vol.i.Purp.in l.petens,col.v. C.de pact. Caſſan. qui latiſsimè examinat in conſi.xi.vſque in fi.& in conſuet. Burgund.fol.ccxv.col.i.qui allegat Ricchar.& Bart.de Sal.ita conſuluiſſe, & dicit ita fuiſſe iudicatum, & hoc etiam * verius,& communius.Idem tenet Pariſ.in conſil.xcii.col.i.iii.& ſeq.vol.iii.Facit quod not. Fel.in rub. de præſcri.col.pen.Rui.conſi.cxi.vol.i.& conſi.cl.col.4. per totum,qui loquitur in pacto iurato.Tiraquel.de retract.fol.330.cum plurib.ſequentib.Facit pro iſta parte nam qui promittit perpetuò obſeruare,non poteſt allegare præſcriptionem.Bal. & Ang.in l.quod ſi nolit. §.ſi quid ita,ff.de ædil.edict. Ange.& Imol.in l.i.ff.de vſuc. Soc.in conſi.lxxxvi.in v.col.& in ii.ſubſcriptione. Zaſ. in conſi.xv.vol.ii.Fulgo.in conſil.cv.Cæpo.caut.lxviii. Rui.conſi.cxi.vol.i.& conſi.cl.col.iiii.vol.iiii.gl.conſue. fol.32.col.iiii.

Et facit,nam videtur eſſe in mala fide propter conuẽtionem.Beltr.in conſ.lxvi.vol.i.

Contrarium Fel.in rub.de præſcr.col.pe.Cui reſponde, vt per Pariſ.conſi.xcii.col.vi.vol.iii.Maria.Iun.in cõſil.cxlv.colum.vii.Mant.in conſi.cv.colum.ii.Tiraquel. de re-

de retract.fol.cccxxx.& sequen.Bero.q.v.

Primò limita istam conclusionem, quòd præscribatur xxx.annis pacto de retrouendendo,nisi volens redimere sit in possessione, quia per modum exceptionis, et tale pactum post xxx. annos opponi pót. Ita Sign. Hom.conf.cxxxix.Purpu.& Dec.in d.l.petẽs.C.de pac. Dec.col.iii.& Purp.col.v.& Dec.in consi. clxiiii.col.fin. Mant.in conf.cv.col.i.& iij.Tiraq.de retract.fol.333.

Secundò limita,quando pactum de retrouendẽdo cõcurreret cum aliis requisitis, vt cõtractus censeatur vsurarius,quia talis sic vsuratie contrahens, promittens se retrouendere,nullo tempore præscribit,maximè attento iure canonico,vt no.Bal.conf. cccxxii.inci. Vtrũ post xxx.annos,vol.i.sequitur Deci.in d.l. petens. colum.3. Purpu.col.v.Barb.in consi.lj.col.ix.ver. præterea. vol.i. Balb.in d.tract.præscr.in iiii.par.quintæ partis princ. in iii.q.in fi.aliàs char.xli.col.i.in princ.Alex. in conf. liiij. col.fi.vol.vi.& in conf.xlvi.col.pen.vol.iii.Tiraq. de retract.fol.cccxxxiii.

Tertiò limita; nisi in instrumento sit renunciatũ præscriptioni,& desuper iuratum,secus autem si tm̃ cõtractus sit iuratus.Fel.in rub.de pręscr.col.antep.ex mente Alex.in l.nemo potest,col.viii.de leg.i. & ponit Claud. referendo Fel. in loco præalleg. in d.l. nemo potest, colum.fin.Ioan.Ant.Alex.in consi.iii.colum.fi.versi. non obst.modo.in solo pacto iurato tenuit contrariũ Ruin. consi.cl.col.iiii.

Quartò limita,si ille qui præscripsit,nõ opposuit exceptionẽ præscriptionis,sed spõte & liberè retrouẽdidit, quia sibi præiudicat.Alex.consi.ccxxviii.col.fi.vol.vi.

Quintò limita,quando cum pacto de retrouendendo concurrit hypotheca generalis bonorum, quia tunc tali pacto non præscribitur, nisi spatio xl. annorũ Fulg. consi.cxxiii.col.ii.Ponit Curt.Iun.in consi. clxxix. colum.viii.in fi.& seq.

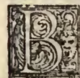
Sextò limita interueniente iuramento.Fel.in c.si diligenti.col.v.in fi.de fo.comp.

CON-

CONCLVSIO XXXIX.

ARGVMENTVM.

Sententia arbitri,qui de iure tantùm pronunciare tenebatur, si contra ius determinauit, an sit nulla, vel iniusta.

AR. in l.diem proferre.§.stari.ff.de arbi.ponit vnam quæst. Vtrum,si partes compromissum fecerint in Titium cum facultate, quòd procedat de iure & de facto,sed pronunciet de iure tantum,& Titius pronunciet contra ius,an sententia sit nulla,vel iniusta? Et ipse determinat esse nullam. Et idem Bart. licèt non firmet, in l.si societatem.§.arbitrorum.col.iii.ver.quæro quando.ff.pro soc.Rom.in rub.de arbi.col.vii. Abb.in c.cùm dilecta,col.v.versi.in glo.in verbo iuris ordinem. de rescrip.& in c.quintauallis.col.penul.de iureiur. & in cap. causam quæ.col.fina.de re iudi. licèt non plenè firmet, sed se remittat.Idem tenet Imol.in c.ex insinuatione,in fi.de rescrip.vbi dicit quòd ista opin. est * verior & magis practicatur,vt in d.c.quintauallis.col.vi. & seq. & in c.fina. colum.iii.licèt non se firmet,de empt.& vend.Et istam partem sequendam esse in iudicando tenuit Fulg. in consi.clxxx.col.ii.Aret.in consi.lxviii.col. pen. Alex. consi.xx.col.fi.vol.v.Corn.in consi.cxlvi.col.i.& in consil.cxix.col.fi.vol.iiii.vbi non plene se firmat,tamen dicit multos tenere cum Bar.Feli. in d.c. causam quæ.col. pen.& fi.Io.Crot.in l.qui Romę.§.duo fratres.col.xxi. ff.de verb.oblig.Apostil.ad Abbatem in d.cap. cùm dilecta, vbi dicit ita consuluisse. Gomes. in §. item si quis, col.v.institu. de actio.Corn.in consi.clxi.colum.iii.& in d.§ arbitrorum.Zas.in consi.cxii.vol.ii.Fel.in c.i.colum. iij.de re iudica.& in d.c.causam quæ,col.iii.in fin.& seq.

de

de re iudic.in c.ius generale.col. iii.i. dist. & istam dicit * communem Brun.in tract.de forma.fol.xxxiii.col.iij. & fol.xxxix.col.iii.Rui.consi.xcv.col.pen.vol.ii. & consil.cxlix.col.ii.in fi.& seq.vbi dicit communem, vol.iiii.

Contrarium tenuit Fran.de Alberg.in l.si quis arbitratu.ff.de verb.oblig.Ant.de But.in d. c. quintauallis, col.fi.Bal.in c.consanguinei,de re iudi.& in conf. cccli. col.iiii. & seq.vol.v.Ant.de But.in c.ex insinuatione,de resc.Raph.Fulg.in l.i.C de arbi.& in d.l.idem proferre. §.stari.ff.eo.tit.idem referũt doct. tenere Paul.de Cast. in l.si societatem.in §.arbitrorum.ff pro soc. licèt in libro meo non legat illum tit.& Caccial.in l.omnes populi.col.ii.ff.de iusti.& iu. Barbat. in d.c.cum dilecta,col. xiiii.Alex.in apost.ad Bart.in d §. arbitrorum. & opin. Bar. * communiter reprobari dicit Fel.in cap.exhibita, col.iii.in prin.de iudic.

Et facit pro ista parte: Nam, si in commissione dicatur, iustitiam faciat, non propterea sententia est nulla, si grauet partem,& sententia iniqua feratur. Felin. in c. cum ex officii.col.ix.de præscri.in c. cum Romana, col. vi.de appel.& in c.qualiter,& quando col.pen. de accus. Brun.in tract.de forma fol.xxxix.col.iii.& seq. vbi examinat hunc articulum.

Contrarium, quòd sententia sit nulla,tenet Aymo consi.clxxxii.col.iii.

Tenendo istam partem contra Bart.limita, secus esse in arbitratore,in quo si dicatur,quòd pronunciet de iure,si aliter pronunciauerit,sentẽtia dicitur ipso iure nulla.Ita declarat Anto.de But.in d.c.quintauallis,in pen, col.Corn.in consi.cxlvi.col.i.& seq.vol.iiii.

Contrarium in hoc etiam tenet Imol.in d.c.quintauallis,in colum.vii.

Alio modo distinguit D.Io.Bapt. gener Bar. in tract. de arbi.in x.lib.in j.quæst.vt ibi per eum.

CON-

CONCLVSIO XL.

ARGVMENTVM.

Nepos vel neptis ex filia non debet melioris esse conditionis,quàm ipsa filia.

DICITVR * communiter per tex. in l. si viua matre.C.de bon.mater.latè per Paris.in cons.lxxxvi.col.x.vol.ii.Grat. cõs. liiii. col. iii.vol.ii.ꝙ nepos vel neptis ex filia nõ debet esse melioris cõditionis quàm filia. Et hoc maximè intelligitur,qñ filia fauore agnationis excluditur,ꝑ not. per nos in memoriale lxxvii.in vi.ampliat. Alex.verò in cõs.xlix.col.vii.vol.iiii.nõ habet pro incõueniẽti, ꝙ testator ꝑdilexerit neptes filiabus. Paris.in cons.38.col.fi. vol.3.& in cõs.xli.col.vii.vol.3.cũ pluribus seq. sed vt filia censetur magis dilecta,quã neptis.Grat.cons.54.col. ij.vol.ii.& cxx.col.ii.in fi.vol.ii.Rui. cõs.cxx.col.i. vol.i.

Primò limitatur,qñ filia fuisset dotata, & neptis non dotata,quia nõ bene infertur:filia est exclusa,ergo ẽt neptis:qa isto casu neptis põt esse melioris cõditionis, quã filia,ita Curt.Senior in cõs.lxiiii.col.xii. ver.iii.corroborando.& ponit Soci.consi.ccxxvii.col.fi.Alex.in consil. xlix.col.vi.vol.4.Paris.in consi.xxxv.col.fi. & in consi. xli.vol.iii.col.viii.Maria.Iun.cons.clviii.col.vii.& consi. clxviii.col.iii.vol.ii.Rui.consi.cx.col.ii.volu. ii.

Contrarium isto casu ꝙ neptis non debeat esse melioris cõditionis,quãdo filia fuit dotata,quia cum reperitur in primo gradu, debeat vel instituì,vel exhæredari, vel saltem legitimam habere,quod non erat in nepte, quia nõ erat in primo gradu,vnde non debet esse in cõsideratione,ꝙ filia fuerit iure cogẽte dotata ita Paul.de Cast. in consi.ccccx.inci.Casus iste frequẽter.col.i.volu.ii.Socin.in l.cùm auus.col.lxviii. de condi. & demon. Ias. in consi.

confi.xli.col.vii.Dec.in confi.ccclxx.col.i.in fi.Calca.in conf.xlvii.col.i.& fentit Io.Ant.Alexã.in confi.lxii.in fi. Brun. in tract.ꝙ ftantib.mafc.fol.xvi.ccliiii.& feq.

Secundò limita, quando ceffat ratio exclufionis, vt quia fit exclufa, quia fumus in his, quæ ratione fexus fęminis funt interdicta, nam fi extet mafculus ex fœmina, non propterea cenfetur exclufus, fed poterit admitti. Io.Ant.Alex. in confi.xxii.in fi.vel alia ratione, quæ in nepote vel nepte non concurrat.Corn.in confi. 234. col.fi.vol.iiii.Rui.confi.cxx.col.vi. vol.i.

Et propterea dicitur, quòd quãdo filia excluditur ratione alicuius qualitatis, quæ non reperitur in mafculo, tunc mafculus ex ea non excluditur, vt dictum eft in memo.li.lxxvii.in vi.limit.

Et propterea dicitur, quòd fi filia fit exclufa à patre fuo, particulari odio, non fequitur, pater exclufit filiam propriam, ergo voluit excludere neptem. Ita pofuit Soci.in d.l.cùm auus,col.lviii.

Tertiò limita, quando fumus in claris, quia tunc non militat ratio d.l.fi viua matre.ita Io.Ant.Alex.in confi. xlviii.in finalibus verbis.

Quartò limita non procedere ex perfona patris fui inuitantis filiam, quia poteft effe melioris conditionis neptis, quàm filia refpectu aui, vt dicit Alexan. confil. xxxviii.col.iii.vol.vi.

Quintò limita in portione patris fui, qui magis neptẽ quàm filiam, magis neptem quàm filium, cui fuam certã portionem reliquit, prædilexiffe, eft cenfendus. Corn.in confi.ccxxx.col.iiii.vol.ii.Dec.in confi.568.col.fi.

Sextò limita, quando neptis faceret deficere conditionem, quam filia non faceret deficere, vt dicit in propofito Iaf.in cõfi.cxlii.col. viii. ver.xi.pro eadẽ parte, vol.ii.

Septimò limita vt per Aymo.confi.xcv.col.fi.

Octauò limita, vt per Grat.confi.lxiiii.col. iiii. vol.ii.

Nonò limita, vt per Marian.Iun.confi.clv.vol.i.

Decimò limita, qñ filia effet ꝑ ftatutũ exclufa ftantibus filiis, neptis autẽ non effet exclufa ftãtibus agnatis.

Rui.

Rui.consi.cxxiii.col.ii.& iii.vol.iii.

Vndecimò limita, quando non extarent ad excludendum neptem agnati quorum fauore fuerat exclusa filia. idem Rui consi.cxxix.col.pen.vol.iii.

CONCLVSIO XLI.

ARGVMENTVM.

Debitor si soluerit ciuitati vel tyranno, an sit liberatus, sic vt eius creditor nil de cætero petere valeat?

I querat, an debitor exactus excusso principali creditore, vel à cõmunitate vel ab eius officiali vel tyrãno ciuitatis, dicatur liberatus ab ipso principali? recurrẽdum est ad theoricam Din. Bar. & aliorum, in l.creditor.ff.de sol.& licèt Din. ibi tenuerit indistinctè liberari,& hoc ét sequatur ibi Alber.de Ros. Bal. in consil.cxxviii.volu.ii.post Guido.de Suz. & Albe. Papien. Pet.de Anch.in c.ad apostolice in xv.no.de re iu. in vi. & in consi.ccxcix.visa supradictæ facti narratione.

Contrarium in debitore generis, tenuit Alex. in consil.ciii.col.iiii.vol.ii.

Tamen magis distinctè procedendo considerandum est, plures esse casus. Et istud de tyranno intelligitur qui potest metum inferre,& non de aliis, quia alius qui nõ potest metum inferre, proculdubio non liberat facta solutio debitorem. Bart. in tract.de tyran.in vii.q. Lucas de Penn.in l.ij.C.vt nullus ex vicariis. lib.xi.Ruin. consil.cl.col.i.volu.i.

Primus casus est, quando communitas vel ciuitas habet obligata bona creditoris, qui habet obligatum creditorem, & tunc ei soluendo, proculdubio liberatur, vt not. Bart. in d.l.creditor, cum qua sententia transeunt * simpliciter Doct. & illam ponit Specu.in tit.de oblig.

& sol.

& sol.§.illud.in prin. illam opin. etiam refert & videtur tenere Imol.in d.l.creditor.circa fi.illam etiam opi. refert & cum illa transit decis.Neap.cl.col.iiii. Imol. in c. ex literis.col.fi.de pigno.

Et istud procedit siue facta sit exactio propter culpã creditoris,siue debitoris : quia Bar. cum quo transeunt alii,præmittit hunc & sequentem casum, posteà distinguit,an exactio facta sit ob iniuriam creditoris,vel iniuriam debitoris:ergo in isto & seq. non fit distinctio, an ob culpam creditoris vel debitoris.

Secundus casus,quando bona creditoris sunt confiscata,proculdubio tunc liberatur debitor,soluẽdo. Bart. in d.l.creditor,ex mente Din. Idem tenet ibi Angel.& Imol.& cum illa decis.transit Barb.in consi.xxvi. col.ii. volu.iii.Deci.in cons.xxv.colũ.i. & illam videtur tenere Bal.in l.non prius.C.quando fisc.vel priuat. & in l.falsus.col.fi.C.de furt.Nellus in tract.banni.in j.parte iij. temporis q.pen.Imol.in c.ex literis,col.fi.de pign.Bald. in consi.cxxviii.vol.ii.Paul.de Cast. in consi. cclxxxvi. in iii.dubio,secundum antiquam impresionem. Ruin. consi.cxlvii.col.ii.vol.i.& consi.clxxii.col.ii.vol.4.

Primò amplia,etiam,vt nõ sit necessariũ confiscationem fuisse iustam probare:vt not. Deci.in d.consi.xxvi col.ii.& seq.Licèt si probaretur fuisse iniustã, tunc perinde esset,ac si non esset facta confiscatio,& necessarium esset recurrere ad aliam distinctionem,vt infrà.& ponit Bar.in d.l.creditor.& sequitur.Deci.in loco prælle.col. j.& decis.Neap.cl.col.iiii.

Secundò amplia, etiam ꝙ debitor fuisset in mora, & patet ex mente Imo. vbi postquam in superioribus casibus fecerat distinctionẽ,an creditor vel debitor essent in mora,subdit casum,qñ bona sunt publicata: & indistinctè concludit liberari debitorem.Confirmatur: nã cum bona sint publicata fiscus succedit,& omnis actio,& omnis obligatio in illum transfunditur, meritò non potest creditor agere vel experiri.Confirmatur:nã mora bene põt operari,ꝙ periculũ & casus spectent ad debitorẽ, &

sic

sic potest grauare morosum, sed nō potest facere meliorem conditionē creditoris contra fiscū, vt possit creditor agere pro iuribus & actionibus in fiscum translatis.

Tertiò amplia, etiam si non constet, cuius iniuria sit exactus debitor, vt no. Ang. in d.l. creditor. Immo q̄ est plus, etiam si sit exactus per iniuriam debitoris, ex quo non pōt agere, cùm oēs actiones transierunt in fiscū l. si deportati. ff. de fideiu. l. tutelas. ff. de capi. dimi. l. ii. C. ad l. Iul. de ui. & ponūt Bar. Ang. & Imo. in d.l. si creditor.

Quartò amplia, vt isto casu liberatio contingat ipso iure, licèt in aliis ope exceptionis. Bart. in l. nouissimè. ff. quod fals. tut. auct.

Quintò amplia, etiam si creditor non esset subditus, si tamen esset subditus debitor. Rui. consi. clxvii. col. iii. vol. iiii. & cxvi. volu. v.

Tertius casus, quādo bona non sunt publicata, & tūc aut constat quòd debitor fuit exactus culpa creditoris, & in eius iniuriam, & sic debitor liberatur, vt not. Bal. in d.l. creditor. & ibi Imol. & Paul. de Cast. & Ang. Ruin. consi. cxvi. col. ii. volu. v.

Sed q̄ fuit exactus culpa creditoris, debet probare ille qui hoc asserit. Rui. consi. xxii. vol. v. contrarium tamen ipse d. consi. cxvi. col. ii. vol. v.

Amplia, nā si sit debita species, minus habet difficultatis, vt dicit Bar. in tract. de tyran. in vii. q. sed hoc habet locū, ēt si sit debita quantitas vel genus, vt colligitur ex dictis Bar. in sua distinctione d.l. creditor. & ibi Ang. & Imo. & Bar. in d. tract. de tyran. in vii. q. & idē tenuerūt Barb. in d. cōs. xxvi. vol. iii. col. ii. & seq. Dec. in cons. xxv. col. ii. decis. Neap. cl. Calc. in cons. cxii. col. fi. idem tenet Pet. de Anc. in c. fundaméta, in fi. de elec. in vi. Idē tenet Cuma. in consi. clxxxv. col. ii. Imol. in c. ex literis, in fin. de pig. Pet. de Anch. in cōsi. lxiiii. in vlt. col. Alex. sentit hoc in pen. col. in cōs. cii. volu. ii. Ias. in consi. xxvi. col. i. vol. iii. idē tenet. Io. Cald. in c. significabunt. de cēsibus. Paul. de Cast. in consil. cclxxxvi. in iii. dubio secundum antiquam impressionem. Rui. consi. cxvi. col. iii. volu. v.

Con-

Contrarium tamen voluit Bal.& Sal. in l.ſi te. C.de iure delib.cuius opi.refert Barba.in d.conſi.xxvi.col.iii. vol.iii.Sed illam impugnat ibi Pau.de Caſt. & refert,& ſequitur deciſ.Neap.cl.col.vii.

Amplia iſtam concluſionem,nó modò ſi ſoluiſſet coactus,ſed etiam ſi coactus promiſiſſet,& poſteà non apparente alia vi,ſed durante eadem poteſtate ſoluiſſet. Ita Cuma.& Alber.de Roſat.& Bal.in l.ii.C.de his,quæ vi met.cauſa.& Bal.in l.nouiſsimè.ff.quod falſ.tut.Petr.de Anch.in c.i.quod met.cau.& Dec.in conſ.xxv.col.ii.

Amplia,etiã ſi iniuſtè fuiſſet creditor grauatus. Rui. conſi.lxxxv.col.iiii.& fi.vol.i.

Limita primò iſtũ tertium caſum,ſi modò debitor feciſſet reſiſtentiam quantùm in eo erat non ſoluendi,vt not.Bald.in l.falſus,col.fi.C.de furt. Calca. in conſ.cxii. col.fi.Barba.in conſ.xxvi.col.i.ii.iii.pe.& fi.vol.iii.Paul. de Ca.l.ii.§.cõſenſiſſe.ff.de iudi.refert,& ſequitur deciſ. Neap.cl.col.viii.Rui.cõſ.cxlvii.col.fi.vol.i. Dec.tamen in d.conſ.xxv.col.ii.tenet,ꝙ ſatis dicitur excuſatos,etiã non probata alia reſiſtentia,ſi procedebat ordinatio cõmunitatis vel pręceptũ,& ſentit Calca.in conſ.cxii.col. fi.fuit de mente Bar.in d.tract.de tyran.in vii.q.in fi.

Contrarium tamen in hoc ſentit Barbat.in d.conſil. quando potuiſſet aliquid deducere,&allegare ad ſui excuſationem vel creditoris.Idem tenet Pau.de Caſ.in d. conſi.cclxxxvi.in iii.dub.

Secundò limita,quando debitor iniuſtè exactus de facili poſſet recuperare.ita concludit Barth. in d.tract.de tyran.in vii.quæſt.

Tertiò limita,niſi debitor eſſet de expellentibus creditorem à ciuitate,quia etiam poſteà exactus non liberatur à creditore.ita Bal.in d.l.falſus,in fi.col.C.de furt. & Calca.in d.conſi.cxii.col.fin.

Quartò limita,quando de vera ſolutione conſtet,nó ſi per ſolam confeſsionem exigẽtis,vt no. Pau.de Caſt. in conſil.ccclxxxvi.in iii.dub. ſecundum antiquam impreſsionem,per deciſ.Neap.cl.col.pen.

Quintò limita, nisi metus qui dedit causam exactioni fuisset affectatus vel procuratus. ita declarat Ias. in cō sil. xxvi. vol. iii.

Sextò limita, quando debitor non fuisset exactus, sed gratis liberatus, ita tenet Pau. de Cas. in d. cōs. cclxxxvi. in iii. dub. in antiq. impres.

Septimo limita, vt liberatio contingat non ipso iure, sed ope exceptionis. Bal. in l. nouissimè. ff. quod fals. tut. Pau. de Castr. in d. consil. cclxxxvi. in iii. dub. xxvii. antiq. impres.

Octauò limita, nisi debitor fuisset in mora soluendi, quia si posteà exigatur, etiam per iniuriam creditoris, tamen non liberatur debitor. ita Angel. sub dubio fortè in d. l. creditor. & Imol. ibi apertè hoc tenet, Barbat. in consi. xxvi. col. iii. vol. iii. Vitalis in tract. claus. in clausula metus carceris.

Contrarium tenet d. decis. Neap. cl. col. iiii. & antepe. & seq. vbi ponderat ad hoc doctrinam Bart. in d. l. creditor, iuncta doctrina, & declaratione Paul. de Cast. & in antepe. col. respondet ad motiuum, quod casus superueniens ad moram débet obesse onoroso, & concludit, aut culpa procedit creditoris, & tunc exactio facta post moram debitoris in iniuriam creditoris liberat debitorem. Aut sine culpa creditoris, & non liberat debitorem, & ista est satis æqua, & iuridica opinio.

Tenendo tamen primam opi. sublimita, nisi esset consuetum post moram retinere pecuniam penès se, vt no. d. decis. Neap. cl. col. pe. in iiii. conclus.

Secundò sublimita, nisi debitor qui erat in mora, esset infra tempus purgandi moram, vt not. d. decis. Neap. cl. col. pe. in iii. conclus. & col. fi. versi. superuenit aliud dubium, vsque in fi.

Quartus casus, quando debitor est exactus in iniuriā ipsiusmet debitoris, & tunc proculdubio non liberatur debitor. ita Bal. in d. l. creditor, & ibi Ang. & Imol. Dec. consi. xxv. Barba. in cons. xxvi. col. ii. vol. iii. Alex. in consil. ciii. col. pe. vol. ii.

Primò limita, nisi sit species debita, quia tunc etiam si debitor esset exactus ob iniuriam debitoris, tamen liberaretur, secundum Ang. in d.l.creditor. Contrarium ibi tenet Imo. qui in hoc reprobat opin. Ang. Gomes. in §. omnium, col.vi. insti. de act. tenet primam opin.

Secundò limita, nisi creditor per prius esset in mora recipiendi, quia tunc etiam ꝙ posteà debitor exigatur, propter propriã culpam, tamen non liberatur à creditore, ita ibi Ang. licèt nõ clarè, sed apertè ibi voluit Imol.

Tertiò limita, nisi debitor cedat actionem, quia tunc esset liberatus secundum Rui. consi.cl. col.ii. vol.i.

Contrarium idem Ruin. consi.clxxi. col.iii. volu.iiii.

Quintus casus, quando simpliciter debitor est exactus, & non constat ꝙ per iniuriam creditoris vel debitoris, & tunc aut est debita species, & petit proculdubio periculo creditoris. Bar. in l.creditor. Dec. in d.consi.xxv. & Barba. in consi.xxvi. col.ii. vol.iii.

Limita in casibus, in quibus in præcedenti casu dictũ est, proculdubio spectare ad creditorem, dato ꝙ exactionem constaret factam esse ad iniuriam debitoris, quia multò magis, quando non constaret an per iniuriam vnius, an alterius.

Sextus casus. Nam, quando non constat, an per iniuriam vnius vel alterius facta sit exactio, & tũc, si sumus in quantitate vel in genere, perit periculo creditoris, vt Bar. in d.l.creditor. Ang. & Imol. ibi. Deci. in consi.xxv. Barbat. in consi.xxvi. col.ii. vol.iii. Alex. in consi.ciii. col. pe. vol.ii. qui dicit in dubio iniuriam exactionis censeri factam ob culpam debitoris.

Primò limita, nisi bona creditoris essent obligata exigenti, vt dictum est in primo casu, & ponit Imol. in illis terminis in d.l.crediter.

Secundò limita, nisi bona essent publicata, vt dictum est in secundo casu, & ponit in istis terminis Imol. in d. l.creditor, & ibi ante eum Ang.

Tertiò limita, quando essent facta bannimẽta, vel statuta, vel pręcepta, ab eo qui potest vim inferre, ꝙ omnes

debitores exactionum debent significare debitum,& soluere,quia per talia dicitur constare exactionem fieri in iniuriam creditoris,& propterea dicitur debitor liberatus soluendo.Bar.in d.l.creditor,in iii.q.& ibi Imol. & in tract.de tyran.in lxxix.in fin. Dec.in consi.xxv.in ii. col.Nell.in tract.bannit.in pe.q.i.partis, tertii tempo. d.decis.Neap.cl.col.iiii.& seq.Calca.in cons. cxii. col.fi. Pet.de Anch.in cons.lxiiii.in fi.col. Alex.in cons.lvii.in fi.vol.i.aliàs ccxx.in fi.vol.ii.& in apost.ad Bar.in d.l creditor.Ias.in.§.qudrupli.col.xxii.inst.de act.Ruin.consi. xxiii.col.iii.vol.ii.& q.lxxxv.col.ii.& seq.vol.i. & consi. cl.col.ii.vol.eo.& in consi.lxxvi.col.vi. & consil.clxvii. col.ii.vol.iiii.& cons.xxii.colum.v.& cxvi.col.iii.vol.v. Dicit tamen Paul.de Cast in consi.xxvi.in iii.dubio, secundum antiquam impresionem,quòd etiam stante tali praecepto quis non excusatur, si potest aliquid adducere,& non facit.idem Barb.in cõsi.xxvi.col.pe. vol.iii.

Amplia, idem esse,si sit iussus à iudice,quia excusatus dicitur debitor soluẽdo.Bal.in l.nouissimè.ff.quod fals. tut.auct.Ang.in l.liber homo,in fin. ff.de hæred. instit. Cuma.in consi.clxxxv.Alex.in apost.ad Bar.in d.l.creditor.Ias.in d.§.quadrupli.col.xxii.Ruin.consil.cxlvii. col.ii.vol.i.Cagnol.in l.qui iussu.num. 3. ff.de regu.iur. Probatur etiam iustus metus, si debitor fuisset carceratus,vt per Bal.in d.l.falsus.col.fi.C.de furt.& in d.l.nouissimè.Cum.Bal.& Alber.in l.ii.C.de his quæ vi met. caus.Pet.de Anch.in c.i.extra eod.tit.

Limita regulam principalem,vt non procedat in colono,vt declarat Ruin.consi.cxlvii.col.fi.vol.i.

Limita,quando exigitur iniustè à priuato, quia non liberatur debitor.Ruin. consi.xxii.vol.v.

CON-

CONCLVSIO XLII.

ARGVMENTVM.

Præſumptio an ſit pro ſententia recens lata, quando ab ea minimè fuit appellatum.

TRVM pro rectitudine ſentētiæ, & proceſſus præſumatur pro ſententia de recenti, quādo ab ea non eſt appellatum? Plures opiniones referuntur per Abb. in c. quoniā contra, col. xiiii. de probat. & per Roma. in l. ſciendum, col. xvii. de verb. oblig. tamen in effectu ad duas reducūtur, aliàs ſi fuiſſet appellatum, & non conſtaret de re iudicata, non cadit iſta q. quia non præſumitur. Brun. in tract. de forma, fol. 83. col. ii. ſed ſi fuiſſet inducta res iudicata, & contra illam fuiſſet petita reſtitutio in integrum, adhuc præſumeretur pro ſententia donec retractaretur. Grat. in conſ. lxxvii. col. ii. vol. ii.

Prima eſt opin. Io. quam ſequitur gl. fi. in prin. in d. c. quoniam contra, de probat. qui tenuit indiſtinctè quòd non præſumatur pro ſentētia, niſi eius ſolennis proceſſus appareat ex actis. Et idem voluit Spec. in tit. de ſenten. §. ſed contra, ver. ſed pone, ꝙ atteſtationibus publicatis. idem tenet Abbas in c. tenor, de re iud. colum. ii. & ſeq. & idem Abbas in conſi. xcii. vol. i. col. i. in fin. & ſeq. Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de ſenten. prolat. §. vt autem, in ver. & not. in verbo citata, vbi plus dicit, etiam ꝙ in ſententia diceretur reum condemnatum citatum peremptoriè. idem tenet Feder. de Sen. in conſil. clxx. vbi dicit quòd non præſumitur pro decreto iudicis, vel eius ſententia interlocutoria, niſi pars fuerit præſens in prolatione decreti vel interlocutoriæ. Idem tenet Imol. in cap. cùm in iure peritus, de offic. delegat. colum. prima, in fin. & circa finem illius cap. Idem ſentit Bald.

in auth. si quis in aliquo, col.ii. ver. sed si ponamus. C. de eden. etiam si enunciatiuè diceretur partem citatam, vel litem contestatam, & ibi Bar. in fin. vbi tenet, ꝙ ista verba in sententia in l. operantur, nisi sententia lata sit parte præsente. Sequuntur plures, de quibus infrà sit mentio. Idem tenet Bal. in d. auth. si quis in aliquo. col. pe. ver. sed quæritur, & idem Bal. in addit. ad Spec. in tit. de appel. col. xi. licèt non se firmet in ver. & not. quod dicit Inno. idem tenet Abb. loquens de excommunicationis sententia in c. ad reprimendã, in fi. de offi. ordi. licet idem etiam sentiat in aliis sententiis. Idem sequuntur Ang. & Imol. in l. de vnoquoque, col. i. de re iud. qui tenent, ꝙ etiam si solennia iudicis enunciantur in sententia, tamen illa non præsumantur interuenisse, nisi tunc potuerint perfici. Istam partem, ꝙ non præsumatur pro sententia, etiam si non sit appellatum, quantum ad ordinem, tenet Bal. in l. iiii. §. condemnatum. in prin. ff. de re iud. vbi dicit, ꝙ qui dicit se non fuisse citatum, vel talẽ non fuisse procuratorem, potest impedire executionem, & ibi ad hoc ponderat Bar. ibi Imol. idẽ sentit gl. & Bal. ff. de re iud. in l. si cum nulla, vbi dicunt ꝙ emens ab executore debet habere omnia acta parata, vt possit de eo docere, dicens quod non præsumatur pro sententia quò ad ordinamentum iudicij, nisi exactis constet, & ad hoc, ponderat Bartol. Imol. Sarnens. in regula de triennali. quæst. xxxiii.

Tenendo istam partem amplia, etiam si enunciatiuè acta in sententia exprimantur, quò ad ea quæ tempore sententiæ non potuerunt interuenire, vt not. Innoc. in d. c. quoniã cõtra, col. pe. in fi. de proba. & ibi Bal. col. iiii. in fi. & seq. & ibi Abb. col. xiii. ver. nunc quæro. Spec. in tit. de proba. col. fi. vers. sed pone. Card. in cle. i. in i. col. in fi. de proba. Ant. de But. in cons. xxvii. col. pen. Bal. in d. auth. si quis in aliquo, col. ii. Ang. & Imol. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. Guid. de Suz. quem sequitur Ioan. And. in addit. Specu. in titu. de sentent. in §. vt autem, ver. & not. in addit. incip. citatum. Abb. in c. tenor, col. fi.

de re

de re iud.& in consi.xcii.col.fi.vol.i.Imol.in d. c. quoniam contra,col.viii.vbi Bal.col.iiii.in fin.Anto.de But. consi.clxi.col.xiiii.Card.ibi,col.fi.in fi. Ange.in l.sciendum,col.i.ff.de verb.oblig.Feli.in d.c.quoniam contra, col.xviii.ver.quinta conclusio.Ias.in l.sciendum.col.iiii. ver.limita quando.ff.de verb.obl.Ant.de But.in c.i.col. fin.de fid.inst.Rui.consi,lxix.col.v.vol.i.Ang.in l.quæ cunque.§.i.ver.attende tamen.ff.de publ.Cõtrarium,ꝙ etiam quò ad illa quæ potuerunt interuenire tempore sententiæ;si tamen enuncientur in instrumento senten tiæ præsumatur pro sententia,tenuit Spec.in tit.de inst. edit.§.restat.col.pe.ver.in summa, & istam partem seruari dicit de consuetudine Guid.de Suza.& videtur sequi Imol.in l.iiii.§.condemnatum. ff.de re iudic.in l.si cum nulla,eod.tit.& in l.ex hac scriptura,in fin.ff.de donat.in l.sciendum,col.pe.ff.de ver.obli.Goza.cons.xcvi. col.pen.& seq.Aymo de antiquit.in ii.par.nu.16.quando est lata in præsentem.Alex.cõs.ccxiii.circa fi.vol.vii. ver.quia quando.Tenendo tamen primã opi.quæ videtur esse * magis cõmunis,sublimita; nisi illa solennia iu dicii sint enunciata,& sententia lata & lecta pręsentibus partibus & non appellantibus,quia tunc illa solẽnia pręsumuntur præcessisse, etiam ꝙ aliter non probentur.ita tenent Bar.in d.auth.si quis in aliquo.in fi. C.de eden. Ant.de But.in c.quoniam contra,col.xiii.de proba.Bar. in l.i.C.de relat.& in l.acta.ff.de re iudic.& in l.fi.ff.quã. appel.sit.Bal.in l.ex his,in i.col.in fi.C.de testa.milit.Et hoc etiam sentit Lapus alleg.xliiii. Ant.de But.in c.i.colum.fi.de fid.instr.& in cons.xxxii.Cæp.in cõs.ciu.lxiii. col.iii.Fel.in c.cùm in iureperitus,col.iiii.de offic.deleg. Pet.de Anch.in d.c.quoniam contra.col.fi.in fi.Alex.in consi.cxxxvi.col.iiii.vol.ii.Ang.in consi.cxcviii.Cuma. in consi.lxxii.col.fi.Ang.in l.sciendum.col.i.in fin.ff.de verb.oblig. & Imol. dicit istam communem apostill. ad decis. Tholos.cccxxviii.Calca.in consil.xvi.col.i. & seq. Cassad.decis.i.de præsump.Brun.in tract.de forma, fol. lxxxviii.column.ii.& seq.Alex.cons.ccxiii.in fin.vol.vii.

Idem est, si exactis constet de contumacia, nam tunc enunciata solennitas probat. Brun. in d. tract. de forma, fol. 88. col. iiii.

Istud limitat Ant. de But. in c. i. fi. col. de fide instr. in solennitate enunciata quæ poterat interuenire tempore enunciationis, & quæ pendebat à partium voluntate. Felin. in cap. sicut, colum. xiiii. versic. aut est solennitas. Idem in instrumento, vt per eundem in c. tuis. colum. iiii. de test. Sublimita, nisi agatur de modico præiudicio, vt per Felin. in dicto cap. sicut, colum. xv. ver. intellige nisi agatur.

Contrarium, ꝙ etiam parte præsente, & non contra dicente solennitas enunciata in sententia, non præsumatur, tenet Rom. in l. sciendum. col. xvii. de verb. obl. Rapha. Cuma. in l. fi. ff. quan. appel. sit. Feli. in c. ecclesia S. Mariæ. col. x. de consti. & in d. c. quoniā contra, col. xix. ver. fallit secundò. Aret. in c. tuis, col. iiii. de test. vbi dicit opi. Bar. communiter reprobari. Feli. in c. inter cætera, col. fi. de re iudic.

Secus autem si sit contradictum per partem enunciationi solennitatis factæ per notarium. Io. And. in addit. Spec. in tit. de test. §. sequitur, ver. & not. ꝙ testis, in verbo euangeliis, in vers. quod si in actis scriptum est. Ant. de But. in c. fraternitatis, col. fi. de testa. & ibi Abb. in fi. Alex. in cons. xli. in fi. vol. iii. Ias. in l. sciendum, col. iiii. ver. limita quando, ff. de verb. oblig.

Sublimita secundò cōclusionem principale, nisi quis per dolum negauerit sententiam, quia in pœna negātis, omnia præsumuntur. Bal. in c. i. in fi. quot testes sint necess. ad prob. inuest. Fel. in d. c. quoniam contra, col. xvii. ver. quarta conclusio, & Aret. col. pen.

Sublimita tertiò, quando probaretur combustio actorum, tunc omnia præsumuntur solennia, ita gl. fi. in d. c. quoniam contra, & ibi Bal. col. iiii. Fel. xvii. ver. iiii. conclusio. Ant. de But. col. xv. ver. hæc vera. Pau. de Cast. in l. emancipatione. C. de fid. instru.

Limita duobus aliis modis, ut infrà in fin.

Alio

Alio modo distinguit Zasius.in consi.vii.col. ii. Alia fuit opin.Inno.in c.bonæ.col.iii.in prin.de elect.qui indistinctè tenuit nulla facta distinctione absentis vel præsentis,quòd præsumatur pro sententia post transitũ in rem iudicatam.Idem Ant.de But.in d.c. quoniam contra, col.xv.ver.si est sententia.Specu.in titu. de senten. prolat.§.vt autem,ver.sequitur.Innoc.in d.c. quoniam contra.col.fi.circa fi.& ibi Host.col.pen.& fi.Imol.in c. cum in iure.col.ii.ver.circa secundũ,de offic. deleg. Ant. de But.in c.in præsentia,col.pen.de renun. ver ad secũdum,& in c.i.col.fi.de fid.instru.Rom.in d. l.sciendum. col.xvi.in fi.& seq.ff.de verb.oblig.idem tenet Specu.in tit.de instru.edit.§.restat.col.pe.& fin.Imol.in l.iiii.col. pe.& fi.Imol.in l.iiii.§.condemnatum.in fi. ff. de re iud. & in l.acta.col.ii.ver.prætereà,eo.tit.Abb. in cap. bonę. col.iii.de elect. versi. item nota tres regulas. Abb.in cap. sicut,col.i.in fin.de re iudic.& in consi. lxxiii. colum. i. in fin.& sequen.volu.i.Rom. in consi.cccxxxiiii.colum. fin.Signo.Homod.consi.lxxxvii.in fin.Ias.versi. confirmo per optimum simile,de his qui feud. dar. poss. Ferrat. cautel. fina. versic. Sed contra vtrunque dictum. Alexand.in consi.cxxxi.colum.iiii. versi.ii. & in consil. cl.vol.v.col.i.qui dicit istam * magis communem opi: & in consi.xxii.colum.i.vbi idem dicit volu.ii. & in consil.xxv.vbi idem dicit,volu. vi.& in l.de vnoquoque.colum.ii.de re iudic.& consi.ccxiii.col.fi.versi.& in dubio. vol.vii.Card.in d.cap.quoniam contra, col. fi. Corn. in consi.cccxlviii.colum.iii.volu.i.Fel.in c. tenor, de re iudic.& in d.c.quoniam contra.colum.xvii.ver.quarta cõclusio.Barb.in consi.xviii.col.vi.volu.i.Deci. in d.c.quoniam.col.xvii.ver.tertia conclu. Istam sequitur & dicit communem Brun.in tract.de forma fol. 83. colum. iii. Grat.in consi.cxxiii. & in consi.cxxxix.col.fi.vol.i.dicit communem Ruin.consi.xlviii.col pen.vol.iiii.& consi. xxx.col.iiii.volu.v.& consi.xxxvii.col.i.& seq. & consi. lxxxix.col.fi.& cxxiiii.col.fi.vbi dicit communem vol. v.Gram.decis.xxiiii.

Amplia

Amplia ẽt iſtam partem, prout per Rui.conſ.xxxvii. col.ii.vol.v.quem videas.Sed in iſta cõcluſione ſunt conſiderandi plures caſus. Nã, aut ſententia lata eſt contra præſentẽ,& omnia præſumũtur ſolemnia, vt not. Inno. in d.c.cũ in iure peritus,de offic.deleg.Rot.in nouis deciſ.ccci.Io.And.in d.c.qm̃ contra, in fin. qui ſic intelligit.Inno.ibi.in fi.& in d.c.cum in iure peritus.verſi.circa ſecundum.& in d.c.quoniã contra.col.vi. ver. ſecũdo caſu,vbi ẽt Bal.col.iiii.ver. & conclude.Ant.de But.in d. c.præſentia.col.iiii.ver.ſi à ſententia nõ eſt appellatum. Card.in d.c.quoniam contra,col.fi.in fin.Calca. in conſil.xvi.col.i.& ſeq.Caſſiad.in deciſ.j.in tit. de præſump. & in deciſ.iii.in titu.de procurat.Barbat.conſi.xviii. col. vi.vol.i.Rom.in conſi.ccccxcvii.in fin.Alexan. in conſi. cxxiii.col.ii.vol.ii.Belt.in conſi.cxv.col.iij.volu.ii. Ang. Aret.in §.ſi.inſtit.de fideiuſ. Barbat.conſi.xviii. col.iiii. ver.præterea quod præſumatur,volu.i.& conſi.lxx.col. iiij.ver.cum ergo. vol.iiii.

Amplia,etiam ſi præſentia partis conſtet ex ſolo tenore ſententiæ,ita Innoc.in d.c. cùm in iure peritus. de offic.deleg.col.i.in fi.

Contrarium in principali concluſione videtur tenere Anto.de But.ꝗ ex ſola præſentia cum taciturnitate, non præſumantur acta interueniſſe. Paul. de Caſt. in l. emancipatione.C.de fid.inſtru.Confirmatur, nã Doct. enumerati in alia opi.poſt Bar.in auth.ſi quis in aliquo. C.de edend.vt præſumantur acta,duo põderant, & præſentiam & enunciationem actorum in ſententia.

Aut ſententia eſt lata in abſentem verè contumacẽ, & idem dicẽdum eſt,quod eſt dictum de præſenti,quòd præſumatur pro ſententia. Rota in deciſ.ccci. Ant. de But.in d.c quoniam contra,col.xiiii.& ibi Card.col.fin. in fi.Imol.in d.c.cùm in iure.col.ii.ver.ſecundum, & in d.c.quoniã contra.col.vi.& in l.ſi cum nulla.ff. de re iudic.Alex.conſi.xxii.col.i.vol.ii.& in conſ. xxv. volu.vi. Corn.in conſi.cccxlviii.col.iii.vol.i.Barb.in conſi. xviii. col.vi.vol.i.Rom.in conſi.ccccxcvii.in fin.

Aut

Aut eſt lata in fictum contumacem, & tunc licèt con trariũ teneat Rot.deciſ.ccci.non præſumi.ſ.pro ſenten-tia,tamen ſi non appellauit infra decẽ dies, à die ſenten tiæ,etiam præſumitur pro ſententia lata contra fictũ có tumacẽ,ita Abb.in d.c.quoniã contra,colum.xiiii. Ant. de But.col.xv.Imol.col.vi.ver.interdũ verò ſententia la ta eſt altera.Aret.conſ.xvii.verſi. ii. quia ſententia lata Dec.col.x.ver.prædicta cõcluſio.Fel.col xvii.ver.quarta concluſio.Rom.in d.l.ſciẽdum.col.xvii.ff.de ver. oblig. Imol.in l.iiii.§.condemnatum in fin.ff.de re iudi. Barb. in conſi.xviii.col.vi.volu.i.Rui.conſi.ccccxcvii. in fin. & conſ.xxxvii.col.i.& ſeq.vol.v.Declara,vt per Aymo.de antiquit.temp.in ii.parte, nu.2. & ſeq. Aut ſententia nõ eſt lata in præſentem,nec in contumacem verum vel fi-ctum,ſed abſentem ſine contumacia,& tunc pro ſenten tia non prǽſumitur.Imol.in d.c.quoniam contra,col.vj. ibi.Interdum verò lata eſt.Anto.de But.in conſ. xxiiii. col.pe.in princ.Paul.de Caſt.in conſ. lxxvi. incip. in fa-cto iſto.col.ii.vol.ii.Dec.in d.c.qm̃ contra, col.xx. verſi. ſed aduertẽdum.Corn.in conſ.xvii.col.iii.vol.i. & conſ. xvii.col.iii.ver.nec obſtat.vol. eo. Contrarium videtur tenere Alexan.tranſacto biennio in conſi.cxxxvi.col.4. volum.ii. ſi non appellauit infra x.dies à die ſententiæ. Aymo de antiquit.in ii.parte.An autem in dubio præſu matur lata in prǽſentem vel abſentem.Imol.in d.c.cùm in iure,col.ii.ver.ſed ſi inſtrumentum, & in ver. & not. de offic.deleg.Ant.de But. in d. c. quoniam contra.col. xv.ver.in dubio autem,vbi Abbas in col.xiiii.Imol. col. vi.& ſeq.Ant.de But.in conſ.xxiiii. col. antepen. in fin. ver.Et tenendo iſtam opin.& propterea dicit Abb. in c. tenor,in col.pen.de re iudic.ꝙ de contumacia debet ex actis conſtare,aliàs non præſumitur.& idem Card. in d. cap.quoniã contra.col.fi.in fi.& ibi Dec.col.xx. ver. ſed aduertendum.Corn.in conſi.cclxxviii.col.ii.vol.4.& fa cit quod dicit Anto.de But.in c. per venerabilem. char. vlt.i.col.ver.vnum aduerte, qui dicit ꝙ in dubio præſu mitur ſententia nulla.Sarnen.in reg.de triennal.quæſt.

xxxiii.Aegid.q.lxxxix. intelligēdo dum dicit maximè quod illud maxime stet restrictiuè, ita tamen, si sit lata in præsentem.

Tenendo proximam conclusionem, q̄ sentētia in dubio non præsumatur lata in præsentem, sed in absentē. Amplia hoc maximè procedere in sententiis censurarum, quæ sui natura solent ferri propter contumaciam. ita Feder.de Senis in cons.clxx.Ant.de But.in d.c.quoniam contra.col.v.Abb.in d.c.tenor.col.pen.

Limita primò istam conclusionem, si non appellauit à die sententiæ infra x.dies, quia præsumitur fictè contumax. Imol.in d.c.quoniam contra.col.vi.in fi.

Secundò limita, quando exprimit in sententia partē præsentem, quia istud ponit interuenisse tempore sententiæ latæ, & propterea in hoc statur sententiæ hoc asserenti, vt infrà etiam, & ponit in proposito Abb. in c. tenor.col.pe.de re iudic.

Limita principalē conclusionem, quòd pro certitudine sententiæ præsumatur, non procedere, quando à sententia est appellatum. Ant.de But.d. c. quoniam cōtra, col.xiiii. ver. sed an ex iuribus, & in c.cùm ad sedē, col. fi.de rest.spol.Cuma.in consi.cccxxxiiii.col.fin.Abb.in d.c.tenor,col.pen.& in cons.xcii.volu.i.col.i.in fi.Imol. in d.c.quoniam contra,col.vi.Rom. in d.l. sciendū, col. xvi.ver.& vt res clarior.Fel.in d.c.tenor. col.i. Alex. in l.de vnoquoque.col.ii.de re iud.fuit dictum Spec.in tit. de senten.prolat.§.vt autem.ver.& not.ibi. & in §. fin. ver.in summa,col.pe.& fi.& in tit.de probat.§.i.ver. sequitur videre.Felin.in d.cap.quoniam contra, col. xxii. ver.vlt.in materia.Ant.de But.in c.per venerabilem.in vlt.char.ver.oppono primo.Rom.in consi.cccxcvii.in fi.Beltr.in cons.cxv.col.iii.volu.ii.Brun.in tract.de forma fol.83.col.ii.in fi.& seq.

Contrariū sentit Bart.in l.hi qui ad ciuilia.C.de appel. Tenendo primam opin. amplia, idem esse infra tempora appellandi.Rom.in d.l.sciendum col.vi. versi. aliquando non est appellatum.Anto. de But. in d. cap. quo-

quoniam contra,colum.xiiii. versi. si est lata sententia. Corn.in consf.cclxxviii.col.ii.vol.iiii.Brun.in d.tract.de forma.fol.83.col.iii.& seq.

Limita istam conclusionem tribus modis, vt per Parisf.in consi.cxxv.col.fi.vol.i.

Limita,quia præsumitur,sed potest contrarium probari.Rui.consi.xxxiiii.col.i.in fi.& seq.vol.v.

Limita,vt per eundem consi.lxii.col.vii.volu.v. Aliã verò opin.quòd non præsumatur pro certitudine sententiæ,vltra limitationes supra dictas,Limita, non procedere in sententia antiqua pro qua præsumitur propter iuris antiquitatem,dato quòd non iustificetur legitimo processu. Bald. in l. emancipatione. C. de fid. instrum.vbi Cuma.idem tenet,& ibi Salic. Bart. in l. admonédi col.x.ver.quid si reperiuntur dicta testium.nume.43.Imol.in d.c.quoniam contra,col.vi.versi.sed alii hoc secundo casu.& ibi Abb.colum.xiiii.ver.aut sententia fuit lata. Alex.in consi.xxx.col.ii.volu.v.& in consi.cv.col.i.volu.v.Cæpol.in consi.ciu.xxvi.col.iii. Ant.de But.in d.c.quoniam contra,col.xv. ver. si est lata Deci. in consi.xxxvi.col.i.Fel.in d. cap. quoniam contra,col. xiiii.ver.quarta conclusf.Ant.de But. in c. in præsentia. col.pen.de renunciat.per Alexan.in d.l.de vnoquoque, colum.i.in fi.ff.de re iud.Bald.in c.i.colum.iii.ver. quæro.de milit.vasallo.Rom.in d.l.sciendum.col.xv.ver.tertia fuit opin.Curt.Senior in consi.lxxvii.col.ii.in fin.& seq.Dec.in consf.ccclxxv.Sublimita,vt per Soc.in consi. clviii.col.iiii.Sublimita ẽt in laudo, vt per eundẽ in authen.si quis in aliquo col.i.in fi. & seq. C.de eden. Amplia,vt per Aymo.consi.cviii.glo.consuet. Turoñ. fol.i. col.i.Contrariũ,Loffred.in consf.xliiii.col.4.Et an requiratur enũciatio,vel sine enunciatione p̃sumatur pro sentẽtia antiqua.Aymo de antiquit.in ij. part.nu.4. & seq. Qñ aũt quò ad istũ effectũ dicatur sentẽtia antiqua, variæ fuerũt opin.Nã Host.in c.in præsentia, de renũ.col. ij.tenet post biéniũ,cuius opinionẽ sequitur Cald. in d. c.qm̃ cõtra,ꝑut refert Ant.de But.qui ẽt sequitur ĩ d. c.

in

in præfentia,col.pe.Bald.in c.i.col.iii. quo tempore mil. Cæp.in conf.ciu.xxvi.col.4.Calcan.in confi. xvi. col.ii. Alex.in conf.xxii.col ii.vol.v.& in conf.xxv.in vi.volu. Alex.in confi.136.col.4.vol.ii.Gramm. decif.27. Boer. decif.124.Grammat.conf.ciu.xv.& conf.cxv.col.ii. Alii dicunt iftam * communem,alii verò dixerunt, antiquã effe poft xxx.annos,vt tenet Cald.in d.c.quoniam contra,& fequitur Anto.de But.in d.cap. in præfentia. col. pen.Alii dixerunt hoc effe remiffum arbitrio iudicis, vt dicebat Cald.in d.c.quoniam contra,& Anto. de But.in d.c.in præfentia,col.pen.Aret. qui dicit iftam * communem,in d.c.quoniam contra,col.pen.Fel.in xvii.col.ver. quarta conclufio. Brun. in tract.de forma fol.83.col.iii. & feq.dicit fententiam non effe antiquã propter biẽniũ fed iuxta arbitrium. Aymo de antiquit.in ii. parte. nu. 20.& quod poft xxx.annos, omnino eft antiquã fententia.Alii dixerunt de longifsimo tempore,quo nec poffet haberi probatio.Hoft.in cap Albericus,de teftib.Et hoc videntur fentire Bald.& Sali. in l. emancipatione.C. de fid.inftr.& idem Bald.in cap.i.de mili.vafal. qui contumax colũ.iii. Alii dixerunt de tempore lx. annorum,vt per Aret.in d.cap.quoniam contra. col. pen. de probat. alii de tempore poft x.annos,vt dixit Alex. in conf.cxv. col.i.vol.v.Gramma.decif.24.Barbat.conf.xviii.col. vi. ver.ita addamus vol.i.alii poft xx.annos dicunt fententiam antiquam,vt per Barb.in confi.lxx.col.4.ver. cum ergo,volu.iiii.

Limita in interlocutoriis fententiis, vt per Feder. de Sen.confi.clxx.Rebuf.in l.quod iufsit.in ii.not. nu.312. ff. de re iud.

Limita quòd folemnia iudicii non præfumuntur etiã poft fententiam latam,à qua non fit appellatum,nifi in fententiæ tenore fieret mentio eorum, quæ potuerunt tunc fieri,quando fententia eft lata, quia illa fic enunciata præfumuntur, & propterea fi enuncietur fententiam fuiffe latam parte præfente, creditur, de præfentia.Innocen.in cap.cum in iure peritus.colum.i. in fi.de offic.

offic.delegat.Abbas in confi:xcii.volu.i. Anto. de But. conf.xxiiii.col.pe.idem.in c.i.colū.fi. de fid. inftru.Ioan. And.in addit.Specu.in tit.de fententia §.vt autem.ver. not.Card.in d. c. quoniam contra.col.fi.in fi. Ang.in d. l.de vnoquoque,col.i.& ibi Imol.col.i.Alex.in cōf. xli. colum.fi.volumi.iiii. Iafo. in l.fciendum. colum. v.ff.de verb.oblig.

Amplia,etiam fi fit folemnitas,cui partes renunciare non poffunt,vt not.Fel.in c.ficut,col.xiii. ver. fallit primò,de re iudi.ex mente Card.in cap.Albericus, colum. ii.de teftib.

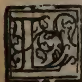
Limita iftam quintam limitationem, quando notarius fpecialiter & exprefsè facit mentionem de illa folénitate requifita,fecus fi in genere, & atteftaretur omnes folemnitates interueniffe intrinfecus & extrinfecus etiam de quibus opus effet facere fpecialem mentionē. ita Alber.in d.l.fciendum.in iiii.colum.verfi. noto vnū, refert & fequitur ibi Iafo.colum.v.verfi.limita iftam doctrinam procedere.

Limita in caufis breuioribus, in quibus procedi poteft fine fcriptis,vt per Alciat.in iii.reg.in ix. præfump. in iii.col.& in iii.fall.

CONCLVSIO, *Et Regula XLIII.*

ARGVMENTVM.

Cefsionem actionis non valere, vbi pretium actionis ceffæ par non eft.

Ex per diuerfas.C.mād at.prouidet, ꝙ cefsio actionis vbi pretiū non correfpōdet actioni ceffæ,non valeat, quia præfumitur fimulata fiue calumniofa, nifi vfque ad quantitatem pretii

pretii soluti,pro qua quantitate cesionarius agere potest,pro reliquo autem agit cedens. Et iste est casus in dicta l.& declarat ibi Bart.in prima oppos.Bald.in l. secunda,colum.i.in fin.C.ne liceat,potent.& fuit de mente glo.in dicta l. per diuersas, in verbo properare , & in glo.seq.& ibi Alber.Rosat.ex mēte Odof.Paul.de Cast. col.pen.Idem tenet Imol.in c.fin. de alie.iud.mut.cau. fact.Specu.in tit.de ces.act.in vi.col.Soc.in consil. xviii. in v.col.Azo in summa ne liceat potent. Ruin. in consi. lxxii.col.i.vol.i.Contrarium verò,ꝙ tam in d.l. per diuersas,quàm in l.ab Anastasio, agatur tantùm pro parte pro qua est solutum pretium,& in reliquo neuter agere possit,nec cedens nec cessionarius, tenuit Iacob. de Aren.Pet.& Cyn.in d.l.per diuersas.Item prouidet d.l. per diuersas,ꝙ cessio facta siue iusta causa siue legitima, sine iusto tit.nō valeat,vt nō possit operari contra illū, contra quem facta est cessio,vt per illum text. ibi, nulla etenim tali,& ibi,quàm aliis causis,& ibi,licèt in instrumento venditionis,vt voluit ibi Iacob.de Aren. & Cuma.col.i.& Io.Fab.& Odofred.& Bar.col.i.Iacob. But. Paul.de Cast.col.pen.Bal.in l.ii.colum.i.in fin.C. ne liceat petent. post glo. in dicta l. per diuersas, post medium in glo.fi.

Amplia,etiam si sit firmata iuramento.Gozad.consi. iii.in vii.arg.i.partis,& in resol.ad illud in fi.col.vbi præsupponit cessionem non valere,quam dicit iuratam, in d.vii.argumento primæ partis.

Amplia,etiam si cessio facta sit partim ex causa venditionis,& partim ex causa donationis. Marian. Iun.in consi.xcvii.col.pen.vol.ii.

Amplia etiam,vt nedum non valeat cessio,sed etiam non valeat promissio de cedendo.Ruin.consil. cxlv.in fi.volumi.j.

Item ille tex.ponit plures casus in quibus valent cessiones, etiam data modicitate pretii,vel nullo titu. existente. Primus est in cessione facta inter cohæredes,vt ibi dicit tex.& ponunt omnes ibi post glo.

Se-

Secundus casus, quando creditor à suo debitore recepit cesſionem, eſt tex.ibi, & gl.& Doct.& ponit Aret.in conſi.cxxxvi.col.ii.

Tertius caſus, quando res alienas poſsidens pro tuitione rerum apud ſe conſtitutarum recepit poſſeſsionē à domino vel habēte iura ſuper illis rebus per illū poſſeſsis.ita tex.ibi, quem vario modo declarant gl.& Docto.ibi, & ponit Pau.de Caſt.pen.col.

Quartus caſus, quando fit ceſsio inter legatarios & fideicommiſſarios, quam pro rebus ipſis relictis fieri neceſſum eſt.& ibi eſt tex.& declarant gl. & Doct.Guald. cautel.xii.de acqui.hæred.

Primò limita in omnibus ſimilibus caſibus vel habentibus eandem rationem: ita Bar.ibid.col.iii. Pau. de Ca. col.ii.in fi.Sal.col.iii.

Secundò limita in ceſsione, quæ fieret ex cauſa neceſſaria, vt per Bar.ibi.col.pen. Ang.in ſecunda col.Paul.de Caſt.ii.col.in fi.Sal.col.ii.& Soc.conſi.clxx.col. iii. Bald. in l.ii.colum.fi.C.ne liceat potent.& in conſi.xlvi. in fi. in primo volumine.

Tertiò limita in ceſsione facta inter ſocios.vt ꝑ Bart. in d.l.col.iii.Bal.col.ii. Ang.col.i.Sali.col.ii. in fi. Et hoc ſiue fiat ceſsio in contrahendo, ſiue in diſſoluendo ſocietatem. Abba.in capitu.fina. colum. iii. de alien. mut. iud.cau.fact.

Quartò limita in habentibus rem vel actionem communem, quia inter eos facta ceſsio tenet. Bar.ibid.in pe. col.Ang.col.i.& col.iii.Sal.col.ii.in fi.

Quintò limita quādo cōſtat, quòd ceſsio nō eſt facta animo vexādi illum cōtra quē fit ceſsio, ſed ex iuſta cauſa, ut not.gloſſ.in d.l.per diuerſas, in verbo venditionis. & ibi Bartol.in prima oppoſit.& Cyn.& Ioann. Fab.& idem Cyn.in l.ſecunda.C.ne liceat potent.Innocen. in capit.fina.de alien. iud. mut. cau. fact. Azo. in ſumma ne liceat potent. Hoſtien. in ſumma in titu. deceſſ. act. & Specula.eod.titu.col.quinta.Soci.conſil. clxx. col.iii. Venaſ.cōſ.xxiiii.Et propterea, ſi pauper eſſet exercens

litem contra maiorem,contra quem ipse non audet insurgere,ualet cessio.ita Alber. in d. l.per diuersas.Soc. in d.conf.clxx.col.iii.Spec.in tit.de cef.act.col.viii.

Cõtrarium in hoc vltimo tenet Io.Fab.in d. l, per diuersas,in fi.qui tenet,ꝙ propterea pauper cedens nõ vr̃ esse in dolo,ita ꝙ incidat in titu.de alie.iud.mut.ca.fac. vt declarat Bal.per illum tex.in l.nã si res.§.idemq; fieri põt.ff.eo.tit.sed bene ꝙ cesio sit inefficax in casibus, in quibus alias esset inualida, ut per eum. Et ualet cessio facta ex cã trãsactionis.R ui.cõs.cxxvi.col.pe.vol.iii.

Ex dicto principali infertur,ꝙ ex legitimo tit. aufertur præsumptio calumniæ,& simulationis in qua fundatur dispositio dictæ l.per diuersas, ut per Io.Fab. ibi, & Bar.in i.col.in fi. Qui plus tenet, ꝙ satis est ꝙ de tit. constet siue ex principali instrumento, siue ex fine. Et hoc etiam uoluit Bald.col.iii.in vi.q.Pau.de Cast. in fi. col.Salic.in v.col.in consi.ix.Io.Fab.in d.l. & cui.in l.ii. C.ne liceat potent.& ibi Bar.Bal.& Ang.Io.And.in ad di.ad Spec.in ti.de cess.act.col.viii.Abb.c.fi.col. pe. in d. tit.de alie.iud.mut.ca.fact. Odofr.in d.l.per diuersas. dicit tale instrumentũ cesionis in quo titulus ponitur in fi. esse suspectum. Contrarium verò, ꝙ titulus debeat poni in principio instrumenti,teneat Inn.in d.c. fi. gl.in l.i.in fi.C.ne liceat potent.Azo. in summa eod.ti.Odof. d.l.ii.eo.tit.Paul.de Cast.

Principale dictum,ꝙ ex legitimo titulo tollatur præsumptio calumniæ & simulationis,ampliatur,ut procedat in omni contractu,siue nominato siue innominato, dummodò detur illud,quod cõuenit.Sal.in d. l. ab Anastasio col.ii. C.manda.& ibi Ang.col.fi.Bal.in l.i.col.iii. C.de act.& obligat.

Ampliatur ut hoc procedat, etiã si titulus sit habitus à persona inhabili,si posteà superuenit habilitas,ut si filiusfamilias vendidit uel cesit,& posteà secutus est patris consensus,ut per Bald.in d.l.per diuersas,colum.iii. in viii.q.& Salic.in xi.q.

Limita modò,ꝙ superueniens titulus nõ confirmat

præte-

præteritas cesſiones, vt no.Bald.in d.l.in iii.col.in vii.q. Salic.in v.col.in xi.q.

Et nota, quia ueritas numerationis, & sic iustæ, causę constare ꝑ veras probationes, vel sufficit per confesſionem partis cedentis constare de pretii numeratione. vt per Bar.in d.l.col.ii.& ibi Rui.& Iac.But.& Iac. de Beluis.in §.i.in auth.de æqual.dot.Cuman.in d.l.diuersas. ex mente Ia.de Aren.Ang.col.i.& fi. Pau. de Cast. col. fi.Salic. col.iiii. in v.q.Rota decis. clxxvii. Soci. consilio lxvi.colũ.iii.& in cons. xviii.Guid .Pap.q.567.Idem tenet Raph.Fulg. in d.l.per diuersas. qui refert Vgonẽ de Fõta. in suo tract.de cess.act.Bar.in l.ii.in fi.C.ne liceat potent.Idẽ tenet Bal.in d.l.per diuersas, col. i.in fi. qui limitat, nisi aliter se habeat consuetudo, quæ isto casu esset seruanda. Idem in principali casu tenet Corne. in cons.cxxx.cum ista.s.ampliatione, ut non sufficiat confesſio de recepto, etiam vt lapsa sint tempora ad opponendam exceptionem non numeratę pecuniæ, sed bene sufficit contra ipsum confitentem, ut probet numerationem. Bar.ibi. Ias.in §.fuerat col.xli.insti.de act.Tiraq.de retract.fol.cxlix.

Contrarium ꝙ isto casu lapsis temporibus ad opponendũ exceptionẽ, confesſio sufficiat, ponit.Ful.cõs. ccv.

Limita principale dictum, ꝙ confesſio non sufficiat, nisi post confesſionẽ appareat promiſsio eiusdẽ summę confessatæ, quia præsumitur confesſio facta sub spe futuræ promiſsionis, vt per Alex.in consil. xxxvi. colum. i.& sequen.volum.ii.

Contrarium in principali articulo, ꝙ confesſio sola probet veritatẽ numerationis & iustæ causæ, tenuit Nico.de Mathar.in d.l.per diuersas.Bald.in d. l. ii.C.ne liceat poten.& sequitur Aret.licèt non se firmet in consil.cxxxvi.col.ii.Bal.in l.ideo nobis, col.ii.C. de epis. & cle.Alex.in apostil.ad d.leg.per diuersas.

Sextò limita in hæreditate & iure vniuersali cesso, per tit.ff.de hæred.vel act.vend.& ita sentit gl.in d.l.per diuersas, in verbo venditiones.& ibi Bal. col.iii.in iiii.q.

& Sal.col.iiii.in vii.q.Paris.in consi. xix.col. vi. volu.iii. Bar.autem dicit hoc tantum procedere, quando venditor esset in possessione, & non aliter, ita dicit ipse in fi. colum. Ange.autem in fi.col.tenet, cessionem valere, nisi euidenter constaret hæreditatem opulentã, & longæ maioris pretii.

Septimò limita, quia valet cessio, dato quod non sit solutum pretium, sed sit habita fides de pretio. sed non potest agi virtute cessionis, nisi pretium soluatur, & solutio posteà facta confirmat iudicium præcedens. Sali.in d.l.per diuersas, in iiii.col.in iiii.q.& in d. l.ab Anastasio. Idem quod cessio valet habita fide de pretio, tenet Guid.Pap.consil.ccclxvii.

Octauò limita, quia valet cessio quæ non fit principaliter, sed accessoriè ratione contractus præcedentis. glo.in d.l.per diuersas, in glo.fina.circa medium. Barto. in fi.colum. Bal.colum.iii.in iii.q.Salic.in iiii.col.in viii. q.& in l.ii.C.ne liceat poten.circa fi.Venaf. in consilio xxiiii.& hoc intelligit ibi Bal.in d.l.per diuersas.in iii.q. quando venditor possidet, vel habet facultatem rei vendendæ, non aliter, & ibi Sali.in viii.q.

Nonò limita, quando cessio fit volente illo contra quem fit cessio, ita Bald.in l.non essent.§.i.ff. de seruit. rustico.prædio. Roma.in cons.lxxxvii.quod dictum ampliat. Hippol.in sing.xlv.etiam quòd cessio sit facta illo præsente, & non reclamente, licèt non expressè cõsentiente. Et dictum Hippol.sequitur apostill. cuiusdam moderni ad Spec.in tit.de cess.act.

Contrarium voluit Bal.in l.eius, in i.not. C. de confes.vbi tenet quòd etiam consensus expressus non confirmat cessionem actionum sine titulo. Sed dici potest, quòd loquitur de consensu cedentis, non autem de consensu illius contra quem fit cessio.

Decimò limita illud, secundum dictam l. per diuersas, dum habet quòd non valet cessio, nisi constet de legitima causa sine titu.nam illud non habet locum, nisi stante pretii correspondentia siue congruitate, quia

tunc

tunc pretiū congruū habetur loco tituli.ita Bart.in d. l. per diuersas,in fin.primæ col.& Bal.col.ii.in ii.q. Ange. col.fi.Pau.de Cast.col.fina.Sali.col.v.in x.q.Rota in nouis decisio.clxxvii. Bald.in consil.cccclxi.in fine volumine primo.Alberi. in l. secunda C.ne liceat potent.in fine & ibi Bar.in fi.Salic.col. secunda.Alex.in apostill. in d.l.per diuersas.

Amplia istud dictum, etiam si ex post appareat de congruo pretio soluto, vt per Bartol.in d. l. per diuersas,colum.i.in fine.secus si post cessionem appareat de certa parte pretii soluti,quia in reliquo præsumitur cessio simulata,& non valet,nisi in eo quod apparet posteà solutum, ita Bald. in dicta. l. per diuersas, in fi. & Alexand.in d.apostill.

Contrarium in principali articulo, quòd etiam congruitas pretii non sufficiat pro causa, tenet Ioann. Andreæ. in additionibus Speculat. in tit. de ces. act. in verbo rigorosum.

Vndecimò limita, in cessione facta in coniunctum, quia licèt non habeat causam vel pretium, præsumitur cā donationis facta.Io.Fab. in d.l.per diuersas.Bal.in l. ii.colum.ii.C.ne liceat potent. Cuma. in dicta l. diuersas,in fi.Bald.in l.qui stipendia. C.de procurator. & ibi Salice.Rota decisio.clxxvii.Ioann.Andr.in addit.Specula.d.titu.de ces.act. Cuma. in d.l. qui stipendia. Sali. in l.ii. C. ne liceat potent. Rui.consi.cxxvi.col.fi volu. iii.Tiraq.de retract.fol.x.

Contrarium tenuit Spec.in d.ti.de ces.acti.in vii.col.

Hoc autem quòd dictum est in primo responso.tex. quòd cessio facta modico pretio est nulla, declara, vt pretium congruum intelligatur habito respectu ad expensas, & vexationem futuri iudicii, & idoneitatem actionum modò cessarum,vt sic virtute harū actionum exigi possit.

Item debet haberi respectus ad dubium litis euentū. Io.Fab.in d.l.per diuersas,post gl.fi.circa medium.Bar. in i.col.in fi.Bal.in l.ii.in i.q. & in iii.col.in vi. q. Angel.

col.ii.Pau.de Cast.col.pen.Sali.col.iii.in ii.q.Bal.in l.ii. C.ne liceat potent.col.ii.Et propterea hoc relinquitur arbitrio iudicis,qui consideratis istis qualitatibus existimet,an pretiũ sit congruum vel ne.Cuma.in d.l. per diuersas,& Sali.in iii.colum.in ii. q.qui dicit ita tenere * communiter Doct.Et intellige ꝙ quantum ad congruitatem pretii,satis sit,quòd consideretur quantùm esset valitura actio ipsi cedenti,non autem quantùm esset valitura ipsi cessionario,& hoc quando minus cedenti, q̃ cessionario esset valitura.Pau.in d.l.xii.q.Ioan. And. in addi.Specu.in iii.col.in d.tit.de cess.act. Corn. in consil. ccxxx.col.i.vol.ii.sed si magis esset vtilis cedenti,quàm cessionario,satis est quòd cessio fiat pro eo pretio, pro quo potest esse vtilis cessionario.ita Bald.in d.l. col.xii. & Sali.qui ponit vtrunq; dictum.col.iiii.in ii.q.

Et isto casu habetur respectus non modò ad pretium exbursatum,sed ẽt ad eius vsuras.non autem in casu l. ab Anastasio,ut est tex.in d.l.per diuersas.& est gl.in d. l.ab Anastasio,in gl.in verbo persoluit.

Duodecimò limita, nam valet cessio facta ex causa donationis, ita est tex. in d. l.per diuersas,in fi.Rom.in consil. 608.

Amplia,etiam si donatio facta sit pro benemeritis, & seruitiis,dato quòd benemerita & seruitia non probentur.ita Bart.in d.l.per diuersas,col.ii. licèt dubitet. Tamẽ clarè hoc tenet Bal.in iii.col.& Sal.in xvi. q. Bal. in l.ii.col.fi.C.ne liceat potent.Rota decis.clxxxvii.Sal. in d.l.ii. circa fi.C.ne liceat potẽt.& ponit Beltr.qui dicit istam * communẽ opi.in fi.cons.ccxviii. vol.ii.

Amplia etiam nam si cõfessio facta sit de recepto, & constet pecuniam non numeratam,nec habitam fidẽ futuræ numerationis,tamen adhuc valet cessio, quasi facta ex causa donationis.Fulg.in cons.ccv.col.i.in fi.

Limita id quod dicitur de donatione,vt per Gozadi. cons.tertio columna finali.

Limita,nam non valet cessio, dato quòd donatio facta sit apparenter, si in veritate aliquid datum fuerit, quia

quia cesſio valet tantum pro parte ſoluta, & ſumus in caſu d.l.ab Anaſtaſio, ita quòd in reliquo neuter agit. Specu.in d.tit.de ceſſ.act.col.vi.in princ.Soci. in conſil. cxxxv.in princip.

Limita,quia ſi ex parte donatur,& ex parte vẽditur, ceſsio non valet,ut eſt tex.in d.l.ab Anaſtaſio.Innoc.in c.fi.C.de alienat.iud.ca.fact.Et ideò non valet, quia in eo quod donatur vltra id quod ſoluitur,non agit nec cedens nec ceſsionarius,vt eſt tex.in d.l.ab Anaſtaſio, & ibi gl.in verbo perſoluit.& gl.fi.circa fi.in d.l.per diuerſas.Inno.in d.c.fi.col.i.Rom.conſ.ccccl.Azo.in ſumma ne liceat.Hoſt.in ſumma de ceſſ.act.Spec. in eo. tit. col. vi.Sali.in l.ii.C.ne liceat potent.Pau.de Caſt.in d.l.per diuerſas,in declaratione tex.Et hoc etiã procedit,ſi pro parte donatur,& pro parte promittatur.Bar.colũ. ii. in prin. & Bal.in d.l.ab Anaſtaſio.col.fi.

Amplia,etiam ſi creditor det in ſolutũ creditori ſuo ex cauſa crediti pro parte veri, & pro parte falſi, quia ceſsio non tenet pro parte, pro qua creditũ eſt falſum, & credens priuatur iure ſuo.Rom.conſ.ccccl.Fulg.cõſ. ccl.col.i.in fi.

Amplia,etiam ſi cedens fingat ſe debitorẽ & propterea cedat & det in ſolutũ,talis ceſsio ſit nulla, ut uoluit Aret.in conſ.xcv.in ii.dubio.

Limita,vt iſtud non procedat in re corporali pro parte vendita & pro parte donata,vt no.Albe.in d.l.per diuerſas.Et in caſibus l.ab Anaſtaſio, non habetur ratio vſurarum,licèt ſecus in caſu d.l.per diuerſas,vt declarat gl.in d.l.ab Anaſtaſio,in verbo perſoluit.

Decimotertiò limita,quia iſtæ ll.procedunt in actionibus indubitatis,id eſt in iudicium non adductis,ſecus in actionibus in iudicium adductis, quia in illis non habet locum diſputatio illarum ll.per diuerſas,vel ab Anaſtaſio,ſed habet locum tit.de litig.gl.in d.l.per diuerſas, per illum tex.in verbo indubitatis,gl.fi.in fi.C.ne liceat poten.Inn.in d.c.fi.de alie.mut.iud.ca.fact.Albe.& Io. Fab.in d.l.per diuerſas. Azo.in ſumma ne liceat potẽt.

Host.in summa de ces.act.Abb.in d.c.fi.Odofred.in d.l.ii.C.ne liceat potent.Sed Albe.in d.l.ii.tenet ꝙ vitium litigiosi nõ contrahatur in rebus corporalibus, & sic in actionibus cessis,immo plus tenendo primã opi.si actio esset in iudicium deducta,& res non inficietur, sed confiteatur,certè talis actio potest cedi, etiam modico pretio:& valet cessio.ita declarat Ang.in d.l.per diuersas, & dicit hoc esse notatu dignum.

Decimoquartò,nam istæ leges sunt fundatæ in præsumptione,prout dicunt omnes Doct.ibi.adeò, vt recipiant contrariam probationẽ, vt dicit Alber.in d.l.per diuersas,& etiam contrariam præsumptionem, vt per Cy.in d.l.per diuersas,& ibi Ange.col.ii. Pau.de Castr. col.ii.Sali.col.fi. & Bal.in l.ii.in i.col.in fi.& seq.in l.qui stipendia.C.de procur.Rot.decis.clxxvii.Abb.in d.c.fi. col.ii.de alie.iud.mu.ca.fact.

Decimoquintò limita, quia cessio facta in clericum præsumitur semper simulata.in libello coll.sing.in ver. Cessio.versicu.primo.

Decimosextò limita,quando cessio fit volente debitore, quia non potest amplius opponi de inualiditate. Bal.in l.non essent.§.per primũ.ff.de seru.rust.præd.& ibi Ang.& hoc refert & sequitur Iac.de S.Georg.in d.l. vnica.nu.xxxiiii.C.ne liceat potent.

CONCLVSIO XLIIII.

ARGVMENTVM.

Præscriptio etiã in actionibus personalibus absque bona fide non procedit.

IN NVMERI Doctores sunt,qui tenent istam partem, quòd etiam in actionibus personalibus,attenta dispositione iuris canonici, per quam malæ fidei possessor nullo

tempore

tempore præſcribit.cap.fi.de pręſcrip.c.poſſeſſor, de regu.iur.in vi.requiritur bona fides,aut aliter non procedet præſcriptio,prout iſtam opi.tenuit glo.in d.cap.fin. in verbo bona fide,& in verbo quam ciuilis. glo.i. in d. cap.poſſeſſor.Ioan.And.in cap.ii.colum.ii. de except. in vi.Hoſt.in cap.per tuas,in ij.colum.de dona. Anton. de But.in cap.quod clericis.in x. colum. de for. compet. & in dicto cap.fin.col.i.& ſequen.Angel.in l.ſequitur. §. ſi omnia.ff.de vſucap.in repet.l. primæ. in vltima colum. C.de iudic. quod procedit in terris eccleſiæ, & non in terris imperij, etiam inter laicos, coram iudice laico. Idem tenet Bald.in diſput.ſua incip. Statuto cauetur, quòd fœnerator. per totam, & maximè in vi. colum. verſi.non obſtat,ſeptimum argumen. & idem Bald. in l.prima.C.de præſcrip.xxx.anno.in l. prima. in ſecunda colum.in fin.C.de ſeruitu.& in authen.ad hęc,in tertia colum.in fin.C. de vſur. in l.quibus diebus.§.dominus.ff.de conditio. & demonſtratio. in cap. primo.§. ſi quis per xxx. annos ſi de feud. fuerit controuerſ. in iij. colum. Petr. de Anchar.in repetitio.l. ſi propter. de reſcrip.in vi.& in regula.poſſeſſor.in vii.quæſtio.& in reg. ſine poſſeſsione colum.ix.verſi.xi.vt & vltimo de regu. iur. in vi. Petr. de Vbald. in repet.cap. ſi diligenti, colum.ix.& ſequen. de præſcrip. Imol. in dicta l. quibus diebus. §. dominus. & in dicto cap. fina. colum.ix. cum pluribus ſequen.& in l.ſequitur. §.ſi omnia colum. prima. & ſequen.ff. de vſucap. Cardina. in cap. vigilanti, de pręſcrip.idem tenet Petr.de Anchar.Domin.& Philip. Franc. in cap. ſecundo. de pręſcrip. in vi. Fulg. in l.cum notiſsimi. §. immo. C.de pręſcrip. long. tempo. vbi dicit iſtam partem * communem Philip. Franc. in dicta regu. poſſeſſor. in ſecunda colum. Cuman. & Roman.in dicta l. ſequitur.§. ſi omnia, in prima colum.cum pluribus ſequen. Prępoſ. in cap. primo. §. ſi quis per xxx. in fin. ſi de feud. fuerit controuerſ. Felin.in dicto cap. fina.colum. prima. & ſequen de præſcrip. qui dicit iſtam partem communem. Abb. in cap.

vno,

vno, vbi dicit istam partem communiter teneri, de iure patr. Io. Crot. in l. nemo potest, colum. xxxv. ff. de leg. j. & in l. omnes populi, in xvi. col. ff. de iust. & iur. Balb. in tract. præscrip. in iii. parte col. xlvi. Paul de Cast. in l. fi. §. i. in fi. ff. rem rat. hab. Hoc etiã sentit Bal. in l. placet. ff. quod fals. tut. auct. idem tenet Pet. de Anch. in consi. v. in fi. in consi. etiam cxxxix. in fi. vbi dicit ita communiter teneri, & in cons. cclviii. in prin. idem dicit Ant. de But. in cons. xlv. col. fi. idem tenet Paul. de Cast. in cons. cclxxxix. incip. Hæreditas. in fi. Bal. in consi. ccxxiiii. volu. v. & in cons. ccclxxxvi. in ij. col. versi. vlt. volu. v. & in consi. iiii. in iii. vol. & in consi. xii. col. fi. vol. i. idem dicit communiter teneri Alexan. in consi. clxxxv. col. penul. volu. ii. & in consi. xxxiiii. colum. i. volu. iii. & in consi. xcvii. colum. i. & seq. volu. iiii. vbi idem dicit, & in consi. lj. col. ii. volu. v. Fulg. in consil. cxxiii. colum. i. Imol. in consi. cxxiii. & in consi. xxvi. Corn. qui dicit istam esse opin. communem Canonistarum & Legistarum in consil. cclix. col. iii. & in consi. cccxxviii. volu. i. & in consi. cclxv. col. fin. vbi idem dicit, & in consi. clxxx. volu. iii. Calca. in consi. lxxiiii. colum. x. & sequen. Matthæs. singula. ccxx. Cuman. in cons. cxlvii. Fulgo. in cons. xlviii. col. ii. Balb. in tract. præscr. in princ. in 4. col. in fi. vbi dicit istam communem opin. & in ii. parte. iii. partis principalis. in x. q. Alexan. in cons. xxxix. volu. vi. col. i. & seq. Ferrat. cautel. xxxviii. Gozad. in cons. lvi. col. iii. Beltr. qui dicit istam communem opin. in consi. xvi. colum. v. & in consi. lxxxvii. colum. iii. & sequen. & in cons. cliiii. colum. pen. volu. iii. vbi dicit istam communem opin. & consi. 184. col. ii. volu. eod. decis. Neap. iiii. in nouis, in v. difficultate, tenet istam esse communem. Paris. in consil. 100. colum. 4. volu. 3. Marian. Iun. in cons. cxliiii. col. vj. Grat. in consi. xii. in colum. fin. volu. i. in consi. cxxv. vol. i. col. i. Ruin. qui dicit istam communem cõsi clxx. colum. viii. volu. i. & consi. cl. col. v. volu. 4. Beltr. consi. xli. colum. iii. vbi dicit communem. volu. i. in antiquis. Quanquàm plures tenuerint contrarium, ꝙ in præscri-

ptione

ptione personalium actionum non requiratur bona fides. Bart. in dicta l. sequitur. §. si materia. ff. de vsucap. in l.fin.ff.quemad.seruit. amit.in l. hæc autem iura. ff. de seruit.vrban.præd.in l.ait prætor.§. plane.ff.ex quib. caus.maior.& fuit opin.Cyn. & Host. etiã in summa de præscri.§.quæ res præscribi possit,in princ. Innoc. in c. iura,de iure patr.in fin.& in c.quia plerunque. de immunit.eccles.sed potest aliter intelligi Innoc.in c. quia plerique,vt dicit Alex.in consi.clxxxv. colum.pen. vol.ii. & Corn.in cons.xv. sup. alleg. Hoc etiam ad dictũ Innoc.dicit Abbas.in cap.fin.colum.ii. de præscr. idem in principali articulo tenet Abbas.in c. clericis,col. viii. de foro competen. in casu quando creditor non tenebatur ire ad domum debitoris,& idem dicit in dicto cap. fina. col.ii.& seq.Paul.de Cast.in dicta l.sequitur. §. si materia. in casu quando verba diriguntur ad creditorem, & in l.hęc autem iura.ff.de seruit. vrba.pręd. idem tenet Bal.in d.c.fin.col.i.& seq. Henricus Bohic in cap. si diligenti.in iii.distinct.de præscrip.Philip.Franc. in d. reg. possessor.colum.fin.Abbas in dicto cap.fin. de præscrip. in apost.ad decis.Tholos.lxxiiii.Summa Angelica in verbo præscriptio. in col. iiii. Summa syluestrina in verbo præscriptio.el j.colum.iii. Bald.in consi.ccxxxvi.vol.iii. Angel.in l. hæc autem.ff. de seruit. vrban. præd. Cuman.in consi. lxvii. quando debitor non est in mora. Ita etiam tenet Guid. Pap.q.cxcix. qui dicit ita pluries iudicatum in parlamento tholos.& delphinali, & ita voluit decis.Tholos.in decis. lxxiiii. Socin. qui dicit istam partem communem in cons.xl.in fi. & in consi. cciii. in j.& ij. colum. Corn.in consi.clxxvi.colum.ii.& iii. vol.i. & in consi.cvi.colum.i.& sequen.volumi.ii. & in consi. cclxxiiii.colum.i.volu.iiii.Marian. Iun.consil. iii. col.4. volumi.ii.

Tenendo primam opin. quæ videtur * magis communis. Amplia, vt istud procedat in vtroque foro tam sæculari, quàm ecclesiastico, tam inter clericos, quàm inter laicos ratione peccati, vt voluit glo.in d.cap.fin. in

verbo

verbo quàm ciuilis,& glo.i.in cap.possessor, de reg. iur. in vj.Ant.de But.in cap.fi.col.i.de præscr.Alex. in conf. xxxix.col.iii.volu.vi. Præpof. c.i. §. si quis per xxx. colum. i. in fin. si de feud. fuer controuer. Cæp. cautel. xlvi.Ioan.Andr.in cap.ii.de excep.in vi.Ang. in dicta l. sequitur.§.si materia,vbi Imol.& in dicto cap.fi. col.x. cum sequen.de præsc.Pet. de Anch. in regula sine possessione,in xi.oppof.de reg.iur. Balb. in tract. præscrip. in iii.parte.col.xlvi.Petr.de Anch.in conf.v.in fin. & in conf.cclviii.Alex.in consi.clxxxv.colum.pen.volu.ii. & in consi.xxiiii.col.i.volu.iii.& in conf.lj.in ij.colum. & fin.in v.volu.Fulg.in consi.cxxiii.colum.i.Corn.in consil.clix.colum.iii.volu.i.& in consi.cclxv.colum.fin.volu.iii.Calcan. in conf.lxxiiii.colum.x.& Abbas in d.cap. fin. de præscr. in suo casu quando non currit præscriptio, dicit etiam seruari in foro ciuili, & idem dicit in suis casibus Paul. de Cast. in d. l. sequitur.§. si omnia. idem tenet Bald.in d.c.fi.colnm.iii.Lanfranc.in tract.de arbitr.xxviii.colum.xxv.quæstio.Marian. Iun. in conf. cxxiiij.colum.vj.

Licèt contrarium, quòd in foro ciuili procedat præscriptio actionum personalium cum mala fide & leges omnes & l.sicut.C.de præscrip.xxx.annor. debeant seruari. Bald. in dicto cap.primo in §.si quis per xxx. annos si de feud. fuerit controuers. & in consi.cccxix. in v.volu.& in consi.xii.colum.fin.volumi.i.Bald.in l. prima.colum.iii. C. de seruit. & aqua. Angel. in l. prima. in fin. colum. C. de iudic. Philip. Franc. in dicta regula possessor.colum.secunda.Angel. Aretin. in dicto §. si omnia.Salic.in l.sicut.C.de iure delib.colum. prima. in fin.Pract.Papien.in forma respons. rei conuenti in verbo præscriptio.

Amplia secundò in hærede habente malam fidem de quo in seq.memoriali.

Amplia tertiò etiam in debitore ex sola sententia. Felin.in dicto cap.fina.colum.secunda in fin. in tertia declaratione.

Limita primò iu actione pœnali, quæ quia datur ad pœnam odiosam & secundum ius canonicum, non exigitur vltra id quod interest.cap. fraternitatis. xii. quæstio.secunda.quia per præscriptionem tollitur.ita tenet Anto.de Butr.in dicto cap.fina.colum. secunda de præscrip.Imol.colum.xii. & sequen. Nec isto casu facienda est differentia, an actio sit ab initio temporalis, an sit perpetua, sed per legem vel statutum restricta, prout dicebat Anto. de Butr. qui in hoc reprehenditur per Imol. ibi colum. xiii. idem tenet Roman. in §. si omnia, colum.secunda. & dicit hoc * communiter teneri Imol. colum. ii. in fin. Abbas colum.iii.Matthæsil. singula.xxii, Felin. in dicto cap. fina. colum.secunda, Ioan. Crot. in d. l. nemo potest. colum xxxvi.ff. de leg. primo.Caccial.in l.omnes populi,colum. xxxii. ff. de iust. & iur.Bald.in tract.præscrip.in tertia parte colum.xlvi. Corn.in consi.lxxvi.colum. iii. in fin. volumi. primo. & in consi.cxix. colum.vi. volumi. ii. Bouer. in verbo præscrip.sing.xix.

Limita secundò in debitore ignorãte, quia currit prescriptio contra personalem actionem. Imol. in dicto cap. fina. colum.xii.& colum. xiiii. Roman. in dicto §. si omnia, colum, secunda. Anto. de Bur. in dicto cap. fina.colum. secunda. Imol.in consi.cxxiii.colum.secunda. Balb. in tract.præscrip. in secunda parte tertiæ part. princip. in x. quæstio. in ij. colum. Philip. Franc. in dicta regu. possessor. colum. iii. versi. iij. limita. Abbas in dicto cap.fina.colum.v.in fin. de præscrip. Bal. in dicto tract. præscrip.in secunda parte tertię part. principalis in xiiii. quæstio. in secunda. colum. Felin. in dicto cap.fin.colum.iiii.decis. Neapol.iiii.in nouis.in v.difficultate. Caccial. in l. omnes populi. colum. xxxii.ff. de iust.& iur.sed ista non est propria limitatio, ex quo in debitore non concurrit mala fides, & articulus principalis procedit, vtrum actione personali præscribi possit stante mala fide.

Limita tertiò, nam quãdo debitor non est in mora, vt quia non tenebatur offerre, nec fuerat interpellatus vel per hominem, vel per lapsum diei, quia retinet sine peccato, & etiam quòd sit in mala fide præscribit, ita declarat Abbas in cap. quod clericis, col.x. de foro compet. & in dicto cap. fin. col.ii. & seq. Corn. in consi. clxxvii. col.i. in fi. & seq. volu.4. & in consi. clxxvi. in iii. colum. volu.i. & in conf. ccvi. colum. ii. volu. ii. apostil. ad decis. Tholos. lxxiiii. Cuma. in consi. lxvii. col. i. in fi. Alex. in conf. ccxviii. col. fi. vol. vi. Summa Angelica in verbo præscriptio. ver. xix.

Contrarium, tenet Imol. in d. §. si materia col. iii. in cap. fi. col. xii. Io. Crot. in d. l. omnes populi, & in d. l. nemo potest, col. xxxvii. Feli. in cap. fi. col. ii. & Imol. in l. quibus diebus. §. dominus. ff. de condi. & demonst. Gomes. insti. de act. in prin. col. xxxii. Beltrand. in cõsil. 87. colum. 4. in fi. vol. iii.

Salua primam opin. vt per Ruin. consi. cxxxi. colum. pen. volu. i.

Quartò limita in actione temporali, quæ iuxta suam naturam habet certam metam à lege introductam, vltra quam non durat, quia illi præscribitur, etiam in mala fide. Paul. de Cast. in d. §. si omnia. Abbas in d. c. fi. col. iii. post Ant. de But. col. ii. Imol. col. xii. & Felin. col. ii. & idem Feli. in cap. de quarta, in fin. colum. de præscrip. Balb. in tract. præscrip. in iii. parte colum. xlv. Io. Crot. in d. l. omnes populi col. xvii. de iust. & iure, & in l. nemo potest. col. xxxvi. ff. de legat. i. Caccial. in d. l. omnes populi. col. xxxii. Paul. de Cast. in l. fi. in §. i. in fin. ff. rem rat. habe.

Quintò limita, quando actio competit pro iure quæsito, non autem pro iure quærendo. Pet. de Anch. in d. reg. sine possessione, in xi. oppos. vbi dicit ita consuluisse Bald. refert & sequitur Soc. in consi. lxiii. colum. iiii. & ponit Balb. in tract. præscrip. in iii. parte. colũ xlvi. in fi. Bald. in consi. xii. colum. fi. volu. i. & in consi. ccclxxxvi. colum. fi. volumi. v. Dec. in conf. 554. Soc. in consi. lxiii.

col.

col.iiii.& Soc.in conſ.ii.col.fi.volu.iii.Io.de Ripa in l.fi. col.lxxxiiii.in lxix.q.C.de reuoc.dona. Pariſ.cõſi. xvi. col.pe.vol.ii.in conſi.xlix.col.iiii.in conſi.lxxxvii.col.fi. vol.eod.in conſ.xxxii.col.ii.vol.iii.in conſi.xlviii. col.fi. & in conſi.lxvi.colum.xii.volu.iii.Marian.Iun. in conſ. lxxiiii.col.vii.in fi.in conſi.cxlv.colum.x.Grat.in conſi. cj.col.pen.volu.ii.

Contrarium Cuma.in conſi.xlvii.Deci.in c. Eccleſia S.Mariæ.col.xii.de conſti.

Sextò limita in præſcriptione libertatis ſeruitutis ruſticorum prædiorum,quia non requiritur bona fides; ſecus in ſeruitute libertatis vrbanorum prædiorum, ita Bart.qui ponit rationem differentiȩ,in l. hec autem iura.ff.de ſeruit.vrbano. præd. & ibi Paul.de Caſt.& Bar. in d.§.ſi omnia,& idem Paul.de Caſt.in dicto § ſi materia.col.ii.Rom.in d.§.col.fi.in prin. Abb. in d.c.fi. col.i. in fi.cum ſeq.Imol.col.ix.idem tenet Bart.in l.fi.ff. ſeruit.quemad.amit.Cuman.in l.i.C.de ſeruit. & aqu. col. j. in fi.Iſta tamen limitatio videtur procedere attento iure ciuili,vel ſecundum ius canonicum,attenta illa opi. Bar.de qua ſuprà.Sed ſecundum aliam opi.ſi teneamus quod de iure canonico actioni perſonali non præſcribatur cum mala fide, non procederet.

Septimò limita vt per Bal.in conſi.ccciii.in fi.vol.i. vt infra dicetur.

CONCLVSIO XLV.

ARGVMENTVM.

Statutum an valeat, diſponens, creditorem infra certum tempus non petentem debitum, amplius illud petere non poſſe.

Ex prædictis infertur, an valeat ſtatutũ quòd ſi creditor non repetat creditũ infra certum tempus, nõ poſsit

posſit amplius audiri? In qua quæſtione variæ fuerunt Doct.ſententiæ,nam quòd tale ſtatutum non valeat,te nuit Ioan. And.in cap. ii. de except.in vi. & ibi Pet. de Anch.& Domin. Bart. in l. omnes populi,colum.viii.ff. de iuſt.& iur.Roman.in l.ſequitur.§. ſi omnia. col.v. & ſeq.ff.de vſucap.Petr.de Anch.in regula poſſeſſor.in vij. quæſt.de regu.iur.in vj. in repet. cap. ſi propter. de reſcrip.in vj.in reg.ſine poſſeſsione.in xi.oppoſ.in cap. Canonum ſtatuta,colum.xxx.ver. item ſi ſtatuto cauetur. Raph.in l.i.ff. de vſucap.Ant.de But.in cap.fin.col.i. & ſequen.& ibi Imol.colum.xii.de præſcr. Imol. in l. quibus diebus.§.ſi dominus.ff.de condi.& demonſtra. Ioã. Cret.in dicta l.nemo poteſt.colum.xxxv. ff. de leg.i. & in d.l.omnes populi col.xvi.& ſeq.Ant.de But.in ſua diſputatione.incip. ſtante ſtatuto municipali. Caccial. in d.l.omnes populi.colum.xxx.& ſeq.vbi dicit iſtam * cõmunem opin.Pet.de Anch. in conſi. cclviii. in princip. Rom.in conſ.cxii.in i.colum.in fin.Alex.in conſi.lxxiii. colum.i.in fi.& in conſi.clxxii.colum.iiii.vol.vi.& in cõſil.lxxix.col.ii.vol.eo.& in conſi.clxxxv.col.pe.volu. ii. vbi dicit iſtam communem opin.Bolog. in conſi. xxvii. col.pe.Corn.in conſ.cccxxviii.vol.i.& in conſi.cclxv.col. fi.volu.iii.& in conſ.cclix.col.iii.vol.i.& in conſ.cclxiiii. col.pen.vol.eod.Alexan.conſi.lviii.col.fin.volu.vii.& in conſi.clxix.colum.pen.volu.iii.& in conſi.cxxxviii. colum.ii.volu.ii.Corn.in conſ.clxxx.volu.iii.Ant.de But. in repet.c.peruenit,in antepen.col.ver. Aduerte tamen de reſcr.Soc.in conſi.lxxxvi.col.pen.& in conſi.clxvi.colum.pen.Præpoſ.in c.i.§.ſi quis per xxx.col.i.in fi.in tit. ſi de feud.fuer controuer.Corn.in conſi.xxxv.col.iii.volumi.iii.Balb.in tract. præſcrip. colum.50. & ſeq..in iii. parte.aliàs in ii parte.iii.part.princ.in xiiii. quæſt. & in vii.q.eiuſdem part.& in x. quæſt. eiuſdem partis. Paul. de Caſt.in l.fin.ff.rem rat.hab. qui dicit quòd licèt talia ſtatuta non valeant de iure, tamen ſeruantur de facto. Imol.in conſi.xxvi.Paul.de Caſt.in l.ſi quis ſub conditione.in fin.ff. de condit.inſtit.Gomeſ. inſtitu.de act. in

prin.

princ.colum.xxxi. Ferrat. cautel. xxxviii. Beltrand.in conſ.clxxxiiii.colum.iiii.volu.iii. Pariſ.in conſ. lxxxvii. colum. ii.vol. i.in conſi.lxvi. colum.xiii.vol.ii.Grat. in conſi.xli.col.fi.vol.iiii. & in conſi.ci.col.pen.vol.ii.

Contrarium,quòd tale ſtatutum valeat,tenuit Bart. in l. ſequitur.§. ſi omnia. ff.de vſucap. Hoc etiam præſupponit Bar.in l.legauit.ff.de ann. legat. & in d.l. quibus diebus.in §.dominus.ff.de condit.& demonſt.in l.ſi cui.§.Flauius.ff.de ſolu. in l.i.ff.de vſucap. in d. l. nemo poteſt. colum.iiii.in fi. ff.de legat.i.in l.ambitioſa, in v. colum.ff.de decret.ab ord.fac. Idem voluit Bald. in dicto cap.i.§.ſi quis per xxx. in tit.de feud. fuer. controuerſ.col.iii.& in conſi.xii.col.fi.vol.i.in conſi.ccclxxxvi. colum.fi.volu.v.& in diſputatione ſua incip.ſtatuto cauetur quòd fœnerator.idem Bald.in c.fina.col.ii. Abbas in d.c.quod clericis.colum.ix.& ſeq.de foro compet. in caſu quando debitor erat in mora. Paul. de Caſt.in dicto §.ſi omnia Bald. in dicta l. omnes populi. in v. colum.verſi. nam videamus aliquid. Et hoc etiam ſentit Bald.in cap. eccleſia ſanctæ Mariæ, in fin. de conſtitu. & Paul.de Caſt. ad præfationem conſil. cxxxviii. volu.primo.vbi dicit, quòd voluit conſulere pro illa opin. quòd ſtatutum non valeat.Ang.Aret.inſtit. de vſucap. in iii.colum.& ſeq.ver.ex hoc infertur. Cuma. in conſi. lxvii.& in conſi. xc.Soci.in conſi.cciii.col.i.in. fi. Guid. Pap. quæſt.cxcix.Alex. in conſi.ccxviii.col.fin.volumi. vi.vbi tenet opinionẽ Abbat. & eius diſtinct. Soc.in cõſ. xl.col.fina. Barbat.in conſi. xxxvi. volu.iii.Idem tenet Angel.ff. de conſtitu. princi. in l. prima & in repetitio. l.primæ. C. de iudi.in xx.colum.verſi. nunc reſtat videre quòd ſi preſcriptio ſit temporalis, & in l. Iuſtitia. ff. de iuſt. & iur. in conſi. cxxix. colum. ſecunda. Paul. de Caſtr. in l. hæc autem.ff. de ſeruitu. vrban. prædio. Alex.in conſil. clxx. volu.vi.colum.ſecunda.& ſequen. Iaſo.inſtitu. de actio.in princ.colũ.xxxviii. Hanc opin. tenuit Oldendor.in libello de iuſtitia & æquitate tomo xx.fol.clxi.

Tenendo primam opin. quæ videtur esse * magis communis, limita primò, nisi actio esset pœnalis, quia stante statuto potest illi præscribi, ita supra dictum est, in prima limitatione.

Secundò limita, quando statutum factum est ex aliqua rationabili causa, ita Bald. in sua disput. incip. statuto cauetur, quòd fœnerator. Pet. de Anch. in regula possessor. in vii. quæstio. & in reg. sine possessione. in xi. quæst. de regu. iur. in vi. & in cap. ii. de except. in vi. & in cap. canonum statuta, in xxx. volum. versi. tamen si statuto. de constitu. Imo. in l. quibus diebus. §. dominus. ff. de conditio. & demonstrat. Caccial. in d. l. omnes populi. colum. xxxii. ff. de iust. & iur. Corn. in consil. lv. colum. vii. volumi. iii. Felin. in d. cap. fin. colum. iiii. de præs. Alex. in d. consi. xcvii. col. ii. in fi. vol. iii. & in consi. clxxxv. col. pen. vol. ii.

Contrarium, quòd etiam ob talem rationem non valeat statutum, nec possit operari stante mala fide, tenuit Imol. in l. sequitur. §. si omnia. ff. de vsucap. colum. ii. & in dicto cap. fina. colum. xii. Cuman. in consil. lxvii. Philip. Franc. in d. reg. possessor. colum. iii. ver. Item secundo quæritur. Balb. in tract. præsc. in secunda part. tertiæ partis princip. in xiiii. q. in ii. col. Rom. in d. §. si omnia, in vii. colum.

Tertiò limita, nam tale statutum valet, & potest operari, etiam in malæ fidei possessore, quando verba diriguntur ad creditorem; secus si verba referantur ad debitorem præscribentem, ita Pau. de Cast. in dicto §. si omnia. in dicta l. sequitur, & idem Pau. de Cas. in l. hæc autem iura. ff. de seruit. vrban. præd. Ioan. Crot. in dicta l. omnes populi, colum. xvii. & in dicta l. nemo potest. col. xxxvii. ff. de leg. i. Corn. in consi. clxxvii. col. ii. volumi. primo. & in consi. clxx. colum. i. in fin. vol. ii. Ferrat. cautel. xxxviii.

Contrarium Imol. in dicto cap. fin. colum. xii. de præscrip. post Ant. de But. ibi colum. ii. & sequen. Roman. in dicto §. si materia colum. v. Corn. in consil. cclxxvii. colum.

col.ii.volu.iiii.& in consi.clxxx.colum.i.volu.iii. Fel.in d.c.fi.col.iiii.in fi.

Quartò limita, si statutum præsumit simulationem, nam tali casu valeret statutum, & posset operari etiam in mala fide. Ita Bart. in dict. l. omnes populi. in viii.colum. ver. ecce dicit statutum. Pet.de Anch. in cap.i.colum.xxx.versi.item si statuto.de constitu. & in d. regu. possessor.in vii.quæst.

Contrarium, Ruin.& ibi Bald.in repet.dictę l.omnes populi.colum.v.in fin. vbi Bald. dicit q si statutum ratione peccati non valeret, idem esset si procederet per viam præsumptionis simulationis. Idem contra istam limitationem tenet Bart.in authen. ad hæc. C. de vsur. colum.iiii.Imol.in dicto cap.fin.colum. xv. de pręscrip. vbi Felin. colum.iiii.qui dicit istam partem esse * magis communem.Ant.de But. in sua disput. incip. stante statuto municipali, in iii. charta versic. ex quo concluditur. Paul. de Cast. in consi.cclxxxv.incip. hæreditas dictæ puellæ,& sequen. Corn.in consi. cccxxviii.colum. pen.volu.primo.Philip.Franc.in dicta reg.possessor.colum.iii.versi.sed quæritur.Balb.in dicto.tract. præscrip. in ii.part.tertiæ part.princip.colum.prima, xiiii.quæst. colum. iii.Corn.in consi. cclxiiii. colum.pen.volu. primo. Imol.in dicto. §.si viam,col.pen.Barbat.in rub. de constit.colum.pen.

Tenendo tamen quòd statutum inducēs pręsumptionem simulationis possit operari etiam in mala fide. Limita, si procedat per præsumptionem, secus si per fictionem, vt per Corn.in consi. cccxviii.colum. pen. & sequen. vol.i. Bal.in c.i.§.si quis per xxx. col. iii.in fin. si de feud. fuer.controuers.tenet contrarium.

Limita secundò, quando ex iusta causa inducitur ista pręsumptio, quia in loco consueuissent fieri contractus simulati, vt per Corn.in loco pręalleg.& in cōsi.cclxiiii. colum. pen.volumi. i. Abb.in cap. quod clericis, de for. compet.colum.pen. Pet.de Ancha.in repet. cap. primi.

colum.iii.versi.item si statuto, de constit. Balb. in tract. præscrip. in ii. part. iii. partis princip. in xiiii. quæstio. Felin. in dicto cap. fina. colum. iiii. Caccial. in dicta l. omnes populi, colum. xxxiiii. Bald. in d. c. i. §. si quis per xxx. col. iii. in fin.

Quintò limita quia si creditor vellet se iuuare beneficio statuti in actione intentanda, potest contra ipsum excipi de præscriptione statutaria. Barto. in l. planè. ff. quod fals. tut. & ibi Bald. Philip. Franc. in dicta regu. possessor. col. iiii. Balb. in ii. part. iii. part. xiiii. q. col. iii. in citatio tract. præscrip.

Sextò limita, quando statutum diceret, ꝙ quodlibet statutum loquens de præscriptione habeat vim contra ctus, vt per Bald. in d. c. fi. col. iiii. Ferrat. cautel. xxxviii. Oldendor. in libel. iur. & ęquit. tomo ii. fol. ccxviii.

Septimò limita in statuto populi, quia potest tollere naturalem obligationem. Bal. in c. Ecclesia S. Mariæ. in fi. de constit.

Contrarium Fel. in d. c. fi. col. iiii.

Octauò limita, vt si statutum recipiat à præcedente monitione, monendo creditores, vt petant infra certũ tempus. Bald. in c. debitores, in fin. de iureiur. Ferrat. cautel. xxxviii.

Contrarium, Feli. in d. c. fi. col. iiii. in fi.

Nonò limita, si statutum dicit, quòd elapso tempore intelligatur fecisse pactum de non petendo, Bal. in d. §. si quis per xxx. in c. i. si de feud. fuer. controuer. Abb. in rub. de præscrip. colum. fin. Contrarium, Felin. in dicto c. fi. colum. iiii. in fi.

Decimò limita, nam tale statutum potest operari in hęrede vel in alio ignorante, quia in eis non concurrit mala fides. Beltrand. in consil. clxxxxiiii. colum. fina. volumi. iii.

Vndecimò limita, quando statutum de facto seruaretur, licèt de iure non teneat. Socin. in consil. cxlv. colum. ii.

Duode-

Duodecimò limita, quia operatur contra fœneratorem. Fel. in d.c.fi.col.iiii.in iii. saluatione.

Tenēdo aliam partem, quòd statutum valeat, & possit operari, etiam in malæ fidei possessore.

Limita primò, vt nō procedat in petendo rē suā, quia talis nō potest excludi præscriptione, ēt stāte statuto, vt not. Roman.in consi. cci. Balb. in dicto tract. præscrip. in ii. part.iii.part.princi.quæstio. xiiii.colum.pen.in fin. Felin. in dicto cap. fina. colum. iiii. Grammat. consil. xli.volu.i.

Secundò limita in debito iurato, in quo statutum nō posset operari, vt per nos latè memoriali x.

Tertiò limita, quia secundum Bart. in dicta l. sequitur.§.si viam. ff.de vsucap. si statutum dicat quòd post tempus creditor non posit audiri, tamen non negabatur euangelica denunciatiò. Bal. dicto cap. primo. §. si quis per xxx. colum. iii.in fin. & in authen. ad hęc. colum. iiii. C. de vsur. in l.prima. §. inuitus ff. de postulando. Idem tenet Barto. in extrauag. Ad reprimendum, in verbo per denuntiationem. in ii. colum.in fin. Anto.de But. in cap.nouit, colum.x.& ibi.Aret.colum. viii.de iudic.Calcan.in consi.xxviii.colum.fin.Imol.in dicto §. si viam. colum.pen. Balb.in d. tract.in iii.part. colum.xxxvii.aliàs in ii.parte.iii.part.princ.in x.quęst. Abb.in dicto c.fin.col.v.de præscip. Corn.in consi. ccli. col.pen.& seq.volu.iii.Abb.in rub.de pręscrip.col. fina. Hippol.in sing.ccclxx.

Contrarium, Ang.in repet.l.primæ.C.de iudic.colū. xxviii.& in l.Iustitia.ff.de iustitia & iur.in casu quando creditor & debitor est neglıgens & in mala fide. Secus si non sit creditor neglıgens, & creditor sit in malafide, quia habet locum denuntiatio. Cuman.in consi.lxvii.in fin. sed quia prima pars est * magis communis, ista posset verificari, quando præscripsisset debitor bona fide, vt per Abb.in d.c.fi.col.v.Corn.in cōs.clxxvi.col. pe. vol.i.post Pet.de Anch. in d.reg.possessor.in ii.q. Balb.

in d. tract. præscrip. in.ii.par.iii. par.in x. quæstio. licèt Corn.in consi.ccli.col.fi.volu.iii. teneat denunciationẽ locum habere in præscribente bona fide.

Quartò limita, quia etiam stante tali statuto, non tollitur naturalis obligatio. Ita intelligit Bart. in dicto.§. si materia.

Quintò limita, quia si non operatur eo casu, debitor tenetur soluetur sine interpellatione. Grat. in cons. xli. col.fi.volu.i.

Sextò limita, quia licèt tollatur actio, non tollitur officium iudicis, idem Grat. in consil. cv. colum. fina.volumi.ii.

CONCLVSIO.

Et Regula XLVI.

ARGVMENTVM.

Malefidei possessor non præscribit.

Ex predictis sumuntur plures limitationes ad regulam cap.fin.de præscri p.ad reg.c. possessor. de regu.iur.in vi. vltra limitat. supra datas.& ad reg. quòd non præscribatur actionibus personalibus sine bona fide,& ad reg. quòd statutum, quod si quis non petierit creditum infra certum tempus, non possit amplius petere, vt non possit operari in malæ fidei possessore, quæ omnes limitationes pariter limitant regulam illam, quòd malæfidei possessor non possit præscribere. Ex qua reg. infertur, quòd qui in emphyteosi recipit, & antequam dominum recognouit, etiam si longissimo tempore

tempore canonem non soluat, non propterea præscribit. Marian. Iun. consi. cxi. col. fi. volu. ii.

Limita primo nã sine bona fide procedit præscriptio tẽporis immemorabilis, ita Sali. in l. secunda. colum. fina. in princ. C. de seruit. Deci. in l. traditionibus. colum. iiii. C. de pact. Iacob. in tract. de homagi. colum. v. Ias. in consi. ccix. volumi. ii. Deci. in consi. 638.

Contrarium, quòd immo in præscriptione immemorabillis temporis requiratur bona fides, Calcan. in consi. lii. Guid. Pap. consi. xci. Cassan. in consi. xxxiiii. colum. secunda. Ioan. Anto. Alexand. in consi. xiii. colum. quarta. Zas. in consi. xvi. volu. secundo. Decisio. Neapol. iiii. in nouis, v. dubio. Hispan. in capitu. per vestras, charta vii. colum. secunda. de donatio. inter virum & vxo. Paris. in consi. xxvii. colum. xv. volu. primo, in consi. 101. colum. xiiii. in consil. cxii. colum. iiii. volu. eod. Aymo consi. cxlvii. Sed vtraque opin. potest saluari, vt prima procedat, quia propter tantum temporis spatium, præsumitur bona fides, etiam sine titulo. Paris. in d. cons. xxvii. colum. xviii. Ripa in c. cum Ecclesia sutrina, nu. cxix. de caus. posses. & propriet.

Sed contraria procedit, vt probata mala fide, omnis, etiam centenaria præscriptio sit exclusa. Aymo de antiquit. in iiii. parte num. clxviii. Bertrand. in consi. lxix. colum. fina. volu. iii. sentit istam opin. Et quòd in tanto tempore præsumatur bona fides. Bertrãd. ipse in consi. lxxxi. col. fi. vol. iii.

Secundò limita, nam contra id quod iure speciali cõpetit, pręscriptio inducitur, etiam per malæ fidei possessorem. Bal. in consi. ccciii. in fi. volu. i.

Tertiò limita, quia quò ad publicianum, etiam hodie de iure canonico non requiritur bona fides. Iaso. in §. sed ista. colum. lxxx. & sequen. institu. de actio. & maximè colum. xliii. & seq.

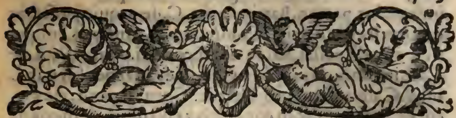
Quartò limita, vt per Gomes. in §. sed idem. eod. titulo.

Quintò

Quintò limita in consuetudine. Roch. in c. fi. colum. cxxxvi. de consuet.

Sextò limita, quando est in facultate partis velle & nolle, & nondum declarauit suam voluntatem. Marian. in consi. cxlv. colum. xvi

Finis libri tertij.

CONCLVSIONVM, REGVLARVM, ET Communium opinionum,

DOCTISSIMI IVRISCON. D. IACOBI PHILIPPI PORTII IMOLENSIS,

Liber Quartus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Hæres illius qui habuit malam fidem, præscribit in præscriptione longi temporis, si non vtatur sui autoris accessione.

IN præscriptione longi temporis xxx. vel xl. annorum hæres illius, qui habuit malam fidē, potest præscribere, si à se ipso incipit præscribere, & non vtitur accessione autoris. Et sic quòd lex cùm hæres, ff. de diuers. tempor. præscript. vel non habeat locum in tali præscriptione, vel non procedat de æquitate canonica. Din. in regula possessor, colum. fin. de reg. iur. in vj. Innoc. in c.

iura,de.iur.patron.Bar.in l.vitia.C.de acquir.posses.in d.l.cum hæres.Are.in l.Pomponius.§.cum quis,col.pe. ff.de acquir.posses.Bal.in consi.ccxxiiii.volu.v.Paul.de Cast.in consi.clviii.col.ii. volu.ii.idem tenet Cyn.in l. nihil.C.de vsucap.pro hærede. Corn.in consi. clxxvi. col.pe.& fi.vol.i.& in consi.cclxxvii.col.iii. & in consi. lvi.colum.ii.volu.iiii.& in consi.ccvii.col.fi. vol.i.& in consi.xvi.col.i.in fin.& seq.volu.ii.Corn.in consi.cli. col.ii.volu.iii.& in consi.ccxcvi.col.vi. vol.iii.Bald.in d. l.nihil.Ioan.And.in regu.cũ quis, in prin.de reg.iur.in vi.idem tenet Cuma.in d.l.cùm hęres.& Bar.in l.nihil. C.de vsucap.pro hęrede.Innoc.in c.illud,de pręscrip.& in l.sequitur.§.hæres.ff.de vsucap.Socin.in consil. cciii. colum.ii.& consi.lx,col.pen.Bal.in l.cum qui. §. in hac. ff. de publi. & in l. si ego.§.partus. in fin. de publicia. & Ang.hoc tenet,dicens,procedere in terris ecclesiæ, non in terris imperii.Soc.in reg.ccclxxxix. Paul. de Cast. in consil.lxxxi.in v.col.in ii.volu.Alex.in consi.cx.col.fin. volu.i.Soc.in consi.ii.col.fi.volu.iii.Alex.in cõs. xxxix. col. i.in fin. & in consi.cxxxiiii.col.fin.volu. ii.Corn. in consi.ccciiii.col.pen.vol.iii.& in consi.xciii.col.ii. volu. iiii.Imol.in consi.xlv.in ii.colũ.in ii.dubio. Ioan. Crot. in l.Pomponius.§.cum quis,col.v.& seq.ff.de acquiren. posses.Mari.in rub.de causa posses.& proprie.in iii. tracta.in iiii.articu.ver.vi.competit publiciana,& in istam sententiam inclinat Feli. in cap.si diligenti colum.iiii.& seq.de præscrip.Postil.ad Abb.in c.si diligenti.Feli.in c. de quarta,col.vii.de præscrip.in c.illud, eod.col.v.Rui. consi.xxxiiii.col.fi.vol.ii.

Contrariam partem,quòd hæres malę fidei possessoris non posit a se ipso inchoare præscriptionem,glo.in l.sequitur.§.hæres.ff.de vsucap.& in §.fructus,eadem l. secundum opinionem Ioan.glo.in l.eum qui.§. in hac in gl.magna.ff.de publ.in l.si ego, in verbo ex omnibus causis,in §.partus.ff.eod.glo.in l.iii. C.commu. de vsucap.in l.nihil C.de vsucap.pro hærede, in l.vitia.C.de acquir.posses.in §.sed tamen,& in §.furtiuæ.institu.dę

vsucap.

vſucap.glo.in l.Pomponius. §.cum quis. ff. de acq.poſ-ſeſ.ſed iſtæ glo.loquuntur ſecundum iuris ciuilis diſpo ſitionem,ſecundum quam clara eſt iſta concluſio.Opinio autem Din.procedit attenta æquitate canonica, vt ipſe dicit. Ideo deueniendum ad alios Doct. qui magis clarè loquuntur. idem tenet Cyn.Alber.& Bald. in d.l. vitia.C.de acquir.poſſeſ.Ang.in d.l.cum qui. §. in hac Bal.in authentica ad hoc, in li.col.Ang.in d. §. furtiuæ. in v.colum. Ant.de But.in cap.ſi diligenti, col.iiii. Abbas col. vi.Imol.col.iii.propter vltimam opinionē Ant. de Butr. quam refert Pet. de Vbal. in repetitio. d. cap. col.xxx.de pręſcrip.ii.in c.ii.col.ii.eo.tit.Ant.de But.in c.iura,de iure patronatus,col.i.in fi. cum ſeq. Abbas. in conſi.lxxvi.in fi.volu.i. Corn.in conſi.ccxcix.col.fin.& conſi.cclxxv.col.fi.vol.iii.Rom.in conſil.cxlix.col.fi.& in conſi.cci.& idem tenet Ioan.And.in addit.ad Specu. in tit.de præſcrip. circa fi.in additione magna. Imol. in c.fin.vol.ii.de præſcrip.Paul. de Caſt.in l.ſequuntur. §. hæres,in fi.ff.de vſucap. Alexan.in conſi. lxxxiiii.col.i. vol.i.& in conſi.iiii.colum.pen.vol.ii. & in conſi. li. col. iii.volumi.v.& in conſi.ccxiii.aliàs ccxvii. incip.viſo, & opportunè diſcuſſo,col.pen.volu.ii.& in conſi.xcii. col. iii.volu.iiii.& in conſi.iii.col.fina.volu.v. & iſtam dixit * communem Gomeſius in §.ſed iſte,col.xxvii. Inſtit. de actio.Ferrat.cautel.xxxviii.Zaſius in conſ.xv.vol.ii. & dixit iſtam eſſe cōmunem Alex.in conſil. xxxix. col. iii.vol.vi.& in conſi.xi.col.fi.vol.vi.& in conſi.xlvi. col. pen.& in conſi.clxxii.col.fi.vol.vi. & in conſi.xcvii.col. fi.vol.vii. & in conſ.iii.col.pen.vol.ii.& in l.Pompon.§. cum quis.col.vi.in fi.& ſeq.de acqui. poſſeſ. Ang. Aret. in §.ſed tamen. Inſtit.de vſucap. Calc. in conſi. lxxiiii. col.x.Abbas in conſi.xix.col.ii.vol.eo. Curt. Iun. in cō ſi.clxxxi.fi.col.& in conſi.clxxvii.col.fi. vbi dixit iſtam partem * communem. Alex.in conſi.lxxxix. colum.iii. vol.ii.Barba.in conſ. ix. colum.pen. vol.ii. & in cōſi.50. col.fi.vol.ii.& in conſi.xl.col.ix.volu.ii. Claud. in d. §. cum quis. Socin.in conſ.cvi.colum. ii.volu.iii. Deci. in

consi.cclxxii.col.iiii. Abbas in consi.iii.in xiiii.q.in xii. col.vol.ii. Balb.in tracta.præscr.in ii. parte iii. princi. in xii.q. Alex.in cõs.lx.col.iii.vol.iiii. Ias.in d.§.cũ quis,col. pe.& seq. Idẽ tenet Rapha. Cuma. & Rota in d.§.cum quis. Imola.in cõsi.col.xxiiii.in fi.de præscri.idem sentit Bar.in l.sequitur.§.fructus in prin.ff.de vsucap.Bar.in l. potest,eo.tit. Gozad.in cõs.lvi.col.iii.istam dicit * magis cõem in cõs.lxvi.vol.i.col.i.Paris.in cõs.xxvii.col.xxiii. & seq.vol.i.vbi dicit istam cõem opinionem,& in consi. xxix.col.iii.vol.i. vbi idem dicit.idem in cons.lxvi.col. xiiii.vol.iii.& idem dicit in cõs.xcii.col.v.vol.iii. Aymo. cons.cxlvi.Rui.consi.xl.col.ix.vol.i.& lxiii.col. fi. vol.i. vbi dicit cõem,& cõs.clxx.col.fi.vol.i.& cons.xlv. col. x. vol.iiii.& cons.cxviii.col.iiii.& fi.vol. iiii. & cons. cxlvii. col.i.ampliat,& consi.clx.col.pen.vol.eod.

Amplia in omni hærede immediato vel mediato. Beltrand.in d.cons.lxvi.col.pe.in fi.& in cons. cxci.colũ.ii. vol.i.& in cons.clxxv.col.xi.vol.ii.vbi dicit istã * cõem opinionem.& idem tenet in cons.ccxxvi.colũ.v. vol.iii. Marian.Iun.in cõs.lxxvi.vol.vi.& in cõs.cxliiii.col.pen. Grat.in cons.cxxv.col.i.in fin.vol. i. vbi dicit istã cõem Rui.consi.68.col.pen.vol.i.& in cons.cxli.col. fin.vol.v.

Ad istam partem quę videtur * magis cõmunis, dantur multæ limitationes,quas non refero,quia, circa illas nihil addere intendo;sed uide Rom.in d.§.cum quis,& Ias.col.fi.Fel.in c.si diligenti,col.iiii.& seq. de præscrip. Ioan.Crot.in d.§.cum quis,col.v.& seq.vide pro limitatione Beltr.ĩ cõs.clxxix.col.ii.vol.ii.& vide decis. Neap. xli.in v.dubio ĩ nouis. Itẽ aliã decisionẽ lxxxvi.in nouis col.ii.itẽ aliã per Mar.Iun.in cõs.lxxvi.col. xxi. Opinionẽ tñ Din.cõmuniter improbatam,in pluribus casib.saluat Par.ĩ cõs.xxv.col.39.& seq.vol.i. Amplia istã secũdã ptẽ,vt mala fides autoris noceat ẽt successori quò ad fructus rei legatę. Mar.Iun.cõs.182.col.pe.ĩ fi.& seq.vol.ii.

Primò limita istam secundam partem vt per Rui. in consi.clxx.col.fi.vol.i.

Secundò limita, vt per eundẽ cons.xlv.col.xi.vol.iiii.

CON-

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessio translata virtute decreti de continuanda possessione in hæredem, vtrum ne pariat recuperandæ possessionis interdictum.

TRVM possessio translata virtute decreti de continuãda possessione in hęredẽ, pariat interdictũ recuperandę possessionis? & quidẽ Bal in auth. defuncto, col. ii. C. ad Tertull. & Pau. de Cast. in l. si sorori. C. de iu. deliberan. tenet quòd non pariat interdictũ recuperandæ, sed tantùm competat adipiscendæ, quorum bonorum, vel edictum diui Adri. idem tenet Iac. in d. l. si sorori. & Alex. in l. in suis col. iiii. ff. de libe. & posthu. & in consil. lxxxiii. col. iiii. in fi. in consil. xxx. col. ii. vol. ii. & in consi. lxxxvii. colũ. ii. vol. iii. Ias. in d. l. si sorori, in fi. Soci. in consil. xlix. col. fin. vol. iiii. Ioan. Ant. Alex. in consi. cxxi. col. pen. Cur. Iun. in consi. cviii. col. vi. Barb. in consi. lviii. col. antep. vol. ii. & col. xi. Zas. in consi. x. vol. i. Goza. in consi. xciii. col ii. Hisp. in rub de dona. inter vir. & vxo. fo. lix. col. ii. Affl. super consti. fol. lxxvii. col. iiii. & decisio. ccxcix. col. iiii. vers. ex his. Paris. in cons. i. col. xxv. vol. i. Rui. consi. xxv. col. pen. vol. iiii. & consi. xxvii. col. iiii. vol. v. Boer. decis. ccxxviii. in fin.

Contrariũ tenet Alex. licèt nõ firmet in l. cũ hęredes col. i. in fi. ff. de acq. pos. Soc. in l. rem quę nobis, q. v. ff. eo. tit. Gl. in d. l. cũ hęredes. Dec. in cõs. 84. col. pe. in fi. Rip. in l. respon. col. xxv. & seq. & in rubr. de causa possessio. & proprieta. nu. xxxiiii. Cassa. in consil. xix. col. xiii. ita seruatur Mediol. Paris. in consi. xl. col. ii. & seq. vol. i. propter prægnantiam verborum decreti. & Ruin. in consil. xviii. col. vii. vol. i. qui ponit remedium retinendæ.

Vide decis. Neap. cxxi.in nouis. vbi quid in iuribus incorporalibus in antepen. col.item dictum decretum operatur in hęrede immediato, & non mediato. Alexā. in consi.xxxvii.col.ii.volu.i. Item quando istud decretum irritat possessionem apprehēsam, intelligi debet, quando apprehensio est facta per illos, qui indebite occupant, non autem quando est facta per illos ad quos notoriè spectat iure dominii. Ruin. consi.xxvii. colum. ii. volumi.v.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Oblatio verbalis quo casu sufficiat.

LICET aliàs oblatio verbalis non sufficeret, tamen si creditor dicit, quòd non intēdit acceptare, perinde operatur verbalis oblatio, ac si esset realis. Ita Bal. in l.i. colum. i. in fi. C. ne liceat tert. prouo. Raph. Fulg. Paul. de Cast. & Alex. in l. qui Romæ. ff. de verb. oblig. Soc. in consi. cxcix. Fulg. in consi. cci. cum. in fin. Alexan. in l. si mora. in iii. colum. in v. limit. ff. solu. matrimo. Cassan. in consi. xli. col. i. & seq. & in consi. xxiii. col. fi. in fin. Beltr. in consi. cxxviii. colū. i. vol. iii. decisio. Neap. ix. in nouis, quæ declarat. Grat. consi. xciii. col. vi. volu. i. Rui. in consi. xl. col. vii. & consi. lxx. col. ii. volu. i, qui extendit ad vicinum, qui respondit, non me ne voglio impacciare. Cassan. dicit * veram & magis communem in consi. cxiii. colum. i. Ruin. consi. xlix. colum. fina. volu. ii. Tiraquel. de retract. fol. ccclxxvi. Boer. decis. cxxiiii. Alexan. in l. si seruus, colum. ii. versi. puto sic concludendum. ff. de vulga. & pupillari. Gramma. consil. cvii. col. ii.

Contrarium tenuit Are. in d.l. qui Romę, col. prima.

Claud.

Claud.in d.l.si mora,col.iii.Curt.in appost.ad Alex. in d.l.qui Romæ,& Ias.ibi col.ii.in ii.notab.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur * magis communis.

Limita primò procedere, qñ creditor expresse dicit, ꝙ uolebat acceptare, secus si tacuit. Alex.in d.l.si seruus ff.de vulg.& pup.circa fi.Cassan.in cons.xli.col.i. & seq.

Secundò limita, si creditor habuisset iustam causam recusandi oblationem factam, & potuisset non ex iusta causa non recipere. Ita Claud.in d.l.si mora, colum.iii. Grat.consi.xciii.col.fi.vol.i.

Tertiò limita, nisi verbalis oblatio esset facta conditionaliter. Grat.ibi.

Tenendo aliam opinionem limita, nisi dictum esset in recusatione per creditorem, ego volo recipere quomodocunque mihi offeras, quia stãte recusatione cum istis verbalis, etiã sola oblatio verbalis sufficeret, etiam secũdum opinionem illorum, qui dicunt ꝙ oblatio verbalis non sufficit, etiam si creditor dicat, ꝙ non vult recipere. ita Claud.in d. l.si mora, colum. iii. & refert Cassan. in d.consi.xli.colum.ii.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Remissoria in criminalibus an concedenda.

DVBITARI contingit, an in criminalibus sit danda remissoria, & plures casus sunt considerandi. nam, aut quæritur, an sit danda intra prouinciam, & dicendum est quòd non, quia in ciuilibus non datur. Authentica apud eloquentissimum, & in corpore vnde sumitur. C. de fid.instru. Aut extra prouinciam, & isto casu etiam videtur deneganda remissoria, per tex.in d. authen. apud

eloquentissimi.& in §.quarto.& ibi Bar.& Ang.& Iaco. de Bel.in auth.de rest.idem voluit gl.in c.testes,iii.quęstio.ix.& ibi Archid. & idem voluit Abb.in c.cum causam,col.pe.de test.Iac.de But.in d.l.apud eloquentissimum.Andre.de Iser.in c.i.si de inuesti.licet ori. Azo in summa de test.col.iii.vers.producendi sunt. Archi. in c. pręsentium.§.testes.col.pen.de test.in vi.Spec.in tit. de test.qualiter in fi.Dom.in d.c.præsentium,col.vi.versi. in gl.i.de testi.in vi.

Contrariū Io.And.post Ioan.Mona.in c.Romana.§. contrahentes.col.fi.de fo.comp.in vi.Fel.in d.c.cum causam,col.pen. Aut quæritur, an sit danda remissoria extra prouinciam in criminalibus,pro testibus,qui nō sunt de territorio iudicis,& sic pro testibus forensibus, quos iudex non potest compellere ipsos venire, & tunc licet. gl. in cap. constitutus,de fideiuss.& ibi Abb.col.ii. Cardi.in princip.Cyn.& Salic.in d.authen.apud eloquentissimum,vbi etiam Alb.de Ros.Abb.in capit.cum causam,colum.pen.& Ioann.de Ana.qui ad eum se remittit in c.in tantum,colum.i.in fi.de colla.& quia necessitas impellit, vt testium examinatio fiat per iudicem in partibus,postquam iudex non potest ipsos compellere: propter istam necessitatem,remissoria etiam in criminalibus conceditur. Et ita seruatur de consuetudine. Host.& Io.And.in d.c.constitutus, cap.fi.& Pet. de Ancha.ibi idem Iaco.de Aren.Nic.de Math.&Bal.in d.authen.apud eloquētissimum,qui dicit ita seruari in causis criminalibus. & ita seruare curiam Roma. refert & sequitur Barb.in d.c.constitutus col. iii. versic. sed dubium est.Pau.de Cast.in l.Iudices.C.de fi.instr.Io.Mona.Io. Andr.& Domi.in d.c.Rom.§.contrahentes in fine,in vi. Bal.in c.si hi qui.col.i.de test.Felin.in d.c.cum causam,colum.penulti. de testi.Iacob. de S. Georg.in l. iii.§.idem diuus colum.i.ff.de test.Gramm.in consi.xli. colum.fina. Pau.Turent. in sua disputa.incipiente Rex Aragonum,in secundo dubio,in iiii.colum.Mil.in practi. fol. xlvii.colum.secunda Afflict.super constitution. fol.xciii.

fol.xciii.colum.iii.& fol.cxxiiii.colum.iii. vbi etiam ponit aliam limitationem. Ioan. de Ana. in cap. tantùm, colum. ii. de collatio. Afflict. super constitutione. fol. ccxxxii.colum.ii.

An autem propter multitudinem causarum possit curia committere examen alteri iudici in criminalibus Afflict.super constitution.fol.232.col.ii. præsentes limitationes ad regu.negatiuam ponit Maria.Iun.consi.lx. col.i.& seq.vol.ii.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Minori an cõcedenda restitutio in integrum sine alia læsionis facta probatione.

I minor asserat omisisse ꝓbationes,& proptereà petat restitutionẽ in integ.an debeat ꝓbare habere probationes quę possunt ius suum fundare, an verò sine alia probatione restituatur? & Bar. in l. nã & posteà.§.si ex mino.col.fi.ff.de iu.iur.tenet ꝙ non restituatur,nisi doceat de probatione,quam asserit omisisse, & tali per quam ius minoris fundetur. Idem tenet Bal. ibi col.fi.ver.extra notata.& idem Ang.col.fi. in ver. in glo.in verbo captus.idem tenet ibi Salic.col.i.ver.& ex ista glo.colligitur.Rom.in pen.col.Imol.in cap.auditis, in penult.notabili in prima colum.in fi.Alb. in l. minor viginti quinque annis.§.si omissam.ff.de minorib.Boer. decis.lxxix.

Contrarium sentit Specu.in tit.de restitutio.in integrum §.primo versicu.illud prætermittendum non est, vbi tenet quòd ex sola partis vel sui procuratoris allegatione, quòd omissæ sint probationes, restituatur minor vel ecclesia. & idem sentit idem Speculator in d.

in d.§.i.in princ.illius.§. idem Ant.de But. in cap. Auditis,in pen.colū. de restitutione.in integ.& ibi Abb. in viii.not.& in c.suscitata,in ii.not.eod.tit.Aret. in cons. lxvi.col.pen.& in d.§.si minor.col.fin. Ias.in d.§.si minor. col. pen. Apostil. ad decis.Thol.liii. decisio. Neap. cix.in nouis

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Minor qui non appellauit,aut appellationem prosequutus est,an restituendus, si prius de læsione non docuerit.

SIMILIS est dubitatio,an minor, qui nō appellauit vel non est prosequutus appellationem, si petat restitutionem, debeat probare de iure suo,quia ex ipso apparebit ipsum esse læsum ob non appellationē vel omissam prosecutionem, cum aliàs fortásse sibi expediret nō appellasse,& Bar.in loco prȩallegato in d. §.si minor,col.fi.tenet, ꝙ minor debeat docere de iure suo,aliàs non restituetur,& ibi Ang.col. fi. & Salic. col. i.& Roman.col.fi.& Aret.in finalib. verbis, dum se remittit ad not.per Bart.ibi. idem tenet Abb. in cons.77. col.iii.vol.ii.Paul.de Cast.in consi.iii.incip.in causa quę vertitur.col.ii.vol.ii.& in consi.cxcvi.col.i.in fi.volu.ii. incip.super j.q. idem tenet Bal.in l.fi.in fin.C.in quibus causis in integ.rest.non esset neces.& ibi Sal.in fi. Alex. in cons.lv.col.fi.vol.v.Rota decis.lxxvii.in nouis.Bellam.decis.xxxviii.Apostil.ad decis.Tholos.liii. Alex. in appostil.ad Bar.in l.certum.§. in pupillo. ff. de confess. Grat.consi.cxix.col.pen.in fin.

Contrarium,quòd immo eo ipso dicatur læsus, quādo non appellauit,& t.iquam læsus posſit restitui. Bar. in l.

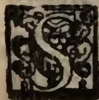
in l.fi.col.fi.C.in quibus causis in integ.resti.non est ne cess.& Paul.de Cast.in d.§.si minor.& istam opinionem sensit glo.in l.si minor vigintiquinque annis.§. i. in verbo iure desiderat.ff.de minorib.

Alii in isto articulo distingunt, aut minor est reus, & tunc non appellando dicatur læsus,& eo ipso posit petere restitutionem. Aut verò est actor, & tunc non appellando,non dicitur læsus,ista fuit opinio Fulg. in d.§. si minor.& in d.l.fi.& ibi Paul.de Cast.Alexã. in consi. cxv.in fi.vol.v.Iacob.de S.Georgio in d.l.fi.in fi. Ruin. consi.lxviii.col.xiiii.vol.i.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Minor an eo ipso quod confessus est in sui damnum,dicatur læsus,sic,vt ei aliter non probato concedenda sit restitutio.

IMILIS est dubitatio, an eo ipso ꝙ minor est confessus aliquid præiudiciale,dicatur lęsus,& propterea restituatur,an verò sit necessarium aliquid probare per qđ appareat veritaté esse contra confessioné factam per minorem,& quòd nõ restituatur, nisi docto de errore,tenet Spec.in titu. de restitu. in integ.§ i. colum.pen.ver.sed nunquid ecclesia.Cyn.in l.i. in fin. C. de confessis,& ibi Bal.col.xv.ver. præterea sequeretur. & ibi Sali.ver. item iuxta hoc quæro Ant. de But. in c. fi.in fi.de confess.Alex.in consi.lv.in fi.vol. v.Soc.in consil.cxv.col.pen.Beltr.in consi.clxix.col.ii.vol.i.

Contrarium glo.in c.ii.de resti.in integ.in gl. in verbo computandum.in glo.ii.vbi etiam ꝙ falsitas confessionis probari non possit, cum quibus glo. transeunt doctores.Alexan.in dicto §.si minor,col.fin.concordat

aut ex sola confessione minor afficitur damno re ipsa, vt quia confessus fuit fideiussisse,& restituitur,secus qñ ex confessione non sequitur damnum necessariò re ipsa videtur sequi Iaso.ibi,dum se remittit ad Alex.in ij.colum.Ruin.in conf.cxxxv.col.ii.& seq.vol.i.& conf.lix. col.iii.& consi.lxxxviii.volu.iiii.

Ex quo infert Alex.in d.§.si minor, quòd in criminalibus debet restitui aduersus confessionem minor, quia eo ipso dicitur læsus,& ita voluit Ang.in l certum.ff.de confessis in §.in pupillo.sentit Bal.in consi. cccx. vol.i. Corn.expressè in consi.cxcii.col.ii.vol.4.Alex.in consi. cxv.vol.v.Ias.in conf.clxxx.col.i.vol.ii.Hippoly. in l.j. §.si quis vltrò,in fi.col.in fin.ff.de quæst.Alex. in consi. cxv.col.i in fi.vol.iii.Ias.in d.§.si minor,in ij.colum. in princ.Grammat.in consi.xvi.col.i.& in conf. lx. col. ii. & in consi.lviii.col.iiii.Hipp.in sing.ccccxlv.

Sublimita,vt per eũdem in l.dē minore, col.fi. de qõ.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Arbitratoris à sententia petitur reductio ad arbitrium boni viri stante enormi læsione.

Visque scit, quòd à sententia arbitratoris petitur reductio ad arbitrium boni viri stante enormi vel enormissima læsione l.societatem.§.arbitrorum.ff. pro socio l. si libertus,la ij.ff. de operis libertorũ l.j. §.j.ff.de leg.ii.glo.in c.causam,in glo.in verbo si tamen, de elect.glo.in c.à iudicibus,in glo.i.ij.q.vi.Abb.in c.nõ fine,col.fi.de arbit.Host.in c.quintauallis col.ii.eod.

Primò amplia,etiam si compromissum sit iuratũ.c.venies,& c.quintauallis,vbi Ant.de But.col.xxiii. de iure iur.d.c.nõ fine,de arbitris.Host col.ii.Imol.col. xiiii. in xiii.differentia.Abb.in c.cum contingat in xvi.col.in ix.

casu

casu.Sal.in d.§.arbitrorum.q.xiii.Grat.cons. xxx.col.i. & seq.vol.i.Immo etiam si sit iuratum de stando laudo, vt per Feder.in cons.cxxv.circa fi.ver. nõ obstãt iura in contrariũ allegata,& in cons.lxxxv.col.ii.in fin.ver. nec prædictis obstat,& in xviii.col.ver.circa primum cõclu de,& per Feder.de Sen.in consi.cxlii.Bal.in l.fi.C.de nõ nume.pec.in prin.Aegid.in cons.xxiiii.col.iii.ver.i.casu.

Contrarium videtur tenere Zasius in cõsi.xii.vol.ii.

Secundò amplia siue compromissum sit deductum in stipulatione siue non.gl.in l.si quis arbitratu.ff.de verb. oblig. & Anto. de But. in loco præallegato & ibi Imol. col.xviii.ver.circa primum.

Tertiò amplia, etiam si compromissum sit vallatum certa pœna,vt dicit Ant.de But.in loco præallegato, & per alios ibi, & Bar.& alios in d.l.societatem.§.arbitrorum.ff.pro socio.Bal.& alios in l.cum antea.C. de arb.

Quartò amplia,ẽt si sit factum pactũ de parẽdo laudo, & super eius obseruãtia iuratũ per partes,vt per Pet. de Anch.in cons.ccvii.col.fi.ver.sed pactũ quantuncunque.Cæp.in cons.ciui.xxxiiii.col.i.ver.& ꝙ intelligitur de modico.Soc.in cons.lxxxv.Paris.in consi.lxxxix.col. vii.vol.i.Contrarium Zasius in cons.xii.vol.ii.

Quintò amplia,ẽt si statutũ mãdet laudũ seruari debere,& desuper interuenisset pactum iuratũ,vt not.Pet. de Anch.in cons.ccvii.col.fi.ver.restat respondere ad statutum.Ang.in cõs.clxxii.& Petr.de Anch.in cons. 208. in fi.Mar.Iun.xii.cons.xlviii.col.pen.Grat.cons. cxviiii. col.pen.vol.ii.ẽt si per statutum sit sublata reductio ad arbitrium boni viri,idem in consi.xxx.col.i.vol.i. declara,vt per eundem in cons.xxxiiii.col.i.

Sextò amplia,nã talis reductio ꝑ statutũ nõ põt impediri si interueniat dolus ex ꝓposito,vt ponit Pet.de Ancha.in d.cõsi.ccvii.col.fi.& Bal.in l.cũ antea, col.iii. in fi. ver.sedquid ꝑ statutũ.C.de arbitris ꝗ idẽ tenet,si culpa interuenit,Rom.ĩ cõs.xc.col.fi.ver.nec ꝓmissis,& idẽ tenet stãte enormissima lęsione.& statutũ taliter interp̃tatur,vt nõ auferat reductionẽ ad arbitriũ boni viri, licèt

execu-

executionem cócedat laudo ftatutũ.Cuma. in conf.50. in fi.Abb.in confi.xliiii.in ii.dubio.volu.i. Soc. in confi. cxxi.col.pen.vol.iii.in ver.circa iij.Pet.de Anch.in repetitione.c.i.char.18.ver.accedat hæc quæftio. de conftit. idem in confi.cciii.in fin.Maria.Iun.in conf. xlviii. col. pen.Paul.de Caft.in cófi.cclv.incip. primò & ante omnia,col.i.volu.ii.Ang.in confi.clxxii.

Et quòd ftatutum non pofsit impedire reductionem tenet Fulg in confi.ccxxiiij.Cæp.in confi.ciui.xxxiiij. in fin.colum.ver.fed certè contrariũ eft verius.& Curt. Iun.conf.lxxx.col.fin.ver.& ficut renunciatio.Deci. in confi.lx.col.ii.& in c.ad hæc,el fecundo,col.ii. de appel. & in confi.ii.in iiii.col.in fi.Iaf.in l.quidam cum filium, col.viii.ff.de verb.oblig.Ferrat.caut.viii.

Cótrariũ Rom.in rub.de arbitris in v. char. in ij. col.

Septimò amplia, etiam fi liberum arbitrium arbitro fit conceffum,vt dicit Bald.in l. fi procurator,col.i. cum feq.ff.de condict.indeb.

Octauò amplia,etiam fi fit data facultas lædendi in multo, tamen propter notabilem & maximam læfionem poteft peti reductio.Fulg.in confi.clxxx.in fi.ver. quinimmo.

Nonò amplia,etiam fi fit promiffum & iuratum non allegare vel proponere querelam iniquitatis, vt notat idem Fulg.in confi.clxxx.in fin. ver. nec his renunciatio officiat.Nam ftante notab.& maxima læfione, peti poteft reductio,vt ibi per eum,idem tenet Aegid. in cõfil.xxiiii.col.4.ver.in iii.verò cafu,quod intelligit,quãdo poteft imputari arbitratori dolus vel lata culpa. Parif. in confi.lxxxix.colum. vii.vol.i.& in conf. xxiiij. col.xxi.in ij.volu.

Contrarium, quòd quando promiffum eft & iuratũ parere laudo quantuncunque iniquo, non pofsit peti reductio. Hoftienfis in d.cap. quintauallis, col.ii. Salic. in d.§.Arbitrorum,colum.v.in xiii.quæft.& in d.l.cum antea.in vii.q.& hoc tenet Aegid.in confi.xxiiii. col.iii. ver.in iii.vero cafu.fcilicet, quando dolus vel lata culpa

non

non poteſt arbitratori imputari.

Decimò amplia, etiam ſi ſit data facultas lædendi in magna vel parua quantitate, nam ſtante læſione enormiſsima vel ſatis magna, poteſt peti reductio, non ſi ſit læſio magna tantùm. Hoſt. in d. cap. quintauallis. etiam addita clauſula moderatè vel immoderatè, vt per Bart. in d. §. arbitrorum, in lxi. colum. & ſeq. Rom. in conſ. xc. col. pen. ver. ſecundò principaliter. Imol. in d. cap. cum contingat, col. vi. ver. ſed iuſta prædicta poteſt dubitari. Ioan. Bapt. gener Bart. in vii. libro in xv. cap. de arbitris. Beltrand. in conſi. lxxii. col. iii. in fi. volu. ii. Abbas in d. cap. quintauallis, colum. xv. ver. venio ad ſecundū membrum. Ant. de But. colum. xxiii. verſi. aduerte tamen. Paul. de Caſt. in conſi. ccxv. incipiente. Primò videndū eſt, an præteritio, in v. dubio in ij. volu. & in conſi. cclv. colum. pen. volu. i. Ant. de But. in conſ. xxiiii. colum. iii. verſi. quantuncunque verba ſint lata. & idem putat Imol. in d. cap. quintauallis, colum. xxv. Card. in c. expoſita, colum. pen. in xii. quæſt. de arbitris. Sentit Cæp. in conſi. ciuili xxx. in fin. & dicit Bald. in l. ſi de meis. §. recepiſſe. ff. de arbitr. dum dicit, ꝙ etiam ſtantibus illis verbis poteſt lædere dummodo abſit dolus & lata culpa. bene verum eſt, quòd iſto caſu non poteſt peti reductio, pro magna læſione, vt dicit Hoſt. in d. c. quintauallis, & Bar. in d. §. arbitrorum. in vi. colum. & Bal. in l. ſi procurator, in j. col. in fin. & ſeq. ff. de condi. indebi. Imol. in d. cap. quintauallis, colum. xxix. Franc. de Aret. in d. l. ſi quis arbitratu. ff. de verb. oblig. Ant. de But. & Imol. in d. cap. quintauallis, colum. xxvi. Card. in cap. expoſita, col. pen. in xii. quæſt. de arbitris. & Bald. in d. l. ſi de meis, in §. recepiſſe. qui dicit, quòd iſto caſu pro enormi non petitur reductio, & hoc intellige, quando bona fide arbitrator laudauit, vt declarat Bald. in l. ſi procurat. in j. colum. in fin. ff. de condict. indebi. item nisi adſint alia verba coniuncta, quæ ſapiant arbitrium boni viri. Beltran. in conſ. clviii. colum. viii. volu. iii. tamen pro enormi iſto caſu poſſe peti reductionem, tenet Bald. in d. l.

cum

cum antea,col.ii.& seq.C.de arbi.Secus si dictum esset, quòd posit dare vni & aufere alteri,nō adiecta illa clausula in magna,vel parua quantitate,quia etiam pro magna potest peti reductio.Bald. in l. si cum ea.C. de dotis promis.Soc.in consi.ccxx.col.iii.Cæpol.in consi. ciuili.xxxiiii.col.i.Cassad.decis.i.de empt. & vend. Rom. in rub.de arbit.char.v.in iiii.col. immo etiam si dictum sit, ꝙ posit dare vni & auferre ab altero in totum vel in partem.Beltr.in consi.ccxci.vol.iii.

Contrarium Aegid.in cons.xxiiii.col.iii.ver.in secundo casu.Et quando dictum esset, quòd stari deberet sententię arbitri,etiam si maximam contineret iniquitatē, aut læsionem,quia tunc non posit peti reductio ad arbitrium boni viri,dummodo dolus absit,voluit Beltr.in cons.v.volu.i.in antiquis.

Vndecimò amplia, etiam si sit promissum, sententiā ratam habere,vt not.Bar.in d.l.cum minor,in fin. principii.ff.rem ratam hab.per Alex. in apost. ad Bart.in d. §.sociorum.

Duodecimò amplia,etiam si promissum sit parere laudo qualecunque fuerit,vt not. Bald.in l. tale pactum.§. qui procurauit,in fin.ff.de pact.vel qualiscunque sit læsio,vt per Fel.in c.humilis.col.i.de maior.& obed.

Decimotertiò amplia, etiam si laudum sit emologatum antequam sit prolatum,vt not.Bal.per illū text. in l.cum anteà.col.i.& seq.C.de arbit.in d.l.si procurator, col.ii.ff.de condi.indeb.idem tenet Cyn.in d.l.cum anteà per illum tex.col.fi.Paul.de Cast.in ii.col.ver. item not.Din.in consi.suo xix.Bar.in d.§.arbitrorum col.ix. ver.quid si in compromisso sit dictum.Ioan. Bap. gener Bar.in tract.de arbitr.in vii.lib.i.& xv.cap.Grat. in consil.cxviii.col.fi.vol.ii.Rui.consi.xvi.col.fi.vol.ii.

Etiam si ista emologatio esset facta pacto nudo, hoc tenet glo.in d.l.cum antea, in verbo postquam. Tamen contrarium sentit si per stipulationē, vt ponderat Alb. de Rosa.vbi etiam ipse contrarium tenet,& ꝙ emologatio posit fieri ante latum laudum,Imol. in d.c. quintauallis,

uallis,col.xxxiii.ver.itē obſtat prędictis, vbi reſpondet ad l.pen.& col.ſeq.ver.itē non obſtat,ꝙ iuramentū. Sed ſi lata ſententia clauſa & ſigilata partes approbarēt illā, valeret approbatio,& impediretur reductio.Io.And.in c.humilis,col.ii.de maioritate & obedientia. Imol. col. iii.Ang. Aret. in l. i. §.ſi quis aūt. ff.de appella.recip. & hoc ſequitur Abb.in cap. humilis, in fin.dummodo dolus malus abſit.Sed Ant.de But.in c.quintauallis,quem refert Imol.col.xxxi.ver.& tādem dicit do. Anto. dicit ꝙ approbans laudum antequam illud viderit,ſibi præiudicat,ita demum ſi ſit auiſatus de lęſione. Imol.verò in iii.col.in d.c.humilis,tenet ꝙ poſsit approbari, ſi ſit ſubſcriptum,licet ſigillatum,& clauſum, non autem poſsit approbari,ſi nondum ſit ſubſcriptum.

Contrarium videtur colligi ex dictis per Pau. de Ca. in l.ne in arbitris.in §.fina. in fin.C.de arbit.& in l.i.C. de rebus alié.

Decimoquartò amplia,etiam ſi ſint in compromiſſo, appoſita verba generalia, & amplia, vt per Bald. in l.ſi procurator.col.ii.ver.nam per verba generalia. ff. de cōdictio.indebi.Alex.in conſi. cxxxvi.col.ſi. volu.ii.verſi. immo vt dicunt doctores.& Ant.de But.in conſi.xxiiii. col.ii.ex mente Hoſt. in d. cap. quintauallis. & idem in eadem col.ver.Item quia verba generalia.Din.in d.reg. ſcienti,de reg.iur.in vi. Io.And.in addit. Specu. in titu. de arbitris.§.fi.ver.item quid ſi compromiſſum.Beltr.in conſi.cxxxviii.col.iii.volu.ii.

Decimoquintò amplia,ēt ſi ſit renunciatū reductioni ad arbitriū boni viri.Ita gl.in c.cū dilectus,in gl. magna in fi.de arbit.Spec. ī tit.de arbitr.§.differt.col.iii.ver. itē ſi ſit pactum.Din.d.regu.ſcienti,& in l. quidā cū filiū. ff. de verb.obliga.& in conſ.xix.incip.Tholemeus in prin. Guliel.de Suza.Iac.de But.& Bal.in l.ſi vnus. §.illud.ff. de pact.Cyn.in d.l.cū anteà in fi.C.de arbit. vbi ēt Alb. col.fi.& Bal.col.i.in fi.& ſeq.Bar.in d.l.ſi ſocietatem. §. arbitrorum,colum.vi.& in d.l.cum anteà.& in l.quero. §. inter locat. ff. loca.& in l. qui Romæ. §. duo fratres

col.i.& ibi Alex.col.iiii.in princi.& Paul.de Caſt. col. ii. de verb.oblig.& idem Bar.in d.l.quidam cum filiū, col. ii.& ibi Imol.col.iii.ver. & facit iſte tex.& Paul.de. Ca. col.iii.eo.tit.Io.And.in addit.Specu.in titu. de arbitris. §.fi.in ver.item quid ſi compromiſſum,in duabus addit. altera in princip.altera in fin. Oldra. in conſi. clvi. Bal. in conſi.ccclxxx.incip.præmitto,volumi.i. & in conſil. clxxxvii.in ii.volu.Anto. de But. in d. cap. quintauallis col.xxi.ver.ii.& tertius caſus,& ibi Abbas colum.xiii. & ſeq. vbi dicit iſtam * communem opinionem. Fulgo. in conſi.clxxx.colum.fi.ver.nec his renunciatio officiat. Cuma.in conſ.50.colum.fin.verſi.ad id autem.Ioan.de Ana.in conſi.xvi.circa fin.Paul. de Caſt. in conſi. ccxv. col.i.verſic.v.videndum,volu.i.Soc.in cōſi.ccxx.col.iiii. & ſeq. Fel.in d. cap.humilis,colum. i. & ii.de maioritate & obedien.Curt.Iun.in cōſi.lxxix.colum. fi. Cæpol.in conſi.ciui.xxxiiii.in fi.Bald.in l.i.in v.col.C. de his quę pœnæ nomine.Dec.in cap.ap hæc,el.ii.col.ii.de appella. & in conſi.ii.col.iiii. Iaſon. qui dicit iſtam opinionē cōmunem in l.cum quidam,col.iii.ff.de verb. obliga. & ita ſeruari de conſuetudine. Nicel.in vi. concordia glo. in fallen.iiii.Paul.de Caſt.in conſi cclx.col.ii.vol. i.qui dicit iſtam cōem opinionem ſtante enormiſsima læſione, licèt contrarium ſentiat in enormi, prout etiam voluit idem Pau.de Caſt.in conſi.cclv.col.pen.ver.iii. fuit opinio.volu.ii.Abb.& Imol. in d. cap.quintauallis, colum. xxix.Aegid.in conſi.xxiiii.in iiii.caſu.Grat.in cōſi.xxx. col.i.& conſi.xxxiiii.col. ii.vbi declarat. vol.i. Tamē alii Doctores idem tenēt etiam pro enormi læſione vel magna,licèt non enormiſsima.

Iſtā opinionē intelligit, & declarat iſto modo Iaſ. in conſ.xiii.vol.ii.qn̄ reductio peteretur ex ꝓbabili cauſa.

Contrarium, ꝙ renunciatio reductionis facta pacto operetur,tenuit Guliel.de Cun.in l.hi qui ex conſenſu. C.de epiſ.& c'er.Specu.in tit.de arbit.§.fi.ver. quid ſi cōpromiſſum.Iacob.de But.in d.l.cū anteà,col.fi.C.de arbit.Abb.& Imol.in d.c.quintauallis,ille col.xiiii.hic col. xxviii.

xxviii.versi.forte tñ respectu magnæ lęsionis operari renũciationẽ nõ respectu enormissimæ,& idẽ Pau. de Ca: in consi.cclv.col.pe.vol.ii. & in consi.cclx.col.ii.volum.i. Aegid.in consi.xxiiii.in iiii.col.ver.in iiii.casu.Io.Bap. gener Bar.in d.tract.de arbi.in vii.libro in xv.c.Bal.in l. iubemus,in fi.princ.C.ad Trebel.& istam secundã partẽ intellige,quando arbiter processisset sine dolo vel lata culpa,licèt re ipsa læsio interuenerit,ita declarat Bal. in d.l.iubemus,in fi.princ. C.ad Trebel.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur * magis cõis, primo amplia vt procedat, ꝙ possit renunciatione reductionis nõ obstãte peti reductio ad arbitriũ boni viri,ẽt si bona fide & sine dolo arbiter processerit ad laudũ, vt no.Bal.ĩ d.l.cũ anteà col.ii.in loco suprà allegato.

Secundò amplia,ẽt si generaliter sit renunciatum reductioni, vt per Bal.in l.si procurator, col.ii.ff.de cond. indeb.Rom.in consi.xc.col.pe.in fi.Io.de Ana. in cons. xvi.col.fi.Curt.Sen.in cons.iii. circa medium.Abb. in d. c.cum contingat.in xvi.col.in ix.casu.

Cõtrariũ sentit Aegi. in cõsi.xxiiii.col.iiii.versi.in v. verò casu,vbi remittendo se ad tertium casum,tenet ꝙ talis renunciatio operetur,dummodo dolus vel lata culpa in arbitrando non interueniat.

Tertiò amplia,ẽt si super nõ petẽda reductione sit iuratũ.Io.And.in addit.Spec.in ti.de arbit.§.fi.ver.quid si factũ sit cõpromissum.Oldr.in cõs.clvi.Bal.in d. l.si ꝓcurator.in fi.ii.col.Spec.in tit. de arb. §.i. ver. sed pone ꝙ cõpromittens.Ang.in consi.clxxii.Fulg.in consi.clxxx. col.fi.Pet.de Anch.in cle.i.§.quibus. de priuileg. Guid. Pap.q. 519. Ang.in disputatione sua incip. duo ad inuicem,in xiii.col.ver.placet igitur ista decis.Soc.in consil.lxxxv.col.iii.ver.nec prædictis obstat.vbi dicit istam * communem opin.Bar. in l.fin. ff.qui satisdare cogan. Ferrat.caut. viii.Mari. Iun.in consi. xlviii.col.pe.etiam si sit iuratũ non venire contra nec petere reductionẽ ratione enormis læsionis,si læsio sit enormissima, vt not. Pet.de Anch.in d.clem.i.§.quibus col.iii.de priuileg.

Contrarium in principali articulo, quod per renūtiationem reductionis iuratam impediatur reductio ad arbitrium boni viri, tenuit Fed. de Senis in consi. ccxxv. vbi hoc tenet, non quando simpliciter promittitur & iuratur nō petere reductionem. & idem tenet in consi. cxlii. Imol. licèt non se firmet in l. i. §. si quis anteà. ff. de appella. recip. Zasius in consi. xii. vol. ii.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur * magis cōis, amplia, etiam vt non sit necessaria absolutio à iuramento, quia prout simplex renuntiatio propter tacitam conditionem non operatur, ita etiam nō debet operari iurata renunciatio, ex quo iuramentum recipit easdem conditiones, ita Bald. in d. l. si procurator, col. ii. ff. de condict. indeb. Anton. de But. in d. cap. quintauallis. col. xxiii. vers. aduerte tñ. Guid. Pap. in consi. ccccxix. Salic. in l. cùm antea. col. v. in vii. quęst. C. de arbitr. & expressius omnibus aliis ponit idem in d. l. societatem. in §. arbitrorum, in vi. & seq. col. in xiii. q. ex mente Innocen. Host. & Io. Cald. vt ibi per eum. Ioan. Bap. gener. Bar. in tract. de arbit. in vii. lib. xvi. cap. Grat. consi. xxx. col. i. & seq. vol. i. qui declarat.

Contrariū tamen in hoc tenet Ant. de But. in consil. xxiiii. Bal. in l. fi. in prin. C. de non numer. pecu. Abb. in d. c. cum contigat, col. xvi. ver. ix. casus de iure iuran.

Tamen pro prima opinione est tex. iuncta glo. in verbo, absoluat, in c. non sine, de arbit. quę dicit exponendo tex. absoluas, id est absolutum fore ostendas. & ibi Host. & Card. col. iii. licèt Imol. teneat contrarium ibi, & sic videtur adhærere secundæ opinioni. Item amplia, nam si sit promissum & iuratum de non veniendo contrà, ratione enormis læsionis, potest tñ venire contra, ratione enormissimæ. Beltr. in consi. cxxxviii. col. ii. vol. ii.

Limita istā cōclusionē, quod etiam iurata renunciatio reductionis non impedit ipsam reductionē, nisi ipsa renūciatio iurata facta sit cū ista expressionis, quod etiam prętextu enormissimæ læsionis, & sic in casu expresso à contrahētibus non posset peti reductio ad arbitrium boni viri, vt no-

tat

tat Io. Cald.in disputatione sua incip. duo litigantes, quē refert & sequitur do.And.in additio.Spec.in d.titu.de arbitris.§. fin.ver. item si factum sit compromissum. Host.in d.cap.quintauallis. col.ii.ver.& hoc vltimū teneas,& ibi Ant.de But.col.xxii.& seq.versi. aduerte tamē.& in cons.xxiiii.col.iii.ver.sed si dixisset,& ibi. Abb. col.xiiii.vbi dicit istam * communem opinionem versi. aut pactū fuit multum generalem.idem tenet Raph. in l.i. §. si quis antea.ff.à quibus appel.non licet Sal.in d.l.societatem. §.arbitrorum. col.vi.in xiii.q.Soc.in consil. cxxi.in pen.col.ver.ita dico in casu nostro, vbi dicit istā esse * magis communem opinionem, à qua in consulendo & iudicando dicit non esse recedendum,idem tenet Salic.in consi.suo incip.in causa & quæstione prædicta. Ang. in disputatione sua incip.duo ad inuicem, in xiii.col.versi.si autem lęsio,& idem Soc.in cons.lxxxv. col.iii.ver.nec prædictis obstat. & Sal. in d. l. cum anteà col.v.in vii.quæst.Imol.in d.c.quintauallis,in xxxi.col. ver.secus vbi verba sunt specialia, & in col.xxxiii. versi. sed aduerte,quia D.Petrus.& in pen.col.ver. & ideò nō videtur,ꝙ sufficientes,& idem tenet Paul.de Cast.in cōsil.cclv.in ii.vol.in pen. colū.in iii.opinione, & in finali col.in fin.ver.quantum ad enormissimam.Corn.in cōs. ccxxi.col.iii.& seq.vol.ii. Io.Bap.gener. Bar. in tract.de arbit.in vii.lib.in xv.cap. & in cap.ii.& hanc solam cautelam ad impediendum reductionem probat, cùm oēs alias improbet,& impugnet Beltran.in consi. v. volu.i.

Et pro istā opinione facit,nam nunquam datur reductio ī casu expresso à partibus,cui partes ipsæ renūciauerūt,vt not. Ant.de But ī d.c.quintauallis,col.xxi.& seq. ver.si aūt.latissimè Bal.ī d.l.cū antea.in ii.col.in fi.in d. l.si ꝓcurator,col.ii.ff.de cōdi.indeb.Salic.ī d.l.societatē. in §.arbitrorū.in xiii.q.ff.pro socio.& ī d. l.cū anteà col. v.in vii.q.Abb.in c.cū contingat,col. xvi. in nono casu de iure iur.istā dicit cōem Soc.in cōsi.xii.vol.ii. Imo. in d.c.quuintauallis.versi. secus vbi verba sunt specialia & expressa, & facit qđ dicetur ī ii. limitatione principali.

Contrarium, quòd etiam facta expressa mentione sit locus reductioni, quasi nó possit super hoc renũciari. & quia illa verba magis ex quadã cõfidẽtia erga arbitratorẽ, quã ex voluntate vel consensu q fiat tale præiudiciũ tenet Pet. de Anch. in repeti.c.i. in xviii. char. ver. accedat hæc quæstio, de constitutionib. Paul. de Cast. in cõs. lxx. incip. quia frustra, col. i.& seq. vol.i. Alex. in consil. cxxxi. col. fi. vol. ii. Soc. in consi. ccxx. col. v. ver. quinimmo & fortius vbi dicit istam * cómunem opinionem & seruari in practica. & idem dicit Bart. Soc. in consi. ciiii. col. iiii. vol. iiii. Cæpo. in consi. ciui. xxx. in fi. & in consi. xxxiiii. in fi. Deci. vbi dicit * communem opinionem in consi. xxxix. col. iii. & in consi. lx. col. ii. & in c. ad hæc el ii. col. ii. de appel. Abb. in d. cap. cum contingat, colum. xvi. ver. nonus casus, de iureiur. Cassad. decis. i. de empt. & vendi. Paris. in consi. xlviii. col. v. volu. i. Aymo in consil. cxlii. col. v. Gram. decis. lxvi. num. xlviii. & pluribus seq. & sentit Cæpo. in caut. sua cxcix. in iii. caut.

Et pro ista opinione facit, nã per nullã verborum formulam vel cautelam effici potest, quòd impediatur reductio ad arbitrium boni viri, vt notat Bald. in dicta l. cum anteà, col. ii. ver. sed quæstio nostra, & in l. si vnus. §. illud. ff. de pactis. & in consi. ccclxxx. volumi. i. qui dicit ita * communiter obseruari. Paul. de Cast. in concil. lxv. colum. i. & sequen. incip. quia frustra, volumi. i. Guid. Pap. quæstio. ccccccxix. Alexand. in consi. cxxxi. in fin. volumi. ii. Cæpo. in consi. ciui. xxx. in fin. & in consi. xxxiiii. in fin. Deci. in consi. xxxix. colum. iii. & istam dicit * communem & ab ea in consulendo & iudicando non esse recedendum, Curt. Iun. in consil. lxxix. in fine & idem Dec. in consi. lx. col. ii. & in cap. ad hæc, el. ii. colum. ii. de appel. & in consi. xi. col. iiii. in fi. Cassad. d. decisio. i. de empt. & vend. Ferrat. caut. viii. Deci. in consil. 632. in capitu. causam quæ colum. i. de re iudic. Paris. in consil. xxxix. colũ. vii. volu. i. Aymo in consi. cxcii. col. v. Grat. in consi. xxx. col. i. volu. i. & consi. xxiiii. volum. ii. Ruin. consi. xi. col. fi. vol. iiii.

Tamen

Tamen ſtante iſta opinione, iſtud debet intelligi qñ verba ſunt generalia non ſpecifica ad illam ſpeciem læſionis, vt declarat Io.Bap.gener.Bar.in d.tractatu de arbitris lib.vii.cap. xvii. Et enormiſsimæ læſioni in compromiſſo non poteſt renunciari.Bart.in l.i.§.ſi quis aũt. ff.à quibus appel.non licet, & ibi Imol. colum. i.licèt in fin.aliter teneat.Oldr.in conſi.clvi. Lanfranc. in vulg. repetitio.cap.quoniam contrà,in tractatu interlocutoriarum.§.hic tractabimus, colum. xxviii. verſi. ex quibus omnibus.

Contrarium Ioan.Bap.gener Bart.in d. tractatu de arbit. cap.xv. poſt plures allegatos in xv. ampliatione adhærentes opinioni Guliel. in l. hi qui ex conſenſu. C.de epiſ.& cler.Iaſon in l.quidam cum filium, colum. vii.& ſequen.ff.de verb.oblig.tenent primam opinionẽ, quam * dicit communem, Raphael Cum.in d.l.i.§.ſi quis autem.

Tenendo primam opinionem quæ videtur * magis communis. Limita niſi dolus ex propoſito interueniret, quia tunc læſioni non poteſt renunciari, nec per pactũ impediri reductio ad arbitrium boni viri vt per Cald.in ſua diſput.Duo litigantes.refert & ſequitur Ioã. And. in addit.Spec.in ti.de arbit.§.ſi.ver. item quid ſi factum ſit compromiſſum.Bal.in conſi.clxxxvii.in ii.vol.& cõſ. cxvii.vol.iiii.poſt Rayn.de Forl.in ſua diſputatione incip. duo compromiſerunt. Bart.in d. §.arbitrorum,in l. ſocietatem.in vi.col.ver.quæro vtrum poſsit.Cald.in c. expoſita,col.pen in xii.quæſt.de arbit.Ant.de But.in d. cap.quintauallis, col.xxi.ver.iiii.caſus, & ibi Abbas colum.xiii.Imol.colum.xxiiii.verſi.ſecundus caſus, & colum.xxv.verſi.autem renunciatio.Iac.de But. in d. l.cũ anteà col.pen.& ibi Salic.colum.pen.C.de arbitr.Soc.in conſi.lxxxv.colum.i.& ſequen.& in conſi.cclxxxiii.colum.vi.ver.i.ꝙ nõ obſtante.Ant.de But. in conſ. xxiiii. col.ii.Cæp.conſi.xxx.in fin.

Amplia, etiã ſi iuratum eſſet compromiſſum, & etiã ſuper dolo,quia ratione doli non prohibetur petere re-

ductionem, vt notat Blad. in consi. cxvii. in iiii. vol. nec requiritur absolutio, vt per Ioan. Bap. in d. tractatu de arbitris cap. xvi. etiam si in specie super dolo sit iuratū non petere reductionem. Salic. in auth. sacramenta puberum, in penul. col. ver. quæro an hoc sacramentum. C. si aduers. vend. Imol. in d. cap. quintauallis, versi. si autem renunciatio sit latissima in xxix. col. etiā si super dolo sit in specie iuratum. Salic. in d. §. arbitrorum, in xiii. q. post d. disput. Calde. incip. Duo ad inuicem litigantes. Io. And. in additio. Specu. in d. tit. de arbitr. in §. fi. vers. quid si compromissum sit factum.

Secūdò amplia, ēt respectu modicæ læsionis, quia stāte dolo ex proposito pōt peti reductio, vt not. Paul. de Ca. in cōs. clv. vol. ii. col. i. Imol. in d. c. quintauallis. col. xxxvii. ver. secūdus casus. ibi aduerte tamē. Rom. declarat in v. char. in rub. de arb. col. i. ver. præterea semper.

Aduertendū tñ est ad vnū, quia plures voluerunt, ꝙ ex enormissima lęsione pręsumatur dolus ex proposito vt not. Ant. de But. in d. c. quintauallis, col. antepen. ver. si autem. læsit, in enormi. Bal. in consi. ccclxxx. inci. præmitto, in fi. vol. i. & in consi. clxxxvii. incip. In causa præsenti in i. col. in ver. & dicit. Bart. in d. §. arbitrorū in vi. col. ver. quæro vtrū possit renunciari. Abb. in d. c. quintauallis, col. xiiii. ver. vlt. membro. Imol. col. xxx. ver. si aūt arbitrator. Rom. in consi. xc. col. fin. Cæpol. in consi. ciui. xxx. in fin. Soc. in consi. cclxxiii. col. vi. versi. adde etiam. Alex. in l. si superstite. C. de dolo. Bald. in §. item sacramenta, col. ii. in fin. de pace iur. firman. & Bal. in l. si cum mea. C. de doc. promis. Imol. in d. cap. cum contingat, col. lxi. ver. sed iuxta prædicta, de iure iur. Ioā. Bap. gener Bar. in d. tract. de arbit. in ii. c. Abbas in d. cap. cùm contingat, in xvi. col. in ix. casu. Zasius in consi. xii. volu. ii. Fel. in cap. causam quæ, col. i. de re iudicata. Beltr. in cons. cxxxviii. col. iii. vol. ii. Mar. Iun. in consi. xlviii. col. v. in fi. & seq. & cons. liii. Aymo. in cōsi. cxlii. col. v. & col. cxcii. col. ii. Grat. in consi. xxx. colum. i. volu. i. Marian. Iun. consi. xcviii. col. fin. volu. ii. Rui. consi. clxx. col. viii. volu. i.

volu.i.Beltr.consi.v.col.ii.volu.i.in antiquis.

Contrarium Soci.in cons.cxxi.col.pen.iii. Io. Cald. in sua disputa. refert & sequitur Io.And.in addi.Spec.in tit.de arbit.§.fi.ver. item quid si compromissum Imol. in d.c.quintauallis,col.xxxiiii.ver.sed certè ista opi. nō videtur vera.Corn.in consi.ccxxi.col.iiii.vol.ii.

Et tenendo istam opin. alia præcedens procederet, quando non renunciatum esset in specie enormissimæ læsioni,vt declarat Corn.in d.consi.col.iiii.

Et tenendo primam opin.quæ videtur * magis cōis, Illa opinio ꝙ enormissimæ possit renūciari specialiter, vel nō,est vera,vel debet intelligi eo casu quo sumus certi dolū ex ꝓposito nō interuenisse,ita ꝙ nō sit locus præsumptioni, & sic illā primò limita. Itē illa opinio procedit de rigore iuris,nā de æquitate procedit alia,qđ enormissimæ læsioni non possit renunciari stante etiam speciali conuentione, Nā licèt non possit peti reductio ex illa causa,tamen si alius casus sit reseruatus in compromisso,non ratione læsionis,sed ratione casus reseruati, potest laudum impugnari,& peti reductio,vt no.Pet.de Anch.in consi.ccxvii.col.fi.ver. præterea videtur statutum.& in specie,quando dictum est, ꝙ debeat pronunciare de iure & non aliter nec alio modo, propter istam clausulam non impediatur petitio reductionis stante enormi læsione, etiam si sit illi renunciatum. Fulgo. in consi.clxxx.col.fin.& hæc sit secunda limitatio.

Item & tertiò limita, si is, in cuius fauorem laudum latum est,passus est,probationes fieri ex quibus detecta est iniquitas laudi,quia tunc peti potest reductio laudi, vt not.idem Fulg.in d.consi.clxxx.col.fi.

Quartò limita, nam stante enormissima læsione, & nō obstāte conuētione speciali pōt iudex laudum rettractare ex officio suo,vt per Hostien.in d. c. quintauallis, colum.ii. Beltran.in consi.v.colum.i.& fin.volu. i. quod intelligit Abbas ibi colum. xiiii. quando arbitrator errore lapsus præiudicauit in maxima & notabili quantitate, iuxta notata per Specula. in d. titu. de arbitris. §.

sequitur

sequitur.ver.quid ergo.alias dictum non possit procedere,contra quod tenuit Ang.in disputatione sua incip. Duo ad inuicem litigantes,col.xii.in fi.Ioã. Bapt.gener Bar.in d.tract.de arbi.in xv.cap.

Quintò limita, vt suprà dictum est, ꝙ errore lapsus hoc fecit iudex,vt supra dictum est ex mente Speculatoris in d.§.sequitur ver. quid ergo cum proposuisset. Ant.de But.in d.c.quintauallis, col.xxi. Abb. col.xiiii. Imol.col.xxvi.Io.Bap.in d.tract.de arb.c.xv.

Sextò limita, quando laudum contineret peccatum, vt per Hostien.in d. c. quintauallis, & referunt ibi alii omnes,& sequuntur.& Ioann. Bapt. in d. tract. in loco præallegato.

Amplia hoc & si promittatur petere,etiã quòd actio nascatur ex laudo,vt not.Bart.in l.quod de bonis.§.i.ff. ad legem Falcid.

Amplia etiam si dicatur,quòd pronunciet de iure & de facto,vt per Deci.in consi.xi.col.iiii. ver. non obstant clausulæ appositæ.

Principalis conclusio quòd laudum arbitratoris possit redduci.

Primò fallit, quando est modica læsio, quia ratione modicæ læsionis non potest peti reductio, etiam si non sit iuratum, vel non interuenerit renunciatio: ita Paul. de Cast.in consi.cclv.col.ii.vol.ii.Imol.in d.c.quintauallis,col.xxiiii.ver.aduerte tamen Bal.in l.cùm filius.§.pa ter filiam.ff.de leg.ii.Ang.in consi.clxxii.

Secundò fallit,quando in compromisso dictum esset, quòd posset facere altè & bassè, quia per hoc impeditur reductio ad arbitrium boni viri.Host.in c.fi. de maioritate & obedient.col.ii.in fi.Ioan.And.col.ii.Abb.in fin. Imol.col.iii.Card.in vi.oppositione, dummodo dolus absit.Pet.de Anch.prope finem,& Fel. col. i. Card. in c. exposita.col.pen.in xii.q.de arbi.Bal.in c.j. §. inter pares.de leg.Corra.in l.& in maiorib.C.de appel.Rom.in repe.rub.de arbi.col.iiii.ver.sed pone xi.

Contrarium tenet apostil.ad Abb.in d.c.fin. Tenendo

do primam opinionem,quæ videtur communis, limita, dũmodo dolus absit,vt dicit Card. in d.c.fi.in vj. oppos.

Secundò intellige,vt excludatur enormis læsio, non enormissima,Paul.de Cast.in consi.cclv.vol.ii.

Tertiò limita,nisi dictum sit altè,& bassè, pro vt sibi videbitur & placebit.ita Abb.in c.quintauallis.col.xiiii. & sentit Alex.in apostil.ad §.arbitrorum. Ro. sentit in d.rub.de arbit.allegato loco. Beltran.in consi.clviii. col. viii.volu.ii.

Sed contrariũ in hoc voluit Bal.in d.c.i.§.inter pares. & Corn.in cõs.ccxxi.col.iii.vol.ii.iuncto princ. consilij.

Quartò limita,quãdo arbitrator est electus,vt bonus vir habito respectu ad eum,non ad alium:quia impeditur reductio ad arbitrium boni viri. ita Bart. in l. iii. §. tametsi ff.de arbit.refert sequitur Rom. sing. 50. Apostil.ad Bar.in d.§.arbitrorum.Ferrat.cau.viii.

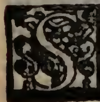
Contrarium tenuit Io.Bapt.gener Bar.in trac.de arb. in vii.lib.in xvii.cap.

Quintò limita, quando esset renunciatum omni iuris remedio.Zas.consi.xii. volu. ii. hoc tamen postea in eodem consi.intelligit,vt non includat casum enormissimæ læsionis.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Sententiam sub conditione minimè ferendam,verùm si sic lata fuerit, valet, & ab ea appellari debet.

Entencia sub conditione fieri non debet,tamen lata tenet,& debet appellari.l.i.§.biduum.ff.quando appel.sit glo. in l. cũ eorũ.C.de sent. & interlocut.& ibi Paul. de Cast. quod intelligitur in conditione extrinseca,

trinseca, vt declarat glo. in d. §. biduum. ita sentit glo. in l. cùm iudex. C. de senten. & interlocut. pro vt declarat ibi Bart. in ij. quæstio. & in ij. apostil. & voluit ibi Cyn. & Paul. de Cast. & Cyn. in l. non dubium, in v. oppositio. C. de ll. Angel. in l. non quemadmodum. ff. de iudic. in l. à diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iudi. & hoc fuit de mente Bart. in dicta l. prima. §. biduum, dum intelligit illum textum in conditione extrinseca. idem voluit Alexand. in consilio lxxiii. in fin. colum. volum. iii. Paul. de Cast. in d. § biduum colum. ii. in fin. & Alex. in l. a diuo Pio. §. in venditione, colum. vi. ff. de re iudica. & ibi Paul. de Cast. in primo notabili & Imol. colum. secunda, & ibi Iason colum. penultima. Bald. in l. admonendi, col. ii. ff. de iureiur. Abb. in cap. præterea el, ij. in iiij. colum. de appel. Dominicus in cap. biduum, in princip. ii. q. vi. & ibi. Præpositus in primo notabili, & in ij. notab. in fin. Alex. in l. ait prætor. §. si iudex. colum. iiij. ff. de re iudica. Rebuf. in l. quod iussit, in ij. not. nu. 308. ff. de re iudi.

Contrarium verò, quòd sententia lata sub conditione sit nulla, tenuit Bal. in d. l. cum iudex, in secunda oppositione & ibi Salic. cap. fina. primæ colum. Ang. in d. l. i. §. biduum. ff. quando appel. sit & hoc sentit Abb. in c. in literis, circà medium de offic. deleg. dum intelligit iura dicentia, quòd sub conditione fieri possit sententia, in conditione de præsenti, vel de præterito, non de futuro.

Ex dictis Bal. in d. l. non, dubium in quinta oppositione C. de ll. colligitur cócordia, aut conditio est extrinseca ex de natura negotij vel causæ, & tunc valet sententia, sed potest appellari. & ita procedat prima opinio, & tex. in d. l. ii. §. biduum. Aut verò est conditio extrinseca, & non de natura negotii vel causæ, & tunc sententia sit ipso iure nulla. Et ita procedat secunda opinio, tamē ex supradictis apparet quòd prima opinio indistinctè magis * communiter approbatur.

Amplia, vt etiā sententia fieri possit sub modo, vt est

tex.

textus in l. cum eorum. C. de senten. & ibi glos. & Bart. & si sententia lata sit sub modo, primò illi parendum sit, vt notat Bald. in addit. Specu. in titu. de sententiis in secunda colum. Bald. in l. admonendi, columna tertia ff. de iureiuran.

Primò limita primam opinionem, quòd sententia lata sub conditione extrinseca, non sit ipso iure nulla, nisi sententia lata sit sub conditione falsa, quia tunc sententia est ipso iure nulla. ita Angel. in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verborum obligatio. ponit Alexand. in apostil. in dicta l. secunda §. biduum. & est bonus textus iuncta glo. in verbo pronuntiationis, in l. qui testamenta. ff. de excusatione tutorum. Angel. Aret. in d. §. biduum. & Feli. in cap. quò ad consultationem, colum. ii. de re iudica. Corn. in consi. clxxxi. vol. iiii. Fel. in c. sicut col. xi. de re iudica.

Secundò limita, nisi sententia sit lata sub conditione imposibili, quia tunc esset ipso iure nulla. ita Imola in l. prima ff. de conditio. institu. colum. vii. in ver. circa primum. Alex. in apost. ad Bart. in d. §. biduum. idem tenet Aret. in l. imposibilis. ff. de verb. oblig. colum. i. in fin. & sequen.

Contrarium, quòd isto casu conditio imposibilis vitietur, & non vitiet, tenuit Rom. in d. l. imposibilis, in prima colum versicu. iii. conclusio, & in fin. colum. versi. item quid si adiiciatur. Angel. in dicta l. secunda. §. biduum. Felin. in cap. quò ad consultationem, colum. secunda de re iudica. Idem est in sententia lata sub conditione falsa, vt per eundem in dicto cap. quò ad consultationem colum. ii.

Tertiò limita, nisi simus in sententia decreti trahentis secum exequutionem, quia in tali sententia conditio vitiat sententiam ipso iure, ita videtur tex. & illum sic not. Bal. in l. muto. §. si sub conditione. ff. de tut. & sequitur Alex. in d. §. biduum, in apost. ad Bar. de quo habetur per glo. Ang. & Doct. in §. ad certum tempus, instit. qui testa. tut. dari poss.

Quartò

Quartò limita in sententia interlocutoria, quæ lata sub conditione, siue de præterito, siue de futuro valet, nec propterea probat apposita conditio iustam causam appellandi, prout dicitur in diffinitiua. Bart. in l. a diuo Pio, in princ. ff. de re iud. post glo. & ibi Alex. col. vi. post Paul. de Cast. in j. notab. & Imol. etiam in primo atque in ij. col. in prin. ver. in glo. in verbo exequi. & ibi Ias. in iij. col. in prin. in fin. Abb. in c. prętereà el ij. in iiij. col. de appel. & ibi Imol. col. ii. Rebuf. in d. l. quod iussit, ij. not. nu. 318. de re iud.

Et idem est in laudo dato quò ad similitudinem contractuum, quod sub qualibet conditione proferri potest. ita Petr. de Anch. in consi. ccviii. col. pen. refert & sequitur Deci. in d. c. præterea el ij. col. pen. de appell. Soci. in consi. cxxiiii. col. ii. & seq.

Quintò limita, dummodo de tali conditione facta sit discussio in iudicio, aliàs sentētia est nulla. Bal. in addit. Spec. in tit. de sent. in iij. col.

Sextò limita, nam sententia non potest ferri sub conditione resolutiua, & sic lata, est ipso iure nulla. Bar. in l. iudex. ff. de re iud. circa fin. & in l. moris. §. istæ ferè. ff. de pœn. Iac. de Belu. in dispu. sua incip. Cauetur l. municipali. Ang. in l. non quemadmodum, col. fin. circa fin. ff. de iudi. Bal. in l. quid ergo. §. pœna grauior, col. vi. ver. iuxta hoc de his qui not. infa. & in l. si quis filio. § fi. in fi. ff. de iniust. rup. & irrit. test. in l. non dubium, col. v. in v. oppo. in ver. sed iuxta hoc quæro. C. de ll. in l. item Labeo. ff. fam. erc. in. l. & si seuerior, col. pen. ver. iii. quæritur. C. ex quib. cau. infam. irrog. Alex. in consi. cxviii. vol. iii. & in consi. xc. col. iii. vol. i. Abb. in c. in literis col. i. de offic. deleg. Imol. in d. l. iudex. col. iiii. in fi. cum plurib. sequen. Sal. in d. l. ea quidem, in xii. col. ver. ex his collige.

Contrarium Ang. in d. l. iudex, & ibi Alex. col. fi. Bal. in l. certam, in fi. C. quando prouoc. non est necess. Fel. in c. cum contingat, col. pen. de offic. deleg.

Tenēdo primam opin. quæ videtur esse * magis communis. Limita primò, vt procedat, quando cōditio resolutiua

lutiua ponitur post perfectam sentétiam, id est post verbum condemnamus vel absoluimus, secus si prius, quia tunc talis conditio operari possit. ita Bar. in d. l. iudex, & sequuntur omnes.

Secundò limita aut potius declara, ꝙ vitietur conditio resolutiua, ipsa tamen sententia firma manet. Bald. in l. certi conditio. §. quoniam, col. pen. ver. viii. ff. si cert. pet. Abb. in consi. lxxiii. col. fi. in fi. vol. i.

Tertiò limita in laudo, vt per Socin. in consi. cxxiiii. col. ii. in d. c. quò ad consultationem, col. iii. de re iudic.

Quartò limita, quòd sententia lata sub conditione intrinseca, si probauerit, est ipso iure nulla, cum incontinenti probatio sequi non possit: vt sentit gl. in d. l. cũ iudex. quam ita declarat Bar. in ii. q. C. de sent. & interlocut. Bal. in l. admonendi. in ij. col. ff. de iureiur. Paul. de Cast. in l. continuus. ff. de verb. obl. Imol. in l. qui Romę, in §. Augerius. ff. de verb. oblig. & ibi Socin. & Ias. ambo in fin. col. Paul. in d. l. ii. §. biduum. col. iii. Ant. de But. in consi. 56. Alex. in consi. lxxiii. in fi. vol. i. Ias. in l. ait prætor. §. si iudex, col. vi. ff. de re iudi. istam dicit veriorem * & magis communem opin. Ruin. consi. xxxviii. volu. v. col. i. ii. & iii.

Contrarium, quòd sententia etiam relata ad futuras probationes, non sit ipso iure nulla, tenet Bald. in l. prolatam, col. pen. ver. item fertur sub conditione si probabitur. C. de sent. & interloc. omnium iudi. Specu. in titu. de sent. §. iuxta, ver. sed ecce. & in §. species, versi. quid si iudex præcepit. Ang. in l. non quemadmodum. ff de iudi. in fi. Bal. in l. peremptorias, in iiij. col. versi. quæro iudex tulit sententiam. C. sententiam rescind. non poss. in l. i. col. pen. versi. quid ergo faciat iudex. C. qui acc. non poss. in l. si de meis. §. fi. ff. de arbit. Imol. in l. iudex postquam, col. fi. ff. de re iudi. Alex. in d. l. qui Romæ. §. Augerius. ff. de verb. obli. col. fina. in fi. in l. ait prætor. §. si iudex. ff. de re iudica. versic. & ibi etiam quæri. Aret. in l. continuus, in fine principii. ff. de verb. oblig. dum se remittit. & hoc voluit Feli. in d. c. quò ad consultationem,

col. i.

col.i.de re iud.& hoc voluit Bal.in c.i. col.ii. ver. sed an possit opponi conditio,de iureiu.vbi dicit, ꝙ sententia potest concipi sic: Absoluo si non probauerit.

Tenendo primam opi.limita,nisi ex iusta causa iudex ita pronunciet,referendo se ad futuras probationes, vt quia instantia labitur, vt not. Iac.de But.in d. l. cùm iudex.& in l.i.col.pen.ver.quid ergo.C. qui acc. non pos. in d.l.si de meis.§.fi.in l.non dubium,in v.col.in v. oppos.C.de ll.Alex.in consi.clxxxii.in ii.col. ver. nec debet obstare,volu.vi.Guid.Pap.in consi. lxvii. apostil.ad Abb.in c.præterea,el ij.de appel.

Contrarium,quòd etiam isto casu iudex nō possit se referri ad futuras probationes,sed ad factas tantùm,etiā quando periculum esset lapsus instantiæ,tenet Bal.in d. l.cum iudex.ver.quæro quid si iudex non potuit examinare.& Feli.in c.venerabilis,col.vii.de iud.& fuit de mēte Bart. in d. l. ait prætor. §. si iudex.ff.de re iud.& ibi Ang.& Imol.& Iason col pen. Bal.in d.c.quò ad consultationē,col.ii. dicitur etiam iuxta causa referendi se ad probationes futuras, quando probationes expectantur à remotis,vt not.Abb.in c.in nostra,de sepul. colū. iiii. ver.nam in accessoriis.sequitur Soc.in d.l.qui Romæ.§. Augerius.in fi.Fel.in d.c.quò ad cōsultationē,col.ii. sed bene valeret,si sententia se refert ad probationes iam factas,vt not.Bald.in l.cum iudex,in versi. quæro quid si iudex. C.de sentē.& ibi Iac.But.Ang. in prin. vbi Paul. de Cast.& idem in d. l. à diuo pio.§.in venditione. in j. notab.& in d.l.ii.§. biduum. col.ij. ff.quando appel. sit Soci.in d.l.qui Romæ §.Augerius.ff.de verb.obli.Bald. in addit.Spec.in tit.de senten.in ij.col.Bar.in d.l.ait prętor.§.si iudex.& ibi Ang.& Imol.& Ias.Alex. col.iiii. & Ias.col.v.in fin.Bal.in d.c. quò ad consultationem, col. ij.vbi declarat.

Contrarium, quòd etiam isto casu sentētia sit nulla, tenuit Raph.in d.§.si iudex.& ibi etiam Pet.de Besu.vt refert Ias.in v. col.& voluit Paul. de Cast.in consi.424. incip. Ad confirmationem prædictorum, volumine j.

Ruin.

Rui.consil.cxxxii.colum.i.& iii.volumi.iii.

Limita, nisi sententia quæ se refert ad futuras probationes, respiciat probationes, quæ possunt sequi incontinenti post sententiam, vt est probatio per iuramentum. vt per Pau.de Ca.in d.l.cùm iudex.& in l.continuus, in princip.ff.de verb.obli.Ang.in l.nunc quemadmodum. ff.de iudiciis Io.Andr.in addit.Specula.in tit. de sententiis.in §.iusta.versi.sed ecce.Et Bald.ibid.in addi.col.iii. Pau.de Cast.in d.l. ii.§.biduum.ff.quādo appell.sit col. iii.& in d.l.A diuo Pio.§.in venditione.Abbas in capit. prætereà el ii.col.vi.de appella.Soci.in d.l.qui Romę.§. Augerius, in fine.Iason in d.l.ait Prætor.§.si iudex, col. vi.& dicit Bald.in l.iii.in fine. C.de fruc.& lit. expen. ꝙ valet sententia. Condemno in expensis quas iurauerit actor fecisse. & hoc quando continet sententia condemnationem vel absolutionem per verba de præsenti, secus si per verba de futuro, vt puta absoluam te, si iuraueris. vt declarant Bal.& Sali.in d.l.cum iudex.

Item limita, in accessoriis, vt in fructibus vel expensis, quia quò ad hoc potest referri conditio sententiæ ad futuras probationes, vt per Abb.in cap. in nostra, colū. penulti.versicu.nam iam, de sepultu. quia in accessoriis valet libellus & sententia incerta. Imo.in capitu. tanta de exces.prælator.columna prima in fine, & capitu. ad sedem, de restitutione spoliator. in principio, & in capitu. inter dilectos, circa finem de donationib. Felin. in capitu. secundo, columna octaua, de lib. oblat. Bald. in rubrica de iudiciis, in decreta. in quarta columna. Anto.de But.in capi.cum ad sedem, colum.iiii. in fine. & in capitu. certificari, in septima colum.in fine. de sepul. & in capitul.secundo in colum.ii.de ordi. cogn.& sequitur Pau.de Cast.in l.in summa.ff.de re iudica. in fructibus & aliis quæ non facile specificari possunt. Imola in dicta l. in summa §. primo. & Alexand. columna prima, Bald. in l. terminato, in notabilibus. C. de fructibus, & lit.expensis. Ange.& Imo. in l.si homo. ff. de re iudica. Bartol. in l. prima.ff.de æden. Angel. in l. si marito

§.fin.ff.soluto matrimo. Rota in nouis decis.xxiiii.facit quod notat Bal.in l.iii.in fine.C.de fruc. & lit. expen.ꝙ valet sententia, Condemno in expensis, quas iurauerit actor fecisse. Abbas.in cap. grauis,col.fi.de rest. spol.

Contrarium,Bald.in l.i.in fi.i.col.& seq. post Ricch. Malum.in l.cum propria, in vltimo notabili.C. si quis alteri vel sibi, & in d.l.terminato, in i.col.in fine dum restringit.ad iudicium vniuersale.Barto.in l.ex diuiso. ff. de rei vendicatione.

Tenendo primam opi.quæ videtur * magis communis. limita in accessoriis, non odiosis, ideo secus est in vsuris d.l.in summa, vbi Pau.de Cast.& Alexã.& Imo. colum.i.in §.i.

Secundò limita,nisi fructuum vel aliorum quantitas esset expressa in actis & probata, quia tunc sentẽtia incerta fieri non posset super illis, vt declarant Imola, & Alex.in d.l.in summa.

Tertiò limita, nisi facilè accessoria specificari possent, quia tunc sentẽtia incerta super illis esset nulla, ita Pau. de Cast.in d.l.in summa.

Octauò limita in conditione intrinseca & necessaria, quia sub tali conditione potest fieri sententia,vt condẽno,si fueris condemnatus in consilio sapientis, vel absoluo,vt in d.consilio.ita Bal.in d.l.cum iudex.C.de sentẽtiis, & interlo.& ibi Salic.in fine.istam opinio.sentit Federicus de Senis in consi.cciiii.Angel.Aret.in l.secunda in fine.ff. de appellatio. Bald. in cap. primò circa finem de officio lega. Anto.de Butr. in cap. cum venerabilis, colum.ii.in ver. quia verò. de exceptio. Soci. in consilio cxxiiii.col.iiii Abb.qui dicit * communem in d.capitu. cum venerabillis,colum.penulti.Alberi. Pet.Cy. & Bal. in l.i.C.si aduersus libertatem. & Bal. in l.testamento. ff.de hæredibus instituend.in cap.cùm Ecclesia sutrina, in ii.colum.in fi.de caus.possess.& propriet.Feli. in capi. si pro debilitate, colum.penulti. de offic. delega. & ibi Felin. colum.iiii.Angel. in d.l.i.C.si aduersus libert. & Paul.de Cast. circa finem. Salic.colum.fina.& istam sequitur

quitur & dicit communem Dec. in d.c. cùm venerabilis colum. penulti. Angel. & Paul. de Cast. in l. qui se dicit. ff. de iudic. Iac. Butr. in l. fi. C. vbi & apud quem. circa medium. Ang. in finalibus verbis in l. i. ff. de re iudica. & ibi Imola, Roma. colum. iiii. Bar. in l. fundus qui. ff. de rescindenda vend. Angel. in l. præses. C. de sententiis & interlocut. Imola in l. si conuenerit. ff. de re iudica. & in l. i. §. si quis ita, colum. ii. & ibi Alexand. colum. penulti. ff. de de verbor. obliga. Et Rom. ibi colum. i. & Claud. colum. i. Aret. colum. ii.

Contrarium Ant. de But. in d.c. cum venerabilis, col. penulti. & in cap. constitutus, colum. i. in fin. de religios. domib. Paul. de Cast. in l. secunda. §. biduum. ff. quando appella. sit. colum. iii. Bart. in l. i. ff. si aduersus liber. Abbas in cap. illa, in fine de accusat. Ioan. Andr. in additio. Speculatoris in titulo de excep. §. viso, versiculo porrò in Italia.

Tenendo primam opinio. quæ videtur * magis communis, limita pluribus modis, vt per Felin. in d. capitu. cum venerabilis, colum. xiiii. & ibi Deci. colum. penulti. Areti. in l. prima §. si quis ita ff. de verbor. obligat. colum. secunda. & sequen. & Fel. in dicto ca. si pro debilitate. col. penul. de offi. deleg.

An valeat præceptum Iudeis prohibitorium sub conditione, si potest prohibere. Afflictus super constitut. fol. lv. colum. i.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Locatio an dicatur solita, ex vna tantùm locatione.

NON sine maxima contrarietate Doctores resoluūt illū articulū, an dicatur res solita locari ex vni

ca locatione tantùm. in quo articulo plures tenuerunt, quòd duę saltem locationes deberent interuenire, vt notat Iacob.de Belui.in cap.i.De his qui feud.da.poss.ver. sicu.quæro an inducatur cósuetudo, & ibi Matt.de Laude.colum.penult.versic.ii.binus actus & ibi Aluarot. in iiii.col.in fin. versi. quòd autem actus. Iacob. Ardizo. in sua summa charta.ii.sub rubrica de his qui feud.dare poss.Imo.in c.ex parte,colum.penult.versic.& notat.de feud.Cuma.in consi.xcix.col.fi.versic.idem si tenemus. Alex.in cósi.v.col.ii.& seq. versi. fortificantur, vol.v.& in consi.ix.col.ii.uersi.præterea ad hoc,volu.iii.Iaco.de S.Georg.in tract.de feud.in verbo feudum in vi.colum. versic. sed his cadit vna dubitatio. Deci.in consi.cccxli. colum.v.versi.vlterius considerandum est.& in consilio cxlii.colum.iii.versicu.solùm superest.Et in authen.qui rem.C.de sacrosan. eccle.col.vi.versi.sed dubium videtur. & in l.certi conditio. §.si nummos, col.ii.in fin.ff. si cert.peta.Iason in cons.clv.colum.iii.versi.dum autem, & in consi.clvi.colum.ii. volum. ii. in quibus locis dicit quòd ab ista * opinione nemo discrepat. idem tenet Math.de Afflict.in ti.Episcopum vel Abbatem, colum. iiii.versi.quartò,& vltimò nota ex textu.Cur.Senior in capitu. finali in quinta q. principali & in 50. colum. de consuetud.

.. Et pro ista opinione facit: nam solitus non dicitur qui semel tantum fecit, vt notat Bald. in l.item lapilli, colum.iiii.versi.viii.quæritur.ff.de rerum diuisi.& sentit idem Bald.in l. binos,in fi.de Aduoc. diuer.iud.Deci. in rubri.de consuetud.in finali colum. & in d.l.certi condictio.§.si númos colum. secunda.in fine. Iason in consi.cliii.colum. antepenul. in fine versi. Prærereà ex vnico.Cur.in d.cap.fina.de consuetud.in quæst.v.princi.& in 50.col.Cur.Iun.in trac.feud.in ii.parte in iii. quæst. principali colum.i.

Contrarium verò, quòd sufficiat vna locatio legitima & solemnis,tenuit Pau.de Cast.in consil.clxxxix. colum.i.volu.ii. Andr.de Isernea in d. capit. i.colum.ii, versi.

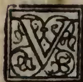
versi.bis aut ter.& in cap.i.de cler.qui inuest.feu. Imo. in l.quod dicitur,colum.fina.ff.de verbo. oblig. versicu. item videtur quòd si semel.Curt.in dicto tracta.feud.in secunda parte in iiii.quæstio.principa.Claud.in d.cap.i. colum.xv.& sequen. qui declarat qualiter istud ꝓcedat. & istam partem puto veriorem: quia ex vnico actu habente tractum succesſiuum continuatum inducitur consuetudo,dummodo durauerit tempore apto ad inducẽdum consuetudinem:vt notat Abbas in dicto capitu.fi. columna antepenulti.in fine de consuetud.per textum in capit.cum de beneficio, de præbend. & ponit Felin. in capitu.cum accesſiſſent colum.xvii.in versi.secundus casus,de constitu.Ripa lib.primo responso. cap. xiiii. in i.colum.in fi.& sequen.

Et pro ista opinio.facit: nam verbum solitum etiam in vnica vice verificatur,vt no.Bar.in l.iiii.§.item Mella.ff.de alimen.& ciba.leg.in l.i.C.quomodo & quando iud.& ibi Ange. & Paul. de Castr. qui dicit ibi * communiter doctores ita tenere. Alex.in consil.v.Corne. in consi.xxviii.col.fi.vol.iii.Ang.Are.in §.ex non scripto, in fine institu.de iure natu.gen.& ciui.Curt.Iun. in consi.xix.colum.ii.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Citatio an sit necesſaria ad prepetuãdam delegati iurisdictionem.

TRVM ad perpetuandum iurisdictione delagati sit necesſaria citatio, vel alius actus ante citationem posſit inducere ꝑpetuationẽ iurisditionis?gl.in c. si à delegato,in verbo procesſum,tenet ꝙ sit perpetuatio,etiam per actum

ante citationem. & in clem. ii. in verbo. ad partem, vt lite pedente. & ibi Imo. colum. fina. gloss. in capit. ne aliqui, in gloss. in verbo incepta, de hæretic. in vi. & glo. in cap. quanuis, in verbo vsus, de offi. deleg. in vi. Hostien. in cap. relatum, de offic. delega. & idem Hostien. in cap. licèt vndique, colum. i. eodem titu. Ioann. Andr. colum. prima, Anton. de But. colum. ii. versi. & quæro cum glo. prima, & ibi Cardin. in ii. colum. in iiii. quæst. & ibi Pet. de Anchara. in prima colum. in prima quæstio. Idem tenet Ioan. Andr. in capi. venerabili, colum. prima. in fi. de offic. delega. Barto. in l. more, colum. penulti. in fine ff. de iurisd. omnium iudic. & Domin. in cap. non ita, colum. prima, secunda quæstio. sexta. Ioan. And. in capi. quanuis, de officio delega. in sexto, circa finem. vbi Philipp. Franc. & Pet. de Anchar. Angel. in l. & quia, colum. fina. qui dicit, Canonistas ita tenere. Pau. de Cast. in dicta l. more, colum. fin. in versicu. in textu, Roma. in dicta l. & quia, Bald. in rubrica. C. de in ius vocand. Angel. Areti. in §. rectè, institu. mand. colum. i. & istam opinio. tenent Domini de Rota in antiquis Decis. ccccxxxix. & in antiquioribus Bisignet. decisi. i. in titu. de offi. deleg. Barbat. in cap. licet, colum. prima, & sequen. de offic. delega. & in cap. relatum, eodem titu. colum. i. cum. seq. & istam opinio. veriorem & tenendam tanquam * magis communem, quia pro ea sunt Doct. qui præualent pondere, numero, & mensura, licet Alexand. ibi dicat contrariam partem magis communem, dicit Claud. in dict. l. more colum. vii. versi. sed maior dubitatio. & Purpu. qui idem dicit nu. cxi. & seq. Curt. Iun. in apostil. ad Pau. de Cast. in l. more, & in lectura numero lxxvii. versi. ii. principaliter. & istam opinio. communiter teneri per Legistas, & Canonistas dicit Anto. de But. in capi. relatum de offi. delega. Afflict. super constit. fol. clxxxviii. colum. i. & ista opinio in foro ecclesiæ proculdubio procedit etiam ex intentione illorum, qui tenēt contrariam partem. & per Bal. in d. c. licèt vndiq;, col. i. de offic. delega. Imo. in l. ii. §. sed, & si quis. ff. de dona. Barba. in d. c. licèt vndiq;.

Claud.

Claud.in d.l.more col.vii.vbi Alexan.colum.penult. Nonnulli vſi ſunt iſto temperamento, quòd per ſolam commiſsionem citationis ſit perpetuata iuriſdictio quò ad iudicem, vt morte delegantis mãdatum nõ expiret. ita loquitur Rotæ Deciſi. ccccxxxix. in antiquis, & i.in titu.de offi.deleg.in antiquioribus; non autem quò ad alios effectus, maximè concernentes partem non citatam.& iſtam concord.ponit Marian.in c.Propuſuiſti, in iiii.articulo princip. in iiii.quæſt. de foro compet. aliàs colum.v.Caccialup.in d.l.more,in xxvi. quæſtio.numero.xxxi.Deci. colum. ix.in verſi. in ea glo.ibi,ſed qualiter incipit res geri.& Purpur.numero cxi.& ſequen.& ibi Curt.Iun.num.lxxvi.& iſta diſtinctio ſummitur ex dictis per Io.Andr.in addit.Specula. in titu. de recuſat. §.i.circa finem.Anto.de But.in d.cap.Relatum,in i.col. in fine.Abbas.in cap.ſi.colum.fina.de offic.delega. idem ſentit Io. And. in d. cap.ſi. colum.fina.Feli.in cap.quia, colum.pen.de iudi.& fuit de mente Dominorum in ſuis Deciſ.Bal.in c.gratum,de offi.deleg.

Contrariam partem,quòd ſaltem ſit neceſſaria citatio,tenuit gloſ.in d.cap.licèt vndique,in gl.ii.& ibi Cal. & Card.in vi.q.& Anto.de But.colum.ii.& ſeq.Bald.in i.colum.Imo.colum.i.in fine.Abb.in vltimo notabili.& idem voluit Abbas ipſe in d.cap.relatum,in i. colum.in fine & ſequen. & in cap. gratum tertio notabili. de offi. delega.vbi Pet.de Anchara.in primo notab.idem tenet Imola in d.cap.in primo etiam not.& in d.cap.relatum. vbi Felin.in colum.penulti.qui dicit iſtam partem eſſe * magis communem. Archid.in cap. non ita, colum.ii. quæſt.ſexta,& ibi Card. Alexan.colum.penulti. Archi. in c.quanuis,de officio deleg.in vi.& ibi Domi.Ioan.de Fant. & Domi.in capi.ſi ab ſubdelegato,de offi.deleg.in vi.Philip.Franc.col.i.Ioan.Monac.in ca.vt animarum, de conſtit.in vi.Salic.in d.l.more,& ibi Alex.col.penul. qui dicit iſtam partem communem.Deci.in c. relatum, colũ.ii.in ſi.& ſequen. de officio delega. Iaſon qui dicit iſtam partem magis communem in d.l.more, colum.ii.

Feli.dicit istam magis communem & tenendam in cap. Pastoralis. §.quoniam,col.penulti.de rescrip.idem Feli. in cap.causam quæ,col.fi.de testib.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Citatio nulla an inducat perpetuitatem iurisdictionis.

ED statim dubitatur,an citatio nulla inducat perpetuitatem iurisdictionis? & licet Hostien.in capi. licèt vndiq;, col i. in fi.de offi.deleg.dicat quòd sic, & sequitur Gomes.in repetitione capit.i.de constitutio.in vi.char.xl.versi.sed aduertendum.quod videtur tenere Ant.de Bu.in cap.venerabili,col.penult.de offic. deleg.Rom.in consi.cccxxxv. colum. ii. Contrarium tamen tenet Card.in d.cap. venerabili, col.penult.& in d. c.licèt,in v.q.& idem tenuit Host.sibi contrarius in ca. olim,in princip.de excep.& idem Arch.in c.quanuis,de offi.deleg.in vi.& gl.fi.circa medium,& in c.cum plures de offi. deleg.in vi.quæ dicit, ꝙ per actum nullum non perpetuatur iurisdictio.Domin.in d.c.quanuis, & in d. cap.cum plures,col.fi.vbi Phil.Fran.in fi.col. & Petr. de Anch.col.fi.Io.Andr.in addi.Specu.in tit.de libel. concep.in §.nunc dicamus.Abbasin d.c.gratum. & ibi Feli. col.ii.& Abbas col. i.in fi. & seq.in d. capi.venerabili. & Imo.ibi col.fi.in fi.Ange.in l.si quis posteà,circa finem. ff.de iudiciis.& istam opinio. tenent Iason dicens illam *communiter approbatam in d.l.more, col.ii. Felin. in c.ex tenore,col.iiii.de rescr.in c.illud, col.iii.de præscr. Rom.in consꝫ.ccccxxxii.& idem tenuit Curt.in apostil. ad Pau.de Cast.in d.l.more.

Tenendo

Tenendo istā partem, quę videtur esse * magis cōis, limita dupliciter, vt ꝑ Fel.ī d.c.Gratū, de offi.deleg.col.ii.

Tertiò modo limita, vt per Purpur.in d. l. more, col. xvii.nume.114.

Quid in citatione circunducta? Afflic. super constit. fol.clxxv.col.iiii.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Alienatio rerum Ecclesiæ absque solemnitatibus facta, si vtilis sit, an nihilominus valeat?

TRVM alienatio rerum ecclesiæ vtilis ipsi ecclesiæ valeat sine solemnitatibus? glos. ꝙ sic in l. cum hi.§. eam transactionem. ff. de transact.& ibi Bald.& Ang. cum quadam distinctione, quam etiam sequitur ibi Iacob. de S. Giorgio, hoc idem tenet Alber.de Rosat.in auth.hoc ius porrectum, in fi.col.C.de sacrosan.eccle.Bald.in l. quicunque.C.de bonis quæ lib.& ibi Alex.in apost.in l.neque. C.de contrahenda, & commit.stipu.in l.contra iuris, in fin. princ. C. de pactis. in l.si constante. ff. de iure dot. Rom.in consi.ccccliii.& in consi.cccxvi. Barb.in consi. xxxix.colum.vii. volu.iii.& in consi.xxxv.col.pen. & in consi.lxi.col.iii.& in consi.lxxxvi.in fi.vol.ii. & in consil.v.col.pen.vol.iii.Ang.Aret.in §.sui.in fin. institu. de hæred.quę ab intest.Mathæs.in singu. clvi. Deci. latè in cap.quæ in ecclesiarum col.ii.cum seq. de consti. in cap. causam quæ, col.fi.de iudic.Alex.in apost. ad Bart. in l. cum lex, ad fin.ff.de fideius.Corset.in sing.in verbo pupil.Alex.in l.mutū, in fi.ff.de acqui. hær. Ias.in l. non eo minus.C.de procur.in l.cōtra iuris, in prin.ff.de pact.in l.his qui bonis, col.i.ff.de verb.oblig.in l.Barbarius, colum.ii.in fin. & sequen. ff. de offic. præto. & in l. more.
col.

col.lxi.ver.tenendo istam partem, eá limita. ff. de acquir. hæred. in l. ius iurandum quod ex conuentione. §. pupillus. in fi. ff. de iur. iur. in l. qui iurasse, col. i. eo. tit. in l. potuit col. ii. in prin. C. de iur. delib. in §. omnium col. xx. ver. aduerte tñ. Instit. de act. in cons. ccxxii. col. iii. vol. ii. Cæp. in consi. ciu. xiiii. col. ii. Soc. in consi. lxxx. col. ij. volu. iiii. Fel. in c. dilectus, el ii. col. v. de rescrip. Dec. in cons. cccxxxi. in ii. col. in fi. ver. ii. principaliter. Gomes. in c. fi. §. si verò char. v. de iudi. in fin. sentit Angel. in cons. vlt. col. fi. Brun. in tract. de forma fol. 55. col. ii. Paris. in consi. xvi. col. xix. vol. ii. Grat. in consi. xlvi. col. fi. vol. i. Maria. Iun. consi. xxviii. col. pen. vol. ii. Ruin. consi. lxiiii. col. iii. vol. i. Gram. consi. x. col. ii. in fi. & consi. xxviii. col. i.

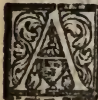
Contrarium tenet Iacob. de But. Bar. Paul. de Cast. & Ias. in d. l. cum hi. §. eam transactionem. ff. de trāsact. Bal. in l. fi. §. necessitate. col. v. C. de bonis quæ liberis. Fel. in c. causam, col. v. de iudic. Alex. in cons. clxxxvii. col. i. ver. iiii. per id quod habetur, & istam esse * communem dicit Ias. in l. contra iuris, in princ. ff. de pactis. Bal. in l. pupillorum. in fi. principii. ff. de rebus cred. & in cons. cxcviii. volu. v. Brun. in tract. de potentia, & effectu formæ in ix. ampliat. Socin. in cons. xxix. colum. iii. & vi. decis. Neap. cxiii. in nouis.

Hoc tamen oēs videntur admittere, ꝙ ecclesia possit contractū quāuis nullum propter vtilitatem ratificare; Innoc. in c. i. de his quæ fiunt à prælat. est bonus tex. in cap. si qua de rebus. xii. q. ii. glo. in c. j. ne sede vacan. Abbas in c. cum causa in fin. de re iudic. Ant. de But. in c. si quis presbyterorum, col. i. de rebus eccles. nō alien. Fulg. & Ias. in d. §. eam transactionem. Deci. in cap. quæ in ecclesiarum col. ii. in fin. de consti. Corset. in sing. in verbo pupillus. Soc. in consi. lxxx. col. ii. volu. iiii. Brun. in d. tract. de potentia & effectu formæ, in xix. ampliatione Præpositus Alex. in c. i. qui feud. dare poss. col. pen. Rebuff. in cōcord. fol. 63. Brun. in tract. de forma fol. 49. col. iii. & fol. lv. col. ii. & fol. 58. col. iii. Rui. consi. xl. col. fi. vol. v. Et facit, quod hot. Bal. in l. cum interdicti. C. de arb.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum conſtituit ne in mora abſque interpellatione.

N iuramentum cõſtituat in mora ſine interpellatione. Spec. tenet ꝙ ſic in titu.de aduocat.§.i. ver. ſed nunquid is qui iurauit.Sentit Io.And.in cap. breue, de iureiuran.dum ſe remittit ad notata per Speculatorem in loco præallegato. Idem voluit ibi Ant. de But.colum.i.in fi.Abbas col.ii.Imol.col.i.in fin. ſequitur Cremen.dicens eſſe aureum dictum in ſing.cxxii. Alex. in l.ij.§.fin.circa fin.ff.ſolut.matri.Aret.in conſ.cl.incip. Viſis diligenter,colum. iiii. Curt. Iun. in tract. feud. in iiii.parte colum.xxiiii.in xxxvi. caſu. Corſet. in rub. de iureiur.in iiii.priuilegio.Anto.de Bauer. in tract. de iureiur.in ſeptimo ſpeciali. Barb.in c.fin.in v. fallentia, & ibi Ant.Burgos in v.col.de empt.& vend. & idem Barb. in c.ex literis,col.x.de conſt.Iaſ.in d.l.quod te. col. viii. ver.iuxta prædicta quæro.ff.ſi cert.pet.& iſtam ſequitur & dicit * communem ibi Dec.nu.2.& ibi etiam Purpur. col.antep.verſi. ſeptimò exemplificatur.Claud.in l. non ſolùm.§.morte,col.xvi.ver. aliam notab. limitationẽ.ff. de nou. oper. nunc. & iſtam dicit communem Gomeſ. in §.item ſi quis poſtulante,col.vj. inſti.de act. iſtud ſentit Fel.in c.ex reſcripto,colum. pen. & fi. de iureiur. vbi prius dixerat, iuramentum operari quòd quis videatur promiſiſſe facturum & curaturum,& tamen poſtea ſubdit,ꝙ quando quis promittit facturum & curaturum, non requiritur interpellatio. Gozad. in conſil. xxvii. col.iii.& in conſi.xxxi.col.i.& ſeq.& in conſi.lvii.col.iii. Caſſanæ.in conſuetu.fol.ccx. colum.iiii.Hiſp. in cap.per

veſtras

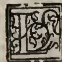
veſtras,char.xc.col.iii.de dona.inter vir.& vxor.

Contrarium Alexand.in d.l.quod te,col.iiii. Curt.in apoſt.ad Alex.& in lectura nu.26.Soc.in l.ii.§.fi.ff.ſoluto matr. Aret.in l. ſi ſeruus communis,in fin.princ.ff.de vulg.& pup.Gomeſ.in d.§. item ſi quis poſtulante, col. vi.inſtit.de actio.Ripa in cap.cum M.col. xc. de conſtit. dum ſe remittit ad notata per Alex.in d.l. quod te.

CONCLVSIO, *Et Regula XV.*

ARGVMENTVM.

Principis à ſententia non appellatur, niſi ad alterius relationem pronunciatio facta fuiſſet.

ICET à ſententia principis regulariter non appelletur.l.i.ff.à quib.appel. non lic.tamen quando pronunciat ad alterius relationem appellatur,ita tenet Roman. in conſil. 521. Socin.in conſi.cxcv.col.iii.ver.poſtremò poſito.Dec.in cap.intimaſti.col.fi.ver.tertius actus & ibi Philip.Franc. col.iii.de appel.Pariſ.de Put.in tract.ſynd. in char. xxi. Ripa in cap.i.circa iii.col.de reſcrip.Nicel.in concordia glo.vi.in xc.caſu.Abb.in i. diſput. incip. Epiſcopus, colum.xiii.appoſtil.ad Felin. in rub.de appella. colum.iii. apoſtil.ad Paridem de Put.in tract.de Syndicatu fol.20. Gozad.in conſi.ci.col.ii.Rebuff.in l.quod iuſsit, ij. not. num.52.ff. de re iudic. Ruin.conſi.xxx.col.ii. volu.iiij. Grammat.deciſ.xxxv.

Contrarium,ꝙ à ſententia non appellatur, ſed tantũ à relatiõne,cùm nec à reſcripto principis appelletur, tenuit Abb.ĩ d.c.intimaſti.col.fi.ver.iii.actus, & ibi Imol. col.i.Ang.Aret.in l.i.§.i.in fin.ff. de appella. recip. Domin.in cap.biduum.§.ſi quidem, & ibi Card. Alex. qui declarat conſilium Rom.ii.q.vi.Iacob.verò But.diſtinguit

guit in l.i.C.de relat.in fin. nam aut habuit copiam relationis,& non pōt appellare aut non habuit, & appellari pōt.Et ꝙ non appelletur,sed sit exequenda,& in hoc male loquatur Rom.tenet decis. Neap.cxi. in nouis.

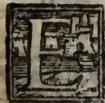
Tenendo primam opin.quæ videtur * magis communis,limita vt princeps non teneatur deferre tali appellationi,sed pōt,si vult.Rebuff.i d.l.qđ iussit,ij.no. nū.54.

Secundò limita vt per talem appellationem nō impediatur executio,ita Abb.in d.disput.prima incip.Episcopus, col.xiii.& supplicatio contra sententiam principis pariter non impedit,nec restitutio in integ.decis.Neap. liii.in nouis Gram.decis.xxxv.Item appellatur à principe male informato ad eundem melius informandum. Rebuff.in d.l.quod iussit ij.notab.nu.53.

CONCLVSIO,
Et Regula XVI.

ARGVMENTVM.

Excommunicatum à testimonio repellendū.

Xcommunicatus repellitur à testificando. c.decernimus.de senten.excom.in vi.cap. veniens el ii.in fi.de testib.& cap. licet, de senten.excommuni.in vi. licèt contrariū dixerit in aduertenter Felin.in cap.intellleximus,col.i.de iudic.

Primò amplia,etiam si dicat nullam sententiam excōmunicationis,vt est tex.in d.c.veniēs,el ij.in fi. & voluit ibi Aret.in viii.notab.Feli.in d.c.intelleximus, col. i. & idem in d.c.veniens,col.i.tamen talis absoluitur ad cautelam vt dicit tex.ibi in fi.& declarat Aret.in loco pręallegato & hoc quando pro alio probatio fieri nequit, vt per Feli.in d.cap.veniens el ij.col.50.in fin.

Secundò amplia , etiā contra pariter excōicatum, vt no.Specu.in tit.de testib.§.primo.colum.xiiii.versi. sed

nunc

nunc quid si excommunicatus.ponit Lap.Abb.Io.And. & Domi.in d.c.decernimus.col. ii. & ibi Philip. Francus col.ii. Card.in c.perpendimus,in repet.col. antep. in fin. de excommuni.Imol.in d.cap.ex his,col.iii.& ibi Card. in iii.oppos.de transac.Feli.in d.c.veniens el ij.col.fin. de transactio.

Tertiò amplia,etiam si sit excommunicatus,quia non est confessus, iuxta dispositionem c.omnis, de pœniten. vt declarat Feli.in c.testimonium,col.i.de testib. per Paris.in consi.lviii.col.x.volu.4. contrarium Marian. Iun. consi.xxxii.col.pen.volu.ii.Ruin.cons.cvi. colum.i.in fi. & col.iiii.volu.v.

Primò limita in teste instrumentario,quia excommunicatus potest esse testis instrumẽtarius. Innoc.in c.pia, de excep.in vj.circa fi.Ant.de But.in cap.ex his,de transac.col.iii.qui hoc intelligit in occulto excommunicato, non in publico.Ioã. And.idem tenet in d.c. decernimus col.fi.de sent.excom.in vi.Spec.in tit.de instrum.ædit.§. instrumentum,ver.quid si testis inscriptus.Cyn.in l.fin. C.de hæret.& hoc sequitur Fel.in c.intelleximus, col.j. de iudic.Domin.in d.c.decernimus,col.fin.in fin. in vi.& ibi Philip.Franc.col.ii.qui limitat quando testis apponitur ad probationem in instrumento, secus quando pro substantia instrumenti, vt per eum.

Secundò limita, nam in causa fidei creditur testi excommunicato,& est speciale,vt ex tex.in cap.in fidei, de hæret.in vi.ponunt Io.And.& Domin.in d.cap.decernimus,& ibi Pet.de Anch.col.i. Philip. Franc. col.ii. & facit ratio, nam isto casu,& hæreticis creditur, vt est tex. in d.cap.in fidei,& etiam Iudæis,vt not.Felin.in c. fidei, colum.ii.de test.

Tertiò limita,dummodo sit publicè excommunicatus secus si occultè.ita Bar.in l.i.C.de testamen. & sequitur ibi Ias.Fel.in c.veniens col.fi.in ii. limitatione de testib. & pro ista parte facit,nam testis infamis ita demum repellitur si sit infamis & pro tali habeatur glo. in l. cum lege.ff.de test.Bart.in d.l.i.C.de testamen.& in l.si arbiter.

ter.C.de ſenten.Bar.in l.ad teſtium.§.i.in princ. de teſt. in l.cum lege,eod.tit.Bal.in l.ij.in j.col. C. de ſenten. & in l.i.col.ii.C.de ſecund.nup.Bal.in l.Caſsius,colum.i. de Senat.& in l.i.col.v.C.de ſumma Trinit.& in c.cum non ab homine,col.xvi.& ſeq.de iudic.Fel.in cap. ad proban dum,col.ii.de re iudi. & iſtam partem dicit * communē Alexand.in apoſt.ad Bart.in d.l.cum lege.ff. de teſtamē. dum dicit iſtam glo. communiter approbari. & licèt opi nio Bart.in l.i.C.de teſtamen. reprobetur communiter, vt ibi per Bald.& Imol.Raph.& Paul.de Caſt.in l. ad te ſtium.ff.de teſt.& tenent Rom.Fulg. Riminal.& Corn. in d.l.i C.de teſta.Alexan.in conſi.clii. colum. pen. volu.v.vbi dicit iſtam communem & idem voluit Aret. in cap.teſtimonium, colum.x. de teſtib.& in d.l. cùm lege, in fin.tamen reprobatur in eo in quantùm dicit eſſe pro bandum per opponentem, ꝙ ſit talis, & habeatur pro tali.Doctores verò dicunt,ꝙ hoc non eſt neceſſe probare per opponentem, quia ſatis eſt probata intentio ſua, quia probat illum eſſe talem, tamen, ꝙ ſi per illum cui opponitur infamia vel per inducentem illum teſtē, pro babitur, ipſum non fuiſſe habitum pro tali, quòd tunc etiam hoc non obſtante teſtis repelleretur, hoc non dicunt Doctores ibi Bar.reprobantes, quòd immo iſto caſu admittunt talem replicationem. Alex.in d.conſi.cclii. colum.pen.& Paul.de Caſt.in d.l.ad teſtium.§.i.in prin. & ibi Imol.& iſtud etiam tenent Rom.in d.l.i.colum.ii. & Riminal.col.ii.& iii.

Contrarium in principali articulo, quòd etiam excōmunicatus occultus prohibeatur teſtificari, tenet Philip.Franc.in c.pia,de exceptio.in vi. Ant. de But.in c.ex literis,col.iii.de trāſact. ver. aduerte quia immo, ibi hoc vltimum dictum.Fel.in cap.poſt ceſsionem,colum.pen. in fi.de probatio.& in cap.Rodulphus, in vlt. char.col.i. in fin.& ſequen.de reſcrip. & hoc ſentit etiam in rub. de teſt.cog.colum.i.pro qua opinione facit, nam in his quæ geruntur iure priuato, non eſt differentia inter occultum & non occultum.& prohibere teſtimonium non ſit

ratione

ratione publici officij,vt not.Innoc.in cap.nihil,in fi.de electio.Ant.de But.in cap.testimonium, colum.i.de testib.& in c.fraternitatis colum.ix.eodem titu.Abb.in d. cap.nihil,colum.fin.& in rub.de test.cog.& ibi Bal.& Felin.colum.i.& ponit Card. in repetitio. cap. perpendimus,colum.antep.in fin.de sent.excom.Rebuff. in concordia.fol.238.

Et in his quæ iure priuato aguntur, non fit differentia inter occultum & non occultum.Innoc.in d.cap.nihil.in fi.Ant.de But.in d.cap.testimonium,col.i. Abbas in d.c.nihil,in fi.col.& in rub.de test.cogend. & ibi Feli. col.i.Ant.de But.in d.cap.ad probandum colum.ii.de re iud.& ibi Fel.colum.i.in fin.Ioan.And.& Dom. in cap. j.de rescrip.in vi.Ant.de But.& ibi Abb.col.pen.in fi.& Dec.col.pen.& Felin.col.pen.in cap. post cessionem de probat.Abb.in cap.si verè,colum.ii.circa fi. de sent.exc. & in c.consulti,in fi.de procurat.in c. veritatis, in fin. de dolo & contuma.in cap.intelleximus,in fin. de iudic. in cap.consultationibus,in fin.de iure patron.in cap.pastoralis in §.verum,colum.iiii.de appel.Soc.in reg.ccxxvii. in ii.limitatione.Ioan.Fab.in §.sed cum aliquis,colum. fin.Instit.de testa.Bar.in d.l.Barbarius, in repet. col. iii. Bald.colum.ix.in fin.in lectura.Angel.colum.i.Ias. col. pen.de offic.præt.Felin.in cap.Rodulphus, colum.fi.de rescrip.Rosel.in Monarchia colum.iiii.char.lviii.Soc.in consi.lix.colum.ii.Corn.in consi.clii.colum.fi.volu iiii. Calca.in consi.cxxiiii.colum.vii.Rebuff. in concordantis fol.ccxxviii.Card.in clem.i. versi. ad prioratus, ad fin.de reg.& per istam rationem,istam partem puto veriorem, quòd excommunicatus & si occultus non admittatur ad ferendum testimonium.& per istam rationem infero,ꝙ malè loquuntur doctores supra relati,qui tenent,ꝙ potest replicari in fauorem testis qui non habebatur pro tali,quia ista replicatio non releuat, vt apparet,ex quo in his quæ fiunt non ratione publici officii,sed priuati,vt testificari,non fit differentia inter occultum,& non occultum.Sed si alia opinio teneretur, ꝙ occul-

occultus excommunicatus posset testificari, deberet limitari, nisi excõicatio esset iudici probata, quia tunc & si aliàs occulta, tamen testes repelleret. Ita Imol. in l.cũ lex, in fi. de testib. Fel. in c. ad probãdũ, col.ii. de re iudic.

Tertiò limita, nam excommunicatus minori excommunicatione põt testificari. gl. in c. decernimus, in verbo & testificando, in prin. ipsius gl. de hæret. in vi.

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Iurans non facere aliquid, si illud deinde fecerit, nullius erit roboris.

ACTVS factus contra iuramentũ de nõ faciẽdo, est ipso iure nullus, ét si fiat cũ iuramẽto. Host. in c. cùm contingat, de iure iur. circa fin. glo. in c. licèt mulieres, eod. tit. in vi. & ibi hoc tenet Archi. & ibi Ioã. Monach. Specu. in tit. de emptio. & vendi. §.iii. loco, in v. col. ver. & not. generale consilium. Host. in summa de iureiur. §. quoniam censeatur. versi. consilium generale, col.iiii. Bar. in l. si prędium. C. de iure dotium, & ibi Sal. in ii. q. in fin. Bart. in l. si quis pro eo, in iii. col. in ver. iii. dixi. ff. de fideiuss. Barto. in l. is, qui bonis, circa fin. ff. de verb. oblig. Imol. in l. si æstimatis, in fin. ff. solut. matrim. Alexand. qui dicit istam * communem, opin. in l. duobus. §. si. ff. de iure iur. Fel. in c. cum M. col. pen. in fin. & seq. de cõst. Doct. ĩ l. qui superstitis, col.i. in fi. ff. de acqui. hære. Ias. in l. nõ solũ. §. morte, col.viii. ff. de oper. no. nũc. & in auth. sacramenta puberum, col. xvii. C. si aduer. vẽdit. Alex. in l. stipulatio hoc modo concepta, col.iiii. & ibi Io. Crot. col. xiiii. ff. de verb. oblig. Angel. Aret. insti. quibus alienare licet vel non, col. fina. Bald. in consil. cxxxiiii. volu.i. Imol. in cap. cum contingat, colum.iii. de iureiur. idem tenet Domi. in dicto cap. licèt, in fine.

& ibi Philip. Franc.col.ii.Cassan. in cósuetu.fol. cxlviii. col.iii. Ias. in tit.de actionibus. §.item si quis postulante, col.iii. Cassan.in consi.liii.col.xx.Deci. in l. pactum quod dotale, col.iiii.in vii.limitatione. C.de colla. Soc. in regul.cl.in iiii.fallentia, & pro ista opinione est bonus tex.in c.intellecto, de iure iuran.vbi non valet alienatio facta à Rege, quia Rex iurauerat non alienare.

Istud intellige & declara, quando actus super quo iuratur, est actus aliàs illicitus ex dispositione iuris communis, ita ꝙ iuramentum de illo actu non faciendo habeat concurrentiam iuris communis. Ita procedit tex. in c.intellecto, de iure iur.vbi non valet alienatio facta per Regem contra iuramentum de non alienando pro vt ex iuris dispositione, nam nō debebat alienare in Regni notabilem diminutionem. Ita etiam procedit quod notat gl.in d.c.licèt mulieres, de iureiur.in vi.cum aliis suprà allegatis. Vbi non valet alienatio facta per mulierem, quæ prius iurauerat non alienare res dotales, quæ glo.quantum ad istam conclusionem est * cómuniter recepta, vt per Alex.in l.duobus.§.fina.ff. de iure iur.Ias. in d.§.itē si quis postulante, col.iii. & istam declarationem ponit Imol. in d. c.cum contingat, colum. lxxxv.& seq.in cap. intellecto col.viii. de iure iur. & in l.cum vir.col.ix.ff.de vsucap.Iason in d.l.non solum.§. morte colum.viii. Philip.Franc.in d.cap.licèt mulieres, col.ii.Imol.in cap.dilecto, col viii.de præbēdis. Alex.in consi.xvi.col.iii.vol. iii.Abb.in d.c.intellecto, colum.ii. Dec.in l.pacta nouissima, col. ii. C. de pactis. Iaso. in l. duobus.§.fi.col.fi.ff.de iureiur .Ioā.Ant.Alex.in consi. cxlvi.col.ii.Fel.in cap.si diligenti, col.pen. de foro competent. Cassan.in consuetudine Burgun.fol.cxci.col.iii. & fol.ccclxxvii.col.iii.Ioan.de Sylua in tract. de benef. in iii.parte.q.xxvii.glo.pragmatic.sanctio.fol.clvi.colum.i. Rom. in l. alia. §. elegāter.col.fi. ff.folu. matri.in l.duobus.§.fi.in fi.ff.de iureiur.Georg.Natta in c.quanuis, de pactis in vi.col.viii.in fin.sentit Fel.in c. ex parte decani, col.iiii.in vii.limit.de rescrip.Cassan.in consi. lv. col.

viii.

viii.Arec.in l.duobus.§.fi.in fi. ff.de iur. iuran. Et istud fuit de mente glo. in cap. licet mulieres, dum dicit primum iuramentum licitum.ideo preiudicat secundo,secus si primum esset illicitũ,& idem ibi Archid. in fi. Innocen.in c.dilecto col.ii.de præben. Istam declarationẽ impugnat Rosel.in Monarchia,char.xcv.col.iiii.tamen in seq.col.ipse distinguit,& sua distinctio videtur in idẽ reincidere. An primus actus esset licitus vel illicitus. Corn.in d.l.pactum quod dotale,col.ii.in viii.limit.videtur recedere ab ista distinctione.

Sublimita tamen conclusionẽ prædictum, ꝙ iuramẽtum de non faciendo aliquid ad quod non faciendũ de iure tenebatur, operatur ꝙ actus in contrarium factus non valeat,vt procedat,quando quis iurauit nõ sibi tm̃, sed etiam alteri cuius intererat. ita Bal. in d. l. duobus. §. fi.ff.de iureiur. & ibi Ias.idem tenet Bald.in d.c.veniens in fin.extra eod.tit. Alex.in consi.xvi.col. iii. vol. iiii.& Iaso.in d.l.non solum.§.morte,col.viii. Georgius Natta in d.c.quamuis col.vi.Dec.in consil. 536.colum. pen.& in d.l.pacta nouissima.C.de pactis.Io. Crot.in l. stipulatio hoc modo concepta,colũ.xv. de verb. oblig. Curt.in consi.clxviii.col. vii. Cassan. in consuet. in fol. cxci.col.iii.tamen de ista limitatione dubitat Alex.in d. l.duobus §.fin.& contra illam tenet expressè Aret ibi.

Itẽ sublimita, quando is cum quo actus secundo loco geritur erat sciens primi iuramẽti, aliàs ignorãs nõ tenetur per secundũ iuramentũ,de quo non habebat notitiam,ita tenet Bal.in cons.cxxxiiii.vol.i.Imol.in l.cum vir,col.i.de vsucap.Alex.in consi.xvi.col.iii.vol. iii. Ias. in l.duobus.§.fi. ff.de iureiur. Dec.in d. l.pacta nouissima,col.ii.Georg. Natta in d. c. quamuis, col.vi.Imol.in c.cũ contingat,col.lxxxvii.Curt.in consi.clxviii.col.vii. Io.Crot.in d.l.stipulatio hoc modo concepta.col. xiiii. & seq.Cassan.in consi.liiii.col.xx.& in consuet.Burgun. fol.cxci.col.iii.Apost.ad Spec.in tit. de empt.& vend.§. tertio loco,ver.& not.generale cõsiliũ.& Alex.in apost. ad Bart.in l.si quis pro eo,in iii. col.ver.iii.dixi.ff. de fi-

deius.Rui.consi.lxvi.col.fi.vol.ii.& cxviii.col.ii.volu.ii. & hoc est,qđ voluit dixisse Io.Fab. insti. quibus alienare licet,col.ii.dum dicit quòd cautela non est tuta, quia fraudarentur cõtrahentes.& idē dicit apost.ad Bar. in l. si prędiū.C.de iure dot.Sed qñ actus super quo præstatur iuramentū, nõ est actus illicitus,sed licitus,& pēdet à mera volũtate cõtrahentis,tunc primū iuramentū nõ impedit actū posteà fieri, licèt faciēs sit periurus. Ita declarat Abb.in d.c. intellecto,col.ii.Corn.in cõs.cii.vol. i.col.ii.& ,ppterea iuransnõ reuocare testm̃.si illud reuocet,valet reuocatio,licèt reuocando incidit periuriū. Ita Io.And.in reg. Quod semel,de reg.iur.in vi.col.pe.& in addi.Spec.in tit.de instrumē.ædítio.§.cõpēdiosè. ver. ꝙ si quis iurauerit.& in c.decernimus,col.fi.de sent.excõ. in vi.Pet.de Anch.in c. sicut,col. i. de spons. Boer.decis. cclxiiii.nu.xvii.glo.in c.vltima volũtas,xiii.q.ii.Bar.in l. si quis in prin.testamēti, col. fi.ff.de leg.iii. Vbi plus tenet,ꝙ reuocās nõ incidit in periuriū.& Abb.in cõsi. xli. col.ii.vol.ii.qui ēt in i.solut.tenet, ꝙ nec incidit in periuriū.Bal.in auth.hoc inter liberos,circa mediū.C.de testamē.Imol.in d,c.cū contingat,col.xxv. & seq. qui tenet,ꝙ scd̃m valeat,tñ reuocās sit periurus,idē in l. si qs inquilinus.§.fi.ff.de leg. i.Bal.in c. i. itē sacramenta, col. iiii.de pace iur.firm.& ibi Aluarot.col.pen.Card.Alex. col.fi.in prin.Card.in c.dilecto, col.iiii.de ꝓben. Pet. de Anch.col.fi.in fi.Rot.in antiquis decis. ciiii. Bald.in l.i. in rep.col.fi.C.de sacrosanct.eccle.& ibi Cyn. col. fi. dicit * communiter legistas ita tenere, & Bal. in consi. xxii. volu.i. qui etiam asserit testatorem nõ incidere in periurium.Pau.de Cast.in consi. cxxii.vol.i.idem sentit Bart. in d.l. stipulatio hoc modo concepta,in princ.Oldra.in consi. clx. Fel.in cap.si diligenti, col. pen. de foro compet.& in c.edoceri,col.iiii.in fin.de rescrip. Sal.in l. sancimus,in vii.q.C.de testam. Bar.in l.cum duobus. §. idem respondit.ff.pro socio. Bal.in d.auth.sacramēta puberū,col.iii.& in addi.Spec.i tit.de instru. ędit.in x. col. in fi.Alex.in d.l.stipulatio hoc modo cõcepta,colum.ii.

Imol.

Imol.in c.i.in vii.col.in fi.de his quæ fiunt à maiori par te cap. Fel.in c. cum accesſiſſent,col.vi. de conſti.in c.in præſentia, col.iii.de probatio. Domin. in c. decernimus colum.pen.de ſen.excom.in vi.Corn.in conſi.xx.col.fi. volu.iii.Roſellus in monarchia char.xcviii.colum.iii. & Abb.col.ii.Corn.in conſi. cii. vol.ii.colũ.i.Abb.in conſi. xliiii.colum.ii.vol.ii. & in conſi. xlviii. col.fi. volu.ii.Io. Crot.in repet.l.omnes populi,colũ.xx.C.de iuſt.& iur. Ang.in d.auth.hoc inter liberos,in fin.C.de teſtamen. Ang.Aret.in §.ex eo,col.pen. inſtit.quibus modis teſta menta infir.Beltr.in conſ.clxxxvi.colum.ii.volu.ii.& in conſi.clxiii.col.iii.in conſi.ccxc.col.viii.vol.iii.Paul.de Caſt.in cõſi.ccclxi.col.ii.vol.i.Iaſo.in l.ſi non ſortẽ.§.ſi centum,col.ii.in fin.& ſeq.ff.de condi.indeb in l.ſi quis ita.§.ea lex,col.v.in fin.nu.xxiiii.ff.de verb.oblig.& in conſi.ccxi.colum.i.volu.ii.Probus in addit.ad Io.Monach.in c.fin.de procu.in vi.Alex.in cõnſi.xviii.col.i.in fi.vol.ii.Paul.de Caſt.in cõſ.cccxxxix.col.i.vol.i.Fulg. in cõſ.xciii.Iaſ.in cõſ.cxxvii.col.fi.vol.iiii.Corn.cõſ.lx. col.ii.vol.ii.Bal.in conſi.cccxxviii.vol.ii. Gual. caut ii. de mutat.teſta.Io.de Sylua in tract.de benef.in iii.parte q.xxvii.gl.pragm.ſanct.fol.xxix.col.ii.gl.in c.i.§.itẽ ſacramẽta, in gl.ſuper verbo ,ſuper cõtractibus,i ver.quid ſi iurauit quis.de pace iuramẽ.firm.Gomeſ.inſti.de act. col.iiii.Beltr.in cõſi.xxvii.in fi.vol.i.Pariſ.in cõſ.xxiiii. col.ix.vol.ii.Maria.Iun.in conſ.xliiii.col.iiii.vol.ii.Rui. cõſi.ccvii.col.fi.vol.i.& conſ.lxix.col.vi.vol. iii.& conſi. cix.col.viii.vol.iiii.

Contrariũ, ꝙ ſecundũ teſtm̃ nõ valeat,tenuit Spec.in tit.de inſtru.edit.§.cõpendioſè,ver.quod ſi quis iurauerit,& hoc idem de iure canonico eſſe probabilius, tenet Oldrad.in conſ.cxxvii.Hoſt.in ſumma de ſepult.§.an licitum verſi.quid ſi quis eligat.in c. i.col. i.circa fi. de ſepult.in vi.Iac.But.in d. auth.ſacramenta puberum, col. ii.in fi.Archid.in c.vltima voluntas, xiii.q.ii.Io.Crot.in d.l. ſtipulatio hoc modo concepta, col.v.in fin. Guald. caut.vi.de ſepult.

Item ſi quis promittat non reuocare procuratorem, & illũ reuocet, licèt reuocando incidat in periurium, tñ reuocatio tenet. gl. in c. fi. de procur. in verbo reuocatus, in vi. Ang. in l. & in perpetuũ. ff. de procu. & in l. Stichũ. §. vſumfructũ. ff. de ſolu. vbi et Imol. idẽ tenet Rom. in l. alia. §. eleganter in fi. col. circa mediũ. ff. ſolut. matr. & in l. i. §. ſi ſtipulanti. col. vii. ff. de verb. obliga. Fel. in c. ſi diligenti, col. pen. de for. compet. in c. edoceri, col. v. de reſcrip. Imol. in d. c. cum contingat, col. xxvii. & in rub. de reb. eccle. non alie. in viii. col. nu. xlix. Iaſ. in l. duobus. §. fi. col. ii. ff. de iur. iur. Iaſ. in l. ſi non ſortem. §. ſi centum, colũ. iii. ff. de condi. indebi. in l. ſi mihi & tibi. §. in legatis. col. iii. in ii. lectura. ff. de leg. i. in l. ſi quis ita. §. ea lex, in v. col. in fi. nu. xxiiii. ff. de verb. oblig. in conſi. ccxi. col. ii. volu. ii. Rebuff. in concordatis Franciæ fol. ccv. Domi. in d. c. fi. §. fi. de procur. in vi. Alex. in cõſi. xviii. in i. colum. volu. ii. Feder. de Senis in cõſi. 100. in fi. Socin. in conſi. lxxxiii. col. fi. vol. ii. Fel. in c. ex parte Decani, colũ. v. de reſcrip. Caſſa. in conſuet. fol. cxci. col. ii. & ſeq. Paul. de Caſt. in conſi. cxxii. vol. i. Io. de Sylua in tract. de benef. in iii. par. q. xxvii. glo. pragm. ſanct. fol. xxix. col. ii. Gomeſ. inſtit. de actio. colum. iiii. Rota in antiquis deciſ. ciiii. Io. Crot. in l. omnes populi col. xx. ff. de iuſt. & iur. Curt. Sen. in conſi. lxix. col. antepen. in fi. & ſeq. Ang. in conſi. cxxv. circa fin. Pariſi. in conſi. viii. col. fi. volu. iiii. Aymo conſi. cxci. col. ii. immo nõ valet cõſuetudo quòd quis nõ poſsit reuocare teſtamẽtũ vel procuratorem, vt per Roch. in c. fi. col. lvii. de cõſuet. Mari. Iun. cõſ. xliiii. col. iiii. vol. ii. Rui. conſi. liiii. col. iiii. & pen. vol. i. & conſi. lxix col. vi. vol. iii. & conſi. cix. col. viii. vol. iiii.

Contrarium tenet Philip. Franc. in c. fi. de procur. in vi. Alber. de Roſat. in l. ſi procuratorem, colum. penu. in fi. & ſeq. de procur. Gomeſ. in §. item ſi quis poſtulante, colum. fi. inſtit. de actio. Felin. in d. ca. ex parte Decani, col. vi. & ſeq. Pariſ. in conſi. lxix. col. xii. & xv. vol. iii.

Tenendo iſtam primam opin. quòd non obſtante pacto de non reuocando, & iuramento, procurator omnino

no

no constitutus reuocari posśit. Limita, quando in fauorem alterius præsentis & acceptantis, vel notario stipulanti pro his quorum interest, cōstituens promiserit nō reuocare & iurauerit, ita Bald. in rub. de procur. in vi. colum. sequitur Ias. in consi. ccii. volu. ii. colum. i. in fin. sed Ias. dubitat de tali limitatione in d. l. si non sortem. §. si centum. colum. iii. ff. de condi. indeb. Hisp. in rub. de dona. inter vir. & vxo. fol. lii. col. i.

Fallit, nam procurator constitutus ad renunciandū cum iuramēto in beneficialibus, nō pōt reuocari, quia in illis non cadit actio ad interesse, & ratio est illa, quia non recipiunt æstimationem, ita Rota in antiquis decis. ciiii. Felin. in cap. cum accesśissent, colum. vi. de constitut. & in dicto c. ex parte Decani, colum. v. & sequen. & in c. edoceri, col. v. eo, tit. de rescrip. & in c. si diligenti, de for. compet. Gomes. in d. §. Item si quis postulante colum. fi. Sarnens. in reg. de annali q. xl. apostil. ad decis. Thol. cclx. Dec. in c. cum accessissent, de constit. Aymo consi. clxx. colum. fi. & pro ista opin. facit, nam actus contra iuramentum non tenet, vt dicit Innoc. in d. c. dilecto in i. op. de preben. Archid. in c. si a sede, circa fi. eod. titu. in vi. & c. duobus, circa fin. de rescrip. in fi. Philip. Franc. in c. fin. col. pen. de procur. in vi. Oldrad. in cons. cxxvii. Imol. in d. cap. dilecto, col. viii. licèt dicat cōtrariam partem * communem Imol. in l. cum vir, colum. viii. in fin. ff. de vsucap. & in d. cap. cum contingat, colū. lxxxvi. de iu. iur. Rom. in l. duobus. §. fi. col. fi. ff. de iure iur. sentit Bal. in d. authen. hoc inter liberos. C. de testa. Anto. de But. expresśè in repetitione cap. cum M. colum. ii. volu. ii. præmitto, de consti. Alex. cons. xvi. col. ii. ver. posset ēe volu. iii. Card. in clem. i. in iii. q. de reg. sentit istam partem Arch. in cap. i. col. xxix. de cleri. non resid. & in cap. omne, in princip. xxii, quæst. i. Domin. in cap. i. in iiii. colum. in fin. de rerum permut. in vi. Specu. in titu. de leg. in §. nunc tractemus. versi, sed si legatus. Fulg. in consi. ccx. Dec. in d. c. cum accesśissent, col. v. Ang. in d. authē. hoc inter liberos, circa. fin. de testam.

Ista tamen limitatio pendet ab his,quæ infrà dicentur: an actus spiritualis contra iuramentum valeat.

Item promittens non reuocare vicarium cum iuramento,potest illum reuocare, licèt incidat in priurium. Io.And.& Ant.de But.in cap.sua,circa fi.de offic. vicar. & ibi Abb.circa.fi.vbi.Card.in vii.q.& Pet. de Anch.in fi.q.Paul.de Cast.in consi.ccclxi.col.ii.vol.i.Io.de Sylua in tract.de benefi.in xxvii.q.in fin.in iiii. parte.Probus in addit.ad Io.Monach.in c.fi.de procur.in vi.Boer. decis.cccxlvii.Rebuf. in pract.lxvi.char.& cxciii.vbi et limitat.Itē si quis promittat & iurat non alienare, si alienat,tenet alienatio, vt not.Innoc. in d.cap.dilecto, col. ii.de præbē.Abb.in c.intellecto,col.ii.de iureiur. Corn. in consi.cclxxii.colum.fi.vol.iii.idem voluit Host.in d. cap.intellecto,col.iiii.& Io.Andr.col.ii.Pet.de Ancha. colum.fina.in fin.Imol.colum.viii. Card. colum. iii.& sequen. Rosel.in Monarchia fol.xcvi. colum .ij. Alber. de Rosat. in l.ea lex,colum.fina.C.de conditio.ob caus. Iason.in l.si quis ita.§.ea lex.ff.de verb. oblig. Imola in dicto cap.cum contingat,colum. lxxxvii. Felin.in capit. si diligenti, colum. penulti. de for. compet. Paul. de Cast. in consi.cccxxxix.colum.prima vol. primo. Ioan. Crot.in l. si filiusfam. §. Diui. colum. xxxi. ff. de leg. primo.Ioan.Ant.Alexan.in cons.cxlvi.colum. ii. Cassa. in cōsi.lv.colum.viiii.& in cōsuet.Burgun.fol.ccclxxvii. colum.Ferra.caut.xlviii.Io.de Sylua in tract.de benefi. colum.iii.fol.cxxiiii.Philip. Franc. in d. cap. licèt mulieres,col.ii.de iur.iur.in vi. Rota in antiquis decisio. ciiii. Oldrad.in consi.cxxvii.Abb.in consi.xli.col. ii.volu. ii. Rui.consi.ccvii.col.ii.in fin.vol. i. Alber. de Rosat. in d. auth.sacramēta puberū.col.iiii.ver. quid si. vide Gram. cons.ii.colū.ii.& iii. vbi latè declarat qūo ista ꝓcedant.

Contrarium voluit Aretin. in l.si quis ita.§. ea lex, colum.fin.ff.de verb,oblig.& Gomes. Instit. de act. col. iii.in fi.& seq.item si iuratum sit non recipere aliquem in Canonicum, valet receptio,licèt recipiens incidat in periuriū. Imol.in d.c.dilecto in ii.opi.& Ioā.And. Ant.

de But.

de But.col.iiii.Card.colum. iii. & sequen. & vi. & duabus sequen. opposi. & ibi Pet. de Anch.in fi.quęst. Ioã. Andr.in addit. ad Specu. in titu. de leg.§. nunc tractemus,ver.quid si legatus.Paul. in clemen. i. de regular. Petr.de Anchar.in cap.si à sede,in fine de præb.in sexto Abbas in dicto capitu.cum accessissent,col.ii. & ibi Feli. colum. quinta. Anton. de Butr. in capitu. primo colum.sexta de his quæ fiunt à maior. par. cap. & in capit.primo colum. iiii. in fine, & sequen. de rerum permuta. in sexto. Iason in l. si quis ita. §. ea lex, versi. quintò fallit.de verbor. obligat.Et in l. duobus.§. fina. versicu. quartò fallit. de iureiuran.Cassan. in consuetu. fol.192.colum.iii.glo.prag.sanct.fol.29.colum.i. Ioan. de Sylua in tract.de benefi.in iij.parte. Albe. de Rosat. in d.authen.sacramenta puberum,colum. iiii. ver. quid si canonici.

Pro quo facit, nam * communiter dicitur, quòd actus tàm temporalis,quàm spiritualis contra iuramentum valet,quidquid dixerint doctores allegati suprà in secunda limita.de procuratore constituto cùm clausula quòd non possit reuocari.& istam opin.tenet Innoc. in d.c.dilecto, in vi.opin.de præben. Card. ibi in vii. & sequen.oppositione.Abb.col.iii.qui dicit istud * communiter teneri,quòd non fiat differentia in actum temporalem, & spiritualem. & idem dicit Feli.in d.c. cum accessissent, colum.viii.de constit. Ant.de Butr. qai idem dicit in cap.i.colum.iiii. de his quæ fiunt a maior. part. cap.Abbas in cap.de illis,de sponsal.& in cap.sicut, colum.i. eod. titu. Domin.in cap. fina.colum.ii.de procurat.in vi.Iason in d.§.ea lex,in l.si quis ita.colum. v. ff. de verbor. obligatio. Rosel. in monarchia fol. xcv.col. iii.iiij.& seq.Præpositus in cap. sicut, colu m.j.de sponsa.Boer.decis.ccvii.Gram.consi.cxv.colum. ii. glo. prag. sanct.fol.19.colum. i. & seq. Ioan. de Sylua in tract. de benefi.in iij.parte q.xxvii.& ista destruunt opi.Rotæ de qua dictum est in ii.limit.

Contra istam cõclusionẽ sunt omnia ea,quæ deducta

sunt

sunt in secunda limitatione eiusdem cõclusionis, quòd reuocatio procuratoris fieri potest non obstante cõuentione de non reuocando iurata.

Item si iurauit non contrahere cum aliqua muliere, valet tamen matrimonium cum illa contractũ. ita Bar. in l. omnes populi, colũ. xii. ff. de iusti. & iur. Rota decis. 150. in nouis. tenuit Gaspar Calde. & voluit Præposi. in cap. sicut, de sponsal. col. i.

Vtrum autem matrimonium cõtra iuratam conuentionẽ valeat, vide tex. & ibi omnes in d. cap. sicut Imo. late in d. cap. cum contingat, col. lxxxvi. & seq. Rosel. in monarchia char. xcv. & seq.

Et de eo, qui iurauit non reuocare statuta. vide Ant. de But. in cap. j. col. vii. de his quæ fiunt à maiori parte cap. licèt incontinenti postea dubitet. & ibi clarius Imo. col. vii. in fi. Corn. in consi. cii. col. i. in fi. volu. i. Rosel. in monarch. fol. 95. & seq.

Contrarium in hoc tenet Bald. in l. clarè. C. de fideic. quando autem est statutum simpliciter iuratũ, an posit reuocari, vide Bart. in d. l. omnes populi. Ias. in l. si quis ita. §. ea lex. ff. de verb. oblig. Alber. in prima parte statu. q. xvi. Pet. de Anch. in repet. cap. i. de consti. char. 16. col. iiii. & seq. Abb. in c. cum ad monasterium, col. ii. de statu monach. Domin. in c. in his, ii. dist.

Et si iurauit non diuidere, quòd valeat diuisio posteà facta. Alex. in consi. xviii. col. i. vol. ii. Fel. in c. edoceri, in v. col. in fi. versi. limita nunc ista, de rescrip. Curt. Sen. in consi. lxix. col. antep. in fi. Rui. consi. liiii. col. ii. volu. ii. & consi. lxix. col. vii. vol. iii.

Contrarium, Corn. in cons. xiii. in iiii. volu. Ias. in l. si non sortem. §. si centum. in ii. col. ff. de condi. indeb. Gomes. in §. quædam, col. v. insti. de act. Hisp. in rub. de dona. inter vir. & vxo. fol. 51. col. iiii. & seq.

Sunt etiam alii quidem casus in quibus iurans non facere, tamen faciendo, licèt incidat in periurium, actus tamen tenet, quos ponit Felin. in d. c. edoceri, col. v. & in c. si diligenti, col. pen. de for. compe.

Quando

Quando verò actus factus cõtra iuratam dispositionem affirmatiuã valeat, habes in locis ordinariis, vt per doctores suprà allegatos.

Limita, vt per Beltr.in consi.cciii.col.fi.vol.iii.

Amplia, vt actus factus contra iuramentum non valeat in casu notato per Aymo.in consi.clxx.col.fi.

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Notarium an censeri ex voluntate testatoris clausulam codicillarẽ in testamento apposuisse.

VÒD notarius censeatur proposuisse clausulam codicillarem ex voluntate testatoris in tẽstamẽto, tenuit Imol.in l.filio prę terito, colum.viii.ff.de iniusto rupt. & irrit.testa.Barb.in c. quò translationem in vi.colum.de off.lega.Alex.in consi.j.col.vi.ver. & licèt, vol.v.Deci.in l.semper in stipulationibus, col.ii. de reg. iur.Alexan.in consi.liii.volu.vii.colũ.ii.Barba.consi. vi. col.fi.vol.iii.& in consi.liiii.col.pen.volu.eod. vbi declarat, hoc procedere, quando erat generalis consuetudo notariorum apponere clausulam codicillarem, non qñ erat consuetudo vnius notarii tantùm.& in cap.Rainu. char.17.col.ij. de testa. & in c. Rainald.ccxx.col.eo.tit. Deci.in c.cum M.col.ij.de constit.Corn.in consi. clviii. col.fi.vol.ii. Alex.in consi.cii.col.iiii.in fi.&seq.volu.iii. Deci.in consi.cccxc.col.pen, Corn.in consi.cl.colum.ii. vol.iii.& in consi.dcxxv.col.fi.eodem volu. & in consil. cxcv.col.fi.vol.i.& istam dicit * communem Grat. consil.cxii.col.pen.vol.ii.Ruin.consi.xv.col.fi.volu.ii.Alex. in consi.50.col.v.volu.vi.& in consi.cxlii.col.iiii. vol. ii. Istud in simili dicit Curt.Sen.in consi.50.col.lviii. ver. dum autem vltimo loco.& sentit Corn.in consi.cxciiii.

col.fi.

col.fi.volu.iii.incip.præsumitur apposita. in penul. col. licèt suprà aliud videatur dicere, tamen hoc ponit in conclusione.& idem dicit Rui.de verbis notarii scriptis in actis in consil. lxxiii.col.ii.volu.v. & in alia clausula idem dicit Paris.consi.lxxiii.col.fin.volu.i.Gram. consi. ciu.cxxviii.col.ii.

Contrarium, quòd talis clausula censeatur apposita de consuetudine notariorum,& non ex voluntate testatoris,tenuit Bart.in l.i.col.vi.in fi.ff. de iure codic. Barba.in consi.xlii.col.viii.& in consi.xlviii.colum.vii.& in consi.lviii.col.vii.vol.i.& in consi.xvi.col.i.volu.ii. & in consi.xxxiiii.col.xv.& in consi.xliii.col.vij.& in cósi.lx. col.i.eod.vol.ii.& in consi.lx.col.fi.vol.iiii. Alex.in consil.xlviii.col.vi.versic. nec obst.quòd notarius, volu.iiii. Calca.in consi.xxvii.col.antep.Curt.Iun.in consi.101. col.fi.qui dicit opin.Bart. * communiter approbari.Socin.in consi.xciii.col.vi.volu.iiii. Aret.in consil. vlt.col. fi.Ioan.Ant.Alex.consi.cxii.in fi.Beltr.in consi.x.volu. j.& in consi.xxvi.col.fin.volu. eod. decis. Neap.clix. in nouis.vbi etiam de multis aliis, quæ magis de consuetudine notariorum, quàm ex voluntate disponẽtium apponuntur. Paris. consi.xix.col.iii. volu.iii. Maria. Iun. consi.cxvi.col.iii.vol.iii.vbi etiam de aliis clausulis.Rui. consi.xcviii.col.fi.vol.i.vide Curt.Iun. in auth. ex causa,col.antepen. C.de liber.præte.

Tenendo primam partem, intellige, dummodo illa clausula sit lecta coram testatore: quia tunc testator nõ contradicendo,videtur approbare. Aret.in cons.vlt.col. fi.Corn.in consi.cl.col.ii.& in consi.ccxxv.col.fi.volu.iii. Alex.in consi.cxlii.colum.iii. volu.ii. immo necesse est, quòd legatur & declaretur, quando aliàs testator esset imperitus,qui ex sola lectura illius clausulæ non intelligeret vim & effectum illius,vt per Imol.in l.Lucius,colum.pen.ff.de vulg.& pup.Soci.in consi. xcii. colum. vi. & colum.iiii.

CON-

CONCLVSIO, *Et Regula XIX.*

ARGVMENTVM.

Notarius censetur rogatus omnes consuetas clausulas in contractu apponere.

Ongruenter subnectitur ista regula, q; notarius censetur rogatus apponere omnes clausulas consuetas. ita probat text. iuncta gl. in l.fi.C.de fideiuſ.& ibi Bald. in princ.& tex. in l.si prius.§.rectè placuit.& ibi Bar.not.ff.de aqua plu.arcen. Bal.in l.huiusmodi,in prin.ff.de leg.i.Bar.in l.de die, in fine princ. ff. qui satis.cogan.in l.si pignori,in §.fi.de pig.actio.Ias. in l.fin.col.fi.ff.de iure emphy.Bal.in l.si quis sub cõditione.la j.in fi.ff.de condi.instit.Alex. in consi.cii. col. iiii. in fin.vol.iii.& in consi.cv.col.fi.vol ii.& in cõsi. xxviii. col.ii.in fi.vol.eo.& in consi.lxxxix.col.fi.vol.ii.Ias.in l. j.§.si procurator.ff.si quis iusdicen.non obtemp.Alexã. in l.si finita,in princ.ff.de dam.infect.not.Bal. in l.quod si nolit.§.quia assidua.ff.de ædil.edic. Feli.in c. cùm M. columna secunda,& sequen.de constitut. & ibi Barbat. colum. xlvii. vbi Petr. de Ancharan. colum. prima, & Deci.columna secunda. Alexand. in consilio xxvii. columna prima circa finem,volumine secundo. Barbat.in capitu.quòd translationem,colum.sexta,& sequen. de offic.legat.& in consilio quinto columna penultima in fine & sequen.volumi.primo.& Socin.in consi. 101.columna prima in fin.& sequen.volumine tertio. Gomes. in capitu.primo charta xii.de consti.in vi. Deci.in regu. semper in stipulationibus, colum. secunda. ff. de regul. iur.Felin.in cap.ex literis, colum v. de fide instrument.

&

& Ias.in l.vt liberis,col.iiii.C.de collat.in l. certi conditio.§.si nummos.col.iii.& seq ff.de condict.indeb.Ias. in l.Argentarius,col.i.circa fi.ff.de æden.Alex. in l. huiusmodi,in fi.princ.ff.de leg.j.Ias.in l.repet.l. admonendi,nu.165.de iureiur. aliàs col.lxix. Deci.in consi. 449. colum.pen.in princip.Soci.in l. Gallus.§.idem credendum,col.iiii.ff.de liber. & posthu. & ibi Alex.col.ii. Ias. col.pen.in fin.Feli.in cap.sicut,col.pen.in vii. limita.de re iudica.Gomes.in cap.i.char.21.de cōsti.in vi.Cassan. in consuet. fol. ccviii.col.iiii.& seq.& Ias. in d.l.Gallus. §.idem credendum.col. pen. in fin.in j. lectura, & in ij. lect.colum.iii.Feli.in c.cùm P.tabellio,col.iii. de fid. instru.Beltr.in consi.lxxiii.col.ij.volu.ii decis.Neap.clix. in nouis.Afflict.super constitu.fol.cxlviii.colum.ii.multa congerit Ioan.Nicol.in l.generaliter.num.61. & seq. C.de secund.nupt. maximè. nume. 68. Brun. in tract. quòd stantibus masculis fol.vii.col.ii.Aymo.cōsi. lxxv. col.i. Grat consi.clix.col.fi.volu.ii. Cagno.in l. si librarius,nu.50.el ij.ff.de reg.iur.

Et propterea clausulæ solitæ apponi in literis apostolicis censentur inesse,licèt non sint appositæ. cap. accepimus,& ibi Anto.de But.not.in notabilibus. idem probat text. in c.cum M. Ferrarien. & ibi not. idem Ant.in vi.col.Imol.col.iii.in princ.Abb.col.ii.Barb.colum. xlv. Ripa col.xix.col.ii.de consti.Alex.in consi.cvii.col.pen. volu.ii.Ias.in l.vt liberis,col.iii.& seq.C. de collat. in l. certi conditio.§. si nummos.colum.iii. ff. si cert. pet. in l.Argentarius,col.i.circa fin.ff.de eden.in d.l. admonendi,in repet.col.lxix.Alex.in consi.xxvii.col.i.in fi.vol.ii. Zas.in consi.xvii.vol.i.Ias.in d.l. Gallus.§.idem credendum,col.pen.in fin.in prima lect. & in ij. lectura col.iii. Ias.in consi.xx.col.pen.volu.i.Roch.ampliat. in rub.de consuet.col.xiiii.in fi.& seq.

Illud vltimum declarat Card.in d.c.cùm M.col.i. vt procedat in præiudicium impetrantis non in fauorem.

Et adeò cēsentur partes voluisse,q notarius apponat clausulas consuetas, quòd si instrumentum non contineat

neat illud, quod consuetum & in instrumento apponi, censetur defectiuum. gl. & Bar. in l. generali. C. de tabel. lib. x. Bar. in proœmio digestorum col. ii. in l. ad testium §. si quis ex testibus. ff. de testib. Spec. in titu. de instru. edit. §. breuiter, ver. in fi. autem. Imol. in l. ii. §. si dubitetur, in fi. ff. quemadmodum testa. aper. Alex. post Imol. ibi in rub. col. ii. ff. de ope. no. nun. in l. si ita stipulatus. §. Grisogonus. col. iii. ff. de verb. oblig. Corn. in cõsi. xciiii. & in subscriptione. subseq. & in consi. cxviii. col. ii. volu. iiii. vbi in omnibus istis locis dicitur, ꝙ signum notarii est apponendum in instrumento vbi consuetum est, signa apponi, aliàs instrumentum non facit fidem. idem voluit glo. in §. quia verò, in verbo autore, in authen. vt præpo. nomen imper. Spec. in titu. de instru. æditi. §. breuiter, col. ii. Alex. in consi. xxxvii. col. fin. volu. iii. & facit quod voluit Io. And. & alii in cap. nulli, de rebus ecclesiæ non alien. ꝙ notarius debet in alienatione rerũ ecclesiæ adhibere solemnitatem requisitam de consuetudine. & ideo dicitur, ꝙ si notarius non apponit clausulas consuetas, præsumitur error. Pet. de Anch. in d. c. cùm M. col. i. & ibi Ripa col. xix. Alex. in apost. ad Bar. in l. fi. ff. de tabu. exhib. Soc. in consi. clxi. col. i. in fi.

Et breuiatura notarii suppletur ex clausulis consuetis Bal. in rub. in col. vi. versi. sed tertiò, quæritur. C. de fi. instr. & in l. contractus, eod. tit. col. iii. ver. quæro circa istam secundam perfectionem. Ant. de But. in c. ex literis, col. fi. de fid. instru. Alex. in consi. xxxvii. col. ii. volu. iii. Soci. in consi. xciiii. col. iii. Angel. & post eum omnes alii in d. l. Gallus. ii. §. idem credendum. post Spec. de instrum. ædit. §. ostenso. ver. quid si in breuiatura. Fel. in d. c. cùm P. tabel. col. iii. & qui tenetur facere instrumentũ alicui, debet illud facere cum clausulis consuetis. Ang. in l. ii. ff. de iuris. omn. iud. Alex. in l. si finita, in princ. ff. de dam. infect. Feli. in d. c. cùm M. col. ii. & in cap. ex literis, col. v. & seq. de fid. instru.

Ex præmissis infertur, quòd quando de consuetudine est, quòd in instrumento apponatur clausula constituti,

tuti, notarius debet apponere clausulam illam in instrumento, quasi de hoc videatur rogatus. Soci. in consi. cj. colum. i. & sequen. volu. iii. voluit Ioan. Andr. in addit. Specu. in titu. de instrumento ædit. §. instrumentum, ver. quid si à contrahentibus. in addit. magna. Paul. de Cast. in consi. x. col. i. volu. i. Deci. in consi. ccccxlix. col. pen. in prin. Ias. in l. vt liberis, col. iiii. C. de collat. Oldr. in consi. cxxxix. col. fi. Ias. in l. ex ea parte, colum. ii. ff. de verb. oblig. Cassa. in consuetud. fol. ccxl. col. iii. Socin. in consi. ccxxxix. col. fi. ver. sed ad difficultatem Tiraqu. de constitu. in iii. parte in xiii. & xxxi. limitatione. Gram. decis. ciii. nu. 109.

Contrarium, Alex. in consi. xxviii. col. ii. & seq. vol. ii. Deci. in d. l. semper in stipulationibus, colum. fi. ff. de regu. iur. Cagn. in l. si librarius, nume. 50. eod. titu. Ioan. Crot. in l. si is qui pro emptore, colum. pen. ver. vltimò quæritur. ff. de vsucap. Deci. in l. contractus, nume. 13. de regu. iur. Adde eendem Deci. consil. xlvii. nume. 7. præterea Socin. & Alciat. l. quod meo. ff. de acquir. possess. in fi. licèt sub verbo fortè, quia illud est adiectũ causa molestiæ. Bal. l. in substant. ff. de vulg. & pup.

Limita istam opinionem secundam, vt per Gratum consi. lxx. col. fi.

Et si esset de consuetudine apponere hypothecam, posset hypotheca extendi in instrumento per not. Bal. in l. bene à Zenone, col. i. in fi. C. de quadr. præscri. & in l. i. col. pe. in fi. ff. sol. ma. decis. Neap. clix. in nouis Afflic. super constit. fol. 148. col. iii. Io. Nicol. in l. generaliter, nu. 68. C. de secun. nup. Rui. consi. cxxii. col. fi. vol. v.

Et idem si esset de consuetudine apponere quarantesiam. Bal. in l. Gallus. §. idem credendum, col. ii. ff. de liber. & posthu. vbi Imol. colum. ii. Alex. colũ. iii. Ias. in j. lectu. col. fin.

Et idem si esset de consuetudine apponere precariũ. Beltran. in consi. lxxiiii. col. ii. volu. ii. decis. Neap. clix. in nouis. Afflict. super constitutionibus. fol. cxlviii. colum. iiii.

Et idem

Et idem si esset de consuetudine apponere renunciationem exceptionis discusionis.d.Deci.Neapo. clix. in nouis. & idem quò ad clausulam codicillarem Aymo. consi.lxxv.colum.i.

Primò limita, quia istud non procedit in pœna, quæ nunquam subintelligitur, nisi sit expressa, nec sub extensione pœnam notarius potest exprimere.ita Bald.in l.si duo patroni.§.si quis iurauerit,in princip.versi. non tamen presumam penam.ff.de iureiu.in l.fi.col.i.circa medium de execu.rei iudic.Soci.in d.l.Gallus.§. idem credendum,col.ii.Alex.in consi.xxviii.col.ii.volu. ii. & sequitur Deci.in d.l.semper in stipulationibus, colum.fina.ff.de regul.iur. Afflict. super constitutionibus folio cxlviii.colum.iiii.

Contrarium,ꝙ etiam pœna consueta apponi, veniat in contractu ex partium intentione,tenet Angel.in l.ii. ff.de iurisd.omn.iudi.circa princip. in l.bene à Zenone, in fine.C.de quadr.præscrip.& ibi Bald. colum.i.in fine. Alex.in apost.ad l.solutam.§.fi.ff.de pign.actio. Abb. in cap.ii.de preca. Barb.in consi.xiiii.col.penul. volumi.ii. Fel.in c.ex literis,col.vi.de fid.instru. Ias.in l. vt liberis, col.iii.& seq.de colla.& in l.certi cõditio. §.si nummos. col.iii.& seq.ff.si cert.petat.& hoc tenet Felin. in cap.i. col.viii.in fi.vt lite non contest. Ias.in l.i. §. si procurator.colum.fina.ff.si quis iusdicen .non obtemp. Alexan. in apost.ad l.illa institutio.ff.de hæred.insti. Bart.in l.ex ea parte.ff.de verbo.obli.& ibi Pau.de Cast. & Ias. col. i.in fi.Ioan.Nico.in l.generaliter nume.lxv.C.de secun. nup.Grat.consi.clviii.col.fi.vol.ii.

Tenẽdo primã opin.sublimita,nisi pena super contractu cõsueuisset apponi vniformiter.ita sentit Bal.in l.cũ quid,col.i.in fi.si cer. pe. Deci.clarè in d.l. semper in stipulationibus,col.fi.ff.de reg.iur.

Tenendo secũdã opi. limita,vt per Fel.in c.i.col.viii. & seq.vt lit.non contesta. qui dupliciter limitat.

Secundò limita,quia non põt opponi iuramentũ,& si sit cõsuetum in contractu apponi Ant.de Butr. in c.pe.

de iureiu.& ibi Abb.col.fi.in prin. Et hoc ſequitur Soci. in d.l.Gallus.§.idem credendum,colū.ii.& ſeq. quando certum eſt non eſſe appoſitum iuramentum,ſecus ſi ſumus in dubio. idem ſequitur quò ad limitationem principalem Deci.in d.l.ſemper in ſtipulationibus, colum.fi. idem tenet Iaſ. in l.ex ea, colum.ii.ff.de verbor.obligat. Hippol.in ſing.cxxiii.Pariſ.conſilio.xlv.colum.iii.vol. primo.Grat.in conſ.xxxvi.colum.ii.in fine volumine.i. tamen ille qui ex mandato alterius debet facere cōtractum,poteſt iurare,ſi eſt conſuetum. Alexand. in apoſt. ad Barto.in d.l.ſolutam.§.fi.ff.de pig.act. Cagnol. in l.ſi librarius,numero.lvi.ff.de regu. iu.Rui. conſi. lxvi.col. ii.volum.iiii.

Tertio limita, quia ſtipulatio non poteſt extendi in inſtrumento.ita Ant.de But.in d.cap. penulti. de iureiuran.& ibi Abbas colum.fi.Ang.in l.quicquid aſtringendæ,col.i.ff.de verbo.obliga.Sed Alexan. in d.l.quicquid aſtringendæ.dubitat,pro vt facit Socin.in d. §. credendum.colum.iii.

Quartò limita: nam in ſubſtantialibus non habet locum regula, quæ ſi fuerint omiſſa non veniant. ita Ioā. Andr. in additio.Speculat. in tit. de inſtrumen. æditio. §.inſtrum.verſi.quid ſi à contrahentibus, in addit. magna.& Feli.ponit in cap.ex literis, col.pen. in princ. vbi declarat de fid.inſtru. Deci. in d.l. ſemper in ſtipulationibus,col.fi.Ioan.de Ripa.in cap.cum M.colum. xxi. in prima limita. & colum.xix. & ibi Deci. colum. ii. Felin. colum. iii. de conſtitut. Claud.in l. iii.colum.penulti.in fine,& ſequen.ff.ſolu.matrim.Felin. in capitu. ſicut, colum.penulti.in vii.limitatione de re iudic. Iaſ. in l. ſciendum, colum.vii.in octaua limitat.ff. de verbor. obligat. Grat.in conſi.cii.vol.i.

Contrarium Aret.in c.i.col.iiii.de iud.idem videtur ex verbis Imolę in l.illa inſtitutio. ff.de hęre. inſtituendum tenet contra Barto.ibi ꝙ notarius poteſt apponere clauſulam iure inſtitutionis in teſtamento facto filiæ, quę opi.cōtra Bar. * eſt cōmunis,dicit Francus in repe.

cap.

c.ſi pater,col.xxii.de teſta.lib.vi. Mari. Iun. cxxiiii. col. x.vol.i.Beltr.conſi.cxliiii.col.ii.vol.ii.in nouis.

Quintò limita in cõſuetis fieri communiter, ſecus ſi rarò.per Feli.in d.c.cùm M.col.iii. & ibi Rip. col.xxi.& Fel.in c.ex literis,col.pen.de fid.inſtr.Iaſ.in l.vt liberis, col.iiii.C.de colla.in d.l.certi condit. §. ſi nummos. col. iiii.Io.Nico.in d.l.generaliter,nu.lxxiiii.

Contrarium Deci.in d.c.cum M. col.iii.Facit pro prima opi.nam attenditur conſuetudo generalis, nõ particularis vnius tantùm.Bal.in conſi.vi.col. fi.vol. iii.& in conſi.liiii.col.pen.vol.iii.Loffre.in conſi.i.col.xxxi.

Sextò limita, quia ſi ex omiſsione clauſulæ etiã conſuetæ ſequeretur falſa latinitas, non ſubintelligeretur. Ita Roma.in conſil.cclxvi.incip.Quæſtio eſt,in fi.Deci. in c.cum M.colum.iii.ſed iſtam limita.parui pendit Ripa ibi colum.x.

Septimò limita, vt non procedat,quando cõſuetudo difformiter ſeruaretur.ita Alex.in conſil. v.col.ii. & iii. vol.v.ſequitur Rip.in d.c.cum M.col.xxi. Bal.in l.licet, in fi.C.locati.Grat.in cõſi.cii.vol. i.Facit quod dictũ eſt ſuprà de pœna,ꝙ non ſubintelligitur, quia non vniformiter apponitur.

Octauò limita,quia iſtud procedit, qñ inſtrumẽtum eſt in fieri,nõ poſtquam eſt factum.Bal.in rub.C.de reuocã.his quæ in frau.cred.Barb.in c.quod translationẽ. col.vi.de offi.leg.& in d.c.cum M.col.xlv.in c.ii col.i.in fi.de prẹcario.Hippo.in ſing.cxxiii.Ang.in d.l.licet.Iaſ. in d.l.vt liberis,col.v.in ii.limi.Alex.in d.l.Gallus §. idẽ credendum,col.ii.in fi.Barb.in cõſi.ix.col.fi. vol.iiii. Afflic.ſuper conſti.fo.cxlviii.col.iiii. Pariſ.cõſi. xlv. col. iii. in fi.vol.i.Et propterea dicitur,ꝙ in breuiatura notarii, dictio & cætera extenditur per clauſulas conſuetas, vt ſupra dictum eſt.ſed contrariũ voluit.Feli.in c. i. col. viii.& ſeq.vt lite non conteſt.Alex.conſi..cv.col.fi.volu. ii.& Iaſ.in d.l.vt liberis col.iiii.dum reprehẽdit dictum Ang.in d.l.licèt.ſed tamen poſteà Iaſ.in ii.limit. ſequitur opi.Ange.Rip.in d.c.cum M.col.xxi.in v.fall.

Et pro hoc facit, quòd ista limitatio non sit vera, nã, vt supra dictum est, clausulæ consuetæ censetur apposi tæ in literis Papę, etiam quòd non sint expressę in literis. Et propterea quòd cẽsetur expressum illud quod est consuetum, licet sit omissum. Pet. de Anch. in d. c. cum M. col. i. Alex. consi. xxvii. col. i. circa finem. vol. ii. Barb. in c. quod translationem, col. v. & sequẽ. de offi. leg. Soc. in consi. 101. col. i. in fi. & col. seq. Io. And. in addit. Spec. in titu. de instru. ędițio. §. instrumentum, versic. quid si à cõtrahẽtibus. Ias. in l. vt liberis, col. ii. in fi. C. de collat. in d. l. certi conditio. §. si nummos, col. iii. & seq. in l. argentarius. col. i. in fi. ff. de edẽ. Bal. i. l. i. col. iii. C. de fruct. & li. expẽ. Bar. in l. Dominus prædiorũ. C. de agr. & cẽsi. lib. x. Soci. in d. l. Gallus. §. idem credẽdum, col. iiii. Ias. in l. idem functo, col. iii. ff. de offi. assess. Zasius in cons. xvii. vol. i. Bouer. in sing. in verbo pręsumptio. sing. xliiii. Ias. in d. l. Gallus. §. idem credendum, col. pe. in fi. in i. lectura. & in ii. lectu. colum. iii. pro quo etiam facit: nam, vt supra dictum est, dicitur defectiuum instrumentum, quod non contineat clausulas consuetas, & præsumitur error, vt etiam suprà diximus.

Nonò limita: quia idem notarius potest extendere in instrumento clausulas consuetas, non alius. ita Bal. in rub. de fide instru. in vii. col. versi. quartò quæritur, de fid. instrumen. Ias. in l. fi. col. decima. C. de iure emphy. & in d. l. Argentarius, in prima colum. in fi. Hippo. in singu. cxxiii. idem tenet Barba. in consi. ix. col. pen. in fi. volu. iiii. & apostil. ad Specu. in §. extenso. in tit. de instru. ædit. §. quid si imbreuiatura. Bal. in c. cum in iure peritus. col. pen. in fi. versi. quæro, si in prothocollo notarii, de offi. deleg. Beltr. in consi. ccxix. col. pen. volu. ii. & in consi. cxxvi. col. ii. vol. iii.

Contrarium Deci. in d. l. semper in stipulationibus in in fi. ff. de reg. iur. Ias. in d. l. Argentarius, col. i. in fi. fuit de mente Specu. in tit. de instru. æditio. §. ostenso. versi. quid si imbreuiatura, & sentit Alex. in d. l. Gallus. §. idẽ credendum, col. ii. in fi. & in ii. lectu. col. iii.

Decimò limita,quia tunc videtur data facultas extendendi clausulas consuetas in instrumento, quando notarius est rogatus conficere instrumentum ad sensum,sapientis,& non aliàs.ita Bal.in d.rub.C.de reuo. his quæ in fraud.credit.quæstion.x.Calcan. in consil.xxvii. colum.antepenult.in fin.& hoc est, quod voluit Bald.in l. ita demum.§.i.ff.de arbitr. Beltr. in consil. lxxiiii.col.ii. volumi.ii.

Sed contrarium voluit Barb.in d.c. quod translationem.colum.vi.Feli.in d.c.ex literis,col. vi.in vii.declaratione. Claud.in l. ii.col.penul.ff.solu. matrimo. Rip. in d.c.cùm M.colum.xix.Purpura.in l.i.col. decimaquinta C.de summa Trinita.

Vndecimò limita,dummodo consuetudo sit nota cõtrahentibus, aliàs non censentur consentire, quòd notarius apponat clausulas consuetas, si ignorat consuetudinem.ita Purpur.in d.l.i.col.xv.

Duodecimò limita, quia dato ꝙ clausula posit extẽdi per notarium,hoc nõ procedit, vbi sumus in contractu requirente scripturam:quia tunc postquam est scriptum, nihil addi potest, nec per extensionem adiungi. Barto.in l.Gallus.§.idem credendum,col.i.in fi.Bal.col. ii.Imo.col.i.Alex.col. ii.Ias. colum. iii. Soci. colum. iii. & ibi Claud.qui declarat col.i.Bal.in l. fideicom. §. i. in fin.ff.de leg.iii.Imo.in l.quicquid astringendę,col.i.post medium.ff.de verb.oblig.Hosti.in c.cum P.tabel.col. ii. de fid.instrum.& ibi Ioan.And.col.penul.in fi.Abb.col. iiii.Imo.colum.penul.in fin.Feli.colum.secunda in fine: dem tenet Abbas colum.iii.in capi.i.versicu.vndecimò requiritur.de fide instrumen.

Contrarium tenet Angel.in d.§.idem credendum,& Aret.colum.i.in fine, & seq. Bald. verò in l. contractus, colum.ii.ff.de fide instrumen.videtur tenere, quòd possit fieri extensio quò ad ea, quæ sunt iuris, non quò ad ea quæ sunt facti.

Decimotertiò limita,quia solẽnitas extrinseca, licèt consueta nõ pręsumitur interuenisse,nisi probetur. Fel.

in c.sicut,col.xx.in fine de re iudica.

Quartodecimò limita,quia nõ potest extendere post datam copiam parti. Afflic.super constit.fol.cxlviii. col. Minus quãdo authenticauit semel instrumẽtum. Grat. in consi.cii.vol.i.

CONCLVSIO
Et Regula. XX.

ARGVMENTVM.

Contractum recipere interpretationẽ à consuetudine.

IVXTA præcedẽtia subnectitur alia regula, ꝙ cõtractus recipit interpretationem à cõsuetudine.l.qui si nolit.§.quia assidua ff.de ædil.edic.l.semper in stipulatiõibus. ff.de reg. iu.in gl.in l.si fundus. §.in commissoria.ff.de leg.commiss.Io.And.in reg.iu.facit,circa fin.de reg.iur.in vi.in mercurialibus. Rui. consi. lxxiii. col.i.vol.i.& consi.ciiii.col.i.in fi.& seq. volu. v. Tiraq. de retrac.fo.cxlviii.& hoc voluit Barto.in l.nemo. ff. de duobus reis.in i.col.circa fi.in l.Domini prediorum. de agri.& censi.lib.xi.in l.Pau.in prin.ff. de solu.in d.l.semper in stipulationib.in l.impẽsę.ff.de impẽsæ.in reb.dot. fact.in l.ex ea parte.ff.de verb.oblig. in l.cũ in plures. in fi.ff. loca. Bal.in l.liberto.C.de oper.liber.col.iiii. versi. circa prædicta.in c.cum M.col.iii. versi. in contractibus de cõstitutionib.& in l.i.C.de fruc.& lit.expen.in l.i.C. si ob public.pensio.col.ii.vers.sed pone.in l. si certis annis,col.iii.ver.credo autem.C.de pact.Bald. in l. i.in ii. col.in ii.q.C.pro soci.in l.incendium, circa fin.C. si cer. peta.in l.instru. i.col.in fi.versi.quæro quidam.C.de fideicom.in l.cùm de consuetudine,in princ.ff.de legib.in l.si potest.in §.si creditur.ff.de pign.act.& in addi.Spec. in tit.

in tit.de loca .col.iii. versic.item.in l.fideicom.§.si seruo ff.de leg.iii.in rub.C.de exerc.circa fi.in rub. de consue. col.i.in fi.idem voluit Salic. in l.exceptio. C. loca. Abbas in d. c.cùm M. col. ii.ver. ii.not.ibi sicut consueuit. & in consi. lxxiii.ad finem vol.i.& in consil. xvi.colū.ii. in fi.vol.i.Imo.in c.potuit,de loca.Ang.in §. emphyteosi,in authent.de non alien.& in consi.lxxxv.col.ii. & in consi. clxxxiiii.col.i. circa fin. Alex.in consi.cvii.col.penul.vol.ii.Barb.in d.c. cum M.col.xlv.in c.quòd translationem col.v.de offi.leg.in cons.xiiii.col.pen. in fi. vol. ii.& in consi.51.col.iii.vol.eod.Fel.in d.c.cum M.col.ii. Ias.in d.l.vt liberis col.iii.in l.diem functo, col. iii.ff. de offi. asses. Afflic. super constit.fo.lxxxix.col.iii.Brun. in trac.quòd stant. masc. Rom.in consi.cxiiii. col.ii. And. de Iser.capit.i. col.ii.ex quibus caus.feud.amit.Aret. in consil.xi. colum. fina. Roman. in consil.xciiii.col. fina. Gual.caut.xxii.Gomes.in c.i.charta xxi.de consti.in vi. Zasius in consilio xvii. volumine i.Cassa.in consuet.fol. ccviii.colum.iiii.& sequen.& fol.cccxxxvi.colum.ii.Iason in consi.xx.colum.penulti.volum.i. Hipp. in singu. ccccxxv. & in sing.ccccxcv.Beltran.in consi.cxxvi. volumine primo,& in consi.cxxxviii.colum.v.in fine.& in consi. clxxvii. colum. ii. volumi. i. Hispa.in rubrica de donatio.inter virum & vxor.fol.vi.colum.i.nume.iii.& sequen.multa congerit Ioan.Nicol.in l.generaliter,numero lxi.& sequen.C.de secun.nup.& ex ista regula infertur, quòd procurator destinatus ad vendendum,potest omnia facere,quæ de cōsuetudine in contractu emptionis,& venditionis interuenire solent.Bart.in l.si procurator.ff.de iure fisci,in l.si fraudator.ff.quæ in fraud. credi.Ang.in l.Bene à Zenone. C. de quadri. præscrip. Paul.de Castro.in l.ii.ff.de iur.omn.iud.Rom.in d.consi.cxiiii.col.ii.& seq.Felin.in capit.cum M. colum. ii. de constit.in capitu.ex literis,colum.quinta & sequen. de fide instrumento.Ias.in l.vt liberis,colum.iii.& sequen. C.de collat.& in l.prima §.si procurator.ff.si quis iusdicent.non obtemp.colum.fin.Aret.in consil.xi.colum.fi.

Bal.in d.l.bene à Zenone.colum.i. in fine. C. de quadr. præscrip. Ange. in l.si quis prohibuit, in princip. ff. de publ ic. Afflict. super constitu. fo.lx.colum. ii. Rui. consilio cviii.colum.quinta volumi. quarto. & propterea etiam iurare potest super obseruantia contractus, quando consuetum est iurari. Alexan.in apost.ad Bar.in l.solutam. §.si.ff.de pign.actio.

Et propterea dicitur, quòd magistratus ad officiũ intelligitur esse receptus secundum consuetudinem loci. Bar.in l.magistratus. ff.ad municipales. Ias.in l.diẽ functo, colum.iii.de offi.asses. Barb.in c.quod translationẽ, colum.quinta de offi.lega. Ias.in l.vt liberis, colum.ii.C. de collatio.

Item infertur, q procurator ad recipiendum mutuo constitutus, potest accipere pecuniam etiam sub cambiis & recambiis, quando iste est mos ciuitatis. Roma in consi.xciiii.in fine, & in cons.cxiiii.colum. ii.in fin.in l.iii.§.iurari.ff.de iureiur. Ias.in l.certi conditio.§.si nũmos.col. iii.ff.si cert.peta. Felin.in dicto capitu. cum M. col.ii. Bar.ibi col. xlvi. Ias.in d.l.vt liberis, col. iii. Rui. consi.xciii.col.ii.volu.v.

Item non potest facere cõtra consuetudinem ille qui sic simpliciter constitutus est procurator ad aliquid faciendum. Bart.in l.i.C.de pas.public.lib.x. Barba. in d.c. cum M.col.xvi.

Item procurator deputatus ad fideiubendum potest renunciare, pro vt est consuetum. Ioann. Nicol.in d.l. generaliter, numero lxvii. de secundis nupt. Et propterea in matrimonio attenditur consuetudo. Ioan. Andre.in capit.primo de sponsal. Cassan. in consilio septimo col.prima.

Et propterea in concessione castri adeò attenditur consuetudo, q si soleat venire merum, & mixtum imperium in talibus concessionibus venit, etiam quòd non sit expresè dictum. Roma.in consi. lix.col.ii. in princi. Ias.in d. l.vt liberis, col.iii. C.de collat. Ioan. Nico.in d. l.generaliter.nu.lxvi.

Et

Et venit etiam passagium solitum exigi. Bald. in rub.de rerũ diuis.col.v.ver.sed hic quæritur.Hisp. in repetitione rub.de dona.inter vir.& vxo.col.iiii. nu.14. Veniunt etiam regalia si solita sunt venire. Afflict. super constit. fol.119.col.iii.& in concessione feudi ponit Loffred. in cons.i.col.xxxi.& propterea in detractione facienda attenditur consuetudo. Abb.in consi.lxxiii.col.fin.volu.ij. Innocen.in cap.Rainutius in glo. in verbo consuetudinem.de testamen.

Etiam hoc procedit in materia maximè odiosa, vt ꝙ censeatur concessa facultas exigendi vsuras vsurarum. Alexan.in consi.cvii.col.pen.vol.ii. & si consuetudo nõ sit præscripta, sed aliquando per aliquos actus obseruatã, vt voluit Nic.de Matharel.in l.de quibus.ff.de legib. refert & sequitur Ant.de But.col.xxii.in cap.fin.ver. ex his dicit Nicol.de Mathar.de consuet.refert & sequitur Alex.consi.cvii.col.pen.volu.ii.

Etiam priuilegium recipit interpretationem à consuetudine, vt per Abbatem in cap.certificari, in ij.notab.de sepult.per Alex.in consi.cvii.col.pen.vol.ii. Bal.in l.fin. in j.col.in fin.ff. de fideicom.

Etiam citatio recipit interpretationem à consuetudine. Innocẽ. in cap.cùm nobis,col.ii.de elect. Abbas in c. consuluit,nu.6.de offic.deleg.Bal.in c.i.col.iiii. in princ. de milit.vasal.qui contumax.Feli.in cap.ii. in fi. de test. cogen.& denique quòd dispositio recipiat interpretationem à consuetudine. Innoc.in cap.olim, de verb. sig. Abb.in d.cap.certificari.Beltr.in consi.ccxc.col.v. vol.iii. Rui.consi.clx.col.iii.vol.i.

Immo in mandato generali veniret illud, quod solitus est dominus facere, quod aliàs non veniret Bart. in l.solutã.§.fi.& ibi Alex.in apost.ff.de pign. act. & infert ibi Alex.quòd procurator potest donare, quando dominus hoc solitus erat facere. Rom.in sing.ix.Bal.in consi. cxxviii.in v.parte.

Contrarium tamen tenet glo.in cap.ii.in uerbo non debet.de donat.

Et

Et in pœnis attendimus consuetudinem. Paris in tractatu synd. in ix. char. col. iii. & char. xxxvi. col. ii. Felin. qui multa cumulat in c. inter cæteras, col. v. de rescrip. & in cap. inquisitionis, colum. v. de accusatio. Aymo consi. cxxxvii.

Amplia, vt contractus ex consuetudine etiam recipiat interpretationem, & veniat id quod consuetum est venire, etiam si sit dictio taxatiua. Bart. in l. viuos. C. de diuers. offic. lib. x. Rom. consi. xciiii. colum. ii. in l. iii. §. iurare. ff. de iur. iur. Ias. in l. i. col. iij. ff. si quis iusdicen. non obtemp. & in d. l. si mora. col. ii.

Limita, si constaret, contrahentes noluisse sequi consuetudinem. Guald. caut. xxii.

Et statutum recipit interpretationem à consuetudine. Pet. de Anch. in l. tres fratres. ff. de pact. Beler. in cõsi. ccxc. colum. v. volu. iii. Et si concessa est exactio tributorum, venit etiam carceratio personæ, quando exactores consueuerunt procedere ad capturam personæ, vt not. And. de Baru. & ibi Ioan. de Platea in l. missi oppinatores. C. de exact. tribut. lib. x. Hisp. in repetitione rub. de donat. inter vir. & vxor. fol. 4. nume. 13. Et donatio recipit interpretationem à consuetudine. Hisp. in d. rub. fol. 5. colum. iiii. in fin. nu. 2. & seq. Io. Nic. in l. generaliter. nu. 59. C. de secund. nup. & citatio recipit interpretationem à consuetudine. Feli. in c. ad petitionem, in fin. de accusat. & delictum etiam, vt per eũdem in loco proximè allegato. Et in exactione collectarum attenditur consuetudo. Et in creatione officialis. Et in conuocatione consilij. Brun. in tract. de forma fol. 15. colum. iiii. Et in concessione feudi attenditur consuetudo, idem Brun. in tract. ꝙ stantibus masculis fol. viii. col. i. Paris. in consi. xiii. col. ii. & seq. volu. i. & in consil. xxi. colum. vi. volu. i. Et in concessione emphyteosis. Brun. in tract. quòd stantibus masculis fol. 7. col. ii. Paris. in consil. xiii. colum. iii. volu. i. Et legatus de latere censetur constitutus cum ea facultate, quæ solet communiter dari legatis. Brun. in d. tract. fol. ij. Et in examinatione testium atten-

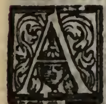
attenditur consuetudo. Grat.in cons.cliii.col.iiii. vol.ii. & in materia remissionis attenditur consuetudo. Maria. Iun.consi.lxxviii.col.ii.in fi.vol.ii.

Limita, quando casus omissus, qui ex consuetudine suppleri potest, videtur exclusus virtute casus expressi, ita Ruin.in consi.lxxiiii.col.iii.volu.i.& in rescrip.attenditur consuetudo. Tiraq.de nobilit.cap.x.nu.9.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Locatio ad vitam an naturam perpetuæ locationis habeat.

AN locatio ad uitam dicatur perpetua, vel habeat naturam perpetuæ locationis, per text.in l.i.ff. pro socio? videtur ꝙ sic.glo. in cap.ea enim.§.perpetua, in glo.i. x. q. ii.& glo.in c. fi. in verbo perpetuis, de rescrip.in vi.& ibi Archid. circa medium & Domin. in ii. notab.glo.in cle.i. de rebus ecclesiæ non alienand. & ibi Paul.de Eleaz.Goffred.& Host. in cap. nulli. in ver. sed qualiter intelligitur.Cald.in consi.xvii. de verb.signifi. Soc.in consi.xv.colum.pen.in fin.Laur.de Rodulf.in q. disputata incip.quæstio trimembris, colum.iii.& clarius colum.iiii. in fi. & seq. quam disputationem posuit post repetitionem cap.fine, xii.quęst.ii.& idem dicit in repetitione d.cap.col.xx.vbi dicit, quòd licèt non omni respectu dicatur perpetua locatio, tamen habet naturam locationis.Imol.in cap.tua, in ii.colum.in princ. de his quę fiunt à præl. sin.consen. capitu. & in cap.possessiones,circa fin.ver.vlterius est sciendum, de rebus ecclesiæ non alienand.Fed. de Senis in consi.cxliii.Lap.in alleg. xxxi.Abb.in cap.ii. in i.notab.& paulò post nu.6.de his quæ fiunt à prælat.sine consensu cap.Abb.in cap.quan-

uis,

uis, circa fin. de decimis. Io. And. in reg. xv. qui tacet, in mercurialibus in vi. in iii. q. tenet istam partem. Boerius decis. ccxxxiiii. & istud sentit glo. in d. cap. possessiones, xvi. q. i. ibi nam eum res intelligatur data vsque ad mortem. & eadem quasi verba ponit Bald. in l. fi. col. fi. circa medium. ff. de consti. princ.

Contrarium, cùm ad vitam habeat effectum temporalis locationis, videtur probare tex. in l. iubemus. §. sanè. C. de sacros. eccl. sentit glo. in d. cap. ii. in glo. i. de his quæ fiunt à præl. dum dicit, concessionem factam clerico pro beneficio, & sic ad vitam, & tamen putat non subiectum solemnitatibus perpetuarum alienationū. idē sentit Io. And. in c. tua, dum respondet ad cap. ea noscitur. eod. tit. Oldr. in consi. cxxvi. col. ii. Feder. de Senis in consi. lii. in fi. Io. Monach. Host. & Ioan. And. in c. i. circa fi. de rebus eccle. non alien. in vi. & ibi Petr. de Anch. col. fi. ver. quintò quæro. Imol. in cap. ii. col. ii. de his quę fiunt à prælat. Soc. in consi. lxxxiii. colum. i. volumi. iii. Ias. in consi. lxxiii. col. iiii. vol. iii. Cassad. decis. v. in fin. de priuil. Host. in summa de his quæ fiunt à prælatis. §. fin. Io. de Plat. in l. sordidorum. C. de excus. munerum. lib. x. De isto verbo perpetuò, vide gl. in consuet. Neap. in verbo perpetuum, in vi. char. in iii. col.

CONCLVSIO XXII.

ARGVMENTVM.

Emphyteusis vel feudum receptum pro se & filijs, an possit à patre alienari vel legari in præiudicium filiorum.

IN illa quæstione, an pater qui receperat emphyteosim vel feudum pro se & filiis, possit alienando vel legando præiudicare filiis, adeò varię sunt scribentiū opiniones, ꝙ vix discerni

discerni pōt, quæ sit communis opinio, nam modò vnā, modò alterā opinionē dicunt esse communem: quod, vt clarius appareat, subiicio infrascriptas conclusiones.

Prima conclusio quādo pater feudum vel emphyteosim recipit pro se & filiis hæredibus, tunc omnes admittunt, quòd pater potest filiis præiudicare prælegando vni ex filiis, ita Bart. in l. iureiur. §. si liberi. col. i. ver. prædicta. ff. de oper. libert. nam ad hoc vt res emphyteotica, vel feudalis ad filium transeat requiritur quòd sit hæres, vt ibi per eum. Aut non est hæres, & item non potest petere, aut est hæres, & non potest venire contra factū defuncti, vel propter delictum, vt per Bart. in l. eū qui, circa fin. ff. de interdict. & releg. qui dicit, quòd in delicto, si pater priuatur, etiam si propter conuentionem nō seruatam, vel delictum in dominum priuetur, tunc delinquens præiudicat, si est feudum hæreditarium siue receptum pro hæredibus, nō aliàs, & ita etiam tenet Cynus & Pet. in l. j. C. de libe. & eorum liber. & ibi Salicet. Imol. in d. c. ii. de feud. col. vii. Bald. in l. ea lex. C. de leg. hæred colum. ii. qui omnes supra allegati tenent ꝙ quū feudum, vel emphyteosis recipitur pro filiis hæredibus, delictum patris noceat filiis. Bald. in l. item videndum. §. nūc videamus. ff. de petitione hæred. tenet, ꝙ pater, pōt vni filiorū prælegare emphyteosim in præiudiciū aliorū si emphyteosis est recepta pro filiis hæredibus, vt dicit Bal. in l. liberti libertæque col. vii. ver. itē in eo quod dicit. C. de oper. liber. & in l. qui nouella, in fin. col. ver. iii. quæritur. C. de inoffi. test. Pet. de Anch. in cōs. cxxv. col. pe. Loffred. in cōs. j. col. xlvii. Alex. in cōs. cxviii. col. pen. vol. vi. Soc. in cons. cxxv. col. iiii. ver. vnde superest, vt videamus Io. Crot. in l. qui Romæ. §. duo fratres, in vltima char. ver. ii. casus. ff. de verb. oblig. qui ēt sublimitat. idē tenet Paul. de Cast. in l. apud Iulianum. §. si quis alicui, circa fi. ff. de leg. i. Alex. in cōs. xiii. col. pen. vol. 4. vbi dicit istam * cōem opin. Doct. vbique, Aret. in d. l. apud Iulianū. §. si quis alicui, col. fi. Curt. ī tract. feud. in 4. parte in lxiiii. col. ver. alia ergo & tertia concord. Ias. in l. ii.

col.

col.xcviii.verſi. & attingam primò. C. de iure emphyt. Alex.in d.l.apud Iulianũ.§.ſi quis alicui.Pau.de Caſt.in conſi.cccxi.incip.Circa id ꝙ primò quæritur, col. pen. vol.i.Bald.in addit.Spec.in tit,de locat.in rub. char. vlt. ver.an filius hæres inſtitutus.& in tit.de feud.§.nũc dicamus.in ij.addit.Spec.in d.ti.de locat.§.nũc aliqua ver. cxiii.Iaſ.in conſi.vii.col.ix.& in conſi.lvi.col.fi.volu.iii. vbi dicit iſtam eſſe communem opin. Doctores vbique; & idẽ voluit Alex.qui idem dicit in conſi. xiii. col.pen. in fi.volu.v.& in conſi.xix. colum. iii. volu. eod. Curt. Iun.in conſi.clv. per totum, maximè in penult. colum. Alexand.in conſi.xxviii.colum.fina.verſicu. Confirmo per id.volu.v.idem voluit Cæp.in conſi. ciui.xxxi. col. pen.in fin.& ſeq.Paul. de Caſt.in conſi.clxi. in antiqua impreſsione incip.in cauſa quam habet, col.vi. verſi. & hoc ſi fuit conceſſum.Alexan.in conſi.cxviii.colum. pe. volu.iii.& in conſi.xxviii.col.pen. volu.v. Ripa in xvi. reſponſo col.ii.volu.iii.Gozad.in conſi.xlvi.col. ii. Bal. conſi.j.col.ij.vol.i.& conſi.ii.volu.iii.& col.vi.cum ſeq. & conſi.iii.col.iii.vol.i.& xvi.col.pen.& cvi.col.iiii.Rui. conſi.i.col.vii.vol.i.

Idem eſt ſi feudum ſit receptum per patrem non facta mentione filiorum.Paul.de Caſt.in conſ.clxi. ſecundum antiquam impreſsionem incip. in cauſa quam habet,col.vi.ver.& hoc ſi fuit cõceſſum.Barb.in conſ. lxvi. col.ij.& ſeq.vol.iiii.Paul.de Caſt.in l.adoptiuum. ff. de in ius vocan.Hoc intellige,quando pater diſponit validè & cum conſenſu domini, non aliter.Afflict. ſuper cõſti.fol.cclxi.col.i.Rui.conſi.li.col.pen.vol.v.

Secunda concluſio,in feudo recepto pro ſe & filiis, pater non poteſt præiudicare vni filiorum totum legando vel aſsignando.Ita Bar.in l.cum qui,in fi.ff.de interdic. & releg.Ioan.And.in addit.Specu.in titu. de feud. ver. non omittam.Bald.in l.item videndum.§. nunc videamus.ff.de petit.hæred.& ibi etiam Ang.Bal.in cap.Imperialem,col.iiii.ver.quæro vtrum pater poſsit, de prohib.feud.aliena.per Fed.& in l.i.in fin.C.per quas perſonas,

ſonas, & in cap.i. colum. iiii. An agnati vel fil. And. de Iſern.in cap.i.in princ.ver.vel & in tantum, de ſucceſſ. feud. Cyn.in l.i.in fin.C.de lib. & eorum libert. Iacob. Ardiz. in ſumma quibus modis feudum amitta. col.x. ver.verùm licet non poſsit. Bald. in l. qui ſe patris, colum.vi.verſi.item quęritur.C.vnde liberi.Paul.de Caſt. in conſi.ccxvii.colum.ii. volu. ii. incip. præmittendum eſt.Aluarot.in cap.i.in princi. de ſucceſſ.feudi, in ij. not. vbi refert Card.ita conſuluiſſe, & iſtud videtur ſentire in cap.i.ver.omnes filii.colum.i.in fin. ſi de feud. fuerit controuerſ.dum ſe remittit ad notata per eum in loco ſupra proximè allegato. Alexan.in conſil. xiii. col. pen. volu.v.Corn.in conſi.cccix.colum.pen.& ſequen. vol.i. Socin. in conſi.xxv.colum.iiii.ver.vnde ſupereſt,vt videamus. Alexand.in conſi.ciiii.colum.fina.volu.iiii. qui dicit iſtam * communem opin.Corn.in conſil. cxcix. colum.xvii.volumi.ii. Iaſ. in l.ii.colum.fina.C. de iure emphyt.& in conſi.lvi.colum.fina.volu.iij.Iacobinus in tract.feudorum in verbo & cũ pacto, quòd de dicto feudo,colum.pen. Deci. qui dicit iſtam communem opin. in conſi.cxxxix.col.iii.idem tenet Rom.in l.i.col.xviii. ver.& primò non obſtat.C.quando non peten.part. idẽ tenet Bal.in l.apud Iulianum.§.ſi quis alicui in fi. ff.de leg.i.& ibi Ang.Imol.Paul.de Caſt.& Alexan.qui dicit iſtam communem opin.Gozad.in conſi.ix.col. ix. & in conſi.xlvi. colum. ii. Loffred. in conſ. i. colum. xxxvii. cum pluribus ſequen. Afflict. ſuper conſtitu. fol. cclx. colum.iiii.Ruin.conſi.xxv.colum.ii.& v.vol. i. & idem dicit conſi.xcv.colum.ii.volu.iii.& iſtam dicit communem Beltr.conſi.cxxxviii.colũ.v. volu.ii.Brun. in tract. quòd ſtantibus maſculis fol. 78. colum. ii. & Marian. Iun.conſi.lxxii.colum.vii. in fin. & ſequen. & in feudo antiquo hoc dicit Pariſ. conſi.x. colum.i. & in conſi.cvi. colum.i.volu.i.Marian.Iun.conſ.lxxii.colum.vii.in fin. & conſi.lxxvii.colum.xxiiii.& conſi.clx.col.ix.volu. ii. vbi dicit communem.Ruin. qui dicit communem conſ. ix.col.fi.in fin.vol.i.

Con-

Contrarium, quòd immo in feudo nouo recepto pro se & filiis pater possit filiis præiudicare, vni totum assignando, tenuit Bal. in authē. si quas ruinas col. iiii. ver. iuxta hoc quæro. C. de sacros. eccles. in cap. i. §. hoc quoque, colum. fin. de succes. feudi post Iacobum de Beluis. ibi circa fin. & Aluarot. idem tenet col. vii. Bald. in c. i. §. & quia. col. ii. de his qui feud. dare poss. post Iaco. quem refert Bal. in c. i. in fi. de vasal. decrep. eta. Spec. in titu. de locat. §. nunc aliqua. ver. lxxviii. And. de Isernia c. j. col. fi. iuncta col. antepen. de alienat. feud. pater. qui dicit, ꝙ si feudum datum est patris contemplatione, quòd potest pater alienare, & quòd præsumitur patris contemplatione, nisi de contrario constet, & ibi Aluarot. col. fi. Paul. de Cast. in consi. clxi. inci. in causa quam habet, in primo dubio secundum antiquam impressionem, tamē videtur Paul. de Cast. loqui in feudo recepto pro filiis hæredibus, vel simpliciter, & secus sentire videtur, si sit receptum pro filiis & descendentibus, in versi. & hoc si fuit concessum simpliciter. Alexan. tenet istam opin. in consi. cxviii. colum. pen. volu. vi. & in consi. xxii. colum. pen. dum respondet ad dictum Bal. in d. auth. si quas ruinas, vol. v. Ias. in consi. ccxxxvi. colum. pen. in fin. & seq. vol. ii. Feli. in cap. prudentiam, colum. iii. de offic. deleg. Barb. in consi. lxvi. volu. iiii. vbi latissimè, qui in penult. colum. dicit istam communem opin. & colum. x. & istud etiam videtur sensisse Rom. in d. consi. xxxiiii. dum se remittit ad notata per Bald. in d. auth. si quas ruinas; & ad notata per eundem in d. cap. i. §. & quia. Gozad. in consi. xxv. col. pen. & in consi. lxxv. col. i. in fin. Paris in consi. iii. col. iii. vol. i. Aymo consi. cxxxv. col. iii.

Tenendo istam opin. sumitur limitatio ad eam ex dictis Beltr. in consi. xxxviii. col. v. vol. ii. Ant. de Alex. in consi. lii. col. i. inter consilia Loffredi & ponit limitationem ad istam vltimam opin. Marian. Iun. in consi. lxxii. col. v. in eo qui fuit inuestitus, non in alio vasallo.

Aliam limitationem ponit Mar. ipse consi. ciii. col. j. volu. ii. & in feudo recepto pro se & hæredibus, quòd pater

pater non posſit prȩiudicare, quando diſponit ſine con ſenſu domini. Afflict. ſuper conſtitutionib. fol. cclx. col. iii. ſed cum conſenſu domini directi quod præiudicet, ponit Mari. Iun. conſi. ciii. col. ii. Ruin. conſi. vii. col. vii. vol. i. & cõſi. xlv. col. pe. vol. i. Contrariũ, Pariſ. cõſi. xvii. col. pe. vol. i. Vide Mari. Iun. cõſi. ciii. col. iii. in fin. vol. ii. ẽt ſi feudũ fuerit liberè renunciatũ domino, & domini conſenſu interuenerit, tamen non præiudicatur agnatis, vt ibi in iii. col. in fin. & ſeq. & conſi. cxii. col. i. vol. ii.

Et ꝙ in feudo antiquo per alienationem factam per vaſallum non aperiatur feudum domino, ſed agnatis Maria. Iun. conſi. lxxvii. col. xxiiii. volu. i. & conſi. ci. colum. ii. vol. ii. Rui. conſi. xlv. col. pen. vol. i.

Tenendo primam opin. quæ videtur * magis communis, limita, vt non procedat, quãdo pater deliquiſſet contra dominum feudi. c. i. §. fin. quæ fuerit prima cauſa benefi. amit. vel aliud. feciſſet contra conuentionem feudalem, quia tunc factum patris præiudicat filiis. glo. in cap. i. §. ſi vaſallus, in verbo vocabuntur, ſi de feud. fuerit controuer. glo. hoc ſentit in ſecundã oppoſ. in l. adoptiuum. §. Patronum. ff. de in ius vocand. Bal. in d. cap. i. §. fin. in fin. quæ fuerit prima cauſa, & in cap. i. ſi vaſallus feudo priue. & col. ii. & ibi Aluarot. colũ. i. & ii. in l. fi. C. de liberali cauſa. in cap. i. §. aut ſi libellario. quibus modis feud. amittatur. Bar. in l. eum qui, circa fi. ff. de interdic. & releg. Bald. in l. ii. in i. colum. & ſeq. C. de lib. & eorum lib. & ponit Abbas in c. ii. de feud. col. ii. & ibi Petr. de Anch. col. i. in fin. & ſeq. Imol. colum. vii. Salic. in d. l. ii. col. iii. Paul. de Caſt. in conſi. clxi. col. vi. ſecundũ antiquã impreſsionem. Bald. in l. emancipatum. §. fi. ff. de ſenat. Alex. in conſi. cxix. col. fi. volu. v. & in conſi. cxx. col. i. ĩ fi. vol. v. vbi dicit iſtam * cõem opin. Gozad. in cõſ. xlvi. col. pe. & in cõſ. lxxxiiii. col. i. Bal. idẽ tenet ĩ l. i. §. in i. col. iiii. ver. ſed tu dic idem. C. de caduc. tollẽ. et ſentit Alex. in cõſi. xix. col. iii. vol. v. & in conſi. xxx. col. v. volumi. i. & in l. ſi mihi & Titio, in v. colum. verſi. prædictam concluſionem limitat. ff. de verb. oblig. Io. de

Aymo in consil. xxxii. in i. colum.in ii. dubio. Paul. de Cast.in consi.cccxi.inci. Circa id quod primò quæritur. col.pen.vol.i.& in l.adoptiuũ.§. Patrono. ff.de in ius vocand.Curt.in tract.feud.in v. parte.principali,in princi. qui in ii.& iii.col. limitat. Corn.in consil.cccix. col. pen. in fin.vol.i. Alex.in consi.lx.col.ii.vol.iii.Ruin. consil. clv. col. fi. & in consi.cxlix.col.ii.volu.i.& hoc procedit non modò in feudo nouo, sed etiam in feudo antiquo. Salic.in d.l.ii.col.iii.C.de lib.& eorum liber. Alexan.in consi.xix.col.iii.vol.v.& in consil.viii. col.iiii. & in cõsi. lx.col.ii. vol.iii.Iacob. de Beluis.in c.i.§.fin. quæ fuerit prima causa benefic.amitt. & Aluarot. in cap. i.col. ii. si vasal. feud. priu. latè Curt. in d. tract. feud. in v. parte princip. in princi. & præiudicat etiam aliis agnatis talis culpa contra dominum.Paris.in consi. xxi. colũ. pen. volu.i. aliàs factum paternum etiam cum delicto, filiis non præiudicaret,vt not.Bar.in d.l.eum qui,circa fin.ff. de interdict. & releg.Bald.in d.l.i.C.de lib.& eorum liber.colum.ii.in princ.Salic. in d.l.ii. col.ii. in fin. & seq. eo.tit.Abb.in c.i.de feud. colum.ii. & ibi Petr. de Anch. col.ii. Imol.col.ix.in fin.cum seq. Alexan. in consi. xix. col.iii.vol.v.& consi.viii.col.iiii.vol. iii.Paul. de Cast. in d.l.adoptiuum.§.patronũ.col.i.Gozad. in consi.lxxxiiii. col.i.& pen. Grat.in consi.ii.col.i.& seq.

Contrarium verò,quòd indistinctè culpa patris præiudicet filio in feudo nouo,siue respiciat feudũ seu feudalem conuentionem,siue non,tenuit glo.in c. i.in verbo vocabuntur,in §.si vasallus in tit.si de feud.fuerit cõtrouers.glo.in c.i.in gl.i.circa medium de success. feud. & ibi Bar.col.fi.Iacob. de Beluis.col.ii.Aluarot. col. vii. Bald. in d.l.emancipatum. §.fin. ff.de senat. in l.ea lex, col.ii.C.de legitim. hæred.versi. alii dicunt,in l.fi. C. de liberali causa. Din. in reg. non debet,in fin. de regu.iur. in vi.& ibi Io. And.in prin.Ang.in d.l.adoptiuum. §. fi. Host.in summa in tit. de feud.§.quibus modis feudum amitt.circa fin. Ioan.And. in cap.ii.colum..ii.de feud. & ibi Card.colum.ii. Abbas colum. ii. Imol. colum. ix. in

princi.

princi. decisio Neapo.cxxi.in fin. in nouis.Specu. in titu.de feudis.§.fin.in princi.Ioan.And.in addit. ad eundem in d.titu.de feud.§.i. versi. xxxvii. ii.addit. magna circa fin.Bald.in cap.i.§.fin. in fin. quæ fuit prima causa benefi.amitten.Cur. in tractatu feud.in v.parte princip.in ii.quæst. & in v.conclusione,in liiii.fol.Gozad.in consi.xlvi.col.pen.& præiudicat etiam agnatis secundũ Ruin.cosi.clxvi.col.fi.vol.v.hoc non procedit,quando feudum esset datum filii contẽplaione,quia parte alienante non priuaretur parte sua.Aluarot.in cap.i.circa fin.de alien.feud.patern.Curt.in tract.feud.in iiii.parte fol.xxxix.idem Grat.consi.ii.col.ix.vol.i.

Ex quo infertur, quòd secundum vnã vel alteram opin.parte alienante feudum nouum, filii excluduntur, ita sensit glo.in cap.i.circa medium de success.feud.vbi Bald.in fin. colum. Iacob. de Beluiss. colum.ii. Aluarot. colum.vii.Alexan.consi. xviii.colum.ii.in fin.& in consi. xxviii.col.pen. volu.v.Iacob.de Belui.in d.cap.i.§.fin. quæ fuerit prima causa benefi.amitten. & ibi Bald.in fi. & Aluarot.in xx.conclu.Bal.in cap.i.colum.i.si vasal. feud.priuet.in fin.& ibi Aluarot.col.ii.Curt.in d.tract. feud.in v.parte princi.in iiii.princi.conclu.fol.liii. Bal. in cap.i.§.aut si libellario. col.ii.quibus modis feudum amittit.Alex.in consi.xxx.colum.iiii.& seq.volu.i.Gozad.cõsi.xlvi.col.fi.Rui. cons.xlii. col.i.vol. i.& col.iiii. & vi.vbi declarat.& consi.cxii.col.iii.vol.iiii.

Cõtrariũ sentit Cur.in tract.feud.in iiii.parte q.viii. fol.xxxix.& in vi.cõclusione fol.liiii.Mar.Iun.in consi. lxxvii.col.xxviii.& in feudo antiquo alienando illũ an præiudicet aliis agnatis.Rui. consi.vii. col. iiii. & consil. clxvi.col.ii.vol.i.qui tenet ꝙ licèt non præiudicet agnatis, tamen præiudicet descẽdentibus, & consil. clxvii col.fi.& consi.ccxiiii.col.pen.vol.i.

Idem est si non petierit pater inuestituram infra tempus,quia hoc præiudicat filiis.Aluarot.in c.i.§.fi.in xx. conclusione, quæ fuerit prima causa benefi.amit. post And.de Isernia in c.i.quo tempore miles.Bald.in cap.i.

colū. ii. si vasal. feud.priu. Idem si non fuerit associatus Imperatorem Romam proficiscentem. Cur.in d. tract. feud.in v.parte princip.in ii.col.

Dic pro concordia, vt per Aluarot.in c. i.§. si vasallus culpam, si de feud.fuerit controuers.& in §.denique, per illum tex.in ti.quę sit prima causa benefi.amitten. Et in feudo nouo potest pater filiis præiudicare, disponendo in fauorem vnius. Paris.in consi.iii.col.iii.vol.i.

Limita in feudo hæreditario, idem in consi. i.colū.ii. vol.i.& in consi.ii.col.iii.& vi. in fi.& seq. & in consi. iii. col.iii.vol.i.& in consi.xvi.colū.pen. & in consi. cvi.col. iiii.Rui.consi.i.col.vii.vol.i.& cviii.col.fi.vol.v.

Limita, quando in feudo antiquo interuenit domini directi cōsensus in dispositione vasalli. ita Paris. in consil.xvi.col.fi.vol.i.Rui.in consi.xlv.col.pen.vol.i.

Contrarium, idem Paris.in consi.xvii.colū.ii.volu. i. Limita in feudo antiquo, quia per alienationem aperitur agnatis, non domino. Mari. Iun.in consi.xxvii.colum.xxiiii.vol.i.Rui.cōsi.xlv.col.pen.vol.i.etcum consensu domini directi, vt per Mari. Iun.in consi. ciii. col. iii.in fin.vol.ii.etiam si fuerit feudum, liberè renunciatum domino, vt ibi in iii.col.in fin.& seq. & consil. cxii. colum.i.volu.ii.

Limita, si filii approbent patris testamentum. Rui.in. consi.xxv.col.v.in fi.& seq.vol.iii.Ex hoc ēt infertur, ꝙ si emphyteota pater cadat ob non solutionem canonis, præiudicat filiis. Bar.in d.l.eū qui, in fin. ff. de interdict. & releg. Bal.in d.l.adoptiuum.§.i.ff.de in ius vocand.in fin.& in l.ii.col.i.C.de liber. & eorū liber.& ibi Sali. col. iii. Imol. in c.ii.col.viii.de feud. & ibi Pet. de Anch. col. ii.Spec. in tit.de locat.§.nunc aliqua, versi. lxxviii. ibi, idē pater viuēs. Bal.in l.vnica.§.in primo. col.iiii.versi. sed tu dic idem. C. de caduc.tollen. Alex. in consi. cxix. col.fi.& in consi.cxx.col.i.volu.v.vbi dicit istam * communem opin.& in l.si mihi & Titio, colū.v. ff. de verb. oblig. Ias.in l.ii.col. pen.C. de iure emphy. & in lxxviii. col.in vii.q. dū se remittit ad notata p Bal. & alios in d.

l.ado-

l.adoptiuũ.§.i.Gozad.in cõſi.xxxiii.col.iii.& pen. & in cõſi.xlvi.col.fi.& in conſi.lxxv.col.iii.Grat.cõſ.cxxxii. col.i.Contrarium tenuit Spec.in tit.de locat.verſi. nunc aliqua.& ibi Io.And.Alex.conſi.viii.colũ. iii.vol.iii. Idẽ eſt in deterioratione rei emphyteoticę propter quã pater cadit ab emphyteoſi & filiis præiudicat.Spec. in tit. de locat.§.nunc aliqua, ver.lxxviii. Idem eſt in alienatione rei emphyteoticæ ꝓpter quam cadit pater ab emphyteoſi,& filiis p̄iudicat.Bar.ĩ d.l.eũ qui, in fi. ff. de interdic.& releg.& in cõſi.lv.inci.D.Amatus. Abb. in c. ii. col.ii.de feud. & ibi Pet.de Anch. col.ii.Imo. col.viii.et in emphyteoſi antiqua ſecũdũ Imol.ibi col.ix.ver. illud autẽ certum eſt.Iaſ.in l.ii.col.pen. C.de iure emphyt.

Limita, ꝙ non præiudicet eo caſu quo aliàs pręiudicaret, vt per Gozad. in conſi. xxxiiii.col. pen. qui limitat duobus modis.Grat.in conſi.cxxxii.volu.i.

Tenendo primam opin. quæ videtur * magis cõis, pater diſponendo in vltima volũtate vel inter viuos nõ poſsit vni filiorum totũ feudum aſsignare,aliis excluſis. Limita,vt per Paul.de Caſt.in cõſi.clxi. ſecũdũ antiquã impreſsionẽ,qñ eſſemus in feudo iuriſdictionis, in quo expedit,vnus totũ habere. refert & ſequitur Barb.in cõſil.lxvi.col.v.vol.iiii.Curt.in tract.feud.in iiii. part. col. lxii.ver.ex prædictis. Alber.Brun.in conſi.cv.in prin.Felin.in c.prudentiã,col.iii.de offic.deleg. Laur.in §.cæterum col.pen.inſtitu.de legi.agnatorum ſucceſſ.

Contrarium, Iacobinus in tract. feudorum in verbo & cum pacto ꝙ de dicto feudo col.v.ver.vlterius quęro.

Secundo limita in feudo francho, quia pater pōt vni filiorum totũ prælegare,per notata per Iacob. in d. tractatu in d.verb.& cum pacto ꝙ de d.feudo.col.vi.per notata per Bald.in auth.niſi rogati. col.fin. C.ad trebel. & quia iſta limitatio pẽdet à veritate dictorum Bal.ĩ d.authẽ.niſi rogati,vide Aret.in conſ.xiiii. col.iii.Iaſ.in cõſ. lvi.col.iii.vol.i.Curt. in tract.feud.in iiii.par.q.xxvi.

Tertiò limita in feudo empto ꝑ pecuniã à patre. Laur. in d.§.cæterũ,col.pe.ex quo infertur, ꝙ idẽ eſſet, ſi pater

 inueſti-

inueſtitus fuiſſet cũ facultate quòd poſſet de dicto feudo teſtari, vt colligitur ex dictis per Iacob. in loco prællegato, & ver.ſeq..

Tenendo aliam opin.ꝙ licèt pater poſsit præiudicare, non tamen vnus ex filiis comprehenſis in inueſtitura. Rui.conſi.xcv.col.ii.vol.iii.

Tertia cõcluſio in emphyteoſi recepta pro ſe & filiis, põt pater ipſis p̃iudicare de illa diſponẽdo in vita vel in morte in fauorẽ vnius filii, aliis excluſis. Ita tenet Imol. in l.ſi domus.§.fi.in fin.ff.de leg.i.& in c.potuit, col.pe. & ſeq.de locat.Pet.de Ancha.in conſi. cxliiii. Cuma. in conſi.clxvi.in fi.Barb.in conſi.lxvi.col. iiii.& ſeq. volu. iiii. Alex.in conſi.xxvii.col.i.vol.v.& in conſi.ſeq.col.i. Caſſa.in conſi.xxviii.col.iii.& in conſil.xliii.el.ii.col.iii. & in conſi.lvii. col. ii.& iſtam partẽ dicit * cõem Alex. in l.apud Iulianum.§.ſi quis alicui. ff.de leg.i.Bald. in c. i.col.iiii.ver. quærit hic gl.in tit. an agnat. vel fili. Dum ponit differentiã inter emphyteoſim & feudum. Goza. in conſi.xxv.col.pen.Grat.conſ.liiii.col.ii. vol.i.Spec.in tit.de locat.§.nunc aliqua.q.lxxviii.

Contrarium, ꝙ immo in emphyteoſi recepta per ſe & filiis, non poſsit pater præiudicare filiis, vnum ex filiis eligendo, tenet Bart. in l. iur.iu.§.ſi liberi. col. ii. ff. de ope.liber.in d.l.eum qui, in fin. ff. de interd. & releg. & in conſ.lv.incip.do.Amatus.& in conſi.lx.incip.quęſtio iſta habet, in ii.dubio.Feder.de Senis in cõſ. cxxviii. circa fin.Bal.& Ang.in l.item videndum.§.fi.ff.de petit. hære. Salic. in l. fi. col.iii.ver. quæro an res emphyteotica.C.de iure emphy.Bald.in rub. de locat. in addit. ad Specu.in vltima charta ver.an filius hæres.& in l.liberti libertæq; col.vii.ver.item in eo ꝙ dicit.C.de oper.libert.Bald.& Ang.in d.l.apud Iulianum.§. ſi quis alicui. ff.de leg.i.Soc.in conſi. xxv.col.iiii.Pet.de Anch. in cõſ. cccxix.inci. Themate præſuppoſito.Ang.in cõſ.clxxxiiii. col.i.in fi.& ſeq.Alexan. qui dicit iſtã partem * cõem in cõſ.ciiii.col.fi.vol.iiii.& Caſſan.qui idẽ dicit in conſ.liii. col.xix.& idẽ dicit Alex. in conſi. cv.in princ. vol. iiii.&

idem

idem dicit Decius in cõſ.ccxxix. col.iii.in fin.idẽ tenet Calcan.in conſ.lxxiii.col.iiii.& pe.Iaſ. qui dicit iſtã partem * magis cõem in conſi. ccxiii.col.iiii.vol.ii. & in l.ii. col.antep.& præcedẽti.C.de iure emphy.Alex.in conſi. lxxxviii.col.pe.vol.iiii.ver. quinimmo fortius. Bal.in l. ſi adulta.C.de hæred.act.& ibi Salic.Bal.cõſi.xlviii.col. ii.Beltr.cõſi.cxxxviii.col.iii.vol.ii.in nouiter impreſsis. Alcia.in tract.præſump.in i.regu.in xxxi.præſum.Rui. conſi.xliii.col ii.& conſi.xlviii.col.i. & iii.& col. antepe, vbi dicit cõem,& ampliat in conſi.cxviii.col. fin.& cliiii. col.ii.vbi dicit cõem vol.i. Pro concordia opinionum dicitur,ꝙ prima opinio ꝓcedit,qñ emphyteõſis fuit quæſita ex re patris,& qñ beneficio cõcedentis tm̃. Ita declarat Bal.in l.i.in fin. C.per quas perſonas,& in authen.ſi quas ruinas, colũ. iiii. C.de ſacroſanct.eccl. Aret.in d.l. apud Iulianũ.§.ſi quis alicui col.fin.ff.de leg.i.Corn. in conſi. li. col.i & ſeq.vol.iii.Gozad. in conſi.iiii.col.iii.& in conſi.xxv.col.pen.& in conſ.xlvi.col.pe. & cõſi.lxxv. col.ii.Curt.in trac.feud.in iiii.part.col.lxiii. Io.Crot. in l.qui Romę.§.duo fratres,in vlt.char.ver.in iſta difficultate,& ver.ſeq.de verb.oblig.Iaſ.in l.ii.col.xcv.ver.ii.limitat.C.de iure emphy. Laur.in d.§.cæterum col.viii. Inſtit. de legit. agnatorum ſucceſſ. & iſta eſt * cõis opi. vt per Soc.in conſi.cxxvii.col.iiii.vol. iii.Rui.cõſi.cliiii. col.fi.vol.i.& in conſi.ccxiii.col.iii. vol.i.vbi dicit cõem, alio modo declarat Grat.cõſ.cxxxii.volu.i. ſed in feudo ſiue ſit quæſitũ ex re patris ſiue ſubſtãtia pro ſe & filiis, nihilominus pater non põt filiis prẹiudicare ſecundum Corn. in cõſi.cccix.col.fi.vol.i.tamen ẽt in feudo idẽ tenet Bal.in d.l.i.in fine.C.per quas perſonas. Aret.in d.l. apud Iulianum. §.ſi quis alicui.ff.de leg.i.col.fi.Curt.in tract.feud.in iiii.parte col.lxiii.

Tenendo ſecundam opin.ꝙ pater poſsit præiudicare in emphyteoſi recepta pro ſe & filiis, limita tripliciter, vt per Iaſ.in d.l.ii.col.xcv.& ſeq. C. de iure emphy.

Quartò limita,niſi filii eſſent emancipati, quia tunc pater non poſsit illis præiudicare, vt per Aretin. in d.l.

apud Iulianum. §. si quis alicui. col. fi. tenuit Bal. in l. i. in fin. C. per quas personas. sensit Io. Crot. in d. §. duo fratres, in vlt. char. ver. tertius casus.

Octauò limita, quando pater non soluisset in fraudē ad exclusionem descēdentium vel aliorum vocatorum in contractu. Grat. in consi. cxxxii. vol. i.

Limita etiam, vt per Ruinum consi. ccxiii. colū. iii. vol. i. & colum. sequē. qui limitat duobus modis, & vltima limitatio est multum notabilis, si est vera.

Tenendo aliam prima opin. ꝙ pater non possit præiudicare in emphyteosi, limita primò nisi pater filio excluso ab emphyteosi reliquerit in recōpēsum tantundē vel plus. Ita declarat. Ang. in consi. suo clxxxiiii. colum. pen. versi. saluo nisi. Barb. in c. potuit, de locat. Ias. in d. l. ii. colum. xciiii. C. de iure emphyt. Curt. in tract. feud. in iiii. parte colum. lxiii. Ioan. Crot. in d. §. duo fratres, ver. v. & vltimus casus ī fi. char. Gozad. cōsi. xxv. col. pe.

Secūdò limita in emphyteosi recepta ab ecclesia, secus in emphteosi recepta à priuato, ita Imol. in d. c. potuit, col pe. Bal. in c. i. col. iiii. ver. quęrit hic gl. an agnati vel fil. Calca. in consi. lxxiii. col. pen.

Tertiò limita, nisi emphyteosis esset quęsita cum facultate alienandi. Corn. in consi. cxl. volu. ii. Gozad. in consi. xxv. colum. pen.

Quartò limita, nisi consuetudo erat in loco, ꝙ pater possit disponere de emphyteosi si recepta. Gozad. in consi. lxxv. col. ii.

Quintò limita, nisi pater delinquisset in dominum dīrectum, vel venisset contra conuentionem, sic limitat Grat. consi. ii. col. ii. vol. i.

Sextò limita, nisi pater venisset contra conuentionē cōtractus emphyteotici, idē Grat. cōs. lxxix. col. pe. vol. i.

Septimò limita, nisi filius esset hæres patris, vt per Ruin. consi. xliii. col. iiii. vol. i.

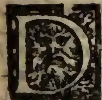
Octauò limita, nisi emphyteosis esset nouè à patre quæsita, quia potuisset in ea pater descendentibus suis præiudicare. idem Rui. consi. cliiii, col. pen. vol. i.

CON-

CONCLVSIO
Et Regula XXIII.

ARGVMENTVM.

Dies interpellat pro homine.

IES interpellat.l.magnam.C.de contrahen. & committen. ſtipu.l. ii. C. de iure emphy.c.potuit,de loca.glo.in c.cupiẽtes. §.ſi verò,in verbo cõtempſerint.de elect. in vi.gl.in cle.quia cõtingit, in §. vt autẽ, in verbo ſingulis annis,de relig.domib.Iaſ.in l. ſi mora, col.vi.ff.ſol.mat.Pariſ.in conſi.xxxiiii.col.iii. vol.i.

Primò amplia,vt efficacior ſit interpellatio quæ contingit ex lapſu diei appoſiti,quam interpellatio expreſſa hominis facto inducto.ita Bal.in l.verum,col.vi. ver. item quando vult probare moram hæredis.ff.ſi cer.pet. Iaſ.in l.ſi ex legati,col.iii.in j.ampliati. ff. de verborum obligationib. Deci. in l. quod te, columna fina. ff. ſi certum petatur.

Contrarium Deci.ipſe in d.l.quod te,colum.iii. Iaſo. in d.l.ſi mora,col.vi.

Secundò amplia in die variabili ad voluntatem creditoris,vt ſi dictũ ſit,Solues in Paſchate,& abinde in antea ad omnem meam requiſitionem.vt per not.per Bart.in ſi.princ.& ibi Ang.& Imol.in l.cum ſtipulatus ſim mihi à Proculo,vbi Angel.in prima colum. circa medium & Imol.colum.ſecunda.& ibi Alexã.in iii. colum. verſi. & ex hac gl.de verb.obl.& no. Bal.in c.ii. An ille qui interfecit fratrem domini,& Bald. colum.i. in d. l. magnam, circa medium.& idem Bald. in l. fina. §. præterea, columna penulti.C.de iure dot.& in l.ſi ita quis,eod.titu. & in capitu. mandatum, in fine de reſcrip. Iaſo. in dicta l. ſi ex legati. columna iii. in ſecunda ampliatione.

Ang.

Ang.in l.si insulam,& ibi Imol.col.vi.ver.subdit etiam Ang.eod.titu.Ang.in l.ita stipulatus, in j. colum. & ibi Imol.col.iij. versic. ex primo tamen intellectu.eo. titu. Ias.in l.vinum,col.v.ff.si cert.peta. Alexan.in cons.clvii. col.i.in fi.vol.vi.Soc.in consi.cclxxxviij.col.xv.ver. secundò infertur.Roman.in d.l.si ex legati.col.ii. Alexā. in l.quotiens in diem,col.i.eod.tit.Felin.in c.licèt,de simonia.col.iii.Ias.in l.si insulam,col.x.ff.de verb.Purpu. in d.l.vinum,col.iii.Aret.in d.l.si ex legati.col.ii.Ang.in d.l.magnam.Mantua in consi.lxxvii.col.ii.Rum. consi. cxcviii.col.iii.volu.i.& consi.xv.vol.iiii. col.i. glo. consuet.Turon.fol.cxv.col.iii.

Etiam si sit dictum de soluendo in Paschate,& quandocunque fuerit facta interpellatio, vt per Bal. in d. c.ii. An ille qui interfecit fratrem domini. Purpur.in d.l.vinum colum.iii.

Secus si dictum esset de soluendo in Paschate, quādo fuerit facta interpellatio sine copula, per ea quæ ponit Ang.& ibi Imol.col.iii.in l.ita stipulatus.ff.de verb.obli. apostil.ad Sali.in d.l. magnam.

Tertiò amplia,etiam si dies adiecta non differat solutionem.vt not.Alex.in l.nummis, col. ii. super glo.ff.de in lit.iur.& ponit Ias.in d.l.si ex legati.col.iii.ver.iii.not. amplia.ff.de verb.oblig.

Quartò amplia,vt etiam hora adiecta constituat debitorem in mora.Bal.in l.j.in j.col.C.ne lice.tertiò pro uoc.sequitur.Dec.in d.l.vinum,col.iiii. apostil. ad Salic. in d.l.magnam in apostil.magna ad fi.Ias.in d.l.si ex legati.col.iii.in iiii.ampliatione, licèt dubitet, tamen sua dubitatio est friuola,& propterea teneri potest intrepidè ampliatio.idem tenet Curt.Iun.in apostil. ad Alex. in d.l.vinum.& Purpur.ibi col.iiii.qui etiam declarat.

Quintò amplia,etiam in die legali, siue sit expressa, siue tacita.vt est tex.in l.ii.C.de iure emph. in c. potuit. de loca.& ibi gl. in verbo statuta. idem est in termino apposito,quia pariter dies illa ꝑ termino apposita à statuto constituit in mora,vt dicit Bal.in l.fin.§. prætereà,

col.

col.pen. C.de iure dot.sequitur Alex. in consi. clvii. col. ij. Ias.in d.l.vinum col.vi. est bona glo.in d.l. si mora.ff. sol.ma.& per Ang.in l.j.§.nunc de officio.ff.de eo quod certo loco.Bar.in l.ita stipulatus,in ij.q.princ.ff. de verbo.oblig.Rom.in l.si ex legati.colum.ii.eo.ti. Ias. in d.l. vinum col.v.& Paul.de Cast.Alexan.in j. not. & Ias.in iiij.not.Imol.in d.l.si mora col.ij.in prin. & ibi Alexan. col.v.Bal.in rub.de cõsti.pecu.col.i.idem voluit gl. in l. si duo.§.fi. in glo. in verbo constituta.ff.de consti.pecu. Alexan.in d.l.si mora col.v. in l. quotiens in diem.ff.de verb.obl.col.i.& in d.l.vinum,col.i.& idem in lect.col.ii. in fi.& seq. Fel.in c.licèt.Heli.col.iii.in princ. de simon. Imol.in c.significante,col.ii.de pignor.Purpur.col.iii.& Hiero.Buttig.col.i.in d.l.vinum.Are.in d. l. si ex legati. col.ii.ff.de verb.oblig. Alex.in consi.lxxiiii.col.pen. vol. v.Corn.in consi.xxvi.col.ii.vol.i.& in consi.lxxvii.col. j.& in consi.cclxxii.col.iiii.in fi.vol.vi.Ias.in l.ij. col. x. C. de iure.emph.Ang.in d.l.magnam.Feli.in c.ii.col.ij. de magist.Paris.in consi.xix.col.xxiii.volu.ii.Quod procedit etiam si sit dies adiecta miserationis gratia à lege, vt per Bart. in l. promissor.§.i.in fin. ff. de constit. pecu. fuitq; de mente glos.in d.l.si mora.& ibi not.Raph. & ibi Alex.in v.col.ver.noto etiam ex hac gl. Ias. in d.l.vinũ, col.v.Purpur.ibid.col.iii.Ias.in d.l.si mora, col.vi. Matthæs.sing.cxxiii.quod procedit,etiam si tempus adiectũ ad soluendum miserationis gratia, sit adiectum à principe.ita Purpur.ad d.l.vinum,col.iiii.licèt Bal.non se firmet in l.fi.§.præterea.C.de iure dot.sentit Ias.in d.l.vinum colum.vj.

Sextò amplia,etiam si dictum sit, quòd infra illã diẽ debitor non exigatur,& sic dies iudicatur adiecta fauore debitoris,tamen aduentus illius diei constituit in mora: vt Bal.in d.l.fi.§.præterea & in l.i.col. fin. ver. quæro quid si testator. C.quando dies legat.cedat.Soc.in cõsil.cclxxxviii.col.v. Ias.in d.l.vinum,col.vi.Purpur.col. iiii.Bald.in d.l.si ex legati.& ibi Ias.col.vi.in viii. limit. & col.v.in vij.limit.in d.l.vinum col.v.in fi.& seq.Alex.

in consi.

in consi.clvii.col.i.in fi.volu.vi.Aret.in d.l. si ex legati. columna secunda.

Contrarium Bald.in d.c.ii.An ille qui interfecit fratrem domini.refert & sequitur Alex.in l.si vnus.§.i.colum.ii.ff.de pact.

Septimò amplia, vt dies & pœna adiecta à l. impediat purgationem moræ, vt per Ruin. in consil. cxtviii. col. iij. volu.i.

Primò limita in casu §. licèt l.i.ff. de commod. & pericul.rei vendi. vbi propter præiudicium grande effundendi vinum venditum ad periculum emptoris dies cōuenta ad mensurandum non cōstituit in mora. Ita Are. in d.l.si ex legati causa, col.fi. & Ias.in iiij. colum.in i. limit.idem voluit in d.§.licèt, Alber.& ibi Bal.post Iacob. de Beluis. quem refert. Idem voluit Roman. l. si quis mihi bona.§ sed si mandauit. colum. j. in fin. ff. de acquiren.hæredita.

Secundò limita, quando agitur de priuando aliquem iure suo. per text. in authen. si quis pro redemptione. & ibi Angel.not.in authen.de eccles.titu.ponit Aret.in dicta l.si ex legati. colum. fina. & etiam in prima limit. colum.iiii.

Tertiò limita in die apposita gratia faciendæ obligationis, vt est tex.in l.empto.§. Cassius.ff.de act.emptio. aliàs est in l.emptorem, gl.in cap.i. An ille qui interfecit fratrem domini. Angel.in l.si insulam, in octaua limitatione.& ibi Imol.colum.xiiii. versic. item aduerte.ff.de verbor. obliga. Iaso. in dicta l. si ex legati causa. columna quarta in secunda limitatione.Soc. in regula xc. in ij. fallen.

Quartò limita, quò ad indicandum peccatum, vt non sufficiat lapsus temporis: vt per Hostien. in summa. de prescrip.§.quę res.col.i.in fi.Aret.in d.l.si ex legati causa.colum.ii.

Contrarium tenet Specula. in titu.de instru. edit.§. nunc verò aliqua.char.13. versicu. de hoc autem quæritur.Iaso. in dicta l.ex legati causa. columna quarta in

iij.li-

iii.limita.& Purpur.colum.v.Corne.in consil. ccvi. col. ii.& seq.volu.ii.

Quintò limita in die apposita gratia obligationis: secundum Bartol.in l. prima §. primo. ff. de pen. legat. Salice.in dicta l.magnam, colum.ii. C. de contrahen. & committen.stipula.Bart.in l.ita stipulatus, col.xvi. ver. vt est videndum.ff.de verb.obli. Alex. in l.quotiens,colum.j.ff.eod.tit.Soci.in d.regula xc.in j.fallen. Alexã. in l.si Stichum.§.stipulatio,colum. i. ff. de verb. obligatio. & ibi Ias. colum. i. & idem in dicta l. si ex legati causa: colum.iiii.in iiij. fallen.Sali.in l. si pacto quo pœnã col. x. C.de pact.

Sextò limita,quando creditor & debitor sunt diuersi fori: quia etiam quando fuerit dies apposita,tamen debitor sine interpellatione non constituitur in mora. Bart.in l.item illa,colum.secunda.de consti.pec. Ias.in d.l.si ex legati causa,colum.iiii.in v.fallen. Abb. in c. licèt Heli.colum.ii.& ibi Felin. colum.iii. de simon. Purpur.in d.l.vinum.

Septimò limita,quando creditor die adueniente non esset paratus recipere: vt not. Corn. in consi.lxxix. col. fi.vol.iii. Alex.in cons.ccx.col.i.vol.vi. Dec.in d.l.vinũ: col.iiii.& ibi.Cur.in apostil.ad Alex.& in lect. col. ii. in fi. Ista conclusio fundatur.in dicto Bart.in d.l. item illa. in iij.col.in ver.quæro pone.ff.de cõsti.pecu. qui tenuit. quòd si certo loco & tempore destinata est solutio, non cõstituitur.in mora debitor,nisi constet ꝙ eo loco de re conuenta creditor paratus erat recipere, vel aliquis pro eo.& idẽ voluit Bar.in l.continuus.§.cum ita.ff. de ver. obli.& in l.cum filiusfa.§.fi.in fi.ff.eo.tit. & illam decis. Bar.vltra Doct.suprà allegatos,tenuit Alexan. in consi. clxxii.in j.col.in fi. vol.ii.Calca.in consi: lxiii. colum.v. Alex.in cons.xc.col.fi.vol.v.Ioã.de Ana.qui dicit istam * cõem in cons.v. col.ii.& ibi. ẽt Ludouicus in Apostil. Alex.consi.xl.col.ii.vol.iiii.Deci.in consil.566. Paul.de Ca in l.si ꝑ emptorẽ.ff.de act.emp.Goza.ĩ cõs.lxvi. col. ii.in fi. & seq. Dec.in l. vinũ,col.4.in fi.Cor.in cons.79.

col.

col.fi.vol.iii.Alex.in consi.ccx.vol.vi.Curt.Iun. in apo stil.ad Alex.in d.l.vinum,& in lect.in d.l.col.ii.Rui.con si.cli.col.i.& seq.& colum.iii.volu.i.Tiraquel.de retract. folio cxcix.

Contrarium sentit Alexand.in apostil.ad Bart. in d. l.item illa.& Gozadi.qui sentit ꝙ debitor debeat protestari se paratum consignare.in cons.lvii.col.iii.Et hoc sumitur ex * communi opin.quam refert Fel.in cap.plerunque.de rescrip.ꝙ quandò constat, aliquem non potuisse diligentiam operari,tunc non est necessarium probare diligentiam,ita ꝙ dici posset ex parte creditoris nō erat proficua diligentia mea in loco destinatæ solutionis,si ibi non erat debitor, vel alius pro eo.

Octauò limita, vbi aliquis certa diȩ promisit facere aliquid,quòd concernit præparatoria iudicii, quia tunc non constituitur in mora per aduentum diei sine interpellatione,puta quando infra certum diem promisit reprȩsentare aliquem in iudicio. ita Paul.de Cast.in cons. 100.incip.videtur quòd dictus Io.volu.ii.Feli.sequitur. in c.sui autem,col.iii.de rescr.& col.seq. Ias.in d.l. si ex legati causa,colū.vi.in vltima limitatione.Hippoly. in l. vnius.§.cogniturum,colū.v.ff.de quæst.Deci. in cons.ii. colum.ii.Hippoly.in rub.de fideiusso. colum. xxxiii. in xviii. iiii. char.

Contrarium Deci.in consi.cxlv.col.fi.ver.vltimò vbi etiam declarat dictum illud Paul.de Cast.

Nonò limita,quando terminus esset adeò breuis, vt vix infra illum posset præstari illud quod quis promisit, ita Bald.in l.si mihi.& Titio.§.si quis seruos.ff. de leg.i. & ibi Soci.in j.col.in ii.notab.& ibi. Ias.col.ii. Alexand. colum.i.in iii.not.Roman.in rub.de arbi. col. iii. Soc. in regula xc. in iii.fall.Alexand. in l. quotiens in diem colum.i.ff.de verbor.obligatio. Corn. in consil. xxvi. col. j.& fin.vbi declarat,volumi.i.Feli.in c.licèt Heli.colum. iij. de simon.

Decimò limita in hærede, qui potuit probabiliter ignorare diem conuentum ab autore suo: propterea lapsus

psus diei non constituit ipsum in mora. & idem est in alio probabiliter ignorante. Bart. in consi. ccxxx. Ias. in d.l. vinum. colum. v. Socin. in consi. cvii. colum. iiii. Boetius quæst. lxxii.

Contrarium in hærede tenet Deci. in d.l. vinum. col. iiij. & ibi Purpur. colum. iiii. tamen isti admittunt saltem hęredem iuuari restitutione in integrum ex clausula generali, vt ibi per eos.

Vndecimò limita in eo qui tenetur vendere infra decem annos, quia lapsus decem annorum non constituit in mora pretio non soluto vel oblato. Alexan. in consi. cxvii. volu. iiii. col. i.

Duodecimò limita, si tempus sit adiectum in fauorē debitoris, vt quia concessum sit beneficiato licentia non residendi per aliquod tempus. lapsus illius temporis nō constituit beneficiatum in mora, sed requiritur alia monitio. glo. in c. quoniam frequenter. §. porrò, vt lit. non contesta. sed illa glos. non probat quòd non constituatur in mora, sed quòd non potest priuari sine alia monitione, vt considerat Purpur. in d.l. vinum. colum. v. & Deci. colum. iiii. qui tenent, quòd censeatur esse in mora etiam quòd sit adiectum tempus in fauorem. & Aret. in d.l. si ex legati causa, colum. ii. & dictum est suprà in vi. ampliat. & licèt in casu illius gl. non posit deueniri ad sententiam priuatiuam sine alia citatione, tamen culpa & negligentia est probata per solum lapsum temporis sine alia citatione. ita tenuit Ant. de But. in d. §. porrò, colum. iiii. & ibi Imol. col. iii. Aret. in d.l. si ex legati causa, col. ii.

Decimotertiò limita, quia etiam post tempus lapsum non statim in mora constituitur, sed cum aliquo temporis spatio. vt est gl. in verbo restitui, in l. Aemilius. ff. de minoribus. & istud procedit siue tempus sit à lege siue ab homine appositum. Bald. in cap. i. colum. ii. de noua forma fidelit. Roman. in consi. xxvii. in fine. Purpu. in d. l. vinum, col. v.

Decimoquartò limita, dummodo dies sit certa, secus si in-

si incerta.ita probat tex.in d.l.magnam, ibi, certo tempore.à contrario sensu.& ibi not.Cy.circa fi. Bal. in primis verbis,& ibi Alber.de Rosa.in fi.verbis.Bar.in l. ita stipulatus,colum.viii.ff.de verb.obli.Soci.in consil. cix. in fi.col.Bal.in l.et si post tres,col.v.ver.iuxta hoc quæro.ff.si quis caut.in l.si pacto quo pęnam,in iii.col.C.de pact.Salice.col.xiii.Alexā.in l.quotiens in diem col.i.ff. de verb.oblig.Ias.in d.l.vinum,col.v. & in l. si insulam. col.x.ff.de verbo.oblig.& in l. si stipulatus essem abs te. in iiii.not.eo.tit.Alex.in l.si insulam,col.vi. in ii. fallen. eod.tit.Corn.in consi. ccvi. col.i.volu.ii.Deci. in consi. xx.colum.iii.Barb.in consi.li.col. pen.volu.i.Purpur. in d.l.vinum.colum.iiii.Socin.in consi. cclxxxviii. col. xv. versi.circa quartam.Cassan.in consuet.fol.ccix.col.ii. in fi.Paris.in consi.v.col.vii.vol.iiii.& maximè,si procedere debebat factum creditoris.idem in consi. xxxiiii. col. iiij.volumi.j.

Ex ista conclusione infertur, ꝙ si aliquis promiserit facere aliquem consentire,quando erit legitimæ ætatis, per aduentum legitimæ ætatis non constituitur in mora sine interpellatione.ita Bal.in d.l.magnam.in primis verbis.& in l.& si post tres.col.ff.si quis caut.in l.si pacto quo pœnam,col.iii.C.de pact.Sal.ibi col.xiii.Alexā. in l. si insulam,col.vi.in ii.fallen.ff.de verb.oblig. in iiii. not. Soci.in consi.cix.in fi.col.Dec.consi.ii. col. iii. Purpu. in d.l.vinum,col.iiii.

Contrarium Cyn.in d.l.magnam in fi. & ibi Alber. de Rosat.in finalib.verb.Barbat.in consi.lxxiiii. colum. ix.volumi.iii.

Tenendo primam opi.quæ videtur esse * magis communis,limita nisi dictum sit,quòd faciat consentire post mensem postquam erit perfectæ ætatis.Ita declarat Socin.in consi.cclxxxviii.col.xv.versi. circa quartā. de qua limit.Purpu.in d.l.vinum.col.4.

Decimoquintò limita in die adiecta causa demonstrationis,quæ non interpellat.ita tenet Ang.in d.l. si insulam,in fallentiis regulæ pen.& sequitur Paul.de Cast.in l.liber.

l.liber homo.§.decem hodie.ff.de verb.oblig.Imo.in d.l. si insulam,colum. xiii.& ibi Alex.col. vi.in iiii.limita. licèt contrarium velit in d.§.decem hodie, & in d.l.si insulam.in fall.secundæ regulæ.

Decimosextò limita, nam quando dies est conuenta pacto nudo,non constituit in mora, vt.not.Bald. in l.i. xiii.quæst.ff.de his quæ pœnæ nomine.per Alex.in d.l. si insulam, colum.vi. in ix.limita.facit tex.& ibi omnes no. in l.nuda.C.de contrahen.& committen. stipul. vbi ex nuda conuentione ante litem contestatam quis non incurrit in mora.

Decimoseptimò limita, quando dies adiecta tacitè inerat. Loffred.in consi.xli.col.iiii.

Decimooctauò limita, quia quādo tenetur officio iudicis dies non interpellat.Rui.cons.clxxxiiii.colum.pe. volumine secundo.

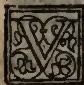
Decimononò limita, quādo dies est adiecta conditio in implendæ ex facto creditoris & debitoris. Rui.consi. clv.col.fi.vol.v.

Vigesimò limita in actu expediendo per iudicem circa præparatoria iudicii,dies interpellat pro homine. gl. consuet.Turon.fol.cxv.col.iiii.

CONCLVSIO,
Et Regula XXIIII.

ARGVMENTVM.

Nullitas ubi à statuto excluditur,non tamen illa intelligitur, quæ prouenit ex defectu iurisdictionis.

VBI in aliqua dispositiōe excluditur nullitas, non intelligitur exclusa illa nullitas quæ insurgit defectu iurisdictionis.gl.in clem. i. in verbo nō obstante,de sequest.pos.& fruc. & ibi not.Card.in §.fina,& Petr. de Ancharan, columna penultima.Imo.col.pen.Petr.de Ancha.in consi.ccli.

col.fin.& in consi. clxiiii.col.fi.& clxvii.col.i.Bald.in l.si quos filios.§.quòd si quis.ff.de iniust.rup. & irrit. testa. Ang.in consi.ccxlviii.col.ii. & in consi.clxxxvii.col.fin. & in consi.cxciii.in fi.& in consi.cxcviii.col.fi. Roma.in consi.xlii.col.i.Bal.in l.fi.C.de arbi. Bal.in addit.ad Specu.in tit.de sent. in ii.char. versi. sententia lata à iudice incompetenti. Lanfran.in c.quoniam contra, in versic. Exceptiones,col.iii.de proba. Fel.in c.pastoralis, col.iii. & seq.de excep. Abbas in c.ex parte, el ii. col. ii. de offic. deleg.in c. licet,in v.col. de elect. Ant. de But.in c. item cum quis,col. pen. & ibi Imo.col.fi.de rest.spol.Alex. in apostil.ad Bar.in l.i. §.& parui. ff.quod vi,aut clam. Are. in consi.lxxv.col.fi.Abb.in consi.lxiiii.colum. ii.volu.i. sentit Cald.in consi.viii.col.ii.de re iud.allegat. gl. in d. cle.i.de sequest.possess.& fruct.Bal.in consi. ccxxv. vol. v.Ange.in l.si expressim,col.fi.ff.de appel.Bal.in l.generaliter.la ii.col.i.in fi.C.de episco. & cler.in l. reos. col. vii.circa fi.C.qui accusare non poss. in l. i.col.ii.in fi. C. si à non compet.iudic.in l.exceptionem,in fi.C. de probatio.Paul.de Cast.in l.iiii.§.condemnatum, col.i. ff. de re iudi.Imo.& ibi Felin.col.vi. in xviii. limitat. in c. ex parte,el ii.de offi.deleg.Ang.in d.l.expressim, col.fi.Soci.in consi.cclxxiiii.col. fi.Cuma.in consi.xl.in fi. Fulg. in consi.105.col.i.Deci.in consi.xxxviii. col.v.in fi.Maria.Socin.Iun.in consilio xviii.colum.prima, & lxxviii. colum.fi.Ruin.consi.xi.colum.v.& consil.xxviii.col.ix. volu.& consi.xxxv.col.ii.& consilio lxxxv.colum.pen. volumine v. Gramma.consil.xliii.Guid.Pap.in consil. cxxi.Claud.in l.de pupillo.§.qui opus. colum. i.& seq. ff.de oper.nou.nuncia.Bouer.in sing.in verb. exceptio, in sing.xiiii.Staph.in literis gratiæ & iustitiæ fol. cxlvii. Hippoly.in singu. x.Alexand. in l.si fideiussor.§.prætor ait.ff.qui satisda.cogan. Imo.in dicta l. si expressim, colū.xv.Philipp.Franc.in c.dilecto,col.xli.de appella.Cassan.in consuetu.ccxx.colum.secunda. Lanfrac.in d.capi. quoniam cōtra,in ver.Exceptiones, col.iii.ver. plus est. etiam iure cautum.

Primò

Primò amplia, idem esse in sententia arbitri. nam stante statuto quòd contra arbitri laudum vel arbitratoris non possit opponi de nullitate, tamen potest opponi defectus facultatis, vt quia ille qui tulit laudum, non habebat facultatem. ita Cardi. in clement. prima §.fi.de sequest.poss. & fruct. Are. in consil. lxviii.colum. penultima.Pau.de Castr.in l.finali.C.de arbit. Philipp. Franc.in dicto capitu.dilecto,colum. xxxix.in quinta limita.Petr. de Ancharan. in consilio ccvii. columna fin. Paris.in consi. xxiiii. columna decimaquinta volumine secundo.Roman.in consilio cxv.in fine.Ias.in l. fideiussor.§.pretor ait, columna prima. ff. qui satisda. cogant. post Bartol. ibid.Staphil. de literis grat. & iustit. folio cxlvii.Paul.de Cast. in l.quarta §.cōdemnatum, colum. prima.ff.de re iudica. Corne.in consilio xxxviii. colum. finali in fine volumine tertio.Gozad.in consil.lxxii.colum.secunda.Socin.in consilio cxxiiii.colum. fina. Rui. in consi.xli.columna octaua volumine primo. & consil. xiiii.columna tertia & fin.& consil.xcv. colum.penulti. volumine secundo,& cons.v.colum.vii.volumine quinto. Idem si nullitas proueniat, quia compromissum nō valuerit.Bald.in l. si causam,columna secunda.C.de except.rei iudica.Angel.in l. non enim. ff. de iureiurando Socin. in consil. cxxiiii. columa finali. Bartol. in l. ii. ff. de iureiur.Socin. in consi.cxcix.colū.i. circa fin. Gozad. in consi.lxxii.col.ii.& seq.Phil.Franc. in d.c.dilecto, in quinta limitatione.

Secundò amplia, etiam si iudex qui tulit sententiam, non esset omnino incompetens, sed tantùm sua iurisdictio esset suspensa. Areti.in consi.lxxv.col.penu. dicens hoc esse de mente Pet.de Anch.& dominorū de Rota.

Tamen contrarium tenuit Imol.in l.si expressim, in xv.colum.in v.concordia ad glo. ff.de appell. & in clc. i. de re iudica.& glo. in clemen. i. de sequest.poss. & fruct. & ponit Alexan.in consi.lxxvii.colum.iiii.versicu. non obstat, si in contrarium allegatur. Philip. Franc.in d.c. dilecto,colum.xli.in vi. fallent.de appella. Gemini.in c.

ex parte,& ii.col.iii.de offi.deleg. Feli.in d. c.paſtoralis, col. iiii.de except. Claud.in l. de pupillo.§.qui opus. ff. de ope.nou.nunci.col. ii.iſtud fuerit de mente Card. in cle. ii. col.iii. de re iud.& ibi Imo.col.antepe. Vide infrà in ſecunda limitatione.

Tertiò amplia ſiue agatur de præiudicio temporali ſiue perpetuo,vt dicit Imo.in d.l.ſi expreſsim,col.xv.in i.concordia. Alex.in conſi.lxxvii.col.iiii.verſi. nec dicatur vol.ii.Phili.Franc.in d.c.dilecto.col.xli.in vi.fall. de appel. Imo. in cle.i.col.ſi.de re iud. Claud. in d.l.de pupillo.§.qui opus.col.ii.& ibi Alex.col.ii.

Contrarium voluit Ant.de But.in d.cle.i.& ſequitur Imo.col.antepe.& ponit Are.in conſi.lxxv.col.pe.

Quartò amplia, etiam ſi nulla ſpecies nullitatis proponi poſsit,vt per Pet.de Anch.in conſi.ccli.col. ſi.Feli. in rub.de foro compe.& in c. paſtoralis,col. iii. de exceptio.in ſi.Calca.in conſi.lxxxvi.col.i.& ſequẽ.Bal. in l.ſi quis filio.§.ſi quis.ff.de iniuſt.rupt.& irrit. teſt. & in l. i. col.ii.in ſi.verſic.vltimò.C.ſi à non compet.iud. Ant.de But.in c.item cùm quis.col.pe.in ſi.de reſtitu.ſpol.& ibi Abb.col.ii.Alex.in conſi.lxxvii.col.iiii.volu.ii. Imo. in d.c.ex parte,el ii.Ang.in d.l.ſi expreſsim, col.ſi.Rui.conſil.xvi.col. pen.& ſi.vol.ii.

Quintò amplia,etiam ſi iuraſſent partes non dicere de nullitate. Ang.in conſi. ccviii.in ſi. Feli.in rub. de fo. compe.& in c.paſtoralis,col.iii.de excep. in ſi.& ſequen. Philip.Franc.in d.c.dilecto,col.xl.in iii.limit.Gozad.in conſil.lxxii.col.ii.in ſi.Soci.in conſi. ccxcix.colum.i.circa ſin.Pariſ.in conſi.xxiiii.col.xiiii.volu. ii. Rui. conſil. xiiii.col.pen.& ſi.

Sextò amplia, quia etiam poſt executionẽ de tali nullitate poteſt opponi. Inn.in c.ex ratione,circa princi.de appel.Bal.in margarita in verbo Actio. Hippol.in ſing. x.Maria.Soc.Iun.in conſi.xviii.col.i.

Septimò amplia, vt de tali nullitate opponi poſsit poſt tres ſentẽtiæ conformes.ita Pet.de Anch.in clem. i. columna ſecunda de re iudi.poſt Lap. ibi.& Cardi. col. ii.ver.

ii.verſi.ſextò quæro Ang. in l. i.ne liceat tertiò prouoc. in l.i.C.quando prouoc.non eſt neceſſ.in l. de pupillo. §.qui opus.ff.de oper.no.nunc.in l.iii.§.fi. ff.de dam.infect.Pau.de Caſt.in l.iiii.§.condemnatum. ff. de re iudi. col.i.Imol.in l.ſi expreſsim,col.xv.in ii. concordia ff.de appel.ex mente dominorum de Rota. Alex. in conſilio lxxvii.colum.iiii.volu.ii.Gemi.in conſi.xxiiii.in vi. dubio col.pen.Barba.in conſi.xx.col.iiii.verſi.præterea eſt diligenter aduertendum,vol.iii.Ang.in d.l.ſi expreſsim col. fi.Alex.in l. de pupillo.§.qui opus,colum.ii.Feli. in c.paſtoralis,col.iii.de excep.de mente Abb. ibi. Clau.in d. §. qui opus. col.i. qui dicit iſtam opi. * communiter approbari.Calca.in conſi.lxxxvi.col.ii.& in conſ.cxvii. in fi.Soc.in conſi.xcix.col.vii.in fi.vol.iii. Pet. de Anch. in conſi.lxii.in fi.& in cle.i.in vii. not. de re iudi. Feli. in c.ea quæ, col.ii.de re iud.Barba. in cle.i.vol.iii.in quęſt. limit. de re iudi.Iaſo.in l. iiii.§.condemnatum, col. iiii. ver.ii.limi.ff.de re iu.Sarnens.in reg.Cancel.fo. lxxxv. in ſecunda pagina. Grat. in conſi.lxxxv.colum. ſecunda volumine ii.

Contrarium gl.in d.cle.i. in verbo pendere.de re iudica.poſt Ioann.de Fant.Imol. & Roman.in dicta l. de pupillo. §. qui opus. dum dicunt, quòd propter præſumptionem quæ inſurgit ex trina ſententia conformi procedit gloſſ. in dicta clementina prima . in caſu ſuo ſcilicet latis tribus conformibus. glo. autem in authen. vnica de ſequeſt. poſſ. & fruct. procedit, quando vnica tantum lata eſt ſententia.

Idem tenet Imol.in dicta l.ſi expreſsim, colum. decimaquinta in tertia concordia. Feli. in capitu. ex parte, el ſecundo in ſexta columna in decimaoctaua limita.de offic.delega. Felin. in rubri.de foro competen. in prima fallen. Philip.Franc. in d. capitu. dilecto, columna xxxix.in vi.limita.Bonifac.in clementina prima.colum.viii.de re iudic.

Primò limita, ſi iudex ex iuris vel hominis proceſſu ferat ſententiam , licèt ſi iudex incompetens

quia talis nullitas censetur reiecta, vbi dispositio vel constitutio reiicit omnem nullitatem. & ita procedit glo.in verbo pendere,de re iudica.in clem.i. ita Imol.& Alex.in d.§.qui opus.& Imol.in d. l. si expressim,colũ. xv.Ang.Aret.in §.appellantur,col.viii. de excep. & hoc sentit Card.in cle.i.de re iudica.§.fi.dum considerat, an exceptio sit proposita per verba affirmatiua vel negatiua.& refert Alexan.in d.§.qui opus. col.ii.Hoc. & sentit Rosell.in monarch.in xxx.charta.colum.ii. qui dicit quòd tunc non cẽsetur reiecta exceptio defectus iurisdictionis,quando iudex non erat in quasi possessione iurisdictionis,nec verè nec putatiuè in d.quasi possessione iurisdictionis,vt ibi pereum.

Contra istam limitationem tenet Claud.in d. §. qui opus,allegans plures glo.contra illam.

Secundò limita,vt procedit glo.in d.clem.vnica,& illud quod ex ea infertur, quando iudex à principio caruit iurisdictione, secus si à principio habuit iurisdictionem,sed ex accidenti illã perdidit.Imo.in d.§.qui opus. & ibi Alex.col.ii.Bal.in l.i.colum.ii.in fi. C. si à non cõpet.iudi.Cardi. in clemen.i.col.secunda in sexta quæst. de re iudi.Phil.Franc.in dicto cap. dilecto, colũ.xxxix. in vi.limitatio.Angel.Areti.in §.appellantur, col. ix.de except.Feli.in c. pastoralis, colum.iii. eodem titu. allegat Domin.in cap.ex parte,el ii. colum. iii. de offic. deleg.Alex.in consi.lxxvii.colum.iiii.volu.ii. Claud. in d. §.qui opus,col. i.in fi.

Contrarium Aret.in consi.lxxv.colum. penulti.allegat ita tenere dominos de Rota,& istam esse * communem opi.vide suprà in ii.ampliat.

Tertiò limita, quando exceptio nullitatis esset notoria,& ità procedit gl.in d.cle.vnica. secus si non esset notoria,sed requireret probationẽ. ita Imo. Rom. in d. §. qui opus.Ange.Aret.in d.§.appellantur.col. ix. Tamen ista limitatio nihil poneret speciale in defectu iurisdictionis,cùm quilibet ad impediendam executionẽ possit opponere quamcunque nullitatem notoriam resultantem

tantem ex eiſdem actis, vt latè per Alex. in dict. §. qui opus,col.iii.& latè per eundem & Iaſo.in d.l.iiii.§.condemnatum.

Quartò limita,niſi à ſtatuto eſſet aſsignatus terminus ad opponendas omnes exceptiones dilatorias vel declinatorias.ita Anto.de But.in capit. paſtoralis, col. i. verſi.quęro primò,de except.refert & ſequitur Felin.in rub.de for.compet.& in d.c.paſtoralis,col. iii.verſi.limita ſecundò.Claud.in d.§.qui opus, colum.ii. imo videtur,quòd ſi appoſitus ſit terminus à ſtatuto ſimpliciter ad dicendũ de nullitate, ꝙ per lapſum talis termini excluditur etiam nullitas defectus iuriſditionis. ita ſentit Calca.in conſ.xvi.col. ix.ver. ſic etiam dicunt videri ad oculum,iuncto verſic.ſed omittas an faciat ad rem,columna xi.& Iaſo.in conſilio cc.colum.i.vol.ii.Rui.conſ. v.colum.vii.volum.i.pro quo facit,nam ſtante lapſu termini aſsignati à ſtatuto ad dicendum de nullitate, nullitas etiam notoria opponi poteſt, vt per Alexan. in cõſil.cv.colum.ii.volu.v.& ccxxv.vol.vi.& Soci. in conſil. ccxxi.col.ii.vol.iii.

Contrarium in nullitate notoria ponit Ruin. conſil. lxxxvii.col.ii.vol.iiii.& conſi.xxxvi. col. i.& ii.& conſi. lxiii.col.fin. vol.v.qui idem dicit in nullitate reſultante ex eo quòd ſententia non ſit conformis libello, & conſ. cxxxviii.colum.quinta.& ſequen.volu.v. vbi loquitur in fortioribus terminis.

Sed contrarium,quòd lapſus termini aſsignati a ſtatuto ad dicendum de nullitate, nõ impediat quo minus nullitas iuriſdictionis opponi poſsit,tenuit Fulg. in cõſil.150.Aret.in conſ.lxxv.in fi.Calca.in conſil. xvi.in fi. Gozad.in conſi.lxxii. col.fi.& ſentit Bal. in l. ſcire oporter.§.fi.ff.de excu.tu.& in tali caſu quando præfixus eſt terminus ad dicendũ de nullitate,non põt opponi nullitas,etiam per modum exceptionis. Corn.in cõſi. cccii. col.fi. vol.i.Calc.in conſi.xvi.col.Iaſ.in conſ.cc.volu.ii. col.ii.Practi.Papien.in forma executionis ſententiæ. §. ſequens.vbi dicit ita practicari col.ii.ver.quid ſi ſtatuto

Aymo.in consi.clxxix.col.ii. Alcia.in l. alienationis, in glo.in verbo vix.ff.de verb.oblig.

Contrarium Ang.in cons.cclxx.circa fi.Philip. Fran. in d.c.dilecto, qō.liiii.de appell.Paris.in consil. liiii.colū. vi.iu fi.& seq.vol.iii.Brun.in verbo nullitas. in lib. consti.ver.statutum præfigens terminum.Rui.consi.lvii.colum.vi.& cōs.lxii.col.fi. vol.v. Declara, vt per eundem in d.verbo nullitas. versic. item quæritur de quæstione singulari.Item declara, vt per Rui.cōsi.xii.col.x. vol.iii.

Contrarium,quòd statutum pręfigens terminum nō excludat nullitatem defectu citationis resultantis ex eisdem verbis.Rui.in consi.cxcvi.col.i.

Quintò limita, nisi iudex cuius nulla est iurisdictio pronunciasset se iudicem competentem parte non appellante.ita Feli.in d. rub.de foro compe. & in d.c.pastoralis,col.iiii.de excep.Claud.in d.§.qui opus, col. ii.per ea quæ habentur in locis vulgaribus, quòd iudex pronunciando se iudicem competentem,facit se de non iudice iudicem.

Sextò limita,quando statutum nō modò tolleret nullitatem,sed etiam tolleret defensionem, quia nullitas ēt iurisdictionis allegari non potest. ita Bald. in l. reos in vii.col.versi.venio ad quartū.C.qui accu. non poss. per Rossel.in monarchia char.xxx.col.ii.& seq.

Septimò limita, quando non esset iudex, coram quo de tali nullitate resultāte ex defectu iurisdictiōis opponi posit.ita Rosell.ī monarchia ī loco ꝓximè allegato.

Octauò limita quando constitutio requireret in agente certam qualitatem, & alias omnes reiiceret, quia, si concurrat illa requisita à dispositione tamen alia qualitas nullitatis iurisdictionis censetur reiecta.ita Rosel.in d.monarchia in loco proximè allegato.

Nonò limita,nisi snīa non habentis iurisdistionē fuerit confirmata per habentē iurisdictionē: quia amplius nō pōt opponi defectus iurisdictionis.Inno. in c.i. circa medium de confirma.vtil.vel inutil.Fel.in d.rub.de foro competē.Innocen.in c. super literis, in verbo forsan,

in

in ver.ſi etiam poſt omnes de reſcrip.per Ang. in l. ii.in vii.fall.ff.ſi quis in ius vocat.non ierit.Imol.in d.l.ſi expreſsim,col.v.ff.de appel.Abb.in c.ea quæ, colum.ii. in princ.de reſcrip.& in d.c.ſuper literis.col.xxi.qui declarat ver.limita quintò. Alex.in cõſi.cxi.col.i.vol.v.Fel.in c.ea quæ,col.ii.de re iud.Ang.Aret. in d.§. appellantur. col.ix.de excep.Iaſ.in d.§ cõdemnatum col.iiii. ver. iii. limita.in l.iiij.ff.de re iud.Rota in antiq.deciſ.cxviii.

Idem,ſi eſſet confirmata per principem.Fel.in c.qualiter & quando,col.ix.de accuſ.Rebuff.in l. quod iuſsit, primo nor.nu.75.& ſeq.ff.de re iud.

Decimò limita,quando iuriſdictio non in totum deficeret,ſed eſt elidibilis per exceptionem.Paris.in conſi. cix.nu.3.ver.non obſtat,vol.4.

CONCLVSIO XXV.

ARGVMENTVM.

Sententiæ exequutio ſtatim faciẽda poſt tres conformes, quacunque nullitatis exceptione non obſtante.

POST tres conformes ſtatim fit executio, non obſtante quacunque nullitatis exceptione.cle.i.de re iudi. & propterea dicitur vacare beneficinm per obitum illius, qui reportauit pro ſe tres ſententias conformes,etiam quòd non ſit facta executio.Ruin.conſi. lxxix.col.i.& ſeq.vol.v.

Primò amplia ſiue cauſa ſit profana, ſiue ſit eccleſiaſtica,ſiue ſpiritualis,ſiue quaſi ſpiritualis, ſiue criminalis,ſiue mixta,vt not.glo.in d.cle.i.in verbo quãuis, vbi Imol.col.4.ſuper gl.ii.& Card.in ij.q.& ſiue ſit in petitorio,

torio, siue in possessorio, vt ibi per Card.idem Petr.de Anch.ibi in ij.not.dum generaliter dicit, quòd in omni causa.Barbat.in d.cle,i.col.vi. intellige tamē illud quod dicitur de causa criminali, vt infrà dicetur in limitationibus.

Secundò amplia,etiam si non sint sententiæ omninò conformes, nam saltem in eo in quo sunt conformes mittuntur exequutioni.Card.in d.clem.i.in j. oppos. & fuit opi.glo.in d.cle.in verbo alicuius.& ponit Bonifac. col.ii.in fi.super glo.vii.Dec.in cons.cclxxxv.col.i.

Vide Maria.Soc.Iun.in consi.xlv.col.v.

Tertiò amplia, etiā si pendeat causa appellationis ab interlocutoria, quia tunc tertia sententia in principali mandabitur executioni.Ita probat tex.in d.cle.ver. similiter,& ibi glo.in verbo huiusmodi emissæ, & in verbo pendere,& Card.in fi.col.in versi. quęram si iudex. Imol.col.antepe.in fi.Philip.Franc.in c.directæ, col. iii. de appel. declara, vt per Paris. in consi. xcviii. col.ii. & seq. vol.iii.sentit Rota in nouis decisio.cccxxii.Roman. in sing.ccxc.in fin.

Quartò amplia, etiam si constaret notoriè de nullitate, tamen non impeditur exequutio trium conformiū. Ita Ant.de But.in d.clemen.vt calumniis, & ibi Imol. col.pen.in fin. & seq. Bonif.col.viii.Rom.in.sing. ccxc. incip.cle.vt calumnijs.Alexan.in consi.ccxxv.col.v.ver. prætereà contra Bal.vol.vi.Philip.Franc.in d.c. dilecto, col.xlii.ver.quædam verò sunt acta.Bal.in l. ab executore,col.ii.versi. sed nunquid exceptio nullitatis.C. quor. appell.vide in memoriali nostro xxxii.

Contrariū,ꝙ immo notoria nullitas admittatur aduersus tres conformes sententias latas, tenuit Oldrad. consi.cvi.& Bald. in l. i. C. ne liceat tertio prouoc. col.i. in princ.& col.fi.ver.quid si peto, Rom.& Imol. in l.de pupillo.§.qui opus.ff.de oper.nou.nunc.Angel.Aret. in §.appel.col.ix.de excep. Rom. in l. si verò.§.de viro. in xxxii.fall.ff.solut.mat.Alexan.in consi.lxxvii. col. pen. volu.ii.& in consi.cvi.col.fi.vol.iii.Corn.in consi.cciiii.

col.

colum.pen.in fi.volu.ii.Soc.in confi. clviii. colum.ii. licèt non plenè firmet.Iaſ.in l.i.colũ.iiii. ff. de oper. nou. nunc. Alex.in l.iiij.§.condemnatum, poſt Rap. Cuma. ibi ff. de re iud. Hippol. in pract. §. frequens. colum.v. num.44.& in rub. de proba.colum.xxxiii. in fin. & ſeq. Socin. in regula cxxi.in ii. fall. Milis in verbo executio trium ſententiarum, & iſtam dicit * communem Beltrand.in confi.lxxxiiii.volu.i.Maria.Iun.confi.xlv. colum.v.Aymo in conſ.iii.col.i.in fi.& in confi.ciiij.col.ij. Grat. confi.lxxii.colum.ij. qui ampliat, etiam ſi ſit iniquitas notoria,& confi.lxxx.col.fi.& lxxxv.col.i. vol.ii. Ruin.confi.xlvi.col.vi.vol.i.& confi.lxxiiii. colum. i. & confi.lxxxvii.col.ii.& confi.cxxxi.col.fi.vol.iiii.& conſ. xxvii.col.ii.vol.v.Grammat.confi.ci. & xliii. col. i. Beltrand.confi.xi.col.i.vol.i.in antiquis. Vide in memoriali noſtro xxxii.Caſſan.in conſuet.lxviii.col.xvii. Pariſ. in confi.xcviii.col.iii.vol.iii.Barbat. in clem.i. in iii. col. de re iudic.

Tenendo iſtam ſecundam opin.limita,ſi nullitas non conſtaret ex actis,dato ꝙ impugnans ſententias, offerret nullitatem incontinenti verificare.Ita Pau. de Caſt. in d.l.iiii.§.condemnatum,colum.i.& ibi Alexan. iii. & Iaſ.col.iii.in fi.verſi.iii. principaliter limita, poſt Raph. Cuman.ibi & voluit Bald.in l.fina.colum.ii.in princ.C. de ord. cogn.

Contrarium tenuit Alex.confi.lxi.col.i.volu.iii. Immo videtur ſentire Alex.in d.confi. & cvi.col.fi.vol. eo. idem etiam ſi conſtaret de notoria iniuſtitia, tamen hoc non puto verum,quia ſententia, quæ apparet iniqua ex actis non dicitur nulla, vt dicitur in notatis per nos in cap.inter cæteras, de re iud.

Quintò amplia,etiam ſi tres ſententiæ fuerint continuatæ,ſed interpolatim latæ,vt quia primæ duæ in fauorem vnius,ſecunda in fauorem alterius ſuper nullitate primarum, tertia verò fuerit cõfirmatoria duarum ſententiarum primò latarum, & licèt Rota in antiquis deciſ.ccccxxiiii.& in antiquioribus deciſ. Biſignet.ii. in

tit.

titu.de re iud.non se resoluit,tamen Roman. in d. sing. ccxc.tenet clarè istam partem,& fuit dictum Ioã. And. in §.quotiens in addit.ad Specu.in tit.de appel. in prin. Anto.de But.in c.tua nobis, colum.ii.de appel. Barbat. in d.clem.i.col.iii.in x.limit. Philip.Franc. in c. directæ col.ii.ver.conclusio,de appel.Card.in clemen.i. in xviii. quæst.de re iud.& ibi Bonifa.col. pen. hoc etiam sentit Bald. in consi.cclii.volu.i. Paul.de Cast.in consi. clxiii. colum.prima. in fin. & sequen. volu.ii. Deci. in consil. ccclxxxv.col.i.

Sextò amplia,etiam in causis in quibus sententia nõ transit in iudicatum, tamen post tertiam sententiam non licet amplius appellare, vt dicit glo. in cap. fraternitatis,in verbo fornicatio, de frigid. & malefic. & ponit Abbas in cap. tua nos, de appel. colum. pen. & ibi Philip.Franc. colum. iii. ponit idem Franc.in dicto cap. directæ,colum.pen. ver. vi.conclusio. idem voluit glo. xii.quæst.ii.cap. Lotharius,xxxi.quæstio.prima. in verbo,appellauit.

Septimò amplia,etiam si sententia fuerit nulla,sed cõfirmata validatur.per Ang.in l.fin.C.si ex fals. instru.& diximus supra in limit.

Octauò amplia siue iste sententiæ tres cõformes fuerint diffinitiuæ siue interlocutoriæ. Ita tenet.glos. in d. cle.i.in verbo sententias,de re iud. & ibi Card. in v.q.& Imol.in vi.col.super glo.in verbo sententias, & Bonifac.super gl.vi.in ij.col.& iiii. versi. conclude quòd ista clem.Barba.col.fin.ver.in glo.in verbo sententias. Contrarium sentit Rot. in antiquis decis. ccccxvii. Roman. in sing.ccxc.

Tenendo primam partẽ sublimita,nisi succumbens in duabus interlocutoriis instaret in appellatione à diffinitiua pro reuocatione illarum,quod facere potest, vt voluit Bald.in d.l.i.C.ne liceat tertiò prouoc.col.ii. ver. & not.& Barb.in d.cle.i.col.iii.in vii.limit.de re iud.

Contrarium in hoc vltimo Franc.in d. c. directę col. iii.in ver.iiii.conclus.de appel.

Nonò

Nonò amplia, vt etiā restitutio petita aduersus tres sententias conformes, non impediat exequutionem. Ita Bald.in dicta l.vnica. C. ne liceat tertiò prouoc.col. fi.ver.sed nunquid.sequitur Alex.in d.l.iiii.§. condemnatum,col.pen.in fin.& seq.& istam opin.sequitur Rota in nouis decis.Cassad.decis.i.tit. de rest. in integrum. Contrarium Salicet. in d. l. vnica in vlt.q. sentit Laud. quem refert.Card.in d.clem.i.in xxii. q. de re iudi. Milis in verbo executio trium sententiarum. Ripa in d.l. iiii.§.condemnatum. nu.51. Cassad.d.decis.i. nu.3.decis.Tholos.xxxiiii.in fi.

Primò limita,quando tertia sententia lata post duas conformes in negocio principali, lata esset super desertione.ita Rota in antiquis decis.xxi.Roman.in d. singu. ccxc.Bonif.col.viii.in prin.d.cle.i.ibi, vbi autem victus. Barbat.col.iii.ver.sed si duæ Aymo consi.clxxxiii.

Contrarium sentit Bald.consi.cclxxxii. vol.i. Fel. in c.exceptionem,col.v.de excep.

Secundò limita,quia virtus trium sententiarum non nocet tertio venienti pro suo interesse.Ita Rot.in antiquis decis.ccccxli.& in antiquiorib. Bisignet.decis.iii.de sent.& re iud.Rom.in sing.ccxc. Card. in clem.i. in iiij. q.Bonifac.in d.cle.i.col.vii.versi.conclude contra Guil. Fel.in c.veniens,el ii.col.vii.de test.versi. tertiò noto.& in c.cum super,col.ii.in fi.& seq.de re iud. versi. pro his facit.Alexand. in consi.lxxxiii. col. fin. volu.ii.Milis in d.verbo executio trium sententiarum.Beltrand.in consil.ccxiii.colum.i.in fin & seq.volu.ii.Felin. in c. qualiter & quando, colum. vi. de accusat. Rebuff. in l. quod iussit,primo.not.nu.90.ff.de re iudi.Ruin.consi.iii. col. iiij.volumi.v.

Contrarium quòd immo tertius non possit se opponere executioni trium sententiarum,tenet Petr.de Ancha.in clem.i.in vi.not.de re iud.Barba.colum.pen.& fi. Rota. verò in antiquis decis. clxiii. tenet, quòd ita demum tertius non potest se opponere, si ante sententiam se opposuit, & ista fuit opin. Cardina. in dicta

clem.

cle.col.v.& concordando opiniones,dicit ꝙ tertius non poteſt ſe opponere executioni.

Tertiò limita,quando periculū eſſet irreparabile,quia tunc exceptio nullitatis admittitur poſt trinam ſententiam conformem. Card.in d.clem.i.in iii.q.& ibi Pet.de Anch.in ii.not.poſt Paul.de Eleaz. ibi & Imol.col.iiii.ſuper gloſſ.ii. poſt Ant. de But. qui extendit ad executionem in cauſa matrimoniali. Bonifa. colum. iiii. Barbat. colum.ii.deciſ.tholoſ.ccccxxx.Rom.in ſing. ccxc. Ang. in l.i.circa fin.C.ſi ex falſ.inſtru.Imol.in l.non ſolum.§. morte, col.pe.ff.de oper.no.nuncia.in l.qui à latronibus §.i.col.fi. ff. de teſta.in l.iii.§. ſi ſeruus.ff.de acquir. poſſ. Paul.de Caſtr.in l.iiii.§.condemnatum, colū.ii.Alexan. col.iii.in ii.limit.& Iaſ.colum. iiii.in iii.limit.ff.de re iud. licèt iſti non præcisè loquantur in re iudicata per tres conformes.Fel.expreſsè in c.cum ſuper, colum. pen. in fin.de re iud.

Quartò limita, nam facta executione etiam poſt conformes, de nullitate quæri poteſt. Aret. in conſi.lxxv. colum.fina.

Quintò limita, quando diceretur de nullitate defectu iuriſdictionis:ita dictum ſuprà in alio memorali in ix.ampliatione.

Sextò limita dummodò opponatur, quia parte non opponente valet iudicis proceſſus,etiam contra tres conformes.Barba.in d.clem.i.colum.iii.in vi.limit.poſt Bal. in l.i.C.ne liceat tertio prouoc.ver.breuiter dico, col.i. Bald.in c.tua nobis, in ij.not.de appel.& dicit Feli.in c. inter monaſterium,col.xiiii.de re iud. ꝙ ſi parte nō opponente probata eſt nullitas ſuper ipſa pronuntiabitur, poteſt tamen repelli officio iudicis. Milis in verbo executio trium ſententiarum.Ruin. ponit limit. principalē in conſi.cxiiii.col.pen.vol.v.contrarium Franc.in d.c. ſi rectè,col.fi.ver.octaua concluſio.

Septimò limita niſi ſuccumbens in duabus appellaret ab electione, quia iſto caſu non eſt locus diſpoſitioni d.cle.vt per Bald. in l.i. C.ne liceat tert.prouoc.col.ii:

ver.

ver.quæro si appellatur ab electione.

Octauò limita, nisi succumbens in duabus appellationibus allegaret aliam exceptionem nullitatis de qua posset opponi post rem iudicatam.Domin. in d. clem.i. ver.ex hoc dico.

Nonò limita quòd etiam aduersus tres cōformes opponi potest exceptio falsitatis. Cassa.in consuet. fol.221. col.i.in fi.& seq.ex mente Boer.quem ipse alleg.

Decimò limita in sententiis arbitrorum secundum Bal.in d.l.i.col.i.in fi.ver.iii.est considerandum, & Barbat.in d.cle.i.col.ii.

Vndecimò limita in nullitate perueniente ex defectu iuris naturalis,vt not. Soc. in reg.cxxi.in iij. fall.allegat quædam consilia.Oldr.quæ mihi nihil faciunt.

Duodecimò limita, quia non habet locum constitutio d.cle.i.si victus in duabus instantiis in tertia renuntiat appellationi,siue cedit liti.Ita Bonifac.in d.clemen. col.vii.ver.conclude quòd ista clem.

Decimotertiò limita,si modò sententię sint conformes.nam,si non essent conformes, nō procederet dispositio d.cle.i.ita Paul.de Cast.in consi.clxiii.col.ii. vol. ii. Alex.in consi.lxxvii.col.i.volu.ii.Phil. Franc. in c. directæ col.ii.de appel.in j.conclu. Aymo consi. clxxxiii. & quando dicantur conformes sententiæ,vide Card.in d. cle.i.in i.oppos.Alex.in consi.xxxvii.col.i.volu.ii.Barbat.in consi.x.vol.ii.Bonif.in d.clem.col.ii. Aymo in d. consi.clxxxiii.colum.i.vide Maria.Iun.consi.lxxiiii.col. ii.volu.ii. Amplia siue sint conformes in totum, siue in partem,quia in eo in quo sunt sent.senten. habent executionem. Aymo consi.clxxxiii.col.iii.

Decimoquartò limita, nisi Papa vel alius supremus princeps committat causam appellationis ex certa sciētia post tertiam sentētiam latam. Alexan.in cōs.lxxvii. col.ii.volu.ii. Soc. in consi.clviii.colum.i. in fin. sunt de mente Ant.de But.in c.tua nobis,colum.i. ver. oppono quòd eo quod superior,& ibi Bal. in iii.not.Imol. in pe. not.Franc. in ii.q.col.iii.& in ii.col.fi.in vii.concl. de ap.

Deci-

Decimoquintò limita secundum Franc. in c. directæ colum. fi. in fi. nam potest dici de nullitate tertiæ sententię, quia est nouum grauamen, secundum eum & est bona cautela, tamen non est practicanda, nisi quando in veritate esset nulla, vt ibi per eum.

Decimosextò limita, vt istud procedat in sententia vna vel duabus, quæ habent vim trium sententiarũ. Salic. in l. fi. C. de sent. & interloc. om. iud. circa fi. & sentit Barbat. in apostil. ad Bal. in d. l. fi. Contrarium Bal. in d. l. col. fi. C. de sent. & Dec. in consi. ccclxxxv. col. fi.

Decimoseptimò limita quando nullitas opponitur per viam exceptionis. Maria. Iun. consi. xlv. col. v.

Decimooctauò limita, quando opponitur exceptio contradicens sententijs, alias, si exceptio compateretur cum sententiis posset admitti etiam post tres. Marian. Iun. in consi. xlv. col. v.

Decimononò limita, quando tertia sententia referret nouum grauamen. Aymo consi. clxxxiii. in fi.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

1 Frater, aliusve consanguineus vel familiaris an admittantur in criminalibus ad probandam innocentiam.

TRVM ad probandam innocẽtiam in criminalibus admittatur frater vel alius consanguineus vel familiaris? & Spec. in tit. de inquisit. §. i. ver. sed nunquid, ꝙ sic, & idem in tit. de teste. §. i. ver sed nunquid frater. Bald. & Sal. in l. parentes. C. de testib. colum. i. Alexan. consi. xxiiii. vers. idem testis infans. vol. ii. allegat Archid. in c. manifeste, & cap. sequen. xii. quest. i. qui mihi primò non dicit. Salicet. in l. de testib. ff. de test. & Alexand. consi. iiij. in fin.

vol.

volu.vi.& in consi.xix.col.ii.versi.nec obstat volu. vii.si diceretur,& in consi.ccxii. colum. fina. versi. colligitur etiam volu.ii.Io.de Ana.in consi. lix. colum.i. Deci. in consi.lix.colum.fin. versi. & in probando defensionem. Hippoly.in sing.cviii.Flor.in l.testium.colum.fin. versi. per quod potest inferri quòd de test. Deci. in l. ii. colum.x.versic.in eadem glos.& not.C. de eden. Hippol. in l.Vnius.§.cogniturum. ff. de quæstion. colū.xi. Ang. Aret.in tract .malefic.in verb. & dictus. Titius se defendendo,colum.iii. Fel.in c.cum oporteat, colum.iiii. ver. quintò limit.de accusat. & in ii.col.versi.Idem si est productus.Guid.Pap. in singu. 731. Alexand. in consil. v. col.pen.volumi.primo.idem tenet Paul.de Cast.in dict. l.parentes. C. de test.licèt eius lectura corrupta legatur.Felin.in capitu. litteras. de præscrip. colum. iii. vbi etiam Abb.

Contrariam opin. quòd tales nō admittantur etiam ad probandam innocētiam in criminalibus,tenuit Bart. in l.qui testamento. §.quæcunque, in fin. ff. de testa. in l.lex cornelia.ff.de iureiur. Bald.in l.fina. colum. prima. in fin.versi.item in qualitate testium approbatiua.C. de probat. Aret.in cap. cum oporteat, de accusat. colum. iii.& in dicta l. qui testamento.§.quicunque, colum. pe. in dicto cap.in literis,colum.vi. versi. sed quæritur pro complemento materię. vbi dicit ita * communiter tenere Docto. Iaso. in l. & si quis, colum. i. versicul. secundò notabiliter.ff. si quis caut. Lanfranc. in capitu. quoniam contra, versi. Testium depositiones,col.xvii. de probat. Alexand.in consi.lxx.colum. pen. volumi.i. Oldendorpius in libello iuris & ęquitatis tomo. ii. fol. lxxx.Felin.in d.c.cum oporteat,col.ii.ver. quintò fallit, sentit istam partem post Ioan.de Ana.ibi. Abbas in d. c. literas,de pręsumpt.col.ii.in fin. Afflict.super constitu. fol.cccxxix.col.i.

Tenendo primam opin. quæ est * magis communis , limita primò , nisi ad probandam innocentiam testes inducti , probent etiam impugnationem

aliorum testium inductorum pro parte accusatoris. Ita Grāmat.in cons.xii.ver.quò ad secundum obiectum, & in consi.xxxii.col.fi.& Fel.in d.c.literas.col.iii.ver. quin tus casus,de præsump.& fuit originale dictum Sal. in d. l.parentes.C.de testib.& in l.testis.ff.eo.& Aret.in l.qui testamento.§.quæcunque,in fi.ff.de testa.tamen nō puto dicta per Salicet. & Aret.probare illud, quod ponit Gram.nec ita intelligendum.

Secundò limita,nisi coniunctio sanguinis sit respectu ascendentium vel descendentium, vt dicit Grammat. consi.xxxii.in fin.

Tertiò limita in criminalibus exceptis, in quibus coniuncti sanguine non admittuntur ad probandum innocentiam. Aret.in c.fi.de test.

Contrariū voluit Ang. qui loquitur de crimine læsę maiestatis in l.consensu.in fi.C.de repud.Soc.in fi.C.de repud.Soc.in cons.xvii.col.ii.ver.nō obstat lex cōsensu.

Quartò limita, quia non sunt tales testes omni exceptione maiores.Cęp.in consi.ciui.xxi.col.iii.

CONCLVSIO XXVII.

ARGVMENTVM.

Inimicitia sola an indicium sufficiens ad torturam faciat.

AN sola inimicitia sit sufficiēs indicium ad torturam, quando offensus aliquis apparet, & ignoratur à quo. Specu.in titu. de præsump.§.i.colum.fin.ver.& idem est si aliquis,tenet ꝙ sic. Bart.in l. fin.col.pen. versic. possimus etiam ponere casum.ff.de quæst.Angel. ibid.versi. quod in homicidio,& vulnere.Rom.in l.i.§. hoc rescriptum ff. ad Syllan. in princi. Calcan.in consi. lxi.

lxi. colum.iii.verſi.ſecunda ratione, & in conſi. lxii.col. iii.alio etiam ex capite. Angel. in tract. malefi. in verbo fama publica in vii.char. ver.quod ſi reperiatur. Gand. in tract.malefi. ſub rub. de aliquibus quæſtionibus variis,col. vi.ver.item pone. Brun.in tract.de indic. & tortu.in iiii.char.colum.iii.Felin.in cap. afferte, colum.fin. de præſumpt.Mantua in conſi.lii.colum. ii.& lxvii. volu.v.Grat.conſi.cxxxvi.col.iii.vol.i.

Contrarium Gand.in tract.malefic. ſub rub. de præſumpt. & indic.indubitatis, quibus plerũque deuenitur ad torturam colum.iiii.ver.quia ratio. iuncto verſi. ſequen.Imol.in l.ſi.ff.de hæred.inſt.col.pe.ver.Iacob. verò.Hippoly.in pract.§.diligenter,col.xii.ver.ſecundo caſu,& in l. i.§.præterea. ff.de quæſt.colum.viii. ver. ſcias ꝙ plures.Grãmat.voto xxx.col.iii. ver. nihilominus inditium inimicitiæ, vbi dicit Doct. * communiter ita tenere,in conſil.iii.col.ii. in fin. & ſeq. ver.quò verò ad inimicitiam.

CONCLVSIO XXVIII.

ARGVMENTVM

Statutum inducens aliquod nouum cõtra regulas iuris,in promiſſorem ſeu ſcribentem,non habet locum in eorum hæredes.

STATVTVM aliquid de nouo inducens contra regulas iuris contra promiſſorem vel ſcribentem, non habet locum in hæredem promiſſoris vel ſcribentis. Angel. in l.ſtipulante.ff.ad trebell.Soc.in conſil. cxx. colum.x.verſi. quæro principali,& in conſ.ccxciiii. colum.penult.verſi.in contrariũ tamen facit, & ccxxxi. colum.ix. verſic. confirmatur hoc de iure. & Socin. in

consi.xxiiii.colum.i.versic. in contrarium tamen facit. volu. iii.& in l. qui Romæ.§.Augerius, in iii.not. ff. de verb.oblig. Socin.in consi.lxxxviii.colum.fi. in fi. versi. primò quia statutum, volumi.iiii.Doc.in l.hæredem. ff. de regu.iur.Benedic. de Barz. in tract. de guarentig. in quæstio.iiii.i.partis. Calca. in consilio xviii. colum. iii. versi.duodecimò hoc etiam, hanc partem sensit Fulg.in côsi.clxxxix.i.colum.i.illam tenet expressè.Brun.in tractâ.de consti.volu.iii.in consi. iiii.& dum tractat de effectu guarentigiæ.Feli.in c.quia.col.i.de iudic.Ruin.consi. lviii.col.iiii.volu.v.

Contrarium tenet Paul.de Cast.in dicta l. postulante, & ibi Imola circa fin. Alexand. in consil. xviii. colum. fina. volumi. v. vbi allegat quædam quæ non faciunt, quia tantùm verificant, quòd instrumentum habet executionem paratam contra hæredem, sed non loquuntur quando statutum dat ex priuilegio viam executiuam contra scribentem, quia virtualiter attenta dispositione iuris communis secundum quam reputatur eadem persona cum defuncto censetur scripta, sed hoc non procedit in statuto, quia istud est per fictionem, potest esse ratio cur magis afficiat scriptura scribendum, quàm hæredem eius. Idem voluit Alexand. consil.cxviii.colum. fina.volumi. vi.Gomes. in §.actiones, colum.secunda instit. de actio.Iaso.idem tenet in l. si cui legetur. §.si Titio.in iii.not.ff.de leg. primo. istam etiam opin.verè sequitur Ioan. de Ana.in cap. Michael. colum.prima de vsur. dum se remittit ad Imol. in dicta l.postulante, vbi tenet contra Angel.ibi.idem sentit Bal. in consi.lxx. versi.respondetur, vol.i.idem voluit Iacob. de Sancto Georgio in l.i.in fi.prin.ff.si cert.pet.Iaf.in l. cum filiusfam.col.iiij.in fi.ff.de verb.oblig.Ruin. consi. lxviii.col.iii.vol.v.

Tenendo istam vltimam partem, limita in hærede cũ beneficio inuentarii, qui vigore dicti statuti capi non potest.Bero.quæst.lvii.

CON-

CONCLVSIO XXIX.

ARGVMENTVM.

Mandatum non præſumi, etiam per mille annos.

MANDATVM non præſumitur per mille annos. Bal. in l.ſecunda. C. ſi ex falſ. inſtrum.& in l.prima.in i.oppoſi.& ibi Sali. de rebus alien. non alien. Alexand. in l. ſciendum,colum. iiii. verſi. vnum tamen ſciatis. ff. de verb. oblig.& in l. qui aliena. colum. iiii. verſic. Vnum adde quòd licet. ff. de acquiren. hæred. Alexand.in conſ.primo colum.penulti.volumi. quarto. & in conſil. cxci.colum.ſecunda volumi. vi. & in conſil. xxxv. colum. prima. volu.vii. Socin.in conſi.ccliiii.colum.ſecunda.Deciſio Neapol.cccxlv. in antiquis.Felin. in cap.ſicut, colum.xvi.in fin. & ſequen.de re iudi.Gozad.in conſil.xi.& ſequen. colum. iii. & in conſi. xciiii. colum.xi. vbi reſpondet adductis per Iaſo. qui contrarium tenet,& in conſi.xcvi.colum. pen.& ſequen. Balb. in tract. præſcript.in tertia parte princ. colum. xi. verſicu.ſecundò generaliter limitatur. Caſſan.in conſuet. fol. cccxxv. colum. iii. Hippoly. in ſingula. cccxxiiii. Deci.in conſi.ccxv.colum.i.Cæpol. in conſi. ciuili xxvi. colum.iii.in fin.& colum.iiii. & ſequen.Soc. in Auth. ſi quis in aliquo,colum. ſecunda. C. de eden.Pariſ.in conſil.xlvii.colum.iiii.volumi.i. Curt. in tract.feud. in prima parte colum.iii.Pariſ.in conſi.xxxvii. colum.prima. volu.iiii. Ruin.conſi.clvi.colum. iiii. volumi. i.Cagnol. qui multa congerit in l. Velle. nu. xviii.& ſequen. ff. de de regu.iur.Ruin.conſil. xxviii. colum. ix. volumi. iiii. Boer.deciſ.cclxxiiii.

Contrarium, Bald. in consi. cccxxxvii. colum. iii. vers. vlterius iuxta præmissa, iuncto versi. quòad secundum, in sequen. colum. volu. i. Curt. Seni. in consi. lxxvii. per totum, vbi latissimè. Paul. de Cast. in consi. lxxxiiii. incip. Visa facti narratione, in fin. volu. i. Iaso. in l. sciendum, colum. vi. ff. de verb. oblig. & in l. i. colum. v. C. qui admit. Cassad. decis. iii. de procur. Doct. in d. l. i. colũ. iiii. in i. lectura versi. Vnum notandum est, & in iii. lectu. colum. ix. versi. vnum solùm notandum, & in cons. clxxxvi. colum. fin. & in consi. 638. columna i. Gozad. in consil. lxxiiii. colum. iiii. volum. iiii. Beltrand. in cons. lvi. colum. iii. volu. iiii. Brun. in tract. de forma. fol. lxxx. colum. iii. licèt dicant illam esse * communem. Marian. Iun. consi. lvi. col. i.

Loffred. concordat has duas opin. contrarias in consi. xx. colum. ii.

Primò amplia, etiam in mandato facto executori, vt illum ex tempore non præsumatur, vt dicit Ruin. cons. lxviii. col. xiii. vol. i.

Secundò amplia in mandato iudicis facto, quia etiam ex causa temporis non præsumitur allegatio, vt per Ruin. consi. lxviii. col. xiii. vol. primo. & consi. xxvi. colũ. ix. volu. iiii.

Tertiò amplia, vt etiam commissio iudicis ex temporis diuturnitate non præsumatur. Ruin. consi. lxix. colũ. pen. volu. i.

Tenendo primã opin. quæ videtur * magis communis, limita primò nisi essemus in actu qui communiter fieri nõ solet circa mandatum. Ita Rota in antiquis decis. xxiii. & decis. Cassad. iii. de procurat. Socin. in consil. xlvi. colum. ii. volu. iii. Felin. in c. sicut, col. xviii. de re iudic. & colum. xx. in v. limit. Deci. in consi. xxxvi. col. iiii. & in consi. xlii. col. vii. Gozad. in d. consi. xi. colum. iii. in fi. Dec. in l. i. in i. lect. colum. iiii. C. qui admit. Loffred. cõsil. xxxvi. col. i. Aymo de antiquitate in ii. parte nume. xxxvi. Bero. q. xxxix.

Contrarium Ruin. in consi. clvi. colum. iiii. volumi. i.

declara,

declara, vt per Cagnolum in dicta l. velle,nu.xix.ff. de regul.iur.

Sublimita, nisi mandatum præsumendo propter impensam induceretur probatio criminis. Cassan. consil. lviii.colum.iiii.in ver. non obstat. Grammat. voto vltimo in fi.item Imol.in l.quæ sub cõditione. ff. de condi. & demonst.requirit aliam cõiecturam vltra impensam, & Alex.in l.cum seruus,col.fin.versi. sed aduerte, & ibi Ias.col.fi.eo.titu.

Secundò limita si in instrumento antiquo mandatũ enuntiatur.Cassad. in d.decis. Rotę.iii.in titu.de procurat.Sarnen.in compendio vtriusque signaturæ fol. lxxxix. Deci.in cõsi.xxxvi.colum.iiii. Gozad.in consi. xcvi.colum.pen.& fi.in fin.Purpur.in d.auth.si quis in aliquo, in fi. C.de eden.istud fuit de mente Bal.in cõsi. cccxxxvii.col.pen.vol.i.

Tertiò limita, nam licèt sola antiquitas non faciat præsumi mandatum,tamen secus est,si cum antiquitate temporis concurrant aliæ coniecturæ. Deci. in consil. xxxvi.colum.iiii.& in consil. xlii. colum.vii. Gozad. in consi.xi.colum.iii.in fin. Aymo de antiquitate temporum.nu.xxxvi.Ruin.consi.cvii.colum.ii.volumi.iiii. Et propterea infert Beltrand.quòd stante antiquitate personæ egregiæ asserenti se syndicum vniuersitatis creditur,vt patet in consi.lvi.col.iii.volu.iii. Marian. Iun.in consi.lvi.colum.ii.

Quartò limita in Vicario cuius mandatum præsumitur,si non negatur,& si negetur, sufficit probare per cõmunem reputationem iuxta tex.in l.Barbarius,ff.de of. prætor.Rota in antiquis deci.ccccxcix.Felin.in c. sicut, col.xviii.de re iud.

Declara, vt per Cagnol.in d.l.velle.nu.xix.

Quintò limita,quando interuenit scientia & patientia principalis, quia tunc mandatum præsumitur, ita Balb.in tract.præscrip.in ii.parte col.xi.ver.tertiò generaliter limita, Brun.in consi. xcv. Decis. Neap.cccvii.in antiquis.Gozad.in consi.xciiii.col.xi.

Sextò limita, quando agitur de modico præiudicio: quia tunc mandatum præsumitur. Balb. in dicto tract. præscrip. in iii. parte & loco antea citato. Gozad. consil. xciiii. colum. xi. in consi. xcvi. vbi hanc * communem ait.

Septimò limita, quia licèt ex diuturnitate temporis non præsumatur mandatum, tamen præsumitur ratificatio. Socin. in consi. xlvi. colum. fin. volumi. i. Deci. in consilio ccxvii. colum. secunda. Gozad. consil. xi. colum. iii. Declara, vt per Iaso. in consil. cxl. colum. pen. volu. iiii.

Octauò limita, quia licèt ipsum mandatum non præsumatur propter antiquitatem, tamen qualitas mandati præsumitur. Ita Deci. in dicto consil. ccxcvii. colum. ii.

Nonò limita, nam ad inducendam bonam fidem præsumitur mandatum, & propterea si quis affirmet in venditione rei alienæ vendere de domini mandato ad inducendam bonam fidem, nõ est necessarium quòd viderit mandatum, sed sufficit quòd crediderit illum procuratorem. Angel. in l. cum vir. ff. de vsucap. colum. fin. versi. sed de vno miror. Imol. colum. fin. versi. Item adde quia miratur. Balb. in tract. præscrip. in ii. parte tertiæ partis principalis col. ii. Alex. in consil. cxci. col ii. volu. vi.

Contrarium sentit Bart. in dicta l. cum vir. ff. de vsucap. colum. fina. versi. præterea hic non potest dici, & Imol. in dicto §. procurator, in l. qui fundum. ff. de vsucap. Alexand. in l. qui in aliena in penul. colum. iii. ff. de acquiren. hæred. idem voluit Bartol. in l. fina. ff. de vsucap. pro empt. & in dicta l. qui fundum. §. procurator eod. tit. & in consi. i. colum. fina. volum. iiii. Socin. in consil. lxxx. colum. secunda. versicu. præterea venditio volu. iii. Felin. in cap. si diligenter. colum. iii. in princi. de præscrip. Balb. in tract. præscrip. in secunda parte, tertiæ partis principalis colum. secunda. Alexand. in consi. xxxv. colum. prima. volu. vii. Felin. in cap. sunt,

colum.

colum.xvii. de præscript. & idem voluit Bald. in l. prima. colum prima. & ibi Salice. circa finem. C. de reb. alie. non alienand. Ruin. consilio lxvi.i. colum. penultima volu. primo.

Tenendo istam opinioně quæ videtur * magis communis, limita, nisi emens intellexerit à fide dignis ꝙ vẽdens habebat mandatum sufficiens. Barb. in d.l. qui fundum. §. procurator. Bald. in d.l.i.col.i. C. de reb. alie. non alienandis, & ibi Sali. colum. fina. Imo. in d. §. procurator, in d.l. qui fundum. Felin. in c. de quarta, colum. viii. de præscript. & in d. capitu. si diligenter, col.iii. in princi. eo.ti. Balb. in l. Celsus, col.xi. de vsucapio. Rui. cõs. lxviii. col.pen. volu.i.

Limita etiam, nisi asserens se habere mandatum, esset persona valde digna, quæ adhuc posset inducere bonam fidem in emente assertio sua. ita Felin. in d. capit. sicut, colum.xvii. de præscript. Ita quoque Balb. in d.l. Celsus. colum.xi.

Decimò limita, nam in sententia antiqua præsumitur mandatum delegatorium. ita Felin. in d capitu. sicut, colum.xviii. & facit quod notatur in memoriali nostro quando præsumatur pro rectitudine sententiæ, maximè quando sententia est antiqua.

Vndecimò limita, nam in arbitro ex diuturnitate temporis præsumitur mandatum arbitrandi & compromissum & facultas. ita Curt. seni. in consi. lxxvii. Feli. in d.c. sicut, col.xviii. Cassad. decis.iii. in ti. de procur.

Contrarium voluit Socin. in dicta authent. si quis in aliquo. C. de eden. colum.i. in fi. & sequen. ex mente Io. de Monte Sperello ibi, & videtur transire Purp. ibi in fi. licèt non se firmet.

Duodecimò limita, quando enuntiatur mandatũ per acta notarii, in eo qui fecit solutionem tanquam procuratori talis, vt repetat ab eo pro quo soluit, quia præsumitur, & statur iuramento in supplementum. Curt. in consi.vi. in fine.

Decimotertiò limita, qñ enuntiatur mãdatũ à iudice

in

in sententia, vt quia condemnet aliquem tanquàm procuratorem talis, quia censetur habere mandatum, vt probetur mandatum quò ad ipsas partes litigantes. Trigon. sing. cxi. allegat Petr. de Anch. in cle. i. de proba.

Decimoquartò limita, quando antiquitas esset tanta quòd probatio propter antiquitaté redderetur impossibilis, vt per Rui. consi. xxxv. colum. x. vol. i.

Decimoquintò limita, nisi si ille qui actum gessit tan quàm procurator, sit talis pro quo præsumatur: vt per eundem Ruin. consi. xxxv. col. x. in fi. nu. 12. in fi.

Decimosextò limita, quia ex verbis narratiuis Papæ probatur mandatum. Ruin. consi. xli. colū. i. & col. iii. & col. vi. volu. i.

Decimoseptimò limita, quando aliquis facit actum aliquo sciente & non contradicente, quia præsumitur mandatum. ita dicit Rui. consi. 101. col. xv. vol. i.

Decimooctauò limita, quando probantur tradita instrumenta ad causam sciente domino. Cagnol. in d. l. velle nu. 19. ff. de reg. iur.

Decimononò limita, quòd licèt non præsumatur mandatum priuati, tamen præsumitur mandatum iudicis. Ruin. consilio sexagesimosexto, columna tertia. volumine tertio.

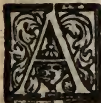
Vigesimò limita, in syndico vniuersitatis, quando arbitramentum emologatum est per ipsum tanquàm syndicum sciente & patiéte vniuersitate, & aliàs prout declarat Alciat. de præscript. in secunda regula in xiii. præscript.

CON-

CONCLVSIO XXX.

ARGVMENTVM.

Fideicommissarius qui possessionem cæpit bonorum fideicommisso subiectorum, an sit legitimus contradictor, ne hæres immittatur in possessionem ex remedio l. finalis.C.de edicto diui Adria.tollen.

N fideicommissarius qui accepit possessionem bonorum subiectorum fideicōmisso propria auctoritate, sit legitimus contradictor, vt hęres nō immittatur in possessionē, iuxta tex.in l. fi. C.de edic. diu. Adr.toll.maximè, quando est paratus incontinenti docere de iure suo,& quidē gl.in d.l.fi. in verbo legitimo, in versi. idem an fideicom. tenet quòd sit legitimus cō tradictor,& ibi Odofr.col.fi.ver.sed denuò quæro. & ibi Cuma.col.fina.versi. sed nunquid fideicom. ambo isti doct.in vltima opin.per eos relata, in qua videntur resi dere. Alber.col.vii.versi.sed nunquid fideicom. Bar.ibi col.fi.ver.quæro vtrum fideicom.& ibi Bal.col.x.in iiij. v.Angel.ibi col.fi. versi.an fideicom. vniuersale.Ias. ibi col.pen.versi.in secunda quæstio. Loffred. in libell. sub titulo de bon.poss.quæ datur ex edic. diu.Adri.toll.col. pen. ver. item quęritur si fideicom. hoc videtur sentire Alex.in d.l.fi.col.x.ver.in eadem,ibi, dum se remittit ad not.per Bal.& Imol.in l.filiam.ff. ad Treb. Corn. in l.fi.col.pen.in ver.in ea glo.& Io. Fab.in ii. col. versi. idem in fideic.vniuersali.Guid. Pap. in consi. cxciii.Paris.in consi.liii.col.antepe.vol.iii.

Contrarium tenet Iacob.But.ibi col.pen. ver. quæro an fideicom.Paul.de Cast.ibi col.vii.Dec.col.antep.

ver.

versic.in ea gloss. & Curt.Iun. columna xv.in fi. versic. circa prædicta quærit Bar.idem tenet Ang. & Alexand. in dicta l. filiam.ff.ad Trebel.Deci.in consi. lxxiiii. col. i.& ccccclxxii.col.pen.Guid.Papæ q.cxxxii.in fi. Gozad. in consi.xciii.col.ii.ver.dato.Cassa.in cons. xix.col.xiii. & seq. Beltran.in consi.xxi.vol.i.Bar.verò in d.l.filiam. concludit ita demum fideicommissarium esse legitimũ, contradictiorẽ, si possideat sine vitio, secus si cum vitio, & tunc, si intelligimus possidere fideicom. siue vitio ẽt ꝙ propria auctoritate capiat possessorem, si modò possessio fuerit vacans, ita quòd non fuerit capta possessio cum vitio spolii, prout, debet intelligi Bal.in consi. xiiii. volu.ii.dum dicit, ꝙ dicitur possidere sine vitio dummodò non ceciderit à legato per apprehensionem possessionis, pro vt dicitur in l. nõ dubium. C.de lega.& tunc illud est, quando possessionẽ apprehensam per heredem occupat propria auctoritate. & tenet istam declarationem possessionis nõ vitiosę, Imo.in d.l.filiam. Istud sentit Sali.in l.i.col.fi.versi.item pondera.C.de vsufr. Rui. consilio cxix.colum.tertia,& consi.xxvi.col.ii.volumi. v.& cxl.col.i.& ii.volumi.v. & in simili dicunt Alexan. Deci. & Ias.in l.i.C.de Carb. edict. dum dicunt possessionem vitiosam non posse cõfirmari, sed non vitiosam. sicq; intelligunt vitiosam, id est cum spolii vitio. Et tũc istud dictum Bar.in d.l.filiam, faceret pro prima opin.si verò intelligitur vitiosa possessio, quæ vacans fuit apprehensa & auocari potest interdicto quorum legatorum, prout sentit ibi Cyn.col.fi.versicu. nunquid fideicom.& Albe.col.vii.ver.sed nunquid fideicom.& Ioan. Fab.in ii.colum.ver. Idem in fideic.Sal.col.viii. versi.reuertor ad gl.& Alex.& Ang.in d.l.filiam.Paris.in consi. liii.col.antepe.vol.iii.Deci. in consi. ccxliii.in fi.Rui. in consi.lxxviii.in fi.vol.iii.& tunc opi.Bar. in d.l.filiam, faceret pro secunda parte. Grat.consi. cxl.col.pe.vol.i.dĩcit fideicom.dici possidere sine vitio, si habuit licentiã à testatore capiẽdi ꝓpria auctoritate tacitè vel expressè. idem Deci.cõs.ccccxxiiii.nu.xv.& in d.l.fi.nu.xv. C.de

edict.

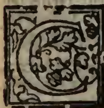
edict.diu.Adr.tol.tenet fideicōmſſariū eſſe legitimū contradictiorē.ēt ꝙ acceperit poſſeſsionē propria auctoritate,ſi modò habuerit ab hęrede verbalem reſtitutionem, & non aliàs:& ita dicit Doct. * communiter tenere.

Limita primam opi.vt non procedat, quando vellet fideicom.ſe opponere hæredi volenti recuperare poſſeſſionem,vt detrahat trebellianicam.ita Paul. de Caſt. in d.l.fi.col.pen.& Alexã.col. x.Contrarium tamen tenet Deci.in d.l.fi.col.antepe.

CONCLVSIO XXXI.

ARGVMENTVM.

Conſanguineus facta conſanguinei præſumitur ſcire.

Onſanguineus præſumitur ſcire facta conſanguinei ſui. l.Octaui. ff.vnde cognat.l. de tutela.C.de in integ. reſti.l. ſi filiū.C. de liber. cauſ.Idem eſt in vicino. l. ſi vicinis. C.de nupt. l. filium definimus. ff.de his qui ſunt ſui vel alien iur.c.quanto,& cap.quoſdam, de præſumpt.& ibi not.Petr.de Ancharan.gloſſ.in cap. paratus,in verbo neſcire. xxiii. quæſtio. i.Alex. in conſi. lxxxii.in fine volumi.iii.Bar.in l.i.colum.iii. ff. ſi cer. peta.& ibi Fulgo. & Salice. colum.iii, Alexan. in conſil. 51. col.pen.vol.i. Rui.in conſi. ccxlv.circa fin.Bald.in l. fi.§.i.col.pen.C.de iur.deliber.Bar.in l.ſi cui.§.hiſdem. colum.i. ff.de accuſ. Alex. in conſil. cxlii.col.iii. volū. ii. Barba.in conſi.xi.colum. xiiii. vol.i.Ruin. in l.is poteſt, col.ii.ff.de acqui. hære. Et propterea,vbi maior coniunctio,ibi maior præſumptio ſcientiæ.Purpur. in d.l. i.col. xv. ff.ſi cer.pe.per d.l.Octaui.& c.quanto.

Et propterea cōiunctus vel vicinus pręſumitur ſcire morē coniuncti,vel vicini.Bar.qui loquitur in cōiuncto: in l.

in l. qui duos. col. fi. ver. quæro dixi quòd oportet. ff. de rebus dub. & de vicino ponit Alex. in conf. xxxvi. col. ii. vol. i. de coniuncto in consi. cii. col. iii. vol. iii. & in consi. cxli. col. pen. vol. i. Purpur. in d. l. i. col. xiii.

Et propterea magis creditur testibus vicinis. Alex. in consi. lxxxvi. colum. final. volum. ii. Corn. in dicta l. ii. & ibi Ruin. C. qui admit. Purpur. in d. l. i. colum. xiii. Gozad. in consi. xiii. col. pen. Feli. in c. in nostra, de test. colum. tertia.

Et propterea possessio magis probatur per vicinos, quàm per alios. Bald. in c. i. §. si tres, de pace iuram. firm.

Et de possessione præsumuntur habere notitiam vicini. Corn. in consi. ccl. col. i. volu. i. Purpur. in l. i. col. xii. ff. si cert. petat.

Et propterea legalitas, & bonitas melius scitur per vicinos, quàm per alios. Ang. in §. sancimus, in fin. de test. Purpur. in l. i. col. xii. & seq.

Primò amplia, nam scientia præsumpta sufficit ad cognoscendum de delicto. d. l. si filium. C. de libe. cau. Bal. in consi. ccccxxxvi. circa medium, volu. v. Purpur. in d. l. i. colum. xv.

Secundò amplia, vt ex ista præsumpta scientia facilius contra vicinos inquiratur. l. dominus horreorum, & ibi Bart. not. ff. locat.

Tertiò amplia, vt coniunctus præsumatur habere notam vocem coniuncti sui, maximè, si secũ habitet. Alex. in consi. xxiiii. col. iii. vol. iii.

Quartò amplia siue sit coniunctio ratione consanguinitatis, siue ratione affinitatis. per text. in d. l. si filiũ. C. de lib. cau. per Purpur. in d. l. i.

Quintò amplia, etiam ad præsumendam malam fidẽ: vt not. Spec. in titu. de emp. & vend. §. nunc dicendum colum. ii. in fin.

Sextò amplia in coniuncto minore. Ita Ruin. consi. cxxii. col. fin. volu. v.

Primò limita, vt procedat præsumpta scientia quò ad mores, iura sanguinis, & diuitias, non autem quò ad factum,

factum quod potest esse occultum, vt est testamentum ita Bal.in l.quoniam sororem.C.de iur.delib.Soc.in consil.xcvii.col.i.vol.iiii.Deci.in l.ii.in fi.C.qui admit.& in ij.lect.col.ii. Alex.in l.Lucius.§.Titius,col.j. ff. de liber. & posthu.Ioan.Crot.in l.qui Romæ.§.duo fratres, col. xxxii.ff.de verb.oblig.Beltr.in consi.xv.col.xi. vol.i. & in consi.xlii.col.v.vol.i.Alex.in consi.cxxi. col.ii.vol.ii. Grat.consi.lxxvi.col.vii.volu.i.Ruin.consi.cxxi.col.ii. vol.i.Corn.consi.ccviii.col.fi.vol.iii.Soci. in reg.lxxi. in j.fal.Feli.in c.Petrus,col.i.de homicid.Afflic.super constitu.fol.91.col.v.Trigon.sing.lxxx.

Et præsumitur scire an vergat ad inopiã maritus.Hispan.in capitu.per vestras, char. xii.colum.ii.de donat. inter vir.& vxor.

Et propterea non præsumitur habere notitiã de contractu facto per coniunctum, vt voluit Alex. in consilio lxxx.col.vii.versic.nec obstat quòd testis dicat. volu. ii: & in consi.lxxi.colum.pen.& seq.volu.i.Deci. in consil. ccccxlv.col.fi.versi.decimò & vltimò.Cępol.in consilio ciuili xlvii.colum.ii.Bal.in consi.cxxx.circa fi.volum.iii: Corn.in consi.cxlvii.col.pen.volu.ii.Curt.Iun.in d.l.i: col.ix.ff.si cert.pet.vbi Purpur.col.xiiii.

Contrariũ colligitur ex not.per Corn.in consi. clxv. col.v.vol.ii.& Rui.consi.clxvii.col.v.vol.lxxxi.

Nec similiter præsumitur posse attestari contractum nõ esse factum à coniũcto,vt not.Fulg.& Paul. de Cast. in d.l.i.in fi.Feli.in c.literis,de præsumpt.col. ii. nec similiter scientiam testamenti.Ruin.consi.xxiii. col.viii. & consi.xxv.col.ii.vol.v.

Et propterea non præsumitur cõiunctus scire sententiam latam contra coniunctum.Deci. in consil.ccccxlv. col.x.versi.non obstat,quòd inter coniunctos.

Et propterea non præsumitur scire coniunctum carere tutore: maximè,quando mater gessit se pro tutrice. Soci.in consi.cliiii.col. pen.

Et non præsumitur scire,quòd quis se gerat pro Comite palatino legitimando.Rui.consi.lxvi.col.v.vol.iii.

Et

Et propterea generaliter infertur ad omne factum, quod cõiunctum latere potest, vt dicit Alex.in cõſ.lxxi. col.pe.vol.i.Ang.in d.l.i.col.ii.in princip. ff. ſi cer. peta. Afflict.ſuper conſtitu.fol.xci.col.iii.

Et propterea infert Ange. ꝙ diuitiæ & bonitas poſſunt latere vicino.& fuit dictum Bald.in l.i.in fi.de colluſ.deteg.Alex.in conſi.50.col.pen.vol.v.Gomeſ.in §. Rurſus col.xi.inſti.de act. Fel.in c. literis,col.ii.de præſump.Et propterea factum,quod habet tractũ momentaneum, non præſumitur ſcire coniunctus,vt per Paul. de Ca.in d.l.i.in fi.ff.ſi cer.pet.Soci.ibi.col.i.Curt.Iun. col.iii. volu.ii.Felin.in d.c.literis,colum.ii.Rui.l.i.in fi. C.qui admit.Trig.in ſing.lxxx.Hiſp.in d.c.per veſtras, char.xii.colum.iiii.de donat.inter vir.& vxo.Afflict. ſuper conſti.fol.xci.col.ii.

Et propterea dicit Ang.in d.l.qui ſororem. C.de iure delib.& Iaſ.in l.auia,eod.tit.quòd coniunctus non præſumitur ſcire factum coniuncti. Deci.in conſil.cccclv. col.x.ver.Nec obſt.quod inter cõiunctos.Cor.in conſi. cxliii.col.pen.volum.ii.Alex.in l.qui Romę.§. duo fratres,colum.xxviii.ff.de ver.obli.& dicit Bal.in l.conuẽticulam,de epiſ.& cle.ꝙ vicinus & coniunctus præſumitur ſcire illa, quæ communiter coniunctis & vicini ſolent eſſe nota.& in c.quanto,de præſump.Alex.in d.l.i. col. viii.& ibi Iaſ. col.iiii.in fi. Soci.colum.v. Alex. in l. Lucius.§.Titius.col.i.ff.de libe.& poſth.Curt.Iun.in d. l.i.col.ix.Alex.in conſi.50.colum.pen.volu.v.Purpu.in d.l.i.col.xiiii.in fi.vol.ii.Paul. de Caſt.in l.non omni. ff. de ll.Corn.in conſi.clvi.col.fi.volu.iii.Rimin.in d.l.ii. col.fi.C. qui admit. Feli.in c.literris,col.iii.in q.limi.

Et in actu multum publico præſumitur ſcientia coniuncti,& vicini,vt no.Bal. in d. c.quanto, Socin.in d.l.i. col.v.& Deci.col.iiii.Purpur.col.xiiii.& ſeq.Corn.in d. conſi.ccxxxii.colum.fi.vol.ii.Felin.in d.c.literis, colũ.ii. in iii.limit.

Et in actu multùm frequẽti,vt dicit Soc.in d.l.i. col. v.Aret.colum.iii.ex quo dicto multa infert Purpur. ibi colum.

col.xii.& seq. & pater præsumitur scire molestationem factam per filium, vt per Rui.consil.xli.col. iiii. volu. ii.

Secundò limita, quando coniunctus fuit absens. ita Ang.in l.tres fratres, colum.xi.ff.de pact. Imo.in d.l.Lucius.§.Titius in i.no.est bonus text.in l.ii.§. voluntate. ff.sol.matri.& ibi Aret.in.iii.no.Soci.in consi.xcvii.col. i.vol.iiii.Bart.in l.is potest,col.v.ff.de acqu.hære.Bal.in l.planè.§.tutor.ff.de excus.tut.Alex.in consi.lxxxii.colum.iii.vol.iii.& in consi.ccccxlv.col. x.versi.non obst. quòd inter coniunctos.Soci.in d.l.i.col.v.Alex.in d.l.is potest.col.iiii.ff.de acqui.hære.Deci.in consi. lxiiii. col. ii.Socin.in consi.clxxxvi.col.x.Purpu.in l.i.col.xiiii.ff.si cert.peta. Deci.in l.ii.in fi.& in ii.lect. col. ii. C.qui admit.Felin.in c.literis,col.v.in iii.limit.Ruin.cõsi. clxiiii. colum.ix.volu.v.

Sublimita, nisi substantia esset modica, vt declarat Soci.in consil.cliii.colum.pen.Ruin.in l.xvi. potest.col. ii. ff.de acq.hære.& hoc vltimum intellige, nisi factum sit præcipitanter & celeriter, vt no.Imo.in d.l.Lucius. §.Titius.in i.not.Ias.ibi colum.ii.in ii.nota. Alexan. in consilio cii.colum.iii.volumi.tertio, & in consil. cxlii. colũ. iii.volu.ii.

Tertiò limita, quando coniunctus vel vicinus fuit infirmus, ita Bart.in dicta l.is potest.col.v.seq.& Imo.col. i.Alex.in consi.lxxxii.col.iii.versi.hoc confirmo. volu. iii.in d.l.Lucius.Titius.ff.de lib.& posth.

Contrarium tenet Ias. in d.l.is potest,col.x.ff.de acquir.heredi.

Tenendo primam opi.sublimita, si modò infirmitas sit grauis.vt per Rom.ibi.col.ii.

Quartò limita illud de vicino, vt procedat tãtùm qñ est verificatum de eo esse famam in vicina, & nõ aliter. Ita Bar.in d.l.is potest,col.v.& ibi Imo.col.i.

Contrarium ibi Alex.col.iiii.& Ias.col.xi.

Quintò limita, quando aliud ex coniecturis appareret.ita Franc.in d.l.ii.C.qui admit.& ibi Alex.Rui.in l. cum antiquioribus.C.de iur.delib.

Et propterea dicit Iaſ.ꝙ per actum nō publicè geſtū ex quo præſumitur ignorantia, tollitur pſumptio ſcien tiæ fundata in cauſa, quia coniunctus vel vicinus, in con ſi.clvi.col.i.volu.iiii.

Sextò limita in coniuncto vel vicino nouo. ita Purp. in d.l.i.col.ix.ff.ſi cer.pet.in iiii.limi.

Septimò limita: nam licèt iſta ſit præſumpta ſciētia, tamen non ſufficit adhoc, vt dictum teſtis concludat in his, quæ directò & concludenter poſſunt oculis ſubiici, & probari. ita Bald.in d.l.i.col.iiii.verſicu. ex hoc arguit Bart.Ang.col.i.in ſi.& ſequen.verſic.per hoc Bart. Pau. de Caſt.in ſi.Are.col.iii.qui dicit ita * communiter teneri.Soc.in v.col.in iiii.caſu.Alex. col.vi.& ſeq. Iaſ. col. iiii.& ſeq.Deci.col.iiii.Cur. Iun.col.ix. Bal.in c.quanto de præſump. Imo. in c.literis, eod.tit.col.ii.Soci.in reg. lxxi.in ii.fall.Bal.in l.data, col.viii.verſi.quid ſi dicit.C. qui accuſ.non poſſ.

Contrarium ꝙ immo indifferenter dictum teſtis con cludat, allegans pro ratione & cauſa ſcientiæ, quia vicinus, ſentit glo.in l.ii. C.quando fiſcus, vel priuat. Bart. in d.l.i.col.iii.in ſi.& ſeq.ff.ſi cert.petat. Idem tenet ibi Fulg.& Salic.colum.iii.Bar.in ſuo tract. teſtium col. iii. verſic.teſtis.Bal.in auth.quas actiones, in ſi. dum ſequitur Bartol.in d.l.i.Pau.de Caſt.in d.l.non omni.ff.de ll. Ange.in §.hinc vobis, in i.no.in auth.de hæredi. & falc. & in §.ſancimus, licèt non ſi firmet, in ſi.princi. in auth. de teſt.Anto.de But.in d.cap.literis, in ſi. de præſumpt. & ibi Abbas circa princip.dum tenet opin.Barto.in d. l. i.ff.ſi cert.peta.& in capi.quoſdam, vbi clarius loquitur de præſumpt. Corn.in conſil.ccxix.colum.i.volumi.i. & voluit Alexand.in l.nō hoc, in iii.nota. C. vnde cognat. in conſil.xcii.colum.iii.volumi.viii.& in conſi.51.colū. ii.volu.i.Feli.in c.cum cauſam, col.ix.de teſt. Barbat. in conſi.lxiii.col.viii.in ſi.vol.iii.Bal. in l. teſtium, in vltima colum.in ſi.C.de teſt. in l.ii.colum. ii.verſic. de vno quæritur.C.quando fiſcus vel priua.Rui.in conſ.ccxlv. in vltimo dubio.& iſtam dicit * communem Felin.in

d.cap.

d.cap.literis, columna prima.in fin. & sequen.in i. limita.& colum.finali.

Et secundum primam opinion.dicendum esset,quòd in probatione ætatis sufficeret, quòd testis examinatus diceret, quia consanguineus vel vicinus: ita Barto. in l. de ętate in ii.iiii.ff.de minorib.& in l. de tutela. C. de in integ.resti.minor.licèt non se firmet. Bal.in l. testamentum,colum.fina.circa finem.C.de test.Salice.in l. si minorem,colum.iii.de in integ.restit. Barbat. in consi. lii. col.i.vol.ii.

Sed tenendo aliam opin.dicendum esset contrarium, quòd talis probatio non sufficiat, prout voluit Bald. in dicta l.de tutela.& Salicet.ibi circa fin. maximè quando coniunctus esset minoris ætatis quàm ille de cuius ętate quæritur. & ita etiam dicit Paul. de Cast. in l. prima in fi.ff.si cert.peta.vbi Curt.Iun.colum.ix.Aret. colum. quarta.Felin.in d.c.literis,colum.ii.in ii.limit. Et intellige quòd talis probatio est præsumptiua,non vera.Bal. in l.i.colum.vi.versicu.ostendo.C.de serui. fugit.& in l. non omni.ff.de ll.& in l.data opera,colum.viii.ver.quid si dicit Seio.C.qui accusa. non poss.in l. conuenticulam colum.v.C.de epis.& cler.& in c.quanto,de præsumpt. Abb.in c.quosdam,eod.tit.Feli.in c. literis, in fi. de test. in v.fallen.Aret.in d.l.i.ff.si cert. peta.col.iii. Alex. col. viii.Deci.colum.vi.Ias.col.v.Purpur.col.xiii.& sequen. Curt.Iun.col.ix.qui omnes inferunt ad plures notabiles effectus.Rui.consi.lxvi.col.vi.in fi. & seq. volum.iii. Alex.in consi.50.col.pe. vol.v.Soc.in reg.in vii.fall.

Octauò limita in consanguineo minore, vel muliere Rui.in consi.cviii.col.i.vol.iii.

Primò amplia, vt talis probatio sit præsumptiua, sit sufficiens ad condemnationem.ita Bar. in d.l.i. ff.si cer. pet.col.iii.& ibi Purp.col.xiii.

Secundò amplia, vt etiam credatur in quo asserit se vicinum.ita Ias.in d.l.i.col.v.versi.Aduerte etiam.Purpu.qui declarat,colum.xv.versi.declarat Ias.

Primò limita,vt istud nõ procedat, si testis reddens,

rationem, quia vicinus, deponeret super negatiua. Purpur. ibi col. col. xv. qui etiam declarat.

Secundò limita, vt iudex nō obstante depositione sic facta per testem, possit vlterius perquirere magis specialem rationem causa indagandę veritatis: vt sentit Soci. in d. l. i. col. iiii. Purpur. col. xv. Curt. col. x.

Tertiò limita, quādo deponit habito respectu ad presentem statum, vt scio, qui vicinus, alias secus, quod declara vt per Soci. in d. l. i. col. v. contrarium tamē Purpur. clxvii. col. xiii.

CONCLVSIO XXXII.

ARGVMENTVM.

Renunciatio per filiam facta de bonis paternis ex causa dotis habitę ipsam excludit ab illorum repetitione.

Renunciatio facta per mulierem de bonis paternis propter doté habitam excludit ipsam ab illorum repetitione: maximè, si interuenerit iuramētum. c. quanuis, de pac. in vi. Paris. consi. lxix. colum. iii. volu. iii. in consi. xciiii. col. ii. vol. iii.

Et similiter excludit minorem. auth. sacramenta puberum. C. si aduersus vend.

Amplia, vt per Paris. in consil. xxvi. col. octaua volu. iii. & columna ix. & amplia vt per eundem in consilio xciiii colum. iiii.

Sed dubium est, vtrum stante enormi vel enormissima læsione possit venire contra, saltē petita absolutione. & quidem Archid. & Ioan. Andr. in d. c. quanuis, sentiunt, quòd adhuc non potest venire contra mulier, per illum tex. qui indistinctè dicit, quòd iuramentū inuiolabiter obseruetur. idem clarius voluit ibi Imo. qui improbat

probat opin.Pet.de Anchar.de qua fiet mentio infrà.& ibi hoc tenet Domin.colum.pen. & idem Imol.in d. authen.sacramenta puberum,col.fina.versicu.& hoc apparet.Ange.in l.si quis pro eo.versi.item adde quòd quando.ff.de fideiuss.Bald.in l.fina.in fi.ff.qui satisda.cogan. Alex.in consi.ccxxi.col.ii.vol.ii.& in consi.xlii.col. pen. & fi.volu.i.Imo.in c.quintauallis, charta vltima col.i.de iureiur.& in c.cùm contingat,colum.iiii.in fi. eo.titu.& col.lii.in fi. & sequen.vbi dicit ita * communiter tenere Doct.& colum.xliiii.& in consi. i. col. ii.& sequen.& Alex.in consi. liij.colum.vi. & sequen.volu iii. vbi dicit istam esse communem opin. & idem voluit Pau.de Ca. in d.auth.sacramenta puberum,col.ii.in fin.Roma in l. qui superstitis,colum.ii.ff.de acquir. hæredi.in consilio ccccxxxvii.col.fin.Ias.in l.nam & postea.§.si minor.col. i.ff.de iureiur.in d. auth. sacramenta puberum, col. xii. in vltim.opi.per eum recitata, licèt dicat articulum dubium.Pau.de Cast.consi.ccxvi.incip.Præsupposito sine præiudicio col.ii.Alex.consi.cxviii.col.fi. volu.vii. idem tenet Ant.de But.in d.c.cùm contingat,col.iii versi.tertius casus.& Soci.in consi.cxv.col.ii.& seq. vbi tenet, ꝙ non posit peti propter enormem lęsionē, sed bene propter enormissimam. Pau.de Ca.in consi.xxix.col.ii.volumi.ii.Corn.in consi.lxxii.col.iii.& seq.volum. iii. vbi dicit istam communem.Io.Ant.Alex.in conf.xii.col.v. vbi dicit istam communem opi.& hanc opi.sentit Ang. in consi.ccciii. in fi.Ioā.Crot. in l. stipulatio hoc modo concepta.col.x.in iiii.limit.ff.de verb.obl.Curt.Iun. in consi.xliii.Corn.in consi.cclxxxvii.col.pen.volum.iiii. Are.in l.qui superstitis, col.iiii.in fi. ff.de acquir. hæredit.Georgi.Nat.in d.c.quamuis,col.viii.& seq. de pact. in vi.Alexan.in consil.lxvi.colum.ii. volumine vi.& in consilio lix.colū.i.& sequen. vsque in finē volum. i. vbi dicit istam communem opinion.& in consi. xxxviii. volumi. iiii. & istam tenet & dicit * magis communem, quam latissimè examinat Beltrand.in consi.clxii.col.ii. iii.& iiii.volu.i.& consil.clxix.colum. i. & seq. volum.i.

in istam partem videtur inclinare decis. Neapolit. clix. in nouis in v.dubitatione. & istā dicit communē Corn. consi.clxvi.col.ii.vol.i.licèt ipse distinguat inter enormem & enormissimam læsionem. Soci.in consi.xxviii. col.fi.Gozad.in consi.ix.col.xi.& in consil.x.col.pen.in fi.Paris.in consi.xii.col.antepen.vol.i.& col. seq. vbi dicit istam communem,& in consi.xx.col.pen. volu.i.Paris.in consi.xvi.col.xiiii.vol.ii.Maria. Iun. consil. lxvii. col.iiii.vol.ii.Paris. consi. xcvi. col. vii. & sequen. volu. i.qui dicit communem.Ruin.in cōsi.xvi.col.i.&.iii. vol. iiii.Grāma.decis.x.num.lxxvii.& seq.vbi declarat.& ita tenet Iacob.in d.auth.sacramenta puberum,colum.i.in fi.& sequen.qui subdit, quòd si vltra læsionem concurrerent alia,vt blandimenta, & suasiones consanguineorum,tunc procedit contrariæ opin.& colum fi.vbi tenet istam opinio.& dicit secundum eam consuluisse Afflict. in d.auth.sacramenta,de pace iur.fir.num.xlvii.

Et facit,quòd alienatio rei dotalis adeò firmatur iuramento,vt non posit peti absolutio, quamuis ex hoc mulier maximè ledatur,quia remanet indotata.Cardi. in d. c.cum contingat, circa fin. & ibi Henricus de Boic. Campeg.in trac.dotis q.lv.Imo.in d.c. cum contingat, col.iiii.Abb.in consi.xviii.colum.pen. & seq.vol.ii.

Contrarium isto casu Paris.in cons.lxxv.col.ii. & sequen.vol.ii.

Contrarium, quòd immo stante excessiua læsione mulier posit petere absolutionem à iuramento,& veni re contra renuntiationem, voluit Petr. de Anchar. in c. i.colum.xli.versic.ego etiam consului.de constitu. & in reg.accessorium,col.vi.versi. pro declaratione prædicto rum.de reg.iur.in vi.&in consi.xxxix.col.i.& in consil. lxxxiii.in fi.& in consi.150.col.fi.& in consil. cccxxxix. col.pen.in fi.& seq.& in consi.ccclxxvi & in disputatione sua incipi.cum C.laicus.&in d.c.quamuis, in ii.not. de pact.in vi.Cald.in consilio viii.in titu. de iureiuran. Ant.de But.in consi.xlv.col.i.& seq.Abb.in consil. viii. col.pe.& seq.vol.ii.& cōsi. cvii. col.ii.in ii. dubio vol. ii.

vbi

vbi dicit * communem opi.& in consi.lxxj.col.fin.vol. i.Cuma.in consi.clxxx.col.i.& seq Pau. de Cast. in consi.clxxvii.secundum antiquam impresſionem,aliàs in i. volu.consi.clxxiiii.& in consi.cclix.vol.ii. Aret. in consi.xcii.colum.i.in fin.& seq.Barba.in consil.xxi.col. iiii. volu.i.& in consi. liii.col.iiii.vol.ii. Alex. in l.stipulatio hoc modo concepta,col.iii. versi. iii.limita. ff. de verbo. oblig.& in consi.lxxxix.col.fi.ver. vel si voluerit.vol.ii. & in consi cxxv.col.i.& seq.vol.i.Feli.in c. in præsentia. colum.iiii.vbi dicit istam communem opin.Bal.in rubr. C.de rer.permu.col.i.& idem Bal.in c.i.col.iij.ver.item sacramenta.col.ii.in fi.& seq.de pace iura.firman. Deci. qui dicit istam partem communem in l. pactum quod dotali,col.iii.C.de coll. Soci.in consi.cclxiii.col.ii. versi. sed ad præmissa respondetur.& in consil.xx.colum. iiii. volu.iii. Deci.qui dicit istam communem opin.in consi. xlv.col.i.Corn.xi.col.iiii.volu.iii.& in consi.cxxiiii.col. i.& in consi.ccxiiii.col.ii.& seq.vol. iiii.& in consi.cxlvii. col.ii.vol.iiii.& in consi.clxvi.colum.ii.volu.i.& colum. seq.qui restringit istam opi.ad casum, quando læsio est enormisſima.& isto casu enormisſimæ læsionis idem dicit in consi.xxvii.col.iii.& seq.vol.iiii.& in consi.clxvii. col.iii.& seq.vol.ii.& in consi. clxxix.col.pe.in fi. & seq. volu.iiii.& in consi.clxxxix.vol.i.col.iii.& seq. Aret.in c.in præsentia,col.iii.de proba. Deci.in consi. clxxx. colum.ii.& seq. vbi in pen.col. dicit istam opi. communiter probari & in consi. clxxxi.col. ii. quando scilicet esset satis excesſiua læsio.& in consi.551.col.i.in fi.& seq. & in consi.ccclxxix.col.fin.& in 616.& lxxxv. colū. iiii. in fi.& cxxx.col.fi.& cōsi.cciii.col.iii. vbi dicit istam esse communem opi.& consi.ccxvi.col.ii.idem tenet Anto.de But.in d.c.cum contigat, col.viii. versi.iiii. casus & ibi Abb.col.xvi.in versi.nonus casus.& in disputa.iii. col.xviii.versi.nonus casus.Ias.in consi.clx.col.pe. in fi. & seq.vol.iii.& in consi.cxxxiii.per totum vol. iiii. & in v.colum. dicit istam esse * magis communem opin. & colum.x.in fi.vbi idem dicit. Io.Ant.Alex.in consi.101.

vbi dicit, quòd istud procedit, etiam data enormi læsione, quicquid Deci. dixerit in consi. suo clxxxi. idem. Io. Anto. in consi. cxxxiii. col. iii. & in consi. cxxxix. Corne. in d. l. pactum quod tali. col. vii. in v. limita. Curt. Iun. qui latißimè cóprobant hanc partem esse communem in consi. lii. col. iii. in fi & seq. & in consil. cxli. col. ii. vbi dicit idem. Cæpo. in consi. ciuili. xvii. col. ii. Calc. in consil. xxxiii. colum. fina. Beltrand. in consil. cli. colum. fina. volum. i. & in consi. lxxii. col. i. & sequen. volum. ii. & consi. ccxci. colum. ii. in fi. volu. iii. Cassan. in consil. vltimo, colū. penul. Decis. Neapol. cccxxii. in antiquis. & istam partem dicit esse communem Io. Crot. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. licèt ipse ibi contrarium tenet columna vndecima. Abb. in capit. penultimo columna fina. de emptio. & venditio. Socin. in regu. 15. in sexta fallen. & fallen. lxvi. Guald. cautel. xix. in titu. de acquiré. hæredit. Goza. in consi. xcvii. col. fi. Deci. c. in præsentia. col. xi. de prob. vbi dicit communem. Guid. Pap. quæst. ccxxiiii. Paris. in consilio xvi. columna decimaquarta. vol. ii. & cons. xxvi. colum. duodecima. volumine tertio. Qui limitat, quando renuntiat hæreditati delatæ secus, si deferendæ. idem Paris. latè ponit, quòd posit obtenta absolutione, in consi. lxxv. colum. i. & sequen. volum. iii. Maria. Iun. consi. xlviii. colum. v. & sequen. & in consi. lxxvii. col. xxvii. Aymo. in consi. vii. col. ii. Grat. declarat in consilio lxxxviii. volumine. i. Grammat. decisi. 103. & 104.

Et propterea dicunt * communiter Doct. quòd dispositio d. auth. sacramenta puberum, nō operatur stante læsione enormißima. Paris. consil. xcvi. colum. viii. & consi. xcix. columna tertia. volu. i. & consi. xii. col. vii. & seq. vol. ii. Maria. Iun. consi. xlvii. col. v. & seq. & consil. 53. & 144. col. ii. & seq. quę opi. indubitáter procedit, qn̄ est mulier ēt minor, quæ iurasset. Rui. consi. 920. col. vi. nu. xxiii. vol. i. & cons. lx. col. vii. in fi. & seq. vol. iii. Apostil. ad Iaco. But. in d. authen. sacramenta puberum, col. pen. in fine.

Et

Et tenendo istam opin.quæ videtur * magis communis. Amplia primò nã licèt plures voluerint ex allegatis Doctoribus quòd sit necessaria absolutio à iuramẽto, tamẽ Ant.de But.in d.c.cũ contingat,col.viii.ver. quintus casus, tenet quòd non sit necessaria absolutio, sed ea etiam non petita vel obtenta, posſint agere contra renunciationem vel contractum, & in consil.xlv. & Abb.in d.c.cum contingat,colũ.xvi. versi. nonus casus. Alexan.consi.cxxv.colũ.i.& seq.volu.i.Cuma.in consi. clxxx.colum.i.in fin.& seq.Pau.de Cast.in consi.cxcvi. colum.iii.volu.ii.Corn.in consi.cclviii.col. fin. volumi. iiii.Bolog.in consi.xliiii.colum. iiii. & sentit hoc Ias. in consi.clx.col.fin.volu.ii. apertè in consi. cxxxiii. col. vi. vol. iiii. quòd stante enormisſima, non sit necessaria absolutio, secus in enormi. Corn. tamen in consi. ii. colum. v.vol.iii.& clxxix.col.fin. volu. iiii. & clxvi.colũ. secunda. vol. i.non se firmat, & casum in quo omnino est concedenda relaxatio, ponit Ruin.in consi. xcviii. col.pen.volu.i.

Secundò amplia siue is qui petit relaxationem iuramenti sit minor, siue maior, siue masculus siue fęmina. Anto.de But.in d.c.cùm contingat,colum.viii.vers. iiii. & in consi.xlv.Corn.in consi.xxvii.col.iii.vol. iiii. Feli. in c.in pręsantia,col.viii.de probat.Deci.in consi.clxxx. colum.pen.

Tamen istam ampliationem non puto veram, quia communis opin. est quòd læsus vltra dimidiam, si est maior excluditur propter iuramentum à remedio l. secundæ.C.de rescindend.vend. vt dictum est in regu. xxxvi.in xi. limit. & non potest petere absolutionem ad effectum prædictum, vt per Imol.in cap. cum causa, col.ix.in fi.de empt.& vendit.

Tertiò amplia, etiam si in tali renuntiatione interueniſſet consensus consanguineorum. Ita Corn. consi.clxxix.colum.fina.vol.quarto. etiã si decretum iudicis interueniſſet, vt per Paul. de Cast. in consi. clxxiiii. col.i.& seq.volu.i.

Quartò

Quartò amplia ét ſi læſio cauſetur ex cótractu tráſactionis. Corn.in conſi.clxvi.col.ii. vol.i. Deci.in conſil.cciii.col.iii.& in conſ.cccccli.col.ii. Corn.in cóſ.clxxxix. vol.i.Marian.in conſi.clxxii.

Limita primo ſecus eſſe in donatione, in qua ét læſus enormiſsimè non poteſt venire contra iuratam donationem, etiam petita abſolutione à iuramento. Corn. in conſi.xxxvi.colum.ii.in fin.volu.i.& in conſi.cclviii. colum.iiii.volu.iiii.& in conſ.clxvi.col.pe.ver.dato aũt. vol.i.& in conſ.ccxiiii.col.pe.verſi. dato.vol.iii.Aret. in l.qui ſuperſtitis,col.pen. ff.de acqui.hæred. Maria.Iun. conſi.lxvii.col.iiii.volu.ii.

Contrarium idem Corn.in conſi.cxxiiii.vol.iii.idem ſi conſtaret habuiſſet animum donandi. Aymo in conſi. cxiiii.col.ii.Limita, vt per Pariſ.in conſil. xxvi. colũ.xii. vol.iii.Et cótractus donationis minoris firmatur iuramento per diſpoſitionem d. auth. ſacraméta puberum, vt per Deci.conſi.clxxx.& conſi.clxxxi.& ex his habetur prima limitatio ad d.cap.quanuis, de pact.in vi. vt non procedat ſtante enormiſsima læſione, & petita abſolutione à iuramento.

Secundò limita, vt procedat, quando filia habuit dotem à patre, ſecus ſi nullam dotem habuiſſet Pet. de Ancha.in d.c.quamuis,in ii.not.& in conſi.xxxix. in princ. Bartho.de Salicet.in d.l.pactum quod dotali,colũ.iii. & ſeq.ſequitur Corn.in conſi.cclviii.colum.pen.volu. iiii. & in conſi.ccxci.col.ſi.eod.vol.licèt non ſe firmet. Dec. in d.l.pactum quod dotali, colũ.iii.in ii. limit. Socin. in regu.cl.in xxxiii.fall.

Contrarium tenet Imol.in dicto cap.quanuis, quem refert & ſequitur ibi Domi.colum.iii. & ſequé. & idem Imol.in conſi.i.colum.ii.& iii. dum impugnat ſecundã reſponſionem ad d.c.quanuis.& idé tenet Imol. in d. l. qui ſuperſtitis, col.i.in prin.& ibi Rom. colum.i. in iiii. limit. Aret. colum.i.& ſeq. & idem tenet Imol. in l.ſtipulatio hoc modo concepta, colum.ii.ff. de verb. oblig. & ibi Alex.col.iiii.verſi.ſecundò limitatur, & ibi Ioan.

Crot.

Crot. colum. viii.& sequen.vbi dicit istam esse * communem opin. Soc.in reg.cl.in v. fallen. Alexan.in cõsi. xlii.col.fi.volu.i.vbi dicit istam communem opin. & in consi.cxxv.col.vii.vol.eod.& in consi.clxxxi.col. i.in fi. volu. v. Natta in d.c.quanuis,colum.vii.& seq. Aret. in l.fi.col.pen.C.de pact.vbi Purpur.colum.xxvi. Paris.in consi.xxvi.col.xi.vol.v.Ruin.consi.xcvii.col.ii.& cons. cciiii.col.ii.vol.i.Ias.in consi.cxxxiii. colum. viii.& seq. volumi. iiii. vbi tamen non firmat nec vnam nec alteram partem.

Tenendo hanc vltimam,limita, nisi filia quę renuntiauit pari, fuerit ab eo instituta, quia non obstante renuntiatione, poterit succedere patri ex testamento. Bald.in d.l.partum.colum. ii.in iii.quæst. & Sal.in l. pactum col.ii.in fi.& seq.C.de pact.Socin.in reg.cl. in xi. fall.Pet.de Ancha.in consi.cccciii.in fi.Ias.in d. l. stipulatio hoc modo concepta,colum.vi.in fi. & seq.qui ampliat nonnullis modis.Imol.in d.l.qui superstitis,col. i. & Aret.colum.ii.& Ioã.Crot.in d.l.stipulatio,col.ix. & seq. qui ampliat nonnullis modis,sequitur Fel.in cap.i. col.iii.Rom.in d.l.stipulatio hoc modo concepta, in vii. & viii.colum.Georg.Natta in d.c.quamuis,col.iiii. in i. limitatione Salic.in l.fi.in iiii.col.C.de pact. Decis. Neapol.cccl.col.ii.Deci.in d.l. pactum. C. de coll.in i. limit. & Corn.colum.i.in iii.limit.Rom.colum.iiii. in i. limit. Alexan.in consi.clv.col.iii. versi. quinimo dato. volu. vii.idem voluit Bart.in d.l.stipulatio hoc modo concepta,col.i.& ibi Ang.col.i.Paul.de Cast.in d.l.pactum,in primis verbis. Aret.in consi.xcii.colum. pen. in iii. dubio.& in d.l.fi.col.fin.C.de pact. Hippo. in l.i. §. si quis vltrò,colum.viii.ff.de quæst.idem voluit Bal. in c.ad nostram,el ii.col.ii.de iureiur.Purpur. in d. l.fi.colũ. xxvi. C. de pact. qui etiam ampliat ibi istam conclusionem colum.fi.Iacobinus col.i.in fi.Ias. col. vi. Dec.ibi col. ii. in v.not.Cassa.in consi.xlii.el ii.col. iii. Alex. in d. l.stipulatio,colum.iii.in i.limit.Fel.in c.ex insinuatione, de simo. Paris. in consil. xxiiii. columna xii. volumi. ii. &

consi.xciii.col.fi.volu.iii.Amplia istam limit. idem esse in quacunque causa superueniente, quia ad illam nō refertur renunciatio. Rui.consi.xcviii.col.iiii.vol.i.

Tertiò limita, nisi renuntians cum iuramento esset iudęa.de quo vide in memorali nostro xliiii.in ii. limit.

Quartò limita, quando prius iurasset non renuntiare quia tūc renūciatio posteà facto, non posset operari, de quo dic, vt aliàs in memorali nostro.

Quintò limita, quādo iuramentum est præstitū à pubere, non si ab impubere, per tex.in d.auth. sacramenta puberum, & dicit in proposito Socin.in d.regu.cl. in ix. fall.& Georg.Nat.in d.c.quanuis, col.vi.& seq.in v.fall. tenet ꝙ etiam in pubere iuniore xxv. annorum si renūciatio fieret patri, secus si fratribus, quia text.in d. cap. quanuis loquitur quando renunciatio fit patri, dicit Fulg. in d.l.pactum quod dotali. Cuma. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. vbi dicit se consuluisse. Bald. in consi.xvii.colum.i.in fin.& seq.vol.i.Soc.in conf. lxxiii. col.ii.ver.alterum caput. volu.iii.Alex.in consi. clv.colum.fin.vol.ii.Purpur.in d.l.fin.colum.xxvi.C.de pact. Imol.in d.c.quamuis.Aret.in d.l. qui superstitis, colū. iiii. Corn.in d.l.pactum.C.de coll. col. ii.in v.fall. Iaso. in d.l.stipulatio, colum.v.& seq.& ibi Alex. colum. iiii. Io.Crot.colum.x.Gomes.in d.c.quanuis, colum.pen.in fin.idem colligitur ex dictis Bald.in l.fin.colum.fi.C.de pact.& ibi Sal.colum.fi.Aret.in d.l. fi.colum. pen. Fulg. in consi.lxxiii.colum.i.& seq. Soc.in reg. cl. in xiii. fall. Guido Papę.in consi.clxii.Dec.in d. l. pactum colū. iiii. in vi.fallen.

Contrarium Romā.in dicta l.qui superstitis. colum. ii.in fin.ff.de acquiren.hęred. Bald. in dicta authen. sacramenta puberum, colum.iii.in fin.Roman.in cōs. cxc. colum. x.Georg. Nat.in dicto cap. quanuis, colum. xi. & sequen, Ias.in d.l.fi.colum.iiii. ver. x. per istum text. Imol.in consi.i.colum.ii.in fin. & seq. Soc. in reg. cl. in xii.fall.Paris. qui declarat in consi. xciiii.colum. i.& iii. volu.iii.& quando fratres essent absentes, & renuntiato esset

to esset facta ipsis fratribus. vide Aimo. consil. cxxvii. colum.ii.

Sextò limita, quando mulier renuncians fuisset dotata, non de bonis eius cui renunciat, sed de bonis suis propriis. Paul.de Cast. in consi. clxxiii. volu. i. Georg. Nat.in d.cap.quamuis,col.ix.in vii.limit.Dec. in d. l.pactum.colum.iii.in iiii.limit. C.de coll.& in consi.ccxxx. col.pen.& sequen.& ista limitatio reincidit in i.limit.

Septimò limita, nisi renũciatio esset facta contemplatione fratrum masculorum, qui viuo patre decesserint. Bald.in l.pactum, in quæst. iiii. Salic. in l. pactum colũ. iii.C.de pact. Imol.in dicta l.qui superstitis, & ibi Roman.col.i.Gomes.in d.c.quãuis,col.fi.& ibi Georg.Nat. colum.x.in viii.limit.Idem tenet Rom. in d.l. pactum. colũ.viii. C.de coll.& ibi Paul.de Cast. colum.ii. versic. Item quæritur. Ioan.Crot.in dicta l. stipulatio hoc modo concepta, colum.xiii.in vii. fall. Soc.in regu. cl. in ii. fall. Alex.in dicta l.stipulatio hoc modo concepta, col. iiii.versi.alias limitationes. Aret.in d. l. qui superstitis, colum.iii.in iii.limit. Alex.in consi.xxxix.col. iii. volu. iii.Dec.in d.l.pactum colum.iiii.in v.limit.& ibi Corn. col.ii.in vii.limit.idem Corn.in cõsi.cxci.col. ii.vol. iiii. & istam dicit veram & *communem opin. Beltrand. in consil. lx. volu. primo. & idem esset quando fratres quorum fauore facta est renuntiatio, fuissent exhæredatis,& extranei instituti. Angel. in l. auus , in fi. ff. de pact. Socin.in regu.cl. in xix. fallen. Rota in antiquis decis.820.Deci.in consil.xxxi. colum. prima. Alexand. in consil.cxlix. colum.ii. volumine viii. Aret. in consil. xvii.colum.viii.Angel.in consi.lii.colum. fina. Beltran. in consi.lxxiiii.colum.iiii.Rom. in d.l.pactum , colũ.v. in iii.limit.C.de coll.Paris.consi.xxvi.col. iii. & sequen. volum.iii.

Contrarium sentit Guid.Papæ in q.cxcii.

Octauò limita si per aquilianam stipulationem quis renunciasset ius competens & competiturũ, vt per Roman.consi.xxii.in dubio.

Nonò

Nonò limita, vt per Parif.confi.xxvi.col.iiii.volu.iiii. & col.vii. & feq. vbi ponit claufulas propter quas videtur filius fimpliciter renunciaffe, & non fauore mafculorũ tm̃.An autẽ renũciatio facta huiufmodi extãtibus legitimis fit valida, vide Rui.cõf.lxxxiii.col. fin.vol.iii.

Decimò limita, quãdo pater decefsiffet ab inteftato, nam ficut quãdo teftatur pater, renuntiatio nõ obftat, fi filiam inftituit, ita quando decedit ab inteftato, quia videtur tacitè inftituere, & ifta fuit opi. Zenzel. in d. c. quanuis, de pact.in vi. quam fequitur Rota in antiquis decif.850.& in antiquioribus decif. Bifignet.iii. in titu. de pact. Aret.in confi.xcii.col.pe.Beltrand.confi.ix. colum.ii.vol.iii.& confi.clxix.col. i. vol.iii. Imol. in dicto cap.quanuis.

Contrarium Dom.in d.c.quamuis, colum.fi.& Aret. in d.l.qui fuperftitis, colum.ii.in fin.& feq. ff. de acquir. hæred.qui dicit quòd ifta opi.eft contra mentem Doct. omnium iuris ciuilis, & Ioã.Crot. in d.l. ftipulatio hoc modo concepta, colum. x. in iii. limit. qui idem dicit. Alex.in confi.cxlix. col. ii. vbi dicit ita * communiter teneri, volu.vii.& confi.xxix.colum.ii. volu.iii. Aretin. confi.xvii.colũ.viii. Decif. tholof. & ibi apoftil. ccccIvi. Guid.papæ.q.cxcii. ita fuit de mente Bal.in l.fin. C.de pactis.colum.iiii.verfi.venio ad eam.Ruin.in d.l. ftipulatio hoc modo, col.viii.& in l.pactum, colum. iii. in fin. C. de coll. Ang.in d.l. ftipulatio colum. ii.in vi.fallen. Sal.in d. l. pactum, col.fi.C.de pact.Parif. in cõfi. xxvi. col.ii.& feq.volu.iii. & confi. lxix.colũ.ii.& iii.in fin. & col.feq.vol.eod.

Vndecimò limita, quãdo renũciaffet filia patri ob metum reuerentialem, per not.per Bart.in l.i.§.quæ onerandæ.ff. quar.rer. act. non dat. & in iftis terminis ponit Georg.Natt.in d.c.quanuis, col. xi.in xi. limit. fuit dictum Bart.in d.l.pactum, colum.ii.in i.quæftio.C.de coll.& ibi Rom.colum.v.verfi.item in quantum.Corn. colum.i.in ii.limit.Io.Crot.in d. l. ftipulatio hoc modo concepta, colum.xv.qui declarat.

Duo-

Duodecimò limita, quando in instrumento essent apposita illa verba, ex certa scientia & nullo iuris, vel facti errore ductę, sed animo & proposito deliberato. Paris.in consi.xcvi.col.viii.vol.i.

Decimotertiò limita, quando filia viuo patre præde cederet, quia tunc renunciatio filiæ non obstet nepotibus. ita Bald.in d.l.fin.colum.iiii.versi.sed hic incidenter.C.de pact.in l.pactum.C.de coll.col.i.in fin. versic. secundò quæro, & in xviii. q. & ibi Paul. de Cast. in ii. colum.in iii.q. & idem Paul. de Cast. in l. qui superstitis, colum.ii. ff.de acquir.hæred. & ibi Rom. colum. iii. versi.vlterius quærit.& Imol.colum.i.& seq.& Aretin. colum.pen. Natta in d. c. quanuis, colum.xx.dicens ita tenere * communiter Doct.& colum.xi. in xii. limit. Ioan.Crot.in d.l.stipulatio hoc modo concepta, colū. xii.& seq.Io.Ant.Alexan.in consi.xlii. colum. fi. vbi limit.Bald.consi.ccciii.colum.i.volu.i.Alex. cōsi. lxxviii. colum.pe .volu.i.& ista est communis opi.vt per Beltr. in consi.cxxxvi.col.ii. volu.i.Alex. in d. l. pactum quod dotali.colum.ii.& seq.& sentit Oldra.cōsi.suo xl. Beltr. qui dicit istam communem consi.lxiii. in fin. volu.ii.& in consi.xcvii.col.ii.volu.iii.Corn.in d. l.pactum; col. v. Soc.in consi. clxxxiii.colum.i.Deci. in d.l.pactum, colum.vi.Aymo in consi.lxxxiiii.colum.ii.& cxxvii.col.i. Ruin.consi.cxcii.col.pe.vol.ii.& consi. v.col.fi. volu.iii.

Contrarium tenet gl.in d.c.quanuis, & ibi. Io. And. & Io.Cald.& Gemi.col.i.Cassa.in consi.xlvii. colū. vii. declara, vt per Paris. in consi.xciiii. colum.pen. volu. v. Salic.verò distinguebat in d.l.pactum.C.de pact.& eius distinctio reprobatur per Alex.in d.l.pactum colum. ii. & seq.C.de coll.Beltrand.consi.xcvii.colum.ii.volu.iii. Natta.in d.c.quanuis, col.xx.

Tenendo primam opin.quæ videtur * magis cōmunis amplia primò etiam si concurrerent filii filiæ renunciantis & mortuæ viuo patre cum filiis, primi gradus ipsius patris, de cuius successione agitur, nam tunc renunciatio matris filiis non præiudicat. Ita sentit Bald.

in d.

in d.l.pactum. colum.ii. in q.ii. C.de coll. qui indiftinctè dicit,quòd renũciatio filiæ, quæ decefsit viuo patre, non nocet nepotibus, hoc idem voluit Aret. in dicta l. qui fuperftitis.ff.de acquir.hæred. dum primò concludit,renunciationem non obeffe nepotibus, quando filia decedit viuo auo,& quãdo poft mortem aui decedit filia,diftinguit,an filii filiæ renunciantis concurrunt cum auunculis,an,non,& fic in primo cafu renunciatio non operatur, fiue concurrant cum auunculis fiue non, & per eandem rationem hoc voluit etiam Natta in d.cap. quanuis, col.xx.& I o. Crot.in d.l.ftipulatio hoc modo concepta,colum.xii.& Alexan.conf.lxxv.col.pen. vol.i. hoc clare & exquifitè voluit Bart.in d.l.qui fuperftitis. in illa ratione, quia fuccefsio filii in locum matris, eft beneficium iuris,quod filio à matre auferri non potuit. licèt Paul.de Caft. in d.l.qui fuperftitis, in prima colũ. dicat,quòd Bart.ibi teneat contrarium,tamẽ quotquot funt,qui allegant Bar.in d.l.qui fuperftitis,tenent, Bar. ibi fentire, quòd filii filiæ renunciantis & decedentis viuo patre admittãtur ad fuccefsionẽ,etiam fi concurrant cum auunculis,vt per Rom.ibi Imol.& Aret.& hoc, & voluit Paul.de Caft.in d.l.qui fuperftitis, col.i. fic Bart. declaratum,voluit ẽt Bal.expreſsè in dicta l.pactum,in xvii.q.C.de coll.Paul.de Caft.in iii.quæft. Rom.in d.l. qui fuperftitis,colum.iii.Corn.in l.pactum,colum.v.in princ. verfi. recolligendo ergo prædictum.C. de collat. Alexan.ibi colum.fecunda.in fin.& feq.in verfic.primo cafu dic.Beltrand.confi.xcvii.colum. fecunda. volu. iii. vbi dicit iftam * communem opin. Aymo in confil. cxxvii.col.i.in fi.& feq.

Contrarium Sal.in d.l.pactum.C. de pact. colum. fi. cuius opin.meritò reprobatur, vt fuprà dictũ eft, quod Sal. fentit Deci.in confi.clxxxi.colum. penult. in fin.in ii.volumi.

Secundò amplia, etiam fi filia tempore renunciationis aliquid fuerit à patre confecuta, & hoc voluit Bald. in d.l.pactum,in ii.quæftio. C.de colla.qui prius diftinxerat,

xerat, an filia fuisset aliquid consecuta vel ne, & posteà subdit ꝙ quando filia viuo patre decedit, indistinctè renunciatio non præiudicat nepotibus Paul.de Cast. expressè in d.l.qui superstitis,col.ii.Natta in d.c. quanuis, col.xx.& seq.de pactis in vi.Corn.in d.l.pactum. C. de coll.col.v.ver.idem putarem,& ibi Alex. col. iii. Rom. in d.l.qui superstitis,Beltran.cõsi.xxxviij. col. ii. vol. i. Gozad.consi.lxxv.in fi. vbi dicit istam communẽ opin.

Contrarium Rom.in d.l.qui superstitis, col.iii.Deci. in consi.xviii.colum.pen. & in l.pactum quod dotali,co lum.vi.C.de coll. Ioan. Ant. Alexan. in consi.xlii.in fi. Io.de Ripa lib.i. Respons.vi.colum.ii.Lauren. in §.cæterum, colum.xxviii.vbi declarat inst.de leg.agnat.success.& ita dicunt Doct.tenere Oldrad.in cons. xl.tamen mihi nono concludit.Dec.verò in dicto consi.clxxxi.co lum.pen.sentit in secunda solut.quòd vbi vtrunque cõ curreret, & quod filia aliquid accepisset, & quòd nepotes ex ea concurrant,cum auunculis, quòd tunc, etiam quòd mortua fuerit filia renuncians viuo patre,tamen renunciatio præiudicat nepotibus.

Si verò filia primò superuixerat, & tunc filii filiæ renunciantis,si veniunt tanquam hæredes matris, non possunt admitti ad succesionem per matrem repudiatam. Ita procedit glos.in dicto cap. quanuis, in gloss.fina.ita declarat ibi Natta colum. xx. & sequen. Alexan. in consi.lxxv. colum. pen. volu. primo.& in dicta l.pactum.colum.tertia. C.de collat.vbi Deci.in penult. colum.& in consi.clxxxi.colum.penult. in fin. Beltrand. consi.cxxxviii.col.iii.volu.i. Ripa.in vi. respons. col. ii. vol.i.Paris.in consi.xvi.colum.xiiii.vol.ii.

Tertiò amplia, vt renunciatio facta per patrem de feudo non nocet filio. Ruin. consil. xcv. colum. secunda,volumi.tertio.

Si verò filii filiæ renũciãtis nõ veniunt tãquàm hęre des matris,& tũc,si filia nihil accepit à patre,& cõcurrãt nepotes ex filia cum filiis primi gradus, & sic auunculis

eorum, & tunc sunt exclusæ propter matris renunciationem.Imol.in d.l.qui superstitis,col.i.in fi.ff.de acqui. hæred.Natta in d.c.quanuis,colum.xx.xxi.Corn.in d. l.pactum col.v.in fi.versi.sin autem nihil præcepisset.C. de coll.Alexan.consi.iii.Dec.consi.pen.Alexan.in cons. lxxv.col.fi.vol.v.Si verò concurrant filii filiæ renunciãtis non cum auunculis,& sic tenẽtibus primum locum, sed cum natis ex dictis auunculis,& sic non tenentibus parem gradum cum filii filiæ renunciantis, & tunc dic vt per Imol.in d.l.qui superstitis,col. i.in fi. & Natt. in d.c.quanuis col.xxi.Corn.in l.pactum.col.vi. in princi. ver.si verò concurrint.

Contrarium Paul.de Cast.in d.l.qui superstitis, colum.i.& sequen.ibi,in versic.& hoc. Si extabant Ioan. Crot.in dicta l.stipulatio hoc modo, colum. xiii.& hoc videtur sentire Roman.in d.l.qui superstitis, dum indistinctè tenet, renunciationem patris superuiuentis nocere nepotibus.Aret.verò ibi colum.pe.concordat opi. nam dicit,quòd aut filii decesserunt viuo patre quorum filii concurrunt cum nepotibus ex filia renunciante & primo superuiuente, & tunc, quia ille viuo patre incæperunt tenere primum gradum mortui, excludunt nepotes ex filia renunciante,& ita procedat opin.Paul.de Cast.& Rom.Aut prædicti filii, qui concurrunt cum nepotibus ex filia renunciante superuixerunt vnà cum filia renunciante,& tunc filii auunculorum non excludant nepotes ex filia renunciante,sed concurrunt, & ita procedat opin.Imol.Nattæ & aliorum, & sentit Corn. in d.l.pactum.colum.vi.in prin.versi.& magis dubium. Si verò concurrerent cum agnatis vel liberis vlterioris gradus, tunc secundum omnes, filii filiæ renunciantis non excluduntur,vt per Paul.de Cast.in d. l.qui superstitis,col.i.ver.& hoc si extabant,& Corn. in d.l.pactũ, colum.vi.in princ.versi.si verò concurrent.

Et hoc intelligit Paul. de Castr. in dicta l. pactum, in iii.quæstio. quando renunciatio non esset facta contemplatione

templatione descēdentium masculorum, quod in dubio præsumitur quia, si esset facta conseruatione familiæ, & sic censetur prouisum omnibus descendentibus per testatorem recipientem renunciationem à filia sua, & tunc nepos ex ea siue concurrant cum nepotibus ex masculis, siue cum filiis vlterioris gradus liberis, semper erunt exclusi. Sest istam opin. impugnat Ioàn. Crot. in dicta l. stipulatio, colum. xiii. Si verò filia, quæ primò superuixit tempore renunciationis aliqua à patre fuerit consecuta, & tunc Bald. in dicta l. pactum, colum. prima. in ii. quæstio. C. de collat. simpliciter dicit, quód nepotes ex filia renunciante excluduntur, & ita etiam simpliciter tenet Aret. consil. xc. colum. ii. & Corn. consi. ccxci. colum. pen. volu. iiii. Bero. quæstio. xlv. Sed pro vlteriori discussione sunt considerandi aliqui casus. nam, aut nepotes ex filia renunciante, quæ aliquid habuit à patre tempore renunciationis & quæ patri superuixit, concurrit cum filiis patris, & sic cum auunculis, & tunc circa controuersiam omnes videntur tenere, quòd nepotes sint exclusi. Ita Bald. in dicta l. pactum, in xviii. quæstio. C. de collat. & ibi Corn. colum. v. versicu. aut filia superuixit. Deci. colum. penult. iuncta prima & secunda limitatione. Ioan. Crot. in dicta l. stipulatio hoc modo concepta. colum. xii. versicu. secundus casus. Si autem nepotes ex filia renunciante concurrerent cum nepotibus vlterioris gradus, vel cum aliis, & tunc Bald. in dicta l. pactum, & alii suprà relati, qui simpliciter tenent renunciationem filiæ quæ recepit aliquid tempore renunciationis, & patri superuixerit, præiudicare nepotibus, videtur velle, nepotes excludi, & Natta in dicto cap. quanuis, colum. ii. versic. quod verò. Ioã. Crot. in d. l. stipulatio hoc modo, colum. xiii. versic. tettius casus. & Alex. in d. l. pactum, colum. iii. in fin. & seq. versi. & an in hoc vltimo.

Contrarium Imol. in dicta l. qui superstitis, colum.

secunda. Corn. colum. v. in dicta l. pactum, versi. si verò concurrunt.

Tenendo primam opin. limita quando filia accepisset aliquid pro successione, nó autem si simpliciter accepisset, vt repudiaret. Ita Bald. in dicta l. pactum, in ii. questio refert & sequen. Alexand. colum. iii. versic., cum intelligit.

Decimoquartò limita, nam filia exclusa renunciatione licèt nó possit succedere immediatè patris cuius successioni renunciauit, tamen potest succedere fratri, qui successit patri, & in cuius hæreditate reperiet successionem patris. Decis. Tholos. cccclvii. & ibi apost. Rom. in consi. clxviii. in princ. Georg. Natta in dicto cap. quãuis, colum. lviii. in v. quæstio. versi. tertiò facit. & versic. quartò. pulchrè Paul. de Cast. in l. Paulus. §. idem respondet. vbi dicit Oldr. ita consuluisse. ff. de acquiren. hæred. & ibi Aret. Socin. in regu. cl. in x. fallen. Guid. Papę quæstio. cxcii. in fin. & quæstio. ccxci. Angel. in consil. lii. in v. colum. & Alexand. in l. prima. §. veteres, colum. sexta versi. expressius. ff. de acquiren. possess. Capra in consi. xii. colum. prima. versi. non obstat. Deci. in consi. ccxxx. colum. penul. Iaso. in dicto §. veteres. colum. x. Socin. in consi. lxxiii. colum. prima. volu. iii. Dec. in consi. ccxxx. colum. pen. Purpur. in l. fina. col. xxviii. C. de pact. Hippol. in l. prima. §. si quis vltrò, col. viii. ff. de quæstio. Iaso. in l. eius qui in pronuncia. §. fin. vol. vi. versic. tertio principaliter. Sylua nuptialis fol. xxix. versi. aduertunt.

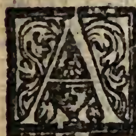
Alias limit. ad istam regulam prosequere, vt per Socin. in dicta reg. cl. & duas limitationes non positas supra, ponit Purp. in l. fina. colum. xxvi. & sequen. C. de pact.

CON-

CONCLVSIO XXXIII.

ARGVMENTVM.

Minor, vel mulier an debeant de eorum beneficii certiorari, etiam ſtante iuramento in contractu appoſito per eos, vel ſufficiat iuſiurādum, certioratione aliter non facta.

N iuramentum requirat certiorationem, vel ſine alia certioratione in minore, vel muliere operetur? & Din.cōſuluit, prout refert Cyn.in l.ii.C.de reſcin.vend.in vi. q.vbi etiam ipſa idem tenet, quòd requiratur certioratio. & conſilium Dini eſt conſilium iii. Sal.in d.l.ii.colum.v.in xi. quæſt. Io.And.in c.pen.circa fi.de empt.& vend.& ibi Ant.de But.in fi.colum.vbi Card.Flor.in pen.& fi.col.Imol.col.vi.& ſequē Ant. de But. vbi dicit iſtam * communem opin. Bald. in l. ſi duo. §.idem Iulianus in i. not.ff.de iur. iur. Imol.in l. ſciendum.colum.iii.ff.de verb.oblig.& in cap.cum contingat,col.liii.verſi.item etiam non habet locum,& col. lv.in fin.& ſeq.verſi.ſin autem non eſſet facta mentio. de iureiur. Alexan.in d.l.ſciēdum.colum.ix.& ibi Aret. colum.vi.& ſequen.Beltr. in conſi. clxxv. colum. fina. volu.ii.idem tenent in conſi.cxlii.colū.ii.eod. vol.idem voluit Alber.de Roſat.in authē. ſacramenta puberum, colum.iii.& ſeq.C.ſi aduerſ.vendit. & iſtam partem iudicando approbauit.Capel.Tholoſ.deciſ.xlix.Feder. de Senis in conſi.cxcix.Guido Papæ in conſi. cxxx.col. ii. in ii.dubio, ver.nec obſtat.Beltran.in conſi. clxxxi. colum.pen.volu.i.Bald.in conſi.ccclxxx.in iii.parte, & in conſi.xcvi.vol.v.& iſtam de æquitate vera dicit Rom.

in dicta l. si duo. §. idem Iul. in fin. Ioan. Andr. in addi tio. ad Specul. in titu. de oblig. & solu. §. primo. in addit. incip. Vbertus. & Aret. in dicto §. idem Iul. in primo notab. vbi dicit istam * communem opin. licèt ipse videatur distinguere, sed effectualiter tenet istam partem. Iaso. colum. xiii. & sequen. in dicta authen. sacramenta puberum, versic. tertiò principaliter limita. Marian. Iun. dicit istam magis * veram & magis com munem in consil. xlviii. columna. vii. & sequen. Tiraquel. in l. si vnquam. fol. lvii. nume. cxlvi. C. de reuoca. dona. vbi multa cumulat. Alber. Rosat. in d. auth. sacramenta puberum, in iii. col. ver. tamē. Ang. ibi in ii. col. versi. item facias.

Contrarium, quòd stante iuramento non sit necessaria alia certificatio, tenuit Bartol. dicens se ita consuluisse in dicta authen. sacramenta puberum, colum. ii. in fin. versi. quæro vtrum per tale iuramētum, & ita cō suluit in consi. xc. colum. i. & in dicta l. sciendum, col. ii. versi. iuxta prædicta quæro, in dicta l. si duo. §. item Iul. colum. i. versi. item per hanc l. & in dicta l. ii. colum. ii. versi. quero si minor iuuauit. C. de rei vendi. & ibi Angel. col. ii. in fi. & ibi Paul. de Cast. colum. ii. in fin. versic. tertia conclusio, & ibi Salic. colū. v. versi. sed vltra illa, voluit Ang. in dicto §. idem iul. & idem Rom. in sing. vbi dicit, quòd de rigore iuris ista pars est verior, & ibi Paul. de Cast. colum. prima. in fin. & sequen. Alexand. ibi colum. ii. & sequen. vbi etiam Sal. idem voluit Angel. in d. authen. sacramenta puberum, in ii. colum. ver. aduerte. & Fulg. & Paul. de Cast. in fin. & ibi Iacob. col. pen. nu. xliiii. idem voluit Raph. Cuma. in dicta l. sciendum, & ibi Rom. col. vi. ver. sed succedit. Alex. colū. vii. ver. quod tamen primò fallit. Ias. colum. x. ver. istam gl. vbi dicit istam * communem opi. idem voluit Archid. in c. ii. colum. i. in fin. ver. intelligenda sunt esse vera, & ibi Io. Andr. in princ. de pact. in vi. & ibi Domin. col. iii. in finalibus verbis, & colum. sequen. idem voluit Bald. in l. prima. in fin. C. de reb. credit. Bald. in cap. credit.

Bald.

Bald.in cap.ex rescripta,in prima colum. versic.vltimò not.de iureiur.& ibi Fel.colum.v. Ang.in l.qui iure, in princ.ff.de testa.militum.Paul.de Cast.in l.fina. §.fina. versi.sed.vnum propter hoc not. C.de pact.Iaso. in l.ne passim.C.de iur. & fact. ignor. Collect. in cap. ii. circa fi.de pact.vbi dicit quòd licèt prima opi. sit ęquior, ista tamen est de iure tutior. Georg. Natta in d. c. quanuis, colum.xii.versi.an autem. Bald. in cap. cum contingat, colum.iii.vers.quero quando mulier. de iureiur. Anto. de But.in cap.si diligenter, colum. vi. ver. fallit etiam, quando est iuratum,de foro compet.& ibi Abb. colum. iiii.versi.& hoc intellige.& ibi Fel.colum.iiii. Abb. in c. pen.colum.pen. & sequen. de empt. & vendit. Bald. in consi.ccclxxx.in iii.parte. Paul. de Cast.in consi.cxxii. colum.iii.versi.Nec obstat etiam.volu.i. Soc. in consil. ciii.colum.ii.in fi. vol.iii.Guid. Papæ.quest. ccxxvii.vbi dicit ita iudicatum in parlamēto. Apostil.ad decis.Tholos.xlix.Decis.Neapl.clix in nouis, colum. xvi. in quinta dubitatione. Alexan.in consi.xi.colum. iiii. & maximè attento. volu.ii.& consi. xlii.colum.v.in princ. volu. primo. vbi dicit istam * communem opin. & de stylo seruari, & colum.vii.vbi dicit omnes ita tenere,& cons. xxvii.colum.ii.volu.i.vbi dicit istam * magis communem, & in practica seruanda, & consi. cxxvii. volu. ii. vbi dicit istam veriorem, quam esse solitum sequi legendo & cōsulendo,& in consi.ccxxii.colum.i.& seq. volu. ii.vbi dicit istam tenendam , & consuetudine approbatam,& in consi.lxxx.in fi. vol.v.vbi idem dicit, & si istā opin.est solitus sequi legendo & consulendo, & in cōsi. xiiii.col.vi.vol.vi. Bauer.in tract.de virtu.iur.colum.iii. & seq.Beltrand.in consi.clxii.col.ii.vol.i.vbi dicit istam communem & in practica seruatam,& in cons.clxix.colum.fi.vbi idem dicit,vol.eo.& istam esse * magis communē dicit idē Bertr.in cōs.xlvi.in fi.i.col.vol. ii.& cōsi. li.col.i.in fi.vol.iii.vbi dicit istam magis communem & seruari in pract. Hisp.in c. per vestras, char.xc. col.iiii. de donatio.inter vir. & vxor. Istam dicit communem

Brun. in tract. de forma fol. lxxxv. colum. ii. Mant. in cõsil. cxxxii. colum. i. in fin. & sequen. Marian. Iun. consil. dxv. vol. ii. Tiraquel. in l. si vnquam, fol. lii. nu. cxxxi. C. de reuoc. donat. vbi multa congerit, & istam dicit communem Aluarot. in d. §. item sacramenta, col. iii. versi. vterũ sit necesse. Afflict. in dicto §. Item sacramenta in iii. not. num. xviii. de pace iur. firm.

Tenendo istam opin. quæ est magis communis, collige aliquas limitationes ex dictis per Paul. de Cast. in l. fi. §. fin. ff. ad Trebel. ex mente Franc. de Albergot. & ex not. per. Paul. de Cast. in consi. cxxii. colum. ii. volu. i. & ex not. per Bauer. in dicto tract. de uirt. iur. colum. iii. & sequen.

CONCLVSIO XXXIIII.

ARGVMENTVM.

Substitutio facta pluribus institutis post mortem omnium, operatur, vt instituti censeantur ad inuicem reciprocè substituti.

VANDO dubitatur, an substitutio facta pluribus institutis post mortẽ omniũ, operetur, vt instituti dicãtur ad inuicẽ reciprocè substituti? distinguendi sunt plures casus. nã, aut primò simpliciter facta est substitutio post mortem omnium, vt non videantur ad inuicem substituti. vt notat Angel. in l. si pater impuberes. versicu. & iste text. ff. de vulgari & pupil. & ibi Imol. versic. & per hunc tex. Paul. de Cast. in verb. Vltimò pone, & ibi Alex. versic. ex prædictis colligi possunt. Idẽ voluit Ang. in l. pater filium. §. duobus. colũ. i. versi. super glo. in verbo substituit, & ibi Paul. in fi. Alex. col. pe. ver. tertiò casu. Alex. in cõsi. xi. col. iii.

ver.probatur etiam quò ad casum nostrum.vol.iii.Soci. in consi.cii.versi.col.pe.vol.iii.& consi.ccxlix.col.v.ver. aliqn̄ & tertiò.& in cons.ccxxxviii.col.fi.ver. & licèt ex dictis.Alex.in consi.101.vol.iiii.per totum Beltr.qui dī cit istam * communem in consi. vi. colum.iiii. volu. ii. & col.seq.& Ias.in consi. cxlii.col.x.ver.& si aliquis sub tiliter,volu.ii.vbi dicit istam communem.idem in cons. cxliii.col.ii.vol.ii.Soc.in consi.cxiii.col.fi.ver.& licèt ex dictis Ias.in l.potest,col.ii.in fi.& seq.ff.de vulg. & pup. in l. pen.col.iiii. C.de impub.in consi. xli.col.iiii.& seq. vsque in fi.vol.i.Paris.in consil.xlii.col.iiii. & seq. volu. ii.& in col.fi.dicit.opin.contrariam communiter appro bari.Ruin.consi.cxxxiiii.col.iiii.volu. ii. Ripa in l.hære des mei.§.cum ita,col.iiii.nume.xiiii.ver. prima conclu sio.ff.ad Trebe.qui ēt aliis tribus modis ampliat, & col. vii.ver.tenēdo ergo.Contrariū, ꝙ immo isto casu iudi-catur substitutio fideicōmissi inter institutos,licèt non directa,tenuit Pau.de Ca.in l.pe.C.de impub. & in cōs. ccclii. in l.Titia Seio.§.Seia.ff.de lega.ii.Soc.in d.l. hære des mei.§.cum ita col.ii.ver.tertius casus. Cur. Iun. in consi.xliii.col.ii.ver.ego autem semper fui. & in consi. xi.col.iii.ver.ii.principaliter. Ias.in consil.xxxiii. col. i. & seq.vol.i.Io.Bapt.de S.Seuer.in l.pe.C.de impub. & fuit de mente Cald.in consi.xxiiii.in ti.de test. & de mē te Imol.in l.Cēturio,col.xii.versic.fallit quando. & ibi Alex.col.antepe.ver.nec obst.ff.de vulg.& pup.& ꝑ Ra pha.in d.l.si pater impuberes,co.ti.tn̄ ista opi.cōiter dā-natur,vt dicit Beltr.in consil.vi.col.iiii.& seq.vol.ii. Ias. in cons.cxlii.col.x.vol. i.& in consi. lxix.col.fi.vol.iii. in fi.& per Pau.de Ca.in l.potest,col.iii.ff.de vulg. & pup.

Amplia, etiam, si facta sit post mortē omniū in toto. Rip.in d.l.heredes mei.§.cum ita,col.iiii.Limitat istam conclusionem cōem Beltr.in cons.vi.col.vi.vol.ii.quem vide.idem sentit Corn. consi.cclxxiii.col.ii. vol. iiii.nisi extaret persona, quæ excluderet ab intestato substitu-tum.idē.Paris.in cons.xi.col.iii.vol. iii.& licèt Beltr.in-telligat ꝑpeà qđ censeat superstes alteri substitutus tn̄

alii

alii dicunt, quòd vbi aliàs substitutus admitteretur primo quoque deficiente, quia superest persona quæ excludit substitutum ab intestato, substitutus non admittitur primo deficiéte, sed post mortem omnium. superstes autem quod admittatur ex substitutione, non dicunt doctores, sed videtur ei seruata succesio ab intestato. l. sed singulis. ff. de vulg. & pup. Ias. in l. pen. C. de impub. col. iiii. vbi Alexan. tamen loquitur eo casu quo non poterat valere iure pupillaris, quia facta à matre. tñ * omnes videntur concludere magis conseruatam succesionem ab intestato, quàm inductam substitutionem pupillarem, vel aliam fideicommissariam. Alexã. expressè in consi. 101. col. iiii. ver. probatur etiam, volu. iiii. Imol. in d. l. hæredes mei. §. cum ita. col. iiii. versi. fallit autem. & col. xiiii. ver. prima conclusio. Maria. Iun. conf. clxiiii. col. i. volu. ii. Rui. consi. cxxvi. col. iii. & iiii. volum. iii. & cxxxiiii. col. iiii. vol. iii.

Si autem substitutio sit facta post mortem omnium vltimò morienti in tota hæreditate, tunc alter alteri censetur reciprocè substitutus per tex. in d. l. Titia Seio. §. Seia liberis. ff. de legat. ii. ita declarat Bar. & Bal. in l. vel singulis. ff. de vulg. & pup. & ibi Paul. de Cast. in l. si pater impuberes. ff. eo. tit. in fi. & ibi Alex. in versicu. ex prędictis colligi possunt. & in l. pater filiam. §. duobus. col. pen. versic. secundo casu. ff. ad l. Falcid. Idem voluit Bart. in d. §. Seia libertis in fi. & ibi Bald. Imol. & Pau. de Cast. Bal. in l. vnica. §. pro secundo. col. ii. C. de cad. toll. dum se remittit ad dicta per eum in d. §. Seia. Imol. in l. potest. ff. de vulg. & pupilla. & ibi Raph. & Ias. qui dicit istud * communiter teneri in ii. colum. Soci. in d. l. hæredes mei. §. cum ita, col. ii. versic. tertius. casus. ff. ad Trebell. & in d. l. qui duos. colum. v. vers. conclude breuiter. Alex. in consi. cxi. colum. iii. versi. hoc & probatur. volu. iiii. & in consi. xciii. col. pen. in fi. versic. nec contrarium dicitur. volu. iii. Soci. in consi. cclix. colum. v. versi. circa primam difficultatem. & in conf. lxxx. col. iii. ver. hoc ergo tanquam claro præsupposito. & in consi. cxiii. col. fi. versi.

fi.verfi.aliter & quartò.Corne.in confi.clxxxvi.col.iii. ver.hoc ergo tanquam claro præſuppoſito. volu.ii. Iaſ. in confi.lxxxix.col.ii.vol.i.& in confi.xxxv. col. fi.in fi. volu.iii.Io.Ant.Alex.in cõſ.100.Corn.in cõfi.cclxxiii. col.i.& ſeq.vol.iiii.Goza.in conſ.lxiiii.col.ii.in fi. verfi. ſextò quotiens.Aymo in confi.clxi.col.iii.Soci. in confi.lxxvi.ver.ſecundo præmitto, in iiii.col. & in confilio ccxxxviii.col.fi.verfi.aliquando & quartò.Parif. in con fi.xliii.col.ii.vol.ii.& confi.xi.colum.v.vol. iii.in confi. xxxix.col.ii.volu.iii.Rui.confi.xl.col.iii. vol.i. qui ampliat,etiam fi fuerit dictum,ꝙ bona perueniãt plenè vel integrè.idẽ Rui.cõfi.xcii. col. fi. vol. ii.& in cõfi. cxxvi. col.iiii. vol.iii. & cxxxiiii. col.iiii.volu. eod.Ripa in d.l. hæredes mei. §. cum ita.nu.xix.verfi.ſtat igitur reſolutio.ff.ad Trebel.ſtantibus coniecturis maximè quando agnationis conſeruatio fuit in confideratione,& ꝙ non concurrant iſta, inducitur ſubſtituto reciproca. Aymo confi.cxiii. Et vt dicatur facta in tota hæreditate, non ſufficit locutio indefinita,vel ꝙ virtualiter vel per relationẽ fit dictũ de toto.Maria.Iun.cõfi.clxiiii.col.i.vol.ii. Rui.cõfi.cxxvi.col.iiii.vol.iii.& cxxxiiii.col. v. vol iii.

Limitatur iſta concluſio in fideicommiſſaria ſubſtitu tione quæ ex coniecturis induci poteſt, non in directa, quã expreſſè oportet fieri.Bald.in d.l.poteſt. ff.de vulg. & pup.& ibi Imol.in fi.& Pau.de Caſt. in d.l. vel fingu lis.& in confi.ſuo ccliii.& Ang.in l.qui duos.in princip. ff.de vulg.& pup. Pau.de Caſt.in l.pe.colum.i.C.de im pub.& in d.l.Titia Seio.§.Seia libertis.ff.de leg. ii.

Cõtrarium,quòd idem fit in directa,ſentit Barto. in d.§.Seia libertis.& ibi Bal.& Imol.in d.l.qui duos,circa princi.Alex.in l.pater filium.§.duobus.colum.penul.in ii.caſu.ff.ad l.Falc.& in conſ.101.col.vii.vol.iiii.Iaſ.in d. l.poteſt.col.pen.& in l.pen. C.de impub. col.iii.Ripa in d.l.hæredes mei §.cũ ita,col.vi.nu.xix.& ſeq.qui diſtin guit. immo eleganti ratione concludit, vt per eũ.Corn. in confi.clxxxvi.col.iii.vol.ii.& Soci.in confi. lxxx. col. iii.ꝙ facilius inducitur ſubſtitutio reciproca in directa

pupullari

pupillari quam fideicommissaria.

Limita secundò, quando potest esse locus fideicómis so reciproca, secus si in persona vnius tantum. Rui.cósi. clxxx.col.ij. volu.ii. Quid in substitutione vulgari, vide Ias.in consi.xli.ver.iii.princip.vol.iiii.

Si verò substituto facta sit vltimo morięti simpliciter & non in toto, non censetur facta reciproca substitutio. Alex.in cósi.101.col.iii.ver.hoc etiam probatur.vol.iiii. & in consi.xi.col.iii.ver.probatur etiam.volu.iii. & voluit Pau.de Cast.in l.si pater impuberes.in fi.ff.de vulg. & pup.Soc.in d.l.hęredes mei.§.cum ita.col.ii.ver.quartus casus & in d.l.qui duos,col. v.versi.aliquando.& in consi.ccxlix.col.v.ver.aliquando substitutio.& ista opi. sumitur ex dictis Bar.in d.l.vel singulis.ff.de vulg.& pupil. Bartol. & Imol.in d.l. Titia Seio.in §. Seia libertis. Beltr.in cós.cxxx.col.v.vol iii. Idē si substitutio facta sit tantum in parte hæreditatis. Soci.in d.l.qui duos,col.v. ver.aliquando.& secundò.ff.de reb.dub.Gram.consi.iii. col.fi.vol.ii.Rui.consi.cxix.col.ii.vol.ii. Ripa.in d.l.hæredes mei.§.cum ita.col.v.nume.xvi.& sequen.versi.secunda conclusio.

Amplia procedere conclus. etiā si ab vltimo moriente si relictum fideicommissum de hæreditate vel bonis. Ripa in d.l.hæredes.mei.§.cū ita.col. vi. numero xviii. tertiò.per substitutionem.

Contrarium in hoc tenet Cassa.in consi.lxvii. col.iii. & omnes illi, qui in primo casu tenent contra communem opi.ꝙ substitutio facta post mortem plurium institutorum operetur,ꝙ instituti ad inuicem videantur reciprocè substituti.

Si verò substitutio facta sit non vltimo morienti, sed omnibus post mortē omnium,& tunc nō censetur facta substitutio reciproca inter institutos.Soc.in d.l.hęredes mei.§.cum ita,col.ii.ver.tertius casus. ibi,& ad iura contraria.ēt, si sit facta in toto substitutio vt ibi per eūdem col.iii.ver.pro declaratione & vide per eundem Soci.in cōsi.lxix.col.pe.in fi.& seq.vol.iii. Alex. in l. pater filiā.

§.duobus

§.duobus col.pe.in i.& iii.casu.ff.ad.l.Falc.Are.in l.quidam testamẽto Proculũ,col.ii.ff.de vul.& pup. Soc.in d. l.hæredes mei.§.cũ ita,col.iii.ver. aliqñ.& col. xvi. ver. nec obst.& in alio ver.sed tenendo.Ias.in cõs.xli.col.pe. vol.i.Si verò substitutio facta sit post mortem omnium tota hæreditate,& tunc etiam non dicitur facta substitutio reciproca inter eos, sed substitutus admittitur statim primo decedẽte, vt notat Ang. in d.l.hæredes mei. §.cum ita,colum.pen.ver.descendo ad articulum fideicommissi.per illum tex. in verbo quicquid. & Imol.ibi col.iii.versi.circa fideicom. & ibi Alex. col.xv.ver.nunc videndum.& Ang.Imol.Rapha.& Pau.de Ca.in fi.in l. Lucius,in §.Gaio.ff.ad Trebel.Ange.in l. quidam testamento.ff.de vulgar.& pup.Imo.ibi in fi.Pau.de Cast. in fi.Alex.ibi in fi.& Ias.col.pe.& fin.Paul. de Cast. in d.l. hæredes mei.§.cum ita,colum.i.in fi. Matthæsi.in sing. clxxix.Soci.in consi.lxix.col.pen.vol.v.& in consi.ciiii. col.pen.eod.vol.& cxlix.col.v.versi.aliquando & quintò,& in consi.cxiii.colum.fina.ver. aliquando & tertio. & consi. ccxxxviii. ver.aliqñ & tertiò.& in consi. xciiii. col.pen. vol. iiii. vbi dicit istam esse * communem opi. & sentit Corne.in consi.clxxxvi.col.iii.vol. ii.& Soci.in consil. lxxx. col.iii.qui sentiunt, quòd substitutio facta post mortem plurium per fideciom.in tota hæreditate, non operetur vt censeatur facta vltimo decedente, sed facta statim primo mortuo,aliis successiuè decedẽtibus. Alex.clarè in consi.101.col.vi.ver.non obst.d.l.qui testamento.vol.iiii.vbi dicit istã cõem, & consulendo & iudicando ab ea non recedendũ.& idem Alex.in consi. xcii. col.fi. vol.iii. vbi dicit istam cõem & ab ea in iudicando & consulendo non recedendum. Fulg. & Alex.in l. pe. col.iiii.ver,quod limita. C.de impub.& ibi Ias. col.iii.& idem Ias. in consi. ccvi.col.fi.vol.ii. & in consi.xli.vol.i. Paris.in cons.xliiii.col.pe.vol.ii.& in cons.xxxix. col.ii. vol.iii.& in cons.lxxii.col.i.q.& seq. eo.vol. Ripa in d.l. hæredes mei.§.cũ ita, col.xvii. nu.xxiiii.ver.tertia.principalis conclusio.ff.ad Trebel.

Contra-

Contrarium,quòd ſubſtitutio facta poſt mortem inſtitutorum in tota hæreditate, operetur, vt inſtituti cenſeantur adinuicem ſubſtituti, & ſubſtitutus primo mortuo ad illius portionem non cenſetur vocatus, tenuit Bar.in l.quidem teſtamento Proculum.ff. de vulg.& pupill.& ibi refert & ſeq. Bald. & ibi Aret.col.ii. Bald. in l. pen.col.iii.verſi. ſed quomodo poſsimus eſſe certi. C.de impub.Ang.in conſi.lxxx.in fi.incip.Ioan.ſuum condidit teſtamentum.Io.de Ana.in conſ.xxii.Pet.de Anch. in conſil.cccxc.col.ii.& ſentit Pau.de Caſt.in conſil. ſuo ccxxvi.Soci.in d.l.hæredes mei.§.cum ita col.iii. verſi. aliquando & ſecundò.Cur.Iun.in conſ.cxii.col.vii.ver. vi.Io.Ant.Alex.in conſi.ii. & in conſi.xxviii.in fi. Alex. in conſi.xiii.col.v.vol. iiii. Curt.in conſi.xi.col. iii. ver. præterea præſuppoſito. & iſtam dicit * magis communem & ob ea in conſulendo & iudicando non eſſe recedendum Curt.in apoſtill.ad Alex.in l.quidam teſtamento.Pariſ.in conſi.xxxvii.col.v.vol.ii.& in conſi. xlii.col. vi.& in conſ.xliii.per totum,vbi latiſsimè,& in vi.col.dicit iſtam communem opi.& col.ix.vbi idem dicit,& cõſ. xcii.col.vi.vol.ii.& conſi.vii.col.pen. vol.iii.Grat.conſi. viii.col.iii.vol.ii.Marian.Iun.conſi.clxxv. col.ii.vol.ii.& conſi.clxxix.col.ii.vol.ii.

Limita primam opi.quę videtur magis cõmunis,niſi inſtituti inter ſe ſint tales, quòd ex veriſimili mente defuncti excludant ſubſtitutum.Soc. in d.l.hęredes mei.§. cum ita,col.iii.ver.aliquando & tertiò.Io. Ant. Alex.in conſi.ii.col.ii.Cor.in conſ.xvi.col.i.in fi. & ſeq. Pariſ. in conſ.xlii.col.v.vol.ii.qui declarat,qui ſint iſti.& in conſ. xliii.col.pen.& ſeq. vol.ii.& conſil.xxxix.col.ii.volu.iii. & in conſi.xliii. col.vi.volu. ii. declara, vt per eundem Pariſ.in conſ.lxxii.col. vi.in fi.& ſeq.vol.iii.Maria.Iun. conſi.clxxix.col.ii.vol.ii.

Contrarium,Rui.conſi.cxxvii.col.iii.& vol.iii.& Ripa in d.l.hæredes mei.§.cum ita,col.vii.

Secundò limita, quando in perſona primi & non in perſona ſecundi euenit conditio ſubſtitutionis. Pariſ.in

conſi.

consi.xliii.col.vi.& seq.volumi.ii.

Tertiò limita, quando post mortem omnium facta est substituto in tota hæreditate, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum. Rui.consi.xxii.colum.iii. volumi.secundò.

Contrarium Ripa in d.l.hæredes mei.§.cum ita. col. vii.versi.ii.limit.

Si verò substitutio est facta post mortem positi tantùm in conditione,& non honorati expressè, & tunc tales non censentur adinuicem substituti.ita Alex.in consi.xiii.colum.v.volu.iiii.versi.vel ii. & in consi. 101. col. iiii.in fi.versi.primò sic.vol.iiii.& in consi cv.col.iii ver. ii.principaliter vsq; in fin.vol.i.Petr.de Anch. in consil. cxx.Soc.in consi.ccxlix.col.vi.versi. aliquando & secundò.& in consi.cxxxviii.in finalibus verbis. & in consilio ciiii.col.pen.volu.iii.Gozad.in consi.lxvii. col. fi.Paris. in consi.xliiii.col.pen.vol.ii.Maria. Iun.in consi.clxxv. col.ii.volu ii.Rui.consi.xcvi.col.iiii.vol.ii.& cons. cviii. col.ii.volu.ii.& consi.cix.col. pen.& cxii. col. ii.& cxix. col.ii.& consi.cxl.col.vi.vol.eo.& cxxxiiii.col. iiii. volu. iii.& cxxxix.col.fi.vol.eod.

Amplia,si sint parum honorati,& parum in conditione positi.Ripa.in d.l.hęredes mei.§.cum ita.colum.viii. ver.sed quid si positi.& in versi. iuxta prædicta.

Limita,vt per Rui.consi.cxxxix.col.fi.volu.iii.Item consi.cxlii.col.ii.& q.vol.iii.

Contrarium voluit Curt.in consi.xi.col.iii.versi.pro resolutione.vbi hoc tenet eo casu, quo positi.in conditione potuerunt grauari. & in consil. cxxxix.col.iii.vbi idem repetit, & videtur tenere Aymo. quòd si constet eos esse vocatos agnatos, quasi actum fuerit pro conseruanda agnatione censere liberos inter se substitutos, in consi.cxxx.col. ii.& iiii. item,quando sequeretur inconueniens,quòd filii masculorum excluderentur admissis masculis fœminarum, vel ipsis fœminis, quas testator minus dilexit: vt per eundem in d.consi.in iii. col.

Et nota,quòd nō dicitur facta ab vltimo, dato quod

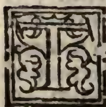
dictum

dictum sit post mortem vltimi. Ripa in l.hęredes mei §.cum ita, colũ.vii.num. xxiii. versicu. cæterum pro intelligentia.ff.ad Trebell.

CONCLVSIO XXXV.

ARGVMENTVM

Materia cap. Tanta, extra Qui filij sint legitimi.

EXT. in cap.tanta, qui filii sint legitimi. ponit dictũ & limitationem dicti. dictum est, ꝙ tanta est vis matrimonii, vt per eam filii primò nati legitimentur.

Limitatio est quòd illud nõ procedit, quando tempore conceptionis mulier non potuisset esse vxor sua.

Circa istam secũdam partem, & circa limitationem dubitatur, quòd tempore conceptionis nõ potuisset esse vxor, tamen alter ex coeuntibus ignorabat impedimentum, imme credebat posse subsistere matrimoniũ. an proles sic concepta, subsecuto inter eos matrimonio, legitimetur? & quidem gl. in d.c.tanta, in gl.ii.si habentur dicta verba, sed primò verius, prout habetur in libris impressis communiter, videtur tenere, ꝙ & idem. sentit ibi Host. in princi. secundæ partis, dum sequitur dictum glo.& quia dictum glo. & Hosti.posset declarari secundum iura quæ allegant, quæ loquuntur, quando coniuncti fuerunt in figura matrimonii, &c. ex tenore, in eo.ti.&c.i. de eo qui duxit quam poll.per.adulte.quę iura ita loquuntur, vt perpendit in istis terminis Henricus Boic. in c.ex tenore, colum.ii.qui filii sint legiti. & sic quãdo copula interuenit in figura matrimonii, meritò dici.& quòd glo. & Host. non faciant pro ista parte, sed tantùm probent, quòd suscepto filio ex coniunctione in figura matrimonii, tempore quo non poterat esse

vxor,

vxor, si posteà sequatur verum matrimoniũ, fit vera legitimatio filii iam suscepti: quo casu omnes admittũt. vt dicetur in sequẽti casu, quòd fiat legitimatio. istam opi. expressè videtur sequi gl. in c. non omnes. xxxii. q. ii. in verbo constituti. tamen illa glos. probaret, si esset nulla, etiã concurrente bona fide, tempore coniunctionis, quia ibi loquitur de coniunctione facta per ancillas cum domino suo, in qua coniunctione, nulla cadebat bona fides, vel vlla ignorantia, & tamen gl. concludit, filios effici legitimos. illud autem quod gl. ibi dicit, quòd credebatur matrimonium tenere, respicit illud, quod erat permissum vno tẽpore plures habere vxores iuxta text. in capitu. obiiciebatur, quarta quæstio. ii, non autem respicit impedimentum, quod ancilla non poterat esse vxor domini sui, vt dicit text. in capitu. dicat aliquis. xxxii. quæstio. quarta: in quo impedimento nulla probabilis ignorãtia, nulla bona fides cadere poterat. immo pręsupponitur impedimentum notum, & masculis & fœminis, quia ancillæ non poterant non esse certę de statu cõstitutionis dñi sui, & dominus de statu ipsarum. istam opinio. etiam tenet Anton. de Butr. in dicto capitu. tanta, in secunda colum. versi. quidam sunt legitimi. tamen etiam Anton. ipse de But. non videtur tenere istam partem. quia ipse in dicto versi. aduerte ad vnum refert glo. & quid ex ea referatur, posteà ipse ponit opin. suam, ibi, hæc vera credo. vbi se remittit ad id quod suprà dixerat. vbi ipse tenet, vt infrà dicam, illud procedere tantùm, quando coniunctio facta in figura matrimonii dedit causam conceptionis prolis. istã partem etiam videtur tenere Cardina. Alexan. in capi. quod vobis. versic. vltimò pone, in ii. colum. qui fil. sint legit. tamen ibi Card. Alex. intelligit, quando cõiunctio erat saltem in figura concubinatus. quę coniunctio non est ita odiosa, prout alia coniunctio, non facta tm̃ in figura matrimonii, vel concubinatus. & propterea in terminis d. c. tanta, legitimatur proles suscepta in figura cõcubinatus, nõ aũt proles suscepta ex alia coniunctione,

vt ibi per Cardi.in i.col.in iii.no.istam etiam opi.tenet clarè & apertè decis.Rotæ i.de spons.in decis.Cassad.& dicit istam opin. * communẽ.Curt.Iun. in cons. xxvii. col.pen.ver.Nec obst.tenet istam partem, qui loquitur etiam in concubina,vt patet in prin.ipsius cõsilii. idem voluit clarè & apertè Donin. in consi. lxvi.in iii. dubio col.ii.seq.istam opi.videtur sentire.Abbas in cap. quod nobis,in fi. qui filii sint legit. vbi dicit, non legitimari anteà natos ex clandestino matrimonio, quia videntur sciuisse impedimentum: & propterea clandestinè contraxisse.Et sic inferri potest ex dictis per Abbatem, ꝙ si daretur ignorantia probabilis impedimenti, legitimarentur etiam anteà nati,quamuis matrimonium non sit verum & legitimum, sed putatiuum: tanto ergo magis hoc dicendum esset, si matrimonium verum sequatur.

Contrarium tenuit gl.in d.c.tanta,in gl.ii.prout non habẽtur illa verba,sed primum verius, quę fuit additio Io. And.ibi & ista sentit Io. And.ibi circa fi. quia videtur exigere ꝙ præcesserit copula in figura matrimonii. & ibi Ant.de But.in i.col. & istam partẽ videtur tenere Flor.de sancto Petro in dispu.incip. Bar.in i. dubio in respons.ad c.ex tenore, & ad c. cùm inter. ita loquitur Bar.in l.eum qui.ff.de stat.hom.ita Ias.in ti. de feud.success.fol.cxxi.Iacob.Aluar.in d.§.naturales.col.pe.Henric.Boic.in d.c.ex tenore,in i.col.in.fi.ver,quãdo vterq; parentum est sciens.

Tenendo primam opi.ex ea insurgeret dubitatio ad secundum dictũ tex.in d.c.tanta,dum ibi dicitur, quòd non legitimatur filius susceptus in adulterio, & nõ procedat,quando quis ex coeuntibus ingorabat cõditionẽ alterius: quod esset allegatus alteri matrimonio.

Secundò limita,vt non procedat, si tempore natiuitatis iam esset contractum matrimonium,quia satis est,ꝙ si non tempore natiuitatis,soboles sit suscepta tempore matrimonii.ita Host.in d.c.tanta,in ii.parte tex.in princi.Ioan.And.ibi in i.colum.in fine.Pet.de Ancha. in iii. not.Collect.circa fi.Henri.Boic.in d. c. ex tenore.col.ii.

Sed

Sed contrarium tenet Salic.in l.fi.contra.C.de nupt. primam verò partem tex.in d.c.tanta,vbi dicunt,quòd per ſubſequens matrimoniũ legitimantur filii anteà ſuſcepti,intelligans,etiam quò ad omnem effectum ſucceſſionis,vt per Pariſ.in conſi.xiii. col.v.& ſeq.& conſ.xv. col.i. vol.ii.& omni iure , vt per Rui. conſi.xxi. colum. prima volumi.primo.

Primò amplia idem eſſe, ſi matrimonium ſubſequatur,& non verũ eſſet matrimonium, ſed tantùm putatiuum.ita voluit Ant.de But.in d.c.quod nobis, charta fi. ver.& per iſtam decretalem.poſt Io. And.ibi.

Tamen contrarium ꝙ non legitimentur filii iam nati per putatiuum matrimonium ſubſecutum,quãdo aderat tempore coitus impedimentũ,propter quod mulier vxor ſua eſſe non poterat, voluit Cald. ibi & clarius Abb.circa fi.Alex.in ii.col.in d.c.quod nobis.

Prima opin.poſſet ſuſtineri, quando interueniſſet ſaltẽ in vno ex coniungibus ignorantia impedimẽti, prout in iſtis terminis loquitur Gemi.in conſi.lxvi.col.iiii. Rota in deciſ.Caſſad.deci.i.de ſponſ.Cur. in cõſ.xxvii. col.pe.& fuit de mente glo.in c.cum omnis. xxxii. q.ii. in ver.conſtituente.Beltrand.in conſi.ccx.col.fi.volu.i. Hiſp.in rub.de donat.inter vir.& vxo.fol.xxx.col.i.

Secundò amplia , vt per talem legitimationem inſtituantur legitimi filii anteà nati,etiam ꝙ tempore matrimonii extent alii filii legitimi & naturales. Ang.in conſi.xvii.colum.ii.& in conſi.xx.Caſſa.in conſuetud .folio ccc.colum.prima.

Tertiò amplia,vt talis ſic legitimatus agnaſcatur omnibus non modò patri, ſed omnibus aſcendentibus , & tranſuerſalibus ita ponunt Doct. omnes allegati in ſuprà proxima ampliatione.

Quarto amplia, vt non ſint neceſſaria inſtrumẽta dotalia,attenta iuris canonici diſpoſitione. Felin.in c. Eccleſia Sanctæ Mariæ,colum.xxii.de conſtitu.& in cap.i. colum.vi.de ſponſ.Pariſ.in conſil.xiii.colum. vi.volu.ii. Rui.conſi.lxxviii.col.ii.volu.iii.

Sed dubium est, an istud sit seruandum in terris imperii, saltem quò ad successionem? & Angel.in consil. xxix. tenet quòd sint necessaria dotalia instrumenta. & Bald.in l.si qua. colum. prima. C.ad orfic.Curt.Iun. in consilio cxxvi. colum. secunda. Card. Alexan. in d. capit.tanta,colum.xvii. Aluarot. in c.primo §. naturales,colum.quarta in fi.si de feud.fuer.controuersia.Maria.Iun.in consi.lii.colum.prima.volumi.primo,& cõs. clxix.colum.ii.volmi.ii.Ruin.consi.ii.& consil.ccxi.colum.quarta volumi.primo.& consi.lxxviii.colum.ii.volumine tertio.

Contrarium, ꝙ etiam in terris imperii legitimatio efficax subsequatur, etiam quòd non interueniant dotalia instrumenta, voluit Ias. in l.sed est quæsitum,col. penul.ff.de liberi.& posthum.& l.naturali.§.cum autem, columna fina.C.de instit.& substitu. in consi. ccxxxiiii. volumi.secundo & in cons.clxviii.volumi.iiii.columna v.Ange.Areti.in §.fina.institu. de nupt. colum.ii.Deci. in consil. clv.col. ii.vbi.dicit istam * communem opinion.quam secuta est Rota decis. 1538.coram Rainaldo Petrutio in causa Coloniensis matrimonii. Paris. in consil.xiii.colum.sexta, & sequen.volumi.ii.Rui. consi. xxii.colum.i.volumi.i.& cons.lxxviii.colum.ii.volumi. iii.& consilio 51. volumi.i.colum. iii.& antepen. Bald. tamen in l.cum mulier,colum.secunda. C. de dona.ante nupt. tenet tunc de iure ciuili esse necessaria instrumenta dotalia,quando supersunt alii legitimi & naturales.Ange.in l.contrahitur.ff.de pigno.refert & sequitur Hippol.in sing.ccl.Rui.consi.ccxi.col.i.vol.i.

Sed quòd præsumatur fraus.Ruin.consi.ccxi.colum. quinta volumi.i.

Quintò amplia, etiam si aliud matrimonium sit intermedium. Ant.de But.in d.c tanta,colum.pen.versic. quero quando matrimonium.Ange.in l.nuper.C.de natur.liber.Riccard.Malumb.in sua dispu. quã posuit Ioã. And.id regula sine culpa de regu.iur.in vi.Bar.in l.bonorum,in fi.col.ff.rem rat.habe.hoc etiam præsupponit

Bal.

Bal.Sali.& Iaſ.in l.quotiens.C.de rei vendi.in illa q.an contracto matrimonio fiat legitimatio in fauorem natu ralis contra filios legitimos & naturales poſteà ſuſceptos.Ange.in conſi.xvii.col.i.in fi.& in §.ſi verò,in authen.quibus modis natu.effic.legiti.Iaſon in l. Pomponius.§.quæſitum.ff.de acquir.poſſeſ.col.prima Anto.de Roſell.in tract.legitima col.xxi.& ſeq. hoc etiam præſupponit Barto.in l.cum decem.§.fi.ff.de ſolut. & Iaſo. in l.Gallus.§.& quid ſi tantum , in ii.lectu. colum.iii.ff. de libe.& pohum.& in tracta.feud.in titu. de feud. ſucceſsione.

Sextò amplia,etiã ſi pater proteſtetur,quòd per contractum matrimonii non intendebat filios legitimari. ita Iacob.Zochus in d.c.tanta, & Cardi. Alexan.ibi colum.xxi.ver.quęro.& ſeq.Hiſpa. in c.per verſtras,char. liii.de dona.inter.vir.& vxor.col.iiii.

Contrarium Roſel.in d.trac.leg.fol.iii.col.i.

Septimò amplia,vt etiam inuiti & ignorantes legitimentur per ſubſequens matrimoniũ.Hiſpa. in d. c. per veſtras,char.liiii.col.i. Pariſ.in conſi.xiii.col.v.vol.ii.

Octauò amplia, etiã ſi tale matrimonium ſit factum in articulo mortis.Pariſ.in conſi.xiii.col.& in conſi. xv. col.i.vol.ii.Rui.conſi.ccxi.col.i.vol.i.

Nonò limita,etiam ſi lite pendẽte fuiſſent concepti. Pariſ.in loco prææalle.& in conſi.xv.col.i.vol.ii.

Decimò amplia,vt etiam actus medius non impediat Mant.in conſi.xlv.col.ii.

Primò limita,quia requiritur, ꝙ mulier ſit digna matrimonio,ſecus ſi vilis aut meretrix.ita Ang. in §. ſed & aliud,ĩ auth.quib.mod.nat.effi.ſui.ſequitur Cęp. caut. ccxlvii.Curt.Iun.in conſi.cxxxix.col.pe.Maria.Iun.in conſil. lii. col.i.vbi dicit * communem,vol.i. Rui.conſi. xcii.col.vii.vol.iii.facit.quod voluit Iaſ.in l. neque poſſeſsio.col.ii. C.de teſt.Rui.conſil.cxxviii.col.fi.vol.iiii.

Cõtrariũ,ẽt ſi ſit meretrix, & ſequatur matrimoniũ, ꝙ filii legitimẽt,tenuit Nic.de Vbal.in trac.ſucceſ.ab inteſ.in 35.col.circa fi. refert & ſequitur Iaſ.in cõſ.234.

Cardi.Alex.in d.c.tanta,in vi.q.glo.in consuetud.Nea po.fol.xxxii.hoc sentit Bal.in l.eam quam.colũ.vi.versicu.quæro. C.de fideicom.Hispan. in capi. per vestras charta liii.col.iiii.de donat. inter virum & vxor. Cassa. decisi.i.numero vi.de spons.Ruin. consi. cxi. colum. ii. vol.i.qui dicit istud præcedere de iure canonico. & consi.51.colum.iii.& antepenul.volum.v.Tiraquell.de nobilit.c.xv.nu.xxii.& seq.

Secundò limita, quia requiritur quòd mulier sit retẽta in figura concubinatus.ita Angel. in consilio xx.Cæpol.cautel.ccxlvii.istud fuit de mente Bartol. in l.fin.in fine.ff.de concub.sequitur Bal.in cons. ccvi.in ii.colum. in iii.parte.sequitur.Curt.Iun.in consil.cxxxvi.colum. penul.Anton.de Rosell.in d.tracta.legit.colum.xx.Riccard.Malumb.in l.si contra.C.de nup.& ibi Ange.Petr. de Anchar.licèt non se firmet in c. inuoluit, in iiii.not. de elect.in resolutione i. q.& sentit hoc Mart. Laud. in c.i.§.naturales,si de feudo fuert. cõtrouersia. qui dicit, ꝙ per subsequens matrimoniũ legitimantur naturales tantùm, non spurii. refert & sequitur Curt. in tracta. feud.in iii.parte.col.xxxii.

Contrarium tenet Io.Andr.in reg.sine culpa,de reg. iuris in vi.qui intelligit dispositionem d.c.tanta,procedere in quocunque coitu illicito, dummodo vxor esse potuisset tempore copulæ.Antò.de But.in d.c.tanta, in pen.colum.in versi.quæro quando matrimonium.& ibi Card.vers.& per hæc deciduntur quęstiones.& hoc sentit etiam Bart.in l. eum qui.ff.de stat. homin.dum vult, quòd sequens matrimonium non validè operetur legitimationem prolis susceptæ, quando coniunctio erat omnino illicita, secus de iure canonica. Cardi. Alexan. in d.c.tanta, in vi. quęst.idem sentit Bart.in l. si contra C.de nup.& ibi Sal.& Cyn.glo.prag. sanctio. fol. clxxi. Ias. i cõs.ccxxxiiii.vol.ii.Goffred.in summa de fil.presbyt.in iii. colum.versi.quid si quis natus sit. & Hostien. eo.tit.§.ii.in fi. Flor.de Sancto Petr.in c.incip. Barto.in consi. arg.ii.partis.Rebuff. in concord. fol. ccxxvi.De-

ci.in consil.clv.col.i.& sequen. qui dicit istam * communem opin. Declara, vt per Cyn.in d.l. si contra.C.de nupt.gloss. prag.sanct. in fol.clxxii.Iacob. Aluaro.in d. c.i.§.naturales colum.iiii.in fin.si de feud. fuer.controuers. Abb.in c.in nouit,in viii. colum.super gl. in verbo coniugata,de elect.quę glo.sentit hoc.& gl.in c.qui alii. xxx.quæst.v.Hispa.in d.c.per vestras,de donat.inter virum & vx.char.lvi.col.iiii.& seq. tenet, quòd matrimonium secutum cum concubina clerici in minoribus non legitimat prolem susceptam ex ea per clericum.

Tertiò limita,quia non legitimatur nepos patre præmortuo, si auus contrahat matrimoniũ cum illa ex qua filium susceperat, ita tenet Guil. de Cune. & post eum Bal.in l.benignius.ff.de legib.Pau.de Cast.in l.i.§.cæterùm.ff. de acquir.poss.Hippoly.in sing.cxxi. Cremẽs.in sing.xxxii, Lucas de Penna in l.eos, col.iii.& seq. de his qui spon. mun.sube.lib.xi.Anto.de But.in c. per venerabilem, col.xvi.in fi.versicu. requiritur tertiò. qui filii sint legit. vbi declarat.Soci.in l.Gallus. §.si eius. col. ii. ff.de libe.& posthu.dubitat de isto,dicto, & adducit contra illud rationem,cui non respondet.

Quartò limita, quando legitimatio per subsequens matrimonium in mortis articulo fit in fraudẽ substituti.ita Ang.in l.sed est quæsitum.ff.de libe.& posthu.vel in fraudem aliorum filiorum,vt dicit idem Ang.in l.imperator. C.de natu.lib.Barba.in consi.lix. num.xxii.volu.ii.Cur.Iun.in cons.xxvi.colum.iiii.in fi. Beltrand.in consi. lxxiii.colum. iiii. volu.iii.Rui.consi. ccxi.col.iiii. & consi.ccxiii.col.ii.in fi.vol.i.

Primam opi.declarat Alex.in l.si quis posth.col.ii.ff. de lib.& posth. quando aliter apparet, ꝙ in fraudẽ fideicommissarii contraheret, non autem quod presumatur hoc ex solo fideicommisso.& idẽ sentit Deci.in c.in præsentia,col.xxvi.& probat.

Quintò limita,nisi dictũ sit de descendentibus legitimis; quia tunc nõ censentur vocati legitimati per subsequẽs matrimoniũ,Bal.in d.c.i.§.naturales.si de feud.

fuer.controu.in ii.col.& in conſ.cclxvii.vol.v. Alex.cōſ. v.volu.vii.Ant.de But.in d.c.per.venerabilē,col.xvii.in fi.ver.alius eſt effectus. Idem tenet Iaco.Aluarot.in d.c. naturales,in v.col.in prin. Luc.de Pen.in d.l.eos col.iiii. in iii.q.C.de his qui ſpont.mun.ſubeunt.Barba.in repe. l.cū acutiſsimi.C.de fideic.Soci.in cōſi.xxv.col. i.& ſeq. Iaſ.in l.ſi is qui pro empt.char.xvi.col.vi.ff.de vſucap.

Contrarium tenet Abb.in d.c.tanta,col.ii.qui fil.ſint leg.Iaſ.in conſi.clxxviii.col. iiii.vol.iiii. And.de Iſer. in d.c.naturales,col.ii.& ibi Iaco. Aluar.col. v.verſi.quid ſi inueſtitura diceret. Curt.in trac.feu.in iii.par. col.xxxi. ver. ſecūda principalis reg.Idē tenet Mart. Lau.in d. c. naturales.idem tenet And.de Iſer. in cōſti.reg. inci.ſan cimus.Cur.Sen.in conſ. xiii.col.ii.in fi.Trig.ſing.xxxv. Deci.in c.cū in cunctis,col.ii.de elect. Præp. Alex. in l.la tor,col.v.ver.quero circa prædicta, qui fil.ſint leg. Ant. de But.in d.c.innotuit,col.ii.in fi.ver.nō.ergo, de elec.& ibi Imo.col.ii.& Ant.ipſe in d.c.tanta,col. pe.ver.quero an legitimatio. Deci.in conſil. clv.col.iii. immo etiam ſi dictum ſit ex tuo corpore legitime deſcendentibus.Aſ flict.ſuper conſtit.fol.clxxxviii.col.iiii.

CONCLVSIO XXXVI.

1.

ARGVMENTVM.

Filij legitimati per ſubſequens matrimoniū an in feudis ſuccedant.

N in feudo ſuccedāt filii legitimati p ſub ſequēs matrimoniū? dicendū eſt ꝙ ſic. nā And.de Iſer.in c. i.§.naturales, col.i.ī fi. ſi de feud.fue.cōtro. & ibi Iac.de Belu.Alu. Mart.de Laud.& ſequūtur cōiter Doct.v. dicit Cur.Iun.ī tract.feu.in iii.par.col.xxxi.ver.ii.prin. reg.hoc tenet Anto.de But.in c.lator,col.ii.qui filii ſint leg.& ibi Card.Abb.in d.c.tāta,col.i.& ponit Afſli.in d.

§.natura-

§.naturales,in v,not.in prima colum. Iaſ.in tract. feud. in titu.de feud. ſucceſsione. Alexand.in l.ex facto. §. ſi quis rogatus.colum.ix.ff.ad Trebel. Iacob. de Beluiſ. §. dubitatum in authen.de inceſt. nupt. Iaſ.in l. generaliter.§.cum autem.col.fi.C.de inſt.& ſubſt.Bald. in conſi. cxxix.in iii.parte.vbi dicit iſtam * communem opin. Curt.Iun.in conſi.cxxxvi.colum. i.Caſſan. in conſuet. fol.ccc.colum.i.& ſeq. Trig.in ſingu.xxxv.Deci.in c.cũ in cunctis,colum.iii.de elect.& in conſi. clv.col.v.Pariſ. in conſi.xiii.col.v.vol.ii.& conſi.xv.col.i.eo.volu.Mantua in conſi.xlv.col.ii.Ruin.conſi.ccxi.colũ.i. volu. i. & conſi.xcii.col.ii.& v.vol.iii.

Contrarium videtur tenere Hoſt.in finalibus verbis & Io.And.in final.verbis in d.c.tanta, & Hoſt.in c.i.qui fil.ſint legit.

Limita primam opin. quæ videtur * communis, duobus modis,vt per Curt.in tract.feud.in iii.parte colum.xxxi.Alio modo,vt per Iaſ.in l.generaliter. §.cùm autem.colum.fin.C.de inſti.& ſubſt. ex mente And. de Iſern.licèt ipſe recedat ab eius opin.& dicit Deci. in c. cum in cunctis,colum.ii.per illum tex.de elect.ꝙ depoſitio loquens de filio legitimato, verificatur de legitimato per ſubſequens matrimonium. Iſtud probat glo. in cap.innotuit,in glo.in verb.coniugata.de elect.glo.in d.cap.tanta,Boer. deciſ.clix. ſecus ſi loqueretur de filio nato ex matrimonio. Brun. in tract. quòd ſtantib. maſcul.fol.lxiii.colum.i.ſed alii legitimati non veniũt appellatione ligitime deſcendentim. Ruin. conſil.cix. colum.v.vol.iii.

Quid in alio legitimato, quando inueſtitura diceret pro legitimè natis? Loffred.videas in conſi.i.colum. xi.

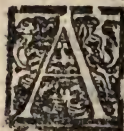
Quid in alio legitimato? vide Ruin.conſ. clviii.vol.& conſi.clxiiii.eo.vol.& conſi.cviii.col.i. vol.ii.

CON-

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Filij legitimati an succedant in emphyteusi, & dignitatibus.

AN autem succedat in emphyteosi filius legitimatus. Imol. in l.quod dicitur, col.ix. in fin. ff.de verb.obliga. tenet quod sic,& Petr. de Anch.in consi. ccxli.col.fi. Ias.in l.generaliter. §.cum autem.colũ. fi. C.de inst.& subst. Cassa.in consuet.fol. ccc. colum.ii.Deci.in d.c.cum in cunctis.col. ii.de elect.Hispa. in rub. de donat.int. vir.& vx. fol.viii. col.iii.Paris.in cõsi.xiii.col.v. volu iii.Vide Ruin.consi.cl.col,i.& seq. vol.i. qui tenet contrarium in emphyteosi ecclesię,& consi.cix.colũ.ix. vol.iii.In alio legitimato per rescriptum in cõsi. clxiiii. col.i.& consi.clxxxvi.col.i.vol.i.& consi. ccxi. colum.i. vol.i.& consi.lxxii.col.pe.volu.iii.declara,vt per Ruin. consi. xlvii.col. pen. vol.iii. An autem in episcopatibus & dignitatibus sit habilis?glo.in verbo coniugati, in d. c.innotuit,tenet,ꝙ sic,& ibi Cõpostel.Io. And.col.pen, in fi.& ibi etiam Compostel.& in istam sentẽtiam inclinat Goffred.in summa de presby. in iii. col.in fi.versic. quęro quod si quis natus.Idem Ant.de But.in d.c.innotuit,in ii.col.in fi.ver.quæro an filius.Card.in viii.quæstio.& * omnes Doct. ibi sequuntur dictum glo. idem voluit glo.in d.cap,tanta,Pet.de Anch.ibid.in ii.colum. in fin.ver.quærit glo.Abb.colum.ii.versi.& pro hoc adduco,& ibi Henri.Boic col.i.in prin.Archid.in c.Osius. lvi.distinct.Cald.in consi. ii.qui filii sint leg. Iacob. de Beluis.in §.dubitatum,in auth.incest.nupt.Alex.in l.ex facto.§.si quis rogatus.colũ.ix. ff.ad Trebel. Ias. in d.l. generaliter.§.cum autem, colũ. pe.C.de.insti. & substi.

Præpos.

Præpoſ. Alexã.in d.c. lator, col.v.qui fil.ſint leg. Dec.in d.c.cum in cunctis, col. ii.in vlt.not.& in conſi. clv.col. ii. Iaſ.in conſi.clvi.col.i.in fi.vol.iiii.ſentit Ang. Aret.in §.fi.col.pen. inſt.de nupt.Pariſ.in conſi. xiii.col.vi.vol. ii.& in conſi.xv.col.i.eo.vol.

Legitimati verò etiã quòd ſint legitimati cum clauſula prout ſi nati eſſent ex legitimo matrimonio, tamẽ non ſunt tales, niſi per fictionem.Maria.Iun.conſi.lxv. colum.i.vol.ii.

Tamen legitimatio ſic facta, non minus operatur, quàm ſi nati eſſent verè legitimi. Ruin. conſi.clxi. colum.viii.volu.ii.

CONCLVSIO XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Filius legitimatus per ſubſequens matrimonium an excludat ſubſtitutum, & an excludat feminas, ſtante ſtatuto, quòd excludantur propter maſculos.

IN fideicommiſsis legitimatus per ſubſequens matrimonium excludit ſubſtitutum, ſi decedat ſine legitimis & naturalibus filiis, hoc non habet dubium, quia etiam aliter legitimatus ſubſtitutum excludit, ſecundum * magis communem opin. & per Iaſ. in l.generaliter.§.cum autem. colum.pen. & ſequẽ. C.de inſti.& ſubſti.& in legitimato per ſubſequens matrimonium, voluit Deci.in conſi. clv.colum.i.Pariſ. in conſil.xiii. colum. v.volu.ii.& in conſi.xv.colum.i.eod. vol.Ruin.conſi.vii.colum.xi.vbi limitatur,vol.i.immo et quando dictum eſſet, ſi grauatus decederet filiis legitimis et naturalibus legitimè, natis, vt dictum eſt ſupra in v.limit.

In

In statuto autem excludente filias fœminas propter masculos, an legitimatus per subsequens matrimonium excludat filias fœminas. Ant. de But. in cap. per venerabilem, colum. xvii. versi. sed potest esse dubium, qui filii sint leg. sentit quòd sic, idem tenet expressè Paul. de Cast. in consi. clxxx. colum. fina. volu. i. Deci. in consi. clv. colum. ii. & in cap. cum in cunctis, colum. ii. de elect. & in consi. lii. colum. pen. Georg. Nat. in clemē. quamuis, colum. xliiii. & sequen. de pact. in vi. Albert. Brun. in tract. super statuto exclusiuo fœminarum artic. xii. quæst. iiii. Paris. in consi. xiii. col. v. volu. iii. vbi, etiam ꝙ statutum loquatur de legitimè natis, & in consi. xv. eo. volu. Quid in statuto excludente fœminas propter masculos legitimè natos? Ang. Aret. in §. fina. colum. pen. Inst. de nupt.

CONCLVSIO XXXIX.

ARGVMENTVM.

Filij iudicantur legitimi ob bonam fidem parentum.

PROPTER bonam fidem parentum filii iudicantur legitimi. c. ii. vbi Abb. in princi. qui filii sint legit. & in cap. cum inhibitio, in ii. not. de cland. despons. & voluit Host. in d. c. ii. in prima parte tex. & ibi Ant. de But. Pet. de Anch. in vii. not. Prępos. Alexan. in iiii. not. Bald. in c. i. §. naturales, in fi. col. si de feud. fuer. controuer. ver. pone ꝙ nō tenet matrimonium. Bart. in l. auunculo. col. ii. §. de condit. sine causa, & in l. cū qui. ff. de statu hominum. Din. in consi. vi. in fin. Curt. Iun. in consi. lii. colum. prima. Paris. in consi. xv. colum. vi. volu. ii. Ruin. consi. xiiii. colum. i. & sequen. vbi declarat, volu. iii. Grammat. consil. lvi. colum. ii.

Primò amplia, etiã data ignorantia vnius ex coniugibus tantùm, ita probat text.in cap.ex tenore, qui fil. sint legit. Host.in d.c.cum inhibitio, col.ii.in fin.versi.& quando etiam in facie Ecclesiæ, & ibi Ant. de But. colũ. pen.& col.fi.ver.quęro cum glo.Pet.de Anch. in fi. col. ver.iii.principaliter quęro.Præpos. Alex.colum pe.ver. venio modò, & fuit opi.gl.ibi in verbo ambo. Idem voluit Imol.in cap.ex tenore, in fina. verb.& ibi Host.col. ii.Io.And.super verbo legitima.Ant.de But.in vi. not. & in ii.col.ver. aut matrimonium est clandestinũ. Petr. de Anch.in ii.col.in ii.q.Præpos. Alex. in v. not. Abb. ibi in ii. not. Henric.Boic. col.ii.Bal. in l. qui contra.in iii.q. C.de incest.nupt.glo. in cap.i.de eo qui duxit quã polluit per adulterium, sentit Bart.in l. eum qui.ff. de stat.hominum.Beltrand.in consi.ccx.colum.fina.vol.i. Rui.consi.xiiii.col.i.& seq.vbi declarat, volu.iii.Gram. consi. xi. colum. i. Amplia istam partem, vt per Ruin. consi.vii.volu.v.

Contrarium, ꝙ non sufficiat ignorantia vnius tantũ, voluit glo.in d.l.qui contra.C.de incest. nupt.in verbo acerrimo.glo in l.miles.§.pe.in verbo secundis nuptiis. ff.de adult. immo Angel. tenet in dicta l. auunculo. ff. de condit. sine causa, quòd non sufficiat esse bona fides, nisi concurrat etiam longi temporis spacium in figura matrimonii.

Tenendo primam opin. quæ videtur * communis, Amplia primò, vt ex ignorantia vnius tantùm proueniat legitimitas filiorum, & non modò quò ad ignorantem, sed etiam quò ad scientem, vt voluit glo.in verbo ambo, in dicto cap.cùm inhibitio. Vbi Imol. in fin. verb.& Ant.de But.ibi, quia esset monstrum, quòd quò ad vnum tantùm esset legitimus, vbi etiam Præpos. Alexan.colum.pen.& Henric.colum.ii. & in fin. eius. colũ. & sequen. idem voluit glo.in cap.cum in captiuitate, in glo.i.xxxiiii.q.i.Petr.de Anch. in d.cap.cum inhibitio, colum. ii.in iii. quæst. Specul. in titu. de success. ab intest. versic. sed pone. quòd de facto. Alberic. in dicta

l.qui

l.qui contra.col.ii. qui tenet etiam quò ad succeſsiones in terris Imperii.Goffred.in summa in titu. qui fil.sint leg.circa fin.Ias.in consi.clvi. colum.ii.volumi. iiii. & in consi.clxviii.col.iii.& seq. volum. iiii. Capra in consil. cxvii.colum.fi.

Contrarium Hugo.& Tancred.in d.c.cum in captiuitate,scilicet quò ad scientem, quòd sint legitimi.glo.in d.l.qui contra,in fi.in verbo acerrimo. Petr.de Anch.in consi.xli. & ista opi. secunda est quò ad succeſsiones in terris imperii.vt per Cyn.in d.l.qui cōtra.C. de incest. nupt.in iii.q.& sentit Ias.in d.l.auunculo, in fi. ff.de condit.sine causa,idem voluit Odofred. in dicta l. qui contra.colum.fina.

Declara istam ampliationem, vt procedat sine controuersia, quando ignorantia est circa factum, vt dicit Abb.in cap.tenore,in fi.qui filij sint leg.& tantò magis, si concurret ignorantia iuris & facti glo.in l.miles.§.pe. ff.de adult. Abb. inc. refert, qui fil. sint legit. Ias. in d.l. auunculo, col. fi.quod declarat,ut per Rui.cōsi.li.col.ii. & viii.volu.v.

Sed quando ignorantia est circa iuris dipositionem, glo. in d.l.qui contra, tenet idem esse scilicet filios esse legitimos & idem sentit glo.in c.perlatū qui filij sint legit.Sed Odofred. col. fi.quod non sint legitimi, quando vtreque ignorat ius,sed si masculus scit ius, & fœmina ignorat,sine legitimi quò ad fęminam sed Bart. in l. auunculo,col.ii.ff.de condi.sine causa, indistinctè tenet esse legitimos filios quò ad ignorantem iur.

Abbas verò in c.per venerabilem,col.fina. qui fil.sint legit.dicit,ꝙ error iuris excusat, vbi error est probabilis,& non aliàs,idem tenet in cap.perlatum,eo. tit. vide Rui.declarantem in consi.li.col.vii.& seq.vol.v.

Secundò amplia, vt sufficiat bonam fidem adesse tempore conceptionis, licèt forsan non adsit tempore natiuitatis.glo.in d.c.ex tenore,& ibi Abb. in iii. not.etiam si lite pendente sit conceptus, ante sententiam tamen, Host.in d.cap.ex tenore,colum.i.ver. quid ergo si pen-
dente

dente lite,& ibi Ant.de But.in tertia oppos. Capra.cōs. cxvii.colum.fina.Contrarium, Maria.Iun. consi. xxxi. colum.x.volū.ii.

Tertiò amplia, vt non obstante iudicis monitione ante sententiam dicantur esse coniuges in bona fide. Ant.de But.in dicto c.ii.qui. fil.sint legit. & ibi Præpos. Alex.in vltimo not.

Primò limita, quia non sufficit ignorantia, nisi matrimonium non sit contractum publicè, in faciem Ecclesiæ, ita Ant.de But..in dicto cap. ii.in v.not.Goffred. in summa in eod.tit.circa fin.Petr.de Anch.in consi. cccci. Capra in consi.cxvii.colum.fi.Curt.Iun. in consi.lxiiii. colum.ii.idem voluit Host.in d.c.ex tenore, circa fi. vbi etiam hoc tenet Io.And & Ant.de But.in fin. pen. col. & seq. & Petr. de Ancha.in ii.col. iii. qō.Abb. in vlt. q. & Card.in secunda oppos.etiam sentit hanc opi.dum dicit, ꝙ cap.cum inhibitio, procedit in quocunque impedimento,& ibi Præpos.col.i.& seq.in ii.q.Henric.Boic. col.fina.& Collect.ver.sed quid si ambo,& idem voluit Imol.in d.c.cùm inhibitio,& ibi Collect.circa prin.ver. nunquid.idem Marian.Iun.in consi. xxxi.col.x.& fi.& consi.lxxxvi.col.pen.vol.ii.

Contrarium,quod d.c.cum inhibitio, non habeat locū,nisi in impedimēto cōsanguinitatis, tenuit Goffred. in d.summa tit.qui fil.sint legit.in fi. & Vincent.in d. c. ex tenore,& Archid.in c.cum in captiuitate. xxxiii. q. i.& Gemi.in consi.lxvi.col.pen.

Tenendo primam opin. quæ videtur * communis, primo limita,quòd si matrimonium cōtrahatur in mortis articulo non requiratur solemnitas,de qua in d.cap. cum inhibitio,vt per do.Marian.Iun.in dicto cōsi.lxvi. colum.pen.& fin.

Secundò limita in impedimento seruitutis, quia si libera contrahat matrimonium cum seruo ignoranter, liberi non sunt legitimi,ita glo. in prædicto c. ex tenore,in glo.fi.in fi.sed ibi Ioan.And.in fi.tenet, quòd legitima sit soboles suscepta ex matre libera,& patre seruo, quando

quando mater est ignorans, sed si mater est serua, & pater liber, & ignorantes contrahant, est legitima soboles, sed non libera, & ibi hoc sequitur Ant. de But. circa finem versi. quærit glo. & Petr. de Anch. circa fin. in iii. q. & ibi Henric. Boic. in fi. & Præpos. Alexan. in fi. Abb. verò dicit ꝙ non est neque libera neque legitima, si mater est ancilla, & idē sentit Goffred. in dicta summa in tit. qui filii sint legit. in fi.

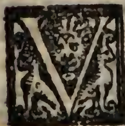
Tertiò limita, quando filii nascuntur post contractū putatiuum matrimonium ex coitu improbato. Ita Maria. Iun. consi. xxxi. col. ix. & fi. vol. ii.

Quartò limita, quia non sufficit iuris error, vt per Ruin. consi. xiii. colum. ii. volu. iii. declarat, vt per eundem. consi. li. colum. vii. & seq. volu. v. Et nota, quia non præsumitur ignorātia, si in loco erat matrimoniū publicè & non occultè per vnum ex coniugibus, quia alter non potest dicere ignorasse matrimoniū alterius. Ruin. d. consi. li. colum. ii. volu. v. vel erat notorium in loco, & communiter ita dicebatur, quod alter contraxerat matrimonium.

CONCLVSIO, *Et Regula XL.*

ARGVMENTVM.

Heredis nomine intelligitur tàm hæres suus, quàm extraneus.

VERBVM hæres regulariter verificatur in quolibet herede, idest tam hærede sanguinis, quam extraneo, ad hoc allegatur tex. in l. sciendum. ff. de verb. sig. qui text. non probat, appellatione heredis venire hæredes non modò primi, sed vlterioris gradus. ad idem allegatur tex. in l. in annalibus. C. de legat. qui etiam text.

secundum

ſecundũm Dec. in c. præſentia, colum. xviii. de probat. non probat, niſi illud idem quod probat text. in d. l. in annalibus, dicit illud verbum continere omnes hęredes probat regulam, quia, ſi continetur omnis hęres, etiam extraneus, qui etiam hæres dicitur. Iſtam regulam ponit Bart. in l. Gallus. §. etiam ſi pareti. ff. de lib. & poſth. quem ſequitur Bald. Angel. Imol. Paul. de Caſt. Aret. Alexand. Socin. Iaſo. & Claud. & vltra ipſos, hanc regulam ponit Imol. in rub. de iure patr. Bald. in cap. i. in fin. princip. de eo qui ſibi & hæredibus ſuis Ang. conſil. xxxv. Imol. in conſi. ccci. in fin. penult. colum. & ſequẽ. Socin. in conſi. cclvii. col. iiii. & ſequen. Alexan. in conſi. xxxvi. colum. ii. volu. iii. Bald. in l. fi. col. vii. C. de hæred. inſti. hanc etiam opin. tenet Spec. in tit. de locat. §. nunc aliqua. verſi. cxiii. idem ponit Abb. in cap. in præſentia, colum. vii. poſt Anto. de But. ibi colum. iii. & ibi Deci. colum. xviii. de probat. & ibi Imol. col. iii. Alex. in conſi. lvi. col. ij. vol. ii. Imol. in c. potuit, in vi. colum. in fi. & ſeq. de locat. Alex. in conſi. clxxxix. in v. col. volu. ii. Imol. in l. quod dicitur, col. pen. ff. de verb. obligat. & ibi Alexan. col. pen. Salic. in l. ii. in xx. q. C. de iure emphy. Corn. in conſi. clxxii. col. ii. vol. iiii. Maria. Socin. Iun. in conſi. clxxii. col. ii. volu. ii. Ruin. conſi. clxxxviii. colũ. i. volu. ii. Tiraquel. de retract. fo. xxxiiii.

Primò amplia, etiam ſi dictum ſit de hærede ſuo in materia tranſmiſsibili ad omnem hæredem, ita Specu. in dicto titu. de locat. §. nunc aliqua. verſicu. cxiii. Bart. in dicto §. etiam. Alexand. in conſil. xix. colum. prima in fin. verſi. tertiò confirmatur, vol. ii. Deci. in dicto cap. in præſentia, colum. xviii. de probat. Iaſo. in dicto §. etiã ſi patenti, colũ. iiii. iſtud fuit de mente Abbat. in d. cap. in præſentia, col. ix. ver. ſi autem cõceſsio fieret. & Dec. ibi colum. xxi. verſi. in hoc tamen. Imol. in d. c. potuit, colum. vii. de locat. Alex. in conſi. clxxxix. colum. v. vol. iii. Imol. in d. l. quod dicitur, col. pe. & ibi Alex. vbi dicit in pe. col. iſtam * communem opi. Bald. in l. ii. col. xx. C. de iure emphyt.

Cõtrariũ tenuit Albert. de Bobio, vt refert Io. Andr. in addit. Specul. in dicto titu. de locat. in §. nunc aliqua, versi. cxiii.

Secundò amplia, etiam si conditio repugnet, si modò res sui natura sit transmißibilis ad omnes hæredes, ita Bart. in l. Gallus. §. & si parente. in respons. ad l. in annalibus. ff. de libe. & posth. & ibi Bald. col. ii. Socin. col. iiii. ver. iiii. conclusio, & licèt ista solutio Bar. ad l. in annalibus, reprobetur, vt per Alex. in d. §. etiam, & ibi Ias. & per eundem Ias. latißimè in d. l. in annalibus, tamen dictum in se est verum, vt per Aret. in d. §. etiam. colũ. iii. & Soc. ibi d.

Tertiò amplia, vt in statutis exclusiuis fœminarum, verbum hæres masculinum de descendentibus intelligitur. Brun. in tract. quod stantibus mascul. fol. lxx. colum. iii. & fol. lxxi. col. iiii. in fi. & seq.

Primò limita, si sit facta mentio de hærede alicuius viuentis, quia viuens non habeat hæredem sanguinis, ita Bart. in d. §. etiam, colum. ii. Paul. de Cast. col. ii. in fi. Soc. colum. i. Ias. col. iiii. Soc. in consi. lvii. col. ii. vol. iii. Paris. in consi. lxxi. col. vii. vol. ii.

Secundò limita, si verbum hæres proferatur in materia, quæ sui natura non est transmißibilis. nisi ad descendentes. ita Bart. in d. §. etiam colum. ii. Paul. de Cast. col. ii. in fi. Alex. qui limitat vno modo colum. ii. Aret. qui limitat duobus modis, & vno modo ampliat in v. col. Claud. qui limitat duobus modis colum. ii. Ant. de But. in d. c. præsentia, col. iiii. Abb. col. vii. Imol. col. iii. Deci. col. xviii. qui vno modo limitat, & ibi Feli. qui etiã similiter limitat vno modo. Bald. in l. etiam in fin. ff. sol. mat. idem Bald. in c. i. viii. not. de alienat. feud. in l. i. in lxxxiiii. q. ff. de rer. diuis. sentit Bart. in l. iurisiurandi. §. si liberi, col. i. ff. de oper. libert. Specu. in §. nunc aliqua, ver. cxiii. in tit. de locat. Cald. in consi. xv. de verb. sign. & Bald. in l. liberti libertæq; colũ. vi. C. de oper. libert. idem tenet Imol. in d. l. etiam, vbi dicit hoc * communiter teneri per Doct. ff. solut. matri. Ioan. de Plat. in l. ii.

col. pen.

col.pe.C.si imperialib. lib.x. Alexan.in consi. xvii.col. prima.vol.v.Soc.in consi.xix.col.i.Corn.consi.cclxxii. colum.ii.vol.iiii.Socin.in consi.lvii.colum.iii.vol.iii.Marian.Iun.in consi.lxxvi.col.ii. Ruin.in consi.lxviii. colum.pen.volu.v.

Contrarium Cyn.in d.l.liberti libertæq; col.ii.versi. vnde facit ad quæst.

Tertio limita, quando resultaret absurdum iniquum vel impossibile, vel quid repugnans voluntati disponentis, ita Bart. in dicto §.etiam, & ibi Bald. in ii. colũ. Paul.de Cast.colum.ii.Socin colum.iii.Iaso. colum. vi. Anto.de But. in dicto cap.in præsentia, colum.iii. Abb. colum.vii.Dec.in xix.colum.Ang.in consi. cccv.Alexã. in consi. xxxvi.colum.ii. & sequen.volu.iii.& in consi. xlix.vol.vi.Imol.in consi.xxi.col.ii.Paris.in d.c.in præsentia, nume.ciii.

Absurdum videtur sequi, si conditio, si grauatus decesserit sine hærede, intelligetur de hærede successionis, cum cõditio semper esset extiturã, quia semper quis decedit cum hærede successionis, & ita procedit text. in l.ex facto.§.fina.ff.ad Trebel.& ibi hoc not.Bart.& in d.§.etiam colum.ii.Bald.colum.ii.Paul.de Cast.colum. pen.Socin.colum.iii.Abb.in d.cap.in pręsentia. colum. vi. Deci.colum.xix. Angel.in consi. cclxvi. in princi. & in d.l.i.in prin.C.si imperial.liber.lib.x. Cuma.in consi. cxxv.in princ.Iaso.in dicto.§.etiam, colum.vi.Aret. in d.cap.in præsentia, colum.vii. Corn. in consi. cclxxii. colum.ii.volu.iiii.Imol.in d.l.quod dicitur, colum. pe. ff.de verb.oblig.Alexand.colum.ãtepe. Paris.in consi. lxxxix.col.ii.volu.ii.

Amplia, etiam si dictum sit de legitimo hærede. Guido Papę quæst.ccccl vii.

Contra voluntatem disponentis sequitur esse, quãdo appellatione hæredis veniret extraneus, secundũ Riccard.Malumb.quem refert Bal.in dicto §.etiam, nam si substitutio sit facta Titio instituto, de Gaio & eius hæredibus sub conditione si decesserit Titius substitutus

sine liberis, quo casu extranei hæredes Titii non faciunt deficeret conditionem substitutionis, vide ibi per Bald.& fuit opin.recitata per Ioan.And.in addit. Specula.sub rub.de test.in fin.sequitur Bal.col.fi. & Raph. Cum.Paul. de Cast. col.fi.Aret.col. iii.qui dicit * communem.Socin.colum.pen.qui idem dicit,& Ias. col.pe. qui idem dicit, & Raph. Cuma.in l.ex facto.§.fi. ff.ad Trebel.Raph.Fulg.in l.generaliter. C. de insti.& subst. in l.cum acutissimi. C. de fideicom. Alexand. in consi. xciii.colum.ii.vol.iii.& in consi.cxxv.colum.fin. vol.v. Corn. in consi.cclxxiii. col.fi.vol.iii.Sal. in consi. xvii. in ii.dubio Alexan.in consi.xxxvii.colum.iii.versi.pro hoc vltimo facit.volu.vi.Soc.in consi. xii.colum. i. vol. iii.Alex.in consi.cxxxix.col.i.& iii. vol.vi. Ruin. consi. xlii.col.iii.vol.ii.

Contrarium, Ang.in d.§.etiam,& ibi Imol.& Alex. colum. iii. Claud. colum. pen. licèt dicat alteram partem communem.Corn. in consi.cclxxii.colum.ii.in fin. & seq.vol.iiii.Dec.in consi.ccxciiii. colum.i.in fi.& seq. maximè,quando dictum est,omnem hæredem.

Tenendo primam opin.quæ est communis, limita secundum Paul.de Cast.in d.§.etiam,colum.fin.si substitutio facta sit cum illa conditione, si grauatus decesserit sine filiis, vel sit talis persona in cuius persona non intelligatur conditio liberorum, aliàs si simpliciter facta sit substitutio post mortem, & non sit talis in cuius persona conditio non subintelligatur,tunc extranei hæredes substituti venirent tanquam vocati ad substitutionem.& licèt ipse Paul. de Cast. non plenè firmet, tamen Aret.col.fi.magis præcisè tenet istam opin.& Soc. col.pen.& Claud.col.etiam pen.in fi.

Item sequitur contra voluntatẽ testatoris, quando si verbum hæres pro omni hærede etiam extraneo acciperetur, & descendentes testatoris excluderentur ab extraneis, quod repugnare videtur voluntati testatoris.arg.text.in l.cum acutissimi. C. de fideicom. l. cum auus.ff.de condit.& demonstra.& istam conclusionem

firmauit

firmauit Alexand.in consi.cv.colum.ii.versi. comprobatur,volu.i.& in consi.xxxvii.colum.iii.versi.pro hoc vltimo facit.volu.vi.Ang.in consi.cccv. in fi. Alexan.in consi.xxxvi.colum.pen.volu.iii.& in consi.xlix.colum. pen.volu.vi.Soc.in consi.ccxlix.colum.x.versi.sed huic obiectioni respondetur.& colum. ix.versi.secunda diffi cultas.idem fuit de mente Bart.in sua quæst.in d.§.etiã dum cõfirmat opi.Ricard.Malumb.idem voluit Alciat. in l.hæredis appellatione.ff.de verb.signi.si enim verbũ hæres,acciperetur pro hærede iure successionis, sequeretur,quòd minus delectus præferretur magis dilecto. Bal. in c.i.de nat.success.feud.& ponit Alex.citato cõsi. vbi supra col.ii.vol.iii.& in consi.xc.col.ii.volu.i. versi. comprobatur &c.Est etiam alia coniectura, quãdo pri mò testator in testamento declarauit quales deberent esse personę, ad quas bona sua peruenire valebat. nam si in prohibitione postea alienationis dixerit, quia volebat deuenire ad suos hæredes,intelligitur quòd de talibus hæredibus,quales supra alia parte testamenti expresserit. vt per Soc. in d.consi. ccxlix.colũ.x.versi. sed huic obiectioni, & in consi.lvii.col.ii.in fi.& seq. vol.iii. Est etiam alia coniectura, quando communis vsus loquendi se haberet, quòd pro descendentibus acciperetur,vt dicit Bart.in consi.lvii. Bald. in consi. cccxxv. in iiii.parte incip.Viso testamento Ioan. & in consi.cci. in fin.volu.iiii.Soc.in consi.ccxlix.colum.x.versi.aliquando & secundò.Imol.in consi.xxi.colum.ii.versi.sed aduertendum.Deci.in consi.xxxviii.col.vi.Ias.in d.§.etiã, col.pe.ver.tamen tu aduerte.

Quartò limita,nam in substitutione,appellatione hęredis venit tantùm hæres sanguinis, ita Specu. in titu. de testa. §. in primis. versicu. fina. & in titu.de locat. §. nunc aliqua. versicu. cxiii.quem sequitur Bald. in cap. primo.de natu.successio. feud.& in capit. si pater , de testa.in vi.col.xvii.& in consi.cclxvii.incip.Proponitur quod Manfredinus.volu.v.& in consi.cclxxxiii.volu.ii. Aegid.Bellam.in consi.xxv.in ii.dubio. Barbat.in consi.

lxxxix.col.pen.vol.iii.Alex.in consi.xxxvi.col.pe.ver. ad prædicta.vol.iii.& in consi. xlix.col. iii.volu. vi.licèt non plenè firmet,& in consi.cv.ver.comprobatur,vol.i. Guido Papę q.cccclvii.& 591. Cassanæ.consi.xcvii.nu. xx.Ruin.consi.cx.col.iii. versi.ii.& clxxiiii.col.iiii. vbi declarat,volu.ii.& clviii.col.iii.volu.iii.

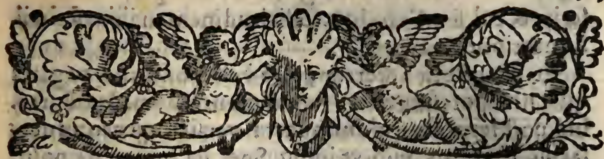
Contrarium, Paul.de Cast.in d.§.etiam, colum.fina. Aret.colum.iii.in fi.Alex.col.iii.in fi.Soc.in cósi.ccxlix. colum.x.versi.sed huic obiectioni.Corn.in cósi.cclxxii. volu.iiii. maximè in iii.col. Curt.Seni.in consi.xlvi.colum.pen.Marian.Iun.consi.clviii.colum.ii.vol.ii.Soc.in consi.lvii.colū.iii.volu. v. sed si esset hæres in aliqua re certa institutus, veniret proculdubio appellatione hæredis.Imol.in l.ex facto,col.vi.ver.item attende secūdò vbi ad prędicta facit.ff. de hæred. instituen.Guid. Pap. quæstio.cccclviii.

Quintò limita, nisi dictū sit de hæredibus masculis. vt videre potes in memo.nostrò xvi.

Sextò limita, si dictum sit ꝙ hæreditas vadat de hęrede in hæredem.Paris. in consi.lv.colum.i.vol.ii.

Septimò limita, stante communi vsu, ꝙ intelligatur de descendentibus.Maria.Iun.consi.clviii.col.ii.

Explicit liber quartus.

CONCLVSIONVM, REGVLARVM, ET Communium opinionum,

DOCTISSIMI IVRISCON. D. IACOBI PHILIPPI PORTII IMOLENSIS,

Liber Quintus.

CONCLVSIO *Et Regula I.*

ARGVMENTVM.

Commodum quis sentire non debet eius, quod nixus est impugnare.

EGVLA est, ꝙ ex eo nõ debet quis commodũ sentire, quod nixus est impugnare, vt in reg. ex eo, de reg. iuris in vi. c. olim. & ibi not. Abb. in vi. notab. de cẽsib. l. i. C. de furt. l. quæsitũ. ff. de acquir. hæred. Alexã. in cõsi. ccix. in fi. vol. vii. Aegid. Bell. decis. 554. Fastol. dubio xxviii. Fel. in c. super literis. col. x. ver. viii. regulariter, & latè idem in cap. capitulum. col. xiiii. vers. confirmatur de re-

scrip. & col. seq. Fran. in c. sollicitudinem in iiii. col. in ii. limitatione de appel.

Et propterea infertur, quòd ex positione negat a quis non potest fundare suam intentionem. Ita Barto. in l. post legatum. colum. quarta versicu quæro aduersarius. ff. de his quib. vt indig. Specula. in titu. de posit. viii. colum. prima. per Barto. in l. naturaliter. §. nihil cōmune. colum. iiii. versicu. credendum est ergo. ff. de acquiren. possessio. Et in l. non vnquam. ff. de exceptio: Felin. in dicto cap. capitulum. colum. x. in fin. Archid. in cap. primo. colum. x. in princi. de confess. in vi. Guid. Pap. qui dicit istam * communem opin. in consilio clxxxiiii. Socin. consil. ccviii. colum. prima. in fin. idem tenent Ioan. And. in dicto cap. primo. colum. i. in fin. de confess. in fin. vbi Ioan. Crot. colum. prima. Domi. in iii. colum. dum se remittit ad Specula. & ibi Philip. Franc. colum. fina. in vi. quæstio. Angel. in l. prima. §. si quis simpliciter. ff. de verb. obligatio. vbi Aret. colum. fina. Alexan. consi. ccix. in fin. volu. vii. & in cōsi. clxxxv. colum. fin. volu. v. Alexan. in cons. cli. colum. i. in fin. volu. eod. & in d. l. prima. §. si quis simpliciter. in fin. Ang. in cons. clv. col. ii. Franc. in c. fi. col. fi. de iureiur. in vi. Et hoc sentit Bal. in l. vnica. C. de cōfes. in v. col. versi. item quęro. in primo mēbro. Et propterea etiam infertur, quòd nō potest quis se fundare in appellatione quā negauit. Spec. in tit. de appel. §. Breuiter. ver. sed pone. Card. in c. ex parte. v. col. vii. de rescr. Imol. col. ii. in fi. ver. in quātū facit. Nā ego possum me fundare in facto negato. Bar. in d. l. post legatū. versi. quæro quid si nō impugnāt. Ias. in d. l. naturales. §. nihil cōmune. colum. xviii. Sed intellige iuxta declarationem infrà faciendam, quòd possum me fundare in probationibus, in quibus est verificatum factum, & hoc probant omnia, quę allegat Felin. in loco proximè alleg. infrà in iiii. & vltima limit. huius dicti. Et non potest se fundare in libello quem negauit, Bal. in l. si magnū, circa fi. C. qui accus. nō pos. in l. cū primū, vbi Bart. & Salic. C. de lib. cau. Idē in confessione

Ruin.

Ruin.consi.cl.col.pen.volu.iii.& in dicto testis negato, ponit idem Ruin.consi.xxxiii.col.v.vol.iiii.

Amplia, vt non modò ex positione negata non possit se fundare, sed nec ex positione cui recusat respondere. ita voluit Alexan.in d.l.naturaliter. §. nihil commune. col.xv.ver.illud non omitto, Socin.ibi colum. viii. ver. aliquando & xx.& ibi Claud.col.vi. idem tenet Bald.& Alex.in l.iii. circa fi.C.de hære.qui intelligit illud, quãdo est iussus respondere, & non respondet: secus si non fuisset iussus respondere. Facit, nam contumax in non respondendo, fateri videtur contenta in positione: & propterea videtur posse se in ea fundare. Ias. in l.iii. col. iiii.in prin.ff.de acquir.poss.

Limita primò, nisi negatio fuerit per negantem reuocata. ita dicit Bart.in l.post legatum, col.iiij.versi.quæro aduersarius.ff.de his quibus vt indig.Felin.in d.c.capitulum col.x.in iiii.limit. Alex.in d.l.naturaliter.§. nihil commune.col.xv.ver. circa illud autem quod intercedente. Corn. in consil. clviii. colum.iii. & in consi.xci. col.ii.volu.vi.& in consi.xcii.col.i.in fin. volu.v. & in d. l.i.§.si quis simpliciter.in fi.ff.de verb. obliga. vbi Ang. & Hercu.col.vii.Rui.consi.cxxxv. col.iii.volu.iiii.Phil. Franc.in c.fi.col.iii.de iureiu.in vi.versi.iii. limitatur, & facit infra limit.vii.

Contrarium sentit Bar.in l.eum qui, in ij.no.ff.de iureiu.tamen eam opinionem communiter reprobant, vt per Feli.qui declarat in c.cæterùm, col.pen.de iudi.

Et ista reuocatio negationis non exigit probationẽ erroris, sed potest fundari in confessione partis resultante ex sua positione, vt dicit Bart. in d. l. post legatum. versicu. quæro aduersarius. Sed Archid.& Ioan. And. in cap.primo de confes. in vi. exigit probationem erroris, & Guido Papæ q. clxxxii. & sine probatione erroris, quando positio erat obscura & intricata. ita Alex. in d.§.si quis simpliciter.col. pen.nu.xxxii.sed si pars reuocasset suã positionem, tunc reuocatio exigeret probationem erroris, sicut exigit, quando reuocatur confessio,

ita declarat Bart.in d.l.post legatum.in fi. versicu.quęro aduersarius.iuncto versicu.Idem pone quòd reuocasti.Hercu.in d.§.si quis simpliciter.colum. vii. Declara, quòd probando errorē potest reuocari etiam confessio, quæ resultat ex productione instrumēti. Bar. in l. cum precum col.fin.C. de lib.ca.versic.& quæro, in l. alia in prin.C.de his quib.vt indig.idem ponit Imol.in c.cum venerabilis, de except.Franc.in c.si.colum. fi. de iureiu. in vi.tamē limita, vt per Feli. in c.cum venerabilis, col. vi.& seq.de excep.vbi ponit, quando produxi instrumētum, quod detegitur falsum, an mihi præiudicet cōfessio, quæ fit ex productione.

Sublimita hoc modo dicitur de reuocatione negationis, vt procedat, quando fieret in eodem iudicio, secus, si in alio, quia præsumitur calumnia. Ita ponit Aret.in d.§.nihil commune, colum.vi.versi.decimo quia Doct. sequitur Clau.in dicta l.i.§.si quis simpliciter.ff.de verborum obligat.

Contrarium ibi Claud.col. vi.versi. hanc conclusionem. Colligitur ex dictis Anto. de Butr.in d. cap. cùm olim.col.vi.ver.si enim nos agimus:vbi quid in eodē iudicio, quid in diuerso, & quid in alia instantia.

Secūdo sublimita dum modò alter procuretur ex sua negatione, quia tunc potest reuocare suam negationē. sed si in alio non grauaretur, non grauaretur in hoc, vt non possit suā negationem reuocare.ita Bal.in d.l.vnica, col.vi. de confes.per Soci.in d.§.nihil commune, col. viii. Bart.in l.nemo, circa medium.ff.de excep.ver.pone.

Sublimita tertiò, nisi ante reuocationem detectum est mendacium negātis, quia tunc non possem amplius reuocare.Ita Alex.in d.§.si quis simpliciter, in fi.& ponit Rom.in l.eum qui, col.ii.versi.ii.membro. ff.de iure iu.& ponit Feli.in c.cæterum, col.pen.extra eo.ti. Alex. in apost.ad Bar.in d.l.post legatam.

Sublimita quartò, quando reuocaret in continenti, nō si ex interualla.ita Roma.in d.§. si quis simpliciter, versi.secundo videndum, col.iii.& ibi Ang.in fi.colum.

Alex.

Alex.in apoſt.ad Bart.in d.l.poſt legatum. Quando autē dicatur in continēti reuocari, vide Alci.in d. l. ſi quis ſimpliciter, in loco proxi.alleg. Et per Franc. in c. fi.col. iii.de iureiu.in vi. Et hoc intellige, quando quis vult reuocare ante acceptationem. nam ſi fuiſſet per aduerſarium acceptata, non poſſe etiam incontinenti. ita declarat Vinc.Herc. & Aret.in d. §. ſi quis ſimpliciter. in fi. Et iſtud intellige, quādo quis vult reuocare nō docto de errore ex interuallo, vel poſt acceptationem partis sed ſi vellet docere, poſſet etiam ex interuallo, vel poſt acceptationem. ita vult Bart.in d.l. poſt legatum.col.fi. ita decarat Aret.in d.§. ſi quis ſimpliciter.colum. fin. & ſumitur ex dictis Bal.in l.edita,col.ii.in repet. verſi.ſæpe accidit. C.de eden.& ponit Franc.in d.c.fin.col.ii.de iureiu. in vi. Alex. verò in apoſtill.ad. l. poſt legatum, tenet eſſe neceſſarium in reuocatione docere de errore.

Limita ſecundò, nam in facto negato poteſt quis fundare declinatoriam incompetentiæ aduerſus agentem. Ita notat Bal. per illum tex. in c.i.colum.ii.de controu. inter vaſallum & Epiſcopum, refert & ſequitur Aret.in d.§. ſi quis ſimpliciter, col. fi.

Limita tertiò, nam negans ſimpliciter factum poteſt approbare qualitatē facti, & in ea ſe fundare. ita Alex. in conſi.xci.col.ii.volu.vi.

Cōtrarium, Are.in d.§.ſi quis ſimpliciter. col.fi. ver. iiii.adde. vbi etiam dicit fallere illud in cauſa libertatis. vt ibi per eum.

Limita quartò, nam licèt non poſsit negans ſe fundare in poſitione negata, poteſt tamen ſe fundare in probationibus factis ſuper probatione negata. Bart.in d.l. poſt legatum, col.fi. verſi.quęro ego negam. Ang.in conſi.clv.colum.ii.Franc.in c.i.col.fi.circa medium de confeſſ. in vi. Aret.in d.§.ſi quis ſimplicitER.col.fi. Alex.in conſi.clxxxiii.col. i.in fi.Pet.de Anchar.in conſi. ccviii. col.fi.verſi.Hinc dicimus.Card.in conſi.xxix.col.fin.de proba.in addit.ad Io.Monach.nu.lii. & ſeque.in c. i. de confeſs.in vi. Iaſ.in l.iii. col.iiii. ff. de acqui. poſſ. Abb.

in c.

in c. cùm venerabilis, col. ix. ver. & ex hoc quod supra dixi. de excep. Imol. hoc sentit in cap. cùm olim. circa finem. de censi. ponit Hippoly. in rubrica de fideiuss. colum. lxxviii.

Limita quintò, quia non potest fieri reuocatio negationis, vt consequatur aliquid ex confessione. Alex. in apostill. ad Bart. in d. l. post legatum.

Limita sextò, quia licèt non possit se fundare, in eo quod immediatè negauit, potest tamē se fundare in eo quod mediatè resultat ex intētione aduersarii. Ias. in d. l. naturaliter. §. nihil commune, col. xvi. ff. de acq. poss.

Illud autem quod dicitur in regula, quòd quis non potest sentire commodū ex eo quod impugnatur, Ampliatur primò, vt hoc procedat, etiam vt non possit se fundare in contractu quem quis non seruat, & sic quādo illum impugnat omittendo. ita Paul. de Cast. in l. cū proponas, la ij. C. de pact. vbi clarius Deci. col. fi.

Amplia secundò, nam etiam per conuentionem factam in parte, quis cadit à commodo totius. Ang. consi. clxviii. col. i. in fi. & seq. Ioan. Crot. in repe. l. filiusfa. col. xlvi. & seq. ver. i. quæritur. ff. de leg. i.

Limita primò, nisi impugnatio sit in actu separato ab eo quo quis se intendit fundare, ita declarat Deci. ponens exemplum in d. l. cum proponas, la ij. col. fina. & in l. ii. col. i. C. de insti. & substi. sentit Ant. de Butr. in cap. cùm olim. col. vii. versicu. quartò, quando reprobat. de censib. Sarnen. in reg. de triennali. q. xix. Abb. in cap. ex parte. Decani. in v. not. de rescri. vbi Ant. de Butr. col. vii. versi. fi. Ias. in l. qui Romę. §. Seia in primo not. de verb. oblig. Dec. in consi. cccxvii. col. fin.

Et propterea dicitur, quòd qui non impugnat actum, sed solemnitatem actus ad certum effectum, potest respectu alterius effectus se fundare in actu, vt dicitur in prima limitatione. Hoc est de mente Bart. in d. l. post legatum, col. iii. ver. cum oppono. Et quò ad istum effectum, quando dicantur capitula connexa, Gramma. decis. ciii. nu. clv. & seq.

Con-

Contrarium, Iaſ. in l. prætor ait. col. i. ff. de iureiuran. Ruin. conſi. xlviii. col. ii. & reg. colũ. v. & cxxii. colum. pen. volu. ii.

Limita ſecundò, nam priuatur commodo propter impugnationem, eatenus, quatenus fuiſſet priuatus, ſi ſua impugnatio habuiſſet effectum. ita Alexand. per illum textum. in l. ita cum. §. qui ſuſpectum, colum. prima. ff. ad Trebel.

Limita tertiò, nam ſi impugnat continens, poteſt ſe fundare in contento, exemplificat in reſcripto. Domin. in cap. fin. in j. colum. in fi. de iureiur. in ſexto. poſt Ioan. And. ibi col. j. verſic. & faciunt prædicta. refert & ſequitur Felin. in cap. examinata. col. iii. de iudic. Abb. in cap. cùm venerabilis, col. viii. ver. ſecundò poteſt dici melius. ſentit Gomeſ. in cap. primo. charta xli. de confeſſ. in ſexto.

Limita quartò, nam pendente impugnatione, poteſt impugnans ſe fundare in eo quod impugnat, vt tenet Compoſtel. & ibi Ioan. Andr. in iij. colum. in fi. verſi. ſed quomodo. & ibi Anton. de Butr. colum. fin. circa finem, & ibi Abbas in fin. Imol. columna penult. in fin. verſi. ſed aduerte. Felin. colũ. ix. in j. limita. in cap. capitulum, de reſcrip. Petr. de Ancharan. in conſil. xvi. circa fin. verſi. non obſt. ſentit Imol. in d. c. ex parte Decani, ver. ſed pro declaratione. in iiij. col. de reſcr. Fel. in c. ſuper literis, col. x. ver. limita. i. eo. tit. Rom. in conſi. cccxlvii. in ij. dubio. Sarnẽ. in reg. de annali. q. xvi. Hiſp. in c. per veſtras, char. 71. col. iiii. de dona. inter vir. & vx. qđ limita in caſu. de quo ꝑ Bar. in l. poſt legatũ, col. iii. verſi. ſi verò nõ deſtitit. ſentit idẽ Alex. in l. qui Romæ. §. Seia. ff. de verb. obl. Bar. in d. l. poſt legatũ, col. iii. ſed quæro vnum. cauſa nullitatis pendente. Rui. conſ. clxvi. col. vii. vol. iii. in conſi. lvii. col. fi. volu. iiii. iſta tñ fall. ſemper mihi viſa eſt dura, tum quia eſt contra deciſ. Rotæ in deciſ. Bell. 554. & in deci. allegata, quia allegans cõtraria nõ eſt audiẽdus. vulg. iurib. tũ quia vr̃ deſtruere regulã iſtã. nã ſi pẽdẽte impugnatiõe, regula nõ operat̃, vt q̃s excludat̃ à com-

commodo actus quem impugnauit, quãdo regula operabitur? Nam finita impugnatione, vel tantùm declarata erat impugnatio falsa, vel non prohibetur quis se fundare, aut commodum consequi ex actu, quem impugnauit, quando impugnatio est declarata falsa, vt dicetur in limita. Aut est probata vera impugnatio, & tũc etiam non operatur regula, quia vel non excluditur ex eo quod nixus sit impugnare, sed quia apparet actum inualidum, & talem in quo non potest fieri fundamentum. Nam, quando impugnans obtinet in impugnatione, non potest in eo actu facere fundamentum, nec in illa instãtia nec in alia, nec inter easdem personas vt per Abb. in c.graue, col.ii.versi.adde aliam.ff.de offic.deleg. nec inter diuersas. Roma.in consil.cccxlvii.in ii.dubio. Ant.de But.in c.cum olim, col.iiii.in fi.& seq.de censib. Item, quia nulla esset differentia, an quis se fundaret in actu impugnato inter easdem personas, vel inter alias, & sequens impugnatio esset falsa. Aut succubuit in impugnatione, & tunc etiam inter easdem personas, vt dicetur in seq. limita. Aut obtinuit, & tunc neque inter easdem neque inter aliàs, vt in consil.proximè alleg. Et istud videtur esse de mente Aymo. in tract. de antiqui. numero cxiiii.

Limita quintò, nam inter alias personas potest quis se fundare in eo, quod inter alias impugnauit. ita Anto. de But.in d.c.capitulum, col.fin.in fi.Imol.in c.ex parte Decani.col.v.versi.huius declaratione.de rescri.vbi Anto.de But.col.vii.versi.quando se quis fundat.maximè in alia instantia inter alias personas. Ruin.consi.xii.col. ii.vol.iii.& col.ix.vbi declarat.

Limita sextò, nam si impugnans impugnauit ex causa, quæ continet manifestum errorem, non est interdictum, aut prohibitum in eo se fundare. ita Bar.in l.post legatum, colum.iii.versi.sed quæro.ff.de his quib.vt indig.& ponit Feli.in d.c.capitulum, colum.xi.in iii.limita. Anto.de Butr.in d.c. cum olim.colum.penul.versic. sexto casu.

Limita septimò, nisi desistat ab impugnatione, quia si desistit impugnās ab impugnatione, potest in actu impugnato se fundare. ita Imo. in d.c. olim, col. i. in fi. ver. si autem ante sentētiam. Vbi videtur dicere, quòd sufficit hoc fieri ante sententiam, & ibi Ant. de But. col. viii. versi. Quinta causa, vbi dicit, quòd hoc debet facere ante causæ conclusionem. Barto. in d.l. post legatum, in iii. colum. Aegid. Bell. decis. ccclvii. in fi. Fel. incip. ex parte. v. col. iii. de rescr. Imol. col. xi. in iiii. limit. in d.c. Capitulum. Feli. in c. super literis, colum. x. eo. ti. Are. in c. suspectum. col. fi. de test. Rui. in consi. xxi. col. iiii. volum. i. & consi. cxxxv. col. iii. vol. iiii. & sentit Ro. in consi. 321.

Limita octauò, nisi impugnans in impugnatione succubuisset. Imol. in d.c. cū olim, col. pe. in fi. versi. post sententiam autem. & ibi Anto. de But. col. v. & seq. versic. quandoque reprobans instrumentum, qui hoc intelligit, siue in eadem instantia, siue in alia inter easdem personas, & in vi. colum. in fi. ver. ii. casu. & Bart. in d.l. post legatum, col. iiii. versi. procedo vlterius. Paul. de Cast. in l. cum proponas. la. ii. C. de pact. Ang. in l. qui Romę. §. Seia. ff. de verb. obli. vbi etiam Imol. qui declarat in j. no. hoc procedere, quando agitur de damno, secus de lucro. & ibi Alex. in primo not. Franc. in c. fi. col. fi. ver. ii. in contrarium facit. de iureiur. in vi. Deci. in l. cum fundus. §. seruum tuum imprudens. colum. v. ff. si cert. peta. Io. Crot. in c. i. in gl. ii. de resc. in vi. Aymo. de antiq. tēp. nu. cxxvi. Feli. in c. examinata, col. iii. ver. & aduerte. de iudic. Feli. in c. gratum, col. pen. de offi. deleg. Roman. in consi. cccxlvii. in ii. dubio, & in d.c. capitulū, col. xi. in fi. in vi. limi. & licèt Fel. intelligat Ant. de But. in d.c. cum olim, tenere, quod non possit in alia instantia inter easdem personas, licèt & ipse contrarium teneat, tamen video intentionem Ant. de But. esse eandem quam ipse tenet vt ex eius lectura apparere potest. idem tenet Hispa. in c. per vestras, char. lxxi. col. iiii. & de donat. inter vir. & vxorem. & col. sequen. Ias. in d. §. Seia in i. not. Rui. consi. clxvi. colum. vi. in fi. & seq. volumi. iii. in consi. cxxxv.

col. iii.

col.iii.volu.iiii.Facit quod not. idem Ruin. consil. cliiii. col.ii.vol.v.vbi dicit, ꝙ quis potest allegare turpitudinem suam, quando est detecta iuris præsumptio. Et ista limitatio clarè procedit quòad cõtractus, sed in vltimis voluntatibus, si dixerit falsum, vel inofficiosum testamentum, licèt succubuere non potest, amplius tamen se fundare non potest in eo. ita declarat. Corn. in d. §. Seia. in iiii. no.& ponit Bart. in d.l. post legatum. col. iii. ff. de his quib. vt indig. Ias. in d. §. Seia. in i. no. Ant. de But. in d.c. cùm olim. col. v. in fi.& seq. sed qñ diceret testamentum nullum vel aliam dispositionem, tunc si succumbit impugnãs, potest ex eo commodum reportare. Ita dicit tex. in d.l. post legatum, & no. Barto. ibi col. iii. quod intelligit Ant. de But. quando impugnatio non concludit defectum in eo, super quo impugnans intendit se fundare. ita in d.c. cùm olim. col. vii. item, quando in eadem instantia volo me fundare in testamento, quod ego dixi nullum, secus quando in alia instantia.

Limita nonò, nam licèt pars non possit se fundare in eo, quod impugnauit, potest tamen iudex se fundare in eo, quod pars impugnauit. ita Bart. in l. post legatum, col. iii. ver. ad vnum item aduerte. ff. de his quib. vt indi. Ant. de But. in c. licèt causam. col. xi. ver. quæro cum gl, de proba.& ibi Aret. col. xx.& idem Are. in l. i. §. si quis simpliciter. col. fi. ff. de verb. obl.& in c. in præsentia, col, viii.& seq. de test. Alex. in consi. clxxxiii. col. i. in fi. vol. v. Deci. in c. At si clerici. col. viii. de iudi. Imo. in d.c. licèt causam, col. v. in fi. ver. an iudex. Qui hoc intelligit qñ ex his sequeretur ꝙ alter locupletatur cum aliena iactura.& Fel. ibi col. pen.& idem Feli. qui declarat in d.c. capitulum, col. xi. in vi. limi. de rescr. Rui. in cons. xxi. col. iii. vol. i.& in consi. xli. col. iii. in consi. cxc. col. iii. in fi. volu. i. in consi. cxxxv. col. iii. volumi. iiii.& cliiii. colum. ii. volumine quinto.& consilio clviii. columna quinta vbi declarat uolumine eodem.

Limita decimò, nam etiam in fauorem impugnantis statur instrumẽto impugnato, quatenus illud quod facit

cit pro impugnante, est connexum cum eo, quod facit pro producente. Nam, si instrumentum quod ego impugnaui continent, quòd ego debeam cētum Titio sub cō ditione, impugnatio mea non debet facere, quòd ego condemner purè, sed beneficium conditionis quod ex dicto instrumēto resultat, mihi prodest. Imol. in d. c. cū olim, circa medium, versi. vnde dico. de censi. & ibi Abb. colum. ii. ver. & ex dictis suis. Aret. in d. c. pręsentia, col. vii. qui hoc relinquit arbitrio iudicis, tam in connexis, quā in separatis. Anto. de But. in c. cùm dilectus, col. vii. col. ii. de consue. & ibi Imol. colū. ix. col. iii. Abb. in d. c. præsentata. in fi. & in d. c. Capitulum, col. xi. in v. limita. & facit Goffr. q. quam refert Io. And. in c. fi. in princ. de iureiu. in vi. vbi Domin. & Pet. de Anch.

Limita vndecimò, nam qui nō impugnat actum, sed solennitatem actus ad eorum effectum, potest respectu alterius effectus se fundare in actu. ita Imol. in d. c. cùm olim. de censib. in prin. Et hoc intelligitur per Anto. de But. vt ibi, quando defectus solennitatis allegatus non concludit ad nullitatem istius effectus, respectu cuius se vult fundare impugnans. vt ibi col. fi. & sequen. Item quando succumbit, vt possit in eadem instantia non in alia. tamen principalem limit. cum prima declaratione sequitur Imol. in d. c. ex parte Decani, col. iiii. ver. pro cuius declaratione. de rescr. vbi Ant. de But. col. vii. versic. quandoq; quis. Abb. ibi in v. no. est tex. in d. l. post legatum, & declarat Bar. ibi col. ii. ver. oppono quod ille. Feli. in d. c. capitulū, in xi. col. in viii. limi. hoc voluit Goffred. cuius q. refert Io. And. in d. c. fi. in prin. de iureiu. & sequuntur ibi Pet. de Ancha. & Domin. & ponit Abbas in capitu. cum venerabilis, col. viii. ver. ad hæc alleg. & in c. examinata. col. i. in fi. & seq. de iudic. & ibi Feli. colū. iii. Roman. in d. l. i. §. si quis simpliciter. col. iii. versi. aliquādo negat quis. ff. de verb. oblig. Feli. in c. cùm venerabilis, col. vii. versic. limitatur secundò, de excep. Deci. in consi. cccxvii. in fi.

Contrarium sentit Bart. in l. x. in vltima quęst. ff. de

verb.oblig.clarè voluit per illud dictum Bar.in d.l.i.§.si quis simpliciter,col.fi.eo.tit.declara, vt per Doct.in l.cū vtique.col.ii.in fi.ff.de excep.

Limita duodecimò, quando impugnatio non est acceptata per partem.ita Rui.in consil.xxi.col. iii. volu.i. consi.cxxxv.col.iii.volu.iiii.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Pecunia consignata simpliciter, an censeatur in depositum, vel mutuum.

VM pecunia consignatur alicui simpliciter an censeatur in depositum, an in mutuum? Et quidem quod in depositum, tenuit glo.in l.cùm sponsal.§. i.in verbo cō demnandus. ff.deposit.Bal.in l.incendiū, circa fi.ff.si certum petatur.& ibi Salice.circa finem.versi.quærit Cyn.& Bald.in l.in contractibus.§. i. C.de nō nume.pec.Pau.de Cast.in l.si sacculum.ff.deposit.& clarius & melius in l.Lucius.ff.eod.titu. Alexan.in consil. clxxxiiii.colum.ii.versi. præterea quando sumus in dubio, volum.vii.& in consi.xxviii.versi.iii. respondeo.volum.vii.Deci.in l.cùm quid.colum.pen.ff.si cert. pet.eo casu si numeratur pec.mercatori.

Contrarium.Bart.in d.l.cum quid.& ibi Bal.& Ang. Pau.de Cast.Corn. col.vii.Curt. Imol. col.vii.vbi dicit istam * communem opinionem.Iaco.d.S.Georg. ibi,& Alexand. col.iii.Et fuit opinio Cyn. in d.l.incendium. Bald.in l.etiam.colum.i.C.de fideicom.in i.colum.in fi. Rom.in consi.ccxxxviii.

Tenendo hanc vltimam opinionem. limita, nisi consignetur pecunia mercatori, quem tamen sit verisimi-

le

le pecuniam mutuò accepturum. vt dicit Deci. in dicta l.cùm quid.colum.penul.de quo vide Purpur.in d.l.col. xvii.numero.cxxxvi.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM

Forenses an teneantur cōtribuere in solutionibus Communitatis pro bonis quæ in eius territorio habeat.

Ollecta nō potest imponi forensibus, etiā respectu possessionum, quas forenses habent in territorio collectantis. Ita voluit Bart.in d.l.i.col.iii.ver.sed quęro cui, C. de mul. & in quo loc. lib.vi.in l.munerū. §.patrimoniorum.ff.de muner.& honor.in l. rescripto. §.fin.eo.titu.Bald.in l.libertas.§.sola.ff. de municip.in l. cum neque.C.de incol.lib.x. Federi.de Sen.in consi.cli. colum.ii.in princip.Imol.in consi.xlviii.Guid.Papę qō. cccxcvi.& in cons.lxi.circa fi.Alex.in consi. lxxviii.col. i.ver.si vult se fundare, & colum.penulti.versicu.minus etiam, volu.vi.& in consi.xxxviii.col.i.vol.ii.& in consil.lii.in princi.volu.v.per Deci.in consi.cclxxxv. col. ii. versi.ii.Curt.Iun.in consil.lx.col.i.& in consil.lxi.col.i. vbi dicit istam * communem opinionem. Et idem fuit de mente glo.in rub.C.de muner.patri.lib.x.idem voluit Alex.consil.101.colum.iii.volumi.i.Parpal. in l.placet.col.ciii.ver.secundò dicatis.C.de sac.san.Eccl.Aret. in consi.cxxxii.col.i.Paris.in suo consi.xxv.col.i. & seq. vol.i.Aymo in consil.cxcv.col. i.Grat. in consi.lxi.colū. iiii.vol.i.Rui.consi.cxi.col.fi.vol.v.

Contrarium, quòd etiam forensibus possidētibus bona in territorio possint imponi collectę, And.de Iser.in c.i.quę sint reg.in verbo cōdemnationum, dū dicit col-

lectam munus esse patrimoniale. Et clarius ibi hoc voluit Bald.colum.fi.versi. item collectæ.Deci.in consilio 694.colum.pe.Curt.Iun.in consi.lx.colū.i.in fi.Alexā. in consi.lii.circa fi.volu.v.& in apostil.ad Bar.in l.rescripto.§.fi.ff.ad municip.licèt loquatur de collectis sportularis. sentit Pau.de Ca. in l.inter debitorem.ff.de pact. columna prima.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur * magis communis, amplia primò, etiam si præstatio habeat certam,& determinatam præstationē.Are.in consi.cxxxii. colum.& sequen.

Limita primò, in vsurario, cui ex dispositione iuris communis, etiam si forensis sit, potest imponi collecta. Bart.in l.i.col.iii.& seq.C.de mune.& in quo loc.lib.xi. & in l.cum neque.C.de incol.lib.x.in l. munerum.§.patrimonium. ff.de muner. & honor.Bal.in l.etiam colū. pen.C.de execu.rei .iud.Parpal.in d.l.placet. col.xiii.in iiii.fall.C.de sacr.san.Eccl.

Limita secundò, in ciuitatibus vel locis quæ habent hoc per priuilegium collectandi forenses possidentes. ita Bart.in d.l.i.col.iiii. C.de mun. & in quo loc.& in d. l.cum neq;. & in d.l.munerum.§.patrimoniorum.& in l.libertus.§.sola.ff.ad munici.Curt.Iun.in consi.lx.col. iii.ver.succedit igitur aliud. & in consi.lxi.col.iii.versic. sed multò clarius.Parpal.in d.l.placet.col.xv.in i. limit. Aret.in consi.cxxxii.col.ii.

Limita tertiò, quando de consuetudine imponetur collecta forensibus possidentibus. ita Barto.in d.l.i.col. iiii.C.de mun.& in quo loc.& in d.l.cū neque. Alexā.in consi.101.col.iii.volu.i.in consi.lii.col.i.volu.v.& in cōs. lxxviii.col.pen.volu.vi.& in consi.lxviii.volu.ii.col.iii. Are.in consi.lxxii.col.ii.& seq.Gui.Pap.q.cccxcvii.Deci.in consi.694.colum.i.Cur.in consi.lx.col.ii.& in consi.lxi.col.ii.Alex.in apostil.ad Bar.in l.rescripto.§. fi.ff. de mune.& hono. Bal.in consi.ccccxxxiii. vol.i.& in cō si.ccxxvii.vol.iii.Guid.Pap.q.lxxxvii.talē consuetudinem vigere communiter per Italiam tenet Bar.in d.l.i. col.

col.iiii.in fi.C.de mune.& in quo loc. & in l.libertus.§. ſolam.ff.ad municip.Bal.in l.etiam.in fi.col.C.de execu. rei iud.Alex.in conſi.101.col.iii.volu.iii.& in conſil.lii. volu.v.Deci.in conſil.694.col.i.Brunus in tract. quod ſtantib.maſcu.fol. xii. col.iii.Pariſ.conſi.xxv.col.viii.volu.i.& col.ſeq.& col.xi.

Sed ad vnum eſt animaduertendum, quòd Bar. in d. l.cùm neque.C.de incol.exigit conſuetudinem temporis immemorabilis,& idem Aret.in conſi.cxxxii.col.iii. vol.iiii.& in conſi.cxxvi.col.i.vol.iiii.

Contrarium verò, quòd non requiratur tempus immemorabile, ſentit Alex. in conſil. lxviii.col.ii.volu.ii. dum tenet in alia opinione, ꝙ ſufficit tempus xl. annor. Idem tenuit Curt.in conſi.lx.col.i. Iaſ.verò in l.de quibus.ff.de ll.tenet ſufficere tempus decem annorum.Idē tenet Balb.in tract.præſcrip.in ii. parte, v.partis.princi. in vi.quæſt.apoſt.ad Bart.in d.l.i.C.de mune.& in quo loc.Parp.in d.l.placet.col.xiii.in iii.fall.C.de ſa.ſan.Eccle. Pariſ.in conſi. xxiii.col.ix.vol.i.& col.iii. & col.xiii. in fin. Declara, vt per Aymo.de antiquit.in quarta parte numero.clxxvii.

Limita quartò, ſi prædicta effecta ſint tributa, vt no. Bar.in l.Libertus.§.ſola.ff.ad municip. in l.reſcripto.§. fi.ff.de muner.& honor.in d.l.cùm neque.C.de incol.in d.l.i.col.iiii.C.de mun.& in quo loco. Bal.in l.ii.col.i.in fi.ver.& ad hoc.Bal.in conſ.ccxxxvii.vol.iii.Parpal.in d. l.placet,col.xiii.in ii.fall.

Limita quintò, niſi collecta impoſita fuerit à ſupremo principe, cui non modò locus in quo collecta ſolui debet,ſed & perſona, quę vt forenſis recuſat ſolutionē. ſubiecerit, vt declarat Bar. in d.l.i.col.iiii. ver.cui imponitur.C.de mun.& in quo loco Pau.de Ca. in cōſ. 386. vol.i.Soc.conſi.cxxix.col.i.in fi.& ſeq.ver.ſed prædictis Venaf.in conſi.xxii.col.fi.Rui.conſi.iii.col.iii.vol.v.

Limita ſextò, ſi non ſolueret forenſis collectas pro poſſeſsionibus alibi ſitis, in loco ſui domicilii. ita Guid. Pap.q.lxxxvii.Venaf.in conſi.xxii.

Limita septimò, nã per statutum etiam forenses possidentes pñt astringi ad collectas, vt si statutum dictet, ꝙ quicunque habeat possessiones in territorio, contribuat in collectis. & istud voluit Bald. in l. vnica, col. vi. & ibi dicit gl. C. de sent. quę pro eo quod interest. Alex. in consi. 101. col. iii. in fi. vol. i. in consi. lxviii. col. iiii. circa fi. volu. ii. & in consi. lii. volum. v. & in consi. cxlviii. in prin. volu. v. Pau. de Cast. in consi. cccxxix. col. iii. volu. i. Curt. in consi. lx. col. i. & in cons. lxi. col. ii. Deci. in consi. 693. Balb. in tract. pręsc. in ii. parte v. quęst. princip. in vi. q. & per Alexã. in l. rescripto. §. fi. ff. de muner. & honor. in apostill. ad Bar. Paris. in consi. xxv. colum. xii. volumine primo.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Mater priuatur successione filij impuberis, si infra annum non petierit tutorem.

Ater, quæ filio impuberi post annum mortuo nõ petiit tutorem, cadit à successione, & sequentibus in gradu defertur, vt est tex. in l. ii. §. si mater. ff. ad Tertul. in l. matres. arg. à contrario sensu. C. eo. ti. Paris. in consi. xli. col. viii. vol. ii. Mantua in consi. cccxxxv. in l. sciant. C. de leg. hære. vbi Pau. & Sali. ponunt in matre, & auia, & auo, & patruo. idem Paul. in consilio cxiii. col. iiii. Pet. de Anch. in consi. ccl. in auia ponit Paris. in consil. lxxxiii. colum. penul. volumi. ii. Maria. Soci. Iun. consi. xvi. volumi. ii.

Amplia primò, idem in matre naturali. Bar. in l. ii. §. si mater. ff. ad Tertul. per l. pen. C. qui pet. tut.

Amplia secundò idem esse in omnibus aliis successuris siue ab intestato, siue iure substitutionis, vt est tex. in

d.l.ſciant. C.de leg.hæred.Bald. in ii.parte de ſucceſ.ab inteſta.in iii.limit.Maria.Iun.in conſi.xvi.col.i. volum. ii.& in agnatis & cognatis ponit Pau.de Ca.ĩ d.l.ſciant. qui dicit,ꝙ idem eſt in omnibus conſanguineis.& Salic. col.i.Corn.in prin.& idem Corn.in l.matres. C.ad Tertul.in princ. Pet.de Ancha. in conſi.ciiii. col.i.in fi.& in ii.col. Et in agnatis dicit Bartol. in d.l. ii.colum.i. ff.qui pet.tut. Calc.in conſi.xxxiii.col. vi.Et in auunculis ponit Sign.in conſ.cxcviii.Et in agnatis & cognatis ponit Nicell.concordia Barto.cviii.in patruo materno Bal. in conſi.cccclxxxix.volu.v.Sylua nup. fol.lxvii.in i. ampl. Corn.in conſi.xl.vol.iii.col.i.Rui.conſi.xliiii.col.fi.volu.ii.Et in ſubſtitutione pupillari ponũt.Goffr. Paul. de Caſt.& Cor.in l.ſciant.& Bartol.in d.l.ii.ff. qui pet.tut. Corn.in conſi.lxxxvii.vol.iiii.col.i.Ro.in conſil.ccxxi. Bal.in conſi.ccclxix.volu.iii. Ang.in conſi.cxviii.Soc.in conſi.xx.col.iii. Aret.in conſi.xl.in fi.

Sed dubitatur,an annus datus primo in gradu excludat etiam ſubſequens? Et omnes concludunt, quòd non, ita ꝙ in hoc non eſt cõtrouerſia,maximè primo viuente.Et per Mantuam in conſi.cclxii.ſed an lapſo primo anno per quem primus excluditur,alius ſeques per lapſum alterius anni excludatur ? in hoc eſt difficultas.nam Cald.in d.conſ.xxxiii. col.vi.& ſeq.tenet,quòd alius annus currit ad prẹiudicium ſequentis in gradu. & voluit Bar. in l.nepotibus.C.qui pet. tut. & ſentit in l.ii.§.confeſtim. ad Tertu. iuncta declaratione Nicell. in concordia cviii.Ang.in conſi.xxxvii.dicit, ꝙ ideo nõ excludatur patruus, quia ſuo periculo res pupilli ſtabant. & clarius in conſil.cviii.in fi.ſentit Bal.in d.auth. item ſi captiui.in ii.col.ver. breuiter credo. Pet.de Anchar.in conſi.ccccxl.col.i.

Contrarium tenet glo.in l.nepotibus.C. qui pet.tut. Bart.in l.ii.col.fi.verſi. ſi ergo.ff.qui pet.tut.Bal.in l.patribus.col.v.verſi. ſed quid ſi impubes. C. de impu. Et Bal.in d.l.ſciant.& in d.l.matres.col.ii.verſic.ſed ego dixi.C.ad Tertul.ſentit Alexand. in apoſtill.ad Bart. in l.

quid ergo.§.quid ait.ff.de his qui no.infam.idem voluit Bar.in consi.ccxv. Bal.in cons.cclx.volu.iiii.Ang.in d.l. sciant,circa finem.Deci.in c.ex parte, col. fi.in fi.de appell.Sylua nup.fol.lxvii.in i.limit. istam tenet, & dicit * communem Corn.in consi. cxiii.vol. iiii. idem tenet Pau.de Ca.in d.l.sciant,& ibi etiam Fulg.& ibi Sali.col. iii.ver.quæro an primo gradu.Bal.& Ang. in d.l. nepotibus.C.qui pet.tut. & ibi Salic. Soci. in consi. cliii. col. fi.vbi dicit istam opinionem communem.Io.Ant.Alex. in consi.lxxxi.vbi idem dicit.Bal.in consi.lxv.volumi.ii. Pau.de Cast.in consi.xxix.vol.ii.col. fi. Capra in consil. lxvii.in fi. & in consi.xiiii.col.ii.vbi dicit ita communiter teneri.Paris.in consi.lxxxiiii.col.fi.vol.ii.Mantua in consi.cxcviii.col.i.Tiraq.de retract.fol.ccclxv.

Tenendo istã vltimam opi.amplia,quòd exclusa matre obtinente primum gradum, non censentur alii exclusi sequentes in gradu,qui attinent ipsi pupilla decedenti,mediante persona ipsius matris exclusæ.Corn.in in consi.ccxxiiii.vol.iiii.

Limita primò nisi in matre & auia,nam auia excluditur quamuis alii nõ excluderentur, qui matrẽ sequũtur in gradu.ita tenet Bart.in l.ii.col.pen. & seq. ff.qui pet. tut.Pet.de Anch.in consi.ciiii.& in cons.ccl.Pau.de Ca. in d.l.sciant.Corn.in consi.cxiii.col.ii.volum. iiii.vbi ponit,ꝙ excluditur auia, dato ꝙ agnatus masculus ipsam pręcedat in successione. Beltr.qui notabiliter loquitur in consi.ccxxix.col.i.& seq.vol.iii.Ang. in l.matris pietas.C.qui pet.tut.Corn.in consi.lxxxvii.col.fi.in fi.vol. iiii.Sylua nup.in fol.lxvi.in i.limi.

Contrarium in auia ponit Bal.in l.precibus.col.v.C. de impub.& in l.matres.C.ad Tertu.Bar.in consi.ccxv. & in consi.xv.Corn.in d.l.sciant,circa fi.dum tenet, matrem non excludi infra tempus anni dati substituto ad petendum tutorẽ.iuxta opi.Bar. in d. l. ii.ff.qui pet.tut. Pet.de Vbald. in trac.succes.ab intest.in ii.parte.in iii.limit.Sal.in d.l.nepotibus,C.qui pet.tut.Paul.de Cast.in consi.xxix.in fi.vol.secundo.Ange. in consi.cxviii. in fi.

Calca.

Calc. in consi.xxxiii.colum.vi.secundum quem reprobatur Cuma.in consi.cxv.col.i.in fi.& Guid.Pap.in consil. 50. Caprà in consi. xiiii. Io. Ant. Alexand.in consil. lxxxi. Capra in consi.lix. Bald.in consi.ccccxcviii. volu. iiii. Capra in consf.cix.colum.i.in fi.& idem Bal.in addi. ad Specu.in tit. de poss.char. ii. versi. pono quòd Berta fuerit auia. Capra in consil.lxvii.circa fi.idem in consil. lxvii. Parif.in consi.lxxxiiii.col.fi.volu.ii.

Limita secundò, nisi prior gradu mortuus esset, quia tunc mortuo priore, incipit currere annus sequenti. Bald.in dicta l. precibus, colum. v.versi. si autem maior esset. Ioan. Anto. Alex. in consi.lxxxi. Salicet.in dicta l. sciant.colum.ii.versicu.quęro an primo gradu. Corn.in consi.cxiii.colum.ii.volu.quarto. Sylua nupt. fol. lxvii. in i.limit. Nicel.concordia cviii. Idem tenet Bald.in d.l. nepotibus. C.qui pet.tut. Capra in consf.lix. Corn.in d. l.sciant, circa fi. Bolog.in addit.ad consi. Io.de Ana. 101. Maria. Iun.in consi.xvi.col.i.vol.ii.

Limita tertiò, nam exclusa, matre, videtur exclusus auus maternus, qui habet matrem in potestate secundum Bart.in l.quid ergo.§.si quis alieno. ff. de his qui not.infa. Contrarium, Bald. ibi, & Capra in consi. xiiii. colum.secunda.

Tertio amplia, vt etiam masculus seu fęmina adiungens annos lxx.& vltra priuetur ob non petitum tutorem, nec excusetur prætextu ætatis. Ita declarat Bal.in l.matres, colũ.ii. C.ad Tertul. Curt. Iun.in consi.lxvii. colum.xvi.ver.& adduco, quod voluit Sylua nupt. fol. lxvi. in iii.amplia.

Amplia quartò, vt etiam maior & reliqui ascendentes excludantur ob non petitum tutorem, etiam à legitima. Bal.in consi.cxl.volu.i. Barbat.in cõsi. lxvii.in col. antepe.in fi.& seq.vol.iii.

Amplia quintò, etiã si filius decedat post xiiii. annũ, infra xviii.qñ per statutum durat tutela vsque ad xviii. annum. Pet.de Anch.in cap.canonum statuta, in antep. char. ver.quæro etiam si statuto de constit. Ioan. Crot. in l.

in l.omnes.col.xliiii.ff.de iustit.& iur. Brun. in tract.ꝙ stantibus mascul.fol.xi.col.i.

Contrarium.Bald.in d.l.matre, in fin. C. ad Tertul. Barbat.ibi in apostil.Idem quando tempus tutelæ durauit minori tempore, Sylua nupt.fol.lxvii.in xi.ampliat.

Amplia sextò et si successurus ipsi pupillo, qui non petiit tutorem, esset clericus.Ita Fel. declarat. in c. Ecclesia sanctæ Mariæ.col.xxiii.de constit.

Amplia septimò,nam etiam mulier successura ab intestato perdit successionem propter non petitum tutorem, etiam si lapso anno monasterium ingrediatur, vt not.Bald.in c.ex parte.colum.ii.versi.sed quid si mater. de appel.& ibi Præpos.& ponit Sylu.nupt.in fol.lxvi.in vi.ampliatione.

Octauò amplia,etiam si tutor minus idoneus sit petitus, dum tamen non ex proposito & ex animo,damnũ inferendi pupillo.Sali.in d.l.sciant, colum. ii. ver. quæro quid si non idoneum. Ang. Aret.in §.fi.insti.ad Tert. colum.fin.versi. quid si petat. Syl. nupt. fol. lxvii. in ix. ampl.Bal.in l.precibus,colum.vi.C.de impub.ver.quid ergo si petiit, & in authen. hisdem. colum. ii. C.de secundis nuptiis.

Amplia nonò, vt non posit mora purgari.Sal.in d.l. sciant,colum.fin.versi.sed quæro.Angel.Aret.in d.§.fi. instit.ad Tertul.ver.quæro an. Syl. nupt.in fol.lxvii.in vii.ampliat.sentit Bald.in auth.sacramentum.in fin.C. quando mater. ponit Angel. in l. si insulam, vbi etiam Alexan.in xii.col.in xi.fall.versic. nota ex prædictis,de verb.obliga.

Contrariũ addit.ad Iacob. But.in d.l.sciant.quando res est integra, quòd filio non sit prouisum de tutore.

Et fuit opin.Spec.in tit.de tut.§.nunc dicẽdum, ver. quid si mater.Alex.in apostil.ad d.l.sciant.Bald.in cõsi. ccccxxiiij.volu.v.

Amplia decimò,etiam si mater vel alia persona non accepta tutela, bene & legaliter administrasset negocia pupilli,quia omnino priuatur successione, quia non pe-

tiit

tiit tutorem.Bald.in d.l.matres.ver.quęro nunquid mater.C.ad Tertul.& in l.omnes, colum.fina.versi.quid si mater. eod.titu.in l. precibus.colum.v.versi. sed quid si mater.C.de impub.in l.fi.in l.non oportet, versi.quęro ergo.C.de bon.quę liber.Paris.in consi. lxxxvi.colum. fina.volu.i.in consi.lxxxiiii.colum.pen. volu.ii.Calc.in consi.xxxiii.col.ii.ver.& adduco.Paul.de Cast.in l.omnem,circa fi.C.ad Tertul.Sal.in d.l.sciant, colum.i.ver. quæro mater quando administratione m accepisset sine iudice, secus si cum iudice, sed alia solennia omisisset, vt ibi per eum.Secundò fallit in muliere rustica, quæ non potuit consulere peritiores, quia excusatur, licèt tutorem nō petierit, si modò bene administrarit. & idē Paul.de Cast.in l.Clodius. versic.sed aduerte ad vnum casum.ff.de acqui.hæred.Alex.in l.iuris ignorantia,circa fi.versi.ad quod etiam vide.C.qui admit.Claud.in l. ii.in prin.ver.& infert hic Paul.de Cast. ad matrem.C. de in ius vocan.& ibi Lancelot.Dec.in prin.& sequitur Aret.Beltran.in consi.ccxxix.col.i.vol.iii.Brun. in tractа.de forma,fol.xcv.col.iiii.& seq.

Limita, nisi esset tutor testamentarius, quia talis administrando, licèt non solemniter, quanuis non petierat alium tutorem,non priuatur succesſione. Abbas in consi.xc.volu.ii.& Ang.in consi.cvii.

Amplia vndecimò,etiam si ipsa mater sit tutrix relicta in testamento, & non fecerit ea quæ facere debebat nec alium tutorem petierit,vt Bald.cons.ccxv.in ii.par. & Sali.in loco præalleg.in v.ampliatione.

Duodecimò amplia, vt etiam mulier rustica non excusetur,quæ non consuluerit peritiores,etiam cum potuerit illos consuluere.Io.Nico.in i.resp.in ii.dubio. vbi etiam si cōsuluit vnum peritum, nisi saltem administrauerit bona pupilli,vt supra dictum est in x.ampliatione. Limita,vt per Soc.in consi.xxxix.col.vi.

Tertiodecimò amplia,vt non sit necesse probare hāc negatiuam,tutorem scilicèt esse petitum infrà annum, vt dicit Corn.in l.sciant.colum.i. allegat in contrarium

Bar.

Bar.Alex.in conſ.clxxxvi.col.fi.vol.vi.Io.Ant.Alex.in conſi.lxxxi.col.i. & tenendo iſtam partem, intellige, ꝙ probetur filium deceſsiſſe infra pubertatem,& dicit Sal. in d.l.ſciant,circa fi.& ibi Corn.in vlt. not. Bald.in addit.ad Specu.in titu.de poſſeſ.charta ii. ver. pono quod Berta fuit vxor. Signor.in conſi.cxcvii. & idem quò ad hoc,vt probet filium deceſsiſſe poſt annum. Alex.in conſil.clxxxv.colum.fi.vol.vi.

Decimoquartò amplia,vt non prius mater excludatur,quàm ſit tranſactus integer annus, & tutor petitus non fuerit à matre,ita Odofred.in dicta l. ſciant.qui loquitur etiam in matre. Idem clarius Ang. ibi & Paul. de Caſt.& Sal.col.pen.verſi.ſequitur in tex. Corn. col. i.ver.nota quòd ad hoc. Vbi dicit,quòd iſta opin. eſt tenēda,quia humanior, licèt alia opin.ſit verior. idem tenet Bald.in l.precibus.colum.vi.verſi. item dixi confeſtim.idem tenet Odof.in d.l.matres.C.ad Tertul.& ibi Bal.colum.ſecunda.ver.porrò mater, & Paul. de Caſt. Angel. Aret.in §.fina.inſtitu.ad Tertul.colum.prima & ſequen. Bald. in conſil.cxl. volu. primo.vbi dicit,quòd ita ſeruat conſuetudo.Corne.in conſil. ccxxiiii. volu. iiii.Abbas in conſi.xc.in fin.volu.ſecundo. Bald. in cōſi. ccxcvii.& in conſi.cclxxxviii. in ii. volu. in conſi. lxxxi. volu.ii.in conſi.ccclxxix. volu. iii.& in conſi. cclxxxix. volumi.i.& in conſi.cccxcii.in iiii.parte.Capra in conſi. xcix. Angel. in conſil. clxvi. Et iſtam dicit * communem Alexand.in l.ſi deceſſerit. circa fin.qui ſatiſd. cog. Paul. de Caſt. in l.cùm ſtipulatus,colum.fin.ff.de verb. oblig.idem in conſi.cxlvii.volu.i.Vbal. in tract. ſucceſ. ab inteſt.ſecunda parte.in iii.limit.

Contrarium, quòd mater debeat ſtatim petere, infra 50. dies, niſi fuerit impedit, quo caſu ad plus datur annus.Tenuit Ricar.in dicta l.ſciant, vbi etiam Bart.& idem Bart. in l.ii. §.confeſtim. ff.ad Tertul.in l.ii.col.vi. verſi.ſciendum eſt.ff.qui pet.tut.ſentit Paul.de Caſt. in conſi.xxix. colum.ſecunda. volumi. ſecundo. maximè, quando parum de anno reſtabat. Fulg. in conſi.xlviii.

clarè

clarè & ex presse Signor.in consi.cxciii.Paul. de Cast.in consi.cccxxii.volu. secundo. circa finem. Et quando se arctauit, quòd non potest amplius infra annum, tenet Paul. de Cast. in consi.cxlvii. colum. iiii. volu. primo. Tenendo primam opin.limita, nisi annus fuisset restrictus per iudicem. Vbald. in dicto tract. in ii. parte in iii.limitatione.

Amplia decimoquintò, etiam si pręfunctoriè petat tutorem.Bald.in l.omnem.colum.secunda ver. caueat. C.ad Tertul.

Amplia decimosextò,etiam si sit per statuta exclusa à successione.Paris.in consi.xli.col.viii.volu.ii.

Contrarium Rui.consi.xliiii.col.fi.vol.ii.

Amplia decimoseptimò,etiam si successio deferatur non de iure communi, sed per statutum. Paris. in cõsi. lxxxiiii.col.pe.vol.ii.Maria.Iun.in cõsi.xvi. vol.ii.col.i.

Amplia decimooctauò,vt omni commodo priuetur, dudum successione.Mantua in consi.cccxxv.

Limita primo,nam nõ petens tutorem impuberi,licèt excludatur à successione, nõ tamen excluditur à legatis particularibus sibi factis. Ita tenet glo.i.in dicta l. sciant,& ibi Bald.in i.quæst.Corn.in dicta l.omnem.C. ad Tertul.& ibi Albe. de Rosat.Bald. & Paul. de Cast. Sal.& Corn.Aret.in cõsi.xl.in fi.Soc. sentit contrarium in cõsi.xxxix. col.v.Primum dictum intelligit Salic. in d.l.sciant, col.ii.de legatis factis de bonis patris, secus de legatis factis de bonis impuberis. Sylua nupt. fol. lxviii.in xiiii.limitatione.Paul.de Cast. in d.l. omnem.

Contrarium Corn. in d.l.sciant. col. ii. licèt dicat in practica non esse credendum à prima opin.

Secundò limita, quia non priuatur substitutione fideicommiss. per quam succeditur testatori, non pupillo, ita Bart. in dicta l.sciant, & Angel.& idem Bart. in l.secunda,colum. iiii. versicu.si verò. ff. qui pet. tut. Salic.in dicta l.sciant.colum.fina.Ioan.de Ana. in consil. cxii. Corn.in dicta l.sciant.colum. secunda. Aret. in dicto consi. xl. in fin. Et hoc limita, vt per Bald. in

l.omnem.

l.omnem. colum.prima.C.ad Tertul. quando fideicom. est relictum in primis tabulis, secus si in secundis, de quo dubitat ibi Corn.in fi. licèt dicat in practica nõ esse recedendum à prima opin. Et idem dicendum in substitutione vulgari, qua per illam similiter succeditur,& similiter succeditur testatori.Pet. de Anch.in cõs.ccccxl. colum.ii.in fi.Paris.in consi.xli.col.viii. vol. i.Ita Ang. in d.l.sciant.

Tertiò limita, quando filius decessit post pubertatẽ. ita Odofred.in d. l. sciant. Bart. in d.l.matres,per illum tex.dum illum summat,& ibi Bald.in princ.cui assignat rationem,& Sal.ibi in princ.& Corn.in prin.idem tenet Bart.in l.ii.§.si mater.ff.ad Tertul.in l. ii.colum.iii. ver. quartò sic.ff.qui pet.tut.Io.Fab.in §.fin.institu.ad Tertul.& ibi Nicol. de Neap. Cur.Iun. in l. precibus. nu. lx vii. C.de impub.Corn.in consi.ccxxiiii colum.i.ver. si autem decesserint puberes. volu.iiii.Paul. de Cast. in consi.ccclxx.in fi.vol.i.

Quartò limita si filius ante annum decedat.Bal.in d. l.matres.col.ii.ver.est & alius casus,& ibi Paul.de Cast. in princ.& Angel.in d.l.sciant, in princ. Bald. in consi. lxxxiii.circa fi.ver.non obstat prædictis. volu. v.in cõsi. cccxcii.super iii. puncto. volu.iiii. & in consi. ccclxxix. volu.iii.Ang. in consi. clxvi.& in consi. cccxcviii. volu. iiii.Maria.Iun.in consi.cxix.colum.iii.Ruin.consil.viii. colum. pen. volu.iii.qui ampliat, idem esse in tempore prefixo à statuto.Paul.de Cast.in consi.xxix. vol.ii.qui videtur limitare.quando parum de anno restabat.Fulg. in consi.cxxxviij. in fi.Alex.in consi.clxxxv.col.fi.vol. vi.Paul.de Cast. in consi.cxlvii.volu.i.colum.ii.& seq. Beltr.in consi.xviii.col.i.volu. i.& in quantùm Paul.de Cast.in d.cons.xxix.vol.ii.tenet,ꝙ si parum restabat de anno mater sit priuata,ita etiam voluit in d.l.si decesserit,circa fin.

Quintò limita, si is qui habebat patrem excusetur propter probabilem ignorantiam.Barto. in l. ii. col.iiii. ver.non intelligo.ff.qui pet.tut.Corn.in cons.lxxxvii.

col.i.

col.i.& ſequen. volu.iiii. Soci.in conſi.cliii.colum.pen. in fi. Fulg.in conſi.cxxxviii.in fin. Maria. Iun. in conſ. xviii.col.iii.volu.ii.

Sextò limita, quādo is qui petere debet, eſſet minor, quia tunc excuſeretur, ſi non petiit tutorem. Ita Odoff. in d.l.matres. & ibi Bald.in princ. & Salic. & ita voluit Albe.de Roſ.in d.l.omnem.C.ad Tertul.Bald.& Sal.in d.l.ſciant.Bald.in conſi.ccccxi.volu.iii. Angel. in conſil cxviii.in fin.Fulg.in conſi.cxxxvi.in princ.& in cōſi.lii. Pau.de Caſt.in conſi.xxix.col.ii.in prin.vol.ii.Corn.in conſi.ccxxxiiii.col.i.volu.iii.Dec.in conſ.cliii.colum.fin. ver.vi.mater innuit.Capra in conſi.xiiii. in pe. col.in fi. Apoſtil.ad Abb.in c. ex parte, de appel.Pet.de Anch. in conſi.ccccxl.colum.prima. Iaſ. in addit.ad Chriſt.Porc. in §.fi.inſtit.ad Tertul.Corn.in conſi.xl.colum. ii.volu. iii.Dec.in d.cap.ex parte, colum.fi.Beltr.in conſi. xviii. colum.i.vol.i.Vbald. in d.ſuo tract. ſucceſ. ab inteſt. in ii.parte. in iii. limit.Maria.Iun.in conſi.viii. col. iii. qui ampliat, etiam ſi poſtea fiat maior, & poſt maiorem ętatem filius decedat. Et hoc procedit, etiam ſi tranſacto anno efficiatur maior, & poſtquam maior fuerit, non petat tutorem per annum. Ita Sal. in d.l.ſciant, col.i.& l.fin.C.ſi aduer.delic. Specu.tit. de in integ. reſtit. §. i. ver.ſed quid ſi ipſa. Albe.de Roſat.in d.l.omnem. C.ad Tertul.Bal.in authen.ſi capitiui.colum. ii. C.de Epiſ.& cler.in l.qui contrà, colum.i.C.de inceſt.nupt.in l. fi.C. ſi aduer. delic.& ibi etiam. Salic.Bald.in l.precibus, col. iiii.ver.quid ergo, vbi dicit iſtam * communem opin. C.de impub.Rui.in conſ.cciii.incip.Tu habes,& in conſil.cclxxix.Petr.de Anch. in conſi.ccccxl.colum. fi.Iaſ. in addit.ad Chriſtoph.Porc.in d.§.fin. inſtit.ad Tertul. in fin.Iaſ.in d.l.muneribus, & iſtam dicit communem. Corn.in cōſi.xl.colum.ii.volu.iii.Iaſo.in l.ſciendum.§. fina.colum.fi.ver.ad idem facit. ff. qui ſatiſd.cog. Deci. in conſi.xxxix.colum.vi.ver.& prędicta procedūt Fulg. in conſi.lii.colum.ii.& ſequen.Ang.Aret.§.fi. col.fi.inſtit.ad Tertul.

Contra-

Contrarium tenet.Old.& Ang.& l.minoribus.C.de his quib.vt indig. limitat Paul.de Caſt.vt prima opinio procedat,quãdo ante maiorem ætatem totus annus eſt tranſactus, aliàs ſecus. Et hoc dicit tam in dicta l. minoribus, quàm in dicta l. ſciẽdum.§.fi.ff.qui ſatiſd. cog. & idem tenet Alex. in l.ſi cum dotem.§. ſi maritus. col. pen.ff.ſolut.matri.

Cõtrarium etiam in iſto caſu, & ſic quòd opi. prima ſit indiſtinctè vera,tenuit Alex.in d.l.minoribus. Limita primò niſi minor iã deceſſerit ad illam ętatẽ in qua ex forma ſtatuti haberetur pro maiore xxv.annorum; ita declarat Deci.in d.c.ex parte.in col.fi.de appel.

Limita ſecũdò in maſculo, qui propter ætatem non excuſaretur ipſo iure,ſed remedio reſtitutionis in integrum poſsit ſibi ſuccurri. ita declarat Salic. in dicta l. ſciant,in princ.

Contrarium, quòd nõ ſit differẽtia inter maſculum, & fęminam minorem, in hoc ſentit Specu. in titu. de in integ.reſt.§.i.ver. ſed etſi mater. Fulg. expreſsè in conſ. lii.col.pen.& ſeq.

Limita ſeptimò, quando fauore pupilli ceſſatum eſt à petẽdo tutore,ita Bald.& Sal.in d.l.matres,in prin. in ſecũdo caſu.Bart.in l.ii.colum.i. in fi. ver. pro hoc facit. C.de neg.geſt.Pet.de Anch.in cõſi.ccccxl.col. iiii. verſi. hoc ergo pręſuppoſito. Alex.in apoſtil. ad d.l.ſciant, & in apoſtil. ad l. ii.§. ſi mater.ff. ad Tertul. & apoſtil. ad Iacob.Butr.in d.l.ſciant. Hippoly.in ſing.cccii. & dicit glo.§.ix.in cõſuet.Biturig.quòd excuſatur mater, quæ egenis filiis tutorem non petiit.

Contrarium,Pet.de Anch.in conſ.ciiii.colum.ii.ver. præterea licet tenere.& iſtam partem putat veram,ꝙ licèt ſubſtantia pupilli non exigat tutorem, perſona quę alij & gubernari debet, cui perſonę principaliter tutor datur,ſemper eget in vita.

Limita octauò,ſi mater aliquo caſu fuiſſet impedita petere tutorem,ita ſentit Signor. in dicto conſi. cxciii. Guid.Pap.in conſi.clxxix.ibi,primo caſu. Angel. Aret.

inſtit.

Instit. ad Tertul. §. fi. in iiii. not. Grat. in consi. lxxxiii. colum. ii. vol. ii. & Paul. de Cast. in consi. cxlvii. col. fi. vol. i. vbi excusatur propter pestem, puta non erat facile inuenire homines, quos procuratores ad petendum tutorem constituere posset, refert & sequitur Hippol. in l. prima. §. præterea. colum. xix. ff. de quæst. & quando ob turbationem ciuitatis non potuisset facilè iudicem habere. Fulg. in cons. cxxxviii. in fi. & excusatur si propter pestem mater administraui nõ confecto inuentario. Io. Ant. Alex. in consi. clxi.

Nonò limita, si is qui petere debet, vt proximior in gradu, & ad quem spectat successio, esset legitimus tutor, nam non tenetur aliud petere, nec priuatur, si non administrauit, ita Angel. in consi. xxxvii. & ista fuit opi. Dyn. contra quam tenet Bart. in l. ii. col. i. in fin. versi. Contrarium credo. ff. qui pet. tut. Bald. in consi. cccxvii. vol. v. Cor. in consi. cxiii. col. fin. volu. iiii. qui dicit, ita etiam consuluisse Dyonisium de Baing. Paul. de Cast. in consi. ccclxx. in fi. volu. i.

Decimò limita, quando pupillus habet pupillarem substitutionem, nam non excluditur mater, si tutorem non petiit infra annum. Ita Bar. in l. ii. col. v. ff. qui pet. tut. Bal. in consi. cccxvii. volumi. v. Corn. in dicta l. sciãt, in fin. qui implicitè limitat ex mente Bart. in d. l. ii. ff. qui tut. pet. Ang. in cõs. cxviii. in fi. Pet. de Anch. in cõsi. ccl. col. ii. Rui. in consi. viii. col. pen. vol. iii.

Contrarium, Bald. in consi. ccccx. volu. iii. vbi tenet, quòd excluditur auia per lapsum anni, & non substitutus pupillaris.

Limita vndecimò, si is qui poterat excludere negligẽtem ob tutorem non petitum tacuit, quia hæres illius illũ excludere nõ poterit, ita Pet. de Anch. in cons. ccccxl. col. ii. ver. præterea non absurdè.

Limita duodecimò quando is qui gradu proximus est, tutelam suscipiat seruatis seruandis, licèt mater male & inutiliter administret, vt dicit Fulg. in consil. lii. colum. iii.

Limitā decimotertiò., nam non priuatur mater vel alius ad quem spectat onus petendi tutorem, quādo pupillus habet tutorem legitimum, ita in matre ponit glo. & Salic. in fi. d. l. matrem. col. ii. C. ad Tertul. Fulg. in cōsi. lii. col. fi. in fi. & in consi. cxxxviii. in fin. Alex. in cōsi. clxxxv. col. fi. vol. vi. Maria. Iun. in consi. xvi. col. ii. vol. ii. Contrarium in matre tenet Bart. in d. l. omnes. & ibi. Bal. & Paul. de Cast. Alb. de Rosat. in l. omnem. in fi. C. ad Tertul. Bal. in consi. ccccxi. volu. iii. Guido Pap. in consi. clxxix. Mantua in consi. cccxxxv. Soc. in cōsi. allegando distinguit aut legitimus præcedit matrem in tutela, vt procedit prima opinio, sinautē secus, nō procedat, sed mater præcedat eum, & tunc secunda locum habet. Ita declarat in consi. cliii. colum. fin. & ita procedit, quod notat Bald. in d. l. matres, in princ. dum saluat glo. in d. l. matres, in patre qui filium emancipauerat, Aliter videtur declarare Bald. in d. l. precibus, colum. v. ver. si legitimi. vide Vbald. in d. tract. succes. ab intest. in ii. parte. in iii. limit. Item declara opinionem, quando tutor legitimus talis est, quòd compelli posset inuitus ad tutelam, non aliter, ita Calc. in consi. xxxiii. colū. vi.

Contrarium Maria. Iun. in consi. xvi. col. iii. & sequē. volu. ii. Et propterea si mater intra annum nubat, quia succedit, legitima tutela iure tunc priuabitur. Ita Angel. in dicta l. matres. C. ad Tertul. Sed mater & alius quilibet excusatur, quando filius habet tutorem testamentarium. Blad. in consil. ccciiii. volumi. iiii. Angel. in consil. clxvi. in fin. versic. i. quia. Ruin. consi. viii. colum. pen. volum. iii.

Limita decimoquartò in matre prodiga cui bonis est interdictum, quia non priuatur succesſione ex eo, quia tutorem non petiit, ita Angel. in l. Iulianus. §. adeò. in fin. ff. ex quibus cauſ. in poss. Apostil. ad Abbat. in c. ex parte, de appel. Sylua nupt. in viii. fall.

Limita decimoquintò, nisi ante annū ingrediat mona sterium ita Bal. in d. c. ex parte; vbi tenet etiam si efficiatur de tertio ordine, & per nos colum. secunda Sylua nupt.

nupt.in vii.ampliat. Bal.in l. eorum.col. fi. ver.ſed quid ſi mater. C.ad tertul.

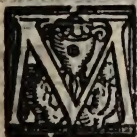
Limita decimoſextò, ſi etiam tacitè à marito habuerit licentiam tranſeundi ad ſecunda vota. Grat. in cõſi: lxxxiii.colum.ii.in fi.volu.ii.

Limita decimoſeptimò, ſi habet tutorē, etiam quòd ille non ſolemniter ſuſceperit tutelam. Maria. Iun. in cõſil.xvi.colum.iii.& ſeq.volu.ii.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Mater ſi poſt ſuſceptam filii tutelam tranſierit ad ſecunda vota, non petito tutore ipſi filio, priuatur ipſius ſucceſsione.

MATER, quę ſuſcepta tutela trāſit ad ſecunda vota, non petito tutore pro filio, priuatur ſucceſsione ipſius filii impuberis decedētis, ita probat tex. in l. omnem. C.ad Tertul. remiſsiuè per Doct. allegatos per Ioan. de Garo. in authen. hiſdem pœnis, fol. ii. C.de ſecundis nupt.& fol.iii.in fin. nec iſta diſpoſitio eſt ſublata per diſpoſitionem iuris canonici. Vbal. in tract.ſucceſſ.ab inteſt.in ii.parte.in v.fall. Garo.in dicta auth.hiſdem pœnis.col.ii.nupt.

Primò amplia, vt amittat ſucceſsionem non modò ab inteſtato, ſed etiam per ſubſtitutionē obuenientem, ita eſt tex.in d.l.omnem, ita ponit glo.in verbo ſubſt.

Amplia ſecundò, vt etiam bona noui mariti ſint pro adminiſtratione tutelæ obligata, ita probat tex.in l. ſi mulier. C.in quib. cauſ.pign. tacitè contraha. in l.ii.§. ſed ne ſit facilis. C.quando mul.off.& ibi Bald. in vlt.

notat. Socin. in consi. clxxx. colum. ii. in fin. versi. immo quod filius. Pet. de Anch. consi. cccxvi. in princ. Deci. in consi. ccccxci. colum. prima, quod amplia & limita, vt per Io. de Garo. in rub. C. de secundis nupt. in xv. & in xxv. pęna. & in authen. hisdem poenis, nume. xxiiii. in fin. eod.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Confratrię, siue Scholę, vt vulgò appellantur an dicantur pia loca.

AN fraternitates seu quæ vulgò confratriæ vocantur disciplinatorum vel similium personarum dicantur pia loca, ita quòd leges & aliæ dispositiones, quæ loquuntur de piis locis, vendicent sibi locum in dictis fraternitatibus seu confratriis? Et dicitur quòd non sunt pia loca, nec pro talibus habentur, vt dicit Bald. in l. illud. colum. prima. versi. quid de eod. C. de sacrosan. eccl. & in authē. hoc ius porrectum. colum. secunda. versi. secundò quæro quid de rebus, eod. titu. & sentit (licèt non firmet) in l. si quis ad declinandum, colum. xi. versic. deinde quæritur. C. de Episco. & clericis. Imol. in cap. officii, colum. xi. versi. circa secundum, de testa. Abbas consi. xxxi. vol. primo. colum. pen. & fina. qui dicit, quòd non sunt pia loca strictè nec religiosa. Corn. consi. cxix. nu. xxvii. vol. ii. & in consi. xviii. nume. v. volu. iiii. & in consi. ccxcvii. nu. iiii. & in consi. cccvii. in fin. eo. volu. Soc. in consi. lxxii. colum. pen. volu. iiii. Card. in consi. xiii. Paul. de Cast. in d. authen. hoc ius porrectum. colum. i. versi. circa primam partem Paris. consi. 50. col. pen. in fi. volu. ii. & seq. Calc. in cōsi. xxi. col. ii. in prin. Ias. cōsi. ccxviii. col. i. vol. ii. & ꝙ sunt per-

sonæ

ſonæ ſeculares tenet Rom. in conſi. ccxxxiii. Fel. in c. ii. col. fi. in fi. de for. cōpet. & quòd nō ſit locus religioſus, dicit Fel. in tract. quando literæ apoſt. col. viii.

Contrarium, ꝙ dicatur locus pius fraternitas diſciplinatorum, ſentit Spec. in tit. de inſtr. edic. §. nunc aliqua. nume. lxii. verſi. ſcias. qui dicit ꝙ loca pia ſunt, vbi exercentur opera charitatis, & idem dicit Io. And. in c. Ioannes in fin. in verſi. & dicuntur loca pia, de teſta. Roman. in conſi. cccclxxvii. colum. pen. in fin. verſi. vnum eſt quod refragatur, vbi per iſtam rationem concludit, hoſpitale, etiam non erectum authoritate ſuperioris eſſe locum pium. Et idem dicit Alexan. conſi. ccix. colum. i. volu. ii. & Abbas in cap. fin. in ii. notab. de teſta. Card. in cap. Ioannes in vii. quæſt. de teſta. & in ſpecie quòd fraternitas dicatur locus pius, ſentit Bald. in l. id quod pauperibus. in xxi. queſt. C. de ſacroſ. eccl. & ſentit clarè quòd ſit locus pius, & non religioſus, Card. in cōſi. cxxii. & clariſsimè Lapus in tract. de canonica. port. colū. xi. verſic. quintò quæro, & ſequen. quæſtio. idem etiam dicit Barbat. dicto cap. officii. colū. viii. & x. de teſta. & Petr. de Peruſio in tract. de canonica port. in ſecūdo articulo principali, & in ſecunda quæſt. principali, in iiii. col. Dec. in conſi. lxxxii. col. iii. verſi. iii. principaliter, & dicit Pet. de Anch. in cap. auditis xi. q. C. de reſtitu. in integr. quòd dicitur pium collegium, licèt non habeat priuilegium.

Tenendo primam opin. quæ videtur * magis cōis, ad dictum Spec. in tit. de inſtru. edit. §. nunc aliqua. ver. & ſcias reſponde declarādo illud, vt declarat Alexā. cōſ. lxxxix. col. pe. vol. iiii. & conſ. cxx. col. ii. vol. i.

Amplia idem eſſe, etiam ſi ſit ibi campanella, & ſi miſſæ ibi celebrentur. ut declarat Decius in conſil. cxlviii. colum. i.

Ex prædictis infertur quòd relicta dictis fraternitatibus patiuntur trebellianicam, quaſi non ſint relicta piis locis, & ita expreſsè concludit Bald. in conſil. 101. volu. quarto. Cor. conſil. cxix. nu. xxvii. volu. ii.

& consi. xviii.nu.v.volu.iiii.& in consi.cccvii.in fin.eo. volu.Paris.consi.xxxiiii.col.iii.volu.iiii.& consi. 50. col. fin.volumi.ii.

Contrarium,quod ego etiam verius puto, quia licèt non sit locus pius, tamen legata ei videntur delicta ad pios vsus, & in piam causam. Et propterea cessare debet Trebellianica, vt concludit Paul.de Cast.in consil. clxvii. incip. Præsupposita. volumi. secundo. refert & sequitur Socin.in consi.lxxxii. colum.pen. volu.iiii.& sentit Bald.in auth.similiter, ver.& not.col.i.C.ad leg. Falcid.& Calc.consi.xxi.col.ii.

Licèt inaduertenter Corn.in d.consi.xviii.nume.v. volumi. quarto. concludat, relicta huiusmodi fraternitati, non censere relicta ad pias causas. Nam quod relicta tali loco dicantur ad pias causas relicta, tenet Bald.in l.si quis ad declinandam, colum.xii. in princi. versi.nec tamen negandum est. C.de Episc. & clericis. Paris.in dicto consi.xxxiiii.colum.ii.in fin. volumi.iiii. Corn.consi.xviii.nume.xv. volu. iiii. Bertach. in tract. de Episc. fol. lxviii. nume. lxxxiii. quia relicta huiusmodi fratrernitatibus, pro anima censentur relicta, vt dicit Corn. consi.ccviii. nnme. vi. volumi.iii. & consi. xviii.nu.xiii.& seq.volu.iiii.

Infertur etiam ꝙ in alienatione rerum huiusmodi fraternitatem non requiritur illa solemnitas, quæ requiritur in alienatione rerum ecclesiæ, & dicit Bald. in dicta auth.hoc ius porrectum, in secunda colũ.versic. secundò quęro quid ex rebus, & ibi Paul. de Cast. colum.i.versi.circa primam partem.refert & sequitur Fel. in cap.de quarta, col.ii.de pręscrip. Paris. in dicto consi. xxxiiii.volu.iiii.colum.iii. & Feli.in cap. ii. in fin. de foro competenti.

Primò limita communem cõclusionem, nisi bona dictæ fraternitatis essent destinata in alimoniam pauperũ, quia tũc diceretur locus pius. ita Bald. in consil. clxii.in iiii. dubio. vol.v.Capra consi.liiii.col.ii.qui dicit ꝙ fraternitas dicitur locus pius, quando habet hospitalitatẽ annexam.

annexam. per Corn. in consi. cccviii. nu. vi. vol. iii. & maximè, si relictum esset factum ecclesiæ vel hospitali dictæ fraternitatis, quo casu dicitur relictum pio loco, vt per Calc. consi. xxi. col. ii. Bal. in d. l. si quis ad declarandam, col. xii. versi. sed quid si testator dicat. C. de epis. & cler. & idem dicit ibi Bal. quando relinqueretur fraternitati hospitalis.

Sed in primo dicto, quando dictum est, hospitali fraternitatis, dictum Bald. approbat Imol. in d. c. officii. colum. xi. ver. videtur etiam. In secundo verò dicto, quando relictũ est fraternitati hospitalis, cõtrarium videtur tenere ibid. col. xii. ver. Et prædicta videntur procedere. Pet. de Perusio in xiiii. quęst. principali col. iiii. dicit esse attendendum, an fraternitas sit principalis, & hospitale accessorium, vel econtrà, & quod semper videtur relictum principali, & non accessorio, vide eum.

Limita secundò, quando dicta fraternitas esset collegium pauperum & indigentium, vt colligitur ex dicto Bald. in d. l. id quod pauperibus. in xxi. qõ. C. de Epis. & cleri. Ex prædictis infertur, quòd talis locus non potest ab Episcopo visitari, vt per Deci. consi. cxlviii. colum. i. per Paris. in d. consi. xxxiiii. colum. ii. in fin. & colum. iii. in fi. & seq. vol. iiii. Bene tamen potest Episcopus cognoscere, quòd bona dispensantur iuxta voluntatem eorũ, qui bona prædicta reliquerunt, vt dicit Bal. in d. l. si quis ad declinandam, col. xii. versi. nec inde est negandum. C. de Epis. & cler. & ratio est, qa talis fraternitas nõ subest iurisdictioni Episcopi, vt dicit Abbas in dicto consi. xxxi. versi. non est enim communio, volu. primo, & in versi. quæ quidem ratio. Card. consi. xiii. Pet. de Perus. in dicto tract. de canonica port. in xiiii. quæstio. principali nume. x. & xii. Imol. in dicto cap. officii. colum. ii. versi. modò aduerte pro ista parte. de testa. & ibi Barba. colum. iii. ver. sicut enim Episcopus. Paris. consi. xxxiiii. colum. iii. volu. iiii.

Infertur etiam ex præmissis, quòd de relictis factis fraternitatibus, Episcopus non percipit canonicam por

tionem, vt not. Bald. in dicta l. si quis ad delinandam, colum.xi, vers. deinde quæritur. Rom. in consi.ccxxxiii. in ii. dubio. Abbas in consil. xxxi. in secundo dubio. Card. in cõsi.xii. Pet. de Perus. in dicto tract. de canon. port. in xiiii. quæstio. princi. Iaso. in consi. ccxviii. colum.i. volu.ii.

Infertur etiam, quòd solemnitas quæ cessant in vltimis voluntatibus, factis, cessant in relictis factis dictis fraternitatibus, vt concludit Paris. in d. consi. xxxiiii. colum. ii. in fi. volu. iiii. quæ conclusio an certa sit, ex præmissis apparere potest. Nam, si tenemus relicta huiusmodi fraternitatibus, esse relicta ad pias causas, tunc conclusio prędicta esset falsa. Si autem tenemus, relicta huiusmodi fraternitatibus, non esse relicta ad pias causas, tunc conclusio prædicta de iure procedit.

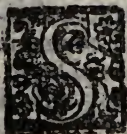
Infertur quòd tales fraternitates non restituuntur in integrum, prout tenet Petr. de Anch. in c. auditis. in ii. col. in ii. q. de præscrip.

Collegium scholarium non dicitur ad pios vsus. Pet. de Perus. in d. tract. de canonica port. in xiiii. quęst. nu. xxiiii. Rochus de Curte in tract. de iure patron. in verbo. In ecclesia, in v. q.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Hospitale an dicatur locus pius.

SIMILIS est quæstio in hospitali, quando quæritur, an hospitale sit locus pius necne. Nã distinguitur, an sit authoritate superioris erectum, & tũc dicitur pius locus, aut sine authoritate superioris, & nõ dicitur locus pius. Ita distinguit Bald. in authẽ. hoc ius porrectum. in i. col. in fin. vers. sed hic quæro. C. de

sacros.

ſacroſ.Eccl.Card.in cle.ii.in x.q.de preben. vbi dicit, ꝙ tunc dicuntur hoſpitalia religioſa, quando interuenit conſenſus Epiſcopi, aliàs non. Et idem dicit in ead.cle. in ii.oppoſ.& idem Card.in cle.quia cõtingit, in fi.prin ci.& ibi Bonif.num.lxxxii.& idem Cardi.in verſ.illi.in ix.q.de relig.domib. Abb.in conſi.xxxi.col.ii.verſ.quę quidem ratio, volu.i.& idem Cardi.in conſi.xi.Imol.& ibi Abb.in c.Ad hæc.in i.not. de relig.domib.Federi.de Sen.conſi.cxxx.Ang.in conſ.cxxx.col.i.in fi.& ſequen. ver.ſed dubitari poteſt.Bal.in l.deberi. C. de fideicom. liber.& in l.ſi quis ad declinandam,col.xii.in fi. ver. ſed iuxta hęc quęro.C.de epiſ.& cle.gl.in verb.ſecularibus, & in verbo altare,in d.cle.quia contingit, in princip.& ibi Pet.de Anch.in v.col.ver. collige & aliud Alex.conſi.ix.col.i.vol.ii.& conſi.lxxxix.col.pe. vol.iiii.ver.poſſet etiam reſponderi.Feli.in conſi.xxxiiii.in prin.& col. ii.Hoc etiam ꝙ locus ſit religioſus,eo tamen modo quo ſuprà,dicit Hoſti.in ſumma. in tit.de religioſis domib. §.i.& in tit.de regular.in §.j.ver.quid de ruſticis. Ioan. And.in c.inter dilectos,in gl.ſuper verbo præiudicium, col.ii.de donat.vbi etiam Inn. & in c.ii. circa principiũ. de in integ.reſti.in vi.Capra conſi.xci.Corn. conſ.ccvi. nu.vi.vol.i.& cõſi.lvii.col.ii.in fi. ver. quod & tertiò deducitur.vol.iii.Imol.in c.officii,col. viii.& ſeq. de teſta. Alex.conſi.cxx.col.ii.vol.i.Roch.de.Curt.in tracta.de iure patr.in verbo In eccleſia.in iiii.q. gl. prag.ſanctionis fol.clvi.col.ii.Mant.conſi.clxxi.in fi. Pet. de Ancha. in c.auditis,in xi.q.de in integ.reſti.

Contrarium tenet Ro.conſ.477.col.pe.in fi. ver.vnũ eſt quod refragatur.vbi tenet tale hoſpitale.quãuis Epiſcopi authoritate non fundatũ,videri locum pium, licèt non religioſum. Barb. in c. officii,col.xii.verſi.quid ergo tenedũ,de teſta.Alex.cõſ.ccix.col.i.vol. ii.ſentit ꝙ ſi relictũ ſit pro anima hoſpitali,ꝙ dicatur locus pius. Idẽ ꝙ dicat locus pius,nõ religioſus,tenet Pau.de Ca.conſ. 167.vol.ii.col.i.in fi ver.preterea nõ eſt verũ.Io.de Sylua in tract.de benefi.in i.parte.col.ii.in fi.& ſeq. ver. ad

iſtud

istud rñdeo.c.nulli, col.i.in fi.& seq.de reb.eccl.nõ alie.
31 Tenendo primam opin. quæ videtur * magis communis, vide quando presumatur hospitale constructum authoritate superioris, quia ponit Abbas in c. patentibus.de priuil.c.inter dilectos.nu.viii.de donat.in c. fi. in princ.de censi.Cald.consi.iiii.de religiosis domibus. Feli.in c.de quarta,col.i.& seq.&col.iii.de præscri. Pet. de Perus.in tract.de cano. port.in ii. articulo princi. in iiii. col.Pau.de Cast.in consi.vi.vol.ii.& dicit Cur.Iun.consil.xx.col.ii. ꝙ hospitale in quo est seruata hospitalitas per tempus immemorabile,nõ põt dici locus priuatus. Limitari forsan posset communis opinio, quòd hospitale non censeatur locus pius, quando nõ est fundatum authoritaté superioris, vt procedat, quando hospitale non est perpetuum,& potest dominum pęnitere: secus autem quando esset perpetuum, & nón posset dominũ pęnitere. Ita videtur colligi ex dictis Bal. in d.l.orphanotrophios.C.de epis.& cler.circa fi.ver. quærò vtrum lex nostra.& per Paris.in cons.xxxiiii.col. i.in fi.vol.iiii. Et propterea videretur dicẽdum,quòd mortuo illo,qui hospitalę erexit,quia non potest amplius pænitere, nec hospitale erectum reuocari, debere dici locum pium,& non locum priuatũ : vt declarat Abbas in c. ad hoc,ver. ita nota arg.de religios.domib.Soc.in trac.visitat.in.xi. col.ver.xii.quærò.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

32 Alienatione rerum hospitalis an requirantur solemnitates, quæ requiruntur in distractione bonorum Ecclesiæ.

Ex quibus infertur, ꝙ ex alienatione rerum hospitalis,quãdo dicitur locus pius,requiritur solemnitas,

quæ

quæ requireretur in alienatione rerum ecclesiæ.Pet.de Anch.in cle.quia contingit.col.v.de relig.domib. versi. collige & aliud.& ibi Card.in §.illi,in fi.Corn. in consi. ccvi.nume.vi.vol.i.Bal.in auth.hoc ius porrectum. col. ii.Cod.de sacrosf.eccles.Ita tenere Doct. refert Anto.de But.in c.nulli.in fi.& ibi Imol.col.pe.in fin.de reb. eccl. non alie.Alex.in cõsi.iiii.col.ii.vol.iii.Ias.in consi.ccxiiii. col.i.vol.ii.sentit Abb.in d.c.nulli, in fi.Paul. de Cast.in consi.cclxix.vol.i.col.i.in fi.& seq.Laur.de Rodulf.in c. sine exceptione.xii. quæst.ii.in xix.quest.Barba.in c.ex literis, col.iii.de consuet.

Et licèt aliqui Doct. suprà allegati indistinctè loquantur, tamen in hospitali priuato,hoc non procedere, tenent Bal.in d.auth.hoc ius porrectum.Card. in d.clem. quia contingit.in §.illi.& Pet.de Anch.col.v. & Pau. de Cast.in d.consi.clxix.in fi.vol.ii.& Feli.in c. de quarta, col. ii.& seq.de præscri.

Tamen, ꝙ etiam in priuato hospitali locum habeat prohibitio alienationis sine solemnitate, sentit Abbas ĩ consi.ciiii.volu. i.in fi.dum æquiparat tale hospitale pupillo,& Ecclesiæ,& Pet. de Anch. in consil. cclxxiiii.idẽ tenet Pau. de Cast. in consi.cclxix.col.i.& seq. vol.i.Soci.in consi.clxxxi.col.i.Ang.in §.si verò quilibet. in authen. de alien.Tamen nec Pau. de Ca.nec Pet.de Anch. nec Abbas dicunt expressè de hospitali priuato , licèt Abb.loquatur de hospitali, cuius rector & inseruientes non dicuntur personæ ecclesiasticæ.Tamen in hospitali priuato,hoc expressè tenet Barbat.in c.nulli, col.i.de reb.eccl.non alien.

Tenendo illam opin.ꝙ in hospitali priuato non sit licita alienatio sine solemnitatibus , limita non procedere in dote principali ipsius hospitalis,sed in aliis obuentionibus,vel bonis relictis,per no. per Laur. de Rodulf. in c.sine exceptione,in xix.q.xii. q. ii. refert & sequitur Feli.in c.de quarta.colum. iii. de præscrip. dum tenent, quòd licentia data per Episcopum hospitali supra alienatione bonorum temporalium , non refertur ad do-

tem

tem principalem ipsius hospitalis.

Limita aliam partem, quòd in hospitali authoritate Episcopi fundato, non liceat fieri alienationem sine solemnitate, vt non procedat in hospitali, cui vel ex statuto, vel ex pacto in ordinatione apposito vel authoritate apostolica nihil posset proprii possidere, sed liceret omnia vẽdere, sicut tenere videtur declarãdo, Laur. de Rodulf. in d. c. sine except. xix. q. xii. q. ii.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an detrahatur de relictis hospitali, & an illud habet restitutionem in integrũ, teneaturq; soluere canonicam portionem.

Nfertur etiam, quòd de relictis hospitali, nõ detrahitur trebellianica, vt tenet Pau. de Ca. etiam in priuato hospitali in cons. clxxvii. col. i. & seq. volu. ii. refert & sequitur Feli. in d. c. de quarta, col. iii. de presc. & ponit Barba. in c. nulli, col. i. de reb. eccl. non alien. & in c. officii, col. xii. de test.

Infertur etiam, quod hospitale habet restitutionem in integrũ, prout ecclesia, ut no. Pet. de Anch. in c. auditis, col. i. in fi. de in integ. resti. qui intelligit de hospitali constructo authoritate superioris interueniẽte. Anto. de But. in consi. xl. sentit Dom. in hospitali constructo authoritate superioris in c. ii. in prin. de in integ. resti. in vi. Abb. in c. i. col. pe. eo. tit. ver. ego in hoc vlti. Roma. in cõsi. cccevii. Abb. in d. c. ex literis, in ii. not. de cõsue. Ias. in consi. ccxiiii. col. i. vol. ii. Abb. in c. cùm sit generale. in i. vol. in iiii. no. de for. compe. Barb. in d. c. ex literis, col. ii. Bal. in consi. cccclxv. vol. i.

Infertur etiam, ꝙ hospitalia non soluunt canonicam portionem

portionem Episcopo, quando sunt hospitalia priuata, secus si publica. Et quòd soluant, tenet Io. And.in c.requisiuisti.de testa.col.ii.& in c.dudum.colum. ii.in fi.de conuers.coniugat.Card.in d.c.requisiuisti, col.ii. Imol. colum. iii. Et in priuato hospitali, quòd non detrahatur canonica portio per Episcopum, tenet Bald.in l.si quis ad declinandum, columna xii.de Episcop. & cleri. colum.sequen. Idem per modum distinctionis concludit Imol.in d.c.requisiuisti,colum.xix. versic. Vlterius per istam decretalem,de test.& idem Imo.in d.c.officii. colum. viii.versicu. ii.quid de his. Cardin.in cons.cxxi. vbi tenet, quòd de relictis hospitali priuato Episcopus non detrahit quartam,& Capra in consi.xcvii.Ange.in consi.cxvii.col i.in fi.& sequen.Bald.in consilio quinto, in iii.volumine.

Contrarium, quòd etiam in relictis hospitali priuato Episcopus detrahat canonicam portionē tenet Pet. de Perus.in tracta.de cano.portio.in ii.quęstio. princip. in secundo articulo principali.Barba.in d.capi.officii, in viii.colum.de testa.vsque ad xii. colum. vbi etiam Petr. de Ancharan in ii.quæst.ii.colum.Cald. in consi. xxiii. suo tit.de testa.

In multis etiam aliis hospitale habet similitudinem cum ecclesiis.Felin.in d.c.de quarta,colum.ii.& sequen. de præscrip.per Barbat.in d.c.ex literis, de consuet. col. ii.& sequen.

Et nota,quia secundum Rui.consi.cxxvi.colum. iiii. volu. i. fauorabilior est causa hospitalium, quàm causa ecclesiarum.

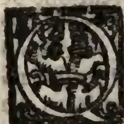
Et quòd hospitale gaudeat priuilegiis ecclesiarum, probat Soci.in l.Rem quæ nobis,col. iiii.versi.ii.dubitatur.ff.de acqui.poss.vbi Moderni.

CON-

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Stipulatio facta pro nominando, non facta declaratione seu nominatione, prodest stipulanti, sibiq; facta censetur.

Vi stipulatur vel recipit pro nominando non facta declaratione & nominatione sibi stipulatur, & sibi recepisse cẽsetur tex. est in l.secundum. C.de contrah.& commit.stip.ponit Bal.in l.i.in prin.circa fin. versi.vltimò quæro.ff.de pactis.& in l.cum post.in §.gener. in lectura antiqua. ff.de iure dotium. & ponit Sal. in summario d.l.secundum.Ang.ibidem Alex. in l.si testan.in fi.C.de institu.& substitut.in l.stipulatio ista, in §.si quis ita,in i.nota.ff.de verbo. obliga. & ibi Ias. in ii. no.Soc.in l.vtrum.in §.cùm quidam,col.pe. ver.ex quibus infertur.ff.de reb.dub.Deci.in consi.653.col.i.

Amplia quòd si non est facta declaratio pro rata temporis,censeatur esse quæsitum illi, qui emerat pro declarando,post declarationem verò cẽseatur esse quæsitum illi,pro quo nominauit.Ita declarat Alex. cõsi. ccxxii. colum.i.volumi.iiij.

Contrarium colligitur ex notatis per Pet.de Ancha. consil.cxxvii.col.i.& sequen. qui videtur tenere, quòd à principio censeatur quæsitum nominato, facta nominatione & ratificatione.

Limita, nam ad hoc, vt quæratur ex nominatione, requiritur quòd sit præsens nominationi. Anch.in consil.cxxvii.colum.penult.versicu. Non obstat quòd non ab initio.

CON-

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM

Exequutione in ipsa si excedatur ordo, vtrũ exequutio sit nulla, vel iniusta, ita vt appellare necessum sit?

I excedatur ordo datus in executione per textum in l.à Diuo Pio. §.in venditione ff.de re iudica.dubitatur, an executio sit nulla, vel iniusta, ita quòd necessaria sit appellatio? Et quòd sit iniusta, & necessaria appellatio, tenet Bar.in d. l.à Diuo Pio.§. in venditione.col.i.in fi.ff.de re iudi.Bal.in auth.sed hodie, ver. quæro nunquid in discussione.C.de act.& obli. Abb.in c.quoad consultationem,de re iudi.Anto. de Butr.in c. quoniam frequenter,in fi.vt lit.non contest.quæ * opinio in iudicando est tenenda, licèt aliqui contradicant.

Et dicit Soci.in consi.cxxxviii.ver.nec obst.Io.And. d.c.quoniam frequenter,in fi.col.in principio, qui hoc tenet in ordinario, sed non audet firmare in delegato. Idem tenet Rapha.in d.§.in venditione,in princ.Bald. in l.i.C.si vendi.pig.& ista est * magis communis opinio, & attestatur Ias. licèt ipse contrarium teneat in d. §.in venditione.col.fi.Afflic.in constit.regni.fo.ccxviii. col.ii.vbi etiam dicit ita tenere Vincẽ.de Hercu. in d.§. in venditione.Belt.consi.xii.col. ii.vol.i.in antiquis.

Cõtrarium tenet Imol.in d.l.à Diuo Pio.§. in venditione.col.i.in fi.versi.An autem processus.post Io.And. antiquum glossatorem.Et tenuit etiam Alexan. in d.§. in venditione, col.fi.& ibi etiam Ias.col.fi.Feli.in d.cap. quò ad consultationem.colum.viii.in fi.ver.i.dum dicit Abb.decis.Neap.cclviii.in nouis.

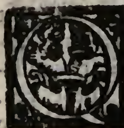
Limita primam opinionem procedere in iudice,non autem

autem in nuncio exequente, qui non procederet iuxta formã traditam in d. §. in venditione. ita declarat Alex. consi. v. col. ii. vol. ii. & Decis. Neap. cclviii. in antiquis.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Bona quæ sunt intra fines prouinciæ seu ciuitatis, an censeantur esse illius, cuius est prouincia vel ciuitas?

VANDO dubitatur, An quicquid est intra fines regni, prouinciæ, ciuitatis vel castri, censetur esse illius cuius est regnum, prouincia, ciuitas, vel castrum, distinguẽdi sunt aliqui casus. Nam, aut quæritur, an sint ipsius domini quò ad iurisdictionem, aut quò ad dominium & proprietatem.

Nam, si quæritur, an pręsumatur esse illius quò ad iurisdictionem, videtur dicẽdum ꝙ sit. Abb. in c. si diligenti. in ii. no. de præscr. & Soc. in consi. cxxvii. col. ii. in fi. & seq. Cassa. in consi. xviii. col. viii. in fi. & seq. Soc. in cõsi. lxxx. col. ii. ver. tertia cõclusio. Old. in cõsi. clxxxvi. in fi. decis. Neap. cclxvii. in antiquis. And. de Iser. in constit. regni. incip. ab officialibus nostris. Henric. Boic. in d. c. si diligenti. col. i. & seq. de præscr. quò ad posside ntes res particulares, sed secus quò ad possidentes castrum, ciuitatẽ, vel prouinciam. Cassa. tenet etiam quò ad iurisdictionem in consuetu. fol. cccxx. col. iiii. Abb. in c. nimis, col. i. & seq. dę iureiu. Guid. Pap. in sing. 661. Bouer. in sing. in verbo præsumptio, ver. xviii. Afflic. super consti. fol. clxxii. col. iiii. & in fol. cclxix. col. iii. & fol. cclxx. col. i. Pet. de Anch. in c. nimis. & ibi Imol. Iac. de S. Georg. in trac. feud. in verb. Denique vasalli promiserunt, col. iii. & seq. Curt. Iun. consi, clviii. in fi. col. i.

Contrarium,

Contrarium, ꝙ etiam quò ad iurisdictionem nõ prę sumatur pro domino, tenet Guid.Pap.consi. ccxiii.sentit And.de Isern. in c.i.in fi.qualiter vasallus iurare debeat fidel. licèt loquatur in clerico quò ad temporalia. & Henri.Bohic in d.c.si diligẽti. col.i.in fi. & seq.vbi dicit hãc præsumptionem quò ad solos Imperatores non quò ad alios inferiores locum habere & Cardi.in d.cap. nimis, de iureiu.& hoc, quò ad possidentes castra, ciuitates vel prouincias, in dominio principis maioris, secus quò ad possidentes res particulares.& hodie talem præsumptionem non procedere, etiam quò ad iurisdictionem, tenet Paris.in consi.xvi.col.pe.in fi.vol.iiii.

Si verò quęratur, An censeatur esse dominus quò ad proprietatem, dicendum est, ꝙ non. Abb.in d.c.si diligẽti.in ii.not.de præscrip. Cassan.in consi. xviii col.viii.in fi.& seq.Oldr.in consi.clxxvi.in fi.Corn. consi.ccxlvii. in fi.vol.ii.Are.in l.i.ff.de acq.poss.decis.Neapo.cclxvii. in antiquis.Andr.de Iser.in c.i.§.insuper filius, nume. xvii.de feudi.alien. per Fede.in consti.regni.incip.si dubitatio, num.iii.Henric.de Bohic in d.c.si diligenti, col. i.& seq.Cassa.in consuet.fo.cccxx.col.iii.& seq. Abb.in d.c.nimis, colum.i. & seq.Barb.in consi.lxvi. col.ii. vol. iii.& in consi.ccxcix.col.i.vol.eo.Afflic. super constitu. fo.clxxii.col.iiii.& fo.cclxx.col.i.Paul.de Cast.in consi. clxxix. col.i.volu.i.sentit hoc Are.in consi. xv.in ii.col. versic.ex his etiam inferendum.Soci.expressè in consi. cxxvii.col.iii.versi.aliquando.& tertiò.Cardi.in d.c.nimis, Barb.in consi.xv.col.i.vol.ii.Cur.Iun.consi. clviii. col.iiii.in fin.Probus in addit.ad Io. Monach.in c.i.nu. ix.& seq.de pręscr.in vi.glo.consue.Bituri.fol.xlvii.col. iii.& propterea nec princeps habet fundatam intentionem, vt res infra fines suos aliquibus concessæ, præsumantur feudales.Abb.in d.c.nimis, col.i.de iureiu.col.i. & ii. & Cassa. in consuetu. fol. cccxx col.iiii. & sequen. Hostien.in capit.fina. in i.colum.circa fin.de iudic.& ibi Ioan.Andr.in i.colum.& Petr.de Anch.col.ii.Iacob.de Sancto Georgio in tracta.feudorum, in verbo Denique

vasalli promiserunt.colum.iii. & seq. & infrà dicetur in sequen.memoriali.

Contrarium, quòd etiam quò ad proprietatem presumatur, sentit Bal.in rub.C.de contrah.empt.in xi.quest. ver.in contrarium videtur. Host.in c.si diligenti.volu.i. versi.item argumentum, de præscrip. Soc. in l.i.col. iiii. in fi.ff.de acqui.poss. & cősi.xv.colum.ii.volu.iii.Paris. consi.xxvii.col.ii.& col.xxii.vol.i.sentit Ioan.Fab.in l. cunctos populos, col.ii.C.de summa Trinitate.dum allegat Specu.Soci.in consi.clxvi.col.ii.ver.tertia conclusio. Alber.Brun.in consi.xxxiiii.col.ii. Maria. Iun.in consi.lxv.col.xx. Goza.in consi.50.col.fi.Rui.in cons.xxvi. col.iii.vol.i.in cons.xl.col.ix.vol.i.& consi.xcii. colum. v.volumi.iiii.

Concordando has contrarias opin.dicas, ꝙ si loquimur in finibus prædiorum. priuatarum personarum, & tunc quicquid est intra fines prædiorũ, præsumitur esse dominorum ipsorum prædiorum. Ita procedit secunda opinio.

Aut loquimur de finibus castri, regni ciuitatis, vel prouinciæ, & tunc non presumitur pro domino quò ad loca inclusa in finibus. Ita hoc declarat Soci. in consil. cxxvii.colum.ii.in fi.& sequen. Cassan.in consuetu.fol. cccxx.col.iii.

Sublimita primo hanc secundam conclusi. nisi res existentes intra fines castri, prouinciæ, vel regni non essent per aliquẽ possessæ, & ignoraretur cuius essent: quia tũc præsumuntur domini, vt dicit Soci.in d.cősi. cxxvii.col. ii.in fi.& in l.i.col.iiii.ff.de acqui.poss.dum defendit opi. Paul de Cast. Cassa.in consuetu. fol.cccxix.col.iii.Rui. consi.xiii.col.iii.vol.iiii.quod intelligitur. Cur.Iun.cős. clviii.col. v.quando non solùm habet iurisdictionem in territorio, sed etiam est dominus agrorum in territorio existentium, ut ibi per eum, & mox dicetur.

Contrarium etiam tenet Aret.in d.l.rem quæ nobis. col.ii, & in l.i.in ii.no.ff.de acq.poss.

Sublimita secundò, quando pro re existente infra fines

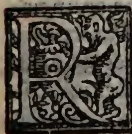
nes domino præstatur aliquid annũ; quia præsumitur ratione dominii. Ita Spec.in tit.de locat.§.nunc aliqua. q.lxxxvi. Bene verum est, ꝗ si ad concedentem spectat sine principem siue primarium, omnia quę sunt inclusa intra fines, veniunt in concessione. Alex.in consi. cvii. vol.vi.post Oldr.in consi.clxxxvii.Paris.in consi.iiij. colum.i.volu.iiii. Aymo.consi.cv. col.i. Quod declara, vt per Rui.consil.lxxiiii.col.i.volu.ii.& in consil. cviii. colum.x.volu eod.

Sublimita tertiò, nisi omnes homines existẽtes infra fines, vno vel duobus vel tribus exceptis, aliquid soluerent pro rebus per eos possessis in recognitione dominij, quia etiam quò ad illos vnum, vel duos vel tres, dominus habet fundatam intentionem. ita Cassa. in cõsuetu.fo. cccxx.col.iiii.& seq. immo voluit in consi.xii.circa princ.volu.ii.quòd si constat rem habere in feudum, quicquid est infra fines illius rei, censetur iure feudi habere, nisi aliud probetur. Ias.in consi.ccxxxv.in fi.volu. xx. Fallit in Imperatore.gl.consuet.Bituri.fol.xlvii.col. iii. Fallit in Episcopis.gl.dictę cõsuet.fol.iii.col.ii.& seq. Et quando est dubium de cuius territorio sit aliquis locus, præsumitur de territorio illius loci, cuius magis est propinquus. Rui.in consi.liii.col.ii.vol.iiii.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Allodialis & libera præsumatur res in dubio, & non feudalis.

Es in dubio præsumitur esse allodialis, & non feudalis. Host.in c.nimis, de iureiu.& ibi Io.And.& Petr.de Anc.Card.& Imo. & Abb.col.i.& seq.Cass. in cõsue.f.cccxx. col.iiii.& seq.& sentit Io.And. in addi.ad

Specul. in tit. de feud. §. quoniam. xxi. q. Bal. in c. i. §. i. si de feudo fuerit controuersia inter dom. & agnat. Bal. in l. Libertas, in prin. ff. de statu homi. & in c. i. in prin. in fi. col. de controu. inuest. & in c. significauit, in i. no. de rescrip. in c. cæterum, in fi. verbis de iud. Curt. Iun. in consi. cviii. col. iiii. nu. xv. & in consi. cxl. col. i. nu. iii. & in cōsi. clxxxiiii. nu. i. qui dicit * communem. Ias. in prçludiis feud. in ix. col. versi. Item. Adde Cassa. cōsi. lxvi. col. ii. lib. iii. Idem tenet Host. in c. fi. in i. col. circa fi. de iud. Et Io. And. ibi col. i. Pet. de Anch. ii. col. versi. solutio, licèt ponamus. Alex. cōsi. cxxix. col. i. vol. i. Ias. i l. si prius col. xiiii. ff. de oper. no. nun. Cassa. in consuet. fol. cxiii. col. ii. & fo. cccxxi. col. i. sentit Abb. in c. veniens, in ii. & iii. no. de accus. Fel. in rub. de appel. col. vi. Goza. in cōsi. vj. col. i. vol. ii. Iaco. de S. Geor. in trac. feud. in verb. Et de Castro. col. iii. ver. item quçro, an Castrū. Pau. de Ca. in consi. clxxix. col. i. vol. i. Belit. in consi. lxiii. col. ii. vol. iii. & in cōsi. cccx. col. fi. vol. eo. Cur. senio. in cōsi. lxxvi. col. i. Paris. in cōsi. xx. col. i. vol. i. Brun. in cōsi. i. col. i. Deci. in cōsi. xxxii. col. fi. & in consi. cclxix. col. i. Paris. in cōsi. xxiii. col. i. & in cōsi. xvi. col. iii. vol. iiij. Grat. in consi. iii. col. ii. vol. i. Deci. in cōs. ccccxiii. nu. vii. & in cōs. 468. nu. vi. Grat. in consi. ix. col. xvii. Iac. de S. Georg. in trac. feud. in verbo. Deniq; vasalli. promiserunt. col. iii. & seq. Card. Alex. in c. i. §. inter filium, in tit. si feud. fue. contr. Aluar. in c. i. de controu. inter masc. & fçmi. de benefic. col. i. in fi. Alcia. de præsump. in ii. reg. in iii. præsumpt.

Limita primò hanc cōem cōclusionem, qn̄ pro eo ꝙ res sit feudalis concurrit fama in factis in antiquis, vt declarat Alex. cōsi. xv. col. i. vol. v. refert & sequitur Ias. in l. si prius, col. xiiii. ver. ii. limita. ff. de nou. oper. nunc. Goza. cōsi. 50. col. iiii. Cassa. in consuet. fol. cxiii. col. iii.

Limita secundò, nisi in inuestituris ꝑ verba enunciatiua princeps narraret dicta bona esse feudalia, vt dicit idem Alex. in d. consi. xv. col. i. vol. v. refert & sequitur Ias. in d. l. si prius, col. xiiii. Cassa. in cōsue. fol. cxiii. col. iii. Ias. in consi. ccxxxv. vol. ii. circa fi.

Tertiò limita, quando Ecclesia concedit iurisdictiones vel pensiones, quia præsumitur in dubio concedere in feudũ. ita Bal. in c. ad audientiam, in vlti. col. de præscrip. refert & sequitur Ias. in d. l. si prius. in xiiii. col. latè Curt. Iun. consi. clviii. col. i. Rui. in cons. xxii. col. iiii. & seq. volu. i. & col. præcedenti.

Quartò limita, quando dubitatur de latitudine prædiorum feudi. nã prẽsumitur ꝙ tota sint feudalia, & ꝙ tota sint eiusdem qualitatis, vbi nullæ apparent notę diuersitatis. ita declarat Ias. in d. consi. ccxxxv. in fi. vol. ii. facit tex. in c. i. in fi. & ibi gl. de cõtrou. inter. masc. & fęmi. de benefi. & ibi Aluar. col. ii. Ias. in consi. xii. volu. i.

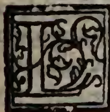
Quintò limita, nisi possidens rem in præteritũ præstitisset aliquid principi territorii in signum subiectionis: quia præsumitur res feudalis. ita declarat Afflict. super constitu. Regni folio cx. colum. quarta post And. de Isern. ibi, aliàs in primo lib. sub rubr. de officio Iusti ciarii. Specu. in tit. de locat.

Sextò limita, nisi præstaretur seruitium personale. Gramm. decis. lxxvi. nu. i. & seq.

CONCLVSIO, Et Regula XIIII.

ARGVMENTVM.

Imperatorem esse Dominum totius orbis, quomodo intelligendum.

Ex deprecatio. ff. ad leg. Rhodiam de iactu, probat, quòd Imperator est dominus totius orbis. quod intelligi debet, vt declarat Bart. in extrauagan. Ad reprimendum.

Alber.in proęm.ff.refert & sequitur Cur.Iun. in cons. clviii.col.iiii.in fi.Idem voluit Bart. in l.j.§. per hæc de rei vendi.Ange.in l.si hęredis seruus.§.de leg.i.& in d.l. deprecatio.gl.i. in c.conuenior.xxiii.q.viii.Bal.in l. bene à Zenone.col.i.& in c.i.in prin.ff.de pace iur.firman. Ias.in l.cunctos populos.col.ii.C.de summa Trinit.Hippol.in l.i.nu.xcvi.C.de rapt.virg.Paris.in consi.i. col.ii. in fi.vol.ii.Luc.de Penna in l.fi. col.xi. nu.lxxxii. de loca.prædio.ciui.lib.xi.Fel.in c.quę in ecclesiarum,col.ix. de consti.Ruin.in consi.xxvi.col.iiii.vol.i.

Quò verò ad iurisdictionem protectionemq; de vniuersi mundi domino ꝙ illa sibi spectat.glo.i.in procem. ff.Bart.ibi. col.i.& ita hoc procedere dicit Alb.de Rosa. l.bene à Zenone.C.de quadrie.præsc. Lofred.in consil. iiii.colum.i.glo.in l.Barbarius, in glo.pen.in fi.de offic. præto.& in dicta l.bene à Zenone, in verbo omnia.C. de quadri.prescript.Fel.in c.Quæ in Ecclesiarum,colũ. x.Afflict.in prælud.cõsti.regni.in xvii.quæst.post And. de Iser. ibi vbi dicit istam esse * comunem opin. Idem tenuit glo.in constit.Reg. incip. si dubitatio.Angel. in d.l.bene à Zenone.Specula.in titu.de feud.§.quoniam. versi.xiiii.quæritur.gl.in d.l.Barbarius,in gl.pen.ad fi. Abb.in c.quæ in ecclesiarum.num. xi. de constitu.Bal. consi.cccxxvii.col.ii.in prin.vol.i.

Contrarium,quòd etiam, quò ad proprietatem,tenuit Hostien.in summa de prescript. rer.immob.§.quę exigantur.ver.sed nunquid minus peccatum est.Alb.in procem.fforum.nu.ix.in fi.

Limita regulam principalẽ in terris,in quibus hodie nullam habet iurisdictionem, prout est in domino Venetorum.Maria.Iun.consi 100.col.ij.vol.ii.

CON-

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Principi an licere rem alterius absque causa auferre

ROXIME accedat illa quæstio: An princeps poßit rem meã mihi auferre & sine causa. In qua quæstione, licèt Ange. in l. item verberatum. §.i.ff.de rei vend. Bald. & Ange.in l.ii.C.de quadri.pręscrip.teneret, quòd sic, dummodò hoc faciat de plenitudine potestatis, & ex certa scientia, cum clausula derogatoria, vel motu proprio. Idem Angel. tenet l.iii.§.si is pro quo.ff. quod quisq.iur.Bal.in l.bene è Zenone.col. i.ver.de his tamen.C.de quadr.præscrip. & in l.ii.col.vi.in fi.ver. & licèt imperator.C.de seruit.Ias.in l.fi.col. pen.versi.vi. limita.C.si contra ius vel vtil.pub.Addi.ad Iac.But. in l.fi.eo.tit.ver.vi.Barba.cõsi.lxiiii.col.pen.versic.Ad hoc ego respondeo.vol.iiii.Idem voluit Ang.in l.venditor. in §.si constat, communia prædiorum. idem tenet Dec. in c.Quæ in Ecclesiarum, nu.xxiiii.de constit.vbi tenet hoc procedere soluto pretio.& ibi Barbat.col.pe.& seq. Bologn.in consi.suo post consi.Abb.vol.i.col.pe.& seq. & est quęst.vlti.i.lib.in lectura Abb.Dec.in c.fi.de confir.vtil.vel.inuti.col.fi.sentit gl. in c.per principalẽ. ix. q.iiii.Io.Andr.in addi. ad Specu.in titu.de lega. §. nunc ostendendum.versicu.l vii.super verbo priuata. Ioann. de Anan.in consil. lxxi.in fin.Deci.in consil. 624. colũ. fi.Ias.in cõs.ccxxxvi.col.ii.vol.ii.Deci.consil.ccccxcviii. nu.xxv.& consi.cclxix.num.vii.Ias. in consi.ccxxvii. colum.x.versi.xii.facit.vol.ii.

Limita istam partem soluto pretio. Paris. consi.i.col. xvii.volumine primo.

Contrarium tamen doct. * cõmuniter concludunt, vt per Cyn. in l. rescripto, circa fi. C. de precibus imperatori offe. vbi dicit, ꝙ de iure non potest, licèt de facto hoc faciat. gl. in l. quotiens eodem tit. Bart. in procem. ff orum. colum. ii. & iii. & in l. fina. colum. i. ver. aut vult mihi auferre. C. si contra ius vel vtil. publ. Bald. in l. fin. colum. fi. versi. sed immediatè oppono. C. sententiam rescind. non posse. Ang. consi. cxxxix. col. pen. in fi. versic. non enim potest ciuitas. & sentit Bartol. in l. quicunque. C. de fide instrumen. & iure hastæ fiscal. lib. decimo & idem sentit Barto. in l. item verberatum. in §. i. ff. de rei vendicat. dum dicit, quòd hoc potest facere ex causa, & sic sentit quòd sine causa non possit. Idem voluit in l. Antiochensium. ff. de priuilegiis cred. vbi dicit, quòd per viam legis potest princeps, non autem rescribendo ad priuatam vtilitatem. Ant. de But. in c. quę in Ecclesiarum, colum. fi. versic. si queritur an possit statuere. de constitut. Imol. ibidem. & Io. And. col. i. in fin. Bal. in l. rescripto, in iiii. colum. versicu. tertio quærunt Doct. subdit, ꝙ pro causa habetur quælibet ratio motiua ipsus principis. Idem in indiuiduo dicit Cardin. in d. cap. quæ in ecclesiarum. quęstio. vi. Roma. loquens in ciuitate, quæ haberet vices principis, in consilio cccx. Iaso. in l. Barbarius, colum. vii. versic. xiii. facit. ff. de offic. Pretor. Fel. in d. c. quæ in Ecclesiarum. col. xiiii. ver. secundo verò membro. Rapha. Fulg. in l. fina. C. si contra ius vel vtilitatem public. dicens quòd ista pars est * communior & rationabilior. Et istam dicit communem opin. Bru. consi. xii. versi. Cęterùm, vbi nulla superest causa. vbi dicit istam cõmunem opi. Barba. consi. xliiii. in vlt. char. in i. col. ver. propterea ponderet dominus iudicans, vol. i. Alex. consi. i. col. vi. versi. & quod notat gl. vol. ii. & consi. i. col. vi. in fi. vol. i. & consi. lxxxix. col. ii. in fi. vol. v. Et istam dicit communem Beltran. consi. xv. col. ii. vol. i. idem voluit. gl. in d. l. Barbarius, in gl. pe. ad fi. Soc. consi. clxiiii. col. iiii. in fi. vbi dicit istã communem opi. in ver. secundum fundamẽtum est. Abb. in

c.fin.colum. fi. de confirmat. vel inutil. Card. in consi. cxlii.col.ii.in princ.Domi.in c.per principalem, ix.q.iii. Pet.de Anch.in d.c.quæ in ecclesiarum.col.i.nu. viii.& ibi Imol.col.iiii.in fi.Florianus de Sancto Pet.in dispu. sua incip.Baro.in xix.col.ver.Item quia hæres. Fulg.in consi.lxi.col.ii.& seq.vbi dicit communem opin. Alex. consi.ccxvii.colũ.iiii. & seq. & vbi dicit communem.& in consi.cxxxvi.colum.fi.volu. primo.& Iaso. consi.iii. colum.iii.volu.v.& in consil.xlvii. colum. prima, volu. vii.vbi.dicit communem,in l.quominus, colum.prima. ff.de flumin.vbi dicit,ita communiter teneri, & in consi.ccxxxiii.colum.viii. volumi.secundo.Aymo consi.v. colum.i.& seq.in fi.Paris.consi.ix.col.vii.nu. li. & colũ pen.volu.i.& consi.ci.col.x. eodem volu. vbi dicit istam communiorem opin.& consi.vi.col.ii.& seq.volu.ii.vbi dicit cõmunem.Abb.in d.c.quę in Ecclesiarum, nu. xi. Paris.vbi dicit istam communem consil.lxxxvii. nu.lii. vol.i.Alb.in prœm.ffor ũ.nu.x.& pluribus seq.And.de Iser.in c.i.col.ii.in fin. & seq. quæ sint regalia. Brun. in consi.i.colum.iiii.Beltran.consi.i.col. xvi. volu. primo. in antiquis.

Tenendo istam secundam partem, quæ videtur * magis communis, Primò amplia, quòd nedum directum dominium princeps siue causa auferre non potest, sed nec etiam vtile, vt declarat Alexand.in consi.iii. colũ.ii. volu.v. Paul.de Cast.consi.xlvi.colum.fin.volu.i.Beltr. consi.xv.colum.i.vol.i.Fel.in d.cap. quæ in ecclesiarum col.xix.& seq.Rui.consi.xxxi.col.pen.volu.v.& dicetur infrà plenius. Contrarium Soc. consi. lxxxvii.col.vi. & seq.volu.iiii.

Amplia secundò vt sicut dominium directe tollere non potest, ita nec per indirectam tollendo libertatem, vt dicit Aret.in l.i.in prin.ff.de acqui.posses.

Tamen, quòd per indirectum tolli posit, ordinando, quòd ille secundus non audiatur à suis magistratibus & officialibus, tenuit Paris. consi.i. nu. xxxviii. & seq.volu.iiii.

Amplia,

Amplia tertiò vt nec per viam statuti princeps posset facere, ꝙ dominium de vno in alium transferatur, not. Aret. in c. ius ciuile, prima distinctione, & ibi Dom. Innoc. in c. quia plerique. circa fi. de immunit. eccles. Fel. in d. c. quæ in ecclesiarum, col. ii. de constit.

Amplia quartò vt nec de plenitudine potestatis princeps tollere possit ius quæsitum ex contractu. Dec. cõsi. ccccx. nume. xxii.

Amplia quintò etiam, si dominium sit quęsitum ex causa donationis obtentæ ab ipso principe. Ruin. consi. xxxi. col. pen. volu. v.

Amplia sextò vt nec Princeps nec Rex posit priuare filium primogenitum iure primogenituræ. Tiraquel. de iure. primoge. q. xxi.

Nota, non procedere in beneficialibus, in quibus Papa priuare pōt suo beneficio sine aliqua causa; vt not. Dom. in c. si gratiose, colum. iii. in fin. ver. not. istam glo. de rescrip. in vi. per Ias. consi. xix. col. iiii. ver. vnde Papa potest, volu. iiii. Bald. in cap. i. §. ad hæc. col. v. ver. & est argumentum, de pac. iuram. firmān. quem ita intellegit Fel. in d. c. quæ in ecclesiam. colum. xi. versi. hanc declarationē. Aret. in tract. suo de hæresi char. xv. ver. & quia tanta est præeminentia. Dec. in c. fi. colum. fi. de confir. vtil. vel inutil. Soc. consi. clvi. col. ii. consil. clxiiii. col. vii. Card. in clem. i. in x. not. vt lit. pend.

Pro quo facit quod not. glo. in d. c. per principalem. ix. q. iii. Domi. in cap. i. colum. iii. x. distinct. in versi. Ad primum dicit. Card. in consi. lxxxiiii. sentit etiam glo. in c. omnis, in glo. ii. vii. q. i. & glo. in c. constitutus, in verbo à quocunque. in fi. de relig. Domi. in consi. liii. col. i. glo. prag. sanctio. fol. xlv. colum. i. & seq. Sylu. in tract. de benefic. in vltima parte in vlt. quæst. in xii. argumento: Ias. in l. quotiens, colum. iiii. in fin. verb. nota tamen. C. de rei vendic. Rom. consi. ccxcviii. col. i. versi. tertiò videtur casus. Ias. in d. l. Barbarius. in viii. col. versi. con firmo per id quod, & in l. fi. colum. fi. versi. tamen hęc vltima. ff. de pact. Bald. in d. l. rescripto, col. iii. in princ. C. de

precib. Imperat. offer. Iaſ. in conſ. xix. colum. iiii. vol. iii. Alex. conſi. ii. colum. fi. volu. i. verſi. non obſtat, & conſ. lxxxvii. colum. fi. volu. ii. verſi. non obſtat etiam. Hiſpa. in rub. de donat. inter vir. & vxor. colum. ii. nu. vii. Paul. Roman. in tract. de poteſt. Eccleſ. ſecũdum paruam impreſsionem, c. iiii. Guid. Papæ. q. lxv. ver. conſtat enim. Beltr. qui dicit iſtam partem * communem conſi. cliii. Paul. de Caſt. in conſi. xli. col. fi. volu. ii.

Contrarium, ꝙ non poſsit beneficiatus priuari ſuo beneficio ſine cauſa, & prælatus ſua prælatura. Abb. in c. fi. in pen. & vlt. colum. de confirm. vtil. vel inutil. & in c. conſtitutus, colum. iii. ver. aut quæritur, de relig. domi. in c. fi. in fi. de poſtul. prælat. in fin. in prima diſputatione incip. Epiſcopus. colum. viii. & in cap. i. in ii. not. de cler. coniug. Rom. conſ. cccxlv. col. i. & ſequen. Card. conſi. cxlii. col. i. circa fi. & ſeq. Domi. in d. c. per principalem. ix. queſtio. iii. Io. de Sylua in tract. de benefi. in iii. parte q. lx. Feli. in c. cùm olim. colum. pen. verſi. ſecundò exemplum eſt, de ſententia & re iudic. Barbat. in cap. quod translationem. in charta iiii. colũ. ii. & ſeq. vbi Petrus Anch. xxii. col. proſequitur iſtam q. de offic. leg. & conſ. xiii. col. iiii. & ſeq. Iaſ. cxlv. col. ii. vol. ii. Iſtam ſequitur & dicit * communiorem Fel. in d. c. quę in eccleſiarum, col. xv. & ſeq. de conſtit. Declara, vt per Aymo. de antiquit. tempo. nu. xxxvii. & ſeq.

Tenendo primam opinionem, quòd poſsit Papa priuare aliquem ſuo beneficio ſine cauſa; Amplia etiã, vt tollere poſsit ſine cauſa ius quæſitum de iure naturali vel gentium acceſsionem ad ius eccleſiaſticum ſeu beneficiale. Rui. conſi. xxi. col. iiii. vol. iii.

Limita, dummodò de ęquè idoneo recõpenſet priuatum. not. Bald. in c. i. § ad hoc, de pac. iur. firm. colum. v. verſi. & eſt argumentum. Imol. in c. niſi cùm pridem, in ii. colum. in princ. de renunc. licèt loquatur, quando ex cauſa priuatur prælatus. Beltrand. conſi. cliii. col. i. Feli. in d. c. quæ in eccleſiarum, colum. xiii. Abb. in conſi. i. colum. fi. ver. Et not. ſingulariter, de elect. & in c. fi. col. fin. ver.

verſi.nunquid Papa de confir. vtil. vel inutil. & in cap. quæſitum.colū.i.verſi. ſed quæritur de rerum permut. Gozad.conſi.v.col.iiii.Rebuff.in pract.fol.cci.

Cōtrarium,quòd immo Papa priuatus, nō teneatur dare recompenſam,tenet Iaſ.in l.quotiens,col. iiii.ver. nota tamen hoc.C.de rei vendic.& in d.l.Barbarius.colum.viii.ver.confirma per id quod dicit.ff.de offi.præt. in l.fi. ver.tamen hoc vlt.de pact.

Tenendo ſecundam quòd non poſsit ſine cauſa, ſed cum cauſa ſic, declara veluti per Pariſ.conſi. ccccxxxii. in fin.colum.de cauſa, puta ob bonum publicum. Abb. in conſi.i.in primo notab. de paroch.Fel.in d.c.Quæ in eccleſiarum.col.ix.in fi.

Limita ſecundò principaliter regulam illam negatiuam,quòd princeps ſine cauſa non poteſt mihi auferre dominium rei meæ, vt non procedat, quando dominiū eſſet quæſitum facto & ſua conceſsione, vt declarat notabiliter.Curt.Iun.conſi.i.colum.vi.verſi. tertiò aduertēdum. Angel.in l.Antiochenſium.ff. de priuileg.cred. idem Curt.conſi.cxxxviij.colum.i.& clvii.colum.iiii.ad fi.& conſi.clxxiiii.col.iii.in fin. Guid. Papæ conſi. lxiii. verſi. ſiue igitur teneamus.Caſſa.conſi.lxvi.colum.pe. verſi.& licèt ſit aliqua altercatio.Gozad.conſi.v.nume. xvii.& conſi.xiiii.colum.ii.nume.ix.Socin.cōſi.lxxxvii. col.vi.volu.iii.Lucas de Penna in l. fi.nu.xciii. de locat. præd.ciuil.lib.xi.qui dicit ꝙ poteſt de poteſtate abſoluta,non tamen debet.Fel.in d.c.quę in eccleſiarum, col. xviii.de conſti.ver.viii.declaratio.

Tamen iſta limitatio nō poteſt procedere, ſi tenetur pars negatiua in illo articulo quòd in beneficialibus Papa non poſsit priuare beneficiatum ſine cauſa. Et contrarium tenuit Fel.in d.c.quę in eccleſiarū,col.xix.ver. tertiò confirmatur.

Tertiò limita principaliter,niſi dominium eſſet quęſitum beneficio iuris ciuilis, ita tenet Bal.C.ſent.reſcin. non poſ.in l.fi.col.fi.verſi. ſed immediatè oppono.Ang. in l.Lucius.ff.de euict.colū.i. Paul.de Caſt.in l.iii.col.ii.

ff.de

ff. de test. & in l. cùm hæredes in fi. prin. ff. de acqui. possess. in consi. clxxviii. col. ii. in fin. volumi. i. Abbas consi. lxxxviii. col. fi. ver. Facit quod not. Bart. vol. i. Alexand. consi. ii. colum. vii. versi. plus dicit Paul. de Cast. volu. i. Ias. in l. Gallus. §. Et quid si tãtùm. ff. de liber. & posthu. col. xxiii. in i. lect. versi. Intellige istam conclusionem & ibi Alex. col. xi. qui dicit istam * communem opin. circa secundam q. principalem, & ibi Aret. ver. circa secundum articulum col. xiiii. & idem Ias. in secunda lect. col. iii. ver. secunda conclusio est. & Io. Crot. ibi. colum. xliiii. ver. secundò limitatur. Claud. ibi. col. vi. ver. secunda est quomodo. Ias. consi. cxxvii. col. iii. volu. iiii. Socin. consi. cxx. col. iiii. volu. iii. Brun. consi. x. col. vi. ad fi. ver. tertia conclusio, in ii. opi. per eum relata. Abbas consi. lxvii. colum. ii. ver. princeps autem, vol. ii. Bolog. in cõsi. fi. inter consi. dicti Abbatis col. fi. Dec. consi. cxcviii. col. i. in fi. & consi. cclii. in fi. & consi. cclxix. colum. iiii. in fi. & consi. cccxc. col. v. in princ. in l. i. in fin. C. de secundis nuptiis. Curt. Iun. consi. i. col. vi. in fi. & consi. cxxxviii. col. i. & consi. clvii. col. iiii. in fi. & consi. clxxiiii. col. iii. in fin. vbi dicit communem. Gozad. consi. v. colum. iiii. in fin. nume. xvii. & consi. xxvi. col. ii. in fin. nume. xvi. Soc. consi. lxxxvii. volumi. iii. colũ. vii. versi. ex quibus infertur. Deci. consi. cccxcviii. nu. xxiiii. & seq. Marian. Iun. in consi. xcii. colum. ii. volu. ii. in consi. cxx. col. ii. in fi. vol. ii. Rui. in consi. vii. col. ii. in consi. xxi. col. fi. volu. eo. & consi. lxxx. colum. ii. & consi. ciiii. colum. vi. volu. iii. & consi. cxxxi. colum. fi. & seq. volu. iiii. & colum. fi. & consi. xxi. colum. iiii. volu. v. sentit Bald. in consi. ccxiiii. in fi. vol. ii. Cassa. consi. lxvi. col. pen.

Contrarium Bald. in l. i. in fin. C. de iure aure. annul. Idem Bald. in dicta l. rescripto, colum. fi. ver. tertiò quęritur. vbi tenet, principem non posse per rescriptum tollere actionem de iure ciuili competentem, nisi eo casu quo actio nõ habet æquitatem. Paul. de Cast. in dicta l. Gallus. §. & quid si tantùm. col. fi. vers. si autem facta sit mentio. & in cõsi. xxxiiii. col. pe. ver. & sic videtur. vol. ii.

Alex.in d.l.cùm heredes.col.ii.in fin.ver.puto quod et. ff.de acquir.posses. Aret. in l.iii. in fin. col. ff. de testam. Beltrand.in consi.xv.ii.colum.in fin. volu.i.Ias.in l.fin. colum.ii.vers.septimò limita.C.si contra ius vel vtilit. publ.Abbas consi.iii.colum.ii.in fi.ver.& presertim pre dicta.volu.ii.Deci.consi.cccxliii. colum. ii.versi. & quia post aditam hereditatem. Alexan.in consi. lxxxvii.colum.vii.vol.ii.ver.sed si esset.Et istam sequitur Aymo. consi.cxxxv.colum.v. & x. vbi dicit negatiuam partem probabiliorem. Paris. qui dicit istam partem * magis communem consi.i.col.xvii.volu.i.Alex.cons.ii.colum. vi.in fi.volu.i.Paris.consi.ci.colum.x. vbi dicit istam cõmunem opin.volu.i.Soc.in d.l.Gallus.§.Et quid si tantùm,col.antepen.ver.circa tertium, vbi dicit istam communem opinionem.& ibi Galliau.nu. xcv.& seq. vbi et ipse dicit communem. Garsia ibi nu.cxciii.& seq.Fel.in d.c.quæ in ecclesiarum.colum.xviii.in fin.versi.secundus casus est,& colum.xx.ver.sed pcedit in vtili. Brun. in consi.i.colum.iiii.Ias.consi.clxxvii.colum.ii.in fi.volu.ii.& consi.lxxxvi.colum.iiii.volu.iii.Marian.Iun. in consi.cxx. colum. vi.volu.ii.Ruin. consi.iiii. colum.pe. volu.iii.& consi.xcviii.col.iiii.& col. xi.volu.iiii.& cõsi. xxxi.col.pe.vol.v.Rui.consi.cxxx.col.pe. volu.v.sentit Bal.in l.si testamentum,in fi. C.de testa.

Concordando contrarias opin. voluerunt aliqui distinguere,quòd,aut dominium quæsitum iure ciuili habet annexam æquitatem, & tunc à principe tolli non posit sine causa,& ita procedat pars negatiua.

Si verò non habet annexam æquitatem, & tunc tolli posit, & procedit pars affirmatiua. Quæ distinctio colligitur ex notatis per Bald. in l.causas. in fi. C.de transact.& in l.rescripta.in fi. col.C. de precib. imper.offer. & fuit de mente Abbatis in repet.c.per tuas in xi.colũ. ver. nec obest si dicatur,quòd lex ciuilis, de arbit.refert & sequitur Fel.in c.ad audientiam,colum. v.ver.nihilominis attende bene.de rescrip.Ant.de Burgos.in repet. rub. de empt. & vend.colum. pen. Hippol. expressè in

terminis

terminis nostris. in l.i.§.si quis vltrò.col.xiii. ver.etiam faciunt dicta per do.Alexan.ff.de quæst.Aymo.in consi. cxxxv. col.x.Fel.in d.c.quæ in ecclesiarum. colum. xxi. Ruin.in consi.xlvi.col.v.vol.i.

Amplia primam opin. etiam si super iure quęsito de iure ciuili contractus interueniat, quia talem contractum tanquàm accessoriũ princeps tollere potuit. Rui. consi.xxi.colum.iiii.volu.v.

Limita primam opin. quando dominium de iure ciuili esset quæsitum ex contractu, vt per Paris. consil.i. colum.xvii.volu.i.

Limita item, quia licèt princeps posset præiudicare in dominio quæsito de iure ciuili, non tamen præsumitur velle. Rui.consi.iiii.col.pen.vol.iii.

Quando autem princeps supremus cõcedit alicui facultatem præiudicandi alteri de iure quęsito, quomodo intelligi debeat, vide eundem Ruin. consi. clxi. col. vi. & xi.volu.ii.

Quartò limita regulam principalem, quia etiam ius quæsitum de iure gentium princeps potest auferre sine causa, quando non est quęsitum actualiter, prout est qñ princeps vetaret ducere aquam de flumine publico. Ita declarat Ias.in l.quò minus, vol.ii.ver. secundò ego respondeo.ff.de fluminibus.

Quintò limita, quando princeps impediret aliquẽ sine causa, iure competenti, non sibi tantùm, sed cõmuni cum aliis omnibus, vt declarat idem Ias. in d. l. quo minus.col.ii.ver.iii.ego respondeo.

Limita sextò, quando in modico præiudicaret princeps, vt colligitur ex dictis Rocchi.in c. fi. col.xlix. ver. secundò ego limito, de consuetud. secundum paruam impreßionem. Fel.in d.c.quę in ecclesiarum, col.xvii.in fi.vers.quarta declaratio est, & colum.sequen. Rui.cons. cxci.colum.fi.volu.i.in consi.xlviii.colum.fi.volu.iiii.& consi.clxiii.col.vii.vol.v.

Septimò limita, quando princeps aufert ius vel dominium certitudinariè, secus quando non certitudinariè.

riè, sed causatiuè, vt per Domi. in d. c. quæ in ecclesiarū, quem refert & sequitur ibi Fel. col. xvii. ver. secūda declaratio, vbi declarat. Cagn. in l. quod nostrū, nu. xix. ff. de reg. iur.

Octauò limita, quando ius partis veniret accessoriè ad ius spirituale vel ecclesiasticum, quia tale ius per Papam sublato principali iure tolli potest, etiā sine causa, vt declarat idem Fel. in d. c. quę in ecclesiarum, colū. xvii. ver. tertia declaratio.

Nonò limita, vt non procedat dicta conclusio, quando dispositio fieret per viam statuti, sed quando per viā rescripti, vt per Fel. in d. c. quæ in ecclesiarum, col. xx. & dicetur in sequenti conclusione.

Limita decimò, quando per dispositionem principis per quam præiudicatur tertio, fit reductio antiquum statum, vt tenet Gozad. consi. i. col. ix. uer. prætereà, & secundò respondeo. Curt. Iun. consi. i. col. viii. ver. quid ergo dubitat.

Vndecimò limita quò ad bona ecclesiarū, in quibus Papa potest disponere auferendo vni ecclesiæ dominiū rei suæ, & sine causa. Paul. de Cast. in consi. cclxxxvii. col. ii. vol. i. & in consi. ccccxiiii. eod. volu. & vtrobique vide nostras apostillas, qa materia nō caret difficultate.

Limita duodecimò, quādo princeps pręiudicaret in iure quærendo. Rui. in consi. vii. col. ii. & ix. in fin. vbi limitat, & consi. ix. col. i. & iii. & iiii. vbi declarat, volu. i. & consi. lxxxiiii. col. fi. vol. iiii. & consi. clxiii. col. vii. vol. v. & consi. cliii. col. iiii. vol. i. & consi. clxvii. col. vi. volu. i. & consi. clxvii. col. vi. vol. eod. qui dicit quòd licèt potuerit præiudicare, non tamen præsumitur quòd voluerit, & consi. cviii. col. iii. vol. ii. & consi. lxviii. col. iii. volu. iii. & idem qui declarat consi. lxix. col. pen. vol. iii. in consi. lxxvi. col. vi. vol. iii. & col. fi. & consi. lxx. col. i. volu. v. & consi. iiii. & consi. lxxvi. col. i. volu. eo.

Contrarium Ruin. ipse consi. cviii. colū. pen. volumi. ii. quando ius quærendum venit ex contractu facto cum principe.

Decimotertiò limita, nisi præiudicium inferatur in consequentiam, non principaliter, quia tūc potest princeps præiudicare sine causa. Ruin. consi. xxxviii. col. pe. volu. i. Cagnol. in l. id quod nostrum, nume. xviii. ff. de regu. iur.

Decimoquartò limita, quādo princeps mandaret officialibus, vt subditum non audirent. Ruin. consi. cxxiiii. colum. iii. volu. iii. Causa autem publicæ vtilitatis dicitur, quòd per vnum tantùm & non per plures iurisdictio administretur. Rui. consi. ii. colum. i. volu. iiii. Causa non de necessitate per principem est exprimenda, sed satis est, quòd de ea aliunde constare possit. Ruin. consil. lxi. colum. xi. volu. v. sed iusta causa interueniente propter publicam vtilitatem potest dominium tàm de iure ciuili, quàm de iure gentium quæsitum tollere, vt est tex. in l. Lucius. ff. de euict. in l. item si verberatum, §. i. ff. de rei vendi. in l. quod semel. ff. de decret. ab ord. faciend. & propterea dicit Bald. in l. bene à Zenone. C. de quadrien. pręscrip. in i. colum. quòd pro pace habenda possunt bona priuatorum concedi, & Imol. & Ioan. And. in cap. in nostra. de iureiur. Bal. in l. conuentionū. ff. de pact. & ibi clarius Ang. & idem Ang. in l. venditor. in §. cum constat. ff. com. præd. & in l. Antiochensiū. ff. de priuileg. cred. Bald. in l. quicunque. colum. fin. versi. deinde not. glo. C. de seruis fugit. Bart. in l. quicunque. in fin. C. de fide instrum. lib. x. Angel. in consi. lxiii. in princ. Ias. in l. Barbarius. colum. vi. & sequen. ff. de offic. prætor. Rom. consi. cccx. & cclii. in fin. Inno. in cap. quę in ecclesiarum, de constitu. Bart. in l. fina. colum. i. C. si contra ius vel util. pub. Bald. in l. rescripta. colum. fina. uersi. tertiò quæritur. C. de precib. Imperat. offer. & ibi Cyn. circa fin. Card. in consi. lxxxv. colum. fina. Iaso. in l. quominus. colum. prima in fin. & sequen. ff. de fluminib. Alexan. in consi. 101. colum. v. volu. primo. in consil. cxxxvi. col. fi. & fi. vol. i. in consi. i. col. vi. & consi. cxc. colū. i. volu. ii. & col. iii. & iiii. in fin. in consi. ccxvii. colum. iiii. & seq. volu. eo. in cōsi. cviii. col. ii. & seq. vol. iii.

Fel.in c.cognoscentes, colū.i.de consti. Venef.consi.xii. col.iii.& xi. Gozad.consi.v.nu.xviii.colum.v. Aymo cōsil.v.colū.i.in fin. & seq. Decis.Napol. lxix.colum. i. & decisio. clxvi. colum.ii. in nouis. Afflict. in prælud. ad constit. Reg.quęst.xvii.Paris.consi.xi.colum. pe.vol.i. & consi. ci.i.colum. x.eod. volu.& in consi. vi. colum. ii.& seq.volu.ii.Alexand.consi.xciiii. colum.pen.vol.v. Abbas in c.quæ in ecclesiarum,nu.xi. de consti. Garsias in l.Gallus.in §.& quid si tantum,nu.cxcv.ff.de liber.& posthu.& ibi Ias.ii.lect.colū.xi. ver. pro ista limitatione adde.Paul.de Cast.consi.xlvi.col.fin.vol.ii. in consil. cccxvii.col.iiii.in fi.vol.i.in consi.xxxiiii.col.vii.volu. ii. Rocch.in c. fi.col.cxlviii. de consuet. Afflict.in prælud. d.consti.Regni.in iiii.quæst.col.ii. And.de Iser. in c.i.§. similiter ex secundo in iiii.col.de capit. qui curiam vendidit. Ias.in l. si testiū, col.i.C.de testa. Alex.in procem. fforum.nume.xiii.Paul.de Cast.in l.digna vox.C.de ll. Decis.Neap. ccclxi. nu.iiii.Ant.de But.in c.cùm in,col. v.de consti.Grat.in consi.cxiiii.colum.i.vol.ii. Cagnol. in d.l.id quod nostrum.colum.xvii.nu.xx.ff.de reg.iur. Rui.consi.ii.col.i.vol.iiii.& consi.lx.col.iii.vol.v.

Et quòd pęnam concernentem interesse priuatum, superior posit remittere,& præiudicare cum causa priuato,voluit Ant.de But.in c.nisi,de offic.legat.refert & sequitur Ias.in d.l.Barbarius, col.vii.ver.viii.facit.Alex. consi.cxc.col.iii.vol.ii.Ruin.consi.lx. col.iii.vol.v.

Contrarium,qūòd princeps non posit facere pacem de damnis illatis subditis,sentit Host.in c.quanta,col.i. de relig.domib.in c.auctoritate.§. fin. de priuileg.in vi. Fel.in c.ex parte,col.i.de accus. Bar. in l.venia, in fin.C. de in ius vocand.Pet.de Anch.consi. clxi.col.i.Fel.in d. c.quæ in ecclesiarum, col.xx. in c. i.col.iiii.ver.secundò declara,de probat.Rui. consi.xlvi.col.iiii.vol.i.quæ auctoritates,ut non aduersentur precedentibus, intelligendæ sunt,quando aliter pax fieri non posit, vt declarat Host.in §.fi.in ver. sed pone quòd guerra, in summa de pęnit.& remiss.Ad quòd dictū se remittit Host. in d.c.

quanto.

quanto. & Pet. de Anch. in rept. c. canonum statuta, col. xxx. in fi. & seq. de consti. & in regula peccatum col. xx. in fi. ver. sed moueo unam quęstionem. de reg. iur. in vi. Fel. in d. c. quæ in ecclesiarum, col. xx. Soc. in d. §. & quid si tantùm, col. vi. And. de Iser. in c. i. §. similiter ex secundo, de capit. qui curiam uendidit, colum. iiii. ver. Item stabit rem alterius. Feli. in d. c. quæ in ecclesiarū, col. xx. Rui. consi. lx. col. iiii. volu. v.

Ex qua cócordia sumitur limitatio ad primam opin. communem, vt procedat, quando aliàs publica vtilitas sequi non posset, nisi priuato auferetur dominium, quā limitationem expresse ponit Ias. in d. §. & quid si tātùm colum. xi. in ii. lect. Decis. Neapol. lj. in fi. & clxvi. col. ii. in nouis. Grat. in consi. cxlvii. in fi. vol. ii. Rui. in consi. xvi. col. iiii. vol. i. & consi. cviii. col. pen. & vol. ii. & consi. cv. col. fin. vol. v.

Remissio tamen delicti simpliciter facta per principem intelligitur quò ad pœnam, non quò ad damnum illatum parti læsæ. Rui. consi. lx. col. iii.

Primò amplia communem. opin. vt etiam officialis propter publicam vtilitatem posit ad aliquod tempus priuare dominum re sua, sicut potest capere animalia causa mittendi frumentum in exercitum, vt dicit Bart. in l. iubemus nullam, per illū tex. in princi. C. de sacros. ecclesi. refert & sequitur Ias. in d. l. Barbarius, colum. vi. ver. v. facit de offic. præt. Alexan. in consi. cxc. col. iii. volu. ii. Item potest officialis capere asinum aut bouem priuati ad ducendum malefactorem ad locum Iusticiæ, vt dicit Ias. in d. l. iubemus nullam. Bart. & Bald. in l. fin. §. fin. ff. de pignor. act. ibi, Fulgo, refert & sequitur Ias. in d. l. Barbarius. col. vii. ver. xi. facit. Alex. consi. cxc. colum. iii. vol. ii. Rui. consi. cv. colum. fi. vol. v.

Quod procedit data competenti mercede illi cuius res accipitur, vt declarat Bald. in d. l. fin. §. fin. Immo potest priuatum vilem personam compellere, vt exequatur officium Iustitiæ in persona malefactoris, ut dicit Bald. in d. l. fin. §. fi. vbi Bart. & Fulgo.

Secundò amplia, vt procedat dicta cōclusio, quòd ex causa publicæ vtilitatis potest princeps perpetuò priuata subditum re sua; vt procedat, etiam in inferiore à supremo principe, vt tenet glo. in c. constitutus, in uerbo quęcunque. de relig. domib. ut ponit Ias. in vii. colū. uer. nonò facit. Card. in consi. lxxxv. colum. ii. in princ. uer. At superior alicuius. Alex. consi. ci. col. v. in fi. uersi. & etiam hoc permittitur, volu. i. & in consi. ccxvii. col. iiii. uersi. accedit quartò, uol. ii. Paul. de Cast. in consil. xxxiiii. col. pen. uol. ii.

Quod intellige de inferioribus, qui in suis terris obtinent vicem imperatoris, secus uerò in officialibus aut Comitibus Palatinis, aut aliis dominibus, qui recognoscunt superiorem vt declarat notabilis Fel. in d. c. quæ ecclesiarum, colum. xiiii. uer. quarta declaratio, & sequé. de constitu. ita procedit quod notat Loffred. in consi. xxx. colum. pen. Bolog. col. pe. consi. vi. Rui. cōsi. ccxxix. col. iii. uol. i. & consi. cv. col. pen. uol. j. Quod uerum est, nisi ex tenore concessionis eorum, etiam hoc uidetur concessum, quòd possint ius dominii auferre, ut per Fel. ibi Marian. Iun. consi. cxxi. colum. pen. ponit utrumque dictum col. ii.

Amplia tertiò, nam contra contractum potest ueniat princeps ex causa publicæ utilitatis. Bal. in l. fi. in prin. ff. de Senat. sequitur Ias. in d. l. Barbarius, col. vii. uers. x. facit. Idem sentit Bart. in l. quęcunque. C. de fide instru. lib. x. Ang. in l. si dominus, col. i. uer. similis, distinctio. ff. de his qui sunt sui uel alien. iuris. Alexand. in apostil. ad Bart. in l. quod semel. ff. de decret. ab ord. fac. & in consi. ccxvii. col. iiii. in fi. & seq. nu. xiiii. & seq. uol. ii. in consi. ci. colum. v. uolu. i. Ias. in d. l. Gallus. §. & quid si tantùm in i. lect. col. xvii. Imol. in c. cùm in col. ii. uersi. animaduertendū tamen, de consti. Fel. in c. nouit, col. 8. uersic. quod intellige de iudice. Gozad. consi. 5. colum. 5. in fi. Alex. consi. cxc. col. ii. uol. ii. Paul. de Cast. in l. digna uox. C. de ll. vbi declarat.

Et idem est, quia princeps potest derogare contra-

ctui

ctui inter alios facto ex causa publicæ utilitatis. Card. consi.lxxxv.col.fi.refert & sequitur Felin.in d.c.quæ in ecclesiarum, colum.xii.

Contrarium tenet Paul. de Cast. consil. iii. colum. fin.uolu.i.

Pro qui conclusione ad propositum bene facit, quia in restitutione facta pro causa Publicæ utilitatis, operaretur etiam illa quò ad bona translata in alios, uoluit Bald.in titu.de pace Const.colum.xi.in uerbo Priuilegia omnia. sequitur Ias. in d.§.& quid si tantum. in i. lect. colū.17. Aret. colum. x. Soc.colū.6. & Iaso. in ii. lect.colum.xi.

Quod intelligit Ias.ibid.in i.lect.col.xvii.in fi.quando constat de uoluntate expressa restituentium: per not.per Nell.in tractat. bannit. in prima parte iii. temporis quest.xi.

Amplia quartò ꝙ ex causa publicæ utilitatis posit princeps inducere pęnam in non delinquentes propter delictum alterius. ut ponit Bart.in l.nunc. C. de fabricens.lib.xi.ponit Bald.in l.sancimus. C. de pœnis. in l.i. & in i.col.in fi.C.ne fil.pro patre. Ang.in consi.lxiii.col. i.Sal.in l.i.C.res inter alios acta. Calcan.consi.lxiiii.colum.i.gl.in rub.de decret.decurio.lib.x.Bal.Ang.Imol. Alex.& Ias.in l.lex Cornelia.ff.de uulga. & pupil. ubi Alex. dicit istam * communem, & de consuetudine seruari. Pet. de Ancha.in cap. Canonū statuta, in colum. 32.uersicu. quæro ulterius scriptum est, de constitu. Socin.consi.cclxxj.colum.prima.Pet. de Ancha.in cap. secundo de delict.puerorum, & ibi Ioan. de Ana. colum.5.uersi.& sic uult d.meus. Sal. in l. filiusfam.C.de filius pro patre. Alb. de Rosat. in prima parte statutorum questio. xlvii. Hippoly. in l. infans. colum. 3. ff.ad l.Cornel.de sicar. Bald.in l.de quib.colum. secunda.in fin.uersicu.& ualet ideò statutum. ff.de legib. Felin.in cap.cognoscentes, colum.prima de constit. Bald. in l.si quis in tantum, colum. secunda. C.unde vi. Iaso. in authen. nouissima, colum. ii. C. de inoffi. testamen.

& in d.l.de quibus.colum.xiiii.in fin.& seq.Rocch.in c. fi.colum.cxlix.de consuet.Fel. in c.ius generale, colum. fin.i.distinct. Quam ampliationem limita, vt non procedat, quò ad pœnam corporalem, sed quò ad pænam pecuniariam tantùm, ita not. Bald.in d.l.i.C. ne fil.pro patre.Sal.in d.l.i.C.res inter alios acta. Pet.de Anch.in d. c.canonum statuta, colũ.xxxii. ver. quæro vlterius scriptum est.Io.de Ana.in c.ii.colũ. v. ver. & sic vult dicta de delict.puerorum.Sal.in l.filiusfam.in princ. C. ne fil. pro pat.Fel.in cap.cognoscentes, colum.i.de consti. Bal. in c.ex rescripto, nu.ix.de iureiur.Sublimita, vt per Fel. in d.c.ius generale.i.distinct.

Secundò limita in statutis, quæ sint ius ciuitatis, non autem in statutis vnius collegii, vt declarat Bal.in l.receptitia, col.fin.ver.quæro nunquid. C.de constit.pecu. idem in statutis decurionum dicit Alber. de Rosat.in d. l.de quibus.nu.lix.§.de ll.

Sunt tamẽ alia statuta odiosa vel irrationabilia. Bal. in d.l.si quis in tantam.colum.ii.C.vnde vi.in l.si filius, in fin.C.de bonis pręscrip. Calca. consi.lxiiii.colum.i.& consi.xxxix.col.pe.

Amplia quintò in priuilegio dato subdito, quod transiuit in contractum: nam illo subditus ex causa publicæ vtilitatis à superiori priuari potest, vt dicetur in seq. memoriali.

Limita primò, vt procedat regula, quando aliàs sequi non posset publica utilitas, secus verò, quando etiam ꝙ non auferret princeps dominium rei suæ, sequi posset publica vtilitas, ita colligitur ex notatis suprà in regula in fin.

Limita secundò, vt prędicta procedant, data condigna recompensa, vt not.Bart.in l.fi.§.i.ff.de pign. act.& ibi Bald.Ang.consi.cxxxix.colum.pen.in fin. Bald. in c. cùm inferior.de maior.& obed.Ias.in d.l.Barbarius colum.viii.ff.de offic. præto.& in consi.i.colum. ix. volu.i. & in consi.xlvi. colum. iiii. volu.iii. And.de Iser. in c.i. §. post natale, in finalibus verbis, de pace tenend.Fulg. in l.

in l.fin.§.primo.ff.de pignor.act. Alexand. consi. cxc.colum.i.volu.ii. Ang. Aret.in l.fin.in ii.colum.ff.de appell. recipien.Bald.in l. serui. C.pro quibus causis seru.Bart. sentit in l.Arenis.§.i.versi.ii.casu.ff.de acqu. plu.atcen. Fel.in d.c.quæ in ecclesiarum.colum.xi.de constit. in c. omnes.colum.vii.in fi.i.distinct.post Abb.ibi Archid.in cap.per principalem.ix.qõ. iii. Alexan.consi. cli. nu. iii. volu.vi.sentit Ioan. And.in addit.ad Specu.super rubr. de execu.rei iud.in fi.Socin.consi.cxx.in vii.col. uol. iii. Paris.consi.i.colum.xvii. volu.i. Bald. in l. venditor.§.si constat.ff.communia prædiorum. Dec.consi.ccclvii.nume.vi.Paris.consi. 101.colum.x. volu.i.& in consi. vi.colum.ii.& seq. volu.ii. And.de Iser.in c.i.§. similiter.el ii. colum.iiii.de capit. qui curiam vendidit, & in c.i.§.condemnatorum, versi. ꝙ plaustrorum, num.iiii.in tit.quę sint regalia. Soc. in consi.cclxvi.colum.pe. in prin.Paul. de Cast.in d.l.digna vox. C.de ll.Ruin.consi.xxxi.colũ. fin.volmi.v.

Sublimita hoc non procedere, quando dispositio fieret per omnia statuti generalis, quo casu etiam si tollatur priuato ius dominii, non tamen datur recompensatio. Alex.cons.cviii.colum.iii.in fi. ver.ad tertium argu. volu.iii.& in consi. cxc. col.iiii.ver. ad tertium arg. respondeo. vol.ii.Deci.in d.c.quæ in ecclesiarum, colũ. vii. nu.xxi.Gozad.consi. v.col.vi.nu.xxi.

Contrarium voluit Iaso in d.l.Barbarius. col.viii.ff. de offic.præt.Rocch.in d.c. fi.col.cxlvii.& cxlix. de consuet.secundum paruam impressionem. Afflic.in cõstit. Regni.in prælud.col. ii.Abb.in c.fi.colum. iii.nu.viii. de consti. Affli.in const. fol.cxviii.col.iiii.

Limita tertiò vt contractum ex causa onerosa concessum, princeps reuocare non possit in præiudicũ nõ subditi, vt Dec.in c.nouit.col.xiiii.in fi. ver.iiii. limita de iudic.Imol. & Gomes.in c.i.col.xlvii.de cõstit.in vi. Paul. de Ca.cõsi.clxxxvii.col.ii.vol.i.Rui.cõsi. xc.col.x.vol.i. & consi.xci.col.ii.volu.i.& consi.xcv.col.iii. volu.i.& in consi.cxxiii.colum.pen. volu. iii. etiam priuilegium nõ

subdito concessum ex causa renouari non possit. Deci. in d.c.nouit. nu.14. in princ. ver. secundò ampliauit. de quò infrà dicetur.

Quartò limita, nam etiam subsistente causa iusta, nõ presumitur voluisse præiudicare tertio, nisi constet expresse. Rui. in consi. xxxix. colum. iii. volumi. primo. & consi. dxvii. colum. vi. volumi. primo. & consi. xii. colum. vii. volumi. iii.

Quintò limita, nam ex causa publicę vtilitatis licet, auferre ius alteri, sed occasionaliter tantùm, vide per Ruin. in consi. xlvi. col. iiii. volum. i.

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Princeps auferendo rẽ alicui priuato, an præsumatur ex causa fecisse, vel illa probanda sit.

NECESSARIO occurrit videre, an in principe rescribente, dum aufert dominium de iuregentium quæsitum priuata, pręsumatur causa, vel sit ipsa causa verificanda & probanda. In qua quæstione, quòd causa non præsumitur, tenet Abb. in cap. quæ in ecclesiarum, colum. quinta. versi. hoc dictum videtur satis durum. de constitu. Ias. in l. quo minus. colum. ii. ff. de fluminib. Fulg. in cõsi. lxi. col. ii. ver. quartò quia rescriptũ. Deci. in dicto cap. quę in ecclesiarum nume. xxvii. Ias. in l. si testamentum, in prima colum. in fin. & seq. C. de testa. Deci. c. ad hęc. col. fi. ver. sed ad hoc nõ bene dicit. de rescrip. & in c. cũ inter. colum. ii. nu. xiii. de except. Are. in l. Gallus, in d. §. & quid si tantũ, col. pe. in fi. & ibi etiã Soc. remittenda se ad Aret. ibi in antepe. colum. ff. de lib. & posth. Aymo. in consi. v. colum. ii. Dec. in consi. Dlxxvi. in fi. col. & cõsi. 600. col. iii. nu. xv. cum pluribus

seq.

seq. Garsias in d.§.& quid si tãtum,nu.cxci.& seq.Paris. cons. 101.col.x.nu.lxxii. uol.i.decis. Neap.clxvi.nu.viii. in nouis.Zasio.cõsi.x.nu.xi.vol.ii.Brun.consi.xiii. colũ. xxvi.uer.nõ obst.quod in principe.Aymo. cons.cxxxv. col.x.nu.xli.Fel.in d.c.quę in ecclesiarũ.col.xxiiii.uers. ex quibus redditur dubia.Ripa in xix.respon. in ii. uol. col.vi.Ias.cons.ccxxxiii col.fi.uol.ii.Paris.in consi.xi.nu. xlviii.& seq.uol.i.Bal.in cõsi.426.in fi.uol.i.Maria. Iun. consi.lxv.col.i.uol.ii.in cons.xcii.col.ii.uol.ii.Rui.in cõsi.xlvi.col.pe.uolu.ii.Aymo de antiq.temp.fo.ix. & seq. Beltr.consi.i.col.xvi.uol.i.in antiquis. Et non præsumitur causa in principe, quando vult uenire contra proprium contractum Rui.in consi.iiii.col.vi. uol.i.in consi.xlv.colum.iii.uolumi.i.

Tenendo istam opi.amplia et ꝙ princeps de ea assereret,tamen non staretur illi assertioni.deci.Neap.clxvi. nu.vii.in nouis. Deci.consil. 602.col.iiii.xv.& seq.& in consi. 676.col.fin.nu. xiii. Grat.in consil. cxlvii.col.fin. vol. ii. Aymo consi.cxxxv.nu.xlii.qui tenet stari quoad præsumptionẽ.Et facit,quod nos posuimus in memoriali nostro xxvii.in ii.limit. Contrarium tenet Gozadi.cõsi.v.col.v. Cõtrarium,ꝙ causa præsumatur, tenuit Cy.in l.rescripta,circa fi.C.de precib.imper.offe. Anto. de But.in d.c.quę in ecclesiarũ,col.pe.in prin.ver.aut est dubiũ. & in c.quia pleriq;.de immun.ecclesiarũ.Imol.in d.c.quę in ecclesiarũ, col.iiii.in fi.ver. si aut esset dubiũ. & ibi Card.in vi.col.in vi.q.Bal.in d.l.rescripta.col.fin. versic. iii.quæritur,& Abb.in c.cùm olim,num.xvii.de sententia & re iud.Ant.de.But.in c.constitutus, col.iii. ver.circa tertiũ, de relig.domib. Abb.in c. cũ iter, col.ii. ver.in dubio tñ, de excep.& in c.cũ venissent,col.iii nu. 8.de iudi. Alex.ĩ cõs.136.col.ii.in prin.& in cons.xciiii. col.4.vol.i.& ĩ cõs.101.col.fi.ver.est mõ vidẽdũ.& ĩ cõsi. 101.col.vi.vol.eo.Cur.sen.ĩ cõs.72.co.9.ĩ fi. Alex.ĩ cons. 217.col.v.vol.ii.Ful.ĩ cõs.143.col.ii.ĩ fi.,ver.sed & hic iuxta.Bolo.ĩ add.ad Io.d Ana.ĩ cõs.81.ĩ ii.col.Gui.Pp.cõs. 61.nu.x.deci.Neap.51.ĩ fi.ĩ nouis.Fel.ĩ c.q̃liter & q̃n el.

i.colum.xxiii.versic.vii.fallit.de accus.Lucas de Penna in l.fi.nu.xciii.C.de locat.pręd.ciuil.vel fisca.lib. xi. Beltran.in cons.cxcii.col.v.uol.ii.in consi.vii.col.ii.in fi. volu.iii.Maria.Iun.in consi.lvi.in fi.Zasi.in cons.xii.num.xlii.vol.ii.Ias consi.ccxxvi.col.ii.in prin.vol.ii. & consi.xxxviii.col.fi.vol.iii.Alex. in consi.i. col. ix.ver.præterea dato q requireretur, volu.v.Beltrand.cons.cxxx.col.iiii.vol.ii.Gomes.in c.i.charta xlviii.in prin.de consti.in vi. Nicell.in concor.gl.cxxi.Soc.consi.iiii.nu. xiii.vol.iii.Alex.in cõsi.xvi.col.pen.vol.v.Ruin.cõsi.lxxix.colum.iiii.volumi.iii.

Tenendo secundam opi.quã Doct.dicunt esse * magis cõmunem. Amplia, ut sit talis præsumptio, quæ non admittat contrariam probationem.Cy.in d.l.rescripta, circa fi.Ant.de Butr.in d.c.quę in ecclesiarum,col.pe. in prin.versi.aut est dubium.& ibi Imo.col.iiii.in fi. uer.si autem esset dubium.Abb.col.pe.ver.quãdo dubitatur. Feli.col.xxii.ver.& adeò procedit.

Secundò amplia,ut per Rui.consil.cxlviii.col. penul. volumine quarto.

Cõtrarium Alci.de præsum.in iii.reg.in viii.pręsum.

Primò limita, quando in concessione principis facta in præiudicium tertij, potest aliqua causa iusta uerisimiliter imaginari.Imo.in c.nam concupiscentiam.de consti.col.ii.versi.extra gl.tangit.& ibi etiam Ant.de Butr. colum.ii.versi.examinemus.Soc.consi.clxvi. col.pen.& consi.cclxxiii.col.pen.vol.ii.& consi.cxx.col.i.volu. iii. Curt.Seni.in consi.cxx.col.iiii.Curt.Iun.in consi.clxx.col.v.nu.xxii.& xxiii.Ias.in consi.ccxxiii.col.fi. uol.ii. Ripa in xix.respon.col.vi.uolu.ii.Gozad.cons.v.col.v. Paris.consi.lxxxii.col.vii.nu.liii.vol.i.Curt.Seni.in consi.50.col.lxxii.ver.secunda conclusio.Feli.in d.c. quæ in ecclesiarum.col.ij.versicu.recipit tamen ista conclusio: Maria.Iun.consi.lxv.col.i.vol.ii. Rui.consi. xxi.colum. iii.volumine v.

Limita secundò, quando sine causæ cognitione iudex processit ad dispensationem,per quam tertio infertur

tur preiudicium in dominio quæſito de iure gentium. Soci.conſ.cclxvi.col.pen.in conſi.clxiiii.col.vi. ſecus qñ de iure ciuili.& ideo ſententiam etiam ſine cauſa tollere poteſt.Rui.conſi.xxi.col.iiii.vol.v.

Limita tertiò, quando ipſe diſponit & derogat iuri gentium, ſecus quando alteri concedit facultatem diſponendi.Marian.Iuni.conſi.lxv.volu.ii.

Limita quartò, quando procedit iudex ſine citatione partis ad diſpenſationem alteri præiudicialiter. Socin. conſi.cclxvi.col.pen.in conſi.clxiiii.col.vi.in conſil.lxii. col.fi.vol.iii.Iaſ.in conſil.ccxxiii.col.fi. uolu.ii. Aymo. conſi.v.col.ii.nu.v.Soci.conſ.xxvii.col.iii.nu.x.volu.iii. Curt.Iun.conſi.clxx.col.v.nu.xxv.& Curt.ſenior conſi.xx.col.iiii.ver.tertiò poteſt reſponderi. Iſtud uoluit Abb.in c.i.col.ii.in princi.de cauſa poſſ.& proprieta. & idem quando cauſa non eſt cognita.Rui.conſil.lxxx.colum.v.vol.iii.& col.pen.

Contrariũ voluit Abbas in c.cùm olim.col.v. in verſic.An autem princeps.de re iud.Idem ſentit Abb.in c. in cauſis.in ii.not.eo.tit.Feli.in d.c.quæ in eccleſiarum. col.xxiii.in fi.& ſeq.ver.limita ſexto.

Limita quintò, quando princeps diſponit per legem generalem, ſecus ſi per uiam reſcripti.Curt.Sen.conſil. xx.col.iiii.ver.tertiò reſpondeo.Roma.conſ.ccccxxxvi. columna penultima.

Limita ſextò, quando procedit motu proprio, ſecus ſi ad partis inſtantiam.Soci.conſi.cclxxiii.col.penult. in conſi.clxiiii.col.vi.in conſ.lxii.col.fi.vol.iiii.Curt.Iuni. conſi.clxx.nume.xxv.colum.x.Curt.Sen.conſi.xx.col. iiii.uerſi.tertiò reſpondeo.Deci.in conſi.cxlvi.col.fi. nume.xii.Roma.in conſi.ccccxxxvi.col.pen.Iaſ. in conſil. cv.col.pen.volu.i.Hippo.in ſing.vi.Soc.cõſi.xli.nu.xiii. & in conſi.51.col.pen.nu.xli.Rom.in l.ſi viro.§.de viro in xxiiii.fall.ff.ſolu.matri.Deci.in l.iii.in i.col. in fin. ff. quod quiſq.iur.Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum.col.xxiii. ver.limita quintò.Barba.in conſi.xiii.col.vi.ver. & ſi dicatur.volu.iii.Deci.in conſil.cccxli.nu.v.Prob.in addit.

ad Io. Mon. in c. si motu proprio. de prebē. in vi. nu. xiii. & nu. 10. Rebuff. in concord. fol. clxxxvi. uersi. ulterius Gram. decis. lxv. nu. 28. & seq.

Contrarium Alex. consi. ii. col. fi. uer. est modò uidendum. vol. i. ubi dicit conclusionē regulę procedere, etiā in rescripto. & ita ad hoc allegat plures & plures authoritates ad quas modò etiam remitto, & consil. lxxxvii. col. xii. uol. iii. ubi idem tenet & repetit easdem allegationes. Aymo. de antiq. temp. nu. 32. ubi declarat.

Limita septimò, quādo princeps disponeret cōtra ius quęsitum ex contractu, quia tunc causa non præsumitur. Ita voluit Abb. in consi. iii. in pe. col. in. xxvii. col. iiii. uol. ii. Beltr. cōsi. xv. col. i. nu. iiii. uol. i. Ias. in cōsil. cv. col. pe. uol. i. uer. ii. respondetur. & in consi. 233. col. fi. uol. ii. nu. 3. & qn̄ disponeret contra uasallum inuestitum ponit Cur. Iun. in consi. 50. in lxxii. col. in respons. ad xi. argumentū uer. secunda cōclusio. & col. lxxiiii. uer. iiii. cōclusio. Fel. quò ad utrūq; dictū. in d. c. quę in ecclesiarū. col. xxii. in fi. & seq. uer. limita secundò. Rui. in cōs. lxix. col. pe. vol. iii. & consi. xcix. col. pen. vol. iii.

Limita octauò, quando ex principis concessione oriretur scandalum, quo casu causa non præsumitur. Hippol. in sing. viii. Abb. in d. c. quæ in ecclesiarū, col. pen. in fi. Imol. in c. inquisitioni, circa fi. de sent. excom. Abb. in dispu. inci. Episcopus in ix. col. in fin. uersi. uenio ad secū dum membrum. Imo. in c. quanto, de consue. & ibi Abb. col. ii. nu. 11. Rom. cōsi. 383. col. pe. uer. iii. quia excōicata. Fel. in d. c. quæ in ecclesiarū. col. xxiii. uer. limita iiii. & in c. si qn̄, col. ii. in fi. & seq. de rescri.

Limita nonò in inferiore à principe supremo, in cuius dispositione alteri præiudiciali, causa non præsumitur. Gozad. in consi. xxix. col. i. Cur. seni. consi. xvii. col. fi. & consi. lxv. col. vii. Goza. consi. 29. col. i. Rui. cons. 79. col. iiii. uol. iii. & consi. xcvi. col. pe. uol. iii. in cons. xcviii. colum. xiii. uolum. iiii.

Limita decimò, quando procedat contra non subditum princeps, ut per Feli. qui ampliat in d. c. quæ in ecclesiarum.

clesiarum.col.xxiii.uer.limita tertiò: post Abb.ibi colũ. pen. & ibi Apostil.qui multas authoritates adducit, ad quas me remitto. Idem uoluit Abb.in c.i.colũ.i.in fi. de cau.possess.& propri. Rui.consi.xci.col.i.uol.i.& in cõs. cxxiii.col.pe.uol.3.& consi.cxvi.col.i.uol.v.

Limita undecimò, quando princeps utitur clausulis derogatoriis, & nõ aliàs: ut dicit Nicol.in cõcor.gl. cxxi.

Limita duodecimò, quia non præsumitur causa in principe rescribente contra dispositionem testatoris. Ruin.consi.xcv.col.pen.uol.iii.

Limita decimotertiò, quando causa est expressa per principem, & non est bona. Ruin.consil.cxxiii.columna penultima uolumine iii.

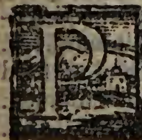
Limita decimoquartò, quòad non subditũ, quia tunc causa non præsumitur. Rui.consil.37. columna iii. uolumine quarto.

Limita decimoquintò, quando Episcopus disponeret cõtra id quod sit iuris diuini uel iuris naturalis. Rebuff.in practi.fol.285. uide multa quæ ponit Card. Alexan.in c.per uenerabilem, in §.quod autẽ.col.i.in iii.no. & col.seq. qui fil.sint legi. quandó causa præsumatur in principe, & quando non.

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Princeps auferendo rem priuato, alterique concedendo, & hoc quidem ex causa, an cessante causa, cessare debeat concesio.

ERTINENTER subnectitur illa quæstio, ꝙ si princeps rem suã priuato auferat ex cã, & alteri concedat an cessante cã deficiat cõcesio, & res priori dño restitui debeat? In qua qõne, Imo.in c.quia pleriq;.

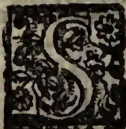
circa fi.

circa fi. in superiori conclus. allegato secũdum primam opin. tenet, ꝙ cessante causa, cessat concessio, & res priori domino restitui debeat. Ant. de But. in c. quę in ecclesiarum. col. iiii. versi. sed si causa cessat, de constit. & ibi Imol. col. iiii. in fi. uer. quid antem si statutum, & ibi Fel. col. xi. versi. secunda declaratio. Soci. consi. clxiiii. col. v. ver. uides & in simili. decis. Neap. ccclxi. nu. xxix. in antiquis. Hippoli. in rubri. de fideiuss. col. lii. Iaso. in l. i. col. xiii. ver. iiii. adde. ff. de offi. eius cui mand. est. iurisd. Rui. consil. xxxvii. col. iii. vol. iiii. Boer. decis. xxxviii. nu. vii. Tiraq. in regu. cessante causa, in prima parte, nu. xx.

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Principi an liceat contractum cum eo gestum reuocare.

SVccessiuè quæritur, an princeps possit contractum cum eo factum reuocare? & dicendum est, quòd non: ut tenet Cy. in d. l. digna uox. ff. de ll. & ibi Barto. & Pau. de Cast. Idem uoluit Cyn. in l. donationes quas. C. de donat. inter uir. & uxo. & ibi Bar. & Bald. & Sal. & Bal. in l. ex imperfecto. C. de testa. Bal. in l. fi. C. de transact. Io. And. & Ant. de But. in c. i. in ii. no. de prob. & ibi Abb. in i. not. Imol. in iii. not. Bal. in l. i. in princ. ff. de constitu. princ. & ibi Ias. col. ii. in fi. & in c. i. de natura feudi. Bal. in l. i. in prin. ff. de pact. per Ias. in consi. i. in i. dubio uol. i. Loffred. consil. xxxviii. col. pen. & seq. ubi tenet obligari ex contractu ciuiliter & naturaliter. Abbas in c. i. de constitu. Roma. consi. ccclii. colum. iiii. ver. aduertendum quia posito. & consi. cxviii. col. ii. uers. sed manifestum est. Card. consil. cxlvii. colum. i. in fi. & seq. Ias. in l. ex imperfecto. C. de testa. circa fin. & in l. i. col. i.

ff. de pac.

ff. de pac. Bal. in l. qui se patris, col. pe. in princi. uersi. hoc scias, quòd si princeps. C. unde liber. Socin. in consi. iiij. col. ii. in princip. versi. alio fundamento, vol. iii. Alex. consi. i. col. vi. uolu. ii. & in consi. si. col. vi. in fi. & seq. uolu. ilii. Feli. in c. quæ in ecclesiarum, col. xxi. uer. sed hoc declara. de constit. & col. xxii. & seq. uersi. limita secundò, & ibi etiam ponit Abb. col. pen. uer. limitare tamen istud dictum. Roma. consi. cclii. col. i. uer. tertiò quia nedum communitas. Imol. in c. i. uers. & per dicta patet, de constit. Abb. in c. nouit, nu. xxv. de indic. Pet. de Ancha. in consi. ii. col. i. versi. non obst. Feli. in c. i. col. i. & seq. de probat. Deci. consi. cli. colum. vi. uer. uenio ad secundum dubium. Soci. consi. xxii. col. pen. uersi. maximè. Zasi. in consi. x. col. ii. Beltran. consi. ccvi. in prin. volu. ii. Barba. consi. xxvi. nume. xvii. uol. ii. & cons. i. col. iii. in fi. & seq. uolu. i. sentit Ang. in d. l. ex imperfecto. Card. Alex. in c. i. de natura feud. Beltran. in cons. ccvi. col. i. uol. ii. in nouis. Io. Monach. not. in c. i. col. viii. de constit. in vi. & ita Gomes. char. xlvii. Io. Cro. i l. omnes populi. col. xxi. de iust. & iu. Deci. in c. i. col. & seq. de proba. Nitell. in concord. glo. cxxi. Soci. in consi. lxxxix. nume. xiiii. uol. iiii. Deci. consi. clxxxvi. col. iii. in prin. Paris. consi. xi. col. vi. nu. xlvii. & colum. vii. nume. liiii. & seq. uolu. & consilio lxix. in fi. pen. col. eo. uolu. & cons. lxxxii. col. vii. eo. uolu. Maria. Iun. col. lxxxviii. col. i. uol. i. Aymo consi. 135. col. ii. Parpal. in l. placet, nu. xxi. C. de sacr. san. Eccl. Are. in c. i. in i. nota. de probat. Bal. ibi col. i. Brun. in consil. ii. col. v. & in consi. x. col. vi. Igneus in l. donationes quas diuus. C. de donat. inter uir. & uxo. col. ii. Iac. de S. Georg. in uerbo Princeps, in tract. feud. in i. col. Domin. consilio lxxiiii. col. i. Brun. in consil. xii. colum. v. & sequen. Ias. in l. si pecuniam, col. v. in fi. & seq. ff. de condit. causa. dat. Alex. consi. 101. colum. ii. volu. i. Dec. consi. Dclxxxix. colum. ii. Abb. consi. ii. colum. xvi. uersi. præterea dico. uol. ii. Hispa. in rub. de donat. inter uir. & uxor. fo. lxxxi. colum. iii. Calca. consi. xxxi. col. pen. Afflict. super constit. fol. cxviii. colum. ii. Paris. consi. xv. in fi. uolum. iiii. Deci.

in c.

in c.relatum,in ii.no.de præb.Grat.in consi.cxliii.col.ii. uol.ii.Maria.Iun.in cons.xciiii.col.iii.in fi.uol.ii.in consi.cxv.col.ii.uolum.ii.& consi.clx.colū.xi.uolu.ii.Ruin. in consi.vii.col.vi.uol.i.& cōsi.xc.col.xiii.eo.uol.& cōsi. xci.col.i.uol.i.Rui.cons.cxv.col.fi.vol.i.et consi. ccxxx. col.iiii.uol.i.in consi.xclx.col.pen.uol.iii.Alcia.de præsump.in iii.reg.in viii.præsump.Gram.consil.ciuil. 100. col.vii.& col.fi.Belt.in consi.i.col.iii.uol.i.in antiquis, & col.xvi.Brun.in consi.51.Roma.in consi. cxvi. col.ii. Bru.in consi.ii.col.v.& consi.viii.col.iii.in fi.Ias.in consil.clxxvi.col.ii.uolu.ii.in consil.ccxxvii.col.ii.uolu.ii.in consi.lxxxvi.col.v.uol.iii.Anto.de But.in consi.lix.Barbat.in c.nouit.nume.clxxvi.de iudi. Rebuff. in concordatis fol.xvi.colum.i.Rom.in l.si uero.§.de uiro. in qō. xxiiii.fall.ff.solu.mat.Pet.de Anchar.in consil. ccclxvii. Io.Ant.Alex. in consi.cxlvi. col.iii. Pet. Rebuff. in concord.fo.xv.Goza.in consi.v.col.iii.in fi.

Primò amplia,vt etiam successor in dignitate nō possit reuocare contractum factum cum prędecessore.ita tenet Cyn.in l.digna uox.C.de ll.& ibi Bal.uersi.modò iuxta hoc.& ibi Pau.de Ca.uersi.ulti.per istam legem. idē ponit ipse Pau.in l.fi.C.de transact.uersic.& nota . Abb. in c.i.in i.no.de proba.& ibi Card.in i.no. Albe. de Ros. in d.l.digna uox.col.ii.uer.aut comprehendo. Rom.consi.cxvi.col.ii.uer.quinimmo & nedum episcopi.Card.in consi.cxlvii.col.ii.uers.dixi.secundò.Bald.in c.i.col.i.de proba.Feli.col.i.Are.col.iii.Deci.in ii.not. nu. vii. Bald. in l.prohibere.§.planè.ff.quod ui aut clam.Oldr.consil. xciiii.in fi.uersi.sed quid in casu præsenti.Bald.in c. i.de natu.feud.Ias.consi.i.col.ii.in ii.dubio.uol.i.& in consil. x.colum.iiii.nu.iii.nume.iiii.& fi.uersic.non obst. ergo. Loffred.in consi.xxxviii.col.vi.& seq.Aluaro.in d.c.i.in ii.not.in ii.colum.de nat.feud.Brun.in consil. ii. col.vii. & consil.x.col.vii.Rebuff.in concordat.fol.xxvi.& seq. Bal.in consil.cclxxi.col.i.& sequen.uolumi.i.& consilio ccclxxi.vol.iii.Igneus in d.l.donationes quas diuus.colum.ii.& iii.C.de dona.inter uir.& uxo.Iaco.in d. tract.

feud.

feud. in verbo princeps. col.ii.ver.sed an princeps.Bolo gni.consi.vi.colum.pen.fi.Brun.cons.51.Rom.in consi. cxvi.col.ii.Ias.consi.clxxvii.col.ii.vol.ii.Ant.de But.in consi.lix.Alber.in l.i.col.fi.versi.item quæro si impera-tor.ff.de offic.procur. Cæsaris.vbi declarat,& infra etiã dicetur.Ias.in cõsi. ccxxvii.col.ii. vol.ii.& consi.lxxxvi. col.v.vol.iii.Io.Ant.Alex.in consi.cxlvi. colum.iii. Afflict.super constitu.fol.cxviii.col.ii.Ruin. consi. xxxvi. col.vi.vol.i.& consi.xc.col.iii.& consi.xci.col.i.eod.volu.& consi.cxv.col.fi.eod. vol.& consi.xcix.col.pen.vol. iii.Boer.decis.ciiii.nume.xli. & seq.vbi declarat. Gram. consi.100.col.viii.

Contrarium Bald.in l.i.ff.de constitu.princip.de quo vide Ias.ibi.col.iii.

Amplia secundò,etiam si super regalibus facta sit concessio,per contractum, quia præiudicat ipsi concedenti quò ad uitam suam. Ioan. Anton. Alex.consi.cxxxviii. col.ii.in princip.

Sed secus est in præiudicium successoris, in cuius præiudicium non valet concessio facta de regalibus, vt voluit Bal.in tit.de pace Constant. in ver.amplius consueuerunt.Feli.in c.i.col.iiii.versi.quartò. declara.de prob. Ias.consi.i.col.iii.ver.facit ꝙ voluit.Bal.volu.i.Brun. in cons.xi.colum.viii.versi.non omitto tamen. Io.Anton. Alex.in consi.50.col.iii.Ias.in prælud.feud.in xxix.col. ver.alibi etiam dicit. Feli.in c.ad audientiam,col.ii.vers. dixit etiam Bal.de præscr. Goza. consi.viii.col.ix. Affli. in prælud.constitu.reg.q.xxiiii.circa fi.Bal.consi.cclxxi. col.ii.vol.i.& consi.ccclxxi.uol.iii. Rebuf.in concordat. fol.xvii.Soc.consil. 4. col.3. nu.viii.vol.iii.in consi.vii. col.i.nume.v.& seq.vol.eo.Ias.consi.ccxxvii. col.v.vol. ii.Ruin.consi.xc.col.x.vol.i.& consi.xci.col. 4. eo.volu. & idem in iurisdictionalibus dicit Bal.in l.qui se patris. col.pen.ver.item concessio.C.unde liber.Dec.in d.c.nouit,nu.xiiii. de indi.Are.col.iii.Fel.col.vii.

Amplia ampliationem prædictam, vt successor non possit reuocare contractum sui prædecessoris, vt

procedat,etiam si sit successor in dignitate,& non sit hęres: vt no. Albe. de Rosat. in d.l. digna vox. col. ii. versic. cum quæritur. Loffred. in consi. xxxviii. col. vi.

Istam eandem ampliationem amplia secūdò, & si antecessor fecisset gratiā ecclesiæ, quia non posset successor eam reuocare: vt dicit Spec. in ti. de instr. edit. §. nūc autem. in fi. de quo dic, ut infrà dicetur.

Limita primò istam ampliationē, nisi essent regalia, quę solita essent concedi per principes. Claud. in ti. Qui feud. dar. poss. in iii. col.

Limita secundò, nisi regalium concessio non induceret notabilem diminutionem principatus: ut per Clau. in d.c.i. col. i. in ti. Qui feud. dari poss. ex mente Cardin. Alex. in pręlud. feud. col. x. circa Prin. Rui. consi. xci. col. i. vol. i. Beltr. consi. xlii. col. i. volu. i. in antiquis.

Contrarium Soci. in consi. vii. col. i. vol. iii.

Tertiò limita non procedere in regalibus rerum particularium, vel locorum, sed in regalibus ipsius status principalis, vt declarat Ias. consi. x. col. fi. vol. iii.

Quartò limita, vt per se regalia transferri non possint, sed bene accessoriè ad ipsam infeudationē. ita Ias. in d. consi. x. col. fi. in fi. vol. iii.

Limita quintò, in iure regio, quod nūquàm censetur concessum. Alb. in l. i. in fi. ff. de off. eius. Iaco. in l. Imperium. nu. xiiii. ff. de iur. omn. iudi.

Limita eādem ampliationem, vt procedat in his, quę sunt de natura seu cōsuetudine dignitatis, non in alijs. Brun. consi. i. col. iiii.

Istam ampliationem limita, nisi pactū esset personale, quia tunc successorem non afficeret, vt declarat Bal. in d.l. digna vox. in fi. C. de ll.

Item limita, nisi prædecessor prælatus supplantasset successorem præueniendo ante tempus: ut declarat Bal. in c. unico. col. ii. qui success. feu. dar. tenea. & ibi Aluarot. in ii. not. & ibi Alexan. Card. in i. no. & Martin. Lauden. in i. nota. Quæ procedunt in successore prælati, vt est text. in terminis in dicto cap. i. Ias. consil. i. colum. iii. volu. i.

vol.i.uersic.pro hac etiam parte. Decisi. Neapolit. 101. in antiquis.

Intellige, quando est secuta alienatio. ita Aluarot.in c.i.colum.ii.in tit.qui successi.tenea. el.ii. uersi. ex quib. ipse infert & ibi Card.Alex.col.i.uersi.& per tex. hunc.

Amplia secundò, etiam si princeps procedat de plenitudine potestatis ad reuocationem contractus, prout voluit Soci.in consi.lxxxvi.nume.xiiii.vol. iiii.Pau.de Cast.in d.l.digna vox.Deci.in consi. cclxxxvi. colũ.iii. & in c.i.col.j.de probat. Io. Crot. in d. l. oẽs populi. colum.xxi.versic. secunda conclusio.ff.de iustit.& iur.Io. Anto.Alex.in consi.50.col.iii.Deci.in consi.cli. colum. vi.versi & ad hoc bene facit.Zasi.in consi.x.vol.ii. Paul. de Ca in consi.cccxvii.col.fi.uol.i.Brun.in cons. xii.colum.vi.Gomes.in c.i.char.xlvii.de constitu. in vi.Paris. in consi.xi.col.vii.nu.liii.vol.i.Io.Anto.Alex. in consi. cxxxviii.in fi.i.col.& seq.Deci.consi.dclxxxix.col.i.Io. Crot.in c.i.col.viii.in prin.de consti.in vi.Rui.in consi. cxcvi.uol.i.col.pen.Gram.consi.ciu.100.col.fi.

Tertiò amplia, etiam si cum suo subdito princeps cõtraxerit.Io.Ant.Alex.in consi.cxxxviii.col. i.in fi.& sequen.in consi.cxlvi.col.iii.Pau.de Cast.in consi.cccxvii. col.fi.vol.i. Corn.in cons.lxx.nu.xi.vol.i.Paris.in cons. xi. col.iii.nu. liii.uolu. i.Barba.in consi. i.col.iiii.uol. ii. Domin.in cõsi.lxxiiii.col.i.Beltr.in consi.ccvi. col.i.uolu.ii.in nouis.Abb.in consi. xciiii.col.iiii.versic. quò ad tertium.Paris.in consi.ii.col.xv.in fi.& seq.vol.iiii.

Quod intellige, quando contractus factus cũ subdito, ualet, alias secus: ita procedat quod no.Spec.in titu. de censi.uer.quid si uniuersitas fecit pactum.

Amplia quartò, ut nec directè nec per indirectũ possit princeps uenire contra contractum. Domin. consil. lxxiiii.colum.i.in fin.& seq.Alex.in consi.fi. col.vii.uolu.4. Io.Ant. Alex.in consi.cxlvj.col.3.Ioan.Crot.in l. Gallus.§.& quid si tantùm col.xxxix.uers.4.limitatur. ff.de lib.& posthu.

Contrarium sumitur ex dictis Cardi.& Imol.in cap.

quia diligenti. quo Scitat & sequitur Fel. in c. inter quatuor, de maio. & obed. col. fi. uersi. limita secundò. Alex. in d. §. & quid si tantùm colum. x. & ibi Soci. clarius column. vi. uersi. ii. adde.

Tenēdo primam opinionem, ad doctrinam Cardi. & Imol. in d. c. quia diligenti, cum aliis qui illam sequuntur, dicas procedere, quando cum causa princeps diceret quod de confiscatione opponi nō posset, ex qua causa potest princeps iuri quæsito ex contractu derogare, vt infra dicetur.

Amplia quintò, etiam si princeps in contractu vteretur uerbo indulgemus, vel concedimus, vel largimur. Bal. in l. qui se patris. col. pe. C. vnde lib. ver. hoc scias. refert & sequitur. Ias. in l. si pecuniam. col. v. in fi. ff. de condit. causa dat.

Amplia sextò, vt idem sit & multò magis, uel saltem pari ratione in inferioribus dominis. Beltran. in consil. ccvi. in nouis. col. i. Nicell. in concordia gl. cxxi.

Amplia septimò, vt contractus factus cum superiore noceat, non modò successori, sed etiā omnibus illis quibus potest lex præiudicare, vt in syndico deputato à consilio ad vendēdum & obligandum. ita tenet & declarat Bar. in l. donationes quas diuus. C. de dona. inter vir. & vxo. & in l. iiii. §. actor, circa fi. ff. de re iud. Bar. in l. Ciuitas, in princip. ff. si cer. petatur. Salice. in d. l. donationes quas diuus.

Contrarium Bal. in l. i. in i. col. C. ne filius pro patre. & Pau. de Cast. in l. i. in prin. ff. de re iud.

Sed pro concordia contrariarum opinionum, est recurrendum ad distinctionem Alex. cons. xliiii. col. ii. vol. i. & de contractu principis, quòd non præiudicat vasallis Feli. in c. i. de probat. col. iii. & ibi Deci. col. iii. vbi ꝙ nocet vasallis inuitis uenditio principis. de quo infrà dicetur.

Amplia octauò etiam si contractus esset ex causa lucratiua mera, ꝙ tamen illum princeps reuocare non potest sine causa. Old. consi. xciiii. col. fi. ver. sed quid in casu

ſu præſenti. Deci.in d.c.i.col.iii.ver.poſtremò nõ omitto. de proba.Rip. in reſponſ. xxviii.col.4. uol.ii. ſentit Bal.c.i.circa fi.prin.de nat.feud.& ibi Aluar.col.iii.verſ. q̃ro ab extra.Io.Ant.Alex.cõſi.cliiii.col.fi.ver. difficultas ergo videtur. Galiau.in d.l. Gallus. & quid ſi tãtũ. nu.lxvii.ff.de lib.& poſth.Rom. in conſ. ccxcviii.col.ii. in prin.ver.cum nec Imperator.Bald.in conſi.cccxxvii. col.i.& ſeq.vol.i.Abb.conſi. 3. col. xvi.ver.præterea dico.vol.ii.Hiſpa.in rep.rub.de donat.inter. vir. & uxo.f. lxxxviii. col.iii.& fo. lxxix.col.i.Bru.in conſi.vii.col. v.

Contrarium, ꝙ ex contractu lucratiuo princeps non præciſè aſtringatur, tenet Are.in d. c.i.col. ii.de probat. Immo generaliter principem non teneri ad obſeruantiam contractus venditionis vel donationis,tenet Fulg. conſi. cxliii. Et in donatione hoc late concludit Lucas de Penna in l.prædia.C.de loca.pręd.ciuil.lib.xi.dictum principem de abſoluta poteſtate & ſine cauſa reuocare poſſe donationem, ſed non debere hoc facere.

Amplia nonò, vt iſto caſu non præſumatur cauſa in principe.Ruin.in conſil.vii.col.vi. volu.i. & conſil. xxxvi.col.vii.& conſi.xci.col.i.uol.eod.

Amplia decimò,ut princeps non poſsit legitimare in præiudicium iuris competentis in feudo alicui ex contractu ſuo.Rui.conſi.vii.col.xi.vol.i.& conſi.xxxvi.col. vi.& ſeq.eo.vol.& conſi.cviii.col.fi.vol.ii.

Tenendo primam opi. * communem, inferri poteſt, ꝙ feudum, quia dicitur gratioſa conceſsio, ſine cauſa à principe alienari non poteſt,prout videtur probare tex. in l.i.de feudo ſine culpa non amit.in cap.i.de nat.feud. gl.fi.in fi.de his qui feud.dar.poſſ.Bald.in c. peruenit,de iureiu.ponit Bar.loquens generaliter de omni dominio vtili,in l.quicunque.C.de fund.patri.lib.xi.Paul.de Ca. in conſilio xlvi.col.fin.volu.ii.Alex. in conſil. iii. vol. v. colum.ii.Feli.in c. que in eccleſiarum,col.xix.& ſeq. de conſtitu.Beltran.in conſi.xv.colum.i.vol.i.Idem voluit Ioan.de Platea in d.l.quicunque. Bald.in c.i.colum.i.de proba.Aymo.conſi.cxxxv.col.ii.Bal.in c. i.per illũ text.

in prin.de nat.feud.Abb.in d.c.quæ in ecclesiarum,col. pe.in fi.ver.& ex hoc soleo dicere.Roma.consi.ccclii.in fi.Bal.in consi.cccxxvii.volumi.i.col.4. & i. per totum. Curt.in tracta. feud.in ii.parte principali in xii. q.Mar. Iun.cons.lxxviij.col.i.volu.i. Ias.in l.si pecunia, col.vi. versi.pro ista infero.ff.de condi.cau.dat.Cur.sen.in consi.50.col.xv.ver.& sic licèt.Dec.in cons.400.col.ii.in fi. nu.xi.& xii.Brun.col.i.vol.iiii.& consi.ii.col.v.& consi. viii.col.iii.in fi.& seq.col.iii.Goza.cons.xxvi.col.vi.uer. xi.dicendum est.Brun.in consi.x.col.vi.uer. secunda cõclusio.Ias.in consi.i.colũ.3.uol.i.Alex.in consi. iii.col.ii. vol.v.Aluaro.in c.i.in ii.not.de nat.feud.decis.Neapol. ccxcii.in fi.in antiquis.Paris.in consi.xxii.col.vi.in fi.volu.i.& col.seq.Grat.in cons.cxlvii.col.i.volu.ii. Marian. Iun.in consi.cxv.col.ii.vol.ii.& consi.clx.col.xi.volu.ii. Ruin.in consi. vii.col. vi.uol.i.& col.ix. & consi.xxxvi. col.vii. eod.volu. in consi.cviii. col.pen. vol.ii.in consi. xcix. col.pen.volu. 3. Gram.decisi.lxv.nu.xxxiii.incertus author in tract.de crim.lęsę maiest.in iiii.col.nu.ix. & seq.Alcia.de præsump.in iii.regula.in viii.pręsumpt.

Contrarium voluit Gozadi.in consi.viii. colum.viii. vt dicetur infra.

Contrarium Soc.in cons.lxxxvii.col.vi. & seq. vol.3. in consi.iiii.col.ii.& seq.uol.3.

Amplia primam opi. vt nec per viam legis generalis possit princeps priuare vassallos inuestitos de feudis sine causa.Bal.in auth.omnes peregrini.col.fi.C.communia de success.Brun.consi.ii.colum.v. Ias.in consil.xciii. colum.i.volu.3.

Amplia secũdò,vt nec de plenitudine potestatis princeps hoc facere possit, videlicet priuare vasallum feudo sine legitima causa. Bald.hoc sentit, licèt non expressè dicat, in capit.i.de nat.feud. Ias.expressè in consil.xcii. colum.ii.versicu.immo.fortius,volumi. 3. Paris.consil. xi.nu.cxvi.volu.i.

Contrarium sentit Bal.in c.i.§.ad hæc.in v.col.vers. quæro an hoc casu. de pac. iura.firman.dum tenet, vasallum

fallum cui princeps feudum aufert ſine cauſa recompen ſandum ab ipſo principe. Iaſ.conſi.i.col.ix.verſic.quæro principaliter.vol.i. Idem voluit expreſsè Deci. in conſi. cxcviii.col.vi.Gozad.conſi.xxvi.col.ii.licèt uterq; moueatur ex improbatis authoritatibus. Deci.in cõſ.cccxc. col.vi.uerſicu.vi.quia dictum priuilegium.& Gozad.in conſi.viii.colum.viii.

Amplia tertiò, ut nec etiam feudi conditionis princeps alterare poſsit ſine cauſa. Bal conſ. cccxxvii. colũ. 4. volu. i. Hiſpa.in rubri.de donat.inter.vir.& vxo. fol. lxxxi.col.3. Gozad. conſi. xxvi. col.vi. verſ.xi.dicendũ. Bal.in l.i.col.pe.ver.ſed quid ſi dominus. C.quando nõ pet.par.Dec.conſi.clxxxv.col.ii.in fi.verſic. non obſt. ꝙ in aliis. & Hiſp.in d.rubri. de donatio, inter vir.& vxo. fol.xlvi.colum.i.

Contrarium dicti Hiſpa.in d.repe.rub. de donat. inter.uir.& vxo. fol.lxxxi. col.iii.de quo dic, vt infrà dicetur in i.limitatione.

Amplia quartò, ne dum ſi ſit quæſitum ius vaſalli re ipſa, ſed etiam ſi ſit quæſitum in ſpe. Ruin.conſi.vii.colum.x.uolumi.i.

Primò limita iſtam ampliationem, quòd princeps nõ poſsit priuare aliquem ſine cauſa feudo, nec procedere quando ſaltem cauſa concurreret reſpectu accipientis, qui de feudo alteri conceſſo inueſtitur ex cauſa remunerationis, ut dicit Gozad.conſil.i. colum. ix. uerſi. 4. dico. Deci.conſi.cclxix, col.lii.uer.ſi autem ex tenore.& in conſi.cccxc.col.v.uer.ii.eſt procurandum,& conſi. 498. nu.xxiiii.& ſeq.Soc.conſil.4. col.iii. ver. tollitur etiam. & col. 4. verſ.ex quibus infertur, vol. 3. Rui. cõſi.cxvii. col.iii.vol. 3. Gram.conſi.ciu.viii.col.ii.& conſ.clx. col. ii.& conſ.clxix.col.iii.quod declara, vt per Grat.in conſi.cxlvii.col.fi.vol.ii.

Contrarium Rui.conſ.cviii.col.pen.vol.ii.

Limita ſecundò, qñ præiudicatur illi, qui ex contractu feudi eſt acquiſitum ius non re ipſa, ſed ſpe, vt quia nondum feudum ad eum peruenit, ſed eſt comprehen

ſus in inueſtitura. Curt. conſi. i. col. viii. verſicu. Quintò aduertendum eſt. Deci. conſi. cccxc. col. v. uerſic. 4. quia. Brun. cõſi. i. col. viii. uerſi. 4. facit. & uer. Item ad id quod dicitur. & conſi. ii. col. vii. uer: aliquando etiam & quartò. & conſi. x. col. vii. in fi. & ſeq. verſi. ſexta & vltima cõcluſio. Aymo. conſi. cxxxv. col. 3. uerſic. ex pręmiſsis infertur. Goza. conſi. ix. col. viii. verſi: tertia concluſio.

Principalem concluſionem, ꝙ princeps ſine cauſa nõ poteſt præiudicare iuri quæſito ex contractu.

Primò limita iſtud procedere pro tempore pręterito ſed pro tempore futuro poteſt præiudicare, adiiciendo certas conditiones ipſi contractui: per tex. in l. qui fundos. C. de omni agro deſert. lib. xi. & ibi no. And. de Barulo. & Io. de Platea, Barba. in c. fi. num. xxxiiii. in fi. & ſeq. ff. de offi. leg. Hiſp. in repe. d. rub. de dona. inter vir. & vxo. fol. lxxxi. col. iii. & ſeq.

Contrarium Ant. de Iſer. in c. i. §. fi. col. pen. in fi. ver. lex qui fundos. de Capit. qui. cur. vendidit. vbi reſpondet ad illum tex. in l. qui fundos, quod ille tex. nõ dicit, quòd ex poſtfacto poſsit adiici conditio per principem: ſed quòd illa conditio ineſt a principio, tempore contractus, vt ibi per eum, quam reſponſionem approbat etiam Loffred. conſilio xxxviii. colum. penul. Idem ſentit Hiſpa. in d. rubri. de donatio. inter vir. & vxor. fol. xlvi. colum. prima.

Principalem cõcluſionem limita ſecũdò, quãdo principis diſpoſitio per quam alteri præiudicium infertur in iure quæſito ex contractu, fieret ex cauſa, vt dicit Bald. in dicta l. donationes quas diuus. C. de donation. inter virum & uxorem. qui exemplificat cauſam, quando ipſi principi à priuato non ſerueretur contractus. Roman. conſilio. ccclii. columna fina. verſicu. ſecundò, ibidem communitas. Cardin. conſilio cxlvii. columna ii. uerſicu. Item probatur hoc vt per Alex. conſi. primo columna ſexta verſiculo per hoc etiam apparet. volumine ſecundo. Ioann. Anton. Alexand. in conſilio centeſimo quadrageſimoſexto colũ. iii. tenet Ant. de But.

in c.

in c.cùm omnem,col.v.uer.aduerte tu legiſta,de conſti. Fel.in c.i.col.iiii.in fi.uerſi.quintò declarat. de probat. Nicel.concord.glo.cxxi.ubi enumerat plures cauſas, ob quas poteſt priuari iure contractus.Io.Crot.in d.l.omnes populi.col.xxi.ff.de iuſt. & iur. quod exemplificat in cauſa ingratitudinis.ut in cap.i.colū.viii.in princi. de conſtitu.in vi. & ibi Gomeſ.char. xlvii. Deciſ. Neapol. ccclxi.nu.6.in antiquis Cardi.in conſil.lxxxv.colum.ii. uer.at ſuperior.Alexā.in conſil. 50. colum.iiii.uolu.iiii. Gozad.in conſi.v.col.vi.Rui.in conſi.xxi.colū.v.uol. v. & ita intelligi debet quod not.Rom.conſi.ccclii.col. pe. uer.porrò ſi dicatur,aliàs malè loqueretur.

Sublimita,ſecus in non ſubdito, cui ex cauſa prȩiudicatur in contractu. Soc.in conſi.lxxxvi.col.fin.uolu. iiii. Gomeſ.in d.c.i.de conſt.in vi.char.xlvii.

Quid autem in ſtatuto vel priuilegio tranſeunte in contractum? dicetur infrà.

Tertiò principaliter limita,niſi iniuſtitia uel dolus interueniret ex parte recipiētis ex cōtractu Cȩſaris, quia tunc ipſe princeps poſſet talem contractum infringere, & illi conrrauenire.Cyn.in d.l.digna vox,in fi. C. de ll. & ibi Bal.in fi.& Bald.in l.fin.C.de tranſact.& in conſi. cclxxi.col.i.uol.i.Nicel.in concordia.glo.cxxi.

Quartò principaliter limita, niſi contractus principis cederet in maximum detrimentum & incommodū principatus.ita Alber.de Roſat.in l.prima. colum. fina. ff.de offic.procur.Cæſar.ſentit Bald.in auth. omnes peregrini,circa fin.C.communia de ſucceſ.Cardi.Alexan. in c.i.de nat.feud. Oldra.conſi.xciiii.colum.fina.uerſic. ſed quid in caſu præſenti.Bald. in proœm. feud.colum. vii.uerſicu.expedita.Felin.in cap.i.colum. iiii.uerſi.tertia concluſio, de probatio.Calcan.in conſi.lxvi.colum. vi.in princi.Bald.in l.prohibere.§.planè. ff. quod ui aut. clam.uer.ſed quid de Rege? Dec.in cap. i.col. iii.uer. ſimiliter ſi cōtractus.de ꝓbat. Abb.in c.intellecto. col. ii. ver.& quod dixi de iureiu.ubi Bal.col.i. Are.in c. nouit. col.ix.& ibi Fel.col.vii.& ix.de iud.Hiſp.ī rub. de dona.

inter

inter uir.& uxo.fol.lxxxii.col.i.in fi.& seq.Afflic.super constit.fol.cxviii.colum.iiii.Rui.consi.xxxi.colum. fin, uolu.primo.& consi.ccxxxi.colum.fin.uolu. i. in consi, xxv.col.vi.uolu.ii.

Sublimita,nisi magna diminutio principatus proueniret ex contractu feudali, quia tunc non posset retractari ita declarat Bald.in d.c.intellecto. colum.ii. nu. v. & seq.sentit Ripa in i.respo.col.xix.uer. iiii. quia. uol.i, Aymo consi.liiii.col.i.in princ.

Facit quod dicit de priuilegio transeunte in contractum. Aret.in d.c.i.col.iii.de iudic.ubi Fel. col. vii.

Contrarium,etiam in feudo,Bald.in l.pen.C.de bon. quæ lib.refert & sequitur Fel.in c.i. colum. iiii. uersi. iii. declara,de probat.Brun.consi.xii.colum.ix. & in feudo loquitur Claud. in titu. qui feud.dar.poss.colum.iiii.& in procem.feud.colum.x.Mart.de Laud.in c. i. in vi. colum.qui feud.dar.poss.refert & sequitur Ias. in prælud. feu.colum.xxviii.uersi.iuxta hanc diuisionem,& consi. ccxxvii.colum.v.uolu.ii.

Pro concordia uide Card.Alex.in d.c.i.colū.viii.uer. quæro cum glo.qui feud. dar. poss. Ratio istius limitationis principalis est, quia principis alienatio quæ cedit in magnam diminutionem principatus, non ualet, Bart.in d l.prohibere.§.planè.ff.quod ui aut clam.Bald. & Abb.in d.c.intellecto,de iureiur.Bald.in prelud.feud, col.vii.Rosel.in monarchia fol.xv.col.iiii.Soc. in consi. vii.colum.i.nu.v.& seq.uolu.iii.Card. Alex. in c.i.colū. vi.uer.sed posito.qui feud.dare poss.Ias.in prelud. feud. colum.xxviii.& seq.Iacob.in tract. feud. in uerbo & in feudo.col.i.Rocch.de Curte in c.fina.col.clxxi. de consuet.Fel.in d.c.ad audientiam,col.i. & seq. de præscrip. Cors.de potest.regia,q.iiii.Brun.in consi.x. colum. xiii. Alex.consi.i.col.v.in fin.uolu.v.Ripa in i. respon. colū, xviii.uolu.i.glo.Prag.sanct.fol.xiii.col. ii. & seq.Afflict. in prælud.constit.Regni.q.xxiiii.And.de Iser. in c. i.§. preterea ducatus nu.x.& seq.de prohib.feud.alien. per Feder.& in constit.dignitatum.nu.iiii.Io.de Platea in l.

prædia.

prædia. C. de alienat.præd.fisc.colum.ii.& seq.Marian. Iun.consi.lxxvii.col.xiii.in fin.& seq.uol.i. Aymo cons. liiii.col.i.Beltrand.consi.xlii.col.i.uol.i.in antiquis.

Amplia, etiam si princeps donaret uni Ecclesiæ particulari, tamen non ualeret donatio, si cederet in magnam principatus diminutionem.Bal.in procem.C.col. iii.uersicu.modò ista quæstio.Et propterea, non potest Rex donando uel aliter disponendo, regnum in alium transferre,quàm ad illum,cui uel de iure,uel de consuetudine debetur.Io.And.in c.grande,& ibi Philip.Franc. de supplend.negli.prelat.Card.in consi.cxxxvii.col.pe. uer.secunda ratio.

Amplia,etiam si alienatio facta,quę cedit in magnam diminutionem principatus,esset iurata, ut per Gratum in consi.cxlvii.col.fi.uol.ij.

Limita,nisi bona alienata, quæ inducunt maximam diminutionem principatus,essent solita infeudari. Aymo consi.liiii.col.i.

Quintò principaliter limita & generaliter in omni casu, in quo contractus factus cum principe non ualeret, ita ponit Alb.in d.l.digna uox.colum.ii.uersi. aut contrahendo.Nicel.concordia gl.cxxi.Lucas de penna in l. quæcunque.nu.xxv.C.de omni agro.desert.lib.xi.

Sextò principaliter limita, ut princeps ex contractu obligetur naturalitèr tantùm,non ciuiliter,ut not.Ant. de But.in cap.primo. in secundo not. de probat. & ibi Alb.in ii.not.& Imo.in iii.not.Dec.col.i.& seq.ubi dicit istam partem * communem.

Contrarium Bald.in l. princeps. ff. de ll. Aret.in c.i. col.i.& seq.de probat.& ibi Fel.col.iii.ver.modò aduerte.Loffred.in consi.xxxviii.col.pen.

CON-

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Princeps concesſionem reuocare haudquaquam ſine cauſa poteſt,ſi ea in cõtractũ trãſiuit.

X hoc infertur,quòd princeps concesſionem, ſi in contractum tranſeat,ſine cauſa reuocare non poteſt. Bal. in l. donationes quas diuus.in princ.C.de dona. inter uir. & uxo.Paul.de Caſt.in l.digna uox. C.de ll. Rom.in conſi.ccclii.col.pen.& colum.cxvi. col.i. Iaſ. in l.ciuitas.col.iii.uerſ.niſi ſoluendo. ff.ſi cer.pet.Pet.de Ancha.in c.i.col.iiii.uer.ex qua infero.de conſtit. in vi. Ant.de But.in c.i.colum.i.uerſi.idem ſi tranſiret in contractu. de conſti.& in c.at ſi clerici.§.de adulteriis. col. fi.uer.an autem circa proprias.de iudic.Barbat.in conſi. i.colum.v.uer.item dico.vol.ii.Abbas in cõſi.xxxv. col. ii.ver.ſecundò facio principaliter.uol.i.Petr. Rebuff. in concord.fol.xv.Gozad.in cõſ.v.col.iii.Boer.deciſ. ccxv. Idem eſt in ſtatuto facto per ciuitatem.Bar.in l.omnes populi.ff.de iuſt.& iur.col.x.ver.& circa prædicta ſubiicio.Bal.in l.ſi cum mihi.ff.de dol.Iaſ.qui limitat, niſi id fiat ex cauſa publicæ utilitatis,in l.Barbarius colum.vi. uer.xii.facit.ff.de offic.præt.& in conſi.xciii.col.ii. uolu. iii.Bart.in l.quod ſemel.§.de decret.ab ordi.faciend.Io. Crot.in d.l.omnes populi.col.xxi.ubi dupliciter limitat.Ant.de But.in c.nouit,col.pen.uer.uel dic. de iudic. Alex.in conſi.fi.col.vi.uol.iiii.conſi.50.uol.xl.col. iii. in fi.& ſeq.Iaſ.conſ.i.col.v.uolu.i.Imol.in l.non amplius. in §.i.ff.de leg.i.Io.Crot.in c.i.col.viii.de conſtitu.in vi. & ibi Pet.de Anch.colum.iiii.uer.ex quo infero.Pet. de Anch.in c.i.col.lxii.uer.aliud membrum fuit,de conſtit. Alex.conſi.ci.col.ii.uol.i. Abbas in d.c.nouit,nu. xxiiii. de iudic.Aret.col.iiii.Iaſ.conſi. ccxxvii. col. xi. uer. iiii.

facit

facit, uol.ii. Gozad.in consi.v.col.iii.Ruin.in cōsi.cxcvi. colum.iii.uolu.i.Idem est in consuetudine,quæ transit in contractum, quam populus sine causa reuocare non potest.Io.And.in addit. Spec.in tit.de censibus.§.nunc dicendum.uer.quid si uniuersitas fecit pactum. Alexan. consi.fi.col.vi.uol.iiii.Io.Crot.in d.c.i.col.viii.de cōstit. in vi. Idem est in priuilegio,ut illud princeps reuocare non posit,quando transit in contractum. Ant.de But. in c.cùm in.colum.v.de constit. Bald.in l. qui se patris. col.pe.uersi. hoc scias.C.unde lib.& in l.si cum mihi. ff. de dol.Alex.consi.fin.col.vi.uol.iiii. Roma.consil.cccc-xxxvi.colū.iii.in fi.uer.secundò idem probatur. Alexā. consi.50.col.xxx.in fi.& seq.uol.iiii.Bart.in l.ii.in fin.ff. de iur.immunit.Bar.in l.quod semel.ff.de decret.ab ordin.faciend.Barb.in consi.i.col.v.uer.item dico. uolu.ii. Alex.in consi.ci.colum.i.in fin.& seq.volu.i.Card.in d. c.nouit.col.ii.in princi.Abbas ibi nume.23.& sequ.& ibi Aret.col.iii.& in consi.xli.colum.fi.uer.item posset non immeritò attentari.uolu.i.Pet.de Anch.in cōsi.ccclxvi. Rom.in consi.cclxii.in ii.dubio.Abb.in consi.iii. colum. xvi.uersi.si autem priuilegium.uol.ii.Nicel.in concord. glo.cxxi.Parpal.in l.placet.nu.xxi.versi non etiam potest imponi.C.de sacros.eccles.Paul.de Cast.in l. si quis curialis,in fin.prin.C.de Epis.& clericis.Gozad.in cons. v.colum.iii.in consi.lix.col. fin. Beltrand. consil.ccxiiii. colum.ii.uol.ii.in consi.clxxxi.col.pen.uolu. iii. Afflict. in constitu.reg.fol.cxviii.col.i.Ruin.in consil.xxix. colum.iii.& in consi.cxcvi.colum.iiii.uol.i.& cōsi. ccxxix. colum.secunda. & consi.ccxxx.colum.ii.uolu.i.& consi. cxxx.col.iii.uolu.v.Grammat.qui ampliat,decis.lxxxv. nu.xxv.& seq.Soc.cons.iiii.col.ii.uol.iii.Ias.in d.l. si pecuniam,col.v.circa fi.Rui.consi.lxxxvii.nu.xii.uolu. iii. Deci.in consi.DCiiii.nu.9.& cons.ccxcii.nu.8.Goza.cōs. lxii.col.fi.Cōtrariū Rom.sing.471.p tex.in l.Titius. ff. de obseq.liber.& Io.Crot.in c.i.col.vii.in fin.de constit. in vi. Declara, ut sine causa tale priuilegium reuocari non posit,secus uerò cum causa.

Et

Et dicitur in contractum transire, quãdo conceditur propter benemerita. Ruin. consi. ccxvii.colum.iij. uol. i. Grammat.consi.ciu.clvi.col.ii. uel quando ob iustam causam conceditur. Aret.in c.i.colũ.ii.de consti. Barbat. cõsi.i.vol.j.Io.de Syl.in tract.de benesi.in iii.par.q.xiiii.

Et præcedentia intellige sine causa quò ad subditos. Ant.de But.in c.cùm M.col.v.de consti.in vi.Rom.cõsi. ccccxxxviii.col.iii.in fin.uer.secundò idem probat. Roman.in l.si uerò.§.de uiro.ff.de sol. matri. in xxiiii. fall. uer.secundò idem probatur.Ias.consi.i.colum.vi.uolu.i. Aret.in c.nouit.col.iiii.Fel.col.vii.Alexan.in apostil. ad Bar.in l.omnes populi.col.x.ff.de iust.& iur.Gozad.consil. viii. colũ.viii.in consi.ci.col.i.in fi.Decis.Neap.clxvi. in nouis.Paris.consi.ii.col.xv.uol.iiii.

Ita procedit quod not.Abb.in c.in nostra. nu. lx. de iniur.& damno dato.Immo sine causa tenet Alexan. in supremo principe.consi.i.col.vi.uer.uel si intelligas.uolu.ii.sentit Fel.in cap.at si clerici.§.de adulteriis. colum. iii.de iudic.

Duobus aliis modis limitat Fel.in d. c. nouit. colum. x.& & xi. ad quem me remitto.

Alio modo Abb.in consi.iii.col.xvi.uer. quod intelligo.uolu.ii.sequitur Alex.in apost.ad Bart. in d. l.omnes populi.colum.x.

Quò uerò ad non subditos,nec cũ causa nec sine causa reuocare potest.Rui.consi.xcv.col.iii.uolu.i.& consi. cv.colum.i.& ii.uolu.v.

Nam cum causa quò ad subditos potest reuocari constitutio & priuilegium, quanuis transierint in contractum.Ant.de But.in c.cum in.col.v. de constit. Alex.in consi.xvi.col.pen.ver.& potuit Imperator uolu.v.Ant. de But.in c.nouit.colum.pen.uer.uel dic. de iudic.Domin.in c.i.col.iiii.uer.oppono ultimò.de constitu.in vi. Alex.in consi.xvi.col.pen.uolu.v.Rom.cõsi.ccccxxxvi. col.iii.in fi.uer.idem probatur.Alexã. consil. 101.col.v. uer.primò quòd illud quod dicitur.uol.i.& cõsil.ccxvii. colum.iiii.uer.quia princeps.uolu.ii.Ias.consil.ccxxvii.

col. xi.uersi.xiiii.facit uolu. ii. & consi.i. colum.vi.nu.4. uolu.i.& colum.x.Rebuff.in concordat. fol.xvii.colũ. ii. & seq.Gomes.in d.c.i.charta xlvii.de consti.in vi.Ias.in l. Barbarius.col.vii.uer.xii facit.ff.de offi. præt.Apostil. ad Abb.in d.c.nouit.Aret.ibid.colum.iiii.Fel.colũ. vii.& col. x. Nicol. in concord.glo.cxxi.Ias.in l. non amplius. in §.i.in fi.ff.de legat.i.Afflict.super consti.fol.cxviii.colum.iiii.qui ampliat,etiam in inferiori à principe supremo.idem in fol.clxxxix.colum.i.Bart.in c.de ætate.§.ex causa.ff.de minor.Rui.consi.ccxxix.col.i.uolu.i.

Contrarium,quòd etiam cum causa non posit reuocari,tenet Barbat.in c.cum M.nu.lxx.in fi.de constit.

Quò uerò ad non subditum, neccum causa, nec sine causa princeps potest reuocare.Ant. de But.in d.c.cùm his.colum.v.& idem in d.c.nouit.colum.penulti. Dom. in cap.i.colum.iiii.uer.oppono ultimò de constit. in vi. Alex.consi.ccccxxxvi.colum.iii.in fi. uer. idem probatur.Rom.in l.si uerò.§.de uiro.ff.sol.mat. in xxiiii. fall. in uer.secundò idem probatur. Iaso.consi.i. nu. iiii. colum.vi.uolumi.i.Rebuff. in concord. fol.xvii.colum.ii. & seq.Dec.in d.c.nouit.nu.xiiii.uersi.quarta conclusio. de iudic.Barbat.in c.cùm in.nu.clxxvii.& seq. de cõstit. Alexan.consi.ccxvii.col.iiii.uolu.ii.Fel. in c.i.col. ii.de probat.Paul.de Cast.in consil.xlvi.colum. fina. uolu.ii. Imol.in l.non amplius.§.i.ff.de leg.i. Fel.in c. at si clerici.§.de adulteriis. col. iii. de iudic. & hoc sentit Afflict. super constit.fol.clxxxix.colum.i.Ruin.consi.cv. colũ.i. & ii.uol.v.& consi.cxvi.col.i.uol.v.

Limita primò hoc ultimũ,qñ reuocatio fieret ex causa,ex qua potest reuocari donatio,ut dicit Decis. Neap. ccclxi.nu.x.in autiq.fuit opinio Imol. in c. cùm M. colum.ii.uersi.aduertendum tamen,de constit. Fel.in d.c. nouit.colum.ix.uer.quarta limitatio.Ias.sentit in l.non amplius.§.i.in fi.ff.de legat.i.

Contrarium Dec.in d.c.nouit. nu.xiiii.uersi. quartò fallit.de iudic.

Limita secundò in iurisdictionalibus,ut per Areti.in

d.cap.

d.cap.nouit,col.iii.Feli. col. vii. & col. viii. in fi.& suprà diximus in materia iuris quæsiti ex contractu.

Tertiò limita, quando priuilegium nõ subdito cõcessum, inciperet esse præiudiciale. Aret.in d.c.nouit. colũ. iii.Fel.col.vii.& col.ix.& similiter prædiximus in materia iuris quæsiti ex contractu.

Septem aliis modis limitat Fel.in d.c.nouit.colũ.viii. & ix.de iudic.ad quem me remitto.

CONCLVSIO XX.

ARGVMENTVM.

Principem reuocare posse simplex priuilegium subdito concessum, etiam absque causa.

SImplex uerò priuilegium subdito concessum reuocari potest sine causa. Aret. in c.nouit.col.iiii.de iudic.Pet. de Ancha. consi.ccclxvi.& consi.iii.colum. i. Paul.de Cast.consi.xlvi.col. fi.uolu. ii. Feli.in cap. i.col.ii.de probat.Ant.de But.in c.i.colum.v.de constit. Io.Crot.in c.i.colum.viii.de constitu.in vi.Deci. in d.c. nouit.nu.15.uer.secunda conclusio principalis.Card.in repet.c.perpẽdimus.de sententia excommunicationis. colum.v.uer.respondeo quòd quandoque priuilegium. Paul.de Cast.in l.si quis Curialis.in fin.C.de epis.& clericis.uersi.sed priuilegia.Ias.in consil.lvi.colum.ii.uol.i. & col.fi.Curt.in consi.i.col.pen.Hispa.in rub.de donat. inter uirum & uxo.fol.lxxxv.col.i.Beltr.in cons.clxxxi. in vii.col.in fin.uol.iii. & col. seq. Decis. Neapol.clxvi. in nouis.Paris.in consil.ii.colum.xiiii.uolu. iiii. Cassa.in consuet.fol.lxiii.colum ii.in fin.& seq.§.rectè in fin. insti.mãdat.Ruin.in consi.cxcvi.colum.iii.uol.i.& in cõsi. xcviii.colum.iiii.& colum.xi. ubi limitat.uolumi. iiii.&

consi.

consi.cxxx.col.iii.vol.v. Grammat.decis.xlvi.

Limita in priuilegio remuneratio facto subdito, quia illud princeps sine causa reuocare nõ põt. Alexan. consi.cxvii.col.i.uer.& primò, nam decretum. volum.ii. Soc.consi.lviii.col.pe.ver.postremò cõsiderandum. Fel. in d.c.nouit.col.vi.uer.addit.ipse.

Limita, quando ex tali priuilegio subdito concesso, sequeretur dominii vel quasi acquisitio, quia tunc reuocare non posset, nisi cum causa. Bal. in l. qui se patris. colum.pen.in fi. C. unde lib. & in l. fi. ff. de senat. Aret. in d. c.nouit.col.4. Fel.col.vii.& x. Abbas in consi. iii. colum. xvi.uol.ii.uer. si autem priuilegium. Hispan. in d. rub. de dona. inter uir.& uxor. fol. lxxxii.col.i. Alex. in apostil. ad Bar. in l. omnes. col. x. ff. de iust. & iur. Card. in d. cap. perpendimus, col. vi. uer. primò casu. de senten. excõicationis. Et ideò in concessionibus principum primò attenditur ne per secundam cõcessionem primæ derogetur. Rom. consi.ccxcviii.& per Alex. consi. iii. colu. ii. & seq. vol.v. Curt. Iun. consi.clxxiiii.col.v.uer.confirmantur etiam præmissa. Deci. consi. cccclxxx. colum. penult.& DCLXXXVI. colum. prima. Paris. consi. xi. num. xl. & sequen. uolu. primo. Deci. consi. cccii. nume. xiiii. & sequen. & in l. nemo potest mutare. nume. iii. ff. de regu. iuris. Grat. consi. xxvi. colum. ii. volum. ii. Marian. Iunior consi. xciiii. colum. prima. in fin. volu. secundo. & dicit Bald. in dicta l. qui se patris. colum. penult. versic. in trãslatis uerò. C. unde lib. qui tenet, quòd concessiones principum etiam gratiosæ, non possunt reuocari, quando ex his est translatum dominium, vel quasi, in l. fin. in prin. ff. de senat. Goffred. cõsi. xxxviii. col. pe. Rui. consi. xxi. col. pen. uol. v. Gram. consi. ciii.

Et rem vni concessam pro se, princeps alteri concedere non potest, etiam motu proprio, nisi dicat non obstante tali concessione, vt dicit Bart. in l. prædia. C. de locat. præd. ciuil. lib. xi. Curt. Iun. consi. clxxiiii. col. v. uer. confirmantur etiam præmissa. Alex. consi. iii. in primo dubio. Bal. in cõsi. cccxvii. col. ii. in fi. & seq. vol. v.

Limita primò in iurisdictione concessa, vel similibus Grammat.decis.xlvi.

Limita secundò in licentia, quæ data per superiorem reuocari non potest. Aret.in l. qui in aliena. §.iussum. colum.iiii.ff.de acquir.hæred. sequitur. Cassa in cōsuet. fol.cccci. col.iiii.allegat consilium Ang. cclxxxiiii.quod non inuenio. Contrarium Ioan. Fab.§.rectè.in fin. instit u mandat.

Limita tertiò in non habentibus superiorem, non in aliis. Io.Fab.in l.iussio.C.de Iudeis.Rui. consi. ccxxx. col.3 in.fi.& seq.volu.i.

Simplex uerò priuilegium concessum non subdito efficitur irreuocabile, vt dicitur de priuilegio concesso Ecclesiæ, per Innoc.in c.nouit, de iudic.Archid. in cap. quicunque.xi.q.i.Alex.consi.fi. uolu.vii.Cassa.in consuet.fol.lxiii.colum.ii.in fin. & seq. Cardi.in dicto cap. prependimus.colum.vi.uer.si autem ab eo fuit accepta tum. Dec.in c.Ecclesia Sanctæ Marię.col.xx.uer.& ideo concordando opiniones. de constitu. Beltrand. in cons. clx.col.i.uolu.i.in consi.xxiiii.col.ii.in fi. uolu. ii. Ioan. Fab.in d.l.iussio,de iudęis.

Immò simplex priuilegium concessum non subdito, transit in contractum. Loffred. consi.xxxviii.colū. pen. Lapus alleg.100.uerb.primò induco. Card.in repet.d.c. perpendimus.de sententia excommunicationis. col.v. versi.aliquando confertur priuilegium. Fel.in c.at si clerici.§.de adulteriş. col.iii. de iudic. Fallit in priuilegiis datis ecclesiæ per viam legis generalis, quia & per contrariam legem generalem abrogari poterit, prout in priuilegio concesso per principem sęcularem Ecclesię, concludit Ioan.Crot.in d.cap.i.colum.viii.dę constit. in vi. uer.secundò limitatur. Imol.in l. non amplius.§.i.ff.de leg.i.& ibi Alex. Sal. in auth.Cassa.in v.qō.C.de sacros. eccles.Fulg.in l.priuilegia.C.eod.titu.& Paul.de Cast. Bal.per illum tex.in d.l.si quis Curialis,in fi.C.de epis. & cler.& ibi Fulg. Alex.in consuccix. colum.4.uolu.ii. Ias.in consi.lvi.col.ii.

 Contrarium

Contrarium Bar. in l. priuilegia. C. de sacros. eccles. Pau. de Cast. in d. l. si quis curialis. in fin. Io. Crot. in d. l. omnes populi. colum. xiiii. ff. de iust. & iur. Domin. in d. cap. quæ in ecclesiarum. in iii. colum. uersi. uenio ad tertium, de constitu. & in cap. i. in ultima oppos. de constitu. in vi. Imol. in d. cap. nouit de iudic. Archid. in cap. quicunque. xi. q. 4. & istud dicit * communiter teneri per Doct. Soc. in consi. ccxli. colum. 4. uers. circa secundum casum. Abbas in c. abolendæ, in fin. de sepulturis. Rom. in repet. auth. similiter. nu. xxvi. ff. ad l. falcid. Cacialup. in d. l. omnes populi. colum. liii. ff. de iust. & iur. Dec. in d. c. Ecclesia sanctæ Mariæ. col. xx. uer. & ideo cõcordando opi. de constit. Fel. ibid. colum. xxxvii. Aret. & Ias. in d. l. non amplius. in §. i. ff. de leg. i. ubi Iaso. distinguit, quòd cum causa reuocari potest, non sine causa. Felin. in c. ad apostolicam. col. i. de simonia. Rom. in singu. ccccxlv. incip. Pone quòd populus. Ioan. And. in addit. Spec. in §. nunc aliqua, in ultima additione in fi. in titu. de instru. edit. Ioan. Fab. in d. l. iussio. C. de Iudæis. Concordia sumi potest ex uerbis Apostil. ad Bald. in dicta l. si quis curialis. C. de Epis. & cle. Fallit quando reuocaret propter causam insolitam, etiam excogitatam Cur. in consi. lxi. col. vi.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Princeps an posit inuitis vasallis siue ciuibus Castrum alienare.

NTER precedẽtes questiones Doctores interfuerũt illam quæstionem, An princeps inuitis hominibus posit ciuitatem aut Castrum unum in alium alienare? In qua q̃õne, gl. in l. inuitus. ff. de fideicõ. lib.

in glo. ii. tenet quòd non. Bal. in l. i. testamento. C. ad l. falcid. in c. i. circa fi. ver. extra quæro. de rest. spol. Bald. Sal. & Pau. de Cast. & Ias. in l. debitorũ. C. de pact. Spec. in tit. de feud. §. quoniam. nu. xxix. Bal. in §. in generali, in tit. si de feud. fuer. controuers. Bal. in c. i. §. si quis, ver. adde dicit. Quo tempore miles. Bal. consi. ccccl xxii. in ii. colum. ver. ultimò aliqua est quæstio. volu. i. Oldrad. in consi. ccxxxi. in fi. Host. in c. dilecti filii, in i. col. versi. & est arg. de maio. & obed. & ibi Io. And. in prin. super uerbo præiudicium Abbas in c. auditis, col. iiii. in fi. ver. nã vt dicit. de præscrip. Ias. in l. non solùm. §. Liberius. col. ix. in fin. & seq. ff. de condict. indeb. Io. And. in addit. ad Specu. in §. quoniam, uer. iii. de feud. Alex. in cõsi. xxv. col. pe. uol. v. in l. ij. in prin. col. fi. ff. sol. mat. Curt. in cõsi. clxxiiii. colũ. 4. in tract. feud. in vi. parte. colum. i. vbi dicit * istam communem opin. Soc. in consi. xxxix. colum. pen. volu. iii. Hippol. in l. i. Cum quidam, col. ii. in prin. ff. de quæst. Guido Pape q. ccxxxix. & ibi apostil. & quæst. ccccl xxxv. Fel. in c. dilecti, colũ. i. & se. de maior, & obed. & in c. i. colũ. 4. uer. secundò declara. de probat. Ripa diffusissimè in xxii. respon. col. i. & seq. vsque ad vi. col. vol. ii. Ias. in §. item seruiana. colũ. lviii. instit. de act. & in l. filiusfam. in §. Diui. in i. lect. colũ. 4. & in ii. lect. col. ii. ff. de leg. i. & ibi Ioan. Crot. col. xi. Corset. in tract. de potest. reg. in iiii. q. circa fin. Præpos. in c. plerique. § pe. circa fi. versi. transferre autem. ii. q. vii. Paul. de Cast. consi. xx. nu. ix. vol. i. & consi. cccxxxv. nu. ii. volu. i. Corn. consi. cccxxi. colũ. 3. uol. 4. Hispa. in cap. per uestras. fol. xxxi. colum. iiii. uer. aliud non minus necessarium. Brun. consi. xii. colum. xxi. & seq. Fel. in c. ex parte, col. i. de accus. Afflict. in prælud. constit. q. xxiiii. circa finem. Paris. consi. xxii. col. ix. ver. & quamuis prima facie. uol. i. & consi. xxxiii. colum. xi. nu. xcii. eod. uolumi. Aymo consi. 54. col. i. Dec. in c. i. colum. iii. nu. 4. de probat. Ant. de But. in d. c. dilecti. in viii. not. & ibi Abb. in 4. not. de maio. & obed. Fel. in c. quæ in ecclesiarũ, colũ. xx. ver. bene facit. de cõstit. Aluarot. in c. i. §. ex eadẽ. in i.

not.de l.Corradi.Rui.cõsi.i.col.v.uolu.4. Alex.in apostil. ad Bar.in l.prohibere.§. planè.ff.quod vi aut clam. Imol.in c.ad quões.col.i.uer.itẽ not.ꝙ in permutationibus. de rerũ,permut. Ang.Aret.in §. itẽ seruiana.nu. xxii.colum.vii.insti.de act. Igneus in l.donationes quas diuus.col.x.uer.quartò induco.& col. xii.ver. xi.induco.C.de donat.inter.uir.& uxo. And.de Iser.in cap.i.§. præterea ducatus nu.8.col.v.de prohib.feud. alien. per Fed.& ibi Aluaro.col.ii.uer.not.quod dñs. Barb.cõsi.xi. col.iii.uer.ad hoc respondeo.uolu.ii.Rui.in d.l.debitorũ,Fab.in tract.de empt.& vẽd.in 3.parte q. xi.Grat.in consi.cxlvii.col. ii.uol.ii. Tiraquel.de iure primogenit. q. xxxv. nu.xxiiii. & consuet.Turon.fol.xxxix.colũ.4.

Cõtrarium Dec.in l.debitorũ. C.de pact.primò limita,quando alienatio fieret cum vniuersitate.Bal.in l.ii. C.de donat.& in c.i.in §.ex eadẽ,in prin.de l. Corradi. Bal.in l.i.col.ii.in fi. uer.sed si ego uẽdo. C.cõia.de leg. Mari.de Laude in c.j.§.preterea ducatus. col.j.in fi.ver. not.et tex.de ꝓhib.feud.alien.per.Fed.& ibi Bal. col.fi. ver.no.quod dñs.Fab.in d.tract.de emp.& vẽd.in 3.parte.q.xi.& in l.ii.col.fi.ff.sol.mat.Ias.in l. si non fortem. §. libertus.col. x.ff.de cond.ind.Rom.in consi. xxvi. in fi.Alex.in consi.xcvi.Paris.in consi.xxii.num.81.uolu.i. Bal.in l.si plures.col.i.i fi.uer.itẽ & ius. C.de cõdi.isert. Feli.in c. dilecti,col.ii.in fi.ver.considera utrũ possit,de maior.& obed.Paris.in cons.xxiii.nu.103.uol.i.Abb.in c.auditis.col.v.nu.31.de præscrip.

Contrariũ,ꝙ etiam cum uniuersitate non possit fieri alienatio uasallorũ, nisi adsit consuetudo, sentit Aluarot.sed clarius Card. Alexã.in c. i.§.si quis fecerit,de l.Corradi.Cyn.in l.i.C.de nouat.Fab.de Mont.in tractat.de empt.& vend.in iii.par.q.xi.

Declara istã limitationẽ,ut per Rip.in xxv. respons. col.4.& seq.uol.ii.Brun.in consi.xii.col.xxii.

Limita primò stante necessitate, quia ex causa necessitatis põt fieri alienatio et uasallorũ. Bar.in.l.si is q. §.fi.ff.de pign.Salic. in l.i.C.de nouat. Aluarot. in d.c.

i. §. præterea ducatum colū.ii.uersi. not.quod dominus, & ibi Card.Alex.col.ii.uer.not.q dominus. Are. in l.ii. col.fi.ff.sol.mat.& ibi Alex.col.fi. Curt.in tract. feud.in vi.parte,col.i.in fi.& seq.Cyn.in l. i. C. de nouat. Ioan. And.in addit.Spec.in tit.feud. ver. tertiò queritur. Sub limita ut per apostil.ad decis. Tholos.ccccclxxxv.

Limita secundò stāte consuetudine alienandi etiam uasallos. Abbas in c.auditis.nu.xxi.de præscrip. Lancelot. Dec.in d.l.debitorum.qui dicit talem esse generalē consuetudinē. Guid Pap.q.ccccclxxxv.Paris.in cōsi.xxii. nu.lxxvii.vol.i.& in consi.xxiii.nu.ci.vol.i.Henr.Bohic in c.fi.in fi.de feud.Maria.Iun.consi. xciiii.col.fi. vol.ii.

Contrarium Igneus in d. l.donationes quas diuus. col.xiii.& seq.C.de donat.inter vir.& uxo.Brun.in consil.xii.col.xxii.

Tertiò limita, qn̄ in æquè idoneū & paratum facere easdē cōditiones vasallis, fieret alienatio.Hipp.in l.i.§. cū quidā.col.ii.ff.de quest.Et q in ęquè idoneum possit fieri alienatio,nō in inferiorē,tenet Bal.in c.i.§.ex eadē. de l.Corradi.& in l.ii.col.fin.ff.solu.matr.Ripa. in xxv. respon.col.iiii.uol.ii. Alex.in d.l.ii.col.fi.ff.sol.mat.

Contrariū Io.Fab.inst.de assig.libert.in prin. col.i.in fi.Sal.in l.i.C.de nouat.Henric.Bohic i c.fi.in fi.de feud.

Limita quartò, quia pro causa pacis potest fieri alienatio vasallorum.Barbat.consi.xi.vol.ii.col. 3. versic.ad hoc respondeo multifariam.

Quintò limita,quādo fieret alienatio ex causa remunerationis.Barbat.consi.xi.vol.ii.colū.4.ver.& est summopere aduertendum.

Sextò limita, stantibus clausulis ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, vt dicit Paris.consi.xxii.num. lxxxiii.uol.i.& consi.xxv.nu.ciiii.eo.vol.

Limita septimò, si uasalli à principio non contradixerunt,sed passi fuerunt nouum dominum, namque uidētur consentire,& postea reclamare non possunt. Maria. Iun.consi.xciiii.col.fi.vol.ii. vbi allegat. consi. Barbat.

CON-

CONCLVSIO XXII.

ARGVMENTVM.

Licentiatus qui primò fuit, & deinde doctoratus, preferetur omnibus qui medio tempore ad gradum doctoreum sunt assumpti.

QVI primo fuit licentiatus, & post longum tempus ad gradum promotus, prefertur omnibus illis, qui medio tempore ad gradum sunt assumpti. ita Ang. Aret. in §. quædam actiones, col. vi. uer. facit tex. singularis. Instit. de actionib. sequitur. Fel. in rub. de maio. & obed. col. ii. in fi. & in clerici. col. iii. in fi. de iudic. Alexan. in apostil. ad Bar. in l. i. ff. de obseq. Staphil. in literis gratię & iustitiæ. fol. cxxv. in fi. Doctor Hispa. in repet. rub. de donat. inter vir. & vxo. fol. xxxiii. col. iii. vbi dicit istud * communiter teneri, qui allegat p ista parte Io. Calder. in c. capitulum sanctæ Crucis, de rescr. relatum per Mari. Sen. in c. quãto, ad fi. de magistris. Dec. in l. cum quid, col. 3. ff. si cert. pet. Soc. cõsi. lxx. volu. iiii. glo. in regula Cancel. in pen. regula. in iii. parte. Pet. Lesnand. in tract. de Doctorib. in 3. parte. q. fi.

Contrarium Fel. in proœmio Decretalium in uerbo Gregorius, col. 3. ver. vtrum appellatione prelati. Iaso. in d. l. cũ quid. col. iii. ver. adde etiã ad prædicta. & in l. si liç. col. fi. ver. Adde & notabilem tex. C. de collat. & in consi. cxcii. col. fi. ver. per hoc etiam apparet, volum. ii. Grat. in consi. cxvi. col. i. & seq. vol. ii. Rui. in consi. xix. colum. ii. & colum. v. Alciat. de præsump. in ii. regu. in xlv. præsump.

CON-

CONCLVSIO XXIII.

ARGVMENTVM.

Instrumẽtum siue scripturam producens interrogari potest ab aduersario volente illam redarguere de falso, vtrum ea vti velit.

QVANDO aliquis producit scripturam, potest super ea interrogari, an uelit ea vti, eò quòd quis intendit illã redarguere de falso, quo casu tenetur ipse præcisè respondere. Bart in l. diuus. ff. ad leg. Cornel. de fals. Ang. Aret. in §. appellantur. col. v. de excep. Ruin. consi. lxxxvi. per totum, volu. iiii. Lap. alleg. cxix.

Primò amplia, vt nõ admittatur responsio, ego uolo uti instrumento quatenus sit bonum, nam talis responsi non admittitur, vt per Bal. ad d. l. diuus. ff. ad l. Corn. de fals. Lapus alleg. cxix. Cæp. cautel. 54. Decis. Neap. clxxxix. in antiq. Aret. in c. præsentium. col. vi. de testi. Fulg. clxxvii. Ripa in c. cùm in col. lvi. de constit. Felin. in d. cap. præsentium. colum. 4. Cõtrarium Guilelmus de Susa in auth. si quis in aliquo. C. de eden. Spe. in tit. instr. edit. §. videndum restat, in prin. ver. quod si velis.

Amplia secundò, vt etiã dñs principalis possit interrogari, & tenetur præcisè respondere, etiam super productis per suum procuratorem. Lapus d. alleg. cxix.

Amplia tertiò, vt non excusetur prætextu ignorãtię. Rui. consi. lxxxvi. col. i. in fi. & seq. vol. 4.

Amplia quartò, etiam si consuluerit peritiores. Rui. consi. lxxxvi. col. ii. & 4. vol. 4.

Primò limita, quia tenetur iudex dare terminum ad deliberatè respondẽdum, si pars talẽ terminum petat. Ita Bar. in d. l. diuus. ff. ad l. Corn. de fals. Lapus. d. alleg. cxix. Decis. Neapo. clxxix. in antiquis. Are. in c. præsentium col. vi. de test. Afflic. super consti. fo. cccxxi. col. ii.

Limita secundò, quādo pars non poterit de ueritate aut credulitate informari, quia tunc debet admitti protestatio, ꝙ intendit uti, quatenus instrumentum est bonum. Ita declarat Are. in d. c. præsentium, colū. vi. in fin. uersicu. fateor tamen.

Tertiò limita, quando nulla præcesʃisset interrogatio iudicis, uel patris, quia tunc posset producens scripturā; adiicere protestationem, quòd intendit ea uti, quatenus sit bona, & non aliàs. ut dicit Fulg. consi. clxxvii. & prędicta Decis. Neap. clxxxix. in antiquis. Et isto casu saluatur id quod no. Alex. in consi. 89. col. fi. in fi. volu. 3. Ripa in d. c. cùm in. col. lvi. de consti.

Quartò limita, dummodo interrogans specificè exprimat partem scripturæ, in qua intēdit illā redarguere de falso, aliàs si generaliter diceret non facta specificatione quòd uellet redarguere de falso, non compelleretur præcisè respondere. vt dicit Ang. Are. in §. appellantur col. v. uer. sed pone. instit. de excep. Archid. in c. memoriam. col. ii. xix. distinct.

Quintò limita, quia etiam si respondeat se uelle uti pro bono, & instrumentum fuerit falsum, non punietur de falso criminaliter, nisi verè sciuerit instrumentum esse falsum, aut noluerit informari. cū potuerit de eius falsitate. Sali. in l. si falsos. C. ad l. Corn. de fals.

CONCLVSIO XXIIII.

ARGVMENTVM.

Donationem factam inter uirum & vxorem, inter patrem & filium, non confirmari morte, quando ea legitimam excedit summam.

DONATIO facta inter uirum & uxorē, uel inter patrem & filium, non confirmatur morte, quando excedit legitimā summam. tex. est in l. donationes

tiones, quas parentes. C. de donatio. inter uir. & uxo. ibi nam amplioris.

Dubitari tamen contingit, an impediatur tantū confirmatio quò ad summam maiorem, uel etiam infra legitimam summam nō confirmetur? & glo. in d. l. donationes, in uerbo concedimus, sentit etiam infra summam non confirmari, quam opi. clarius ibi tenet Sali. quod sequitur Socin. in l. i. col. xx. uersi. prima conclusio. ff. sol. matri. & consi. cxv. col. ii. uol. iiii. Paris. consil. lxii. nu. 20. uol. i. Ias. in l. i. §. sed si mihi. col. iii. ff. de uerb. obli. Idem tenuit Soci. in l. inter uirum. ff. de reb. dub. licèt alleget in contrarium Io. And. Paris. consi. xvi. col. vi. nu. 9. uer. & in tantum, uol. ii. ubi etiam hoc ampliat. Ruin. in consi. lii. col. iii. uol. i. in consi. cxxxii. col. fi. uol. iiii. facit qđ no. Rui. consi. lxv. col. vi. uolu. iiii.

Contrarium tenuit Ioan. Andr. in addi. Specu. in tit. de dona. §. i. in addi. incip. Donationes. Aret. consi. xvii. col. iii. Io. Crot. in l. frater à fratre, col. xxi. ff. de condi. indebi. Hispa. in rub. de donat. inter uir. & uxo. fo. xciiii. col. iiii. in fi. & seq. Lud. Lusit. in l. si inter uirum. in i. nota. ff. de reb. dub. Ioan. Anto. Alex. consil. cxxiii. Rui. consi. xliiii. col. iii. & col. pe. uol. ii.

CONCLVSIO XXV.

ARGVMENTVM.

Statutum fauorabile inhabilitans personam habilem ad disponendum, an operetur, si persona illa contrahat aut disponat extra territorium ipsorum statuentium.

Tatutum fauorabile inhabilitans personam habilem de iure communi ad disponendum, uel in ultima uoluntate, uel inter uiuos, operatur, etiam si persona prohibita subditis ipsis statuentibus contrahat

hat uel disponat in ultima uoluntate extra territorium ipsorum statuentium. Bar. in l. cunctos. col. xii. uer. circa primum, ibi hoc statutum est prohibitum in persona. C. de summa Trinit. in l. si duo, in fi, ff. de administ. tutel. & in l. ex castrensi. ff. de cast. pecul. Bal. consi. lx. uolumi. v. Calca. consi. xxxiii. col. viii. Barbat. consi. fi. col. xvi. in fi. & seq. uol. iii. ubi dicit istam * communē opi. Caccial. in d. l. cunctos populos, col. liiii. & seq. Rocch. de Curte in c. fi. col. cclxiiii. de consuet. ubi dicit hanc opin. communem. Aret. in qui declarat consil. liiii. col. ii. & lxxiii. col. iiii. Capra cons. cxliiii. col. fi. licèt non firmet. Corn. consi. lxxxix. uol. iii. Bal. in consi. ccccxviii. uol. iiii. Rui. consi. liii. col. v. uol. ii. & in consi. clx. col. i. uol. iiii.

Contrarium, quòd non sit facienda distinctio, an statutū sit fauorabile, uel odiosum, sed utroque modo extēdi ad bona alibi existentia, tenuit Signo. Homod. consi. cxlvi. col. ii. uersi. item secunda non placet. & colū. iii.

Primò amplia: nam talis inhabilitatio in statuto inducto operatur quò ad omnia bona, etiā sita extra territorium statuentium. ita sentit Bart. in d. l. cunctos populos, col. xii. uersi. circa, ibi, aut statutum est prohibitiuum. & Aret. ibi col. antepe. expressè. Rom. in consil. xxxix. col. xii. in ii. dubio. Tiraquel. de legibus connub. fol. cclxxi. tamen non firmat in xxix. q. sed in q. xxvii. firmat expressè. Curt. in consi ix. Bal. consi. lx. uol. v. Brun. in tracta. quòd stantibus masculis, in vi. artic. in i. q. col. iiii. in fi. & seq. Rui. in cons. xxxix. col. x. uol. i.

Primò limita, quādo dispositio fit extra territorium, & confertur in subditum, ut dicebat Bal. in l. fi. ff. de iur. om. iu. uel in scientem tenorem statuti: secus si ignorauit: pro ut non subditus praesumitur ignorare. ita dicebat in actu ultro citroque obligatorio Zacharias de Treuis. quem refert & sequitur Pet. de Ancha. in c. i. col. xlviii. uersi. hanc partem. de constit. Alex. in apostill. ad Bart. in d. l. cunctos populos, col. xii. & consi. cxvi. nu. vi. uol. vi. & consi. xli. col. ii. uol. ii. Caccia. in d. l. cunctos populos. col. lv. Paris. consi. xcix. nu. 55. & seq. uolu. i. Ruin.

consi. xxxi.

consi.xxxi.col.fi.uol.iiii.& consil.clx.colum.ii. uolu.iiii. qui ampliat. Gram.decis.ciii.num.clxxxviii. & sequen. ubi ampliat.

Contrarium tam respectu scientis, quàm ignorantis tenet Rocch.de Curte in d.c.fi.col.cclxiiii.secundũ paruam impresionem de consuet.ubi dicit * communem.

Tenendo primam opinionem, sublimita, secus esse in dispositione ultimę uoluntatis. nã in contractu loquuntur Doctores supra alleg.in prima opin. & ita expressè dicit Pet.de Anch.in d.c.i.col.xlvii. de consti. Tiraq. de legib. connub.fol.cclxx.

Tamen tribus concurrentibus, etiam in ultima uolũtate, ꝙ statutum prohibitorium non opereretur. s. quãdo dispositio est extra territorium, & fit in non subditum & bona sunt sita extra territorium. tenet Bal.in consil. ccccxxix.uol.iiii.sentit idem Bal.in consi.ccxxvi. colũ. ii.uol.v.ver.solutio in hoc puncto. & Capra in cons.xxi. col.ii.uer.unde cùm domina Angelica.& in ver. & cum tali instrumento. Et dicit Petr.de Anchara.in d. c.i.col. xlvii.in fi.uer.sed circa personas.de constit. quòd habilitatio & in habilitatio personæ ad testandum uel relinquẽdũ, nõ trahitur ad bona sita extra territoriũ statuentium. Curt.consi.cviii.col.viii.uer.præterea, & secundò Bal.in l.si arrogator, col.pen.uer. & facit ad plures quæstiones.ff.de adoptio.

Et dicit Bart.in d.l.cunctos populos.col.xiiii.uersicu. interdũ uerò reperiuntur statuta, quòd habilitatio personę facta per statutum, non operatur quò ad bona sita extra territorium: sequitur Alexã.consil.cxxviii.colũ.ii. uol.i.ergo tunc similiter inhabilitatio personæ operari debet quò ad bona existentia extra territorium.

Sentit etiam hoc Corn.in consil.ccxli.col.ii.uersi.iii. pro hoc facit.uolu.ii.ubi dicit, tale statutum odiosum, & propterea non trahi extra territoria. Idem Corne. consi.lxxxix.Paris.cõsi.xii.col.i.uol.iii.& in repe.& cõsi. dxxxv.nu.viii.uol.eo.ubi ꝙ statutũ habilitans personas, non operatur quòad bona sita extra territorium.uoluit

Brun.in tract.quòd stant.mascu.in vi.articu.in i.q.in fi. voluit Bal.in consi.cxix.uol.iiii.

Limita secundò, qñ persona prohibita mutasset domicilium ad locũ vbi tale statutũ nõ uiget.ex quo infertur, q mulier traducta ad domum uiri, quia mutat domiciliũ, non censetur translata ad domicilium mariti, non remanet sub prohibitiõe statuti suæ originis quò ad bona sita domicilii sui. Ita dicebat Sal.in d. l.cunctos populos,col.viii.uersi.si in persona.& dicit ita consuluisse, & ius consi. subscripsisse Richar.de Sali.& Io.de Lignano.sed istam limitationẽ refert,& non impugnat Alex. in d.consi.cxvi.nu.6.& consi.xli.uol.ii.col.ii. sed illã reprobat Rom.in cõsi.xxxix.circa fi.Ias.in d.l.cunctos populos.col.xvi.& in l.si arrogator.col.xvi.ff.de adoptio.

Limita tertiò, quia tale statutum non operatur quò ad forenses, etiam si in loco statuentibus subiecto contrahant uel alias disponant.Specu.in titu.de sententia. §.qualiter. uer.Item pone q.Bar.in d.l.cũctos populos. col.ix.uer.Et idem dicunt Bal.ibi col.viii.uer. nunc contra,& col.ix.in fi.uer.ulterius quæro circa.& xii.col.uer. circa istam inhabilitatem.Salic.col.v.versi. quæro quid. Pet.de Anch.in d.c.i.col.xlix.ver.ii.casu.Corn.cõsi.clii. col.ii.uer.confert ẽt,vol.i.Pau.de Ca.in consi.xxxii.col. i.uol.ii.Ias.consi.lix.uol.iii.Alex.cõsi.lxiiii.col. i. & seq. vol.v.Soc.cõsi.cclxxxviii.col.vi.uer.primum probatur. Ias.in d.l.cunctos populos col.ix.ver.secus autẽ si statutũ.in repe.col.xii.uer.limita tñ communem. Cor.consi.xlv.col.v.in fi.uol.i.& consi.xciiii.nu.7.uol.ii.Soci.in consil.cxxviii.col.i.& seq.uol.iiii.Io.Crot.in d.l. omnes populi,col.pe.Tiraq.de legibus connubi.fol.cclxxi.in q. xxviii.Cassan.consi.xix.col.xiiii.Caccia. in d. l.cunctos populos,col.xlviii.ver.item dicit,declara, ut per Ruian consi.xxxix.col.xi.vol.i.

Amplia, ut etiam quò ad bona sita in territorio non operetur tale statutum prohibitiuum, ut dicit Petr. de Anch. in d. c. i. col.xlviii.uersi.ii.casu.de constit.Tiraq. de ll. connubial.folio. cclxxi. in xxviii.quæstio. Cassa.

in consue.

in consuet. fol. clxviii. col.i.Curt.in c.fin.colũ.ccxxv.de consuet. Alex.in consi.xliiii.col.iii.uolu.v.Cassa. consil. xix.col.xiiii.Ruin.in consi.cxcii.col.viii.uol.ii.in cons. cxcv.col.ii.uolu.eod.

Limita, quia inhabilitatio inducta per statutum, non simpliciter, sed propter certam solemnitatem non seruatam, operatur etiam quò ad forensem contrahentem in loco subiecto statuentibus. Bald.in repet.l.fi.ff.de iurisd. omn.iud.refert & sequitur Aret.in consil.lxxiii.col. iiii. Gozad.consi.xlix.col.iii.nu.xv.& seq.Ias.in d.l. cũctos populos, col. ix.uers.secundum dubium. & in repet.col. xx.uer.secundum dubium. Corne.cons.lxiiii.col.i.in fi. & seq.uolu.iii. Io.Crot.in l.omnes populi.col.pen. ff.de iusti.& iure.Rui.consi.cci.col.iii.uol.i.& colum.sequen. Abb.consi.lii.col.i.& seq.uol.ii. Et facit, nam statutum quod instrumenta inter certum tempus registrentur, locum habet, etiam quando contractus sunt facti inter forenses in loco subdito statuenti. Abb.consi.xxxii. col.ii. ver.sed his non obstantibus.uol.ii. Corn.consi. clxxxv. colum.pen.uolum.ii.Imo.in c.quando clericis. col. ii.de foro competenti.

Contrarium, Ias.consi.lix. Old.cons.ccxlviii.colũ.i.in fi.Imo.in d.c.quod clericis.col.ii.uer.quod autem respiceret personam.

Potest pro concordia distingui, ut per Caccial.in d.l. cunctos populos, col.xcviii.& seq.alias.col.xlvii.& col. liii.& Ias.in d.consi.lix.col.iii.

Similiter talia statuta restrictiua non operantur in fauorem forensium: ita Paris.consil. xii. colum.iii. nume. 24.uolumine iii.

Amplia secundò, ut etiam idem sit in legitimanda persona inhabili de iure communi, quia talis habilitatio non extenditur ad forensem. Ita Bar.in l.i. ff.de tut. & cura.dat.ab his.uersic. Item nota ex hac lege. Bal.col. vii.uersi.circa quæ quæro, & in d.l.cunctos populos, colum.lix.uersi.& circa hoc dubitatur.& ibi Sali.uersic. & quid si circa habilitationem. Pet.de Anch.in c. i.colum.

xlvii.in fi.& seq.de consti.Io.Crot.in d.l.omnes populi, char.pe.in fi.col.Item si statutum prouidet in totum illi, qui de iure communi ad partem admittebatur, prout quando dicit statutum, quòd primogenitus in totum succedat, ut per Abb.in d.c.qui clericis, col. v.versicu.& ideo si statutum laicorum.

4 Limita, quia talis habilitatio non operatur extra territorium.ita Bal.in d.l.cunctos populos.col.xiiii.uersic. interdum verò reperiuntur statuta. refert & sequitur Alex.in consi.cxxviii.col.ii.uer.siue dicamus.uol.i.

Quartò limita, quando personam inhabilitaret non simpliciter, sed ne actum faceret sine certa solennitate, nam ualeret contractus, si contraheret extra territoriũ, si non facit in fraudem. ita Aret.consi.liiii.col.ii.consil. lxxiii. colum. & seq. Tiraquel. de ll. connub.fol.cclxix. Corn.consil.ccxli.col.ii.in fin.& seq.uolu.ii.allegat conclusionum Bal.cum subscriptionibus illustrium. Doctorum. Capra consi.cxliiii.col.ii.usq; in fi.Ias.consi.lix. colum.i.& seq.uol.iii.& col.pen.in fi.& seq.Bald.in cõsilio ccccxviii.uolu.iiii.Caccial.in d.l.cunctos populos. col. lii.& seq.Rui.in consi.cci.colum.iiii.uolu.i.& consi.liii. colum.iiii.uolu.ii.

Contrarium ipse Rui.consi.clx.col.i.& seq.uolu.iiii. secus, quando in fraudem exiret territorium. Caccialup.in dicta l.cunctos populos.colum.5 t.uersicu. quando uerò.

Si uerò statutum continet probationẽ personę odiosam, tunc non operatur extra territorium. Bartol.in d.l. cunctos populos.col.xii.uersicu.aut statutum continet. Bald.col.xi.uersi.sed hic quæro de effectu. Corne.consi. cxv.colum.i.uolu.ii. Idem uoluit Bal.in l.ii.in fin.ver.& ideo si consuetudo.C.quæ sit longa consuet.Pet.de Ancha.in c.i.col.xxxii.uersi.quid in successione.de constit. Alex.consi.xvi.colum.i.& seq.uolum.i.ubi dicit istam * communem opinionem. Et idem dicit Petr.de Anch. in d.c.i.colum.liii.uersic. quæro iuxta prædicta.Paul.de Cast.in consi.xxxii.colum.i.uol.ii.Ias.consi.clxiii.col.i. & seq.

& sequen. volu. ii. Corn. consi. lxxxix. vol. iii. Cardi. consi. ii. & item prǽsupposito, ubi dicit hoc eē indubitatum. Cald. consi. xvi. de constitu. Corn. cons. cxv. colum. j. volu. ii. in consil. ccii. col. iiii. uérsi. nec prædictis obstat. uolu. ii. in consi. lxxxv. colum. 4. uers. hinc dixit Bal. uol. iii. Deci. qui dicit istam partem communē in cons. cccxiiii. in fi. Decis. Neap. clix. col. i. in nouis. Feli. in c. postulasti, col. ii. de for. compe. Soci. in consi. xxxvi. col. i. & iii. Ioā. Anto. Alex. in consi. lxxi. in fi. & consi. xxxvi. colū. ii. Signo. Homod. consi. clxvi. qui plus voluit, quòd si maior pars sit in loco non subdito statuentibus, succedat tàm in illis, quàm in aliis subiectis in territorio statuētium. Abb. in c. postulasti, nume. 11. de for. compe. Bru. qui dicit communem in tract. quòd stant. masculis in viii. articulo, in xxv. quæst. colum. i, & fi. Paris. qui dicit communem consi. lxviii. col. fi. uolu. ii. & consi. xii. col. fi. uol. iii. Rui. consil. xx. col. pen. in fi. uol. i. & consi. cxcv. col. fi. uolu. ii. & consi. xlviii. colū. i. uolu. ii. Bero. consil. cxvij. Corn. consi. 94. nume. 90. uolu. ii. Card. in c. fi. in fi. de cōsuet. qui loquitur quando fœmina non subiacet statuentibus. Bal. consi. cxxxi. colum. i. uersi. nunc uenio ad bona. vol. ii. Pau. de Cast. consi. xxii. uol. ii.

Contrarium, quòd trahatur ad omnia bona vbicunque posita statutum inhabilitans aliquas personas subditas ad successionem. Io. Calde. consi. xxiiij. in tit. de testa. maximè, ut dicitur ibi, quādo tam defunctus quam persona exclusa, esset subiecta statuentibus. Soci. consil. cclxxviii. col. vi. in fi. uer. secundò quia magister. & in cons. xxxvi. colū. 4. Sal. in d. l. cunctos populos, colum. 7. versi. attende Georg. Natta in c. quamuis, col. lx. & seq. de pact. in vi. & Brun. in tracta. q̀ stantib. mascu. in 4. q. quarta q. princip. Signo. Homod. consi. clxvi. col. ii. uers. Item secunda non placet. & colū. 3. ad longum Curt. Iu. consil. ix. quia statutum, sit fauorabile, & propterea operetur ubique. Io. Ant. Alex. consi. xvi. col. fi. & cons. xlv.

Hoc tamen negari non potest, quòd per expressam, dispositionem statutum posset excludere personam sibi

ſubiectam à ſucceſsione, à bonis etiam exiſtentibus in alieno territorio. Rocch.in d. c.fi. col.clxiii.de conſuet. in prin.Rui.in conſi. xxxix.col.xii.uol.i.

Amplia primam opin.communem, vt ſtatutũ excluſiuum filiarũ, non operetur, niſi quò ab bona intra territorium ſtatuentium ſubiecta, quia, ſi teſtator fecerit teſtamentum, filia pręterita, licèt non poſsit dicere nullum in loco vbi uiget tale ſtatutum, tamen quò ad bona extra territorium exiſtentia, poteſt dicere nullum. Bru.in d.tract. ꝙ ſtant.maſcu.fol.lii.col. iiii. & ſeq.

Limita iſtam partem, ut per Bero.q.cix.

Limita ſecũdã partem limita, ꝙ tam decedens, quàm perſona excluſa ſubſit ſtatuentibus, ſecus, quando non ſubiacet.Io.Cald.conſi.ſuo xliiii.in addi. in tit.de teſta.

Limita principalem cõcluſionem, quòd ſtatutũ odioſum non operatur extra territoriũ, quia forenſis ſubiacet ſtatuto odioſo excludenti certas perſonas à ſucceſſionem quò ad bona ſubiecta territorio ſtatuẽtium. Ita Petr.de Anch.in d.c.i.col.xlvii.uer.quęro iuxta prædictam. vbi dicit iſtam * communem opi.eſſe, & ita conſulendo tenuiſſe Bal.in quodam conſi.ſuo.ſentit Lap.in alleg.xci.in iiii.dubio. & iſtam dicit communem, Alex. ſiue ſtatutum loquatur in rem, ſiue in perſonam, in conſi.xix.col.ii.verſi.non obſtat & tertiò, vol.vi.& cõſi. cxi. nu.viii. vol.vii.Curt.conſ.v.col.xx.ver.ad ſeptimum reſpondetur, vbi dicit cõem.iſtã ſequitur Bru.in d. trac. ꝙ ſtantib.maſcu.in vi.arti.in i.q.col.viii.in fi. & ſeq. Grat. conſi.xxi.col.fi.vol.i.vbi dicit iſtam communem opi.

Iſta prima opinio proculdubio procedit, qñ habebat incolatũ in loco ſtatuẽtiũ. ita Alex.cõſi.xix.col. ii.vol. vi.Goza.cõſ.xlix.col.ii.xiii. Pariſ.cõſi.xii.col.ii. uol.iii.

Contrarium ſentit Bar.in d.l.i.col.xvi.ver.ſed poſſet dubitari. vbi tenet, Anglicum & in Anglica decedentem, non habere ſucceſſores ſecundum conſuetudinem Anglicanam, ẽt quò ad bona ſita in Anglia, ita ꝙ forenſes nõ ſubditi cõſuetudini Anglicanę, ſuccedũt in bonis in Anglia exiſtẽtibus nõ ſcđm cõſuetudinẽ Anglicanã.

& Abb. in c. quod clericis colum. v. nume. xxxii. de foro compe. Anch. consi. ix. in fi. Pau. de Ca. cõsi. xxxii. vol. ii. Io. Cald. consi. xxxiiii. de testa. Alex. consil. xliiii. vol. v. Barba. consi. lxxv. volu. iiii. Feli. in cap. postulasti, col. ii. de foro compe. Rocch. in d. c. fi. col. cclv. vbi dicit istam * communem, quicquid dixerit Anch. Paris. consi. xii. col. ii. uolumi. iii. Ioan. Crot. in d. l. omnes populi. charta pen. colum. iii. in fi. de iustit. & iure. Ruin. consil. cxx. col. fi. in principio volumi. i. & consil. xlviii. col. iii. volu. iii. & consi. xlix. col. ii. eo. volũ. Ias. cons. lxxx. col. pe. uol. iii. Corn. consi. xciiii. nu. ix. volu. ii. qui ampliat, & si decedens sit subiectus statuentibus, & bona in territorio sint sita.

Declarã, vt per Beros. q. cix.

Limita secundò principalem conclusionem, quando haberet maiorem partem bonorum in loco statuti, quia tale statutum operatur etiã quò ad bona alibi sito. Io. de Ana. consi. iiii. iii. dubio Gozad. consi. xlix. num. xii. Paris. consi. xii. nu. xv. vol. iii.

Contrarium Io. Cro. in d. l. omnes populi. col. lvii. & in c. ii. §. statuto. col. ii. in fi. & seq. de consti. in vi.

Tertiò limitã, quando statutum loquitur in rem. Io. Crot. in d. l. omnes populi. col. lviii. & in d. c. ii. §. statuto col. iii. Tiraq. de iure primog. q. xlv. nu. 4. & seq.

Quartò limita, quia quò ad mobilia existentia extra territoriũ, ut reportentur ad locum territorii, statutum operatur. Brun. in tract. ꝙ stantib. mascu. in viii. artic.

Quintò limita, si statuta essent loci dominantis, & bona in loco subiecta, vbi contrarium statutum uigeret: vt per Brun. in viii. articu. in xxv. q. loco. præall.

Sextò limita, si transtulisset domicilium in locum superiorem, & bona essent in loco subiecto. Brun. in viii. artic. in xxv. q. in fi.

Et similiter statutum exclusiuum nõ censetur prouidere forensi. Alex. in consi. xli. in fi. uolu. vii. Soci. consi. cxxviii. col. i. & seq. vol. iiii. Brun. in d. tract. ꝙ stantibus masc. in vi. arti. in i. q. col. i. Barba. consil. lxxv. col. v. vol. iii.

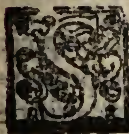
iii. Rocch. in d.c.fi.col.cclvi. de consue. Alexā. consi. 44. volu.v. Io. Crot. in d.l. omnes populi. charta pen. col. fi. ff. de iustit. & iure.

Contrarium, quòd quò ad bona subiecta statuentib. statutū proficiat forensi. cōsuluit Alex. cōsi. cxi. vol. vii.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

Statutum inducens aut diminuens solemnitatem in testamentis, operatur, vt testamēta facta secundum loci solemnitatem, vbique valeant.

Tatutum verò inducens vel diminuens solemnitatem in testamentis, facit, vt testamentum factum secundum solemnitatem loci, vbique operetur. Bart. in l. cunctos populos. C. de sum. Trinita. vbi Ias. colum. x. & in repeti. colum. pen. & seq. Maria. Iun. consi. xcv. col. i. volu. ii.

Ex prædictis decidi potest questio per antiquos disputata. Nam stante cōsuetudine in Anglia, q̄ primogenitus succedat in omnibus bonis, & decesserit paterfamilias, qui habebat bona & in Anglia, & Italia, in qua patria omnes filii admittūtur, dubitatum fuit qualiter huic patrifamilias decedenti succedatur. & Bart. in d. l. cunctos populos, in xvi. col. versi. sed posset dubitari. C. de sum. Trini. distinguit plures casus. Ex cuius dictis eliciuntur plures conclusiones, quarum prima est.

Quòd si consuetudo Angliæ quod primo genitus succedat, disponit in rē, vtputa, q̄ bona decedentium deueniant in primogenitū, tunc ipsa concludit, q̄ quò ad bona sita in Anglia seruatur cōsuetudo Anglicana: quò uerò ad bona sita in Italia seruatur dispositio iuris cōis. q̄ procedit secundū eū ēt si alias decedens nō sit subiectus

statuentibus. & hoc etiam videtur sequi, Cald. in consi. xvii. Alex. cősi. xliiii. vol. v. Anch. cősi. clxiii. col. i. Rui. consi. xlix. col. ii. in fi. & seq. vol. iii. & colũ. 4. Io. Crot. in c. fi. in §. statuto. de consti. in vi. col. iii. tenet talem consuetudinẽ seu statutum in rem scriptum operari, etiam quò ad bona alibi sita. quod tamẽ prorsus repugnat interiori Bar. & aliorum.

Contrarium, ꝙ non sit differentia, an dispositio loquatur in rem, vel in personam voluit Soci. cősil. xxxvi. col. iii. & seq. Geor. Natta in c. quamuis, col. lx. & seq. de pact. in vi. Gozad. qui dicit ita communiter teneri, ꝫ consi. xlix. col. ix. & seq.

CONCLVSIO XXVII.

ARGVMENTVM.

Statutum, siue consuetudo quando respicit personam decedentium, qualiter interpretanda circa bona sita extra territorium, & quid de sitis in territorio.

Onclusio secunda Bar. in loco suprà allegato est talis: Quòd si consuetudo respiciat personam, & decedens sit statuẽtibus subiectus, tunc quò ad bona sita in Anglia seruatur consuetudo Angliana: quò verò ad bona sita in Italia, seruatur dispositio iuris communis. quam etiam opin. sequitur Bal. in d. l. cunctos populos, col. x. in fi. ver. Venio ad secũdum. C. de sum. Trini. Cald. consi. xvii. de constit. Ancha. in c. canonum statuta. col. xlv. uer. & pro ista soluitur quæstio, de constit. Corn. consi. cxv. col. i. vol. ii. Alex. cősi. cxxviii. col. ii. volu. i. & consi. xliiii. col. i. uol. v. Ias. consi. clxiii. col. pe. volu. ii. Soci. consi. cclxxxviii. col. i. & seq. Rocch. c. fin. col. cclxii. de consuet. Goza. consi. xlix. col. ii. & seq. Ias. in l. re cõiuncti, in pe. char. col. ii. uersi. xii. casus est. ff. de leg. iii. Ancha. cős. clxiii. col. i. Sign. Homo. cős. clxvi. col. iii.

uer. sed circa pręmissa. vbi dicit, ꝗ duo concurrere debent, vt quòd is qui succedere uult, sit subiectus statuẽtibus, & ét ꝗ decedens de cuius bonis agitur, sit statuentibus subiectus. Pau. de Cast. in l. curatoribus. C. cõia de successionib. vide Rui. qui declarat in consi. 39. colũ. xi. vol. i. & in cõsi. cxcv. col. pe. uol. ii. & consi. xlviii. col. i. volu. iii. Bero. qõ. cxvii. Tiraq. de iure primoge. q. xlv. nu. 4. & seq. gl. consuet. Turon. fol. lxxxviii. col. iii.

Contrarium, ꝗ talis consuetudo operetur ét in aliis bonis ubicunq; existentibus, tenuit Sal. in d. l. cũctos populos. col. vi. in fi. & seq. Calc. consi. 33. col. ix. Soci. consi. xxxvi. col. iii. & seq. Limita primã opinonẽ, ut per Bero. q. cxi. similẽ q. determinat Lap. in alleg. sua xci. qui tenet, ꝗ cõsuetudo Anglicana, quæ tenet, ꝗ marito moriente succedat vxor in tertia parte bonorũ, non operatur quò ad bona existentia extra territorium Anglicanũ: refert & sequitur Ias. consi. clxii. col. pe. vol. ii. & ponit Card. in c. fi. in fi. de consue. Rocch. in c. fi. col. cclxii. de cõsue. Io. And. in addi. Spec. in ti. de instru. ædit. §. cõpẽdiosè, ver. quid si. de consue. Pet. de Anch. cons. clxiii. col. i. Signo. Homod. cõsi. clxvi. col. iii. ver. & pro hoc determinatur. Et similiter talis consuetudo non operatur quò ad non subditum decedentẽ, ita Old. consi. cxlviii. col. i. ad finem uersi. ad primam quæstionem. Anch. consil. clxiii. i. col. in fi.

CONCLVSIO XXVIII.

ARGVMENTVM.

Statutũ, aut consuetudo loquens in personam, non comprehendit non subditum statuẽtibus, ét quò ad bona in territorio statuẽtiũ sita.

TERTIA conclusio Bartol. in loco præallegato est, quòd statutum uel consuetudo disponens in in personam, non comprehendit non

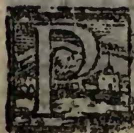
subditum statuentibus, etiam quò ad bona existētia in territorio statuentium. sequitur Cald. in consil. xvii. de consti. Imol. in c. quod clericis, col. ii. uersi. sin autem re spiceret personam, de for. compe. Soci. consi. cclxxxviii. & consi. ccxcii. col. ii. Alex. consi. xliiii. col. i. volu. i. Rui. in consi. cxcv. col. ii. vol. ii. & col. fi. & consi. xlix. col. ii. in fi. & seq. volu. iii. Signo. Homod. consi. clxvi. col. iii. qui intelligit, quando non decessit in loco statuentibus subiecto is, de cuius successione agitur, secus verò si in loco decesserit statuentibus subiecto.

Contrarium, Cald. cons. xxxiii. col. ix. quādo consuetudo respiceret locū, vel indefinitè loqueretur, secus si specificè personas respiceret.

CONCLVSIO XXIX.

ARGVMENTVM.

Testamentum factum iuxta loci consuetudinem vbi operari, etiam quò ad bona extra locum existētia, idemq; de statuto determinatur.

Rędictis annecti potest alia conclusio, ꝙ testamentum factum secundū loci cōsuetudinem, vel statutū vndiq; operatur etiā quò ad bona existētia extra territorium. Bal. in l. cūctos populos. col. x. ver. quæro de effectu. C. de sum. Trini. vbi Bar. col. xiii. versi. quandoque tollitur obstaculum. Io. And. in addit. Spec. in ti. de instru. ædit. in §. compendiose. uersi. quid si. de consuet. Ancha. in consi. clxiii. col. i. Ias. qui dicit * communem in d. l. cunctos populos. col. x. in lectu. & repet. col. pen. & seq. Bal. in l. in hac. in i. not. C. de dona. Cassan. in consi. xix. col. xix. Sal. in d. l. cunctos populos. col. vi. uer. nunc quæro an testamētum. Signo. Homod. cons. clxvi. col. i. Alex. qui dicit communem, consi. xliiii. col. fin. uolu. v.

lu.v.Et hanc partem dicit communem Brun. in tract.ꝙ stantibus masculis in viii.articulo.xxv.quæst. in iii.colum.in versi.conditio autem testamento.Paris.qui similiter dicit istam communem.cōsi.xii.col.fi.vol.iii.Idem tenet Sig.in d.l.cunctos populos.nu.4. & vi. Imol. in c. cognoscentes, col.v.uer.quid autem si fiat, de constitu. Imol.in d.rubri.de consuetu.col.ii.ver.quid autem si testamentum. Rocch.in d.c.fi.col.cclii.de consuet.Barba. in rub. de consuetu.colum xv. nume. lxiiii.Bald.in l.ii. in i.not.C.quemadmodū testam. aperian. & ibi clarius Paul.de Cast.

Contrarium, ꝙ immo bona tantùm in loco cōsuetudinis uel statuti hæres capiat testamentarius, succedens uerò ab intestato capiat alia bona alibi sita, tenet Iac. de Rauen.& Petr.de Anch.in d.l.cunctos populos. Bar. in l.arrogator, col.fi.uersi.& valent ad quæstionem, & in repet.col.vii.uer.& valent ad quæstionē.& ibi Bal. col. v.uersi.& est hic speciale.ff.de adoptionib.

Tenendo primam opi.quę uidetur * communis, amplia, vt non modò testamentum factum à subdito secundū loci consuetudinem operetur etiam quò ad bona ubique existentia, sed etiam si factū fuerit à forensi in loco secundum loci consuetudinē uel statuti: ita loquitur Alex.consi.xliiii.col.fi.uol.v.

Et quòd testamentum factum a forensi secundū consuetudinem loci in quo fecit testamētum, operetur quò ad bona ubicunq; posita, ponit Bal.in l.in hac.in i.nota. C.de dona.Bart.in d.l.cunctos populos.col.viii.vers.circa secundum. Sali.ibi.col. v.uer.sed tunc quæro, & Ias. ibi col.i.uer.secundum dubium est.& col. xxi.ver. secundum dubium est.Bar.in l.de quibus, col.pe.in prin. ver. ii.est videndum.ff. de ll.Rom.in l.si non speciali.col. iii. nume.vi.C.de testa.

Contrarium tenuit Iacob.de Aren.in disput.sua incip.secundum consuetudinem in ciuitate Venetiarum. Old.consi.cxlviii.col.i.in fi.& seq.

Limita, quia tale testamentum non operatur quò ad

bona alibi sita, quando mater erat præterita, quæ poterat præteriri stante dispositione statuti in loco. & ita dicit Alex.cons.xix.nu.6.& 8.uol.vi. & dictum est suprà.

Tenendo primam opinionem * magis communem, limita hoc vltimum, quando forensis testaretur in loco hostili uel rebelli populo Romano. quia tunc tale testamentum ibi factum secundum consuetudinem illius loci, non operatur quò ad bona posita in loco non hostili. Ita Bartol. in l. qui à latronibus. ff. de testa. sequitur Angel. in l. de die. ff. qui satisdare cogant. colum. fina. versicu. Idem intelligo. Mat. de Laud. in tracta. de primoge. in sexta quæstio. Fulgo. in l. secunda. C. quemadmodum testa. aperi. dum remittit se ad not. per Bart. in l. qui à latronibus, Barba, in repeti. rubri. de testa. colum. xlvi. cum pluribus sequentib. voluit Angel. in d. l. qui à latronibus. §. primo. & ibi Pau. de Ca. in princip. Caccialu. in dicta l. cunctos populos. columna xlviii. & sequen. Aret. in dicta l. qui à latronibus. in fine Caccialup. in l. omnes populi. colum. ii. in fin. & sequent. ff. de iustit. & iure.

Contrarium, Bald. in l. ius ciuile. circa finem. versic. & not. quòd de facto. ff. de iustit. & iure. idem Bald. in l. secunda. C. quemadmodum testa. aper. & ibi Barba. in apostil. Roman. in l. si non speciali. C. de testa. numerò septimò. Iasò. in dicta l. cunctos populos. colum. x. uersicu. secundò limita communem, & in repeti. colum. penulti. versicu. secundò. limita singulariter. sentit Imol. licèt non expressè firmet. in d. l. qui à latronibus, circa fi. ff. de testa.

CON-

CONCLVSIO XXX.

ARGVMENTVM.

Notarium non posse instrumenta conficere extra iurisdictionem illius, à quo autoritatem accipit.

Otarius non potest conficere instrumentum extra iurisdictionem illius, qui illum creauit. Specu. in titu. de instru. ędit. §. restat. ver. quid de his Bart. in l. cunctos populos. col. xiii. versi. vii. quęro. C. de sum. Trinit. Rota. ĩ nouis decis. ccxci. Bellam. decis. xxi. Guil. de Cuneo in l. non aliter. ff. de adoptionibus. Bellam. consi. xliii. col. iii. Io. And. in c. Romana. col. pen. de foro compet. in vi. Bello. consi. xlii. col. i. Collect. in c. si cautio, in fi. de fide instru. Bar. in l. secunda. ff. de offic. procons. & legat. in l. nec. ei. §. eorum. char. fi. ff. de adoptionibus. Ant. de But. in c. cùm P. tabellio. col. ii. ver. modò quid autem tabellio. ff. de fide instrum. Abb. ibid. col. fin. nu. 9. & Imol. col. iii. ver. aduertendum, Barto. in l. apud Proconsulem. ff. de manumissis vindic. Dominicus in c. Romana. §. fi. de foro compet. in vi. Ant. de But. in c. per venerabilem. col. xxi. ver. potest tertiò intelligi, qui fil. sint legit. & ibi Præpos. in §. quòd autem, colũ. cliii. qui dicit istam * communem opi. & in seq. col. q. viii. Ruin. consi. lxix. col. iii. uol. iii. Boer. decis. ccxlii.

Amplia, etiam de consensu partium. Collect. in d. c. cùm P. tabellio. in princ. de fid. instru. Barto. in l. ii. ff. de offic. Procõs. & legat. Ant. de But. in d. c. cùm P. tabellio, col. ii. uer. nunquid tabellio. & ibi Imol. colũ. iii. ver. cui autem posset. Bal. in l. repetita. C. de epis. & cler. Io. And. in addit. Spec. in tit. de instru. ædit. §. restat. uers. quid de his. Ant. de But. in d. c. per venerabilẽ. col. xxi. uersi. põt tertiò intelligi, & ibi Præpos. in §. quod aũt. col. cxxxiii. qui dicit istam communem opinionem.

Contrarium

Contrarium Specu. in tit. de instr. ædit. §. restat. ver. quid de his.

Tenendo primam opi. limita in nunciis qui sunt iudi ces chartularij, qui habent maiorem authoritatem, & propterea possunt extra territorium instrumentum cõficere de partium consensu. Ita Feli. limitat in d. c. cum P. tabellio. col. fi. xv. q.

Amplia secundò, etiam inter ipsos subditos iurisdictionis creantis, nam extra territorium non potest con ficere instrumentum, ut dicit Abb. d. c. cùm P. tabellio col. fi. ubi dicit Doct. communiter ita tenere.

Contrarium tenet Bal. in d. l. cunctos populos, colũ. vi. ver. nunc quæro, circa hoc sequitur Abbas in c. sicut. nu. xiiii. ne cler. vel monach. Bald. in c. cum dilectus. in princ. de fid. instru. Fel. in c. ad audientiam colum. iiii. de prescrip. uer. fallitur tantùm.

Fallit in creatis à Papa vel Imperatore, qui ubique locorum possunt instrumenta conficere. Specu. in titu. de instr. ædit. §. restat. ver. quid de his. Rota in nouis decis. ccxci. Bella. decis. xxi. & consil. xliii. colum. iii. & consi. xlii. colum. i. & iii. & consi. ccxlvi. Imol. in d. cap. cùm P. tabellio colum. iii. uer. an autem constitutus, de fide instrumen. Ant. de But. in d. c. per uenerabilem, colum. xx. uersi. ad primam & secundam. Dom. in c. Romana. § fin. de for. compet. in vi. Abbas in cap. sicut. nu. 12. ne cleri. vel monach. Fel. in d. c. cum P. tabelllio. colum. fi. & in c. ad audientiam, colum. iiij. de præscrip. uer. fatetur tamẽ. Præpositus in c. per uenerabilem. §. quod autem. colum. cxxxii. ver. quęro iiii. qui fil. sint legit. Boer. decis. ccxlii. quod intelligit Abbas procedere propter partium consensum, & nõ aliàs in d. c. cũ P. tabellio, & ibi Fel. col. fin.

Amplia, etiam si instrumentum confectum infra territorium careat substantialibus iuris communis, si modò habeat substantialia secundum consuetudinem illius loci, & ubique quidem faciat. Guido Pap. q. cclxii. Dinus in cõsi. xxi. Bar. in l. ex ea parte. ff. de verb. obliga. Roch. in c. fi. col. cclii. de consuet.

Limita

Limita, quia creatus à laico, etiam Imperatore, non conficit instrumenta in spiritualibus & beneficialibus. Host.in summa, ne cler.vel monach.§.quæ possunt. ver. sed quamuis.Host.in c.sicut.col.ii.uer.nunquid ergo tabellio, eodem titulo, & ibi Ant.de Butr.colum. prima. Præpos.in d.c.per uenerabilem.§.quod autem, colum. xxxiii.in q.vii.

Contrarium Abbas in cap.sciant,nu.xvii.ne cler. vel monach.vbi Pet.de Anch.nu.iiii.& v.& Card.circa fin.

Et idem in creato ab ecclesiastico, quò ad temporalia.Host.in d.summa, ne cler.vel monach. §.quæ sunt. ver.sed quamuis.

Contrarium Host.in d.c.sicut,col.ii.in fi. ver.ecõuerso autem, eodem titulo,& ibi Anto. de Butr. colum.i. ibi Pet.de Anch.nu.4.& 5.& ibi Card.circa fi.Prępos.in dicto cap.per venerabilem.§.Quod autem.col.cxxxiii. in viii.quæstio.

Limita, secus esse de consuetudine, de qua testatur Abb.in d.cap.sicut.nu.xii.ne cler.uel monach.& ibi etiã Pet.de Anch.

Fallit secundò,nã instrumenta confecta infra territorium creantis, etiam quòd esset inferior à principe supremo fidem faciunt ubique. Specu. in titu. de instru. ędit.§.restat.ver.quid de his.Bart.in d.l.cunctos populos.colum.xiii.ver.septimò quęro.Rota in nouis decis. ccxci.Bella.consi.xlii.colum.iii.& in d.c.cùm P. tabellio de fid.instru.colum.fi.nu.ix.& ibi Imo.col.iii.uer.aduerte tamen.Dom.in d.c.Romana.§.fin.de for.compet. in vi.Bald.in cap.cum dilectus,in prin.de fid.instru. Anto. de But.in d.cap.per uenerabilem.colum.xxi.ver. sed est dubium, qui fil.sint legit. ubi Præpos. in §. quid autem, colum.cxxxii.ver.quinto quæro.

Fallit tertiò,nam notarius potest conficere instrumẽtum etiam inter non subditos,quamuis creatus ab inferiore,infra tamen territorium contrahentis. Anto. de But.in d.cap.per uenerabilem,colum.xxi.uersi.secundò potest intelligi. Abbas in dicto c. cùm P. tabellio.col.fi.

ver. si uerò tabellio & ibi Fel. col. fi. uer. in xiiii. quæstione Prępos. in d. c. per venerabilem. §. quod autem. colū. cxxxiii. ver. ii potest intelligi. qui fil. sint legit.

CONCLVSIO, *Et Regula XXXI.*

ARGVMENTVM

Contractus in celebratione attenditur locus in quo conficitur, ipsiusque consuetudo.

N contractibus attenditur locus, in quo contractus geritur. l. si fundus. ff. de euict. Et ideo debet adhiberi solēnitas requisitus in loco contractus. Bald. in l. cunctos populos, col. xi. in fi. ver. viso de iure personæ. C. de sum. Trini. vbi Caccialup. col. xlvii. in fi. ver. dicit etiam Bald. Albe. in prima parte statutorum q. xv. Ang. in d. l. si fundus, in princ.

Contractus factus cum solēnitate requisita in loco, in quo contractus perficitur uel de consuetudine, vel de statuto, operattur quò ad bona etiam alibi existentia, licèt in loco bonorum maior solemnitas requireretur, quæ conclusio dupliciter cōprobatur, primò, quia etiā forensis contrahens in loco, tenetur seruare solēnitatē in contractu ipsius loci, in quo contrahit. Bart. in d. l. cunctos populos. col. vi. ver. & primo quæro. Bal. in repet. in xi. col. refert & sequitur col. xlvii. in fi. ver. idē dicit in eadem repet. & col. lii. & liii. uer. ii. aduerte, & colum. liiii. ver. quando verò statutum, & col. xlvi. versi. in primis in quantùm concludit hic Bart. Aret. consil. liiii. colum. ii. & consi. lxxiii. colum. iii. in fin. Capra in consi. cxliiii. colum. ii. Innocen. in rubr. de consuet. in secunda col. ver. sed hic melius. Imol. in c. cognoscentes, colū. iiii. in fin. uersic. nunquid autem statuta ligent, de constitu.

Anch.

Anchar. in cap. fi. colum. iiii. in i. oppos. de constitu. in vi. Fel. in cap. i. col. xiii. versi. facit quod notat. de spons. Anto. de But. in rub. de consuet. in prin. Imol. colum. i. Aret. in consi. xi. colum. fi. uer. sed tamen ex abundanti. Bald. in consi. cccclxi. in ii. dub. uolu. primo. Rocch. de Curte in dicto cap. fina. colum. ccxlix. & sequē. Imol. in c. cùm olim, in i. colum. ver. cùm etiam de cler. coniugat. Bald. in rub. de consuet. colum. fin. uersicu. ubi agitur ex contractu. Card. in repet. c. fin. in xlvii. quæst. de consuet. nume. xxxv. secundò quia solennitas requisita in contractu de iure communi, vel statuto, uel consuetudine, in loco originis uel domicilii non ligat subditum contrahentem extra territorium. Bart. in d. l. cunctos populos. colum. xii. ver. circa primam. Soc. in consi. cccii. colum. i. uersi. prima conclusio, & dictum est in iiii. limitatione illius conclusionis, quando per statutum inhabilitatur persona ad actum faciendum.

Primò amplia, ut quò ad solemnitatem attēdatur locus contractus, sed non attendatur locus destinatę solutionis, ut dicit Caccial. in d. l. cunctos populos. colum. xlix. uer. & dum supra dixi. & col. li. Ex prædictis potest decidi quæstio. Ang. in d. l. si fundus. uer. primo casu. de euict. & Abb. in c. fi. nu. 3. de for. compet.

Secundò amplia, quia non solùm contractus non seruata solennitate loci in quo contrahitur, est nullus, si de eo quæratur in loco contractus, sed etiam si de eo cō tingat dubitari alibi quàm in loco contractus. ita Caccialup. in d. l. cunctos populos. colum. xlvi. versic. infert si statutum.

Tertiò amplia, ut etiam in contractu matrimonii super solēnitate sit seruanda solēnitas, requisita, vel ex statuto uel ex consuetudine in loco in quo matrimonium, contrahitur, ita uoluit Abb. in c. i. col. fi. ver. sed dubitatur circa prædicta, de sponsal. Pet. de Ancha ibi circa fin. latè Fel. ibi. col. xiii. in fi. & seq. ver. circa secundū. Præpos. Alex. ibi in pen. col. in prin. ver. circa secundū. Caccial. in d. l. cunctos populos, col. xlvi. ver. nunc scias.

Quartò

Quartò amplia, vt etiam in distractibus attendatur locus contractus, si concurrat uel dignitas aut solemnitas rationis, vel ratio expressa in dispositione. ita Caccialupus in d. l. cunctos populos. colum. xlvi. uer. posset hic dubitari.

Quintò amplia, etiam si contractus conficiatur per procuratorem, quia in loco contractus procurator solennitates ad contrahēdum debet adhibere eandem solemnitatem, quam adhiberet ipse principalis, si per se contraheret. Caccialup. in d. l. cunctos populos, colum. xlix. ver. & fortius putarem.

Sextò amplia, vt etiam quò ad solutionem gabellæ attendatur locus contractus. Bald. in l. i. in ii. quęstio. C. vbi conuen. qui certo loco soluere promis. & idem Bald. in l. i. in v. q. C. de contrah. empt. Aret. in c. licèt. ii. col. v. ver. ex quo infer. de foro compet. ubi dicit istam * cōmunem opin. & ibi Ant. de But. colum. v. versi. aduerte quia contractus, & ibi Abb. nu. xxx. & ibi Fel. colum. x. in fin. & seq. ubi etiam dicit istam partem communem. Ang. in l. fin. colum. fi. ver. sequitur etiam secundum ea. ff. de iurisd. om. iud. Soc. in consi. ccciii. in iii. subscriptione in i. col. & seq. & in consi. cccii. col. i. uer. secunda conclusio. Bertachin. tracta. de gabellis in vi. parte. q. iii.

Contrarium, quòd immo attendatur locus collatæ solutionis, & non contractus quòad solutionem gabellæ, uoluit Bal. in l. multum interest, colum. fi. uersi. pone ergo dicit statutum. C. si quis alter vel sibi. & ibi Sali. in final. uerbis.

Limita primò opin. communem, quando grauatur persona ad gabellam soluendam, quia forensis contrahens solueret illam in loco domicilij, non contractus, secus si grauamen respicit quæstionem, ita Caccialup. in d. l. cunctos populos. col. li.

Limita etiam, nisi in fraudem exiret locum, vt frauda ret gabellam, quia tunc etiam in loco vnde exisset, teneretur gabellam soluere. ita Caccialupus in d. l. cūctos populos. col. li. ver. quando uerò ille qui contrahit.

Et

Et intellige locũ contractus in quo facta est conuentio, non locum in quo factum est instrumentum. Ant. de But. in d.c.fi.col. vi. & ibi Abb. nu. xxxi. de for. competen. & idem si contractus per instrumentum alibi renouaretur, quia attenditur locus in quo est facta conuentio, vel stylus Bald. in l. vniuersa, in fin. C. de prec. Imper. offer. Bertachi. in d. tracta. de gabell. in vi. parte in ii. quæstio.

Tamen principalem conclusionem, quòd in contractibus attendatur locus contractus, & propterea etiam forensis contrahens teneatur seruare consuetudinem, vel statutum loci, in quo contractus perficitur, maximè quò ad solemnitatem requisitã in contractu. Limita primò, nam forensis qui graue damnum sentiret ex obseruantia statuti uel consuetudinis, restitueretur ex clausula generali, ita Innoc. in rubr. de consuet. in i. colum. ver. sed quid si extraneus. & ibi Ant. de But. circa princ. Imol. colum. i. circa prim. & in c. ii. colum. iiii. versi. dicit tamen de constitu. Card. in c. fi. q. xiiii. de consuet. Aret. in consi. xi. col. ii. ver. sed his non obstantibus.

Sublimita tamen, quando ignorantia esset multùm probabilis, & non aliàs vt declarat Anto. de But. in cap. ii. col. pe. in fi. ver. Nunquid autem liget. de consti. & ibi Imol. colum. iiii. in fin. & idem Imol. in rub. de constitu. in col. i. in prin.

Contrarium, quod immo forensis contrahẽs in loco nõ ligetur consuetudine uel statuto loci contractus, tenet Barbat. in d. rub. de constit. col. xii.

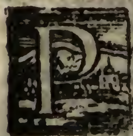
Limita secundò, quando statutum loci requirens solemnitatem in contractu, principaliter respiceret personam cuius fauore exigit illam solemnitatem; quia tũc non operetur quò ad forenses contrahentes in loco. Caccialup. in d. l. cunctos populos. col. iiii. & dictum est in alia conclusione, quando persona inhabilitatur.

CON-

CONCLVSIO Et Regula XXXII.

ARGVMENTVM.

Possessorem non prohiberi suam continuare possessionem,etiam lite ipsa pendente.

Ossessor non prohibetur etiam lite pendente continuare suam possessionem,ut dicit gloss.in clemen.ii.in uerbo, innouari,vt lite pendente,& est tex. in cap. cùm teneamur, de appel.per glo.in c. non solùm.in glo.magna ver.dic tamen, eo.tit.in vi.Innocen. & Abb.in c.uenerabili.de censi.Fel.in c. delicti.col. fi.de maior.& obed. Dec. consi. ciii. col.i.decis.Neap.lxxii.in nouis.Innoc.in cap.i.in prin.ut lit. pen. Ioã.Monach.in c.cupientes nume.138.de elec.lib.vi.Guid.Pap.in sing. suo DCClxxii.Rota in antiquis decis.xc.aliàs x.de appel. Ioan.Andr.in rubr.ut lit. pen. Abb. in c.cùm uenissent, col.pen.in fi.ver.sed mihi plus placet,de in integrum restit.in pen.colum.in princ.versi.in glos. fin.Deci.in c.significante.in iii.not.de appel.Cardi.in clemen. ii. in ii. oppos.vt lit.pend.& ibi Pet.de Ancha. colum.i.in fin. & ibi Imol.in fi.in i.oppos.& in iii.colum.super glo.in uerbo innoua.Philip.Franc.in c.cum persona. §. si uerò, in i.colum.de priuilegiis in vi.Beltr.consi.xxviii.colum.ii. volu.i.in antiquis Ex quo infertur,quòd lite pendente non debet quis priuari sua possessione;cap. i. & ibi not. Abb.in iii.notab.vt lite pendente per Dec.in dicto consil.ciii.colum.i.

Etiam si possessio sit contra ius commune,& competat ratione priuilegii, ut in dicto cap. cùm persona. de priuilegiis .n vi.vbi.Dom.in §.quòd si tales in iiii. not. & ibi Franc.in i.& ii.not. Abb.& Dec.in locis pręallega.

per

per Frāc.in c.cùm teneamus, col.ii.de appel. vbi limitat primò iuxta terminos d.c.cùm presonę. §.pe.& fi.quod est intelligendū,quando quis se fundaret in præscriptione,vt ibi per Dom.post.Lap.col.fi.decis.Neap. clxxxix. in nouis.Hispa.in c.p vestras.cha.xxxvi. col. iii. & seq. de dona.inter uir.& uxo. Anch.in glo. dicto c.cùm persona,in xi.not. Contrarium tenuit Card. in cle. ii. in ii. oppos.dum loquitur de consuetudine prescripta, & lite pendente.

Primò limita,nisi iunior sit dilapidans, vt ibi per eū. Giud.Pap.q.ccclxvi.

Secundò limita,nisi appellatio præsumeretur frustratoria,ita gl.& ibi Franc.in fi.in c.peruenit, de appel.

Primò amplia principalē conclusionem, ut possessor lite pendente non prohibeatur continuare suā possessionem,etiam si sit inhibitum,ut per Deci.in dicto consil. ccciii. per Beltr. consil. iiii. colum. prima & sequen. vol.iii.in nouiter impressis,& consi.xxxi.colum.i.uolu. i.in antiquis.

Secūdo amplia,etiā si possessionis continuatio sit de directo contra ius in iudicium principaliter deductum, ita not.Franc.in c.significante.in iiii.not. de appel.

Tertiò amplia, nā ēt contra ius licet continuare possessionem suam lite pendente.Guid.Pap.q.ccclxvi.

Quartò amplia,ut etiam lite pendente, & appellatione interposita ad iudicem ad quem pro continuanda possessione liceat redire ad iudicem à quo. Paris.in consil.54.col.3.uol.3. Anto.de But.in cap. cum teneamus, in v. lectura de appella. & ibi, Pet. de Anch. in fin. & ibi Abb.in fin.& ibi Imol. colum. prima. & sequen. ubi declarat.

Quintò amplia, nam habens solùm ciuilem possessionem potest continuata & assequi naturalem possessionem,etiam lite pendente, & non dicitur attemptare. Paris.in consi.clxxii.col.i.in fi.& seq.uol.4.

Primò limita in omnibus casibus, in quibus dictum est suprà posse lite pendente priuari possessione sua.

Secundò limita, quādo princeps auocat ad se causam pendentē & totum negociū. Innoc.in c.ut nostrū. circa fi.de appel.idem sentit gl.ibi in verbo cum plus, clarius omnibus Franc.ibi.col.iii.uer.in eadem glo. in fi.

Sublimita, quando vtendo fieret prȩiudiciū negocio principali, vt declarat Rebuff.in l.quod iussit, in ii.not. nu.cxx.ver.vndecimò quicquid fit.ff.de re iud.

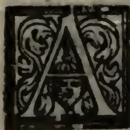
Secūdò sublimita in auocatione causæ facta per principē, & totius negocii, non autem in commissione causȩ appellationis, vt per Paris.consi.xxxix.col.ii.vol.i.

Tertiò limita, quia si possidens uteretur contumacia suæ possessionis, iudicium pendens redderetur elusoriū Ripa.in c.cum.M.col.cvi.in fi.de constit.

CONCLVSIO XXXIII.

ARGVMENTVM.

Filius in fideicommissis an in locum patris succedat, sic, vt cum patruo concurrat.

ADMODVM dubia est illa quȩstio, an in fideicōmissis filius succedat in locū patris, ita ꝙ cū patruo cōcurrat? in qua quæstione, glo.secundū vnā opinionem tenet in l.cū ita in §.in fideicōmisso.ff. de leg.ij. ꝙ filius in locū patris succedat, & concurrat cū patruo, licèt multi dicāt illam glo.hoc non sentire, quȩ gl.posita est super verbo proximo. Quam opinionē sequitur ibi Imol.circa.fi.& ibi Ang.de Perusio, & Iacob.de Puteo, Bal. in consi.cccclxxxviii.in iii.uol.Soc. consi. cclii. col. xv.ver.ex quibus apparet responsio. Alex.qui dixit istā esse * cōem opinionem consi.lxxxviii.uolu.i. & consil. cxxxvii.eod.volu.& consi.xxvi.col.fi.uolu.iii.vbi.dixit communem. Are.consi.clxiii.col.fi. Iaso. in consi.ccxv. col.v.

col.v.& ſeq.vol.ii.& cõſ.clix. col.pe. uol.iiii.Soc.cõſi. li. vol.iiii.col.iiii.& ſeq.Decius conſi.lxxix. col.i.& ſequẽ. Gozad.in cõſi.iiii.col.v.& col. pen. vbi dixit iſtam com munem opinio. & contrarium aſſerentem malè loqui. Guald.cautel. xxvii. de ſubſtitutionibus, vbi etiam di xit iſtam cõem. Caſſan.in cõſuet.fol.cclxxv. colum.i.& ſeq.Aymo.conſ.lxvii.col.ii.Beltr.conſi.cclvi. col.fi.uol. iii.Corn.in l.fin.circa fin.C.de verborũ ſig. & iſtã dixit * magis com.Mari.Iunior cõſi.cxvi.col.ii.uol.i.Aret. in conſi.cxlv.iſtã dixit cõem Maria.cõſi.cxvi.col.ii.uol. i.& Aret.conſi.cxlv.Iſtam dicit cõem.Maria.Iun.conſ. cxlvi.col.pen.vol.ii.iſtam dicit cõem Ruin. in conſi. xiii. col.vi.vol.i.idem cõſi.xiii.col.fi.uol.i.opi. gl.cõem dicit Rui.cõſi.clxii.col.i.uol.i.& iſtã dicit cõem idẽ in conſil. lxxviii.col.fi.uolu.ii.& clxxi.col.ii.in fi.& ſeq. uol. eo.& col.iiii.vbi idem repetit.

Contrarium Bal.in l.cum ita.§.in fideicõmiſſo,circa fi.ff.de leg.ii.& Raph.Cuma.& Flor. & idem Raph. in conſi.cvi. in fi.col.uer.accedo ad hanc partẽ.Ang.Aret. in §.cũ filius,in i.col.in fi. ver. deinde iſta regula, inſtit. de hæred.quę ab inteſt.deferunt.Iaſ.in l.ſi autẽ.col.ii.in fi.ver.item adde.C.de ſucceſſo.edict.& ibi Dec. colũ. ii. uer.ex prædictis inferunt Moder. qui dicit ita in Rota iudicatum,& ibi Curt.Sen.col.ii.qui dicit iſtam commu nem.Alex.cõſi.cciiii.col.ii.vol.ii.& conſi.iiii.vol.iii.ver. fortificãtur ẽt prædicta, vol.iiii.& cõſi.cxxix.col.i.in fi. ver.iſtis ſic præſuppoſitis.vol.v.Deci.conſi.i. colum.iii. ver.& dico.vbi dicit iſtam cõem opi. & cõſi. ccclxxviii. col.fi.conſil.ccccviii.in fin.& ccccxii.in i.col.& ſeq.& in conſi.ccccl xxx.col.iiii.& in conſi.ccxvii.col.ii.& Capra cõſi.v.col.fi.ver.nec obſtat.Io.Crot.in c.Rainutius,col. ix.in fi.& ſeq.de teſta.Io.Ant.Alex.conſi. xxxvi.col.fi. & xxxvii.col.ii.& conſ.xxxviii.col.ii.& conſi.xxxix. co lum.ii.vbi dicit iſtam opi.communem,& contrariam cõ muniter reprobari.Beltrand.conſ.ccvii. colum. fin. vo lumi.i.& Pariſ.conſi.ix.colum.iii.vol.ii.& conſi.xl. co lum.iii.& iiii.uolu.ii.& conſi.xc.colum.fina. eod. vol.&

consi.xxi.col.i.in prin.vol.iii.Curt.Iun.cõsi.cliiii.col.ii. in fi.& seq.Grat.qui dicit * cõem opin. & aliam cõiter reprobari in cons.xxvii.col.xi.vol.i.Soc. consi.xiiii.in fi. ver.capio nunc tertiã difficultatem, vol. iii. Iaso in l.qui liberi.§.hæc uerba.col.i.ff.de vulgari & pup. Paris.in consi.xxxvii.col.x.uol.ii.Gozad.consi.xxix.col.iiii.Paris.consi.xcii.col. pe.vol.ii.Mathæs. in tractatu successionum ab intest.nu.lxxxiiii.Rui.in consi.clxix.col.iiii. vol.ii.& in consi.clxxxi.col.iii.vol.ii.in cõsi.xxx. col.fi. vol.iii.& in consi.cxxvii.col.iii.vol.eo.Gulie.Benedic. in c.Raynal.in verbo,& vxorem,nu.lx.de testam,& ibi Ioan.Crot.col.ix.ver vltimò pro complemento.

Tenendo primam opin. ꝙ etiam in fideicommissis, filii subintrant in locum patris,& cõcurrat cum patruo.

Primò limita,si testator inducens fideicõmissum expresserit,ꝙ volebat succedere suos substitutos salua gradus prærogatiua.Paul.de Ca.in auth.defuncto, col.i.in fi.ver.vii.Iacob.But.C.ad Tertul.Dec.in cons.i.col.pe. & consi.ccccviii.col.fi.uer. iii.conclusio. Curt.Iun. cõsi. cliiii.col.iii.in fi.ver.iii.moueor. Aymo consi. lxvii. col. ii.ver.tamẽ loquũtur,Paris.cõsi.xl.nu.xxv.& seq.& cõs. xxx. col. pen.nu. 58.& consi.xxxvii.nu.lxix. uolu.ii.cũ pluribus seq.Curt.Iun.in l.ii.col.pen.in fin.ver. postremò notabis.C.de suc.edict.Gozad.consi.iiii. colum. pe. ver.preterea & secundò.Gramma. decis.nu. 2. & nu.5. idem quando ex aliis uerbis hoc constaret,Ruin.consi. ci.col. fi.vol.ii.& consi.clxxi.vol.eo.

Secundò limita,qñ nepotes, qui volũt admitti in locũ patris & cõcurrere cũ patruis,essẽt cõcepti post mortem testatoris,vt per Io.Ant.Alex.cõs. xxxvi.col.fi.Cur.Iu. cons.lvii.col.fi.ver.postremò puto.& cõsi.vi.col.ii.ver. postremò non puto.Maria.Iun.cõsi.lxxiii.col.fi.ver.vii. in proposito modo.Paris.consi.xxxix.col.fi.vol.ii.Contrarium Ias.consi.clix. col.fi.versi.nõ est curandum.vol. iiij.Paris.consi.xxxvi.col.ii.vol.ii.

Tertiò limita,si filii essent nominati nomine proprio quia nepotes non nominati non venirent. Deci. consi.

cccclxxx. col.iii.ver.& hoc idē alia ratione cōprobatur Curt. Iun.cōs.clxi.col.iii.in fi.ver.ex premissis uidetur colligo. Io. Ant. Alex.consi.xl.col.ii.uer. alia etiā ratione. Parisius in consi.xxx.nu.lii.vol.ii.Rui.consi.ci.colū. v. & in consi.cxxxiiii.col. viii.volu. ii.& in consi. clxix. col.iiii.uol.i.& consi.cci.col.i.vol.ii.& consi.clii. colū. iii vol.iii.& col. seq.& idem est, si aliqui sint nominati nomine proprio, quia illi præferuntur exclusis aliis, qui veniūt sub noīe appellatiuo.Rui.cōsi.cxii.col. fi. uol.iii.

Quartò limita, qn̄ testator substituit superstitē, quo casu filius pmortui non cōcurrit cū superstite, per Cur. Iun.cons.lviii.col.pe. uer.pmissa tn̄ clarius. Paris.in cōs. xxxvii.nu.lxix.uol.ii.Cur.in consi.clxxxii.col. ii.uol.ii.

Quintò limita, si nominatis filius dicat testator in testamēto suo, prædictos filios meos substituo, quia tunc non uenirent nepos.ita Cur. Iun. d.cons. lviii.ver.præmissa tantò clarius. & idē est si dictū sit infrascriptos filios meos, vt dixit Io. Ant. Alex.in consi. xl.col.ii. uersi. alia etiā ratione. Rui.in consil.cxxxiiii.col.ix. uol. ii.

Sextò limita, qn̄ essemus in casu in quo secundū iuris cōis dispositionē filius non succederet in locū pris, vt concurreret cū patruo, quia ēt nec tunc in fideicōmisso filius succederet in locū pris, vt cū patruo concurreret, vt p Dec.consi.i.col.iii.ver.alleg. supra in contrariū. Io. Ant. Alex.in cons.xl.col.i.& seq.uer.sed pmissis nō obstantibus. Curt. Iun.consi.cliiii.col.iii.versi.iii.moueor. Aymo consi.lxvii.col.ii. uer. tn̄ loquuntur. Rui.consi. clxix.col.iiii.vol.ii.& in consi.cxxvii.col. iii.uolu. iii. & cxlii.colū.4.& pen. vbi declarat, & cons.clxiii.col. fi. uol. eo.& ,ppterea in descendentibus quò ad ascēdentes ista conclusio, ꝗ filius in locū patris succedere, etiam in fidei cōmisso procedit, vt per Dec. in consi. ccxvii. & consi.i. col.iii.& seq. Curt. Iun.in consi. xxii.colum. iii. in fine, in consi. cliiii. col. ii. & in consi.lvii.colum.penul. & in consi.cxxviii.col.iii. Gozad.in consil.iiii. col.pen. Curt. Iun.in consi.clxi.col.ii.qui dicit istam * magis communem resolutionem, & isto casu opinionē gl. dicit cōiter

approbatam Paris.in consi.xxxvi.col.i. & seq.volu.ii. & consi.xxxviii.col.ii.nu.xv.& seq.volu.eod.Rui.in cons. clxvii.col. viii.vol.ii. idem est quando agitur de successione fratris vel sororis, quo casu filii succedunt in locum patris ab intestato,& in fideicommisso. Mari.Iuni. consi.cxvi.col.ii.uol.i.

Contrarium, quod etiã quãdo agitur de successione ascendentium vel de successione fratris & sororis, in fideicommissis filius non succedit in locũ patris,& nõ cõcurrit cũ patris, tenuit Beltran. consi. ccvii.in fin.vol.i. Io.Ant.Alex.consi. xxxvi.in fin. & consi.xxxviij.col.ii, Soci.consi.xiiii.in fi.in uer.capio nunc tertiam difficultatẽ.vol.iii.Dec.consi.cccc xii.col.i.in fi.& sequen. Paris. consi.xl.nu.xxv.vol.ii.Dec.in consi.ccccl xxx.col.iiii.

Septimò limita, qñ testator habebat filios superstites & filios filii præmortui, & in institutione prædilexit filios superstites, illos instituendo, potius quã filios filii præmortui, qui non fuerunt honorari in institutione, quia pariter creditur in substitutione testatorẽ voluisse filios præferri, nec filios filii prædefuncti debere cũ eis concurrere.ita Curt.Iun.in consi.xxii.col.iiii. uersi.sed præsupposito quòd uerior.

Octauò limita,quando testator dixisset,ꝙ uolebat restitui filiis aut uni ex eis,aut eorũ liberis. Rui. in consil. clxix.col.v.vol.ii.& consi.xxx.col.fi.vol.iii.

Nonò limita,quando ad fideicommissum inuitauit filios & descendentes, quo casu filii tanquam nominati magis specificè & nomine minus generali, nõ admittũt nepotes ad concursum in successione fideicommissi. Cur.Iun.in l.si auia,col.pen.ver.septima dubitatio stat. C.de succes.edict.Ioan.Ant.Alex.consi.xl.colum. pen. ver.& propterea isto casu.

Tenendo secũdam opinionẽ, quòd in fideicommisso nõ succedat filius in locũ patris, vt cõcurrat cũ patruis.

Primò limita, si testator dixisset, ꝙ succederenr pro ut ab intestato,quia si eo casu filius succederet in locũ patris,etiam eo casu ab intestato in locum patris succedet filius.

filius.Dec.in consi.lxxix.col.i.Iaſ.in consi.clix.col.fina. ver.iſtam multò fortius uolu. iiii. Pariſ.in consi. lxiiii. col.fin.uolu.ii.uer.& licèt.idem.Marian. Iun. in consi. cxvi.col.ii.vol.i.

Secundò limita, qñ agitur de ſucceſsione trāſuerſalium vltra aſcēdentes & fratrē & ſororē, in quorū ſucceſsione regulariter ēt ab inteſtato filius non ſuccedit in locum patris, vt concurrat cum patruis. ita Deci. in consi.i.col.iii. Gozad.in consi.iiii.colū.pe. Curt.Iun.in consi.clxi.colum.ii.volu.i. Mari.Iun. in consi. cxvi. col. ii.uolu.i.Pariſ.consi.xxxviii.nu.xv.uolu.ii.

Tertiò limita, qñ conſtaret ex uerbis expreſsis uel ex coniecturata mente, ꝙ teſtator uoluerit etiam in fideicommiſſo filium ſubrogari in locū parentis, & concurrere cum patruis, vt per Pariſ.conſ.xxxviii.nu.xiii.& ſeq. vol ii.Maria.Iun.in consi.cxvi.col.iiii.& ſeq.uol.i.

Quartò limita, quando dictum eſſet per teſtatorem, ꝙ fiat ſucceſsio in ſtirpes, vt per Soc. in consi. lxix. col. ii.ver.ideo autem dixit.& consi.ciiii. col. ii. ver.ii. quia iſta verba, vol.iii.Pariſ.consi.xxxviii. nu.ix. & x.vol. ii. & consi.xci.nu.xxxv.eodem vol.& consi.xcii.col.fi.nu: lxviii.& ſeq.volu.ii.maria.Iun. consi. cxvi. colum. iiii. & ſeq.verſi.quia teſtator, volu.i.Pariſ. consi. xxxvi. colum.i.in fi.volu.ii.

Quintò limita, quando dictum eſſet per teſtatorem ꝙ ſuccedant deſcendentes, & filii ipſorum, vt declarat Pariſ.consi.xlii.col.fi.vol.iii.

Sextò limita, qñ nepos uellet ſuccedere ī locū patris, nō ut concurrat cū patruo ad ſucceſsionē, ſed ut uideatur poſitus in conditione.Rui.consi.lxviii.col.fi. uol.ii.

Septimo limita, qñ per nomē collectiuū deſcedentes eſſent vocati ad fideicommiſſum.Rui.conſ.cxxxiiii.col. viii.vol.ii.& consi.cxv.col.viii.uolu.iii.Declara, vt per eundē Rui.consi.clxiii.col.pen.uer.nec prædictis obſtat vol.iii. Filius ſuccedit in locū patris ſui & concurrit cū patruo in ſucceſsione ab inteſtato aui.§. cum filius inſtitutis, de hæredit.quæ ab inteſt.defer.

Primò amplia in successione descendentium quò ad ascendentes, ut per Io. Fab. in d. §. cũ filius, in fin. alleg. tex. in §. consequens, in auth. de hæred. ab intest. ueniẽt.

Secundò, etiam si factum si testamentum, quod tamẽ sit expugnatum per querelam uel per contratabulas, ut not. Ang. in d. §. cum filius, in i. col. in fi. per text. in l. si defunctus. C. de suis & legit.

Tertiò amplia, etiã si uocati sint proximiores testatoris per hæc uerba, proximiores meos, ut dixit Bald. in consi. cccclxxxviii. vol. iii. Alex. in consi. cxxxvii. col. i. uer. ꝑtereà reperio, vol. i. & consi. lxxxviii. eo. vol. & col. & eo. uer. Ias. in consi. clix. col. pen. uol. 4. Rui. in consil. clxxi. col. iii. uol. ii. sed in d. col. tenet contrarium in dispositione testatoris & col. 3. ubi limitat. Et idem est, si statuto vel consuetudine uocetur proximior, pro ut dixit Soc. loquẽs in constitutiones in cons. suo posito post lect. de verb. oblig. per Paris. in consi. xx. col. 3. uolu. ii. Dec. in consi. lxxix. col. ii. & consi. Dxxvii. col. i. & cons. Dliii. col. i. & consi. lxxxvii. in fi. Lud. Bolog. in addit. ad tractatum Matthęs. de succes. ab intestato, nu. lxxxiii. Tiraq. de iure primogeni. quęst. xl. nu. 20.

Contrarium in statuto uocante proximiorem, voluit Grat. in consi. xxvii. col. i. in fin. & seq. volu. i. Tiraquel. de retract. fol. ccxii. uide decisionem primã Grammat. Tenendo primam opin. declara istud procedere, quando statutum loquitur in successione aui uel patrui, non aũt in transuersalibus ulterioribus, ita declarat Paris. in d. suo consi. xx. col. 4. uol. ii.

Quartò amplia, ut etiã in feudo filius succedat in locum patris. c. i. §. si uerò, de grad. suc. in feudo. & ibi Cardin. Alex. in i. & fi. col. not. Io. Fab. in §. cum filius, col. i. institu. de hæred. quæ ab intestato defer. & Angel. ibi colum. ii. glo. in cap. i. §. i. in uerbo solus, de nat. succes. feud. Corn. in authen. post fratres. in fin. C. de legitimis hæredibus. Iaso. in l. si auiæ. colum. ii. C. de successorio edict. in l. si duo. in fine principii. ff. de iure iur. Bal. in consi. clxxxv. uolum. iii. & consi. cxcv. eod.

uol.

vol.Corn.cõſ.xxiiii.col.fi.vol.iii.Abb.in cõſ.lxxxv.col. pe.vol.i.Iaſ.in l.is põt,col.vi.& ſeq.ff.de acq.hære.Aret. in conſ.clxiiii.col. i.Afflic. ſuper cõſtitutionib. Reg. fol. cclxxix.& iiii.Cor.in cõſ.cxxxi.nu.x.vol.ii.Cur. ĩ tract. feud.in v.parte.col.xxi.& ſeq.Aluar.in c.i.col. pe.de natu.ſucceſ.feud.Sign.in cõſ.viii.ĩ fi.Aluar.in c. i. de grad. ſucceſſ.in feudo.Curt.ĩ d.trac.in iii.pte col.39. Alex. in l.Gallus §.quidẽ recte,col.pe.ff.de lib.& poſt.Alex.cõſi. col. iii. vol.iiii. Pariſ.conſi.ii.col.pe.vol.i.& conſi.iii.col. pen.eo.uol.Rui.in conſi.clxxi.col.v.vol.ii.

Contrariũ,Bar.in auth.poſt fratres.C.de legit.hæred. Cuma.in l.non ita.§.in fideicom.in fi.ff.de lega.ii. Alex. in conſi.cciiii.col.ii.uol.ii.

Tenendo primã opin.limita, illã procedere in feudo hæreditario,non aũt in non hęreditario: vt per Io.Ant. Alex. conſi. lxxxv. qui declarat. ſumitur iſta diſtinctio ex verbis Alex.in conſ.cxxix.col.fi.vol.v. & conſ. cciiii. col.ii.vol.ii.Itẽ qñ ſuccederetur auo vel patruo, ut per Dom.Io.Ant.in conſi.lxxxv.in fi.& quando ſucceditur aſcendenti dicit Anto.de But.in conſi.xlvii.

Quintò amplia idem etiam in emphyteuſi. Tiraq.de iure primog.q.xl.nu.19.& nu.185.& ſeq.

Primo limita ut iſtud procedat in diſpoſitione legis, ſecus uerò in diſpoſitione hominis,in qua filius non ſuccedit in locum patris, vt concurrat cum patruis. Ange. Aret.in d.§.cùm filius.Iaſo.in d.l.ſi auiæ, colum.ii.C.de ſucceſſ. edict.Deci.ibi in ii.colum.Alexan.in conſil.204. colum.2.uol.2.& in conſil.4.colum.4.vol. 4.& in conſil. cxxix.colum.i.in fin.& ſequen.volumi.v. Deci. conſil.i. colum.iii.& conſil.ccxcix.nume. 6.& conſil. cccclxxviii. & ccccxviii.& ccccxii.Capra in conſil.v.colum.fina. Gozad.conſi.xx.colum.iiii.Beltran.conſi.ccvii.colũ.fi.vol.i. Io.Crot.in c.Raynutius,col.ix.& ſeq.Io.Alexã.in conſi.xxxvi.col.fi.& xxxvii.col.ii.& xxxix.col.ii.Pariſ. cõſi. xl.colũ.4.& conſi.xviii.colum.xii.uolu.ii.Curt.Iun.cõſi. xxii.col.iii.Ruin.conſi.cxxxiiii.colũ.vii.uol. ii. & conſil. clxvii.col.viii.uolu.eod.

Et oẽs Doctores, qui in præcedẽti memoriali nostro secuti sunt opinionẽ Bal. in d. §. in fideic. cõcludũt in fideicõmisso filiũ nõ succedere in locũ patris sui, & cõcurrat cum patruis.

Secũdò limita regulã ꝓcedere, qñ agit̃ đ succesśiõe aui vel alterius ascẽdẽtis, vel đ succesśiõi patrui, auũculi, amitæ, uel matertiræ, nã qñ agr̃ đ succesśiõe alteriorũ transuersaliũ, tũc filius nõ succedit in locũ p̃ris, vt cõcurrat cũ patruis. Bar. in auth. post fratres. C. đ legitimis hæredib. & ibi Sali. in fi. uers. vlterius not. Ang. in §. reliquum, in auth. de hæredib. ab intesta. venientibus. Ioann. Fab. in d. §. cũ filius, in v. opposit. Alex. consil. xliiii. col. fi. uol. v. Ias. in l. fratres, col. iii. C. de inof. test. Dec. in cõs. i. colũ. ii. in fi. & consi. ccxvii. Beltr. in consil. ccvii. col. fi. vol. i. vbi dixit istam * communẽ & indubitatã opi. Idem uoluit Pau. de Ca. & Cor. in d. auth. post fratres. Pau. de Cas. in auth. defuncto, propè finẽ. C. ad Tertul. Iaso. in l. si auiæ, colũ. iii. C. de successorio edict. Alexã. consi. cciiii. colum. ii. uer. ꝓbatur per ea, vol. ii. Soc. in d. cõsi. suo posito post lecturã de uerbo. obligationi. per totũ consiliũ, quod est repetitũ in cõsi. cclii. in uol. cõsiliorũ. Paris. consil. xxxix. col. pen. uol. ii. & consi. xl. colum. 4. & cõsi. xx. col. iii. in fi. eod. uol. Matth. in tract. succesśio. ab intest. nume. 82. & nu. 108. Nic. de Vbal. in trac. success. ab intest. in iii. parte principa. per plures col. Alexan. in consi. 51. col. iii. uolu. iii. Paris. consi. xxx. col. i. & consi. xxxvii. col. i. uolum. ii. Alex. consi. v. in fi. vol. iii. Bru. in consi. lxx. & cõs. lxxiiii. Belt. consi. clxv. vol. ii. Maria. Iun. consi. xxxvi. col. ii. uolu. i. Pau. de Ca. consi. cxix. vol. i. & consi. ccclxxxix. uol. ii. Deci. consi. DXXVII. col. i. & cõsil. DLIII. col. i. Abb. consi. lxxxvi. col. i. uol. i. Cur. Iun. consi. lvii. col. iii. ver. nam illud fundamentũ. Aymo consi. cxxvii. col. i. Cy. in auth. in success. circa fi. C. de legit. hæredib. Io. Anto. Alex. in consi. lxxxv. col. i. in fin. Maria. Iun. in consi. ix. col. i. uol. ii. & clxiii. col. fi. uolu. iii. Et propterea patruum admitti ad succesśionẽ defuncti excluso fratre & patruele, concludit Ange. consil. suo. xxxvii. Ruin. consi. lxxix. col. fi. vol. iii.

vol.iii.Et in ſucceſsione patrui magni filium non ſubrogari in locum parentis, concludit Curt.Iun.conſil.lvii. col.3, ver.nam iſtud fundamentum.&c.

Declara,ut per Rui.conſi.clxii.col.pen.uol.3.

Tertiò limita, ꝙ filius ſuccedat in locũ patris, procedat uſq; ad pronepotẽ,non ultra,ſecundũ Io. Fabri in d. §.cũ filius,& clarius ibi Ang.in iii.no.& idẽ Angel. in §. multis,circa fi.inſti.de ſucceſſ.liber.& Pariſ.in conſil. xl. col.4.uol.ii. Contrariũ,gl.in d.§.multis autem. inſtitut. de ſucceſſ.libert.& ibi Por.& Iaſ. dicit iſtam ueram * & cõiter approbari.& Pariſ.cõſ.xxx.col.antepe.& ſeq.uol. ii.ubi idem dicit.& idẽ uoluit.Sal.in d.auth.poſt frẽs, circa fi.ver.ulterius no.C.de ſuis & legit.immo ꝙ ſolus filius fratris,& nõ nepos ſuccedat in locũ patris, & concurrat cũ patruo magno voluit Ang.in §. reliquũ, in ii. no. de hæred.lib.Pau.de Ca.cõſ.cxix.vol.i.& conſi.389. vol.ii.& Deci.conſ.ccxvii.col.ii.Cur.Iun.conſ.lvii.colũ. iii.Aymo cxxvii.col.i.Caſſa.in conſue. fol. cclxxiii. col. i.cum plurib.ſeq.Tenendo ſecundã opi.Limita non procedere. qñ ꝓnepotes non concurrerent cũ aſcendentib. ſecus uerò qñ cõcurrunt inter ſe deſcendentes tm̃.& ita ꝓcedat ſecunda opinio, vt ſumitur ex uerbis Io. Fab. in §.fi.inſti.de hæred.quę ab inteſt.& Caſſa.in conſue.fol. cclxxi.col.i.Et intellige vſq; ad pronepotem incluſiuè. nã citra difficultatem pronepos ſuccedit in locũ patris, per §.cũ filius.inſtit.de hr̃d.quæ ab inteſt.& Sal.in auth. in ſucceſsione in vltimis uerbis.C.de ſuis & legit.& Ange.Are.in trac.de teſta.in gl.in uerbo nolens inteſtatus decedere.& Caſſa.in cõſue.fo.283.col.i.cum plur. ſeq.

Quartò limita, quia talis repręſentatio fieri non pt, niſi poſt mortẽ patris,aliàs eo viuẽte, tꝑe mortis illius de cuius ſucceſsiue agiẽ nõ cõcurrit nepos cum patruo, vt ꝓbat tex.in auth.poſt fratres.la i.C.de legiti. hæred. & ibi no.Sal.in prin.& Bal.in cõſ.488.in fi.& Dec.conſi. lxxxvii.col.x.& fi.& Io.Ant.Alex.conſi.xxxvii.colũ.ii.

Quintò limita, qñ nepotes, qui noluit ſurrogari in locũ patris,erãt nati uel concepti tꝑe illius de cuius ſucceſsione

cesſione agitur.Io Ant.Alex.in d.conſi.37.col. ii.& tpe illius quē repſentare intendūt.Tiraq.de retrac.fo. 212.

Sextò limita, ꝙ filius ſuccedat in locum pr̄is, ut concurrat cum patruis,non autem vt in totum illos excludat.Ita declarat Alex.conſi.cxxiii.col.ii.uol. i. & Deciſ. Neapo.in nouis,xxi.nu.xxi. Sublimita hoc ꝓcedere in materia diuidua,q̄a in materia indiuidua etiā filius ſuccedit in locum pr̄is,ut excludat primum à toto.Are.cōſi.lxiiii.col.iiii.& ſeq.& Soc.in conſi.cclii.col. vi.& deciſ. Neap.xxi.in nouis.nu.1.& 10.

Septimò limita, vt ſuccedat in locum pr̄is,non autem ex pſona patris,ſed ſua.ita Bart.in l.i.§.ſi ſit nepos. ff.de colla.dot.& in l.i.§.ſi filius.ff.de coniug.cum emācip.lib. & in l.ii.C.de lib.præt.& Alex.in conſil.iiii.col.iii.uol.4. & Are.in l.is pōt.col.ii.ff.de acquir.hære. & deciſ.Neap. xxi.col.ii.in nouis.& ſentit Bal.& Iaſ.in l.ii. C. de liberi præte.dum dicit filium ſuccedere in locum pr̄is.& Aret. in l.ſi q̄s poſthumos.§.i.colum.iiii.in fi.de libe. & poſth. & Alex.conſi.xx.col.ii.uer.iii.probatur.volu. i. & Aret. conſi.clxiiii.col.ii.& Iaſ.in l.ſi auiæ.colū. ii.C.de ſucceſſ. edict. Caſſan. in conſuet.fol.cclxxi.col.i.& ſequen.

Contrarium ꝙ non ſuccedat ex ſua perſona,ſed pr̄is, tenet Bart.in l.Gallus.§.& quid ſi tm̄.col.v.ff.de liber.& poſth.& Iaſ.in conſi.cxxxix.col.ii.uol.iiii.& Abb. conſi. lxxxv.col.pe.uol.i.videtur ſumi cōcordia ex dictis Are. in l.ſi quis poſthumos.§.i.col.4.in fi.ff.de lib.& poſth. nā aut priuilegium competit gradui,& filius uenit ex perſona patris,aut competit perſonę,& uenit ex pſona ſua.

Secundò, q̄n nepos eſt conceptus poſt mortem aui, non p̄t admitti,niſi ex pſona patris l.fi. vbi Bar.& Bal.c. ad Orphic.per Caſſa.in conſuet.fol.cclxxiii.col.iii.

Octauò limita, ut prædicta regula procedat tantùm in ſucceſsione,ſed ex cā hæreditaria non procedat . ità Alex.in conſi.cxxix.col.ii.uol.v.uoluit Bart. in authen. poſt fratres.C.de legiti.hæredi.per Alex. in conſil. cciiii. col. ii. vol.ii. Rapha. Cuma.in l. cùm ita.§.fi.de legat.ii. Alex.in conſi.cxxix.col.ii.uol.ii.Rui.in conſ.xii.col. vii.

uol.i.

vol. i. contrarium Ias. in l. si auię. col. ii. c. de succes. edict. in l. si duo, in fi. prin. ff. de iureiu, in l. is potest, col. vi. ff. de acq. hære. Ex quo infertur, ꝙ in iure patronatus liberorum filius non succedit in locum patris. Io. Fab. in §. cum filius, in i. oppos. & ibi Ang. col. ii. Christ. Port. col. i. & Ias. in d. l. si auiæ, col. ii. C. de success. edic. & in d. l. si duo, in fi. ff. de iureiu. vbi licèt impugnet comuunem, tamen tenet conclusionem hanc.

Nonò limita, secus esse in iure patronatus ecclesiastico, quia in eo filius succedit in locum patris. Io. Fab. in d. §. cum filius in i. oppos. ubi Ange. col. ii. item infertur ꝙ in emphyteusi filius non succedit in locum patris, ut tenet Alex. in cons. cxxix. col. ii. & seq. vol. v. & istam tenet Rui. cõs. clxii. col. 3. vol. i. Grat. tenet in l. cum ita. §. si fideic. in fi. ff. de lega. ii. Corn. in consi. xxiiii. col. fi. uol. ii. sentit in l. Gallus in §. qdã rectè, col. ii. ff. de lib. & posth. Alex. cons. xxvi. col. ii. in fi. & seq. volu. iii. vbi ẽt sequitur istã partẽ, & in d. l. Gallus. §. quidã rectè. col. fi. ff. de libe. & posth. Aymo in cons. lxvii. col. ii. Rui. in cons. 163. uol. i. & declarat consi. clxii. col. i. & seq. & ꝑ totũ uol. i. maximè in iii. col. & idem Rui. declarat cõs. 101. col. i. & v. vol. ii. & in consi. clxix. col. i. uol. i. Tiraq. de iu. primoge. q. xl. nu. 19. Tenẽdo secundam opi. declara, illã procedere in emphyteusi hæreditaria, nõ aũt in emphyteusi non hæreditaria, ut dicit Alex. in cons. cxxix. col. fi. uol. v. Rui in consi. cxxxiiii. col. vii. & col. fi. vol. ii.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

Negatiuam probandam esse ab eo, qui in ea se fundat.

ETIAM negatiua est probanda per eum, qui se fundat in ea. Innocen. in capit. super his, columna iii. de accus.

de accu.ver.sed quid dices.Bar.in cons.xciiii.col.ii. ff.de verb.obl.Corn.cons.cxxiii.col.i.in fi.& seq. vol. & consi.ccl.col.fi.eo.vol.Host.in d.c.sup his,col.pe.& ibi Ant. de But.col.ix.Bar.in l.Actor.colũ.ii.ver.nunc q̃ro.C.de proba.& in l.si per aliũ. in §.doceretur.ff.ne quis eũ qui in ius uoca.est.& in l.ergo.& in l.item ait ptor. ff. ex qb. cau.maio.& in l.si quis consortiũ.& ibi Ang.C.de fabri. lib.xi.Domi.in c.i.in iii.no.de confes.in vi. Inn. in c.ꝓposuit. in fi.de clerico excom.admini.Lap. alleg. lxxxix. ĩ fi.Rot.in nouis decis.ccccxliiii.in fi.Fel.in d. c. sup his, col.vii.de accus.Rota in decis.Bisignet vi. de pb.Cassad. decis.iii.in reg. Cãcel. Io. And. in reg. infamib. de reg. iur.in vi.sentit gl.in l.si uerò,§.qui pro rei qualitate, in verbo, dubitetur.ff.qui satis.cog.Ant.de But.in c.fi.col. pe.in fi.& seq.de præsump.& in c.bonæ,el i.col.i.& seq. de elect.Bal.in l.qui accus.in fi.C.de æden.in l.cum mulier.col.xiiii.ff.so.ma.& istã dicit * communẽ Alexã.in d.l.in illa.col.pe.ff.de ver.obl.Imo.in l.ex facto.§.si quis autem,col.pe.& seq. ff. ad Trebel. Ratio est quia potius agit uel accusat,quã neget.Bal.in l.ab eo. col. iii. C. quo. & qñ iud. Contrariã regulã ꝙ negatiua non debeat probari, facit Io. Andr.in regula sine possessione in ii.col. versi.ad declarationem tñ,de reg.iur.in vi.in fin. col.iiii. vbi sentit cõtrariũ, ꝑ quã decretalem satis posse id attẽtari.Spec.in negatiua facti tenet contrariũ in d. ti. de ꝓba.in §.probare nu.6.sentit et Bart. in l. incumbit, circa fi.de proba.Albe.verò dicebat in l.ii.C.de iu.emph. col. ii.& seq.in criminalibus proponẽs negatiuã, illã probat. & dicit hoc esse etiam de mente Inn.in c.super his.

Limita secundã partem, nisi contra negãtem sit præsumptio, quia tũc ipse negans probat etiam ꝙ aliàs non probaret.Bar.in l.ei.incumbit.in fi.ff.de probat.

Primò amplia,siue sit actor,siue sit reus, ille qui opponit negatiuã ad fundandã suam intentionem. Imo.in c.super his,col.ii.in fi.Ias.in l.in illa.col.iiii.ff.de uer. ob. Alber.de Rosa.in l.& incumbit.nu.51.de probat. Bal.in l.ii.col.x.C.de iure emphy.

Secundò

Secundò amplia siue sit negatiua facti, siue sit negatiua iuris: ut per gl. in ii. ff. de prob. Inn. in d. c. super his, col. ii. in fi. Ias. in d. l. in illa, col. iiii. Sali. in l. ei incumbit. ff. de ꝓba. Declara ut ꝑ Albe. de Ros. in d. l. nu. 6.

Tertiò amplia, ēt si sit negatiua qualitatis, vt ꝑ gl. in d. l. ii. ff. de ꝓba. Ant. de But. in c. super his, col. x. versi. & hęc uera. Io. And. in reg. infamibus, ī ii. oppo. primę partis de reg. iu. in vi. Fel. in c. si. col. v. de pręsum. in l. in illa, in fi. ff. de verb. obl. Sal. in d. l. ei incumbit.

Declara, ut per Alberi. in d. l. ei incumbit. nu. 7.

Quartò amplia, etiam si negatiua sit causa exercitii actionis, ut dicit Bar. in l. in illa. col. ii. ver. item si est causa. ff. de ver. obl. refert. & sequitur Ant. de But. in c. super his, col. xix. in fi. & seq. ver. tu dic clarius. Ioā. de Ana. ibi col. fi. Bal. in l. ii. col. x. C. de iure emphy.

Quintò amplia, ēt si negatiua sit causa officii iudicis, ut per Bar. in d. l. in illa. col. ii. ver. item si negatiua. refert & sequit Ant. de But. in d. c. suꝑ his, ver. idem si negatiuā & ibi Io. de Ana. col. fi. Bal. ī l. ii. col. x. ver. de iu. emphy.

Sextò amplia, etiā si sit negatiua improbabilis, ut dicit in c. i. de confess. in vi. in iii. no. Imo, in l. in illa, col. pe. in fi. ver. & idem dicas si sit negatiua. ff. de verbo. obli. Paris. consi. cxxxviii. col. i. uol. 4.

Septimò amplia, siue agatur ciuiliter, siue criminaliter proponens negatiuā pro fundamēto suæ intentionis illā probet. Inn. in c. super his. col. ii. in fi. & ibi Ioā. de Ana. col. fi. Contrariū sentit Barto. in d. l. in illa. col. fi. ff. de ver. obli. prædicta uera, nisi sit præsumptio. Ex prædicta regula infertur, ꝙ qui negat factā esse solutionem alteri, & sic asserit non fuisse solutū, talis negatiua probatur per illū, qui hoc dicit, ut per Inn. in d. c. suꝑ his. colū. ii. in fi. & ibi Host. §. cum autem col. ii. & ibi Ioā. de Ana. col. fi. Bal. in l. in contractu, in §. illo. de non nu. pec. & in l. cū mulier. col. xiiii. in fi. uer. ii. hoc probatur. ff. sol. mat. & in repe. l. ii. pe. char. ver. ii. quęrit. ff. de iureiu. Bar. in d. l. in illa, col. ii. ver. & hęc lex. ff. de uerb. obli. Barto. in l. ii. col. si. C. de iu. emphy. Bal. in l. si à furioso. col. v. ff. si cer. petat.

petat.Bar.in l.si quis consortiũ.C.de Fabri. libr.xi. & ibi Ang.Inn.in c.ꝓposuit,in fi. de cler. excom. minist.Lap. alle.lxxxvii. in fi. Rot. in nouis.decis.ccccxlv.Abb.in c. proposuit,col. i.in fi. uer.& aduerte.de cler.excom. minist.Ias.in d.l.in illa.col.iiii.ff.de verb.obli.Ias. qui dicit * communiter teneri per oẽs in l.ii.colũ.lvii.C.de iure emphy.Pet.de Anch.in c.potuit.nu.24.de locat.

Contrarium, ꝙ etiam isto casu probet debitor se soluisse tenet Alb.in d.l.ii.nu.7.C.de iure emphy.

Limita,nisi illemet cui facienda est solutio, neget sibi esse solutũ, quia tũc non probat ipse creditor negãs, sed debitor probat soluisse.Ita Inn.in d.c.super his. col. ii.in fi.& ibi Host.in §. cum aũt.col.ii.& ibi Ioã.de Ana. col.fi.Bal.in l.in contractib.§.in illo.C.de non num. pecu.& in d.l.cũ mulier.col.xiiii.in fi.ver.ii. hoc probatur. ff.so.ma.& in repeti.ii.pe.char.ver.ii.quæritur. ff. de iureiu.Bar.in l.in illa col.ii.ver.& hæc lex. ff.de uer. oblig. Bart.in l.ii.col.fi.C.de iu.emphy.Abb.in cap. proposuit. col.i.in fi.uer.& aduerte.de cle.excom.minist.Ias.in l.in illa.ff. de uerb. ob. & in d. l.ii.col.liiii.C.de iu.emph.qui dicit * cõiter teneri per omnes,ubi Bal. col. x. per Pet. de Anch.in c.potuit.nu.24.de loca.Bal. in l. si à furioso. col. iii. ff. si cer. pet. Amplia, ẽt si pro creditore debitor promiserit alteri soluere,nã si ipsi debitori opponatur, ꝙ non soluerit,ipse debet probare solutionem.Soci.in l. fi.ff.de excep.& fuit originale dictum Sal.per illum text. in d.l.ii.C.de iure emph.in v.col.ver. quæro viii. & ante eum fuit dictum Bald.ibi in x. & viii.q.refert & sequitur in d.l.in illa.col.4.in fi.& seq.ff.de verb.obli.in d.l.ii.col. liiii.C.de iure emphy.

Secundò amplia,etiã si quis peteret aliquem puniri, quia non soluit illi cui soluere debebat.Bart.in l. in illa. col.ii.ff.de uer.ob.Ant.de But.in c.sup his, col.x.de appel.ĩ l.si à furioso.col.ii.ff.si cer.pet.in l.cũ mulier col.xv. ver.itẽ si aliquis.ff.so.ma.l.ii.col.x.C.de iu.emph.

Limita, qñ agitur de probanda ipsa solutione secus qñ agitur de probãdo alio extrinseco, puta conditionẽ

fuisse

fuisse purificatam, tunc probatio ipsius extrinsicè debet fieri pro ipso creditore, quamuis solutio debeat ipsi fieri ut declarat Ias.in illa.col.v.ff.de uer. obli.

Secundò limita, qn̄ quis tenetur non uinculo obligationis, sed tamen officio iudicis, ita per uerbum forte dicit Corn.consi.cxx.col.fi.uol.i. Similē distinctionem an opponat ille, cuius interest, & tunc probet ille, cui opponitur, aut opponit tertius, & probet negans dicit Lapus in alleg.xciiii.col.ii.

Ex quo infertur, ꝙ emphyteota probat se soluisse, qn̄ dominus opponit sibi caducitatē, non aūt probat dn̄s ipsum nō soluisse. ita Cy.in d.l.ii.C. de iure emphy.post gl.ibi in uerbo repellere.in uer.itē qs ꝓbabit. Specu. in tit.de loca.in §.nūc aliqua, in uer.31. Ias.in d.l.ii.col.iiii. C.de iure emphy. & ibi. Alber. de Rosat.nu.7. Pet. de Anch.in c.potuit nu.24.de locat.& ibi Imol. nu.54.

Infertur secundò, ꝙ si alicui oppono ꝙ debet audiri quia non soluit collectas, non est fundata intentio mei opponentis, nisi uerificē non solutionem. Barto. in d.l. in illa.col.ii.ff.de uer.obli.Roma.ibi nu.xv. Ant.de But. in c.super his.col.x.de accus.Bal.in l. si à fundo, col. iii. ff. si cert. pet.Ang. in l.i.col. vii.C.de fi. instru. lib. x. in repe.& in l.pen.§.docere.ff. ne quis eum. Alex. in l.illa col.pen. ff.de uerb.obl. Bald.in d.l.ii.col.x.C. de iu.emphy.& ibi Ang.circa fi.Ias.col.iiii.Bar.in l. si quis cōsortium. C.de fabric.lib.xi.& ibi Ang.Contrariū.Bald.in l. cùm mulier.col.xv.& seq.ff.de solu.mat.

Infertur tertiò, an si quis asserat defunctum non habere proximiores, quàm se ipsum, debeat probare, ille q hoc asserit? Spec.in ti.de testa.§.sequitur uidere. uer.est etiam alia. Ang.Are.in §. actionem, col. fi.uer. si autem. insti. de act. Beltr.in cōsi.ccxxxii.colū.3.in prin. uol. 3. in nouiter impressis.Are.in l.sed etsi de sua.ff.de acqui. hæred.col.penul.Maria.Iun. in consi.xxix.col.ii. uol.ii. uersi.ad contrarium.

Ista opin. seruari potest, quando alius est in possessione, & agit ille, qui prætendit se esse proximiorem.

Ita loquitur Beltr.in d.consi. ccxxxii.vol.iii.& facit qđ not.in seq.corrolario.Contrariũ Cuma.in l. sed & si de sua.ff.ad acq.hęre.& Rom.in l.hæres institutus.eo titu. Alex.in l.is põt.col.v.uer.sed iuxta prædicta.ff.de acqu. hæred.& ibi Ias.nu.lxxxiii.& seq.Alex.in cons.xx.in fi. uol.i.Corn.in cons.cxcvii.vol.iiii.& in l.i. C.qui admitti.Cuma.in consi.xliii.Cor.consi.xcv.nu.3. uol. 4. Rui. cons.cliiii.col.i.vol.iii.Alex.in cõs.clxxix.in fi.ver. & ꝓ hoc ẽt facit.vol.vii.Soc.cõsi.lxxxix.col.iiii. ver. quia ad hoc rñdeõ.Rui.cons.lxvii.col.vii.ver.quod autẽ fuerit.

Tenendo istam partẽ,declara,qñ probauit se esse coniunctũ in aliquo certo gradu, quia aliàs nõ præsumitur illum esse coniunctũ magis proximũ. ita declarat Deci. in consi.cccxxi.col. fi.Infertur quartò, nam dicenti aliquem decessisse sine filius,incumbit probatio.Imo.in l. ex facto. §.si quis autem.ff.ad Treb.col.pe.& ibi Raph. Cuma.& Alex.col.i.in fi.col.fi.sentit Pau.de Ca. in l.si inter.ff.de reb.dub.Alex.consi.lxxii.col.i.uol.v.Aret.in l.sed & si de sua.col.iiii.ff.de acq.hęr.Belt.cõs.cclxxxvi. col.fi.uol.3.Alex.in l.is potest.col.v.ff.de acq.hęre.Vincent.Hercu.in d.§.si quis autem.Goza.consil.iiii.col.3. sentit Corn.consi.cxxii.num.xvi.uer.item facit.uolu. i.

Contrarium Bar.in d.§.si quis autem, & ibi Ange.& Pau.de Ca.& in l.qui duos.§.cũ in bello.ff. de reb. dub. Alex.in consi.xx.in fi.vol.i.& consi.xxix.uol.ii.& cons. xxxix.vol.i.Soc.in d.l.qui duos. §.cũ in bello. col.2. & seq. Corn. consi.cxcv.vol.iiii.Cassa. in cons.xix.col.iii. & istã dicit * cõmunem Beltr.consi.xlii.col. ii.in fi.volu.ii.in fi.in nouiter impressis.Decis.Neap. clix.nu. xi. & seq.in nouis.Afflic.super consti.fol.ccci.col.iii.in fi.& seq.Deci.consi.Dclii.nu.vii.Corn.consi.lxxii.col.fi.uol. i.Io.Crot.in c.Rainu.col.xiii.ver.tertius casus de testa. vbi dicit istã cõem Rui.cons.cix.col. xv. uol. iii. Alciat. de pręsum.in reg.in xlix.ꝑsum. Pro concordia dici posset,vt dicit Decis.Neap.clix.in nouis nu. xii.nã aut constat ꝙ grauatus aliqñ habuerit liberos, & quia ꝑsumuntur uiuere,is ꝗ allegat decessissę illos,probet, & procę-

dat

dat prima opi. Aut nõ probatur, grauatũ aliqñ habuisse filios, & tunc procedit secunda opi. Tenẽdo primã opi. limita, nisi fideicommissarius sit in possesione, qa tunc non est sibi necesse quicquã probare. Imol. in d. l. ex facto. §. si quis autem. ff. ad Trebell. col. pe. & ibi Raph. Cuma. Io. Crot. in d. c. Rainu. col. xii. & seq. in fi. de testa.

Contrarium, ꝙ siue agat siue conuenitur, nunq̃ probet fideicom. Soc. in l. qui duos. §. cùm in bello, col. ii. ff. de reb. dub. & in l. si inter uirum. col. ii. ff. eo. ti.

Cõtrariũ, ꝙ imo ẽt siue agat siue cõueñiat, ꝓbet fideĩcõ. tenet Alex. in l. ex facto. §. si quis aũt. in fi. ff. ad Treb.

Infertur quartò, nam si dicatur aliquẽ decessisse nõ facto testamento, is probare debet qui in eo se fundat: ut dicit Rom. in l. emancipati. in vi. no. C. de coll. & ibi Dec. in ii. no. Cor. in consi. cxxv. col. pen. vol. iiii. Are. in l. sed & si de sua, col. pe. & seq. ff. de acq. hære. sentit Bar. in consi. ix. col. iiii. uer. Idem faciendum est.

Contrarium Bar. in l. is p̃t. col. pe. uer. v. dicit gl. & ibi Alex. col. fi. & Ias. nu. lxxxv. & nu. lxxxviii. Alex. in d. l. si emãcipati, in iiii. no. & ibi Ias. in iii. col. sentit Corn. in l. ii. C. qui admitti, & in l. si emancipati, i. col. in fi. vbi dicit istam partem * seruati de consuetudine, & in cõsi. cxcvii. ubi idẽ dicit, uol. iiii. nu. iii. Cuma. in cõsi. xliii.

Infetrur quintò, ꝙ dicenti hæredem non seruasse volũtatẽ defuncti, incumbit probatio. Bar. in l. in illa. ff. de uer. obli. col. fi. qui intelligit, qñ ille qui agit, nõ est ille cuius commodũ respicit testatoris uoluntas, quia si eẽt illemet nõ tenetur quicq̃ probare. & ibi Rom. tenet idẽ nu. xv. & in l. item ait prætor. vbi dicit, ꝙ ista negatiua est probanda per illum qui in ea se fundat. ff. ex quibus cau. maio. Corn. cons. xi. nu. 8. vol. 2. & in cons. ccl. nu. xv. uol. i. & in cons. cxx. col. fi. nu. xiiii. uol. i. & cõs. cxxiii. num. 14. uol. i. sentit Sal. in auth. hoc amplius. ĩ ii. col. in viii. q. C. de fideic. & similiter in eo qui asserit nõ eẽ satis factũ uoluntati testatoris in matrimonio contrahendo: ut per Cor. d. cõs. cxxiii. nu. 18. & cons. ccl. col. fi. nu. 17. uol. i. & in consi. cv. col. fi. nu. xix. & seq. uolumi. ii.

Infertur sextò, ꝙ dicēti maritū nō adhibuisse medicū uxori ægrotāti ,ꝑut de iure tenebat̄, incumbit onus pro bādi.hāc negatiuā.Cor.ī d.cōſ.ccl.col.fi. uol.ī.& in cōſ. cxx.nu.13.uol.i.& in conſi.cxxiii.col.ii.nu.xvi.uol.i.

Infertur ſeptimò, ꝙ ſi mulier non poſſet habitare cū heredibus mariti, debet ipſa probare hanc negatiuam. Pet.de Anch.in conſ.ccliiii. refert & ſequitur Iaſ.in l.in illa.ff.de uer.ob.col.iiii.Rui.conſ.34.col.i.uol.2.

Infertur octauò,nā qui dicit non reperiri idoneum, debet probare.Imol.in conſ.cxxi.col.pe.Infertur nonò, nam qui dicit non reperiri malefactorē,& propterà cōi-tatem teneri,debet probare.Corn.conſil.cxxxiii.col.ii. in prin.uol.i.Aymo in conſi.cxxi.col.pen.

Infertur decimo,ꝙ dicenti non reperiri in ciuitate fo renſem ullum,incūbit probatio iſtius negatiuæ. Cor.in conſ.323.col.j.uol4.Aymo in conſi.cxxi.col.pe n.

Infertur undecimò, nam dicenti non fuiſſe præſtita alimēta donanti,& per conſequens donatarium cecidiſ ſe à conmodo donationis, incumbit probare. Corn.in conſi.cxx.col.fi.uol.i.nu.13.& ſeq.

Duodecimò infertur,nā allegati nō ſoluiſſe, & ꝑ cōſe-quēs ꝑſcripſiſſe,ut nō coget̄ ad ſoluendū,incūbi ꝓbatio. Io.And.in reg.ſine poſſeſsione.col.fi.de reg.iur.in vi.

Infertur decimotertiò, nam aliquem non fuiſſe credi torē,probatur ꝑ illū, qui repetit pecuniā ſolutā per cōdi tionem indebiti,ita Alex.in conſ.lxxxiii.in prin.vol.i.

Infertur xiiii.nam opponens electo defectum ætatis ipſe probat.Bald.in conſi.v.de proba.

Infertur xv.ꝙ ſi opponatur tutori agenti,ꝙ non fece rit inuentariū,& ꝑꝑeà non debeat audiri, ille probet, ꝗ dicit illū non eſſe audiendum.Tamen Bar.in l.illa.col.fi. ff.de uer.obli.non audet firmare.Et idem Anto.de But. in d.c.ſupra his,col.x.ſed Ang.in d.l. hoc iure.tenuit in diſtinctè,ꝙ tenetur probare tutor ſe feciſſe in inuentariū Imol.in d.l.in illa col.ii.& ibi Rom.nu.14. & Alex.colū. pe.idem uoluit Bal.in l.ii.colū.x.in fin. C.de iu.emphy. Iaſ.in l.in illa,col.v.uerſi.4.ultra. Bart.

Infertur xvi.quòd qui dicit aliquem nō ꝓmotū, ipse probat.Rot.in decis.lxxxiii. in nouis.Cassad. decis. v de reg.cācel.nu.v.Contrarium Inn.in c.super his. col.fi.& ibi Io.And.col. 4.Cassa.in consuet.fo. lxxii.col.i.Feli.q̃ dupliciter limitat.in d.c.super his. col.pen.Ant. de But. col.viii.in fi.uer.sed si opponitur.& ibi Ioā.Andr. col.4. in fi.Spec.in ti.de ꝓba.§.probare.nu. 8. Ias.in d. l. in illa.col.v.in v.fall. Abb.in c.Bonæ,el.i.col.pen.in prin. de elect.& in c.sicut.col. fi. uer.& ꝑ hoc notanter.de iudic.

Infertur xvii.quòd dicenti aliquem non legitimè institutum,incumbit ꝓbatio.Rot. decis.xl.in antiquas Inno.in c.ex insinuatione.de procura. super uerbo.institutione.Cassa.decis.v.de reg.cancell.

Infertur xviii. quòd qui allegat non fuisse seruatā formam in electione,tunc ipse probat,quando secuta est cōfirmatio,secus si confirmatio non esset secuta,quia tunc probat electus.ita Ant.de But.in c.super his,col.8.uers. quæro si opponitur.de accusa. post compostell.in capit. quòd sicut,de elect.idem tenet Ioan.Andr.in d.cap.super his colum.iiii.

Et dicit Cald.in consil. v.de probat. quòd opponens a quid electo, ipse debet probare.

Infertur xix.quod si opponatur electo, quòd non sit legitimus,ille probat,qui opponit.Io. And.in reg.Infamibus.in iii.col.uer.soluendo tñ duo.de reg.iu.in vi.qui cōcludit,notabiliter declarando, quòd opponens electo ut cessetur electio,ipse probat electum illegitimum, sed si electus peteret confirmationem , electus ꝓbaret se legitimum.Ant.de But.cap.fina.colum. fin.uer. si ergo petat,de p̄sum.Et an quis p̄sumatur legitimus uel illegitimus,& qs debeat hoc ꝓbare,vide Fed.de Sen.i.cōs.215.

Infertur xx.nam alleganti aliquem religiosum sacerdotem ministrasse sacramenta in aliena parochia sine licentia,incumbit ista ꝓbatio.Ant.de Butr.in d.c.suꝑ his col.x.ver.& hæc uera,de accusa.& ibi Ioan.de Ana.colum.fina.in fi.per no.per Lap.alleg. cxxvi.sicut qñ quis dicit aliquē accedisse possessionem sine licentia iudicis.

Corn.in cõsi.ccl.col.ii.uol.i.secus qñ quis asserit aliquẽ fuisse ordinatum ab alieno Episcopo sine literis demissoriis,ut ꝑ Fel.ĩ d.c.suꝑ his.col.pe.ver. vi. & ulti. cõclu:

Infertur uigesimoprimò,nã dicẽti pecuniã numeratã officiali,non fuisse conuersam in vtilitatem communitatis, incũbit ꝓbatio. Bar.in consi.xciiii.refert & sequitur Corn.in consi.ccl.col. fi.uol.i.Infertur uigesimosecũdò, ꝙ accusanti syndicum nõ denuntiasse,incũbit probatio, tamen contrarium tenet Bal.in l.cum mulier.colũ.xvi. ver.& infero ad aliam quęst.ff.so.ma.Infertur uigesimo tertiò,ꝙ dicenri nõ reperiri plures testes, incumbit probatio.Rui.consi.lxvi.col.vii. uol. v. Infertur ultimo,ꝙ qui asserit rem non esse in territorio,ipse probet. Ruin. consi.lxix.col.3.uolu.v.

Primò limita principalem regulã,ꝙ negatiua probatur ꝑ illũ, qui in ea se fundat,ut procedat, qñ id qñ negatur, non requirit de necessitate scripturã; sed si scripturã de necessitate exigeret, tunc non est nrcessarium aliàs eã uerificare, sed is contra quem opponitur, debet exhibere scripturam,qua exhibita releuatur ab alia probatione plenioris solemnitatis.per no.ꝑ Iun.in d. c.suꝑ his,ibi voluit,ꝙ quando opponitur contra electionem, tenetur electus producere instrumentũ electionis, quo producto releuatur à pręparatione solemnitatis, idem voluit Ant.de But.ibi col.8.in fin.Ioan. And.colũ. 4.in fi.Abb.in c.bonæ,el i.col.pe.in prin.de elect.Ias.in l.in illa.col.v.in fi.ver.v.limita,de uerbo.obli. Mantua in cõs. lxxii.col.i.Feli.in d.c.suꝑ his,col.pe.uer.septima & ulti. cõsiclusio.Abb.in c.sicut.col.fi. ver. item ubi ius pręcipit.de re iud.Cassa.in reg.cancel.decis.v.

Secundò limita in eo,ꝙ confessus est recepisse pecuniã,& postea infrà bienniũ negat illam recepisse,& opponit exceptionem nõ nume.pecu.nã non tenetur probare negatiuam.s.non recepisse,sed mutuans debet probare se numerasse. ita limitat gl.ii.in l. in exceptionis.ff. de proba.ita Rom.in d.l.in illa.colũ.4.in fi.ff.de uerb.obl. uer.prætereà si speciale est.& ibi Ias.col.4.uersi. ista re-

gula

gula fallit, post Bart. ibi in ii. col. uer. fallit in acceptione non numeratæ pecuniæ.

Tertiò limitā, nisi præsumptio esset pro negāte, quo casu non tenetur ꝓbare negatiuā. Bar. in d.l.in illa. col. fi. ver. prædicta uerò, & ibi etiam Ias.col.v.uer. iii.fallit. Bar.in l.actor.col.iii.uer.nūc quęro qn̄.C.de proba. Rota in antiquis decis.Dlvi.Rocch. de Curte in tract.de iure patr. in uerbo honorificum.q.xlix.idem uoluit Rota in noua decisi.ccccIxxviii.Cassad.decisi.v.in fin.de reg. cancel. Ant.de But.in c.fi.col.pe.ver.quædam est negatiua alterius accidentis.& in c. bonæ.col.xi.ver. quædā est qualita.de elect.

Quartò limita, quando negatiua excludit illum cui obiicitur quo minus posit iudicio comparere, quia tunc is qui opponitur, debet ꝓbare suā inhabilitatem, ut per Ias.in d.l.in illa.col.v.uersi. 4.ultra Bar. per illud quod dictū est de tutore, cui obiicitur, quòd non fecerit inuentarium, vt diximus superius in xv.illatione.

Quintò limita, quando electus petit se confirmari, & opponens negat illum habere qualitates sufficientes: quia tunc non probat negans, sed petens confirmationem. Anto.de Butr.in d.c.fi.col.fi.versi.aut est contentio de electionibus.

Sextò limita, quando negans qualitatem in electo se opponit, antequam electus consensit, quia tunc non negans, sed electus tenetur probare suā habilitatem, vt ꝑ Ant.de Bu.in d.c.fi.uer.si peto.de præsumpt.

Septimò limita, quando iudex inquirit super habilitate illius, qui posidet beneficiū, & negat posidentem habere legitimas qualitates, quia tunc nō probat iudex negans, sed posidens beneficium.ita Anto.de But.in d. c.fi.de præsump.uersi.in quātum, autem, & in d.c.bonæ. col.xii.versi.si autem non intenderet.

Octauò limita, quando negās tm̄ negat intentionem actoris non probatā. Ita declarat Bald. in l.si ex cautione, in ultima oppos. C.de non nu.pec. Ant.de But.in d. c.fi.col.fi.uer.in aliis qualitatibus, de præsump.

CONCLVSIO XXXV.

ARGVMENTVM.

Antecedēte prohibitio, videtur etiam prohibitū omne aliud, per quod peruenitur ad illud.

Vando aliquid prohibit in antecedēs, prohibetur & omne ꝑ quod peruenitur ad illud.l. oratio. ff.de sponſ.gl.in cle.i.in verbo contrahere.de consanguin. & affinita. eſt bonus tex.in c.conſtitutus,de conceſſ. preb. & in c.ex tenore, eo. ti.Bal.in l.ii.col.ii.uerſi.ii. eſt ff.de iur.om.iu.& facit quod no.Bal. in l.fi.in prin. C.ad l.Falci,ꝙ qui non poteſt alienare, non poteſt ēt promittere de alienādo.Deci.conſi, DCC.col. i. & in l. ii.col.fi. ff. de iu.om. iu.Claud.in l.i.col.ii.ff.de ope.no.nun.Tiraq. de retract.fol.cxxiii.vbi ꝙ cenſetur prohibitum eſſe illud ex quo alienatio ſequitur.

2 Et ideò prohibita uenditione per ſtatutum, cenſetur ēt prohibita promiſsio de uendēdo, ut per Rui. conſi. cxlv. col. ii.uol.i.qui ampliat,etiam ſi talis promiſsio conferatur poſt mortem.

Primò limita,quò ad pęnā,nā pœna non operatur in antecedenti,licèt, prohibitio operet̄ in actu conſummato.gl.in d.cle.i.in uerbo.Contrahere,de conſang. & affini. Bal.in l.pe.§. pe.ff.ne quis eū qui in ius uoc.& ꝑ eundem Bal.in l.i.col.fi.uer. & per hoc determinantur duæ q̄ōnes.C.ſi rector. &c. Alex.in conſi.cxciiii.col.fi. vol.ii. Abb.in c.i.lib.i.de poſtu.prælat. & ibi Deci. colū. viii. & Barba.& Dec.in c.nā cōcupiſcentiā.in ii. lect.in i. col. & ſeq.de conſti.Iaſ.in l.ii.col.fi.ff.de iu.om.iud.& per Iaſ. in l.quo minus.col. 4.in ix.no.ff.de fluminib. per Ripā in tract.de peſte.fo.xxii. col.ii.& ſeq.aliàs nu. ccc. cum pluribꝰ ſeq. Iaſ.in l.cum quidā.col.iii.ff. de lib. & poſth. Corn.in conſi.cxlvii.col.fi.uol.i.

Contrarium,ꝙ etiam pęna locum habeat in antecedenti,tenuit gl.fi.in c.i.de poſtula.prælat. ſentit Ant.de

But.

But.in repet.colum.fi.de consuet.in pen.char.uers.fallit octauò. refert & sequitur Caccialup. in repet. l. omnes populi.ff.de iust.& iur.in pen. char.ver.13.quando duo. Dec.in l.ii.col.fi.ff. de iurisd.om.iud.

Secundò limita, quando est eadem ratio prohibendi etiam in antecedenti, aliàs secus, ut est tex.in d.l.i.C.si rect.& ibi Cuma.col.i.& ibi etiam Sali.Alex.in cõs.194. col.pe.vol.2.Doct.in c.iurauit, col.2.de probat.Ripa in tract.de pest.fol.53.col.3.aliàs nu.302.Dec.consi.Socin. col.i.& in l.2.ff.de iurisd.om.iud.colum.fin.Corn.consi. 147.col.fi.vol.i.

Tertiò limita,qñ ,phibitio esset de iure speciali, & respiceret psonã,ita Cyn.in d.l.i.col.i.C.si rect. ita Bal.in l.ii.col.i.in fi.& seq.ff.de iurisd.om.iud.

Quartò limita,quando actus non esset perpetuò prohibitus ita Dyn.& ibi Io.And.in reg.nunquid, de regu. iur.in vi.Ita Bal.in d.l.i.col.ii.& seq. C. si rect.Dec.in c. nam concupiscentiam,in 2.lect.col.i.in fi.& seq. de constit.& in l.ii.col.fi.ff.de iurisd.om.iud.

Quintò limita,quando prohibetur finis, secùs si prohibeatur modus.Ita Bal.in c.innotuit,in i.col. ver. not. prohibito,de elect.refert & sequiturDecius in d. c. nam concupiscentiam.in ii.lect.in i.col.in fi.

Sextò limita, quando antecedens potest sustineri in alia virtute, quam in virtute principalis. Bald. in d. l.i. prima col.fi.C.si rector.

Septimò limita, quando illud quod prohibetur directò,tendit ad productionem illius,quod prohibetur, secus si incidenter,ita declarat Bar.in l.ii.circa fin.ff.de iurisd.om.iud.& ibi Ias.col.fi.

Octauò limita, regulam istam non procedere in statutis,ut declarat Dec.in cons.DCXLV.col.i.in fi.& sequ.

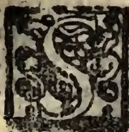
Nonò limita,regulam non procedere in cõtractibus, Alex.in cons.154.col.fi.vol.i.

CON-

CONCLVSIO XXXVI.

ARGVMENTVM.

Donatio facta alicui, sed quòd post certum tempus, aut post mortem transeat in Ecclesiam, an posśit reuocari.

I aliquis donauit Titio fundũ, vt post mortẽ vel post certũ tẽpus esset Ecclesiæ. dubitatur, an donator posśit factũ illud, qđ post certũ tempus trãseat in ecclesiã reuocare? Et quidẽ Bar. in l. qui Romę. §. Flauius. ff. de verb. oblig. dicit ꝙ põt, & idẽ tenet Cuman. in consi. clxvi. i fi. & in d. §. Flauius, & ibi Imol. col. ii. Rom. in l. sed si hoc. ff. de in ius vocãd. idẽ uoluit Bar. in l. iii. ff. de seruis ãspõrt. Sal. in l. quotiẽs. C. de reuo. donat. Barb. in cons. lxvi. col. vi. uol. 4. Sal. in i. colũ. ii. C. si manc. aliena. licèt non plenè firmet. Alex. qui dicit istã * cõem in l. adoptiuũ. §. patrono. ff. de in ius voc. Ias. qui etiã dicit cõem, in l. ii. col. 22. q. 23. C. de iure emphy. & Alexã. in consi. 204. ubi etiã dicit cõem. Cassa. consil. xxviii. col. ii. & in consi. lvii. col ii. & in consi. lix. col. ii. Ripa in l. si vnquã lxv. q. vbi dicit istam cõem. C. de reuocan. dona. Mant. cõsi. xlvii. col. 3. vbi dicit cõem. Soc. qui dicit communẽ consi. cxv. col. 3. uol. 4. Alexan. in d. §. Flauius. col. vii. ver. v. est casus. & ibi Ias. col. vi. ubi dicit istã esse uerã, & cõem opin. & col. seq. vbi idẽ repetit ĩ duobus aliis locis & ibi Soc. col. vi. in v. conclu. vbi dicit cõem. Ias. in l. fi. col. i. ff. de pact. non se firmat, sed dicit quæstionẽ dubiã & idẽ dicit ĩ d. l. ii. col. xcix. & seq. C. de iure emphy. & istã opi. dicit dubiã, & super eã non posse fieri fundamentũ, Dec. in consi. ccxxxix. col. fi. Contrariũ Bald. in l. iii. ff. de seruis expor. in addit. dũ loquitur de statuto iurato, & tenet reuocari posse, quãuis statutũ ampliat commodũ Ecclesiæ Romanę. de qua qõne statuti uide Alex. in l. non à socero. C. de iur. dot. Pau. de Cast. l. si pecuniã, in ii. col. in fi. in iiii. qõ. ff. de condi. caus. dat. Ioã. Andr. in addit. Spec. in tit. de instru. edit. §. nũc aliqua. uersi. cùm

quis

quis legat.in addi.inci.p supiora tñ Alex.ĩ d. §.Flauius, col.4.cõsiderat, q Io.And.nõ loquit cõtra Bar.Rom.ĩ d. §.Flauius, circa fi, & idẽ Pau.de Ca.in l.ĩ insulã.§.fi.ff.sol. mat.& in l.si conuenerit.ff.de pign. act. Cor.cõsi.lxviii. colũ.3.vol.3.Rebuf. in l.qđ iussit, in i.not.nu.33.ff.de re iud.Soc.consi.cxxxvii.col.fi.Gui.Pap.consi.xxiii.

Tenendo primã opin.quæ videt * magis communis.

Limita, primò in hærede, qui non posset reuocare, licèt posset ipse donãs, ita Bar.in d.l.Flauius.& ibi. Alexã. col.v.uers.ult.est casus.& ibi Ias.col.ix.ver. iii. limita ubi Aret.col.pen.& Soc.col.vii.in vii.conclu.ubi dicit cõem. Alex.in cons.cv.col.ii.uol.iiii.Rui.consi.vii. col.viii.uol. i.Alexan.consi.ciiii.col.fin.vol.4.Rui.consi.xxxvi.col.8. vol.i.Contrarium Bal.in d.l.cum à socero.C.de iur.dot. Rom.in l.si pecuniam.ff.de condit.caus.data.

Secũdo limita, qñ Ecclesia uel tertius ĩ quos collata esset donatio, post exactũ tps hẽret cõmodũ ex puisione reuocãtis, secus si ex puisione alterius, q̃a tunc reuocare nõ posset.ita Aret.in l.apud Iuli.§.si quis alicui.ff.de leg. i.col.3.ver.Io.de Imol.hic dicit Curt.in tract.feud.in 4. par.in lxxxii.col.& seq.ver.primò doct.Ias.in d. l. ii.col. 100.ver.vel respondeo aliter.C.de iure emphy.

Limita tertiò, si notarius fuisset stipulatus pro absente ita Bal.in d.l.cum à socero.C.de iur. dot. qui subdit, idem esse si donatarius stipuletur p Ecclesia vel tertio. Aret.in consil.74.col.vi.ver.sed tamen his non obstantibus.Corn.in consil.lxviii.colum.3.uol.3. ver. dato tamen.Barba.consi.lxvi.col.vi.uol.4.ver.istam etiam doc. Rip.in xvi.respons.in iii.libr. Istud tenet Rapha. in d. §. Flauius.& ibi Aret.colum.pe.ver.licèt aũt prædicta procedãt.Soc.in vii.col.in vi.cõclusione.Alexan.consi.vii.in fi.uer.tñ conclusio facta Ias.colum.8.ver.ii.limita. Dec. in consi.xlvii.col.iii.nu.12.Aymo consi.xix.col. iii. Rui. consi.xxxvi.col.viii.uol.i.in consil.54.col.i.in fin. vol.i. & cons.lxiiii.col.ii.eo.uol.i.Cagn.nu. 15.in l. ius nostrũ. ff.de reg.iu.Boer.decis.ccclii.in fin.Sed nonnulli ex Doctoribus superius alleg. dicũt hoc pcedere, & esse uerũ,

etiam ante secutam acceptationem, vt tenet Imol.in c. potuit.de locat.col.fi.Soc.consi.vii.in vi.conclus. & in d. §.Flauius Ias.in l.fin.colum.i.ff.de pact. Deci. in consil. 58.colum.2.Rui.in consi.7.colum.8.Contrarium Paris. in consi.77.col.pen. vol. 4. qui voluit ꝙ sit necessarium acceptatio.

Quartò limita, nam stante statuto videtur, quòd non possit fieri reuocatio, quia propter iuramentum actus efficitur irreuocabilis, Guid.Papæ. in consi.23.nu.8.

Quintò limita, si esset plenè quęsitũ illi tertio, qa non posset amplius reuocari per donantem. Deci. consil.58. col.2.Soc.consi.127.col.3.in fin.uer.i.est. Et propterea Doctores inserunt, quòd si tps aduenisset, in quo queri debet res donata ipsi tertio non posset amplius fieri reuocatio ita Raph.i.d.§.Flauius, & ibi Alexã.col. 3.ver.& ibi dicit Raph.& col.7.ver.secundus casus est.Dec.d.cõsi.58.col.2.Ias.ibi col.7.versi.primo eam limita. & Soci. v.col.in 3.conclus.

Sextò limita, qñ pœnitentia interuenit ante tps ĩ quo est collata dispositio in fauorẽ tertii, & pœnitẽtia durat in illud tps, secus si pœnitẽtia venisset ante.& nõ potuisset durare, qa donans pdecessisset, anteq̃ aduenisset tps, in quo est collata dispositio in fauorem tertii, ita dicit Cor.in d.cõs.68.col.3.ver.posset etiã attemperari.vo.3.

Septimò limita, dummodo in reuocatione concurrat consensus donatoris & donatarii, ut dicit Bal. in d. l. cũ socero.C.de iur.dot.Alex.cons.204.vol.7.Soci.in consil. cxv.col.3.vol.4.Contrarium, ꝙ sufficiat solus consensus donantis, tenet Aret.in consi.74.colũ.v.ver.& propterea non bene dixit Bal.& in d.§.Flauius.col.3.versi.ex his patet, q declarat qđ posset donatarius inuito donatore exeq rẽ cõsignãdo ecclesię vel tertio tpe suo tñ solus donatarius nõ põt reuocare.Soc.in d.§.Flauius.ĩ 2.conclus.

Octauò limita, si dispositio in certum euentum in fauorem tertii collata, sit facta principaliter in fauorẽ ipsius donatarii, qa amplius reuocari nõ põt, vt dicit Imo. in d.§.Flauius, in fi.& ibi Alex.colum.3.ver.subdit ylt.&

ibi

ibi Are.col.2.ver.extra glo.q̃rit,& col.3.uer.tenẽdo opi. quam supra posui.secus si in fauorem donantis, ut per Docto. suprà allegatos. Sed etiam isto casu contrarium tenet Rom.in l.si pecunia,nu.22.

Nonò limita,si conuentio transit in contractum innominatum,secus uerò si remaneret in uim contractus nominati,ita Bal.in l.3.ff.de seru.aspor.Paul.de Cas. in l.si pecuniã.col.2.ĩ fi.in 4.q.ff.de cõdit.cau.dat.Dec.cõs.239. col.fi.Cassa.cõsi.53.col.19.Rui.cons.7.col.8.uol. 1.

Decimò limita,nõ ꝓcedere ĩ feudo.Rui.cons. 69.col. pe.vol.3.in consi.xcix.col4.vol.iii.

Tenẽdo aliã opi.ꝙ non possit reuocari ꝑ donatorem.

Primò limita,nisi concurrat consensus donatoris,uel donatarii.Alex.d.consi.204.vol.7.

Secundò limita,quando dispositio fuit valida, secus si fuisset nulla.Soc.in d.consi.cxv.col.3.vol.4.

Tertiò limita,qñ ꝓuisio facta tertio, relatiue resultaret in ꝓuisionẽ ipsius principalis disponentis,vt qa esset in potestate sua,quia tunc posset ꝑ illũ reuocari. Bald.in d.l.cũ à socero. in fi. C.de iur.dot.& si esset in potestate alterius,& ipse esset donatarius,nõ posset donãs impedire,quo minus ille in cuius potestate est,q̃reretur. Imol. in c.potuit.col.pe.in fi.de locat.Barbat.in cõs.66. col.vi. vol.4.& idem dicunt, si non est in potestate, tñ tenetur quærere, ut reus liberationem fideiussori,& procurator non minus domino suo,vt ibi per eos.

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Pertinẽtiarũ Castri appellatione, non venire bona particularia in Castri territorio existentia,

APpellatione ꝑtinẽtiarũ Castri,nõ veniunt terrę et possessiones particulares ĩ territorio castri cõsistẽtes.Imo.in l.3.circa fi.ff.de acq.pos.& ibi Alex.pe. col.& idẽ Alex.cõsi.ccxxii.in fi.vol.vi.& consi.xiiii. uol. vii.

vii.Maria.Iun.consi.clx.col.x.vol.ii.Rui.cōsi. xlv.colū.i. vol.i.Afflict.in tit.de capit.qui curiā vēd.nu. 8.in vsibus feudorum.Ias.in l.fi.col.ii.ver.uide etiam in materia. ff. de consti.princip.quod maximè verū est, qn̄ disponens de Castro non erat ipse dn̄s terrarū & possessionū parti cularium, vt considerat Aret.in cōs.xv.in i.col. in fi. sed ēt qn̄ erat dominus rerum & possessionū particulariū, sed diuerso iure possidebatur Castrum, & diuerso iure possidebantur terræ & possessiones particulares .uoluit. Marian.Iun.in d.consi.clx.nu.33.vol 2.

Primò limita, qn̄ ex cōsuetudine, terrę & possessiones particulares accedūt ipsi Castro, quia tūc venirē, si spectarent ad ipsum disponentem.Imol.in c.cū ad sedē. de rest.spol.Bal.in consi.cccclxviii.in 3.uol.& cons.ccccxlv. uolu.v.Soc.consi.xlvii.col.2.Et ita potest ꝓcedere text. alleg.de capit.qui cur.vend.ut ibi Afflict.num. 25.Cor. consi.ccxxi.col.penul.volu.4.Ias.in l.quominus nu.120. & seq.ff.de fluminib.Et ita ꝓcedit illud quod dicit Soci. consi.xlvii.colum.2.& Maria.Iun.cons.cvi.nu.3.volu.ii. quòd ueniunt syluę & nemora vendito Castro. Item illud quod dicit Barbat.consi.lvii.colū. x.ver.& ideò cum. Imol.uol.4.quæ omn.a & alia similia declarat.Dec.cōsi. DXVI.in pen.col.& fi.

Secūdo limita, nisi ex cōiecturis aliud appareret, puta ex qualitate pretii Castri venditi cū pertinentiis, Imol. in d.l.3.in finalib.verbis. Aret.ibi circa fin.Alexā. consil. ccxxii.in fi.vol.vi.& consi.14.vol.7.Afflict.de capit. qui cur.vend.nu.8.in prin.

CONCLVSIO Et Regula XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Procurator nō admittitur, vbi pęna corporalis à relegatione supra venit imponenda.

VBI pro crimine imponitur pœna corporalis à relegatione suprà, non admittitur procurator.l.pe.§.ad crimen.

men.ff.de pub.iud.c.veniens, de accusationib. & cū.ista declaratione transeunt * cōiter Doct. ut dicit Bart.in d.§.crimen.col.2.& seq.Cæp.consi.xlvii.col. 2. in fin. & consi.72.colum.1.& seq.in fi.Ias.in l.cū rem.in 2.no. C. de procura.& istud fuit de mente glo.in d.§. ad crimen. in gl.in l.seruū quoq;.§.publicè,in glo.3.in princip. ff.de procur.gl.3.in l.i.ff.an per aliū,Spec.in tit. de procur. in §.igitur rōne.col.ix.ver.v.si crimen Archid. in c. i. col.i. in fin.de indic.in vi.Boer. decis. cclxxxv.Rationem aūt huius conclusionis ponit Cęp.consi.xlvii. colū. i. & seq. Maria.in c.ueniens.col.4.& seq.de accusat.Bar.in d. §.ad crimen.col.i.Sed in pœna pecuniaria procurator admittitur.Grammat.consi.ci.xxxvii.col.i.

Primò amplia, etiam si sit coniunctus & procurator, quia etiam isto casu non admittitur.Ias.in l.cū.rem. col. i.& 3.no.C.de procur.refert & sequit̄ Pet.Ger. sing. 63.

Secūdò amplia,ut etiam accusator non admittatur ꝑ procuratorem.tex.est in d.l.pe.§.ad crimen & ibi glo.2. Calcan.consi.ii.nu.67.col.antepen.Bald. in d.§.publicè. colū.i.ver.tertio modo. Quod limita non procedere in denunciante crimen,qui admittitur per procuratorem, vt dicit Marian.in repet.c.qualiter & quādo, el ii. q. 47. arti.xix.de accus.refert & sequitur Fel.ī c. meminimus, col.fin.versi.item adde, de accus.Imol.in cap. licèt in beato Petro.nu.6.eo.tit.

Tertiò amplia,etiā si pœna de iure cōi sit pecuniaria, sed per statutum imponatur pœna corporalis.ita Fel. in d.c.meminimus.col.fi.uer.item adde Salic.in d. §. ad crimen.col.x.ver.si ergo quæratur,sicut econtrà, qn̄ pœna de iure cōi esset corporalis sed per statutū imponeretur pecuniaria,posset admitti procurator.Bar.in d.l.pe. §. ad crimen.col.v.uer.quęro extra gl.Io.And.in addit. Spec. in tit.de procur.§.igitur.ver. item ꝙ causa est criminalis.ubi dicit,ita * communiter tenere Doct. Bald. in l. reos.col.4.ver.itē quæro an crimen. C.de accus. & ibi dicit ita omnes tenere.idem tenet Sal.col.pe.in viii. q. ubi dicit communiter Doct.tenere.Ant.de But.ī c. veniens.

col. v. uer. ex hoc infertur. de accus.& ibi Marian. col. xi. vbi dicit ita cõiter tenere Doc.& col. 14. ver. sed aduertẽdum, vbi loquitur, utrũ possit interuenire ꝓcurator ex parte rei,& in col. præcedenti loquitur, an possit interuenire ex parte accusantis procurator, in ver. sed concludendo. Cuma. in l. reos. col. 2. in ii. q. C. de accus. Imol. in d. §. ad crimen col. x. ver. si autem statutum,& Bald. in d. §. publicè, in v. col. uer. & circa istud. Ange. ibi colũ. 4. uer. etsi pro muliere.

Quartò amplia, siue sit crimen publicum siue priuatum, vt tenet gl. i. in d. §. ad crimen. Sal. in l. reos. in vii. q. C. de accus. Ang. in d. §. publicè col. fi. ver. & ratio.

Quintò amplia, etiam si pœna corporis afflictiua sit leuis. Bar. in d. §. ad crimen. col. 3. uer. non obst. §. ad crimẽ. Ant. de But. in c. veniens, de accus. colũ. 4. versi. per q́ concludit. Bar. in d. §. ad crimen. col. 2. & 4.

Sextò amplia, et si agatur de imponenda pœna solius relegationis. Bar. in d. §. ad crimẽ, col. 4. ver. quęro dicitur hic. Cyn. in l. reos, col. i. ver. si autem imponenda pœna. C. de accus.& ista fuit opi. Vltramontanorum, quam tenuit Aret. in d. c. veniens. col xii.& seq. Bar. in d. §. publicè col. i. in fi. & seq. Contrariũ tenet gl. in d. §. ad crimen. gl. 3. in l. i. ff. an per alium. glo. i. in c. veniens de accus.& in c. si quando. in verbo per exploratores, ii. q. vi. gl. in l. seruum quoque. §. publicè in glo. 3. ff. de procur. Io. And. in d. c. veniens, col. fi. ver. 3. dicit idem. Et ista fuit opi. Citramontanorum, quam sequuntur * magis communiter Doct. tam iuris Ciuilis, quàm iuris Canonici.& illam tenet Bal. in d. l. reos in i. col. C. de accus. Marian. in d. c. ueniens. col. xxi. cum pluribus seq. maximè in xxv. colum. ubi istam tenet,& dicit cõem & nõ esse ab ea recedendũ. Ang. in d. §. ad crimen. colum. penul. ver. sequitur in glo. Sal. in d. l. reos, col. i.& seq. Imol. in d. §. ad crimen, col. 4. & seq. Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de procur. i §. i. ver. item ꝙ causa. Bal. ibi. col. 3. ver. in glo. magna. Limita, ꝙ admittatur procurator in causa, ubi venit imponenda pęna relegationis, ut procedat, qñ est certũ, quia pœna

relega-

relegationis debet imponi, secus qn̄ est dubiū an pœna relegationis, an pœna corporis afflictiua imponi debet. ita distinguit Sal. in d. l. reos. uer. concludamus igitur.

Septimò amplia, ꝙ de potestate ordinaria Papa vel Imperator non possunt procuratores admittere ex parte rei accusati, per tex. in d. c. ueniens. de accus. Delegatusq; ēt id facere non pōt. c. i. de iud. lib. vi. & ibi gloss. in verbo criminalis. Et ideo non ualet rescriptum, ꝙ possit procurator interuenire, ut dicit Alex. in apostil. ad Bar. in d. §. ad crimē, in princ. quod notatur per Imol. in d. §. ad crimen. col. xii. ver. econtrà uerò. Barbat. in d. cap. ueniens. Hippoly. in §. sequitur, in pract. nume. xvi. colum. iii. uersi. & dicit. Ang. in d. §. ad crimen, colum. ii. versic. primò capias. Ang. in d. §. publicè. col. iii. vers. sequitur in eadem glo.

Octauò amplia, si pęna criminis sit pecuniaria, sed non soluente delinquente, transeat in corporalem, quia hoc non obstante, in tali causa non admittitur procurator. Bart. in l. ii. in ii. quæst. ff. de pub. iud. & in dicta l. pen. §. ad crimen. in v. colum. uersi. quæro quid si in defectum. idem tenet Bald. in l. reos. C. de accus. in iii. colum. uers. item quęritur, dummodò pęna corporalis sit pœna delicti, & non contumaciæ, vt quia sit imposita, per eandem legem: quod etiam sentit Bart. in dicta l. ii. quando uoluit pœnam corporalem induci ex dispositione legis, non aūt officio iudicis. Ang. in d. §. ad crimē, in fi. ver. quid aūt si pœna capitalis, qui uidetur idem tenere, qn̄ pœna capitalis induceretur officio iudicis & arbitrio. Imol. in d. §. ad crimen. col. xi. uersi. interdū uerò primo loco. qui ampliat, ut etiam istud procedat, dato ꝙ pecunia ex causa pęnæ debita, sit deposita, vel pro ea sit datus fideiussor, & idem Imol. in d. l. ii. ff. de pub. iud. uer. tertiò tangit Bart. Marian. in d. c. ueniens, col. xv. & seq. Io. And. in addit. ad Specu. in tit. de procur. §. i. vers. item quod causa criminalis, vbi dicit ita * communiter tenere Doct. Cyn. in d. l. reos. in ii. col. in ii. quæst. C. de accus. Ant. de But. in d. cap. ueniens, colum. v. uer.

ex his deceditur. de accus. Ang. in l. ii. col. ii. uer. hoc dictum fortè non est verũ. ff. de pub. iud. Bar. in l. fin. C. de iureiur. Fel. in c. meminimus, col. fi. ver. item adde ꝙ ibi pœna. de accus. Ang. in d. §. crimen. in finalibus uerbis. Contrariũ Ias. in l. si quis nec causam. col. iii. uer. xi. adde. ff. si cert. per. Idem est, quando pœna est pecuniaria, sed delinquente non soluente, ꝙ posset impunè offendi quia ẽt isto casu ꝓcurator nõ admittitur, ut tenet Ang. in l. ii. ff. de pub. iud. col. ii. ver. secus si non sit perpetua, & idẽ Imol. uer. tangit ẽt hic. Alex. cons. cxvi. col. fi. ver. preterea ẽt contra Bart. uol. ii. Contrariũ Bar. in d. l. ii. ff. de pub. iud. col. ii. ver. quero utrum excõicatio. Iaso. in l. cũ te. C. de procur. Pro resolutione utriusq; casu uide distinctionem Pet. Gerar. in sing. lxiii.

Nonò amplia, etiã si arbitrarium sit iudici imponere pęnam uel pecuniariam uel corporalem, quia nec in tali casu põt procurator interuenire, secũdũ Pet. de Anch. consi. cclxxii. Bar. in d. §. ad crimen. col. iii. Ang. ibi circa fi. Imol. col. xi. ver. quid aũt si pœna. Bal. in d. §. publicè. col. vi. uer. ii. oppono. Ang. declarat ibi col. 4. ver. & si.

Decimò amplia, etiam si agatur de reuocãdo liberto in seruitutem, quia seruitus morti æquiparatur. Ang. in d. §. ad crimen, col. ii. uer. iii. fallit. contrarium Maria. in d. c. ueniens, in xx. col. Imo. in d. §. ad crimen. col. v. in fi.

Vndecimò amplia in omni casu, in quo non ueniret pœna corporis afflictiua, tñ iudici uideatur, principalẽ debere uenire corã se, ut ab eo melius informato ueritatẽ habeat. Bar. ĩ d. §. publicè, col. ii. in fi. Ang. in d. l. reos. in pen. q. C. de accus. Bart. in l. ii. §. defendi. ff. ex quibus causis in pos. eat. Contrariũ Iac. But. in l. fi. C. de procurat. Bald. in d. §. publicè, col. fin. Alex. in apostil. ibi. dum allegat tex. in c. i. de iud. in vi.

Duodecimò amplia, qñ nõ ueniret imponenda pena corporis afflictiua, sed reqreret pæna præsentiã personę Paul. de Cast. in d. l. seruũ. §. publicè. col. iii. uer. mihi vr.

Primò limita, qñ iudiciũ deducitur ꝑ inquisitionẽ & nõ per accusationẽ, ita Innoc. in c. ex parte, circa principium,

piũ in uerbo, per interpositã, de test. Soci. in reg. cccxxii. in i. limita. Cępo. in consi. lxxii. in fi. & in consi. xl. colũ. iii. nu. xiii. & seq. Contrariũ Bonicõtius in tracta. de accus. nu. xxix. Ang. in d. §. publicè. col. iii. ver. item habet locum. Et ista pars maximè procedit, qñ citatur inquisitus, ut cõpareat personaliter, ubi crimẽ quod inquiritur executionẽ ordinis impedit. Host. in c. qualiter & qñ. §. debet. in gl. in verbo illi, de accus. Bonicontius in loco, proximè allegato. Põt saluari prima opi. qñ per modum inquisitionis de crimine agitur ciuiliter, vel qñ inquisitus nõ haberet respondere inquisitioni sub iuramento. Vel quãdo per viam inquisitionis nõ potest q̃s ciuiliter damnari, ut declarat Cęp. in d. consi. lxxii. in fin. verbis.

Secundò limita, qñ impunitas accusati vel inquisiti est notoria, vt quia accusatur de crimine de quo quæri nõ põt. Bal. in l. seruũ quoq;. §. publicè col. iii. ver. quæro iuxta prędicta de procurat. Rom. in l. reos. in vi. q. C. de accus. qui hoc tenet, qñ bannũ est notoriũ. Soc. in d. reg. cccxx. in ii. limit. & idem quod Aret. cõcludit Bart. in d. §. ad crimẽ, Cæp. in cautel. lxvi. & in consi. xl. col. 3. in fi. Corn. in cõsi. cclxxxi. in fi. 4. col. volu. 4. Paul. de Cast. in l. ubi pactũ. col. iii. uer. itẽ inducit Bar. C. de transact. Ang. in l. filiusfam. §. ueterani col. ii. ff. de procur. Afflict. super cõsti. fol. cxiii. col. ii. Alber. de Rosa. in l. filiusfam. §. ueterani, uer. vlt. ex prædictis colligitur. de procurat. Ang. in d. §. ad crimẽ. col. ii. in fi. uer. quintò fallit. Imol. col. xii. uer. sextò fallit, & col. xix. uer. quid aũt si pro forma, ubi plus tenet, idem esse, etiam si accusato de crimine capitali nulla exceptio, & nulla defensio competere possit. & an in causa notoriè criminali & capitali admittatur ꝓcurator, ponit Fel. in d. c. meminimus. col. fi. uer. itẽ adde, de accusat. Hippoly. ĩ pract. §. opportunè. n. 90. & in rub. de ꝓba. col. xliii. idẽ ultra ꝑdicta Alex. ĩ apost. ad Bar. in d. §. ad crimẽ, in prin. Et qñ asseritur interfectũ fuisse bannitũ, quilibet ꝓ innocentia occisoris hoc põt allegare. Bar. in l. ubi pactũ. col. fi. C. de trãsact. & idẽ Bart. in consi. cvii. & Ang. in d. l. ubi pactum. col. pen. in

 fin.

fi. & Sal. in fi. Paul. de Cast. col. iii. vers. item inducit Bart. & ibi Alex. col. pe. ver. item inducit Bart. Ang. Areti. instit. de except. in rub. colum. xxii. ver. ex quibus. Bart. & Ang. in l. planè, ver. si ex forma statuti. ff. de pet. hæred. Imol. col. fi. col. ix. ver. & idē quod dicit prius. ff. à quib. appel. non potest. Hip. in pract. in §. postquā, colum. pen. nume. 54. Ang. in l. filiusfam. §. veterani. col. ii. ff. de procur. & in l. si quis prohibet. ff. de postulan. Hippol. in prac. §. constante. col. x. nu. xxxviii. in §. postquā. colū. pen. nu. 54. Abb. in c. illa, nu. 4. de accus. Pet. de Anch. in c. veniēs. col. fi. nume. 18. de accus. Fel. in c. cùm super. col. v. ver. nō solū pro interesse, de re iud. Ang. Aret. in §. sequens, ver. & ista faciunt, col. ii. insti. de act. Hip. in l. si quis. col. xxv. ver. repetere etiam alium. ff. de quęst.

Contrarium, ꝙ ēt pro occisore nemo posśit comparere ad allegandum bannum, tenuit Bald. in c. i. §. iniuria. de pace iura. fir. col. pen. ver. si impunitas. & in d. l. reos. col. viii. ver. ista sunt quæ faciunt. vbi dicit, ꝙ tunc demū procurator potest comparere ad allegandū bannum, qn̄ per statutū exceptio banni apponitur iurisdictioni, sed qn̄ non iurisdictioni, sed causæ, procurator non admittitur, & in l. i. col. ii. C. quō & quando iudex. Tenēdo primā opin. limita primò in bannito per contumaciā, quia tale bannum non potest allegari per ꝓcuratorem. Hipp. in §. postquam. col. pe. in pract. sua criminali, & in l. unica. nu. 136. C. de rapt. virg.

Secundò limita, quando exceptio banni est notoria.

Cuma. in l. reos. col. ii. in ii. q. C. de accus. Barto. in d. §. ad crimen. col. v. & seq. Ang. in d. l. reos, col. iii. ubi ponit qualiter debeat concipi comparitio illius, qui uult defendere inquisitum. Bald. in l. i. col. vii. C. quō & quando iudex, ver. quæro si procurator. & consi. ccxxxviii. col. ii. ver. ii. quæritur, vol. ii. & in l. ii. vers. vlt. not. C. vt nemo priuatus, secus si requirit altiorē indaginē, ut dicit Bal. in c. i. §. iniuria. de pace iur. firm. Ang. in §. ad crimen, colū. ii. in fi. ver. vi. fallit. Ias. in d. §. sequitur. col. vi. ver. & pro ista causa est dn̄s. Et in notoriis admittitur defensor, ēt

in causa

in causa capitali. Gram. consi. i. nume. 38. & plurib. seq. post decis. impresso.

Tertiò limita, nisi procurator ex principis gratia admitteretur in causa criminali capitali. Soc. i d. reg. 322. in iii. fall. Hipp. in pract. §. sequitur. col. iii. nu. xvii. Ange. in d. l. pe. §. ad crimen. col. ii. ver. primò capias. Barbat. in c. veniens, de accus. Hipp. in d. §. sequitur.

Quartò limita, qñ esset causa criminalis capitalis, in qua posset deueniri ad sñiam definitiuã contra absentẽ, qa in tali casu posset procurator interuenire. Guido de Suzar. in d. §. publicè, in l. seruũ quoq;. de pcur. Cuma, in l. reos. iii. q. C. de accusat. Pet. de Anch. in c. veniens, in v. oppositione, eo. tit. sentit gl. mag. in d. §. publicè q̃ ponit regulã, q i his casibus admittitur pcurator, in qbus absens posset cõdẽnari, & in l. i. gl. iii. ff. an per alium. Imol. clarè in §. ad crimẽ. col. vi. ver. in eadẽ glo. ver. ix. & ult. Cor. cons. xvi. col. i. & seq. vol. iii. & cõs. clxxiii. col. i. eo. vol. istã dicit * cõem, licèt disputationis gratia contrarium teneat. Ang. in d. §. ad crimẽ col. pe. Maria. in d. c. veniẽs. col. xxix. xxx. & xxxi. vbi dicit istã cõem. Rot. i decis. cccclxxxv. in nouis ubi dicit cõem. Bella. q idẽ dicit in decis. sua. 717. Declara, vt p Rui. cons. cxviii. col. ii. uol. v. Gram. consil. i. nu. xlix. post decis. Sed isto casu magis vt defensor innocentię, q̃ vt procurator admittitur, ita Io. And. in addi. ad Spec. i tit. de pcur. uer. item q cã criminalis. Bar. i d. §. ad crimen, col. iii. in fin. & in extrauag. ad reprimen. ver. legitimè. Ant. de But. in d. c. veniẽs. col. iii. ver. ad primũ oportet uidere. de accus. Soc. in d. reg. 322. in 4. limi. Ange. d. §. ad crimen, col. pe. ver. ix. & vlt. fallit. Aret. in cõs. cxlvi. colũ. 3. vbi dicit istam * cõem. Bal. q dicit oẽs ita tenere i l. reos. col. v. ver. qritur hic qñ absens C. de accus. & ibi Sal. in ii. q. & ibi Fulg. Bal. in d. l. seruum quoq;. §. publicè. col. pe. ver. tunc istud facit ad aliam qõnem. Alexã. qui dicit istam cõem opi. & de consuetudine seruari consi. cxviii. ver. non obstat scd̃m arg. vol. ii. Cep. consi. lxxii. col. ii. ver. ii. hoc etiam pbatur. Abb. in d. c. veniens, col. iii. nu. xix. Pau. de Cast. in d. l. seruum quoque.

§. publicè.col.i. Alex.consi.4. vol.vi.col.i. Cæp. in cõsi. criminali xlv.col.fi. ver.prætereà principaliter,& consi. xl.col.ii.& seq.& cõsi.xlvi.col.ii.ver.item quia cum iste absens. Grammat.consi.xcviii.col.i.uersi.preterea cũ ex forma.uol.i.Ias.qui dicit cõem. in l.is qui. col. iii. in fin. uer.& aduerte diligẽter. C.qui test. facere possunt Cor. consi.cxciiii.col.ii.uol.i.& consi. xvii. col.ii. uolu. iii. & consi.cclxxiii.col.i.& seq.eo.uolu.& consi.fi.col.ii. eo.& consi.xxii.col.ii.uol.iiii.& consi.cclxxxi.col. iiii. uol. 4. Cæp.consi.criminali.xlvii.col.iii. & seq. Et contrariũ ꝙ procurator non admittatur, etiam in casibus in quibus absens damnari põt,tenet.Ang.in d.§. publicè in ii. col. in fi.sentit Fel.in d.c.meminimus,colum.iii. versi. sexta conclusio,dum allegat tex.in c. veritatis,de dol. & cõtu. Ponit Bal.in d.c.ueritatis,col.iii.uer.solutio ubicunque sentẽtia diffinitiua.Ang.in d.l.ad crimen. col.iii.ver.mi hi autem uidetur.Bar.in d.§.publicè,col. fi.uersic. tunc istud facit ad aliam.

Tenendo illã opi.ꝙ admittatur excusator uer. defensor,non aũt procurator. Amplia, vt etiã procurator cũ mandato admitti posit tanquã excusator vel defensor, ut dicit Corn.consi.xvii.col.ii.uol.iii.uer.dato tñ,quod procurator.eo.uol.& consi.cxxii.col.ii.uolu.4. Alexan. consil.4. col.i.nu.3.uol.vi.& fuit de mente Imol. in d.l. pe.§.ad crimen.col.vi.uer.tã adde,& sentit Ang. in d.§. publicè.col.v.uer.sequitur in tex.Cęp.in consi.xlvi.col. fi.uer.& licèt gl. idem uoluit Maria.in d.c.ueniens, col. xxxi.uer.sed aduerte.Pau.de Cast.in d.l.seruo quoque. §.publicè.in i.col.ff.de ꝓcur.uer.non tñ curo. Alex.in l. maritus,circa fi.uer.& ista faciunt.C.de procur.Rot.in nouis decis.cccxiiii.Ant.de Canar. in tract. de excusato re.q.xxxi.Io.de Ana.in d.c.ueniens.col.ii.in fin.uersi.in gl. i. de accus.Contrarium sentit Rot. in nouis decisio. ccccIxxvi. Amplia,ẽt si sit masculus uel fœmina, seruus vt liber. Bar.in d.§.publicè.col.ii.Declara,ut per Bald. ibi col.vii.ver.quæro utrũ requiratur,& Ang. ibi.col.ii. uer.sequitur in tex. Limita,quia sic apparens, non põt

facere

facere pcessum causę, sed defendere ex actis ad causam factis, ut declarat Imol. in d.c. veniens, ponit Cæp. cōsil. xl. nu. 16. & seq. Hippol. in pract. in §. sequit. col. vi. Paul. de Ca. in d.l. seruū quoq;. §. publicè in i. colū. in fin. ff. de procur. qui declarat quid possit facere iste defensor.

Tenendo aliam opi. ꝙ etiam isto casu possit admitti procurator, intellige, qn̄ persona principalis haberi non pōt, secus qn̄ persona principalis esset præsens, sed comparere nollet, quia non excusaretur per procuratorem in causa capitali. Ita declarat Corn. in consi. suo xvii. col. ii. in prin. uer. maximè moderando eam. uol. iii.

Quintò limita, quia non agitur pro delicto ad pœnā capitalem inferendā, sed potius ad quādam satisfactionem iniuriæ, ut declarat Soc. in d. reg. cccxxii. in v. fall. Immo generaliter, qn̄ de crimine agitur ciuiliter. semper potest interuenire procurator, sentit gl. in c. ueritatis, in uerbo defendendo, de dol. & contumacia. glo. expressè in d. c. ueniens, in gl. i. & ibi Ant. de But. col. pe. uer. dicit glo. Rota in nouis decis. ccccxx. glos. in c. i. in uerbo criminalis, in princ. de iud. lib. vi. Archid. in c. i. col. i. in fi. de iud. in vi. Bart. in d. §. ad crimen, in i. col. in fi. in iiii. oppos. & seq. col. & in ii. oppos. & ibi Ang. col. ii. uer. v. fallit. Imol. col. xi. ver. interdum uerò ex crimine, & col. xii. ver. iii. fallit. Ang. in d. §. publicè. col. fin. uer. secus si non imponitur Paul. de Cast. col. ii. ver. pro declaratione, & col. iii. uer. mihi uidetur. Anto. de But. in c. tuæ. in viii. not. Abb. in iii. not. Imol. in pen. not. & ibi Pet. de Anch. in viii. not. Spec. in titu. de procuratore. in §. i. uer. cùm agitur. Host. in d. c. ueritatis. col. ii. super gl. in uerbo scripserint. Fel. in c. meminimus. col. iiii. de accus. uersi. secunda conclusio. & in c. super his, in ult. not. eo. tit. Grat. in consi. lxxi. col. i. vol. ii. Idem si causa criminalis incidit in causa ciuili. Bal. in d. l. seruum quoq;. §. publicè in iii. col. in fi. ver. si tenes opi. Iacob. But. Soci. in d. reg. cccxxii. in xii. fall. Feli. in d. c. meminimus, colū. fi. de accus. Dom. in c. ex ātiquis. in ii. col. ver. not. primò incidenter, liiii. distinct. Imol. in d. §. ad crimen. in vi.

col.ver.ex hoc.uidetur.Idem si ciuilis in criminali.Bal. in d.§.publice,col.iiii.uer.unde bene fateor.

Sextò limita, qn̄ tertius non inquisitus de delicto p̄tenderet aliqua probabili ratione interesse, si inqusitus de delicto cōdemnaretur,quia tunc admitteretur ad defendendū ipsum inquisitum in causa criminali capitali. glo.iii.in d.l.seruū quoque.§. publicè.ver. huic opponitur,vbi ꝙ admittitur dn̄s ad defendendū seruū suum gl. in d.c.ueniens,col.i.in fi.uer.nā in seruo accusato. Abb. in c.illa præpositorū in i.col.in fi.uersi.& facit. de accus. vbi loquitur ne dum in seruo,sed etiam in monacho,vel alio subdito Bar.in d.l. pen.§.ad crimen.col.iiii. ver. itē oppono.qui loquitur de seruo,filio,& monacho.Ant.de But,in d.c.ueniens.col.pe.uer.septimū casum,qui addit etiā idē esse in clerico,& uasallo,& ciue. Cor. cōs.cxciiii. col.ii.uol.i.ubi extendit ad ciuē ꝓ interesse ciuitatis, in uer.dato siue præiudicio ueritatis.uol.i.Soc. in d. regu. cccxxii.in vi.fall.Fel.in c.meminimus.ver.iii. conclusio. colū.4.Cæp.in consi.criminali.xl.nu.xv.& cōsi.xlv. col. i.& seq.& consi.xlvi.col.fi.uer.si aūt.Mātua.cōs. clxxxvi. ubi extendit ad filiū respectu matris.Soc.in reg.cccxxii. fall.ix. qui extendit ad debitorem, vt creditor qui aliàs non pōt consequi debitum,nisi per operam debitoris, posit pro eo comparere in causa capitali. & in marito extendit Barb.in apost.ad Bar. in d.§. ad crimen in iiii. col.Imol.ibid.col.x.uer.item extra gl.ponit de filio, seruo,& monacho.Ioan.de Ana.in d.c.ueniens.in iiii. col. ver.in eadem gl.Bal.in l.reos,in v.col.in fi. in i. q. C. de accus.& in d.l.seruū quoque.§.publicè.col. i. & fi. versi. ex hac solutione infert.Ang.in d.§.ad crimen.col.ii.uer. iiii.fallit,Imol.col.xii.versi.4.fallit,& uer.v.fallit. Ang. in d.§.publicè.col.fi.uer.sequitur ī ead.gl. Rui. qui ampliat in consi.v.col.pe.& seq.vol.v.& consi.ix.col.v.volu.i.Limita,ut per Bal.in d.§.publicè col.ii. Econtrà pro patre filius potest comparere. Bald.in l. exigendi. in iii. col.q.4.C.de procur.Soc.in reg.cccxxii.in xv.fall.

Contrarium sentit Cæpo.cautel.lxvi. sed quantū ad

hoc ꝙ valeat iudiciū criminale intentatum contra filiū sine cōsensu patris distingui debet vt per Bal. in l. filius, in prin. ff. qui sunt sui vel alie. iur. Gram. consi. i. nu. xlv. & seq. post decisiones impresso.

Septimò limita in personis illustribus quæ possunt in causa criminali capitali procuratorem constituere. glos. iii. in d. l. seruum quoq;. §. publicè. Soci. in d. reg. cccxxii. in vii. fall. Grat. in consi. lxxi. col. i. uol. iii. Contrarium, ꝙ illud sit ratione causæ iniuriarum sentit gl. in d. c. veniens Bal. in l. si quando. C. de iureiu. Specu. in tit. de ꝓcur. §. i. ver. sed pręcedēs. Fel. in c. cum te, col. i. de re iud. Cuma. in l. fi. C. de iniur. Ang. in d. §. ad crimē. col. iii. in. fi. ver. ꝓ quorū opinione. Imo. col. 4. ver. iō potes aliter rn̄dere. Maria. ĩ d. c. veniēs, col. 24. ver. vn̄ ergo arbitror.

Octauò limita, reiecta opi. prima ĩ ꝑcedēti limitatiōe idē eē ĩ clericis, ut dicit Soc. ĩ d. reg. 322. ĩ 8. limita. Gra. ĩ cōs. lxxi. col. i. vol. ii. Maria. in d. c. veniens, in xxiiii. col. ver. ex prædictis infero, tamen loquitur de prælatis.

Nonò limita, r am tutor pro pupillo accusat Socin. in reg. cccxxii. in ix. fall.

Decimò limita, quia aduocatus, pōt cōparere, licèt ꝓhibeatur procurator. Soci. in d. reg. cccxxii. in x. fall.

Vndecimò limita generaliter ut oīs instructor innocentiæ posit interuenire, ēt in cā capitali. Bar. in d. l. pe. §. ad crimē, in iii. col. ver. ista eorum opi. & in i. q. & alii. ꝑ nos allegati. supra in 4. limit. Cępo. caut. cix. Rui. cōsil. v. col. pe. & cōs. ix. col. i. & seq. vol. v. Cōtrariū, ꝙ ēt excludat defēsor, licèt iudex ex officio debeat recipere ꝓbationes innocētię, & ꝑquirere veritatē, voluit Cępo. ĩ caut. lxvi. & caut. cix. Sublimita, nisi statutum, non cōparente principali excluderet oēm defensionem. Pet. Gerard. in sing. suo lxiii. in fi. Item admittitur excusans allegans cās absentię, vt est tex. in d. §. ad crimen. & ibi, ii. gl. & in d. l. seruum quoq;. §. publicè. gl. ii. Spec. in tit. de procur. §. i. ver. x. Feli. in d. c. meminimus. col. iiii. ver. v. cōclusio, & ibi Abb. in vi. no. qui ampliat, siue excusatio consistat in facto siue in iure. Rot. in nou. deci. 314. & alii Docto.

allegati supra in ampliatione quartę limit. Cępol. in cõsi. xlvii. col. pen. in fi. Bar. & alii omnes in d. §. ad crimen. vbi Bar. col. 3. Cagn. in l. nemo alienæ rei. de reg. iur. Archi. in l. reos. v. q. 3. Gram. consi. ci. xxxvi. col. fin. & consi. xcv. colum. pen.

Duodecimò limita, nam pro constituto ĩ carceribus, ět in causa criminali capitali admittitur ꝓcurator. Rot. ĩ nou. deci. cci. ita Staphil. de literis grat. & iust. fol. clxx. in prin. Phil. Fran. in c. i. col. fi. uer. qñ aũt constituens. de iudi. in vi. Maria. in d. c. veniens. col. xxxiii. & seq. de accus. Bar. in d. l. pe. §. ad crimen. col. 4. in i. q. in fin. Bald. in d. l. reos. col. pe. in fi. ver. vlterius q̃ro. Imo. in d. §. ad crimen, col. 8. ver. restat nũc videre. Socin. in reg. cccxxii. in xii. fall. Anch. in d. c. veniens. col. fi. uer. ii. quæro. Bar. in l. non tãtum. ff. de appel. Ang. in d. §. ad crimen, col. 2. ver. 2. fallit. & in 3. col. ver. 7 fallit, & col. fi. Imol. colũ. xii. ver. ii. fallit. & col. xiii. ver. fallit. Contrarium tenet Gandi. in tract. malefic. Rich. Sali. in d. l. seruũ quoq;. §. publicè. Sali. in d. l. reos. C. de accu. in ii. q. in ii. arg. Anto. de Butr. in d. c. veniens in viii. col. ver. ex his deciditur. eod. tit. extra Bald. in repe. d. l. seruum quoq;. §. publice. col. 2 ubi Ang. col. 3. ver. eodem modo non interueniet, ubi dicit ita practicari. Card. in d. c. ueniens, col pen. ver. dicit tamen. Bar. ubi Abb. in nu. 20. Cęp. in cons. xlvii. colũ. i. in fi. ver. & ideo melior ratio. Pau. de Cast. in d. §. publicè, col. fin. ver. prædicta omnia succedunt. Tertia fuit opin. Bald. in d. l. reos. C. de accus. col. vi. ver. ii. circa hoc q̃ritur. ꝙ pro carcerato põt interuenire procurator, nõ tñ quõ ad lit. contesta. torturã subeundam, & ad audiendam s̃niam.

Tenendo primã opi. q̃ videtur * magis cõis, & in practica seruatur, vt dicunt Doctores omnes primo loco allegati. Limita, vt ẽt pro carcerato non possit interuenire procurator. ad audiendam, sententiam, ut dicunt Docto. prædicti. Tenendo aliam limita, nisi ex causa necessitatis, ut per Bal. in d. §. publicè. col. 2.

Tertiodecimò limita, qñ in causa criminali ꝓcedi potest contra mortuũ, quia tunc admittitur ꝓcurator. Bal.

in d.

d.l.reos,circa fi.uer.circa quintum.C.de accuſ.Feli. in d. c.meminimus,col.4.in fi.ver.4.cóclu.Soc. in reg. cccxxii. in x.fall.Maria.in d.c.ueniens.colũ.xxxv. in fin. & ſeq. Alex.in apoſtil.ad Bar.in d.§.ad crimen,in i.

Decimoquartò limita,qñ contra vniuerſitatem ꝓceditur ad pęnã pro crimine: quia tunc ꝓcurator admittitur.Specu.in tit.de procu.§.i.col.x.ver. xiiii.ſentit Bart. in l.ii.§.in fi.ff.de verb.obli.& in extrauag. ad reprimendum, in uerbo legitimè.Alex.in apoſtil.ad Barto.in d.§. ad crimẽ.col.iii. Ang.in l.furti.§. ſi quis alieno.ff. de his qui no.infamia.Soci.in reg.cccxxii.xiii. fall.Feli. in d. c. meminimus, col. 4.ver.quarta concluſio.Bartol.in l.ita collatores circa medium.C.de re.milit.lib.xii. Alexã.in apoſtil.ad Bart.in l.aut facta.§.fina.in apoſtill. magna. ff. de pęn.Maria.in d.c.veniens.col.xxx.& xlviii. de accuſ. Caſſa.conſi.i.col.iii. Archid.in c.i.col.i.de iud.lib.vi. Ange.in d.§.ad crimẽ,in i.col.ver. fallit. Imol. colum. xviii. ver. viii.fallit.Bald.in d. §. publicè. ver. ulterius.colũ.vi. verſi.ulterius quæro.

Iſta limitatio poteſt fundari in eo, quia vniuerſitas non põt corporaliter vel capitaliter puniri Innoc. in c. grauem,de ſent.excom.Maria.in d. c. ueniens.col.xlviii.

Decimoquintò limita in moniali,quæ non debet exire clauſurã monaſterii. Felin.in d. c.meminimus , in iiii. col.in ver.4.concluſ.Maria.in d.c.ueniẽs, in xlviii.col.in i.opi.licet in alia uideatur tenere contrarium.

Idem eſt in infirmo, qui comparere non poteſt.Grat. in cõſi.xcviii.col.i.uol.i.Fel.in d.c.meminimus,in 4. col. verſ.quarta concluſio.

Decimoſextò limita,nã ẽt in cã criminali admittitur procurator ſuꝑ eo,quòd accuſator non p̃t accuſare.Bar. in d.l.ſeruum quoq;.§.publicè.in 3.col.in 2.q. & in d.l. pen.§.ad crimẽ,in v.col. in fi.ver.quęro.Petr.de Anch.in d.c.veniens,col.fi.ver.ii.quæro.de accuſa. Alex. in conſi. cxxxviii.col.fi.uol.vi.uel ꝙ libellus eſt receptus. Bald.in d.l.ſeruũ quoq;.§.publicè,in ii.col.in 2.q.Bar.in d.l.pen. §.ad crimen,col.v.in fi.ver.q̃ro ꝓcurator.Petr.de Anch.

in d.l.

in d.c.veniens.col.fi.ver.ii.quæro.de accus.Alex.in consi.cxxxviii.col.fi.volu.vi.Vel ꝙ iudex sit incompetens, vt per Doct.in locis proximè allegatis,per Bal.in l.i.col.i.in fi.& seq.C.qũo & qñ iudex.Gram.consi.i.nu.xxxix.& seq.post deci. impresso. Vel ꝙ carceratus est clericus. Gram.d.consil.i.nu.xxiiii.& consil.ciuil.clii. col.i. Et in isto casu potest implorare officium iudicis.

Decimoseptimò limita, qñ in cã criminali quæritur de nullitate sñiæ latæ, quia in tali iudicio potest interuenire procurator. Bald.in d.l.reos.col.pen.versi.quæro. Are.in d.c.veniens,ver.hic adde.Hipp.in pract. in §.sequitur.col.i.Grat.in consi.lxxiii.vol.i.nu.i. Quã conclusionem ꝙ procurator interueniat.Bar.intelligit, qñ exceptio nullitatis,vel alia q̃ non tãgit crimen, venit examinanda separatim à crimine,& ad alium finem, quã ad examinationem & decisionem criminis.sed qñ quæstio examinatur separatim à crimine,tñ tendit ad excludendũ crimen, vel tendit ad decisionem criminis, secus est. ita Bar.in d.l.pen.in §.ad crimen,col.pen.ver.quęro qđ si ista exceptio Bal.in l.i.in i.col.in fi.& seq.ver.q̃ro si ꝓcurator. C.qũo.& qñ iudex.Pet.de Anch.i d. c.veniens. col.fi.ver.ponit de facto.Imo.in d.§.ad crimen, col.xix. ver.si autem exceptio. Et in istã sententiã declinat optimè opin. Bald.in d.§.publicè.suprà allegato.Bald. consi. ccxxxviii.col.Contrarium isto casu,Bald.tenet. in d. §. publicè.in 4.col.ver.iuxta prędicta.

Decimooctauò limita,nã in causa criminali, permissa est appellatio ꝓ eo,qui est condemnatus ad mortem. l.non tantùm.ff.de appel.Soci.in regula sua cccxxii. intelligit,ut etiam procurator pòssit pro tali appellare.

Decimononò limita,qñ procurator in causa criminali q non debebat admitti, parte non opponente admissus fuit.nam processus valet gestus, cũ tali procuratore.gl.in uerbo criminalis,in c.i. de iudi. lib.vi.Specul.in ti.de procu.§.i.ver.sed pone.Io.de Imo.in d.c.i. de iudi. Archi.in c.qui ad agendum de procura.in vi.sentit glos. secundum vlt.lect.in d.l.quamuis,de adult.Dom.in d.c.

i.col.

i.col.ii.in fin.& seq. Archid.v.q.iii.c.i.§. reos. Rota in nouis decis.cli.& in decis.ccccLxxv.in nouis.ver.ii.dixi. Bellamer.decis.DCCxvii.ver.dixi.ii.Bal.in d.l.seruũ quoque. §.publicè.col.v.in fi.ver.modo quæro.vtrum processus, & in l.ii.col.fi. ver. & hic cognoscitur. C. qui accusa.non poss.& in l.reos.col.v.ver.quæro quid si illa exceptio. C. de accu. Bal.in l.licèt.col.ii.uer.sed quid dices. de proc. vbi hoc tenet in procuratore rei, secus dicit in procuratore actoris. Ang.in d.§.ad crimen,col.ii.uer. sequitur in tex. Cępo.caute.ccl.Old.in consi.cxxx col.pe. ver.sicut est uidere. Rom.in cons.ccxv. & istam dicit * communem. Hipp.in pract.§.sequitur.col.iii.nu.viii. Ias.in l.patre furioso,col.v.ver.xi.facit, ff. qui sunt sui vel alie. iur. Bal.in c.ex conquestione,in ulti.not.de rest.spol. Feli.in d.c.meminimus col.pe.ver.ulti.conclusio.de accus. Are. in d.l.licèt in ult.col.ver.in iii.autem casu. C. de procura. Marian.in d.c.veniens,col.xlix.cum seq. Bonifac.in tract.de accusa.col.i.nu.5. Imo.in d.§.ad crimen, col.pe. versicu.secundò casu principali.

Contrarium Bar.in l.pen.§.ad crimen,in fi.q.de pub. iudi. Cuma.in l.quamuis. C. de adult.ubi Sali.col. i.in fi. & seq.Bald.in l.ita demum,colum.i.in fi.versic.sed quid dicemus. C. de procu. Alex.ibi colum.i. Bald.in l.quamuis.col.i.in fi. C.de adult. Præpositus Alex. in c. si quando.colum.fi.ii.q.vi. Abb.in d.c.veniens.col.pen. Ange.in d.l.quamuis. Io. And. in c. i. de iudi. in vi. nouell. circa fi. Io.de Ana.in d.c.veniens,in fi. Aret.in l.cum mota, C. de transact. Gomes.in c.i.de iudi. lib. vi. ubi dicit istam partem veriorem & * magis communem.

Tenendo opi.secũdam, ꝙ processus reddatur nullus, opposita exceptione. Limita hoc non ꝓcedere, si opponatur exceptio post conclusionem in cã, & sñia veniat ferenda ꝓ absolutione rei. Rot.in nou. decis. ccccLxxxv. Bellam.decis.DCCxvii. Bar.in d.§.ad crimen, in fi. verbis qui simpliciter loqtur, ꝙ opposita exceptio post conclusionẽ non operatur. Bar.in d.l.seruũ quoq;.§.publicè.in v.col.i fi. Bal. verò in d.l.q̃uis, in i.col.in fi.tradit ꝙ post

con-

conclusum in causa non potest opponi talis exceptio,siue ferenda sit sententia absolutoria siue condemnatoria. Corse.in sing.in uerb.Procurator. Grat.in cons.lxxi. col.i.vol.ii. Sublimita, quia talis exceptio ēt post cōclusionem opponi pōt per reum absentem, qui comparuit in causa per procuratorem, quando snīa veniret ferēda contra ipsum. Bal.in d.l.reos.col.v.ver.quæro quid si illa exceptio. C.de accus.

Vigesimò limita,nam socius potest defendere socium, suum in causa capitali. Spec.in tit. de procur.§.i.uer.xii. per socium.gl.in c.si quando,in gl.fin.circa fi.ii.q.vi. Bal. in d.l.si seruum quoq;.§.publicè.col. fi.ver.hic quæro.

Contrarium Imo.in d.c.licèt, nume.6.de accus. Præpos. Alex.in d.c.si quādo,col.pe.ii.q.vi. Dec.in c.cùm M. in col.3.nume.12.& ibi Ripa col.xxiiii.de consti. Ant.de But.ibidem col.ix.uersi.item,nec supplet. & ī c.cùm delicti.col.v.ver.gl.i.de dol.& contuma. Tenendo hanc secundam opi. Limita non procedere, qn̄ delictum esset connexum,aut correlatiuū,prout est adulteriū vel incęstus. ita Maria.in d.c.veniens,colū. 54.in xxv. fall.refert & sequitur Fel.in d.c.cùm M. col. v.ver.hanc conclusionem limita.de constitu.

Vigesimoprimò limita ꝑ ꝑ necessitatē, ꝑ quā ēt ī cā capitali ꝓcurator admittit. Bal.in l.minime.C.de appel.

Vigesimosecundò limita, nā qn̄ dubitatur an uulnus sit mortale,potest admitti procurator sub conditione, si non sequatur mors.in l.eleganter.§.si dolo.ff.de dolo.refert & sequitur Alexan.in apostill.ad Bar.in d. §.ad crimen, in principio.

Vigesimotertiò limita, nam etiam in causa criminali capitali admitti pōt procurator ad unum articulum tātū puta ad dilationem petendam vel testes producendos. gl.ii.in d.l.pe.§.ad crimen,gl.3.in d. l.seruum quoque.§. publicè. Ant.de Butr.in c.ex parte. col.vi.versi.venio ad secundam de testib.post Inn.ibi circa prin. in verbo per interpositum. Et idem Imo.in c.dilectorum,de testib.cogen.Felin.in d.c.meminimus,col.pe.& fi. Gra. in consil.

xcviii.

xcviii col.i, nu.4.vol.i.Bonifa.de Vitali. in tract. malefi. in titu.de procur.& defensorib.col 2.

Contrarium Inn.in d.c.veniens, de accus. Spec.in tit. de procu.§.i.sed nunquid.Bar.in d.l.pen. §.ad crimen, in 4.colū.ad fin. Guid.Pap.q.cccxxxviii.licèt ipse teneat, ꝙ possit constitui procurator ad uidendum productionem testium partis aduersę.Imo.in d.§.ad crimen, col.ix.ver. in eadem gl,& Pau.de Ca.in d.§.publicè.col. fi. versi.ad alias uero actus. Bald. in d. §.publicè, colum. 2. distinguit. vide illum.

Vigesimoquartò limita, nā licèt non admittatur procurator, quilibet tñ potest implorare pro inquisito officiū iudicis. Grā.cōs.i.nu.xxiiii.& seq.post.decis. impress.

Vigesimoquintò limita, qñ inquisitio eēt vel inepta, vel calumniosa, prout hos duos casus prosequitur Hippoly.in consi.xliii. nu.xl.ver.alia etiam ratione & seq.

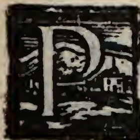
Quando criminalis causa incidit in ciuilem admittetur procurator. Gram.consi.ciu.xxxvi.col.2.

CONCLVSIO XXXIX.

ARGVMENTVM.

Scriptura ubi opus est ex partium conuentione, antequam illa conficiatur, actus non dicitur perfectus, & si partes ipsę conuentionem uerbo firmassent.

639.

PAVLVS de Cast.in l.contractus. C.de fid. instr.& in l.cùm res. C.de probat.voluit, ꝙ si firmata cōuentione inter partes actū, sit, ꝙ conficiatur scriptura per notariū, ꝙ anteq̄ scriptura conficiatur, actus non habetur pro perfecto, nec potest operari. Idem uoluit Ful. consi.cc.incip.In quæstione quæ uertitur, circa fi. Aret. cōsi.clx.col.iii.& seq.Soci.cōsi.clxv.col.v.Deci. consi.xi. col.i.

col.i.in fi.& seq.& consi.clix.col.ii.in fi.& seq. Ias. consi. cli.col.i.in fi.& seq.vol.ii. Ripa in l.fi.col.xxix.& seq. C. de reuoc.donat. Ias.in §.item si quis. col.antepen. in fin. insti.de act. Hippo.in sing. Dclxvi. Anto.de Cana. ī trac. insinuationū in xxi.q.Rui.cons.i.col.viii.in fi.& seq.vol. iii.Boer. decis.xlviii.in vii.in i.parte.

Contrarium Soc.consi.xxxii.col.ii.in fi.& seq.vol.iii. ver.nec etiam iurandum.Dec.in l.pactum, col.ii.ver. & ex hoc infertur.C.de pact.& consi.cccxl.col.ii. Grat.cō si.cvii.col.i.vol.i.Lofred. consi.xix.col. xxvii. versi. Est tamen aduertendnm.

Tenēdo primā opi.limita, nisi ex aliquibus cōiecturis apparerent partes tunc voluisse habere cōtractū pro absoluto, dato quo nō interuenerit scriptura. Ita Are.cons. clx.col.iiii.& consi.cccxl.col.ii.

Tenendo secundam opi.limita, non procedere, quando actum esset, quòd alias nō posset conuentio operari, nisi in scripturam redigatur.ita Deci.in d.l.pactum, colum.ii.& Grat.cons.cvii.vol.i.

Posset tamen non improbabiliter dici, ꝙ etiam si scriptura non requiratur pro substantia conuētionis, qñ partes conuentionē iam firmatam voluerunt in scripturam redigi, ꝙ tamē sit necessaria ad probationem. itaq; non posset dicta conuentio probari aliter, quàm per scripturam vel per partis confessionem. ita colligitur ex dictis Bal.in auth.sed nouo iure. in penul.colū. C.si cert. peta.refert & sequitur Brun.in tracta.de forma, fol.xiii. colum.prima.

FINIS.

LAVS DEO.

CONCLVSIONVM REGVLARVM, ET Communium opinionum,

DOCTISSIMI IVRISCON. D. IACOBI PHILIPPI PORTII IMOLENSIS,

LIBER SEXTVS Nuper additus.

CONCLVSIO *Et Regula I.*

ARGVMENTVM.

Clausula codicillaris in testamẽtis apponi solita videlicèt, si non valeat iure testamẽti, quòd valeat iure codicillorum, an sortiatur effectum testamento existente nullo filij præteritione?

N CLAVSVLA codicillaris, si non valeat iure testamenti, valeat iure codicillorũ, operetur quãdo testamentum est nullum, filij iam nati tempore testamenti præteritione. & Bar. in l. i. in v. q. ff. de iure codicil. dicit ꝙ sic, ex mente Iacob. Bald. & antiquorum glossatorũ &

ex mente Dyn.in l.codicillis.§.fin.ff.deleg.ii.idem tenet Bald.in authen.ex cauſa,col.fi. verſi. quæro. vtrum illa clauſula.C.de lib.præter.& in l.ii. ubi glo. ff. de leg. iii. & in conſi.vi.viſo teſtamento,col.i.circa,fin. & in conſi. xx.col.pen.incipiente factum ſic ſe habet,quidam dominus Iacob.& in conſi.xlix.idem in auth.ex cauſa.in vii. q.& in fi.illius authen.C.de lib. præter.& in 4. colũ.in j. oppoſ.in fin.& ibi etiam.Paul.de.Caſt.colum. penul.& ibi Sali.col.pen.& ſequẽ.& ibi Alexand. & in conſil. vi. verſi.item ſi hęc verba.& Iaſ.d.authen.colum.antepen. verſi.iii.q.Curt.Iun.col.xx.& ſeq.& Ioan. Fab. in fine. idem tenet Bald.in l.ex ea. §.i.ff.de teſtam. & ibi Ang. & Imol.idem voluit Bald.in conſi. cccxciii.in fin. uolu. iii.& in conſi.cccxci.in fin.lib.3.& in conſi. cccxcv.lib.i. & ccccxxxi.eod.lib.& clxx.col.fin.lib.v. & xxxvi. col.ij. lib.3.& ſeq.col.ii.in fin.lib.v.Idem tenet Angl. in d.authen.ex cauſa.col.fi. C.de lib. præter. & in §. ſiue igitur in fin.in authen.vt cum de appel.cognoſ. & in l.ſi patroni. §. fin. ff.ad trebell.colum. pen. & idem Angel. conſi. xcix.col.i.& conſi.cxxxvi.colum.fin.& conſi. cviii.colũ. i.Imol.in l.filio præterito.colum.vii.ff.de iniuſt.rup.teſtamen. Ang.Aret. inſtit.de codicillis,in princi.colum.j. in fin.& ibi Porcius colum.i.in fin.Paul.de Caſt.in conſ. cc.incipiente Clarum eſt, colum.i.lib. primo. & conſil. xxix.incip.Circa primum quæſitum.colum.i.lib.i.& cõſil.ccclxxv.incip.Ne ſub æquiuoco, colum. ii.lib.primò & conſi.ccccxi.colum.i.lib.primo incipente uiſo facto & dubiis.Comen.in conſi. 232. colum. iii. lib.4.& conſil. cccxx.colum.fin.lib.iiii.& conſi.xcvi.colum.i.lib.ii.& in conſi.cxxvi,col.i,lib.ii.& in conſi. xxix.lib ii.in i. col.in ſubſcriptione. & in conſi. cxviii. col. pen.in fin. lib. ii.& conſil. ccxlv.in fin. lib.iii.Alexand.in conſi. ix. colum. fin.lib.i.& in conſi.xxxvii.colum.ii.lib.i.& xxvi.colum. ii.in & ſequen.lib.i.& conſi.xli.col.fi.eod.lib.& in conſi. cxlii.col.ii.& ſequen.lib.20.& conſi.ibi colum.i.eod.lib. & conſi.lxxxvii.col.ii.in prin.lib.iii.& conſi. cii. colũ ii. eod.lib.& conſi.xix.colum.pen.& ſeq. lib.vi.& in conſi.

50.col.

50.col.i.in fin.lib.vi.& idem Alexan.in l.i. C.de codicil. dum se remittit ad not. per ipsum in authen. ex causa. Deci.consi.ccxxviii.col.i. & consi. ccxlii.colum.i.in fin. & seq.& consi.ccccxc.colum.pe.& consi.670.decisi.Tholo.& ibi apostil. ccccl v.Ias.in authen.nouissima. colum. vii.in viii.limit.C.de inoff.testam.Cassan.cōsi.lxvii.col. xiiii.& in consuet.fol.249.colum.ii.Barba.consi.54. col. antepen.& seq.usque in fin.lib.3.Guald.in titu.de liber. hęred.instit.uel exhæred.caut.15.

Contrarium tenet glo.in d.auth.ex causa in glo.fin. in fin.C.de lib.præt.& ibi Iacob.Butri.in fin.versi.circa secundum.& Iacob.de Are.Guliel.de Cune. & Rayne. de Forliui.& glo.in l. ex ea.§.i.ff.de testam. in gloss.i. in fin. dum allegat. l. Titia. ff. de inoff. testamen.Guil.de Cune.in l.fi.C.de codicil.ver.sed si teneas.Bal.in l.ii.ff. deleg.iii Oldra. & post eum Bald.in d.l. Titia. colum. i. ff.de inoff.testamen.& Bal.consi.ccclxxxvii.lib. v. Specul.in titu.de inst.edi.§.compendiosè. colum.xi. versi. item vide. Paul. de Cast. in consi. cclxviii.col. fi.lib.i.& post Oldra.in l.fi.C.de codicil. in fin.& consi.cxij.col.ii. qui dicit ꝙ solum operatur quò ad defectum solemnitatis.Cuma.in consi.ciii.in subscriptione. Soci.in consi. xciii.colum. ii.versicu.sed tamen his non obstantibus. lib.iiii.Cassan.in consuetud. fol.ccli. colū. secunda Aret. in l.ex hac scriptura.§.i. ff.de testam. Signorol.in consi. clxxi.vbi dicit istam partem communem.

Limita primam opin. quæ videt. * magis communis, ut non procedat quando frater est præteritus, & est instituta turpis persona per testatore.Rui.consil.v. colum.fi.lib.3.

CON-

CONCLVSIO Et Regula II.

ARGVMENTVM.

Trebellianica vtrum prohibita cenſeatur per illa verba à teſtatore prolata, Reſtituas omnia bona mea?

TRVM aut per illa verba, reſtituas, omnia bona mea, cenſeatur prohibita trebellianica? et quidem in dubium Bartol. in l. Centurio. colum. viii. ꝙ iſta verba inducant prohibitionem Trebellianicæ ſed, ut colligit Capra conſi. xxxvi. in fi. Aret. conſi. xii. col. pen. vel Bart. non probat hoc, vel probat contrarium: vt ibi per eum, & per Pau. de Caſt. & Corn. in auth. ſed cum teſtator. col. i. C. ad l. falcid. Iaſ. ibi. col. xxvi. Capra conſi. lxxxiii. in fi. & conſi. 36. Aret. conſi. xii. col. pen. tamen idẽ voluit ꝙ per dicta verba Trebellianica ſit prohibita. Bal. in l. precibus. C. de impub. colum. xv. ubi dicit contra Bar. quòd iſta uerba non faciunt ſubſtitutionem directam, ſed bene faciũt ꝙ remanẽte ſubſtitutione fideicommiſſaria, ceſſet trebellianica & ibi hoc ſequitur. Iaſ. & Deci. col. iii. & Ang. col. iii. d. l. Centurio & ibi Imol. col. xii. Iaſ. col. xxvi. idem tenuit Fulgo. conſi. xxx. col. fi. Alexand. conſi. cci. colum. ii. lib. vi. Guald. caut. xxxi. de ſubſti. Grat. conſi. cxxxiiii. colum. vii. uol. i. idem Corſet. in tract. ſuo de Trebel. idem ſequit. Alex. licèt non clarè approbando dicta Bar. in d. l. Centurio, ꝙ verba illa faciant ceſſare Trebellianicam Curt. Iuni. conſ. xvi. in fin. & conſi. cliiii. col. i.

Contrarium ꝙ iſta verba non inducant prohibitionẽ trebellianicæ voluit Angel. in auth. ſed cum teſtator, & ibi Corn. col. i. C. ad. l. Falcid. & idem Ang. conſi. cxxv.

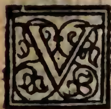
col.

col.fi.Roma. in auth.similiter.C.ad l.Falcid.col.pe.Areti.in d.l.Centurio.col.vi.& consi.xii.col.pe. Ias. in d. l. Centutio.col.xxvi. Galiaula d.l.Centurio.col.84.Corneus consi.ccvii.lib.ii.col.iii.Roma. consi. lxxv. Capra consi.36.in fi.& consi.83.in fi.Ias.consi. 84. colū. viii.& seq.lib.i.& consi.cxlvi.col.iii.lib.4.Claud.in d.l. Centurio. col.vii. Soci. cons.14.col.fi.licet ēt idē voluit in aliis verbis,in quibus non bone loquitur, vt infra, & idem in consi.33.col.pen.& seq.Corn. consi. 187.colū.ii.uolu.i. Paul.de Cast.consi.xxviii.col.ii.In causa, qua vertitur, col.ii.Cassan.consi.lxvii.col.xvi.Beltrand.consi.clii.col. pe.lib.i.& cons.xlvii.col.pe.lib.3.& cōs.88.& 144.col.fi. & 288.col.i.& 314.col.i.in fin.& seq. lib.3.Mantua consi. ccxci.vol.ii.vbi dicit istam * communem.Rui.consi. lii.col.ii. & clxiii. col.vii.eo.volu.& seq.col.4.lib.3.Facit quod dicit Cyn. & Bal. in l.fi.C.ad.l.Falcid.ꝙ promittens hæres soluere omnia legata,retinet falcidiam.

C O N C L V S I O
Et Regula III.

A R G V M E N T V M.

Trebellianicæ detractio an prohibita censeatur per verba Restituas hæreditatem pleno iure.

TRVM autē ista verba, Restituas hæreditatem pleno iure,inducant prohibitionem trebellianicæ.Paul.de Cast.& Comen.in auth. sed cum testator.C.ad l.Falcid. dicunt ꝙ nō Capra consi.xxxvi.in fi. & consi.83.in fi.Soci.consi.33. colum.7.& sequen.Roma. consi. lxxix. & lxxv. & 239. Oldra.cons.ccxlviii.Bauer.in repeti.l.cum filiosfam. de leg.primo.colum.xlvi.Lancel.Deci.in l.Titia.ff.de inofficio.testamen.Paul. de Castr. consil.xxviii.col. ii.lib.ii.

in causa quæ uertitur. Guald.caut.xxxi.de substit. Felin. qui latissimè loquitur de istis verbis pleno iure, in c.cũ quęstus, de foro compet. & in cap. auditis, colum. iii. de præscrip. Beltrand.consi.xxxvii.lib.i. & consi. lxxv. colum.pen.in fin.lib.ii.& consi.clxxxiiii.col. ii. lib. ii.& consi.cxliiii.col.fin.lib.iii.decis.Neapol.xcviii.& xcv. in nouis.Roma.in auth. similiter colum. pen. versi.sed hic dubitatur.C.ad.l.falcid. Grat.consil. cxxxiiii. columna vii.lib.i.Rui.consf.xxxviii.colum.ii.lib.i.& seq.colum.4. lib.3.Boer.decisi.xliiii.nu.33.in prima parte.

Contrariam colligitur ex notatis per Alexand.consi. ccviii.colum.i.lib.ii.& colum.sequẽ. Bald.in l. præcibus. colum.xv.C.de impub. Alexand.consi.cci. colum. ii.lib. vi.Guid.Papæ q.537.vbi dicit istam communem * opi. & consi.cxxii. Grat. distinguit in consi.clxiii.col.7.lib.ii.

De isto verbo, plenam, habes in c.inter quatuor. col. fin.de maio.& obed.

CONCLVSIO, Et Regula IIII.

ARGVMENTVM.

Rei duo quando obligantur, & pecunia ad vnum tantùm peruenit, quòd censeatur principalis, qui pecuniã recepit, alter verò fideiussor.

Vando duo rei obligantur, tamen pecunia ad vnũ peruenit, ille qui pecuniam habuit, censetur principalis, alter fideiussor, ita glo.Guil.in l.sed & Iul. §.si inter duos. ff. ad Maced.& glo.in l.uir vxori.in fi.in glo. fi.ff.ad Velleia.Io.de Ana.consf.lx.& ibi Bolog.in addit. Alex.in appostil.ad Bart.in d.l.Marcellus. ff.de fideiussor.

for.Hipp.fing.ii.& in rub.de fideiuf.num.71. Cremenf. fing.xxxviij.Hifpan.in cap. per veftras charta lxxv.de donat.inter uir.& vxo.Crauet.confi.lxxvii. col.i.Tiraquel.de retract.fol.268.

Contrarium opinionẽ tenuerunt Roma. confi. 114. Soc.confi. lxxi. col.i.& feq.lib. iii. cum unus fe obligat pro alio uelut principalis & infolidum. Guald.caut.xxx.

Pro diftinctione dici poffet,quod aut quæritur an inter fe cenfeant fideiubere vnus pro alio, & dicendum eft ꝙ fic. Aret.confi. xxxiii.colum.iii.Alexã. confi.cxvi. col.i.uolu.vi.& confi.xli.col.i.uol.v.

Aut quæritur an cenfeatur fideiuffor quò ad creditorem,& dicendum eft ꝙ habet, exceptionem excufsionis,quin aliter eorum poteft dicere excutiatur fumptibus meis, ille qui habuit pecuniam. & hoc voluit Bart. in l.iii.§.i.in vii.quæft.ff.de duob.reis.in l.fi ut certo.§.fi duobus,colum.4.ff.cōmod. Ang.in l.vnde quæritur. eo. titu.& in l.huic quæritur.§.poteft.ff.de pecul. Roma.in l.fi cum dotem.§. tranfgrediamur. ff. folut.mat. & ita procedit prima opi.etiam hoc voluit Ioan. de Ana.confil.lx.& Bolog.in addit. & hoc uoluit Barba. confil.xliii. colum.4.lib.i.& confi.xci.colum.v.& feq.lib.iii.Soc. confil.lxxi.col.i.& feq.lib.i.& confi.xxvii.colum.pen. lib.4. Hippoly.in rub.de fideiuff.colum.xii.& 86.Aymo declarat confil.xci.

Eft bene verum ꝙ aliqui uoluerunt ꝙ iftud ꝙ competat facultas afferendi quòd fiat excufsio fumptibus illius, qui nihil habuit, non fit propterea quia cenfeantur fideiuffores,fed propterea aliam æquitatem,vt dicit Ang.in l.reos.ff.de duob.reis.Barba.confi.ci.col.6.lib.3.

Soci.uerò confi.lxxi.col.i.& feq. dicit iftud effe ex beneficio diuifionis competente duobus reis. Imol. uerò in d.l.reos.col.v.uerfi.vi.addit.dicit iftud effe,quia cenfetur fideiuffores.

Contrariam uerò in principali conclufione, quòd & quòad exceptionem difcufsionis nō pofsit allegare alter ex coreis ꝙ fiat exactio fumptibus fuis ab eo ad quē pe-

cunia peruenit,tenet Aret.consi.xxxiii.col.iii.

Tenendo primam opinionem sublimita nisi nouandi animo alter interuenerit,ut per Alex.consi.xxxi.colum.fi.lib.iiii.

Si verò quæratur an quò ad creditorem censeantur loco fideiussorum,& dicendum est q̧ non,ut per Roma. consi.cxiiii. Aret.consi.xxxiii.colum.iii.uide quod not. Rui.consi.xix.col.iiii.lib.4.declara ut per contrad. in repet.l.diffamari.nu.129.C.de inge.& manumis.

CONCLVSIO
Et Regula V.

ARGVMENTVM.

Censuarius vel emphyteuta,qui per triẽnium continuum soluit canonem, præsumitur in præteritum semper soluisse.

VI affert tres annales solutiones censetur semper in præteritũ soluisse.l.quicunque.C.de apoch.pub.lib. xi. ponit. Ioan. And.in c. hanc, circa medium, esse dilat. Cassan. in consuet. fol.cccxi. colum.i. Ias.in l.si certis annis,col.ii.versi.adde etiam C.de pact.

Primò amplia,ut non solum procedat dicta regula in solutione census tributarij,prout loquitur, sed etiam in solutione canonis emphyteotici . Rota in nouis decis. 304.Specul.in titu.de locat.§.nunc aliqua. uer. xxvii.& ibi Ioan.And.in addit.glo.in l.ii.in glo.magna versi. itẽ quis probabit.C.de iure emphyt.& ibi Saly. colum. ii.in princ.versi.quæro quid si apparet.qui dicit ita Dyn.consuluisse & obtinuisse in facto.& col. vi. versi. sed in casu huius.l.Bar.in d.l.quicunque,uersi. idem dicit.glo.sing. cxxv.Parisi.consi.cviii.nu.31.uol.i.Bar.in l.ii.col.fi. uersi.quæro quis probabit,& ibi Bal.col.4.in fi.ver.sed qua

liter

liter probabitur & ibi Alb.de Rosat.nu.7. & Cyn. nu.6. glo.consuet.fol.34.col.i.& seq.

Immo in emphyteosi ecclesiæ tenuit Hosti. in summa de locat.§.fi.vers.hoc aũt notãdũ ꝙ sufficit probare solutiones duorum annorum . cuius contrarium tenet Ioan.And.improbando ipsum Hosti.in addi. ad Specu. in uers.xxvii.in titu.de locat. & sequitur Ias. in d.l.ii. col.lvi.vers.secundò limitauit.

Secũdò amplia idẽ esse in colono siue censuario . Bal. in l.littera.ĩ fi.de dila. Ang.in §. scire autẽ,ad fi. in auth. de re.alien.sequitur Ias.in l.ii.col.lvi.uer.nũquid aũt.C. de iure emphy.Pet.de Anch.in c.potuit,col.pe.uer.vtrũ tñ singularis,de locat.& ibi Imol.colum.23.versic. dicit tñ.d.Petrus.Soc.cons.cxviii.nu.3.lib.4.Ias.in d.l.ii. col. lv.vers.in eadem glo.Calca.consi.xlv. col. fin.Cassan.in cõsuet.fol.381.col.i.decis.Tholos.225.Trigon.sing. 128.

Tertiò amplia ut ꝓcedat ẽt in solutione annali,quia si quis adducat tres annales solutiones ultimas conterminatas,censetur semper in præteritum soluisse. Bald.in c.litera,in fin.de dilat.Ias.in d.l.ii.col.lvi. uersi.nunquid autem.C.de iure emphytco.Trigon. sing.125.

Quartò amplia idem esse in solutione pẽsionis , quia probans se soluisse pensionem pro tribus annis ultimis & continuatis,censetur semper in præteritum soluisse. Gigas.q.81.in tracta.de pensionib.

Quintò amplia ut idẽ sit in oblatione facta de tribus annis continuis & ultimis Deci.in consil.dcxxx.col.fin.

Sextò amplia etiam si debitum sit iuratum, ut uoluit Grat.consi.cxxi col.ii.lib.ii.

Septimò amplia ẽt si esset distributa solutio ꝑ quinquẽnia,& constaret de solutione trium quinquẽniorũ. Bal.in d.l.quicunque.uers.item quæro præstabat.

Octauò amplia,etiam si cessauerit in futurum soluere postquã docuit de solutione trium annorum,quia nõ propterea tollitur.præsumptio quòd dicatur semper in perpetuum soluisse ante tempus illarum trium solutionum. Bal.in d.l.quicunque.uers.item quæro.

Nonò

Nonò amplia ẽt ſi in libro in quo apparent deſcriptæ tres ultimę ſolutiones, non appareat aliquid ſcriptum de ſolutionibus anterioris temporis. ita Bald. in d.l. quicunque.uerſ.item quæro exactos.

Decimò amplia etiam in ſolutiōe decimarum. Boer. deciſi.236.

Primò limita ut hoc ꝓcedat qñ dictæ ſolutiones ſeu quietationes fuerunt factę diuerſis tẽporibus, ſecus uerò qñ oẽs factę fuiſſent unico contextu.ita Bal.in d.l.q-cunq;.in i.q.& idẽ Bal.in l.ii.C.de dot.ꝓmiſ.uer.pone ꝙ quis.Iaſ.in d.l.2.col.Iv.uerſ.limitatur tamen. Caſſan.in conſuet.fol.212.colum.3.& 381.col.i. Alex. in apoſtill. ad Bart.d.l.quicunque.

Secundo limita,ut ſolutiones debeant eſſe annales,& non ſufficiant ſolutiones ſemeſtrales, vel frameſtrales. Alex conſ.cv.col.2. verſ. contra iſtud principale fundamentum volumi.tertio.

Contrariũ Bal.in d.l.qcunq;.uer.itẽ q̃ro. qd in eo.C. de apo.lib.x.refert & ſequit.Iaſ.i l.diuortio, §.q i anno. uer.tertiò infert. ff. ſol.mat.Facit qđ notat Alex.in cõſ. 107.col.2.uerſ.& ad hoc non obſtāt.lib.2.

Tertiò limita,vt procedat indebito ꝓueniente occaſione rei, ſecus uerò in debito merè perſonali non prouenientc occaſione alicuius ueræ rei.Bar.in d. l.quicũq;. uerſ.item quæro promiſiſti mihi.

CONCLVSIO
Et Regula VI.

ARGVMENTVM.

Legitimatio cùm petitur filiorũ illegitimorum, an mentio facienda ſit filiorum legitimorum & naturalium.

IN legitimatione filiorum illegitimorum debet fieri mentio quòd extant filii legitimi & naturales. Anto. de

de But.in c.per uenerabilem,col.xvi.verſ.ſi uerò fiat ad inſtantiam filij.Iacob.de Beluiſ.in auth.quib.mod.nat: effi.ſui.in princ. col. 2.verſi.prętereà hic uidetur caſus. Io.And.in addit.ad Specul.in tit.de ſucceſſ.ab inteſta.in addit.Gofred.uerſ.item ſcias.Pau.de Caſtr.in l.Gallus. §.& quid ſi tantùm,col.pen.verſ.ſed aduerte,de libe. & poſthum.& ibi Aret.col.iii.uerſ.quòd ſi pater . Petr. de Anch.conſ.241.col.ii.verſ.& iſte ſanus intellectus.Ant. de But.conſi.2.in princ.Roma conſi.194.col.i.in fi.uerſ. ſecundò dubitatur.Abb.in d.c.per venerabilem.colũ.6. uerſ.pro hoc ex dico.Pau.de Caſt.conſi.22.col. i. libr. 2. Alex.conſi.25.col.iii.uer. fortificantur etiam præterita. lib.i.& conſ.68.col.v.ver.ad idem adduco,lib.i.Are.cõſi. 164.col.fin.verſ.circa filios legitimos. Corne.in cõſi.93. col.3.verſ.vel ſaltem.in conſi.xxxv.in viii.colũ. in fin.& ſequen.& in conſ.19.col.v.in fin.& ſequen.

Contrarium Federi.de Senis conſi.57.in princ. Bald. conſi.56.lib.2.Iaſ.in l.Gallus.§.& quid ſi tantùm . colũ. xxi.ff.de lib.& poſth.verſ.quartò limita.& conſ.68. col. 4.& pen.lib.3.& conſi.cx.col.3.& pen.lib.4.Paul.de Ca. conſi.clxxx.col.3.in fin.verſ.attamen autem dixi. libr.i.

Sed in ueritate nec Federi.de Sennis nec Bal. in conſ. ſuo loquitur quando extabant filii, ſed tantum quando extabant nepotes:& ita ipſi expreſsè loquuntur . & Bal. uidetur facere differentiam dicens quòd tex.autenticorum loquitur in filio,& non in nepote , & ꝓpptereà ſubdit nulla lege caueri ꝙ de nepotibus ſit habẽda mentio.

Declara hoc procedere non ex defectus poteſtatis, ſed ex defectu intentionis, ut per Ruin. conſil. xxviii. colum.4.lib.4.

Primò amplia,etiam ſi legitimatio ſit conceſſa motu proprio.Ant.de Butr.in d.c.per uenerabilem , colũ.xvi. uerſi.& hoc credo etiam.ſentit Corne.conſ.93.col.3.lib. 2.Soci.conſ.120.col.v.lib.3.ubi quòd talis regula in legitimatione nõ operatur quando eſt defectus intentionis.

Secundò amplia,etiam ſi filius cui ſit præiudiciũ, eſſet filius legitimatus.Soci.in conſ.65.col.pen. verſi. ſecundò.

cundò probatur subscriptio lib.3.

Tertiò amplia, etiam si dictum sit in legitimatione ut filius legitimatus intelligatur legitimatus siue preiudicio legitimorum, vel cum illis in succesśione concurrat quia non propterea saluatur legitimatio à subreptione si non ex facta expressa mentio quòd extabat filius legitimus & naturalis. Alex. cōsi. lx. col. pe. in fi. & sequen. uers. tertia ratio lib. ii.

Immo clausula sine preiudicio prolis legitimæ, uidetur prohibere ne fiat legitimatio stātibus filiis legitimis, & naturalibus. Rui. cons. 81. col. 2. in princ. lib. 3.

Contrarium Rui. cons. 75. nu. 16. lib. 3.

Quartò amplia, ut nec pater posset ratificare legitimationem filii naturalis in qua non est facta mentio filiorum legitimorum & naturalium, Soc. inter cons. Rui. 71. in subscriptione col. i. lib. 3.

Quintò amplia, ēt qn̄ ĩ legitimatiōe dictū̄ esset ꝙ ltīmatus cōprehēderet̄ sub statuto uel consuetudine, ꝙ stātibus masculis ltīmis nō succedāt. Rui. cōs. 82. col. 3. li. 3.

Sextò amplia, etiam si dictum sit, quòd cum filiis masculis legitimis & naturalibus succedat legitimatus. Ruin. consi. 82. col. 4. lib. 3. & cons. 124. col. fi. lib. 4.

Primò limita, qa stāte clausula nō obstantibus, nō est necessaria mentio filiorum. Ias. in d. consi. 68. col. pe. lib. ii. & in consi. cx. col. pe. lib. 4. & in consi. 184. col. 3. libr. 2. uers. secundò respondetur.

Sed ista limitatio non est uera, quia clausulæ similes nō operātur in ignorantis, vel in his quæ sunt facti quæ papa p̄sumit. ignorare ponit Bal. in l. tanq̄. C. de fideicō. & simplices derogationes nō operantur nisi in specificatis. Rui. cons. 88. col. x. in fin. & sequen. lib. 3.

Contrarium in clausula ex certa scientia, Barba. cōsi. xlix. nu. 5. lib. 4.

Secundò limita qn̄ ltīmus exprimeret quòd ltīmatus succedat etiā si patri ipsius legitimati nascerentur post legitimationem alii filii legitimi & naturales: ita Ias. in d. consil. clxxxiiii. vers. expresśio ergo alios. lib. 2.

Tertiò

Tertiò limita quando extaret filia quæ stante statuto vel alias esset exclusa à successione. Ias. consi. 68. colum. vi. uersic. vi. principaliter, & col. pen. vers. quartò notabiliter. libr. tertio.

Quam limitationem crederē uerā esse qn̄ filia ettiam nō subsecuta illegitimatione, filii illegitimi ut putà ꝑp existētiā agnatorum vel aliàs fuisset exclusa, quasi tunc non intersit filię fier i legitimationem uel ne. Pau. de Cast. cōs. 27. col. v. incip. Dicēdū est dictā hæreditatē. uel ferè essent oīnò inhabiles ad succedēdum, ut in feudo: & ita loquit. Rui. cōs. 35. q. vel iiii. lib. i. sed qn̄ ipsa omnino successisset, si nō eēt filia legitima filii illegitimi tunc nō ꝓducti ipsius filię ꝑp quā de ea fieri dēt mētio, locū hēt, & ꝓpterea ēt dispositio eadē locū hēre dēt, & propterea filiā legitimā & naturalē curādam in legitimatione filii illlegitimi qn̄ ex legitimatione filii illegitimi per statutū excluditur ipsa filia, uel in totū à successione uel non legitima ei diminuitur. Soc. in l. Gallus. §. & qd si tm̄. colū. pen. versic. tertiò & in ult. cōclusione de liber. & posthu. Deci. consi. ccciii. nume. 7. Cur. Senior. consi. xviii. col. 4. & sic in casu suo opi. Ias. in d. cons. non puto ueram.

Limita quartò, nam legitimatio licèt fieri nulla facta legitimatione legitimorum & naturalium ualet ipsa legitimatio in substantia, sed ipsis legitimis & naturalibus non præiudicat. Rui. consi. ciii. col. 7. uersi. quibus ēt nō obstantibus. lib. 3. in cons. 87. nu. 6. li. 3. & in cons. 81. nu. 8. uol. 3. in consil. 8. nume. 16. lib. 3. & cons. 68. col. 4. uol. 3. Ruin. consil. viii. col. vi. lib. 3. & consil. ciii. colum. i. libr. iii. in consil. xcvi. colum. 2. lib. 3. & in consil. xciii. lib. iiii. & colum. v. ubi declarat uolu. iii. & consil. lxxxi. colum. 2. li. 3. & cons. lxxxi. col. 3. lib. 3. & cons. 28. col. fin. lib. v.

Quintò limita dūmō filii ltīmi & naturales in quorū pręiudicium cedit ltīmatio, declarauerūt quòd uolebāt legitimationem esse nullam. Rui. consi. 33. nu. 8. lib. iii.

Sextò limita quādo legitimatio filii esset omni a meliori modo facta & in præiudicium quoruncunque legitimorum. Rui. consi. 68. uol. 3. col. iii. & iiii.

Septimò

Septimò limita quando per statutum fœmina esset exclusa stantibus filiis masculis & legitimis, cum facultate quòd comprehenderetur sub qualibet statuto faciente mentionem de filio legitimo, & naturali. Rui. cõs. 68. col. 3. & 4. lib. 3.

Octauò limita quando specialiter derogatur legibus prohibentibus legitimationes fœminæ stantibus filiis legitimis & naturalibus. Ruin. consil. lxviii. colũ. iiii. lib. tertio.

Nonò limita, quando legitimans qui potest legitimare in præiudicium filiorum diceret se legitimare in præiudicium quoruncunque. Ruin. consil. lxxxii. colũ. iii. libr. iii.

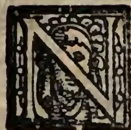
Decimò limita quando notum esset patrem habere filios legitimos & naturales. & declara ut per Rui. cons. 124. col. fi. lib. 4.

Vndecimò limita in legitimatione fœminæ per subsequens matrimonium. Boer. decis. 160.

CONCLVSIO,
Et Regula VII.

ARGVMENTVM.

De eadem materia.

NON potest fieri legitimatio filiorum illegitimorum si extant filij legitimi & naturales. tex. est in §. si quis ergo liti. §. sequẽti qui incipit, si igitur. ubi Bar. & Ang. not. in auth. quib. mod. nat. effi. sui glo. in uerbo quibus. in §. generaliter. eod. tit. ubi etiã Bart. & in §. sit igitur licentia. quib. mod. nat. effi. legiti. Iacob. de Beluis. in auth. quib. mod. nat. effi. sui in princ. col. 2. vers. q̃ritur

ritur & an legitimati à Principe. Bar.in auth.item si qs. C.de nat.lib. Bal.in l.ii.q.19.C.de seruit.& aqua. Bal.in auth.preterea.C.de nat.libe.Petr. de Ancha consi.ccxli. in v.col.vers.secundò requiritur. Pau.de Cast.cõsi. xxii. col.i.lib.2.Corne.in consi.93.col.3.lib.2.Aret.in consil. 13.in §.& quid si tantum,in l.Gallus,col.penul.ver.3.ff. de lib.& posthu.Cur.Senior in consi.13.col. iii. Alexan. in consi.187.col.i.uol.v.Rui.cons.67.col.fi.lib.3. Dec.in consil.cccxcii.nu.4.Boer.decis.ccxl.nume. 8.Socin.cons. cxii.colum.ii.

Primò amplia vt nec Imperator possit legitimare filium illegitimum stantibus filiis legitimis & naturalibus. Iser.in c.i.§ naturales col.i.si de feud.fue.cõt. Alex. in consi.clxxxvii.col.i.uol.v.& cons.188. colũ. i.uolu.v. Cepol.in consi.ciuili.66.col.vii.

Contrarium Alex.in l.ex facto.col.4.ver.& licèt Bar. ff.de uulg.& pupil.sentit glo.in d.§.naturales.dum dicit ita legitimari posse per Principem illegitimum ut succedat in feudo,uel solus uel cum aliis.unde glo.uidetur. sentire quòd legitimari possit à Principe ut succedat in feudo etiam cum filiis legitimis,& naturalibus. Iaco.de Belui.in auth.quib.mod.nat.efficiantur sui, in prin.col. ii.vers.prætereà hic uidetur,casus.Sali. in d.auth.item si quis,in prin.C.de nat.lib.Ant.de Butrio in c. per uenerabilem,col.xvi.versi.si uerò fiat,qui fil.sint legit.Iacob. Aluarot.in d.§.naturales.col.2.uer.quæro ut glo.

Sed pro concordia dici potest, quòd prima opi. procedit quando simpliciter Imperator procedit ad legitimationem.

Secunda uerò opi.procedit quando. Imperator pcedit de plenitudine potestatis, & cum clausula non obstante.ita colligitur ex not.per Alex.in d.consi.188.col. pen.versi.non obstat.ubi dicit doct.ita * communes tenere,lib.v.& in consi.clxxxvii.colum.v.vers.non obstat etiam , eo.vol.ubi idem dicit.Ias.in l.Gallus.§.& quid si tantum,col.xxi.uers.secundò pro limitatione.ff.de libe. & posthu.ubi dicit istam esse communem opi. idẽ Ias.in

consi.

conſ.lxviii.col.v.ubi idem dicit.lib.iii.Pau.de Caſt. cōſ. clxxx.colum.ii.verſi.& poſito.lib.i. Ruin.conſil.lxxxii. colum.i.lib.iii.

Limita iſtud ꝓcedere quando filius met petit & obtinet legitimationem,ſecus uerò quando illam petit, & obtinet pater pro filio ſuo naturali, quia tunc poteſt filius illegitimus legitimari etiam ſtantibus filiis legitimis & naturalibus. Ange. in §. ſi igitur, in auth.quib.mod. nat.effic.ſui vèrſ.ult.habetis & in l.ex facto.col. vi. ff.de vulg.& pup.& Iaſ.in conſi.lxviii.colum.v.lib.3.

Contrarium in patre legitimante ſentit Pet. de Ancha.in conſil.ccxli.col.i. Corn. clarè in conſi. ſuo xciii. col.iii.lib.ii.Cępo.in conſ.ciui.lxvi.col.7.Paul. de Ca.in d.l.Gallus.in §.quid ſi tantùm.col.fin.in fi.

Sed iſtud dictum Ange.non audet firmare Alexand. in conſilio ſuo clxxxvii.colum. v. & in conſil. clxxxviii. colum.pen.lib.v.

Secundò limita quia etiam Comes palatinus poteſt legitimare ſtantibus filiis legitimis & naturalibus quādo hoc habet in ſua facultate ſibi conceſſam à ſupremo Principe.Bald.in l.cum filiusfam.ff.de milit. teſta. Alex. in conſi.clxxxvii.col.v.uerſ.ſed omnes fatentur.& cōſi. clxxxviii.col.pe.verſ.quoniam in caſu noſtro.lib.v.Pau. de Caſtr.in l. Gallus. §. & quid ſi tantum.in fin.verbis. Alex.conſi.lx.colum. pen.verſ. poteſtas hoc etiam expreſsè.lib.ii.Curt.Senior conſi.xiii.col.iii.nu.32. Cępol. conſi.ciuili.lxvi.nu.19.col.vii.& colum.ix.nu.23. Bal.in l.2.in xiii.q.verſ.item nota quòd ſi Papa.C.de ſeruit. & aqua Rui conſi.lxvii.col.i.lib.3.& conſi. lxviii. colum.ii. lib.iii.Soc.conſi.xcv.colum.iii.nume.19.& ſeq.uol.4.ubi interpretatnr quandam facultatē Comiti Palatino cōceſſam, ut non poſsit legitimare illegitimos ad ſucceſſione unà cum filiis legitimis & naturalibus. vide omnino,& per Alex.in conſi.xciiii.colum.iiii.uerſ.& ideo dicit Baldus.lib. i. Nec proptereà cenſetur data facultas talis quòd dictum ſit quòd legitimare poſsit ſine preiudicio legitimæ prolis. Pau.de Caſtr.conſil.clxxx.colum. ii.uerſ.

ii.ver.non propterea.lib.i.Immo per dictam clausulã facultas videtur adempta ipsi Comiti palatino legitimãd. stantibus filiis legitimis & naturalibus.Rui.consi.ciiii.colum.ii.lib.ii.

Contrarium Rui.consi.lxxv.nu.16.uol.v.

Item censetur data facultas quando in priuilegio est clausula,non obstantibus.ll.quibus cauetur quod spurii legitimari non possunt sine consensu parentum filiorũ legitimorum & naturalium.Rui.consi.cxxiiii. nu.9.lib. 4.& in consi.100.col.v.lib.iii.

Contrarium Soc.consi.xii.in ii.colum. in fin. Item cẽsetur data facultas legitimandi etiam stantibus filijs quando in facultate dicitur sine præiudicio legitimorũ hæredum. Iac.in §.& & quid si tantum.colum.vii. vers. secundò limita.

Tertiò limita quando filii legitimi & naturales extantes essent alias successuri,vt declarat Paul. de Castr. consi.xxvii.col.ii.

Quartò limita filii legitimi & naturales consentirent Rui.consi.lxxxv.col.fin.lib.3.

CONCLVSIO Et Regula VIII.

ARGVMENTVM.

Vniuersitas, & singuli homines ipsius an idẽ sint. Et an possessio acquiratur vniuersitati per homines ipsius.

X glo. in l. sicut, in §. si quid.ff. quod cuiusq; vniuersitatis nomine. in glo. vnica, in fin. concluduntur duæ conclusiones. Prima est quòd vniuersitas & singuli homines idẽ sunt, quia vniuersitas ipsa nihil aliud est quã ipsi homines ipsius vniuersitatis idẽ ibi ponit Bald.circa fin. Maria.in consi.ii.nu.75.& sequen.

Contrarium Paul.de Cast.in d.l.sicut in §. si quid in prin.ff.quod cuiusque vniuersit.nomine Bar. in l. aut facta.§.fin.ff.de pœn.uersi.vlterius quæro. Aret. in l. i. §. fin.in i.col.ff.de acq.pos.Felin.cap.eam te.col.xiii.de rescrip.qui infert ad multa,& multos docto. allegat quos prætermitto referendo me ad illum colum.xiii,& ibi R i pa. nume.43. Corn. consi. lxiii. colum. ii. lib.4.& idem Felyn.in cap.dilectus el.ii.colum.ii.in fin. & sequen. de Simon.Parisi.consi.xxvii.num.102.lib.primo.& consil. cxi.nume.61.lib.i.Corn. consi.cxlviii. num. 25.volu. i. Beltrand.consi.xlii.num.7.lib.ii.Oldendor.in libell. iure.& æquit.fol.clxxxviii.Dec. consi.lxi. colum.ii. in fin. in d.cap.eam te.colum fin.num.7.de rescrip. Rui. cons. ccii.col.iii.lib.ii.

Et proptereà quando vniuersitas nihil habet, adeo quòd solutio debet fieri per singulos, tunc singuli non soluunt ut singuli, sed vt vniuersitas. & idem dissoluto monasterio monachus petit partem vbi res monasterii diuiditur glo.in cap. cùm dilecta. in uerbo. restitutus. de rescrip.

Pro concordia aliqui dixerunt quòd aut omnes de vniuersitate nemine excepto aliquid fecerunt, & tunc procedat prima opin. vt dicat. factum ab vniuersitate. Aut aliqui de vniuersitate deficiunt, & non dicitur factum ab vniuersitate. Corne.consi.ccxcix.col.pen.lib.i.

Alii verò dixerunt quòd homines de uniuersitate dicuntur ipsa vniuersitas si collectiuè capiantur, sed nó si distributiuè. Felin.in cap. significasti.colum. prima de for.comp.Corne.consi.ccii.nu. 4. lib.iiii. Alii. dixerunt quòd uniuersitas nihil aliud est quam homines vniuersitatis secundum ipsam vniuersitatem, sed secundum fictionem ex dispositione iuris aliud est vniuersitas, aliud homines vniuersitatis.

Ex ista prima conclusione inferuntur multa, quæ cógerit Felyn.in d.c.eam te.colum.xiii.de rescrip.& in cap. dilectus,el.ii. in ii. colũ. de simo. ad quem me remitto.

Et vltra ibi dicta infertur quòd debitum vniuersitatis

tis non est debitum singulorum, nec econtrà per text. in d.l. sicut. in §. si quid. ff. quod cuiusq; vniuersitatis nomine. & ibi Ang. in prin. & Paul. de Cast. in i. & ii. not. Beltran. consi. ccxlii. col. i. lib. iii. Milleus in pract. fol. 32. col. 4. Afflict. super constitu. fol. cccxvii. colum. 4.

Et similiter procurator cõstitutus ab vniuersitate nõ est idoneus in causis singulorum hominum de vniuersitate, in l. secũda. ff. quod cuiusq; uniuer. nomine. Deci. consi. lxi. num. iii. Dec. in d. cap. eam te, col. fi. uer. & ad hoc facit decisio.

Limita ut per Rotam in decis. i. in tit. de dol. & contu. in decisi. Besig. uers. sed propter hoc.

Et similiter liberatio facta ipsi vniuersitati non liberat singulos homines ipsius vniuersitatis. Deci. consil. lxi. colum. ii. in fin. & sequen. Ripa in dicto cap. eam te, col. xii. num. 43. de rescrip.

Limita & per Rui. consi. cxxix. colum. fin. lib. iiii. & similiter res vniuersitatis non dicuntur res singulorum. l. sed si hæc. §. qui manumittitur. ff. de in ius uocand. Alberi. in l. sicut in §. si quid in fin. ff. quod cuiusque vniuers. nomine. Aret. in l. i. §. fin. in i. col. ff. de acq. pos. Corne. consil. ccxciij. nu. 10. lib. iii. idẽ consi. cclxxxviii. nu. 9. vol. 4. & consi. ccxi. nu. ii. vol. 4. Abbas. in d. c. eam te, col. ii. nu. 12. de rescrip.

Et similiter his vniuersitatis non dicitur his singulorum, nec econtrà. Corne. consi. ccxciii. nu. 4. lib. 3.

Et compromissum vniuersitatis non est compromissum singularium personarum. Soci. in consi. xcv. colũ. 4. uolu. ii. & quando scientia singulorum dicatur scientia vniuersitatis, ponit Ruin. consil. cxxix. columna penul. lib. iiii.

Primò limita, quia quantum ad præscriptionem mala fides singulorum personarum nocet ipsi vniuersitati, & hoc propterea, quia vniuesitas dicitur esse in mala fide, quod intelligas donec illi primi qui habuerunt malam fidem decesserint, sed postquã alii successerint, qui bonam fidem habere potuerunt, & probabiliter facti

qualitatem ignorare, veluti successores præscribere pote runt. Inn. in cap. cura, de iure patro. & ibi Host. & Ant. de But. ibi col. i. in fin. & seq. & Abb. col. i. versi. iii. solut. & Cardi. col. iii. uersi. quid ego dicemus Bar. in l. potest & ibi Cuma. de vsucap.

Immo etiam mortuis primis habentibus malam fidem impediri præscriptioné in vniuersitate tenuit Bal. l. imperium. ff. de iurisd. omnium iudi. refert & sequitur Corne. consi. xxi. nu. 12. lib. ii. Paris. consi. xxvii. nu. cvii. & seq. lib. i. & consi. ciiii. nu. 133. lib. i.

Secundò limita in mandato facto capitulo quod contineret merum factum, vt puta, quòd recipiat canonicū creatum à Papa, nam esse singularibus uidetur hoc mandatum, & possunt illud implere. Inno. in c. eam te, de rescrip. circa fin. versi. hoc non placet. & ibi Ioā. And. circa fin. versi. hoc non placet. & ibi Ant. de Butri. col. iii. vers. quandoque mandatur aliquid. Cardi. col. ii. in fin. in iiii. oppo. Abb. ibi col. ii. in fi. & seq. ver. tu potes concordare. Imol. ibi. col. iii. versi. in eadem glo. & ibi Felin. colū. xii. versi. actus consistens. Inno. in c. bene el ii. in iii. colū. in verbo tenere. de postu. prælat.

Tertiò limita, quia appellatione interposita ab excōmunicatione per vniuersitatem prodest singularibus vt excommunicari non posint, & si feratur, potest dici ex communicatio nulla. Inno. in d. cap. Romana. col. i. ver. sed quæritur, de sententia excommuni. & ibi Domi. colum. ii. versi. sed pone. & ibi Philip. Franc. circa finem.

Alia conclusio ponitur per glo. in d. l. sicut. §. si quid, in fi. ff. quod cuiusque vniuers. nomine quòd per homines vniuersitatis acquirit acquiritur possessio ipsi vniuersitati. sequitur ibi Bald. in fi. & ibi Alber. de Rosat. circa fi. & Paul. de Cast. in fi.

Contrarium Cuma. consi. clviii. Corne. consi. ccxcix. col. ii. & seq. lib. i. & consi. xlvi. col. iii. vol. iii. & cons. lxiii. vol. i. & seq. uol. iiii. consi. cxlviii. colū. fi. lib. i. Cepol. in tracta. de seruit. rusti. præd. in rub. de seruit. iure pascē. col. ii. ver. sed dubiū est qualiter. & col. seq. Dec. cōs. 221.

col.

col.3.Ripa in c.cā te,col.12.de rescrip.Bertrand.cōs.42. nu.6.& seq.lib.ii.Parisi.consi.xxvi.col.xvij.lib.i.& cons. ciiii.num.cxxxii.lib.i.

Pro concordia dicebatur quòd si singuli posiderunt nomine vniuersitatis,& scientibus officialibus ipsius vni uersitatis dicitur quæsita possessio vniuersitati, nō aliàs Cuma.cōsi.clviii.col.pe.Cur.Sen.cons.lxxvii.col.fi. Cę pol.in tracta.de seruit.rusti. prædi.sub.rub.de seruit.iuris pascend. Aret.in l.i.§.fin.ff.de acq. poss.& ibi.Soci.in final.verbis.Dec.consi.ccxxi.col.fi.Corn. cōs.cxcix. col. iii.ver.& magis in propriis terminis.lib.i.Paris.cons.cxi. col.pe.lib.i.Rui.cōsi.cxxix.col.i.ii.& v.lib.4.Bert.cons. xxiiii.col.i.lib.i.in antiquis.

Item possessio vniuersitatis retinetur per usum parti cularius.Pau.de Castr. in d.§.si quid.Corne. consi.299. col.pe.ita et dicēdū.& cons.46.col.4.uol.iii.Bertr.cons. xlii.col.pe.lib.ii.Soci.in l.i.§.i.ff.de acq.poss.

CONCLVSIO Et Regula IX.

ARGVMENTVM.

Episcopus an delinquentes putat absq; capituli consensu.

De iure cōmuni Episcopus in puniēdis delictis procedere pōt sine consensu capituli,sed solū de cōsilio,nisi aliud induxerit cōsuetudo ita tenet Inno. in c. inrefragabili, in prin.& ibi Hosti.in prin.in §.excessus.& ibi Ant.de Butr.col.3. Inno.Host.& Card.in c.nouit & in c.quanto,de his quę fiunt à prælat.Arch.in summa.18.distin.& ibi Domi.& Card.Alex. Dec.in c.cum omnes,in ii.lectura in iii. col. ver.ii.prędicta,de constit. Pet.de Anch.in c. 30.de consuet.in vi. & istā dicit * cōmunem opi. Henric. in tract. de Synod.Episco.in iii.parte nu.137.

Contrarium quòd requiratur nedum consilium sed etiam consensus, uoluit glo.in cap.episcopus.24.distinc. & in cap.si quid.in glo.fi.in fi. xviii.distinc. & in cap. ex pœnitentibus in glo. ii.circa medium versic. sicut enim episcopus.50.distinct.Inno.in c.graue,ver. idem de prebē. Io.And.in summario c.nouit,de his quæ fiunt à prę lat.Domi.in cap.i.de hæret.lib. vi. idem voluit Abb. in c.i.de exces.prælat. Imol.in cap.nouit,col.v.uersi. quid igitur dicendum,de his quæ fiunt à prælat.Felin.in c.in refragabili. col.pen.de off. ordi.& idem sentit Anto. de But.in cap.cum olim, col.ii.uers.nam ponit quandoque consensus.

CONCLVSIO Et Regula X.

ARGVMENTVM.

Acta facta per non procuratorem in concistorio principis ratificari nequeunt.

GESTA per non procuratorem in cōcistorio Principis non possunt ratificari.Bald. in l.Falsus. col.i.versi. secundò prædicta. C.de furt.refert Felin.in c.licèt in beato, in fin.ver.ii.solue,de accus.Paul. de Cast. in l.licèt.col.i.nu.iii.uersi.limita hanc legem. ff.de iudi. in l.iii.§.si procurator.colum.ii.nu. 10.ver.quinto nota. ff.quod quisque. iur.vbi tenet contra Canonistas. in c. nam.§.i.ut ibi per eum & idem tenuit Felyn.in c.causam,el.i.col.pen.uer.fallit secundò de iudi. Abb. in cap. parte decani,nu.8.vbi Ant.Franc.de Falco. apostillator in verbo circa hoc.de rescript. vbi dicit quòd factū per falsum procuratorem potest tacitè & expresè ratificari per dominum.& est * communis opinio,ut dictus apostillator ait.Sed fallit secundum eum,& sicut suprà iam

diximus, quando in conciſtorio Principis agitur, quia ratificari non poteſt, niſi ad præiudicium domini vide ſuper eos omnino, quæ ſcribit Fel. vbi diſtinguit in capit. cum non nulli. §. ſunt & alii. col. iii. verſi. amplia tertiò, cum verſ. ſed aduerte, de reſcrip. vbi dicit quòd dictum Bal. communiter non tenetur, & vt ibi Abb. nu. 4. verſi. item iudicium. & ibi Cardi. col. i. verſ. & dicit Bald.

CONCLVSIO, Et Regula XI.

ARGVMENTVM.

Legitima filio in quibus rebus aſsignãda ſit.

PLVRES concluſiones ponunt docto. in illa materia, in quibus rebus ſit aſsignanda filio legitima quarum vna eſt, quòd filio nõ debeat aſsignari legitima in ſingulis rebus patris, ſed in vna vel duabus arbitrio boni viri ita voluit Bart. in l. ſuas quoque in fin. prin. ff. de hæred. inſtit. & in l. meminimus, col. i. verſ. & his puto. C. quib. quarta pars lib. i. & in l. in quartam. colum. iii. in fi. uerſi. quartò quero, ibi, aut omnes ſunt diuiſibiles, vbi etiam Alex. col. 9. verſi. confirmo. primò. ff. ad l. Falcid. Bal. in l. ſcimus. colum. ii. verſi. quæro pater. C. de inoffi. teſtamen. Fab. de Monte. in auth. nouiſsima. nu. cxix. C. de inofficio. teſtamen. Alex. in l. Marcellus. §. res quæ. num. 10. ff. ad Trebel. & ibi Iaſ. colum. pen. & Iaſ. in l. non amplius. §. fin. in iiii. not. ff. de leg. i. Abb. in cap. Raynaldus. col. pen. in fin. verſ. aut teſtator, de teſta. Picus in l. in quarta. nu. 48. & ſeq. ff. ad l. Falcid. ubi etiã Rui. & conſi. xxv. Deci. conſi. ccxxxvi. num. 9. & ſeq. & conſi. lxxxi. col. fin. verſi. & breuiter. vbi dicit * communem Bertrand. conſi. clxxiii. colum. xix. nu. 48. uol. iii.

in nouis. vbi dicit istam cōmunem. Cor. cons. cclxxxii. col.i.uolu.primo.Curt.Senior.consi. fin. colum.fi.versi. alias videbimus.Parisi.consi.xvi.num.69.lib. i.Io. Ant. consi.clvi.nu.x.Rui.consi.lvii.col.fin.num.25.lib.ii.Ias. in l.filium quem habentem.colum.8.versi.tangit etiam Bald.C.fam. ercis.Bal.in l.iubemus.col.i.versi.item fallit.C.ad Trebell.Imol.in l.suis quoq; colum.pe.in fi.versic.aduerte etiam.ff.de hæred.instit.Bal.in l. suus quoq; col.ii.vers.modò quærit.Bar.Rui.consi.xvii.col. i. lib.v.

Limita vt per Rui.consi.lix.col.ix.lib.4.

Alia est conclusio, quòd non potest filius vnam rem pro legitima sua eligere. ita Bald.in l.iubemus, colum. i. versi. item fallit in legitima. C. ad Trebell. & consi. ccxvii. circa. fiñ.versi. alii dicunt.volu.i.Sali.in l. filium quem habentem.colum.vi.versi.& hoc bene ponderanda.C.famil.ercis.Imol. in l. suus quoq; col.pen. uersi.aduerte etiam.ff.de hæred.instit.consi.clvi.col. fin. ubi dicit * communem, quam etiam sequitur & dicit communem Picus in l. in quartam.nu.49.& sequen. ff.ad.l. Falcid.Curt.Iun. consi. fin.col.fin. versi. vel respondemus.Rui.consi.lvii.col.fin.nu.25.volu.ii.Dec.cons.236. nu.9.Iacob.de Belui.in auth.de restitut.& ea quę parit. col.iii.versi quæritur tertiò.Bal.in l. filium quem habentē.col.v.ver.vlterius quæritur.C.famil.ercis.

Contrarium tenet Oldra. consi. cvii.col.ii. versic.ad quarta q.Cyn.in auth.res quæ, in fi. C. communia de leg.Bal.consi.cxvii.versi.nota quòd.lib.i. Iacob. Butrig. in l.ii.C.ad l.Falcid.Ang.in l.si noxali. §. est auth. versi. sequitur in gloss.ff.de pecul.Bald.in l. cum alienam. col. fi.versi.extra quęritur.C.de legat.Imol.in l.Marcellus. §.res quæ.in fi.ff.ad Trebell.Barbat.in cap. Rainaldus, in lxxiiii.charta.& seq.de testam.Bal. in l.ii.uer. ultimò nisi fortè.C.ad l.Falcid.Rom.consi.cclxxvii.col. i. in fi. versi.sed præsumpto.

Tenendo primam opin.ex ea infertur,quòd non potest filius meliorem rem eligere pro sua legitima.Iacob. de Belui.in auth.de resti. & ea quam per in nono mens.

colum.

col.iii.uerſ.quęritur.tertiò.& Sali. in l. filium quem habentem.col.x.ver.item dicit Iacob.& ibi etiam Sali. col. vi.uerſ.dicit tamen Iacob.C.fam.erciſ. Iaſ.in l. Marcellus.§.res quæ col.fi.ff.ad Treb.Fabia.de Monte in auth. nouiſsima.nu.119.& ſeq.C.de inof.teſt.

Nec poteſt bona paterna pro legitima occupare.Rui. conſ.li.col.iii.lib.4

Poſſet tamen filius eligere legitimam in una re urbana agendo boni uiri arbitrio.Bal.in l.fi.in i.q.C.de edic. Diui Adri.tol.& in l.filium quem habentem.col. x.uerſ. ulterius quæritur.C.famil.erciſ.& in l.iubemus. colũ. i. uerſi.item fallit in legitima.C.ad Treb.Alex.conſi.125. col.fin.lib.i.

Item poſsit filius in una re tantum conſequi legitimã quando in ea habet uoluntatẽ patris Barto.in l.in quartam.col.iii.uer.quartò quęro.ff.ad leg.Falci.Cor. conſi. 282.nu.12.lib.i.Abb.in c.Rainaldus.col.pe.in fi. uerſi. ſi uerò nihil alienauit.de teſtam.

Item quando omnes res eſſent legatę, quia in una re alicui legata poteſt legitimum filius detrahere.Soc.conſ. lxxv.colum.iiii.

Limita illam principalem concluſionem quòd filius non poteſt eligere unam rem pro legitima ſua niſi filius unam rem hæreditariam alienauerit, quia alienando illam uidetur pro legitima eligere. Bald.in l.iubemus, colum. i. C. ad Trebellia. uerſic. item fallit in legitima.Cyn.in authen.res quæ.C.communia de leg. in fin.& ibi Imol.in fin.Paul. de Caſt.in l. Marcellus. §. res quæ, in fin.ad Trebellia.Fulgoſ.conſil.xli.colum.fin. uerſi.in quintò. Aretin.in conſil.xviii.colum. pen.in fi. verſ.his breuiter præmiſsis.ubi dicit iſtam eſſe * communẽ opi.Guido Papę conſi.DCVI.Corn.conſ.cclxxxii. col.i.nu.13.uol.i.Bald.conſ.ccxvii.uol.i.Beltrand.conſ. liiii.colum.ii.uolu.iii.in nouis.Capra in conſi.xlix.colũ. fina.in conſil.xcii.uerſic.ſecundò uidendum.Bald.conſi. ccclxvii.lib.iiii.in conſil.cccxcii.col.i.uerſi.ſuper quarto, uolumi.iiii.Soci.conſi.xxxvi.in princip.uolu.iii. Corne, conſ.

consil.cxlvi.colum.fin.alius & tertius.lib.ii.Alexand.in consil.3.colum.ii.in fin.uersic.constat etiam ultra prædicta.uolu.iii.Decius in consil.ccii. nu.8.Paris. in consi. xvii.col.fin.lib.ii.& in consi.ccxxxvi.nu.x.

Contrarium Abb.in c.Raynaldus, col. pen.uersi.aut non percipit fructus.de testam.

Tenendo primam opi.communem, sublimita nisi filius in fraudem alienasset. Bal.in d.l.filium quem habētem.colum.x.vers.& hoc uerum si filius.sentit idē Bal. in d.l.iubemus.col.i.uersi.ego autem. Ang.in l.in quartam,col.iii.uer.si autem grauatus.ff.ad leg.Falcid. Aret. in cons.xviii.col.pe.in fin.Bar.in l.Marcellus.§.res quæ. ff.ad Trebellia.uersic.sed fideicommissario inuito. Deci. cons.ccxxxvi.nu.10.

Et uidetur in fraudem si rem longè plus non ualentē quàm sit legitima filius alienet.Bald.in l. magis puto.§. ne passim.ff.de reb.eorum.Deci. consi. ccxxxvi.nu. 10.

Fraus autem in dubio, præsumitur isto casu Imol. in l.in quartà col.v. vers.adde secundò.ff.ad leg.Falcid.

Secundò sublimita quia per alienationem in ult. uoluntate non fit ista electio, nec datur ista facultas. Guido Pape.q.606.

Et non potest in bonis prohibitis alienare ut in legitima cedat qñ sunt alia bona grauati. Gram.decis.93.

Tertiò sublimita quòd res alienata licèt imputetur in portionem legitimę uel Trebellianicæ, non tamen imputatur in portionem, quam iure proprio in re communi cum testatore grauatus esset. Soc.cons.xvi.nu.19. & seq.uolu.iii.

Et nedum alienata imputantur in legitimam uolente filio, sed etiam inuito, adeò quòd si filius uellet res alienatas redimere ad euitandam imputationem in legitima, ut de aliis bonis legitimam detrahere posit, hoc ei non conceditur. Ang.in l.in quartam.col 3.ver. adde ad dicta.ff.ad leg.Falcid.

Contrarium Imol. in dicta l. in quartam colum. v. uersicu. potes addere.

Et

Et licèt filius,ut suprà diximus,non possit meliorem rem eligere non potest tamen legitima sibi assignari in rebus deterioribus. Imo.in l.in quartam.col.v.ff.ad leg. Falc.Beltran.cons.lix.col.pe.uer.& hic opponitur.

CONCLVSIO, Et Regula XII.

ARGVMENTVM.

Filius pro sua legitima nequaquam bona patris habet hypothecata.

LIA est conclusio quòd filius pro legitima nõ habet bona patris hypothecata.Sal. in l.filiũ quem habetem,col.vi.uersic.quia ex his infero. C. fam.ercis.Alexand.in l.in quartam.colum.ix.uers.confirmo præterita.ff.ad leg.Falcid.& consil.cxvii.nu.18. col.pen.uol.vi. Aret.consi.clvi.colum.fi.vers.sed in casu legis. Corne. consil.cclxxxii.nume.15.lib.i.Bolog.consi. lix. colum.i. Fabian.de monte in auth.nouissima.nu.119. C.de inof. testam.Dec.cons.ccxxxv.nu.8.Soc.in l.si ex toto nu.3. uer.ii.ff.de leg.i.Rui.consi.xvii.col.4.lib.v.

Contrarium tenet Picus in l.in quartam,nume.49.ff. ad leg.Falcid.

Tenendo primam opi.quæ uidet * magis communis limita in re à testatore relicta,quę succedat filio loco legitimæ,quia in tali relegata tam pro legitima quam pro supplemento illius usque ad legitimã competit filio hypotheca Fulgo.consi.lxxxiiii.col.ii.& seq.uers.illud postremò.Dec.consi.ccxxxv.nu.8.usque ad finem.

Et idem est in legitima relicta filio à patre, quia in ea filius

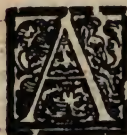
filius dicitur. habere hypothecam ppter dispositionem paternam. Bolog. in dicto consil. lix.

Contrarium in supplemento legitimę, tenuit Soc. in l. si ex toto. nu. 3. uer. secundò nota. ff. de legat. i. Bolog. cons. lix. uer. non obstat.

CONCLVSIO Et Regula XIII.

ARGVMENTVM

Legitimam an filius eligere possit in rebus legatis.

LIA est conclusio quia nõ potest filius eligere legitimã in rebus aliis legatis. ita Bal. in rub. de rer. diuis. in prima col. uersic. sed pone. Alex. in l. Marcellus. §. res quæ in fin. col. uers. quid autem in legitima. ff. ad Trebell. & in l. in quartam, col. ix. uer. confirmo pręterita. ff. ad leg. Falci. & in cons. xii. lib. v. in consi. cxvii. nu. 18. lib. v. Soc. in cons. lxxv. col. 4. Corne. cons. clxxx. colũ. iiii. nu. 7. uol. iiii. Ias. in l. filium quem habentem, col. viii. uersic. limita etiam. C. familię ercis. Alex. in l. non amplius. §. fin. in fi. ff. de lega. i. Ias. in d. l. marcellus. §. res quæ. in fi. col. ff. ad Treb. Rui. cons. lvii. nu. 23 col. pen. lib. 3. Fab. de Monte in auth. nouissima. nu. 127. C. de inoff. testa. Picus in d. l. in quartam. nu. 53. ff. ad leg. Falcid. Alexan. in l. in ratione. col. ii. uers. & adde in quantum. ff. eo. tit.

Contrarium Pau. de Cast. in consi. ccxiiii. in ii. uol.

Et idẽ est in aliis rebus prohibitis alienari, in quibus filius legitimam eligere non potest. Ias. in d. l. Marcellus. §. res quę. col. fi. in fi. ff. ad Treb. Grat. in consi. xvii. col. 3. lib. i. Grammat. decis. 93.

Limita,

Limita,nisi pater omnes res meliores legasset, quia tunc etiam de rebus legatis posset eligere legitimam filius,quia non debet habere legitimam in bonis deterioribus.Alex.in d.l.Marcellus.§.res quę,col.fi.uersi.quod intelligendum.& in l.in quartam,colū.ix.uers.intelligēdo tamē.ff.ad leg.Falcid.Ias.in d.§.res quæ.in fi.Corne. in consi.clxxx.col.iiii.uol.iiii.in fi.Dec.cons.lxxxi.colū. fi.Io.Ant.Alex.in consi.clvi.nu.13.

Sublimita,quia etiam isto casu non ab uno legatario, sed ab omnibus debet filius petere legitimā suam.Ruin. cons.xvii.col.iii.in fi.vol.v.

CONCLVSIO
Et Regula XIIII.

ARGVMENTVM.

Appellans an appellatus teneatur probare & reproducere acta in causa appellationis.

EXtat conclusio quòd acta iustificantia sententiam uel appellationem ille tenetur reproducere,uel alias probare in causa appellationis qui instat pro sententia, quando unus prosequitur causam alter uerò abest à iudicio cōtumax.ita Bar.in d.l.hii qui ad ciuilia. C.de appell.in l.i.ff.si tut.uel curat.appel.in authen.de his qui in conced.ad appell.col.iii.Bald.in d.l.hii qui ad ciuilia. colum.ii.uersic.modò hic quæritur.Abb. in cap. in præsentia.col.fin.uers.aut dubitatur.de rȩnun.Felix in c.cum inter,col.vi.uers.facis etiam dictum Barto.de excep.idē uoluit Bald.in apostill.ad Specul.in ti.de appell.col.12. uers.quæritur, quis debeat probare istam dicit * communem Prȩposi.in c.ut debitus,col.pe.de appel.Cyn.in l.i.C.si aduer.credit.

Contra-

Contrarium Aret. in c. intelleximus, col. ii. de iudi. uer. unde dixit Barto. Præpos. ex mente Matthę. in c. ut debitus, col. fi. uers. de hoc uidetur absurdum. de appell. apostill. ad decisi. Tholo. 341.

Pro distinctione vide Aret. in c. quoniam contra, col. vi. uersi. in glo. ultima. ibi. pro intellectū & declaratione de probat. qui intelligit, ut ista opin. procedat in probationibus faciendis de nouo respicientibus negociū principale, quòd non tenent producere appellans uel appellatus prosequens causam altero absente per contumaciam, sed acta prioris iudicij bene tenetur reproducere.

Tenendo primam opi. intellige quòd probat appellās & producit appellato non ꝓsequente, quando non posset obtinere actor confirmationem primam nisi facta pleniori probatione: si non est necessaria alia probatio uel quando reus fuit condemnatus actore non probante & reus appellauit, uel reus absolutus actore plenè suā intentionem probante, & actor appellauit non tenetur plus probare quam primò probasset. Pręposi. in d. cap. ut debitus, colum. fin. uers. sed si appellans.

Limita nisi præsumptio sit pro illo qui instat pro sententia, quo casu non probat habens pro se præsumptionem. Bald. in addit. ad Specul. in tit. de appell. colū. xii. in uers. quæritur quis debeat probare. Præpos. in c. ut debitus, colum. pe. uer. dicit Barto. & hoc est quod uoluit Bald. in dicta l. hii qui ad ciuilia. colum. i. uers. oppono dicitur hic.

Alia est conclusio quando uterque prosequitur, & tunc distinguendi sunt duo casus; primus est quò ad probationem de nouo faciendam super nouis & antiquis articulis; & dicendum est quòd ille probat quod probauit in prima instantia: ita Barto. in l. hi qui ad ciuilia, circa fin. C. de appellat. in l. i. §. si tutor uel curator appellat. in authentico de his qui ingrediuntur. colum. 3. Bald. d. l. hi qui, colum. i. in fi. uersi. oppono dicitur hic.

Secundus casus est quò ad acta prioris instantiæ: & dicendum

dicendum est quòd appellans qui dicit sententiam iniustam uel nullum ex eisdem actis quia in illis non continetur solennitas requisita, uel causa propter quam debuerit condemnari uel absolui, debet probare reproducendo acta prioris instantiæ. Bartol. in dicta l. hii qui ad ciuilia. & in dicta l. prima ff. si tutor uel curat. & in authen. de his qui ingrediuntur. decisi. Tholos. cccxli. quod declara ut per Abb. in cap. in præsentia, de renunt. col. fin. uersi. aut quæritur de iniustitia. Cyn. in l. j. C. si aduer. credit.

Contrarium quòd imò isto casu sufficiat appellanti producere sententiam & acta facientia pro eo, & cum illis sententiam obtinere, uoluit Præpos. in cap. ut debitus, col. fi. uer. sed ita opi. refert & sequitur apostill. ad decis. Tholos. xxxiiii. qui plus etiam subdit quòd ita uidit semper seruari.

Limita in appellatione ab interlocutione in qua semper probat appellans, & idem in appellione de actu prę iudiciali. Abb. in c. in pręsentia, col. fi. de probat. Practica Papien. sub rubr. de forma appell. a diffinitiua. in §. & in quantum. uers. proinde.

Contrarium in appellatione ab interlocutoria. Iaco. de Belui. in tit. de his qui regrediuntur. col. ii. in fi. uersi. opponitur sexto.

Vltima conclusio in materia, quod sententia appellationis non uitis actis primę instantiæ sit ipso iure nulla Bal. in l. ii. col. i. in fi. uer. ex quo not. quòd iudex. C. de eden. Maria. Iuni. cons. 80. col. i. uol. i. Purpurat. in l. ii. nu. 66. C. de eden.

CON-

CONCLVSIO
Et Regula XV.

ARGVMENTVM.

Reuelare an quis teneatur tractatum contra Principem, adeò quòd non reuelās capitale supplicium incurrat.

Vòd sciens tractatum contra principem teneatur, illud reuelare, & si non reuelat, incurrat pœnam capitis, tenet Bart. in l. utrum. ff. ad l. Pompe. de parricid. Sal. in l. quisquis. §. id quod. C. ad l. Iuliā. maiest. Barto. Ange. & Ludoui. Roma. l. i. §. occisorum. ff. ad senat. consul. Syllan.

Contrarium quòd immo nullus puniatur si tamen sit conscius, non particeps tractatus. Alciat. in l. bona fides. nume. 19. ff. deposit.

Limita nisi is qui sciebat tractatum illud sciret secretè quem probare non posset, quia tunc non tenetur se submittere torturæ uel carceribus. Io. de Anania in rub. de fil. qui patr. occid. col. fi. uers. adde prædictis. Felyn. in cap. de cætero. col. fi. uers. & licèt, de re iudi. idem in cap. ii. uers. maximè in atrocioribus. de hęret. & in cap. quantum. col. ii. uers. tertiò limita, de sent. Hippol. in l. utrum, col. i. & seq. ff. ad Pompei. de parricid. Hippo. in sing. suo 164. Dec. in l. culpa caret. col. ii. uer. similiter in crimine. ff. de reg. iur. & hæc opi. seu limit. seruatur in practica ut dicit Dec. in cap. i. col. iiii. uersic. ex quo Barto. de offic. delegat. Ias. in l. i. colum. i. uersic. quartò limita. ff. de cōdit. ob turp. causa.

Contrarium quòd immo indistinctè puniatur sciens tractatū cōtra Principem & non reuelans illud, tenet Felin. in cap. i. colum. ii. uers. secundò fallit. ubi dicit istam

com-

* cõmunem opi.seruari in prædicta.de off.deleg. Ang. in d.tracta.de malefi.in verbo,che hai tradito la tua patria, vbi idem dicit. licèt ipse contrarium teneat, & Aug.de Arimi.ibi in additione expresse tenet dictã opi. contra limitationem.& quod opi.contra limitationem censetur in practica dicit Dec.d.cap.i.col.iiii.ver.ex quo refert Bar.de off.deleg.Bertachi.in repert. in verbo scire.uersi.xv.dicit opin.contra limitationem seruari simpliciter, & quòd ita ipse simpliciter exequutus fuit decisio Napol.cxxx.nu.65.

CONCLVSIO Et Regula XVI.

ARGVMENTVM.

Acta in prima instãtia facta an appellãs vel appellatus teneat in causa appellationis exhibere.

ACTA prioris instãtiæ an exhibere teneatur appellans, vel appellatus in causa appellationis, dubitant docto. qui articulus dependet ab alio, an in causa appellationis debeat probare appellatus uel appellans,in quo articulo distinguendi sunt plures casus. Aliquando enim quæritur, quis probet appellationem legitimè interpositam uidelicet infra decẽ dies,& appellatos petitos cõgruo loco & tẽpore,& in hoc * cõmuniter concluditur quòd hæc probatio spectat ad appellantẽ. Bar.in l.hi qui ad ciuilia C.de appel.& in l. i. ff. si tutor vel curator.appel.& in auth.de his qui ingredi.colũ. iii. Specu.in ti.de appel.in §.de offic.in fi.Io.And.in c. Romana.columna iii. in verbo constiterit. de appel. in vi. & ibi Domi.in §. si uerò, colum. tertià uersicu. quæro quare.& ibi Philip. Franc.colum. prima versicu. immo etiam. Bartol. & Salyc. in dicta lege hi qui ad ciuilia.

colum.iij.versi.si autem quæritur de solemnitate.

Et facit quod dicit Rota in nouis decis.cccxvi.ubi uidetur probare quod nõ præsumitur appellatio interposita infra.x.dies à die notitiæ nisi probetur.

Et idem est dicendum quò ad hæc uti verificetur sententiam sic latam esse, quia talis probatio facienda est per ipsum appellãtem. Abb. in d.cap.in pœnitentia.col.fi.nu.15.de renuntia. Præpos.in d.cap.cùm debitor, col.fin.de appel.

Et qui dicit priorem sententiam nullam, ipse probat exhibendo acta, nisi produxerit infra decem dies, quia infra decem dies probat is qui obtinuit validitatẽ sententiæ per exhibitionem actorum, Aymo de antiq.in ii.parte nu.13.

Limita quando appellans aliunde habere non posset sententiam & acta, ꝙ illa peteret ab appellato: nam tunc cõpellitur appellatus illa exhibere. Specu.in tit.de instr. edit.§.nunc dicamus.versi.sed pone coram iudice. quòd si autem neget sententiam latam, aut illam latam affirmet, sed neget se habere: aut si asserit illam habere & exhibere illam velit, videre decernere poterit super tali sententia nullum fieri posse fundamentum, nec appellatum & aliquando iuuari. ita voluit Inno. in c. pen. perpetuus. de fide instrum. cuius dictum in omnibus tribus casibus præcedentibus docto. admittunt, Nam in primo casu quando appellatus negat sententiam latam, omnes ferè admittũt eam conclusionem, quòd iudex decernere appellatum non posse iuuari sententia prædicta, vt dicit Inno.in cap.pe.perpetuus, de fid.instrum.& ibi Bal.in fin.& Ant.de Butr. colum.i. in princ. & Abb. colum.iii.vers.& non stando in verbis.& Imol.colum.i. in fi.versi.in glo.fin. Felyn.col.pen.in fi. Lapus allegatione x.in fin. Ioan.And.in d.cap.Romana.col.iii.in verbo constiterit, de appel.lib.i.& ibi Domi.in §. si verò. colũ. iii.versi.quæro quare.

Alius est secũdus casus, in quo procedit conclusio, Inno. vt qñ appellatus fatetur sententiã latam, & penès se

sed

ſed exhibere non vult,eſt iſto caſu ẽt omnes ſequuntur concluſioẽ Inno.quòd poteſt iudex decernere quòd appellatus dictã ſnĩam ꝑponere nõ poſsit. Bar.ĩ l.i.§.edẽda.ff.de eden.in l.ii.col.ii.C.de eden.in l.fi.C. de appel.

Contrarium Fulgo. in d.l.ii.& clarius & expreſsius Pau.de Caſt.ibi. Et idem ſi reſpondere nollet ipſe appellatus an habeat vel non habeat Ant.de But. in c. pe.perpetuus.col.fi.de fid.inſtru. & propterea practica Papiẽ. in tit. de forma appell. à diffinitiua.in §.in quantũ,in fi. dicit ꝙ in ꝑiudiciũ ſuũ appellatio non habet ꝓ confecta.

Et idem ſi appellatus non compareret,quia in eius cõtumaciam procedit poteſt ad fauorẽ & ſententiam appellantis,etiã ꝙ aliter non conſtet nec de ſenteutia nec de appellatione.Compoſt.in cap. ſuper hominis,de reſcript.Arch.in c.Romana.col.iii.de appel.in vi. ver.ſed pone.quod refert & ſequitur.Feder. de Sen. in cõſ. 202. Ant.de But.in c.cũ perpetuus.col. i.de fid. inſtru. Aret. in l.ii.C.de edendo.

Et in ſpoliato appellãte contra ſuum ſpoliatorem dicit Rota faciendam eſſe reſtitutionem non comparente ſpoliatione,etiam ꝙ de appellatione non appareat. Rota in deciſ.cvii.in antiquis.

Tamẽ iſtud dictum uidetur contra communẽ concluſionem poſt Bar.de qua uidebimus in ii.concluſione,vbi habetur ꝙ altero abſente in cauſa appellationis ille probat,qui inſtat pro cauſæ expeditione.ſed ſaluari poteſt, vt illud procedat quòd poteſt haberi proceſſu inſtantiæ partis.Concluſio verò Compoſtel.eſt Archidia.& aliorum intelligitur.quando haberi non poteſt.

Contra iſtam concluſionem Compoſtel.Feder.& Archidia.in c.cum perpetuus,in fi.uer.ſi non eſt appellatũ, ꝙ per talem appellationem quæ non deuoluitur, etiam quòd appellatus ſit contumax,tamen iudex appellatus appellans non eſt iudex,& propterea in cauſa procedi non poteſt,niſi prius declaraſſet ſe iudicè cõpetentem; & ita etiam dicit Philip.Franc. in c. Romana. §.ſi verò col.i.de appell.in vi.& verſi.& per prędicta.& iſtud ui-

tur tenere Purpurat.in l. ii. colum. iiii.uersi.ad tertium quid magis. C.de eden.qui intelligit quando saltem de appellatione & eius tenere constat per testes,& ꝙ aliter non potest procedere dictum Inno. in d. c. cum perpetuus.& etiam iudex appellationis potest mandare quòd sententiam & processus primæ instantiæ non possit pro ficere appellato.& idem vult Felin.in c.pen. perpetuus, col.pe.in fi.de fide.instrum. contra istam conclusionem Compostell.Federi. & aliorum videtur tenere Purpuratus in d.l.ii.col.xlvii.

Alius & tertius casus magis dubitabilis est, quando appellatus negat penès se habere sententiam primò latã in quo casu Purpur.in d.l.ii.C.de eden.tenet etiam isto casu procedere dictum Inno. in d.c.cum perpetuus, & non illo dicto Bar.Bald. in l. hii qui ad ciuilia, columna versic.quærit.

Dictũ verò Inno. & per cõsequens conclusiones super firmatas amplia,ut per Riminal.in d.l.ii.colum.iii.& seq.Felin.in d.c.quæ col.fi. & seq.

Limita,ut per Purpur.in d.l.ii.num. 53. & seq.Felin. in d.c.quarta.col.fi.

CONCLVSIO Et Regula XVII.

ARGVMENTVM.

Præsumptio x.vel xx. annorum non causatur ex errore iuris in titulo.

X errore iuris in titulo non potest causari præscriptio decem vel viginti annorum, quia dicitur cessare bona fides.l. nunquã, in prin.& l.si fur.§.i.ff.de vsuc.& utrobiq; Bart.& Ang.& Imol.& Pau.in d.l.nũquã gl.in c.dudum,de deci.& in c.apostolicæ de donat.Abb.

in c.

in c.de quarta.nu.12.Ant.de But.col.ii. versi.oppono ꝙ non præscribatur,de præscrip.Aegid.decis.702. Rota in nouis deci.cccclxxiii. Ant.de But.in c. si diligenti, colũ. v.uersi.quærit glo.col.vi. versi.in quantum dixi,de pręscrip.in l.dudum,col.ii.& seq.de deci. Curt. Senior cõs. lxxii.col.v.in viii.conclusione.Paul.de Cast.consi.429. col.i.in parte.Abb.consi.xix.in col.ii.ver. secundum caput.uolu.secundo.

Primò amplia etiam si interueniat titulus putatiuus. Pau.de Cast.in d.l.nunquam,& ibi Cuma.

Fallit in præscriptione xxx.vel.xl. annorum, in qua iuris error non nocet.Imol.in d.l.nunquam.& ibi Paul. de Cast.de usucap.& Imol.in d.c.de quarta,col.i.in fin. versi.posset forte etiam dici,de præscrip.& Imol.in c.fi. col.ii.in fi.dicit hoc non esse sine dubitatione. Anto.de But.in c.circa,col.ii.in fi.i.verbo aliam solutionem, de iure patronatus.& in c.prouenit, col.i. versi.unum tamen nota,de emp.& vendi.& ibi Imol. nu 7.versi. idem nota.Pau.de Cast.consi.iii.nu.17.& 18.uol.ii.& in l. Celsus,in princ.de vsucap. & istam etiam dicit * communem Aymo consi.xxvii.nu.3. Bald.in consi.ccxxi.lib.i. & ccccccxi.in fi. lib.v.

Contrarium Cardi.in c.cum dilectus.nu.8.qui loquitur in præscriptione iurium incorporalium,& ibi Imol. nu.18.de consuet.Card.qui loquitur in pręscriptione rerum ecclesiæ quòd xl. anni requiruntur in c.i. §.si quis in ii.q.de reb.eccle.non alien.& ibi Imol.colum. fi.Oldra.qui loquitur in pręscriptione resultante ex priuilegio nullo, in consi.clviii.colum.ii.versi. secundò quæritur an præscriptio.& loquitur in præscriptione iuris incorporalis exemptionis in qua requiritur spatium.40. annorum.Rom.consi.clxvi.colum.secunda versicu.quò ad secundum qui expresè loquitur in præscriptione longissimi temporis.Paul.de Cast.consi.lxx.col. fin.nu.30. uersi.ii.ratio.volu.i.

Et in præscriptione aduersus nullitatẽ testamẽti.decis.Neapol.ccclxxiiii.in antiquis. dicens ita iudicatum.

Bertrand.qui loquitur in alienatione rei ecclesiasticę consi.clxxxvii.nu.135.& seq. uol.i.& consi.lxvi. col.pe. vbi dicit ista * communem opi. Soci. in alienatione rei ecclesiæ.consi.xxix.col.pen.

Immo idem est in præscriptione tanti temporis de qua non sit memoria in contrarium, secundum Parisi. consi.xxvii.nu.cxxxvii.uol.i.

Limita secundò quando error iuris cadit circa priuilegiũ vel sententiam.Rui.consi.xxxi.col.v.lib.v.

CONCLVSIO Et Regula XVIII.

ARGVMENTVM.

Legitimatio filiorum illegitimorum ad hoc vt vera atq; legitima sit, an requiratur quòd inter patrem & matrem ipsorum potuisset consistere matrimonium, aliàs secus, vel quòd filii sint legitimati ab habente potestatem dispensandi super matrimonio?

Liqui voluerunt quòd non posit esse vera legitimatio filii, insi inter patrem & matrem potuisset consistere matrimoniũ vel sit legitimatus ab eo qui potest super radice matrimonii dispensare, pro vt est Papa, qui super matrimonio dispensat.Paul. de Cast.cõsi.xxxiiii.nu.6. uol.ii.Curt.Senior.cõs.lxxiiii.in 7. charta versi.veniamus ad quartã Dec.consi. cclxxxviii. nu. 6.& cõsi.cccxxxviii.nu.3.& cõsi.ccccclxxix. nu. i.Curt. Seni.consi.xvi.num.48.Hosti.in c.per uenerabilem.colum.ii.in fi.versi.si etiam Papa.qui fil. sint legit. Bened. de Plumbi.in disputatione sua incipi.statuto Pisano.Soci.cons.lxiij.nu.8.vol.iii.Paris.cõsi.ii.nu.22.lib.ii.Alex. consi.lxxxvii.col.v. versi. ostenditur hoc etiam vol.ij.

Io. And.ĩ c.per uenerabilẽ, col.iii.ver.Imperator.auth. qui fil.sint legit.Gozad.cons.85.nu.6. & cõsi.xcii.nu.5.

Tenendo istã opi.intellige qñ matrimonium diuina lege resistente esset impeditum,secus verò si impedimẽto accidẽtali,vt quia pater haberet aliã vxorem Ias.cõsi. xl.col.iii.versi.stat ergo ex prædictis.

Item intellige de legitimatione restitutoria legitimatis,secus verò in nouiter collatiua legitimatis:ita declárat.Ant.de Butr.in c.per uenerabilem, col.vi.ver.aduerte, qui.fil.sint legit.

Item intellige qñ legitimatio est simplex,secus si legitimatio sit plena secundum Gozad.consi.vi.nu.66.

Contrarium Aret.in l.ex facto,col.viii.versi.Imperator auth.ff.de vulg.& pupil.Alex.in l.sed si hac.§.patronũ,el ii.nu.6.ff.de in ius uoc.Dec.in l.pactum quod dotali.nu.15.C.de collat.& in l.solet,col. ii.num. vii. ff. de iur.omnium iudi.& in consi.lii.col.fi.Ant. de Rosel.in tracta.de legit.in rub.de legit.effect.num. 6.& pluribus seq.Rui.consi.lxvii.nu.4.ver.uel secundò. uolu.iii.& in consi.lxxv.nu.14.eo.uol.& in consi.lxxvi.nu.14.uersi. nõ obstat.uol.iii.& in consi.lxxix.nu.3.uol.iii. & in cõs. xciiii.nu.10.uers.& quamuis Host.uol.iii.Soc.in l.Gallus.§.si eius.col.iiii.ver. sed aduerte.ff.de lib.& posthu. & Abb.in c.per uenerabilẽ.nu.xxvi. Prępos.in §. quod auth.col.lxxviii.in fi.& seq.qui filii sint legitimi. & col. xlix.uersi.hæc opi.& ibi Ant.de Butri.uol.v.uer.ex hoc infert.Bal.consi.cccvi.in i.col.in fi.& seq.uol.ii.Nicol.de Vbald.in tracta.succesio.ab intestat.nu. lxxvi. Gozad. consi.vi.nu.61.& seq.& consi.xxix.num.31.in fi.& seq. Ant.de Rosel.in tracta.legit.sub rub.de causa efficiente. nu.i.& seq.in eo.tract.in ii.lib.n.29.& seq.alias sub rub. de causa efficiente legitimationem in principio.

Non est legitimatio sed dispẽsatio si filius illegitimus non habilitatur vniuersaliter,sed particulariter quò ad quędam:ita Pau.de Cast.in l.si hac.in §.patronum.el ii. ff.de in ius vocan.uersi.& prædicta allegaui.& in l. i.C. de iur.aur. annul.ver. vltimò dubitari uide & in l. si ab

eo C. de legit. hæred. uersi. breuiter die, & in l. pactum quod dotali. C. de collat. in prin. & in l. solet. ff. de iurisd. omnium iudi. Aret. in l. ex facto. col. viii. ff. de vulg. & pupil. versi. pro declaratione istius articuli, ibi, sed ipse idem Io. And. Soci. in rub. ff. de lib. & posthu. vers. primũ quod. Præposit. Alex. in cap. per venerabilem. §. quid au tem colum. xli. ver. requiritur & vi. qui fil. sint legiti. An cha. consi. ccxli. in princ. & col. fi. versi. item vt dixi. Alexand. consi. xxix. col. iiii. & consi. clxxiiii. uol. vii. & cons. clxxxix. col. i. in fi. & sequen. uol. v. & consi. xxv. colũ. iii. uer. & facit. uol. i. Cæpol. in consi. ciuil. lxvi. col. ix. cautel. cxiiii. Deci. consi. cclxiiii. nu. iii. Gozad. consi. xcii. nu. v. Cassan. in consuetud. Burgundię. fol. cccix. colum. i. Corne. consi. ix. nu. 5. lib. iiii. qui dicit quòd de stilo curiæ Romanæ non sunt legitimationes, sed tantum dispensationes, quia apponitur clausula sine præiudicio venientiũ ab intestato. Ant. de Rosell. in tracta. legitimationis sub rub. de legiti. effect. num. 16. Soc. in l. Gallus in §. si eius colũ. iiii. uersicu. sicut in simili dicimus de lib. & posthu.

Contrarium tenet Ang. in l. sed si hac. §. si patronum. el ii. num. 6. ff. de in ius vocan. Soc. consi. ccxlvi. colum. ii. uersi. legitimationem. Curt. Sen. in consi. xviii. colũ. ii. uolu. ii. prima limitatione Ludo. de Sardis in tract. de nat. lib. & de legitimat. per rescrip. in §. primo colum. prima vers. primo quæritur. & in rubrica de legitimatione per rescriptum. col. iii. vers. tertiò videndum. Gozad. consi. vi. num. lxi. & sequen. & consi. xxix. num. 31. uer. prætereà & secundò Ruin. consi. lxxxiiii. colum. prima uolumi. tertiò & consi. lxxxvi. colum. secunda & sequẽ. ver. sed tamen præmissis non obstantibus. & cõsi. xciiii. nu. 10. uolu. iij.

Tenendo primam opi. quæ uidetur magis communis intellige quòd habilitatio illegitimi restringitur per habentem voluntatem ligitimandi, magis largo quam uoluit generaliter legitimare, secus verò quando habilitatio est restricta, quia legitimans non habebat maiorem facultatem, ut dicit Deci. in l. pactũ quod dotale. nu. 15.

C. de

C.de collat.& in l.ſolet.nume. 3. ff.de iuriſd.om.iudi.& conſ.lii.col.fi.uer.non obſtat quod Alex.

Secundò intellige quando eſt reſtrictio habilitatis, ſecus uerò quando perſona eſt habilitata, licèt ſit reſtricta ſucceſsio. Curt.Seni.conſi.lxxiiii.colũ.xvi.uerſ.ſecundò reſpondemus.Dec.in l.ſoles.col.ix.ff.de iuriſd. omnium iudi.& in l.pactum quod dotali.nu. 15. C.de collatio.& conſil.cclviii.colum.4.uerſi.ultimò.non obſtat.num.10. cum ſeq.Pariſ.conſi.vii.nu.xvii.lib.3.Goza.conſ. vi.nu. 61.& ſeq.& conſi.xxix.nu.31.Rui.conſi.cxlv.col.ii.uol. 4.ubi pulchrè.

CONCLVSIO
Et Regula XIX.

ARGVMENTVM.

Conſuetudo an poſsit induci per vnam familiam ſeu progeniem inter ſe ipſam.

HVIC proxima eſt alia quæſtio, an una familia poſsit inter ſe ipſam inducere conſuetudinem.& Ioan.And.in addit.ad Specul.in tit.de inſtru.edit.§.compendioſè.uerſic. ſed nunquid dicemus dicit quòd ſic refert & ſequitur Ang. in l.iii.ff.de teſtam.& ibi Imol.in i.colum.in princip.Iaſ. in l.omnes populi.colum.ix.uerſ.an autem una progenies.ff.de iuſt.& iure.& ibi Io.Crot.col.iiii.uerſ.imò nõ ſolùm.Rom.in l.ſi non ſpeciali.col. i. in fin.uerſic.& pro iſta opi.C.de teſtam.Cur.Senior.conſi.lxvii.col. 15.nu. 43.Curt.Iuni.in tracta.feudo. in iii. parte in quinta colum.Raphael.Cuman. in dicta l. iii.Barba.in rubrica de conſuetud.colum.vi.uerſicu.& pondera accuratè. Soci. in cõſ.lxi.col.fi.uer.quinimò etiam.uol.iii.And.de Iſerni.in cap.Imperialem.§.præterea ducatus.colum.ii.uer.

sed quomodo probabitur: de prohibitá feudi alien. Guido Pape consi. cxxxi. nu. 7. & 8. Loffred. consi. xiiii. colū. vi. uers. quia immò una progenies. Maria. Iuni. cōsil. lxiii. col. x. & seq. uer. quartò probatur. uol. i. Tiraquel. de iure primogenio. q. xvi. qui non firmat, nec unam nec alteram partem.

Contrarium Ange. in l. fi. de testam. Raph. Cuma. in l. iii. ff. de testam. Marti. Lauden. in disput. sua incip. Augerius. col. ix. uers. venio nunc ad decisi. Gomes. in cap. i. charta 26. uer. venio, de constitu. in vi. licèt loquatur de statuto unius familię. & charta 27. uers. non obstat modò, Tiraq. d. loco q. xvi. qui non firmat nec unam nec alteram partem, ut iam dixi.

Tenēdo secundam partem negatiuam, limita non ꝑcedere quando familia illa haberet iurisdictionē, ita uoluit Ang. in l. fi. C. de testam. Alex. in d. l. si non speciali. col. fi. C. eo. Ias. in l. si quis a filio. §. si parti. col. 2. ff. de lega. i. & cons. xl. col. fi. uol. i. Rui. cons. cviii. col. fin. uol. ii. & cons. 38. col. v. uol. ii. Gomes. in c. i. charta 28. de consti. in vi. Tiraquel. de iure primogenio. q. xvi. nu. 6. & seq.

Secundò limita quando dicta familia gereret se pro uniuersitate, ut per Soc. cons. lxi. col. fin. lib. 3.

Tertiò limita quando per cōsuetudinem iuri alterius non detrahitur, sed ipsi tunc de familia uel subditis eorum. Rui. consi. cviii. col. fi. lib. ii.

Quartò limita quando talis consuetudo familię approbata fuisset à populo siue à maiori parte ipsius. Tiraquel. de iure primog. q. xvi. nu. 7.

Quintò tenendo partem affirmatiuam, limita ut cōsuetudo unius familiæ non extendatur de causa testata ad causam intestati, nec econtrà. Tiraquell. de iure primoge. q. xvi. nume. 9.

CON-

CONCLVSIO, Et Regula XX.

ARGVMENTVM.

Ius commune difficilius tollitur, quàm ius ſpeciale.

PER text. in l. eius militis. §. ſi militia miſſus. ff. de milit. teſtam. probatur illa regula quòd facilius derogatur iure, ſpeciali quã iuri cõmuni idem probat tex. in §. quia uerò, in authen. de non alienand. & in §. quia uerò uerisimile, eod. titulo. Alex. in l. iiii. §. condemnatum. col. fin. ff. de re iud. nu. 27. Lancelot. Dec. qui adducit bonam rationem in l. concluſiſſe. in §. conuenire. ff. de iudi. Alex. conſi. lv. col. ii. in princip. uerſi. ita erit in propoſito. lib. v. Bart. not. in d. §. ſi militia miſſus. & ibi Bald. Ange. & Alber. de Roſa. Lancel. Galiaul. in repet. l. Centurio, nu. 125. cum pluribus aliis. ff. de uulgar. & pupilla. Sarnen. in regula de non toll. iure quęſit. q. vi. Tiraquell. de retract. fol. 295. & in regula ceſſante cauſa. in ii. limit. nu. 4.

Et quando papa derogat iure alicuius, intelligitur potius derogare iuri quæſito extraordinariè, & de iure ſpeciali, quam tunc quæſitò ex cauſa generali: ut in regula de non tollendo iure quęſito. nu. 2.

Et facit, nam facilius derogatus uię extraordinariæ, quam uiæ ordinariæ. glo. in c. ſi ſuper gratia. in gloſſ. in uerbo principalis. de offi. deleg.

Sed contra illam regulam non nulla adducit Ioan. Crot. in l. filiusfam. in §. Diui, col. xxix. in fi. & ſequen. ff. de leg. i. & Iaſ. in auth. hæc inter liberos in fi. C. de teſta. & ſentit Soci. conſi. ccxcix. col. ii. uerſ. circa tertiam difficultatem,

cultatem,quæ omnia eo tendunt, ut in generali derogatione non censeatur derogatum priuilegio. Iaso.in l. postquàm liti col.fin.uers.secundò noto. & uersi.quintò pondero & ibi Dec.col.fin.C.de pact.

Pro concordia est dicendum quòd si sunt priuilegia non inserta in corpore iuris, illa difficilius tolluntur, quàm ius commune, quia de iure communi censetur princeps derogare hanc notitiam, secus uero de priuilegiis non insertis in corpore iuris: ita Lancel. Galiaul. declarat in d.l.Centurio nu.140.

Si uerò sumus in priuilegio inserto in corpore iuris, tunc aut constat quòd princeps uoluit derogare priuilegio & tunc facilius tollitur priuilegium in corpore iuris insertum quam ius commune & idem etiam multò magis, quando non est insertum priuilegium in corpore iuris, sed constet quòd Princeps derogans uoluit etiam tollere priuilegium.sed quãdo non constat quòd uoluerit derogare priuilegio, tunc potius censetur derogatum iuri communi,quàm priuilegio inserto in corpore iuris.Galiaul.in loco proximè allegato: ita etiam uidetur concludere Deci.in l.postquam liti, colum. fina. in fin.C.de pact.& sentit Ioan. Crot. in l. filiusfamil. §. Diui.colum.xxix.ff.de legat.primo dum dicit quòd iuri communi derogatur pro clausulam non obstantibus, sed per illam priuilegio inserto in corpore iuris clauso non censetur derogatum, & etiam per clausulam non obstante priuilegio, ut per Bar.in extrauagan. ad reprimen.in uerbo non obstantibus. colum. fina. uersicu. si uerò dicitur. apostill. ad Galiaul.in dicta l.Centurio. nume.127.

CON-

CONCLVSIO
Et Regula XXI.

ARGVMENTVM.

Emptor, qui soluit partem pretij, pro illa parte facit fructus suos.

X l.curabit.C.de act.emptio.colligitur quod emptor si partem pretii soluit, pro rata pretij soluti fructus suos facit. sed clarius hoc probatur.l.fin.in fin.ff.de fun.dot.per Bar.in l.Fistulas.in §.quod fundum. ff. de contrah.emp.& in l.Iulianus.in §.offerri.ff.de act.emp. Bald.in l.si traditio.in ii.q.C.de act.emp. Alexan.consi. clxxiii.col.i.lib.ii. Aret.consi.clx.col.vi.in fin.uer.& post pretium solutum.Sal.in l.curabit.C.de act.emp.Ias. cõs. cxvii.colum. fin. lib. i. Abbas consi.lxvi.in ii.dubio.lib.i. Rui.consi.cxliiii.col.i.in fin.& seq.uol.i.Sali. in d. l.curabit Tiraq.de retract.fol.402.

Primò amplia, etiam si fructus percepti fuerint pro emptores, qui propria auctoritate occupauit bona uendita, quia nihilominus pro rata pretii soluti fructus suos fecit, non autem pro rata pretij non soluti, ut declarat Cor.cons.cl.col.pe.in fi.& seq.lib.4.

Secundò amplia, quia talis rata pretii soluti facit fructos suos, etiam non facta uenditione, sed ex sola pmissione de uendendo, ut per Soci.in l.si ante nuptias.colũ. i.in fin.& sequen.ff.solut. matr. ubi refert se ita consuluisse, pro ut consuluit in consi.clxx.col.pe.in fi. uer.secundum principale fundamentum.& col.seq.Paris.cõs. ix.col.4.uers.confirmantur & prædicta. Cur.Iuni.consi. lxxxii.colum.fi.uers.confirmantur prçmissa.Paris.consi. lxxv.nu.xvii.uol.iiii.

Contra-

Contrarium Alex. consi.lxxiii.col.i.& sequen.uol.2. Ias.in d.l.si ante nuptias.col.ii.ff.solut.mat. Rui. consil. lxvi.col.iii.lib.iiii.

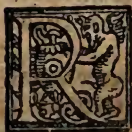
Tertiò amplia etiã nulla mora interueniente ex parte uenditoris.ita Soc.in d.consi.clxx.col.pe.& fin.Areti. cons.clx.col.v. uersi. & quòd post pretium solutũ. Rui. consi.lxvi.col.ii.& seq.lib.iiii.

CONCLVSIO,

Et Regula XXII.

ARGVMENTVM.

Sententiæ acquiescere uidetur, appellationiq; renunciare, qui petit terminum ad soluendum quod per sententiam fuerat condemnatus.

EGVLA est de qua in l.ad solutionem. C.de re iudi.ubi habetur, quòd qui est cõdemnatus à iudice, & petit terminum ad soluendum illud de quo in sententia est condemnatus, censetur sententię acquieuisse, & appellationi renuntiasse. Bart. consil. cxlix. Roman.consi.ix.in fin.

Primò amplia nedum si principalis petit terminũ ad soluendum, sed etiam si procurator suus terminum ad soluendum peteret. Felyn.in c.quò ad consultationem, colum.vi.uersi.adde etiam.de re iud. refert & sequitur. Hippoly.in sing.clxxxvii.

Secundò amplia siue fuerit appellatum siue non ut ponit glo.in d.l.ad solutionem, Pau.de Castr.ibi Cępol. in cõs.ciui.xxx.& istam dicit * communẽ Alex. in apostill.ad d.l.ad solutionẽ.C.de re iudi.& decis.ciii.nu.41.

Con-

Contrarium quòd censeatur tantũ renunciatum appellationi interpositæ, non autem appellationi interponendæ quando is acceptat terminum ad soluendum sibi datum à iudice, uoluit Soci.consi. ccxx. col.fin.& consil. ciiii.colum.fi.lib.iiii.Imol.col. iiii. §. si quis condemnatus. Barbat.in apostill.ad Bald. in d. l.ad solutionem.C. de re iudi.

Tertiò amplia ut nedum istud procedat in petitionẽ termini ad soluẽdum, sed etiam in afferente se soluturũ ut uoluit Gozad.consſ.xcviii.nu. 19. ex mente Corne. consſ.ccclix.uol.i.col.i.& seq.

Secus uerò in offerente cautionem de stando iuri.per Alex.in apostill.ad Bar.in d.l.ad solutionem.

Quartò amplia, idem esse in eo qui sponte soluit. Grãmat.decisi.103.nu.41.

Primò limita quãdo actus factus coram iudice à quo qui uidetur approbatiuus sentẽtiæ latę sonant in agere, secus uerò si sonat in pati. Soci.cõsi.ccxx.col.fi. & consſ. ciiii.col.fin.uol.4.Felin.in c.quò ad consultationem, col. vi.uersſ.datur alia limitatio. Alber.de Rosat.in d. l.ad solutionem. Alex.in apostillis ad d.l.ad solutionem. Barba. in apostil.ad Bal.in d.l.ad solutionem. C.de re iud. Pau. de Cast.in d.l.ad solutionem.

Limita secundò quando condemnatus peteret terminum sponte à iudice grauante, secus uerò si terminum non petitum sed à iudice datũ simpliciter acceptat, Soci. in dicto consi.104.in fi.col.iiii.& consi.ccxx.colũ.fi.Feli. in c.significauerunt, col.i.in fi.de testib.Io.Fab.in d. l.ad solutionem.Gui.Pap.sing.813.

Contrarium Philip.Franc.in cap.ad sollicitudinem, col.v.de appell.

Tertiò limita nisi condemnatus soluisset à iudice cõpulsus, quia non propterea dicitur. renunciare appellationi, aut acquiescere sententię: ita Guido Pap.in sing. suo DCCCXIII.ex mente Ioan.Fab.in d. l. ad solutionem. C.de re iudi.

Immo idem esset, si soluisset sponte & sine ulla protesta-

testatione,stante statuto quòd contra sententiam nulla admitti posſit exceptio ſed quis ſoluere teneatur, ut dicit.Imol.in conſi.cxlv.col.vi.& ſeq.

Quartò limita quando recipit, terminum ex certa ſententia,ſecus uerò quando per errorem, ut per Bal. & Sali.in d.l.ad ſolutionem.Feli.in c. quò ad conſultationem.col.vi.uerſ.limita etiam.de re iudi.Alex.in apoſtil. ad Bar.in d.l.ad ſolutionem.C.de re iudi.

Quinto limita niſi petens illam petat cum proteſtatione,quòd non intendit renuntiare appellationi, ut ponit Cyn.in d.l.ad ſolutionem.C.de re iudi.

Sextò limita quando alia coniectura cadere poteſt,niſi quod uideatur ſententiam approbaſſe,ita tenet Imol.in conſil.cxlv.colum.vi.

CONCLVSIO Et Regula XXIII.

ARGVMENTVM.

Pactum inter fratres ad inuicem factum de ſuccedendo inter eos,quando ualeat.

Onuentio uiciſsitudinaria inter fratres uel alios de ſuccedendo unus alteri,ualet ſi nō referatur ad omnia bona,ſed aliqua remaneant in quibus ipſi contrahentes teſtari poſſunt. ita tenet Oldra.conſi.ſuo cxxxix. in primo dubio.& ponit Io.And.in addit.ad Specula. in tit.de inſtru.edit. §. porrò, in ultima additione magna. uerſi.fuit enim alia quæſt.Alber.Roſat in l.fin.uerſic.& quæro de pulchra quęſt.C.de pact.& ibi etiam Salic.col. pen.uer.iuxta hęc quæro.Ang.in conſi.clxxix.colū. i.in fin.uerſ.de primo:qui uoluit ualere conuentionem, etiā ſi eſſet de omnibus bonis præſentibus & futuris. Alexā. conſi.

consi.lxxxiii.colum.iii.versi.& in proposito.& consi.vi. in fin. versi. venio ad secundum principalem articulũ. uol,ii.vbi tenet quòd in causa illo non valet conuentio, quia referebatur ad omnia bona; sentiens contrarium esse si non actum esset de vniuersali successione. & idem Alexand.consi.xxviii.colum.pen.& seq.uolu.iii.Iason. in l.stipulatio hoc modo concepta.colum.viii. versi.per istã doctrinam,de verb.oblig.Maria.Iun.consi.cxliii.colum.iiii.& seq.usq; in fi.uol.i.Ias.in consi.ccxxxiii. col. iiii.versi.septimò bene faciunt.vol.ii.& in cons.ccxi.col. iiii.versi.accedat etiam ad prædictorum.vol.iii.in consi. clxxiii.col.v.ver.iii.in terminis nostris.uol.iiii.& in consi.v.ver.stat ergo vera conclusio. uol.iii.Dec.consi. 226. col.pen.versi.quòd quando.& consi.ccxxxvi.col.fin.versicu. sed in his & similibus.Iason. in l.fin.colum tertia. in quarta limitatione.C.de pact. Curt. Iuni. consi.i.colum.vi.Alex.consi.xxix.in quarto dubio.uol.v. Soc.inter consilia.Bruni.consi.x.col.v.uersi.præterea commu nis conclusio.Gozad.consi.lxxxvii.col.iii.nu. 11. & per totum Beltrand.consi.cxxi.col.fin.in prin. uol.i. in nouis. Paris.consi.xxvi.nu.81.& seq.& num. 83. & pluribus sequentib.& nu.100.firmat hanc esse ueram & * cõmunem opin.& ab ea non esse recedendum.

Et similiter valet conuentio inter fratres vel alios ꝙ nullus posit bona stabilia alienare,nec per uiam contractus,nec per uiã vltimæ uoluntatis, & si contrafactum fuerit ꝙ bona alienata deueniant ad non alienantem. Pau.de Cast.consi.cccxxiiii.nu. 10.dubio incipi.super secũdo puncto.uol.i.Ias.in d.l.stipulatione hoc modo concepta col.viii.ver.secundò consului.& consi.ccxi. col. ii. in fi.uers.circa consilium lib.ii.

Et similiter valet conuentio in qua cauetur, ꝙ unus alteri succedat in bonis mobilibus,vel immobilibus dũmodò remaneat aliquid ut testari posit ut per Angel. in consi.v.refert & sequitur. Alexan. consil. suo lxi. colum. prima uolumi.v.Ias.consi.ccxi.colum.iii. ver. stat ergo ex prædictis. & in dicta l. stipulatio hoc modo

concepta,colum. vii. in fin. versicu. circa tertia quæst, Bar. Maria.Soc.Iuni.consi.cxliii.colũ.iiii. volu. i. & col. fi.& Ias.in consi.ccxxxiii.col.v.uersi.& ita in specie.uol. iii.in consi.clxxiii.col.iiii.versi.sed præmissus non obstã tibus.uol.iiii.Curt.Iun.cons.i.col.vi.nu. 16.& cons. 81. col.ii.nu.4. Imò cõuentio de fœminis excludendis à suc cessione quòd nullo tempore succedant in uillis,castris, tenuit & locis,ualet Bart.in consil. lxxii.refert & sequitur Ias.in consi.ccxi.colum.v.uers.accedat etiam ad prę dictorum consilia.uolu.iii.in consi.clxxiii.colum.v.uer. idem & quarto lib.4.Io.Crot.in l.omnes populi, col.4. uer.facit dictum Bart.ff.de iust.& iure.

Et hoc maximè uerum est, quando conuentio fieret ratione futuri matrimonii.

Contrarium quod etiam in rebus certis conuentio de succedendo non ualeat,uoluit Deci. consil.ccc.colũ. i.Purpurat.in l.fi.nu.ccxviii.& seq. Butigella. in d. l.stipulatio hoc modo concepta.nu.9. de uerb. oblig.quidã in nouissimis additionibus ad consi.Campegii.xi. inter consi.Bruni.Curt. Iuni.in l. pactum quod dotali. C. de collat. Purpurat.in l.licèt.num.43. C.de pact.Paris.cõs. xxiiii.nu.55.uol.ii.Ias.in d.l.licèt in fi. C. de pact. Deci. consi.608.colum.fin. Tiraquel. de iure primogeniorum quæst.vi.num.5.

Limita istam partem quando conuentio fieret inter illos, qui habent potestatem legis condendæ in eorũ ter ritorio.Bar. consi.lxxii.Purpur.in d.l.fin.nu.ccxx.C.de pact.Ias.consi.i.num.20.& seq uol.ii.Dec.in consi.xxvi. col.i.& seq.Gomes.in cap.i. num.107.de constitu.lib.v. sed dicunt docto.sequenti isto casu dispositionem conci pi debere per modum prouisionis? uel donationis iudex consilium Bal.ccxii.Deci.in l.pactum.colum.ii.uersi.ex his infertur.C.de collat.Curt.Iun.consi.lxxxi. col. i. & seq.Parisi.consi.xxiiii.nu.55.uol.ii.fuit de mente Cyn. & ibi latius ponit Ias.colum.i. uersi secundò pro istam legem.in l.si pater puelle.C.de inoffi.testam.

Tenẽdo primam opi.amplia, in isto casu quando su-

per certis bonis facta est pactio, & non super omnibus, vel super hæreditate, vel parte illius, non est differentia an conuentio fiat de succedendo vel fiat per contractũ ex causa donationis, quia etiam si fiat per uerbum succedat, isto casu valet conuentio. Parisi. consilio lxxii. num.20.uolu.iiii.& consi.xxyi.nu.85.& nu.88.& num. cxvi. Gozad.consi.suo 87.col.iiii.nu.17.Dec.consi.lxiii. in fin. versi.secundò principaliter & quidem.Deci.cons. cciii.in i. colũ.qui loquitur quando conuentio se refert ad omnia bona præsentia & futura.

Et quando conuentio fit super qualitate hæreditatis, vide Tiraquel. de iure primogeniorum quæstio.vi.num.13.

Primò limita secus esse quandò conuentio refertur ad omnia bona præsentia & futura, vel quia super hæreditate, vel super parte illius vel expresè vel tacitè. Ang.consi.lxyi.colum.penult.in fin. versicu. hoc probo ex uerbis. Alexand.consi.xxviii. uolumi. iii. col.fin.qui loquitur quando actum est quòd bona post mortem sine diminutione deueniantur, ut in versicu. non obstat etiam. Corne. in consi. lx.colum.ii. lib. 2. qui loquitur quando in conuentionem sunt deducta omnia bona præsentia & futura, ut apparet ex principio d. consilii. Ias.qui loquitur in conuentione super bonis parentibus & futuris in consil.lx.colum. secunda in fin. versicu.sed præmissis.uolumi.tertiò Deci.consi.clxxxiiii. nume.7. versicu.si verò dicta.& consi.614. num.2.Ruin. consil. cxii.colum.prima & sequen.uolumi.quartò Bertrand. consil.xxix.colum. prima lib. primo.

Contrarium, quòd etiam conuentio de succedendo in omnibus bonis valeat interueniente stipulatione & iuramento, tenuerunt Guido Papæ consil. suo xxxi. Tiraquel. de iure primogeniorum quæstionem sexta num.13.

Secundò limita, quando contrahentes paciscuntur de hæreditatibus ipsorum, secus vero quando paciscerentur de hæreditatibus aliorum, quia talis pactio non

 valeret;

valeret etiam quòd contineret certa bona, & non omnia. Cassan. consi. lxiii. in xi. colum. & seq. num. 36. Dec. consi. 608. colum. fin. in fin. Ruin. consi. xvi. colum. iiii. num. 17. lib. secundo.

Tenendo partem negatiuam ꝙ non valeat conuẽtio, limita nisi consuetudo sit in contrarium. Tiraquel. de iure primogeni. q. vii.

Tertiò limita nisi iuramentũ intercessisset, vt ibi per eundem Tiraquel. nu. 7. q. vii.

CONCLVSIO

Et Regula XXIIII.

ARGVMENTVM.

Falcidia non detrahitur de relictis ad pias causas sed an hoc habeat locum in Trebellianica.

De relictis ad pias causas cessat Falcidia textus est in authen. similiter. Cod. ad legem Falc. & in corpore vnde sumitur, licet Iacob. Butrigar. in l. si quis ad declinanda. C. de episc. & cler. & in dicta authen. similiter, tenuerit contrarium, & sentit Sali. in d. l. si quis ad declinandam.

Sed dubitatur, an sicut cessat Falcidia, ita cesset etiam Trebellianica? in qua quæstionem Dyn. in l. i. §. in filii. ff. ad Trebell. tenuit etiam quod Trebellianica detrahi non possit. idem Cyn. in authen. sed cum testator. C. ad legem falc. idem in l. Marcellus. ff. ad Trebell. & Bartol. in authen. similiter. C. ad leg. Falc. & consilio vi. in fin.

&

& consi.lvi.iii.dubio.idem tenet Angel. in dicta l. Marcellus.qui dicit quod ista opinio est in practica * communiter recepta & eam ipsum fuisse sequutum & legendo & consulendo.& Imol.in dicta l. Marcellus dicit hãc opinionem esse seruatam in facto. & in practica. licet alia opinio secundum eum sit de iure verior. & istam opinionem.tenet Cynus & Imol.in l.i.§.ad municipiũ. ff.ad leg.Falc.in fin.Raphael.Com.& Alexand.in dicta l. Marcellus. Iacob. de Beluis.& Ang. in §. sinautem. in authen.de eccles.titu.& Ang.in §. sinautem in authen. de hær. & falc. Bald.in repet.l. primæ. colum.xv. versicu.v.super x. quæstio.Cod.de sacrosanc.eccles. & in l. id quod pauperibus.colum. septima in xvii. quæstione. C.de episc.& cler.in l. siquis ad declinandam. columna prima.eod.titu.& ibi Paulus de Castro colum. prima.& Bald.in authen.similiter.colũ.secunda. C.ad legem Fal. vbi dicit ita fuisse iudicatum. & ibi etiam Fulgos. tenet istam partem.idem tenent Ioannes de ligna.& Dom.in capit. primo. de testa. in vi. colum. decima & sequitur Saly.in dicta.l.siquis ad declinandam.colum. prima. C. de episc. & cler. dum reprehendit Iacob. Butrigar. ibi idem tenent Spec.in titu.de instr.edict.§.compendiose. in xvii.colum.versicu.v.sed cum deductio.Anto.Card. & Abb.in cap.Rainaldus.colum. quarta de testam. vbi dicit quod ista. est communis opinio docto.vtriusque iuris.& idem Abb.consi.lix.in prima colum.in fin.versi. primo ubi dicit quòd hodie ista est communis opin. doct.& consi.xxxii.in fin. volum. secundo vbi idem dicit. Card. consil.iiii.in titulo de testam.in fin. vbi dicit quod istud est uerius & ęquius, & communiter tenetur Domi.consil.ccxxxiiii. in prima colum. vbi dicit quòd ista est communis opinio, à qua in consulendo & iudicando non est recedendum. Roman. consi. cclxxvi. in fin.& consil. ccvi. in fin.Alexand. consi. xii.in fin. volu. iii.& consi.ccxvii.colum.fin.volumi.vi. Corn.consi.259. colum.fin.volumi.iiii.& consilio xxii.colum. vii. vol.ii. ubi dicit istã cõmunem.Paul.de Cast.consi. xii.præsens

consultatio.uol. ii.& consilio lxii. uolu.ii. præsupposita pro vera.& consilio ccciiii. primum dubium colum. prima uolu.v.& consi.lxvii.in casu præsenti.colum. secunda uolum.ii.& consi.clii. Viso puncto & dubiis.colum.fi. uolu.ii.vbi dicit quod vidit istam opinionem communiter teneri. Aret.consilio lxvii.colum. penul.Ang.consi. xli.in fin.& consi.lix.in princ.& consi. clix.in fin. & consil.ccxxx.in prima colum.Curt.in consi.cxx.colum.iiii. Sign.Homode.consil.xxxv.colũ. fin. Bald.consi.ccccvii. colum.secunda.volum.primo.In causa quæ vertitur inter scholam sanctæ Mariæ.& consi.xc.proponitur quòd Christianus.uolumi.iiii.Soc.cxvi. colum.fin. & consilio cxliiii.colum.penul.sequen.Corne.consil. xviii. in tertia colum.volumi.iiii.& consi.xciii.colum.pen.volumi. iii.& consi.clxviii.in pen.colum.volumi.iii. Soci. in rub. ff.ad Trebell.in fin. & in l.Marcellus. §. qui autem eod. titu.colum.tertia. Deci.consilio ccxcix.colum. prima in fin.Christoph.Port.in §.sed quando stipulationes.inst. de fideic.liber.Card.consil.cxxxiii.in fin. colum. Guido Pap.consi.clxxxviii.decis.Tholos. lxxxiii.& ibi Apostil. canciuncula super instit. colum. lix. Mantua consil.lv. Claud.in d.l.Marcellus.Capra.consilio lxxviii.in fi. vide Barba.in cap.Rain.de testa.colum.cxxxviii. Fabia.in auth.nouissi.colum.lxxxviii.C.de inoffi.test.Ruin.consil.cxxxv.colum.v.volu.iii.

Contrarium verò parte quòd trebellianica non esset in relictis ad pias causas, tenuit gl.in d.cap. i. de testam. in uerb.Trebell. & ibi Archidia. colum. sexta. Ioannes And.in capitu.Rainaldus,de testam.vt multis referunt. Ruin.de Forl.Iacob.Butr.& Alber.Rosat.in d. l. si quis ad declinãdam.C.de Episc.& Cler.Oldr.consil.ccxlviii. pręsupposita cõsuetudine.colum.fi.Rom.in rep. d.auth. similiter in xl.special.Salic.in d.authen.similiter.vbi dicit istam partem veriorem.& secundum eam consuluisse Ioan.Calder.& Ioan.de Ligna.Bal.in l.& in epistola circa medium.C.de fideic.allegat etiam Innoc.idem tenẽtem in cap.cum ibi.circa fin.de testa.Bald.consi.ccxxix.

col.

col.tertia quod est consilium Christoph.de Castellione Episcopi Vicentini.Rom.in d.l.Marcellus.§.quod autē. Paulus de Castro.consi.xxix.colum.prima. volumi.primo circa primum quæsitum & consil. cxlii.uolumi.primo non determinat quæ opin.istarum sit verior. Corn. in authen.similiter col.prima & sequen.dicit istam opi. veriorem,licet alteram magis æquam. & consil.xvii.volumi.iiii.Ias.in d.l.Marcellus.colum.vii.tenet etiam istā partem tanquam de iure veriorem. & consil. xcv.colū. fin.uolu. ii.& consi.clxxxvi.colum.v.eod.volumi.Amplia primam opinionem, quæ uidetur magis communis,ut procedat etiam si restituenda sit hæreditas immedietatē priuato,medietatē autem piæ causę.ita.§.Titio. Bal.in l.auia.ff.de cond.& demonstr.Rom.in d.l.Marcellus.& in authen.similiter.C.ad legem.Falc.Rom.consi. ccvi.in fin.Alex. in dicta l. Marcellus. col.iii.& sequen. & in l.cum dotem.ff.ad legem Falc.Paul. de Castr.in d. l.cum dotem Ias.in dicta l.Marcellus.Are.consi.lxvij.colum.penul.& sequen.Alexand.in l.prima.§.ad municipium.ff.ad legem Falc.in fin.& consil.xx.in fin.volumi. iii. Claud.in d.l.Marcellus. Capra.consilio lxxviii.in fi. Alex.consil.ccxvii.colum.fin.vol.6.Soci.consi.xlix.colum.fin.Ioan.Crot.in c. Raynutius .colum.antepen.in fi.de testam.Venafr.consi.lviii.Aymo cōsi.cxxxvii.in fi.

Hoc tamen recipit interpetrationem secundum Roman.consi.ccvi.in fi.quando restitutio fieri deberet ecclesię incontinenti, secus si ex interuallo vel sub conditionem,quod tunc detrahitur Trebellianica vel Falcid. hoc tenuit etiam Alexand.in d.l.Marcellus, vbi etiā Iason.& Claudius, & in l.cum dotem, Alexand.ff. ad legē Falc.Soci.consi.cxliiii.colum.fin.& consi.lxxviii. colum. prima & seq.& Bart.Soc.consi.cxv.uol.iiii.Corn.consi. xcv.col.fin.vol.ii.& consi.clxxxvi.in v.colum. uolu.ii.& consi.xvii.colum.vii. uolu. iiii. Ioannes. Crot.in d.cap. Rain.de test.colum.antepen.Ruin. consi. cxxxv. colū. v.uolumi.iii.& cxl.colum.fi.uolu.iii.& dicit Alexand. in dicta l.cum dotem.ff.ad legem Falc.quod quando fidei-

commissum est sub conditione factum ecclesiæ, tunc detrahitur Trebellianica; sed cauet grauatus in euentum. quòd fideicommisso sit locus quò ad piam causam restituere dictum fideicommissum quarta retenta. et idem dicit, in dicto consi. ccxvij. colum. fin. volumi. vi. Socin. in dicto. §. quod autem, in l. Marcellus. col. v.

Amplia etiam si relictum sit factum hospitali priuato. Corset. sing. in versicu. sexto Hospitale. ex mente Barbatii in capitulo Rainaldus, charte. lxxvii. de testamen.

Tenendo primam opinionē quæ videtur magis communis, quod etiam Trebellianica cesset in relictis ad pias causas.

Primò limita quando vna ecclesia alteri rogatur restituere quia tunc detrahit Trebellianicam ecclesia instituta & rogata Angel. in §. sed hoc in præsenti, in authen. & de sanc. episc. idem tenet Raphael. in l. prima §. ad municipium. ff. ad legem Falc. Salic. in authen. qui rem. C. de sacro. sanct. eccles. colum. secunda Franc. de Albergot. vt refert Abbas in capitul. in præsentia, de probat. colum. ix. qui idem tenet Abbas in capitul. causam, colum. prima eodem titu. Alber. de Rosat. in dicta l. si quis ad declinandam. colum. prima in secunda quęst. C. de epis. & cler. Decius in dicto cap. in præsentia, col. xxiiii. de probat.

Contrarium Rom. in authen. similiter. C. ad legem Falc. in quarta speciali & in dicta l. Marcellus. ff. ad Trebell. Alexã. ibidem colum. tertia. ubi Soci. & Iason. Ioannes Petruccii. & Corne. in dicta authen. similiter. colum. fin. Corn. consi. cxl. volumi. primo, idem tenet Alexand. in dicta l. prima §. ad municipium. ff. ad legem Falcid. Philip. Franc. in capitul. si pater, in repetitione col. pen. de testa. in vi. Beltrand. consil. clii. colum. penul. volumi. primo.

Secũdò limita illam regulam quòd non detrahere falcidia, quando relinquitur quicquam ad pias causas vni, & idem aliquid non ad pias causas quia de legato facto

ad non pias causas detrahitur tanta portio, quanta sufficit prolegato vtriusq;. Ang.in l.si seruus extero. ff. ad legem Falci.per illum textum, quem legit cum princ. & ibi Imo.sequitur, et Alex.et ponit etiam Imola in l. ex asse.ff.ad leg. Falc.quando utrunq; legatum factum esset eidem, secus, si diuersis. et istam eandem limitationem ponit Alex.in l.i.§.ad municipium.col.fi.ff.ad leg. Falci. et in d.l.Marcellus.col.4.ff.ad Trebel.

Tertiò limita, si legatum esset factũ ad piã causam certam de tanta quantitate, quod etiam perfecto opere superesset aliqua quantitas: quia illud defalcaret quod super est ipsi legatario. Ang.in d.l.si seruus.ff.ad leg. Falci. ubi etiam Imol.et Alex. et si esset nudus exequutor totum reliquum pro sua falcidia retineret, ut per Alex.in l.prima §. ad municipium. ff. ad legem Falcidiam et in d.l. Marcellus.col.4.per notatam per Angelum in l. x. ff.de fideic.libert.

Contrarium tenet Soci.in dicta l.Marcellus. §.quod autem, colum.4.

Quartò limita, nam relictum filiis patitur Falcidiam prout etiam patitur trebellianicam, licèt uidetur pium, ut in l.nam et si parentibus.ff.de inof.testa.in uerbo pia. & tenuit Ang.in d.l.nam etsi parentibus. Bald.in auth. sed cum testator.C.ad leg.Falci.in quæstione de donatione facta filio monacho. et istud ponit in indiuiduo Ange.consi.xii.

Contrarium tamẽ uoluit Barba.in rep.l.cum acutissimi.col.xxv.vers.ex hoc.C.de fideicom.

Legitima tamen de relictis ad pias causas detrahere. Rui.consi.lvii.col.ii.uol.ii.

CON-

CONCLVSIO, Et Regula XXV.

ARGVMENTVM.

Falcidia prout à testatore prohiberi possit, an ita etiam & trebellianica.

FAlcidia potest hodie per testatorem expressè prohiberi ut est textus in authen. sed cum testator. C. ad legem Falci. & in §. si uerò expressè in authen. de hæred. & falc. sed dubitatur an sicut falcidia ita etiam trebellianica per testatorem prohiberi possit ponitur in secunda quæstione glo. in §. sed quando stipulationes. in glo. in uerbo liceat. & sentit quod etiam trebellianica possit prohiberi. & ibi Ange. quòd dicit quòd istud tenent doctores. & ibi idē tenet Christoph. Port. & ibi hoc etiam tenet Bal. & Ias. & idem tenuit gloss. in §. si uerò expressim. in auth. de hær. & falc. in uerbo substituti. & ibi Ange. & Bar. idem tenet Odofr. Iacob. de Aren. Petrus & Cinus in authen. sed cum testator. C. ad leg. Falc. super authen. in ii. colū. uers. loquitur autem. Barto. in l. Marcellus colum. iiii. & ibi Ang. & Raph. & Paulus de Castro qui tamen legis. l. Marcellus in l. qui quadringenta. & est in iii. colū. & ibi Soc. col. pen. & in §. quod autem. & Iason col. v. & seq. & Claud. col. ii. Nicolaus de Neapoli. §. vnde Neratius. ff. ad trebell. Cinus etiam & Ioannes de Imola in l. i. §. ad municipium. ad leg. Falc. idem tenet Rom. Bar. Ange. & Paul. de Cast. qui dicit hoc communiter teneri per doctores in auth. sed cum testator. C. eod. titu. & ibi etiam Salic. Soc. in rubr. ff. ad Trebell. in fin. Paul. Pic. in repe. l. in quartam. col. xcix. & seq. ff. ad leg. Falcid. Paul. de Castro consi. ix. colum. fina. uolumi. ii. Bald. in l. filium quē

habentem.

habentem. C.famil.ercis.et consi.xciiii.uolu.ii. Punctus quæstionis super quo. & consilio clxx. Quidam Nicolaus.uolumi.v.vbi dicit quòd ista est ueritas. Raph.Comensis consil.xxv.colum.iii.ubi dicit quòd ista est uera, & communis opinio. Alex. qui dicit istam communem opinionem consil.lxvii.uolu.primo,in i.& ii.colū. Areti. consil.xxxvii.colum.fin.ubi dicit quòd ista est communis opinio & uerissima.& idem dicit Decius consi.lxxxi. colum.ii.Ioannes Anto. Alexandrinus consil. ii. colum. vi. Guido Papę quæstione 51. & consilio 122. & 140. Cassan.consi.lxiii.colum.xvi.tenet Matthęsil.in repet.l. filium quem habentem,colum. i. C. famil. erciscun. ubi dicit istam communem opin.Socin. in regu. ccccxxxii. Ias.consi.lxxxix.colum.iii.uolu.primo,Dec. consi.cclvii. in fi. Alex.consi.v.in fi.uolumi.iii.& consil. xxix.colum. i.in fi.uol.v.Signorol.consilio xxxv.in fin. & istam esse communem dicit Alex.& Imol.in d. l. Marcellus, licet ipse contrariam teneat,consi.liiii.colum. v.uolu.primo, & consil. xcix. colum. vi. uolumi. quarto,& consil.xlvi. colum.ii.uolumi.quarto,& licet Iason ubi supra contrarium teneat,tamen dicit istam magis communem. Cassan.consil.lix.& istam dicit communem Nicel. in xliiii. cōcor.gl.Guald.caut.xxxi.de subst.Beltran.consi. xcvi. col.i.uolu.i.& consilio xlvii.col.pen.uol. iii.ubi dicit magis communem opinionem.& consil.clviii.col.6. & cōsi. ccv.col.fin.uol.iii.Paris.qui dicit communem consi.xxi. col.iiii.uol.iii.& Ruin.consil.clxiii.col.vi.qui idem dicit, uolu.ii. & consilio clxix. in fi. uolumi.ii.& consi.clxxiii. colum.fina.uolumi.secundo,& cxlvii.colum. i. uolu. iii. & cxlviii..colum.i.uolumi.iii.& cxlix.colum. i. & sequ. eodem volumi.

Contrarium tenet glo.ii.in l.si ut allegas.C.ad legem Falcid.& in authen.sed cùm testator. C. eodem titul.in glo.iii.Iacob.de Beluis.in §.huic nobis.in authen.de hęred.& falci.in tertia colum.in xi.quæstione.Archi.in c.si pater in vi.colum.uersi. & pro hęc iura dici potest. de testamen.in vi.& ibi Ioannes Andr.colum.pe.Iacob.But.

& ibi

& ibi Bald.col.i.in auth. sed cum testator. C. ad legem Falcid.Bald.in repet.cap.si pater.colum.fina. de testam: in vi.Roman.in authen.similiter.charta vltima. C. eodem titulo.Ioannes de Imol. & Alexan. in l. Marcellus. colum.iiii.ff.ad Trebell.& idem Alex.cons. xxix. col.ii. vol.v.Iason.cons.lxxxiiii.col.viii.uol.i. & cõs. xcix.col. vi.uol.iiii.ubi in omnibus istis consiliis dicit istam partem ueriorem,licèt aliã magis communẽ Io.Cro in repe.l.nemo pōt.col.xii.ff.de leg.i.ubi et Bart.hoc tenet in ii.col.& ita tenẽt Benedictus de Plumbino & post eum Corne.in d.auth.sed cum testator Alci.parad.lib. v.cap. xix.& in istam partem uidetur inclinare Soc.consi.xiiii. in fi.& istam partem refert licèt aliter illam non firmet. Cor.consi.xvii.col.vi.uol.iiii.

Amplia istam opinionem quòd ubi trebellianica potest prohiberi,secundum Matth.in rep.d. l.filium quem habentem.col.pen.quod etiam censeatur prohibita ipsa trebellianica si modò testator prohibuisset falcidiam.

Contrariam tamen in hoc tenuit Ias.in d. l. Marcellus.colum.xi.

Limita istam conclusionẽ quòd trebelliauica potest prohiberi,ut nõ ꝓcedat in filiis primi gradus, in quibus non potest trebellianicam prohiberi,ut dicit Bal.in l.iubemus in i.col.per illũ tex.C.ad Treb.& ibi Salice.col.iii. Cor.col.i.Alexan.cons.v.in fi.uol.iii.Ias.in d. l. Marcellus.col.viii.ubi dicit istam * communem opin.Roman. in d.l.Marcellus.& consi.cc.Ioannes Cro.in l. nemo potest.colum.xiii.de leg.i.Socin.in reg.ccccxxii.in i. limi. Dec.in consi.lxxxi.col.ii.ubi dicit istam communẽ opi. & cons.cccclxxx.col.pen.consi.ccxviii.col.ii.Guid.Papę. conclus.lxxxi.Barbat.in repe.cap.Rainutius in pe.charta.Curt. Iun.cõs.clx.col.fi.ubi dicit istam cõem opinionem.& consil.liiii.colum.v.& consi.lxx. in fin. ubi dicit istam cõmunem opinionẽ.Ias.cons.xcix. col. vi.uolu.4. qui dicit istã cõem opinionẽ.& col.pe.& cõs.cxlvi.ubi dicit idẽ col.3.& seq.Io.Picus in l.in quartã. col.98.& seq. ff.ad leg.Falcid. Ioan.Anto.Alexan.consi.100.in fin. et

consi.ciiii.colum.i.ubi idem dicit.& consilio cxliii. colū. iii.ubi idem dicit.& consi.clviii.colum. i.ubi idem tenet. Guido Papę quęst.51.& consi.cxl.& consilio cxciiii.Gozad.consi.xlviii.col.fin.& consil.lxxxi..colū.iii.& consil. xciiii.col.iiii.& consſ.104.col.pe.& Beltran. seqtur istam partem saltem stylo curię prouintialis in consil. ccxlvi. col.fi.uol. iii. istam dicit cōmunem Parisſ. consſ.i.colum. iiii.uolu.i.uide ibi multos relatos per Parisſ.& consi.xvi. col.xi.vol.ii.attestantes istam cōem & idem dicit consi. xxxvi.colum.4.in fi.& seq.uolu.ii.& consi.xxx.colū.iii. vol.iii.ubi dicit magis communem.& latè defendit Maria.Soc.Iunior.consi.cxxxi.col.ii.& sequ.usque ad xi.& sequen. & consil.cxxxii.colum.i.& consi.cxxxvi.col.ii.& cxxxvii.col.ii.Mantua qui dicit communem.consil.ciii. Ruin. consil. lix.col.ii.uolu. 2. & cxxxvi. colum.v.uolu. secundo.& consil.xxi.col.iii.uolu.iii.& consil.lxxx. col. fin.uolu.iii.

x Amplia hanc partem vt etiam mater filiis primi gradus non posſit trebellianicam prohibere.Rui. consi.lix. col.pen.uol.ii.

Contrarium uerò etiam in liberis primi gradus, tenuit Cyn.in d.l.iubemus.C.ad Trebell.Raph.Cuma.in l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de uulg. et pupill. in l. in fideicommissariam.ff.ad Trebellia. Alexan.in d.l.Marcellus. & consil.lxvii.colum.i.et seq.uol.i.et consil.xxix. colū.i. uol.vi.Claudius in d.l.Marcellus.colum.iii. Corn.consi. xxii.colum.vi.et seq. uolumi. ii. et Bellamera in consilio suo xlviii.col.i.qui dicit quod trebellianica potest prohiberi.et loquitur in liberis primi gradus.idem uoluit ubi dicit istam communem Ioannes Anto.consi.ii. colū.iiii. et seq.Ioan.Crot.in d.c.Rainutius col.antep.de testam. Salicet.in authen.nouisſima.colum.lxvi.C.de inofficio. testam.et Ioannes Ant.qui dicit istam partem communem in consilio xliii.colum.v.et consi.lxxiii. colum. pe. Rom.sing.cxciii.Est dubium.istud est de mente Ang.in consi.cxxv.colū. fin.qui pręsupponit quòd si uerba fuissent apta, trebellianica fuisset prohibita et loquitur in

liberis primi gradus, idem uoluit Bald. loquens in filiis primi gradus in consilio cccxlix. col. fin. uolu. iii. Aretin. consil. lxvii. colum. fin. Signo. Homod. consil. ccxxxv. & istam tenuit Rota Cassio. decis. iiii. de testa. Soc. cõs. xlv. colum. pen. & istam dicit communem Bertran. cons. clii. col. fin. uol. i. & istam uidetur sequi licet non se firmet in consilio cxxx. col. i. & seq. & consi. cxliiii. col. i. & seq. uol. iii. vbi etiam dicit istam partem communem. Parisij. cõsilio xvi. col. xi. & sequen. ubi allegat etiam plures attestantes communem. & consilio xvii. col. iii. & cons. xviii. colum. xv. & consilio xvi. colum. iiii. ubi dicit istam communem. & consi. xciii. col. v. uolu. ii. & consi. i. col. ix. uol. iii. ubi idem tenet, & consilio xxi. colum. v. & consi. xliii. colum. iii. & consil. lii. colum. ii. ubi dicit istam communem. & consilio liii. colum. vii. uolu. iii. Grat. consil. clx. colum. iii. uolu. iii. Ruinus. consi. clxiii. colum. iiii. uolu. ii. & clxxiii. colum. fin. uolu. ii. ubi dicit communem. & istã dicit ueriorem & magis communem consil. cxv. colũ. x. uolu. iii. & cxviii. colum. pen. & cxxx. colũ. fin. & cxxxvii. colum. vi. ubi dicit communem. & cxlvii. colum. i. eodem uolumi. iii.

Vna est eadem opinio ex attestatione doctorum est communis. Gual. caut. xxxi. de subst.

Tenendo primam opinionem quæ uidetur * magis communis, limita ut procedat, quando unica tantum quarta ueniret detrahenda, secus si duę; quia tunc potest trebellianica prohiberi. ita Areti. consi. lxvii. in fin. Dec. in consi. cccclxxxvi. col. pen. & ccccxcv. col. fi. Ioannes Ant. in consil. lxxiii. colum. pen. & fi. Rom. in singu. cxciii. Est dubium. Alexan. consi. xxix. colum. ii. uolu. v.

Sed ista limitatio pendet ab eo, an d. lex iubemus, ꝓcedat quando una tantum quarta vt etiam duæ detrahi debent. de quo infra dicetur in v. limitatione.

Secundò quando filius esset rogatus restituere descẽdẽti testatoris, iusta terminos d. l. iubemus. secus si alius ita declarat Oldr. in consi. ccxlviii. circa finem, & ponit Ioannes Ant. consi. ii. col. fin.

Istud

Istud pendet ab eo,an d.l.iubemus, procedat tantum quando liberi primi gradus sunt rogati restituere descẽdenti.de quo doctores in d.l.iubemus.

Tertiò limita nisi prohibitio facta esset in codicillis: ita Bald.cons.ccccLxxiiii. Ad euidentiam, in fin. uolu. ii. sequitur Cur.Iun.cons.lxx. in finalibus verbis.

Contrarium idem Cur.cons.lxxi.in fi. & lxxiii. in fi. Guald. caut.col.viii.de mutatione testam.

Quartò limita quòd per indirectũ potest à filius primi gradus trebellianica prohiberi, quando duę quartæ detraherentur,& dictum esset quòd trebellianica in legitima imputaretur.Bal. in l.quoniã in prioribus.C.de inoff.test.in fi. Din.Rayn.Nicol.de Neap. Imol. Raph. & Cuma.in l.Lucius.§.maritus.ff.ad Trebell. Dinus Nicolaus de Neap.Alber.& Bar.de Prat.& alex.& Vincen. in l.si debitor.ff.ad leg.Falc.Alex.in d.l.Marcellus. colũ. v.ff.ad Trebell.Iason.in auth.res quæ.col.iii.C.communia de lega.Faber in auth.nouissima.C.de inof.test. col. lxvi.Ioannes Ant.Alexan. cons.ii.col.v.& seq.& lxxiii. pen.Ias.in l.filium quem habentem.col.vi. C. famil. ercis.Paris.consi.xviii.col.xv.& seq.uol.ii.Ruin.cõs.clxiii. colum.vii.uolu.ii.

Contrarium uidetur tenere Claud.in d.l. Marcellus. in tertia col.ff.ad Trebell.Picus in l.in quartam. col.97. cum pluribus sequentibus ff.ad legem Falci.

Quintò limita,quando duę quarte detraherentur,& testator mandasset,quòd in trebellianica fructus percepti imputarentur:quia,tunc trebellianica detrahi nõ posset,quatenus ascendunt fructus percepti : quia dicuntur quod d.l.iubemus, non procedit vbi duæ quartæ detraherentur, ita Paulus de Castro in l. mulier.§. cum proponeretur.& ibi Alex.ff.ad Trebel.& Paul. de Castro in l.scimus.C.de inof.test.Io.Crot.in §.duo fratres.col.26. ff.de uerb.obli.Dec. in consi.cccclxxx.col. pen.Alex. cõsil.ccl.uol.6.Io.Anto.Alex. consil.ii.col.fi.Paul.de Cast. consi.clxxxviii.colum.fi.Quia dubia. uol. ii.Curt.Sen. consil.lii.col.pe.Ias.consi.ccxxxi.col.ii.uol.ii.& cõs. xliii.

colum.

col.fi.uol.iii.Gozad.consil.xlv.col.pen.Paris.consil.xvii. colum.iiii.et xviii.colum.xvi.et consi.xxvi.col.6. uol.2. consil.xxvii.col.2.et consi.xxx.col.pen. uol.iii.omnino Aymo consi.xvi.col.fi.Ruy.consi.cxliii.col.fi. volu.ii.et consi.135.col.4.vol.iii.ubi declarat,et cxlix.col.2. uol.3.

Contrarium uoluit Bart.quòd etiam l.iubemus procedat etiam ubi duę quartę detrahantur,ponit Bar. in l. quod de bonis.§.quod.ff.ad leg.Falc.et ibi Alex. sequitur. corrigens illud quod dixerat in contrarium in l.mulier §.cum proponeretur.et eandē opin.tenuit Castr.in l.iubemus.C.ad Treb.Ang.consi.cxxi.Clau.in d.l.Marcellus.Pic.in l.in quartā.col.antepe.ff.ad leg.Falc. et col. 97.in fi.Old.consi.131.Clau.in l.mulier.§. cum proponeretur. col.fi.ff.ad Treb. licet aliquid adducat in contrarium.Cor.in cons.180.col.8.uol.4.Ias.consi. 199.col. fi. lib.4.et 146.col.v.eo.uol.Gozad.92.col.i.et consi.xcvii. colum.pen.in fi.Paris.consi.xxv.col.x.lib.2.ubi dicit istā * communem et illam tenet Maria.Iun.cōs.cxxxi. col. iii.et consil.132.col.i.et seq.et consi.cxxxvii.col. ii.Rui. 132.col.pe.ī fi.vol.2.et 136.col.v.lib.2.et 135.col.v.li.3.

Sextò limita quando fideicommissum est simpliciter iniunctū,nam tunc secundū magis * cōem opin. de qua per Iasonem in l.cohęredi.§.cum filię.ff.de uulg.et pup. fideicommissum dicitur iniunctum hæredibus filii,& nō filio, et propterea quò ad illos potuit trebellianica prohiberi.Dec.cons.480.col.pen.

Septimò limita si fuerint grauati hæredes liberorum primi gradus.Gozad.consi.xlv.col.fin.

Octauò limita, quando filius approbasset patris testamentum Paris.cons.xvi.col.xxi.nu.66.et cons.xvii.col. iii.nu.19.et consi.xviii.col.xv.nu.99.& cons.xxvi.col.ii. nu.32.ubi omnino uide lib.ii.Cagn.in l.Papin.§.meminisse.ff.de inof.testam.

Nonò limita istam partem in filio legitimato Crot. consil.xvii.colum.iii.

Decimò limita quando onus expresse et specialiter est iniunctum filio primi gradus.Rui.consi.cxxx.lib.iii.

Tenendo

Tenendo ſecundam partem, ꝙ etiam in liberis primi gradus trebellianica poſsit ꝓhiberi, declara qñ pro uerba ſpecifica expreſsè facta eẽt prohibitio. nec ſufficerent verba, quę aliter potuiſſet operari & impedire detractio nem Trebellianicæ ſed requiritur maior expreſsio. Iaſ. conſi. lxxxiiii. colum. ix. lib. i. Curt. Iun. conſi. liiii. col. v. Ruin. clxxiii. col. fi. lib. iii.

Et quia veritas illarum limitationum poſui ad primã opinionem, maximè dependet à declarationem & intel lectu. l. iubemus. C. ad Trebell. ideo ſubiiciam eius intel lectum communem cum ampliationibus & limitationi bus ex quibus ſuprà proxima præcedentia verificabuntur. & licet Trebellianica & Falcidia prohiberi poſsint, non tamen legitima vt per gloſſ. & alios in authen. ſed cum teſtator. C. ad legem Falc. dottores in l. quoniam in prioribus. per illum textum. C. de inoffic. teſta. contrarium Guido Papæ conſi. cxl.

Et an poſsit prohiberi trebellianica in codicillis, uide Guald. cautel. viii. ſupra de mutatione teſta. & Bal. conſi. ccccxxv. lib. ii.

Liberi primi gradus de reſtituendo grauati non com putatur fructus in Trebellianicam etiam ſi hoc teſtator mandauit. l. iubemus. C. ad Trebel. Ruyn. conſ. 162. col. 8. volumi. Ii.

Primò amplia, etiam ſi fructus intercepti eſſent poſt moram factam in reſtituendo, ſecundo glo. in l. in fideicom. ff. ad Trebell. in glo. magna. item Hoſtienſis in dicto cap. Rainutius.

Contrarium gloſa * communiter approbata in d. cap. Rayn. in verbo à tempore litis conteſtate. de teſtã. & Innoc. & alii. Bald. in dicta l. iubemus. colum. iii. vbi etiam Saly. in fin. ſequitur Alex. in d. l. in fideicommiſſariam colum. ii. & voluerunt Petrus, Cynus, Iacob. de Aretio, & Paul. de Caſt. in dicta l. iubemus. Claud. in d. l. fideicommiſſariam, colum. ſecunda quantum ad dictum effectum vt illos teneatur reſtituere, nec illos habeat lucrari.

Amplia etiã si patrimonium testatoris. clade aliqua sit diminutum, quo casu regulariter homines etiam fructus iudicio testatoris præceptos lucratur, vt est tex. in l. is qui. ff. ad Trebell. tamen istud non habet locum in liberis primi gradus. ita Angelus in d. l. is qui. & ante eum hoc uoluit Bart. in l. balista. circa finem. ff. ad Trebell. & Alex. in d. l. in fideicommissariam. colum. ii. Alexã. in l. ita tamen. §. hæres exasse. col. ii. ff. eo. tit. & in l. postulante. §. sed huiusmodi. col. i.

Primò limita vt procedat quando liberi primi gradus sunt grauati restituere liberis testatoris, secus si extraneo, vt fuit opinio Petri, Cini. & Franc. de Rampon. in d. l. iubemus. Alex. in d. l. in fideicommissariam. colũ. ii. ff. ad Trebellianum. Rom. consi. ccxxxii. Corn. cccxxi. col. pen. volu. iii. Iacob. de Rauen. Alber. Corn. & Caccialup. in l. iubemus. Fulg. in authen. nisi rogati. C. ad Trebell. qui dicit quòd ista opinio est seruanda in iudiciis. idem voluit Herculan. in l. in quartam. in iiii. colum. ff. ad leg. Falc. Barba. in cap. Rain. col. xxxii. de testam. Cuma. cõsi. 123. col. fi. Io. Ant. cõs. xl. col. pe. & seq. qui inducit hoc fuisse de mente Cuma. & Alex. in dicta l. Balista idem Cuma. consi. xxv. col. pen. Oldr. consil. cxxxi. Ioannes Ant. consi. ii. col. si. Abbas consi. xxix. lib. i. & istam dicit veriorem & * magis communem Claud. in d. l. in fideicomm. colum. i. & seq. Paris. vbi idem dicit consi. xciii. colum. iii. volumi. ii. & cons. ii. idem dicit colum. fi. volu. iii. & consi. xxvii. col. iiii. vbi ét idem Ruy. consi. xci. col. ii. & v. uol. iii. & cõsi. lxxxiiii. col. pe. & seq. vol. 3.

Contrarium Salice. in d. l. iubemus, & ibi Castrensis col. i. in princ. Alex. ex mente Imol. licet clarè non firmet in l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad legem Falc. Picus in d. l. in quartam. colum. pen. idem Alex. in apostill. ad d. l. iubemus. & dicit Alexã. in d. §. quod auus, ꝗ istud fuit de mente glo. in d. l. iubemus. & in d. l. in fideicommissariam. & Bart. in d. §. quod auus: dũ indistinctè loquit. Beltr. cõs. lxxi. col. pe. Paris. cõsi. lxxv. col. x. & seq. lib. ii. Ruy. clxiii. col. v. et vi. vol. ii. et cõs. ii. col. vi. lib. iii.

Secun-

Secundo limita d.l.iubemus, vt non procedat institutis parentibus & rogatis restituere, ut not. Bar. in d. l. in fideicom. & in l. si filiusfam. ff. ad legem Falc. & ibi Ang. & Imol. in d.l. in fideicommissariam. col. i. & ibi Alexan. col. ii. Sali. in d.l. iubemus. col. pen. in fin. Cald. consi. xli. in titu. de testa. in vi. col. Barb. in repet. cap. Raynutius. col. cxxiii. de testam.

Contrarium idem Barb. in repet. l. cum cautissimi. colum. ii. C. de fideicom. Guid. Papæ consi. ccccl xxviii. Beltran. consi. xix. col. ii. lib. i.

Tertiò limita non procedere in fructibus præceptis tempore mortis testatoris: ita Iacob. Butrig. in dicta l. iubemus. sequitur Ang. in l. Cēturio. col. i. in fi. de uulg. & pupil. & in l. Papinianus. §. vnde siquis. colum. i. ff. de inoff. testam. in fi. Alexand. in l. in fideicom. colum. iii. ff. ad Trebell.

Contrarium Imol in d.l. in fideicom. col. i. in fine.

Quartò limita, nam illa lex nō procedit in liberis vlterioris gradus, per tex. in d.l. iubemus. ubi glo. & doctores. contra Bal. ibid. col. iii. Ang. col. i. Castr. colum. i. & fi. Saly. col. i. in fi. Bart. in l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad legem Falc. Matthæs. in repet. l. filium quem gehentem. C. fam. ercis. col. xxxv. Corn. consi. clxxx. col. viii. lib. iiii. idem uoluit glo. in d. l. fideicommissariam. cum qua trāseunt * omnes doctores ibi. & Picus in l. in quartam, col. pen. ff. ad leg. Falc.

Quintò limita in dote, in qua liberi primi gradus fructus computant in dotem. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebell. qua legem dicunt doctores non esse correctam per d.l. iubemus. & ibi docto. omnes per illū text. & maxime Castr. & ex Alexan. qui in i. col. & seq. limit. Claud. col. fi. ibid.

Sextò limita, nam dispositio d.l. iubemus. non habet locum vbi duæ quartæ detrahuntur Castr. in l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad Trebell. & ibi Alex. & Castr. in l. scimus. C. de inoffic. testa. consi. clviii. col. fi. quia dubia. uol. ii. Ioannes Crot. in c. Rayn. de testam. col. xxii.

& in l.quis Romæ.§.duo fratres.colum. xxvi. ff.de ver. oblig. Dec.ccccIxxx.col.pe.Alex.consi.cl.lib. vi. Rube. consi.ii.col.fi.Curt.Sen.lii.colum.pen.Ias.consi.ccxxxi. col.ii.lib.ii.& consi.xliii.col.fi.lib.ix.Aret.consil.lxvii.in fin.Dec.ccccxcv.col. fin. Io.Ant.consi.lxxiii.col. pen.& fin.Rom.sing.cxciii.Et dubium.Beltran.consi.ci.col. ii. lib.i.& consi.clii.col.fi.eo.uol.& consilio xviii.col. ii.lib. iii.licet non affirmet,consilio li.col.pen. & clxxxvi. col. ii.licet non se firmet,& cii.colũ. iii. uolu.iii.Parisi.consi. xxvii.col.ii.uolum.iii.Crauet.consi.xvi.col. fin.declarat Ruinus consi. cxliii. colũ.fin. lib.ii.& clxiii.col.v.& xci. colum.pen.lib.iii.

Contrarium voluit Bar.in d.l.quod de bonis.§.quod auus.ad legem Falc.& ibi Alex.sequitur,corrigens illud quod tenuerat in l.mulier §. cum proponeretur. & idẽ Castr.in l.iubemus.Ang.consi.cxxi.Claud. in d.l.Marcellus.col.iii.in d.l.mulier.§.cum proponeretur.colum. fin.eod.titu. Oldr.consil.cxxxi. Corn. consi.clxxx. colum.viii.lib.iiii.Iason consil.cxcix.colum.fi.volumi. iiii. et consi.cxlvi.col.v.uolu.4.Pic.in l.in quartam.col. antepe.& Rota in decis.Cass.2.sic testatur. Soc. cons. lxxxi. col.3.Bertran.consi.209.colum.fi. uol.iii.Paris.qui dicit * communem cons.ccxc.col.fi.uol. iii. & idem testatur cons.43.col.ix.lib.3.Ruin.cons.lxxxviii.col.pe. lib.2.& consi.162.col.viii.uol.ii.& 190.col.fi.libr.2.& consil.xxi. colum.v.libr.3.& consil.104.col.fi.uol.iii.& 147.colũ.2. uol.3.& 149.colum.i.

Septimo limita, quia licet testator nõ possit facere ꝙ fructus in trebellianicã imputetur liberis primi gradus potest tamen mandare,ut dictos fructus restituant, ut notat Ang.& ibi Alex.sequitur in l.balista.ff.ad Trebel.

Contrarium ibi Cuma.& Claudius.

Octauò limita quando dictum esset per testatorem quòd trebellianicam imputaret filius in legitimam. de quo uide in memoriali in 12.fallentia.

Nonò limita,quia dicta lex nõ procedit falcidia, sed tantum in trebellianica.ita Maria.Iun.136.colum.2.

Decimò limita ut non procedat in alia persona quàm in filio primi gradus, etiam quòd esset hæres filii primi gradus. Ruy. cons. lxxx. col. fi. lib. 3.

Vndecimò limita, quia non habet locum in filio legitimato. Ruy. consi. xci. col. pe. uol. 3. & consil. lxiiii. col. i. & seq. lib. 3.

Duodecimo limita, quando filio est specialiter onus iniunctum, secus uerò si onus est iniunctum impersonaliter. Ruy. consi. cxlvii. col. ii. uol. 3.

CONCLVSIO,
Et Regula XXVI.

ARGVMENTVM.

Testis de auditu probat in antiquis.

IN antiquis testis de auditu probat. Inno. in c. quid pro nouale. & in c. ut mens. de verbo. sign. Ant. de But. in c. licet ex quadam, & in c. tam literis, de testibus. Cyn. in l. testium. C. de testibus. Archid. in c. hoc uidetur. xxii. q. v. Bald. in l. conuenticula. in v. col. C. de episc. & cle. Bar. in trac. de testibus uersi. hanc eandem rem. Aret. d. c. tam literis, col. iii. & seq. de testibus. & in c. licet ex quadam. col. i. & seq. eo. ti. Are. in consi. xxxvii. col. ii. & seq. Cassa. in cons. 54. col. v. Cępol. consi. ci. & xi. col. 8. idē tenet Bald. in l. si arbiter. ff. de probat. Alex. in cons. 187. col. fin. libr. ii. Ias. in rub. ff. de iureiuran. col. fin.

Contrarium quod immo sola testium ꝓbatio de auditu non sufficiat in antiquis, nisi saltem concurrat publica uox & fama, uel alia concurrant adminicula, ponit Host. & Ioan. And. in d. c. licet ex quadā, & ibi hoc sequitur Abbas, Imo. & Felin. & Host. in c. quid per nouale. de uer. sign. Cor. in cons. 78. col. 3. lib. 3. Ias. cōsi. lxiii. col. 3. uol.

uol.3. Cępoll. in consi. 38. col. v. Capici. in decis. Neapol. 193. in nouis. Ruy. cons. 34. col. 3. lib. i. & cons. xcii. col. v. lib. 4. & hoc sentit Speculator in ti. de testib. §. i. in 2. col. & seq. uers. item quod non. ubi non ponit istum casum in quo probatio auditus admittatur, licet alios ponat. & per istā opi. facit glo. cum qua transeunt Host. & Abbas & alii, nec est ullus qui eam impugnet in cap. cum uobis, de præscrip. ubi glo. uidetur tenere quòd ad præscriptionē centenariā probandam non sufficiūt testes de auditu.

Tamen tenendo primā opinionem quę videtur * cómunis ut dicit Are. in c. tam literis, et in d. c. licet ex quadam, de antiqui. tempo. fo. 305. Aym. Crau.

Primò limita ut ꝓcedat, si modò testis de auditu asserat audiuisse à pluribus saltem duobus, secus si ab uno tantum Innoc. in c. veniens. & in c. quid pro nouale, de verb. sign. Aret. in c. tam literis, col. fin. de testibus. Curt. Iun. in cons. xvii. col. i. Are. in c. licet ex quadam, col. i. de testibus. Cor. in cons. 78. col. 3. lib. 3. & in cōs. cxlviii. col. ii. lib. 3. Ripa in l. i. nu. 88. si cer. pet. post. Fel. in c. cum causam, col. ii. extra de ꝓbat. declara ut ꝑ Calca. in consil. x.

Secundò limita dummodo habuerit ex relatione antiquorum, nec sufficit habuisse ab antiquis. Cor. in consi. 78. col. 3. lib. 3, & in consi. cxlvi. col. ii. uol. iii. Deci. consil. 321. nu. 11. Præterea oportet quòd ab his audiuerint, qui sint omni exceptione maiores, quod est articulandum & probandum.

Tertiò limita dummodo testes deponat quòd credát ita esse, prout à maioribus audiuerunt Abbas in c. licet ex quadam, col. i. in fi. Cor. in consi. 62. col. 7. uolu. i. & in consi. 146. col. ii. uol. 3. Soc. in consi. 47. col. 2 lib. 4.

Quartò limita quòd testes sint personę graues & bonæ famæ. in c. licet ex quadam, ubi est text. Corn. 78. col. 4. uol. 3. Soc. in consi. 47. col. 2. uolu. 4. Deci. 321. In causa quæ Alexandriæ agitur, sub nu. 11. uers. præterea. idem Deci. consi. 95. Pro resolutione. nu. 2.

Quintò limita quando audiuissent ente litem motā, nam debent dicere quòd ante litem motam audiuerunt.

vt per Bar.in extrauaganti ad reprimendum, in uer.denuntiationem.col.fi.uerſ.ſed ſi cauſa. Abbas in c.licet ex quadam. Cor.in cõſi.cxlviii.col.ii.libr.iii.& in conſ. lxii. col.vii.lib.i.Rom.ſing. DCClxxxiii. Omni caſu. Archid. c.conſanguineos.35.q.6.Dec.conſi.lxxxii.col.i.et conſi. 595.Pro reſolutione.nu.1.in fi.cum ſeq.Cępol.in conſi. ciui.31.col.4.Aymo.de antiquit. tempo.nu.307.pri.par.

Adde quòd fama debet ſuboriri ante litem moram, Abb.in c.licet ex quadam.nu.7.uerſi.idem dicerem.Crauet.conſi.cclx.nu.7.uerſ.quartò reſpondeo.Ang.conſil. cccviii.Factum eſt tale.colum.ii.Corn.conſ.xxxii. nu.5. lib.iii.Afflict.deciſ.cccxxiiii.nu. x.uer. ſed contrarium dicebatur.Pariſ.conſi.lxvii.nu.105.lib.iii.

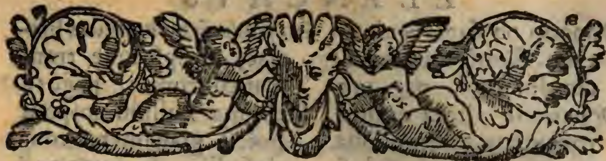
Sextò limita niſi negligẽtia poſsit imputari parti uel autoribus ſuis quare prius non ſunt experti,quia ut poſſint iuuari extraordinaria iſta prohibitione non debet poſſe eis quicquàm imputari, quare prius non ſunt experti quo tempore dabatur eis facultas probandi pro ueras probationes.Ita Are.in d.c.licet ex quadam. col.vii.

Septimò limita quando requireretur uerus actus hominis,quia tunc teſtes de auditu non ſufficerent, etiam in antiquis.

Octauò limita niſi audiuerint a diuerſis perſonis,quo caſu teſtes dicerentur ſingulares.Craue. de antiqui.nu. 300.prima parte.

FINIS.

LAVS DEO,

ELENCHVS CONCLVSIONVM, REGVLARVM,

Communiumq́; opinionum toto opere contentarum.

Ex Libro Primo.

DDDd

cet

Ex Secundo Libro.

Ex tertio Libro.

Præscri-

Ex Libro

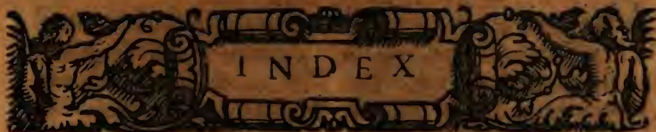
Ex libro quarto.

Remissio-

Ex libro quinto.

Ex sexto libro.

Explicit Elenchus conclusionum, & Regularum.

COPIOSISSIMVS ELEMENTARIO ORDINE DIGESTVS,

RERVM ET SENTENTIARVM *insignium, quæ in toto opere continentur.*

Alie-

Dona-

E

Epi-

F

Hæ-

In-

L

O

id,

S

tio-

Te-

FINIS.

VIR
TVTI SIC CEDIT INVI
DIA.